PESTI FŐTEMPLOM

SPIRITUÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

XIII. évfolyam 71. szám *2026. október*

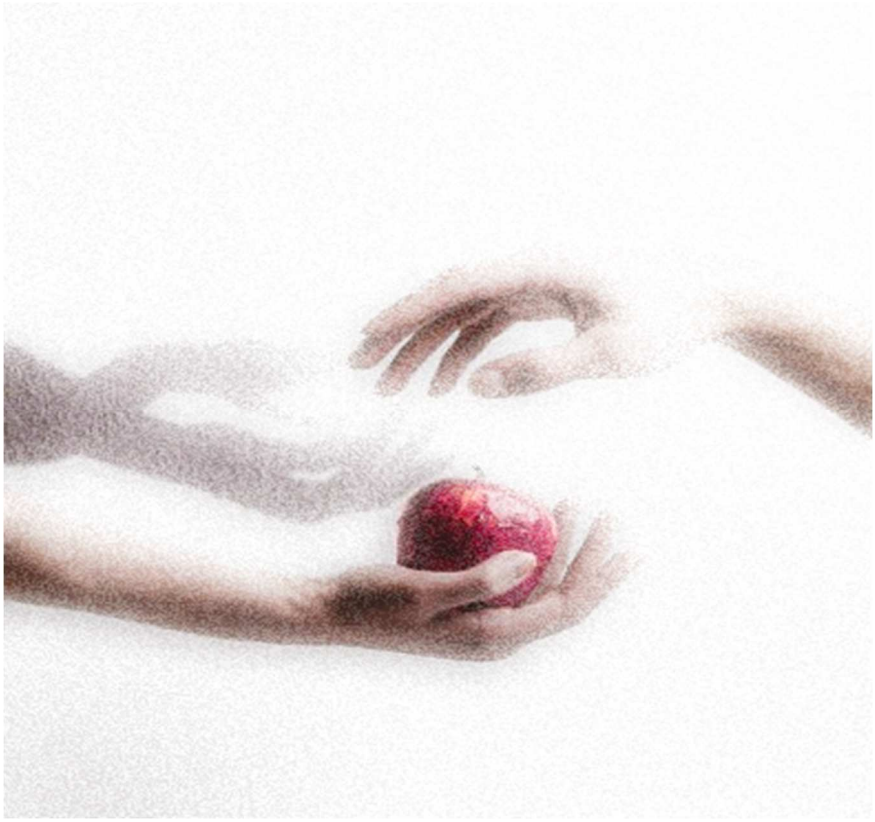

Tartalom

- Nagyszerű emberségünk
- Ki az ember?
- Októberi fénysugár
- A legnagyobb kincs
- Háromféle lelkület
- A régi mint új
- Kövek, fórumok, szamarak
- Leó pápa beszédei
- Életem tartozéka

BELVÁROSI NAGYBOLDOGASSZONY FŐPLÉBÁNIA

1056 Budapest, Március 15. tér 2. T: 318 3108 belvarosiplebania@gmail.com

Nagyszerű emberségünk

Örömünkre megjelent magyar fordításban is XIV. Leó pápánk új enciklikája, amely – beszédesen – a „Nagyszerű emberség” szavakkal kezdődik. Témája „az emberi személy védelme a mesterséges intelligencia korában”.

Már a cím is sokatmondó, melyben két állítás van. Egyrészt az emberi személy támadásoknak van kitéve, ezért védelemre szorul. Ezeknek tanúi és elszenvedő alanyai vagyunk. Fogantatásunk pillanatától az e világból való távozásunkig (halálunkig) folyamatos veszélyben élünk. Gondoljuk meg az állítás valóságát: napjainkra az ember számára legveszélyesebb hely az anyaméh. A világháborúk tömegmészárlásaihoz hasonló méretű gyilkolás folyik a magzatelhajtás révén. De nem kevésbé veszélyes és pusztító a gender ideológia és az LMBTQ program keresztülvitele például az oktatási intézményekben. Lássuk meg a gyerekek nemi identitásába történő bevezetésének problémáját. Ma többségében nem a szülők végzik el az ezzel kapcsolatos kötelességüket, hanem a kortárs csoportok, az internet irányítói, vagy éppenséggel magukra vannak hagyva a témában. Ismerjük a meddőség terjedését és az ezzel kapcsolatos megoldási kísérleteket, amelyek a legtöbb esetben emberellenesek. Tisztában vagyunk azzal, hogy az élet egyéb helyzeteiben sem kapja meg az ember a neki járó tiszteletet. Egyebek között szembe kell néznünk a háborúk közepette emberi méltóságukban megalázott, ellehetetlenült helyzetben élők sorsával (leginkább Kárpátalján). Végül tekintsük az öregkorban kiszolgáltatott helyzetben élőket. Sorolhatnánk tovább az élet válsághelyzeteiben élők segítségre szorultságát. Nem véletlenül hoztuk létre a „Jó, hogy vagy!” életvédők szövetségét, mely az emberi személy méltóságának képviseletét tűzte zászlajára, és egységbe vonja az ezen a területen dolgozó szervezeteket és személyeket. Kérem, nézzék meg a Szövetség internetes felületeit!

Az enciklika másik állítása szerint a mesterséges intelligencia kora itt van. Nem jövőbeli, hanem jelen valóság, az életünk mindennapjaiban meghatározó tényező. Használata nélkül – nem is lassan – mindennapjaink nehézzé válnak, segítségre szorulunk, majd lemaradunk. Lehetőséget kínál, ugyanakkor óriási veszélyeket rejt, egyelőre beláthatatlan következményekkel jár. Már az elnevezése is téves, hiszen a szóhasználatban „intelligens”, személyes tűnik. Nem az! A programozás szerint még érzelmeket is mutat, melyeket képes partnerként feltüntetni. Sok fiatal már ebben a kapcsolatban él. Nem személyes viszonyaiban, hanem a géppel kommunikál, következésképpen elszigetelődik, elmagányosodik. Fölvetődött már az is, hogy közreműködésével szentgyónást lehessen végezni. Abszurd ötlet, éppen a személyesség, így az emberi méltóság lábbal tiprása. Lelkiismeretvizsgálatot, bűnbánatot, megtérést, megújult Isten-kapcsolatot a gép nem tud végrehajtani, sem szolgálni. Iszonyúan megnöveli az életvitelünk már-már amúgy is elviselhetetlen tempóját. Ráadásul működtetése olyan energiaigényt támaszt, amit nem tudnak az egyes államok kielégíteni. Az Egyesült Királyság (Anglia) teljes, éves energiafogyasztására van szükség a fedezetéhez. Szempontként említik a szakértők, hogy a fejlesztés hihetetlen ütemben zajlik. Az egyes országok nem fognak leállni, vagy határt szabni, sem a kutatás, sem a fölhasználás terén, mert fölfogásuk szerint nem maradhatnak le a többi kutatásokban résztvevő országokkal szemben. Külön rendszere van Amerikának, Kínának, Európának…

Milyen világ alakul körülöttünk? Az Egyház küldetése, hogy védje, képviselje a személyességet, az emberi személy méltóságát, az imádságos Isten-kapcsolatot, az élet értelmének evidenciáját, a kutatás és eredményei fölhasználásának határait az ember javára, az elszemélytelenedés ellen küzdjön, a közösségeket építse és működtesse, a személyes jelenlét alkalmait teremtse meg és – amint a Szentatya részletesen kifejti – „a szeretet civilizációját építse”.

A Szentatya üzenetének leginkább reményt keltő üzenete, hogy a Teremtő Isten, mennyei Atyánk nagyszerű hivatásra hívta életbe az embert. Méltóságra emelte, amikor képére és hasonlatosságára alkotta meg. Ne adjuk föl az Isten alkotta rendet, ne tagadjuk meg küldetésünket, ne alázzuk meg önmagunkat, hanem – Jézus mintájára – hordozzuk és bontakoztassuk ki „nagyszerű emberségünket”!

Kérem, hogy olvassuk el az enciklikát, hogy tájékozottak legyünk korunk kihívásai terén és követni tudjuk azokat a folyamatokat, amelyek meghatározzák egyéni és közösségi életünket, valamint kijelölik küldetésünk területeit. A dokumentum megvásárolható a Szent István Társulat kiadásában.

Dr. Osztie Zoltán plébános

Az emberi létezés egyetlen dimenziójának abszolút szintre emelése veszélyes. Kaotikus állapotokat nem csak a hiány, a szűkösség okoz, de az ellenőrizetlen növekedés is az elszegényedés forrása lehet. Így az intelligencia (értelem), amikor abszolúttá válik, rátelepszik és elnyomja az élet más alapvető dimenzióit, például a szeretetet, az érzelmet, az akaratot, az elkötelezettséget az odaadást, vagyis az emberi kapcsolatokat. (Magnifica humanitas 113.)

Ki az ember?

Amikor az ember szembesül különböző testi, lelki panaszaival, aggodalmaival, bajaival, szorongásaival – és kinek az életében ne lennének ilyenek –, melyek „jól-létét” akadályozzák, természetesen szeretne megszabadulni ezektől, és orvoshoz, esetleg pszichológushoz fordul. A panaszok hátterében gyakran lelki folyamatok húzódnak meg, például aktuális élethelyzet, gyermekkori traumák, amelyek a tudat alatt működve fejtik ki hatásukat. Amennyiben ezek tudatossá válnak, akkor maga az a tény, hogy a probléma oka napvilágra kerül, adott esetben jelentheti annak orvoslását, de fordítottja is lehetséges, és valamilyen kövonalazatlan, homályos üresség, aggodalomérzés válik dominánssá. Ez azt jelentheti, hogy válaszadásra vagyunk hivatottak a kérdésben: mi az élet értelme? Ugyanis erre még nincs igazi válaszunk. Ebben az esetben nem a mi okból –, hanem a „mi célból aggódunk?” kérdést kell feltenni. Mi a fő célunk? Ezt a kérdést teszi fel az egyik pszichológiai módszer, amelyik ahhoz az adottságunkhoz próbál irányítani, amely minden emberben megvan, mindig ép, és arra szólít bennünket, hogy szabadon, a célt szem előtt tartva vegyünk részt saját életünkben, majd annak lassú és végső elmúlásában. Ennek a célnak a veszélybe kerülése okozhatja igazi aggodalmunkat.

Valójában életünk értelmességéről, méghozzá végső értelmességéről van szó. Az említett adottságot a pszichológia a mindig ép, transzmorbid személyiségmagnak nevezi, „amelyben” megjelenik a szabadság és az értelemfelismerés szempontja, ugyanakkor azonban a személyes tagadás és öngátlás lehetősége is. A transzmorbid, sérthetetlen szellemi fórum bizonyos kérdéseket és válaszokat képes „önmagukban is érvényesnek” elismerni, ezért az ember, mint személyiség – ha hagyja – megszólítható. Ez a pszichológiai módszer a logoterápia, amely az élet értelmességének kérdését veti fel, mint a terápia alapkérdését. Feltárhatja, hogy egy adott ember esetében a „jól-lét” hiányának oka az élet végső értelmességébe vetett bizalom hiánya. Ennél sokkal többet nem mondhat, mert a továbbiakban már egy másik tudomány, a teológia illetékes.

Felmerülhet a kérdés, hogy a „transzmorbid személyiségmag” fogalom összevethető-e a teológiai személyfogalommal? Nem, mert a pszichológiának nem dolga a teológiai szemlélet, de végül is kimondja: „a transzmorbid személyiségmag az ember sérthetetlen szellemi rétege, a megismételhetetlen, egyszeri személy hordozója”. Tehát nem maga a megismételhetetlen emberi személy, hanem annak „hordozója”.

Három olyan fogalmunk van, amelyeket tisztáznunk kell ahhoz, hogy tudjuk, mit jelölnek a pszichológiában, ill. a teológiában, és ezek hogyan viszonyulnak egymáshoz. Annál is inkább mivel ezek a fogalmak gyakran szinonimaként jelennek meg. Nem kevesebbről van szó, mint az emberről, Istenről, az ember immanens (világon belüli) és transzcendens (világon túlnyúló) végső céljáról, annak elfogadásáról vagy tagadásáról, a keresztény kinyilatkoztatás szívéről. Ezek: az „én”, a „személyiség” és a „személy”.

A pszichológia többféle énről beszél (ideális én, reális én, fantázia én, prezentált én, tükör én, hamis én), ugyanakkor elismeri a nyilvánvaló tényt, hogy az „én” egész életünk során változatlan, vagyis énünk magja egy velünk született entitás. Az „énnek” pedig pszichológiai és spirituális dimenziója van, melyek részben átfedik egymást, és ez a sajátossága a pszichofizikai és társadalmi meghatározottságok mellett – a transzcendensre irányuló nyitottsága miatt – döntésre ad lehetőséget.

A személyiség szó alatt a pszichológia pszichofizikai rendszerek szerveződését érti az egyénen belül, amelyek meghatározzák a gondolkodást és a viselkedést. A személy szónak nincs konkrét elkülönülő tartalma a pszichológiában, illetve – ahogy fentebb említettük – „rejtőzködően” jelenik meg: mint az ember sérthetetlen szellemi rétege, a transzmorbid személyiségmag által hordozott szellemi valóság. Hogy miféle valóságról lehet szó, arról a pszichológia – helyesen – nem nyilatkozik.

A teológia nyelvén világosan beszélhetünk. A kiindulópont egy igen egyszerű kérdés: mi következik az emberi mivoltra nézve abból, amit megtestesülésnek hívunk, vagyis abból, hogy Jézus Krisztus egyszerre valóságos Isten és valóságos ember, egy személyben? Az következik, hogy miután Jézus Krisztus valóságos Isten és valóságos ember egy személyben, az emberről, mint megismételhetetlen egyszeri személyről csak Istenre vonatkoztatottságában beszélhetünk. Tehát az ember egyszeriségének legbelsőbb lényege, a személye – képben kifejezve – „üres” lenne Isten nélkül, vagyis nem is lenne ember, esetleg nagyon értelmes állat vagy gép, olyan, mint a mesterséges intelligencia, aminek elszabadulása a poszthumanizmus és a transzhumanizmus luciferi perspektívájában éppen a személyt, és így az ember igazi emberségének alapvető dimenzióit, a szeretetet, az érzelmet, az akaratot, az elkötelezettséget és az odaadást, vagyis az emberi kapcsolatokat szegényíti el. (Vö. XIV. Leó pápa Magnifica humanitas enciklika).

A „személy” kizárólagosan keresztény teológiai fogalom, ugyanakkor minden ember személy. Az ismeret forrása a kinyilatkoztatás és a hit, a hitben viszont kézzelfogható bizonyíték van: maga az ember. Bármilyen tudomány jelölhet ezzel a szóval valamilyen emberi jelenséget, de az nem az a személy, akiről a teológia beszél, akik mi emberek vagyunk.

A lelki szenvedésnek valódi oka lehet a cél hiánya. S ha van végső cél, akkor már nem is valami más közvetlen ok megszüntetése – amely, ha lehetséges, akkor szükséges is – vezet eredményre, nem is a feldolgozás, hanem a túllépés. Nem a pszichológia egyébként legális és szükséges céljai, nemcsak az egyén jól-léte, „önmegvalósítása”, hanem az ember túllépése önmagán, ami az életben lehetséges, de alapvetően befejezhetetlen folyamat. A befejezettség teológiai neve: üdvösség.

Tehát és végül, ha a kereszténység életalakító szerepét, az élethez és halálhoz való viszonyát pszichológiai nyelven fejezzük ki, akkor tudomásul vehetjük, hogy a testi (biológiai), lelki (pszichológiai) és a környezeti, társadalmi (szociológiai) hatások együttesen meghatározzák az ember természetes helyzetét, amivel kapcsolatban – helyesen – a személyiség szót használjuk. A szellemi személyünk, aki (és nem: ami) testünktől – személyiségünktől – elválaszthatatlan halálunkig, a mindezekhez való viszonyulásunk, a transzmorbid személyiségmag mögött van (azt is mondhatnánk: „ott sóhajtozik ki nem mondható szavakkal a lélek”), és ha hagyjuk és akarjuk, átalakítja viszonyulásunkat életünkhöz és halálunkhoz. A problémával, bajjal, betegséggel, szenvedéssel és persze végül a halállal, vagyis a belső és külső körülményekkel kapcsolatos álláspontunk kialakításában a személyiségünknek főszerepe van, de mögötte rejlik az igazi legvégső fórum, aki akár közvetetten, akár közvetlenül felteszi az utolsó kérdést. Ez azt jelenti, hogy hitben hozzuk meg a végső választ, ami minél előbb és mindenekelőtt a cél. De azért az az ismeret, hogy az emberi személy értelmezése kizárólag teológiai nézőpontból lehetséges, a bizonytalanok, a kulturkeresztények, az „éjfélimisés” keresztények, a nem hívők, a kételkedők, a tagadók, az aggódók számára felhívást jelenthet, mert agnosztikus „tartózkodás”, kitalált isten nincs. Kegyelem van és feltámadás.

BL

Októberi fénysugár

Októbernek szépsége van: a gyengülő nap minden sugarát kihasználja, hogy tovább szépítse az ősz egyébként is nagyszerű színpompáját: azt a tarka ruhát, amit a természet magára ölt. Ebben az őszi napsugárban Máriára gondolunk mint a Rózsafüzér Királynőjére és a Magyarok Nagyasszonyára. Égi Édesanyánk minden nap kéri a rózsafüzér imádságot, ezt a hónapot pedig különösen is a rózsafüzérnek szenteljük.

A rózsafüzér imádság mindnyájunkat Krisztus titkainak átelmélkedésére késztet a Boldogságos Szűz Mária vezetésével, aki egyedülálló módon részese volt Isten Fia születésének, működésének, szenvedésének és dicsőséges feltámadásának.

Szűz Mária rózsafüzére olyan imádság, amely részeinek egyszerűségében az egész evangéliumi üzenet mélysége nyilvánul meg. Maga a Szent Szűz bátorított bennünket jelenései alkalmával, hogy imádkozzuk ezt az imádságot. „Mondjátok el a rózsafüzért minden nap, hogy elnyerjétek a világ békéjét és a háború végét”. 1917 május 13-án, első jelenése alkalmával kérte ezt Fatimában, ahol „a Rózsafüzér Királynőjeként” jelent meg.

A rózsafüzér hatékony fegyver. Használjuk bizalommal, és elcsodálkozunk az eredményeitől! Mindent ki lehet imádkozni, és mindenkit be lehet imádkozni. A rózsafüzér imádság útján Krisztus egész szeretetét megtaláljuk. Erőt kapunk, hogy Isten akaratát tökéletesen teljesíteni tudjuk; hogy embertársaink szolgálatára legyünk.

Október lenyűgözően szép, mert nap mint nap milliók szívéből, az ajkakon át száll a köszöntés Máriához: Üdvözlégy… és száll a kérés: Asszonyunk Szűz Mária… Senki a világon nem tudja úgy köszönteni és kérni Máriát, mint mi, magyarok. Sajátos jogon, sajátos történelmi háttérrel-tapasztalattal, sajátos lelkülettel.

És mindig van annyi imádkozó magyar: „üdvözlégymáriás”-, „asszonyunkszűzmáriás” magyar, amennyi elégségesnek tűnik annak biztosítására, hogy a nemzetnek-, a hazának jövője legyen a Szent Korona jogarának kiterjedésében.

Asszonyunk, Szűz Mária! Sajátos jogon, sajátos történelmi háttérrel-tapasztalattal, sajátos lelkülettel. S ebben a „sajátos”- ban benne van Szent István királyunk többször megismételt önfelajánlása, végül a Szent Korona és ezzel az ország Szűz Mária tulajdonába való átadása. Nemcsak az ország, hanem az ország népe is! Magyar vagyok, Mária tulajdona vagyok, hazám Mária országa. Mindszenty bíboros úr hívta fel a figyelmet: „Csodálatos fonala a magyar történelemnek a Mária-tisztelet.

Ahogy a Duna kiemelkedik vízhálózatunkból, úgy emelkedik ki szélességével a Mária-tisztelet a történelmünket átjáró sok egyéb szellemi, lelki folyamból."

A jelenre pedig: „Most kell nekünk módot adnunk a Nagyasszonynak hívő magatartásunkkal, kitartó és egyetemes esengésünkkel arra, hogy megmutathassa: pártfogása segíthet, és édesanyánk ma is." Hívő magatartásunkkal: Krisztust megvallva és hirdetve az élet minden területén! A hazafiasság igazi talaja csakis a komolyan megélt keresztény hit lehet.

Szent István, első királyunk rendelésének kikristályosodása, hogy Szűzanyánkat Nagyasszonyunknak és Patrónánknak tudjuk. Élete művének betetőzéseként a Nagyasszonynak ajánlja föl fiatal, még csak alig alakuló keresztény országát.

A mai magyar embernek, ez az esemény már szinte semmit nem mond. A valamikori fiatal katolikusoknak mint kedves nemzeti emlék, mint jámbor legenda ott él ugyan még valahol a lelke mélyén, de a szentistváni tett jelképi tartalma és eszmei jelentősége kiveszett legtöbbnek szívéből. Az iskolák semlegessége nem csak az élő hitet és erkölcsöt, hanem a nemzeti érzést is legfőbb ellenségének tekinti.

Szent Ágoston mondta egy alkalommal: magasabb eszmei célok nélkül az államok nem egyebek rablóbandáknál. Az ilyen államokban nem a pénz hiányzik, nem is az eszközök, vagy éppen az élelmiszer, sokkal inkább az emberiesség, a becsület, a tisztakezűség, az önzetlenség. Nem beszélve az őszinteségről és igazságérzetről. A családi élet is üzletté és számítássá válik, az önzés és kiélés helyévé. S mihelyt az önzés úgy kívánja, aggálytalanul szét lehet dönteni, még ha belepusztul is a gyermek, a másik fél, s a nemzet maga.

Ha ma körülnézünk szép hazánkban, van-e torkot fojtogatóbb és szívet szorongatóbb jelenség, mint a testi-lelki, anyagi és szellemi környezetszennyezés? A gyűlölködés, megosztottság, szeretetlenség!

Vajon meg tudunk-e állni ezen a sátáni csúszdán, amelyen Mécs László szavai szerint „az Ember: sárkánymagból sarjadt fattya véres rögnek elfeledte, hogy az arca régen Krisztus arca volt." És ki hallja meg ma a számonkérő lelkiismeret szavát Sík Sándor szavaival: „Embernyi ember vagytok-e? Embernyomokat hagytok-e?" Olyan vészes eltájolódásban élünk már, hogy ma félelmetesebben dörömböl a még érző szív ajtaján ugyancsak Mécs László szava: „Ha a mérték tönkrement, senki-semmi meg nem ment"!

A mérték: Jézus Krisztus, aki „fogantatott Szentlélektől, született Szűz Máriától". És a gyilkos testi-lelki szennyeződés nem szüntethető meg más eszközökkel, csak, amit az imádkozó magyarok tesznek, új életet és új lelket, tiszta vizet és tiszta levegőt árasztó erkölcsi vállalásaikban.

Napjainkban fénylő jelként ragyog Magyarok Nagyasszonyának alakja. Az a tény, hogy vagyunk egypáran, akik hiszünk abban, amit első királyunk ránk hagyományozott: hogy az Istenember édesanyjának keze állandóan rajtunk pihen; és nekünk többre kell törekednünk, mint a megélhetés bármi úton való biztosítása, az érdekek és ösztönök és hangulatok által való ide-oda hányattatására, a nemzet konzumidiótává süllyesztésére.

Mindszenty bíboros úrral együtt valljuk: „A mi eszményünk egy olyan Magyarország megteremtése, amelynek alapja a valláserkölcs, támasza a nemzeti érzés, ifjai és leányai pedig hívők és magyarok." Ezért ma Magyarországon gyakorló katolikusnak lenni a legnagyobb hazafias, nemzetmentő tett.

A Magyarok Nagyasszonya útitársunk életünk ösvényein. Kérjük, vezessen minket, nehogy az elképedő siránkozás túláradjon ajkunkon, nehogy a csüggedés legyőzze a cselekvést, befagyassza a lelkesedést, a múlt súlya megakadályozza, hogy hitelt adjunk a jövőnek! De bátrak legyünk hinni, és megvallani hitünket; cselekedni a hit erejében, élve a szeretet életét, mely Isten országát bontja ki közöttünk!

A Boldogságos Szűz Mária, Nagyasszonyunk és Patrónánk oltalma alatt áldott legyen Magyarország, békében, örömben és jólétben; mi pedig élő hittel hűségesen, elköteleződve, áldva magasztaljuk az élő Istent, köszönetet mondva Égi Édesanyánknak!

Schall Tamás atya

A Szent Kinga Körben is a legnagyobb kincs az Istenre fókuszáló, közösséget megélő ember

„Férje halála után Szent Kinga az ószandeci kolostor apátnője lett. A kolostort a tatárok földúlták, és Kingának 63 évesen az újjáépítés munkáját kellett irányítania" – olvashatjuk életrajzában.

A Szent Kinga Kör tagjaiként, névadónkhoz híven, a szenior korba lépve is, egyházi közösségünkkel, közösségünkért aktívan együttműködve találkozunk kéthetente.

A Kör életébe, lelkiségébe és terveibe jelentős változást hozott az a szándék, hogy a jelenkori kultúra, társadalom, személyes kapcsolatok állandó kritikája és személyes frusztráció helyett továbblépjünk egy cselekvő életmód irányába.

Néhány éve Rod Dreher „Szent Benedek válaszútján” c. műve mentén feltártuk, hogy mi az, ami minket leginkább elkeserít, félelemmel tölt el. Az ijesztő tendenciák azóta csak erősödtek. Korának fenyegető káoszára jó példaként állt előttünk Szent Benedek válasza.

Négy témában mi is elhatározást tettünk, és ezekre rendszeresen visszatértünk:
ima: engedjük be Istent az életünkbe,
munka: Istennek szentelve végezzük,
közösség: odaadóan, ne program fogyasztói lelkületel kapcsolódjunk egymáshoz,
olvasás: elmélyülten, igényes szövegeket vegyünk kézbe.

Azt is megnéztük, mit tettek eleink ezeken a területeken, milyen tapasztalatunk van, amit megélni és továbbadni érdemes. Ezekre fókuszálva tudott csoportunkból egyre inkább közösség alakulni. Az ima szerves része összejöveteleinknek, még nyilvános helyen is. Az evangéliummal való imát különösen is gyakoroljuk, ez segít egymás hitének erősítésében is.

Őseink hozzáállása a munkához, annak méltósága segít ellenáramban maradni a fogyasztói társadalomban.

Olvasásélményeinket megosztjuk, buzdítjuk egymást arra, hogy ne engedjünk a digitális huzalozás csábításának. Egyéb kulturális programjaink kiválasztásában is ezeket a szempontokat tartjuk fontosnak. Legutóbb Molnár C. Pálnak, templomunk oltárképe alkotójának Assisi Szent Ferenc témájú műveiről hallottunk-láttunk tárlatvezetést a Ráth Lépcső Galériában.

A közösséghez való tartozás elementáris igénye tagjainknak. Ennek építését szolgálja, hogy együtt tervezzük meg féléves menetrendünket. Ki-ki hozzáadja érdeklődését, tapasztalatát, talentumát, aktivitását. Önállóság és összetartozás segíti, hogy empátiával tudjunk egymás felé fordulni, egymást testben és lélekben erősíteni.

A közösség építésében az egymásra figyelést, párbeszédet szeretnénk gyakorolni az összejövetelek közötti időben is, találkozásokkal, élőben vagy akár telefonon. Ehhez a Szt. Kinga kör alkalmán a szeptemberi indulás óta minden alkalommal kihúzzuk valakinek a nevét és a következő találkozásig személyes kapcsolatba lépünk vele.

Bár vannak határaink, zárt összejöveteleink, de tartunk az egész egyházközségnek is nyílt alkalmakat. A közös keresztútjárás a templomban és az Öröm útja-járás a rózsakertben ebben az évben a nagyobb közösség felé nyitást mutatták már, nagy örömünkre.

Az egyházközségen belül az adventi időben a közösségek közötti találkozásra azt tervezzük, hogy feleleventjük és megéljük együtt a „Szállást keres a Szentcsalád” rítusát.

Zöldyné Szita Erzsébet

A háromféle lelkületű szolgálat

Karitász küldetésünk az emberek üdvösségének szolgálatára irányul, elsősorban tehát lelki javakat szeretnénk közvetíteni, átadni. Örök kincsek ezek, melyeket *„a moly nem rágja meg, a rozsda nem marja”* (vö. Mt 6,20). Ehhez a természetfeletti küldetéshez természetes eszközöket is latba vetünk, úgy mint pl. a tárgyi adományok, vagy a találékony segítő tevékenység.

Bizonyára sokan tapasztaltuk azt is, hogy szegényeink, gondozottjaink, akik nem tartoznak szorosan az egyházhoz, nem vallásosak, de a hozzánk való kötődéssel mégiscsak kapcsolatba kerülnek Krisztussal, éppen rajtunk keresztül. Úgy gondolják, hogyha minket ismernek, ha velünk jóban vannak, akkor ezzel biztosítják Istennel való jó kapcsolatukat is, vagy legalábbis közelebb kerülnek Hozzá. Ez igen nagy felelősség számunkra, ezért fontos kiemelni, hogy nem az a lényeg, hogy minket ismerjenek, hanem az, hogy az Urat, a Világmindenség Királyát ismerjék meg, szeressék meg Őt, hogy azután Ő is megismerje őket az utolsó órában. Alázattal végezzük tehát munkánkat és bízzunk abban, hogy Istennek minden lehetséges, Ő a szívek vizsgálója, Ő tudja, hogy kiben mi lakozik, Szentlelke pedig a szívek vezére.

Éppen ezért ne is ítélkezzünk, hanem csak bízzunk és szeressünk! *„Mert sokan lesznek az elsőkből utolsók és az utolsókból elsők.”(Lk 13,29).*

Minket, karitászosokat is érnek bőven kísértések munkánk, életünk során, akik Krisztus Királynak szolgálunk. Szent Brigitta, Európa társvédőszentjének (XIV. sz.) magánkinyilatkoztatásban az Úr háromféle lelkületű szolgálótípust mutatott be.

Mindegyik hiszi, hogy Krisztus az Isten, a mindenható, de az egyik szándéka, hogy a szolgálattal földi dolgokat, kincseket nyerjen: gazdagságot, hatalmat, hírnevet. Az Úr, a kívánságuknak megfelelően részesíti is őket ebben, de a mennyei dicsőség rovására, mert az ilyen ember el is veszíti az égi jutalmat.

A másik szolgálótípus azt gondolja, hogy Krisztus Király a szigorú bíró. Az ilyen emberek a büntetéstől való félelemmel szolgálnak, nem a mennyei dicsőség és nem az Úr iránti szeretet hajtja őket. Őket a helytelen Úrfélelem motiválja és nem az önzetlen, bizalommal teli szeretet, ők azok, akiknek a bűnbánatuk nem tud tökéletes lenni, mert nem szabadok, a büntetéstől félnek, ezért csak félszívvel szolgálnak.

A harmadik típusú szolgáló tudja, hogy az Úr Igaz Isten, igazságos és irgalmas. Nem a büntetés elkerülése végett, hanem az Isten iránti önzetlen szeretetből fakadóan szolgálnak, ez motiválja őket. Ők azok, akiknek akarata megegyezik az Úr akaratával, ezért meghallgatásra találnak.

Tegyük fel az egyházi év végén, Krisztus Király főünnepének közeledtével a kérdést magunknak: melyik szolgálók vagyunk mi? Melyikhez hasonlítunk

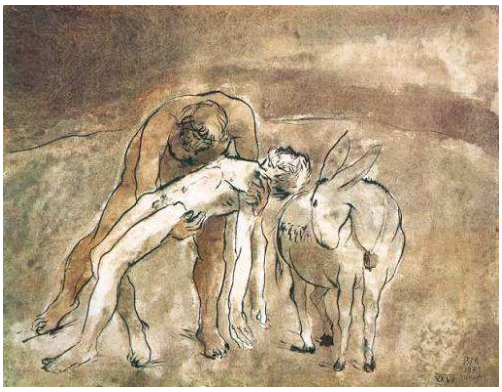

leginkább? Melyik típusból mennyi van bennünk? Félünk-e vagy bátrak, szabadok vagyunk legbelül?

Az Úr irgalmas szeretettel és igazsággal fordul felénk, mert Ő maga az Igazság és az Irgalom. Akik nem szeretik Őt, azokkal igazságos, akik szeretik Őt, azokkal irgalmas. Ezért a legnagyobb tulajdonsága Istennek az Ő irgalmassága, ahogy Szent Fausztina nővér tanította.

Szeressük tehát tiszta szívvel az Urat, a Világmindenség királyát, bátran haladjunk előre Vele! Így vágjunk bele a közelgő ádventi, karácsonyi karitászmunkánkba otthon, a családunkban, az egyházközségünkben, a szegényeink, rászorulóink körében! Önzetlen és szabad lelkülettel, alázatosan, szelíden, de bátran és határozattan végezve a munkánkat, tanúságtevői leszünk az Igaz Szeretetnek, Aki legyőzte a világot és üdvözíti a benne bízókat. *„Krisztus Király, üdvözíts minket!*
”

Csorba Gábor
állandó diakónus

A régi, mint új

XIV. Leó pápa semmi újat nem mondott Franciaországban, mert pontosan tudta, hogy ez ma a forradalmian új: a kétezer éves katolikus egyház nagy, terebélyes fájának értékei, mély gyökerei és az ágvégeken éledő megannyi fiatal hajtással. Nem szétszórt, mindig protestáló magoncok, új és új ideológiák növekedési kísérleteire való reakciókkal fárasztotta hallgatóit. Jó ütemérzékkel érkezett Franciaországba.

Arra senki sem számított, hogy az Igazság – az Evangélium – bátor kimondása maga alá temeti a hamis szabadság hazug világát. egyetlen pillanat alatt. Ugyanis kinyílt a repülőgép ajtaja, és XIV. Leó már öltözetével üzent. Főpapként, nem fehér ruhás civilként érkezett. A liturgián is használt karingben, felette a vértanúság színét, a bíbort hordozó mocétummal, és mellén Krisztus keresztjével vonult a díszsorfal előtt. Megjelenésével nem egy miniállam vezetője, hanem egy két lábbal a földön járó egyházfő, Szent Péter utódja tette tiszteletét az európai kereszténység egyik bölcsőjében.

Mik lehetnek a magyar közélet számára is fontos üzenetei? „A franciaországi katolikus egyház nagyon bölcsen kezd átalakulni egy »ellentársadalommá«, narratívájában visszautasítja a feminista- és lmbtq lobbi által előírt dogmát...” – olvashatjuk Eric Zemmour, „A misét még nem mondták el” című, nemrég magyarul is megjelent esszéjében. A katolikus filozófus, író, mintha előtanulmányt írt volna a látogatáshoz: „A kereszténységért vívott csata Európában nem lehet csak a hit csatája. Meg kell védeni a kereszténység hagyatékát Európában, ezeket az építészeti, művészeti, kulturális, jogi, politikai formákat, amelyeket meg kell őriznünk vagy helyre kell állítanunk.” Nos, XIV. Leó pápa látogatása erről (is) szólt. A Notre Dame Bazilikában ismét finom tanújelét adta a hagyományaiban gyökerező és élő egyháza melletti kiállásának. Nem valamiféle divatos imamódokkal, modern zenei betétekkel zajlott az esemény.

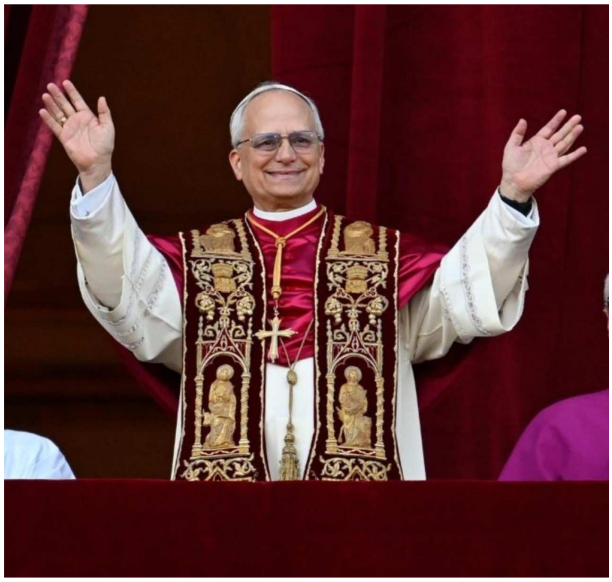

Miután néhány percre az Eucharisztia előtt adorált, vecsernyepalástban, főpapi jelvényekkel vezette az egyház hivatalos imádságát, a zsolozsmát. Az esti imaóra keretében tartotta meg tanítását. Többek közt ezt mondta, utalva a francia egyház újjászületésére is: „Ez a székesegyház azért született újjá, hogy vele együtt ti is újjászülessetek, új lendülettel törekedve az életszentségre és végezve a mindennapi küldetést. Legyetek népetek körében az egyház isteni anyaságának világos jelei: az egyház Isten szeretetéről tanúságot téve újra egységbe gyűjti és gyógyítja az emberi családot."

Két évvel ezelőtt a párizsi olimpiai megnyitó ünnepség sokakat mélységesen felháborító, olykor blaszfémikus performansza után Franciaország a Stade de France-ban egy teljesen más arcát mutatta. Nyolcvanezer, tekintetét égre emelő fiatal átlényegülten, nagy hittel volt együtt egy megrendült ágostonos szerzetessel, aki nem szégyellte könnyeit. Elérzékenyülten állt egy gyönyörű, francia szenteket bemutató, mély tanúságtételekkel lezajlott este végén az ősi ének, a Salve Regina éneklése alatt. A himnusz választása ismét üzenet volt úgy a szupermodernisták, mint a hagyományt túlhajtók felé. Van egység. A fiatalok zengték ezt, a még egyházszakadás előtt keletkezett éneket, ahogy zengik a X. Piusz közösség épp renitens konzervatívjai is templomaikban. A pápa minden liturgikus cselekményében megmutatta, nem csupán a tridenti latin misét lehet kellő mélységgel, odaadással és méltósággal ünnepelni: „Ma különösen is szembesülünk azzal, hogy korunkból mintha hiányozna a teljesség, a mélység és hiányoznának az ígéretek. Az ének, a szó és a liturgikus mozdulat nemes egyszerűsége sokak számára rést nyithat a világosságra, a béke oázisát kínálhatja egy állandó kapcsolódásban élő és zajos társadalomban." – üzente minden, a katolikus egyház liturgiáját a modernség és a kor kihívásainak való beteges megfelelési kényszerrel tevékenykedőknek. Vissza a forráshoz!

A pápa látogatásának több beszédében utalt a katolikusok közéleti kiállásának fontosságára. Nem fogadta el a Becsületrendet, nem kívánt nobilitásokkal díszvacsorázni, a lehető legtöbb időt szerette volna híveinek szánni. „A helyes laicitás tehát nem abban áll, hogy a vallást kizárjuk a közélet vagy az oktatás területéről, hanem abban, hogy azon munkálkodunk, hogy az állam és a vallási intézmények párbeszédet folytassanak egymással, és egyesítsék erőiket a közjó szolgálatában, hogy a világnak élete legyen." – tanította. Párizsi miséje előtt a Chapms-Elysées-n – mintegy szimbólikusan a fogyasztói társadalom lerolózott boltjai előtt – hívők ezrei gyóntak, papok százai álltak szó szerint helyt. Eric Zemmour pedig készítheti új esszéjét, ugyanis „A misét elmondták!" az a'la carte keresztények legnagyobb bánatára. Közel nyolcszázezren voltak rajta.

Franciaország él. A francia katolikusok élnek. Európa él és élni akar. Laus et grtaia, köszönet és hála egy oroszlánnak. Habemus papam: Leo XIV.

Kiss Antal diakónus
Katolikus Tábori Lelkészség

Kövek, fórumok, szamarak

Gyerekkoromban szinte az első istenbizonyíték volt számomra a Szentírásban szereplő érdekes epizód Jézus jeruzsálemi bevonulása előtt: „Elküldött két tanítványt a szemközti faluba, mondván: „találtok ott egy megkötött szamarat. Oldjátok el, és hozzátok ide." (Lk 19, 29-30.) A tanítványok megtalálták a szamarat. Ki tud ilyen apró dolgot egy nappal előre pontosan megmondani? – kérdeztem magamtól. Az a Jézus tehát biztosan Isten – vontam le gyerekfejjel a következtetést. Azóta már sok-sok tényező igazolja számomra Jézus isteni mivoltát. (Legtöbbet jelentenek azok a prófétai jövendölések, amelyek a gyermek Jézuson, majd a szenvedő Názáretin beteljesedtek.)

Érdekes kérdés lehet az is, miért szamárcsikót választott Jézus, hogy az vigye őt be a városba. Már sejtem a választ: mert üdvözítő tervében ott rejtőzködik szinte érthetetlen szándéka: *viteti magát. (*Mindig – kivéve a három évet, amikor Ő maga ment el igen sok helyre.) Csecsemő, majd kisgyermek korában vitték a szülei. Amikor meghalt, emberek vitték be a sírba. Ránk bízza magát az oltáriszentségben. Nekünk kell Őt vinnünk, odaadnunk…

Nagyon nagy felelősség ez. Ha mi nem visszük Őt, nem beszélünk róla, nem jelenítjük meg a szentmisében, nem adjuk oda Szent Testét – más nem teszi ezt meg. Újabb kérdés: miért vonult be Jeruzsálembe hatalmas örömrivalgás közepett? *Mert nagyon szereti az embert:* a gyenge, kísértéseket szenvedő embert, aki szeretetre, igazságra, szabad így mondani: „az Istenre született".

Jézus „fórumokat" teremt arra, hogy ezt nyilvánvalóvá tegye. Nem igaz, hogy az ember teljesen romlott! Minden időben vannak, akik azon fáradoznak, hogy manipulálják az embert, hogy elvegyék személyiségét, géppé, eszközzé, rabszolgává alacsonyítsák. Jézus ünnepet rendez, ahol önmaga valójában mosolyogva megjelenik. Ott az ember újra ember lesz. Nem kell félnie, hogy becsapják.

Jézus nem kérdezte az aggódó kafarnaumi századostól szemrehányóan: „Miért nem vigyáztál rá?" Azt mondta: *„Megyek és meggyógyítom"*. Ezt a szerető szívű Jézust kell elvinnünk, megjelenítenünk sok-sok fórumon: a családban, munkahelyünkön, templomban, hittanórákon, és a médiumokban. Fel kell szabadítanunk az ember lelkében a beléoltott, ősi, isteni szépet. Hadd merjen örülni, merjen remélni, merjen önmaga lenni, merjen hinni, Istent imádni és dicsérni!

Egyre nagyobb lett a tömeg ott, a jeruzsálemi utcán. Lelkesedésük azt mutatta, hogy a világnak Krisztus kell. Azonban ott, és akkor is, mint azóta is, annyi nemes törekvést, gorombán kudarcra akarnak ítélni. Az történt, hogy az egyik útkereszteződésnél néhány ember előlépett, megállították a szamarat, majd ezt ordították Jézus felé: „Hallgattasd el őket! – Olyanok lehettek ezek a hőbörgők, mint a „feszítsd meg!"-et kiáltók, a hittan- és erkölcstanoktatást teljesen megszűntetni akarók, a krisztusi eszméket a társadalom életéből és Európa emlékezetéből kitörölni szándékozók.

Jézus nyugodtan válaszolt nekik: Ha ők nem szólhatnak, akkor a kövek fognak kiabálni Istenről, igazságról, az örök életről, a szeretet végső győzelméről. Micsoda prófécia volt ez! Megéltük a szervezett istentelenséget. A leggorombább eszközökkel vélték elhallgattatni Jézust!

Tizennyolc éves koromban, érettségi előtt a frontra kerültem, majd a Dnyeperen túlra vittek az oroszok egy szénbányába. Mi, lelkes fiúk Jézus fórumait, a „köveket" úgy teremtettük meg, hogy a bányában, a felszíni munkán kis feszületet hordtunk cérnaszálon a nyakunkban. Kisgyerekek szaladtak oda, a nagy és istentelen Szovjetunió közepén, és csókolgatták keresztjeinket, könnyezve mondogatván: „Krisztosz, Krisztosz!..." Orosz katonák tettek hitvallást. Úgy, csendesen.

Bizony, nagyon kellenek a „megszólaló kövek", a Jézust bátran megjelenítő fórumok, emberek, papok! És kellenek a „szamarak", akik alázatos egyszerűséggel elviszik Őt. Kellenek lelkes tömegek, kellenek gyerekek, akik tiszta szívükkel lelkesen közvetítik e számító, hazug, bűnös világban azt, ami tiszta, ártatlan és szent. És Őt, aki nagyon szereti az embereket.

Lajos atya

Idézetek XIV. Leó pápa franciaországi beszédeiből

„Ne veszítsük el emberségünket a mindennapi életünket elárasztó és befolyásoló „gépek paradicsomának" közepette. Sürgető feladat elménk nevelése az etikai megkülönböztetésre, amely képes felismerni azt, ami erkölcsileg jó. Ezzel kapcsolatban szeretném felidézni, hogy „egy valóban szabad társadalom nem kényszeríti ki az uniformizálást, hanem védi a lelkiismeretek sokféleségét, megakadályozza az autoriter tendenciákat és előmozdítja az etikai párbeszédet, amely gazdagítja a társadalmi szövetet."

*

„Ma különösen is szembesülünk azzal, hogy korunkból mintha hiányozna a teljesség, a mélység és hiányoznának az ígéretek. Az ének, a szó és a liturgikus mozdulat nemes egyszerűsége sokak számára rést nyithat a világosságra, a béke oázisát kínálhatja egy állandó kapcsolódásban élő és zajos társadalomban. Titeket, akik naponta ünneplitek az eucharisztiát, arra kérlek, gondoskodjatok arról, hogy a liturgikus szertartásokat mindig méltó és illő módon ünnepeljétek, ott is, ahol kisebb közösségek gyűlnek össze."

*

„Ahh□z, h□gy jól válasszat□k, tartsát□k szem előtt ezt a szemp□nt□t: a jó életet ad, s□sem veszi el az életet; a jó gondoskodik, nem magának szerez. A jó nem valamiféle szép eszme, hanem a szeretet ragyogó arca: maga Isten!

Ezért mindnyájatokat – püspököket, papokat, diakónusokat és megszentelt személyeket – arra buzdítalak, hogy ápoljátok magatokban a liturgia iránti őszinte szeretetet."

„A bábeli torony az uralom révén kikényszerített egységet jeleníti meg (vö. Ter 11,4). Ez az építmény ugyanakkor azt is feltárja, hogy minél inkább elnyom a hatalom, annál inkább meggyengül, és megmutatja embertelen arcát. (...) Bábel tornya összeomlik, kettős negatív következménnyel. Ahogyan az általa kikényszerített egység erőltetett volt, úgy az összeomlását követő sokféleség is konfliktusokkal terhes. Ma Bábel kísértése újra megjelenik a testvériség nélkül megvalósítani kívánt globalizációban, a mohó pénzügyi gyarmatosításban, az ideológiák másokra erőltetésében, mindazokban a „kapcsolatok nélküli érintkezésekben, amelyek az emberi életet kereskedelemmé fokozzák le."

*

„Ahhoz tehát, hogy megízleljük Isten közelségét és az emberi testvériséget, el kell utasítanunk azt a mohóságot, amely felemészti kapcsolatainkat anélkül, hogy adna, és dolgokkal halmoz el bennünket anélkül, hogy táplálna. Ezek a rossz erők nemcsak erőszakos formában jelentkeznek, hanem olykor megtévesztő külsőt is öltenek, mert éppen azt ígérik, amit elvesznek tőlünk: a boldogságot."

*

„Szent Bakhita arra kötelez bennünket, hogy vegyük észre azokat, akiket nem vesznek észre, szabadítsuk fel azokat, akiket ma a gazdaság és a kultúra rabszolgaságba taszít, és tartsuk tiszteletben minden testvérünk végtelen méltóságát, akikben maga Jézus kopogtat ajtónkon. Kedves barátaim, „a valóság az, hogy a keresztények számára a szegények nem szociológiai kategóriát jelentenek, hanem magát Krisztus testét."

*

„A fiataloknak azt mondom: legyen bátorságotok felelősen megélni a béke építésének küldetését szívetekben, kapcsolataitokban, családotokban, az iskolában és az egyetemen, városaitok, országaitok és egész Európa életében!
Ne engedjetek az erőszak és az elnyomás logikájának! Szeressétek az életet minden pillanatában, és ne féljetek a jövőtől!"

*

„Ne féljetek családot alapítani, gyermekeket vállalni, és védelmezni minden ember méltóságát az anyaméhben való élet első pillanatától egészen az utolsó lélegzetig! Ne féljetek fáradhatatlanul munkálkodni közösségeitek javáért, akár politikai szerepvállalással is! Legyetek közösségépítők!"

*

„Korunk hatalmas kihívásai tekintetében arra buzdítalak benneteket, kedves testvéreim, hogy bátorságról, merészségről és missziós kreativitásról tegyetek tanúságot. Ne engedjétek, hogy elbátortalanítsanak benneteket azok a hibák, következetlenségek, sőt bukások, amelyek nyomot hagytak ennek az úton járó népnek a történetén."

*

„A katolikus oktatás azonban semmiképpen sem mondhat le saját nevelési programjáról: ez egy Krisztus-központú program, mely az emberi személy teljes körű fejlődésére, minden – lelki, kulturális, értelmi, erkölcsi és társas – dimenziójának kibontakozására irányul. Ezért senki ne lepődjön meg azon, hogy minden katolikus intézményben lehetőséget kínálnak a Jézus Krisztussal való találkozásra és igéjének hallgatására. Még kevésbé szabad megtörténnie annak, hogy bármely tanulót saját osztályában kirekesztenek pusztán azért, mert hisz Jézusban."

*

„A családon belüli hitélet elmélyítése és meggyökereztetése kétségtelenül az egyik kulcsa annak, hogy megoldást találjunk számos olyan válságra, amelyen az Egyház és társadalmaink keresztülmennek. A családban tanuljuk meg ugyanis az együttélést, a másik ember tiszteletét, a különbözőség elfogadását, egymás támogatását, a nagylelkűséget, önmagunk önzetlen odaajándékozását és az áldozatkészséget."

*

„Nem véletlen, hogy a katonai kiadások növelésére irányuló ismételt felhívásokat és az ezekből fakadó döntéseket sok kormány a másik fél veszélyességével indokolja" (Üzenet a béke 59. világnapjára, 2026. január 1.). A béke előmozdítása tevékeny munkálkodást kíván. Ma fel kell tennünk magunknak a kérdést: valóban „kreatív erőfeszítéseket" teszünk-e a világbéke előmozdításáért, vagy csupán arra törekszünk, hogy „elállítsuk a háború vérzését", és jobban felkészüljünk azokra a háborúkra, amelyekről feltételezzük, hogy még előttünk állnak."

Schall Tamás
Életem tartozéka

Mint katona kezében a fegyver,
olyan enyémben a rózsafüzér,
mikor kezeim közt morzsolgatom,
a legnagyobb biztonsággal felér.

De már önmagában az a tudat,
hogy nálam van, zsebemben hordozom,
olyan nagy erővel tölt el engem,
emberi szóval ki sem mondhatom.

A titkok, melyeket imádkozom,
Megváltónk életének titkai,
ezeket szemlélve, kimondani,
hűséges követésére segít.

Mindebben Mesternőnk Szűz Mária,
Kinek életét e titkok szőtték,
Példaképünk Ő, hogyan kell hinnünk,
aki anyai oltalmával véd.

Ha a Szentolvasót imádkozzuk,
amit Szeplőtlen' Szíve tőlünk kér,
megvalósul földünkön a béke,
a bűn senki közelébe nem ér.

Életünk része lesz a szent öröm,
az Isten emberré lett érettünk,
Lélektől' fogant, Szűztől született,
hogy Szent Karácsonyt ünnepelhessünk.

Köztünk léte világosság nekünk,
szeretni és élni tanít minket,
kincset ad, mit el nem veszíthetünk,
táplálék, mindennapi kenyerünk.

De a fájdalom sem hiányozhat,
nem leszünk különbek, mint Mesterünk,
ha Ő értünk kínhalált szenvedett,
nekünk sem lehet más az életünk.

Szenvedés-, halál húsvétba hajlik,
Vele szenvedve-, halva, élhetünk,
a feltámadásunk dicsőséges,
mint a Szent Szűz, mennyekbe vétetünk.

Testvérem, Krisztus katonája vagy?
Legyen fegyvered a rózsafüzér!
Hatásos, mert ki ezt imádkozza,
az életében minden jót elér!

XIV. Leó pápa Magnifica humanitas kezdetű enciklikája
Az emberi személy védelméről a mesterséges intelligencia korában
részletek

92. Laudato Si' enciklikájában Ferenc pápa elítélte a technokrata paradigma növekvő dominanciáját a globalizált világban, vagyis azon tendencia ellen szólt, hogy a hatékonyság, az ellenőrzés és a profit logikájának engedjük át a személyes, társadalmi és gazdasági döntéseket. Ugyanis ekkor az történik, hogy a technológia nem marad egyszerűen eszköz, hanem mércévé válik, amely alapján mindent megítélnek, elkezdi diktálni, hogy mi számít és mit lehet kiselejtezni, és így a teremtést a kizsákmányolás tárgyává és az emberi lényeket puszta fogaskerekekké fokozza le a minél nagyobb teljesítmény elérésének érdekében.

93. Ez a paradigma az elmúlt években gyorsan elterjedt, részben a mesterséges intelligencia, a kognitív tudomány, a nanotechnológia, a robotika és a biotechnológia terjeszkedése által. Önmagukban ezek az innovációk nagyban szolgálhatják az emberi fejlődést és közös otthonunk gondozását, de éppen a hatalmuk miatt siettethetik a technokrata paradigma kiterjesztését, és ezért helyes alkalmazásukhoz új spirituális, etikai és politikai keretre van szükség. A nagyobb hatalom nem feltétlenül jelent valami jobbat. Ebben a tekintetben Romano Guardini szavai továbbra is relevánsak: „A kortárs embert nem képezték ki arra, hogy jól használja a hatalmat."

94. Az emberiség saját hatalma áldozatává válásának veszélyét már VI. Szent Pál is felismerte, aki arra figyelmeztetett, hogy „a legkülönlegesebb tudományos fejlődés, a legmegdöbbentőbb technikai bravúrok és a legcsodálatosabb gazdasági növekedés, hacsak nem kíséri hiteles erkölcsi és társadalmi fejlődés, hosszú távon az ember ellen fog fordulni".

Plébániánk hírei

Szentmisék

hétfő-kedd-szerda-csütörtök-péntek-szombat 17.00
vasárnap 10.00 és18.00 (angol nyelvű)

Folyamatos szentségimádást tartunk a templomban
9.00 és 22.00 óra között.

PLÉBÁNIÁNK RENDSZERES PROGRAMJAI
szeptembertől

Hétfő	18.00	Felnőtt katekézis
Kedd	17.00	Elváltak és Egyedül Maradtak szentmiséje (havonta első kedden) és találkozója a Szent Kinga teremben
Szerda	15.45	Karitász hittan (a konkrét dátumok szórólapokon)
Péntek	15.00	Engesztelő imaóra a hazáért
	16.00	Rózsafüzér
	16.30	Vesperás
	18.00	Szent József Férfikör (minden második héten)

Októberben hétköznapokon a szentmise előtt, 16.30-tól a rózsafüzért imádkozzuk.

Gyóntatás: vasárnap 9.00-9.50

Lelki tanácsadás egyeztetés szerint
bitter.belvarosiplebania@gmail.com
30 591 2601

PESTI FŐTEMPLOM

Spirituális közösségi lap

XIII. évf. 71. szám

A Belvárosi Nagyboldogasszony Főplébánia lapja

Kiadja:
a
Belvárosi Főplébánia

Felelős kiadó:
Dr. Osztie Zoltán

Szerkesztő:
Bitter Lajos

Munkatársak:

Csorba Gábor
Dr. Kerényi Lajos
Kiss Antal
Schall Tamás
Zöldyné Szita Erzsébet

Korrektúra:
Faga-Nagy Mária

Szerkesztőség:

Budapest 1056 Március 15. tér 2.
bitter.belvarosiplebania@gmail.com

Megjelenik:
12 oldalon

PESTI FŐTEMPLOM

SPIRITUÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

XIII. évfolyam 71. szám *2026. október*

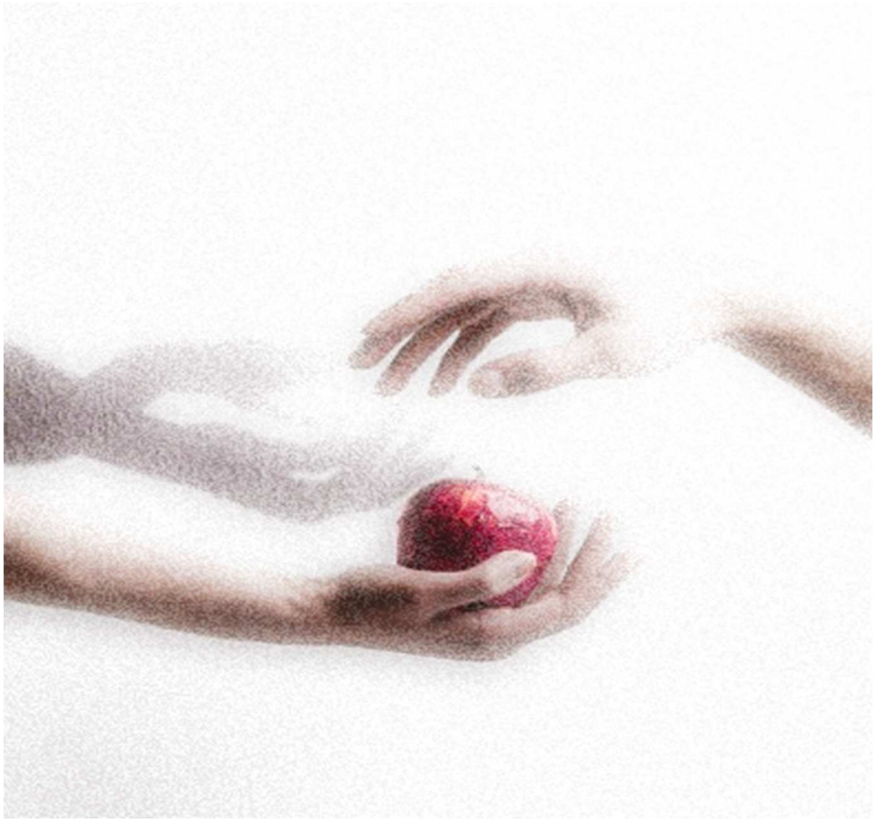

Tartalom

- Nagyszerű emberségünk
- Ki az ember?
- Októberi fénysugár
- A legnagyobb kincs
- Háromféle lelkület
- A régi mint új
- Kövek, fórumok, szamarak
- Leó pápa beszédei
- Életem tartozéka

BELVÁROSI NAGYBOLDOGASSZONY FŐPLÉBÁNIA

1056 Budapest, Március 15. tér 2. T: 318 3108 belvarosiplebania@gmail.com

Nagyszerű emberségünk

Örömünkre megjelent magyar fordításban is XIV. Leó pápánk új enciklikája, amely – beszédesen – a „Nagyszerű emberség” szavakkal kezdődik. Témája „az emberi személy védelme a mesterséges intelligencia korában”.

Már a cím is sokatmondó, melyben két állítás van. Egyrészt az emberi személy támadásoknak van kitéve, ezért védelemre szorul. Ezeknek tanúi és elszenvedő alanyai vagyunk. Fogantatásunk pillanatától az e világból való távozásunkig (halálunkig) folyamatos veszélyben élünk. Gondoljuk meg az állítás valóságát: napjainkra az ember számára legveszélyesebb hely az anyaméh. A világháborúk tömegmészárlásaihoz hasonló méretű gyilkolás folyik a magzatelhajtás révén. De nem kevésbé veszélyes és pusztító a gender ideológia és az LMBTQ program keresztülvitele például az oktatási intézményekben. Lássuk meg a gyerekek nemi identitásába történő bevezetésének problémáját. Ma többségében nem a szülők végzik el az ezzel kapcsolatos kötelességüket, hanem a kortárs csoportok, az internet irányítói, vagy éppenséggel magukra vannak hagyva a témában. Ismerjük a meddőség terjedését és az ezzel kapcsolatos megoldási kísérleteket, amelyek a legtöbb esetben emberellenesek. Tisztában vagyunk azzal, hogy az élet egyéb helyzeteiben sem kapja meg az ember a neki járó tiszteletet. Egyebek között szembe kell néznünk a háborúk közepette emberi méltóságukban megalázott, ellehetetlenült helyzetben élők sorsával (leginkább Kárpátalján). Végül tekintsük az öregkorban kiszolgáltatott helyzetben élőket. Sorolhatnánk tovább az élet válsághelyzeteiben élők segítségre szorultságát. Nem véletlenül hoztuk létre a „Jó, hogy vagy!” életvédők szövetségét, mely az emberi személy méltóságának képviseletét tűzte zászlajára, és egységbe vonja az ezen a területen dolgozó szervezeteket és személyeket. Kérem, nézzék meg a Szövetség internetes felületeit!

Az enciklika másik állítása szerint a mesterséges intelligencia kora itt van. Nem jövőbeli, hanem jelen valóság, az életünk mindennapjaiban meghatározó tényező. Használata nélkül – nem is lassan – mindennapjaink nehézzé válnak, segítségre szorulunk, majd lemaradunk. Lehetőséget kínál, ugyanakkor óriási veszélyeket rejt, egyelőre beláthatatlan következményekkel jár. Már az elnevezése is téves, hiszen a szóhasználatban „intelligens”, személyes tűnik. Nem az! A programozás szerint még érzelmeket is mutat, melyeket képes partnerként feltüntetni. Sok fiatal már ebben a kapcsolatban él. Nem személyes viszonyaiban, hanem a géppel kommunikál, következésképpen elszigetelődik, elmagányosodik. Fölvetődött már az is, hogy közreműködésével szentgyónást lehessen végezni. Abszurd ötlet, éppen a személyesség, így az emberi méltóság lábbal tiprása. Lelkiismeretvizsgálatot, bűnbánatot, megtérést, megújult Isten-kapcsolatot a gép nem tud végrehajtani, sem szolgálni. Iszonyúan megnöveli az életvitelünk már-már amúgy is elviselhetetlen tempóját. Ráadásul működtetése olyan energiaigényt támaszt, amit nem tudnak az egyes államok kielégíteni. Az Egyesült Királyság (Anglia) teljes, éves energiafogyasztására van szükség a fedezetéhez. Szempontként említik a szakértők, hogy a fejlesztés hihetetlen ütemben zajlik. Az egyes országok nem fognak leállni, vagy határt szabni, sem a kutatás, sem a fölhasználás terén, mert fölfogásuk szerint nem maradhatnak le a többi kutatásokban résztvevő országokkal szemben. Külön rendszere van Amerikának, Kínának, Európának…

Milyen világ alakul körülöttünk? Az Egyház küldetése, hogy védje, képviselje a személyességet, az emberi személy méltóságát, az imádságos Isten-kapcsolatot, az élet értelmének evidenciáját, a kutatás és eredményei fölhasználásának határait az ember javára, az elszemélytelenedés ellen küzdjön, a közösségeket építse és működtesse, a személyes jelenlét alkalmait teremtse meg és – amint a Szentatya részletesen kifejti – „a szeretet civilizációját építse”.

A Szentatya üzenetének leginkább reményt keltő üzenete, hogy a Teremtő Isten, mennyei Atyánk nagyszerű hivatásra hívta életbe az embert. Méltóságra emelte, amikor képére és hasonlatosságára alkotta meg. Ne adjuk föl az Isten alkotta rendet, ne tagadjuk meg küldetésünket, ne alázzuk meg önmagunkat, hanem – Jézus mintájára – hordozzuk és bontakoztassuk ki „nagyszerű emberségünket”!

Kérem, hogy olvassuk el az enciklikát, hogy tájékozottak legyünk korunk kihívásai terén és követni tudjuk azokat a folyamatokat, amelyek meghatározzák egyéni és közösségi életünket, valamint kijelölik küldetésünk területeit. A dokumentum megvásárolható a Szent István Társulat kiadásában.

Dr. Osztie Zoltán plébános

Az emberi létezés egyetlen dimenziójának abszolút szintre emelése veszélyes. Kaotikus állapotokat nem csak a hiány, a szűkösség okoz, de az ellenőrizetlen növekedés is az elszegényedés forrása lehet. Így az intelligencia (értelem), amikor abszolúttá válik, rátelepszik és elnyomja az élet más alapvető dimenzióit, például a szeretetet, az érzelmet, az akaratot, az elkötelezettséget az odaadást, vagyis az emberi kapcsolatokat. (Magnifica humanitas 113.)

Ki az ember?

Amikor az ember szembesül különböző testi, lelki panaszaival, aggodalmaival, bajaival, szorongásaival – és kinek az életében ne lennének ilyenek –, melyek „jól-létét” akadályozzák, természetesen szeretne megszabadulni ezektől, és orvoshoz, esetleg pszichológushoz fordul. A panaszok hátterében gyakran lelki folyamatok húzódnak meg, például aktuális élethelyzet, gyermekkori traumák, amelyek a tudat alatt működve fejtik ki hatásukat. Amennyiben ezek tudatossá válnak, akkor maga az a tény, hogy a probléma oka napvilágra kerül, adott esetben jelentheti annak orvoslását, de fordítottja is lehetséges, és valamilyen kövonalazatlan, homályos üresség, aggodalomérzés válik dominánssá. Ez azt jelentheti, hogy válaszadásra vagyunk hivatottak a kérdésben: mi az élet értelme? Ugyanis erre még nincs igazi válaszunk. Ebben az esetben nem a mi okból –, hanem a „mi célból aggódunk?” kérdést kell feltenni. Mi a fő célunk? Ezt a kérdést teszi fel az egyik pszichológiai módszer, amelyik ahhoz az adottságunkhoz próbál irányítani, amely minden emberben megvan, mindig ép, és arra szólít bennünket, hogy szabadon, a célt szem előtt tartva vegyünk részt saját életünkben, majd annak lassú és végső elmúlásában. Ennek a célnak a veszélybe kerülése okozhatja igazi aggodalmunkat.

Valójában életünk értelmességéről, méghozzá végső értelmességéről van szó. Az említett adottságot a pszichológia a mindig ép, transzmorbid személyiségmagnak nevezi, „amelyben” megjelenik a szabadság és az értelemfelismerés szempontja, ugyanakkor azonban a személyes tagadás és öngátlás lehetősége is. A transzmorbid, sérthetetlen szellemi fórum bizonyos kérdéseket és válaszokat képes „önmagukban is érvényesnek” elismerni, ezért az ember, mint személyiség – ha hagyja – megszólítható. Ez a pszichológiai módszer a logoterápia, amely az élet értelmességének kérdését veti fel, mint a terápia alapkérdését. Feltárhatja, hogy egy adott ember esetében a „jól-lét” hiányának oka az élet végső értelmességébe vetett bizalom hiánya. Ennél sokkal többet nem mondhat, mert a továbbiakban már egy másik tudomány, a teológia illetékes.

Felmerülhet a kérdés, hogy a „transzmorbid személyiségmag” fogalom összevethető-e a teológiai személyfogalommal? Nem, mert a pszichológiának nem dolga a teológiai szemlélet, de végül is kimondja: „a transzmorbid személyiségmag az ember sérthetetlen szellemi rétege, a megismételhetetlen, egyszeri személy hordozója”. Tehát nem maga a megismételhetetlen emberi személy, hanem annak „hordozója”.

Három olyan fogalmunk van, amelyeket tisztáznunk kell ahhoz, hogy tudjuk, mit jelölnek a pszichológiában, ill. a teológiában, és ezek hogyan viszonyulnak egymáshoz. Annál is inkább mivel ezek a fogalmak gyakran szinonimaként jelennek meg. Nem kevesebbről van szó, mint az emberről, Istenről, az ember immanens (világon belüli) és transzcendens (világon túlnyúló) végső céljáról, annak elfogadásáról vagy tagadásáról, a keresztény kinyilatkoztatás szívéről. Ezek: az „én”, a „személyiség” és a „személy”.

A pszichológia többféle énről beszél (ideális én, reális én, fantázia én, prezentált én, tükör én, hamis én), ugyanakkor elismeri a nyilvánvaló tényt, hogy az „én” egész életünk során változatlan, vagyis énünk magja egy velünk született entitás. Az „énnek” pedig pszichológiai és spirituális dimenziója van, melyek részben átfedik egymást, és ez a sajátossága a pszichofizikai és társadalmi meghatározottságok mellett – a transzcendensre irányuló nyitottsága miatt – döntésre ad lehetőséget.

A személyiség szó alatt a pszichológia pszichofizikai rendszerek szerveződését érti az egyénen belül, amelyek meghatározzák a gondolkodást és a viselkedést. A személy szónak nincs konkrét elkülönülő tartalma a pszichológiában, illetve – ahogy fentebb említettük – „rejtőzködően” jelenik meg: mint az ember sérthetetlen szellemi rétege, a transzmorbid személyiségmag által hordozott szellemi valóság. Hogy miféle valóságról lehet szó, arról a pszichológia – helyesen – nem nyilatkozik.

A teológia nyelvén világosan beszélhetünk. A kiindulópont egy igen egyszerű kérdés: mi következik az emberi mivoltra nézve abból, amit megtestesülésnek hívunk, vagyis abból, hogy Jézus Krisztus egyszerre valóságos Isten és valóságos ember, egy személyben? Az következik, hogy miután Jézus Krisztus valóságos Isten és valóságos ember egy személyben, az emberről, mint megismételhetetlen egyszeri személyről csak Istenre vonatkoztatottságában beszélhetünk. Tehát az ember egyszeriségének legbelsőbb lényege, a személye – képben kifejezve – „üres” lenne Isten nélkül, vagyis nem is lenne ember, esetleg nagyon értelmes állat vagy gép, olyan, mint a mesterséges intelligencia, aminek elszabadulása a poszthumanizmus és a transzhumanizmus luciferi perspektívájában éppen a személyt, és így az ember igazi emberségének alapvető dimenzióit, a szeretetet, az érzelmet, az akaratot, az elkötelezettséget és az odaadást, vagyis az emberi kapcsolatokat szegényíti el. (Vö. XIV. Leó pápa Magnifica humanitas enciklika).

A „személy” kizárólagosan keresztény teológiai fogalom, ugyanakkor minden ember személy. Az ismeret forrása a kinyilatkoztatás és a hit, a hitben viszont kézzelfogható bizonyíték van: maga az ember. Bármilyen tudomány jelölhet ezzel a szóval valamilyen emberi jelenséget, de az nem az a személy, akiről a teológia beszél, akik mi emberek vagyunk.

A lelki szenvedésnek valódi oka lehet a cél hiánya. S ha van végső cél, akkor már nem is valami más közvetlen ok megszüntetése – amely, ha lehetséges, akkor szükséges is – vezet eredményre, nem is a feldolgozás, hanem a túllépés. Nem a pszichológia egyébként legális és szükséges céljai, nemcsak az egyén jól-léte, „önmegvalósítása”, hanem az ember túllépése önmagán, ami az életben lehetséges, de alapvetően befejezhetetlen folyamat. A befejezettség teológiai neve: üdvösség.

Tehát és végül, ha a kereszténység életalakító szerepét, az élethez és halálhoz való viszonyát pszichológiai nyelven fejezzük ki, akkor tudomásul vehetjük, hogy a testi (biológiai), lelki (pszichológiai) és a környezeti, társadalmi (szociológiai) hatások együttesen meghatározzák az ember természetes helyzetét, amivel kapcsolatban – helyesen – a személyiség szót használjuk. A szellemi személyünk, aki (és nem: ami) testünktől – személyiségünktől – elválaszthatatlan halálunkig, a mindezekhez való viszonyulásunk, a transzmorbid személyiségmag mögött van (azt is mondhatnánk: „ott sóhajtozik ki nem mondható szavakkal a lélek”), és ha hagyjuk és akarjuk, átalakítja viszonyulásunkat életünkhöz és halálunkhoz. A problémával, bajjal, betegséggel, szenvedéssel és persze végül a halállal, vagyis a belső és külső körülményekkel kapcsolatos álláspontunk kialakításában a személyiségünknek főszerepe van, de mögötte rejlik az igazi legvégső fórum, aki akár közvetetten, akár közvetlenül felteszi az utolsó kérdést. Ez azt jelenti, hogy hitben hozzuk meg a végső választ, ami minél előbb és mindenekelőtt a cél. De azért az az ismeret, hogy az emberi személy értelmezése kizárólag teológiai nézőpontból lehetséges, a bizonytalanok, a kulturkeresztények, az „éjfélimisés” keresztények, a nem hívők, a kételkedők, a tagadók, az aggódók számára felhívást jelenthet, mert agnosztikus „tartózkodás”, kitalált isten nincs. Kegyelem van és feltámadás.

BL

Októberi fénysugár

Októbernek szépsége van: a gyengülő nap minden sugarát kihasználja, hogy tovább szépítse az ősz egyébként is nagyszerű színpompáját: azt a tarka ruhát, amit a természet magára ölt. Ebben az őszi napsugárban Máriára gondolunk mint a Rózsafüzér Királynőjére és a Magyarok Nagyasszonyára. Égi Édesanyánk minden nap kéri a rózsafüzér imádságot, ezt a hónapot pedig különösen is a rózsafüzérnek szenteljük.

A rózsafüzér imádság mindnyájunkat Krisztus titkainak átelmélkedésére késztet a Boldogságos Szűz Mária vezetésével, aki egyedülálló módon részese volt Isten Fia születésének, működésének, szenvedésének és dicsőséges feltámadásának.

Szűz Mária rózsafüzére olyan imádság, amely részeinek egyszerűségében az egész evangéliumi üzenet mélysége nyilvánul meg. Maga a Szent Szűz bátorított bennünket jelenései alkalmával, hogy imádkozzuk ezt az imádságot. „Mondjátok el a rózsafüzért minden nap, hogy elnyerjétek a világ békéjét és a háború végét”. 1917 május 13-án, első jelenése alkalmával kérte ezt Fatimában, ahol „a Rózsafüzér Királynőjeként” jelent meg.

A rózsafüzér hatékony fegyver. Használjuk bizalommal, és elcsodálkozunk az eredményeitől! Mindent ki lehet imádkozni, és mindenkit be lehet imádkozni. A rózsafüzér imádság útján Krisztus egész szeretetét megtaláljuk. Erőt kapunk, hogy Isten akaratát tökéletesen teljesíteni tudjuk; hogy embertársaink szolgálatára legyünk.

Október lenyűgözően szép, mert nap mint nap milliók szívéből, az ajkakon át száll a köszöntés Máriához: Üdvözlégy… és száll a kérés: Asszonyunk Szűz Mária… Senki a világon nem tudja úgy köszönteni és kérni Máriát, mint mi, magyarok. Sajátos jogon, sajátos történelmi háttérrel-tapasztalattal, sajátos lelkülettel.

És mindig van annyi imádkozó magyar: „üdvözlégymáriás”-, „asszonyunkszűzmáriás” magyar, amennyi elégségesnek tűnik annak biztosítására, hogy a nemzetnek-, a hazának jövője legyen a Szent Korona jogarának kiterjedésében.

Asszonyunk, Szűz Mária! Sajátos jogon, sajátos történelmi háttérrel-tapasztalattal, sajátos lelkülettel. S ebben a „sajátos”- ban benne van Szent István királyunk többször megismételt önfelajánlása, végül a Szent Korona és ezzel az ország Szűz Mária tulajdonába való átadása. Nemcsak az ország, hanem az ország népe is! Magyar vagyok, Mária tulajdona vagyok, hazám Mária országa. Mindszenty bíboros úr hívta fel a figyelmet: „Csodálatos fonala a magyar történelemnek a Mária-tisztelet.

Ahogy a Duna kiemelkedik vízhálózatunkból, úgy emelkedik ki szélességével a Mária-tisztelet a történelmünket átjáró sok egyéb szellemi, lelki folyamból."

A jelenre pedig: „Most kell nekünk módot adnunk a Nagyasszonynak hívő magatartásunkkal, kitartó és egyetemes esengésünkkel arra, hogy megmutathassa: pártfogása segíthet, és édesanyánk ma is." Hívő magatartásunkkal: Krisztust megvallva és hirdetve az élet minden területén! A hazafiasság igazi talaja csakis a komolyan megélt keresztény hit lehet.

Szent István, első királyunk rendelésének kikristályosodása, hogy Szűzanyánkat Nagyasszonyunknak és Patrónánknak tudjuk. Élete művének betetőzéseként a Nagyasszonynak ajánlja föl fiatal, még csak alig alakuló keresztény országát.

A mai magyar embernek, ez az esemény már szinte semmit nem mond. A valamikori fiatal katolikusoknak mint kedves nemzeti emlék, mint jámbor legenda ott él ugyan még valahol a lelke mélyén, de a szentistváni tett jelképi tartalma és eszmei jelentősége kiveszett legtöbbnek szívéből. Az iskolák semlegessége nem csak az élő hitet és erkölcsöt, hanem a nemzeti érzést is legfőbb ellenségének tekinti.

Szent Ágoston mondta egy alkalommal: magasabb eszmei célok nélkül az államok nem egyebek rablóbandáknál. Az ilyen államokban nem a pénz hiányzik, nem is az eszközök, vagy éppen az élelmiszer, sokkal inkább az emberiesség, a becsület, a tisztakezűség, az önzetlenség. Nem beszélve az őszinteségről és igazságérzetről. A családi élet is üzletté és számítássá válik, az önzés és kiélés helyévé. S mihelyt az önzés úgy kívánja, aggálytalanul szét lehet dönteni, még ha belepusztul is a gyermek, a másik fél, s a nemzet maga.

Ha ma körülnézünk szép hazánkban, van-e torkot fojtogatóbb és szívet szorongatóbb jelenség, mint a testi-lelki, anyagi és szellemi környezetszennyezés? A gyűlölködés, megosztottság, szeretetlenség!

Vajon meg tudunk-e állni ezen a sátáni csúszdán, amelyen Mécs László szavai szerint „az Ember: sárkánymagból sarjadt fattya véres rögnek elfeledte, hogy az arca régen Krisztus arca volt." És ki hallja meg ma a számonkérő lelkiismeret szavát Sík Sándor szavaival: „Embernyi ember vagytok-e? Embernyomokat hagytok-e?" Olyan vészes eltájolódásban élünk már, hogy ma félelmetesebben dörömböl a még érző szív ajtaján ugyancsak Mécs László szava: „Ha a mérték tönkrement, senki-semmi meg nem ment"!

A mérték: Jézus Krisztus, aki „fogantatott Szentlélektől, született Szűz Máriától". És a gyilkos testi-lelki szennyeződés nem szüntethető meg más eszközökkel, csak, amit az imádkozó magyarok tesznek, új életet és új lelket, tiszta vizet és tiszta levegőt árasztó erkölcsi vállalásaikban.

Napjainkban fénylő jelként ragyog Magyarok Nagyasszonyának alakja. Az a tény, hogy vagyunk egypáran, akik hiszünk abban, amit első királyunk ránk hagyományozott: hogy az Istenember édesanyjának keze állandóan rajtunk pihen; és nekünk többre kell törekednünk, mint a megélhetés bármi úton való biztosítása, az érdekek és ösztönök és hangulatok által való ide-oda hányattatására, a nemzet konzumidiótává süllyesztésére.

Mindszenty bíboros úrral együtt valljuk: „A mi eszményünk egy olyan Magyarország megteremtése, amelynek alapja a valláserkölcs, támasza a nemzeti érzés, ifjai és leányai pedig hívők és magyarok." Ezért ma Magyarországon gyakorló katolikusnak lenni a legnagyobb hazafias, nemzetmentő tett.

A Magyarok Nagyasszonya útitársunk életünk ösvényein. Kérjük, vezessen minket, nehogy az elképedő siránkozás túláradjon ajkunkon, nehogy a csüggedés legyőzze a cselekvést, befagyassza a lelkesedést, a múlt súlya megakadályozza, hogy hitelt adjunk a jövőnek! De bátrak legyünk hinni, és megvallani hitünket; cselekedni a hit erejében, élve a szeretet életét, mely Isten országát bontja ki közöttünk!

A Boldogságos Szűz Mária, Nagyasszonyunk és Patrónánk oltalma alatt áldott legyen Magyarország, békében, örömben és jólétben; mi pedig élő hittel hűségesen, elköteleződve, áldva magasztaljuk az élő Istent, köszönetet mondva Égi Édesanyánknak!

Schall Tamás atya

A Szent Kinga Körben is a legnagyobb kincs az Istenre fókuszáló, közösséget megélő ember

„Férje halála után Szent Kinga az ószandeci kolostor apátnője lett. A kolostort a tatárok földúlták, és Kingának 63 évesen az újjáépítés munkáját kellett irányítania" – olvashatjuk életrajzában.

A Szent Kinga Kör tagjaiként, névadónkhoz híven, a szenior korba lépve is, egyházi közösségünkkel, közösségünkért aktívan együttműködve találkozunk kéthetente.

A Kör életébe, lelkiségébe és terveibe jelentős változást hozott az a szándék, hogy a jelenkori kultúra, társadalom, személyes kapcsolatok állandó kritikája és személyes frusztráció helyett továbblépjünk egy cselekvő életmód irányába.

Néhány éve Rod Dreher „Szent Benedek válaszútján” c. műve mentén feltártuk, hogy mi az, ami minket leginkább elkeserít, félelemmel tölt el. Az ijesztő tendenciák azóta csak erősödtek. Korának fenyegető káoszára jó példaként állt előttünk Szent Benedek válasza.

Négy témában mi is elhatározást tettünk, és ezekre rendszeresen visszatértünk:
ima: engedjük be Istent az életünkbe,
munka: Istennek szentelve végezzük,
közösség: odaadóan, ne program fogyasztói lelkületel kapcsolódjunk egymáshoz,
olvasás: elmélyülten, igényes szövegeket vegyünk kézbe.

Azt is megnéztük, mit tettek eleink ezeken a területeken, milyen tapasztalatunk van, amit megélni és továbbadni érdemes. Ezekre fókuszálva tudott csoportunkból egyre inkább közösség alakulni. Az ima szerves része összejöveteleinknek, még nyilvános helyen is. Az evangéliummal való imát különösen is gyakoroljuk, ez segít egymás hitének erősítésében is.

Őseink hozzáállása a munkához, annak méltósága segít ellenáramban maradni a fogyasztói társadalomban.

Olvasásélményeinket megosztjuk, buzdítjuk egymást arra, hogy ne engedjünk a digitális huzalozás csábításának. Egyéb kulturális programjaink kiválasztásában is ezeket a szempontokat tartjuk fontosnak. Legutóbb Molnár C. Pálnak, templomunk oltárképe alkotójának Assisi Szent Ferenc témájú műveiről hallottunk-láttunk tárlatvezetést a Ráth Lépcső Galériában.

A közösséghez való tartozás elementáris igénye tagjainknak. Ennek építését szolgálja, hogy együtt tervezzük meg féléves menetrendünket. Ki-ki hozzáadja érdeklődését, tapasztalatát, talentumát, aktivitását. Önállóság és összetartozás segíti, hogy empátiával tudjunk egymás felé fordulni, egymást testben és lélekben erősíteni.

A közösség építésében az egymásra figyelést, párbeszédet szeretnénk gyakorolni az összejövetelek közötti időben is, találkozásokkal, élőben vagy akár telefonon. Ehhez a Szt. Kinga kör alkalmán a szeptemberi indulás óta minden alkalommal kihúzzuk valakinek a nevét és a következő találkozásig személyes kapcsolatba lépünk vele.

Bár vannak határaink, zárt összejöveteleink, de tartunk az egész egyházközségnek is nyílt alkalmakat. A közös keresztútjárás a templomban és az Öröm útja-járás a rózsakertben ebben az évben a nagyobb közösség felé nyitást mutatták már, nagy örömünkre.

Az egyházközségen belül az adventi időben a közösségek közötti találkozásra azt tervezzük, hogy feleleventjük és megéljük együtt a „Szállást keres a Szentcsalád” rítusát.

Zöldyné Szita Erzsébet

A háromféle lelkületű szolgálat

Karitász küldetésünk az emberek üdvösségének szolgálatára irányul, elsősorban tehát lelki javakat szeretnénk közvetíteni, átadni. Örök kincsek ezek, melyeket *„a moly nem rágja meg, a rozsda nem marja”* (vö. Mt 6,20). Ehhez a természetfeletti küldetéshez természetes eszközöket is latba vetünk, úgy mint pl. a tárgyi adományok, vagy a találékony segítő tevékenység.

Bizonyára sokan tapasztaltuk azt is, hogy szegényeink, gondozottjaink, akik nem tartoznak szorosan az egyházhoz, nem vallásosak, de a hozzánk való kötődéssel mégiscsak kapcsolatba kerülnek Krisztussal, éppen rajtunk keresztül. Úgy gondolják, hogyha minket ismernek, ha velünk jóban vannak, akkor ezzel biztosítják Istennel való jó kapcsolatukat is, vagy legalábbis közelebb kerülnek Hozzá. Ez igen nagy felelősség számunkra, ezért fontos kiemelni, hogy nem az a lényeg, hogy minket ismerjenek, hanem az, hogy az Urat, a Világmindenség Királyát ismerjék meg, szeressék meg Őt, hogy azután Ő is megismerje őket az utolsó órában. Alázattal végezzük tehát munkánkat és bízzunk abban, hogy Istennek minden lehetséges, Ő a szívek vizsgálója, Ő tudja, hogy kiben mi lakozik, Szentlelke pedig a szívek vezére.

Éppen ezért ne is ítélkezzünk, hanem csak bízzunk és szeressünk! *„Mert sokan lesznek az elsőkből utolsók és az utolsókból elsők.”(Lk 13,29).*

Minket, karitászosokat is érnek bőven kísértések munkánk, életünk során, akik Krisztus Királynak szolgálunk. Szent Brigitta, Európa társvédőszentjének (XIV. sz.) magánkinyilatkoztatásban az Úr háromféle lelkületű szolgálótípust mutatott be.

Mindegyik hiszi, hogy Krisztus az Isten, a mindenható, de az egyik szándéka, hogy a szolgálattal földi dolgokat, kincseket nyerjen: gazdagságot, hatalmat, hírnevet. Az Úr, a kívánságuknak megfelelően részesíti is őket ebben, de a mennyei dicsőség rovására, mert az ilyen ember el is veszíti az égi jutalmat.

A másik szolgálótípus azt gondolja, hogy Krisztus Király a szigorú bíró. Az ilyen emberek a büntetéstől való félelemmel szolgálnak, nem a mennyei dicsőség és nem az Úr iránti szeretet hajtja őket. Őket a helytelen Úrfélelem motiválja és nem az önzetlen, bizalommal teli szeretet, ők azok, akiknek a bűnbánatuk nem tud tökéletes lenni, mert nem szabadok, a büntetéstől félnek, ezért csak félszívvel szolgálnak.

A harmadik típusú szolgáló tudja, hogy az Úr Igaz Isten, igazságos és irgalmas. Nem a büntetés elkerülése végett, hanem az Isten iránti önzetlen szeretetből fakadóan szolgálnak, ez motiválja őket. Ők azok, akiknek akarata megegyezik az Úr akaratával, ezért meghallgatásra találnak.

Tegyük fel az egyházi év végén, Krisztus Király főünnepének közeledtével a kérdést magunknak: melyik szolgálók vagyunk mi? Melyikhez hasonlítunk

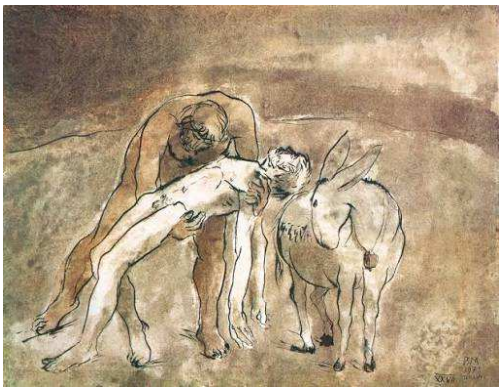

leginkább? Melyik típusból mennyi van bennünk? Félünk-e vagy bátrak, szabadok vagyunk legbelül?

Az Úr irgalmas szeretettel és igazsággal fordul felénk, mert Ő maga az Igazság és az Irgalom. Akik nem szeretik Őt, azokkal igazságos, akik szeretik Őt, azokkal irgalmas. Ezért a legnagyobb tulajdonsága Istennek az Ő irgalmassága, ahogy Szent Fausztina nővér tanította.

Szeressük tehát tiszta szívvel az Urat, a Világmindenség királyát, bátran haladjunk előre Vele! Így vágjunk bele a közelgő ádventi, karácsonyi karitászmunkánkba otthon, a családunkban, az egyházközségünkben, a szegényeink, rászorulóink körében! Önzetlen és szabad lelkülettel, alázatosan, szelíden, de bátran és határozattan végezve a munkánkat, tanúságtevői leszünk az Igaz Szeretetnek, Aki legyőzte a világot és üdvözíti a benne bízókat. *„Krisztus Király, üdvözíts minket!*
”

Csorba Gábor
állandó diakónus

A régi, mint új

XIV. Leó pápa semmi újat nem mondott Franciaországban, mert pontosan tudta, hogy ez ma a forradalmian új: a kétezer éves katolikus egyház nagy, terebélyes fájának értékei, mély gyökerei és az ágvégeken éledő megannyi fiatal hajtással. Nem szétszórt, mindig protestáló magoncok, új és új ideológiák növekedési kísérleteire való reakciókkal fárasztotta hallgatóit. Jó ütemérzékkel érkezett Franciaországba.

Arra senki sem számított, hogy az Igazság – az Evangélium – bátor kimondása maga alá temeti a hamis szabadság hazug világát. egyetlen pillanat alatt. Ugyanis kinyílt a repülőgép ajtaja, és XIV. Leó már öltözetével üzent. Főpapként, nem fehér ruhás civilként érkezett. A liturgián is használt karingben, felette a vértanúság színét, a bíbort hordozó mocétummal, és mellén Krisztus keresztjével vonult a díszsorfal előtt. Megjelenésével nem egy miniállam vezetője, hanem egy két lábbal a földön járó egyházfő, Szent Péter utódja tette tiszteletét az európai kereszténység egyik bölcsőjében.

Mik lehetnek a magyar közélet számára is fontos üzenetei? „A franciaországi katolikus egyház nagyon bölcsen kezd átalakulni egy »ellentársadalommá«, narratívájában visszautasítja a feminista- és lmbtq lobbi által előírt dogmát...” – olvashatjuk Eric Zemmour, „A misét még nem mondták el” című, nemrég magyarul is megjelent esszéjében. A katolikus filozófus, író, mintha előtanulmányt írt volna a látogatáshoz: „A kereszténységért vívott csata Európában nem lehet csak a hit csatája. Meg kell védeni a kereszténység hagyatékát Európában, ezeket az építészeti, művészeti, kulturális, jogi, politikai formákat, amelyeket meg kell őriznünk vagy helyre kell állítanunk.” Nos, XIV. Leó pápa látogatása erről (is) szólt. A Notre Dame Bazilikában ismét finom tanújelét adta a hagyományaiban gyökerező és élő egyháza melletti kiállásának. Nem valamiféle divatos imamódokkal, modern zenei betétekkel zajlott az esemény.

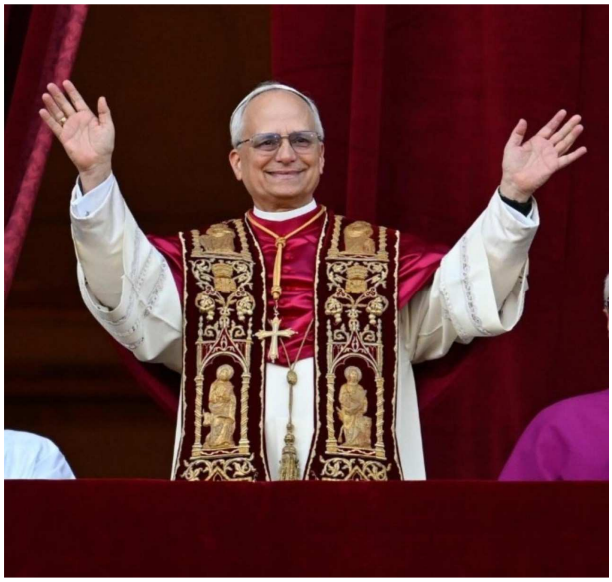

Miután néhány percre az Eucharisztia előtt adorált, vecsernyepalástban, főpapi jelvényekkel vezette az egyház hivatalos imádságát, a zsolozsmát. Az esti imaóra keretében tartotta meg tanítását. Többek közt ezt mondta, utalva a francia egyház újjászületésére is: „Ez a székesegyház azért született újjá, hogy vele együtt ti is újjászülessetek, új lendülettel törekedve az életszentségre és végezve a mindennapi küldetést. Legyetek népetek körében az egyház isteni anyaságának világos jelei: az egyház Isten szeretetéről tanúságot téve újra egységbe gyűjti és gyógyítja az emberi családot."

Két évvel ezelőtt a párizsi olimpiai megnyitó ünnepség sokakat mélységesen felháborító, olykor blaszfémikus performansza után Franciaország a Stade de France-ban egy teljesen más arcát mutatta. Nyolcvanezer, tekintetét égre emelő fiatal átlényegülten, nagy hittel volt együtt egy megrendült ágostonos szerzetessel, aki nem szégyellte könnyeit. Elérzékenyülten állt egy gyönyörű, francia szenteket bemutató, mély tanúságtételekkel lezajlott este végén az ősi ének, a Salve Regina éneklése alatt. A himnusz választása ismét üzenet volt úgy a szupermodernisták, mint a hagyományt túlhajtók felé. Van egység. A fiatalok zengték ezt, a még egyházszakadás előtt keletkezett éneket, ahogy zengik a X. Piusz közösség épp renitens konzervatívjai is templomaikban. A pápa minden liturgikus cselekményében megmutatta, nem csupán a tridenti latin misét lehet kellő mélységgel, odaadással és méltósággal ünnepelni: „Ma különösen is szembesülünk azzal, hogy korunkból mintha hiányozna a teljesség, a mélység és hiányoznának az ígéretek. Az ének, a szó és a liturgikus mozdulat nemes egyszerűsége sokak számára rést nyithat a világosságra, a béke oázisát kínálhatja egy állandó kapcsolódásban élő és zajos társadalomban." – üzente minden, a katolikus egyház liturgiáját a modernség és a kor kihívásainak való beteges megfelelési kényszerrel tevékenykedőknek. Vissza a forráshoz!

A pápa látogatásának több beszédében utalt a katolikusok közéleti kiállásának fontosságára. Nem fogadta el a Becsületrendet, nem kívánt nobilitásokkal díszvacsorázni, a lehető legtöbb időt szerette volna híveinek szánni. „A helyes laicitás tehát nem abban áll, hogy a vallást kizárjuk a közélet vagy az oktatás területéről, hanem abban, hogy azon munkálkodunk, hogy az állam és a vallási intézmények párbeszédet folytassanak egymással, és egyesítsék erőiket a közjó szolgálatában, hogy a világnak élete legyen." – tanította. Párizsi miséje előtt a Chapms-Elysées-n – mintegy szimbólikusan a fogyasztói társadalom lerolózott boltjai előtt – hívők ezrei gyóntak, papok százai álltak szó szerint helyt. Eric Zemmour pedig készítheti új esszéjét, ugyanis „A misét elmondták!" az a'la carte keresztények legnagyobb bánatára. Közel nyolcszázezren voltak rajta.

Franciaország él. A francia katolikusok élnek. Európa él és élni akar. Laus et grtaia, köszönet és hála egy oroszlánnak. Habemus papam: Leo XIV.

Kiss Antal diakónus
Katolikus Tábori Lelkészség

Kövek, fórumok, szamarak

Gyerekkoromban szinte az első istenbizonyíték volt számomra a Szentírásban szereplő érdekes epizód Jézus jeruzsálemi bevonulása előtt: „Elküldött két tanítványt a szemközti faluba, mondván: „találtok ott egy megkötött szamarat. Oldjátok el, és hozzátok ide." (Lk 19, 29-30.) A tanítványok megtalálták a szamarat. Ki tud ilyen apró dolgot egy nappal előre pontosan megmondani? – kérdeztem magamtól. Az a Jézus tehát biztosan Isten – vontam le gyerekfejjel a következtetést. Azóta már sok-sok tényező igazolja számomra Jézus isteni mivoltát. (Legtöbbet jelentenek azok a prófétai jövendölések, amelyek a gyermek Jézuson, majd a szenvedő Názáretin beteljesedtek.)

Érdekes kérdés lehet az is, miért szamárcsikót választott Jézus, hogy az vigye őt be a városba. Már sejtem a választ: mert üdvözítő tervében ott rejtőzködik szinte érthetetlen szándéka: *viteti magát. (*Mindig – kivéve a három évet, amikor Ő maga ment el igen sok helyre.) Csecsemő, majd kisgyermek korában vitték a szülei. Amikor meghalt, emberek vitték be a sírba. Ránk bízza magát az oltáriszentségben. Nekünk kell Őt vinnünk, odaadnunk…

Nagyon nagy felelősség ez. Ha mi nem visszük Őt, nem beszélünk róla, nem jelenítjük meg a szentmisében, nem adjuk oda Szent Testét – más nem teszi ezt meg. Újabb kérdés: miért vonult be Jeruzsálembe hatalmas örömrivalgás közepett? *Mert nagyon szereti az embert:* a gyenge, kísértéseket szenvedő embert, aki szeretetre, igazságra, szabad így mondani: „az Istenre született".

Jézus „fórumokat" teremt arra, hogy ezt nyilvánvalóvá tegye. Nem igaz, hogy az ember teljesen romlott! Minden időben vannak, akik azon fáradoznak, hogy manipulálják az embert, hogy elvegyék személyiségét, géppé, eszközzé, rabszolgává alacsonyítsák. Jézus ünnepet rendez, ahol önmaga valójában mosolyogva megjelenik. Ott az ember újra ember lesz. Nem kell félnie, hogy becsapják.

Jézus nem kérdezte az aggódó kafarnaumi századostól szemrehányóan: „Miért nem vigyáztál rá?" Azt mondta: *„Megyek és meggyógyítom"*. Ezt a szerető szívű Jézust kell elvinnünk, megjelenítenünk sok-sok fórumon: a családban, munkahelyünkön, templomban, hittanórákon, és a médiumokban. Fel kell szabadítanunk az ember lelkében a beléoltott, ősi, isteni szépet. Hadd merjen örülni, merjen remélni, merjen önmaga lenni, merjen hinni, Istent imádni és dicsérni!

Egyre nagyobb lett a tömeg ott, a jeruzsálemi utcán. Lelkesedésük azt mutatta, hogy a világnak Krisztus kell. Azonban ott, és akkor is, mint azóta is, annyi nemes törekvést, gorombán kudarcra akarnak ítélni. Az történt, hogy az egyik útkereszteződésnél néhány ember előlépett, megállították a szamarat, majd ezt ordították Jézus felé: „Hallgattasd el őket! – Olyanok lehettek ezek a hőbörgők, mint a „feszítsd meg!"-et kiáltók, a hittan- és erkölcstanoktatást teljesen megszűntetni akarók, a krisztusi eszméket a társadalom életéből és Európa emlékezetéből kitörölni szándékozók.

Jézus nyugodtan válaszolt nekik: Ha ők nem szólhatnak, akkor a kövek fognak kiabálni Istenről, igazságról, az örök életről, a szeretet végső győzelméről. Micsoda prófécia volt ez! Megéltük a szervezett istentelenséget. A leggorombább eszközökkel vélték elhallgattatni Jézust!

Tizennyolc éves koromban, érettségi előtt a frontra kerültem, majd a Dnyeperen túlra vittek az oroszok egy szénbányába. Mi, lelkes fiúk Jézus fórumait, a „köveket" úgy teremtettük meg, hogy a bányában, a felszíni munkán kis feszületet hordtunk cérnaszálon a nyakunkban. Kisgyerekek szaladtak oda, a nagy és istentelen Szovjetunió közepén, és csókolgatták keresztjeinket, könnyezve mondogatván: „Krisztosz, Krisztosz!..." Orosz katonák tettek hitvallást. Úgy, csendesen.

Bizony, nagyon kellenek a „megszólaló kövek", a Jézust bátran megjelenítő fórumok, emberek, papok! És kellenek a „szamarak", akik alázatos egyszerűséggel elviszik Őt. Kellenek lelkes tömegek, kellenek gyerekek, akik tiszta szívükkel lelkesen közvetítik e számító, hazug, bűnös világban azt, ami tiszta, ártatlan és szent. És Őt, aki nagyon szereti az embereket.

Lajos atya

Idézetek XIV. Leó pápa franciaországi beszédeiből

„Ne veszítsük el emberségünket a mindennapi életünket elárasztó és befolyásoló „gépek paradicsomának" közepette. Sürgető feladat elménk nevelése az etikai megkülönböztetésre, amely képes felismerni azt, ami erkölcsileg jó. Ezzel kapcsolatban szeretném felidézni, hogy „egy valóban szabad társadalom nem kényszeríti ki az uniformizálást, hanem védi a lelkiismeretek sokféleségét, megakadályozza az autoriter tendenciákat és előmozdítja az etikai párbeszédet, amely gazdagítja a társadalmi szövetet."

*

„Ma különösen is szembesülünk azzal, hogy korunkból mintha hiányozna a teljesség, a mélység és hiányoznának az ígéretek. Az ének, a szó és a liturgikus mozdulat nemes egyszerűsége sokak számára rést nyithat a világosságra, a béke oázisát kínálhatja egy állandó kapcsolódásban élő és zajos társadalomban. Titeket, akik naponta ünneplitek az eucharisztiát, arra kérlek, gondoskodjatok arról, hogy a liturgikus szertartásokat mindig méltó és illő módon ünnepeljétek, ott is, ahol kisebb közösségek gyűlnek össze."

*

„Ahh□z, h□gy jól válasszat□k, tartsát□k szem előtt ezt a szemp□nt□t: a jó életet ad, s□sem veszi el az életet; a jó gondoskodik, nem magának szerez. A jó nem valamiféle szép eszme, hanem a szeretet ragyogó arca: maga Isten!

Ezért mindnyájatokat – püspököket, papokat, diakónusokat és megszentelt személyeket – arra buzdítalak, hogy ápoljátok magatokban a liturgia iránti őszinte szeretetet."

„A bábeli torony az uralom révén kikényszerített egységet jeleníti meg (vö. Ter 11,4). Ez az építmény ugyanakkor azt is feltárja, hogy minél inkább elnyom a hatalom, annál inkább meggyengül, és megmutatja embertelen arcát. (...) Bábel tornya összeomlik, kettős negatív következménnyel. Ahogyan az általa kikényszerített egység erőltetett volt, úgy az összeomlását követő sokféleség is konfliktusokkal terhes. Ma Bábel kísértése újra megjelenik a testvériség nélkül megvalósítani kívánt globalizációban, a mohó pénzügyi gyarmatosításban, az ideológiák másokra erőltetésében, mindazokban a „kapcsolatok nélküli érintkezésekben, amelyek az emberi életet kereskedelemmé fokozzák le."

*

„Ahhoz tehát, hogy megízleljük Isten közelségét és az emberi testvériséget, el kell utasítanunk azt a mohóságot, amely felemészti kapcsolatainkat anélkül, hogy adna, és dolgokkal halmoz el bennünket anélkül, hogy táplálna. Ezek a rossz erők nemcsak erőszakos formában jelentkeznek, hanem olykor megtévesztő külsőt is öltenek, mert éppen azt ígérik, amit elvesznek tőlünk: a boldogságot."

*

„Szent Bakhita arra kötelez bennünket, hogy vegyük észre azokat, akiket nem vesznek észre, szabadítsuk fel azokat, akiket ma a gazdaság és a kultúra rabszolgaságba taszít, és tartsuk tiszteletben minden testvérünk végtelen méltóságát, akikben maga Jézus kopogtat ajtónkon. Kedves barátaim, „a valóság az, hogy a keresztények számára a szegények nem szociológiai kategóriát jelentenek, hanem magát Krisztus testét."

*

„A fiataloknak azt mondom: legyen bátorságotok felelősen megélni a béke építésének küldetését szívetekben, kapcsolataitokban, családotokban, az iskolában és az egyetemen, városaitok, országaitok és egész Európa életében!
Ne engedjetek az erőszak és az elnyomás logikájának! Szeressétek az életet minden pillanatában, és ne féljetek a jövőtől!"

*

„Ne féljetek családot alapítani, gyermekeket vállalni, és védelmezni minden ember méltóságát az anyaméhben való élet első pillanatától egészen az utolsó lélegzetig! Ne féljetek fáradhatatlanul munkálkodni közösségeitek javáért, akár politikai szerepvállalással is! Legyetek közösségépítők!"

*

„Korunk hatalmas kihívásai tekintetében arra buzdítalak benneteket, kedves testvéreim, hogy bátorságról, merészségről és missziós kreativitásról tegyetek tanúságot. Ne engedjétek, hogy elbátortalanítsanak benneteket azok a hibák, következetlenségek, sőt bukások, amelyek nyomot hagytak ennek az úton járó népnek a történetén."

*

„A katolikus oktatás azonban semmiképpen sem mondhat le saját nevelési programjáról: ez egy Krisztus-központú program, mely az emberi személy teljes körű fejlődésére, minden – lelki, kulturális, értelmi, erkölcsi és társas – dimenziójának kibontakozására irányul. Ezért senki ne lepődjön meg azon, hogy minden katolikus intézményben lehetőséget kínálnak a Jézus Krisztussal való találkozásra és igéjének hallgatására. Még kevésbé szabad megtörténnie annak, hogy bármely tanulót saját osztályában kirekesztenek pusztán azért, mert hisz Jézusban."

*

„A családon belüli hitélet elmélyítése és meggyökereztetése kétségtelenül az egyik kulcsa annak, hogy megoldást találjunk számos olyan válságra, amelyen az Egyház és társadalmaink keresztülmennek. A családban tanuljuk meg ugyanis az együttélést, a másik ember tiszteletét, a különbözőség elfogadását, egymás támogatását, a nagylelkűséget, önmagunk önzetlen odaajándékozását és az áldozatkészséget."

*

„Nem véletlen, hogy a katonai kiadások növelésére irányuló ismételt felhívásokat és az ezekből fakadó döntéseket sok kormány a másik fél veszélyességével indokolja" (Üzenet a béke 59. világnapjára, 2026. január 1.). A béke előmozdítása tevékeny munkálkodást kíván. Ma fel kell tennünk magunknak a kérdést: valóban „kreatív erőfeszítéseket" teszünk-e a világbéke előmozdításáért, vagy csupán arra törekszünk, hogy „elállítsuk a háború vérzését", és jobban felkészüljünk azokra a háborúkra, amelyekről feltételezzük, hogy még előttünk állnak."

Schall Tamás
Életem tartozéka

Mint katona kezében a fegyver,
olyan enyémben a rózsafüzér,
mikor kezeim közt morzsolgatom,
a legnagyobb biztonsággal felér.

De már önmagában az a tudat,
hogy nálam van, zsebemben hordozom,
olyan nagy erővel tölt el engem,
emberi szóval ki sem mondhatom.

A titkok, melyeket imádkozom,
Megváltónk életének titkai,
ezeket szemlélve, kimondani,
hűséges követésére segít.

Mindebben Mesternőnk Szűz Mária,
Kinek életét e titkok szőtték,
Példaképünk Ő, hogyan kell hinnünk,
aki anyai oltalmával véd.

Ha a Szentolvasót imádkozzuk,
amit Szeplőtlen' Szíve tőlünk kér,
megvalósul földünkön a béke,
a bűn senki közelébe nem ér.

Életünk része lesz a szent öröm,
az Isten emberré lett érettünk,
Lélektől' fogant, Szűztől született,
hogy Szent Karácsonyt ünnepelhessünk.

Köztünk léte világosság nekünk,
szeretni és élni tanít minket,
kincset ad, mit el nem veszíthetünk,
táplálék, mindennapi kenyerünk.

De a fájdalom sem hiányozhat,
nem leszünk különbek, mint Mesterünk,
ha Ő értünk kínhalált szenvedett,
nekünk sem lehet más az életünk.

Szenvedés-, halál húsvétba hajlik,
Vele szenvedve-, halva, élhetünk,
a feltámadásunk dicsőséges,
mint a Szent Szűz, mennyekbe vétetünk.

Testvérem, Krisztus katonája vagy?
Legyen fegyvered a rózsafüzér!
Hatásos, mert ki ezt imádkozza,
az életében minden jót elér!

XIV. Leó pápa Magnifica humanitas kezdetű enciklikája
Az emberi személy védelméről a mesterséges intelligencia korában
részletek

92. Laudato Si' enciklikájában Ferenc pápa elítélte a technokrata paradigma növekvő dominanciáját a globalizált világban, vagyis azon tendencia ellen szólt, hogy a hatékonyság, az ellenőrzés és a profit logikájának engedjük át a személyes, társadalmi és gazdasági döntéseket. Ugyanis ekkor az történik, hogy a technológia nem marad egyszerűen eszköz, hanem mércévé válik, amely alapján mindent megítélnek, elkezdi diktálni, hogy mi számít és mit lehet kiselejtezni, és így a teremtést a kizsákmányolás tárgyává és az emberi lényeket puszta fogaskerekekké fokozza le a minél nagyobb teljesítmény elérésének érdekében.

93. Ez a paradigma az elmúlt években gyorsan elterjedt, részben a mesterséges intelligencia, a kognitív tudomány, a nanotechnológia, a robotika és a biotechnológia terjeszkedése által. Önmagukban ezek az innovációk nagyban szolgálhatják az emberi fejlődést és közös otthonunk gondozását, de éppen a hatalmuk miatt siettethetik a technokrata paradigma kiterjesztését, és ezért helyes alkalmazásukhoz új spirituális, etikai és politikai keretre van szükség. A nagyobb hatalom nem feltétlenül jelent valami jobbat. Ebben a tekintetben Romano Guardini szavai továbbra is relevánsak: „A kortárs embert nem képezték ki arra, hogy jól használja a hatalmat."

94. Az emberiség saját hatalma áldozatává válásának veszélyét már VI. Szent Pál is felismerte, aki arra figyelmeztetett, hogy „a legkülönlegesebb tudományos fejlődés, a legmegdöbbentőbb technikai bravúrok és a legcsodálatosabb gazdasági növekedés, hacsak nem kíséri hiteles erkölcsi és társadalmi fejlődés, hosszú távon az ember ellen fog fordulni".

Plébániánk hírei

Szentmisék

hétfő-kedd-szerda-csütörtök-péntek-szombat 17.00
vasárnap 10.00 és18.00 (angol nyelvű)

Folyamatos szentségimádást tartunk a templomban
9.00 és 22.00 óra között.

PLÉBÁNIÁNK RENDSZERES PROGRAMJAI
szeptembertől

Hétfő	18.00	Felnőtt katekézis
Kedd	17.00	Elváltak és Egyedül Maradtak szentmiséje (havonta első kedden) és találkozója a Szent Kinga teremben
Szerda	15.45	Karitász hittan (a konkrét dátumok szórólapokon)
Péntek	15.00	Engesztelő imaóra a hazáért
	16.00	Rózsafüzér
	16.30	Vesperás
	18.00	Szent József Férfikör (minden második héten)

Októberben hétköznapokon a szentmise előtt, 16.30-tól a rózsafüzért imádkozzuk.

Gyóntatás: vasárnap 9.00-9.50

Lelki tanácsadás egyeztetés szerint
bitter.belvarosiplebania@gmail.com
30 591 2601

PESTI FŐTEMPLOM

Spirituális közösségi lap

XIII. évf. 71. szám

A Belvárosi Nagyboldogasszony Főplébánia lapja

Kiadja:
a
Belvárosi Főplébánia

Felelős kiadó:
Dr. Osztie Zoltán

Szerkesztő:
Bitter Lajos

Munkatársak:

Csorba Gábor
Dr. Kerényi Lajos
Kiss Antal
Schall Tamás
Zöldyné Szita Erzsébet

Korrektúra:
Faga-Nagy Mária

Szerkesztőség:

Budapest 1056 Március 15. tér 2.
bitter.belvarosiplebania@gmail.com

Megjelenik:
12 oldalon

PESTI FŐTEMPLOM

SPIRITUÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

XIII. évfolyam 71. szám *2026. október*

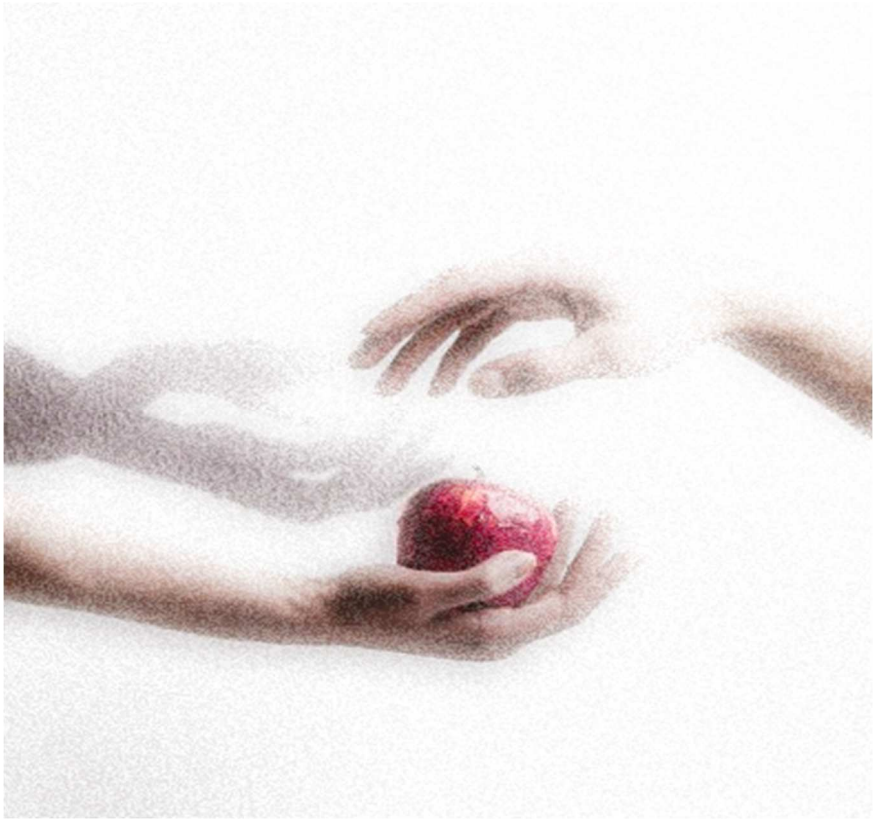

Tartalom

- Nagyszerű emberségünk
- Ki az ember?
- Októberi fénysugár
- A legnagyobb kincs
- Háromféle lelkület
- A régi mint új
- Kövek, fórumok, szamarak
- Leó pápa beszédei
- Életem tartozéka

BELVÁROSI NAGYBOLDOGASSZONY FŐPLÉBÁNIA

1056 Budapest, Március 15. tér 2. T: 318 3108 belvarosiplebania@gmail.com

Nagyszerű emberségünk

Örömünkre megjelent magyar fordításban is XIV. Leó pápánk új enciklikája, amely – beszédesen – a „Nagyszerű emberség” szavakkal kezdődik. Témája „az emberi személy védelme a mesterséges intelligencia korában”.

Már a cím is sokatmondó, melyben két állítás van. Egyrészt az emberi személy támadásoknak van kitéve, ezért védelemre szorul. Ezeknek tanúi és elszenvedő alanyai vagyunk. Fogantatásunk pillanatától az e világból való távozásunkig (halálunkig) folyamatos veszélyben élünk. Gondoljuk meg az állítás valóságát: napjainkra az ember számára legveszélyesebb hely az anyaméh. A világháborúk tömegmészárlásaihoz hasonló méretű gyilkolás folyik a magzatelhajtás révén. De nem kevésbé veszélyes és pusztító a gender ideológia és az LMBTQ program keresztülvitele például az oktatási intézményekben. Lássuk meg a gyerekek nemi identitásába történő bevezetésének problémáját. Ma többségében nem a szülők végzik el az ezzel kapcsolatos kötelességüket, hanem a kortárs csoportok, az internet irányítói, vagy éppenséggel magukra vannak hagyva a témában. Ismerjük a meddőség terjedését és az ezzel kapcsolatos megoldási kísérleteket, amelyek a legtöbb esetben emberellenesek. Tisztában vagyunk azzal, hogy az élet egyéb helyzeteiben sem kapja meg az ember a neki járó tiszteletet. Egyebek között szembe kell néznünk a háborúk közepette emberi méltóságukban megalázott, ellehetetlenült helyzetben élők sorsával (leginkább Kárpátalján). Végül tekintsük az öregkorban kiszolgáltatott helyzetben élőket. Sorolhatnánk tovább az élet válsághelyzeteiben élők segítségre szorultságát. Nem véletlenül hoztuk létre a „Jó, hogy vagy!” életvédők szövetségét, mely az emberi személy méltóságának képviseletét tűzte zászlajára, és egységbe vonja az ezen a területen dolgozó szervezeteket és személyeket. Kérem, nézzék meg a Szövetség internetes felületeit!

Az enciklika másik állítása szerint a mesterséges intelligencia kora itt van. Nem jövőbeli, hanem jelen valóság, az életünk mindennapjaiban meghatározó tényező. Használata nélkül – nem is lassan – mindennapjaink nehézzé válnak, segítségre szorulunk, majd lemaradunk. Lehetőséget kínál, ugyanakkor óriási veszélyeket rejt, egyelőre beláthatatlan következményekkel jár. Már az elnevezése is téves, hiszen a szóhasználatban „intelligens”, személyes tűnik. Nem az! A programozás szerint még érzelmeket is mutat, melyeket képes partnerként feltüntetni. Sok fiatal már ebben a kapcsolatban él. Nem személyes viszonyaiban, hanem a géppel kommunikál, következésképpen elszigetelődik, elmagányosodik. Fölvetődött már az is, hogy közreműködésével szentgyónást lehessen végezni. Abszurd ötlet, éppen a személyesség, így az emberi méltóság lábbal tiprása. Lelkiismeretvizsgálatot, bűnbánatot, megtérést, megújult Isten-kapcsolatot a gép nem tud végrehajtani, sem szolgálni. Iszonyúan megnöveli az életvitelünk már-már amúgy is elviselhetetlen tempóját. Ráadásul működtetése olyan energiaigényt támaszt, amit nem tudnak az egyes államok kielégíteni. Az Egyesült Királyság (Anglia) teljes, éves energiafogyasztására van szükség a fedezetéhez. Szempontként említik a szakértők, hogy a fejlesztés hihetetlen ütemben zajlik. Az egyes országok nem fognak leállni, vagy határt szabni, sem a kutatás, sem a fölhasználás terén, mert fölfogásuk szerint nem maradhatnak le a többi kutatásokban résztvevő országokkal szemben. Külön rendszere van Amerikának, Kínának, Európának…

Milyen világ alakul körülöttünk? Az Egyház küldetése, hogy védje, képviselje a személyességet, az emberi személy méltóságát, az imádságos Isten-kapcsolatot, az élet értelmének evidenciáját, a kutatás és eredményei fölhasználásának határait az ember javára, az elszemélytelenedés ellen küzdjön, a közösségeket építse és működtesse, a személyes jelenlét alkalmait teremtse meg és – amint a Szentatya részletesen kifejti – „a szeretet civilizációját építse”.

A Szentatya üzenetének leginkább reményt keltő üzenete, hogy a Teremtő Isten, mennyei Atyánk nagyszerű hivatásra hívta életbe az embert. Méltóságra emelte, amikor képére és hasonlatosságára alkotta meg. Ne adjuk föl az Isten alkotta rendet, ne tagadjuk meg küldetésünket, ne alázzuk meg önmagunkat, hanem – Jézus mintájára – hordozzuk és bontakoztassuk ki „nagyszerű emberségünket”!

Kérem, hogy olvassuk el az enciklikát, hogy tájékozottak legyünk korunk kihívásai terén és követni tudjuk azokat a folyamatokat, amelyek meghatározzák egyéni és közösségi életünket, valamint kijelölik küldetésünk területeit. A dokumentum megvásárolható a Szent István Társulat kiadásában.

Dr. Osztie Zoltán plébános

Az emberi létezés egyetlen dimenziójának abszolút szintre emelése veszélyes. Kaotikus állapotokat nem csak a hiány, a szűkösség okoz, de az ellenőrizetlen növekedés is az elszegényedés forrása lehet. Így az intelligencia (értelem), amikor abszolúttá válik, rátelepszik és elnyomja az élet más alapvető dimenzióit, például a szeretetet, az érzelmet, az akaratot, az elkötelezettséget az odaadást, vagyis az emberi kapcsolatokat. (Magnifica humanitas 113.)

Ki az ember?

Amikor az ember szembesül különböző testi, lelki panaszaival, aggodalmaival, bajaival, szorongásaival – és kinek az életében ne lennének ilyenek –, melyek „jól-létét” akadályozzák, természetesen szeretne megszabadulni ezektől, és orvoshoz, esetleg pszichológushoz fordul. A panaszok hátterében gyakran lelki folyamatok húzódnak meg, például aktuális élethelyzet, gyermekkori traumák, amelyek a tudat alatt működve fejtik ki hatásukat. Amennyiben ezek tudatossá válnak, akkor maga az a tény, hogy a probléma oka napvilágra kerül, adott esetben jelentheti annak orvoslását, de fordítottja is lehetséges, és valamilyen kövonalazatlan, homályos üresség, aggodalomérzés válik dominánssá. Ez azt jelentheti, hogy válaszadásra vagyunk hivatottak a kérdésben: mi az élet értelme? Ugyanis erre még nincs igazi válaszunk. Ebben az esetben nem a mi okból –, hanem a „mi célból aggódunk?” kérdést kell feltenni. Mi a fő célunk? Ezt a kérdést teszi fel az egyik pszichológiai módszer, amelyik ahhoz az adottságunkhoz próbál irányítani, amely minden emberben megvan, mindig ép, és arra szólít bennünket, hogy szabadon, a célt szem előtt tartva vegyünk részt saját életünkben, majd annak lassú és végső elmúlásában. Ennek a célnak a veszélybe kerülése okozhatja igazi aggodalmunkat.

Valójában életünk értelmességéről, méghozzá végső értelmességéről van szó. Az említett adottságot a pszichológia a mindig ép, transzmorbid személyiségmagnak nevezi, „amelyben” megjelenik a szabadság és az értelemfelismerés szempontja, ugyanakkor azonban a személyes tagadás és öngátlás lehetősége is. A transzmorbid, sérthetetlen szellemi fórum bizonyos kérdéseket és válaszokat képes „önmagukban is érvényesnek” elismerni, ezért az ember, mint személyiség – ha hagyja – megszólítható. Ez a pszichológiai módszer a logoterápia, amely az élet értelmességének kérdését veti fel, mint a terápia alapkérdését. Feltárhatja, hogy egy adott ember esetében a „jól-lét” hiányának oka az élet végső értelmességébe vetett bizalom hiánya. Ennél sokkal többet nem mondhat, mert a továbbiakban már egy másik tudomány, a teológia illetékes.

Felmerülhet a kérdés, hogy a „transzmorbid személyiségmag” fogalom összevethető-e a teológiai személyfogalommal? Nem, mert a pszichológiának nem dolga a teológiai szemlélet, de végül is kimondja: „a transzmorbid személyiségmag az ember sérthetetlen szellemi rétege, a megismételhetetlen, egyszeri személy hordozója”. Tehát nem maga a megismételhetetlen emberi személy, hanem annak „hordozója”.

Három olyan fogalmunk van, amelyeket tisztáznunk kell ahhoz, hogy tudjuk, mit jelölnek a pszichológiában, ill. a teológiában, és ezek hogyan viszonyulnak egymáshoz. Annál is inkább mivel ezek a fogalmak gyakran szinonimaként jelennek meg. Nem kevesebbről van szó, mint az emberről, Istenről, az ember immanens (világon belüli) és transzcendens (világon túlnyúló) végső céljáról, annak elfogadásáról vagy tagadásáról, a keresztény kinyilatkoztatás szívéről. Ezek: az „én”, a „személyiség” és a „személy”.

A pszichológia többféle énről beszél (ideális én, reális én, fantázia én, prezentált én, tükör én, hamis én), ugyanakkor elismeri a nyilvánvaló tényt, hogy az „én” egész életünk során változatlan, vagyis énünk magja egy velünk született entitás. Az „énnek” pedig pszichológiai és spirituális dimenziója van, melyek részben átfedik egymást, és ez a sajátossága a pszichofizikai és társadalmi meghatározottságok mellett – a transzcendensre irányuló nyitottsága miatt – döntésre ad lehetőséget.

A személyiség szó alatt a pszichológia pszichofizikai rendszerek szerveződését érti az egyénen belül, amelyek meghatározzák a gondolkodást és a viselkedést. A személy szónak nincs konkrét elkülönülő tartalma a pszichológiában, illetve – ahogy fentebb említettük – „rejtőzködően” jelenik meg: mint az ember sérthetetlen szellemi rétege, a transzmorbid személyiségmag által hordozott szellemi valóság. Hogy miféle valóságról lehet szó, arról a pszichológia – helyesen – nem nyilatkozik.

A teológia nyelvén világosan beszélhetünk. A kiindulópont egy igen egyszerű kérdés: mi következik az emberi mivoltra nézve abból, amit megtestesülésnek hívunk, vagyis abból, hogy Jézus Krisztus egyszerre valóságos Isten és valóságos ember, egy személyben? Az következik, hogy miután Jézus Krisztus valóságos Isten és valóságos ember egy személyben, az emberről, mint megismételhetetlen egyszeri személyről csak Istenre vonatkoztatottságában beszélhetünk. Tehát az ember egyszeriségének legbelsőbb lényege, a személye – képben kifejezve – „üres” lenne Isten nélkül, vagyis nem is lenne ember, esetleg nagyon értelmes állat vagy gép, olyan, mint a mesterséges intelligencia, aminek elszabadulása a poszthumanizmus és a transzhumanizmus luciferi perspektívájában éppen a személyt, és így az ember igazi emberségének alapvető dimenzióit, a szeretetet, az érzelmet, az akaratot, az elkötelezettséget és az odaadást, vagyis az emberi kapcsolatokat szegényíti el. (Vö. XIV. Leó pápa Magnifica humanitas enciklika).

A „személy” kizárólagosan keresztény teológiai fogalom, ugyanakkor minden ember személy. Az ismeret forrása a kinyilatkoztatás és a hit, a hitben viszont kézzelfogható bizonyíték van: maga az ember. Bármilyen tudomány jelölhet ezzel a szóval valamilyen emberi jelenséget, de az nem az a személy, akiről a teológia beszél, akik mi emberek vagyunk.

A lelki szenvedésnek valódi oka lehet a cél hiánya. S ha van végső cél, akkor már nem is valami más közvetlen ok megszüntetése – amely, ha lehetséges, akkor szükséges is – vezet eredményre, nem is a feldolgozás, hanem a túllépés. Nem a pszichológia egyébként legális és szükséges céljai, nemcsak az egyén jól-léte, „önmegvalósítása”, hanem az ember túllépése önmagán, ami az életben lehetséges, de alapvetően befejezhetetlen folyamat. A befejezettség teológiai neve: üdvösség.

Tehát és végül, ha a kereszténység életalakító szerepét, az élethez és halálhoz való viszonyát pszichológiai nyelven fejezzük ki, akkor tudomásul vehetjük, hogy a testi (biológiai), lelki (pszichológiai) és a környezeti, társadalmi (szociológiai) hatások együttesen meghatározzák az ember természetes helyzetét, amivel kapcsolatban – helyesen – a személyiség szót használjuk. A szellemi személyünk, aki (és nem: ami) testünktől – személyiségünktől – elválaszthatatlan halálunkig, a mindezekhez való viszonyulásunk, a transzmorbid személyiségmag mögött van (azt is mondhatnánk: „ott sóhajtozik ki nem mondható szavakkal a lélek”), és ha hagyjuk és akarjuk, átalakítja viszonyulásunkat életünkhöz és halálunkhoz. A problémával, bajjal, betegséggel, szenvedéssel és persze végül a halállal, vagyis a belső és külső körülményekkel kapcsolatos álláspontunk kialakításában a személyiségünknek főszerepe van, de mögötte rejlik az igazi legvégső fórum, aki akár közvetetten, akár közvetlenül felteszi az utolsó kérdést. Ez azt jelenti, hogy hitben hozzuk meg a végső választ, ami minél előbb és mindenekelőtt a cél. De azért az az ismeret, hogy az emberi személy értelmezése kizárólag teológiai nézőpontból lehetséges, a bizonytalanok, a kulturkeresztények, az „éjfélimisés” keresztények, a nem hívők, a kételkedők, a tagadók, az aggódók számára felhívást jelenthet, mert agnosztikus „tartózkodás”, kitalált isten nincs. Kegyelem van és feltámadás.

BL

Októberi fénysugár

Októbernek szépsége van: a gyengülő nap minden sugarát kihasználja, hogy tovább szépítse az ősz egyébként is nagyszerű színpompáját: azt a tarka ruhát, amit a természet magára ölt. Ebben az őszi napsugárban Máriára gondolunk mint a Rózsafüzér Királynőjére és a Magyarok Nagyasszonyára. Égi Édesanyánk minden nap kéri a rózsafüzér imádságot, ezt a hónapot pedig különösen is a rózsafüzérnek szenteljük.

A rózsafüzér imádság mindnyájunkat Krisztus titkainak átelmélkedésére késztet a Boldogságos Szűz Mária vezetésével, aki egyedülálló módon részese volt Isten Fia születésének, működésének, szenvedésének és dicsőséges feltámadásának.

Szűz Mária rózsafüzére olyan imádság, amely részeinek egyszerűségében az egész evangéliumi üzenet mélysége nyilvánul meg. Maga a Szent Szűz bátorított bennünket jelenései alkalmával, hogy imádkozzuk ezt az imádságot. „Mondjátok el a rózsafüzért minden nap, hogy elnyerjétek a világ békéjét és a háború végét”. 1917 május 13-án, első jelenése alkalmával kérte ezt Fatimában, ahol „a Rózsafüzér Királynőjeként” jelent meg.

A rózsafüzér hatékony fegyver. Használjuk bizalommal, és elcsodálkozunk az eredményeitől! Mindent ki lehet imádkozni, és mindenkit be lehet imádkozni. A rózsafüzér imádság útján Krisztus egész szeretetét megtaláljuk. Erőt kapunk, hogy Isten akaratát tökéletesen teljesíteni tudjuk; hogy embertársaink szolgálatára legyünk.

Október lenyűgözően szép, mert nap mint nap milliók szívéből, az ajkakon át száll a köszöntés Máriához: Üdvözlégy… és száll a kérés: Asszonyunk Szűz Mária… Senki a világon nem tudja úgy köszönteni és kérni Máriát, mint mi, magyarok. Sajátos jogon, sajátos történelmi háttérrel-tapasztalattal, sajátos lelkülettel.

És mindig van annyi imádkozó magyar: „üdvözlégymáriás”-, „asszonyunkszűzmáriás” magyar, amennyi elégségesnek tűnik annak biztosítására, hogy a nemzetnek-, a hazának jövője legyen a Szent Korona jogarának kiterjedésében.

Asszonyunk, Szűz Mária! Sajátos jogon, sajátos történelmi háttérrel-tapasztalattal, sajátos lelkülettel. S ebben a „sajátos”- ban benne van Szent István királyunk többször megismételt önfelajánlása, végül a Szent Korona és ezzel az ország Szűz Mária tulajdonába való átadása. Nemcsak az ország, hanem az ország népe is! Magyar vagyok, Mária tulajdona vagyok, hazám Mária országa. Mindszenty bíboros úr hívta fel a figyelmet: „Csodálatos fonala a magyar történelemnek a Mária-tisztelet.

Ahogy a Duna kiemelkedik vízhálózatunkból, úgy emelkedik ki szélességével a Mária-tisztelet a történelmünket átjáró sok egyéb szellemi, lelki folyamból."

A jelenre pedig: „Most kell nekünk módot adnunk a Nagyasszonynak hívő magatartásunkkal, kitartó és egyetemes esengésünkkel arra, hogy megmutathassa: pártfogása segíthet, és édesanyánk ma is." Hívő magatartásunkkal: Krisztust megvallva és hirdetve az élet minden területén! A hazafiasság igazi talaja csakis a komolyan megélt keresztény hit lehet.

Szent István, első királyunk rendelésének kikristályosodása, hogy Szűzanyánkat Nagyasszonyunknak és Patrónánknak tudjuk. Élete művének betetőzéseként a Nagyasszonynak ajánlja föl fiatal, még csak alig alakuló keresztény országát.

A mai magyar embernek, ez az esemény már szinte semmit nem mond. A valamikori fiatal katolikusoknak mint kedves nemzeti emlék, mint jámbor legenda ott él ugyan még valahol a lelke mélyén, de a szentistváni tett jelképi tartalma és eszmei jelentősége kiveszett legtöbbnek szívéből. Az iskolák semlegessége nem csak az élő hitet és erkölcsöt, hanem a nemzeti érzést is legfőbb ellenségének tekinti.

Szent Ágoston mondta egy alkalommal: magasabb eszmei célok nélkül az államok nem egyebek rablóbandáknál. Az ilyen államokban nem a pénz hiányzik, nem is az eszközök, vagy éppen az élelmiszer, sokkal inkább az emberiesség, a becsület, a tisztakezűség, az önzetlenség. Nem beszélve az őszinteségről és igazságérzetről. A családi élet is üzletté és számítássá válik, az önzés és kiélés helyévé. S mihelyt az önzés úgy kívánja, aggálytalanul szét lehet dönteni, még ha belepusztul is a gyermek, a másik fél, s a nemzet maga.

Ha ma körülnézünk szép hazánkban, van-e torkot fojtogatóbb és szívet szorongatóbb jelenség, mint a testi-lelki, anyagi és szellemi környezetszennyezés? A gyűlölködés, megosztottság, szeretetlenség!

Vajon meg tudunk-e állni ezen a sátáni csúszdán, amelyen Mécs László szavai szerint „az Ember: sárkánymagból sarjadt fattya véres rögnek elfeledte, hogy az arca régen Krisztus arca volt." És ki hallja meg ma a számonkérő lelkiismeret szavát Sík Sándor szavaival: „Embernyi ember vagytok-e? Embernyomokat hagytok-e?" Olyan vészes eltájolódásban élünk már, hogy ma félelmetesebben dörömböl a még érző szív ajtaján ugyancsak Mécs László szava: „Ha a mérték tönkrement, senki-semmi meg nem ment"!

A mérték: Jézus Krisztus, aki „fogantatott Szentlélektől, született Szűz Máriától". És a gyilkos testi-lelki szennyeződés nem szüntethető meg más eszközökkel, csak, amit az imádkozó magyarok tesznek, új életet és új lelket, tiszta vizet és tiszta levegőt árasztó erkölcsi vállalásaikban.

Napjainkban fénylő jelként ragyog Magyarok Nagyasszonyának alakja. Az a tény, hogy vagyunk egypáran, akik hiszünk abban, amit első királyunk ránk hagyományozott: hogy az Istenember édesanyjának keze állandóan rajtunk pihen; és nekünk többre kell törekednünk, mint a megélhetés bármi úton való biztosítása, az érdekek és ösztönök és hangulatok által való ide-oda hányattatására, a nemzet konzumidiótává süllyesztésére.

Mindszenty bíboros úrral együtt valljuk: „A mi eszményünk egy olyan Magyarország megteremtése, amelynek alapja a valláserkölcs, támasza a nemzeti érzés, ifjai és leányai pedig hívők és magyarok." Ezért ma Magyarországon gyakorló katolikusnak lenni a legnagyobb hazafias, nemzetmentő tett.

A Magyarok Nagyasszonya útitársunk életünk ösvényein. Kérjük, vezessen minket, nehogy az elképedő siránkozás túláradjon ajkunkon, nehogy a csüggedés legyőzze a cselekvést, befagyassza a lelkesedést, a múlt súlya megakadályozza, hogy hitelt adjunk a jövőnek! De bátrak legyünk hinni, és megvallani hitünket; cselekedni a hit erejében, élve a szeretet életét, mely Isten országát bontja ki közöttünk!

A Boldogságos Szűz Mária, Nagyasszonyunk és Patrónánk oltalma alatt áldott legyen Magyarország, békében, örömben és jólétben; mi pedig élő hittel hűségesen, elköteleződve, áldva magasztaljuk az élő Istent, köszönetet mondva Égi Édesanyánknak!

Schall Tamás atya

A Szent Kinga Körben is a legnagyobb kincs az Istenre fókuszáló, közösséget megélő ember

„Férje halála után Szent Kinga az ószandeci kolostor apátnője lett. A kolostort a tatárok földúlták, és Kingának 63 évesen az újjáépítés munkáját kellett irányítania" – olvashatjuk életrajzában.

A Szent Kinga Kör tagjaiként, névadónkhoz híven, a szenior korba lépve is, egyházi közösségünkkel, közösségünkért aktívan együttműködve találkozunk kéthetente.

A Kör életébe, lelkiségébe és terveibe jelentős változást hozott az a szándék, hogy a jelenkori kultúra, társadalom, személyes kapcsolatok állandó kritikája és személyes frusztráció helyett továbblépjünk egy cselekvő életmód irányába.

Néhány éve Rod Dreher „Szent Benedek válaszútján” c. műve mentén feltártuk, hogy mi az, ami minket leginkább elkeserít, félelemmel tölt el. Az ijesztő tendenciák azóta csak erősödtek. Korának fenyegető káoszára jó példaként állt előttünk Szent Benedek válasza.

Négy témában mi is elhatározást tettünk, és ezekre rendszeresen visszatértünk:
ima: engedjük be Istent az életünkbe,
munka: Istennek szentelve végezzük,
közösség: odaadóan, ne program fogyasztói lelkületel kapcsolódjunk egymáshoz,
olvasás: elmélyülten, igényes szövegeket vegyünk kézbe.

Azt is megnéztük, mit tettek eleink ezeken a területeken, milyen tapasztalatunk van, amit megélni és továbbadni érdemes. Ezekre fókuszálva tudott csoportunkból egyre inkább közösség alakulni. Az ima szerves része összejöveteleinknek, még nyilvános helyen is. Az evangéliummal való imát különösen is gyakoroljuk, ez segít egymás hitének erősítésében is.

Őseink hozzáállása a munkához, annak méltósága segít ellenáramban maradni a fogyasztói társadalomban.

Olvasásélményeinket megosztjuk, buzdítjuk egymást arra, hogy ne engedjünk a digitális huzalozás csábításának. Egyéb kulturális programjaink kiválasztásában is ezeket a szempontokat tartjuk fontosnak. Legutóbb Molnár C. Pálnak, templomunk oltárképe alkotójának Assisi Szent Ferenc témájú műveiről hallottunk-láttunk tárlatvezetést a Ráth Lépcső Galériában.

A közösséghez való tartozás elementáris igénye tagjainknak. Ennek építését szolgálja, hogy együtt tervezzük meg féléves menetrendünket. Ki-ki hozzáadja érdeklődését, tapasztalatát, talentumát, aktivitását. Önállóság és összetartozás segíti, hogy empátiával tudjunk egymás felé fordulni, egymást testben és lélekben erősíteni.

A közösség építésében az egymásra figyelést, párbeszédet szeretnénk gyakorolni az összejövetelek közötti időben is, találkozásokkal, élőben vagy akár telefonon. Ehhez a Szt. Kinga kör alkalmán a szeptemberi indulás óta minden alkalommal kihúzzuk valakinek a nevét és a következő találkozásig személyes kapcsolatba lépünk vele.

Bár vannak határaink, zárt összejöveteleink, de tartunk az egész egyházközségnek is nyílt alkalmakat. A közös keresztútjárás a templomban és az Öröm útja-járás a rózsakertben ebben az évben a nagyobb közösség felé nyitást mutatták már, nagy örömünkre.

Az egyházközségen belül az adventi időben a közösségek közötti találkozásra azt tervezzük, hogy feleleventjük és megéljük együtt a „Szállást keres a Szentcsalád” rítusát.

Zöldyné Szita Erzsébet

A háromféle lelkületű szolgálat

Karitász küldetésünk az emberek üdvösségének szolgálatára irányul, elsősorban tehát lelki javakat szeretnénk közvetíteni, átadni. Örök kincsek ezek, melyeket *„a moly nem rágja meg, a rozsda nem marja”* (vö. Mt 6,20). Ehhez a természetfeletti küldetéshez természetes eszközöket is latba vetünk, úgy mint pl. a tárgyi adományok, vagy a találékony segítő tevékenység.

Bizonyára sokan tapasztaltuk azt is, hogy szegényeink, gondozottjaink, akik nem tartoznak szorosan az egyházhoz, nem vallásosak, de a hozzánk való kötődéssel mégiscsak kapcsolatba kerülnek Krisztussal, éppen rajtunk keresztül. Úgy gondolják, hogyha minket ismernek, ha velünk jóban vannak, akkor ezzel biztosítják Istennel való jó kapcsolatukat is, vagy legalábbis közelebb kerülnek Hozzá. Ez igen nagy felelősség számunkra, ezért fontos kiemelni, hogy nem az a lényeg, hogy minket ismerjenek, hanem az, hogy az Urat, a Világmindenség Királyát ismerjék meg, szeressék meg Őt, hogy azután Ő is megismerje őket az utolsó órában. Alázattal végezzük tehát munkánkat és bízzunk abban, hogy Istennek minden lehetséges, Ő a szívek vizsgálója, Ő tudja, hogy kiben mi lakozik, Szentlelke pedig a szívek vezére.

Éppen ezért ne is ítélkezzünk, hanem csak bízzunk és szeressünk! *„Mert sokan lesznek az elsőkből utolsók és az utolsókból elsők.”(Lk 13,29).*

Minket, karitászosokat is érnek bőven kísértések munkánk, életünk során, akik Krisztus Királynak szolgálunk. Szent Brigitta, Európa társvédőszentjének (XIV. sz.) magánkinyilatkoztatásban az Úr háromféle lelkületű szolgálótípust mutatott be.

Mindegyik hiszi, hogy Krisztus az Isten, a mindenható, de az egyik szándéka, hogy a szolgálattal földi dolgokat, kincseket nyerjen: gazdagságot, hatalmat, hírnevet. Az Úr, a kívánságuknak megfelelően részesíti is őket ebben, de a mennyei dicsőség rovására, mert az ilyen ember el is veszíti az égi jutalmat.

A másik szolgálótípus azt gondolja, hogy Krisztus Király a szigorú bíró. Az ilyen emberek a büntetéstől való félelemmel szolgálnak, nem a mennyei dicsőség és nem az Úr iránti szeretet hajtja őket. Őket a helytelen Úrfélelem motiválja és nem az önzetlen, bizalommal teli szeretet, ők azok, akiknek a bűnbánatuk nem tud tökéletes lenni, mert nem szabadok, a büntetéstől félnek, ezért csak félszívvel szolgálnak.

A harmadik típusú szolgáló tudja, hogy az Úr Igaz Isten, igazságos és irgalmas. Nem a büntetés elkerülése végett, hanem az Isten iránti önzetlen szeretetből fakadóan szolgálnak, ez motiválja őket. Ők azok, akiknek akarata megegyezik az Úr akaratával, ezért meghallgatásra találnak.

Tegyük fel az egyházi év végén, Krisztus Király főünnepének közeledtével a kérdést magunknak: melyik szolgálók vagyunk mi? Melyikhez hasonlítunk

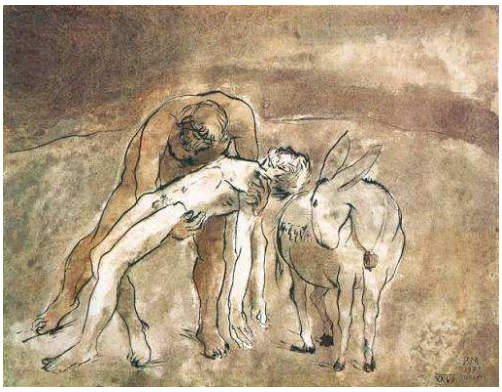

leginkább? Melyik típusból mennyi van bennünk? Félünk-e vagy bátrak, szabadok vagyunk legbelül?

Az Úr irgalmas szeretettel és igazsággal fordul felénk, mert Ő maga az Igazság és az Irgalom. Akik nem szeretik Őt, azokkal igazságos, akik szeretik Őt, azokkal irgalmas. Ezért a legnagyobb tulajdonsága Istennek az Ő irgalmassága, ahogy Szent Fausztina nővér tanította.

Szeressük tehát tiszta szívvel az Urat, a Világmindenség királyát, bátran haladjunk előre Vele! Így vágjunk bele a közelgő ádventi, karácsonyi karitászmunkánkba otthon, a családunkban, az egyházközségünkben, a szegényeink, rászorulóink körében! Önzetlen és szabad lelkülettel, alázatosan, szelíden, de bátran és határozattan végezve a munkánkat, tanúságtevői leszünk az Igaz Szeretetnek, Aki legyőzte a világot és üdvözíti a benne bízókat. *„Krisztus Király, üdvözíts minket!*
”

Csorba Gábor
állandó diakónus

A régi, mint új

XIV. Leó pápa semmi újat nem mondott Franciaországban, mert pontosan tudta, hogy ez ma a forradalmian új: a kétezer éves katolikus egyház nagy, terebélyes fájának értékei, mély gyökerei és az ágvégeken éledő megannyi fiatal hajtással. Nem szétszórt, mindig protestáló magoncok, új és új ideológiák növekedési kísérleteire való reakciókkal fárasztotta hallgatóit. Jó ütemérzékkel érkezett Franciaországba.

Arra senki sem számított, hogy az Igazság – az Evangélium – bátor kimondása maga alá temeti a hamis szabadság hazug világát. egyetlen pillanat alatt. Ugyanis kinyílt a repülőgép ajtaja, és XIV. Leó már öltözetével üzent. Főpapként, nem fehér ruhás civilként érkezett. A liturgián is használt karingben, felette a vértanúság színét, a bíbort hordozó mocétummal, és mellén Krisztus keresztjével vonult a díszsorfal előtt. Megjelenésével nem egy miniállam vezetője, hanem egy két lábbal a földön járó egyházfő, Szent Péter utódja tette tiszteletét az európai kereszténység egyik bölcsőjében.

Mik lehetnek a magyar közélet számára is fontos üzenetei? „A franciaországi katolikus egyház nagyon bölcsen kezd átalakulni egy »ellentársadalommá«, narratívájában visszautasítja a feminista- és lmbtq lobbi által előírt dogmát...” – olvashatjuk Eric Zemmour, „A misét még nem mondták el” című, nemrég magyarul is megjelent esszéjében. A katolikus filozófus, író, mintha előtanulmányt írt volna a látogatáshoz: „A kereszténységért vívott csata Európában nem lehet csak a hit csatája. Meg kell védeni a kereszténység hagyatékát Európában, ezeket az építészeti, művészeti, kulturális, jogi, politikai formákat, amelyeket meg kell őriznünk vagy helyre kell állítanunk.” Nos, XIV. Leó pápa látogatása erről (is) szólt. A Notre Dame Bazilikában ismét finom tanújelét adta a hagyományaiban gyökerező és élő egyháza melletti kiállásának. Nem valamiféle divatos imamódokkal, modern zenei betétekkel zajlott az esemény.

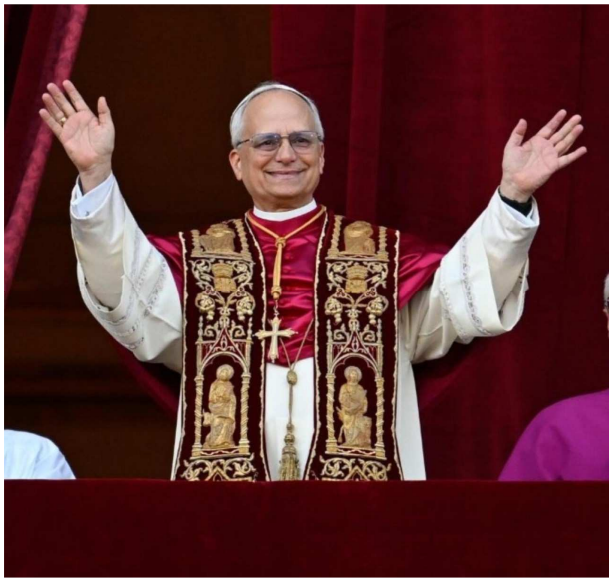

Miután néhány percre az Eucharisztia előtt adorált, vecsernyepalástban, főpapi jelvényekkel vezette az egyház hivatalos imádságát, a zsolozsmát. Az esti imaóra keretében tartotta meg tanítását. Többek közt ezt mondta, utalva a francia egyház újjászületésére is: „Ez a székesegyház azért született újjá, hogy vele együtt ti is újjászülessetek, új lendülettel törekedve az életszentségre és végezve a mindennapi küldetést. Legyetek népetek körében az egyház isteni anyaságának világos jelei: az egyház Isten szeretetéről tanúságot téve újra egységbe gyűjti és gyógyítja az emberi családot."

Két évvel ezelőtt a párizsi olimpiai megnyitó ünnepség sokakat mélységesen felháborító, olykor blaszfémikus performansza után Franciaország a Stade de France-ban egy teljesen más arcát mutatta. Nyolcvanezer, tekintetét égre emelő fiatal átlényegülten, nagy hittel volt együtt egy megrendült ágostonos szerzetessel, aki nem szégyellte könnyeit. Elérzékenyülten állt egy gyönyörű, francia szenteket bemutató, mély tanúságtételekkel lezajlott este végén az ősi ének, a Salve Regina éneklése alatt. A himnusz választása ismét üzenet volt úgy a szupermodernisták, mint a hagyományt túlhajtók felé. Van egység. A fiatalok zengték ezt, a még egyházszakadás előtt keletkezett éneket, ahogy zengik a X. Piusz közösség épp renitens konzervatívjai is templomaikban. A pápa minden liturgikus cselekményében megmutatta, nem csupán a tridenti latin misét lehet kellő mélységgel, odaadással és méltósággal ünnepelni: „Ma különösen is szembesülünk azzal, hogy korunkból mintha hiányozna a teljesség, a mélység és hiányoznának az ígéretek. Az ének, a szó és a liturgikus mozdulat nemes egyszerűsége sokak számára rést nyithat a világosságra, a béke oázisát kínálhatja egy állandó kapcsolódásban élő és zajos társadalomban." – üzente minden, a katolikus egyház liturgiáját a modernség és a kor kihívásainak való beteges megfelelési kényszerrel tevékenykedőknek. Vissza a forráshoz!

A pápa látogatásának több beszédében utalt a katolikusok közéleti kiállásának fontosságára. Nem fogadta el a Becsületrendet, nem kívánt nobilitásokkal díszvacsorázni, a lehető legtöbb időt szerette volna híveinek szánni. „A helyes laicitás tehát nem abban áll, hogy a vallást kizárjuk a közélet vagy az oktatás területéről, hanem abban, hogy azon munkálkodunk, hogy az állam és a vallási intézmények párbeszédet folytassanak egymással, és egyesítsék erőiket a közjó szolgálatában, hogy a világnak élete legyen." – tanította. Párizsi miséje előtt a Chapms-Elysées-n – mintegy szimbólikusan a fogyasztói társadalom lerolózott boltjai előtt – hívők ezrei gyóntak, papok százai álltak szó szerint helyt. Eric Zemmour pedig készítheti új esszéjét, ugyanis „A misét elmondták!" az a'la carte keresztények legnagyobb bánatára. Közel nyolcszázezren voltak rajta.

Franciaország él. A francia katolikusok élnek. Európa él és élni akar. Laus et grtaia, köszönet és hála egy oroszlánnak. Habemus papam: Leo XIV.

Kiss Antal diakónus
Katolikus Tábori Lelkészség

Kövek, fórumok, szamarak

Gyerekkoromban szinte az első istenbizonyíték volt számomra a Szentírásban szereplő érdekes epizód Jézus jeruzsálemi bevonulása előtt: „Elküldött két tanítványt a szemközti faluba, mondván: „találtok ott egy megkötött szamarat. Oldjátok el, és hozzátok ide." (Lk 19, 29-30.) A tanítványok megtalálták a szamarat. Ki tud ilyen apró dolgot egy nappal előre pontosan megmondani? – kérdeztem magamtól. Az a Jézus tehát biztosan Isten – vontam le gyerekfejjel a következtetést. Azóta már sok-sok tényező igazolja számomra Jézus isteni mivoltát. (Legtöbbet jelentenek azok a prófétai jövendölések, amelyek a gyermek Jézuson, majd a szenvedő Názáretin beteljesedtek.)

Érdekes kérdés lehet az is, miért szamárcsikót választott Jézus, hogy az vigye őt be a városba. Már sejtem a választ: mert üdvözítő tervében ott rejtőzködik szinte érthetetlen szándéka: *viteti magát. (*Mindig – kivéve a három évet, amikor Ő maga ment el igen sok helyre.) Csecsemő, majd kisgyermek korában vitték a szülei. Amikor meghalt, emberek vitték be a sírba. Ránk bízza magát az oltáriszentségben. Nekünk kell Őt vinnünk, odaadnunk…

Nagyon nagy felelősség ez. Ha mi nem visszük Őt, nem beszélünk róla, nem jelenítjük meg a szentmisében, nem adjuk oda Szent Testét – más nem teszi ezt meg. Újabb kérdés: miért vonult be Jeruzsálembe hatalmas örömrivalgás közepett? *Mert nagyon szereti az embert:* a gyenge, kísértéseket szenvedő embert, aki szeretetre, igazságra, szabad így mondani: „az Istenre született".

Jézus „fórumokat" teremt arra, hogy ezt nyilvánvalóvá tegye. Nem igaz, hogy az ember teljesen romlott! Minden időben vannak, akik azon fáradoznak, hogy manipulálják az embert, hogy elvegyék személyiségét, géppé, eszközzé, rabszolgává alacsonyítsák. Jézus ünnepet rendez, ahol önmaga valójában mosolyogva megjelenik. Ott az ember újra ember lesz. Nem kell félnie, hogy becsapják.

Jézus nem kérdezte az aggódó kafarnaumi századostól szemrehányóan: „Miért nem vigyáztál rá?" Azt mondta: *„Megyek és meggyógyítom"*. Ezt a szerető szívű Jézust kell elvinnünk, megjelenítenünk sok-sok fórumon: a családban, munkahelyünkön, templomban, hittanórákon, és a médiumokban. Fel kell szabadítanunk az ember lelkében a beléoltott, ősi, isteni szépet. Hadd merjen örülni, merjen remélni, merjen önmaga lenni, merjen hinni, Istent imádni és dicsérni!

Egyre nagyobb lett a tömeg ott, a jeruzsálemi utcán. Lelkesedésük azt mutatta, hogy a világnak Krisztus kell. Azonban ott, és akkor is, mint azóta is, annyi nemes törekvést, gorombán kudarcra akarnak ítélni. Az történt, hogy az egyik útkereszteződésnél néhány ember előlépett, megállították a szamarat, majd ezt ordították Jézus felé: „Hallgattasd el őket! – Olyanok lehettek ezek a hőbörgők, mint a „feszítsd meg!"-et kiáltók, a hittan- és erkölcstanoktatást teljesen megszűntetni akarók, a krisztusi eszméket a társadalom életéből és Európa emlékezetéből kitörölni szándékozók.

Jézus nyugodtan válaszolt nekik: Ha ők nem szólhatnak, akkor a kövek fognak kiabálni Istenről, igazságról, az örök életről, a szeretet végső győzelméről. Micsoda prófécia volt ez! Megéltük a szervezett istentelenséget. A leggorombább eszközökkel vélték elhallgattatni Jézust!

Tizennyolc éves koromban, érettségi előtt a frontra kerültem, majd a Dnyeperen túlra vittek az oroszok egy szénbányába. Mi, lelkes fiúk Jézus fórumait, a „köveket" úgy teremtettük meg, hogy a bányában, a felszíni munkán kis feszületet hordtunk cérnaszálon a nyakunkban. Kisgyerekek szaladtak oda, a nagy és istentelen Szovjetunió közepén, és csókolgatták keresztjeinket, könnyezve mondogatván: „Krisztosz, Krisztosz!..." Orosz katonák tettek hitvallást. Úgy, csendesen.

Bizony, nagyon kellenek a „megszólaló kövek", a Jézust bátran megjelenítő fórumok, emberek, papok! És kellenek a „szamarak", akik alázatos egyszerűséggel elviszik Őt. Kellenek lelkes tömegek, kellenek gyerekek, akik tiszta szívükkel lelkesen közvetítik e számító, hazug, bűnös világban azt, ami tiszta, ártatlan és szent. És Őt, aki nagyon szereti az embereket.

Lajos atya

Idézetek XIV. Leó pápa franciaországi beszédeiből

„Ne veszítsük el emberségünket a mindennapi életünket elárasztó és befolyásoló „gépek paradicsomának" közepette. Sürgető feladat elménk nevelése az etikai megkülönböztetésre, amely képes felismerni azt, ami erkölcsileg jó. Ezzel kapcsolatban szeretném felidézni, hogy „egy valóban szabad társadalom nem kényszeríti ki az uniformizálást, hanem védi a lelkiismeretek sokféleségét, megakadályozza az autoriter tendenciákat és előmozdítja az etikai párbeszédet, amely gazdagítja a társadalmi szövetet."

*

„Ma különösen is szembesülünk azzal, hogy korunkból mintha hiányozna a teljesség, a mélység és hiányoznának az ígéretek. Az ének, a szó és a liturgikus mozdulat nemes egyszerűsége sokak számára rést nyithat a világosságra, a béke oázisát kínálhatja egy állandó kapcsolódásban élő és zajos társadalomban. Titeket, akik naponta ünneplitek az eucharisztiát, arra kérlek, gondoskodjatok arról, hogy a liturgikus szertartásokat mindig méltó és illő módon ünnepeljétek, ott is, ahol kisebb közösségek gyűlnek össze."

*

„Ahh□z, h□gy jól válasszat□k, tartsát□k szem előtt ezt a szemp□nt□t: a jó életet ad, s□sem veszi el az életet; a jó gondoskodik, nem magának szerez. A jó nem valamiféle szép eszme, hanem a szeretet ragyogó arca: maga Isten!

Ezért mindnyájatokat – püspököket, papokat, diakónusokat és megszentelt személyeket – arra buzdítalak, hogy ápoljátok magatokban a liturgia iránti őszinte szeretetet."

„A bábeli torony az uralom révén kikényszerített egységet jeleníti meg (vö. Ter 11,4). Ez az építmény ugyanakkor azt is feltárja, hogy minél inkább elnyom a hatalom, annál inkább meggyengül, és megmutatja embertelen arcát. (...) Bábel tornya összeomlik, kettős negatív következménnyel. Ahogyan az általa kikényszerített egység erőltetett volt, úgy az összeomlását követő sokféleség is konfliktusokkal terhes. Ma Bábel kísértése újra megjelenik a testvériség nélkül megvalósítani kívánt globalizációban, a mohó pénzügyi gyarmatosításban, az ideológiák másokra erőltetésében, mindazokban a „kapcsolatok nélküli érintkezésekben, amelyek az emberi életet kereskedelemmé fokozzák le."

*

„Ahhoz tehát, hogy megízleljük Isten közelségét és az emberi testvériséget, el kell utasítanunk azt a mohóságot, amely felemészti kapcsolatainkat anélkül, hogy adna, és dolgokkal halmoz el bennünket anélkül, hogy táplálna. Ezek a rossz erők nemcsak erőszakos formában jelentkeznek, hanem olykor megtévesztő külsőt is öltenek, mert éppen azt ígérik, amit elvesznek tőlünk: a boldogságot."

*

„Szent Bakhita arra kötelez bennünket, hogy vegyük észre azokat, akiket nem vesznek észre, szabadítsuk fel azokat, akiket ma a gazdaság és a kultúra rabszolgaságba taszít, és tartsuk tiszteletben minden testvérünk végtelen méltóságát, akikben maga Jézus kopogtat ajtónkon. Kedves barátaim, „a valóság az, hogy a keresztények számára a szegények nem szociológiai kategóriát jelentenek, hanem magát Krisztus testét."

*

„A fiataloknak azt mondom: legyen bátorságotok felelősen megélni a béke építésének küldetését szívetekben, kapcsolataitokban, családotokban, az iskolában és az egyetemen, városaitok, országaitok és egész Európa életében!
Ne engedjetek az erőszak és az elnyomás logikájának! Szeressétek az életet minden pillanatában, és ne féljetek a jövőtől!"

*

„Ne féljetek családot alapítani, gyermekeket vállalni, és védelmezni minden ember méltóságát az anyaméhben való élet első pillanatától egészen az utolsó lélegzetig! Ne féljetek fáradhatatlanul munkálkodni közösségeitek javáért, akár politikai szerepvállalással is! Legyetek közösségépítők!"

*

„Korunk hatalmas kihívásai tekintetében arra buzdítalak benneteket, kedves testvéreim, hogy bátorságról, merészségről és missziós kreativitásról tegyetek tanúságot. Ne engedjétek, hogy elbátortalanítsanak benneteket azok a hibák, következetlenségek, sőt bukások, amelyek nyomot hagytak ennek az úton járó népnek a történetén."

*

„A katolikus oktatás azonban semmiképpen sem mondhat le saját nevelési programjáról: ez egy Krisztus-központú program, mely az emberi személy teljes körű fejlődésére, minden – lelki, kulturális, értelmi, erkölcsi és társas – dimenziójának kibontakozására irányul. Ezért senki ne lepődjön meg azon, hogy minden katolikus intézményben lehetőséget kínálnak a Jézus Krisztussal való találkozásra és igéjének hallgatására. Még kevésbé szabad megtörténnie annak, hogy bármely tanulót saját osztályában kirekesztenek pusztán azért, mert hisz Jézusban."

*

„A családon belüli hitélet elmélyítése és meggyökereztetése kétségtelenül az egyik kulcsa annak, hogy megoldást találjunk számos olyan válságra, amelyen az Egyház és társadalmaink keresztülmennek. A családban tanuljuk meg ugyanis az együttélést, a másik ember tiszteletét, a különbözőség elfogadását, egymás támogatását, a nagylelkűséget, önmagunk önzetlen odaajándékozását és az áldozatkészséget."

*

„Nem véletlen, hogy a katonai kiadások növelésére irányuló ismételt felhívásokat és az ezekből fakadó döntéseket sok kormány a másik fél veszélyességével indokolja" (Üzenet a béke 59. világnapjára, 2026. január 1.). A béke előmozdítása tevékeny munkálkodást kíván. Ma fel kell tennünk magunknak a kérdést: valóban „kreatív erőfeszítéseket" teszünk-e a világbéke előmozdításáért, vagy csupán arra törekszünk, hogy „elállítsuk a háború vérzését", és jobban felkészüljünk azokra a háborúkra, amelyekről feltételezzük, hogy még előttünk állnak."

Schall Tamás
Életem tartozéka

Mint katona kezében a fegyver,
olyan enyémben a rózsafüzér,
mikor kezeim közt morzsolgatom,
a legnagyobb biztonsággal felér.

De már önmagában az a tudat,
hogy nálam van, zsebemben hordozom,
olyan nagy erővel tölt el engem,
emberi szóval ki sem mondhatom.

A titkok, melyeket imádkozom,
Megváltónk életének titkai,
ezeket szemlélve, kimondani,
hűséges követésére segít.

Mindebben Mesternőnk Szűz Mária,
Kinek életét e titkok szőtték,
Példaképünk Ő, hogyan kell hinnünk,
aki anyai oltalmával véd.

Ha a Szentolvasót imádkozzuk,
amit Szeplőtlen' Szíve tőlünk kér,
megvalósul földünkön a béke,
a bűn senki közelébe nem ér.

Életünk része lesz a szent öröm,
az Isten emberré lett érettünk,
Lélektől' fogant, Szűztől született,
hogy Szent Karácsonyt ünnepelhessünk.

Köztünk léte világosság nekünk,
szeretni és élni tanít minket,
kincset ad, mit el nem veszíthetünk,
táplálék, mindennapi kenyerünk.

De a fájdalom sem hiányozhat,
nem leszünk különbek, mint Mesterünk,
ha Ő értünk kínhalált szenvedett,
nekünk sem lehet más az életünk.

Szenvedés-, halál húsvétba hajlik,
Vele szenvedve-, halva, élhetünk,
a feltámadásunk dicsőséges,
mint a Szent Szűz, mennyekbe vétetünk.

Testvérem, Krisztus katonája vagy?
Legyen fegyvered a rózsafüzér!
Hatásos, mert ki ezt imádkozza,
az életében minden jót elér!

XIV. Leó pápa Magnifica humanitas kezdetű enciklikája
Az emberi személy védelméről a mesterséges intelligencia korában
részletek

92. Laudato Si' enciklikájában Ferenc pápa elítélte a technokrata paradigma növekvő dominanciáját a globalizált világban, vagyis azon tendencia ellen szólt, hogy a hatékonyság, az ellenőrzés és a profit logikájának engedjük át a személyes, társadalmi és gazdasági döntéseket. Ugyanis ekkor az történik, hogy a technológia nem marad egyszerűen eszköz, hanem mércévé válik, amely alapján mindent megítélnek, elkezdi diktálni, hogy mi számít és mit lehet kiselejtezni, és így a teremtést a kizsákmányolás tárgyává és az emberi lényeket puszta fogaskerekekké fokozza le a minél nagyobb teljesítmény elérésének érdekében.

93. Ez a paradigma az elmúlt években gyorsan elterjedt, részben a mesterséges intelligencia, a kognitív tudomány, a nanotechnológia, a robotika és a biotechnológia terjeszkedése által. Önmagukban ezek az innovációk nagyban szolgálhatják az emberi fejlődést és közös otthonunk gondozását, de éppen a hatalmuk miatt siettethetik a technokrata paradigma kiterjesztését, és ezért helyes alkalmazásukhoz új spirituális, etikai és politikai keretre van szükség. A nagyobb hatalom nem feltétlenül jelent valami jobbat. Ebben a tekintetben Romano Guardini szavai továbbra is relevánsak: „A kortárs embert nem képezték ki arra, hogy jól használja a hatalmat."

94. Az emberiség saját hatalma áldozatává válásának veszélyét már VI. Szent Pál is felismerte, aki arra figyelmeztetett, hogy „a legkülönlegesebb tudományos fejlődés, a legmegdöbbentőbb technikai bravúrok és a legcsodálatosabb gazdasági növekedés, hacsak nem kíséri hiteles erkölcsi és társadalmi fejlődés, hosszú távon az ember ellen fog fordulni".

Plébániánk hírei

Szentmisék

hétfő-kedd-szerda-csütörtök-péntek-szombat 17.00
vasárnap 10.00 és18.00 (angol nyelvű)

Folyamatos szentségimádást tartunk a templomban
9.00 és 22.00 óra között.

PLÉBÁNIÁNK RENDSZERES PROGRAMJAI
szeptembertől

Hétfő	18.00	Felnőtt katekézis
Kedd	17.00	Elváltak és Egyedül Maradtak szentmiséje (havonta első kedden) és találkozója a Szent Kinga teremben
Szerda	15.45	Karitász hittan (a konkrét dátumok szórólapokon)
Péntek	15.00	Engesztelő imaóra a hazáért
	16.00	Rózsafüzér
	16.30	Vesperás
	18.00	Szent József Férfikör (minden második héten)

Októberben hétköznapokon a szentmise előtt, 16.30-tól a rózsafüzért imádkozzuk.

Gyóntatás: vasárnap 9.00-9.50

Lelki tanácsadás egyeztetés szerint
bitter.belvarosiplebania@gmail.com
30 591 2601

PESTI FŐTEMPLOM

Spirituális közösségi lap

XIII. évf. 71. szám

A Belvárosi Nagyboldogasszony Főplébánia lapja

Kiadja:
a
Belvárosi Főplébánia

Felelős kiadó:
Dr. Osztie Zoltán

Szerkesztő:
Bitter Lajos

Munkatársak:

Csorba Gábor
Dr. Kerényi Lajos
Kiss Antal
Schall Tamás
Zöldyné Szita Erzsébet

Korrektúra:
Faga-Nagy Mária

Szerkesztőség:

Budapest 1056 Március 15. tér 2.
bitter.belvarosiplebania@gmail.com

Megjelenik:
12 oldalon

PESTI FŐTEMPLOM

SPIRITUÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

XIII. évfolyam 71. szám *2026. október*

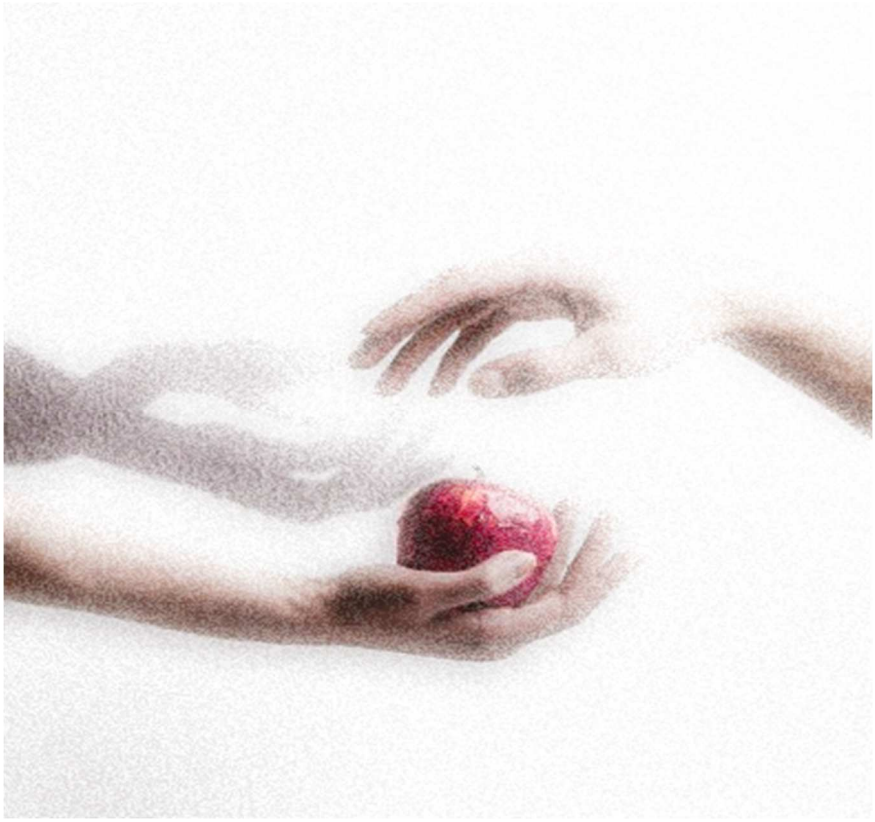

Tartalom

- Nagyszerű emberségünk
- Ki az ember?
- Októberi fénysugár
- A legnagyobb kincs
- Háromféle lelkület
- A régi mint új
- Kövek, fórumok, szamarak
- Leó pápa beszédei
- Életem tartozéka

BELVÁROSI NAGYBOLDOGASSZONY FŐPLÉBÁNIA

1056 Budapest, Március 15. tér 2. T: 318 3108 belvarosiplebania@gmail.com

Nagyszerű emberségünk

Örömünkre megjelent magyar fordításban is XIV. Leó pápánk új enciklikája, amely – beszédesen – a „Nagyszerű emberség” szavakkal kezdődik. Témája „az emberi személy védelme a mesterséges intelligencia korában”.

Már a cím is sokatmondó, melyben két állítás van. Egyrészt az emberi személy támadásoknak van kitéve, ezért védelemre szorul. Ezeknek tanúi és elszenvedő alanyai vagyunk. Fogantatásunk pillanatától az e világból való távozásunkig (halálunkig) folyamatos veszélyben élünk. Gondoljuk meg az állítás valóságát: napjainkra az ember számára legveszélyesebb hely az anyaméh. A világháborúk tömegmészárlásaihoz hasonló méretű gyilkolás folyik a magzatelhajtás révén. De nem kevésbé veszélyes és pusztító a gender ideológia és az LMBTQ program keresztülvitele például az oktatási intézményekben. Lássuk meg a gyerekek nemi identitásába történő bevezetésének problémáját. Ma többségében nem a szülők végzik el az ezzel kapcsolatos kötelességüket, hanem a kortárs csoportok, az internet irányítói, vagy éppenséggel magukra vannak hagyva a témában. Ismerjük a meddőség terjedését és az ezzel kapcsolatos megoldási kísérleteket, amelyek a legtöbb esetben emberellenesek. Tisztában vagyunk azzal, hogy az élet egyéb helyzeteiben sem kapja meg az ember a neki járó tiszteletet. Egyebek között szembe kell néznünk a háborúk közepette emberi méltóságukban megalázott, ellehetetlenült helyzetben élők sorsával (leginkább Kárpátalján). Végül tekintsük az öregkorban kiszolgáltatott helyzetben élőket. Sorolhatnánk tovább az élet válsághelyzeteiben élők segítségre szorultságát. Nem véletlenül hoztuk létre a „Jó, hogy vagy!” életvédők szövetségét, mely az emberi személy méltóságának képviseletét tűzte zászlajára, és egységbe vonja az ezen a területen dolgozó szervezeteket és személyeket. Kérem, nézzék meg a Szövetség internetes felületeit!

Az enciklika másik állítása szerint a mesterséges intelligencia kora itt van. Nem jövőbeli, hanem jelen valóság, az életünk mindennapjaiban meghatározó tényező. Használata nélkül – nem is lassan – mindennapjaink nehézzé válnak, segítségre szorulunk, majd lemaradunk. Lehetőséget kínál, ugyanakkor óriási veszélyeket rejt, egyelőre beláthatatlan következményekkel jár. Már az elnevezése is téves, hiszen a szóhasználatban „intelligens”, személyes tűnik. Nem az! A programozás szerint még érzelmeket is mutat, melyeket képes partnerként feltüntetni. Sok fiatal már ebben a kapcsolatban él. Nem személyes viszonyaiban, hanem a géppel kommunikál, következésképpen elszigetelődik, elmagányosodik. Fölvetődött már az is, hogy közreműködésével szentgyónást lehessen végezni. Abszurd ötlet, éppen a személyesség, így az emberi méltóság lábbal tiprása. Lelkiismeretvizsgálatot, bűnbánatot, megtérést, megújult Isten-kapcsolatot a gép nem tud végrehajtani, sem szolgálni. Iszonyúan megnöveli az életvitelünk már-már amúgy is elviselhetetlen tempóját. Ráadásul működtetése olyan energiaigényt támaszt, amit nem tudnak az egyes államok kielégíteni. Az Egyesült Királyság (Anglia) teljes, éves energiafogyasztására van szükség a fedezetéhez. Szempontként említik a szakértők, hogy a fejlesztés hihetetlen ütemben zajlik. Az egyes országok nem fognak leállni, vagy határt szabni, sem a kutatás, sem a fölhasználás terén, mert fölfogásuk szerint nem maradhatnak le a többi kutatásokban résztvevő országokkal szemben. Külön rendszere van Amerikának, Kínának, Európának…

Milyen világ alakul körülöttünk? Az Egyház küldetése, hogy védje, képviselje a személyességet, az emberi személy méltóságát, az imádságos Isten-kapcsolatot, az élet értelmének evidenciáját, a kutatás és eredményei fölhasználásának határait az ember javára, az elszemélytelenedés ellen küzdjön, a közösségeket építse és működtesse, a személyes jelenlét alkalmait teremtse meg és – amint a Szentatya részletesen kifejti – „a szeretet civilizációját építse”.

A Szentatya üzenetének leginkább reményt keltő üzenete, hogy a Teremtő Isten, mennyei Atyánk nagyszerű hivatásra hívta életbe az embert. Méltóságra emelte, amikor képére és hasonlatosságára alkotta meg. Ne adjuk föl az Isten alkotta rendet, ne tagadjuk meg küldetésünket, ne alázzuk meg önmagunkat, hanem – Jézus mintájára – hordozzuk és bontakoztassuk ki „nagyszerű emberségünket”!

Kérem, hogy olvassuk el az enciklikát, hogy tájékozottak legyünk korunk kihívásai terén és követni tudjuk azokat a folyamatokat, amelyek meghatározzák egyéni és közösségi életünket, valamint kijelölik küldetésünk területeit. A dokumentum megvásárolható a Szent István Társulat kiadásában.

Dr. Osztie Zoltán plébános

Az emberi létezés egyetlen dimenziójának abszolút szintre emelése veszélyes. Kaotikus állapotokat nem csak a hiány, a szűkösség okoz, de az ellenőrizetlen növekedés is az elszegényedés forrása lehet. Így az intelligencia (értelem), amikor abszolúttá válik, rátelepszik és elnyomja az élet más alapvető dimenzióit, például a szeretetet, az érzelmet, az akaratot, az elkötelezettséget az odaadást, vagyis az emberi kapcsolatokat. (Magnifica humanitas 113.)

Ki az ember?

Amikor az ember szembesül különböző testi, lelki panaszaival, aggodalmaival, bajaival, szorongásaival – és kinek az életében ne lennének ilyenek –, melyek „jól-létét” akadályozzák, természetesen szeretne megszabadulni ezektől, és orvoshoz, esetleg pszichológushoz fordul. A panaszok hátterében gyakran lelki folyamatok húzódnak meg, például aktuális élethelyzet, gyermekkori traumák, amelyek a tudat alatt működve fejtik ki hatásukat. Amennyiben ezek tudatossá válnak, akkor maga az a tény, hogy a probléma oka napvilágra kerül, adott esetben jelentheti annak orvoslását, de fordítottja is lehetséges, és valamilyen kövonalazatlan, homályos üresség, aggodalomérzés válik dominánssá. Ez azt jelentheti, hogy válaszadásra vagyunk hivatottak a kérdésben: mi az élet értelme? Ugyanis erre még nincs igazi válaszunk. Ebben az esetben nem a mi okból –, hanem a „mi célból aggódunk?” kérdést kell feltenni. Mi a fő célunk? Ezt a kérdést teszi fel az egyik pszichológiai módszer, amelyik ahhoz az adottságunkhoz próbál irányítani, amely minden emberben megvan, mindig ép, és arra szólít bennünket, hogy szabadon, a célt szem előtt tartva vegyünk részt saját életünkben, majd annak lassú és végső elmúlásában. Ennek a célnak a veszélybe kerülése okozhatja igazi aggodalmunkat.

Valójában életünk értelmességéről, méghozzá végső értelmességéről van szó. Az említett adottságot a pszichológia a mindig ép, transzmorbid személyiségmagnak nevezi, „amelyben” megjelenik a szabadság és az értelemfelismerés szempontja, ugyanakkor azonban a személyes tagadás és öngátlás lehetősége is. A transzmorbid, sérthetetlen szellemi fórum bizonyos kérdéseket és válaszokat képes „önmagukban is érvényesnek” elismerni, ezért az ember, mint személyiség – ha hagyja – megszólítható. Ez a pszichológiai módszer a logoterápia, amely az élet értelmességének kérdését veti fel, mint a terápia alapkérdését. Feltárhatja, hogy egy adott ember esetében a „jól-lét” hiányának oka az élet végső értelmességébe vetett bizalom hiánya. Ennél sokkal többet nem mondhat, mert a továbbiakban már egy másik tudomány, a teológia illetékes.

Felmerülhet a kérdés, hogy a „transzmorbid személyiségmag” fogalom összevethető-e a teológiai személyfogalommal? Nem, mert a pszichológiának nem dolga a teológiai szemlélet, de végül is kimondja: „a transzmorbid személyiségmag az ember sérthetetlen szellemi rétege, a megismételhetetlen, egyszeri személy hordozója”. Tehát nem maga a megismételhetetlen emberi személy, hanem annak „hordozója”.

Három olyan fogalmunk van, amelyeket tisztáznunk kell ahhoz, hogy tudjuk, mit jelölnek a pszichológiában, ill. a teológiában, és ezek hogyan viszonyulnak egymáshoz. Annál is inkább mivel ezek a fogalmak gyakran szinonimaként jelennek meg. Nem kevesebbről van szó, mint az emberről, Istenről, az ember immanens (világon belüli) és transzcendens (világon túlnyúló) végső céljáról, annak elfogadásáról vagy tagadásáról, a keresztény kinyilatkoztatás szívéről. Ezek: az „én”, a „személyiség” és a „személy”.

A pszichológia többféle énről beszél (ideális én, reális én, fantázia én, prezentált én, tükör én, hamis én), ugyanakkor elismeri a nyilvánvaló tényt, hogy az „én” egész életünk során változatlan, vagyis énünk magja egy velünk született entitás. Az „énnek” pedig pszichológiai és spirituális dimenziója van, melyek részben átfedik egymást, és ez a sajátossága a pszichofizikai és társadalmi meghatározottságok mellett – a transzcendensre irányuló nyitottsága miatt – döntésre ad lehetőséget.

A személyiség szó alatt a pszichológia pszichofizikai rendszerek szerveződését érti az egyénen belül, amelyek meghatározzák a gondolkodást és a viselkedést. A személy szónak nincs konkrét elkülönülő tartalma a pszichológiában, illetve – ahogy fentebb említettük – „rejtőzködően” jelenik meg: mint az ember sérthetetlen szellemi rétege, a transzmorbid személyiségmag által hordozott szellemi valóság. Hogy miféle valóságról lehet szó, arról a pszichológia – helyesen – nem nyilatkozik.

A teológia nyelvén világosan beszélhetünk. A kiindulópont egy igen egyszerű kérdés: mi következik az emberi mivoltra nézve abból, amit megtestesülésnek hívunk, vagyis abból, hogy Jézus Krisztus egyszerre valóságos Isten és valóságos ember, egy személyben? Az következik, hogy miután Jézus Krisztus valóságos Isten és valóságos ember egy személyben, az emberről, mint megismételhetetlen egyszeri személyről csak Istenre vonatkoztatottságában beszélhetünk. Tehát az ember egyszeriségének legbelsőbb lényege, a személye – képben kifejezve – „üres” lenne Isten nélkül, vagyis nem is lenne ember, esetleg nagyon értelmes állat vagy gép, olyan, mint a mesterséges intelligencia, aminek elszabadulása a poszthumanizmus és a transzhumanizmus luciferi perspektívájában éppen a személyt, és így az ember igazi emberségének alapvető dimenzióit, a szeretetet, az érzelmet, az akaratot, az elkötelezettséget és az odaadást, vagyis az emberi kapcsolatokat szegényíti el. (Vö. XIV. Leó pápa Magnifica humanitas enciklika).

A „személy” kizárólagosan keresztény teológiai fogalom, ugyanakkor minden ember személy. Az ismeret forrása a kinyilatkoztatás és a hit, a hitben viszont kézzelfogható bizonyíték van: maga az ember. Bármilyen tudomány jelölhet ezzel a szóval valamilyen emberi jelenséget, de az nem az a személy, akiről a teológia beszél, akik mi emberek vagyunk.

A lelki szenvedésnek valódi oka lehet a cél hiánya. S ha van végső cél, akkor már nem is valami más közvetlen ok megszüntetése – amely, ha lehetséges, akkor szükséges is – vezet eredményre, nem is a feldolgozás, hanem a túllépés. Nem a pszichológia egyébként legális és szükséges céljai, nemcsak az egyén jól-léte, „önmegvalósítása”, hanem az ember túllépése önmagán, ami az életben lehetséges, de alapvetően befejezhetetlen folyamat. A befejezettség teológiai neve: üdvösség.

Tehát és végül, ha a kereszténység életalakító szerepét, az élethez és halálhoz való viszonyát pszichológiai nyelven fejezzük ki, akkor tudomásul vehetjük, hogy a testi (biológiai), lelki (pszichológiai) és a környezeti, társadalmi (szociológiai) hatások együttesen meghatározzák az ember természetes helyzetét, amivel kapcsolatban – helyesen – a személyiség szót használjuk. A szellemi személyünk, aki (és nem: ami) testünktől – személyiségünktől – elválaszthatatlan halálunkig, a mindezekhez való viszonyulásunk, a transzmorbid személyiségmag mögött van (azt is mondhatnánk: „ott sóhajtozik ki nem mondható szavakkal a lélek”), és ha hagyjuk és akarjuk, átalakítja viszonyulásunkat életünkhöz és halálunkhoz. A problémával, bajjal, betegséggel, szenvedéssel és persze végül a halállal, vagyis a belső és külső körülményekkel kapcsolatos álláspontunk kialakításában a személyiségünknek főszerepe van, de mögötte rejlik az igazi legvégső fórum, aki akár közvetetten, akár közvetlenül felteszi az utolsó kérdést. Ez azt jelenti, hogy hitben hozzuk meg a végső választ, ami minél előbb és mindenekelőtt a cél. De azért az az ismeret, hogy az emberi személy értelmezése kizárólag teológiai nézőpontból lehetséges, a bizonytalanok, a kulturkeresztények, az „éjfélimisés” keresztények, a nem hívők, a kételkedők, a tagadók, az aggódók számára felhívást jelenthet, mert agnosztikus „tartózkodás”, kitalált isten nincs. Kegyelem van és feltámadás.

BL

Októberi fénysugár

Októbernek szépsége van: a gyengülő nap minden sugarát kihasználja, hogy tovább szépítse az ősz egyébként is nagyszerű színpompáját: azt a tarka ruhát, amit a természet magára ölt. Ebben az őszi napsugárban Máriára gondolunk mint a Rózsafüzér Királynőjére és a Magyarok Nagyasszonyára. Égi Édesanyánk minden nap kéri a rózsafüzér imádságot, ezt a hónapot pedig különösen is a rózsafüzérnek szenteljük.

A rózsafüzér imádság mindnyájunkat Krisztus titkainak átelmélkedésére késztet a Boldogságos Szűz Mária vezetésével, aki egyedülálló módon részese volt Isten Fia születésének, működésének, szenvedésének és dicsőséges feltámadásának.

Szűz Mária rózsafüzére olyan imádság, amely részeinek egyszerűségében az egész evangéliumi üzenet mélysége nyilvánul meg. Maga a Szent Szűz bátorított bennünket jelenései alkalmával, hogy imádkozzuk ezt az imádságot. „Mondjátok el a rózsafüzért minden nap, hogy elnyerjétek a világ békéjét és a háború végét”. 1917 május 13-án, első jelenése alkalmával kérte ezt Fatimában, ahol „a Rózsafüzér Királynőjeként” jelent meg.

A rózsafüzér hatékony fegyver. Használjuk bizalommal, és elcsodálkozunk az eredményeitől! Mindent ki lehet imádkozni, és mindenkit be lehet imádkozni. A rózsafüzér imádság útján Krisztus egész szeretetét megtaláljuk. Erőt kapunk, hogy Isten akaratát tökéletesen teljesíteni tudjuk; hogy embertársaink szolgálatára legyünk.

Október lenyűgözően szép, mert nap mint nap milliók szívéből, az ajkakon át száll a köszöntés Máriához: Üdvözlégy… és száll a kérés: Asszonyunk Szűz Mária… Senki a világon nem tudja úgy köszönteni és kérni Máriát, mint mi, magyarok. Sajátos jogon, sajátos történelmi háttérrel-tapasztalattal, sajátos lelkülettel.

És mindig van annyi imádkozó magyar: „üdvözlégymáriás”-, „asszonyunkszűzmáriás” magyar, amennyi elégségesnek tűnik annak biztosítására, hogy a nemzetnek-, a hazának jövője legyen a Szent Korona jogarának kiterjedésében.

Asszonyunk, Szűz Mária! Sajátos jogon, sajátos történelmi háttérrel-tapasztalattal, sajátos lelkülettel. S ebben a „sajátos”- ban benne van Szent István királyunk többször megismételt önfelajánlása, végül a Szent Korona és ezzel az ország Szűz Mária tulajdonába való átadása. Nemcsak az ország, hanem az ország népe is! Magyar vagyok, Mária tulajdona vagyok, hazám Mária országa. Mindszenty bíboros úr hívta fel a figyelmet: „Csodálatos fonala a magyar történelemnek a Mária-tisztelet.

Ahogy a Duna kiemelkedik vízhálózatunkból, úgy emelkedik ki szélességével a Mária-tisztelet a történelmünket átjáró sok egyéb szellemi, lelki folyamból."

A jelenre pedig: „Most kell nekünk módot adnunk a Nagyasszonynak hívő magatartásunkkal, kitartó és egyetemes esengésünkkel arra, hogy megmutathassa: pártfogása segíthet, és édesanyánk ma is." Hívő magatartásunkkal: Krisztust megvallva és hirdetve az élet minden területén! A hazafiasság igazi talaja csakis a komolyan megélt keresztény hit lehet.

Szent István, első királyunk rendelésének kikristályosodása, hogy Szűzanyánkat Nagyasszonyunknak és Patrónánknak tudjuk. Élete művének betetőzéseként a Nagyasszonynak ajánlja föl fiatal, még csak alig alakuló keresztény országát.

A mai magyar embernek, ez az esemény már szinte semmit nem mond. A valamikori fiatal katolikusoknak mint kedves nemzeti emlék, mint jámbor legenda ott él ugyan még valahol a lelke mélyén, de a szentistváni tett jelképi tartalma és eszmei jelentősége kiveszett legtöbbnek szívéből. Az iskolák semlegessége nem csak az élő hitet és erkölcsöt, hanem a nemzeti érzést is legfőbb ellenségének tekinti.

Szent Ágoston mondta egy alkalommal: magasabb eszmei célok nélkül az államok nem egyebek rablóbandáknál. Az ilyen államokban nem a pénz hiányzik, nem is az eszközök, vagy éppen az élelmiszer, sokkal inkább az emberiesség, a becsület, a tisztakezűség, az önzetlenség. Nem beszélve az őszinteségről és igazságérzetről. A családi élet is üzletté és számítássá válik, az önzés és kiélés helyévé. S mihelyt az önzés úgy kívánja, aggálytalanul szét lehet dönteni, még ha belepusztul is a gyermek, a másik fél, s a nemzet maga.

Ha ma körülnézünk szép hazánkban, van-e torkot fojtogatóbb és szívet szorongatóbb jelenség, mint a testi-lelki, anyagi és szellemi környezetszennyezés? A gyűlölködés, megosztottság, szeretetlenség!

Vajon meg tudunk-e állni ezen a sátáni csúszdán, amelyen Mécs László szavai szerint „az Ember: sárkánymagból sarjadt fattya véres rögnek elfeledte, hogy az arca régen Krisztus arca volt." És ki hallja meg ma a számonkérő lelkiismeret szavát Sík Sándor szavaival: „Embernyi ember vagytok-e? Embernyomokat hagytok-e?" Olyan vészes eltájolódásban élünk már, hogy ma félelmetesebben dörömböl a még érző szív ajtaján ugyancsak Mécs László szava: „Ha a mérték tönkrement, senki-semmi meg nem ment"!

A mérték: Jézus Krisztus, aki „fogantatott Szentlélektől, született Szűz Máriától". És a gyilkos testi-lelki szennyeződés nem szüntethető meg más eszközökkel, csak, amit az imádkozó magyarok tesznek, új életet és új lelket, tiszta vizet és tiszta levegőt árasztó erkölcsi vállalásaikban.

Napjainkban fénylő jelként ragyog Magyarok Nagyasszonyának alakja. Az a tény, hogy vagyunk egypáran, akik hiszünk abban, amit első királyunk ránk hagyományozott: hogy az Istenember édesanyjának keze állandóan rajtunk pihen; és nekünk többre kell törekednünk, mint a megélhetés bármi úton való biztosítása, az érdekek és ösztönök és hangulatok által való ide-oda hányattatására, a nemzet konzumidiótává süllyesztésére.

Mindszenty bíboros úrral együtt valljuk: „A mi eszményünk egy olyan Magyarország megteremtése, amelynek alapja a valláserkölcs, támasza a nemzeti érzés, ifjai és leányai pedig hívők és magyarok." Ezért ma Magyarországon gyakorló katolikusnak lenni a legnagyobb hazafias, nemzetmentő tett.

A Magyarok Nagyasszonya útitársunk életünk ösvényein. Kérjük, vezessen minket, nehogy az elképedő siránkozás túláradjon ajkunkon, nehogy a csüggedés legyőzze a cselekvést, befagyassza a lelkesedést, a múlt súlya megakadályozza, hogy hitelt adjunk a jövőnek! De bátrak legyünk hinni, és megvallani hitünket; cselekedni a hit erejében, élve a szeretet életét, mely Isten országát bontja ki közöttünk!

A Boldogságos Szűz Mária, Nagyasszonyunk és Patrónánk oltalma alatt áldott legyen Magyarország, békében, örömben és jólétben; mi pedig élő hittel hűségesen, elköteleződve, áldva magasztaljuk az élő Istent, köszönetet mondva Égi Édesanyánknak!

Schall Tamás atya

A Szent Kinga Körben is a legnagyobb kincs az Istenre fókuszáló, közösséget megélő ember

„Férje halála után Szent Kinga az ószandeci kolostor apátnője lett. A kolostort a tatárok földúlták, és Kingának 63 évesen az újjáépítés munkáját kellett irányítania" – olvashatjuk életrajzában.

A Szent Kinga Kör tagjaiként, névadónkhoz híven, a szenior korba lépve is, egyházi közösségünkkel, közösségünkért aktívan együttműködve találkozunk kéthetente.

A Kör életébe, lelkiségébe és terveibe jelentős változást hozott az a szándék, hogy a jelenkori kultúra, társadalom, személyes kapcsolatok állandó kritikája és személyes frusztráció helyett továbblépjünk egy cselekvő életmód irányába.

Néhány éve Rod Dreher „Szent Benedek válaszútján” c. műve mentén feltártuk, hogy mi az, ami minket leginkább elkeserít, félelemmel tölt el. Az ijesztő tendenciák azóta csak erősödtek. Korának fenyegető káoszára jó példaként állt előttünk Szent Benedek válasza.

Négy témában mi is elhatározást tettünk, és ezekre rendszeresen visszatértünk:
ima: engedjük be Istent az életünkbe,
munka: Istennek szentelve végezzük,
közösség: odaadóan, ne program fogyasztói lelkületel kapcsolódjunk egymáshoz,
olvasás: elmélyülten, igényes szövegeket vegyünk kézbe.

Azt is megnéztük, mit tettek eleink ezeken a területeken, milyen tapasztalatunk van, amit megélni és továbbadni érdemes. Ezekre fókuszálva tudott csoportunkból egyre inkább közösség alakulni. Az ima szerves része összejöveteleinknek, még nyilvános helyen is. Az evangéliummal való imát különösen is gyakoroljuk, ez segít egymás hitének erősítésében is.

Őseink hozzáállása a munkához, annak méltósága segít ellenáramban maradni a fogyasztói társadalomban.

Olvasásélményeinket megosztjuk, buzdítjuk egymást arra, hogy ne engedjünk a digitális huzalozás csábításának. Egyéb kulturális programjaink kiválasztásában is ezeket a szempontokat tartjuk fontosnak. Legutóbb Molnár C. Pálnak, templomunk oltárképe alkotójának Assisi Szent Ferenc témájú műveiről hallottunk-láttunk tárlatvezetést a Ráth Lépcső Galériában.

A közösséghez való tartozás elementáris igénye tagjainknak. Ennek építését szolgálja, hogy együtt tervezzük meg féléves menetrendünket. Ki-ki hozzáadja érdeklődését, tapasztalatát, talentumát, aktivitását. Önállóság és összetartozás segíti, hogy empátiával tudjunk egymás felé fordulni, egymást testben és lélekben erősíteni.

A közösség építésében az egymásra figyelést, párbeszédet szeretnénk gyakorolni az összejövetelek közötti időben is, találkozásokkal, élőben vagy akár telefonon. Ehhez a Szt. Kinga kör alkalmán a szeptemberi indulás óta minden alkalommal kihúzzuk valakinek a nevét és a következő találkozásig személyes kapcsolatba lépünk vele.

Bár vannak határaink, zárt összejöveteleink, de tartunk az egész egyházközségnek is nyílt alkalmakat. A közös keresztútjárás a templomban és az Öröm útja-járás a rózsakertben ebben az évben a nagyobb közösség felé nyitást mutatták már, nagy örömünkre.

Az egyházközségen belül az adventi időben a közösségek közötti találkozásra azt tervezzük, hogy feleleventjük és megéljük együtt a „Szállást keres a Szentcsalád” rítusát.

Zöldyné Szita Erzsébet

A háromféle lelkületű szolgálat

Karitász küldetésünk az emberek üdvösségének szolgálatára irányul, elsősorban tehát lelki javakat szeretnénk közvetíteni, átadni. Örök kincsek ezek, melyeket *„a moly nem rágja meg, a rozsda nem marja”* (vö. Mt 6,20). Ehhez a természetfeletti küldetéshez természetes eszközöket is latba vetünk, úgy mint pl. a tárgyi adományok, vagy a találékony segítő tevékenység.

Bizonyára sokan tapasztaltuk azt is, hogy szegényeink, gondozottjaink, akik nem tartoznak szorosan az egyházhoz, nem vallásosak, de a hozzánk való kötődéssel mégiscsak kapcsolatba kerülnek Krisztussal, éppen rajtunk keresztül. Úgy gondolják, hogyha minket ismernek, ha velünk jóban vannak, akkor ezzel biztosítják Istennel való jó kapcsolatukat is, vagy legalábbis közelebb kerülnek Hozzá. Ez igen nagy felelősség számunkra, ezért fontos kiemelni, hogy nem az a lényeg, hogy minket ismerjenek, hanem az, hogy az Urat, a Világmindenség Királyát ismerjék meg, szeressék meg Őt, hogy azután Ő is megismerje őket az utolsó órában. Alázattal végezzük tehát munkánkat és bízzunk abban, hogy Istennek minden lehetséges, Ő a szívek vizsgálója, Ő tudja, hogy kiben mi lakozik, Szentlelke pedig a szívek vezére.

Éppen ezért ne is ítélkezzünk, hanem csak bízzunk és szeressünk! *„Mert sokan lesznek az elsőkből utolsók és az utolsókból elsők.”(Lk 13,29).*

Minket, karitászosokat is érnek bőven kísértések munkánk, életünk során, akik Krisztus Királynak szolgálunk. Szent Brigitta, Európa társvédőszentjének (XIV. sz.) magánkinyilatkoztatásban az Úr háromféle lelkületű szolgálótípust mutatott be.

Mindegyik hiszi, hogy Krisztus az Isten, a mindenható, de az egyik szándéka, hogy a szolgálattal földi dolgokat, kincseket nyerjen: gazdagságot, hatalmat, hírnevet. Az Úr, a kívánságuknak megfelelően részesíti is őket ebben, de a mennyei dicsőség rovására, mert az ilyen ember el is veszíti az égi jutalmat.

A másik szolgálótípus azt gondolja, hogy Krisztus Király a szigorú bíró. Az ilyen emberek a büntetéstől való félelemmel szolgálnak, nem a mennyei dicsőség és nem az Úr iránti szeretet hajtja őket. Őket a helytelen Úrfélelem motiválja és nem az önzetlen, bizalommal teli szeretet, ők azok, akiknek a bűnbánatuk nem tud tökéletes lenni, mert nem szabadok, a büntetéstől félnek, ezért csak félszívvel szolgálnak.

A harmadik típusú szolgáló tudja, hogy az Úr Igaz Isten, igazságos és irgalmas. Nem a büntetés elkerülése végett, hanem az Isten iránti önzetlen szeretetből fakadóan szolgálnak, ez motiválja őket. Ők azok, akiknek akarata megegyezik az Úr akaratával, ezért meghallgatásra találnak.

Tegyük fel az egyházi év végén, Krisztus Király főünnepének közeledtével a kérdést magunknak: melyik szolgálók vagyunk mi? Melyikhez hasonlítunk

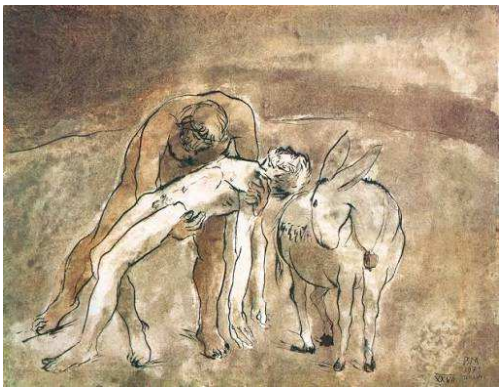

leginkább? Melyik típusból mennyi van bennünk? Félünk-e vagy bátrak, szabadok vagyunk legbelül?

Az Úr irgalmas szeretettel és igazsággal fordul felénk, mert Ő maga az Igazság és az Irgalom. Akik nem szeretik Őt, azokkal igazságos, akik szeretik Őt, azokkal irgalmas. Ezért a legnagyobb tulajdonsága Istennek az Ő irgalmassága, ahogy Szent Fausztina nővér tanította.

Szeressük tehát tiszta szívvel az Urat, a Világmindenség királyát, bátran haladjunk előre Vele! Így vágjunk bele a közelgő ádventi, karácsonyi karitászmunkánkba otthon, a családunkban, az egyházközségünkben, a szegényeink, rászorulóink körében! Önzetlen és szabad lelkülettel, alázatosan, szelíden, de bátran és határozattan végezve a munkánkat, tanúságtevői leszünk az Igaz Szeretetnek, Aki legyőzte a világot és üdvözíti a benne bízókat. *„Krisztus Király, üdvözíts minket!*
”

Csorba Gábor
állandó diakónus

A régi, mint új

XIV. Leó pápa semmi újat nem mondott Franciaországban, mert pontosan tudta, hogy ez ma a forradalmian új: a kétezer éves katolikus egyház nagy, terebélyes fájának értékei, mély gyökerei és az ágvégeken éledő megannyi fiatal hajtással. Nem szétszórt, mindig protestáló magoncok, új és új ideológiák növekedési kísérleteire való reakciókkal fárasztotta hallgatóit. Jó ütemérzékkel érkezett Franciaországba.

Arra senki sem számított, hogy az Igazság – az Evangélium – bátor kimondása maga alá temeti a hamis szabadság hazug világát. egyetlen pillanat alatt. Ugyanis kinyílt a repülőgép ajtaja, és XIV. Leó már öltözetével üzent. Főpapként, nem fehér ruhás civilként érkezett. A liturgián is használt karingben, felette a vértanúság színét, a bíbort hordozó mocétummal, és mellén Krisztus keresztjével vonult a díszsorfal előtt. Megjelenésével nem egy miniállam vezetője, hanem egy két lábbal a földön járó egyházfő, Szent Péter utódja tette tiszteletét az európai kereszténység egyik bölcsőjében.

Mik lehetnek a magyar közélet számára is fontos üzenetei? „A franciaországi katolikus egyház nagyon bölcsen kezd átalakulni egy »ellentársadalommá«, narratívájában visszautasítja a feminista- és lmbtq lobbi által előírt dogmát...” – olvashatjuk Eric Zemmour, „A misét még nem mondták el” című, nemrég magyarul is megjelent esszéjében. A katolikus filozófus, író, mintha előtanulmányt írt volna a látogatáshoz: „A kereszténységért vívott csata Európában nem lehet csak a hit csatája. Meg kell védeni a kereszténység hagyatékát Európában, ezeket az építészeti, művészeti, kulturális, jogi, politikai formákat, amelyeket meg kell őriznünk vagy helyre kell állítanunk.” Nos, XIV. Leó pápa látogatása erről (is) szólt. A Notre Dame Bazilikában ismét finom tanújelét adta a hagyományaiban gyökerező és élő egyháza melletti kiállásának. Nem valamiféle divatos imamódokkal, modern zenei betétekkel zajlott az esemény.

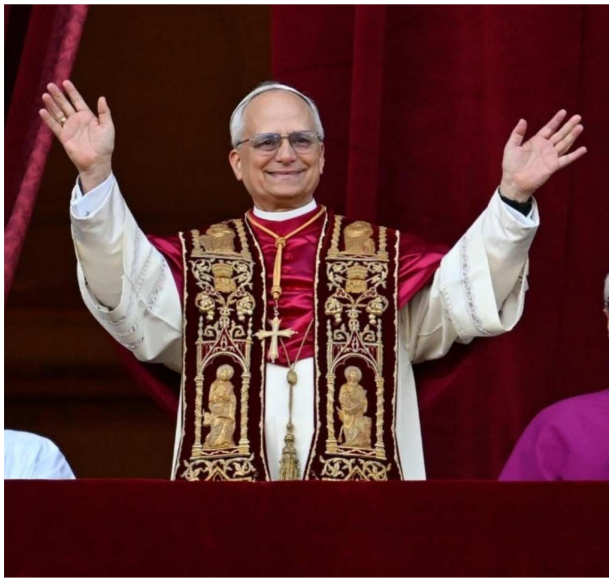

Miután néhány percre az Eucharisztia előtt adorált, vecsernyepalástban, főpapi jelvényekkel vezette az egyház hivatalos imádságát, a zsolozsmát. Az esti imaóra keretében tartotta meg tanítását. Többek közt ezt mondta, utalva a francia egyház újjászületésére is: „Ez a székesegyház azért született újjá, hogy vele együtt ti is újjászülessetek, új lendülettel törekedve az életszentségre és végezve a mindennapi küldetést. Legyetek népetek körében az egyház isteni anyaságának világos jelei: az egyház Isten szeretetéről tanúságot téve újra egységbe gyűjti és gyógyítja az emberi családot."

Két évvel ezelőtt a párizsi olimpiai megnyitó ünnepség sokakat mélységesen felháborító, olykor blaszfémikus performansza után Franciaország a Stade de France-ban egy teljesen más arcát mutatta. Nyolcvanezer, tekintetét égre emelő fiatal átlényegülten, nagy hittel volt együtt egy megrendült ágostonos szerzetessel, aki nem szégyellte könnyeit. Elérzékenyülten állt egy gyönyörű, francia szenteket bemutató, mély tanúságtételekkel lezajlott este végén az ősi ének, a Salve Regina éneklése alatt. A himnusz választása ismét üzenet volt úgy a szupermodernisták, mint a hagyományt túlhajtók felé. Van egység. A fiatalok zengték ezt, a még egyházszakadás előtt keletkezett éneket, ahogy zengik a X. Piusz közösség épp renitens konzervatívjai is templomaikban. A pápa minden liturgikus cselekményében megmutatta, nem csupán a tridenti latin misét lehet kellő mélységgel, odaadással és méltósággal ünnepelni: „Ma különösen is szembesülünk azzal, hogy korunkból mintha hiányozna a teljesség, a mélység és hiányoznának az ígéretek. Az ének, a szó és a liturgikus mozdulat nemes egyszerűsége sokak számára rést nyithat a világosságra, a béke oázisát kínálhatja egy állandó kapcsolódásban élő és zajos társadalomban." – üzente minden, a katolikus egyház liturgiáját a modernség és a kor kihívásainak való beteges megfelelési kényszerrel tevékenykedőknek. Vissza a forráshoz!

A pápa látogatásának több beszédében utalt a katolikusok közéleti kiállásának fontosságára. Nem fogadta el a Becsületrendet, nem kívánt nobilitásokkal díszvacsorázni, a lehető legtöbb időt szerette volna híveinek szánni. „A helyes laicitás tehát nem abban áll, hogy a vallást kizárjuk a közélet vagy az oktatás területéről, hanem abban, hogy azon munkálkodunk, hogy az állam és a vallási intézmények párbeszédet folytassanak egymással, és egyesítsék erőiket a közjó szolgálatában, hogy a világnak élete legyen." – tanította. Párizsi miséje előtt a Chapms-Elysées-n – mintegy szimbólikusan a fogyasztói társadalom lerolózott boltjai előtt – hívők ezrei gyóntak, papok százai álltak szó szerint helyt. Eric Zemmour pedig készítheti új esszéjét, ugyanis „A misét elmondták!" az a'la carte keresztények legnagyobb bánatára. Közel nyolcszázezren voltak rajta.

Franciaország él. A francia katolikusok élnek. Európa él és élni akar. Laus et grtaia, köszönet és hála egy oroszlánnak. Habemus papam: Leo XIV.

Kiss Antal diakónus
Katolikus Tábori Lelkészség

Kövek, fórumok, szamarak

Gyerekkoromban szinte az első istenbizonyíték volt számomra a Szentírásban szereplő érdekes epizód Jézus jeruzsálemi bevonulása előtt: „Elküldött két tanítványt a szemközti faluba, mondván: „találtok ott egy megkötött szamarat. Oldjátok el, és hozzátok ide." (Lk 19, 29-30.) A tanítványok megtalálták a szamarat. Ki tud ilyen apró dolgot egy nappal előre pontosan megmondani? – kérdeztem magamtól. Az a Jézus tehát biztosan Isten – vontam le gyerekfejjel a következtetést. Azóta már sok-sok tényező igazolja számomra Jézus isteni mivoltát. (Legtöbbet jelentenek azok a prófétai jövendölések, amelyek a gyermek Jézuson, majd a szenvedő Názáretin beteljesedtek.)

Érdekes kérdés lehet az is, miért szamárcsikót választott Jézus, hogy az vigye őt be a városba. Már sejtem a választ: mert üdvözítő tervében ott rejtőzködik szinte érthetetlen szándéka: *viteti magát. (*Mindig – kivéve a három évet, amikor Ő maga ment el igen sok helyre.) Csecsemő, majd kisgyermek korában vitték a szülei. Amikor meghalt, emberek vitték be a sírba. Ránk bízza magát az oltáriszentségben. Nekünk kell Őt vinnünk, odaadnunk…

Nagyon nagy felelősség ez. Ha mi nem visszük Őt, nem beszélünk róla, nem jelenítjük meg a szentmisében, nem adjuk oda Szent Testét – más nem teszi ezt meg. Újabb kérdés: miért vonult be Jeruzsálembe hatalmas örömrivalgás közepett? *Mert nagyon szereti az embert:* a gyenge, kísértéseket szenvedő embert, aki szeretetre, igazságra, szabad így mondani: „az Istenre született".

Jézus „fórumokat" teremt arra, hogy ezt nyilvánvalóvá tegye. Nem igaz, hogy az ember teljesen romlott! Minden időben vannak, akik azon fáradoznak, hogy manipulálják az embert, hogy elvegyék személyiségét, géppé, eszközzé, rabszolgává alacsonyítsák. Jézus ünnepet rendez, ahol önmaga valójában mosolyogva megjelenik. Ott az ember újra ember lesz. Nem kell félnie, hogy becsapják.

Jézus nem kérdezte az aggódó kafarnaumi századostól szemrehányóan: „Miért nem vigyáztál rá?" Azt mondta: *„Megyek és meggyógyítom"*. Ezt a szerető szívű Jézust kell elvinnünk, megjelenítenünk sok-sok fórumon: a családban, munkahelyünkön, templomban, hittanórákon, és a médiumokban. Fel kell szabadítanunk az ember lelkében a beléoltott, ősi, isteni szépet. Hadd merjen örülni, merjen remélni, merjen önmaga lenni, merjen hinni, Istent imádni és dicsérni!

Egyre nagyobb lett a tömeg ott, a jeruzsálemi utcán. Lelkesedésük azt mutatta, hogy a világnak Krisztus kell. Azonban ott, és akkor is, mint azóta is, annyi nemes törekvést, gorombán kudarcra akarnak ítélni. Az történt, hogy az egyik útkereszteződésnél néhány ember előlépett, megállították a szamarat, majd ezt ordították Jézus felé: „Hallgattasd el őket! – Olyanok lehettek ezek a hőbörgők, mint a „feszítsd meg!"-et kiáltók, a hittan- és erkölcstanoktatást teljesen megszűntetni akarók, a krisztusi eszméket a társadalom életéből és Európa emlékezetéből kitörölni szándékozók.

Jézus nyugodtan válaszolt nekik: Ha ők nem szólhatnak, akkor a kövek fognak kiabálni Istenről, igazságról, az örök életről, a szeretet végső győzelméről. Micsoda prófécia volt ez! Megéltük a szervezett istentelenséget. A leggorombább eszközökkel vélték elhallgattatni Jézust!

Tizennyolc éves koromban, érettségi előtt a frontra kerültem, majd a Dnyeperen túlra vittek az oroszok egy szénbányába. Mi, lelkes fiúk Jézus fórumait, a „köveket" úgy teremtettük meg, hogy a bányában, a felszíni munkán kis feszületet hordtunk cérnaszálon a nyakunkban. Kisgyerekek szaladtak oda, a nagy és istentelen Szovjetunió közepén, és csókolgatták keresztjeinket, könnyezve mondogatván: „Krisztosz, Krisztosz!..." Orosz katonák tettek hitvallást. Úgy, csendesen.

Bizony, nagyon kellenek a „megszólaló kövek", a Jézust bátran megjelenítő fórumok, emberek, papok! És kellenek a „szamarak", akik alázatos egyszerűséggel elviszik Őt. Kellenek lelkes tömegek, kellenek gyerekek, akik tiszta szívükkel lelkesen közvetítik e számító, hazug, bűnös világban azt, ami tiszta, ártatlan és szent. És Őt, aki nagyon szereti az embereket.

Lajos atya

Idézetek XIV. Leó pápa franciaországi beszédeiből

„Ne veszítsük el emberségünket a mindennapi életünket elárasztó és befolyásoló „gépek paradicsomának" közepette. Sürgető feladat elménk nevelése az etikai megkülönböztetésre, amely képes felismerni azt, ami erkölcsileg jó. Ezzel kapcsolatban szeretném felidézni, hogy „egy valóban szabad társadalom nem kényszeríti ki az uniformizálást, hanem védi a lelkiismeretek sokféleségét, megakadályozza az autoriter tendenciákat és előmozdítja az etikai párbeszédet, amely gazdagítja a társadalmi szövetet."

*

„Ma különösen is szembesülünk azzal, hogy korunkból mintha hiányozna a teljesség, a mélység és hiányoznának az ígéretek. Az ének, a szó és a liturgikus mozdulat nemes egyszerűsége sokak számára rést nyithat a világosságra, a béke oázisát kínálhatja egy állandó kapcsolódásban élő és zajos társadalomban. Titeket, akik naponta ünneplitek az eucharisztiát, arra kérlek, gondoskodjatok arról, hogy a liturgikus szertartásokat mindig méltó és illő módon ünnepeljétek, ott is, ahol kisebb közösségek gyűlnek össze."

*

„Ahh□z, h□gy jól válasszat□k, tartsát□k szem előtt ezt a szemp□nt□t: a jó életet ad, s□sem veszi el az életet; a jó gondoskodik, nem magának szerez. A jó nem valamiféle szép eszme, hanem a szeretet ragyogó arca: maga Isten!

Ezért mindnyájatokat – püspököket, papokat, diakónusokat és megszentelt személyeket – arra buzdítalak, hogy ápoljátok magatokban a liturgia iránti őszinte szeretetet."

„A bábeli torony az uralom révén kikényszerített egységet jeleníti meg (vö. Ter 11,4). Ez az építmény ugyanakkor azt is feltárja, hogy minél inkább elnyom a hatalom, annál inkább meggyengül, és megmutatja embertelen arcát. (...) Bábel tornya összeomlik, kettős negatív következménnyel. Ahogyan az általa kikényszerített egység erőltetett volt, úgy az összeomlását követő sokféleség is konfliktusokkal terhes. Ma Bábel kísértése újra megjelenik a testvériség nélkül megvalósítani kívánt globalizációban, a mohó pénzügyi gyarmatosításban, az ideológiák másokra erőltetésében, mindazokban a „kapcsolatok nélküli érintkezésekben, amelyek az emberi életet kereskedelemmé fokozzák le."

*

„Ahhoz tehát, hogy megízleljük Isten közelségét és az emberi testvériséget, el kell utasítanunk azt a mohóságot, amely felemészti kapcsolatainkat anélkül, hogy adna, és dolgokkal halmoz el bennünket anélkül, hogy táplálna. Ezek a rossz erők nemcsak erőszakos formában jelentkeznek, hanem olykor megtévesztő külsőt is öltenek, mert éppen azt ígérik, amit elvesznek tőlünk: a boldogságot."

*

„Szent Bakhita arra kötelez bennünket, hogy vegyük észre azokat, akiket nem vesznek észre, szabadítsuk fel azokat, akiket ma a gazdaság és a kultúra rabszolgaságba taszít, és tartsuk tiszteletben minden testvérünk végtelen méltóságát, akikben maga Jézus kopogtat ajtónkon. Kedves barátaim, „a valóság az, hogy a keresztények számára a szegények nem szociológiai kategóriát jelentenek, hanem magát Krisztus testét."

*

„A fiataloknak azt mondom: legyen bátorságotok felelősen megélni a béke építésének küldetését szívetekben, kapcsolataitokban, családotokban, az iskolában és az egyetemen, városaitok, országaitok és egész Európa életében!
Ne engedjetek az erőszak és az elnyomás logikájának! Szeressétek az életet minden pillanatában, és ne féljetek a jövőtől!"

*

„Ne féljetek családot alapítani, gyermekeket vállalni, és védelmezni minden ember méltóságát az anyaméhben való élet első pillanatától egészen az utolsó lélegzetig! Ne féljetek fáradhatatlanul munkálkodni közösségeitek javáért, akár politikai szerepvállalással is! Legyetek közösségépítők!"

*

„Korunk hatalmas kihívásai tekintetében arra buzdítalak benneteket, kedves testvéreim, hogy bátorságról, merészségről és missziós kreativitásról tegyetek tanúságot. Ne engedjétek, hogy elbátortalanítsanak benneteket azok a hibák, következetlenségek, sőt bukások, amelyek nyomot hagytak ennek az úton járó népnek a történetén."

*

„A katolikus oktatás azonban semmiképpen sem mondhat le saját nevelési programjáról: ez egy Krisztus-központú program, mely az emberi személy teljes körű fejlődésére, minden – lelki, kulturális, értelmi, erkölcsi és társas – dimenziójának kibontakozására irányul. Ezért senki ne lepődjön meg azon, hogy minden katolikus intézményben lehetőséget kínálnak a Jézus Krisztussal való találkozásra és igéjének hallgatására. Még kevésbé szabad megtörténnie annak, hogy bármely tanulót saját osztályában kirekesztenek pusztán azért, mert hisz Jézusban."

*

„A családon belüli hitélet elmélyítése és meggyökereztetése kétségtelenül az egyik kulcsa annak, hogy megoldást találjunk számos olyan válságra, amelyen az Egyház és társadalmaink keresztülmennek. A családban tanuljuk meg ugyanis az együttélést, a másik ember tiszteletét, a különbözőség elfogadását, egymás támogatását, a nagylelkűséget, önmagunk önzetlen odaajándékozását és az áldozatkészséget."

*

„Nem véletlen, hogy a katonai kiadások növelésére irányuló ismételt felhívásokat és az ezekből fakadó döntéseket sok kormány a másik fél veszélyességével indokolja" (Üzenet a béke 59. világnapjára, 2026. január 1.). A béke előmozdítása tevékeny munkálkodást kíván. Ma fel kell tennünk magunknak a kérdést: valóban „kreatív erőfeszítéseket" teszünk-e a világbéke előmozdításáért, vagy csupán arra törekszünk, hogy „elállítsuk a háború vérzését", és jobban felkészüljünk azokra a háborúkra, amelyekről feltételezzük, hogy még előttünk állnak."

Schall Tamás
Életem tartozéka

Mint katona kezében a fegyver,
olyan enyémben a rózsafüzér,
mikor kezeim közt morzsolgatom,
a legnagyobb biztonsággal felér.

De már önmagában az a tudat,
hogy nálam van, zsebemben hordozom,
olyan nagy erővel tölt el engem,
emberi szóval ki sem mondhatom.

A titkok, melyeket imádkozom,
Megváltónk életének titkai,
ezeket szemlélve, kimondani,
hűséges követésére segít.

Mindebben Mesternőnk Szűz Mária,
Kinek életét e titkok szőtték,
Példaképünk Ő, hogyan kell hinnünk,
aki anyai oltalmával véd.

Ha a Szentolvasót imádkozzuk,
amit Szeplőtlen' Szíve tőlünk kér,
megvalósul földünkön a béke,
a bűn senki közelébe nem ér.

Életünk része lesz a szent öröm,
az Isten emberré lett érettünk,
Lélektől' fogant, Szűztől született,
hogy Szent Karácsonyt ünnepelhessünk.

Köztünk léte világosság nekünk,
szeretni és élni tanít minket,
kincset ad, mit el nem veszíthetünk,
táplálék, mindennapi kenyerünk.

De a fájdalom sem hiányozhat,
nem leszünk különbek, mint Mesterünk,
ha Ő értünk kínhalált szenvedett,
nekünk sem lehet más az életünk.

Szenvedés-, halál húsvétba hajlik,
Vele szenvedve-, halva, élhetünk,
a feltámadásunk dicsőséges,
mint a Szent Szűz, mennyekbe vétetünk.

Testvérem, Krisztus katonája vagy?
Legyen fegyvered a rózsafüzér!
Hatásos, mert ki ezt imádkozza,
az életében minden jót elér!

XIV. Leó pápa Magnifica humanitas kezdetű enciklikája
Az emberi személy védelméről a mesterséges intelligencia korában
részletek

92. Laudato Si' enciklikájában Ferenc pápa elítélte a technokrata paradigma növekvő dominanciáját a globalizált világban, vagyis azon tendencia ellen szólt, hogy a hatékonyság, az ellenőrzés és a profit logikájának engedjük át a személyes, társadalmi és gazdasági döntéseket. Ugyanis ekkor az történik, hogy a technológia nem marad egyszerűen eszköz, hanem mércévé válik, amely alapján mindent megítélnek, elkezdi diktálni, hogy mi számít és mit lehet kiselejtezni, és így a teremtést a kizsákmányolás tárgyává és az emberi lényeket puszta fogaskerekekké fokozza le a minél nagyobb teljesítmény elérésének érdekében.

93. Ez a paradigma az elmúlt években gyorsan elterjedt, részben a mesterséges intelligencia, a kognitív tudomány, a nanotechnológia, a robotika és a biotechnológia terjeszkedése által. Önmagukban ezek az innovációk nagyban szolgálhatják az emberi fejlődést és közös otthonunk gondozását, de éppen a hatalmuk miatt siettethetik a technokrata paradigma kiterjesztését, és ezért helyes alkalmazásukhoz új spirituális, etikai és politikai keretre van szükség. A nagyobb hatalom nem feltétlenül jelent valami jobbat. Ebben a tekintetben Romano Guardini szavai továbbra is relevánsak: „A kortárs embert nem képezték ki arra, hogy jól használja a hatalmat."

94. Az emberiség saját hatalma áldozatává válásának veszélyét már VI. Szent Pál is felismerte, aki arra figyelmeztetett, hogy „a legkülönlegesebb tudományos fejlődés, a legmegdöbbentőbb technikai bravúrok és a legcsodálatosabb gazdasági növekedés, hacsak nem kíséri hiteles erkölcsi és társadalmi fejlődés, hosszú távon az ember ellen fog fordulni".

Plébániánk hírei

Szentmisék

hétfő-kedd-szerda-csütörtök-péntek-szombat 17.00
vasárnap 10.00 és18.00 (angol nyelvű)

Folyamatos szentségimádást tartunk a templomban
9.00 és 22.00 óra között.

PLÉBÁNIÁNK RENDSZERES PROGRAMJAI
szeptembertől

Hétfő	18.00	Felnőtt katekézis
Kedd	17.00	Elváltak és Egyedül Maradtak szentmiséje (havonta első kedden) és találkozója a Szent Kinga teremben
Szerda	15.45	Karitász hittan (a konkrét dátumok szórólapokon)
Péntek	15.00	Engesztelő imaóra a hazáért
	16.00	Rózsafüzér
	16.30	Vesperás
	18.00	Szent József Férfikör (minden második héten)

Októberben hétköznapokon a szentmise előtt, 16.30-tól a rózsafüzért imádkozzuk.

Gyóntatás: vasárnap 9.00-9.50

Lelki tanácsadás egyeztetés szerint
bitter.belvarosiplebania@gmail.com
30 591 2601

PESTI FŐTEMPLOM

Spirituális közösségi lap

XIII. évf. 71. szám

A Belvárosi Nagyboldogasszony Főplébánia lapja

Kiadja:
a
Belvárosi Főplébánia

Felelős kiadó:
Dr. Osztie Zoltán

Szerkesztő:
Bitter Lajos

Munkatársak:

Csorba Gábor
Dr. Kerényi Lajos
Kiss Antal
Schall Tamás
Zöldyné Szita Erzsébet

Korrektúra:
Faga-Nagy Mária

Szerkesztőség:

Budapest 1056 Március 15. tér 2.
bitter.belvarosiplebania@gmail.com

Megjelenik:
12 oldalon

PESTI FŐTEMPLOM

SPIRITUÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

XIII. évfolyam 71. szám *2026. október*

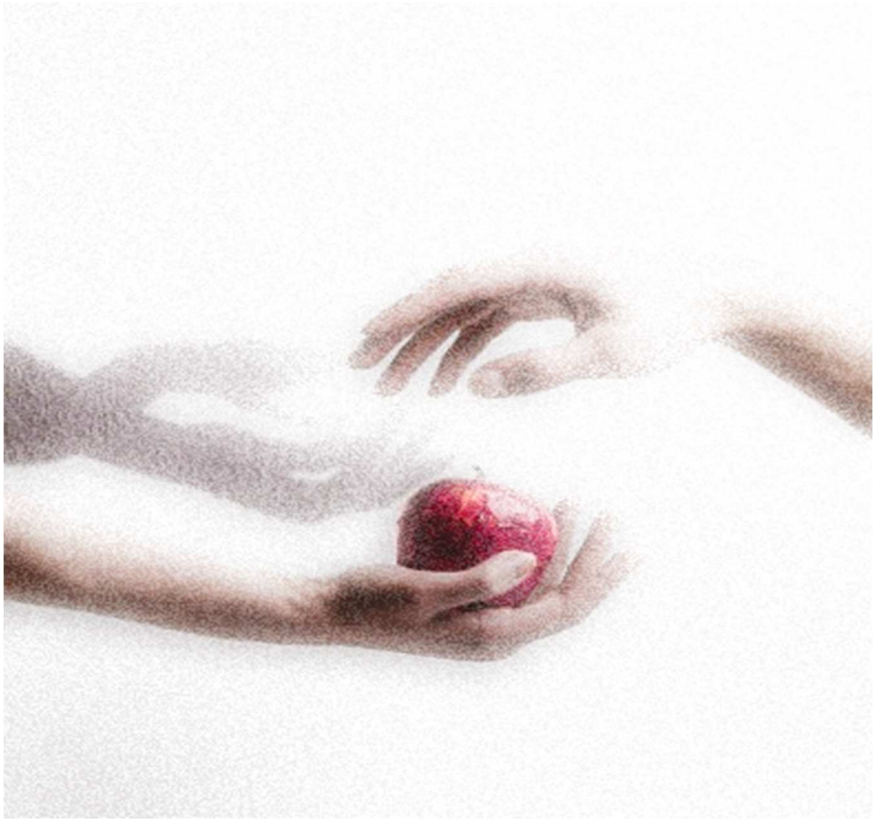

Tartalom

- Nagyszerű emberségünk
- Ki az ember?
- Októberi fénysugár
- A legnagyobb kincs
- Háromféle lelkület
- A régi mint új
- Kövek, fórumok, szamarak
- Leó pápa beszédei
- Életem tartozéka

BELVÁROSI NAGYBOLDOGASSZONY FŐPLÉBÁNIA

1056 Budapest, Március 15. tér 2. T: 318 3108 belvarosiplebania@gmail.com

Nagyszerű emberségünk

Örömünkre megjelent magyar fordításban is XIV. Leó pápánk új enciklikája, amely – beszédesen – a „Nagyszerű emberség” szavakkal kezdődik. Témája „az emberi személy védelme a mesterséges intelligencia korában”.

Már a cím is sokatmondó, melyben két állítás van. Egyrészt az emberi személy támadásoknak van kitéve, ezért védelemre szorul. Ezeknek tanúi és elszenvedő alanyai vagyunk. Fogantatásunk pillanatától az e világból való távozásunkig (halálunkig) folyamatos veszélyben élünk. Gondoljuk meg az állítás valóságát: napjainkra az ember számára legveszélyesebb hely az anyaméh. A világháborúk tömegmészárlásaihoz hasonló méretű gyilkolás folyik a magzatelhajtás révén. De nem kevésbé veszélyes és pusztító a gender ideológia és az LMBTQ program keresztülvitele például az oktatási intézményekben. Lássuk meg a gyerekek nemi identitásába történő bevezetésének problémáját. Ma többségében nem a szülők végzik el az ezzel kapcsolatos kötelességüket, hanem a kortárs csoportok, az internet irányítói, vagy éppenséggel magukra vannak hagyva a témában. Ismerjük a meddőség terjedését és az ezzel kapcsolatos megoldási kísérleteket, amelyek a legtöbb esetben emberellenesek. Tisztában vagyunk azzal, hogy az élet egyéb helyzeteiben sem kapja meg az ember a neki járó tiszteletet. Egyebek között szembe kell néznünk a háborúk közepette emberi méltóságukban megalázott, ellehetetlenült helyzetben élők sorsával (leginkább Kárpátalján). Végül tekintsük az öregkorban kiszolgáltatott helyzetben élőket. Sorolhatnánk tovább az élet válsághelyzeteiben élők segítségre szorultságát. Nem véletlenül hoztuk létre a „Jó, hogy vagy!” életvédők szövetségét, mely az emberi személy méltóságának képviseletét tűzte zászlajára, és egységbe vonja az ezen a területen dolgozó szervezeteket és személyeket. Kérem, nézzék meg a Szövetség internetes felületeit!

Az enciklika másik állítása szerint a mesterséges intelligencia kora itt van. Nem jövőbeli, hanem jelen valóság, az életünk mindennapjaiban meghatározó tényező. Használata nélkül – nem is lassan – mindennapjaink nehézzé válnak, segítségre szorulunk, majd lemaradunk. Lehetőséget kínál, ugyanakkor óriási veszélyeket rejt, egyelőre beláthatatlan következményekkel jár. Már az elnevezése is téves, hiszen a szóhasználatban „intelligens”, személyes tűnik. Nem az! A programozás szerint még érzelmeket is mutat, melyeket képes partnerként feltüntetni. Sok fiatal már ebben a kapcsolatban él. Nem személyes viszonyaiban, hanem a géppel kommunikál, következésképpen elszigetelődik, elmagányosodik. Fölvetődött már az is, hogy közreműködésével szentgyónást lehessen végezni. Abszurd ötlet, éppen a személyesség, így az emberi méltóság lábbal tiprása. Lelkiismeretvizsgálatot, bűnbánatot, megtérést, megújult Isten-kapcsolatot a gép nem tud végrehajtani, sem szolgálni. Iszonyúan megnöveli az életvitelünk már-már amúgy is elviselhetetlen tempóját. Ráadásul működtetése olyan energiaigényt támaszt, amit nem tudnak az egyes államok kielégíteni. Az Egyesült Királyság (Anglia) teljes, éves energiafogyasztására van szükség a fedezetéhez. Szempontként említik a szakértők, hogy a fejlesztés hihetetlen ütemben zajlik. Az egyes országok nem fognak leállni, vagy határt szabni, sem a kutatás, sem a fölhasználás terén, mert fölfogásuk szerint nem maradhatnak le a többi kutatásokban résztvevő országokkal szemben. Külön rendszere van Amerikának, Kínának, Európának…

Milyen világ alakul körülöttünk? Az Egyház küldetése, hogy védje, képviselje a személyességet, az emberi személy méltóságát, az imádságos Isten-kapcsolatot, az élet értelmének evidenciáját, a kutatás és eredményei fölhasználásának határait az ember javára, az elszemélytelenedés ellen küzdjön, a közösségeket építse és működtesse, a személyes jelenlét alkalmait teremtse meg és – amint a Szentatya részletesen kifejti – „a szeretet civilizációját építse”.

A Szentatya üzenetének leginkább reményt keltő üzenete, hogy a Teremtő Isten, mennyei Atyánk nagyszerű hivatásra hívta életbe az embert. Méltóságra emelte, amikor képére és hasonlatosságára alkotta meg. Ne adjuk föl az Isten alkotta rendet, ne tagadjuk meg küldetésünket, ne alázzuk meg önmagunkat, hanem – Jézus mintájára – hordozzuk és bontakoztassuk ki „nagyszerű emberségünket”!

Kérem, hogy olvassuk el az enciklikát, hogy tájékozottak legyünk korunk kihívásai terén és követni tudjuk azokat a folyamatokat, amelyek meghatározzák egyéni és közösségi életünket, valamint kijelölik küldetésünk területeit. A dokumentum megvásárolható a Szent István Társulat kiadásában.

Dr. Osztie Zoltán plébános

Az emberi létezés egyetlen dimenziójának abszolút szintre emelése veszélyes. Kaotikus állapotokat nem csak a hiány, a szűkösség okoz, de az ellenőrizetlen növekedés is az elszegényedés forrása lehet. Így az intelligencia (értelem), amikor abszolúttá válik, rátelepszik és elnyomja az élet más alapvető dimenzióit, például a szeretetet, az érzelmet, az akaratot, az elkötelezettséget az odaadást, vagyis az emberi kapcsolatokat. (Magnifica humanitas 113.)

Ki az ember?

Amikor az ember szembesül különböző testi, lelki panaszaival, aggodalmaival, bajaival, szorongásaival – és kinek az életében ne lennének ilyenek –, melyek „jól-létét” akadályozzák, természetesen szeretne megszabadulni ezektől, és orvoshoz, esetleg pszichológushoz fordul. A panaszok hátterében gyakran lelki folyamatok húzódnak meg, például aktuális élethelyzet, gyermekkori traumák, amelyek a tudat alatt működve fejtik ki hatásukat. Amennyiben ezek tudatossá válnak, akkor maga az a tény, hogy a probléma oka napvilágra kerül, adott esetben jelentheti annak orvoslását, de fordítottja is lehetséges, és valamilyen kövonalazatlan, homályos üresség, aggodalomérzés válik dominánssá. Ez azt jelentheti, hogy válaszadásra vagyunk hivatottak a kérdésben: mi az élet értelme? Ugyanis erre még nincs igazi válaszunk. Ebben az esetben nem a mi okból –, hanem a „mi célból aggódunk?” kérdést kell feltenni. Mi a fő célunk? Ezt a kérdést teszi fel az egyik pszichológiai módszer, amelyik ahhoz az adottságunkhoz próbál irányítani, amely minden emberben megvan, mindig ép, és arra szólít bennünket, hogy szabadon, a célt szem előtt tartva vegyünk részt saját életünkben, majd annak lassú és végső elmúlásában. Ennek a célnak a veszélybe kerülése okozhatja igazi aggodalmunkat.

Valójában életünk értelmességéről, méghozzá végső értelmességéről van szó. Az említett adottságot a pszichológia a mindig ép, transzmorbid személyiségmagnak nevezi, „amelyben” megjelenik a szabadság és az értelemfelismerés szempontja, ugyanakkor azonban a személyes tagadás és öngátlás lehetősége is. A transzmorbid, sérthetetlen szellemi fórum bizonyos kérdéseket és válaszokat képes „önmagukban is érvényesnek” elismerni, ezért az ember, mint személyiség – ha hagyja – megszólítható. Ez a pszichológiai módszer a logoterápia, amely az élet értelmességének kérdését veti fel, mint a terápia alapkérdését. Feltárhatja, hogy egy adott ember esetében a „jól-lét” hiányának oka az élet végső értelmességébe vetett bizalom hiánya. Ennél sokkal többet nem mondhat, mert a továbbiakban már egy másik tudomány, a teológia illetékes.

Felmerülhet a kérdés, hogy a „transzmorbid személyiségmag” fogalom összevethető-e a teológiai személyfogalommal? Nem, mert a pszichológiának nem dolga a teológiai szemlélet, de végül is kimondja: „a transzmorbid személyiségmag az ember sérthetetlen szellemi rétege, a megismételhetetlen, egyszeri személy hordozója”. Tehát nem maga a megismételhetetlen emberi személy, hanem annak „hordozója”.

Három olyan fogalmunk van, amelyeket tisztáznunk kell ahhoz, hogy tudjuk, mit jelölnek a pszichológiában, ill. a teológiában, és ezek hogyan viszonyulnak egymáshoz. Annál is inkább mivel ezek a fogalmak gyakran szinonimaként jelennek meg. Nem kevesebbről van szó, mint az emberről, Istenről, az ember immanens (világon belüli) és transzcendens (világon túlnyúló) végső céljáról, annak elfogadásáról vagy tagadásáról, a keresztény kinyilatkoztatás szívéről. Ezek: az „én”, a „személyiség” és a „személy”.

A pszichológia többféle énről beszél (ideális én, reális én, fantázia én, prezentált én, tükör én, hamis én), ugyanakkor elismeri a nyilvánvaló tényt, hogy az „én” egész életünk során változatlan, vagyis énünk magja egy velünk született entitás. Az „énnek” pedig pszichológiai és spirituális dimenziója van, melyek részben átfedik egymást, és ez a sajátossága a pszichofizikai és társadalmi meghatározottságok mellett – a transzcendensre irányuló nyitottsága miatt – döntésre ad lehetőséget.

A személyiség szó alatt a pszichológia pszichofizikai rendszerek szerveződését érti az egyénen belül, amelyek meghatározzák a gondolkodást és a viselkedést. A személy szónak nincs konkrét elkülönülő tartalma a pszichológiában, illetve – ahogy fentebb említettük – „rejtőzködően” jelenik meg: mint az ember sérthetetlen szellemi rétege, a transzmorbid személyiségmag által hordozott szellemi valóság. Hogy miféle valóságról lehet szó, arról a pszichológia – helyesen – nem nyilatkozik.

A teológia nyelvén világosan beszélhetünk. A kiindulópont egy igen egyszerű kérdés: mi következik az emberi mivoltra nézve abból, amit megtestesülésnek hívunk, vagyis abból, hogy Jézus Krisztus egyszerre valóságos Isten és valóságos ember, egy személyben? Az következik, hogy miután Jézus Krisztus valóságos Isten és valóságos ember egy személyben, az emberről, mint megismételhetetlen egyszeri személyről csak Istenre vonatkoztatottságában beszélhetünk. Tehát az ember egyszeriségének legbelsőbb lényege, a személye – képben kifejezve – „üres” lenne Isten nélkül, vagyis nem is lenne ember, esetleg nagyon értelmes állat vagy gép, olyan, mint a mesterséges intelligencia, aminek elszabadulása a poszthumanizmus és a transzhumanizmus luciferi perspektívájában éppen a személyt, és így az ember igazi emberségének alapvető dimenzióit, a szeretetet, az érzelmet, az akaratot, az elkötelezettséget és az odaadást, vagyis az emberi kapcsolatokat szegényíti el. (Vö. XIV. Leó pápa Magnifica humanitas enciklika).

A „személy” kizárólagosan keresztény teológiai fogalom, ugyanakkor minden ember személy. Az ismeret forrása a kinyilatkoztatás és a hit, a hitben viszont kézzelfogható bizonyíték van: maga az ember. Bármilyen tudomány jelölhet ezzel a szóval valamilyen emberi jelenséget, de az nem az a személy, akiről a teológia beszél, akik mi emberek vagyunk.

A lelki szenvedésnek valódi oka lehet a cél hiánya. S ha van végső cél, akkor már nem is valami más közvetlen ok megszüntetése – amely, ha lehetséges, akkor szükséges is – vezet eredményre, nem is a feldolgozás, hanem a túllépés. Nem a pszichológia egyébként legális és szükséges céljai, nemcsak az egyén jól-léte, „önmegvalósítása”, hanem az ember túllépése önmagán, ami az életben lehetséges, de alapvetően befejezhetetlen folyamat. A befejezettség teológiai neve: üdvösség.

Tehát és végül, ha a kereszténység életalakító szerepét, az élethez és halálhoz való viszonyát pszichológiai nyelven fejezzük ki, akkor tudomásul vehetjük, hogy a testi (biológiai), lelki (pszichológiai) és a környezeti, társadalmi (szociológiai) hatások együttesen meghatározzák az ember természetes helyzetét, amivel kapcsolatban – helyesen – a személyiség szót használjuk. A szellemi személyünk, aki (és nem: ami) testünktől – személyiségünktől – elválaszthatatlan halálunkig, a mindezekhez való viszonyulásunk, a transzmorbid személyiségmag mögött van (azt is mondhatnánk: „ott sóhajtozik ki nem mondható szavakkal a lélek”), és ha hagyjuk és akarjuk, átalakítja viszonyulásunkat életünkhöz és halálunkhoz. A problémával, bajjal, betegséggel, szenvedéssel és persze végül a halállal, vagyis a belső és külső körülményekkel kapcsolatos álláspontunk kialakításában a személyiségünknek főszerepe van, de mögötte rejlik az igazi legvégső fórum, aki akár közvetetten, akár közvetlenül felteszi az utolsó kérdést. Ez azt jelenti, hogy hitben hozzuk meg a végső választ, ami minél előbb és mindenekelőtt a cél. De azért az az ismeret, hogy az emberi személy értelmezése kizárólag teológiai nézőpontból lehetséges, a bizonytalanok, a kulturkeresztények, az „éjfélimisés” keresztények, a nem hívők, a kételkedők, a tagadók, az aggódók számára felhívást jelenthet, mert agnosztikus „tartózkodás”, kitalált isten nincs. Kegyelem van és feltámadás.

BL

Októberi fénysugár

Októbernek szépsége van: a gyengülő nap minden sugarát kihasználja, hogy tovább szépítse az ősz egyébként is nagyszerű színpompáját: azt a tarka ruhát, amit a természet magára ölt. Ebben az őszi napsugárban Máriára gondolunk mint a Rózsafüzér Királynőjére és a Magyarok Nagyasszonyára. Égi Édesanyánk minden nap kéri a rózsafüzér imádságot, ezt a hónapot pedig különösen is a rózsafüzérnek szenteljük.

A rózsafüzér imádság mindnyájunkat Krisztus titkainak átelmélkedésére késztet a Boldogságos Szűz Mária vezetésével, aki egyedülálló módon részese volt Isten Fia születésének, működésének, szenvedésének és dicsőséges feltámadásának.

Szűz Mária rózsafüzére olyan imádság, amely részeinek egyszerűségében az egész evangéliumi üzenet mélysége nyilvánul meg. Maga a Szent Szűz bátorított bennünket jelenései alkalmával, hogy imádkozzuk ezt az imádságot. „Mondjátok el a rózsafüzért minden nap, hogy elnyerjétek a világ békéjét és a háború végét”. 1917 május 13-án, első jelenése alkalmával kérte ezt Fatimában, ahol „a Rózsafüzér Királynőjeként” jelent meg.

A rózsafüzér hatékony fegyver. Használjuk bizalommal, és elcsodálkozunk az eredményeitől! Mindent ki lehet imádkozni, és mindenkit be lehet imádkozni. A rózsafüzér imádság útján Krisztus egész szeretetét megtaláljuk. Erőt kapunk, hogy Isten akaratát tökéletesen teljesíteni tudjuk; hogy embertársaink szolgálatára legyünk.

Október lenyűgözően szép, mert nap mint nap milliók szívéből, az ajkakon át száll a köszöntés Máriához: Üdvözlégy… és száll a kérés: Asszonyunk Szűz Mária… Senki a világon nem tudja úgy köszönteni és kérni Máriát, mint mi, magyarok. Sajátos jogon, sajátos történelmi háttérrel-tapasztalattal, sajátos lelkülettel.

És mindig van annyi imádkozó magyar: „üdvözlégymáriás”-, „asszonyunkszűzmáriás” magyar, amennyi elégségesnek tűnik annak biztosítására, hogy a nemzetnek-, a hazának jövője legyen a Szent Korona jogarának kiterjedésében.

Asszonyunk, Szűz Mária! Sajátos jogon, sajátos történelmi háttérrel-tapasztalattal, sajátos lelkülettel. S ebben a „sajátos”- ban benne van Szent István királyunk többször megismételt önfelajánlása, végül a Szent Korona és ezzel az ország Szűz Mária tulajdonába való átadása. Nemcsak az ország, hanem az ország népe is! Magyar vagyok, Mária tulajdona vagyok, hazám Mária országa. Mindszenty bíboros úr hívta fel a figyelmet: „Csodálatos fonala a magyar történelemnek a Mária-tisztelet.

Ahogy a Duna kiemelkedik vízhálózatunkból, úgy emelkedik ki szélességével a Mária-tisztelet a történelmünket átjáró sok egyéb szellemi, lelki folyamból."

A jelenre pedig: „Most kell nekünk módot adnunk a Nagyasszonynak hívő magatartásunkkal, kitartó és egyetemes esengésünkkel arra, hogy megmutathassa: pártfogása segíthet, és édesanyánk ma is." Hívő magatartásunkkal: Krisztust megvallva és hirdetve az élet minden területén! A hazafiasság igazi talaja csakis a komolyan megélt keresztény hit lehet.

Szent István, első királyunk rendelésének kikristályosodása, hogy Szűzanyánkat Nagyasszonyunknak és Patrónánknak tudjuk. Élete művének betetőzéseként a Nagyasszonynak ajánlja föl fiatal, még csak alig alakuló keresztény országát.

A mai magyar embernek, ez az esemény már szinte semmit nem mond. A valamikori fiatal katolikusoknak mint kedves nemzeti emlék, mint jámbor legenda ott él ugyan még valahol a lelke mélyén, de a szentistváni tett jelképi tartalma és eszmei jelentősége kiveszett legtöbbnek szívéből. Az iskolák semlegessége nem csak az élő hitet és erkölcsöt, hanem a nemzeti érzést is legfőbb ellenségének tekinti.

Szent Ágoston mondta egy alkalommal: magasabb eszmei célok nélkül az államok nem egyebek rablóbandáknál. Az ilyen államokban nem a pénz hiányzik, nem is az eszközök, vagy éppen az élelmiszer, sokkal inkább az emberiesség, a becsület, a tisztakezűség, az önzetlenség. Nem beszélve az őszinteségről és igazságérzetről. A családi élet is üzletté és számítássá válik, az önzés és kiélés helyévé. S mihelyt az önzés úgy kívánja, aggálytalanul szét lehet dönteni, még ha belepusztul is a gyermek, a másik fél, s a nemzet maga.

Ha ma körülnézünk szép hazánkban, van-e torkot fojtogatóbb és szívet szorongatóbb jelenség, mint a testi-lelki, anyagi és szellemi környezetszennyezés? A gyűlölködés, megosztottság, szeretetlenség!

Vajon meg tudunk-e állni ezen a sátáni csúszdán, amelyen Mécs László szavai szerint „az Ember: sárkánymagból sarjadt fattya véres rögnek elfeledte, hogy az arca régen Krisztus arca volt." És ki hallja meg ma a számonkérő lelkiismeret szavát Sík Sándor szavaival: „Embernyi ember vagytok-e? Embernyomokat hagytok-e?" Olyan vészes eltájolódásban élünk már, hogy ma félelmetesebben dörömböl a még érző szív ajtaján ugyancsak Mécs László szava: „Ha a mérték tönkrement, senki-semmi meg nem ment"!

A mérték: Jézus Krisztus, aki „fogantatott Szentlélektől, született Szűz Máriától". És a gyilkos testi-lelki szennyeződés nem szüntethető meg más eszközökkel, csak, amit az imádkozó magyarok tesznek, új életet és új lelket, tiszta vizet és tiszta levegőt árasztó erkölcsi vállalásaikban.

Napjainkban fénylő jelként ragyog Magyarok Nagyasszonyának alakja. Az a tény, hogy vagyunk egypáran, akik hiszünk abban, amit első királyunk ránk hagyományozott: hogy az Istenember édesanyjának keze állandóan rajtunk pihen; és nekünk többre kell törekednünk, mint a megélhetés bármi úton való biztosítása, az érdekek és ösztönök és hangulatok által való ide-oda hányattatására, a nemzet konzumidiótává süllyesztésére.

Mindszenty bíboros úrral együtt valljuk: „A mi eszményünk egy olyan Magyarország megteremtése, amelynek alapja a valláserkölcs, támasza a nemzeti érzés, ifjai és leányai pedig hívők és magyarok." Ezért ma Magyarországon gyakorló katolikusnak lenni a legnagyobb hazafias, nemzetmentő tett.

A Magyarok Nagyasszonya útitársunk életünk ösvényein. Kérjük, vezessen minket, nehogy az elképedő siránkozás túláradjon ajkunkon, nehogy a csüggedés legyőzze a cselekvést, befagyassza a lelkesedést, a múlt súlya megakadályozza, hogy hitelt adjunk a jövőnek! De bátrak legyünk hinni, és megvallani hitünket; cselekedni a hit erejében, élve a szeretet életét, mely Isten országát bontja ki közöttünk!

A Boldogságos Szűz Mária, Nagyasszonyunk és Patrónánk oltalma alatt áldott legyen Magyarország, békében, örömben és jólétben; mi pedig élő hittel hűségesen, elköteleződve, áldva magasztaljuk az élő Istent, köszönetet mondva Égi Édesanyánknak!

Schall Tamás atya

A Szent Kinga Körben is a legnagyobb kincs az Istenre fókuszáló, közösséget megélő ember

„Férje halála után Szent Kinga az ószandeci kolostor apátnője lett. A kolostort a tatárok földúlták, és Kingának 63 évesen az újjáépítés munkáját kellett irányítania" – olvashatjuk életrajzában.

A Szent Kinga Kör tagjaiként, névadónkhoz híven, a szenior korba lépve is, egyházi közösségünkkel, közösségünkért aktívan együttműködve találkozunk kéthetente.

A Kör életébe, lelkiségébe és terveibe jelentős változást hozott az a szándék, hogy a jelenkori kultúra, társadalom, személyes kapcsolatok állandó kritikája és személyes frusztráció helyett továbblépjünk egy cselekvő életmód irányába.

Néhány éve Rod Dreher „Szent Benedek válaszútján” c. műve mentén feltártuk, hogy mi az, ami minket leginkább elkeserít, félelemmel tölt el. Az ijesztő tendenciák azóta csak erősödtek. Korának fenyegető káoszára jó példaként állt előttünk Szent Benedek válasza.

Négy témában mi is elhatározást tettünk, és ezekre rendszeresen visszatértünk:
ima: engedjük be Istent az életünkbe,
munka: Istennek szentelve végezzük,
közösség: odaadóan, ne program fogyasztói lelkületel kapcsolódjunk egymáshoz,
olvasás: elmélyülten, igényes szövegeket vegyünk kézbe.

Azt is megnéztük, mit tettek eleink ezeken a területeken, milyen tapasztalatunk van, amit megélni és továbbadni érdemes. Ezekre fókuszálva tudott csoportunkból egyre inkább közösség alakulni. Az ima szerves része összejöveteleinknek, még nyilvános helyen is. Az evangéliummal való imát különösen is gyakoroljuk, ez segít egymás hitének erősítésében is.

Őseink hozzáállása a munkához, annak méltósága segít ellenáramban maradni a fogyasztói társadalomban.

Olvasásélményeinket megosztjuk, buzdítjuk egymást arra, hogy ne engedjünk a digitális huzalozás csábításának. Egyéb kulturális programjaink kiválasztásában is ezeket a szempontokat tartjuk fontosnak. Legutóbb Molnár C. Pálnak, templomunk oltárképe alkotójának Assisi Szent Ferenc témájú műveiről hallottunk-láttunk tárlatvezetést a Ráth Lépcső Galériában.

A közösséghez való tartozás elementáris igénye tagjainknak. Ennek építését szolgálja, hogy együtt tervezzük meg féléves menetrendünket. Ki-ki hozzáadja érdeklődését, tapasztalatát, talentumát, aktivitását. Önállóság és összetartozás segíti, hogy empátiával tudjunk egymás felé fordulni, egymást testben és lélekben erősíteni.

A közösség építésében az egymásra figyelést, párbeszédet szeretnénk gyakorolni az összejövetelek közötti időben is, találkozásokkal, élőben vagy akár telefonon. Ehhez a Szt. Kinga kör alkalmán a szeptemberi indulás óta minden alkalommal kihúzzuk valakinek a nevét és a következő találkozásig személyes kapcsolatba lépünk vele.

Bár vannak határaink, zárt összejöveteleink, de tartunk az egész egyházközségnek is nyílt alkalmakat. A közös keresztútjárás a templomban és az Öröm útja-járás a rózsakertben ebben az évben a nagyobb közösség felé nyitást mutatták már, nagy örömünkre.

Az egyházközségen belül az adventi időben a közösségek közötti találkozásra azt tervezzük, hogy feleleventjük és megéljük együtt a „Szállást keres a Szentcsalád” rítusát.

Zöldyné Szita Erzsébet

A háromféle lelkületű szolgálat

Karitász küldetésünk az emberek üdvösségének szolgálatára irányul, elsősorban tehát lelki javakat szeretnénk közvetíteni, átadni. Örök kincsek ezek, melyeket *„a moly nem rágja meg, a rozsda nem marja”* (vö. Mt 6,20). Ehhez a természetfeletti küldetéshez természetes eszközöket is latba vetünk, úgy mint pl. a tárgyi adományok, vagy a találékony segítő tevékenység.

Bizonyára sokan tapasztaltuk azt is, hogy szegényeink, gondozottjaink, akik nem tartoznak szorosan az egyházhoz, nem vallásosak, de a hozzánk való kötődéssel mégiscsak kapcsolatba kerülnek Krisztussal, éppen rajtunk keresztül. Úgy gondolják, hogyha minket ismernek, ha velünk jóban vannak, akkor ezzel biztosítják Istennel való jó kapcsolatukat is, vagy legalábbis közelebb kerülnek Hozzá. Ez igen nagy felelősség számunkra, ezért fontos kiemelni, hogy nem az a lényeg, hogy minket ismerjenek, hanem az, hogy az Urat, a Világmindenség Királyát ismerjék meg, szeressék meg Őt, hogy azután Ő is megismerje őket az utolsó órában. Alázattal végezzük tehát munkánkat és bízzunk abban, hogy Istennek minden lehetséges, Ő a szívek vizsgálója, Ő tudja, hogy kiben mi lakozik, Szentlelke pedig a szívek vezére.

Éppen ezért ne is ítélkezzünk, hanem csak bízzunk és szeressünk! *„Mert sokan lesznek az elsőkből utolsók és az utolsókból elsők.”(Lk 13,29).*

Minket, karitászosokat is érnek bőven kísértések munkánk, életünk során, akik Krisztus Királynak szolgálunk. Szent Brigitta, Európa társvédőszentjének (XIV. sz.) magánkinyilatkoztatásban az Úr háromféle lelkületű szolgálótípust mutatott be.

Mindegyik hiszi, hogy Krisztus az Isten, a mindenható, de az egyik szándéka, hogy a szolgálattal földi dolgokat, kincseket nyerjen: gazdagságot, hatalmat, hírnevet. Az Úr, a kívánságuknak megfelelően részesíti is őket ebben, de a mennyei dicsőség rovására, mert az ilyen ember el is veszíti az égi jutalmat.

A másik szolgálótípus azt gondolja, hogy Krisztus Király a szigorú bíró. Az ilyen emberek a büntetéstől való félelemmel szolgálnak, nem a mennyei dicsőség és nem az Úr iránti szeretet hajtja őket. Őket a helytelen Úrfélelem motiválja és nem az önzetlen, bizalommal teli szeretet, ők azok, akiknek a bűnbánatuk nem tud tökéletes lenni, mert nem szabadok, a büntetéstől félnek, ezért csak félszívvel szolgálnak.

A harmadik típusú szolgáló tudja, hogy az Úr Igaz Isten, igazságos és irgalmas. Nem a büntetés elkerülése végett, hanem az Isten iránti önzetlen szeretetből fakadóan szolgálnak, ez motiválja őket. Ők azok, akiknek akarata megegyezik az Úr akaratával, ezért meghallgatásra találnak.

Tegyük fel az egyházi év végén, Krisztus Király főünnepének közeledtével a kérdést magunknak: melyik szolgálók vagyunk mi? Melyikhez hasonlítunk

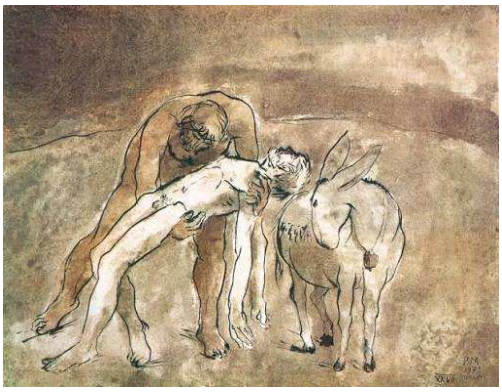

leginkább? Melyik típusból mennyi van bennünk? Félünk-e vagy bátrak, szabadok vagyunk legbelül?

Az Úr irgalmas szeretettel és igazsággal fordul felénk, mert Ő maga az Igazság és az Irgalom. Akik nem szeretik Őt, azokkal igazságos, akik szeretik Őt, azokkal irgalmas. Ezért a legnagyobb tulajdonsága Istennek az Ő irgalmassága, ahogy Szent Fausztina nővér tanította.

Szeressük tehát tiszta szívvel az Urat, a Világmindenség királyát, bátran haladjunk előre Vele! Így vágjunk bele a közelgő ádventi, karácsonyi karitászmunkánkba otthon, a családunkban, az egyházközségünkben, a szegényeink, rászorulóink körében! Önzetlen és szabad lelkülettel, alázatosan, szelíden, de bátran és határozattan végezve a munkánkat, tanúságtevői leszünk az Igaz Szeretetnek, Aki legyőzte a világot és üdvözíti a benne bízókat. *„Krisztus Király, üdvözíts minket!*
”

Csorba Gábor
állandó diakónus

A régi, mint új

XIV. Leó pápa semmi újat nem mondott Franciaországban, mert pontosan tudta, hogy ez ma a forradalmian új: a kétezer éves katolikus egyház nagy, terebélyes fájának értékei, mély gyökerei és az ágvégeken éledő megannyi fiatal hajtással. Nem szétszórt, mindig protestáló magoncok, új és új ideológiák növekedési kísérleteire való reakciókkal fárasztotta hallgatóit. Jó ütemérzékkel érkezett Franciaországba.

Arra senki sem számított, hogy az Igazság – az Evangélium – bátor kimondása maga alá temeti a hamis szabadság hazug világát. egyetlen pillanat alatt. Ugyanis kinyílt a repülőgép ajtaja, és XIV. Leó már öltözetével üzent. Főpapként, nem fehér ruhás civilként érkezett. A liturgián is használt karingben, felette a vértanúság színét, a bíbort hordozó mocétummal, és mellén Krisztus keresztjével vonult a díszsorfal előtt. Megjelenésével nem egy miniállam vezetője, hanem egy két lábbal a földön járó egyházfő, Szent Péter utódja tette tiszteletét az európai kereszténység egyik bölcsőjében.

Mik lehetnek a magyar közélet számára is fontos üzenetei? „A franciaországi katolikus egyház nagyon bölcsen kezd átalakulni egy »ellentársadalommá«, narratívájában visszautasítja a feminista- és lmbtq lobbi által előírt dogmát...” – olvashatjuk Eric Zemmour, „A misét még nem mondták el” című, nemrég magyarul is megjelent esszéjében. A katolikus filozófus, író, mintha előtanulmányt írt volna a látogatáshoz: „A kereszténységért vívott csata Európában nem lehet csak a hit csatája. Meg kell védeni a kereszténység hagyatékát Európában, ezeket az építészeti, művészeti, kulturális, jogi, politikai formákat, amelyeket meg kell őriznünk vagy helyre kell állítanunk.” Nos, XIV. Leó pápa látogatása erről (is) szólt. A Notre Dame Bazilikában ismét finom tanújelét adta a hagyományaiban gyökerező és élő egyháza melletti kiállásának. Nem valamiféle divatos imamódokkal, modern zenei betétekkel zajlott az esemény.

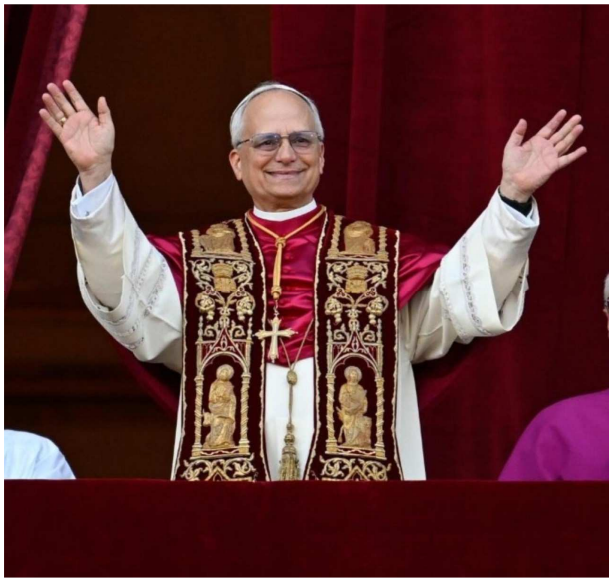

Miután néhány percre az Eucharisztia előtt adorált, vecsernyepalástban, főpapi jelvényekkel vezette az egyház hivatalos imádságát, a zsolozsmát. Az esti imaóra keretében tartotta meg tanítását. Többek közt ezt mondta, utalva a francia egyház újjászületésére is: „Ez a székesegyház azért született újjá, hogy vele együtt ti is újjászülessetek, új lendülettel törekedve az életszentségre és végezve a mindennapi küldetést. Legyetek népetek körében az egyház isteni anyaságának világos jelei: az egyház Isten szeretetéről tanúságot téve újra egységbe gyűjti és gyógyítja az emberi családot."

Két évvel ezelőtt a párizsi olimpiai megnyitó ünnepség sokakat mélységesen felháborító, olykor blaszfémikus performansza után Franciaország a Stade de France-ban egy teljesen más arcát mutatta. Nyolcvanezer, tekintetét égre emelő fiatal átlényegülten, nagy hittel volt együtt egy megrendült ágostonos szerzetessel, aki nem szégyellte könnyeit. Elérzékenyülten állt egy gyönyörű, francia szenteket bemutató, mély tanúságtételekkel lezajlott este végén az ősi ének, a Salve Regina éneklése alatt. A himnusz választása ismét üzenet volt úgy a szupermodernisták, mint a hagyományt túlhajtók felé. Van egység. A fiatalok zengték ezt, a még egyházszakadás előtt keletkezett éneket, ahogy zengik a X. Piusz közösség épp renitens konzervatívjai is templomaikban. A pápa minden liturgikus cselekményében megmutatta, nem csupán a tridenti latin misét lehet kellő mélységgel, odaadással és méltósággal ünnepelni: „Ma különösen is szembesülünk azzal, hogy korunkból mintha hiányozna a teljesség, a mélység és hiányoznának az ígéretek. Az ének, a szó és a liturgikus mozdulat nemes egyszerűsége sokak számára rést nyithat a világosságra, a béke oázisát kínálhatja egy állandó kapcsolódásban élő és zajos társadalomban." – üzente minden, a katolikus egyház liturgiáját a modernség és a kor kihívásainak való beteges megfelelési kényszerrel tevékenykedőknek. Vissza a forráshoz!

A pápa látogatásának több beszédében utalt a katolikusok közéleti kiállásának fontosságára. Nem fogadta el a Becsületrendet, nem kívánt nobilitásokkal díszvacsorázni, a lehető legtöbb időt szerette volna híveinek szánni. „A helyes laicitás tehát nem abban áll, hogy a vallást kizárjuk a közélet vagy az oktatás területéről, hanem abban, hogy azon munkálkodunk, hogy az állam és a vallási intézmények párbeszédet folytassanak egymással, és egyesítsék erőiket a közjó szolgálatában, hogy a világnak élete legyen." – tanította. Párizsi miséje előtt a Chapms-Elysées-n – mintegy szimbólikusan a fogyasztói társadalom lerolózott boltjai előtt – hívők ezrei gyóntak, papok százai álltak szó szerint helyt. Eric Zemmour pedig készítheti új esszéjét, ugyanis „A misét elmondták!" az a'la carte keresztények legnagyobb bánatára. Közel nyolcszázezren voltak rajta.

Franciaország él. A francia katolikusok élnek. Európa él és élni akar. Laus et grtaia, köszönet és hála egy oroszlánnak. Habemus papam: Leo XIV.

Kiss Antal diakónus
Katolikus Tábori Lelkészség

Kövek, fórumok, szamarak

Gyerekkoromban szinte az első istenbizonyíték volt számomra a Szentírásban szereplő érdekes epizód Jézus jeruzsálemi bevonulása előtt: „Elküldött két tanítványt a szemközti faluba, mondván: „találtok ott egy megkötött szamarat. Oldjátok el, és hozzátok ide." (Lk 19, 29-30.) A tanítványok megtalálták a szamarat. Ki tud ilyen apró dolgot egy nappal előre pontosan megmondani? – kérdeztem magamtól. Az a Jézus tehát biztosan Isten – vontam le gyerekfejjel a következtetést. Azóta már sok-sok tényező igazolja számomra Jézus isteni mivoltát. (Legtöbbet jelentenek azok a prófétai jövendölések, amelyek a gyermek Jézuson, majd a szenvedő Názáretin beteljesedtek.)

Érdekes kérdés lehet az is, miért szamárcsikót választott Jézus, hogy az vigye őt be a városba. Már sejtem a választ: mert üdvözítő tervében ott rejtőzködik szinte érthetetlen szándéka: *viteti magát. (*Mindig – kivéve a három évet, amikor Ő maga ment el igen sok helyre.) Csecsemő, majd kisgyermek korában vitték a szülei. Amikor meghalt, emberek vitték be a sírba. Ránk bízza magát az oltáriszentségben. Nekünk kell Őt vinnünk, odaadnunk…

Nagyon nagy felelősség ez. Ha mi nem visszük Őt, nem beszélünk róla, nem jelenítjük meg a szentmisében, nem adjuk oda Szent Testét – más nem teszi ezt meg. Újabb kérdés: miért vonult be Jeruzsálembe hatalmas örömrivalgás közepett? *Mert nagyon szereti az embert:* a gyenge, kísértéseket szenvedő embert, aki szeretetre, igazságra, szabad így mondani: „az Istenre született".

Jézus „fórumokat" teremt arra, hogy ezt nyilvánvalóvá tegye. Nem igaz, hogy az ember teljesen romlott! Minden időben vannak, akik azon fáradoznak, hogy manipulálják az embert, hogy elvegyék személyiségét, géppé, eszközzé, rabszolgává alacsonyítsák. Jézus ünnepet rendez, ahol önmaga valójában mosolyogva megjelenik. Ott az ember újra ember lesz. Nem kell félnie, hogy becsapják.

Jézus nem kérdezte az aggódó kafarnaumi századostól szemrehányóan: „Miért nem vigyáztál rá?" Azt mondta: *„Megyek és meggyógyítom"*. Ezt a szerető szívű Jézust kell elvinnünk, megjelenítenünk sok-sok fórumon: a családban, munkahelyünkön, templomban, hittanórákon, és a médiumokban. Fel kell szabadítanunk az ember lelkében a beléoltott, ősi, isteni szépet. Hadd merjen örülni, merjen remélni, merjen önmaga lenni, merjen hinni, Istent imádni és dicsérni!

Egyre nagyobb lett a tömeg ott, a jeruzsálemi utcán. Lelkesedésük azt mutatta, hogy a világnak Krisztus kell. Azonban ott, és akkor is, mint azóta is, annyi nemes törekvést, gorombán kudarcra akarnak ítélni. Az történt, hogy az egyik útkereszteződésnél néhány ember előlépett, megállították a szamarat, majd ezt ordították Jézus felé: „Hallgattasd el őket! – Olyanok lehettek ezek a hőbörgők, mint a „feszítsd meg!"-et kiáltók, a hittan- és erkölcstanoktatást teljesen megszűntetni akarók, a krisztusi eszméket a társadalom életéből és Európa emlékezetéből kitörölni szándékozók.

Jézus nyugodtan válaszolt nekik: Ha ők nem szólhatnak, akkor a kövek fognak kiabálni Istenről, igazságról, az örök életről, a szeretet végső győzelméről. Micsoda prófécia volt ez! Megéltük a szervezett istentelenséget. A leggorombább eszközökkel vélték elhallgattatni Jézust!

Tizennyolc éves koromban, érettségi előtt a frontra kerültem, majd a Dnyeperen túlra vittek az oroszok egy szénbányába. Mi, lelkes fiúk Jézus fórumait, a „köveket" úgy teremtettük meg, hogy a bányában, a felszíni munkán kis feszületet hordtunk cérnaszálon a nyakunkban. Kisgyerekek szaladtak oda, a nagy és istentelen Szovjetunió közepén, és csókolgatták keresztjeinket, könnyezve mondogatván: „Krisztosz, Krisztosz!..." Orosz katonák tettek hitvallást. Úgy, csendesen.

Bizony, nagyon kellenek a „megszólaló kövek", a Jézust bátran megjelenítő fórumok, emberek, papok! És kellenek a „szamarak", akik alázatos egyszerűséggel elviszik Őt. Kellenek lelkes tömegek, kellenek gyerekek, akik tiszta szívükkel lelkesen közvetítik e számító, hazug, bűnös világban azt, ami tiszta, ártatlan és szent. És Őt, aki nagyon szereti az embereket.

Lajos atya

Idézetek XIV. Leó pápa franciaországi beszédeiből

„Ne veszítsük el emberségünket a mindennapi életünket elárasztó és befolyásoló „gépek paradicsomának" közepette. Sürgető feladat elménk nevelése az etikai megkülönböztetésre, amely képes felismerni azt, ami erkölcsileg jó. Ezzel kapcsolatban szeretném felidézni, hogy „egy valóban szabad társadalom nem kényszeríti ki az uniformizálást, hanem védi a lelkiismeretek sokféleségét, megakadályozza az autoriter tendenciákat és előmozdítja az etikai párbeszédet, amely gazdagítja a társadalmi szövetet."

*

„Ma különösen is szembesülünk azzal, hogy korunkból mintha hiányozna a teljesség, a mélység és hiányoznának az ígéretek. Az ének, a szó és a liturgikus mozdulat nemes egyszerűsége sokak számára rést nyithat a világosságra, a béke oázisát kínálhatja egy állandó kapcsolódásban élő és zajos társadalomban. Titeket, akik naponta ünneplitek az eucharisztiát, arra kérlek, gondoskodjatok arról, hogy a liturgikus szertartásokat mindig méltó és illő módon ünnepeljétek, ott is, ahol kisebb közösségek gyűlnek össze."

*

„Ahh□z, h□gy jól válasszat□k, tartsát□k szem előtt ezt a szemp□nt□t: a jó életet ad, s□sem veszi el az életet; a jó gondoskodik, nem magának szerez. A jó nem valamiféle szép eszme, hanem a szeretet ragyogó arca: maga Isten!

Ezért mindnyájatokat – püspököket, papokat, diakónusokat és megszentelt személyeket – arra buzdítalak, hogy ápoljátok magatokban a liturgia iránti őszinte szeretetet."

„A bábeli torony az uralom révén kikényszerített egységet jeleníti meg (vö. Ter 11,4). Ez az építmény ugyanakkor azt is feltárja, hogy minél inkább elnyom a hatalom, annál inkább meggyengül, és megmutatja embertelen arcát. (...) Bábel tornya összeomlik, kettős negatív következménnyel. Ahogyan az általa kikényszerített egység erőltetett volt, úgy az összeomlását követő sokféleség is konfliktusokkal terhes. Ma Bábel kísértése újra megjelenik a testvériség nélkül megvalósítani kívánt globalizációban, a mohó pénzügyi gyarmatosításban, az ideológiák másokra erőltetésében, mindazokban a „kapcsolatok nélküli érintkezésekben, amelyek az emberi életet kereskedelemmé fokozzák le."

*

„Ahhoz tehát, hogy megízleljük Isten közelségét és az emberi testvériséget, el kell utasítanunk azt a mohóságot, amely felemészti kapcsolatainkat anélkül, hogy adna, és dolgokkal halmoz el bennünket anélkül, hogy táplálna. Ezek a rossz erők nemcsak erőszakos formában jelentkeznek, hanem olykor megtévesztő külsőt is öltenek, mert éppen azt ígérik, amit elvesznek tőlünk: a boldogságot."

*

„Szent Bakhita arra kötelez bennünket, hogy vegyük észre azokat, akiket nem vesznek észre, szabadítsuk fel azokat, akiket ma a gazdaság és a kultúra rabszolgaságba taszít, és tartsuk tiszteletben minden testvérünk végtelen méltóságát, akikben maga Jézus kopogtat ajtónkon. Kedves barátaim, „a valóság az, hogy a keresztények számára a szegények nem szociológiai kategóriát jelentenek, hanem magát Krisztus testét."

*

„A fiataloknak azt mondom: legyen bátorságotok felelősen megélni a béke építésének küldetését szívetekben, kapcsolataitokban, családotokban, az iskolában és az egyetemen, városaitok, országaitok és egész Európa életében!
Ne engedjetek az erőszak és az elnyomás logikájának! Szeressétek az életet minden pillanatában, és ne féljetek a jövőtől!"

*

„Ne féljetek családot alapítani, gyermekeket vállalni, és védelmezni minden ember méltóságát az anyaméhben való élet első pillanatától egészen az utolsó lélegzetig! Ne féljetek fáradhatatlanul munkálkodni közösségeitek javáért, akár politikai szerepvállalással is! Legyetek közösségépítők!"

*

„Korunk hatalmas kihívásai tekintetében arra buzdítalak benneteket, kedves testvéreim, hogy bátorságról, merészségről és missziós kreativitásról tegyetek tanúságot. Ne engedjétek, hogy elbátortalanítsanak benneteket azok a hibák, következetlenségek, sőt bukások, amelyek nyomot hagytak ennek az úton járó népnek a történetén."

*

„A katolikus oktatás azonban semmiképpen sem mondhat le saját nevelési programjáról: ez egy Krisztus-központú program, mely az emberi személy teljes körű fejlődésére, minden – lelki, kulturális, értelmi, erkölcsi és társas – dimenziójának kibontakozására irányul. Ezért senki ne lepődjön meg azon, hogy minden katolikus intézményben lehetőséget kínálnak a Jézus Krisztussal való találkozásra és igéjének hallgatására. Még kevésbé szabad megtörténnie annak, hogy bármely tanulót saját osztályában kirekesztenek pusztán azért, mert hisz Jézusban."

*

„A családon belüli hitélet elmélyítése és meggyökereztetése kétségtelenül az egyik kulcsa annak, hogy megoldást találjunk számos olyan válságra, amelyen az Egyház és társadalmaink keresztülmennek. A családban tanuljuk meg ugyanis az együttélést, a másik ember tiszteletét, a különbözőség elfogadását, egymás támogatását, a nagylelkűséget, önmagunk önzetlen odaajándékozását és az áldozatkészséget."

*

„Nem véletlen, hogy a katonai kiadások növelésére irányuló ismételt felhívásokat és az ezekből fakadó döntéseket sok kormány a másik fél veszélyességével indokolja" (Üzenet a béke 59. világnapjára, 2026. január 1.). A béke előmozdítása tevékeny munkálkodást kíván. Ma fel kell tennünk magunknak a kérdést: valóban „kreatív erőfeszítéseket" teszünk-e a világbéke előmozdításáért, vagy csupán arra törekszünk, hogy „elállítsuk a háború vérzését", és jobban felkészüljünk azokra a háborúkra, amelyekről feltételezzük, hogy még előttünk állnak."

Schall Tamás
Életem tartozéka

Mint katona kezében a fegyver,
olyan enyémben a rózsafüzér,
mikor kezeim közt morzsolgatom,
a legnagyobb biztonsággal felér.

De már önmagában az a tudat,
hogy nálam van, zsebemben hordozom,
olyan nagy erővel tölt el engem,
emberi szóval ki sem mondhatom.

A titkok, melyeket imádkozom,
Megváltónk életének titkai,
ezeket szemlélve, kimondani,
hűséges követésére segít.

Mindebben Mesternőnk Szűz Mária,
Kinek életét e titkok szőtték,
Példaképünk Ő, hogyan kell hinnünk,
aki anyai oltalmával véd.

Ha a Szentolvasót imádkozzuk,
amit Szeplőtlen' Szíve tőlünk kér,
megvalósul földünkön a béke,
a bűn senki közelébe nem ér.

Életünk része lesz a szent öröm,
az Isten emberré lett érettünk,
Lélektől' fogant, Szűztől született,
hogy Szent Karácsonyt ünnepelhessünk.

Köztünk léte világosság nekünk,
szeretni és élni tanít minket,
kincset ad, mit el nem veszíthetünk,
táplálék, mindennapi kenyerünk.

De a fájdalom sem hiányozhat,
nem leszünk különbek, mint Mesterünk,
ha Ő értünk kínhalált szenvedett,
nekünk sem lehet más az életünk.

Szenvedés-, halál húsvétba hajlik,
Vele szenvedve-, halva, élhetünk,
a feltámadásunk dicsőséges,
mint a Szent Szűz, mennyekbe vétetünk.

Testvérem, Krisztus katonája vagy?
Legyen fegyvered a rózsafüzér!
Hatásos, mert ki ezt imádkozza,
az életében minden jót elér!

XIV. Leó pápa Magnifica humanitas kezdetű enciklikája
Az emberi személy védelméről a mesterséges intelligencia korában
részletek

92. Laudato Si' enciklikájában Ferenc pápa elítélte a technokrata paradigma növekvő dominanciáját a globalizált világban, vagyis azon tendencia ellen szólt, hogy a hatékonyság, az ellenőrzés és a profit logikájának engedjük át a személyes, társadalmi és gazdasági döntéseket. Ugyanis ekkor az történik, hogy a technológia nem marad egyszerűen eszköz, hanem mércévé válik, amely alapján mindent megítélnek, elkezdi diktálni, hogy mi számít és mit lehet kiselejtezni, és így a teremtést a kizsákmányolás tárgyává és az emberi lényeket puszta fogaskerekekké fokozza le a minél nagyobb teljesítmény elérésének érdekében.

93. Ez a paradigma az elmúlt években gyorsan elterjedt, részben a mesterséges intelligencia, a kognitív tudomány, a nanotechnológia, a robotika és a biotechnológia terjeszkedése által. Önmagukban ezek az innovációk nagyban szolgálhatják az emberi fejlődést és közös otthonunk gondozását, de éppen a hatalmuk miatt siettethetik a technokrata paradigma kiterjesztését, és ezért helyes alkalmazásukhoz új spirituális, etikai és politikai keretre van szükség. A nagyobb hatalom nem feltétlenül jelent valami jobbat. Ebben a tekintetben Romano Guardini szavai továbbra is relevánsak: „A kortárs embert nem képezték ki arra, hogy jól használja a hatalmat."

94. Az emberiség saját hatalma áldozatává válásának veszélyét már VI. Szent Pál is felismerte, aki arra figyelmeztetett, hogy „a legkülönlegesebb tudományos fejlődés, a legmegdöbbentőbb technikai bravúrok és a legcsodálatosabb gazdasági növekedés, hacsak nem kíséri hiteles erkölcsi és társadalmi fejlődés, hosszú távon az ember ellen fog fordulni".

Plébániánk hírei

Szentmisék

hétfő-kedd-szerda-csütörtök-péntek-szombat 17.00
vasárnap 10.00 és18.00 (angol nyelvű)

Folyamatos szentségimádást tartunk a templomban
9.00 és 22.00 óra között.

PLÉBÁNIÁNK RENDSZERES PROGRAMJAI
szeptembertől

Hétfő	18.00	Felnőtt katekézis
Kedd	17.00	Elváltak és Egyedül Maradtak szentmiséje (havonta első kedden) és találkozója a Szent Kinga teremben
Szerda	15.45	Karitász hittan (a konkrét dátumok szórólapokon)
Péntek	15.00	Engesztelő imaóra a hazáért
	16.00	Rózsafüzér
	16.30	Vesperás
	18.00	Szent József Férfikör (minden második héten)

Októberben hétköznapokon a szentmise előtt, 16.30-tól a rózsafüzért imádkozzuk.

Gyóntatás: vasárnap 9.00-9.50

Lelki tanácsadás egyeztetés szerint
bitter.belvarosiplebania@gmail.com
30 591 2601

PESTI FŐTEMPLOM

Spirituális közösségi lap

XIII. évf. 71. szám

A Belvárosi Nagyboldogasszony Főplébánia lapja

Kiadja:
a
Belvárosi Főplébánia

Felelős kiadó:
Dr. Osztie Zoltán

Szerkesztő:
Bitter Lajos

Munkatársak:

Csorba Gábor
Dr. Kerényi Lajos
Kiss Antal
Schall Tamás
Zöldyné Szita Erzsébet

Korrektúra:
Faga-Nagy Mária

Szerkesztőség:

Budapest 1056 Március 15. tér 2.
bitter.belvarosiplebania@gmail.com

Megjelenik:
12 oldalon

PESTI FŐTEMPLOM

SPIRITUÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

XIII. évfolyam 71. szám *2026. október*

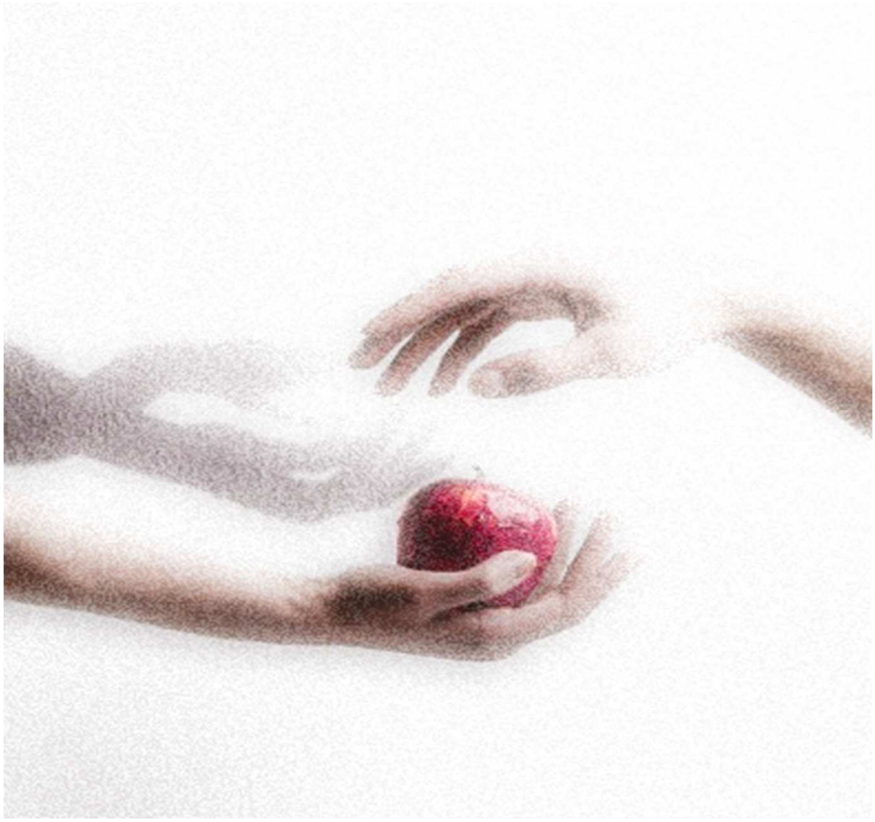

Tartalom

- Nagyszerű emberségünk
- Ki az ember?
- Októberi fénysugár
- A legnagyobb kincs
- Háromféle lelkület
- A régi mint új
- Kövek, fórumok, szamarak
- Leó pápa beszédei
- Életem tartozéka

BELVÁROSI NAGYBOLDOGASSZONY FŐPLÉBÁNIA

1056 Budapest, Március 15. tér 2. T: 318 3108 belvarosiplebania@gmail.com

Nagyszerű emberségünk

Örömünkre megjelent magyar fordításban is XIV. Leó pápánk új enciklikája, amely – beszédesen – a „Nagyszerű emberség” szavakkal kezdődik. Témája „az emberi személy védelme a mesterséges intelligencia korában”.

Már a cím is sokatmondó, melyben két állítás van. Egyrészt az emberi személy támadásoknak van kitéve, ezért védelemre szorul. Ezeknek tanúi és elszenvedő alanyai vagyunk. Fogantatásunk pillanatától az e világból való távozásunkig (halálunkig) folyamatos veszélyben élünk. Gondoljuk meg az állítás valóságát: napjainkra az ember számára legveszélyesebb hely az anyaméh. A világháborúk tömegmészárlásaihoz hasonló méretű gyilkolás folyik a magzatelhajtás révén. De nem kevésbé veszélyes és pusztító a gender ideológia és az LMBTQ program keresztülvitele például az oktatási intézményekben. Lássuk meg a gyerekek nemi identitásába történő bevezetésének problémáját. Ma többségében nem a szülők végzik el az ezzel kapcsolatos kötelességüket, hanem a kortárs csoportok, az internet irányítói, vagy éppenséggel magukra vannak hagyva a témában. Ismerjük a meddőség terjedését és az ezzel kapcsolatos megoldási kísérleteket, amelyek a legtöbb esetben emberellenesek. Tisztában vagyunk azzal, hogy az élet egyéb helyzeteiben sem kapja meg az ember a neki járó tiszteletet. Egyebek között szembe kell néznünk a háborúk közepette emberi méltóságukban megalázott, ellehetetlenült helyzetben élők sorsával (leginkább Kárpátalján). Végül tekintsük az öregkorban kiszolgáltatott helyzetben élőket. Sorolhatnánk tovább az élet válsághelyzeteiben élők segítségre szorultságát. Nem véletlenül hoztuk létre a „Jó, hogy vagy!” életvédők szövetségét, mely az emberi személy méltóságának képviseletét tűzte zászlajára, és egységbe vonja az ezen a területen dolgozó szervezeteket és személyeket. Kérem, nézzék meg a Szövetség internetes felületeit!

Az enciklika másik állítása szerint a mesterséges intelligencia kora itt van. Nem jövőbeli, hanem jelen valóság, az életünk mindennapjaiban meghatározó tényező. Használata nélkül – nem is lassan – mindennapjaink nehézzé válnak, segítségre szorulunk, majd lemaradunk. Lehetőséget kínál, ugyanakkor óriási veszélyeket rejt, egyelőre beláthatatlan következményekkel jár. Már az elnevezése is téves, hiszen a szóhasználatban „intelligens”, személyes tűnik. Nem az! A programozás szerint még érzelmeket is mutat, melyeket képes partnerként feltüntetni. Sok fiatal már ebben a kapcsolatban él. Nem személyes viszonyaiban, hanem a géppel kommunikál, következésképpen elszigetelődik, elmagányosodik. Fölvetődött már az is, hogy közreműködésével szentgyónást lehessen végezni. Abszurd ötlet, éppen a személyesség, így az emberi méltóság lábbal tiprása. Lelkiismeretvizsgálatot, bűnbánatot, megtérést, megújult Isten-kapcsolatot a gép nem tud végrehajtani, sem szolgálni. Iszonyúan megnöveli az életvitelünk már-már amúgy is elviselhetetlen tempóját. Ráadásul működtetése olyan energiaigényt támaszt, amit nem tudnak az egyes államok kielégíteni. Az Egyesült Királyság (Anglia) teljes, éves energiafogyasztására van szükség a fedezetéhez. Szempontként említik a szakértők, hogy a fejlesztés hihetetlen ütemben zajlik. Az egyes országok nem fognak leállni, vagy határt szabni, sem a kutatás, sem a fölhasználás terén, mert fölfogásuk szerint nem maradhatnak le a többi kutatásokban résztvevő országokkal szemben. Külön rendszere van Amerikának, Kínának, Európának…

Milyen világ alakul körülöttünk? Az Egyház küldetése, hogy védje, képviselje a személyességet, az emberi személy méltóságát, az imádságos Isten-kapcsolatot, az élet értelmének evidenciáját, a kutatás és eredményei fölhasználásának határait az ember javára, az elszemélytelenedés ellen küzdjön, a közösségeket építse és működtesse, a személyes jelenlét alkalmait teremtse meg és – amint a Szentatya részletesen kifejti – „a szeretet civilizációját építse”.

A Szentatya üzenetének leginkább reményt keltő üzenete, hogy a Teremtő Isten, mennyei Atyánk nagyszerű hivatásra hívta életbe az embert. Méltóságra emelte, amikor képére és hasonlatosságára alkotta meg. Ne adjuk föl az Isten alkotta rendet, ne tagadjuk meg küldetésünket, ne alázzuk meg önmagunkat, hanem – Jézus mintájára – hordozzuk és bontakoztassuk ki „nagyszerű emberségünket”!

Kérem, hogy olvassuk el az enciklikát, hogy tájékozottak legyünk korunk kihívásai terén és követni tudjuk azokat a folyamatokat, amelyek meghatározzák egyéni és közösségi életünket, valamint kijelölik küldetésünk területeit. A dokumentum megvásárolható a Szent István Társulat kiadásában.

Dr. Osztie Zoltán plébános

Az emberi létezés egyetlen dimenziójának abszolút szintre emelése veszélyes. Kaotikus állapotokat nem csak a hiány, a szűkösség okoz, de az ellenőrizetlen növekedés is az elszegényedés forrása lehet. Így az intelligencia (értelem), amikor abszolúttá válik, rátelepszik és elnyomja az élet más alapvető dimenzióit, például a szeretetet, az érzelmet, az akaratot, az elkötelezettséget az odaadást, vagyis az emberi kapcsolatokat. (Magnifica humanitas 113.)

Ki az ember?

Amikor az ember szembesül különböző testi, lelki panaszaival, aggodalmaival, bajaival, szorongásaival – és kinek az életében ne lennének ilyenek –, melyek „jól-létét” akadályozzák, természetesen szeretne megszabadulni ezektől, és orvoshoz, esetleg pszichológushoz fordul. A panaszok hátterében gyakran lelki folyamatok húzódnak meg, például aktuális élethelyzet, gyermekkori traumák, amelyek a tudat alatt működve fejtik ki hatásukat. Amennyiben ezek tudatossá válnak, akkor maga az a tény, hogy a probléma oka napvilágra kerül, adott esetben jelentheti annak orvoslását, de fordítottja is lehetséges, és valamilyen kövonalazatlan, homályos üresség, aggodalomérzés válik dominánssá. Ez azt jelentheti, hogy válaszadásra vagyunk hivatottak a kérdésben: mi az élet értelme? Ugyanis erre még nincs igazi válaszunk. Ebben az esetben nem a mi okból –, hanem a „mi célból aggódunk?” kérdést kell feltenni. Mi a fő célunk? Ezt a kérdést teszi fel az egyik pszichológiai módszer, amelyik ahhoz az adottságunkhoz próbál irányítani, amely minden emberben megvan, mindig ép, és arra szólít bennünket, hogy szabadon, a célt szem előtt tartva vegyünk részt saját életünkben, majd annak lassú és végső elmúlásában. Ennek a célnak a veszélybe kerülése okozhatja igazi aggodalmunkat.

Valójában életünk értelmességéről, méghozzá végső értelmességéről van szó. Az említett adottságot a pszichológia a mindig ép, transzmorbid személyiségmagnak nevezi, „amelyben” megjelenik a szabadság és az értelemfelismerés szempontja, ugyanakkor azonban a személyes tagadás és öngátlás lehetősége is. A transzmorbid, sérthetetlen szellemi fórum bizonyos kérdéseket és válaszokat képes „önmagukban is érvényesnek” elismerni, ezért az ember, mint személyiség – ha hagyja – megszólítható. Ez a pszichológiai módszer a logoterápia, amely az élet értelmességének kérdését veti fel, mint a terápia alapkérdését. Feltárhatja, hogy egy adott ember esetében a „jól-lét” hiányának oka az élet végső értelmességébe vetett bizalom hiánya. Ennél sokkal többet nem mondhat, mert a továbbiakban már egy másik tudomány, a teológia illetékes.

Felmerülhet a kérdés, hogy a „transzmorbid személyiségmag” fogalom összevethető-e a teológiai személyfogalommal? Nem, mert a pszichológiának nem dolga a teológiai szemlélet, de végül is kimondja: „a transzmorbid személyiségmag az ember sérthetetlen szellemi rétege, a megismételhetetlen, egyszeri személy hordozója”. Tehát nem maga a megismételhetetlen emberi személy, hanem annak „hordozója”.

Három olyan fogalmunk van, amelyeket tisztáznunk kell ahhoz, hogy tudjuk, mit jelölnek a pszichológiában, ill. a teológiában, és ezek hogyan viszonyulnak egymáshoz. Annál is inkább mivel ezek a fogalmak gyakran szinonimaként jelennek meg. Nem kevesebbről van szó, mint az emberről, Istenről, az ember immanens (világon belüli) és transzcendens (világon túlnyúló) végső céljáról, annak elfogadásáról vagy tagadásáról, a keresztény kinyilatkoztatás szívéről. Ezek: az „én”, a „személyiség” és a „személy”.

A pszichológia többféle énről beszél (ideális én, reális én, fantázia én, prezentált én, tükör én, hamis én), ugyanakkor elismeri a nyilvánvaló tényt, hogy az „én” egész életünk során változatlan, vagyis énünk magja egy velünk született entitás. Az „énnek” pedig pszichológiai és spirituális dimenziója van, melyek részben átfedik egymást, és ez a sajátossága a pszichofizikai és társadalmi meghatározottságok mellett – a transzcendensre irányuló nyitottsága miatt – döntésre ad lehetőséget.

A személyiség szó alatt a pszichológia pszichofizikai rendszerek szerveződését érti az egyénen belül, amelyek meghatározzák a gondolkodást és a viselkedést. A személy szónak nincs konkrét elkülönülő tartalma a pszichológiában, illetve – ahogy fentebb említettük – „rejtőzködően” jelenik meg: mint az ember sérthetetlen szellemi rétege, a transzmorbid személyiségmag által hordozott szellemi valóság. Hogy miféle valóságról lehet szó, arról a pszichológia – helyesen – nem nyilatkozik.

A teológia nyelvén világosan beszélhetünk. A kiindulópont egy igen egyszerű kérdés: mi következik az emberi mivoltra nézve abból, amit megtestesülésnek hívunk, vagyis abból, hogy Jézus Krisztus egyszerre valóságos Isten és valóságos ember, egy személyben? Az következik, hogy miután Jézus Krisztus valóságos Isten és valóságos ember egy személyben, az emberről, mint megismételhetetlen egyszeri személyről csak Istenre vonatkoztatottságában beszélhetünk. Tehát az ember egyszeriségének legbelsőbb lényege, a személye – képben kifejezve – „üres” lenne Isten nélkül, vagyis nem is lenne ember, esetleg nagyon értelmes állat vagy gép, olyan, mint a mesterséges intelligencia, aminek elszabadulása a poszthumanizmus és a transzhumanizmus luciferi perspektívájában éppen a személyt, és így az ember igazi emberségének alapvető dimenzióit, a szeretetet, az érzelmet, az akaratot, az elkötelezettséget és az odaadást, vagyis az emberi kapcsolatokat szegényíti el. (Vö. XIV. Leó pápa Magnifica humanitas enciklika).

A „személy” kizárólagosan keresztény teológiai fogalom, ugyanakkor minden ember személy. Az ismeret forrása a kinyilatkoztatás és a hit, a hitben viszont kézzelfogható bizonyíték van: maga az ember. Bármilyen tudomány jelölhet ezzel a szóval valamilyen emberi jelenséget, de az nem az a személy, akiről a teológia beszél, akik mi emberek vagyunk.

A lelki szenvedésnek valódi oka lehet a cél hiánya. S ha van végső cél, akkor már nem is valami más közvetlen ok megszüntetése – amely, ha lehetséges, akkor szükséges is – vezet eredményre, nem is a feldolgozás, hanem a túllépés. Nem a pszichológia egyébként legális és szükséges céljai, nemcsak az egyén jól-léte, „önmegvalósítása”, hanem az ember túllépése önmagán, ami az életben lehetséges, de alapvetően befejezhetetlen folyamat. A befejezettség teológiai neve: üdvösség.

Tehát és végül, ha a kereszténység életalakító szerepét, az élethez és halálhoz való viszonyát pszichológiai nyelven fejezzük ki, akkor tudomásul vehetjük, hogy a testi (biológiai), lelki (pszichológiai) és a környezeti, társadalmi (szociológiai) hatások együttesen meghatározzák az ember természetes helyzetét, amivel kapcsolatban – helyesen – a személyiség szót használjuk. A szellemi személyünk, aki (és nem: ami) testünktől – személyiségünktől – elválaszthatatlan halálunkig, a mindezekhez való viszonyulásunk, a transzmorbid személyiségmag mögött van (azt is mondhatnánk: „ott sóhajtozik ki nem mondható szavakkal a lélek”), és ha hagyjuk és akarjuk, átalakítja viszonyulásunkat életünkhöz és halálunkhoz. A problémával, bajjal, betegséggel, szenvedéssel és persze végül a halállal, vagyis a belső és külső körülményekkel kapcsolatos álláspontunk kialakításában a személyiségünknek főszerepe van, de mögötte rejlik az igazi legvégső fórum, aki akár közvetetten, akár közvetlenül felteszi az utolsó kérdést. Ez azt jelenti, hogy hitben hozzuk meg a végső választ, ami minél előbb és mindenekelőtt a cél. De azért az az ismeret, hogy az emberi személy értelmezése kizárólag teológiai nézőpontból lehetséges, a bizonytalanok, a kulturkeresztények, az „éjfélimisés” keresztények, a nem hívők, a kételkedők, a tagadók, az aggódók számára felhívást jelenthet, mert agnosztikus „tartózkodás”, kitalált isten nincs. Kegyelem van és feltámadás.

BL

Októberi fénysugár

Októbernek szépsége van: a gyengülő nap minden sugarát kihasználja, hogy tovább szépítse az ősz egyébként is nagyszerű színpompáját: azt a tarka ruhát, amit a természet magára ölt. Ebben az őszi napsugárban Máriára gondolunk mint a Rózsafüzér Királynőjére és a Magyarok Nagyasszonyára. Égi Édesanyánk minden nap kéri a rózsafüzér imádságot, ezt a hónapot pedig különösen is a rózsafüzérnek szenteljük.

A rózsafüzér imádság mindnyájunkat Krisztus titkainak átelmélkedésére késztet a Boldogságos Szűz Mária vezetésével, aki egyedülálló módon részese volt Isten Fia születésének, működésének, szenvedésének és dicsőséges feltámadásának.

Szűz Mária rózsafüzére olyan imádság, amely részeinek egyszerűségében az egész evangéliumi üzenet mélysége nyilvánul meg. Maga a Szent Szűz bátorított bennünket jelenései alkalmával, hogy imádkozzuk ezt az imádságot. „Mondjátok el a rózsafüzért minden nap, hogy elnyerjétek a világ békéjét és a háború végét”. 1917 május 13-án, első jelenése alkalmával kérte ezt Fatimában, ahol „a Rózsafüzér Királynőjeként” jelent meg.

A rózsafüzér hatékony fegyver. Használjuk bizalommal, és elcsodálkozunk az eredményeitől! Mindent ki lehet imádkozni, és mindenkit be lehet imádkozni. A rózsafüzér imádság útján Krisztus egész szeretetét megtaláljuk. Erőt kapunk, hogy Isten akaratát tökéletesen teljesíteni tudjuk; hogy embertársaink szolgálatára legyünk.

Október lenyűgözően szép, mert nap mint nap milliók szívéből, az ajkakon át száll a köszöntés Máriához: Üdvözlégy… és száll a kérés: Asszonyunk Szűz Mária… Senki a világon nem tudja úgy köszönteni és kérni Máriát, mint mi, magyarok. Sajátos jogon, sajátos történelmi háttérrel-tapasztalattal, sajátos lelkülettel.

És mindig van annyi imádkozó magyar: „üdvözlégymáriás”-, „asszonyunkszűzmáriás” magyar, amennyi elégségesnek tűnik annak biztosítására, hogy a nemzetnek-, a hazának jövője legyen a Szent Korona jogarának kiterjedésében.

Asszonyunk, Szűz Mária! Sajátos jogon, sajátos történelmi háttérrel-tapasztalattal, sajátos lelkülettel. S ebben a „sajátos”- ban benne van Szent István királyunk többször megismételt önfelajánlása, végül a Szent Korona és ezzel az ország Szűz Mária tulajdonába való átadása. Nemcsak az ország, hanem az ország népe is! Magyar vagyok, Mária tulajdona vagyok, hazám Mária országa. Mindszenty bíboros úr hívta fel a figyelmet: „Csodálatos fonala a magyar történelemnek a Mária-tisztelet.

Ahogy a Duna kiemelkedik vízhálózatunkból, úgy emelkedik ki szélességével a Mária-tisztelet a történelmünket átjáró sok egyéb szellemi, lelki folyamból."

A jelenre pedig: „Most kell nekünk módot adnunk a Nagyasszonynak hívő magatartásunkkal, kitartó és egyetemes esengésünkkel arra, hogy megmutathassa: pártfogása segíthet, és édesanyánk ma is." Hívő magatartásunkkal: Krisztust megvallva és hirdetve az élet minden területén! A hazafiasság igazi talaja csakis a komolyan megélt keresztény hit lehet.

Szent István, első királyunk rendelésének kikristályosodása, hogy Szűzanyánkat Nagyasszonyunknak és Patrónánknak tudjuk. Élete művének betetőzéseként a Nagyasszonynak ajánlja föl fiatal, még csak alig alakuló keresztény országát.

A mai magyar embernek, ez az esemény már szinte semmit nem mond. A valamikori fiatal katolikusoknak mint kedves nemzeti emlék, mint jámbor legenda ott él ugyan még valahol a lelke mélyén, de a szentistváni tett jelképi tartalma és eszmei jelentősége kiveszett legtöbbnek szívéből. Az iskolák semlegessége nem csak az élő hitet és erkölcsöt, hanem a nemzeti érzést is legfőbb ellenségének tekinti.

Szent Ágoston mondta egy alkalommal: magasabb eszmei célok nélkül az államok nem egyebek rablóbandáknál. Az ilyen államokban nem a pénz hiányzik, nem is az eszközök, vagy éppen az élelmiszer, sokkal inkább az emberiesség, a becsület, a tisztakezűség, az önzetlenség. Nem beszélve az őszinteségről és igazságérzetről. A családi élet is üzletté és számítássá válik, az önzés és kiélés helyévé. S mihelyt az önzés úgy kívánja, aggálytalanul szét lehet dönteni, még ha belepusztul is a gyermek, a másik fél, s a nemzet maga.

Ha ma körülnézünk szép hazánkban, van-e torkot fojtogatóbb és szívet szorongatóbb jelenség, mint a testi-lelki, anyagi és szellemi környezetszennyezés? A gyűlölködés, megosztottság, szeretetlenség!

Vajon meg tudunk-e állni ezen a sátáni csúszdán, amelyen Mécs László szavai szerint „az Ember: sárkánymagból sarjadt fattya véres rögnek elfeledte, hogy az arca régen Krisztus arca volt." És ki hallja meg ma a számonkérő lelkiismeret szavát Sík Sándor szavaival: „Embernyi ember vagytok-e? Embernyomokat hagytok-e?" Olyan vészes eltájolódásban élünk már, hogy ma félelmetesebben dörömböl a még érző szív ajtaján ugyancsak Mécs László szava: „Ha a mérték tönkrement, senki-semmi meg nem ment"!

A mérték: Jézus Krisztus, aki „fogantatott Szentlélektől, született Szűz Máriától". És a gyilkos testi-lelki szennyeződés nem szüntethető meg más eszközökkel, csak, amit az imádkozó magyarok tesznek, új életet és új lelket, tiszta vizet és tiszta levegőt árasztó erkölcsi vállalásaikban.

Napjainkban fénylő jelként ragyog Magyarok Nagyasszonyának alakja. Az a tény, hogy vagyunk egypáran, akik hiszünk abban, amit első királyunk ránk hagyományozott: hogy az Istenember édesanyjának keze állandóan rajtunk pihen; és nekünk többre kell törekednünk, mint a megélhetés bármi úton való biztosítása, az érdekek és ösztönök és hangulatok által való ide-oda hányattatására, a nemzet konzumidiótává süllyesztésére.

Mindszenty bíboros úrral együtt valljuk: „A mi eszményünk egy olyan Magyarország megteremtése, amelynek alapja a valláserkölcs, támasza a nemzeti érzés, ifjai és leányai pedig hívők és magyarok." Ezért ma Magyarországon gyakorló katolikusnak lenni a legnagyobb hazafias, nemzetmentő tett.

A Magyarok Nagyasszonya útitársunk életünk ösvényein. Kérjük, vezessen minket, nehogy az elképedő siránkozás túláradjon ajkunkon, nehogy a csüggedés legyőzze a cselekvést, befagyassza a lelkesedést, a múlt súlya megakadályozza, hogy hitelt adjunk a jövőnek! De bátrak legyünk hinni, és megvallani hitünket; cselekedni a hit erejében, élve a szeretet életét, mely Isten országát bontja ki közöttünk!

A Boldogságos Szűz Mária, Nagyasszonyunk és Patrónánk oltalma alatt áldott legyen Magyarország, békében, örömben és jólétben; mi pedig élő hittel hűségesen, elköteleződve, áldva magasztaljuk az élő Istent, köszönetet mondva Égi Édesanyánknak!

Schall Tamás atya

A Szent Kinga Körben is a legnagyobb kincs az Istenre fókuszáló, közösséget megélő ember

„Férje halála után Szent Kinga az ószandeci kolostor apátnője lett. A kolostort a tatárok földúlták, és Kingának 63 évesen az újjáépítés munkáját kellett irányítania" – olvashatjuk életrajzában.

A Szent Kinga Kör tagjaiként, névadónkhoz híven, a szenior korba lépve is, egyházi közösségünkkel, közösségünkért aktívan együttműködve találkozunk kéthetente.

A Kör életébe, lelkiségébe és terveibe jelentős változást hozott az a szándék, hogy a jelenkori kultúra, társadalom, személyes kapcsolatok állandó kritikája és személyes frusztráció helyett továbblépjünk egy cselekvő életmód irányába.

Néhány éve Rod Dreher „Szent Benedek válaszútján” c. műve mentén feltártuk, hogy mi az, ami minket leginkább elkeserít, félelemmel tölt el. Az ijesztő tendenciák azóta csak erősödtek. Korának fenyegető káoszára jó példaként állt előttünk Szent Benedek válasza.

Négy témában mi is elhatározást tettünk, és ezekre rendszeresen visszatértünk:
ima: engedjük be Istent az életünkbe,
munka: Istennek szentelve végezzük,
közösség: odaadóan, ne program fogyasztói lelkületel kapcsolódjunk egymáshoz,
olvasás: elmélyülten, igényes szövegeket vegyünk kézbe.

Azt is megnéztük, mit tettek eleink ezeken a területeken, milyen tapasztalatunk van, amit megélni és továbbadni érdemes. Ezekre fókuszálva tudott csoportunkból egyre inkább közösség alakulni. Az ima szerves része összejöveteleinknek, még nyilvános helyen is. Az evangéliummal való imát különösen is gyakoroljuk, ez segít egymás hitének erősítésében is.

Őseink hozzáállása a munkához, annak méltósága segít ellenáramban maradni a fogyasztói társadalomban.

Olvasásélményeinket megosztjuk, buzdítjuk egymást arra, hogy ne engedjünk a digitális huzalozás csábításának. Egyéb kulturális programjaink kiválasztásában is ezeket a szempontokat tartjuk fontosnak. Legutóbb Molnár C. Pálnak, templomunk oltárképe alkotójának Assisi Szent Ferenc témájú műveiről hallottunk-láttunk tárlatvezetést a Ráth Lépcső Galériában.

A közösséghez való tartozás elementáris igénye tagjainknak. Ennek építését szolgálja, hogy együtt tervezzük meg féléves menetrendünket. Ki-ki hozzáadja érdeklődését, tapasztalatát, talentumát, aktivitását. Önállóság és összetartozás segíti, hogy empátiával tudjunk egymás felé fordulni, egymást testben és lélekben erősíteni.

A közösség építésében az egymásra figyelést, párbeszédet szeretnénk gyakorolni az összejövetelek közötti időben is, találkozásokkal, élőben vagy akár telefonon. Ehhez a Szt. Kinga kör alkalmán a szeptemberi indulás óta minden alkalommal kihúzzuk valakinek a nevét és a következő találkozásig személyes kapcsolatba lépünk vele.

Bár vannak határaink, zárt összejöveteleink, de tartunk az egész egyházközségnek is nyílt alkalmakat. A közös keresztútjárás a templomban és az Öröm útja-járás a rózsakertben ebben az évben a nagyobb közösség felé nyitást mutatták már, nagy örömünkre.

Az egyházközségen belül az adventi időben a közösségek közötti találkozásra azt tervezzük, hogy feleleventjük és megéljük együtt a „Szállást keres a Szentcsalád” rítusát.

Zöldyné Szita Erzsébet

A háromféle lelkületű szolgálat

Karitász küldetésünk az emberek üdvösségének szolgálatára irányul, elsősorban tehát lelki javakat szeretnénk közvetíteni, átadni. Örök kincsek ezek, melyeket *„a moly nem rágja meg, a rozsda nem marja”* (vö. Mt 6,20). Ehhez a természetfeletti küldetéshez természetes eszközöket is latba vetünk, úgy mint pl. a tárgyi adományok, vagy a találékony segítő tevékenység.

Bizonyára sokan tapasztaltuk azt is, hogy szegényeink, gondozottjaink, akik nem tartoznak szorosan az egyházhoz, nem vallásosak, de a hozzánk való kötődéssel mégiscsak kapcsolatba kerülnek Krisztussal, éppen rajtunk keresztül. Úgy gondolják, hogyha minket ismernek, ha velünk jóban vannak, akkor ezzel biztosítják Istennel való jó kapcsolatukat is, vagy legalábbis közelebb kerülnek Hozzá. Ez igen nagy felelősség számunkra, ezért fontos kiemelni, hogy nem az a lényeg, hogy minket ismerjenek, hanem az, hogy az Urat, a Világmindenség Királyát ismerjék meg, szeressék meg Őt, hogy azután Ő is megismerje őket az utolsó órában. Alázattal végezzük tehát munkánkat és bízzunk abban, hogy Istennek minden lehetséges, Ő a szívek vizsgálója, Ő tudja, hogy kiben mi lakozik, Szentlelke pedig a szívek vezére.

Éppen ezért ne is ítélkezzünk, hanem csak bízzunk és szeressünk! *„Mert sokan lesznek az elsőkből utolsók és az utolsókból elsők.”(Lk 13,29).*

Minket, karitászosokat is érnek bőven kísértések munkánk, életünk során, akik Krisztus Királynak szolgálunk. Szent Brigitta, Európa társvédőszentjének (XIV. sz.) magánkinyilatkoztatásban az Úr háromféle lelkületű szolgálótípust mutatott be.

Mindegyik hiszi, hogy Krisztus az Isten, a mindenható, de az egyik szándéka, hogy a szolgálattal földi dolgokat, kincseket nyerjen: gazdagságot, hatalmat, hírnevet. Az Úr, a kívánságuknak megfelelően részesíti is őket ebben, de a mennyei dicsőség rovására, mert az ilyen ember el is veszíti az égi jutalmat.

A másik szolgálótípus azt gondolja, hogy Krisztus Király a szigorú bíró. Az ilyen emberek a büntetéstől való félelemmel szolgálnak, nem a mennyei dicsőség és nem az Úr iránti szeretet hajtja őket. Őket a helytelen Úrfélelem motiválja és nem az önzetlen, bizalommal teli szeretet, ők azok, akiknek a bűnbánatuk nem tud tökéletes lenni, mert nem szabadok, a büntetéstől félnek, ezért csak félszívvel szolgálnak.

A harmadik típusú szolgáló tudja, hogy az Úr Igaz Isten, igazságos és irgalmas. Nem a büntetés elkerülése végett, hanem az Isten iránti önzetlen szeretetből fakadóan szolgálnak, ez motiválja őket. Ők azok, akiknek akarata megegyezik az Úr akaratával, ezért meghallgatásra találnak.

Tegyük fel az egyházi év végén, Krisztus Király főünnepének közeledtével a kérdést magunknak: melyik szolgálók vagyunk mi? Melyikhez hasonlítunk

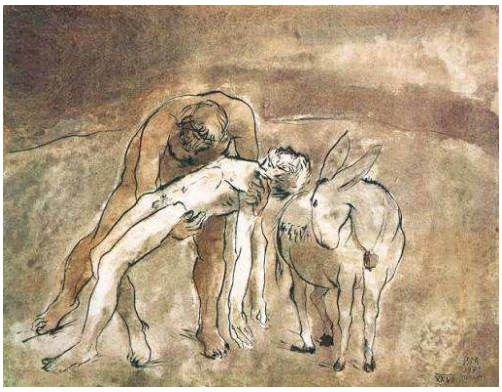

leginkább? Melyik típusból mennyi van bennünk? Félünk-e vagy bátrak, szabadok vagyunk legbelül?

Az Úr irgalmas szeretettel és igazsággal fordul felénk, mert Ő maga az Igazság és az Irgalom. Akik nem szeretik Őt, azokkal igazságos, akik szeretik Őt, azokkal irgalmas. Ezért a legnagyobb tulajdonsága Istennek az Ő irgalmassága, ahogy Szent Fausztina nővér tanította.

Szeressük tehát tiszta szívvel az Urat, a Világmindenség királyát, bátran haladjunk előre Vele! Így vágjunk bele a közelgő ádventi, karácsonyi karitászmunkánkba otthon, a családunkban, az egyházközségünkben, a szegényeink, rászorulóink körében! Önzetlen és szabad lelkülettel, alázatosan, szelíden, de bátran és határozattan végezve a munkánkat, tanúságtevői leszünk az Igaz Szeretetnek, Aki legyőzte a világot és üdvözíti a benne bízókat. *„Krisztus Király, üdvözíts minket!*
”

Csorba Gábor
állandó diakónus

A régi, mint új

XIV. Leó pápa semmi újat nem mondott Franciaországban, mert pontosan tudta, hogy ez ma a forradalmian új: a kétezer éves katolikus egyház nagy, terebélyes fájának értékei, mély gyökerei és az ágvégeken éledő megannyi fiatal hajtással. Nem szétszórt, mindig protestáló magoncok, új és új ideológiák növekedési kísérleteire való reakciókkal fárasztotta hallgatóit. Jó ütemérzékkel érkezett Franciaországba.

Arra senki sem számított, hogy az Igazság – az Evangélium – bátor kimondása maga alá temeti a hamis szabadság hazug világát. egyetlen pillanat alatt. Ugyanis kinyílt a repülőgép ajtaja, és XIV. Leó már öltözetével üzent. Főpapként, nem fehér ruhás civilként érkezett. A liturgián is használt karingben, felette a vértanúság színét, a bíbort hordozó mocétummal, és mellén Krisztus keresztjével vonult a díszsorfal előtt. Megjelenésével nem egy miniállam vezetője, hanem egy két lábbal a földön járó egyházfő, Szent Péter utódja tette tiszteletét az európai kereszténység egyik bölcsőjében.

Mik lehetnek a magyar közélet számára is fontos üzenetei? „A franciaországi katolikus egyház nagyon bölcsen kezd átalakulni egy »ellentársadalommá«, narratívájában visszautasítja a feminista- és lmbtq lobbi által előírt dogmát...” – olvashatjuk Eric Zemmour, „A misét még nem mondták el” című, nemrég magyarul is megjelent esszéjében. A katolikus filozófus, író, mintha előtanulmányt írt volna a látogatáshoz: „A kereszténységért vívott csata Európában nem lehet csak a hit csatája. Meg kell védeni a kereszténység hagyatékát Európában, ezeket az építészeti, művészeti, kulturális, jogi, politikai formákat, amelyeket meg kell őriznünk vagy helyre kell állítanunk.” Nos, XIV. Leó pápa látogatása erről (is) szólt. A Notre Dame Bazilikában ismét finom tanújelét adta a hagyományaiban gyökerező és élő egyháza melletti kiállásának. Nem valamiféle divatos imamódokkal, modern zenei betétekkel zajlott az esemény.

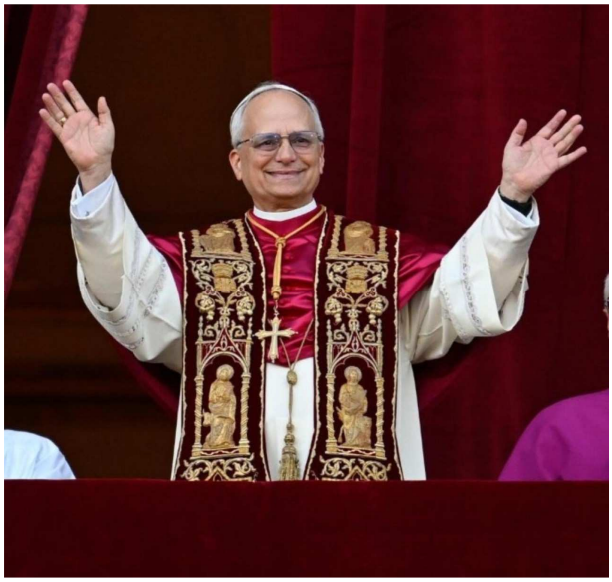

Miután néhány percre az Eucharisztia előtt adorált, vecsernyepalástban, főpapi jelvényekkel vezette az egyház hivatalos imádságát, a zsolozsmát. Az esti imaóra keretében tartotta meg tanítását. Többek közt ezt mondta, utalva a francia egyház újjászületésére is: „Ez a székesegyház azért született újjá, hogy vele együtt ti is újjászülessetek, új lendülettel törekedve az életszentségre és végezve a mindennapi küldetést. Legyetek népetek körében az egyház isteni anyaságának világos jelei: az egyház Isten szeretetéről tanúságot téve újra egységbe gyűjti és gyógyítja az emberi családot."

Két évvel ezelőtt a párizsi olimpiai megnyitó ünnepség sokakat mélységesen felháborító, olykor blaszfémikus performansza után Franciaország a Stade de France-ban egy teljesen más arcát mutatta. Nyolcvanezer, tekintetét égre emelő fiatal átlényegülten, nagy hittel volt együtt egy megrendült ágostonos szerzetessel, aki nem szégyellte könnyeit. Elérzékenyülten állt egy gyönyörű, francia szenteket bemutató, mély tanúságtételekkel lezajlott este végén az ősi ének, a Salve Regina éneklése alatt. A himnusz választása ismét üzenet volt úgy a szupermodernisták, mint a hagyományt túlhajtók felé. Van egység. A fiatalok zengték ezt, a még egyházszakadás előtt keletkezett éneket, ahogy zengik a X. Piusz közösség épp renitens konzervatívjai is templomaikban. A pápa minden liturgikus cselekményében megmutatta, nem csupán a tridenti latin misét lehet kellő mélységgel, odaadással és méltósággal ünnepelni: „Ma különösen is szembesülünk azzal, hogy korunkból mintha hiányozna a teljesség, a mélység és hiányoznának az ígéretek. Az ének, a szó és a liturgikus mozdulat nemes egyszerűsége sokak számára rést nyithat a világosságra, a béke oázisát kínálhatja egy állandó kapcsolódásban élő és zajos társadalomban." – üzente minden, a katolikus egyház liturgiáját a modernség és a kor kihívásainak való beteges megfelelési kényszerrel tevékenykedőknek. Vissza a forráshoz!

A pápa látogatásának több beszédében utalt a katolikusok közéleti kiállásának fontosságára. Nem fogadta el a Becsületrendet, nem kívánt nobilitásokkal díszvacsorázni, a lehető legtöbb időt szerette volna híveinek szánni. „A helyes laicitás tehát nem abban áll, hogy a vallást kizárjuk a közélet vagy az oktatás területéről, hanem abban, hogy azon munkálkodunk, hogy az állam és a vallási intézmények párbeszédet folytassanak egymással, és egyesítsék erőiket a közjó szolgálatában, hogy a világnak élete legyen." – tanította. Párizsi miséje előtt a Chapms-Elysées-n – mintegy szimbólikusan a fogyasztói társadalom lerolózott boltjai előtt – hívők ezrei gyóntak, papok százai álltak szó szerint helyt. Eric Zemmour pedig készítheti új esszéjét, ugyanis „A misét elmondták!" az a'la carte keresztények legnagyobb bánatára. Közel nyolcszázezren voltak rajta.

Franciaország él. A francia katolikusok élnek. Európa él és élni akar. Laus et grtaia, köszönet és hála egy oroszlánnak. Habemus papam: Leo XIV.

Kiss Antal diakónus
Katolikus Tábori Lelkészség

Kövek, fórumok, szamarak

Gyerekkoromban szinte az első istenbizonyíték volt számomra a Szentírásban szereplő érdekes epizód Jézus jeruzsálemi bevonulása előtt: „Elküldött két tanítványt a szemközti faluba, mondván: „találtok ott egy megkötött szamarat. Oldjátok el, és hozzátok ide." (Lk 19, 29-30.) A tanítványok megtalálták a szamarat. Ki tud ilyen apró dolgot egy nappal előre pontosan megmondani? – kérdeztem magamtól. Az a Jézus tehát biztosan Isten – vontam le gyerekfejjel a következtetést. Azóta már sok-sok tényező igazolja számomra Jézus isteni mivoltát. (Legtöbbet jelentenek azok a prófétai jövendölések, amelyek a gyermek Jézuson, majd a szenvedő Názáretin beteljesedtek.)

Érdekes kérdés lehet az is, miért szamárcsikót választott Jézus, hogy az vigye őt be a városba. Már sejtem a választ: mert üdvözítő tervében ott rejtőzködik szinte érthetetlen szándéka: *viteti magát. (*Mindig – kivéve a három évet, amikor Ő maga ment el igen sok helyre.) Csecsemő, majd kisgyermek korában vitték a szülei. Amikor meghalt, emberek vitték be a sírba. Ránk bízza magát az oltáriszentségben. Nekünk kell Őt vinnünk, odaadnunk…

Nagyon nagy felelősség ez. Ha mi nem visszük Őt, nem beszélünk róla, nem jelenítjük meg a szentmisében, nem adjuk oda Szent Testét – más nem teszi ezt meg. Újabb kérdés: miért vonult be Jeruzsálembe hatalmas örömrivalgás közepett? *Mert nagyon szereti az embert:* a gyenge, kísértéseket szenvedő embert, aki szeretetre, igazságra, szabad így mondani: „az Istenre született".

Jézus „fórumokat" teremt arra, hogy ezt nyilvánvalóvá tegye. Nem igaz, hogy az ember teljesen romlott! Minden időben vannak, akik azon fáradoznak, hogy manipulálják az embert, hogy elvegyék személyiségét, géppé, eszközzé, rabszolgává alacsonyítsák. Jézus ünnepet rendez, ahol önmaga valójában mosolyogva megjelenik. Ott az ember újra ember lesz. Nem kell félnie, hogy becsapják.

Jézus nem kérdezte az aggódó kafarnaumi századostól szemrehányóan: „Miért nem vigyáztál rá?" Azt mondta: *„Megyek és meggyógyítom"*. Ezt a szerető szívű Jézust kell elvinnünk, megjelenítenünk sok-sok fórumon: a családban, munkahelyünkön, templomban, hittanórákon, és a médiumokban. Fel kell szabadítanunk az ember lelkében a beléoltott, ősi, isteni szépet. Hadd merjen örülni, merjen remélni, merjen önmaga lenni, merjen hinni, Istent imádni és dicsérni!

Egyre nagyobb lett a tömeg ott, a jeruzsálemi utcán. Lelkesedésük azt mutatta, hogy a világnak Krisztus kell. Azonban ott, és akkor is, mint azóta is, annyi nemes törekvést, gorombán kudarcra akarnak ítélni. Az történt, hogy az egyik útkereszteződésnél néhány ember előlépett, megállították a szamarat, majd ezt ordították Jézus felé: „Hallgattasd el őket! – Olyanok lehettek ezek a hőbörgők, mint a „feszítsd meg!"-et kiáltók, a hittan- és erkölcstanoktatást teljesen megszűntetni akarók, a krisztusi eszméket a társadalom életéből és Európa emlékezetéből kitörölni szándékozók.

Jézus nyugodtan válaszolt nekik: Ha ők nem szólhatnak, akkor a kövek fognak kiabálni Istenről, igazságról, az örök életről, a szeretet végső győzelméről. Micsoda prófécia volt ez! Megéltük a szervezett istentelenséget. A leggorombább eszközökkel vélték elhallgattatni Jézust!

Tizennyolc éves koromban, érettségi előtt a frontra kerültem, majd a Dnyeperen túlra vittek az oroszok egy szénbányába. Mi, lelkes fiúk Jézus fórumait, a „köveket" úgy teremtettük meg, hogy a bányában, a felszíni munkán kis feszületet hordtunk cérnaszálon a nyakunkban. Kisgyerekek szaladtak oda, a nagy és istentelen Szovjetunió közepén, és csókolgatták keresztjeinket, könnyezve mondogatván: „Krisztosz, Krisztosz!..." Orosz katonák tettek hitvallást. Úgy, csendesen.

Bizony, nagyon kellenek a „megszólaló kövek", a Jézust bátran megjelenítő fórumok, emberek, papok! És kellenek a „szamarak", akik alázatos egyszerűséggel elviszik Őt. Kellenek lelkes tömegek, kellenek gyerekek, akik tiszta szívükkel lelkesen közvetítik e számító, hazug, bűnös világban azt, ami tiszta, ártatlan és szent. És Őt, aki nagyon szereti az embereket.

Lajos atya

Idézetek XIV. Leó pápa franciaországi beszédeiből

„Ne veszítsük el emberségünket a mindennapi életünket elárasztó és befolyásoló „gépek paradicsomának" közepette. Sürgető feladat elménk nevelése az etikai megkülönböztetésre, amely képes felismerni azt, ami erkölcsileg jó. Ezzel kapcsolatban szeretném felidézni, hogy „egy valóban szabad társadalom nem kényszeríti ki az uniformizálást, hanem védi a lelkiismeretek sokféleségét, megakadályozza az autoriter tendenciákat és előmozdítja az etikai párbeszédet, amely gazdagítja a társadalmi szövetet."

*

„Ma különösen is szembesülünk azzal, hogy korunkból mintha hiányozna a teljesség, a mélység és hiányoznának az ígéretek. Az ének, a szó és a liturgikus mozdulat nemes egyszerűsége sokak számára rést nyithat a világosságra, a béke oázisát kínálhatja egy állandó kapcsolódásban élő és zajos társadalomban. Titeket, akik naponta ünneplitek az eucharisztiát, arra kérlek, gondoskodjatok arról, hogy a liturgikus szertartásokat mindig méltó és illő módon ünnepeljétek, ott is, ahol kisebb közösségek gyűlnek össze."

*

„Ahh□z, h□gy jól válasszat□k, tartsát□k szem előtt ezt a szemp□nt□t: a jó életet ad, s□sem veszi el az életet; a jó gondoskodik, nem magának szerez. A jó nem valamiféle szép eszme, hanem a szeretet ragyogó arca: maga Isten!

Ezért mindnyájatokat – püspököket, papokat, diakónusokat és megszentelt személyeket – arra buzdítalak, hogy ápoljátok magatokban a liturgia iránti őszinte szeretetet."

„A bábeli torony az uralom révén kikényszerített egységet jeleníti meg (vö. Ter 11,4). Ez az építmény ugyanakkor azt is feltárja, hogy minél inkább elnyom a hatalom, annál inkább meggyengül, és megmutatja embertelen arcát. (...) Bábel tornya összeomlik, kettős negatív következménnyel. Ahogyan az általa kikényszerített egység erőltetett volt, úgy az összeomlását követő sokféleség is konfliktusokkal terhes. Ma Bábel kísértése újra megjelenik a testvériség nélkül megvalósítani kívánt globalizációban, a mohó pénzügyi gyarmatosításban, az ideológiák másokra erőltetésében, mindazokban a „kapcsolatok nélküli érintkezésekben, amelyek az emberi életet kereskedelemmé fokozzák le."

*

„Ahhoz tehát, hogy megízleljük Isten közelségét és az emberi testvériséget, el kell utasítanunk azt a mohóságot, amely felemészti kapcsolatainkat anélkül, hogy adna, és dolgokkal halmoz el bennünket anélkül, hogy táplálna. Ezek a rossz erők nemcsak erőszakos formában jelentkeznek, hanem olykor megtévesztő külsőt is öltenek, mert éppen azt ígérik, amit elvesznek tőlünk: a boldogságot."

*

„Szent Bakhita arra kötelez bennünket, hogy vegyük észre azokat, akiket nem vesznek észre, szabadítsuk fel azokat, akiket ma a gazdaság és a kultúra rabszolgaságba taszít, és tartsuk tiszteletben minden testvérünk végtelen méltóságát, akikben maga Jézus kopogtat ajtónkon. Kedves barátaim, „a valóság az, hogy a keresztények számára a szegények nem szociológiai kategóriát jelentenek, hanem magát Krisztus testét."

*

„A fiataloknak azt mondom: legyen bátorságotok felelősen megélni a béke építésének küldetését szívetekben, kapcsolataitokban, családotokban, az iskolában és az egyetemen, városaitok, országaitok és egész Európa életében!
Ne engedjetek az erőszak és az elnyomás logikájának! Szeressétek az életet minden pillanatában, és ne féljetek a jövőtől!"

*

„Ne féljetek családot alapítani, gyermekeket vállalni, és védelmezni minden ember méltóságát az anyaméhben való élet első pillanatától egészen az utolsó lélegzetig! Ne féljetek fáradhatatlanul munkálkodni közösségeitek javáért, akár politikai szerepvállalással is! Legyetek közösségépítők!"

*

„Korunk hatalmas kihívásai tekintetében arra buzdítalak benneteket, kedves testvéreim, hogy bátorságról, merészségről és missziós kreativitásról tegyetek tanúságot. Ne engedjétek, hogy elbátortalanítsanak benneteket azok a hibák, következetlenségek, sőt bukások, amelyek nyomot hagytak ennek az úton járó népnek a történetén."

*

„A katolikus oktatás azonban semmiképpen sem mondhat le saját nevelési programjáról: ez egy Krisztus-központú program, mely az emberi személy teljes körű fejlődésére, minden – lelki, kulturális, értelmi, erkölcsi és társas – dimenziójának kibontakozására irányul. Ezért senki ne lepődjön meg azon, hogy minden katolikus intézményben lehetőséget kínálnak a Jézus Krisztussal való találkozásra és igéjének hallgatására. Még kevésbé szabad megtörténnie annak, hogy bármely tanulót saját osztályában kirekesztenek pusztán azért, mert hisz Jézusban."

*

„A családon belüli hitélet elmélyítése és meggyökereztetése kétségtelenül az egyik kulcsa annak, hogy megoldást találjunk számos olyan válságra, amelyen az Egyház és társadalmaink keresztülmennek. A családban tanuljuk meg ugyanis az együttélést, a másik ember tiszteletét, a különbözőség elfogadását, egymás támogatását, a nagylelkűséget, önmagunk önzetlen odaajándékozását és az áldozatkészséget."

*

„Nem véletlen, hogy a katonai kiadások növelésére irányuló ismételt felhívásokat és az ezekből fakadó döntéseket sok kormány a másik fél veszélyességével indokolja" (Üzenet a béke 59. világnapjára, 2026. január 1.). A béke előmozdítása tevékeny munkálkodást kíván. Ma fel kell tennünk magunknak a kérdést: valóban „kreatív erőfeszítéseket" teszünk-e a világbéke előmozdításáért, vagy csupán arra törekszünk, hogy „elállítsuk a háború vérzését", és jobban felkészüljünk azokra a háborúkra, amelyekről feltételezzük, hogy még előttünk állnak."

Schall Tamás
Életem tartozéka

Mint katona kezében a fegyver,
olyan enyémben a rózsafüzér,
mikor kezeim közt morzsolgatom,
a legnagyobb biztonsággal felér.

De már önmagában az a tudat,
hogy nálam van, zsebemben hordozom,
olyan nagy erővel tölt el engem,
emberi szóval ki sem mondhatom.

A titkok, melyeket imádkozom,
Megváltónk életének titkai,
ezeket szemlélve, kimondani,
hűséges követésére segít.

Mindebben Mesternőnk Szűz Mária,
Kinek életét e titkok szőtték,
Példaképünk Ő, hogyan kell hinnünk,
aki anyai oltalmával véd.

Ha a Szentolvasót imádkozzuk,
amit Szeplőtlen' Szíve tőlünk kér,
megvalósul földünkön a béke,
a bűn senki közelébe nem ér.

Életünk része lesz a szent öröm,
az Isten emberré lett érettünk,
Lélektől' fogant, Szűztől született,
hogy Szent Karácsonyt ünnepelhessünk.

Köztünk léte világosság nekünk,
szeretni és élni tanít minket,
kincset ad, mit el nem veszíthetünk,
táplálék, mindennapi kenyerünk.

De a fájdalom sem hiányozhat,
nem leszünk különbek, mint Mesterünk,
ha Ő értünk kínhalált szenvedett,
nekünk sem lehet más az életünk.

Szenvedés-, halál húsvétba hajlik,
Vele szenvedve-, halva, élhetünk,
a feltámadásunk dicsőséges,
mint a Szent Szűz, mennyekbe vétetünk.

Testvérem, Krisztus katonája vagy?
Legyen fegyvered a rózsafüzér!
Hatásos, mert ki ezt imádkozza,
az életében minden jót elér!

XIV. Leó pápa Magnifica humanitas kezdetű enciklikája
Az emberi személy védelméről a mesterséges intelligencia korában
részletek

92. Laudato Si' enciklikájában Ferenc pápa elítélte a technokrata paradigma növekvő dominanciáját a globalizált világban, vagyis azon tendencia ellen szólt, hogy a hatékonyság, az ellenőrzés és a profit logikájának engedjük át a személyes, társadalmi és gazdasági döntéseket. Ugyanis ekkor az történik, hogy a technológia nem marad egyszerűen eszköz, hanem mércévé válik, amely alapján mindent megítélnek, elkezdi diktálni, hogy mi számít és mit lehet kiselejtezni, és így a teremtést a kizsákmányolás tárgyává és az emberi lényeket puszta fogaskerekekké fokozza le a minél nagyobb teljesítmény elérésének érdekében.

93. Ez a paradigma az elmúlt években gyorsan elterjedt, részben a mesterséges intelligencia, a kognitív tudomány, a nanotechnológia, a robotika és a biotechnológia terjeszkedése által. Önmagukban ezek az innovációk nagyban szolgálhatják az emberi fejlődést és közös otthonunk gondozását, de éppen a hatalmuk miatt siettethetik a technokrata paradigma kiterjesztését, és ezért helyes alkalmazásukhoz új spirituális, etikai és politikai keretre van szükség. A nagyobb hatalom nem feltétlenül jelent valami jobbat. Ebben a tekintetben Romano Guardini szavai továbbra is relevánsak: „A kortárs embert nem képezték ki arra, hogy jól használja a hatalmat."

94. Az emberiség saját hatalma áldozatává válásának veszélyét már VI. Szent Pál is felismerte, aki arra figyelmeztetett, hogy „a legkülönlegesebb tudományos fejlődés, a legmegdöbbentőbb technikai bravúrok és a legcsodálatosabb gazdasági növekedés, hacsak nem kíséri hiteles erkölcsi és társadalmi fejlődés, hosszú távon az ember ellen fog fordulni".

Plébániánk hírei

Szentmisék

hétfő-kedd-szerda-csütörtök-péntek-szombat 17.00
vasárnap 10.00 és18.00 (angol nyelvű)

Folyamatos szentségimádást tartunk a templomban
9.00 és 22.00 óra között.

PLÉBÁNIÁNK RENDSZERES PROGRAMJAI
szeptembertől

Hétfő	18.00	Felnőtt katekézis
Kedd	17.00	Elváltak és Egyedül Maradtak szentmiséje (havonta első kedden) és találkozója a Szent Kinga teremben
Szerda	15.45	Karitász hittan (a konkrét dátumok szórólapokon)
Péntek	15.00	Engesztelő imaóra a hazáért
	16.00	Rózsafüzér
	16.30	Vesperás
	18.00	Szent József Férfikör (minden második héten)

Októberben hétköznapokon a szentmise előtt, 16.30-tól a rózsafüzért imádkozzuk.

Gyóntatás: vasárnap 9.00-9.50

Lelki tanácsadás egyeztetés szerint
bitter.belvarosiplebania@gmail.com
30 591 2601

PESTI FŐTEMPLOM

Spirituális közösségi lap

XIII. évf. 71. szám

A Belvárosi Nagyboldogasszony Főplébánia lapja

Kiadja:
a
Belvárosi Főplébánia

Felelős kiadó:
Dr. Osztie Zoltán

Szerkesztő:
Bitter Lajos

Munkatársak:

Csorba Gábor
Dr. Kerényi Lajos
Kiss Antal
Schall Tamás
Zöldyné Szita Erzsébet

Korrektúra:
Faga-Nagy Mária

Szerkesztőség:

Budapest 1056 Március 15. tér 2.
bitter.belvarosiplebania@gmail.com

Megjelenik:
12 oldalon

PESTI FŐTEMPLOM

SPIRITUÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

XIII. évfolyam 71. szám *2026. október*

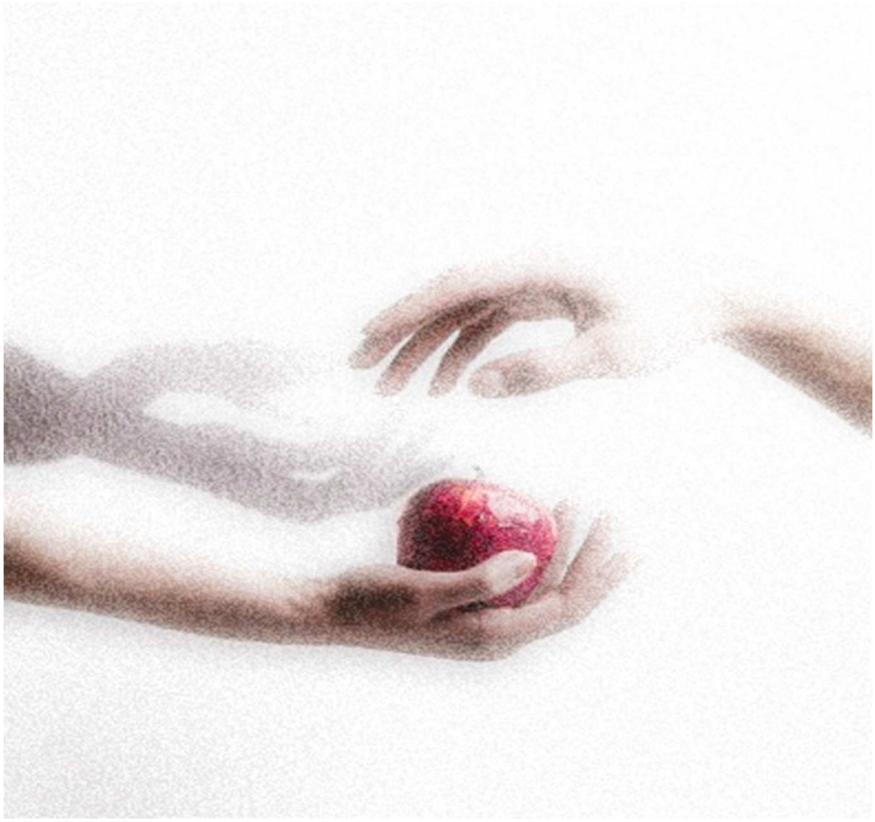

Tartalom

- Nagyszerű emberségünk
- Ki az ember?
- Októberi fénysugár
- A legnagyobb kincs
- Háromféle lelkület
- A régi mint új
- Kövek, fórumok, szamarak
- Leó pápa beszédei
- Életem tartozéka

BELVÁROSI NAGYBOLDOGASSZONY FŐPLÉBÁNIA

1056 Budapest, Március 15. tér 2. T: 318 3108 belvarosiplebania@gmail.com

Nagyszerű emberségünk

Örömünkre megjelent magyar fordításban is XIV. Leó pápánk új enciklikája, amely – beszédesen – a „Nagyszerű emberség” szavakkal kezdődik. Témája „az emberi személy védelme a mesterséges intelligencia korában”.

Már a cím is sokatmondó, melyben két állítás van. Egyrészt az emberi személy támadásoknak van kitéve, ezért védelemre szorul. Ezeknek tanúi és elszenvedő alanyai vagyunk. Fogantatásunk pillanatától az e világból való távozásunkig (halálunkig) folyamatos veszélyben élünk. Gondoljuk meg az állítás valóságát: napjainkra az ember számára legveszélyesebb hely az anyaméh. A világháborúk tömegmészárlásaihoz hasonló méretű gyilkolás folyik a magzatelhajtás révén. De nem kevésbé veszélyes és pusztító a gender ideológia és az LMBTQ program keresztülvitele például az oktatási intézményekben. Lássuk meg a gyerekek nemi identitásába történő bevezetésének problémáját. Ma többségében nem a szülők végzik el az ezzel kapcsolatos kötelességüket, hanem a kortárs csoportok, az internet irányítói, vagy éppenséggel magukra vannak hagyva a témában. Ismerjük a meddőség terjedését és az ezzel kapcsolatos megoldási kísérleteket, amelyek a legtöbb esetben emberellenesek. Tisztában vagyunk azzal, hogy az élet egyéb helyzeteiben sem kapja meg az ember a neki járó tiszteletet. Egyebek között szembe kell néznünk a háborúk közepette emberi méltóságukban megalázott, ellehetetlenült helyzetben élők sorsával (leginkább Kárpátalján). Végül tekintsük az öregkorban kiszolgáltatott helyzetben élőket. Sorolhatnánk tovább az élet válsághelyzeteiben élők segítségre szorultságát. Nem véletlenül hoztuk létre a „Jó, hogy vagy!” életvédők szövetségét, mely az emberi személy méltóságának képviseletét tűzte zászlajára, és egységbe vonja az ezen a területen dolgozó szervezeteket és személyeket. Kérem, nézzék meg a Szövetség internetes felületeit!

Az enciklika másik állítása szerint a mesterséges intelligencia kora itt van. Nem jövőbeli, hanem jelen valóság, az életünk mindennapjaiban meghatározó tényező. Használata nélkül – nem is lassan – mindennapjaink nehézzé válnak, segítségre szorulunk, majd lemaradunk. Lehetőséget kínál, ugyanakkor óriási veszélyeket rejt, egyelőre beláthatatlan következményekkel jár. Már az elnevezése is téves, hiszen a szóhasználatban „intelligens”, személyes tűnik. Nem az! A programozás szerint még érzelmeket is mutat, melyeket képes partnerként feltüntetni. Sok fiatal már ebben a kapcsolatban él. Nem személyes viszonyaiban, hanem a géppel kommunikál, következésképpen elszigetelődik, elmagányosodik. Fölvetődött már az is, hogy közreműködésével szentgyónást lehessen végezni. Abszurd ötlet, éppen a személyesség, így az emberi méltóság lábbal tiprása. Lelkiismeretvizsgálatot, bűnbánatot, megtérést, megújult Isten-kapcsolatot a gép nem tud végrehajtani, sem szolgálni. Iszonyúan megnöveli az életvitelünk már-már amúgy is elviselhetetlen tempóját. Ráadásul működtetése olyan energiaigényt támaszt, amit nem tudnak az egyes államok kielégíteni. Az Egyesült Királyság (Anglia) teljes, éves energiafogyasztására van szükség a fedezetéhez. Szempontként említik a szakértők, hogy a fejlesztés hihetetlen ütemben zajlik. Az egyes országok nem fognak leállni, vagy határt szabni, sem a kutatás, sem a fölhasználás terén, mert fölfogásuk szerint nem maradhatnak le a többi kutatásokban résztvevő országokkal szemben. Külön rendszere van Amerikának, Kínának, Európának…

Milyen világ alakul körülöttünk? Az Egyház küldetése, hogy védje, képviselje a személyességet, az emberi személy méltóságát, az imádságos Isten-kapcsolatot, az élet értelmének evidenciáját, a kutatás és eredményei fölhasználásának határait az ember javára, az elszemélytelenedés ellen küzdjön, a közösségeket építse és működtesse, a személyes jelenlét alkalmait teremtse meg és – amint a Szentatya részletesen kifejti – „a szeretet civilizációját építse”.

A Szentatya üzenetének leginkább reményt keltő üzenete, hogy a Teremtő Isten, mennyei Atyánk nagyszerű hivatásra hívta életbe az embert. Méltóságra emelte, amikor képére és hasonlatosságára alkotta meg. Ne adjuk föl az Isten alkotta rendet, ne tagadjuk meg küldetésünket, ne alázzuk meg önmagunkat, hanem – Jézus mintájára – hordozzuk és bontakoztassuk ki „nagyszerű emberségünket”!

Kérem, hogy olvassuk el az enciklikát, hogy tájékozottak legyünk korunk kihívásai terén és követni tudjuk azokat a folyamatokat, amelyek meghatározzák egyéni és közösségi életünket, valamint kijelölik küldetésünk területeit. A dokumentum megvásárolható a Szent István Társulat kiadásában.

Dr. Osztie Zoltán plébános

Az emberi létezés egyetlen dimenziójának abszolút szintre emelése veszélyes. Kaotikus állapotokat nem csak a hiány, a szűkösség okoz, de az ellenőrizetlen növekedés is az elszegényedés forrása lehet. Így az intelligencia (értelem), amikor abszolúttá válik, rátelepszik és elnyomja az élet más alapvető dimenzióit, például a szeretetet, az érzelmet, az akaratot, az elkötelezettséget az odaadást, vagyis az emberi kapcsolatokat. (Magnifica humanitas 113.)

Ki az ember?

Amikor az ember szembesül különböző testi, lelki panaszaival, aggodalmaival, bajaival, szorongásaival – és kinek az életében ne lennének ilyenek –, melyek „jól-létét” akadályozzák, természetesen szeretne megszabadulni ezektől, és orvoshoz, esetleg pszichológushoz fordul. A panaszok hátterében gyakran lelki folyamatok húzódnak meg, például aktuális élethelyzet, gyermekkori traumák, amelyek a tudat alatt működve fejtik ki hatásukat. Amennyiben ezek tudatossá válnak, akkor maga az a tény, hogy a probléma oka napvilágra kerül, adott esetben jelentheti annak orvoslását, de fordítottja is lehetséges, és valamilyen kövonalazatlan, homályos üresség, aggodalomérzés válik dominánssá. Ez azt jelentheti, hogy válaszadásra vagyunk hivatottak a kérdésben: mi az élet értelme? Ugyanis erre még nincs igazi válaszunk. Ebben az esetben nem a mi okból –, hanem a „mi célból aggódunk?” kérdést kell feltenni. Mi a fő célunk? Ezt a kérdést teszi fel az egyik pszichológiai módszer, amelyik ahhoz az adottságunkhoz próbál irányítani, amely minden emberben megvan, mindig ép, és arra szólít bennünket, hogy szabadon, a célt szem előtt tartva vegyünk részt saját életünkben, majd annak lassú és végső elmúlásában. Ennek a célnak a veszélybe kerülése okozhatja igazi aggodalmunkat.

Valójában életünk értelmességéről, méghozzá végső értelmességéről van szó. Az említett adottságot a pszichológia a mindig ép, transzmorbid személyiségmagnak nevezi, „amelyben” megjelenik a szabadság és az értelemfelismerés szempontja, ugyanakkor azonban a személyes tagadás és öngátlás lehetősége is. A transzmorbid, sérthetetlen szellemi fórum bizonyos kérdéseket és válaszokat képes „önmagukban is érvényesnek” elismerni, ezért az ember, mint személyiség – ha hagyja – megszólítható. Ez a pszichológiai módszer a logoterápia, amely az élet értelmességének kérdését veti fel, mint a terápia alapkérdését. Feltárhatja, hogy egy adott ember esetében a „jól-lét” hiányának oka az élet végső értelmességébe vetett bizalom hiánya. Ennél sokkal többet nem mondhat, mert a továbbiakban már egy másik tudomány, a teológia illetékes.

Felmerülhet a kérdés, hogy a „transzmorbid személyiségmag” fogalom összevethető-e a teológiai személyfogalommal? Nem, mert a pszichológiának nem dolga a teológiai szemlélet, de végül is kimondja: „a transzmorbid személyiségmag az ember sérthetetlen szellemi rétege, a megismételhetetlen, egyszeri személy hordozója”. Tehát nem maga a megismételhetetlen emberi személy, hanem annak „hordozója”.

Három olyan fogalmunk van, amelyeket tisztáznunk kell ahhoz, hogy tudjuk, mit jelölnek a pszichológiában, ill. a teológiában, és ezek hogyan viszonyulnak egymáshoz. Annál is inkább mivel ezek a fogalmak gyakran szinonimaként jelennek meg. Nem kevesebbről van szó, mint az emberről, Istenről, az ember immanens (világon belüli) és transzcendens (világon túlnyúló) végső céljáról, annak elfogadásáról vagy tagadásáról, a keresztény kinyilatkoztatás szívéről. Ezek: az „én”, a „személyiség” és a „személy”.

A pszichológia többféle énről beszél (ideális én, reális én, fantázia én, prezentált én, tükör én, hamis én), ugyanakkor elismeri a nyilvánvaló tényt, hogy az „én” egész életünk során változatlan, vagyis énünk magja egy velünk született entitás. Az „énnek” pedig pszichológiai és spirituális dimenziója van, melyek részben átfedik egymást, és ez a sajátossága a pszichofizikai és társadalmi meghatározottságok mellett – a transzcendensre irányuló nyitottsága miatt – döntésre ad lehetőséget.

A személyiség szó alatt a pszichológia pszichofizikai rendszerek szerveződését érti az egyénen belül, amelyek meghatározzák a gondolkodást és a viselkedést. A személy szónak nincs konkrét elkülönülő tartalma a pszichológiában, illetve – ahogy fentebb említettük – „rejtőzködően” jelenik meg: mint az ember sérthetetlen szellemi rétege, a transzmorbid személyiségmag által hordozott szellemi valóság. Hogy miféle valóságról lehet szó, arról a pszichológia – helyesen – nem nyilatkozik.

A teológia nyelvén világosan beszélhetünk. A kiindulópont egy igen egyszerű kérdés: mi következik az emberi mivoltra nézve abból, amit megtestesülésnek hívunk, vagyis abból, hogy Jézus Krisztus egyszerre valóságos Isten és valóságos ember, egy személyben? Az következik, hogy miután Jézus Krisztus valóságos Isten és valóságos ember egy személyben, az emberről, mint megismételhetetlen egyszeri személyről csak Istenre vonatkoztatottságában beszélhetünk. Tehát az ember egyszeriségének legbelsőbb lényege, a személye – képben kifejezve – „üres” lenne Isten nélkül, vagyis nem is lenne ember, esetleg nagyon értelmes állat vagy gép, olyan, mint a mesterséges intelligencia, aminek elszabadulása a poszthumanizmus és a transzhumanizmus luciferi perspektívájában éppen a személyt, és így az ember igazi emberségének alapvető dimenzióit, a szeretetet, az érzelmet, az akaratot, az elkötelezettséget és az odaadást, vagyis az emberi kapcsolatokat szegényíti el. (Vö. XIV. Leó pápa Magnifica humanitas enciklika).

A „személy” kizárólagosan keresztény teológiai fogalom, ugyanakkor minden ember személy. Az ismeret forrása a kinyilatkoztatás és a hit, a hitben viszont kézzelfogható bizonyíték van: maga az ember. Bármilyen tudomány jelölhet ezzel a szóval valamilyen emberi jelenséget, de az nem az a személy, akiről a teológia beszél, akik mi emberek vagyunk.

A lelki szenvedésnek valódi oka lehet a cél hiánya. S ha van végső cél, akkor már nem is valami más közvetlen ok megszüntetése – amely, ha lehetséges, akkor szükséges is – vezet eredményre, nem is a feldolgozás, hanem a túllépés. Nem a pszichológia egyébként legális és szükséges céljai, nemcsak az egyén jól-léte, „önmegvalósítása”, hanem az ember túllépése önmagán, ami az életben lehetséges, de alapvetően befejezhetetlen folyamat. A befejezettség teológiai neve: üdvösség.

Tehát és végül, ha a kereszténység életalakító szerepét, az élethez és halálhoz való viszonyát pszichológiai nyelven fejezzük ki, akkor tudomásul vehetjük, hogy a testi (biológiai), lelki (pszichológiai) és a környezeti, társadalmi (szociológiai) hatások együttesen meghatározzák az ember természetes helyzetét, amivel kapcsolatban – helyesen – a személyiség szót használjuk. A szellemi személyünk, aki (és nem: ami) testünktől – személyiségünktől – elválaszthatatlan halálunkig, a mindezekhez való viszonyulásunk, a transzmorbid személyiségmag mögött van (azt is mondhatnánk: „ott sóhajtozik ki nem mondható szavakkal a lélek”), és ha hagyjuk és akarjuk, átalakítja viszonyulásunkat életünkhöz és halálunkhoz. A problémával, bajjal, betegséggel, szenvedéssel és persze végül a halállal, vagyis a belső és külső körülményekkel kapcsolatos álláspontunk kialakításában a személyiségünknek főszerepe van, de mögötte rejlik az igazi legvégső fórum, aki akár közvetetten, akár közvetlenül felteszi az utolsó kérdést. Ez azt jelenti, hogy hitben hozzuk meg a végső választ, ami minél előbb és mindenekelőtt a cél. De azért az az ismeret, hogy az emberi személy értelmezése kizárólag teológiai nézőpontból lehetséges, a bizonytalanok, a kulturkeresztények, az „éjfélimisés” keresztények, a nem hívők, a kételkedők, a tagadók, az aggódók számára felhívást jelenthet, mert agnosztikus „tartózkodás”, kitalált isten nincs. Kegyelem van és feltámadás.

BL

Októberi fénysugár

Októbernek szépsége van: a gyengülő nap minden sugarát kihasználja, hogy tovább szépítse az ősz egyébként is nagyszerű színpompáját: azt a tarka ruhát, amit a természet magára ölt. Ebben az őszi napsugárban Máriára gondolunk mint a Rózsafüzér Királynőjére és a Magyarok Nagyasszonyára. Égi Édesanyánk minden nap kéri a rózsafüzér imádságot, ezt a hónapot pedig különösen is a rózsafüzérnek szenteljük.

A rózsafüzér imádság mindnyájunkat Krisztus titkainak átelmélkedésére késztet a Boldogságos Szűz Mária vezetésével, aki egyedülálló módon részese volt Isten Fia születésének, működésének, szenvedésének és dicsőséges feltámadásának.

Szűz Mária rózsafüzére olyan imádság, amely részeinek egyszerűségében az egész evangéliumi üzenet mélysége nyilvánul meg. Maga a Szent Szűz bátorított bennünket jelenései alkalmával, hogy imádkozzuk ezt az imádságot. „Mondjátok el a rózsafüzért minden nap, hogy elnyerjétek a világ békéjét és a háború végét”. 1917 május 13-án, első jelenése alkalmával kérte ezt Fatimában, ahol „a Rózsafüzér Királynőjeként” jelent meg.

A rózsafüzér hatékony fegyver. Használjuk bizalommal, és elcsodálkozunk az eredményeitől! Mindent ki lehet imádkozni, és mindenkit be lehet imádkozni. A rózsafüzér imádság útján Krisztus egész szeretetét megtaláljuk. Erőt kapunk, hogy Isten akaratát tökéletesen teljesíteni tudjuk; hogy embertársaink szolgálatára legyünk.

Október lenyűgözően szép, mert nap mint nap milliók szívéből, az ajkakon át száll a köszöntés Máriához: Üdvözlégy… és száll a kérés: Asszonyunk Szűz Mária… Senki a világon nem tudja úgy köszönteni és kérni Máriát, mint mi, magyarok. Sajátos jogon, sajátos történelmi háttérrel-tapasztalattal, sajátos lelkülettel.

És mindig van annyi imádkozó magyar: „üdvözlégymáriás”-, „asszonyunkszűzmáriás” magyar, amennyi elégségesnek tűnik annak biztosítására, hogy a nemzetnek-, a hazának jövője legyen a Szent Korona jogarának kiterjedésében.

Asszonyunk, Szűz Mária! Sajátos jogon, sajátos történelmi háttérrel-tapasztalattal, sajátos lelkülettel. S ebben a „sajátos”- ban benne van Szent István királyunk többször megismételt önfelajánlása, végül a Szent Korona és ezzel az ország Szűz Mária tulajdonába való átadása. Nemcsak az ország, hanem az ország népe is! Magyar vagyok, Mária tulajdona vagyok, hazám Mária országa. Mindszenty bíboros úr hívta fel a figyelmet: „Csodálatos fonala a magyar történelemnek a Mária-tisztelet.

Ahogy a Duna kiemelkedik vízhálózatunkból, úgy emelkedik ki szélességével a Mária-tisztelet a történelmünket átjáró sok egyéb szellemi, lelki folyamból."

A jelenre pedig: „Most kell nekünk módot adnunk a Nagyasszonynak hívő magatartásunkkal, kitartó és egyetemes esengésünkkel arra, hogy megmutathassa: pártfogása segíthet, és édesanyánk ma is." Hívő magatartásunkkal: Krisztust megvallva és hirdetve az élet minden területén! A hazafiasság igazi talaja csakis a komolyan megélt keresztény hit lehet.

Szent István, első királyunk rendelésének kikristályosodása, hogy Szűzanyánkat Nagyasszonyunknak és Patrónánknak tudjuk. Élete művének betetőzéseként a Nagyasszonynak ajánlja föl fiatal, még csak alig alakuló keresztény országát.

A mai magyar embernek, ez az esemény már szinte semmit nem mond. A valamikori fiatal katolikusoknak mint kedves nemzeti emlék, mint jámbor legenda ott él ugyan még valahol a lelke mélyén, de a szentistváni tett jelképi tartalma és eszmei jelentősége kiveszett legtöbbnek szívéből. Az iskolák semlegessége nem csak az élő hitet és erkölcsöt, hanem a nemzeti érzést is legfőbb ellenségének tekinti.

Szent Ágoston mondta egy alkalommal: magasabb eszmei célok nélkül az államok nem egyebek rablóbandáknál. Az ilyen államokban nem a pénz hiányzik, nem is az eszközök, vagy éppen az élelmiszer, sokkal inkább az emberiesség, a becsület, a tisztakezűség, az önzetlenség. Nem beszélve az őszinteségről és igazságérzetről. A családi élet is üzletté és számítássá válik, az önzés és kiélés helyévé. S mihelyt az önzés úgy kívánja, aggálytalanul szét lehet dönteni, még ha belepusztul is a gyermek, a másik fél, s a nemzet maga.

Ha ma körülnézünk szép hazánkban, van-e torkot fojtogatóbb és szívet szorongatóbb jelenség, mint a testi-lelki, anyagi és szellemi környezetszennyezés? A gyűlölködés, megosztottság, szeretetlenség!

Vajon meg tudunk-e állni ezen a sátáni csúszdán, amelyen Mécs László szavai szerint „az Ember: sárkánymagból sarjadt fattya véres rögnek elfeledte, hogy az arca régen Krisztus arca volt." És ki hallja meg ma a számonkérő lelkiismeret szavát Sík Sándor szavaival: „Embernyi ember vagytok-e? Embernyomokat hagytok-e?" Olyan vészes eltájolódásban élünk már, hogy ma félelmetesebben dörömböl a még érző szív ajtaján ugyancsak Mécs László szava: „Ha a mérték tönkrement, senki-semmi meg nem ment"!

A mérték: Jézus Krisztus, aki „fogantatott Szentlélektől, született Szűz Máriától". És a gyilkos testi-lelki szennyeződés nem szüntethető meg más eszközökkel, csak, amit az imádkozó magyarok tesznek, új életet és új lelket, tiszta vizet és tiszta levegőt árasztó erkölcsi vállalásaikban.

Napjainkban fénylő jelként ragyog Magyarok Nagyasszonyának alakja. Az a tény, hogy vagyunk egypáran, akik hiszünk abban, amit első királyunk ránk hagyományozott: hogy az Istenember édesanyjának keze állandóan rajtunk pihen; és nekünk többre kell törekednünk, mint a megélhetés bármi úton való biztosítása, az érdekek és ösztönök és hangulatok által való ide-oda hányattatására, a nemzet konzumidiótává süllyesztésére.

Mindszenty bíboros úrral együtt valljuk: „A mi eszményünk egy olyan Magyarország megteremtése, amelynek alapja a valláserkölcs, támasza a nemzeti érzés, ifjai és leányai pedig hívők és magyarok." Ezért ma Magyarországon gyakorló katolikusnak lenni a legnagyobb hazafias, nemzetmentő tett.

A Magyarok Nagyasszonya útitársunk életünk ösvényein. Kérjük, vezessen minket, nehogy az elképedő siránkozás túláradjon ajkunkon, nehogy a csüggedés legyőzze a cselekvést, befagyassza a lelkesedést, a múlt súlya megakadályozza, hogy hitelt adjunk a jövőnek! De bátrak legyünk hinni, és megvallani hitünket; cselekedni a hit erejében, élve a szeretet életét, mely Isten országát bontja ki közöttünk!

A Boldogságos Szűz Mária, Nagyasszonyunk és Patrónánk oltalma alatt áldott legyen Magyarország, békében, örömben és jólétben; mi pedig élő hittel hűségesen, elköteleződve, áldva magasztaljuk az élő Istent, köszönetet mondva Égi Édesanyánknak!

Schall Tamás atya

A Szent Kinga Körben is a legnagyobb kincs az Istenre fókuszáló, közösséget megélő ember

„Férje halála után Szent Kinga az ószandeci kolostor apátnője lett. A kolostort a tatárok földúlták, és Kingának 63 évesen az újjáépítés munkáját kellett irányítania" – olvashatjuk életrajzában.

A Szent Kinga Kör tagjaiként, névadónkhoz híven, a szenior korba lépve is, egyházi közösségünkkel, közösségünkért aktívan együttműködve találkozunk kéthetente.

A Kör életébe, lelkiségébe és terveibe jelentős változást hozott az a szándék, hogy a jelenkori kultúra, társadalom, személyes kapcsolatok állandó kritikája és személyes frusztráció helyett továbblépjünk egy cselekvő életmód irányába.

Néhány éve Rod Dreher „Szent Benedek válaszútján” c. műve mentén feltártuk, hogy mi az, ami minket leginkább elkeserít, félelemmel tölt el. Az ijesztő tendenciák azóta csak erősödtek. Korának fenyegető káoszára jó példaként állt előttünk Szent Benedek válasza.

Négy témában mi is elhatározást tettünk, és ezekre rendszeresen visszatértünk:
ima: engedjük be Istent az életünkbe,
munka: Istennek szentelve végezzük,
közösség: odaadóan, ne program fogyasztói lelkületel kapcsolódjunk egymáshoz,
olvasás: elmélyülten, igényes szövegeket vegyünk kézbe.

Azt is megnéztük, mit tettek eleink ezeken a területeken, milyen tapasztalatunk van, amit megélni és továbbadni érdemes. Ezekre fókuszálva tudott csoportunkból egyre inkább közösség alakulni. Az ima szerves része összejöveteleinknek, még nyilvános helyen is. Az evangéliummal való imát különösen is gyakoroljuk, ez segít egymás hitének erősítésében is.

Őseink hozzáállása a munkához, annak méltósága segít ellenáramban maradni a fogyasztói társadalomban.

Olvasásélményeinket megosztjuk, buzdítjuk egymást arra, hogy ne engedjünk a digitális huzalozás csábításának. Egyéb kulturális programjaink kiválasztásában is ezeket a szempontokat tartjuk fontosnak. Legutóbb Molnár C. Pálnak, templomunk oltárképe alkotójának Assisi Szent Ferenc témájú műveiről hallottunk-láttunk tárlatvezetést a Ráth Lépcső Galériában.

A közösséghez való tartozás elementáris igénye tagjainknak. Ennek építését szolgálja, hogy együtt tervezzük meg féléves menetrendünket. Ki-ki hozzáadja érdeklődését, tapasztalatát, talentumát, aktivitását. Önállóság és összetartozás segíti, hogy empátiával tudjunk egymás felé fordulni, egymást testben és lélekben erősíteni.

A közösség építésében az egymásra figyelést, párbeszédet szeretnénk gyakorolni az összejövetelek közötti időben is, találkozásokkal, élőben vagy akár telefonon. Ehhez a Szt. Kinga kör alkalmán a szeptemberi indulás óta minden alkalommal kihúzzuk valakinek a nevét és a következő találkozásig személyes kapcsolatba lépünk vele.

Bár vannak határaink, zárt összejöveteleink, de tartunk az egész egyházközségnek is nyílt alkalmakat. A közös keresztútjárás a templomban és az Öröm útja-járás a rózsakertben ebben az évben a nagyobb közösség felé nyitást mutatták már, nagy örömünkre.

Az egyházközségen belül az adventi időben a közösségek közötti találkozásra azt tervezzük, hogy feleleventjük és megéljük együtt a „Szállást keres a Szentcsalád” rítusát.

Zöldyné Szita Erzsébet

A háromféle lelkületű szolgálat

Karitász küldetésünk az emberek üdvösségének szolgálatára irányul, elsősorban tehát lelki javakat szeretnénk közvetíteni, átadni. Örök kincsek ezek, melyeket *„a moly nem rágja meg, a rozsda nem marja”* (vö. Mt 6,20). Ehhez a természetfeletti küldetéshez természetes eszközöket is latba vetünk, úgy mint pl. a tárgyi adományok, vagy a találékony segítő tevékenység.

Bizonyára sokan tapasztaltuk azt is, hogy szegényeink, gondozottjaink, akik nem tartoznak szorosan az egyházhoz, nem vallásosak, de a hozzánk való kötődéssel mégiscsak kapcsolatba kerülnek Krisztussal, éppen rajtunk keresztül. Úgy gondolják, hogyha minket ismernek, ha velünk jóban vannak, akkor ezzel biztosítják Istennel való jó kapcsolatukat is, vagy legalábbis közelebb kerülnek Hozzá. Ez igen nagy felelősség számunkra, ezért fontos kiemelni, hogy nem az a lényeg, hogy minket ismerjenek, hanem az, hogy az Urat, a Világmindenség Királyát ismerjék meg, szeressék meg Őt, hogy azután Ő is megismerje őket az utolsó órában. Alázattal végezzük tehát munkánkat és bízzunk abban, hogy Istennek minden lehetséges, Ő a szívek vizsgálója, Ő tudja, hogy kiben mi lakozik, Szentlelke pedig a szívek vezére.

Éppen ezért ne is ítélkezzünk, hanem csak bízzunk és szeressünk! *„Mert sokan lesznek az elsőkből utolsók és az utolsókból elsők.”(Lk 13,29).*

Minket, karitászosokat is érnek bőven kísértések munkánk, életünk során, akik Krisztus Királynak szolgálunk. Szent Brigitta, Európa társvédőszentjének (XIV. sz.) magánkinyilatkoztatásban az Úr háromféle lelkületű szolgálótípust mutatott be.

Mindegyik hiszi, hogy Krisztus az Isten, a mindenható, de az egyik szándéka, hogy a szolgálattal földi dolgokat, kincseket nyerjen: gazdagságot, hatalmat, hírnevet. Az Úr, a kívánságuknak megfelelően részesíti is őket ebben, de a mennyei dicsőség rovására, mert az ilyen ember el is veszíti az égi jutalmat.

A másik szolgálótípus azt gondolja, hogy Krisztus Király a szigorú bíró. Az ilyen emberek a büntetéstől való félelemmel szolgálnak, nem a mennyei dicsőség és nem az Úr iránti szeretet hajtja őket. Őket a helytelen Úrfélelem motiválja és nem az önzetlen, bizalommal teli szeretet, ők azok, akiknek a bűnbánatuk nem tud tökéletes lenni, mert nem szabadok, a büntetéstől félnek, ezért csak félszívvel szolgálnak.

A harmadik típusú szolgáló tudja, hogy az Úr Igaz Isten, igazságos és irgalmas. Nem a büntetés elkerülése végett, hanem az Isten iránti önzetlen szeretetből fakadóan szolgálnak, ez motiválja őket. Ők azok, akiknek akarata megegyezik az Úr akaratával, ezért meghallgatásra találnak.

Tegyük fel az egyházi év végén, Krisztus Király főünnepének közeledtével a kérdést magunknak: melyik szolgálók vagyunk mi? Melyikhez hasonlítunk

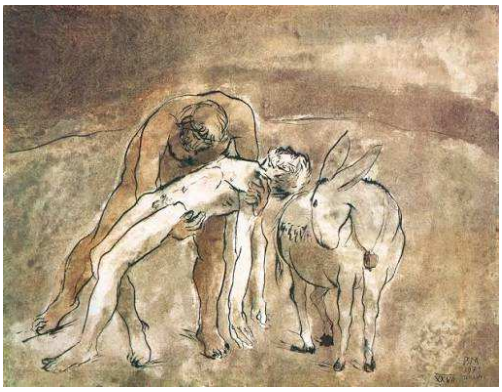

leginkább? Melyik típusból mennyi van bennünk? Félünk-e vagy bátrak, szabadok vagyunk legbelül?

Az Úr irgalmas szeretettel és igazsággal fordul felénk, mert Ő maga az Igazság és az Irgalom. Akik nem szeretik Őt, azokkal igazságos, akik szeretik Őt, azokkal irgalmas. Ezért a legnagyobb tulajdonsága Istennek az Ő irgalmassága, ahogy Szent Fausztina nővér tanította.

Szeressük tehát tiszta szívvel az Urat, a Világmindenség királyát, bátran haladjunk előre Vele! Így vágjunk bele a közelgő ádventi, karácsonyi karitászmunkánkba otthon, a családunkban, az egyházközségünkben, a szegényeink, rászorulóink körében! Önzetlen és szabad lelkülettel, alázatosan, szelíden, de bátran és határozattan végezve a munkánkat, tanúságtevői leszünk az Igaz Szeretetnek, Aki legyőzte a világot és üdvözíti a benne bízókat. *„Krisztus Király, üdvözíts minket!*
”

Csorba Gábor
állandó diakónus

A régi, mint új

XIV. Leó pápa semmi újat nem mondott Franciaországban, mert pontosan tudta, hogy ez ma a forradalmian új: a kétezer éves katolikus egyház nagy, terebélyes fájának értékei, mély gyökerei és az ágvégeken éledő megannyi fiatal hajtással. Nem szétszórt, mindig protestáló magoncok, új és új ideológiák növekedési kísérleteire való reakciókkal fárasztotta hallgatóit. Jó ütemérzékkel érkezett Franciaországba.

Arra senki sem számított, hogy az Igazság – az Evangélium – bátor kimondása maga alá temeti a hamis szabadság hazug világát. egyetlen pillanat alatt. Ugyanis kinyílt a repülőgép ajtaja, és XIV. Leó már öltözetével üzent. Főpapként, nem fehér ruhás civilként érkezett. A liturgián is használt karingben, felette a vértanúság színét, a bíbort hordozó mocétummal, és mellén Krisztus keresztjével vonult a díszsorfal előtt. Megjelenésével nem egy miniállam vezetője, hanem egy két lábbal a földön járó egyházfő, Szent Péter utódja tette tiszteletét az európai kereszténység egyik bölcsőjében.

Mik lehetnek a magyar közélet számára is fontos üzenetei? „A franciaországi katolikus egyház nagyon bölcsen kezd átalakulni egy »ellentársadalommá«, narratívájában visszautasítja a feminista- és lmbtq lobbi által előírt dogmát...” – olvashatjuk Eric Zemmour, „A misét még nem mondták el” című, nemrég magyarul is megjelent esszéjében. A katolikus filozófus, író, mintha előtanulmányt írt volna a látogatáshoz: „A kereszténységért vívott csata Európában nem lehet csak a hit csatája. Meg kell védeni a kereszténység hagyatékát Európában, ezeket az építészeti, művészeti, kulturális, jogi, politikai formákat, amelyeket meg kell őriznünk vagy helyre kell állítanunk.” Nos, XIV. Leó pápa látogatása erről (is) szólt. A Notre Dame Bazilikában ismét finom tanújelét adta a hagyományaiban gyökerező és élő egyháza melletti kiállásának. Nem valamiféle divatos imamódokkal, modern zenei betétekkel zajlott az esemény.

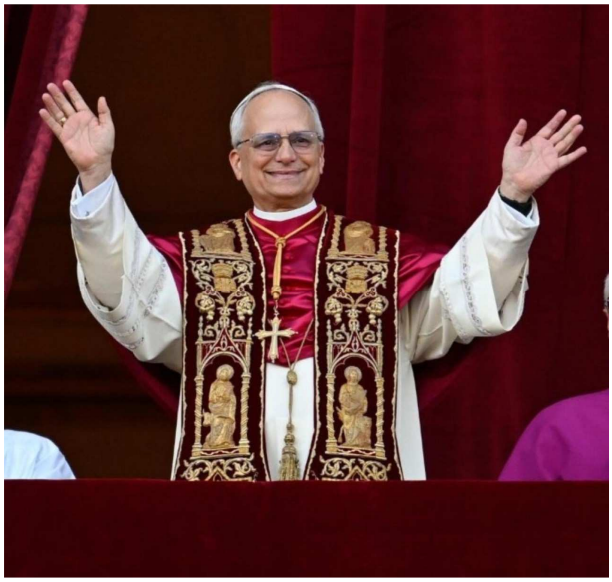

Miután néhány percre az Eucharisztia előtt adorált, vecsernyepalástban, főpapi jelvényekkel vezette az egyház hivatalos imádságát, a zsolozsmát. Az esti imaóra keretében tartotta meg tanítását. Többek közt ezt mondta, utalva a francia egyház újjászületésére is: „Ez a székesegyház azért született újjá, hogy vele együtt ti is újjászülessetek, új lendülettel törekedve az életszentségre és végezve a mindennapi küldetést. Legyetek népetek körében az egyház isteni anyaságának világos jelei: az egyház Isten szeretetéről tanúságot téve újra egységbe gyűjti és gyógyítja az emberi családot."

Két évvel ezelőtt a párizsi olimpiai megnyitó ünnepség sokakat mélységesen felháborító, olykor blaszfémikus performansza után Franciaország a Stade de France-ban egy teljesen más arcát mutatta. Nyolcvanezer, tekintetét égre emelő fiatal átlényegülten, nagy hittel volt együtt egy megrendült ágostonos szerzetessel, aki nem szégyellte könnyeit. Elérzékenyülten állt egy gyönyörű, francia szenteket bemutató, mély tanúságtételekkel lezajlott este végén az ősi ének, a Salve Regina éneklése alatt. A himnusz választása ismét üzenet volt úgy a szupermodernisták, mint a hagyományt túlhajtók felé. Van egység. A fiatalok zengték ezt, a még egyházszakadás előtt keletkezett éneket, ahogy zengik a X. Piusz közösség épp renitens konzervatívjai is templomaikban. A pápa minden liturgikus cselekményében megmutatta, nem csupán a tridenti latin misét lehet kellő mélységgel, odaadással és méltósággal ünnepelni: „Ma különösen is szembesülünk azzal, hogy korunkból mintha hiányozna a teljesség, a mélység és hiányoznának az ígéretek. Az ének, a szó és a liturgikus mozdulat nemes egyszerűsége sokak számára rést nyithat a világosságra, a béke oázisát kínálhatja egy állandó kapcsolódásban élő és zajos társadalomban." – üzente minden, a katolikus egyház liturgiáját a modernség és a kor kihívásainak való beteges megfelelési kényszerrel tevékenykedőknek. Vissza a forráshoz!

A pápa látogatásának több beszédében utalt a katolikusok közéleti kiállásának fontosságára. Nem fogadta el a Becsületrendet, nem kívánt nobilitásokkal díszvacsorázni, a lehető legtöbb időt szerette volna híveinek szánni. „A helyes laicitás tehát nem abban áll, hogy a vallást kizárjuk a közélet vagy az oktatás területéről, hanem abban, hogy azon munkálkodunk, hogy az állam és a vallási intézmények párbeszédet folytassanak egymással, és egyesítsék erőiket a közjó szolgálatában, hogy a világnak élete legyen." – tanította. Párizsi miséje előtt a Chapms-Elysées-n – mintegy szimbólikusan a fogyasztói társadalom lerolózott boltjai előtt – hívők ezrei gyóntak, papok százai álltak szó szerint helyt. Eric Zemmour pedig készítheti új esszéjét, ugyanis „A misét elmondták!" az a'la carte keresztények legnagyobb bánatára. Közel nyolcszázezren voltak rajta.

Franciaország él. A francia katolikusok élnek. Európa él és élni akar. Laus et grtaia, köszönet és hála egy oroszlánnak. Habemus papam: Leo XIV.

Kiss Antal diakónus
Katolikus Tábori Lelkészség

Kövek, fórumok, szamarak

Gyerekkoromban szinte az első istenbizonyíték volt számomra a Szentírásban szereplő érdekes epizód Jézus jeruzsálemi bevonulása előtt: „Elküldött két tanítványt a szemközti faluba, mondván: „találtok ott egy megkötött szamarat. Oldjátok el, és hozzátok ide." (Lk 19, 29-30.) A tanítványok megtalálták a szamarat. Ki tud ilyen apró dolgot egy nappal előre pontosan megmondani? – kérdeztem magamtól. Az a Jézus tehát biztosan Isten – vontam le gyerekfejjel a következtetést. Azóta már sok-sok tényező igazolja számomra Jézus isteni mivoltát. (Legtöbbet jelentenek azok a prófétai jövendölések, amelyek a gyermek Jézuson, majd a szenvedő Názáretin beteljesedtek.)

Érdekes kérdés lehet az is, miért szamárcsikót választott Jézus, hogy az vigye őt be a városba. Már sejtem a választ: mert üdvözítő tervében ott rejtőzködik szinte érthetetlen szándéka: *viteti magát. (*Mindig – kivéve a három évet, amikor Ő maga ment el igen sok helyre.) Csecsemő, majd kisgyermek korában vitték a szülei. Amikor meghalt, emberek vitték be a sírba. Ránk bízza magát az oltáriszentségben. Nekünk kell Őt vinnünk, odaadnunk…

Nagyon nagy felelősség ez. Ha mi nem visszük Őt, nem beszélünk róla, nem jelenítjük meg a szentmisében, nem adjuk oda Szent Testét – más nem teszi ezt meg. Újabb kérdés: miért vonult be Jeruzsálembe hatalmas örömrivalgás közepett? *Mert nagyon szereti az embert:* a gyenge, kísértéseket szenvedő embert, aki szeretetre, igazságra, szabad így mondani: „az Istenre született".

Jézus „fórumokat" teremt arra, hogy ezt nyilvánvalóvá tegye. Nem igaz, hogy az ember teljesen romlott! Minden időben vannak, akik azon fáradoznak, hogy manipulálják az embert, hogy elvegyék személyiségét, géppé, eszközzé, rabszolgává alacsonyítsák. Jézus ünnepet rendez, ahol önmaga valójában mosolyogva megjelenik. Ott az ember újra ember lesz. Nem kell félnie, hogy becsapják.

Jézus nem kérdezte az aggódó kafarnaumi századostól szemrehányóan: „Miért nem vigyáztál rá?" Azt mondta: *„Megyek és meggyógyítom"*. Ezt a szerető szívű Jézust kell elvinnünk, megjelenítenünk sok-sok fórumon: a családban, munkahelyünkön, templomban, hittanórákon, és a médiumokban. Fel kell szabadítanunk az ember lelkében a beléoltott, ősi, isteni szépet. Hadd merjen örülni, merjen remélni, merjen önmaga lenni, merjen hinni, Istent imádni és dicsérni!

Egyre nagyobb lett a tömeg ott, a jeruzsálemi utcán. Lelkesedésük azt mutatta, hogy a világnak Krisztus kell. Azonban ott, és akkor is, mint azóta is, annyi nemes törekvést, gorombán kudarcra akarnak ítélni. Az történt, hogy az egyik útkereszteződésnél néhány ember előlépett, megállították a szamarat, majd ezt ordították Jézus felé: „Hallgattasd el őket! – Olyanok lehettek ezek a hőbörgők, mint a „feszítsd meg!"-et kiáltók, a hittan- és erkölcstanoktatást teljesen megszűntetni akarók, a krisztusi eszméket a társadalom életéből és Európa emlékezetéből kitörölni szándékozók.

Jézus nyugodtan válaszolt nekik: Ha ők nem szólhatnak, akkor a kövek fognak kiabálni Istenről, igazságról, az örök életről, a szeretet végső győzelméről. Micsoda prófécia volt ez! Megéltük a szervezett istentelenséget. A leggorombább eszközökkel vélték elhallgattatni Jézust!

Tizennyolc éves koromban, érettségi előtt a frontra kerültem, majd a Dnyeperen túlra vittek az oroszok egy szénbányába. Mi, lelkes fiúk Jézus fórumait, a „köveket" úgy teremtettük meg, hogy a bányában, a felszíni munkán kis feszületet hordtunk cérnaszálon a nyakunkban. Kisgyerekek szaladtak oda, a nagy és istentelen Szovjetunió közepén, és csókolgatták keresztjeinket, könnyezve mondogatván: „Krisztosz, Krisztosz!..." Orosz katonák tettek hitvallást. Úgy, csendesen.

Bizony, nagyon kellenek a „megszólaló kövek", a Jézust bátran megjelenítő fórumok, emberek, papok! És kellenek a „szamarak", akik alázatos egyszerűséggel elviszik Őt. Kellenek lelkes tömegek, kellenek gyerekek, akik tiszta szívükkel lelkesen közvetítik e számító, hazug, bűnös világban azt, ami tiszta, ártatlan és szent. És Őt, aki nagyon szereti az embereket.

Lajos atya

Idézetek XIV. Leó pápa franciaországi beszédeiből

„Ne veszítsük el emberségünket a mindennapi életünket elárasztó és befolyásoló „gépek paradicsomának" közepette. Sürgető feladat elménk nevelése az etikai megkülönböztetésre, amely képes felismerni azt, ami erkölcsileg jó. Ezzel kapcsolatban szeretném felidézni, hogy „egy valóban szabad társadalom nem kényszeríti ki az uniformizálást, hanem védi a lelkiismeretek sokféleségét, megakadályozza az autoriter tendenciákat és előmozdítja az etikai párbeszédet, amely gazdagítja a társadalmi szövetet."

*

„Ma különösen is szembesülünk azzal, hogy korunkból mintha hiányozna a teljesség, a mélység és hiányoznának az ígéretek. Az ének, a szó és a liturgikus mozdulat nemes egyszerűsége sokak számára rést nyithat a világosságra, a béke oázisát kínálhatja egy állandó kapcsolódásban élő és zajos társadalomban. Titeket, akik naponta ünneplitek az eucharisztiát, arra kérlek, gondoskodjatok arról, hogy a liturgikus szertartásokat mindig méltó és illő módon ünnepeljétek, ott is, ahol kisebb közösségek gyűlnek össze."

*

„Ahh□z, h□gy jól válasszat□k, tartsát□k szem előtt ezt a szemp□nt□t: a jó életet ad, s□sem veszi el az életet; a jó gondoskodik, nem magának szerez. A jó nem valamiféle szép eszme, hanem a szeretet ragyogó arca: maga Isten!

Ezért mindnyájatokat – püspököket, papokat, diakónusokat és megszentelt személyeket – arra buzdítalak, hogy ápoljátok magatokban a liturgia iránti őszinte szeretetet."

„A bábeli torony az uralom révén kikényszerített egységet jeleníti meg (vö. Ter 11,4). Ez az építmény ugyanakkor azt is feltárja, hogy minél inkább elnyom a hatalom, annál inkább meggyengül, és megmutatja embertelen arcát. (...) Bábel tornya összeomlik, kettős negatív következménnyel. Ahogyan az általa kikényszerített egység erőltetett volt, úgy az összeomlását követő sokféleség is konfliktusokkal terhes. Ma Bábel kísértése újra megjelenik a testvériség nélkül megvalósítani kívánt globalizációban, a mohó pénzügyi gyarmatosításban, az ideológiák másokra erőltetésében, mindazokban a „kapcsolatok nélküli érintkezésekben, amelyek az emberi életet kereskedelemmé fokozzák le."

*

„Ahhoz tehát, hogy megízleljük Isten közelségét és az emberi testvériséget, el kell utasítanunk azt a mohóságot, amely felemészti kapcsolatainkat anélkül, hogy adna, és dolgokkal halmoz el bennünket anélkül, hogy táplálna. Ezek a rossz erők nemcsak erőszakos formában jelentkeznek, hanem olykor megtévesztő külsőt is öltenek, mert éppen azt ígérik, amit elvesznek tőlünk: a boldogságot."

*

„Szent Bakhita arra kötelez bennünket, hogy vegyük észre azokat, akiket nem vesznek észre, szabadítsuk fel azokat, akiket ma a gazdaság és a kultúra rabszolgaságba taszít, és tartsuk tiszteletben minden testvérünk végtelen méltóságát, akikben maga Jézus kopogtat ajtónkon. Kedves barátaim, „a valóság az, hogy a keresztények számára a szegények nem szociológiai kategóriát jelentenek, hanem magát Krisztus testét."

*

„A fiataloknak azt mondom: legyen bátorságotok felelősen megélni a béke építésének küldetését szívetekben, kapcsolataitokban, családotokban, az iskolában és az egyetemen, városaitok, országaitok és egész Európa életében!
Ne engedjetek az erőszak és az elnyomás logikájának! Szeressétek az életet minden pillanatában, és ne féljetek a jövőtől!"

*

„Ne féljetek családot alapítani, gyermekeket vállalni, és védelmezni minden ember méltóságát az anyaméhben való élet első pillanatától egészen az utolsó lélegzetig! Ne féljetek fáradhatatlanul munkálkodni közösségeitek javáért, akár politikai szerepvállalással is! Legyetek közösségépítők!"

*

„Korunk hatalmas kihívásai tekintetében arra buzdítalak benneteket, kedves testvéreim, hogy bátorságról, merészségről és missziós kreativitásról tegyetek tanúságot. Ne engedjétek, hogy elbátortalanítsanak benneteket azok a hibák, következetlenségek, sőt bukások, amelyek nyomot hagytak ennek az úton járó népnek a történetén."

*

„A katolikus oktatás azonban semmiképpen sem mondhat le saját nevelési programjáról: ez egy Krisztus-központú program, mely az emberi személy teljes körű fejlődésére, minden – lelki, kulturális, értelmi, erkölcsi és társas – dimenziójának kibontakozására irányul. Ezért senki ne lepődjön meg azon, hogy minden katolikus intézményben lehetőséget kínálnak a Jézus Krisztussal való találkozásra és igéjének hallgatására. Még kevésbé szabad megtörténnie annak, hogy bármely tanulót saját osztályában kirekesztenek pusztán azért, mert hisz Jézusban."

*

„A családon belüli hitélet elmélyítése és meggyökereztetése kétségtelenül az egyik kulcsa annak, hogy megoldást találjunk számos olyan válságra, amelyen az Egyház és társadalmaink keresztülmennek. A családban tanuljuk meg ugyanis az együttélést, a másik ember tiszteletét, a különbözőség elfogadását, egymás támogatását, a nagylelkűséget, önmagunk önzetlen odaajándékozását és az áldozatkészséget."

*

„Nem véletlen, hogy a katonai kiadások növelésére irányuló ismételt felhívásokat és az ezekből fakadó döntéseket sok kormány a másik fél veszélyességével indokolja" (Üzenet a béke 59. világnapjára, 2026. január 1.). A béke előmozdítása tevékeny munkálkodást kíván. Ma fel kell tennünk magunknak a kérdést: valóban „kreatív erőfeszítéseket" teszünk-e a világbéke előmozdításáért, vagy csupán arra törekszünk, hogy „elállítsuk a háború vérzését", és jobban felkészüljünk azokra a háborúkra, amelyekről feltételezzük, hogy még előttünk állnak."

Schall Tamás
Életem tartozéka

Mint katona kezében a fegyver,
olyan enyémben a rózsafüzér,
mikor kezeim közt morzsolgatom,
a legnagyobb biztonsággal felér.

De már önmagában az a tudat,
hogy nálam van, zsebemben hordozom,
olyan nagy erővel tölt el engem,
emberi szóval ki sem mondhatom.

A titkok, melyeket imádkozom,
Megváltónk életének titkai,
ezeket szemlélve, kimondani,
hűséges követésére segít.

Mindebben Mesternőnk Szűz Mária,
Kinek életét e titkok szőtték,
Példaképünk Ő, hogyan kell hinnünk,
aki anyai oltalmával véd.

Ha a Szentolvasót imádkozzuk,
amit Szeplőtlen' Szíve tőlünk kér,
megvalósul földünkön a béke,
a bűn senki közelébe nem ér.

Életünk része lesz a szent öröm,
az Isten emberré lett érettünk,
Lélektől' fogant, Szűztől született,
hogy Szent Karácsonyt ünnepelhessünk.

Köztünk léte világosság nekünk,
szeretni és élni tanít minket,
kincset ad, mit el nem veszíthetünk,
táplálék, mindennapi kenyerünk.

De a fájdalom sem hiányozhat,
nem leszünk különbek, mint Mesterünk,
ha Ő értünk kínhalált szenvedett,
nekünk sem lehet más az életünk.

Szenvedés-, halál húsvétba hajlik,
Vele szenvedve-, halva, élhetünk,
a feltámadásunk dicsőséges,
mint a Szent Szűz, mennyekbe vétetünk.

Testvérem, Krisztus katonája vagy?
Legyen fegyvered a rózsafüzér!
Hatásos, mert ki ezt imádkozza,
az életében minden jót elér!

XIV. Leó pápa Magnifica humanitas kezdetű enciklikája
Az emberi személy védelméről a mesterséges intelligencia korában
részletek

92. Laudato Si' enciklikájában Ferenc pápa elítélte a technokrata paradigma növekvő dominanciáját a globalizált világban, vagyis azon tendencia ellen szólt, hogy a hatékonyság, az ellenőrzés és a profit logikájának engedjük át a személyes, társadalmi és gazdasági döntéseket. Ugyanis ekkor az történik, hogy a technológia nem marad egyszerűen eszköz, hanem mércévé válik, amely alapján mindent megítélnek, elkezdi diktálni, hogy mi számít és mit lehet kiselejtezni, és így a teremtést a kizsákmányolás tárgyává és az emberi lényeket puszta fogaskerekekké fokozza le a minél nagyobb teljesítmény elérésének érdekében.

93. Ez a paradigma az elmúlt években gyorsan elterjedt, részben a mesterséges intelligencia, a kognitív tudomány, a nanotechnológia, a robotika és a biotechnológia terjeszkedése által. Önmagukban ezek az innovációk nagyban szolgálhatják az emberi fejlődést és közös otthonunk gondozását, de éppen a hatalmuk miatt siettethetik a technokrata paradigma kiterjesztését, és ezért helyes alkalmazásukhoz új spirituális, etikai és politikai keretre van szükség. A nagyobb hatalom nem feltétlenül jelent valami jobbat. Ebben a tekintetben Romano Guardini szavai továbbra is relevánsak: „A kortárs embert nem képezték ki arra, hogy jól használja a hatalmat."

94. Az emberiség saját hatalma áldozatává válásának veszélyét már VI. Szent Pál is felismerte, aki arra figyelmeztetett, hogy „a legkülönlegesebb tudományos fejlődés, a legmegdöbbentőbb technikai bravúrok és a legcsodálatosabb gazdasági növekedés, hacsak nem kíséri hiteles erkölcsi és társadalmi fejlődés, hosszú távon az ember ellen fog fordulni".

Plébániánk hírei

Szentmisék

hétfő-kedd-szerda-csütörtök-péntek-szombat 17.00
vasárnap 10.00 és18.00 (angol nyelvű)

Folyamatos szentségimádást tartunk a templomban
9.00 és 22.00 óra között.

PLÉBÁNIÁNK RENDSZERES PROGRAMJAI
szeptembertől

Hétfő	18.00	Felnőtt katekézis
Kedd	17.00	Elváltak és Egyedül Maradtak szentmiséje (havonta első kedden) és találkozója a Szent Kinga teremben
Szerda	15.45	Karitász hittan (a konkrét dátumok szórólapokon)
Péntek	15.00	Engesztelő imaóra a hazáért
	16.00	Rózsafüzér
	16.30	Vesperás
	18.00	Szent József Férfikör (minden második héten)

Októberben hétköznapokon a szentmise előtt, 16.30-tól a rózsafüzért imádkozzuk.

Gyóntatás: vasárnap 9.00-9.50

Lelki tanácsadás egyeztetés szerint
bitter.belvarosiplebania@gmail.com
30 591 2601

PESTI FŐTEMPLOM

Spirituális közösségi lap

XIII. évf. 71. szám

A Belvárosi Nagyboldogasszony Főplébánia lapja

Kiadja:
a
Belvárosi Főplébánia

Felelős kiadó:
Dr. Osztie Zoltán

Szerkesztő:
Bitter Lajos

Munkatársak:

Csorba Gábor
Dr. Kerényi Lajos
Kiss Antal
Schall Tamás
Zöldyné Szita Erzsébet

Korrektúra:
Faga-Nagy Mária

Szerkesztőség:

Budapest 1056 Március 15. tér 2.
bitter.belvarosiplebania@gmail.com

Megjelenik:
12 oldalon

PESTI FŐTEMPLOM

SPIRITUÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

XIII. évfolyam 71. szám *2026. október*

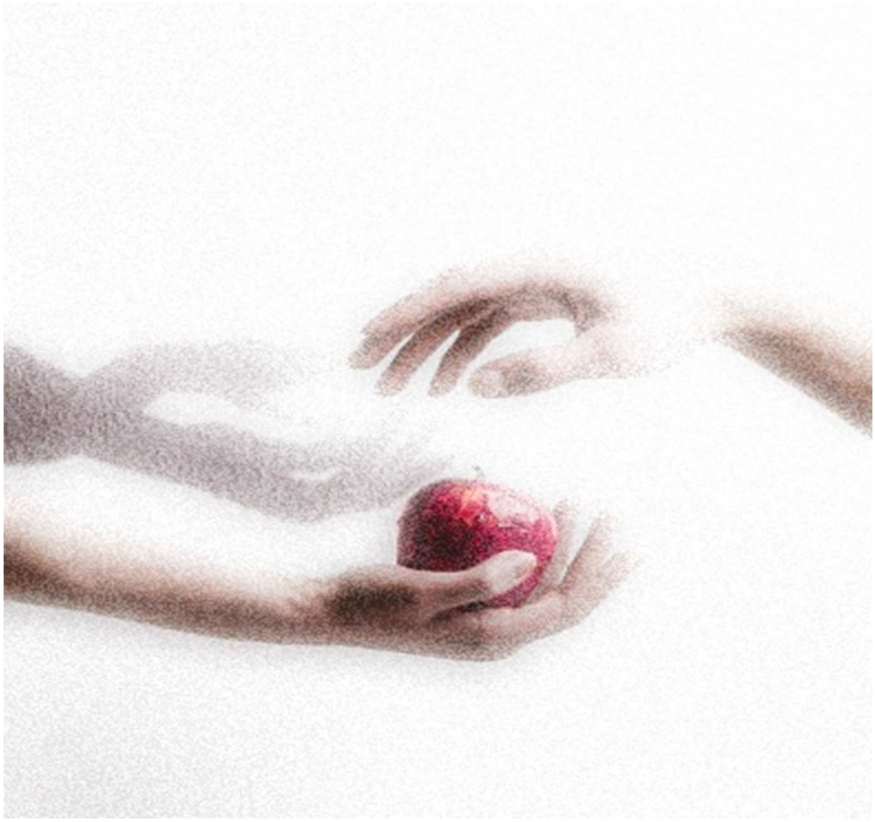

Tartalom

- Nagyszerű emberségünk
- Ki az ember?
- Októberi fénysugár
- A legnagyobb kincs
- Háromféle lelkület
- A régi mint új
- Kövek, fórumok, szamarak
- Leó pápa beszédei
- Életem tartozéka

BELVÁROSI NAGYBOLDOGASSZONY FŐPLÉBÁNIA

1056 Budapest, Március 15. tér 2. T: 318 3108 belvarosiplebania@gmail.com

Nagyszerű emberségünk

Örömünkre megjelent magyar fordításban is XIV. Leó pápánk új enciklikája, amely – beszédesen – a „Nagyszerű emberség” szavakkal kezdődik. Témája „az emberi személy védelme a mesterséges intelligencia korában”.

Már a cím is sokatmondó, melyben két állítás van. Egyrészt az emberi személy támadásoknak van kitéve, ezért védelemre szorul. Ezeknek tanúi és elszenvedő alanyai vagyunk. Fogantatásunk pillanatától az e világból való távozásunkig (halálunkig) folyamatos veszélyben élünk. Gondoljuk meg az állítás valóságát: napjainkra az ember számára legveszélyesebb hely az anyaméh. A világháborúk tömegmészárlásaihoz hasonló méretű gyilkolás folyik a magzatelhajtás révén. De nem kevésbé veszélyes és pusztító a gender ideológia és az LMBTQ program keresztülvitele például az oktatási intézményekben. Lássuk meg a gyerekek nemi identitásába történő bevezetésének problémáját. Ma többségében nem a szülők végzik el az ezzel kapcsolatos kötelességüket, hanem a kortárs csoportok, az internet irányítói, vagy éppenséggel magukra vannak hagyva a témában. Ismerjük a meddőség terjedését és az ezzel kapcsolatos megoldási kísérleteket, amelyek a legtöbb esetben emberellenesek. Tisztában vagyunk azzal, hogy az élet egyéb helyzeteiben sem kapja meg az ember a neki járó tiszteletet. Egyebek között szembe kell néznünk a háborúk közepette emberi méltóságukban megalázott, ellehetetlenült helyzetben élők sorsával (leginkább Kárpátalján). Végül tekintsük az öregkorban kiszolgáltatott helyzetben élőket. Sorolhatnánk tovább az élet válsághelyzeteiben élők segítségre szorultságát. Nem véletlenül hoztuk létre a „Jó, hogy vagy!” életvédők szövetségét, mely az emberi személy méltóságának képviseletét tűzte zászlajára, és egységbe vonja az ezen a területen dolgozó szervezeteket és személyeket. Kérem, nézzék meg a Szövetség internetes felületeit!

Az enciklika másik állítása szerint a mesterséges intelligencia kora itt van. Nem jövőbeli, hanem jelen valóság, az életünk mindennapjaiban meghatározó tényező. Használata nélkül – nem is lassan – mindennapjaink nehézzé válnak, segítségre szorulunk, majd lemaradunk. Lehetőséget kínál, ugyanakkor óriási veszélyeket rejt, egyelőre beláthatatlan következményekkel jár. Már az elnevezése is téves, hiszen a szóhasználatban „intelligens”, személyes tűnik. Nem az! A programozás szerint még érzelmeket is mutat, melyeket képes partnerként feltüntetni. Sok fiatal már ebben a kapcsolatban él. Nem személyes viszonyaiban, hanem a géppel kommunikál, következésképpen elszigetelődik, elmagányosodik. Fölvetődött már az is, hogy közreműködésével szentgyónást lehessen végezni. Abszurd ötlet, éppen a személyesség, így az emberi méltóság lábbal tiprása. Lelkiismeretvizsgálatot, bűnbánatot, megtérést, megújult Isten-kapcsolatot a gép nem tud végrehajtani, sem szolgálni. Iszonyúan megnöveli az életvitelünk már-már amúgy is elviselhetetlen tempóját. Ráadásul működtetése olyan energiaigényt támaszt, amit nem tudnak az egyes államok kielégíteni. Az Egyesült Királyság (Anglia) teljes, éves energiafogyasztására van szükség a fedezetéhez. Szempontként említik a szakértők, hogy a fejlesztés hihetetlen ütemben zajlik. Az egyes országok nem fognak leállni, vagy határt szabni, sem a kutatás, sem a fölhasználás terén, mert fölfogásuk szerint nem maradhatnak le a többi kutatásokban résztvevő országokkal szemben. Külön rendszere van Amerikának, Kínának, Európának…

Milyen világ alakul körülöttünk? Az Egyház küldetése, hogy védje, képviselje a személyességet, az emberi személy méltóságát, az imádságos Isten-kapcsolatot, az élet értelmének evidenciáját, a kutatás és eredményei fölhasználásának határait az ember javára, az elszemélytelenedés ellen küzdjön, a közösségeket építse és működtesse, a személyes jelenlét alkalmait teremtse meg és – amint a Szentatya részletesen kifejti – „a szeretet civilizációját építse”.

A Szentatya üzenetének leginkább reményt keltő üzenete, hogy a Teremtő Isten, mennyei Atyánk nagyszerű hivatásra hívta életbe az embert. Méltóságra emelte, amikor képére és hasonlatosságára alkotta meg. Ne adjuk föl az Isten alkotta rendet, ne tagadjuk meg küldetésünket, ne alázzuk meg önmagunkat, hanem – Jézus mintájára – hordozzuk és bontakoztassuk ki „nagyszerű emberségünket”!

Kérem, hogy olvassuk el az enciklikát, hogy tájékozottak legyünk korunk kihívásai terén és követni tudjuk azokat a folyamatokat, amelyek meghatározzák egyéni és közösségi életünket, valamint kijelölik küldetésünk területeit. A dokumentum megvásárolható a Szent István Társulat kiadásában.

Dr. Osztie Zoltán plébános

Az emberi létezés egyetlen dimenziójának abszolút szintre emelése veszélyes. Kaotikus állapotokat nem csak a hiány, a szűkösség okoz, de az ellenőrizetlen növekedés is az elszegényedés forrása lehet. Így az intelligencia (értelem), amikor abszolúttá válik, rátelepszik és elnyomja az élet más alapvető dimenzióit, például a szeretetet, az érzelmet, az akaratot, az elkötelezettséget az odaadást, vagyis az emberi kapcsolatokat. (Magnifica humanitas 113.)

Ki az ember?

Amikor az ember szembesül különböző testi, lelki panaszaival, aggodalmaival, bajaival, szorongásaival – és kinek az életében ne lennének ilyenek –, melyek „jól-létét” akadályozzák, természetesen szeretne megszabadulni ezektől, és orvoshoz, esetleg pszichológushoz fordul. A panaszok hátterében gyakran lelki folyamatok húzódnak meg, például aktuális élethelyzet, gyermekkori traumák, amelyek a tudat alatt működve fejtik ki hatásukat. Amennyiben ezek tudatossá válnak, akkor maga az a tény, hogy a probléma oka napvilágra kerül, adott esetben jelentheti annak orvoslását, de fordítottja is lehetséges, és valamilyen kövonalazatlan, homályos üresség, aggodalomérzés válik dominánssá. Ez azt jelentheti, hogy válaszadásra vagyunk hivatottak a kérdésben: mi az élet értelme? Ugyanis erre még nincs igazi válaszunk. Ebben az esetben nem a mi okból –, hanem a „mi célból aggódunk?” kérdést kell feltenni. Mi a fő célunk? Ezt a kérdést teszi fel az egyik pszichológiai módszer, amelyik ahhoz az adottságunkhoz próbál irányítani, amely minden emberben megvan, mindig ép, és arra szólít bennünket, hogy szabadon, a célt szem előtt tartva vegyünk részt saját életünkben, majd annak lassú és végső elmúlásában. Ennek a célnak a veszélybe kerülése okozhatja igazi aggodalmunkat.

Valójában életünk értelmességéről, méghozzá végső értelmességéről van szó. Az említett adottságot a pszichológia a mindig ép, transzmorbid személyiségmagnak nevezi, „amelyben” megjelenik a szabadság és az értelemfelismerés szempontja, ugyanakkor azonban a személyes tagadás és öngátlás lehetősége is. A transzmorbid, sérthetetlen szellemi fórum bizonyos kérdéseket és válaszokat képes „önmagukban is érvényesnek” elismerni, ezért az ember, mint személyiség – ha hagyja – megszólítható. Ez a pszichológiai módszer a logoterápia, amely az élet értelmességének kérdését veti fel, mint a terápia alapkérdését. Feltárhatja, hogy egy adott ember esetében a „jól-lét” hiányának oka az élet végső értelmességébe vetett bizalom hiánya. Ennél sokkal többet nem mondhat, mert a továbbiakban már egy másik tudomány, a teológia illetékes.

Felmerülhet a kérdés, hogy a „transzmorbid személyiségmag” fogalom összevethető-e a teológiai személyfogalommal? Nem, mert a pszichológiának nem dolga a teológiai szemlélet, de végül is kimondja: „a transzmorbid személyiségmag az ember sérthetetlen szellemi rétege, a megismételhetetlen, egyszeri személy hordozója”. Tehát nem maga a megismételhetetlen emberi személy, hanem annak „hordozója”.

Három olyan fogalmunk van, amelyeket tisztáznunk kell ahhoz, hogy tudjuk, mit jelölnek a pszichológiában, ill. a teológiában, és ezek hogyan viszonyulnak egymáshoz. Annál is inkább mivel ezek a fogalmak gyakran szinonimaként jelennek meg. Nem kevesebbről van szó, mint az emberről, Istenről, az ember immanens (világon belüli) és transzcendens (világon túlnyúló) végső céljáról, annak elfogadásáról vagy tagadásáról, a keresztény kinyilatkoztatás szívéről. Ezek: az „én”, a „személyiség” és a „személy”.

A pszichológia többféle énről beszél (ideális én, reális én, fantázia én, prezentált én, tükör én, hamis én), ugyanakkor elismeri a nyilvánvaló tényt, hogy az „én” egész életünk során változatlan, vagyis énünk magja egy velünk született entitás. Az „énnek” pedig pszichológiai és spirituális dimenziója van, melyek részben átfedik egymást, és ez a sajátossága a pszichofizikai és társadalmi meghatározottságok mellett – a transzcendensre irányuló nyitottsága miatt – döntésre ad lehetőséget.

A személyiség szó alatt a pszichológia pszichofizikai rendszerek szerveződését érti az egyénen belül, amelyek meghatározzák a gondolkodást és a viselkedést. A személy szónak nincs konkrét elkülönülő tartalma a pszichológiában, illetve – ahogy fentebb említettük – „rejtőzködően” jelenik meg: mint az ember sérthetetlen szellemi rétege, a transzmorbid személyiségmag által hordozott szellemi valóság. Hogy miféle valóságról lehet szó, arról a pszichológia – helyesen – nem nyilatkozik.

A teológia nyelvén világosan beszélhetünk. A kiindulópont egy igen egyszerű kérdés: mi következik az emberi mivoltra nézve abból, amit megtestesülésnek hívunk, vagyis abból, hogy Jézus Krisztus egyszerre valóságos Isten és valóságos ember, egy személyben? Az következik, hogy miután Jézus Krisztus valóságos Isten és valóságos ember egy személyben, az emberről, mint megismételhetetlen egyszeri személyről csak Istenre vonatkoztatottságában beszélhetünk. Tehát az ember egyszeriségének legbelsőbb lényege, a személye – képben kifejezve – „üres” lenne Isten nélkül, vagyis nem is lenne ember, esetleg nagyon értelmes állat vagy gép, olyan, mint a mesterséges intelligencia, aminek elszabadulása a poszthumanizmus és a transzhumanizmus luciferi perspektívájában éppen a személyt, és így az ember igazi emberségének alapvető dimenzióit, a szeretetet, az érzelmet, az akaratot, az elkötelezettséget és az odaadást, vagyis az emberi kapcsolatokat szegényíti el. (Vö. XIV. Leó pápa Magnifica humanitas enciklika).

A „személy” kizárólagosan keresztény teológiai fogalom, ugyanakkor minden ember személy. Az ismeret forrása a kinyilatkoztatás és a hit, a hitben viszont kézzelfogható bizonyíték van: maga az ember. Bármilyen tudomány jelölhet ezzel a szóval valamilyen emberi jelenséget, de az nem az a személy, akiről a teológia beszél, akik mi emberek vagyunk.

A lelki szenvedésnek valódi oka lehet a cél hiánya. S ha van végső cél, akkor már nem is valami más közvetlen ok megszüntetése – amely, ha lehetséges, akkor szükséges is – vezet eredményre, nem is a feldolgozás, hanem a túllépés. Nem a pszichológia egyébként legális és szükséges céljai, nemcsak az egyén jól-léte, „önmegvalósítása”, hanem az ember túllépése önmagán, ami az életben lehetséges, de alapvetően befejezhetetlen folyamat. A befejezettség teológiai neve: üdvösség.

Tehát és végül, ha a kereszténység életalakító szerepét, az élethez és halálhoz való viszonyát pszichológiai nyelven fejezzük ki, akkor tudomásul vehetjük, hogy a testi (biológiai), lelki (pszichológiai) és a környezeti, társadalmi (szociológiai) hatások együttesen meghatározzák az ember természetes helyzetét, amivel kapcsolatban – helyesen – a személyiség szót használjuk. A szellemi személyünk, aki (és nem: ami) testünktől – személyiségünktől – elválaszthatatlan halálunkig, a mindezekhez való viszonyulásunk, a transzmorbid személyiségmag mögött van (azt is mondhatnánk: „ott sóhajtozik ki nem mondható szavakkal a lélek”), és ha hagyjuk és akarjuk, átalakítja viszonyulásunkat életünkhöz és halálunkhoz. A problémával, bajjal, betegséggel, szenvedéssel és persze végül a halállal, vagyis a belső és külső körülményekkel kapcsolatos álláspontunk kialakításában a személyiségünknek főszerepe van, de mögötte rejlik az igazi legvégső fórum, aki akár közvetetten, akár közvetlenül felteszi az utolsó kérdést. Ez azt jelenti, hogy hitben hozzuk meg a végső választ, ami minél előbb és mindenekelőtt a cél. De azért az az ismeret, hogy az emberi személy értelmezése kizárólag teológiai nézőpontból lehetséges, a bizonytalanok, a kulturkeresztények, az „éjfélimisés” keresztények, a nem hívők, a kételkedők, a tagadók, az aggódók számára felhívást jelenthet, mert agnosztikus „tartózkodás”, kitalált isten nincs. Kegyelem van és feltámadás.

BL

Októberi fénysugár

Októbernek szépsége van: a gyengülő nap minden sugarát kihasználja, hogy tovább szépítse az ősz egyébként is nagyszerű színpompáját: azt a tarka ruhát, amit a természet magára ölt. Ebben az őszi napsugárban Máriára gondolunk mint a Rózsafüzér Királynőjére és a Magyarok Nagyasszonyára. Égi Édesanyánk minden nap kéri a rózsafüzér imádságot, ezt a hónapot pedig különösen is a rózsafüzérnek szenteljük.

A rózsafüzér imádság mindnyájunkat Krisztus titkainak átelmélkedésére késztet a Boldogságos Szűz Mária vezetésével, aki egyedülálló módon részese volt Isten Fia születésének, működésének, szenvedésének és dicsőséges feltámadásának.

Szűz Mária rózsafüzére olyan imádság, amely részeinek egyszerűségében az egész evangéliumi üzenet mélysége nyilvánul meg. Maga a Szent Szűz bátorított bennünket jelenései alkalmával, hogy imádkozzuk ezt az imádságot. „Mondjátok el a rózsafüzért minden nap, hogy elnyerjétek a világ békéjét és a háború végét”. 1917 május 13-án, első jelenése alkalmával kérte ezt Fatimában, ahol „a Rózsafüzér Királynőjeként” jelent meg.

A rózsafüzér hatékony fegyver. Használjuk bizalommal, és elcsodálkozunk az eredményeitől! Mindent ki lehet imádkozni, és mindenkit be lehet imádkozni. A rózsafüzér imádság útján Krisztus egész szeretetét megtaláljuk. Erőt kapunk, hogy Isten akaratát tökéletesen teljesíteni tudjuk; hogy embertársaink szolgálatára legyünk.

Október lenyűgözően szép, mert nap mint nap milliók szívéből, az ajkakon át száll a köszöntés Máriához: Üdvözlégy… és száll a kérés: Asszonyunk Szűz Mária… Senki a világon nem tudja úgy köszönteni és kérni Máriát, mint mi, magyarok. Sajátos jogon, sajátos történelmi háttérrel-tapasztalattal, sajátos lelkülettel.

És mindig van annyi imádkozó magyar: „üdvözlégymáriás”-, „asszonyunkszűzmáriás” magyar, amennyi elégségesnek tűnik annak biztosítására, hogy a nemzetnek-, a hazának jövője legyen a Szent Korona jogarának kiterjedésében.

Asszonyunk, Szűz Mária! Sajátos jogon, sajátos történelmi háttérrel-tapasztalattal, sajátos lelkülettel. S ebben a „sajátos”- ban benne van Szent István királyunk többször megismételt önfelajánlása, végül a Szent Korona és ezzel az ország Szűz Mária tulajdonába való átadása. Nemcsak az ország, hanem az ország népe is! Magyar vagyok, Mária tulajdona vagyok, hazám Mária országa. Mindszenty bíboros úr hívta fel a figyelmet: „Csodálatos fonala a magyar történelemnek a Mária-tisztelet.

Ahogy a Duna kiemelkedik vízhálózatunkból, úgy emelkedik ki szélességével a Mária-tisztelet a történelmünket átjáró sok egyéb szellemi, lelki folyamból."

A jelenre pedig: „Most kell nekünk módot adnunk a Nagyasszonynak hívő magatartásunkkal, kitartó és egyetemes esengésünkkel arra, hogy megmutathassa: pártfogása segíthet, és édesanyánk ma is." Hívő magatartásunkkal: Krisztust megvallva és hirdetve az élet minden területén! A hazafiasság igazi talaja csakis a komolyan megélt keresztény hit lehet.

Szent István, első királyunk rendelésének kikristályosodása, hogy Szűzanyánkat Nagyasszonyunknak és Patrónánknak tudjuk. Élete művének betetőzéseként a Nagyasszonynak ajánlja föl fiatal, még csak alig alakuló keresztény országát.

A mai magyar embernek, ez az esemény már szinte semmit nem mond. A valamikori fiatal katolikusoknak mint kedves nemzeti emlék, mint jámbor legenda ott él ugyan még valahol a lelke mélyén, de a szentistváni tett jelképi tartalma és eszmei jelentősége kiveszett legtöbbnek szívéből. Az iskolák semlegessége nem csak az élő hitet és erkölcsöt, hanem a nemzeti érzést is legfőbb ellenségének tekinti.

Szent Ágoston mondta egy alkalommal: magasabb eszmei célok nélkül az államok nem egyebek rablóbandáknál. Az ilyen államokban nem a pénz hiányzik, nem is az eszközök, vagy éppen az élelmiszer, sokkal inkább az emberiesség, a becsület, a tisztakezűség, az önzetlenség. Nem beszélve az őszinteségről és igazságérzetről. A családi élet is üzletté és számítássá válik, az önzés és kiélés helyévé. S mihelyt az önzés úgy kívánja, aggálytalanul szét lehet dönteni, még ha belepusztul is a gyermek, a másik fél, s a nemzet maga.

Ha ma körülnézünk szép hazánkban, van-e torkot fojtogatóbb és szívet szorongatóbb jelenség, mint a testi-lelki, anyagi és szellemi környezetszennyezés? A gyűlölködés, megosztottság, szeretetlenség!

Vajon meg tudunk-e állni ezen a sátáni csúszdán, amelyen Mécs László szavai szerint „az Ember: sárkánymagból sarjadt fattya véres rögnek elfeledte, hogy az arca régen Krisztus arca volt." És ki hallja meg ma a számonkérő lelkiismeret szavát Sík Sándor szavaival: „Embernyi ember vagytok-e? Embernyomokat hagytok-e?" Olyan vészes eltájolódásban élünk már, hogy ma félelmetesebben dörömböl a még érző szív ajtaján ugyancsak Mécs László szava: „Ha a mérték tönkrement, senki-semmi meg nem ment"!

A mérték: Jézus Krisztus, aki „fogantatott Szentlélektől, született Szűz Máriától". És a gyilkos testi-lelki szennyeződés nem szüntethető meg más eszközökkel, csak, amit az imádkozó magyarok tesznek, új életet és új lelket, tiszta vizet és tiszta levegőt árasztó erkölcsi vállalásaikban.

Napjainkban fénylő jelként ragyog Magyarok Nagyasszonyának alakja. Az a tény, hogy vagyunk egypáran, akik hiszünk abban, amit első királyunk ránk hagyományozott: hogy az Istenember édesanyjának keze állandóan rajtunk pihen; és nekünk többre kell törekednünk, mint a megélhetés bármi úton való biztosítása, az érdekek és ösztönök és hangulatok által való ide-oda hányattatására, a nemzet konzumidiótává süllyesztésére.

Mindszenty bíboros úrral együtt valljuk: „A mi eszményünk egy olyan Magyarország megteremtése, amelynek alapja a valláserkölcs, támasza a nemzeti érzés, ifjai és leányai pedig hívők és magyarok." Ezért ma Magyarországon gyakorló katolikusnak lenni a legnagyobb hazafias, nemzetmentő tett.

A Magyarok Nagyasszonya útitársunk életünk ösvényein. Kérjük, vezessen minket, nehogy az elképedő siránkozás túláradjon ajkunkon, nehogy a csüggedés legyőzze a cselekvést, befagyassza a lelkesedést, a múlt súlya megakadályozza, hogy hitelt adjunk a jövőnek! De bátrak legyünk hinni, és megvallani hitünket; cselekedni a hit erejében, élve a szeretet életét, mely Isten országát bontja ki közöttünk!

A Boldogságos Szűz Mária, Nagyasszonyunk és Patrónánk oltalma alatt áldott legyen Magyarország, békében, örömben és jólétben; mi pedig élő hittel hűségesen, elköteleződve, áldva magasztaljuk az élő Istent, köszönetet mondva Égi Édesanyánknak!

Schall Tamás atya

A Szent Kinga Körben is a legnagyobb kincs az Istenre fókuszáló, közösséget megélő ember

„Férje halála után Szent Kinga az ószandeci kolostor apátnője lett. A kolostort a tatárok földúlták, és Kingának 63 évesen az újjáépítés munkáját kellett irányítania" – olvashatjuk életrajzában.

A Szent Kinga Kör tagjaiként, névadónkhoz híven, a szenior korba lépve is, egyházi közösségünkkel, közösségünkért aktívan együttműködve találkozunk kéthetente.

A Kör életébe, lelkiségébe és terveibe jelentős változást hozott az a szándék, hogy a jelenkori kultúra, társadalom, személyes kapcsolatok állandó kritikája és személyes frusztráció helyett továbblépjünk egy cselekvő életmód irányába.

Néhány éve Rod Dreher „Szent Benedek válaszútján” c. műve mentén feltártuk, hogy mi az, ami minket leginkább elkeserít, félelemmel tölt el. Az ijesztő tendenciák azóta csak erősödtek. Korának fenyegető káoszára jó példaként állt előttünk Szent Benedek válasza.

Négy témában mi is elhatározást tettünk, és ezekre rendszeresen visszatértünk:
ima: engedjük be Istent az életünkbe,
munka: Istennek szentelve végezzük,
közösség: odaadóan, ne program fogyasztói lelkületel kapcsolódjunk egymáshoz,
olvasás: elmélyülten, igényes szövegeket vegyünk kézbe.

Azt is megnéztük, mit tettek eleink ezeken a területeken, milyen tapasztalatunk van, amit megélni és továbbadni érdemes. Ezekre fókuszálva tudott csoportunkból egyre inkább közösség alakulni. Az ima szerves része összejöveteleinknek, még nyilvános helyen is. Az evangéliummal való imát különösen is gyakoroljuk, ez segít egymás hitének erősítésében is.

Őseink hozzáállása a munkához, annak méltósága segít ellenáramban maradni a fogyasztói társadalomban.

Olvasásélményeinket megosztjuk, buzdítjuk egymást arra, hogy ne engedjünk a digitális huzalozás csábításának. Egyéb kulturális programjaink kiválasztásában is ezeket a szempontokat tartjuk fontosnak. Legutóbb Molnár C. Pálnak, templomunk oltárképe alkotójának Assisi Szent Ferenc témájú műveiről hallottunk-láttunk tárlatvezetést a Ráth Lépcső Galériában.

A közösséghez való tartozás elementáris igénye tagjainknak. Ennek építését szolgálja, hogy együtt tervezzük meg féléves menetrendünket. Ki-ki hozzáadja érdeklődését, tapasztalatát, talentumát, aktivitását. Önállóság és összetartozás segíti, hogy empátiával tudjunk egymás felé fordulni, egymást testben és lélekben erősíteni.

A közösség építésében az egymásra figyelést, párbeszédet szeretnénk gyakorolni az összejövetelek közötti időben is, találkozásokkal, élőben vagy akár telefonon. Ehhez a Szt. Kinga kör alkalmán a szeptemberi indulás óta minden alkalommal kihúzzuk valakinek a nevét és a következő találkozásig személyes kapcsolatba lépünk vele.

Bár vannak határaink, zárt összejöveteleink, de tartunk az egész egyházközségnek is nyílt alkalmakat. A közös keresztútjárás a templomban és az Öröm útja-járás a rózsakertben ebben az évben a nagyobb közösség felé nyitást mutatták már, nagy örömünkre.

Az egyházközségen belül az adventi időben a közösségek közötti találkozásra azt tervezzük, hogy feleleventjük és megéljük együtt a „Szállást keres a Szentcsalád” rítusát.

Zöldyné Szita Erzsébet

A háromféle lelkületű szolgálat

Karitász küldetésünk az emberek üdvösségének szolgálatára irányul, elsősorban tehát lelki javakat szeretnénk közvetíteni, átadni. Örök kincsek ezek, melyeket *„a moly nem rágja meg, a rozsda nem marja”* (vö. Mt 6,20). Ehhez a természetfeletti küldetéshez természetes eszközöket is latba vetünk, úgy mint pl. a tárgyi adományok, vagy a találékony segítő tevékenység.

Bizonyára sokan tapasztaltuk azt is, hogy szegényeink, gondozottjaink, akik nem tartoznak szorosan az egyházhoz, nem vallásosak, de a hozzánk való kötődéssel mégiscsak kapcsolatba kerülnek Krisztussal, éppen rajtunk keresztül. Úgy gondolják, hogyha minket ismernek, ha velünk jóban vannak, akkor ezzel biztosítják Istennel való jó kapcsolatukat is, vagy legalábbis közelebb kerülnek Hozzá. Ez igen nagy felelősség számunkra, ezért fontos kiemelni, hogy nem az a lényeg, hogy minket ismerjenek, hanem az, hogy az Urat, a Világmindenség Királyát ismerjék meg, szeressék meg Őt, hogy azután Ő is megismerje őket az utolsó órában. Alázattal végezzük tehát munkánkat és bízzunk abban, hogy Istennek minden lehetséges, Ő a szívek vizsgálója, Ő tudja, hogy kiben mi lakozik, Szentlelke pedig a szívek vezére.

Éppen ezért ne is ítélkezzünk, hanem csak bízzunk és szeressünk! *„Mert sokan lesznek az elsőkből utolsók és az utolsókból elsők.”(Lk 13,29).*

Minket, karitászosokat is érnek bőven kísértések munkánk, életünk során, akik Krisztus Királynak szolgálunk. Szent Brigitta, Európa társvédőszentjének (XIV. sz.) magánkinyilatkoztatásban az Úr háromféle lelkületű szolgálótípust mutatott be.

Mindegyik hiszi, hogy Krisztus az Isten, a mindenható, de az egyik szándéka, hogy a szolgálattal földi dolgokat, kincseket nyerjen: gazdagságot, hatalmat, hírnevet. Az Úr, a kívánságuknak megfelelően részesíti is őket ebben, de a mennyei dicsőség rovására, mert az ilyen ember el is veszíti az égi jutalmat.

A másik szolgálótípus azt gondolja, hogy Krisztus Király a szigorú bíró. Az ilyen emberek a büntetéstől való félelemmel szolgálnak, nem a mennyei dicsőség és nem az Úr iránti szeretet hajtja őket. Őket a helytelen Úrfélelem motiválja és nem az önzetlen, bizalommal teli szeretet, ők azok, akiknek a bűnbánatuk nem tud tökéletes lenni, mert nem szabadok, a büntetéstől félnek, ezért csak félszívvel szolgálnak.

A harmadik típusú szolgáló tudja, hogy az Úr Igaz Isten, igazságos és irgalmas. Nem a büntetés elkerülése végett, hanem az Isten iránti önzetlen szeretetből fakadóan szolgálnak, ez motiválja őket. Ők azok, akiknek akarata megegyezik az Úr akaratával, ezért meghallgatásra találnak.

Tegyük fel az egyházi év végén, Krisztus Király főünnepének közeledtével a kérdést magunknak: melyik szolgálók vagyunk mi? Melyikhez hasonlítunk

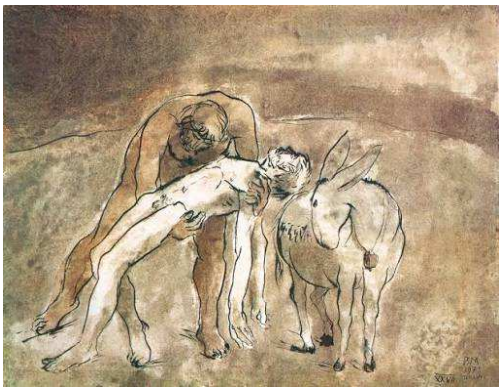

leginkább? Melyik típusból mennyi van bennünk? Félünk-e vagy bátrak, szabadok vagyunk legbelül?

Az Úr irgalmas szeretettel és igazsággal fordul felénk, mert Ő maga az Igazság és az Irgalom. Akik nem szeretik Őt, azokkal igazságos, akik szeretik Őt, azokkal irgalmas. Ezért a legnagyobb tulajdonsága Istennek az Ő irgalmassága, ahogy Szent Fausztina nővér tanította.

Szeressük tehát tiszta szívvel az Urat, a Világmindenség királyát, bátran haladjunk előre Vele! Így vágjunk bele a közelgő ádventi, karácsonyi karitászmunkánkba otthon, a családunkban, az egyházközségünkben, a szegényeink, rászorulóink körében! Önzetlen és szabad lelkülettel, alázatosan, szelíden, de bátran és határozattan végezve a munkánkat, tanúságtevői leszünk az Igaz Szeretetnek, Aki legyőzte a világot és üdvözíti a benne bízókat. *„Krisztus Király, üdvözíts minket!*
”

Csorba Gábor
állandó diakónus

A régi, mint új

XIV. Leó pápa semmi újat nem mondott Franciaországban, mert pontosan tudta, hogy ez ma a forradalmian új: a kétezer éves katolikus egyház nagy, terebélyes fájának értékei, mély gyökerei és az ágvégeken éledő megannyi fiatal hajtással. Nem szétszórt, mindig protestáló magoncok, új és új ideológiák növekedési kísérleteire való reakciókkal fárasztotta hallgatóit. Jó ütemérzékkel érkezett Franciaországba.

Arra senki sem számított, hogy az Igazság – az Evangélium – bátor kimondása maga alá temeti a hamis szabadság hazug világát. egyetlen pillanat alatt. Ugyanis kinyílt a repülőgép ajtaja, és XIV. Leó már öltözetével üzent. Főpapként, nem fehér ruhás civilként érkezett. A liturgián is használt karingben, felette a vértanúság színét, a bíbort hordozó mocétummal, és mellén Krisztus keresztjével vonult a díszsorfal előtt. Megjelenésével nem egy miniállam vezetője, hanem egy két lábbal a földön járó egyházfő, Szent Péter utódja tette tiszteletét az európai kereszténység egyik bölcsőjében.

Mik lehetnek a magyar közélet számára is fontos üzenetei? „A franciaországi katolikus egyház nagyon bölcsen kezd átalakulni egy »ellentársadalommá«, narratívájában visszautasítja a feminista- és lmbtq lobbi által előírt dogmát...” – olvashatjuk Eric Zemmour, „A misét még nem mondták el” című, nemrég magyarul is megjelent esszéjében. A katolikus filozófus, író, mintha előtanulmányt írt volna a látogatáshoz: „A kereszténységért vívott csata Európában nem lehet csak a hit csatája. Meg kell védeni a kereszténység hagyatékát Európában, ezeket az építészeti, művészeti, kulturális, jogi, politikai formákat, amelyeket meg kell őriznünk vagy helyre kell állítanunk.” Nos, XIV. Leó pápa látogatása erről (is) szólt. A Notre Dame Bazilikában ismét finom tanújelét adta a hagyományaiban gyökerező és élő egyháza melletti kiállásának. Nem valamiféle divatos imamódokkal, modern zenei betétekkel zajlott az esemény.

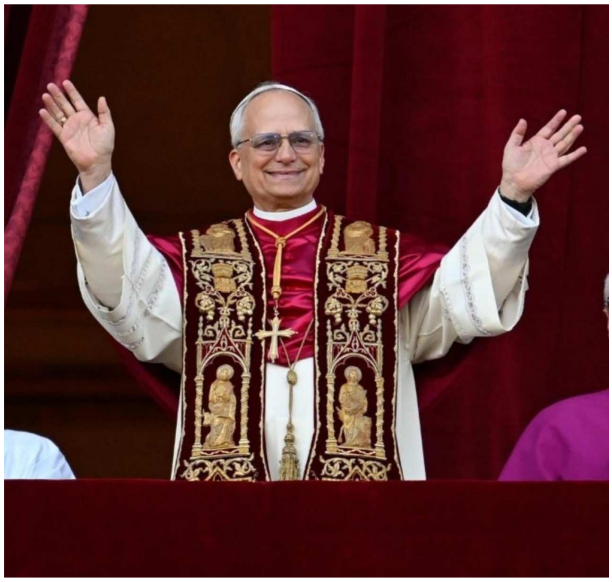

Miután néhány percre az Eucharisztia előtt adorált, vecsernyepalástban, főpapi jelvényekkel vezette az egyház hivatalos imádságát, a zsolozsmát. Az esti imaóra keretében tartotta meg tanítását. Többek közt ezt mondta, utalva a francia egyház újjászületésére is: „Ez a székesegyház azért született újjá, hogy vele együtt ti is újjászülessetek, új lendülettel törekedve az életszentségre és végezve a mindennapi küldetést. Legyetek népetek körében az egyház isteni anyaságának világos jelei: az egyház Isten szeretetéről tanúságot téve újra egységbe gyűjti és gyógyítja az emberi családot."

Két évvel ezelőtt a párizsi olimpiai megnyitó ünnepség sokakat mélységesen felháborító, olykor blaszfémikus performansza után Franciaország a Stade de France-ban egy teljesen más arcát mutatta. Nyolcvanezer, tekintetét égre emelő fiatal átlényegülten, nagy hittel volt együtt egy megrendült ágostonos szerzetessel, aki nem szégyellte könnyeit. Elérzékenyülten állt egy gyönyörű, francia szenteket bemutató, mély tanúságtételekkel lezajlott este végén az ősi ének, a Salve Regina éneklése alatt. A himnusz választása ismét üzenet volt úgy a szupermodernisták, mint a hagyományt túlhajtók felé. Van egység. A fiatalok zengték ezt, a még egyházszakadás előtt keletkezett éneket, ahogy zengik a X. Piusz közösség épp renitens konzervatívjai is templomaikban. A pápa minden liturgikus cselekményében megmutatta, nem csupán a tridenti latin misét lehet kellő mélységgel, odaadással és méltósággal ünnepelni: „Ma különösen is szembesülünk azzal, hogy korunkból mintha hiányozna a teljesség, a mélység és hiányoznának az ígéretek. Az ének, a szó és a liturgikus mozdulat nemes egyszerűsége sokak számára rést nyithat a világosságra, a béke oázisát kínálhatja egy állandó kapcsolódásban élő és zajos társadalomban." – üzente minden, a katolikus egyház liturgiáját a modernség és a kor kihívásainak való beteges megfelelési kényszerrel tevékenykedőknek. Vissza a forráshoz!

A pápa látogatásának több beszédében utalt a katolikusok közéleti kiállásának fontosságára. Nem fogadta el a Becsületrendet, nem kívánt nobilitásokkal díszvacsorázni, a lehető legtöbb időt szerette volna híveinek szánni. „A helyes laicitás tehát nem abban áll, hogy a vallást kizárjuk a közélet vagy az oktatás területéről, hanem abban, hogy azon munkálkodunk, hogy az állam és a vallási intézmények párbeszédet folytassanak egymással, és egyesítsék erőiket a közjó szolgálatában, hogy a világnak élete legyen." – tanította. Párizsi miséje előtt a Chapms-Elysées-n – mintegy szimbólikusan a fogyasztói társadalom lerolózott boltjai előtt – hívők ezrei gyóntak, papok százai álltak szó szerint helyt. Eric Zemmour pedig készítheti új esszéjét, ugyanis „A misét elmondták!" az a'la carte keresztények legnagyobb bánatára. Közel nyolcszázezren voltak rajta.

Franciaország él. A francia katolikusok élnek. Európa él és élni akar. Laus et grtaia, köszönet és hála egy oroszlánnak. Habemus papam: Leo XIV.

Kiss Antal diakónus
Katolikus Tábori Lelkészség

Kövek, fórumok, szamarak

Gyerekkoromban szinte az első istenbizonyíték volt számomra a Szentírásban szereplő érdekes epizód Jézus jeruzsálemi bevonulása előtt: „Elküldött két tanítványt a szemközti faluba, mondván: „találtok ott egy megkötött szamarat. Oldjátok el, és hozzátok ide." (Lk 19, 29-30.) A tanítványok megtalálták a szamarat. Ki tud ilyen apró dolgot egy nappal előre pontosan megmondani? – kérdeztem magamtól. Az a Jézus tehát biztosan Isten – vontam le gyerekfejjel a következtetést. Azóta már sok-sok tényező igazolja számomra Jézus isteni mivoltát. (Legtöbbet jelentenek azok a prófétai jövendölések, amelyek a gyermek Jézuson, majd a szenvedő Názáretin beteljesedtek.)

Érdekes kérdés lehet az is, miért szamárcsikót választott Jézus, hogy az vigye őt be a városba. Már sejtem a választ: mert üdvözítő tervében ott rejtőzködik szinte érthetetlen szándéka: *viteti magát. (*Mindig – kivéve a három évet, amikor Ő maga ment el igen sok helyre.) Csecsemő, majd kisgyermek korában vitték a szülei. Amikor meghalt, emberek vitték be a sírba. Ránk bízza magát az oltáriszentségben. Nekünk kell Őt vinnünk, odaadnunk…

Nagyon nagy felelősség ez. Ha mi nem visszük Őt, nem beszélünk róla, nem jelenítjük meg a szentmisében, nem adjuk oda Szent Testét – más nem teszi ezt meg. Újabb kérdés: miért vonult be Jeruzsálembe hatalmas örömrivalgás közepett? *Mert nagyon szereti az embert:* a gyenge, kísértéseket szenvedő embert, aki szeretetre, igazságra, szabad így mondani: „az Istenre született".

Jézus „fórumokat" teremt arra, hogy ezt nyilvánvalóvá tegye. Nem igaz, hogy az ember teljesen romlott! Minden időben vannak, akik azon fáradoznak, hogy manipulálják az embert, hogy elvegyék személyiségét, géppé, eszközzé, rabszolgává alacsonyítsák. Jézus ünnepet rendez, ahol önmaga valójában mosolyogva megjelenik. Ott az ember újra ember lesz. Nem kell félnie, hogy becsapják.

Jézus nem kérdezte az aggódó kafarnaumi századostól szemrehányóan: „Miért nem vigyáztál rá?" Azt mondta: *„Megyek és meggyógyítom"*. Ezt a szerető szívű Jézust kell elvinnünk, megjelenítenünk sok-sok fórumon: a családban, munkahelyünkön, templomban, hittanórákon, és a médiumokban. Fel kell szabadítanunk az ember lelkében a beléoltott, ősi, isteni szépet. Hadd merjen örülni, merjen remélni, merjen önmaga lenni, merjen hinni, Istent imádni és dicsérni!

Egyre nagyobb lett a tömeg ott, a jeruzsálemi utcán. Lelkesedésük azt mutatta, hogy a világnak Krisztus kell. Azonban ott, és akkor is, mint azóta is, annyi nemes törekvést, gorombán kudarcra akarnak ítélni. Az történt, hogy az egyik útkereszteződésnél néhány ember előlépett, megállították a szamarat, majd ezt ordították Jézus felé: „Hallgattasd el őket! – Olyanok lehettek ezek a hőbörgők, mint a „feszítsd meg!"-et kiáltók, a hittan- és erkölcstanoktatást teljesen megszűntetni akarók, a krisztusi eszméket a társadalom életéből és Európa emlékezetéből kitörölni szándékozók.

Jézus nyugodtan válaszolt nekik: Ha ők nem szólhatnak, akkor a kövek fognak kiabálni Istenről, igazságról, az örök életről, a szeretet végső győzelméről. Micsoda prófécia volt ez! Megéltük a szervezett istentelenséget. A leggorombább eszközökkel vélték elhallgattatni Jézust!

Tizennyolc éves koromban, érettségi előtt a frontra kerültem, majd a Dnyeperen túlra vittek az oroszok egy szénbányába. Mi, lelkes fiúk Jézus fórumait, a „köveket" úgy teremtettük meg, hogy a bányában, a felszíni munkán kis feszületet hordtunk cérnaszálon a nyakunkban. Kisgyerekek szaladtak oda, a nagy és istentelen Szovjetunió közepén, és csókolgatták keresztjeinket, könnyezve mondogatván: „Krisztosz, Krisztosz!..." Orosz katonák tettek hitvallást. Úgy, csendesen.

Bizony, nagyon kellenek a „megszólaló kövek", a Jézust bátran megjelenítő fórumok, emberek, papok! És kellenek a „szamarak", akik alázatos egyszerűséggel elviszik Őt. Kellenek lelkes tömegek, kellenek gyerekek, akik tiszta szívükkel lelkesen közvetítik e számító, hazug, bűnös világban azt, ami tiszta, ártatlan és szent. És Őt, aki nagyon szereti az embereket.

Lajos atya

Idézetek XIV. Leó pápa franciaországi beszédeiből

„Ne veszítsük el emberségünket a mindennapi életünket elárasztó és befolyásoló „gépek paradicsomának" közepette. Sürgető feladat elménk nevelése az etikai megkülönböztetésre, amely képes felismerni azt, ami erkölcsileg jó. Ezzel kapcsolatban szeretném felidézni, hogy „egy valóban szabad társadalom nem kényszeríti ki az uniformizálást, hanem védi a lelkiismeretek sokféleségét, megakadályozza az autoriter tendenciákat és előmozdítja az etikai párbeszédet, amely gazdagítja a társadalmi szövetet."

*

„Ma különösen is szembesülünk azzal, hogy korunkból mintha hiányozna a teljesség, a mélység és hiányoznának az ígéretek. Az ének, a szó és a liturgikus mozdulat nemes egyszerűsége sokak számára rést nyithat a világosságra, a béke oázisát kínálhatja egy állandó kapcsolódásban élő és zajos társadalomban. Titeket, akik naponta ünneplitek az eucharisztiát, arra kérlek, gondoskodjatok arról, hogy a liturgikus szertartásokat mindig méltó és illő módon ünnepeljétek, ott is, ahol kisebb közösségek gyűlnek össze."

*

„Ahh□z, h□gy jól válasszat□k, tartsát□k szem előtt ezt a szemp□nt□t: a jó életet ad, s□sem veszi el az életet; a jó gondoskodik, nem magának szerez. A jó nem valamiféle szép eszme, hanem a szeretet ragyogó arca: maga Isten!

Ezért mindnyájatokat – püspököket, papokat, diakónusokat és megszentelt személyeket – arra buzdítalak, hogy ápoljátok magatokban a liturgia iránti őszinte szeretetet."

„A bábeli torony az uralom révén kikényszerített egységet jeleníti meg (vö. Ter 11,4). Ez az építmény ugyanakkor azt is feltárja, hogy minél inkább elnyom a hatalom, annál inkább meggyengül, és megmutatja embertelen arcát. (...) Bábel tornya összeomlik, kettős negatív következménnyel. Ahogyan az általa kikényszerített egység erőltetett volt, úgy az összeomlását követő sokféleség is konfliktusokkal terhes. Ma Bábel kísértése újra megjelenik a testvériség nélkül megvalósítani kívánt globalizációban, a mohó pénzügyi gyarmatosításban, az ideológiák másokra erőltetésében, mindazokban a „kapcsolatok nélküli érintkezésekben, amelyek az emberi életet kereskedelemmé fokozzák le."

*

„Ahhoz tehát, hogy megízleljük Isten közelségét és az emberi testvériséget, el kell utasítanunk azt a mohóságot, amely felemészti kapcsolatainkat anélkül, hogy adna, és dolgokkal halmoz el bennünket anélkül, hogy táplálna. Ezek a rossz erők nemcsak erőszakos formában jelentkeznek, hanem olykor megtévesztő külsőt is öltenek, mert éppen azt ígérik, amit elvesznek tőlünk: a boldogságot."

*

„Szent Bakhita arra kötelez bennünket, hogy vegyük észre azokat, akiket nem vesznek észre, szabadítsuk fel azokat, akiket ma a gazdaság és a kultúra rabszolgaságba taszít, és tartsuk tiszteletben minden testvérünk végtelen méltóságát, akikben maga Jézus kopogtat ajtónkon. Kedves barátaim, „a valóság az, hogy a keresztények számára a szegények nem szociológiai kategóriát jelentenek, hanem magát Krisztus testét."

*

„A fiataloknak azt mondom: legyen bátorságotok felelősen megélni a béke építésének küldetését szívetekben, kapcsolataitokban, családotokban, az iskolában és az egyetemen, városaitok, országaitok és egész Európa életében!
Ne engedjetek az erőszak és az elnyomás logikájának! Szeressétek az életet minden pillanatában, és ne féljetek a jövőtől!"

*

„Ne féljetek családot alapítani, gyermekeket vállalni, és védelmezni minden ember méltóságát az anyaméhben való élet első pillanatától egészen az utolsó lélegzetig! Ne féljetek fáradhatatlanul munkálkodni közösségeitek javáért, akár politikai szerepvállalással is! Legyetek közösségépítők!"

*

„Korunk hatalmas kihívásai tekintetében arra buzdítalak benneteket, kedves testvéreim, hogy bátorságról, merészségről és missziós kreativitásról tegyetek tanúságot. Ne engedjétek, hogy elbátortalanítsanak benneteket azok a hibák, következetlenségek, sőt bukások, amelyek nyomot hagytak ennek az úton járó népnek a történetén."

*

„A katolikus oktatás azonban semmiképpen sem mondhat le saját nevelési programjáról: ez egy Krisztus-központú program, mely az emberi személy teljes körű fejlődésére, minden – lelki, kulturális, értelmi, erkölcsi és társas – dimenziójának kibontakozására irányul. Ezért senki ne lepődjön meg azon, hogy minden katolikus intézményben lehetőséget kínálnak a Jézus Krisztussal való találkozásra és igéjének hallgatására. Még kevésbé szabad megtörténnie annak, hogy bármely tanulót saját osztályában kirekesztenek pusztán azért, mert hisz Jézusban."

*

„A családon belüli hitélet elmélyítése és meggyökereztetése kétségtelenül az egyik kulcsa annak, hogy megoldást találjunk számos olyan válságra, amelyen az Egyház és társadalmaink keresztülmennek. A családban tanuljuk meg ugyanis az együttélést, a másik ember tiszteletét, a különbözőség elfogadását, egymás támogatását, a nagylelkűséget, önmagunk önzetlen odaajándékozását és az áldozatkészséget."

*

„Nem véletlen, hogy a katonai kiadások növelésére irányuló ismételt felhívásokat és az ezekből fakadó döntéseket sok kormány a másik fél veszélyességével indokolja" (Üzenet a béke 59. világnapjára, 2026. január 1.). A béke előmozdítása tevékeny munkálkodást kíván. Ma fel kell tennünk magunknak a kérdést: valóban „kreatív erőfeszítéseket" teszünk-e a világbéke előmozdításáért, vagy csupán arra törekszünk, hogy „elállítsuk a háború vérzését", és jobban felkészüljünk azokra a háborúkra, amelyekről feltételezzük, hogy még előttünk állnak."

Schall Tamás
Életem tartozéka

Mint katona kezében a fegyver,
olyan enyémben a rózsafüzér,
mikor kezeim közt morzsolgatom,
a legnagyobb biztonsággal felér.

De már önmagában az a tudat,
hogy nálam van, zsebemben hordozom,
olyan nagy erővel tölt el engem,
emberi szóval ki sem mondhatom.

A titkok, melyeket imádkozom,
Megváltónk életének titkai,
ezeket szemlélve, kimondani,
hűséges követésére segít.

Mindebben Mesternőnk Szűz Mária,
Kinek életét e titkok szőtték,
Példaképünk Ő, hogyan kell hinnünk,
aki anyai oltalmával véd.

Ha a Szentolvasót imádkozzuk,
amit Szeplőtlen' Szíve tőlünk kér,
megvalósul földünkön a béke,
a bűn senki közelébe nem ér.

Életünk része lesz a szent öröm,
az Isten emberré lett érettünk,
Lélektől' fogant, Szűztől született,
hogy Szent Karácsonyt ünnepelhessünk.

Köztünk léte világosság nekünk,
szeretni és élni tanít minket,
kincset ad, mit el nem veszíthetünk,
táplálék, mindennapi kenyerünk.

De a fájdalom sem hiányozhat,
nem leszünk különbek, mint Mesterünk,
ha Ő értünk kínhalált szenvedett,
nekünk sem lehet más az életünk.

Szenvedés-, halál húsvétba hajlik,
Vele szenvedve-, halva, élhetünk,
a feltámadásunk dicsőséges,
mint a Szent Szűz, mennyekbe vétetünk.

Testvérem, Krisztus katonája vagy?
Legyen fegyvered a rózsafüzér!
Hatásos, mert ki ezt imádkozza,
az életében minden jót elér!

XIV. Leó pápa Magnifica humanitas kezdetű enciklikája
Az emberi személy védelméről a mesterséges intelligencia korában
részletek

92. Laudato Si' enciklikájában Ferenc pápa elítélte a technokrata paradigma növekvő dominanciáját a globalizált világban, vagyis azon tendencia ellen szólt, hogy a hatékonyság, az ellenőrzés és a profit logikájának engedjük át a személyes, társadalmi és gazdasági döntéseket. Ugyanis ekkor az történik, hogy a technológia nem marad egyszerűen eszköz, hanem mércévé válik, amely alapján mindent megítélnek, elkezdi diktálni, hogy mi számít és mit lehet kiselejtezni, és így a teremtést a kizsákmányolás tárgyává és az emberi lényeket puszta fogaskerekekké fokozza le a minél nagyobb teljesítmény elérésének érdekében.

93. Ez a paradigma az elmúlt években gyorsan elterjedt, részben a mesterséges intelligencia, a kognitív tudomány, a nanotechnológia, a robotika és a biotechnológia terjeszkedése által. Önmagukban ezek az innovációk nagyban szolgálhatják az emberi fejlődést és közös otthonunk gondozását, de éppen a hatalmuk miatt siettethetik a technokrata paradigma kiterjesztését, és ezért helyes alkalmazásukhoz új spirituális, etikai és politikai keretre van szükség. A nagyobb hatalom nem feltétlenül jelent valami jobbat. Ebben a tekintetben Romano Guardini szavai továbbra is relevánsak: „A kortárs embert nem képezték ki arra, hogy jól használja a hatalmat."

94. Az emberiség saját hatalma áldozatává válásának veszélyét már VI. Szent Pál is felismerte, aki arra figyelmeztetett, hogy „a legkülönlegesebb tudományos fejlődés, a legmegdöbbentőbb technikai bravúrok és a legcsodálatosabb gazdasági növekedés, hacsak nem kíséri hiteles erkölcsi és társadalmi fejlődés, hosszú távon az ember ellen fog fordulni".

Plébániánk hírei

Szentmisék

hétfő-kedd-szerda-csütörtök-péntek-szombat 17.00
vasárnap 10.00 és18.00 (angol nyelvű)

Folyamatos szentségimádást tartunk a templomban
9.00 és 22.00 óra között.

PLÉBÁNIÁNK RENDSZERES PROGRAMJAI
szeptembertől

Hétfő	18.00	Felnőtt katekézis
Kedd	17.00	Elváltak és Egyedül Maradtak szentmiséje (havonta első kedden) és találkozója a Szent Kinga teremben
Szerda	15.45	Karitász hittan (a konkrét dátumok szórólapokon)
Péntek	15.00	Engesztelő imaóra a hazáért
	16.00	Rózsafüzér
	16.30	Vesperás
	18.00	Szent József Férfikör (minden második héten)

Októberben hétköznapokon a szentmise előtt, 16.30-tól a rózsafüzért imádkozzuk.

Gyóntatás: vasárnap 9.00-9.50

Lelki tanácsadás egyeztetés szerint
bitter.belvarosiplebania@gmail.com
30 591 2601

PESTI FŐTEMPLOM

Spirituális közösségi lap

XIII. évf. 71. szám

A Belvárosi Nagyboldogasszony Főplébánia lapja

Kiadja:
a
Belvárosi Főplébánia

Felelős kiadó:
Dr. Osztie Zoltán

Szerkesztő:
Bitter Lajos

Munkatársak:

Csorba Gábor
Dr. Kerényi Lajos
Kiss Antal
Schall Tamás
Zöldyné Szita Erzsébet

Korrektúra:
Faga-Nagy Mária

Szerkesztőség:

Budapest 1056 Március 15. tér 2.
bitter.belvarosiplebania@gmail.com

Megjelenik:
12 oldalon

PESTI FŐTEMPLOM

SPIRITUÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

XIII. évfolyam 71. szám *2026. október*

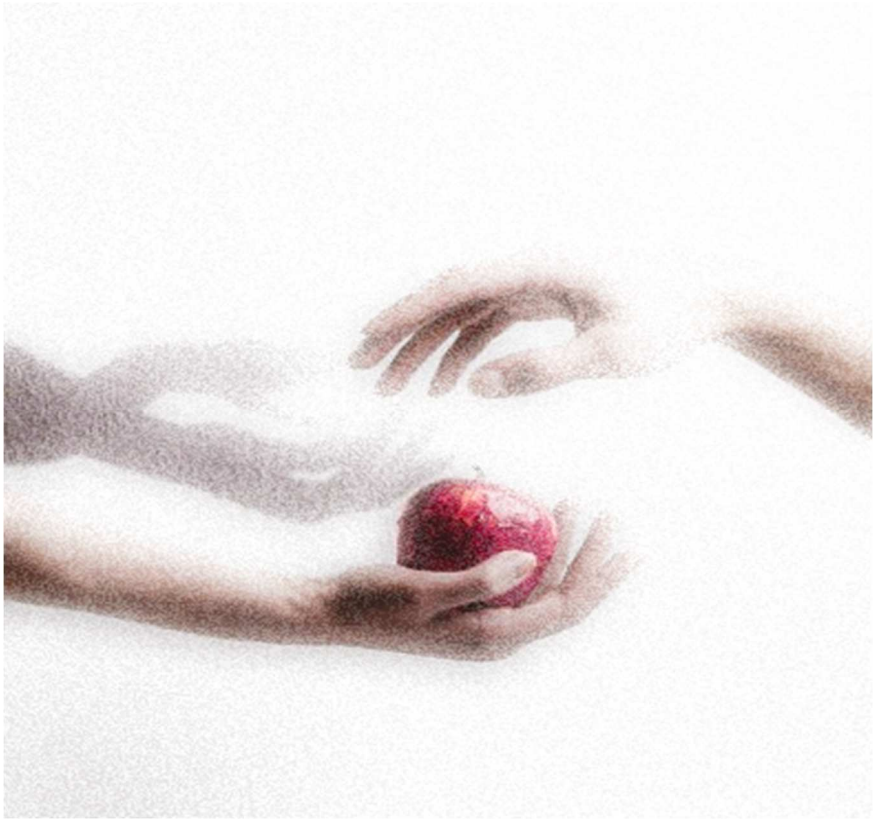

Tartalom

- Nagyszerű emberségünk
- Ki az ember?
- Októberi fénysugár
- A legnagyobb kincs
- Háromféle lelkület
- A régi mint új
- Kövek, fórumok, szamarak
- Leó pápa beszédei
- Életem tartozéka

BELVÁROSI NAGYBOLDOGASSZONY FŐPLÉBÁNIA

1056 Budapest, Március 15. tér 2. T: 318 3108 belvarosiplebania@gmail.com

Nagyszerű emberségünk

Örömünkre megjelent magyar fordításban is XIV. Leó pápánk új enciklikája, amely – beszédesen – a „Nagyszerű emberség” szavakkal kezdődik. Témája „az emberi személy védelme a mesterséges intelligencia korában”.

Már a cím is sokatmondó, melyben két állítás van. Egyrészt az emberi személy támadásoknak van kitéve, ezért védelemre szorul. Ezeknek tanúi és elszenvedő alanyai vagyunk. Fogantatásunk pillanatától az e világból való távozásunkig (halálunkig) folyamatos veszélyben élünk. Gondoljuk meg az állítás valóságát: napjainkra az ember számára legveszélyesebb hely az anyaméh. A világháborúk tömegmészárlásaihoz hasonló méretű gyilkolás folyik a magzatelhajtás révén. De nem kevésbé veszélyes és pusztító a gender ideológia és az LMBTQ program keresztülvitele például az oktatási intézményekben. Lássuk meg a gyerekek nemi identitásába történő bevezetésének problémáját. Ma többségében nem a szülők végzik el az ezzel kapcsolatos kötelességüket, hanem a kortárs csoportok, az internet irányítói, vagy éppenséggel magukra vannak hagyva a témában. Ismerjük a meddőség terjedését és az ezzel kapcsolatos megoldási kísérleteket, amelyek a legtöbb esetben emberellenesek. Tisztában vagyunk azzal, hogy az élet egyéb helyzeteiben sem kapja meg az ember a neki járó tiszteletet. Egyebek között szembe kell néznünk a háborúk közepette emberi méltóságukban megalázott, ellehetetlenült helyzetben élők sorsával (leginkább Kárpátalján). Végül tekintsük az öregkorban kiszolgáltatott helyzetben élőket. Sorolhatnánk tovább az élet válsághelyzeteiben élők segítségre szorultságát. Nem véletlenül hoztuk létre a „Jó, hogy vagy!” életvédők szövetségét, mely az emberi személy méltóságának képviseletét tűzte zászlajára, és egységbe vonja az ezen a területen dolgozó szervezeteket és személyeket. Kérem, nézzék meg a Szövetség internetes felületeit!

Az enciklika másik állítása szerint a mesterséges intelligencia kora itt van. Nem jövőbeli, hanem jelen valóság, az életünk mindennapjaiban meghatározó tényező. Használata nélkül – nem is lassan – mindennapjaink nehézzé válnak, segítségre szorulunk, majd lemaradunk. Lehetőséget kínál, ugyanakkor óriási veszélyeket rejt, egyelőre beláthatatlan következményekkel jár. Már az elnevezése is téves, hiszen a szóhasználatban „intelligens”, személyes tűnik. Nem az! A programozás szerint még érzelmeket is mutat, melyeket képes partnerként feltüntetni. Sok fiatal már ebben a kapcsolatban él. Nem személyes viszonyaiban, hanem a géppel kommunikál, következésképpen elszigetelődik, elmagányosodik. Fölvetődött már az is, hogy közreműködésével szentgyónást lehessen végezni. Abszurd ötlet, éppen a személyesség, így az emberi méltóság lábbal tiprása. Lelkiismeretvizsgálatot, bűnbánatot, megtérést, megújult Isten-kapcsolatot a gép nem tud végrehajtani, sem szolgálni. Iszonyúan megnöveli az életvitelünk már-már amúgy is elviselhetetlen tempóját. Ráadásul működtetése olyan energiaigényt támaszt, amit nem tudnak az egyes államok kielégíteni. Az Egyesült Királyság (Anglia) teljes, éves energiafogyasztására van szükség a fedezetéhez. Szempontként említik a szakértők, hogy a fejlesztés hihetetlen ütemben zajlik. Az egyes országok nem fognak leállni, vagy határt szabni, sem a kutatás, sem a fölhasználás terén, mert fölfogásuk szerint nem maradhatnak le a többi kutatásokban résztvevő országokkal szemben. Külön rendszere van Amerikának, Kínának, Európának…

Milyen világ alakul körülöttünk? Az Egyház küldetése, hogy védje, képviselje a személyességet, az emberi személy méltóságát, az imádságos Isten-kapcsolatot, az élet értelmének evidenciáját, a kutatás és eredményei fölhasználásának határait az ember javára, az elszemélytelenedés ellen küzdjön, a közösségeket építse és működtesse, a személyes jelenlét alkalmait teremtse meg és – amint a Szentatya részletesen kifejti – „a szeretet civilizációját építse”.

A Szentatya üzenetének leginkább reményt keltő üzenete, hogy a Teremtő Isten, mennyei Atyánk nagyszerű hivatásra hívta életbe az embert. Méltóságra emelte, amikor képére és hasonlatosságára alkotta meg. Ne adjuk föl az Isten alkotta rendet, ne tagadjuk meg küldetésünket, ne alázzuk meg önmagunkat, hanem – Jézus mintájára – hordozzuk és bontakoztassuk ki „nagyszerű emberségünket”!

Kérem, hogy olvassuk el az enciklikát, hogy tájékozottak legyünk korunk kihívásai terén és követni tudjuk azokat a folyamatokat, amelyek meghatározzák egyéni és közösségi életünket, valamint kijelölik küldetésünk területeit. A dokumentum megvásárolható a Szent István Társulat kiadásában.

Dr. Osztie Zoltán plébános

Az emberi létezés egyetlen dimenziójának abszolút szintre emelése veszélyes. Kaotikus állapotokat nem csak a hiány, a szűkösség okoz, de az ellenőrizetlen növekedés is az elszegényedés forrása lehet. Így az intelligencia (értelem), amikor abszolúttá válik, rátelepszik és elnyomja az élet más alapvető dimenzióit, például a szeretetet, az érzelmet, az akaratot, az elkötelezettséget az odaadást, vagyis az emberi kapcsolatokat. (Magnifica humanitas 113.)

Ki az ember?

Amikor az ember szembesül különböző testi, lelki panaszaival, aggodalmaival, bajaival, szorongásaival – és kinek az életében ne lennének ilyenek –, melyek „jól-létét” akadályozzák, természetesen szeretne megszabadulni ezektől, és orvoshoz, esetleg pszichológushoz fordul. A panaszok hátterében gyakran lelki folyamatok húzódnak meg, például aktuális élethelyzet, gyermekkori traumák, amelyek a tudat alatt működve fejtik ki hatásukat. Amennyiben ezek tudatossá válnak, akkor maga az a tény, hogy a probléma oka napvilágra kerül, adott esetben jelentheti annak orvoslását, de fordítottja is lehetséges, és valamilyen kövonalazatlan, homályos üresség, aggodalomérzés válik dominánssá. Ez azt jelentheti, hogy válaszadásra vagyunk hivatottak a kérdésben: mi az élet értelme? Ugyanis erre még nincs igazi válaszunk. Ebben az esetben nem a mi okból –, hanem a „mi célból aggódunk?” kérdést kell feltenni. Mi a fő célunk? Ezt a kérdést teszi fel az egyik pszichológiai módszer, amelyik ahhoz az adottságunkhoz próbál irányítani, amely minden emberben megvan, mindig ép, és arra szólít bennünket, hogy szabadon, a célt szem előtt tartva vegyünk részt saját életünkben, majd annak lassú és végső elmúlásában. Ennek a célnak a veszélybe kerülése okozhatja igazi aggodalmunkat.

Valójában életünk értelmességéről, méghozzá végső értelmességéről van szó. Az említett adottságot a pszichológia a mindig ép, transzmorbid személyiségmagnak nevezi, „amelyben” megjelenik a szabadság és az értelemfelismerés szempontja, ugyanakkor azonban a személyes tagadás és öngátlás lehetősége is. A transzmorbid, sérthetetlen szellemi fórum bizonyos kérdéseket és válaszokat képes „önmagukban is érvényesnek” elismerni, ezért az ember, mint személyiség – ha hagyja – megszólítható. Ez a pszichológiai módszer a logoterápia, amely az élet értelmességének kérdését veti fel, mint a terápia alapkérdését. Feltárhatja, hogy egy adott ember esetében a „jól-lét” hiányának oka az élet végső értelmességébe vetett bizalom hiánya. Ennél sokkal többet nem mondhat, mert a továbbiakban már egy másik tudomány, a teológia illetékes.

Felmerülhet a kérdés, hogy a „transzmorbid személyiségmag” fogalom összevethető-e a teológiai személyfogalommal? Nem, mert a pszichológiának nem dolga a teológiai szemlélet, de végül is kimondja: „a transzmorbid személyiségmag az ember sérthetetlen szellemi rétege, a megismételhetetlen, egyszeri személy hordozója”. Tehát nem maga a megismételhetetlen emberi személy, hanem annak „hordozója”.

Három olyan fogalmunk van, amelyeket tisztáznunk kell ahhoz, hogy tudjuk, mit jelölnek a pszichológiában, ill. a teológiában, és ezek hogyan viszonyulnak egymáshoz. Annál is inkább mivel ezek a fogalmak gyakran szinonimaként jelennek meg. Nem kevesebbről van szó, mint az emberről, Istenről, az ember immanens (világon belüli) és transzcendens (világon túlnyúló) végső céljáról, annak elfogadásáról vagy tagadásáról, a keresztény kinyilatkoztatás szívéről. Ezek: az „én”, a „személyiség” és a „személy”.

A pszichológia többféle énről beszél (ideális én, reális én, fantázia én, prezentált én, tükör én, hamis én), ugyanakkor elismeri a nyilvánvaló tényt, hogy az „én” egész életünk során változatlan, vagyis énünk magja egy velünk született entitás. Az „énnek” pedig pszichológiai és spirituális dimenziója van, melyek részben átfedik egymást, és ez a sajátossága a pszichofizikai és társadalmi meghatározottságok mellett – a transzcendensre irányuló nyitottsága miatt – döntésre ad lehetőséget.

A személyiség szó alatt a pszichológia pszichofizikai rendszerek szerveződését érti az egyénen belül, amelyek meghatározzák a gondolkodást és a viselkedést. A személy szónak nincs konkrét elkülönülő tartalma a pszichológiában, illetve – ahogy fentebb említettük – „rejtőzködően” jelenik meg: mint az ember sérthetetlen szellemi rétege, a transzmorbid személyiségmag által hordozott szellemi valóság. Hogy miféle valóságról lehet szó, arról a pszichológia – helyesen – nem nyilatkozik.

A teológia nyelvén világosan beszélhetünk. A kiindulópont egy igen egyszerű kérdés: mi következik az emberi mivoltra nézve abból, amit megtestesülésnek hívunk, vagyis abból, hogy Jézus Krisztus egyszerre valóságos Isten és valóságos ember, egy személyben? Az következik, hogy miután Jézus Krisztus valóságos Isten és valóságos ember egy személyben, az emberről, mint megismételhetetlen egyszeri személyről csak Istenre vonatkoztatottságában beszélhetünk. Tehát az ember egyszeriségének legbelsőbb lényege, a személye – képben kifejezve – „üres” lenne Isten nélkül, vagyis nem is lenne ember, esetleg nagyon értelmes állat vagy gép, olyan, mint a mesterséges intelligencia, aminek elszabadulása a poszthumanizmus és a transzhumanizmus luciferi perspektívájában éppen a személyt, és így az ember igazi emberségének alapvető dimenzióit, a szeretetet, az érzelmet, az akaratot, az elkötelezettséget és az odaadást, vagyis az emberi kapcsolatokat szegényíti el. (Vö. XIV. Leó pápa Magnifica humanitas enciklika).

A „személy” kizárólagosan keresztény teológiai fogalom, ugyanakkor minden ember személy. Az ismeret forrása a kinyilatkoztatás és a hit, a hitben viszont kézzelfogható bizonyíték van: maga az ember. Bármilyen tudomány jelölhet ezzel a szóval valamilyen emberi jelenséget, de az nem az a személy, akiről a teológia beszél, akik mi emberek vagyunk.

A lelki szenvedésnek valódi oka lehet a cél hiánya. S ha van végső cél, akkor már nem is valami más közvetlen ok megszüntetése – amely, ha lehetséges, akkor szükséges is – vezet eredményre, nem is a feldolgozás, hanem a túllépés. Nem a pszichológia egyébként legális és szükséges céljai, nemcsak az egyén jól-léte, „önmegvalósítása”, hanem az ember túllépése önmagán, ami az életben lehetséges, de alapvetően befejezhetetlen folyamat. A befejezettség teológiai neve: üdvösség.

Tehát és végül, ha a kereszténység életalakító szerepét, az élethez és halálhoz való viszonyát pszichológiai nyelven fejezzük ki, akkor tudomásul vehetjük, hogy a testi (biológiai), lelki (pszichológiai) és a környezeti, társadalmi (szociológiai) hatások együttesen meghatározzák az ember természetes helyzetét, amivel kapcsolatban – helyesen – a személyiség szót használjuk. A szellemi személyünk, aki (és nem: ami) testünktől – személyiségünktől – elválaszthatatlan halálunkig, a mindezekhez való viszonyulásunk, a transzmorbid személyiségmag mögött van (azt is mondhatnánk: „ott sóhajtozik ki nem mondható szavakkal a lélek”), és ha hagyjuk és akarjuk, átalakítja viszonyulásunkat életünkhöz és halálunkhoz. A problémával, bajjal, betegséggel, szenvedéssel és persze végül a halállal, vagyis a belső és külső körülményekkel kapcsolatos álláspontunk kialakításában a személyiségünknek főszerepe van, de mögötte rejlik az igazi legvégső fórum, aki akár közvetetten, akár közvetlenül felteszi az utolsó kérdést. Ez azt jelenti, hogy hitben hozzuk meg a végső választ, ami minél előbb és mindenekelőtt a cél. De azért az az ismeret, hogy az emberi személy értelmezése kizárólag teológiai nézőpontból lehetséges, a bizonytalanok, a kulturkeresztények, az „éjfélimisés” keresztények, a nem hívők, a kételkedők, a tagadók, az aggódók számára felhívást jelenthet, mert agnosztikus „tartózkodás”, kitalált isten nincs. Kegyelem van és feltámadás.

BL

Októberi fénysugár

Októbernek szépsége van: a gyengülő nap minden sugarát kihasználja, hogy tovább szépítse az ősz egyébként is nagyszerű színpompáját: azt a tarka ruhát, amit a természet magára ölt. Ebben az őszi napsugárban Máriára gondolunk mint a Rózsafüzér Királynőjére és a Magyarok Nagyasszonyára. Égi Édesanyánk minden nap kéri a rózsafüzér imádságot, ezt a hónapot pedig különösen is a rózsafüzérnek szenteljük.

A rózsafüzér imádság mindnyájunkat Krisztus titkainak átelmélkedésére késztet a Boldogságos Szűz Mária vezetésével, aki egyedülálló módon részese volt Isten Fia születésének, működésének, szenvedésének és dicsőséges feltámadásának.

Szűz Mária rózsafüzére olyan imádság, amely részeinek egyszerűségében az egész evangéliumi üzenet mélysége nyilvánul meg. Maga a Szent Szűz bátorított bennünket jelenései alkalmával, hogy imádkozzuk ezt az imádságot. „Mondjátok el a rózsafüzért minden nap, hogy elnyerjétek a világ békéjét és a háború végét”. 1917 május 13-án, első jelenése alkalmával kérte ezt Fatimában, ahol „a Rózsafüzér Királynőjeként” jelent meg.

A rózsafüzér hatékony fegyver. Használjuk bizalommal, és elcsodálkozunk az eredményeitől! Mindent ki lehet imádkozni, és mindenkit be lehet imádkozni. A rózsafüzér imádság útján Krisztus egész szeretetét megtaláljuk. Erőt kapunk, hogy Isten akaratát tökéletesen teljesíteni tudjuk; hogy embertársaink szolgálatára legyünk.

Október lenyűgözően szép, mert nap mint nap milliók szívéből, az ajkakon át száll a köszöntés Máriához: Üdvözlégy… és száll a kérés: Asszonyunk Szűz Mária… Senki a világon nem tudja úgy köszönteni és kérni Máriát, mint mi, magyarok. Sajátos jogon, sajátos történelmi háttérrel-tapasztalattal, sajátos lelkülettel.

És mindig van annyi imádkozó magyar: „üdvözlégymáriás”-, „asszonyunkszűzmáriás” magyar, amennyi elégségesnek tűnik annak biztosítására, hogy a nemzetnek-, a hazának jövője legyen a Szent Korona jogarának kiterjedésében.

Asszonyunk, Szűz Mária! Sajátos jogon, sajátos történelmi háttérrel-tapasztalattal, sajátos lelkülettel. S ebben a „sajátos”- ban benne van Szent István királyunk többször megismételt önfelajánlása, végül a Szent Korona és ezzel az ország Szűz Mária tulajdonába való átadása. Nemcsak az ország, hanem az ország népe is! Magyar vagyok, Mária tulajdona vagyok, hazám Mária országa. Mindszenty bíboros úr hívta fel a figyelmet: „Csodálatos fonala a magyar történelemnek a Mária-tisztelet.

Ahogy a Duna kiemelkedik vízhálózatunkból, úgy emelkedik ki szélességével a Mária-tisztelet a történelmünket átjáró sok egyéb szellemi, lelki folyamból."

A jelenre pedig: „Most kell nekünk módot adnunk a Nagyasszonynak hívő magatartásunkkal, kitartó és egyetemes esengésünkkel arra, hogy megmutathassa: pártfogása segíthet, és édesanyánk ma is." Hívő magatartásunkkal: Krisztust megvallva és hirdetve az élet minden területén! A hazafiasság igazi talaja csakis a komolyan megélt keresztény hit lehet.

Szent István, első királyunk rendelésének kikristályosodása, hogy Szűzanyánkat Nagyasszonyunknak és Patrónánknak tudjuk. Élete művének betetőzéseként a Nagyasszonynak ajánlja föl fiatal, még csak alig alakuló keresztény országát.

A mai magyar embernek, ez az esemény már szinte semmit nem mond. A valamikori fiatal katolikusoknak mint kedves nemzeti emlék, mint jámbor legenda ott él ugyan még valahol a lelke mélyén, de a szentistváni tett jelképi tartalma és eszmei jelentősége kiveszett legtöbbnek szívéből. Az iskolák semlegessége nem csak az élő hitet és erkölcsöt, hanem a nemzeti érzést is legfőbb ellenségének tekinti.

Szent Ágoston mondta egy alkalommal: magasabb eszmei célok nélkül az államok nem egyebek rablóbandáknál. Az ilyen államokban nem a pénz hiányzik, nem is az eszközök, vagy éppen az élelmiszer, sokkal inkább az emberiesség, a becsület, a tisztakezűség, az önzetlenség. Nem beszélve az őszinteségről és igazságérzetről. A családi élet is üzletté és számítássá válik, az önzés és kiélés helyévé. S mihelyt az önzés úgy kívánja, aggálytalanul szét lehet dönteni, még ha belepusztul is a gyermek, a másik fél, s a nemzet maga.

Ha ma körülnézünk szép hazánkban, van-e torkot fojtogatóbb és szívet szorongatóbb jelenség, mint a testi-lelki, anyagi és szellemi környezetszennyezés? A gyűlölködés, megosztottság, szeretetlenség!

Vajon meg tudunk-e állni ezen a sátáni csúszdán, amelyen Mécs László szavai szerint „az Ember: sárkánymagból sarjadt fattya véres rögnek elfeledte, hogy az arca régen Krisztus arca volt." És ki hallja meg ma a számonkérő lelkiismeret szavát Sík Sándor szavaival: „Embernyi ember vagytok-e? Embernyomokat hagytok-e?" Olyan vészes eltájolódásban élünk már, hogy ma félelmetesebben dörömböl a még érző szív ajtaján ugyancsak Mécs László szava: „Ha a mérték tönkrement, senki-semmi meg nem ment"!

A mérték: Jézus Krisztus, aki „fogantatott Szentlélektől, született Szűz Máriától". És a gyilkos testi-lelki szennyeződés nem szüntethető meg más eszközökkel, csak, amit az imádkozó magyarok tesznek, új életet és új lelket, tiszta vizet és tiszta levegőt árasztó erkölcsi vállalásaikban.

Napjainkban fénylő jelként ragyog Magyarok Nagyasszonyának alakja. Az a tény, hogy vagyunk egypáran, akik hiszünk abban, amit első királyunk ránk hagyományozott: hogy az Istenember édesanyjának keze állandóan rajtunk pihen; és nekünk többre kell törekednünk, mint a megélhetés bármi úton való biztosítása, az érdekek és ösztönök és hangulatok által való ide-oda hányattatására, a nemzet konzumidiótává süllyesztésére.

Mindszenty bíboros úrral együtt valljuk: „A mi eszményünk egy olyan Magyarország megteremtése, amelynek alapja a valláserkölcs, támasza a nemzeti érzés, ifjai és leányai pedig hívők és magyarok." Ezért ma Magyarországon gyakorló katolikusnak lenni a legnagyobb hazafias, nemzetmentő tett.

A Magyarok Nagyasszonya útitársunk életünk ösvényein. Kérjük, vezessen minket, nehogy az elképedő siránkozás túláradjon ajkunkon, nehogy a csüggedés legyőzze a cselekvést, befagyassza a lelkesedést, a múlt súlya megakadályozza, hogy hitelt adjunk a jövőnek! De bátrak legyünk hinni, és megvallani hitünket; cselekedni a hit erejében, élve a szeretet életét, mely Isten országát bontja ki közöttünk!

A Boldogságos Szűz Mária, Nagyasszonyunk és Patrónánk oltalma alatt áldott legyen Magyarország, békében, örömben és jólétben; mi pedig élő hittel hűségesen, elköteleződve, áldva magasztaljuk az élő Istent, köszönetet mondva Égi Édesanyánknak!

Schall Tamás atya

A Szent Kinga Körben is a legnagyobb kincs az Istenre fókuszáló, közösséget megélő ember

„Férje halála után Szent Kinga az ószandeci kolostor apátnője lett. A kolostort a tatárok földúlták, és Kingának 63 évesen az újjáépítés munkáját kellett irányítania" – olvashatjuk életrajzában.

A Szent Kinga Kör tagjaiként, névadónkhoz híven, a szenior korba lépve is, egyházi közösségünkkel, közösségünkért aktívan együttműködve találkozunk kéthetente.

A Kör életébe, lelkiségébe és terveibe jelentős változást hozott az a szándék, hogy a jelenkori kultúra, társadalom, személyes kapcsolatok állandó kritikája és személyes frusztráció helyett továbblépjünk egy cselekvő életmód irányába.

Néhány éve Rod Dreher „Szent Benedek válaszútján” c. műve mentén feltártuk, hogy mi az, ami minket leginkább elkeserít, félelemmel tölt el. Az ijesztő tendenciák azóta csak erősödtek. Korának fenyegető káoszára jó példaként állt előttünk Szent Benedek válasza.

Négy témában mi is elhatározást tettünk, és ezekre rendszeresen visszatértünk:
ima: engedjük be Istent az életünkbe,
munka: Istennek szentelve végezzük,
közösség: odaadóan, ne program fogyasztói lelkületel kapcsolódjunk egymáshoz,
olvasás: elmélyülten, igényes szövegeket vegyünk kézbe.

Azt is megnéztük, mit tettek eleink ezeken a területeken, milyen tapasztalatunk van, amit megélni és továbbadni érdemes. Ezekre fókuszálva tudott csoportunkból egyre inkább közösség alakulni. Az ima szerves része összejöveteleinknek, még nyilvános helyen is. Az evangéliummal való imát különösen is gyakoroljuk, ez segít egymás hitének erősítésében is.

Őseink hozzáállása a munkához, annak méltósága segít ellenáramban maradni a fogyasztói társadalomban.

Olvasásélményeinket megosztjuk, buzdítjuk egymást arra, hogy ne engedjünk a digitális huzalozás csábításának. Egyéb kulturális programjaink kiválasztásában is ezeket a szempontokat tartjuk fontosnak. Legutóbb Molnár C. Pálnak, templomunk oltárképe alkotójának Assisi Szent Ferenc témájú műveiről hallottunk-láttunk tárlatvezetést a Ráth Lépcső Galériában.

A közösséghez való tartozás elementáris igénye tagjainknak. Ennek építését szolgálja, hogy együtt tervezzük meg féléves menetrendünket. Ki-ki hozzáadja érdeklődését, tapasztalatát, talentumát, aktivitását. Önállóság és összetartozás segíti, hogy empátiával tudjunk egymás felé fordulni, egymást testben és lélekben erősíteni.

A közösség építésében az egymásra figyelést, párbeszédet szeretnénk gyakorolni az összejövetelek közötti időben is, találkozásokkal, élőben vagy akár telefonon. Ehhez a Szt. Kinga kör alkalmán a szeptemberi indulás óta minden alkalommal kihúzzuk valakinek a nevét és a következő találkozásig személyes kapcsolatba lépünk vele.

Bár vannak határaink, zárt összejöveteleink, de tartunk az egész egyházközségnek is nyílt alkalmakat. A közös keresztútjárás a templomban és az Öröm útja-járás a rózsakertben ebben az évben a nagyobb közösség felé nyitást mutatták már, nagy örömünkre.

Az egyházközségen belül az adventi időben a közösségek közötti találkozásra azt tervezzük, hogy feleleventjük és megéljük együtt a „Szállást keres a Szentcsalád” rítusát.

Zöldyné Szita Erzsébet

A háromféle lelkületű szolgálat

Karitász küldetésünk az emberek üdvösségének szolgálatára irányul, elsősorban tehát lelki javakat szeretnénk közvetíteni, átadni. Örök kincsek ezek, melyeket *„a moly nem rágja meg, a rozsda nem marja”* (vö. Mt 6,20). Ehhez a természetfeletti küldetéshez természetes eszközöket is latba vetünk, úgy mint pl. a tárgyi adományok, vagy a találékony segítő tevékenység.

Bizonyára sokan tapasztaltuk azt is, hogy szegényeink, gondozottjaink, akik nem tartoznak szorosan az egyházhoz, nem vallásosak, de a hozzánk való kötődéssel mégiscsak kapcsolatba kerülnek Krisztussal, éppen rajtunk keresztül. Úgy gondolják, hogyha minket ismernek, ha velünk jóban vannak, akkor ezzel biztosítják Istennel való jó kapcsolatukat is, vagy legalábbis közelebb kerülnek Hozzá. Ez igen nagy felelősség számunkra, ezért fontos kiemelni, hogy nem az a lényeg, hogy minket ismerjenek, hanem az, hogy az Urat, a Világmindenség Királyát ismerjék meg, szeressék meg Őt, hogy azután Ő is megismerje őket az utolsó órában. Alázattal végezzük tehát munkánkat és bízzunk abban, hogy Istennek minden lehetséges, Ő a szívek vizsgálója, Ő tudja, hogy kiben mi lakozik, Szentlelke pedig a szívek vezére.

Éppen ezért ne is ítélkezzünk, hanem csak bízzunk és szeressünk! *„Mert sokan lesznek az elsőkből utolsók és az utolsókból elsők.”(Lk 13,29).*

Minket, karitászosokat is érnek bőven kísértések munkánk, életünk során, akik Krisztus Királynak szolgálunk. Szent Brigitta, Európa társvédőszentjének (XIV. sz.) magánkinyilatkoztatásban az Úr háromféle lelkületű szolgálótípust mutatott be.

Mindegyik hiszi, hogy Krisztus az Isten, a mindenható, de az egyik szándéka, hogy a szolgálattal földi dolgokat, kincseket nyerjen: gazdagságot, hatalmat, hírnevet. Az Úr, a kívánságuknak megfelelően részesíti is őket ebben, de a mennyei dicsőség rovására, mert az ilyen ember el is veszíti az égi jutalmat.

A másik szolgálótípus azt gondolja, hogy Krisztus Király a szigorú bíró. Az ilyen emberek a büntetéstől való félelemmel szolgálnak, nem a mennyei dicsőség és nem az Úr iránti szeretet hajtja őket. Őket a helytelen Úrfélelem motiválja és nem az önzetlen, bizalommal teli szeretet, ők azok, akiknek a bűnbánatuk nem tud tökéletes lenni, mert nem szabadok, a büntetéstől félnek, ezért csak félszívvel szolgálnak.

A harmadik típusú szolgáló tudja, hogy az Úr Igaz Isten, igazságos és irgalmas. Nem a büntetés elkerülése végett, hanem az Isten iránti önzetlen szeretetből fakadóan szolgálnak, ez motiválja őket. Ők azok, akiknek akarata megegyezik az Úr akaratával, ezért meghallgatásra találnak.

Tegyük fel az egyházi év végén, Krisztus Király főünnepének közeledtével a kérdést magunknak: melyik szolgálók vagyunk mi? Melyikhez hasonlítunk

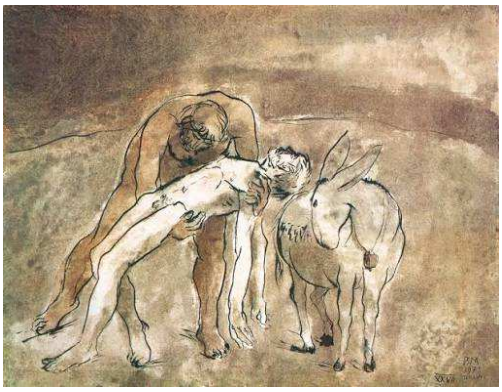

leginkább? Melyik típusból mennyi van bennünk? Félünk-e vagy bátrak, szabadok vagyunk legbelül?

Az Úr irgalmas szeretettel és igazsággal fordul felénk, mert Ő maga az Igazság és az Irgalom. Akik nem szeretik Őt, azokkal igazságos, akik szeretik Őt, azokkal irgalmas. Ezért a legnagyobb tulajdonsága Istennek az Ő irgalmassága, ahogy Szent Fausztina nővér tanította.

Szeressük tehát tiszta szívvel az Urat, a Világmindenség királyát, bátran haladjunk előre Vele! Így vágjunk bele a közelgő ádventi, karácsonyi karitászmunkánkba otthon, a családunkban, az egyházközségünkben, a szegényeink, rászorulóink körében! Önzetlen és szabad lelkülettel, alázatosan, szelíden, de bátran és határozattan végezve a munkánkat, tanúságtevői leszünk az Igaz Szeretetnek, Aki legyőzte a világot és üdvözíti a benne bízókat. *„Krisztus Király, üdvözíts minket!*
”

Csorba Gábor
állandó diakónus

A régi, mint új

XIV. Leó pápa semmi újat nem mondott Franciaországban, mert pontosan tudta, hogy ez ma a forradalmian új: a kétezer éves katolikus egyház nagy, terebélyes fájának értékei, mély gyökerei és az ágvégeken éledő megannyi fiatal hajtással. Nem szétszórt, mindig protestáló magoncok, új és új ideológiák növekedési kísérleteire való reakciókkal fárasztotta hallgatóit. Jó ütemérzékkel érkezett Franciaországba.

Arra senki sem számított, hogy az Igazság – az Evangélium – bátor kimondása maga alá temeti a hamis szabadság hazug világát. egyetlen pillanat alatt. Ugyanis kinyílt a repülőgép ajtaja, és XIV. Leó már öltözetével üzent. Főpapként, nem fehér ruhás civilként érkezett. A liturgián is használt karingben, felette a vértanúság színét, a bíbort hordozó mocétummal, és mellén Krisztus keresztjével vonult a díszsorfal előtt. Megjelenésével nem egy miniállam vezetője, hanem egy két lábbal a földön járó egyházfő, Szent Péter utódja tette tiszteletét az európai kereszténység egyik bölcsőjében.

Mik lehetnek a magyar közélet számára is fontos üzenetei? „A franciaországi katolikus egyház nagyon bölcsen kezd átalakulni egy »ellentársadalommá«, narratívájában visszautasítja a feminista- és lmbtq lobbi által előírt dogmát...” – olvashatjuk Eric Zemmour, „A misét még nem mondták el” című, nemrég magyarul is megjelent esszéjében. A katolikus filozófus, író, mintha előtanulmányt írt volna a látogatáshoz: „A kereszténységért vívott csata Európában nem lehet csak a hit csatája. Meg kell védeni a kereszténység hagyatékát Európában, ezeket az építészeti, művészeti, kulturális, jogi, politikai formákat, amelyeket meg kell őriznünk vagy helyre kell állítanunk.” Nos, XIV. Leó pápa látogatása erről (is) szólt. A Notre Dame Bazilikában ismét finom tanújelét adta a hagyományaiban gyökerező és élő egyháza melletti kiállásának. Nem valamiféle divatos imamódokkal, modern zenei betétekkel zajlott az esemény.

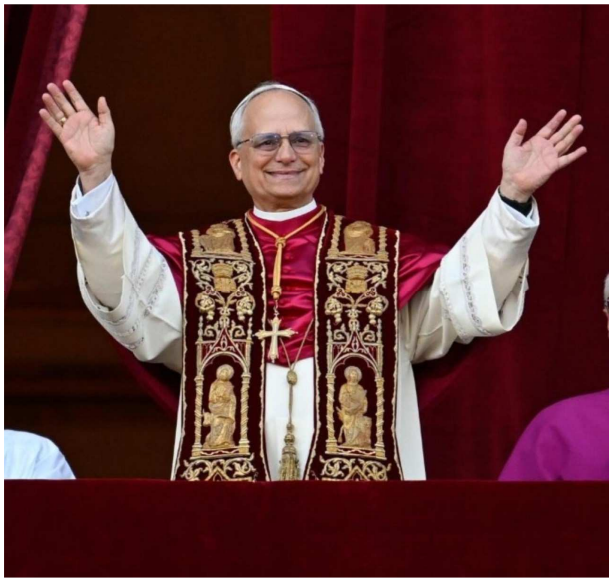

Miután néhány percre az Eucharisztia előtt adorált, vecsernyepalástban, főpapi jelvényekkel vezette az egyház hivatalos imádságát, a zsolozsmát. Az esti imaóra keretében tartotta meg tanítását. Többek közt ezt mondta, utalva a francia egyház újjászületésére is: „Ez a székesegyház azért született újjá, hogy vele együtt ti is újjászülessetek, új lendülettel törekedve az életszentségre és végezve a mindennapi küldetést. Legyetek népetek körében az egyház isteni anyaságának világos jelei: az egyház Isten szeretetéről tanúságot téve újra egységbe gyűjti és gyógyítja az emberi családot."

Két évvel ezelőtt a párizsi olimpiai megnyitó ünnepség sokakat mélységesen felháborító, olykor blaszfémikus performansza után Franciaország a Stade de France-ban egy teljesen más arcát mutatta. Nyolcvanezer, tekintetét égre emelő fiatal átlényegülten, nagy hittel volt együtt egy megrendült ágostonos szerzetessel, aki nem szégyellte könnyeit. Elérzékenyülten állt egy gyönyörű, francia szenteket bemutató, mély tanúságtételekkel lezajlott este végén az ősi ének, a Salve Regina éneklése alatt. A himnusz választása ismét üzenet volt úgy a szupermodernisták, mint a hagyományt túlhajtók felé. Van egység. A fiatalok zengték ezt, a még egyházszakadás előtt keletkezett éneket, ahogy zengik a X. Piusz közösség épp renitens konzervatívjai is templomaikban. A pápa minden liturgikus cselekményében megmutatta, nem csupán a tridenti latin misét lehet kellő mélységgel, odaadással és méltósággal ünnepelni: „Ma különösen is szembesülünk azzal, hogy korunkból mintha hiányozna a teljesség, a mélység és hiányoznának az ígéretek. Az ének, a szó és a liturgikus mozdulat nemes egyszerűsége sokak számára rést nyithat a világosságra, a béke oázisát kínálhatja egy állandó kapcsolódásban élő és zajos társadalomban." – üzente minden, a katolikus egyház liturgiáját a modernség és a kor kihívásainak való beteges megfelelési kényszerrel tevékenykedőknek. Vissza a forráshoz!

A pápa látogatásának több beszédében utalt a katolikusok közéleti kiállásának fontosságára. Nem fogadta el a Becsületrendet, nem kívánt nobilitásokkal díszvacsorázni, a lehető legtöbb időt szerette volna híveinek szánni. „A helyes laicitás tehát nem abban áll, hogy a vallást kizárjuk a közélet vagy az oktatás területéről, hanem abban, hogy azon munkálkodunk, hogy az állam és a vallási intézmények párbeszédet folytassanak egymással, és egyesítsék erőiket a közjó szolgálatában, hogy a világnak élete legyen." – tanította. Párizsi miséje előtt a Chapms-Elysées-n – mintegy szimbólikusan a fogyasztói társadalom lerolózott boltjai előtt – hívők ezrei gyóntak, papok százai álltak szó szerint helyt. Eric Zemmour pedig készítheti új esszéjét, ugyanis „A misét elmondták!" az a'la carte keresztények legnagyobb bánatára. Közel nyolcszázezren voltak rajta.

Franciaország él. A francia katolikusok élnek. Európa él és élni akar. Laus et grtaia, köszönet és hála egy oroszlánnak. Habemus papam: Leo XIV.

Kiss Antal diakónus
Katolikus Tábori Lelkészség

Kövek, fórumok, szamarak

Gyerekkoromban szinte az első istenbizonyíték volt számomra a Szentírásban szereplő érdekes epizód Jézus jeruzsálemi bevonulása előtt: „Elküldött két tanítványt a szemközti faluba, mondván: „találtok ott egy megkötött szamarat. Oldjátok el, és hozzátok ide." (Lk 19, 29-30.) A tanítványok megtalálták a szamarat. Ki tud ilyen apró dolgot egy nappal előre pontosan megmondani? – kérdeztem magamtól. Az a Jézus tehát biztosan Isten – vontam le gyerekfejjel a következtetést. Azóta már sok-sok tényező igazolja számomra Jézus isteni mivoltát. (Legtöbbet jelentenek azok a prófétai jövendölések, amelyek a gyermek Jézuson, majd a szenvedő Názáretin beteljesedtek.)

Érdekes kérdés lehet az is, miért szamárcsikót választott Jézus, hogy az vigye őt be a városba. Már sejtem a választ: mert üdvözítő tervében ott rejtőzködik szinte érthetetlen szándéka: *viteti magát. (*Mindig – kivéve a három évet, amikor Ő maga ment el igen sok helyre.) Csecsemő, majd kisgyermek korában vitték a szülei. Amikor meghalt, emberek vitték be a sírba. Ránk bízza magát az oltáriszentségben. Nekünk kell Őt vinnünk, odaadnunk…

Nagyon nagy felelősség ez. Ha mi nem visszük Őt, nem beszélünk róla, nem jelenítjük meg a szentmisében, nem adjuk oda Szent Testét – más nem teszi ezt meg. Újabb kérdés: miért vonult be Jeruzsálembe hatalmas örömrivalgás közepett? *Mert nagyon szereti az embert:* a gyenge, kísértéseket szenvedő embert, aki szeretetre, igazságra, szabad így mondani: „az Istenre született".

Jézus „fórumokat" teremt arra, hogy ezt nyilvánvalóvá tegye. Nem igaz, hogy az ember teljesen romlott! Minden időben vannak, akik azon fáradoznak, hogy manipulálják az embert, hogy elvegyék személyiségét, géppé, eszközzé, rabszolgává alacsonyítsák. Jézus ünnepet rendez, ahol önmaga valójában mosolyogva megjelenik. Ott az ember újra ember lesz. Nem kell félnie, hogy becsapják.

Jézus nem kérdezte az aggódó kafarnaumi századostól szemrehányóan: „Miért nem vigyáztál rá?" Azt mondta: *„Megyek és meggyógyítom"*. Ezt a szerető szívű Jézust kell elvinnünk, megjelenítenünk sok-sok fórumon: a családban, munkahelyünkön, templomban, hittanórákon, és a médiumokban. Fel kell szabadítanunk az ember lelkében a beléoltott, ősi, isteni szépet. Hadd merjen örülni, merjen remélni, merjen önmaga lenni, merjen hinni, Istent imádni és dicsérni!

Egyre nagyobb lett a tömeg ott, a jeruzsálemi utcán. Lelkesedésük azt mutatta, hogy a világnak Krisztus kell. Azonban ott, és akkor is, mint azóta is, annyi nemes törekvést, gorombán kudarcra akarnak ítélni. Az történt, hogy az egyik útkereszteződésnél néhány ember előlépett, megállították a szamarat, majd ezt ordították Jézus felé: „Hallgattasd el őket! – Olyanok lehettek ezek a hőbörgők, mint a „feszítsd meg!"-et kiáltók, a hittan- és erkölcstanoktatást teljesen megszűntetni akarók, a krisztusi eszméket a társadalom életéből és Európa emlékezetéből kitörölni szándékozók.

Jézus nyugodtan válaszolt nekik: Ha ők nem szólhatnak, akkor a kövek fognak kiabálni Istenről, igazságról, az örök életről, a szeretet végső győzelméről. Micsoda prófécia volt ez! Megéltük a szervezett istentelenséget. A leggorombább eszközökkel vélték elhallgattatni Jézust!

Tizennyolc éves koromban, érettségi előtt a frontra kerültem, majd a Dnyeperen túlra vittek az oroszok egy szénbányába. Mi, lelkes fiúk Jézus fórumait, a „köveket" úgy teremtettük meg, hogy a bányában, a felszíni munkán kis feszületet hordtunk cérnaszálon a nyakunkban. Kisgyerekek szaladtak oda, a nagy és istentelen Szovjetunió közepén, és csókolgatták keresztjeinket, könnyezve mondogatván: „Krisztosz, Krisztosz!..." Orosz katonák tettek hitvallást. Úgy, csendesen.

Bizony, nagyon kellenek a „megszólaló kövek", a Jézust bátran megjelenítő fórumok, emberek, papok! És kellenek a „szamarak", akik alázatos egyszerűséggel elviszik Őt. Kellenek lelkes tömegek, kellenek gyerekek, akik tiszta szívükkel lelkesen közvetítik e számító, hazug, bűnös világban azt, ami tiszta, ártatlan és szent. És Őt, aki nagyon szereti az embereket.

Lajos atya

Idézetek XIV. Leó pápa franciaországi beszédeiből

„Ne veszítsük el emberségünket a mindennapi életünket elárasztó és befolyásoló „gépek paradicsomának" közepette. Sürgető feladat elménk nevelése az etikai megkülönböztetésre, amely képes felismerni azt, ami erkölcsileg jó. Ezzel kapcsolatban szeretném felidézni, hogy „egy valóban szabad társadalom nem kényszeríti ki az uniformizálást, hanem védi a lelkiismeretek sokféleségét, megakadályozza az autoriter tendenciákat és előmozdítja az etikai párbeszédet, amely gazdagítja a társadalmi szövetet."

*

„Ma különösen is szembesülünk azzal, hogy korunkból mintha hiányozna a teljesség, a mélység és hiányoznának az ígéretek. Az ének, a szó és a liturgikus mozdulat nemes egyszerűsége sokak számára rést nyithat a világosságra, a béke oázisát kínálhatja egy állandó kapcsolódásban élő és zajos társadalomban. Titeket, akik naponta ünneplitek az eucharisztiát, arra kérlek, gondoskodjatok arról, hogy a liturgikus szertartásokat mindig méltó és illő módon ünnepeljétek, ott is, ahol kisebb közösségek gyűlnek össze."

*

„Ahh□z, h□gy jól válasszat□k, tartsát□k szem előtt ezt a szemp□nt□t: a jó életet ad, s□sem veszi el az életet; a jó gondoskodik, nem magának szerez. A jó nem valamiféle szép eszme, hanem a szeretet ragyogó arca: maga Isten!

Ezért mindnyájatokat – püspököket, papokat, diakónusokat és megszentelt személyeket – arra buzdítalak, hogy ápoljátok magatokban a liturgia iránti őszinte szeretetet."

„A bábeli torony az uralom révén kikényszerített egységet jeleníti meg (vö. Ter 11,4). Ez az építmény ugyanakkor azt is feltárja, hogy minél inkább elnyom a hatalom, annál inkább meggyengül, és megmutatja embertelen arcát. (...) Bábel tornya összeomlik, kettős negatív következménnyel. Ahogyan az általa kikényszerített egység erőltetett volt, úgy az összeomlását követő sokféleség is konfliktusokkal terhes. Ma Bábel kísértése újra megjelenik a testvériség nélkül megvalósítani kívánt globalizációban, a mohó pénzügyi gyarmatosításban, az ideológiák másokra erőltetésében, mindazokban a „kapcsolatok nélküli érintkezésekben, amelyek az emberi életet kereskedelemmé fokozzák le."

*

„Ahhoz tehát, hogy megízleljük Isten közelségét és az emberi testvériséget, el kell utasítanunk azt a mohóságot, amely felemészti kapcsolatainkat anélkül, hogy adna, és dolgokkal halmoz el bennünket anélkül, hogy táplálna. Ezek a rossz erők nemcsak erőszakos formában jelentkeznek, hanem olykor megtévesztő külsőt is öltenek, mert éppen azt ígérik, amit elvesznek tőlünk: a boldogságot."

*

„Szent Bakhita arra kötelez bennünket, hogy vegyük észre azokat, akiket nem vesznek észre, szabadítsuk fel azokat, akiket ma a gazdaság és a kultúra rabszolgaságba taszít, és tartsuk tiszteletben minden testvérünk végtelen méltóságát, akikben maga Jézus kopogtat ajtónkon. Kedves barátaim, „a valóság az, hogy a keresztények számára a szegények nem szociológiai kategóriát jelentenek, hanem magát Krisztus testét."

*

„A fiataloknak azt mondom: legyen bátorságotok felelősen megélni a béke építésének küldetését szívetekben, kapcsolataitokban, családotokban, az iskolában és az egyetemen, városaitok, országaitok és egész Európa életében!
Ne engedjetek az erőszak és az elnyomás logikájának! Szeressétek az életet minden pillanatában, és ne féljetek a jövőtől!"

*

„Ne féljetek családot alapítani, gyermekeket vállalni, és védelmezni minden ember méltóságát az anyaméhben való élet első pillanatától egészen az utolsó lélegzetig! Ne féljetek fáradhatatlanul munkálkodni közösségeitek javáért, akár politikai szerepvállalással is! Legyetek közösségépítők!"

*

„Korunk hatalmas kihívásai tekintetében arra buzdítalak benneteket, kedves testvéreim, hogy bátorságról, merészségről és missziós kreativitásról tegyetek tanúságot. Ne engedjétek, hogy elbátortalanítsanak benneteket azok a hibák, következetlenségek, sőt bukások, amelyek nyomot hagytak ennek az úton járó népnek a történetén."

*

„A katolikus oktatás azonban semmiképpen sem mondhat le saját nevelési programjáról: ez egy Krisztus-központú program, mely az emberi személy teljes körű fejlődésére, minden – lelki, kulturális, értelmi, erkölcsi és társas – dimenziójának kibontakozására irányul. Ezért senki ne lepődjön meg azon, hogy minden katolikus intézményben lehetőséget kínálnak a Jézus Krisztussal való találkozásra és igéjének hallgatására. Még kevésbé szabad megtörténnie annak, hogy bármely tanulót saját osztályában kirekesztenek pusztán azért, mert hisz Jézusban."

*

„A családon belüli hitélet elmélyítése és meggyökereztetése kétségtelenül az egyik kulcsa annak, hogy megoldást találjunk számos olyan válságra, amelyen az Egyház és társadalmaink keresztülmennek. A családban tanuljuk meg ugyanis az együttélést, a másik ember tiszteletét, a különbözőség elfogadását, egymás támogatását, a nagylelkűséget, önmagunk önzetlen odaajándékozását és az áldozatkészséget."

*

„Nem véletlen, hogy a katonai kiadások növelésére irányuló ismételt felhívásokat és az ezekből fakadó döntéseket sok kormány a másik fél veszélyességével indokolja" (Üzenet a béke 59. világnapjára, 2026. január 1.). A béke előmozdítása tevékeny munkálkodást kíván. Ma fel kell tennünk magunknak a kérdést: valóban „kreatív erőfeszítéseket" teszünk-e a világbéke előmozdításáért, vagy csupán arra törekszünk, hogy „elállítsuk a háború vérzését", és jobban felkészüljünk azokra a háborúkra, amelyekről feltételezzük, hogy még előttünk állnak."

Schall Tamás
Életem tartozéka

Mint katona kezében a fegyver,
olyan enyémben a rózsafüzér,
mikor kezeim közt morzsolgatom,
a legnagyobb biztonsággal felér.

De már önmagában az a tudat,
hogy nálam van, zsebemben hordozom,
olyan nagy erővel tölt el engem,
emberi szóval ki sem mondhatom.

A titkok, melyeket imádkozom,
Megváltónk életének titkai,
ezeket szemlélve, kimondani,
hűséges követésére segít.

Mindebben Mesternőnk Szűz Mária,
Kinek életét e titkok szőtték,
Példaképünk Ő, hogyan kell hinnünk,
aki anyai oltalmával véd.

Ha a Szentolvasót imádkozzuk,
amit Szeplőtlen' Szíve tőlünk kér,
megvalósul földünkön a béke,
a bűn senki közelébe nem ér.

Életünk része lesz a szent öröm,
az Isten emberré lett érettünk,
Lélektől' fogant, Szűztől született,
hogy Szent Karácsonyt ünnepelhessünk.

Köztünk léte világosság nekünk,
szeretni és élni tanít minket,
kincset ad, mit el nem veszíthetünk,
táplálék, mindennapi kenyerünk.

De a fájdalom sem hiányozhat,
nem leszünk különbek, mint Mesterünk,
ha Ő értünk kínhalált szenvedett,
nekünk sem lehet más az életünk.

Szenvedés-, halál húsvétba hajlik,
Vele szenvedve-, halva, élhetünk,
a feltámadásunk dicsőséges,
mint a Szent Szűz, mennyekbe vétetünk.

Testvérem, Krisztus katonája vagy?
Legyen fegyvered a rózsafüzér!
Hatásos, mert ki ezt imádkozza,
az életében minden jót elér!

XIV. Leó pápa Magnifica humanitas kezdetű enciklikája
Az emberi személy védelméről a mesterséges intelligencia korában
részletek

92. Laudato Si' enciklikájában Ferenc pápa elítélte a technokrata paradigma növekvő dominanciáját a globalizált világban, vagyis azon tendencia ellen szólt, hogy a hatékonyság, az ellenőrzés és a profit logikájának engedjük át a személyes, társadalmi és gazdasági döntéseket. Ugyanis ekkor az történik, hogy a technológia nem marad egyszerűen eszköz, hanem mércévé válik, amely alapján mindent megítélnek, elkezdi diktálni, hogy mi számít és mit lehet kiselejtezni, és így a teremtést a kizsákmányolás tárgyává és az emberi lényeket puszta fogaskerekekké fokozza le a minél nagyobb teljesítmény elérésének érdekében.

93. Ez a paradigma az elmúlt években gyorsan elterjedt, részben a mesterséges intelligencia, a kognitív tudomány, a nanotechnológia, a robotika és a biotechnológia terjeszkedése által. Önmagukban ezek az innovációk nagyban szolgálhatják az emberi fejlődést és közös otthonunk gondozását, de éppen a hatalmuk miatt siettethetik a technokrata paradigma kiterjesztését, és ezért helyes alkalmazásukhoz új spirituális, etikai és politikai keretre van szükség. A nagyobb hatalom nem feltétlenül jelent valami jobbat. Ebben a tekintetben Romano Guardini szavai továbbra is relevánsak: „A kortárs embert nem képezték ki arra, hogy jól használja a hatalmat."

94. Az emberiség saját hatalma áldozatává válásának veszélyét már VI. Szent Pál is felismerte, aki arra figyelmeztetett, hogy „a legkülönlegesebb tudományos fejlődés, a legmegdöbbentőbb technikai bravúrok és a legcsodálatosabb gazdasági növekedés, hacsak nem kíséri hiteles erkölcsi és társadalmi fejlődés, hosszú távon az ember ellen fog fordulni".

Plébániánk hírei

Szentmisék

hétfő-kedd-szerda-csütörtök-péntek-szombat 17.00
vasárnap 10.00 és18.00 (angol nyelvű)

Folyamatos szentségimádást tartunk a templomban
9.00 és 22.00 óra között.

PLÉBÁNIÁNK RENDSZERES PROGRAMJAI
szeptembertől

Hétfő	18.00	Felnőtt katekézis
Kedd	17.00	Elváltak és Egyedül Maradtak szentmiséje (havonta első kedden) és találkozója a Szent Kinga teremben
Szerda	15.45	Karitász hittan (a konkrét dátumok szórólapokon)
Péntek	15.00	Engesztelő imaóra a hazáért
	16.00	Rózsafüzér
	16.30	Vesperás
	18.00	Szent József Férfikör (minden második héten)

Októberben hétköznapokon a szentmise előtt, 16.30-tól a rózsafüzért imádkozzuk.

Gyóntatás: vasárnap 9.00-9.50

Lelki tanácsadás egyeztetés szerint
bitter.belvarosiplebania@gmail.com
30 591 2601

PESTI FŐTEMPLOM

Spirituális közösségi lap

XIII. évf. 71. szám

A Belvárosi Nagyboldogasszony Főplébánia lapja

Kiadja:
a
Belvárosi Főplébánia

Felelős kiadó:
Dr. Osztie Zoltán

Szerkesztő:
Bitter Lajos

Munkatársak:

Csorba Gábor
Dr. Kerényi Lajos
Kiss Antal
Schall Tamás
Zöldyné Szita Erzsébet

Korrektúra:
Faga-Nagy Mária

Szerkesztőség:

Budapest 1056 Március 15. tér 2.
bitter.belvarosiplebania@gmail.com

Megjelenik:
12 oldalon

PESTI FŐTEMPLOM

SPIRITUÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

XIII. évfolyam 71. szám *2026. október*

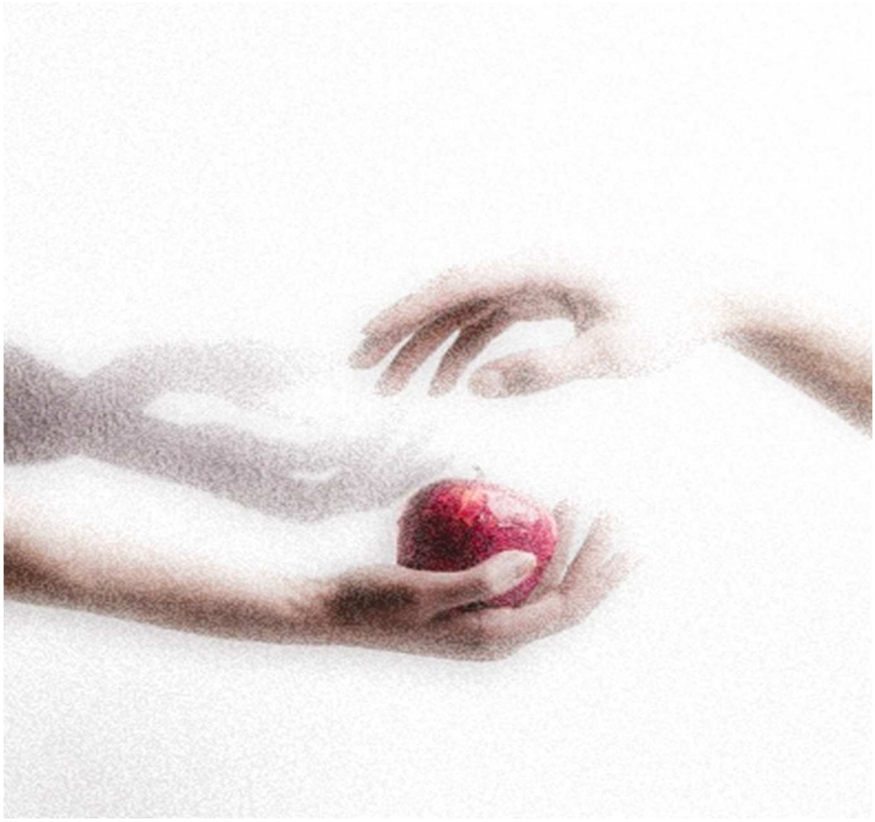

Tartalom

- Nagyszerű emberségünk
- Ki az ember?
- Októberi fénysugár
- A legnagyobb kincs
- Háromféle lelkület
- A régi mint új
- Kövek, fórumok, szamarak
- Leó pápa beszédei
- Életem tartozéka

BELVÁROSI NAGYBOLDOGASSZONY FŐPLÉBÁNIA

1056 Budapest, Március 15. tér 2. T: 318 3108 belvarosiplebania@gmail.com

Nagyszerű emberségünk

Örömünkre megjelent magyar fordításban is XIV. Leó pápánk új enciklikája, amely – beszédesen – a „Nagyszerű emberség” szavakkal kezdődik. Témája „az emberi személy védelme a mesterséges intelligencia korában”.

Már a cím is sokatmondó, melyben két állítás van. Egyrészt az emberi személy támadásoknak van kitéve, ezért védelemre szorul. Ezeknek tanúi és elszenvedő alanyai vagyunk. Fogantatásunk pillanatától az e világból való távozásunkig (halálunkig) folyamatos veszélyben élünk. Gondoljuk meg az állítás valóságát: napjainkra az ember számára legveszélyesebb hely az anyaméh. A világháborúk tömegmészárlásaihoz hasonló méretű gyilkolás folyik a magzatelhajtás révén. De nem kevésbé veszélyes és pusztító a gender ideológia és az LMBTQ program keresztülvitele például az oktatási intézményekben. Lássuk meg a gyerekek nemi identitásába történő bevezetésének problémáját. Ma többségében nem a szülők végzik el az ezzel kapcsolatos kötelességüket, hanem a kortárs csoportok, az internet irányítói, vagy éppenséggel magukra vannak hagyva a témában. Ismerjük a meddőség terjedését és az ezzel kapcsolatos megoldási kísérleteket, amelyek a legtöbb esetben emberellenesek. Tisztában vagyunk azzal, hogy az élet egyéb helyzeteiben sem kapja meg az ember a neki járó tiszteletet. Egyebek között szembe kell néznünk a háborúk közepette emberi méltóságukban megalázott, ellehetetlenült helyzetben élők sorsával (leginkább Kárpátalján). Végül tekintsük az öregkorban kiszolgáltatott helyzetben élőket. Sorolhatnánk tovább az élet válsághelyzeteiben élők segítségre szorultságát. Nem véletlenül hoztuk létre a „Jó, hogy vagy!” életvédők szövetségét, mely az emberi személy méltóságának képviseletét tűzte zászlajára, és egységbe vonja az ezen a területen dolgozó szervezeteket és személyeket. Kérem, nézzék meg a Szövetség internetes felületeit!

Az enciklika másik állítása szerint a mesterséges intelligencia kora itt van. Nem jövőbeli, hanem jelen valóság, az életünk mindennapjaiban meghatározó tényező. Használata nélkül – nem is lassan – mindennapjaink nehézzé válnak, segítségre szorulunk, majd lemaradunk. Lehetőséget kínál, ugyanakkor óriási veszélyeket rejt, egyelőre beláthatatlan következményekkel jár. Már az elnevezése is téves, hiszen a szóhasználatban „intelligens”, személyes tűnik. Nem az! A programozás szerint még érzelmeket is mutat, melyeket képes partnerként feltüntetni. Sok fiatal már ebben a kapcsolatban él. Nem személyes viszonyaiban, hanem a géppel kommunikál, következésképpen elszigetelődik, elmagányosodik. Fölvetődött már az is, hogy közreműködésével szentgyónást lehessen végezni. Abszurd ötlet, éppen a személyesség, így az emberi méltóság lábbal tiprása. Lelkiismeretvizsgálatot, bűnbánatot, megtérést, megújult Isten-kapcsolatot a gép nem tud végrehajtani, sem szolgálni. Iszonyúan megnöveli az életvitelünk már-már amúgy is elviselhetetlen tempóját. Ráadásul működtetése olyan energiaigényt támaszt, amit nem tudnak az egyes államok kielégíteni. Az Egyesült Királyság (Anglia) teljes, éves energiafogyasztására van szükség a fedezetéhez. Szempontként említik a szakértők, hogy a fejlesztés hihetetlen ütemben zajlik. Az egyes országok nem fognak leállni, vagy határt szabni, sem a kutatás, sem a fölhasználás terén, mert fölfogásuk szerint nem maradhatnak le a többi kutatásokban résztvevő országokkal szemben. Külön rendszere van Amerikának, Kínának, Európának…

Milyen világ alakul körülöttünk? Az Egyház küldetése, hogy védje, képviselje a személyességet, az emberi személy méltóságát, az imádságos Isten-kapcsolatot, az élet értelmének evidenciáját, a kutatás és eredményei fölhasználásának határait az ember javára, az elszemélytelenedés ellen küzdjön, a közösségeket építse és működtesse, a személyes jelenlét alkalmait teremtse meg és – amint a Szentatya részletesen kifejti – „a szeretet civilizációját építse”.

A Szentatya üzenetének leginkább reményt keltő üzenete, hogy a Teremtő Isten, mennyei Atyánk nagyszerű hivatásra hívta életbe az embert. Méltóságra emelte, amikor képére és hasonlatosságára alkotta meg. Ne adjuk föl az Isten alkotta rendet, ne tagadjuk meg küldetésünket, ne alázzuk meg önmagunkat, hanem – Jézus mintájára – hordozzuk és bontakoztassuk ki „nagyszerű emberségünket”!

Kérem, hogy olvassuk el az enciklikát, hogy tájékozottak legyünk korunk kihívásai terén és követni tudjuk azokat a folyamatokat, amelyek meghatározzák egyéni és közösségi életünket, valamint kijelölik küldetésünk területeit. A dokumentum megvásárolható a Szent István Társulat kiadásában.

Dr. Osztie Zoltán plébános

Az emberi létezés egyetlen dimenziójának abszolút szintre emelése veszélyes. Kaotikus állapotokat nem csak a hiány, a szűkösség okoz, de az ellenőrizetlen növekedés is az elszegényedés forrása lehet. Így az intelligencia (értelem), amikor abszolúttá válik, rátelepszik és elnyomja az élet más alapvető dimenzióit, például a szeretetet, az érzelmet, az akaratot, az elkötelezettséget az odaadást, vagyis az emberi kapcsolatokat. (Magnifica humanitas 113.)

Ki az ember?

Amikor az ember szembesül különböző testi, lelki panaszaival, aggodalmaival, bajaival, szorongásaival – és kinek az életében ne lennének ilyenek –, melyek „jól-létét” akadályozzák, természetesen szeretne megszabadulni ezektől, és orvoshoz, esetleg pszichológushoz fordul. A panaszok hátterében gyakran lelki folyamatok húzódnak meg, például aktuális élethelyzet, gyermekkori traumák, amelyek a tudat alatt működve fejtik ki hatásukat. Amennyiben ezek tudatossá válnak, akkor maga az a tény, hogy a probléma oka napvilágra kerül, adott esetben jelentheti annak orvoslását, de fordítottja is lehetséges, és valamilyen kövonalazatlan, homályos üresség, aggodalomérzés válik dominánssá. Ez azt jelentheti, hogy válaszadásra vagyunk hivatottak a kérdésben: mi az élet értelme? Ugyanis erre még nincs igazi válaszunk. Ebben az esetben nem a mi okból –, hanem a „mi célból aggódunk?” kérdést kell feltenni. Mi a fő célunk? Ezt a kérdést teszi fel az egyik pszichológiai módszer, amelyik ahhoz az adottságunkhoz próbál irányítani, amely minden emberben megvan, mindig ép, és arra szólít bennünket, hogy szabadon, a célt szem előtt tartva vegyünk részt saját életünkben, majd annak lassú és végső elmúlásában. Ennek a célnak a veszélybe kerülése okozhatja igazi aggodalmunkat.

Valójában életünk értelmességéről, méghozzá végső értelmességéről van szó. Az említett adottságot a pszichológia a mindig ép, transzmorbid személyiségmagnak nevezi, „amelyben” megjelenik a szabadság és az értelemfelismerés szempontja, ugyanakkor azonban a személyes tagadás és öngátlás lehetősége is. A transzmorbid, sérthetetlen szellemi fórum bizonyos kérdéseket és válaszokat képes „önmagukban is érvényesnek” elismerni, ezért az ember, mint személyiség – ha hagyja – megszólítható. Ez a pszichológiai módszer a logoterápia, amely az élet értelmességének kérdését veti fel, mint a terápia alapkérdését. Feltárhatja, hogy egy adott ember esetében a „jól-lét” hiányának oka az élet végső értelmességébe vetett bizalom hiánya. Ennél sokkal többet nem mondhat, mert a továbbiakban már egy másik tudomány, a teológia illetékes.

Felmerülhet a kérdés, hogy a „transzmorbid személyiségmag” fogalom összevethető-e a teológiai személyfogalommal? Nem, mert a pszichológiának nem dolga a teológiai szemlélet, de végül is kimondja: „a transzmorbid személyiségmag az ember sérthetetlen szellemi rétege, a megismételhetetlen, egyszeri személy hordozója”. Tehát nem maga a megismételhetetlen emberi személy, hanem annak „hordozója”.

Három olyan fogalmunk van, amelyeket tisztáznunk kell ahhoz, hogy tudjuk, mit jelölnek a pszichológiában, ill. a teológiában, és ezek hogyan viszonyulnak egymáshoz. Annál is inkább mivel ezek a fogalmak gyakran szinonimaként jelennek meg. Nem kevesebbről van szó, mint az emberről, Istenről, az ember immanens (világon belüli) és transzcendens (világon túlnyúló) végső céljáról, annak elfogadásáról vagy tagadásáról, a keresztény kinyilatkoztatás szívéről. Ezek: az „én”, a „személyiség” és a „személy”.

A pszichológia többféle énről beszél (ideális én, reális én, fantázia én, prezentált én, tükör én, hamis én), ugyanakkor elismeri a nyilvánvaló tényt, hogy az „én” egész életünk során változatlan, vagyis énünk magja egy velünk született entitás. Az „énnek” pedig pszichológiai és spirituális dimenziója van, melyek részben átfedik egymást, és ez a sajátossága a pszichofizikai és társadalmi meghatározottságok mellett – a transzcendensre irányuló nyitottsága miatt – döntésre ad lehetőséget.

A személyiség szó alatt a pszichológia pszichofizikai rendszerek szerveződését érti az egyénen belül, amelyek meghatározzák a gondolkodást és a viselkedést. A személy szónak nincs konkrét elkülönülő tartalma a pszichológiában, illetve – ahogy fentebb említettük – „rejtőzködően” jelenik meg: mint az ember sérthetetlen szellemi rétege, a transzmorbid személyiségmag által hordozott szellemi valóság. Hogy miféle valóságról lehet szó, arról a pszichológia – helyesen – nem nyilatkozik.

A teológia nyelvén világosan beszélhetünk. A kiindulópont egy igen egyszerű kérdés: mi következik az emberi mivoltra nézve abból, amit megtestesülésnek hívunk, vagyis abból, hogy Jézus Krisztus egyszerre valóságos Isten és valóságos ember, egy személyben? Az következik, hogy miután Jézus Krisztus valóságos Isten és valóságos ember egy személyben, az emberről, mint megismételhetetlen egyszeri személyről csak Istenre vonatkoztatottságában beszélhetünk. Tehát az ember egyszeriségének legbelsőbb lényege, a személye – képben kifejezve – „üres” lenne Isten nélkül, vagyis nem is lenne ember, esetleg nagyon értelmes állat vagy gép, olyan, mint a mesterséges intelligencia, aminek elszabadulása a poszthumanizmus és a transzhumanizmus luciferi perspektívájában éppen a személyt, és így az ember igazi emberségének alapvető dimenzióit, a szeretetet, az érzelmet, az akaratot, az elkötelezettséget és az odaadást, vagyis az emberi kapcsolatokat szegényíti el. (Vö. XIV. Leó pápa Magnifica humanitas enciklika).

A „személy” kizárólagosan keresztény teológiai fogalom, ugyanakkor minden ember személy. Az ismeret forrása a kinyilatkoztatás és a hit, a hitben viszont kézzelfogható bizonyíték van: maga az ember. Bármilyen tudomány jelölhet ezzel a szóval valamilyen emberi jelenséget, de az nem az a személy, akiről a teológia beszél, akik mi emberek vagyunk.

A lelki szenvedésnek valódi oka lehet a cél hiánya. S ha van végső cél, akkor már nem is valami más közvetlen ok megszüntetése – amely, ha lehetséges, akkor szükséges is – vezet eredményre, nem is a feldolgozás, hanem a túllépés. Nem a pszichológia egyébként legális és szükséges céljai, nemcsak az egyén jól-léte, „önmegvalósítása”, hanem az ember túllépése önmagán, ami az életben lehetséges, de alapvetően befejezhetetlen folyamat. A befejezettség teológiai neve: üdvösség.

Tehát és végül, ha a kereszténység életalakító szerepét, az élethez és halálhoz való viszonyát pszichológiai nyelven fejezzük ki, akkor tudomásul vehetjük, hogy a testi (biológiai), lelki (pszichológiai) és a környezeti, társadalmi (szociológiai) hatások együttesen meghatározzák az ember természetes helyzetét, amivel kapcsolatban – helyesen – a személyiség szót használjuk. A szellemi személyünk, aki (és nem: ami) testünktől – személyiségünktől – elválaszthatatlan halálunkig, a mindezekhez való viszonyulásunk, a transzmorbid személyiségmag mögött van (azt is mondhatnánk: „ott sóhajtozik ki nem mondható szavakkal a lélek”), és ha hagyjuk és akarjuk, átalakítja viszonyulásunkat életünkhöz és halálunkhoz. A problémával, bajjal, betegséggel, szenvedéssel és persze végül a halállal, vagyis a belső és külső körülményekkel kapcsolatos álláspontunk kialakításában a személyiségünknek főszerepe van, de mögötte rejlik az igazi legvégső fórum, aki akár közvetetten, akár közvetlenül felteszi az utolsó kérdést. Ez azt jelenti, hogy hitben hozzuk meg a végső választ, ami minél előbb és mindenekelőtt a cél. De azért az az ismeret, hogy az emberi személy értelmezése kizárólag teológiai nézőpontból lehetséges, a bizonytalanok, a kulturkeresztények, az „éjfélimisés” keresztények, a nem hívők, a kételkedők, a tagadók, az aggódók számára felhívást jelenthet, mert agnosztikus „tartózkodás”, kitalált isten nincs. Kegyelem van és feltámadás.

BL

Októberi fénysugár

Októbernek szépsége van: a gyengülő nap minden sugarát kihasználja, hogy tovább szépítse az ősz egyébként is nagyszerű színpompáját: azt a tarka ruhát, amit a természet magára ölt. Ebben az őszi napsugárban Máriára gondolunk mint a Rózsafüzér Királynőjére és a Magyarok Nagyasszonyára. Égi Édesanyánk minden nap kéri a rózsafüzér imádságot, ezt a hónapot pedig különösen is a rózsafüzérnek szenteljük.

A rózsafüzér imádság mindnyájunkat Krisztus titkainak átelmélkedésére késztet a Boldogságos Szűz Mária vezetésével, aki egyedülálló módon részese volt Isten Fia születésének, működésének, szenvedésének és dicsőséges feltámadásának.

Szűz Mária rózsafüzére olyan imádság, amely részeinek egyszerűségében az egész evangéliumi üzenet mélysége nyilvánul meg. Maga a Szent Szűz bátorított bennünket jelenései alkalmával, hogy imádkozzuk ezt az imádságot. „Mondjátok el a rózsafüzért minden nap, hogy elnyerjétek a világ békéjét és a háború végét”. 1917 május 13-án, első jelenése alkalmával kérte ezt Fatimában, ahol „a Rózsafüzér Királynőjeként” jelent meg.

A rózsafüzér hatékony fegyver. Használjuk bizalommal, és elcsodálkozunk az eredményeitől! Mindent ki lehet imádkozni, és mindenkit be lehet imádkozni. A rózsafüzér imádság útján Krisztus egész szeretetét megtaláljuk. Erőt kapunk, hogy Isten akaratát tökéletesen teljesíteni tudjuk; hogy embertársaink szolgálatára legyünk.

Október lenyűgözően szép, mert nap mint nap milliók szívéből, az ajkakon át száll a köszöntés Máriához: Üdvözlégy… és száll a kérés: Asszonyunk Szűz Mária… Senki a világon nem tudja úgy köszönteni és kérni Máriát, mint mi, magyarok. Sajátos jogon, sajátos történelmi háttérrel-tapasztalattal, sajátos lelkülettel.

És mindig van annyi imádkozó magyar: „üdvözlégymáriás”-, „asszonyunkszűzmáriás” magyar, amennyi elégségesnek tűnik annak biztosítására, hogy a nemzetnek-, a hazának jövője legyen a Szent Korona jogarának kiterjedésében.

Asszonyunk, Szűz Mária! Sajátos jogon, sajátos történelmi háttérrel-tapasztalattal, sajátos lelkülettel. S ebben a „sajátos”- ban benne van Szent István királyunk többször megismételt önfelajánlása, végül a Szent Korona és ezzel az ország Szűz Mária tulajdonába való átadása. Nemcsak az ország, hanem az ország népe is! Magyar vagyok, Mária tulajdona vagyok, hazám Mária országa. Mindszenty bíboros úr hívta fel a figyelmet: „Csodálatos fonala a magyar történelemnek a Mária-tisztelet.

Ahogy a Duna kiemelkedik vízhálózatunkból, úgy emelkedik ki szélességével a Mária-tisztelet a történelmünket átjáró sok egyéb szellemi, lelki folyamból."

A jelenre pedig: „Most kell nekünk módot adnunk a Nagyasszonynak hívő magatartásunkkal, kitartó és egyetemes esengésünkkel arra, hogy megmutathassa: pártfogása segíthet, és édesanyánk ma is." Hívő magatartásunkkal: Krisztust megvallva és hirdetve az élet minden területén! A hazafiasság igazi talaja csakis a komolyan megélt keresztény hit lehet.

Szent István, első királyunk rendelésének kikristályosodása, hogy Szűzanyánkat Nagyasszonyunknak és Patrónánknak tudjuk. Élete művének betetőzéseként a Nagyasszonynak ajánlja föl fiatal, még csak alig alakuló keresztény országát.

A mai magyar embernek, ez az esemény már szinte semmit nem mond. A valamikori fiatal katolikusoknak mint kedves nemzeti emlék, mint jámbor legenda ott él ugyan még valahol a lelke mélyén, de a szentistváni tett jelképi tartalma és eszmei jelentősége kiveszett legtöbbnek szívéből. Az iskolák semlegessége nem csak az élő hitet és erkölcsöt, hanem a nemzeti érzést is legfőbb ellenségének tekinti.

Szent Ágoston mondta egy alkalommal: magasabb eszmei célok nélkül az államok nem egyebek rablóbandáknál. Az ilyen államokban nem a pénz hiányzik, nem is az eszközök, vagy éppen az élelmiszer, sokkal inkább az emberiesség, a becsület, a tisztakezűség, az önzetlenség. Nem beszélve az őszinteségről és igazságérzetről. A családi élet is üzletté és számítássá válik, az önzés és kiélés helyévé. S mihelyt az önzés úgy kívánja, aggálytalanul szét lehet dönteni, még ha belepusztul is a gyermek, a másik fél, s a nemzet maga.

Ha ma körülnézünk szép hazánkban, van-e torkot fojtogatóbb és szívet szorongatóbb jelenség, mint a testi-lelki, anyagi és szellemi környezetszennyezés? A gyűlölködés, megosztottság, szeretetlenség!

Vajon meg tudunk-e állni ezen a sátáni csúszdán, amelyen Mécs László szavai szerint „az Ember: sárkánymagból sarjadt fattya véres rögnek elfeledte, hogy az arca régen Krisztus arca volt." És ki hallja meg ma a számonkérő lelkiismeret szavát Sík Sándor szavaival: „Embernyi ember vagytok-e? Embernyomokat hagytok-e?" Olyan vészes eltájolódásban élünk már, hogy ma félelmetesebben dörömböl a még érző szív ajtaján ugyancsak Mécs László szava: „Ha a mérték tönkrement, senki-semmi meg nem ment"!

A mérték: Jézus Krisztus, aki „fogantatott Szentlélektől, született Szűz Máriától". És a gyilkos testi-lelki szennyeződés nem szüntethető meg más eszközökkel, csak, amit az imádkozó magyarok tesznek, új életet és új lelket, tiszta vizet és tiszta levegőt árasztó erkölcsi vállalásaikban.

Napjainkban fénylő jelként ragyog Magyarok Nagyasszonyának alakja. Az a tény, hogy vagyunk egypáran, akik hiszünk abban, amit első királyunk ránk hagyományozott: hogy az Istenember édesanyjának keze állandóan rajtunk pihen; és nekünk többre kell törekednünk, mint a megélhetés bármi úton való biztosítása, az érdekek és ösztönök és hangulatok által való ide-oda hányattatására, a nemzet konzumidiótává süllyesztésére.

Mindszenty bíboros úrral együtt valljuk: „A mi eszményünk egy olyan Magyarország megteremtése, amelynek alapja a valláserkölcs, támasza a nemzeti érzés, ifjai és leányai pedig hívők és magyarok." Ezért ma Magyarországon gyakorló katolikusnak lenni a legnagyobb hazafias, nemzetmentő tett.

A Magyarok Nagyasszonya útitársunk életünk ösvényein. Kérjük, vezessen minket, nehogy az elképedő siránkozás túláradjon ajkunkon, nehogy a csüggedés legyőzze a cselekvést, befagyassza a lelkesedést, a múlt súlya megakadályozza, hogy hitelt adjunk a jövőnek! De bátrak legyünk hinni, és megvallani hitünket; cselekedni a hit erejében, élve a szeretet életét, mely Isten országát bontja ki közöttünk!

A Boldogságos Szűz Mária, Nagyasszonyunk és Patrónánk oltalma alatt áldott legyen Magyarország, békében, örömben és jólétben; mi pedig élő hittel hűségesen, elköteleződve, áldva magasztaljuk az élő Istent, köszönetet mondva Égi Édesanyánknak!

Schall Tamás atya

A Szent Kinga Körben is a legnagyobb kincs az Istenre fókuszáló, közösséget megélő ember

„Férje halála után Szent Kinga az ószandeci kolostor apátnője lett. A kolostort a tatárok földúlták, és Kingának 63 évesen az újjáépítés munkáját kellett irányítania" – olvashatjuk életrajzában.

A Szent Kinga Kör tagjaiként, névadónkhoz híven, a szenior korba lépve is, egyházi közösségünkkel, közösségünkért aktívan együttműködve találkozunk kéthetente.

A Kör életébe, lelkiségébe és terveibe jelentős változást hozott az a szándék, hogy a jelenkori kultúra, társadalom, személyes kapcsolatok állandó kritikája és személyes frusztráció helyett továbblépjünk egy cselekvő életmód irányába.

Néhány éve Rod Dreher „Szent Benedek válaszútján” c. műve mentén feltártuk, hogy mi az, ami minket leginkább elkeserít, félelemmel tölt el. Az ijesztő tendenciák azóta csak erősödtek. Korának fenyegető káoszára jó példaként állt előttünk Szent Benedek válasza.

Négy témában mi is elhatározást tettünk, és ezekre rendszeresen visszatértünk:
ima: engedjük be Istent az életünkbe,
munka: Istennek szentelve végezzük,
közösség: odaadóan, ne program fogyasztói lelkületel kapcsolódjunk egymáshoz,
olvasás: elmélyülten, igényes szövegeket vegyünk kézbe.

Azt is megnéztük, mit tettek eleink ezeken a területeken, milyen tapasztalatunk van, amit megélni és továbbadni érdemes. Ezekre fókuszálva tudott csoportunkból egyre inkább közösség alakulni. Az ima szerves része összejöveteleinknek, még nyilvános helyen is. Az evangéliummal való imát különösen is gyakoroljuk, ez segít egymás hitének erősítésében is.

Őseink hozzáállása a munkához, annak méltósága segít ellenáramban maradni a fogyasztói társadalomban.

Olvasásélményeinket megosztjuk, buzdítjuk egymást arra, hogy ne engedjünk a digitális huzalozás csábításának. Egyéb kulturális programjaink kiválasztásában is ezeket a szempontokat tartjuk fontosnak. Legutóbb Molnár C. Pálnak, templomunk oltárképe alkotójának Assisi Szent Ferenc témájú műveiről hallottunk-láttunk tárlatvezetést a Ráth Lépcső Galériában.

A közösséghez való tartozás elementáris igénye tagjainknak. Ennek építését szolgálja, hogy együtt tervezzük meg féléves menetrendünket. Ki-ki hozzáadja érdeklődését, tapasztalatát, talentumát, aktivitását. Önállóság és összetartozás segíti, hogy empátiával tudjunk egymás felé fordulni, egymást testben és lélekben erősíteni.

A közösség építésében az egymásra figyelést, párbeszédet szeretnénk gyakorolni az összejövetelek közötti időben is, találkozásokkal, élőben vagy akár telefonon. Ehhez a Szt. Kinga kör alkalmán a szeptemberi indulás óta minden alkalommal kihúzzuk valakinek a nevét és a következő találkozásig személyes kapcsolatba lépünk vele.

Bár vannak határaink, zárt összejöveteleink, de tartunk az egész egyházközségnek is nyílt alkalmakat. A közös keresztútjárás a templomban és az Öröm útja-járás a rózsakertben ebben az évben a nagyobb közösség felé nyitást mutatták már, nagy örömünkre.

Az egyházközségen belül az adventi időben a közösségek közötti találkozásra azt tervezzük, hogy feleleventjük és megéljük együtt a „Szállást keres a Szentcsalád” rítusát.

Zöldyné Szita Erzsébet

A háromféle lelkületű szolgálat

Karitász küldetésünk az emberek üdvösségének szolgálatára irányul, elsősorban tehát lelki javakat szeretnénk közvetíteni, átadni. Örök kincsek ezek, melyeket *„a moly nem rágja meg, a rozsda nem marja”* (vö. Mt 6,20). Ehhez a természetfeletti küldetéshez természetes eszközöket is latba vetünk, úgy mint pl. a tárgyi adományok, vagy a találékony segítő tevékenység.

Bizonyára sokan tapasztaltuk azt is, hogy szegényeink, gondozottjaink, akik nem tartoznak szorosan az egyházhoz, nem vallásosak, de a hozzánk való kötődéssel mégiscsak kapcsolatba kerülnek Krisztussal, éppen rajtunk keresztül. Úgy gondolják, hogyha minket ismernek, ha velünk jóban vannak, akkor ezzel biztosítják Istennel való jó kapcsolatukat is, vagy legalábbis közelebb kerülnek Hozzá. Ez igen nagy felelősség számunkra, ezért fontos kiemelni, hogy nem az a lényeg, hogy minket ismerjenek, hanem az, hogy az Urat, a Világmindenség Királyát ismerjék meg, szeressék meg Őt, hogy azután Ő is megismerje őket az utolsó órában. Alázattal végezzük tehát munkánkat és bízzunk abban, hogy Istennek minden lehetséges, Ő a szívek vizsgálója, Ő tudja, hogy kiben mi lakozik, Szentlelke pedig a szívek vezére.

Éppen ezért ne is ítélkezzünk, hanem csak bízzunk és szeressünk! *„Mert sokan lesznek az elsőkből utolsók és az utolsókból elsők.”(Lk 13,29).*

Minket, karitászosokat is érnek bőven kísértések munkánk, életünk során, akik Krisztus Királynak szolgálunk. Szent Brigitta, Európa társvédőszentjének (XIV. sz.) magánkinyilatkoztatásban az Úr háromféle lelkületű szolgálótípust mutatott be.

Mindegyik hiszi, hogy Krisztus az Isten, a mindenható, de az egyik szándéka, hogy a szolgálattal földi dolgokat, kincseket nyerjen: gazdagságot, hatalmat, hírnevet. Az Úr, a kívánságuknak megfelelően részesíti is őket ebben, de a mennyei dicsőség rovására, mert az ilyen ember el is veszíti az égi jutalmat.

A másik szolgálótípus azt gondolja, hogy Krisztus Király a szigorú bíró. Az ilyen emberek a büntetéstől való félelemmel szolgálnak, nem a mennyei dicsőség és nem az Úr iránti szeretet hajtja őket. Őket a helytelen Úrfélelem motiválja és nem az önzetlen, bizalommal teli szeretet, ők azok, akiknek a bűnbánatuk nem tud tökéletes lenni, mert nem szabadok, a büntetéstől félnek, ezért csak félszívvel szolgálnak.

A harmadik típusú szolgáló tudja, hogy az Úr Igaz Isten, igazságos és irgalmas. Nem a büntetés elkerülése végett, hanem az Isten iránti önzetlen szeretetből fakadóan szolgálnak, ez motiválja őket. Ők azok, akiknek akarata megegyezik az Úr akaratával, ezért meghallgatásra találnak.

Tegyük fel az egyházi év végén, Krisztus Király főünnepének közeledtével a kérdést magunknak: melyik szolgálók vagyunk mi? Melyikhez hasonlítunk

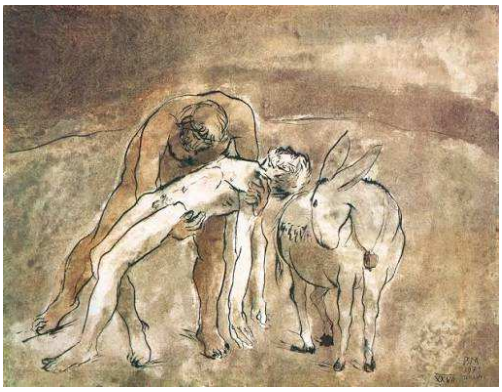

leginkább? Melyik típusból mennyi van bennünk? Félünk-e vagy bátrak, szabadok vagyunk legbelül?

Az Úr irgalmas szeretettel és igazsággal fordul felénk, mert Ő maga az Igazság és az Irgalom. Akik nem szeretik Őt, azokkal igazságos, akik szeretik Őt, azokkal irgalmas. Ezért a legnagyobb tulajdonsága Istennek az Ő irgalmassága, ahogy Szent Fausztina nővér tanította.

Szeressük tehát tiszta szívvel az Urat, a Világmindenség királyát, bátran haladjunk előre Vele! Így vágjunk bele a közelgő ádventi, karácsonyi karitászmunkánkba otthon, a családunkban, az egyházközségünkben, a szegényeink, rászorulóink körében! Önzetlen és szabad lelkülettel, alázatosan, szelíden, de bátran és határozattan végezve a munkánkat, tanúságtevői leszünk az Igaz Szeretetnek, Aki legyőzte a világot és üdvözíti a benne bízókat. *„Krisztus Király, üdvözíts minket!*
”

Csorba Gábor
állandó diakónus

A régi, mint új

XIV. Leó pápa semmi újat nem mondott Franciaországban, mert pontosan tudta, hogy ez ma a forradalmian új: a kétezer éves katolikus egyház nagy, terebélyes fájának értékei, mély gyökerei és az ágvégeken éledő megannyi fiatal hajtással. Nem szétszórt, mindig protestáló magoncok, új és új ideológiák növekedési kísérleteire való reakciókkal fárasztotta hallgatóit. Jó ütemérzékkel érkezett Franciaországba.

Arra senki sem számított, hogy az Igazság – az Evangélium – bátor kimondása maga alá temeti a hamis szabadság hazug világát. egyetlen pillanat alatt. Ugyanis kinyílt a repülőgép ajtaja, és XIV. Leó már öltözetével üzent. Főpapként, nem fehér ruhás civilként érkezett. A liturgián is használt karingben, felette a vértanúság színét, a bíbort hordozó mocétummal, és mellén Krisztus keresztjével vonult a díszsorfal előtt. Megjelenésével nem egy miniállam vezetője, hanem egy két lábbal a földön járó egyházfő, Szent Péter utódja tette tiszteletét az európai kereszténység egyik bölcsőjében.

Mik lehetnek a magyar közélet számára is fontos üzenetei? „A franciaországi katolikus egyház nagyon bölcsen kezd átalakulni egy »ellentársadalommá«, narratívájában visszautasítja a feminista- és lmbtq lobbi által előírt dogmát...” – olvashatjuk Eric Zemmour, „A misét még nem mondták el” című, nemrég magyarul is megjelent esszéjében. A katolikus filozófus, író, mintha előtanulmányt írt volna a látogatáshoz: „A kereszténységért vívott csata Európában nem lehet csak a hit csatája. Meg kell védeni a kereszténység hagyatékát Európában, ezeket az építészeti, művészeti, kulturális, jogi, politikai formákat, amelyeket meg kell őriznünk vagy helyre kell állítanunk.” Nos, XIV. Leó pápa látogatása erről (is) szólt. A Notre Dame Bazilikában ismét finom tanújelét adta a hagyományaiban gyökerező és élő egyháza melletti kiállásának. Nem valamiféle divatos imamódokkal, modern zenei betétekkel zajlott az esemény.

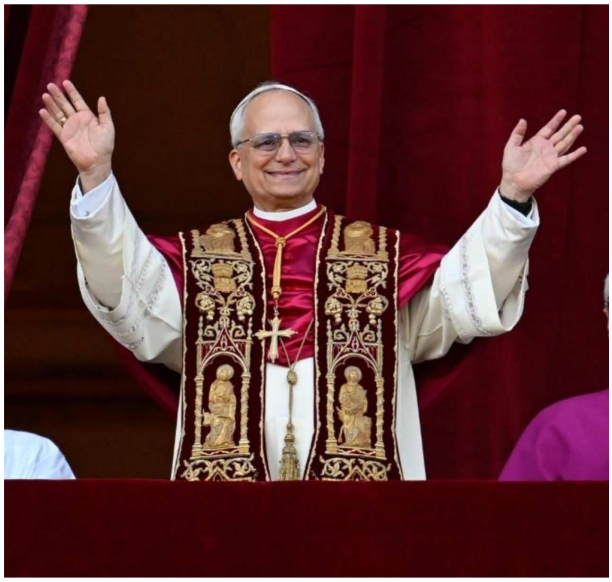

Miután néhány percre az Eucharisztia előtt adorált, vecsernyepalástban, főpapi jelvényekkel vezette az egyház hivatalos imádságát, a zsolozsmát. Az esti imaóra keretében tartotta meg tanítását. Többek közt ezt mondta, utalva a francia egyház újjászületésére is: „Ez a székesegyház azért született újjá, hogy vele együtt ti is újjászülessetek, új lendülettel törekedve az életszentségre és végezve a mindennapi küldetést. Legyetek népetek körében az egyház isteni anyaságának világos jelei: az egyház Isten szeretetéről tanúságot téve újra egységbe gyűjti és gyógyítja az emberi családot."

Két évvel ezelőtt a párizsi olimpiai megnyitó ünnepség sokakat mélységesen felháborító, olykor blaszfémikus performansza után Franciaország a Stade de France-ban egy teljesen más arcát mutatta. Nyolcvanezer, tekintetét égre emelő fiatal átlényegülten, nagy hittel volt együtt egy megrendült ágostonos szerzetessel, aki nem szégyellte könnyeit. Elérzékenyülten állt egy gyönyörű, francia szenteket bemutató, mély tanúságtételekkel lezajlott este végén az ősi ének, a Salve Regina éneklése alatt. A himnusz választása ismét üzenet volt úgy a szupermodernisták, mint a hagyományt túlhajtók felé. Van egység. A fiatalok zengték ezt, a még egyházszakadás előtt keletkezett éneket, ahogy zengik a X. Piusz közösség épp renitens konzervatívjai is templomaikban. A pápa minden liturgikus cselekményében megmutatta, nem csupán a tridenti latin misét lehet kellő mélységgel, odaadással és méltósággal ünnepelni: „Ma különösen is szembesülünk azzal, hogy korunkból mintha hiányozna a teljesség, a mélység és hiányoznának az ígéretek. Az ének, a szó és a liturgikus mozdulat nemes egyszerűsége sokak számára rést nyithat a világosságra, a béke oázisát kínálhatja egy állandó kapcsolódásban élő és zajos társadalomban." – üzente minden, a katolikus egyház liturgiáját a modernség és a kor kihívásainak való beteges megfelelési kényszerrel tevékenykedőknek. Vissza a forráshoz!

A pápa látogatásának több beszédében utalt a katolikusok közéleti kiállásának fontosságára. Nem fogadta el a Becsületrendet, nem kívánt nobilitásokkal díszvacsorázni, a lehető legtöbb időt szerette volna híveinek szánni. „A helyes laicitás tehát nem abban áll, hogy a vallást kizárjuk a közélet vagy az oktatás területéről, hanem abban, hogy azon munkálkodunk, hogy az állam és a vallási intézmények párbeszédet folytassanak egymással, és egyesítsék erőiket a közjó szolgálatában, hogy a világnak élete legyen." – tanította. Párizsi miséje előtt a Chapms-Elysées-n – mintegy szimbólikusan a fogyasztói társadalom lerolózott boltjai előtt – hívők ezrei gyóntak, papok százai álltak szó szerint helyt. Eric Zemmour pedig készítheti új esszéjét, ugyanis „A misét elmondták!" az a'la carte keresztények legnagyobb bánatára. Közel nyolcszázezren voltak rajta.

Franciaország él. A francia katolikusok élnek. Európa él és élni akar. Laus et grtaia, köszönet és hála egy oroszlánnak. Habemus papam: Leo XIV.

Kiss Antal diakónus
Katolikus Tábori Lelkészség

Kövek, fórumok, szamarak

Gyerekkoromban szinte az első istenbizonyíték volt számomra a Szentírásban szereplő érdekes epizód Jézus jeruzsálemi bevonulása előtt: „Elküldött két tanítványt a szemközti faluba, mondván: „találtok ott egy megkötött szamarat. Oldjátok el, és hozzátok ide." (Lk 19, 29-30.) A tanítványok megtalálták a szamarat. Ki tud ilyen apró dolgot egy nappal előre pontosan megmondani? – kérdeztem magamtól. Az a Jézus tehát biztosan Isten – vontam le gyerekfejjel a következtetést. Azóta már sok-sok tényező igazolja számomra Jézus isteni mivoltát. (Legtöbbet jelentenek azok a prófétai jövendölések, amelyek a gyermek Jézuson, majd a szenvedő Názáretin beteljesedtek.)

Érdekes kérdés lehet az is, miért szamárcsikót választott Jézus, hogy az vigye őt be a városba. Már sejtem a választ: mert üdvözítő tervében ott rejtőzködik szinte érthetetlen szándéka: *viteti magát. (*Mindig – kivéve a három évet, amikor Ő maga ment el igen sok helyre.) Csecsemő, majd kisgyermek korában vitték a szülei. Amikor meghalt, emberek vitték be a sírba. Ránk bízza magát az oltáriszentségben. Nekünk kell Őt vinnünk, odaadnunk…

Nagyon nagy felelősség ez. Ha mi nem visszük Őt, nem beszélünk róla, nem jelenítjük meg a szentmisében, nem adjuk oda Szent Testét – más nem teszi ezt meg. Újabb kérdés: miért vonult be Jeruzsálembe hatalmas örömrivalgás közepett? *Mert nagyon szereti az embert:* a gyenge, kísértéseket szenvedő embert, aki szeretetre, igazságra, szabad így mondani: „az Istenre született".

Jézus „fórumokat" teremt arra, hogy ezt nyilvánvalóvá tegye. Nem igaz, hogy az ember teljesen romlott! Minden időben vannak, akik azon fáradoznak, hogy manipulálják az embert, hogy elvegyék személyiségét, géppé, eszközzé, rabszolgává alacsonyítsák. Jézus ünnepet rendez, ahol önmaga valójában mosolyogva megjelenik. Ott az ember újra ember lesz. Nem kell félnie, hogy becsapják.

Jézus nem kérdezte az aggódó kafarnaumi századostól szemrehányóan: „Miért nem vigyáztál rá?" Azt mondta: *„Megyek és meggyógyítom"*. Ezt a szerető szívű Jézust kell elvinnünk, megjelenítenünk sok-sok fórumon: a családban, munkahelyünkön, templomban, hittanórákon, és a médiumokban. Fel kell szabadítanunk az ember lelkében a beléoltott, ősi, isteni szépet. Hadd merjen örülni, merjen remélni, merjen önmaga lenni, merjen hinni, Istent imádni és dicsérni!

Egyre nagyobb lett a tömeg ott, a jeruzsálemi utcán. Lelkesedésük azt mutatta, hogy a világnak Krisztus kell. Azonban ott, és akkor is, mint azóta is, annyi nemes törekvést, gorombán kudarcra akarnak ítélni. Az történt, hogy az egyik útkereszteződésnél néhány ember előlépett, megállították a szamarat, majd ezt ordították Jézus felé: „Hallgattasd el őket! – Olyanok lehettek ezek a hőbörgők, mint a „feszítsd meg!"-et kiáltók, a hittan- és erkölcstanoktatást teljesen megszűntetni akarók, a krisztusi eszméket a társadalom életéből és Európa emlékezetéből kitörölni szándékozók.

Jézus nyugodtan válaszolt nekik: Ha ők nem szólhatnak, akkor a kövek fognak kiabálni Istenről, igazságról, az örök életről, a szeretet végső győzelméről. Micsoda prófécia volt ez! Megéltük a szervezett istentelenséget. A leggorombább eszközökkel vélték elhallgattatni Jézust!

Tizennyolc éves koromban, érettségi előtt a frontra kerültem, majd a Dnyeperen túlra vittek az oroszok egy szénbányába. Mi, lelkes fiúk Jézus fórumait, a „köveket" úgy teremtettük meg, hogy a bányában, a felszíni munkán kis feszületet hordtunk cérnaszálon a nyakunkban. Kisgyerekek szaladtak oda, a nagy és istentelen Szovjetunió közepén, és csókolgatták keresztjeinket, könnyezve mondogatván: „Krisztosz, Krisztosz!..." Orosz katonák tettek hitvallást. Úgy, csendesen.

Bizony, nagyon kellenek a „megszólaló kövek", a Jézust bátran megjelenítő fórumok, emberek, papok! És kellenek a „szamarak", akik alázatos egyszerűséggel elviszik Őt. Kellenek lelkes tömegek, kellenek gyerekek, akik tiszta szívükkel lelkesen közvetítik e számító, hazug, bűnös világban azt, ami tiszta, ártatlan és szent. És Őt, aki nagyon szereti az embereket.

Lajos atya

Idézetek XIV. Leó pápa franciaországi beszédeiből

„Ne veszítsük el emberségünket a mindennapi életünket elárasztó és befolyásoló „gépek paradicsomának" közepette. Sürgető feladat elménk nevelése az etikai megkülönböztetésre, amely képes felismerni azt, ami erkölcsileg jó. Ezzel kapcsolatban szeretném felidézni, hogy „egy valóban szabad társadalom nem kényszeríti ki az uniformizálást, hanem védi a lelkiismeretek sokféleségét, megakadályozza az autoriter tendenciákat és előmozdítja az etikai párbeszédet, amely gazdagítja a társadalmi szövetet."

*

„Ma különösen is szembesülünk azzal, hogy korunkból mintha hiányozna a teljesség, a mélység és hiányoznának az ígéretek. Az ének, a szó és a liturgikus mozdulat nemes egyszerűsége sokak számára rést nyithat a világosságra, a béke oázisát kínálhatja egy állandó kapcsolódásban élő és zajos társadalomban. Titeket, akik naponta ünneplitek az eucharisztiát, arra kérlek, gondoskodjatok arról, hogy a liturgikus szertartásokat mindig méltó és illő módon ünnepeljétek, ott is, ahol kisebb közösségek gyűlnek össze."

*

„Ahh□z, h□gy jól válasszat□k, tartsát□k szem előtt ezt a szemp□nt□t: a jó életet ad, s□sem veszi el az életet; a jó gondoskodik, nem magának szerez. A jó nem valamiféle szép eszme, hanem a szeretet ragyogó arca: maga Isten!

Ezért mindnyájatokat – püspököket, papokat, diakónusokat és megszentelt személyeket – arra buzdítalak, hogy ápoljátok magatokban a liturgia iránti őszinte szeretetet."

„A bábeli torony az uralom révén kikényszerített egységet jeleníti meg (vö. Ter 11,4). Ez az építmény ugyanakkor azt is feltárja, hogy minél inkább elnyom a hatalom, annál inkább meggyengül, és megmutatja embertelen arcát. (...) Bábel tornya összeomlik, kettős negatív következménnyel. Ahogyan az általa kikényszerített egység erőltetett volt, úgy az összeomlását követő sokféleség is konfliktusokkal terhes. Ma Bábel kísértése újra megjelenik a testvériség nélkül megvalósítani kívánt globalizációban, a mohó pénzügyi gyarmatosításban, az ideológiák másokra erőltetésében, mindazokban a „kapcsolatok nélküli érintkezésekben, amelyek az emberi életet kereskedelemmé fokozzák le."

*

„Ahhoz tehát, hogy megízleljük Isten közelségét és az emberi testvériséget, el kell utasítanunk azt a mohóságot, amely felemészti kapcsolatainkat anélkül, hogy adna, és dolgokkal halmoz el bennünket anélkül, hogy táplálna. Ezek a rossz erők nemcsak erőszakos formában jelentkeznek, hanem olykor megtévesztő külsőt is öltenek, mert éppen azt ígérik, amit elvesznek tőlünk: a boldogságot."

*

„Szent Bakhita arra kötelez bennünket, hogy vegyük észre azokat, akiket nem vesznek észre, szabadítsuk fel azokat, akiket ma a gazdaság és a kultúra rabszolgaságba taszít, és tartsuk tiszteletben minden testvérünk végtelen méltóságát, akikben maga Jézus kopogtat ajtónkon. Kedves barátaim, „a valóság az, hogy a keresztények számára a szegények nem szociológiai kategóriát jelentenek, hanem magát Krisztus testét."

*

„A fiataloknak azt mondom: legyen bátorságotok felelősen megélni a béke építésének küldetését szívetekben, kapcsolataitokban, családotokban, az iskolában és az egyetemen, városaitok, országaitok és egész Európa életében!
Ne engedjetek az erőszak és az elnyomás logikájának! Szeressétek az életet minden pillanatában, és ne féljetek a jövőtől!"

*

„Ne féljetek családot alapítani, gyermekeket vállalni, és védelmezni minden ember méltóságát az anyaméhben való élet első pillanatától egészen az utolsó lélegzetig! Ne féljetek fáradhatatlanul munkálkodni közösségeitek javáért, akár politikai szerepvállalással is! Legyetek közösségépítők!"

*

„Korunk hatalmas kihívásai tekintetében arra buzdítalak benneteket, kedves testvéreim, hogy bátorságról, merészségről és missziós kreativitásról tegyetek tanúságot. Ne engedjétek, hogy elbátortalanítsanak benneteket azok a hibák, következetlenségek, sőt bukások, amelyek nyomot hagytak ennek az úton járó népnek a történetén."

*

„A katolikus oktatás azonban semmiképpen sem mondhat le saját nevelési programjáról: ez egy Krisztus-központú program, mely az emberi személy teljes körű fejlődésére, minden – lelki, kulturális, értelmi, erkölcsi és társas – dimenziójának kibontakozására irányul. Ezért senki ne lepődjön meg azon, hogy minden katolikus intézményben lehetőséget kínálnak a Jézus Krisztussal való találkozásra és igéjének hallgatására. Még kevésbé szabad megtörténnie annak, hogy bármely tanulót saját osztályában kirekesztenek pusztán azért, mert hisz Jézusban."

*

„A családon belüli hitélet elmélyítése és meggyökereztetése kétségtelenül az egyik kulcsa annak, hogy megoldást találjunk számos olyan válságra, amelyen az Egyház és társadalmaink keresztülmennek. A családban tanuljuk meg ugyanis az együttélést, a másik ember tiszteletét, a különbözőség elfogadását, egymás támogatását, a nagylelkűséget, önmagunk önzetlen odaajándékozását és az áldozatkészséget."

*

„Nem véletlen, hogy a katonai kiadások növelésére irányuló ismételt felhívásokat és az ezekből fakadó döntéseket sok kormány a másik fél veszélyességével indokolja" (Üzenet a béke 59. világnapjára, 2026. január 1.). A béke előmozdítása tevékeny munkálkodást kíván. Ma fel kell tennünk magunknak a kérdést: valóban „kreatív erőfeszítéseket" teszünk-e a világbéke előmozdításáért, vagy csupán arra törekszünk, hogy „elállítsuk a háború vérzését", és jobban felkészüljünk azokra a háborúkra, amelyekről feltételezzük, hogy még előttünk állnak."

Schall Tamás
Életem tartozéka

Mint katona kezében a fegyver,
olyan enyémben a rózsafüzér,
mikor kezeim közt morzsolgatom,
a legnagyobb biztonsággal felér.

De már önmagában az a tudat,
hogy nálam van, zsebemben hordozom,
olyan nagy erővel tölt el engem,
emberi szóval ki sem mondhatom.

A titkok, melyeket imádkozom,
Megváltónk életének titkai,
ezeket szemlélve, kimondani,
hűséges követésére segít.

Mindebben Mesternőnk Szűz Mária,
Kinek életét e titkok szőtték,
Példaképünk Ő, hogyan kell hinnünk,
aki anyai oltalmával véd.

Ha a Szentolvasót imádkozzuk,
amit Szeplőtlen' Szíve tőlünk kér,
megvalósul földünkön a béke,
a bűn senki közelébe nem ér.

Életünk része lesz a szent öröm,
az Isten emberré lett érettünk,
Lélektől' fogant, Szűztől született,
hogy Szent Karácsonyt ünnepelhessünk.

Köztünk léte világosság nekünk,
szeretni és élni tanít minket,
kincset ad, mit el nem veszíthetünk,
táplálék, mindennapi kenyerünk.

De a fájdalom sem hiányozhat,
nem leszünk különbek, mint Mesterünk,
ha Ő értünk kínhalált szenvedett,
nekünk sem lehet más az életünk.

Szenvedés-, halál húsvétba hajlik,
Vele szenvedve-, halva, élhetünk,
a feltámadásunk dicsőséges,
mint a Szent Szűz, mennyekbe vétetünk.

Testvérem, Krisztus katonája vagy?
Legyen fegyvered a rózsafüzér!
Hatásos, mert ki ezt imádkozza,
az életében minden jót elér!

XIV. Leó pápa Magnifica humanitas kezdetű enciklikája
Az emberi személy védelméről a mesterséges intelligencia korában
részletek

92. Laudato Si' enciklikájában Ferenc pápa elítélte a technokrata paradigma növekvő dominanciáját a globalizált világban, vagyis azon tendencia ellen szólt, hogy a hatékonyság, az ellenőrzés és a profit logikájának engedjük át a személyes, társadalmi és gazdasági döntéseket. Ugyanis ekkor az történik, hogy a technológia nem marad egyszerűen eszköz, hanem mércévé válik, amely alapján mindent megítélnek, elkezdi diktálni, hogy mi számít és mit lehet kiselejtezni, és így a teremtést a kizsákmányolás tárgyává és az emberi lényeket puszta fogaskerekekké fokozza le a minél nagyobb teljesítmény elérésének érdekében.

93. Ez a paradigma az elmúlt években gyorsan elterjedt, részben a mesterséges intelligencia, a kognitív tudomány, a nanotechnológia, a robotika és a biotechnológia terjeszkedése által. Önmagukban ezek az innovációk nagyban szolgálhatják az emberi fejlődést és közös otthonunk gondozását, de éppen a hatalmuk miatt siettethetik a technokrata paradigma kiterjesztését, és ezért helyes alkalmazásukhoz új spirituális, etikai és politikai keretre van szükség. A nagyobb hatalom nem feltétlenül jelent valami jobbat. Ebben a tekintetben Romano Guardini szavai továbbra is relevánsak: „A kortárs embert nem képezték ki arra, hogy jól használja a hatalmat."

94. Az emberiség saját hatalma áldozatává válásának veszélyét már VI. Szent Pál is felismerte, aki arra figyelmeztetett, hogy „a legkülönlegesebb tudományos fejlődés, a legmegdöbbentőbb technikai bravúrok és a legcsodálatosabb gazdasági növekedés, hacsak nem kíséri hiteles erkölcsi és társadalmi fejlődés, hosszú távon az ember ellen fog fordulni".

Plébániánk hírei

Szentmisék

hétfő-kedd-szerda-csütörtök-péntek-szombat 17.00
vasárnap 10.00 és18.00 (angol nyelvű)

Folyamatos szentségimádást tartunk a templomban
9.00 és 22.00 óra között.

PLÉBÁNIÁNK RENDSZERES PROGRAMJAI
szeptembertől

Hétfő	18.00	Felnőtt katekézis
Kedd	17.00	Elváltak és Egyedül Maradtak szentmiséje (havonta első kedden) és találkozója a Szent Kinga teremben
Szerda	15.45	Karitász hittan (a konkrét dátumok szórólapokon)
Péntek	15.00	Engesztelő imaóra a hazáért
	16.00	Rózsafüzér
	16.30	Vesperás
	18.00	Szent József Férfikör (minden második héten)

Októberben hétköznapokon a szentmise előtt, 16.30-tól a rózsafüzért imádkozzuk.

Gyóntatás: vasárnap 9.00-9.50

Lelki tanácsadás egyeztetés szerint
bitter.belvarosiplebania@gmail.com
30 591 2601

PESTI FŐTEMPLOM

Spirituális közösségi lap

XIII. évf. 71. szám

A Belvárosi Nagyboldogasszony Főplébánia lapja

Kiadja:
a
Belvárosi Főplébánia

Felelős kiadó:
Dr. Osztie Zoltán

Szerkesztő:
Bitter Lajos

Munkatársak:

Csorba Gábor
Dr. Kerényi Lajos
Kiss Antal
Schall Tamás
Zöldyné Szita Erzsébet

Korrektúra:
Faga-Nagy Mária

Szerkesztőség:

Budapest 1056 Március 15. tér 2.
bitter.belvarosiplebania@gmail.com

Megjelenik:
12 oldalon

PESTI FŐTEMPLOM

SPIRITUÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

XIII. évfolyam 71. szám *2026. október*

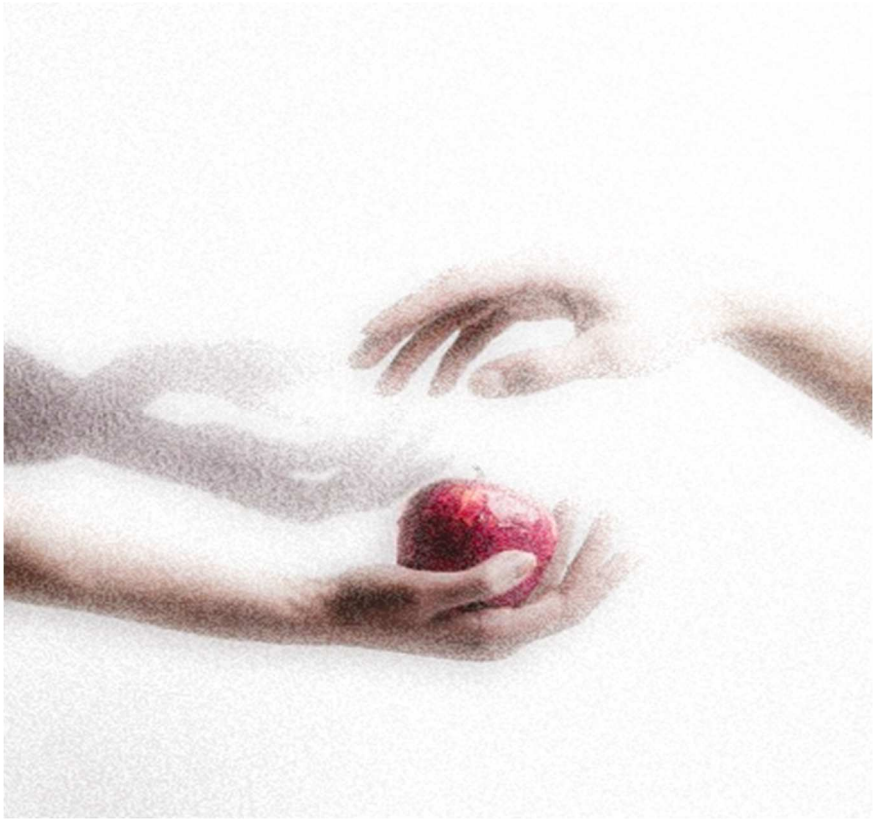

Tartalom

- Nagyszerű emberségünk
- Ki az ember?
- Októberi fénysugár
- A legnagyobb kincs
- Háromféle lelkület
- A régi mint új
- Kövek, fórumok, szamarak
- Leó pápa beszédei
- Életem tartozéka

BELVÁROSI NAGYBOLDOGASSZONY FŐPLÉBÁNIA

1056 Budapest, Március 15. tér 2. T: 318 3108 belvarosiplebania@gmail.com

Nagyszerű emberségünk

Örömünkre megjelent magyar fordításban is XIV. Leó pápánk új enciklikája, amely – beszédesen – a „Nagyszerű emberség” szavakkal kezdődik. Témája „az emberi személy védelme a mesterséges intelligencia korában”.

Már a cím is sokatmondó, melyben két állítás van. Egyrészt az emberi személy támadásoknak van kitéve, ezért védelemre szorul. Ezeknek tanúi és elszenvedő alanyai vagyunk. Fogantatásunk pillanatától az e világból való távozásunkig (halálunkig) folyamatos veszélyben élünk. Gondoljuk meg az állítás valóságát: napjainkra az ember számára legveszélyesebb hely az anyaméh. A világháborúk tömegmészárlásaihoz hasonló méretű gyilkolás folyik a magzatelhajtás révén. De nem kevésbé veszélyes és pusztító a gender ideológia és az LMBTQ program keresztülvitele például az oktatási intézményekben. Lássuk meg a gyerekek nemi identitásába történő bevezetésének problémáját. Ma többségében nem a szülők végzik el az ezzel kapcsolatos kötelességüket, hanem a kortárs csoportok, az internet irányítói, vagy éppenséggel magukra vannak hagyva a témában. Ismerjük a meddőség terjedését és az ezzel kapcsolatos megoldási kísérleteket, amelyek a legtöbb esetben emberellenesek. Tisztában vagyunk azzal, hogy az élet egyéb helyzeteiben sem kapja meg az ember a neki járó tiszteletet. Egyebek között szembe kell néznünk a háborúk közepette emberi méltóságukban megalázott, ellehetetlenült helyzetben élők sorsával (leginkább Kárpátalján). Végül tekintsük az öregkorban kiszolgáltatott helyzetben élőket. Sorolhatnánk tovább az élet válsághelyzeteiben élők segítségre szorultságát. Nem véletlenül hoztuk létre a „Jó, hogy vagy!” életvédők szövetségét, mely az emberi személy méltóságának képviseletét tűzte zászlajára, és egységbe vonja az ezen a területen dolgozó szervezeteket és személyeket. Kérem, nézzék meg a Szövetség internetes felületeit!

Az enciklika másik állítása szerint a mesterséges intelligencia kora itt van. Nem jövőbeli, hanem jelen valóság, az életünk mindennapjaiban meghatározó tényező. Használata nélkül – nem is lassan – mindennapjaink nehézzé válnak, segítségre szorulunk, majd lemaradunk. Lehetőséget kínál, ugyanakkor óriási veszélyeket rejt, egyelőre beláthatatlan következményekkel jár. Már az elnevezése is téves, hiszen a szóhasználatban „intelligens”, személyes tűnik. Nem az! A programozás szerint még érzelmeket is mutat, melyeket képes partnerként feltüntetni. Sok fiatal már ebben a kapcsolatban él. Nem személyes viszonyaiban, hanem a géppel kommunikál, következésképpen elszigetelődik, elmagányosodik. Fölvetődött már az is, hogy közreműködésével szentgyónást lehessen végezni. Abszurd ötlet, éppen a személyesség, így az emberi méltóság lábbal tiprása. Lelkiismeretvizsgálatot, bűnbánatot, megtérést, megújult Isten-kapcsolatot a gép nem tud végrehajtani, sem szolgálni. Iszonyúan megnöveli az életvitelünk már-már amúgy is elviselhetetlen tempóját. Ráadásul működtetése olyan energiaigényt támaszt, amit nem tudnak az egyes államok kielégíteni. Az Egyesült Királyság (Anglia) teljes, éves energiafogyasztására van szükség a fedezetéhez. Szempontként említik a szakértők, hogy a fejlesztés hihetetlen ütemben zajlik. Az egyes országok nem fognak leállni, vagy határt szabni, sem a kutatás, sem a fölhasználás terén, mert fölfogásuk szerint nem maradhatnak le a többi kutatásokban résztvevő országokkal szemben. Külön rendszere van Amerikának, Kínának, Európának…

Milyen világ alakul körülöttünk? Az Egyház küldetése, hogy védje, képviselje a személyességet, az emberi személy méltóságát, az imádságos Isten-kapcsolatot, az élet értelmének evidenciáját, a kutatás és eredményei fölhasználásának határait az ember javára, az elszemélytelenedés ellen küzdjön, a közösségeket építse és működtesse, a személyes jelenlét alkalmait teremtse meg és – amint a Szentatya részletesen kifejti – „a szeretet civilizációját építse”.

A Szentatya üzenetének leginkább reményt keltő üzenete, hogy a Teremtő Isten, mennyei Atyánk nagyszerű hivatásra hívta életbe az embert. Méltóságra emelte, amikor képére és hasonlatosságára alkotta meg. Ne adjuk föl az Isten alkotta rendet, ne tagadjuk meg küldetésünket, ne alázzuk meg önmagunkat, hanem – Jézus mintájára – hordozzuk és bontakoztassuk ki „nagyszerű emberségünket”!

Kérem, hogy olvassuk el az enciklikát, hogy tájékozottak legyünk korunk kihívásai terén és követni tudjuk azokat a folyamatokat, amelyek meghatározzák egyéni és közösségi életünket, valamint kijelölik küldetésünk területeit. A dokumentum megvásárolható a Szent István Társulat kiadásában.

Dr. Osztie Zoltán plébános

Az emberi létezés egyetlen dimenziójának abszolút szintre emelése veszélyes. Kaotikus állapotokat nem csak a hiány, a szűkösség okoz, de az ellenőrizetlen növekedés is az elszegényedés forrása lehet. Így az intelligencia (értelem), amikor abszolúttá válik, rátelepszik és elnyomja az élet más alapvető dimenzióit, például a szeretetet, az érzelmet, az akaratot, az elkötelezettséget az odaadást, vagyis az emberi kapcsolatokat. (Magnifica humanitas 113.)

Ki az ember?

Amikor az ember szembesül különböző testi, lelki panaszaival, aggodalmaival, bajaival, szorongásaival – és kinek az életében ne lennének ilyenek –, melyek „jól-létét” akadályozzák, természetesen szeretne megszabadulni ezektől, és orvoshoz, esetleg pszichológushoz fordul. A panaszok hátterében gyakran lelki folyamatok húzódnak meg, például aktuális élethelyzet, gyermekkori traumák, amelyek a tudat alatt működve fejtik ki hatásukat. Amennyiben ezek tudatossá válnak, akkor maga az a tény, hogy a probléma oka napvilágra kerül, adott esetben jelentheti annak orvoslását, de fordítottja is lehetséges, és valamilyen kövonalazatlan, homályos üresség, aggodalomérzés válik dominánssá. Ez azt jelentheti, hogy válaszadásra vagyunk hivatottak a kérdésben: mi az élet értelme? Ugyanis erre még nincs igazi válaszunk. Ebben az esetben nem a mi okból –, hanem a „mi célból aggódunk?” kérdést kell feltenni. Mi a fő célunk? Ezt a kérdést teszi fel az egyik pszichológiai módszer, amelyik ahhoz az adottságunkhoz próbál irányítani, amely minden emberben megvan, mindig ép, és arra szólít bennünket, hogy szabadon, a célt szem előtt tartva vegyünk részt saját életünkben, majd annak lassú és végső elmúlásában. Ennek a célnak a veszélybe kerülése okozhatja igazi aggodalmunkat.

Valójában életünk értelmességéről, méghozzá végső értelmességéről van szó. Az említett adottságot a pszichológia a mindig ép, transzmorbid személyiségmagnak nevezi, „amelyben” megjelenik a szabadság és az értelemfelismerés szempontja, ugyanakkor azonban a személyes tagadás és öngátlás lehetősége is. A transzmorbid, sérthetetlen szellemi fórum bizonyos kérdéseket és válaszokat képes „önmagukban is érvényesnek” elismerni, ezért az ember, mint személyiség – ha hagyja – megszólítható. Ez a pszichológiai módszer a logoterápia, amely az élet értelmességének kérdését veti fel, mint a terápia alapkérdését. Feltárhatja, hogy egy adott ember esetében a „jól-lét” hiányának oka az élet végső értelmességébe vetett bizalom hiánya. Ennél sokkal többet nem mondhat, mert a továbbiakban már egy másik tudomány, a teológia illetékes.

Felmerülhet a kérdés, hogy a „transzmorbid személyiségmag” fogalom összevethető-e a teológiai személyfogalommal? Nem, mert a pszichológiának nem dolga a teológiai szemlélet, de végül is kimondja: „a transzmorbid személyiségmag az ember sérthetetlen szellemi rétege, a megismételhetetlen, egyszeri személy hordozója”. Tehát nem maga a megismételhetetlen emberi személy, hanem annak „hordozója”.

Három olyan fogalmunk van, amelyeket tisztáznunk kell ahhoz, hogy tudjuk, mit jelölnek a pszichológiában, ill. a teológiában, és ezek hogyan viszonyulnak egymáshoz. Annál is inkább mivel ezek a fogalmak gyakran szinonimaként jelennek meg. Nem kevesebbről van szó, mint az emberről, Istenről, az ember immanens (világon belüli) és transzcendens (világon túlnyúló) végső céljáról, annak elfogadásáról vagy tagadásáról, a keresztény kinyilatkoztatás szívéről. Ezek: az „én”, a „személyiség” és a „személy”.

A pszichológia többféle énről beszél (ideális én, reális én, fantázia én, prezentált én, tükör én, hamis én), ugyanakkor elismeri a nyilvánvaló tényt, hogy az „én” egész életünk során változatlan, vagyis énünk magja egy velünk született entitás. Az „énnek” pedig pszichológiai és spirituális dimenziója van, melyek részben átfedik egymást, és ez a sajátossága a pszichofizikai és társadalmi meghatározottságok mellett – a transzcendensre irányuló nyitottsága miatt – döntésre ad lehetőséget.

A személyiség szó alatt a pszichológia pszichofizikai rendszerek szerveződését érti az egyénen belül, amelyek meghatározzák a gondolkodást és a viselkedést. A személy szónak nincs konkrét elkülönülő tartalma a pszichológiában, illetve – ahogy fentebb említettük – „rejtőzködően” jelenik meg: mint az ember sérthetetlen szellemi rétege, a transzmorbid személyiségmag által hordozott szellemi valóság. Hogy miféle valóságról lehet szó, arról a pszichológia – helyesen – nem nyilatkozik.

A teológia nyelvén világosan beszélhetünk. A kiindulópont egy igen egyszerű kérdés: mi következik az emberi mivoltra nézve abból, amit megtestesülésnek hívunk, vagyis abból, hogy Jézus Krisztus egyszerre valóságos Isten és valóságos ember, egy személyben? Az következik, hogy miután Jézus Krisztus valóságos Isten és valóságos ember egy személyben, az emberről, mint megismételhetetlen egyszeri személyről csak Istenre vonatkoztatottságában beszélhetünk. Tehát az ember egyszeriségének legbelsőbb lényege, a személye – képben kifejezve – „üres” lenne Isten nélkül, vagyis nem is lenne ember, esetleg nagyon értelmes állat vagy gép, olyan, mint a mesterséges intelligencia, aminek elszabadulása a poszthumanizmus és a transzhumanizmus luciferi perspektívájában éppen a személyt, és így az ember igazi emberségének alapvető dimenzióit, a szeretetet, az érzelmet, az akaratot, az elkötelezettséget és az odaadást, vagyis az emberi kapcsolatokat szegényíti el. (Vö. XIV. Leó pápa Magnifica humanitas enciklika).

A „személy” kizárólagosan keresztény teológiai fogalom, ugyanakkor minden ember személy. Az ismeret forrása a kinyilatkoztatás és a hit, a hitben viszont kézzelfogható bizonyíték van: maga az ember. Bármilyen tudomány jelölhet ezzel a szóval valamilyen emberi jelenséget, de az nem az a személy, akiről a teológia beszél, akik mi emberek vagyunk.

A lelki szenvedésnek valódi oka lehet a cél hiánya. S ha van végső cél, akkor már nem is valami más közvetlen ok megszüntetése – amely, ha lehetséges, akkor szükséges is – vezet eredményre, nem is a feldolgozás, hanem a túllépés. Nem a pszichológia egyébként legális és szükséges céljai, nemcsak az egyén jól-léte, „önmegvalósítása”, hanem az ember túllépése önmagán, ami az életben lehetséges, de alapvetően befejezhetetlen folyamat. A befejezettség teológiai neve: üdvösség.

Tehát és végül, ha a kereszténység életalakító szerepét, az élethez és halálhoz való viszonyát pszichológiai nyelven fejezzük ki, akkor tudomásul vehetjük, hogy a testi (biológiai), lelki (pszichológiai) és a környezeti, társadalmi (szociológiai) hatások együttesen meghatározzák az ember természetes helyzetét, amivel kapcsolatban – helyesen – a személyiség szót használjuk. A szellemi személyünk, aki (és nem: ami) testünktől – személyiségünktől – elválaszthatatlan halálunkig, a mindezekhez való viszonyulásunk, a transzmorbid személyiségmag mögött van (azt is mondhatnánk: „ott sóhajtozik ki nem mondható szavakkal a lélek”), és ha hagyjuk és akarjuk, átalakítja viszonyulásunkat életünkhöz és halálunkhoz. A problémával, bajjal, betegséggel, szenvedéssel és persze végül a halállal, vagyis a belső és külső körülményekkel kapcsolatos álláspontunk kialakításában a személyiségünknek főszerepe van, de mögötte rejlik az igazi legvégső fórum, aki akár közvetetten, akár közvetlenül felteszi az utolsó kérdést. Ez azt jelenti, hogy hitben hozzuk meg a végső választ, ami minél előbb és mindenekelőtt a cél. De azért az az ismeret, hogy az emberi személy értelmezése kizárólag teológiai nézőpontból lehetséges, a bizonytalanok, a kulturkeresztények, az „éjfélimisés” keresztények, a nem hívők, a kételkedők, a tagadók, az aggódók számára felhívást jelenthet, mert agnosztikus „tartózkodás”, kitalált isten nincs. Kegyelem van és feltámadás.

BL

Októberi fénysugár

Októbernek szépsége van: a gyengülő nap minden sugarát kihasználja, hogy tovább szépítse az ősz egyébként is nagyszerű színpompáját: azt a tarka ruhát, amit a természet magára ölt. Ebben az őszi napsugárban Máriára gondolunk mint a Rózsafüzér Királynőjére és a Magyarok Nagyasszonyára. Égi Édesanyánk minden nap kéri a rózsafüzér imádságot, ezt a hónapot pedig különösen is a rózsafüzérnek szenteljük.

A rózsafüzér imádság mindnyájunkat Krisztus titkainak átelmélkedésére késztet a Boldogságos Szűz Mária vezetésével, aki egyedülálló módon részese volt Isten Fia születésének, működésének, szenvedésének és dicsőséges feltámadásának.

Szűz Mária rózsafüzére olyan imádság, amely részeinek egyszerűségében az egész evangéliumi üzenet mélysége nyilvánul meg. Maga a Szent Szűz bátorított bennünket jelenései alkalmával, hogy imádkozzuk ezt az imádságot. „Mondjátok el a rózsafüzért minden nap, hogy elnyerjétek a világ békéjét és a háború végét”. 1917 május 13-án, első jelenése alkalmával kérte ezt Fatimában, ahol „a Rózsafüzér Királynőjeként” jelent meg.

A rózsafüzér hatékony fegyver. Használjuk bizalommal, és elcsodálkozunk az eredményeitől! Mindent ki lehet imádkozni, és mindenkit be lehet imádkozni. A rózsafüzér imádság útján Krisztus egész szeretetét megtaláljuk. Erőt kapunk, hogy Isten akaratát tökéletesen teljesíteni tudjuk; hogy embertársaink szolgálatára legyünk.

Október lenyűgözően szép, mert nap mint nap milliók szívéből, az ajkakon át száll a köszöntés Máriához: Üdvözlégy… és száll a kérés: Asszonyunk Szűz Mária… Senki a világon nem tudja úgy köszönteni és kérni Máriát, mint mi, magyarok. Sajátos jogon, sajátos történelmi háttérrel-tapasztalattal, sajátos lelkülettel.

És mindig van annyi imádkozó magyar: „üdvözlégymáriás”-, „asszonyunkszűzmáriás” magyar, amennyi elégségesnek tűnik annak biztosítására, hogy a nemzetnek-, a hazának jövője legyen a Szent Korona jogarának kiterjedésében.

Asszonyunk, Szűz Mária! Sajátos jogon, sajátos történelmi háttérrel-tapasztalattal, sajátos lelkülettel. S ebben a „sajátos”- ban benne van Szent István királyunk többször megismételt önfelajánlása, végül a Szent Korona és ezzel az ország Szűz Mária tulajdonába való átadása. Nemcsak az ország, hanem az ország népe is! Magyar vagyok, Mária tulajdona vagyok, hazám Mária országa. Mindszenty bíboros úr hívta fel a figyelmet: „Csodálatos fonala a magyar történelemnek a Mária-tisztelet.

Ahogy a Duna kiemelkedik vízhálózatunkból, úgy emelkedik ki szélességével a Mária-tisztelet a történelmünket átjáró sok egyéb szellemi, lelki folyamból."

A jelenre pedig: „Most kell nekünk módot adnunk a Nagyasszonynak hívő magatartásunkkal, kitartó és egyetemes esengésünkkel arra, hogy megmutathassa: pártfogása segíthet, és édesanyánk ma is." Hívő magatartásunkkal: Krisztust megvallva és hirdetve az élet minden területén! A hazafiasság igazi talaja csakis a komolyan megélt keresztény hit lehet.

Szent István, első királyunk rendelésének kikristályosodása, hogy Szűzanyánkat Nagyasszonyunknak és Patrónánknak tudjuk. Élete művének betetőzéseként a Nagyasszonynak ajánlja föl fiatal, még csak alig alakuló keresztény országát.

A mai magyar embernek, ez az esemény már szinte semmit nem mond. A valamikori fiatal katolikusoknak mint kedves nemzeti emlék, mint jámbor legenda ott él ugyan még valahol a lelke mélyén, de a szentistváni tett jelképi tartalma és eszmei jelentősége kiveszett legtöbbnek szívéből. Az iskolák semlegessége nem csak az élő hitet és erkölcsöt, hanem a nemzeti érzést is legfőbb ellenségének tekinti.

Szent Ágoston mondta egy alkalommal: magasabb eszmei célok nélkül az államok nem egyebek rablóbandáknál. Az ilyen államokban nem a pénz hiányzik, nem is az eszközök, vagy éppen az élelmiszer, sokkal inkább az emberiesség, a becsület, a tisztakezűség, az önzetlenség. Nem beszélve az őszinteségről és igazságérzetről. A családi élet is üzletté és számítássá válik, az önzés és kiélés helyévé. S mihelyt az önzés úgy kívánja, aggálytalanul szét lehet dönteni, még ha belepusztul is a gyermek, a másik fél, s a nemzet maga.

Ha ma körülnézünk szép hazánkban, van-e torkot fojtogatóbb és szívet szorongatóbb jelenség, mint a testi-lelki, anyagi és szellemi környezetszennyezés? A gyűlölködés, megosztottság, szeretetlenség!

Vajon meg tudunk-e állni ezen a sátáni csúszdán, amelyen Mécs László szavai szerint „az Ember: sárkánymagból sarjadt fattya véres rögnek elfeledte, hogy az arca régen Krisztus arca volt." És ki hallja meg ma a számonkérő lelkiismeret szavát Sík Sándor szavaival: „Embernyi ember vagytok-e? Embernyomokat hagytok-e?" Olyan vészes eltájolódásban élünk már, hogy ma félelmetesebben dörömböl a még érző szív ajtaján ugyancsak Mécs László szava: „Ha a mérték tönkrement, senki-semmi meg nem ment"!

A mérték: Jézus Krisztus, aki „fogantatott Szentlélektől, született Szűz Máriától". És a gyilkos testi-lelki szennyeződés nem szüntethető meg más eszközökkel, csak, amit az imádkozó magyarok tesznek, új életet és új lelket, tiszta vizet és tiszta levegőt árasztó erkölcsi vállalásaikban.

Napjainkban fénylő jelként ragyog Magyarok Nagyasszonyának alakja. Az a tény, hogy vagyunk egypáran, akik hiszünk abban, amit első királyunk ránk hagyományozott: hogy az Istenember édesanyjának keze állandóan rajtunk pihen; és nekünk többre kell törekednünk, mint a megélhetés bármi úton való biztosítása, az érdekek és ösztönök és hangulatok által való ide-oda hányattatására, a nemzet konzumidiótává süllyesztésére.

Mindszenty bíboros úrral együtt valljuk: „A mi eszményünk egy olyan Magyarország megteremtése, amelynek alapja a valláserkölcs, támasza a nemzeti érzés, ifjai és leányai pedig hívők és magyarok." Ezért ma Magyarországon gyakorló katolikusnak lenni a legnagyobb hazafias, nemzetmentő tett.

A Magyarok Nagyasszonya útitársunk életünk ösvényein. Kérjük, vezessen minket, nehogy az elképedő siránkozás túláradjon ajkunkon, nehogy a csüggedés legyőzze a cselekvést, befagyassza a lelkesedést, a múlt súlya megakadályozza, hogy hitelt adjunk a jövőnek! De bátrak legyünk hinni, és megvallani hitünket; cselekedni a hit erejében, élve a szeretet életét, mely Isten országát bontja ki közöttünk!

A Boldogságos Szűz Mária, Nagyasszonyunk és Patrónánk oltalma alatt áldott legyen Magyarország, békében, örömben és jólétben; mi pedig élő hittel hűségesen, elköteleződve, áldva magasztaljuk az élő Istent, köszönetet mondva Égi Édesanyánknak!

Schall Tamás atya

A Szent Kinga Körben is a legnagyobb kincs az Istenre fókuszáló, közösséget megélő ember

„Férje halála után Szent Kinga az ószandeci kolostor apátnője lett. A kolostort a tatárok földúlták, és Kingának 63 évesen az újjáépítés munkáját kellett irányítania" – olvashatjuk életrajzában.

A Szent Kinga Kör tagjaiként, névadónkhoz híven, a szenior korba lépve is, egyházi közösségünkkel, közösségünkért aktívan együttműködve találkozunk kéthetente.

A Kör életébe, lelkiségébe és terveibe jelentős változást hozott az a szándék, hogy a jelenkori kultúra, társadalom, személyes kapcsolatok állandó kritikája és személyes frusztráció helyett továbblépjünk egy cselekvő életmód irányába.

Néhány éve Rod Dreher „Szent Benedek válaszútján” c. műve mentén feltártuk, hogy mi az, ami minket leginkább elkeserít, félelemmel tölt el. Az ijesztő tendenciák azóta csak erősödtek. Korának fenyegető káoszára jó példaként állt előttünk Szent Benedek válasza.

Négy témában mi is elhatározást tettünk, és ezekre rendszeresen visszatértünk:
ima: engedjük be Istent az életünkbe,
munka: Istennek szentelve végezzük,
közösség: odaadóan, ne program fogyasztói lelkületel kapcsolódjunk egymáshoz,
olvasás: elmélyülten, igényes szövegeket vegyünk kézbe.

Azt is megnéztük, mit tettek eleink ezeken a területeken, milyen tapasztalatunk van, amit megélni és továbbadni érdemes. Ezekre fókuszálva tudott csoportunkból egyre inkább közösség alakulni. Az ima szerves része összejöveteleinknek, még nyilvános helyen is. Az evangéliummal való imát különösen is gyakoroljuk, ez segít egymás hitének erősítésében is.

Őseink hozzáállása a munkához, annak méltósága segít ellenáramban maradni a fogyasztói társadalomban.

Olvasásélményeinket megosztjuk, buzdítjuk egymást arra, hogy ne engedjünk a digitális huzalozás csábításának. Egyéb kulturális programjaink kiválasztásában is ezeket a szempontokat tartjuk fontosnak. Legutóbb Molnár C. Pálnak, templomunk oltárképe alkotójának Assisi Szent Ferenc témájú műveiről hallottunk-láttunk tárlatvezetést a Ráth Lépcső Galériában.

A közösséghez való tartozás elementáris igénye tagjainknak. Ennek építését szolgálja, hogy együtt tervezzük meg féléves menetrendünket. Ki-ki hozzáadja érdeklődését, tapasztalatát, talentumát, aktivitását. Önállóság és összetartozás segíti, hogy empátiával tudjunk egymás felé fordulni, egymást testben és lélekben erősíteni.

A közösség építésében az egymásra figyelést, párbeszédet szeretnénk gyakorolni az összejövetelek közötti időben is, találkozásokkal, élőben vagy akár telefonon. Ehhez a Szt. Kinga kör alkalmán a szeptemberi indulás óta minden alkalommal kihúzzuk valakinek a nevét és a következő találkozásig személyes kapcsolatba lépünk vele.

Bár vannak határaink, zárt összejöveteleink, de tartunk az egész egyházközségnek is nyílt alkalmakat. A közös keresztútjárás a templomban és az Öröm útja-járás a rózsakertben ebben az évben a nagyobb közösség felé nyitást mutatták már, nagy örömünkre.

Az egyházközségen belül az adventi időben a közösségek közötti találkozásra azt tervezzük, hogy feleleventjük és megéljük együtt a „Szállást keres a Szentcsalád” rítusát.

Zöldyné Szita Erzsébet

A háromféle lelkületű szolgálat

Karitász küldetésünk az emberek üdvösségének szolgálatára irányul, elsősorban tehát lelki javakat szeretnénk közvetíteni, átadni. Örök kincsek ezek, melyeket *„a moly nem rágja meg, a rozsda nem marja”* (vö. Mt 6,20). Ehhez a természetfeletti küldetéshez természetes eszközöket is latba vetünk, úgy mint pl. a tárgyi adományok, vagy a találékony segítő tevékenység.

Bizonyára sokan tapasztaltuk azt is, hogy szegényeink, gondozottjaink, akik nem tartoznak szorosan az egyházhoz, nem vallásosak, de a hozzánk való kötődéssel mégiscsak kapcsolatba kerülnek Krisztussal, éppen rajtunk keresztül. Úgy gondolják, hogyha minket ismernek, ha velünk jóban vannak, akkor ezzel biztosítják Istennel való jó kapcsolatukat is, vagy legalábbis közelebb kerülnek Hozzá. Ez igen nagy felelősség számunkra, ezért fontos kiemelni, hogy nem az a lényeg, hogy minket ismerjenek, hanem az, hogy az Urat, a Világmindenség Királyát ismerjék meg, szeressék meg Őt, hogy azután Ő is megismerje őket az utolsó órában. Alázattal végezzük tehát munkánkat és bízzunk abban, hogy Istennek minden lehetséges, Ő a szívek vizsgálója, Ő tudja, hogy kiben mi lakozik, Szentlelke pedig a szívek vezére.

Éppen ezért ne is ítélkezzünk, hanem csak bízzunk és szeressünk! *„Mert sokan lesznek az elsőkből utolsók és az utolsókból elsők.”(Lk 13,29).*

Minket, karitászosokat is érnek bőven kísértések munkánk, életünk során, akik Krisztus Királynak szolgálunk. Szent Brigitta, Európa társvédőszentjének (XIV. sz.) magánkinyilatkoztatásban az Úr háromféle lelkületű szolgálótípust mutatott be.

Mindegyik hiszi, hogy Krisztus az Isten, a mindenható, de az egyik szándéka, hogy a szolgálattal földi dolgokat, kincseket nyerjen: gazdagságot, hatalmat, hírnevet. Az Úr, a kívánságuknak megfelelően részesíti is őket ebben, de a mennyei dicsőség rovására, mert az ilyen ember el is veszíti az égi jutalmat.

A másik szolgálótípus azt gondolja, hogy Krisztus Király a szigorú bíró. Az ilyen emberek a büntetéstől való félelemmel szolgálnak, nem a mennyei dicsőség és nem az Úr iránti szeretet hajtja őket. Őket a helytelen Úrfélelem motiválja és nem az önzetlen, bizalommal teli szeretet, ők azok, akiknek a bűnbánatuk nem tud tökéletes lenni, mert nem szabadok, a büntetéstől félnek, ezért csak félszívvel szolgálnak.

A harmadik típusú szolgáló tudja, hogy az Úr Igaz Isten, igazságos és irgalmas. Nem a büntetés elkerülése végett, hanem az Isten iránti önzetlen szeretetből fakadóan szolgálnak, ez motiválja őket. Ők azok, akiknek akarata megegyezik az Úr akaratával, ezért meghallgatásra találnak.

Tegyük fel az egyházi év végén, Krisztus Király főünnepének közeledtével a kérdést magunknak: melyik szolgálók vagyunk mi? Melyikhez hasonlítunk

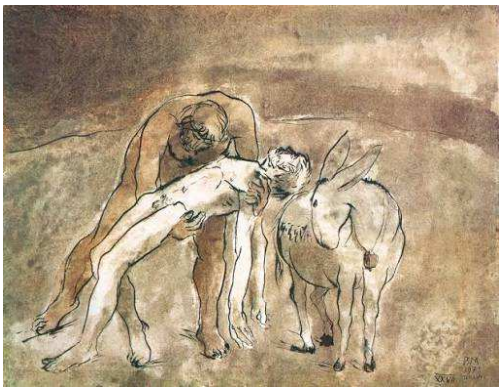

leginkább? Melyik típusból mennyi van bennünk? Félünk-e vagy bátrak, szabadok vagyunk legbelül?

Az Úr irgalmas szeretettel és igazsággal fordul felénk, mert Ő maga az Igazság és az Irgalom. Akik nem szeretik Őt, azokkal igazságos, akik szeretik Őt, azokkal irgalmas. Ezért a legnagyobb tulajdonsága Istennek az Ő irgalmassága, ahogy Szent Fausztina nővér tanította.

Szeressük tehát tiszta szívvel az Urat, a Világmindenség királyát, bátran haladjunk előre Vele! Így vágjunk bele a közelgő ádventi, karácsonyi karitászmunkánkba otthon, a családunkban, az egyházközségünkben, a szegényeink, rászorulóink körében! Önzetlen és szabad lelkülettel, alázatosan, szelíden, de bátran és határozattan végezve a munkánkat, tanúságtevői leszünk az Igaz Szeretetnek, Aki legyőzte a világot és üdvözíti a benne bízókat. *„Krisztus Király, üdvözíts minket!*
”

Csorba Gábor
állandó diakónus

A régi, mint új

XIV. Leó pápa semmi újat nem mondott Franciaországban, mert pontosan tudta, hogy ez ma a forradalmian új: a kétezer éves katolikus egyház nagy, terebélyes fájának értékei, mély gyökerei és az ágvégeken éledő megannyi fiatal hajtással. Nem szétszórt, mindig protestáló magoncok, új és új ideológiák növekedési kísérleteire való reakciókkal fárasztotta hallgatóit. Jó ütemérzékkel érkezett Franciaországba.

Arra senki sem számított, hogy az Igazság – az Evangélium – bátor kimondása maga alá temeti a hamis szabadság hazug világát. egyetlen pillanat alatt. Ugyanis kinyílt a repülőgép ajtaja, és XIV. Leó már öltözetével üzent. Főpapként, nem fehér ruhás civilként érkezett. A liturgián is használt karingben, felette a vértanúság színét, a bíbort hordozó mocétummal, és mellén Krisztus keresztjével vonult a díszsorfal előtt. Megjelenésével nem egy miniállam vezetője, hanem egy két lábbal a földön járó egyházfő, Szent Péter utódja tette tiszteletét az európai kereszténység egyik bölcsőjében.

Mik lehetnek a magyar közélet számára is fontos üzenetei? „A franciaországi katolikus egyház nagyon bölcsen kezd átalakulni egy »ellentársadalommá«, narratívájában visszautasítja a feminista- és lmbtq lobbi által előírt dogmát...” – olvashatjuk Eric Zemmour, „A misét még nem mondták el” című, nemrég magyarul is megjelent esszéjében. A katolikus filozófus, író, mintha előtanulmányt írt volna a látogatáshoz: „A kereszténységért vívott csata Európában nem lehet csak a hit csatája. Meg kell védeni a kereszténység hagyatékát Európában, ezeket az építészeti, művészeti, kulturális, jogi, politikai formákat, amelyeket meg kell őriznünk vagy helyre kell állítanunk.” Nos, XIV. Leó pápa látogatása erről (is) szólt. A Notre Dame Bazilikában ismét finom tanújelét adta a hagyományaiban gyökerező és élő egyháza melletti kiállásának. Nem valamiféle divatos imamódokkal, modern zenei betétekkel zajlott az esemény.

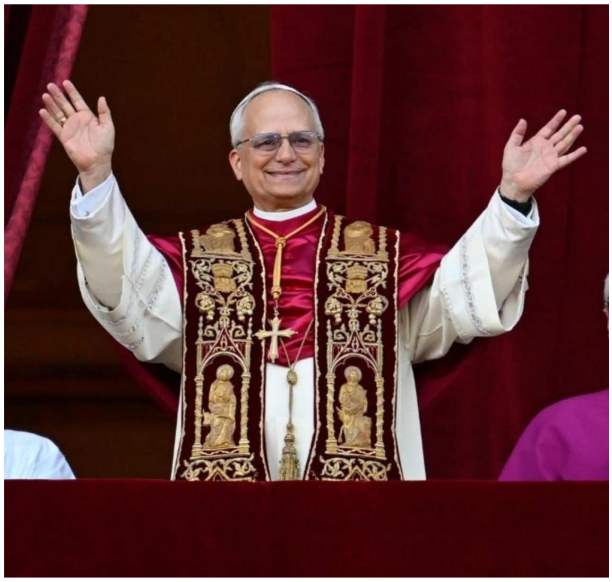

Miután néhány percre az Eucharisztia előtt adorált, vecsernyepalástban, főpapi jelvényekkel vezette az egyház hivatalos imádságát, a zsolozsmát. Az esti imaóra keretében tartotta meg tanítását. Többek közt ezt mondta, utalva a francia egyház újjászületésére is: „Ez a székesegyház azért született újjá, hogy vele együtt ti is újjászülessetek, új lendülettel törekedve az életszentségre és végezve a mindennapi küldetést. Legyetek népetek körében az egyház isteni anyaságának világos jelei: az egyház Isten szeretetéről tanúságot téve újra egységbe gyűjti és gyógyítja az emberi családot."

Két évvel ezelőtt a párizsi olimpiai megnyitó ünnepség sokakat mélységesen felháborító, olykor blaszfémikus performansza után Franciaország a Stade de France-ban egy teljesen más arcát mutatta. Nyolcvanezer, tekintetét égre emelő fiatal átlényegülten, nagy hittel volt együtt egy megrendült ágostonos szerzetessel, aki nem szégyellte könnyeit. Elérzékenyülten állt egy gyönyörű, francia szenteket bemutató, mély tanúságtételekkel lezajlott este végén az ősi ének, a Salve Regina éneklése alatt. A himnusz választása ismét üzenet volt úgy a szupermodernisták, mint a hagyományt túlhajtók felé. Van egység. A fiatalok zengték ezt, a még egyházszakadás előtt keletkezett éneket, ahogy zengik a X. Piusz közösség épp renitens konzervatívjai is templomaikban. A pápa minden liturgikus cselekményében megmutatta, nem csupán a tridenti latin misét lehet kellő mélységgel, odaadással és méltósággal ünnepelni: „Ma különösen is szembesülünk azzal, hogy korunkból mintha hiányozna a teljesség, a mélység és hiányoznának az ígéretek. Az ének, a szó és a liturgikus mozdulat nemes egyszerűsége sokak számára rést nyithat a világosságra, a béke oázisát kínálhatja egy állandó kapcsolódásban élő és zajos társadalomban." – üzente minden, a katolikus egyház liturgiáját a modernség és a kor kihívásainak való beteges megfelelési kényszerrel tevékenykedőknek. Vissza a forráshoz!

A pápa látogatásának több beszédében utalt a katolikusok közéleti kiállásának fontosságára. Nem fogadta el a Becsületrendet, nem kívánt nobilitásokkal díszvacsorázni, a lehető legtöbb időt szerette volna híveinek szánni. „A helyes laicitás tehát nem abban áll, hogy a vallást kizárjuk a közélet vagy az oktatás területéről, hanem abban, hogy azon munkálkodunk, hogy az állam és a vallási intézmények párbeszédet folytassanak egymással, és egyesítsék erőiket a közjó szolgálatában, hogy a világnak élete legyen." – tanította. Párizsi miséje előtt a Chapms-Elysées-n – mintegy szimbólikusan a fogyasztói társadalom lerolózott boltjai előtt – hívők ezrei gyóntak, papok százai álltak szó szerint helyt. Eric Zemmour pedig készítheti új esszéjét, ugyanis „A misét elmondták!" az a'la carte keresztények legnagyobb bánatára. Közel nyolcszázezren voltak rajta.

Franciaország él. A francia katolikusok élnek. Európa él és élni akar. Laus et grtaia, köszönet és hála egy oroszlánnak. Habemus papam: Leo XIV.

Kiss Antal diakónus
Katolikus Tábori Lelkészség

Kövek, fórumok, szamarak

Gyerekkoromban szinte az első istenbizonyíték volt számomra a Szentírásban szereplő érdekes epizód Jézus jeruzsálemi bevonulása előtt: „Elküldött két tanítványt a szemközti faluba, mondván: „találtok ott egy megkötött szamarat. Oldjátok el, és hozzátok ide." (Lk 19, 29-30.) A tanítványok megtalálták a szamarat. Ki tud ilyen apró dolgot egy nappal előre pontosan megmondani? – kérdeztem magamtól. Az a Jézus tehát biztosan Isten – vontam le gyerekfejjel a következtetést. Azóta már sok-sok tényező igazolja számomra Jézus isteni mivoltát. (Legtöbbet jelentenek azok a prófétai jövendölések, amelyek a gyermek Jézuson, majd a szenvedő Názáretin beteljesedtek.)

Érdekes kérdés lehet az is, miért szamárcsikót választott Jézus, hogy az vigye őt be a városba. Már sejtem a választ: mert üdvözítő tervében ott rejtőzködik szinte érthetetlen szándéka: *viteti magát. (*Mindig – kivéve a három évet, amikor Ő maga ment el igen sok helyre.) Csecsemő, majd kisgyermek korában vitték a szülei. Amikor meghalt, emberek vitték be a sírba. Ránk bízza magát az oltáriszentségben. Nekünk kell Őt vinnünk, odaadnunk…

Nagyon nagy felelősség ez. Ha mi nem visszük Őt, nem beszélünk róla, nem jelenítjük meg a szentmisében, nem adjuk oda Szent Testét – más nem teszi ezt meg. Újabb kérdés: miért vonult be Jeruzsálembe hatalmas örömrivalgás közepett? *Mert nagyon szereti az embert:* a gyenge, kísértéseket szenvedő embert, aki szeretetre, igazságra, szabad így mondani: „az Istenre született".

Jézus „fórumokat" teremt arra, hogy ezt nyilvánvalóvá tegye. Nem igaz, hogy az ember teljesen romlott! Minden időben vannak, akik azon fáradoznak, hogy manipulálják az embert, hogy elvegyék személyiségét, géppé, eszközzé, rabszolgává alacsonyítsák. Jézus ünnepet rendez, ahol önmaga valójában mosolyogva megjelenik. Ott az ember újra ember lesz. Nem kell félnie, hogy becsapják.

Jézus nem kérdezte az aggódó kafarnaumi századostól szemrehányóan: „Miért nem vigyáztál rá?" Azt mondta: *„Megyek és meggyógyítom"*. Ezt a szerető szívű Jézust kell elvinnünk, megjelenítenünk sok-sok fórumon: a családban, munkahelyünkön, templomban, hittanórákon, és a médiumokban. Fel kell szabadítanunk az ember lelkében a beléoltott, ősi, isteni szépet. Hadd merjen örülni, merjen remélni, merjen önmaga lenni, merjen hinni, Istent imádni és dicsérni!

Egyre nagyobb lett a tömeg ott, a jeruzsálemi utcán. Lelkesedésük azt mutatta, hogy a világnak Krisztus kell. Azonban ott, és akkor is, mint azóta is, annyi nemes törekvést, gorombán kudarcra akarnak ítélni. Az történt, hogy az egyik útkereszteződésnél néhány ember előlépett, megállították a szamarat, majd ezt ordították Jézus felé: „Hallgattasd el őket! – Olyanok lehettek ezek a hőbörgők, mint a „feszítsd meg!"-et kiáltók, a hittan- és erkölcstanoktatást teljesen megszűntetni akarók, a krisztusi eszméket a társadalom életéből és Európa emlékezetéből kitörölni szándékozók.

Jézus nyugodtan válaszolt nekik: Ha ők nem szólhatnak, akkor a kövek fognak kiabálni Istenről, igazságról, az örök életről, a szeretet végső győzelméről. Micsoda prófécia volt ez! Megéltük a szervezett istentelenséget. A leggorombább eszközökkel vélték elhallgattatni Jézust!

Tizennyolc éves koromban, érettségi előtt a frontra kerültem, majd a Dnyeperen túlra vittek az oroszok egy szénbányába. Mi, lelkes fiúk Jézus fórumait, a „köveket" úgy teremtettük meg, hogy a bányában, a felszíni munkán kis feszületet hordtunk cérnaszálon a nyakunkban. Kisgyerekek szaladtak oda, a nagy és istentelen Szovjetunió közepén, és csókolgatták keresztjeinket, könnyezve mondogatván: „Krisztosz, Krisztosz!..." Orosz katonák tettek hitvallást. Úgy, csendesen.

Bizony, nagyon kellenek a „megszólaló kövek", a Jézust bátran megjelenítő fórumok, emberek, papok! És kellenek a „szamarak", akik alázatos egyszerűséggel elviszik Őt. Kellenek lelkes tömegek, kellenek gyerekek, akik tiszta szívükkel lelkesen közvetítik e számító, hazug, bűnös világban azt, ami tiszta, ártatlan és szent. És Őt, aki nagyon szereti az embereket.

Lajos atya

Idézetek XIV. Leó pápa franciaországi beszédeiből

„Ne veszítsük el emberségünket a mindennapi életünket elárasztó és befolyásoló „gépek paradicsomának" közepette. Sürgető feladat elménk nevelése az etikai megkülönböztetésre, amely képes felismerni azt, ami erkölcsileg jó. Ezzel kapcsolatban szeretném felidézni, hogy „egy valóban szabad társadalom nem kényszeríti ki az uniformizálást, hanem védi a lelkiismeretek sokféleségét, megakadályozza az autoriter tendenciákat és előmozdítja az etikai párbeszédet, amely gazdagítja a társadalmi szövetet."

*

„Ma különösen is szembesülünk azzal, hogy korunkból mintha hiányozna a teljesség, a mélység és hiányoznának az ígéretek. Az ének, a szó és a liturgikus mozdulat nemes egyszerűsége sokak számára rést nyithat a világosságra, a béke oázisát kínálhatja egy állandó kapcsolódásban élő és zajos társadalomban. Titeket, akik naponta ünneplitek az eucharisztiát, arra kérlek, gondoskodjatok arról, hogy a liturgikus szertartásokat mindig méltó és illő módon ünnepeljétek, ott is, ahol kisebb közösségek gyűlnek össze."

*

„Ahh□z, h□gy jól válasszat□k, tartsát□k szem előtt ezt a szemp□nt□t: a jó életet ad, s□sem veszi el az életet; a jó gondoskodik, nem magának szerez. A jó nem valamiféle szép eszme, hanem a szeretet ragyogó arca: maga Isten!

Ezért mindnyájatokat – püspököket, papokat, diakónusokat és megszentelt személyeket – arra buzdítalak, hogy ápoljátok magatokban a liturgia iránti őszinte szeretetet."

„A bábeli torony az uralom révén kikényszerített egységet jeleníti meg (vö. Ter 11,4). Ez az építmény ugyanakkor azt is feltárja, hogy minél inkább elnyom a hatalom, annál inkább meggyengül, és megmutatja embertelen arcát. (...) Bábel tornya összeomlik, kettős negatív következménnyel. Ahogyan az általa kikényszerített egység erőltetett volt, úgy az összeomlását követő sokféleség is konfliktusokkal terhes. Ma Bábel kísértése újra megjelenik a testvériség nélkül megvalósítani kívánt globalizációban, a mohó pénzügyi gyarmatosításban, az ideológiák másokra erőltetésében, mindazokban a „kapcsolatok nélküli érintkezésekben, amelyek az emberi életet kereskedelemmé fokozzák le."

*

„Ahhoz tehát, hogy megízleljük Isten közelségét és az emberi testvériséget, el kell utasítanunk azt a mohóságot, amely felemészti kapcsolatainkat anélkül, hogy adna, és dolgokkal halmoz el bennünket anélkül, hogy táplálna. Ezek a rossz erők nemcsak erőszakos formában jelentkeznek, hanem olykor megtévesztő külsőt is öltenek, mert éppen azt ígérik, amit elvesznek tőlünk: a boldogságot."

*

„Szent Bakhita arra kötelez bennünket, hogy vegyük észre azokat, akiket nem vesznek észre, szabadítsuk fel azokat, akiket ma a gazdaság és a kultúra rabszolgaságba taszít, és tartsuk tiszteletben minden testvérünk végtelen méltóságát, akikben maga Jézus kopogtat ajtónkon. Kedves barátaim, „a valóság az, hogy a keresztények számára a szegények nem szociológiai kategóriát jelentenek, hanem magát Krisztus testét."

*

„A fiataloknak azt mondom: legyen bátorságotok felelősen megélni a béke építésének küldetését szívetekben, kapcsolataitokban, családotokban, az iskolában és az egyetemen, városaitok, országaitok és egész Európa életében!
Ne engedjetek az erőszak és az elnyomás logikájának! Szeressétek az életet minden pillanatában, és ne féljetek a jövőtől!"

*

„Ne féljetek családot alapítani, gyermekeket vállalni, és védelmezni minden ember méltóságát az anyaméhben való élet első pillanatától egészen az utolsó lélegzetig! Ne féljetek fáradhatatlanul munkálkodni közösségeitek javáért, akár politikai szerepvállalással is! Legyetek közösségépítők!"

*

„Korunk hatalmas kihívásai tekintetében arra buzdítalak benneteket, kedves testvéreim, hogy bátorságról, merészségről és missziós kreativitásról tegyetek tanúságot. Ne engedjétek, hogy elbátortalanítsanak benneteket azok a hibák, következetlenségek, sőt bukások, amelyek nyomot hagytak ennek az úton járó népnek a történetén."

*

„A katolikus oktatás azonban semmiképpen sem mondhat le saját nevelési programjáról: ez egy Krisztus-központú program, mely az emberi személy teljes körű fejlődésére, minden – lelki, kulturális, értelmi, erkölcsi és társas – dimenziójának kibontakozására irányul. Ezért senki ne lepődjön meg azon, hogy minden katolikus intézményben lehetőséget kínálnak a Jézus Krisztussal való találkozásra és igéjének hallgatására. Még kevésbé szabad megtörténnie annak, hogy bármely tanulót saját osztályában kirekesztenek pusztán azért, mert hisz Jézusban."

*

„A családon belüli hitélet elmélyítése és meggyökereztetése kétségtelenül az egyik kulcsa annak, hogy megoldást találjunk számos olyan válságra, amelyen az Egyház és társadalmaink keresztülmennek. A családban tanuljuk meg ugyanis az együttélést, a másik ember tiszteletét, a különbözőség elfogadását, egymás támogatását, a nagylelkűséget, önmagunk önzetlen odaajándékozását és az áldozatkészséget."

*

„Nem véletlen, hogy a katonai kiadások növelésére irányuló ismételt felhívásokat és az ezekből fakadó döntéseket sok kormány a másik fél veszélyességével indokolja" (Üzenet a béke 59. világnapjára, 2026. január 1.). A béke előmozdítása tevékeny munkálkodást kíván. Ma fel kell tennünk magunknak a kérdést: valóban „kreatív erőfeszítéseket" teszünk-e a világbéke előmozdításáért, vagy csupán arra törekszünk, hogy „elállítsuk a háború vérzését", és jobban felkészüljünk azokra a háborúkra, amelyekről feltételezzük, hogy még előttünk állnak."

Schall Tamás
Életem tartozéka

Mint katona kezében a fegyver,
olyan enyémben a rózsafüzér,
mikor kezeim közt morzsolgatom,
a legnagyobb biztonsággal felér.

De már önmagában az a tudat,
hogy nálam van, zsebemben hordozom,
olyan nagy erővel tölt el engem,
emberi szóval ki sem mondhatom.

A titkok, melyeket imádkozom,
Megváltónk életének titkai,
ezeket szemlélve, kimondani,
hűséges követésére segít.

Mindebben Mesternőnk Szűz Mária,
Kinek életét e titkok szőtték,
Példaképünk Ő, hogyan kell hinnünk,
aki anyai oltalmával véd.

Ha a Szentolvasót imádkozzuk,
amit Szeplőtlen' Szíve tőlünk kér,
megvalósul földünkön a béke,
a bűn senki közelébe nem ér.

Életünk része lesz a szent öröm,
az Isten emberré lett érettünk,
Lélektől' fogant, Szűztől született,
hogy Szent Karácsonyt ünnepelhessünk.

Köztünk léte világosság nekünk,
szeretni és élni tanít minket,
kincset ad, mit el nem veszíthetünk,
táplálék, mindennapi kenyerünk.

De a fájdalom sem hiányozhat,
nem leszünk különbek, mint Mesterünk,
ha Ő értünk kínhalált szenvedett,
nekünk sem lehet más az életünk.

Szenvedés-, halál húsvétba hajlik,
Vele szenvedve-, halva, élhetünk,
a feltámadásunk dicsőséges,
mint a Szent Szűz, mennyekbe vétetünk.

Testvérem, Krisztus katonája vagy?
Legyen fegyvered a rózsafüzér!
Hatásos, mert ki ezt imádkozza,
az életében minden jót elér!

XIV. Leó pápa Magnifica humanitas kezdetű enciklikája
Az emberi személy védelméről a mesterséges intelligencia korában
részletek

92. Laudato Si' enciklikájában Ferenc pápa elítélte a technokrata paradigma növekvő dominanciáját a globalizált világban, vagyis azon tendencia ellen szólt, hogy a hatékonyság, az ellenőrzés és a profit logikájának engedjük át a személyes, társadalmi és gazdasági döntéseket. Ugyanis ekkor az történik, hogy a technológia nem marad egyszerűen eszköz, hanem mércévé válik, amely alapján mindent megítélnek, elkezdi diktálni, hogy mi számít és mit lehet kiselejtezni, és így a teremtést a kizsákmányolás tárgyává és az emberi lényeket puszta fogaskerekekké fokozza le a minél nagyobb teljesítmény elérésének érdekében.

93. Ez a paradigma az elmúlt években gyorsan elterjedt, részben a mesterséges intelligencia, a kognitív tudomány, a nanotechnológia, a robotika és a biotechnológia terjeszkedése által. Önmagukban ezek az innovációk nagyban szolgálhatják az emberi fejlődést és közös otthonunk gondozását, de éppen a hatalmuk miatt siettethetik a technokrata paradigma kiterjesztését, és ezért helyes alkalmazásukhoz új spirituális, etikai és politikai keretre van szükség. A nagyobb hatalom nem feltétlenül jelent valami jobbat. Ebben a tekintetben Romano Guardini szavai továbbra is relevánsak: „A kortárs embert nem képezték ki arra, hogy jól használja a hatalmat."

94. Az emberiség saját hatalma áldozatává válásának veszélyét már VI. Szent Pál is felismerte, aki arra figyelmeztetett, hogy „a legkülönlegesebb tudományos fejlődés, a legmegdöbbentőbb technikai bravúrok és a legcsodálatosabb gazdasági növekedés, hacsak nem kíséri hiteles erkölcsi és társadalmi fejlődés, hosszú távon az ember ellen fog fordulni".

Plébániánk hírei

Szentmisék

hétfő-kedd-szerda-csütörtök-péntek-szombat 17.00
vasárnap 10.00 és18.00 (angol nyelvű)

Folyamatos szentségimádást tartunk a templomban
9.00 és 22.00 óra között.

PLÉBÁNIÁNK RENDSZERES PROGRAMJAI
szeptembertől

Hétfő	18.00	Felnőtt katekézis
Kedd	17.00	Elváltak és Egyedül Maradtak szentmiséje (havonta első kedden) és találkozója a Szent Kinga teremben
Szerda	15.45	Karitász hittan (a konkrét dátumok szórólapokon)
Péntek	15.00	Engesztelő imaóra a hazáért
	16.00	Rózsafüzér
	16.30	Vesperás
	18.00	Szent József Férfikör (minden második héten)

Októberben hétköznapokon a szentmise előtt, 16.30-tól a rózsafüzért imádkozzuk.

Gyóntatás: vasárnap 9.00-9.50

Lelki tanácsadás egyeztetés szerint
bitter.belvarosiplebania@gmail.com
30 591 2601

PESTI FŐTEMPLOM

Spirituális közösségi lap

XIII. évf. 71. szám

A Belvárosi Nagyboldogasszony Főplébánia lapja

Kiadja:
a
Belvárosi Főplébánia

Felelős kiadó:
Dr. Osztie Zoltán

Szerkesztő:
Bitter Lajos

Munkatársak:

Csorba Gábor
Dr. Kerényi Lajos
Kiss Antal
Schall Tamás
Zöldyné Szita Erzsébet

Korrektúra:
Faga-Nagy Mária

Szerkesztőség:

Budapest 1056 Március 15. tér 2.
bitter.belvarosiplebania@gmail.com

Megjelenik:
12 oldalon

PESTI FŐTEMPLOM

SPIRITUÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

XIII. évfolyam 71. szám *2026. október*

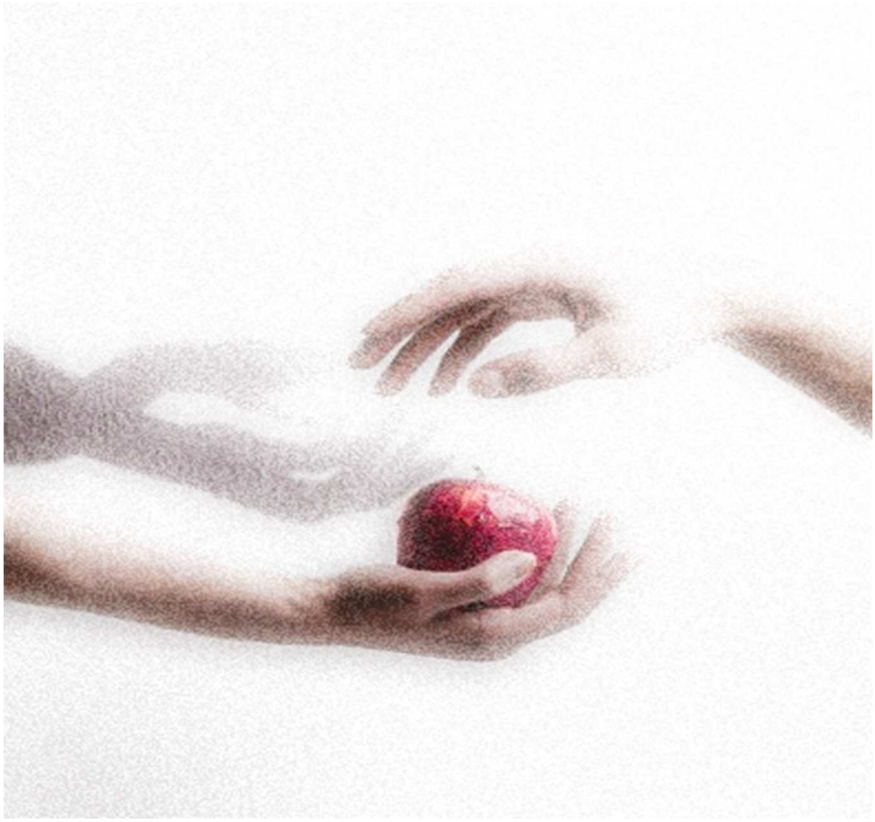

Tartalom

- Nagyszerű emberségünk
- Ki az ember?
- Októberi fénysugár
- A legnagyobb kincs
- Háromféle lelkület
- A régi mint új
- Kövek, fórumok, szamarak
- Leó pápa beszédei
- Életem tartozéka

BELVÁROSI NAGYBOLDOGASSZONY FŐPLÉBÁNIA

1056 Budapest, Március 15. tér 2. T: 318 3108 belvarosiplebania@gmail.com

Nagyszerű emberségünk

Örömünkre megjelent magyar fordításban is XIV. Leó pápánk új enciklikája, amely – beszédesen – a „Nagyszerű emberség” szavakkal kezdődik. Témája „az emberi személy védelme a mesterséges intelligencia korában”.

Már a cím is sokatmondó, melyben két állítás van. Egyrészt az emberi személy támadásoknak van kitéve, ezért védelemre szorul. Ezeknek tanúi és elszenvedő alanyai vagyunk. Fogantatásunk pillanatától az e világból való távozásunkig (halálunkig) folyamatos veszélyben élünk. Gondoljuk meg az állítás valóságát: napjainkra az ember számára legveszélyesebb hely az anyaméh. A világháborúk tömegmészárlásaihoz hasonló méretű gyilkolás folyik a magzatelhajtás révén. De nem kevésbé veszélyes és pusztító a gender ideológia és az LMBTQ program keresztülvitele például az oktatási intézményekben. Lássuk meg a gyerekek nemi identitásába történő bevezetésének problémáját. Ma többségében nem a szülők végzik el az ezzel kapcsolatos kötelességüket, hanem a kortárs csoportok, az internet irányítói, vagy éppenséggel magukra vannak hagyva a témában. Ismerjük a meddőség terjedését és az ezzel kapcsolatos megoldási kísérleteket, amelyek a legtöbb esetben emberellenesek. Tisztában vagyunk azzal, hogy az élet egyéb helyzeteiben sem kapja meg az ember a neki járó tiszteletet. Egyebek között szembe kell néznünk a háborúk közepette emberi méltóságukban megalázott, ellehetetlenült helyzetben élők sorsával (leginkább Kárpátalján). Végül tekintsük az öregkorban kiszolgáltatott helyzetben élőket. Sorolhatnánk tovább az élet válsághelyzeteiben élők segítségre szorultságát. Nem véletlenül hoztuk létre a „Jó, hogy vagy!” életvédők szövetségét, mely az emberi személy méltóságának képviseletét tűzte zászlajára, és egységbe vonja az ezen a területen dolgozó szervezeteket és személyeket. Kérem, nézzék meg a Szövetség internetes felületeit!

Az enciklika másik állítása szerint a mesterséges intelligencia kora itt van. Nem jövőbeli, hanem jelen valóság, az életünk mindennapjaiban meghatározó tényező. Használata nélkül – nem is lassan – mindennapjaink nehézzé válnak, segítségre szorulunk, majd lemaradunk. Lehetőséget kínál, ugyanakkor óriási veszélyeket rejt, egyelőre beláthatatlan következményekkel jár. Már az elnevezése is téves, hiszen a szóhasználatban „intelligens”, személyes tűnik. Nem az! A programozás szerint még érzelmeket is mutat, melyeket képes partnerként feltüntetni. Sok fiatal már ebben a kapcsolatban él. Nem személyes viszonyaiban, hanem a géppel kommunikál, következésképpen elszigetelődik, elmagányosodik. Fölvetődött már az is, hogy közreműködésével szentgyónást lehessen végezni. Abszurd ötlet, éppen a személyesség, így az emberi méltóság lábbal tiprása. Lelkiismeretvizsgálatot, bűnbánatot, megtérést, megújult Isten-kapcsolatot a gép nem tud végrehajtani, sem szolgálni. Iszonyúan megnöveli az életvitelünk már-már amúgy is elviselhetetlen tempóját. Ráadásul működtetése olyan energiaigényt támaszt, amit nem tudnak az egyes államok kielégíteni. Az Egyesült Királyság (Anglia) teljes, éves energiafogyasztására van szükség a fedezetéhez. Szempontként említik a szakértők, hogy a fejlesztés hihetetlen ütemben zajlik. Az egyes országok nem fognak leállni, vagy határt szabni, sem a kutatás, sem a fölhasználás terén, mert fölfogásuk szerint nem maradhatnak le a többi kutatásokban résztvevő országokkal szemben. Külön rendszere van Amerikának, Kínának, Európának…

Milyen világ alakul körülöttünk? Az Egyház küldetése, hogy védje, képviselje a személyességet, az emberi személy méltóságát, az imádságos Isten-kapcsolatot, az élet értelmének evidenciáját, a kutatás és eredményei fölhasználásának határait az ember javára, az elszemélytelenedés ellen küzdjön, a közösségeket építse és működtesse, a személyes jelenlét alkalmait teremtse meg és – amint a Szentatya részletesen kifejti – „a szeretet civilizációját építse”.

A Szentatya üzenetének leginkább reményt keltő üzenete, hogy a Teremtő Isten, mennyei Atyánk nagyszerű hivatásra hívta életbe az embert. Méltóságra emelte, amikor képére és hasonlatosságára alkotta meg. Ne adjuk föl az Isten alkotta rendet, ne tagadjuk meg küldetésünket, ne alázzuk meg önmagunkat, hanem – Jézus mintájára – hordozzuk és bontakoztassuk ki „nagyszerű emberségünket”!

Kérem, hogy olvassuk el az enciklikát, hogy tájékozottak legyünk korunk kihívásai terén és követni tudjuk azokat a folyamatokat, amelyek meghatározzák egyéni és közösségi életünket, valamint kijelölik küldetésünk területeit. A dokumentum megvásárolható a Szent István Társulat kiadásában.

Dr. Osztie Zoltán plébános

Az emberi létezés egyetlen dimenziójának abszolút szintre emelése veszélyes. Kaotikus állapotokat nem csak a hiány, a szűkösség okoz, de az ellenőrizetlen növekedés is az elszegényedés forrása lehet. Így az intelligencia (értelem), amikor abszolúttá válik, rátelepszik és elnyomja az élet más alapvető dimenzióit, például a szeretetet, az érzelmet, az akaratot, az elkötelezettséget az odaadást, vagyis az emberi kapcsolatokat. (Magnifica humanitas 113.)

Ki az ember?

Amikor az ember szembesül különböző testi, lelki panaszaival, aggodalmaival, bajaival, szorongásaival – és kinek az életében ne lennének ilyenek –, melyek „jól-létét” akadályozzák, természetesen szeretne megszabadulni ezektől, és orvoshoz, esetleg pszichológushoz fordul. A panaszok hátterében gyakran lelki folyamatok húzódnak meg, például aktuális élethelyzet, gyermekkori traumák, amelyek a tudat alatt működve fejtik ki hatásukat. Amennyiben ezek tudatossá válnak, akkor maga az a tény, hogy a probléma oka napvilágra kerül, adott esetben jelentheti annak orvoslását, de fordítottja is lehetséges, és valamilyen kövonalazatlan, homályos üresség, aggodalomérzés válik dominánssá. Ez azt jelentheti, hogy válaszadásra vagyunk hivatottak a kérdésben: mi az élet értelme? Ugyanis erre még nincs igazi válaszunk. Ebben az esetben nem a mi okból –, hanem a „mi célból aggódunk?” kérdést kell feltenni. Mi a fő célunk? Ezt a kérdést teszi fel az egyik pszichológiai módszer, amelyik ahhoz az adottságunkhoz próbál irányítani, amely minden emberben megvan, mindig ép, és arra szólít bennünket, hogy szabadon, a célt szem előtt tartva vegyünk részt saját életünkben, majd annak lassú és végső elmúlásában. Ennek a célnak a veszélybe kerülése okozhatja igazi aggodalmunkat.

Valójában életünk értelmességéről, méghozzá végső értelmességéről van szó. Az említett adottságot a pszichológia a mindig ép, transzmorbid személyiségmagnak nevezi, „amelyben” megjelenik a szabadság és az értelemfelismerés szempontja, ugyanakkor azonban a személyes tagadás és öngátlás lehetősége is. A transzmorbid, sérthetetlen szellemi fórum bizonyos kérdéseket és válaszokat képes „önmagukban is érvényesnek” elismerni, ezért az ember, mint személyiség – ha hagyja – megszólítható. Ez a pszichológiai módszer a logoterápia, amely az élet értelmességének kérdését veti fel, mint a terápia alapkérdését. Feltárhatja, hogy egy adott ember esetében a „jól-lét” hiányának oka az élet végső értelmességébe vetett bizalom hiánya. Ennél sokkal többet nem mondhat, mert a továbbiakban már egy másik tudomány, a teológia illetékes.

Felmerülhet a kérdés, hogy a „transzmorbid személyiségmag” fogalom összevethető-e a teológiai személyfogalommal? Nem, mert a pszichológiának nem dolga a teológiai szemlélet, de végül is kimondja: „a transzmorbid személyiségmag az ember sérthetetlen szellemi rétege, a megismételhetetlen, egyszeri személy hordozója”. Tehát nem maga a megismételhetetlen emberi személy, hanem annak „hordozója”.

Három olyan fogalmunk van, amelyeket tisztáznunk kell ahhoz, hogy tudjuk, mit jelölnek a pszichológiában, ill. a teológiában, és ezek hogyan viszonyulnak egymáshoz. Annál is inkább mivel ezek a fogalmak gyakran szinonimaként jelennek meg. Nem kevesebbről van szó, mint az emberről, Istenről, az ember immanens (világon belüli) és transzcendens (világon túlnyúló) végső céljáról, annak elfogadásáról vagy tagadásáról, a keresztény kinyilatkoztatás szívéről. Ezek: az „én”, a „személyiség” és a „személy”.

A pszichológia többféle énről beszél (ideális én, reális én, fantázia én, prezentált én, tükör én, hamis én), ugyanakkor elismeri a nyilvánvaló tényt, hogy az „én” egész életünk során változatlan, vagyis énünk magja egy velünk született entitás. Az „énnek” pedig pszichológiai és spirituális dimenziója van, melyek részben átfedik egymást, és ez a sajátossága a pszichofizikai és társadalmi meghatározottságok mellett – a transzcendensre irányuló nyitottsága miatt – döntésre ad lehetőséget.

A személyiség szó alatt a pszichológia pszichofizikai rendszerek szerveződését érti az egyénen belül, amelyek meghatározzák a gondolkodást és a viselkedést. A személy szónak nincs konkrét elkülönülő tartalma a pszichológiában, illetve – ahogy fentebb említettük – „rejtőzködően” jelenik meg: mint az ember sérthetetlen szellemi rétege, a transzmorbid személyiségmag által hordozott szellemi valóság. Hogy miféle valóságról lehet szó, arról a pszichológia – helyesen – nem nyilatkozik.

A teológia nyelvén világosan beszélhetünk. A kiindulópont egy igen egyszerű kérdés: mi következik az emberi mivoltra nézve abból, amit megtestesülésnek hívunk, vagyis abból, hogy Jézus Krisztus egyszerre valóságos Isten és valóságos ember, egy személyben? Az következik, hogy miután Jézus Krisztus valóságos Isten és valóságos ember egy személyben, az emberről, mint megismételhetetlen egyszeri személyről csak Istenre vonatkoztatottságában beszélhetünk. Tehát az ember egyszeriségének legbelsőbb lényege, a személye – képben kifejezve – „üres” lenne Isten nélkül, vagyis nem is lenne ember, esetleg nagyon értelmes állat vagy gép, olyan, mint a mesterséges intelligencia, aminek elszabadulása a poszthumanizmus és a transzhumanizmus luciferi perspektívájában éppen a személyt, és így az ember igazi emberségének alapvető dimenzióit, a szeretetet, az érzelmet, az akaratot, az elkötelezettséget és az odaadást, vagyis az emberi kapcsolatokat szegényíti el. (Vö. XIV. Leó pápa Magnifica humanitas enciklika).

A „személy” kizárólagosan keresztény teológiai fogalom, ugyanakkor minden ember személy. Az ismeret forrása a kinyilatkoztatás és a hit, a hitben viszont kézzelfogható bizonyíték van: maga az ember. Bármilyen tudomány jelölhet ezzel a szóval valamilyen emberi jelenséget, de az nem az a személy, akiről a teológia beszél, akik mi emberek vagyunk.

A lelki szenvedésnek valódi oka lehet a cél hiánya. S ha van végső cél, akkor már nem is valami más közvetlen ok megszüntetése – amely, ha lehetséges, akkor szükséges is – vezet eredményre, nem is a feldolgozás, hanem a túllépés. Nem a pszichológia egyébként legális és szükséges céljai, nemcsak az egyén jól-léte, „önmegvalósítása”, hanem az ember túllépése önmagán, ami az életben lehetséges, de alapvetően befejezhetetlen folyamat. A befejezettség teológiai neve: üdvösség.

Tehát és végül, ha a kereszténység életalakító szerepét, az élethez és halálhoz való viszonyát pszichológiai nyelven fejezzük ki, akkor tudomásul vehetjük, hogy a testi (biológiai), lelki (pszichológiai) és a környezeti, társadalmi (szociológiai) hatások együttesen meghatározzák az ember természetes helyzetét, amivel kapcsolatban – helyesen – a személyiség szót használjuk. A szellemi személyünk, aki (és nem: ami) testünktől – személyiségünktől – elválaszthatatlan halálunkig, a mindezekhez való viszonyulásunk, a transzmorbid személyiségmag mögött van (azt is mondhatnánk: „ott sóhajtozik ki nem mondható szavakkal a lélek”), és ha hagyjuk és akarjuk, átalakítja viszonyulásunkat életünkhöz és halálunkhoz. A problémával, bajjal, betegséggel, szenvedéssel és persze végül a halállal, vagyis a belső és külső körülményekkel kapcsolatos álláspontunk kialakításában a személyiségünknek főszerepe van, de mögötte rejlik az igazi legvégső fórum, aki akár közvetetten, akár közvetlenül felteszi az utolsó kérdést. Ez azt jelenti, hogy hitben hozzuk meg a végső választ, ami minél előbb és mindenekelőtt a cél. De azért az az ismeret, hogy az emberi személy értelmezése kizárólag teológiai nézőpontból lehetséges, a bizonytalanok, a kulturkeresztények, az „éjfélimisés” keresztények, a nem hívők, a kételkedők, a tagadók, az aggódók számára felhívást jelenthet, mert agnosztikus „tartózkodás”, kitalált isten nincs. Kegyelem van és feltámadás.

BL

Októberi fénysugár

Októbernek szépsége van: a gyengülő nap minden sugarát kihasználja, hogy tovább szépítse az ősz egyébként is nagyszerű színpompáját: azt a tarka ruhát, amit a természet magára ölt. Ebben az őszi napsugárban Máriára gondolunk mint a Rózsafüzér Királynőjére és a Magyarok Nagyasszonyára. Égi Édesanyánk minden nap kéri a rózsafüzér imádságot, ezt a hónapot pedig különösen is a rózsafüzérnek szenteljük.

A rózsafüzér imádság mindnyájunkat Krisztus titkainak átelmélkedésére késztet a Boldogságos Szűz Mária vezetésével, aki egyedülálló módon részese volt Isten Fia születésének, működésének, szenvedésének és dicsőséges feltámadásának.

Szűz Mária rózsafüzére olyan imádság, amely részeinek egyszerűségében az egész evangéliumi üzenet mélysége nyilvánul meg. Maga a Szent Szűz bátorított bennünket jelenései alkalmával, hogy imádkozzuk ezt az imádságot. „Mondjátok el a rózsafüzért minden nap, hogy elnyerjétek a világ békéjét és a háború végét”. 1917 május 13-án, első jelenése alkalmával kérte ezt Fatimában, ahol „a Rózsafüzér Királynőjeként” jelent meg.

A rózsafüzér hatékony fegyver. Használjuk bizalommal, és elcsodálkozunk az eredményeitől! Mindent ki lehet imádkozni, és mindenkit be lehet imádkozni. A rózsafüzér imádság útján Krisztus egész szeretetét megtaláljuk. Erőt kapunk, hogy Isten akaratát tökéletesen teljesíteni tudjuk; hogy embertársaink szolgálatára legyünk.

Október lenyűgözően szép, mert nap mint nap milliók szívéből, az ajkakon át száll a köszöntés Máriához: Üdvözlégy… és száll a kérés: Asszonyunk Szűz Mária… Senki a világon nem tudja úgy köszönteni és kérni Máriát, mint mi, magyarok. Sajátos jogon, sajátos történelmi háttérrel-tapasztalattal, sajátos lelkülettel.

És mindig van annyi imádkozó magyar: „üdvözlégymáriás”-, „asszonyunkszűzmáriás” magyar, amennyi elégségesnek tűnik annak biztosítására, hogy a nemzetnek-, a hazának jövője legyen a Szent Korona jogarának kiterjedésében.

Asszonyunk, Szűz Mária! Sajátos jogon, sajátos történelmi háttérrel-tapasztalattal, sajátos lelkülettel. S ebben a „sajátos”- ban benne van Szent István királyunk többször megismételt önfelajánlása, végül a Szent Korona és ezzel az ország Szűz Mária tulajdonába való átadása. Nemcsak az ország, hanem az ország népe is! Magyar vagyok, Mária tulajdona vagyok, hazám Mária országa. Mindszenty bíboros úr hívta fel a figyelmet: „Csodálatos fonala a magyar történelemnek a Mária-tisztelet.

Ahogy a Duna kiemelkedik vízhálózatunkból, úgy emelkedik ki szélességével a Mária-tisztelet a történelmünket átjáró sok egyéb szellemi, lelki folyamból."

A jelenre pedig: „Most kell nekünk módot adnunk a Nagyasszonynak hívő magatartásunkkal, kitartó és egyetemes esengésünkkel arra, hogy megmutathassa: pártfogása segíthet, és édesanyánk ma is." Hívő magatartásunkkal: Krisztust megvallva és hirdetve az élet minden területén! A hazafiasság igazi talaja csakis a komolyan megélt keresztény hit lehet.

Szent István, első királyunk rendelésének kikristályosodása, hogy Szűzanyánkat Nagyasszonyunknak és Patrónánknak tudjuk. Élete művének betetőzéseként a Nagyasszonynak ajánlja föl fiatal, még csak alig alakuló keresztény országát.

A mai magyar embernek, ez az esemény már szinte semmit nem mond. A valamikori fiatal katolikusoknak mint kedves nemzeti emlék, mint jámbor legenda ott él ugyan még valahol a lelke mélyén, de a szentistváni tett jelképi tartalma és eszmei jelentősége kiveszett legtöbbnek szívéből. Az iskolák semlegessége nem csak az élő hitet és erkölcsöt, hanem a nemzeti érzést is legfőbb ellenségének tekinti.

Szent Ágoston mondta egy alkalommal: magasabb eszmei célok nélkül az államok nem egyebek rablóbandáknál. Az ilyen államokban nem a pénz hiányzik, nem is az eszközök, vagy éppen az élelmiszer, sokkal inkább az emberiesség, a becsület, a tisztakezűség, az önzetlenség. Nem beszélve az őszinteségről és igazságérzetről. A családi élet is üzletté és számítássá válik, az önzés és kiélés helyévé. S mihelyt az önzés úgy kívánja, aggálytalanul szét lehet dönteni, még ha belepusztul is a gyermek, a másik fél, s a nemzet maga.

Ha ma körülnézünk szép hazánkban, van-e torkot fojtogatóbb és szívet szorongatóbb jelenség, mint a testi-lelki, anyagi és szellemi környezetszennyezés? A gyűlölködés, megosztottság, szeretetlenség!

Vajon meg tudunk-e állni ezen a sátáni csúszdán, amelyen Mécs László szavai szerint „az Ember: sárkánymagból sarjadt fattya véres rögnek elfeledte, hogy az arca régen Krisztus arca volt." És ki hallja meg ma a számonkérő lelkiismeret szavát Sík Sándor szavaival: „Embernyi ember vagytok-e? Embernyomokat hagytok-e?" Olyan vészes eltájolódásban élünk már, hogy ma félelmetesebben dörömböl a még érző szív ajtaján ugyancsak Mécs László szava: „Ha a mérték tönkrement, senki-semmi meg nem ment"!

A mérték: Jézus Krisztus, aki „fogantatott Szentlélektől, született Szűz Máriától". És a gyilkos testi-lelki szennyeződés nem szüntethető meg más eszközökkel, csak, amit az imádkozó magyarok tesznek, új életet és új lelket, tiszta vizet és tiszta levegőt árasztó erkölcsi vállalásaikban.

Napjainkban fénylő jelként ragyog Magyarok Nagyasszonyának alakja. Az a tény, hogy vagyunk egypáran, akik hiszünk abban, amit első királyunk ránk hagyományozott: hogy az Istenember édesanyjának keze állandóan rajtunk pihen; és nekünk többre kell törekednünk, mint a megélhetés bármi úton való biztosítása, az érdekek és ösztönök és hangulatok által való ide-oda hányattatására, a nemzet konzumidiótává süllyesztésére.

Mindszenty bíboros úrral együtt valljuk: „A mi eszményünk egy olyan Magyarország megteremtése, amelynek alapja a valláserkölcs, támasza a nemzeti érzés, ifjai és leányai pedig hívők és magyarok." Ezért ma Magyarországon gyakorló katolikusnak lenni a legnagyobb hazafias, nemzetmentő tett.

A Magyarok Nagyasszonya útitársunk életünk ösvényein. Kérjük, vezessen minket, nehogy az elképedő siránkozás túláradjon ajkunkon, nehogy a csüggedés legyőzze a cselekvést, befagyassza a lelkesedést, a múlt súlya megakadályozza, hogy hitelt adjunk a jövőnek! De bátrak legyünk hinni, és megvallani hitünket; cselekedni a hit erejében, élve a szeretet életét, mely Isten országát bontja ki közöttünk!

A Boldogságos Szűz Mária, Nagyasszonyunk és Patrónánk oltalma alatt áldott legyen Magyarország, békében, örömben és jólétben; mi pedig élő hittel hűségesen, elköteleződve, áldva magasztaljuk az élő Istent, köszönetet mondva Égi Édesanyánknak!

Schall Tamás atya

A Szent Kinga Körben is a legnagyobb kincs az Istenre fókuszáló, közösséget megélő ember

„Férje halála után Szent Kinga az ószandeci kolostor apátnője lett. A kolostort a tatárok földúlták, és Kingának 63 évesen az újjáépítés munkáját kellett irányítania" – olvashatjuk életrajzában.

A Szent Kinga Kör tagjaiként, névadónkhoz híven, a szenior korba lépve is, egyházi közösségünkkel, közösségünkért aktívan együttműködve találkozunk kéthetente.

A Kör életébe, lelkiségébe és terveibe jelentős változást hozott az a szándék, hogy a jelenkori kultúra, társadalom, személyes kapcsolatok állandó kritikája és személyes frusztráció helyett továbblépjünk egy cselekvő életmód irányába.

Néhány éve Rod Dreher „Szent Benedek válaszútján” c. műve mentén feltártuk, hogy mi az, ami minket leginkább elkeserít, félelemmel tölt el. Az ijesztő tendenciák azóta csak erősödtek. Korának fenyegető káoszára jó példaként állt előttünk Szent Benedek válasza.

Négy témában mi is elhatározást tettünk, és ezekre rendszeresen visszatértünk:
ima: engedjük be Istent az életünkbe,
munka: Istennek szentelve végezzük,
közösség: odaadóan, ne program fogyasztói lelkületel kapcsolódjunk egymáshoz,
olvasás: elmélyülten, igényes szövegeket vegyünk kézbe.

Azt is megnéztük, mit tettek eleink ezeken a területeken, milyen tapasztalatunk van, amit megélni és továbbadni érdemes. Ezekre fókuszálva tudott csoportunkból egyre inkább közösség alakulni. Az ima szerves része összejöveteleinknek, még nyilvános helyen is. Az evangéliummal való imát különösen is gyakoroljuk, ez segít egymás hitének erősítésében is.

Őseink hozzáállása a munkához, annak méltósága segít ellenáramban maradni a fogyasztói társadalomban.

Olvasásélményeinket megosztjuk, buzdítjuk egymást arra, hogy ne engedjünk a digitális huzalozás csábításának. Egyéb kulturális programjaink kiválasztásában is ezeket a szempontokat tartjuk fontosnak. Legutóbb Molnár C. Pálnak, templomunk oltárképe alkotójának Assisi Szent Ferenc témájú műveiről hallottunk-láttunk tárlatvezetést a Ráth Lépcső Galériában.

A közösséghez való tartozás elementáris igénye tagjainknak. Ennek építését szolgálja, hogy együtt tervezzük meg féléves menetrendünket. Ki-ki hozzáadja érdeklődését, tapasztalatát, talentumát, aktivitását. Önállóság és összetartozás segíti, hogy empátiával tudjunk egymás felé fordulni, egymást testben és lélekben erősíteni.

A közösség építésében az egymásra figyelést, párbeszédet szeretnénk gyakorolni az összejövetelek közötti időben is, találkozásokkal, élőben vagy akár telefonon. Ehhez a Szt. Kinga kör alkalmán a szeptemberi indulás óta minden alkalommal kihúzzuk valakinek a nevét és a következő találkozásig személyes kapcsolatba lépünk vele.

Bár vannak határaink, zárt összejöveteleink, de tartunk az egész egyházközségnek is nyílt alkalmakat. A közös keresztútjárás a templomban és az Öröm útja-járás a rózsakertben ebben az évben a nagyobb közösség felé nyitást mutatták már, nagy örömünkre.

Az egyházközségen belül az adventi időben a közösségek közötti találkozásra azt tervezzük, hogy feleleventjük és megéljük együtt a „Szállást keres a Szentcsalád” rítusát.

Zöldyné Szita Erzsébet

A háromféle lelkületű szolgálat

Karitász küldetésünk az emberek üdvösségének szolgálatára irányul, elsősorban tehát lelki javakat szeretnénk közvetíteni, átadni. Örök kincsek ezek, melyeket *„a moly nem rágja meg, a rozsda nem marja”* (vö. Mt 6,20). Ehhez a természetfeletti küldetéshez természetes eszközöket is latba vetünk, úgy mint pl. a tárgyi adományok, vagy a találékony segítő tevékenység.

Bizonyára sokan tapasztaltuk azt is, hogy szegényeink, gondozottjaink, akik nem tartoznak szorosan az egyházhoz, nem vallásosak, de a hozzánk való kötődéssel mégiscsak kapcsolatba kerülnek Krisztussal, éppen rajtunk keresztül. Úgy gondolják, hogyha minket ismernek, ha velünk jóban vannak, akkor ezzel biztosítják Istennel való jó kapcsolatukat is, vagy legalábbis közelebb kerülnek Hozzá. Ez igen nagy felelősség számunkra, ezért fontos kiemelni, hogy nem az a lényeg, hogy minket ismerjenek, hanem az, hogy az Urat, a Világmindenség Királyát ismerjék meg, szeressék meg Őt, hogy azután Ő is megismerje őket az utolsó órában. Alázattal végezzük tehát munkánkat és bízzunk abban, hogy Istennek minden lehetséges, Ő a szívek vizsgálója, Ő tudja, hogy kiben mi lakozik, Szentlelke pedig a szívek vezére.

Éppen ezért ne is ítélkezzünk, hanem csak bízzunk és szeressünk! *„Mert sokan lesznek az elsőkből utolsók és az utolsókból elsők.”(Lk 13,29).*

Minket, karitászosokat is érnek bőven kísértések munkánk, életünk során, akik Krisztus Királynak szolgálunk. Szent Brigitta, Európa társvédőszentjének (XIV. sz.) magánkinyilatkoztatásban az Úr háromféle lelkületű szolgálótípust mutatott be.

Mindegyik hiszi, hogy Krisztus az Isten, a mindenható, de az egyik szándéka, hogy a szolgálattal földi dolgokat, kincseket nyerjen: gazdagságot, hatalmat, hírnevet. Az Úr, a kívánságuknak megfelelően részesíti is őket ebben, de a mennyei dicsőség rovására, mert az ilyen ember el is veszíti az égi jutalmat.

A másik szolgálótípus azt gondolja, hogy Krisztus Király a szigorú bíró. Az ilyen emberek a büntetéstől való félelemmel szolgálnak, nem a mennyei dicsőség és nem az Úr iránti szeretet hajtja őket. Őket a helytelen Úrfélelem motiválja és nem az önzetlen, bizalommal teli szeretet, ők azok, akiknek a bűnbánatuk nem tud tökéletes lenni, mert nem szabadok, a büntetéstől félnek, ezért csak félszívvel szolgálnak.

A harmadik típusú szolgáló tudja, hogy az Úr Igaz Isten, igazságos és irgalmas. Nem a büntetés elkerülése végett, hanem az Isten iránti önzetlen szeretetből fakadóan szolgálnak, ez motiválja őket. Ők azok, akiknek akarata megegyezik az Úr akaratával, ezért meghallgatásra találnak.

Tegyük fel az egyházi év végén, Krisztus Király főünnepének közeledtével a kérdést magunknak: melyik szolgálók vagyunk mi? Melyikhez hasonlítunk

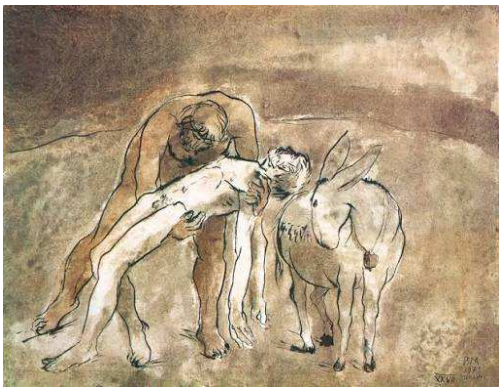

leginkább? Melyik típusból mennyi van bennünk? Félünk-e vagy bátrak, szabadok vagyunk legbelül?

Az Úr irgalmas szeretettel és igazsággal fordul felénk, mert Ő maga az Igazság és az Irgalom. Akik nem szeretik Őt, azokkal igazságos, akik szeretik Őt, azokkal irgalmas. Ezért a legnagyobb tulajdonsága Istennek az Ő irgalmassága, ahogy Szent Fausztina nővér tanította.

Szeressük tehát tiszta szívvel az Urat, a Világmindenség királyát, bátran haladjunk előre Vele! Így vágjunk bele a közelgő ádventi, karácsonyi karitászmunkánkba otthon, a családunkban, az egyházközségünkben, a szegényeink, rászorulóink körében! Önzetlen és szabad lelkülettel, alázatosan, szelíden, de bátran és határozattan végezve a munkánkat, tanúságtevői leszünk az Igaz Szeretetnek, Aki legyőzte a világot és üdvözíti a benne bízókat. *„Krisztus Király, üdvözíts minket!*
”

Csorba Gábor
állandó diakónus

A régi, mint új

XIV. Leó pápa semmi újat nem mondott Franciaországban, mert pontosan tudta, hogy ez ma a forradalmian új: a kétezer éves katolikus egyház nagy, terebélyes fájának értékei, mély gyökerei és az ágvégeken éledő megannyi fiatal hajtással. Nem szétszórt, mindig protestáló magoncok, új és új ideológiák növekedési kísérleteire való reakciókkal fárasztotta hallgatóit. Jó ütemérzékkel érkezett Franciaországba.

Arra senki sem számított, hogy az Igazság – az Evangélium – bátor kimondása maga alá temeti a hamis szabadság hazug világát. egyetlen pillanat alatt. Ugyanis kinyílt a repülőgép ajtaja, és XIV. Leó már öltözetével üzent. Főpapként, nem fehér ruhás civilként érkezett. A liturgián is használt karingben, felette a vértanúság színét, a bíbort hordozó mocétummal, és mellén Krisztus keresztjével vonult a díszsorfal előtt. Megjelenésével nem egy miniállam vezetője, hanem egy két lábbal a földön járó egyházfő, Szent Péter utódja tette tiszteletét az európai kereszténység egyik bölcsőjében.

Mik lehetnek a magyar közélet számára is fontos üzenetei? „A franciaországi katolikus egyház nagyon bölcsen kezd átalakulni egy »ellentársadalommá«, narratívájában visszautasítja a feminista- és lmbtq lobbi által előírt dogmát...” – olvashatjuk Eric Zemmour, „A misét még nem mondták el” című, nemrég magyarul is megjelent esszéjében. A katolikus filozófus, író, mintha előtanulmányt írt volna a látogatáshoz: „A kereszténységért vívott csata Európában nem lehet csak a hit csatája. Meg kell védeni a kereszténység hagyatékát Európában, ezeket az építészeti, művészeti, kulturális, jogi, politikai formákat, amelyeket meg kell őriznünk vagy helyre kell állítanunk.” Nos, XIV. Leó pápa látogatása erről (is) szólt. A Notre Dame Bazilikában ismét finom tanújelét adta a hagyományaiban gyökerező és élő egyháza melletti kiállásának. Nem valamiféle divatos imamódokkal, modern zenei betétekkel zajlott az esemény.

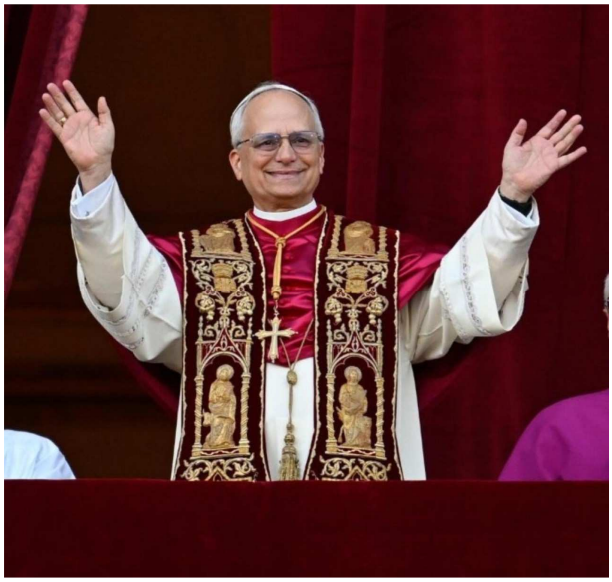

Miután néhány percre az Eucharisztia előtt adorált, vecsernyepalástban, főpapi jelvényekkel vezette az egyház hivatalos imádságát, a zsolozsmát. Az esti imaóra keretében tartotta meg tanítását. Többek közt ezt mondta, utalva a francia egyház újjászületésére is: „Ez a székesegyház azért született újjá, hogy vele együtt ti is újjászülessetek, új lendülettel törekedve az életszentségre és végezve a mindennapi küldetést. Legyetek népetek körében az egyház isteni anyaságának világos jelei: az egyház Isten szeretetéről tanúságot téve újra egységbe gyűjti és gyógyítja az emberi családot."

Két évvel ezelőtt a párizsi olimpiai megnyitó ünnepség sokakat mélységesen felháborító, olykor blaszfémikus performansza után Franciaország a Stade de France-ban egy teljesen más arcát mutatta. Nyolcvanezer, tekintetét égre emelő fiatal átlényegülten, nagy hittel volt együtt egy megrendült ágostonos szerzetessel, aki nem szégyellte könnyeit. Elérzékenyülten állt egy gyönyörű, francia szenteket bemutató, mély tanúságtételekkel lezajlott este végén az ősi ének, a Salve Regina éneklése alatt. A himnusz választása ismét üzenet volt úgy a szupermodernisták, mint a hagyományt túlhajtók felé. Van egység. A fiatalok zengték ezt, a még egyházszakadás előtt keletkezett éneket, ahogy zengik a X. Piusz közösség épp renitens konzervatívjai is templomaikban. A pápa minden liturgikus cselekményében megmutatta, nem csupán a tridenti latin misét lehet kellő mélységgel, odaadással és méltósággal ünnepelni: „Ma különösen is szembesülünk azzal, hogy korunkból mintha hiányozna a teljesség, a mélység és hiányoznának az ígéretek. Az ének, a szó és a liturgikus mozdulat nemes egyszerűsége sokak számára rést nyithat a világosságra, a béke oázisát kínálhatja egy állandó kapcsolódásban élő és zajos társadalomban." – üzente minden, a katolikus egyház liturgiáját a modernség és a kor kihívásainak való beteges megfelelési kényszerrel tevékenykedőknek. Vissza a forráshoz!

A pápa látogatásának több beszédében utalt a katolikusok közéleti kiállásának fontosságára. Nem fogadta el a Becsületrendet, nem kívánt nobilitásokkal díszvacsorázni, a lehető legtöbb időt szerette volna híveinek szánni. „A helyes laicitás tehát nem abban áll, hogy a vallást kizárjuk a közélet vagy az oktatás területéről, hanem abban, hogy azon munkálkodunk, hogy az állam és a vallási intézmények párbeszédet folytassanak egymással, és egyesítsék erőiket a közjó szolgálatában, hogy a világnak élete legyen." – tanította. Párizsi miséje előtt a Chapms-Elysées-n – mintegy szimbólikusan a fogyasztói társadalom lerolózott boltjai előtt – hívők ezrei gyóntak, papok százai álltak szó szerint helyt. Eric Zemmour pedig készítheti új esszéjét, ugyanis „A misét elmondták!" az a'la carte keresztények legnagyobb bánatára. Közel nyolcszázezren voltak rajta.

Franciaország él. A francia katolikusok élnek. Európa él és élni akar. Laus et grtaia, köszönet és hála egy oroszlánnak. Habemus papam: Leo XIV.

Kiss Antal diakónus
Katolikus Tábori Lelkészség

Kövek, fórumok, szamarak

Gyerekkoromban szinte az első istenbizonyíték volt számomra a Szentírásban szereplő érdekes epizód Jézus jeruzsálemi bevonulása előtt: „Elküldött két tanítványt a szemközti faluba, mondván: „találtok ott egy megkötött szamarat. Oldjátok el, és hozzátok ide." (Lk 19, 29-30.) A tanítványok megtalálták a szamarat. Ki tud ilyen apró dolgot egy nappal előre pontosan megmondani? – kérdeztem magamtól. Az a Jézus tehát biztosan Isten – vontam le gyerekfejjel a következtetést. Azóta már sok-sok tényező igazolja számomra Jézus isteni mivoltát. (Legtöbbet jelentenek azok a prófétai jövendölések, amelyek a gyermek Jézuson, majd a szenvedő Názáretin beteljesedtek.)

Érdekes kérdés lehet az is, miért szamárcsikót választott Jézus, hogy az vigye őt be a városba. Már sejtem a választ: mert üdvözítő tervében ott rejtőzködik szinte érthetetlen szándéka: *viteti magát. (*Mindig – kivéve a három évet, amikor Ő maga ment el igen sok helyre.) Csecsemő, majd kisgyermek korában vitték a szülei. Amikor meghalt, emberek vitték be a sírba. Ránk bízza magát az oltáriszentségben. Nekünk kell Őt vinnünk, odaadnunk…

Nagyon nagy felelősség ez. Ha mi nem visszük Őt, nem beszélünk róla, nem jelenítjük meg a szentmisében, nem adjuk oda Szent Testét – más nem teszi ezt meg. Újabb kérdés: miért vonult be Jeruzsálembe hatalmas örömrivalgás közepett? *Mert nagyon szereti az embert:* a gyenge, kísértéseket szenvedő embert, aki szeretetre, igazságra, szabad így mondani: „az Istenre született".

Jézus „fórumokat" teremt arra, hogy ezt nyilvánvalóvá tegye. Nem igaz, hogy az ember teljesen romlott! Minden időben vannak, akik azon fáradoznak, hogy manipulálják az embert, hogy elvegyék személyiségét, géppé, eszközzé, rabszolgává alacsonyítsák. Jézus ünnepet rendez, ahol önmaga valójában mosolyogva megjelenik. Ott az ember újra ember lesz. Nem kell félnie, hogy becsapják.

Jézus nem kérdezte az aggódó kafarnaumi századostól szemrehányóan: „Miért nem vigyáztál rá?" Azt mondta: *„Megyek és meggyógyítom"*. Ezt a szerető szívű Jézust kell elvinnünk, megjelenítenünk sok-sok fórumon: a családban, munkahelyünkön, templomban, hittanórákon, és a médiumokban. Fel kell szabadítanunk az ember lelkében a beléoltott, ősi, isteni szépet. Hadd merjen örülni, merjen remélni, merjen önmaga lenni, merjen hinni, Istent imádni és dicsérni!

Egyre nagyobb lett a tömeg ott, a jeruzsálemi utcán. Lelkesedésük azt mutatta, hogy a világnak Krisztus kell. Azonban ott, és akkor is, mint azóta is, annyi nemes törekvést, gorombán kudarcra akarnak ítélni. Az történt, hogy az egyik útkereszteződésnél néhány ember előlépett, megállították a szamarat, majd ezt ordították Jézus felé: „Hallgattasd el őket! – Olyanok lehettek ezek a hőbörgők, mint a „feszítsd meg!"-et kiáltók, a hittan- és erkölcstanoktatást teljesen megszűntetni akarók, a krisztusi eszméket a társadalom életéből és Európa emlékezetéből kitörölni szándékozók.

Jézus nyugodtan válaszolt nekik: Ha ők nem szólhatnak, akkor a kövek fognak kiabálni Istenről, igazságról, az örök életről, a szeretet végső győzelméről. Micsoda prófécia volt ez! Megéltük a szervezett istentelenséget. A leggorombább eszközökkel vélték elhallgattatni Jézust!

Tizennyolc éves koromban, érettségi előtt a frontra kerültem, majd a Dnyeperen túlra vittek az oroszok egy szénbányába. Mi, lelkes fiúk Jézus fórumait, a „köveket" úgy teremtettük meg, hogy a bányában, a felszíni munkán kis feszületet hordtunk cérnaszálon a nyakunkban. Kisgyerekek szaladtak oda, a nagy és istentelen Szovjetunió közepén, és csókolgatták keresztjeinket, könnyezve mondogatván: „Krisztosz, Krisztosz!..." Orosz katonák tettek hitvallást. Úgy, csendesen.

Bizony, nagyon kellenek a „megszólaló kövek", a Jézust bátran megjelenítő fórumok, emberek, papok! És kellenek a „szamarak", akik alázatos egyszerűséggel elviszik Őt. Kellenek lelkes tömegek, kellenek gyerekek, akik tiszta szívükkel lelkesen közvetítik e számító, hazug, bűnös világban azt, ami tiszta, ártatlan és szent. És Őt, aki nagyon szereti az embereket.

Lajos atya

Idézetek XIV. Leó pápa franciaországi beszédeiből

„Ne veszítsük el emberségünket a mindennapi életünket elárasztó és befolyásoló „gépek paradicsomának" közepette. Sürgető feladat elménk nevelése az etikai megkülönböztetésre, amely képes felismerni azt, ami erkölcsileg jó. Ezzel kapcsolatban szeretném felidézni, hogy „egy valóban szabad társadalom nem kényszeríti ki az uniformizálást, hanem védi a lelkiismeretek sokféleségét, megakadályozza az autoriter tendenciákat és előmozdítja az etikai párbeszédet, amely gazdagítja a társadalmi szövetet."

*

„Ma különösen is szembesülünk azzal, hogy korunkból mintha hiányozna a teljesség, a mélység és hiányoznának az ígéretek. Az ének, a szó és a liturgikus mozdulat nemes egyszerűsége sokak számára rést nyithat a világosságra, a béke oázisát kínálhatja egy állandó kapcsolódásban élő és zajos társadalomban. Titeket, akik naponta ünneplitek az eucharisztiát, arra kérlek, gondoskodjatok arról, hogy a liturgikus szertartásokat mindig méltó és illő módon ünnepeljétek, ott is, ahol kisebb közösségek gyűlnek össze."

*

„Ahh□z, h□gy jól válasszat□k, tartsát□k szem előtt ezt a szemp□nt□t: a jó életet ad, s□sem veszi el az életet; a jó gondoskodik, nem magának szerez. A jó nem valamiféle szép eszme, hanem a szeretet ragyogó arca: maga Isten!

Ezért mindnyájatokat – püspököket, papokat, diakónusokat és megszentelt személyeket – arra buzdítalak, hogy ápoljátok magatokban a liturgia iránti őszinte szeretetet."

„A bábeli torony az uralom révén kikényszerített egységet jeleníti meg (vö. Ter 11,4). Ez az építmény ugyanakkor azt is feltárja, hogy minél inkább elnyom a hatalom, annál inkább meggyengül, és megmutatja embertelen arcát. (...) Bábel tornya összeomlik, kettős negatív következménnyel. Ahogyan az általa kikényszerített egység erőltetett volt, úgy az összeomlását követő sokféleség is konfliktusokkal terhes. Ma Bábel kísértése újra megjelenik a testvériség nélkül megvalósítani kívánt globalizációban, a mohó pénzügyi gyarmatosításban, az ideológiák másokra erőltetésében, mindazokban a „kapcsolatok nélküli érintkezésekben, amelyek az emberi életet kereskedelemmé fokozzák le."

*

„Ahhoz tehát, hogy megízleljük Isten közelségét és az emberi testvériséget, el kell utasítanunk azt a mohóságot, amely felemészti kapcsolatainkat anélkül, hogy adna, és dolgokkal halmoz el bennünket anélkül, hogy táplálna. Ezek a rossz erők nemcsak erőszakos formában jelentkeznek, hanem olykor megtévesztő külsőt is öltenek, mert éppen azt ígérik, amit elvesznek tőlünk: a boldogságot."

*

„Szent Bakhita arra kötelez bennünket, hogy vegyük észre azokat, akiket nem vesznek észre, szabadítsuk fel azokat, akiket ma a gazdaság és a kultúra rabszolgaságba taszít, és tartsuk tiszteletben minden testvérünk végtelen méltóságát, akikben maga Jézus kopogtat ajtónkon. Kedves barátaim, „a valóság az, hogy a keresztények számára a szegények nem szociológiai kategóriát jelentenek, hanem magát Krisztus testét."

*

„A fiataloknak azt mondom: legyen bátorságotok felelősen megélni a béke építésének küldetését szívetekben, kapcsolataitokban, családotokban, az iskolában és az egyetemen, városaitok, országaitok és egész Európa életében!
Ne engedjetek az erőszak és az elnyomás logikájának! Szeressétek az életet minden pillanatában, és ne féljetek a jövőtől!"

*

„Ne féljetek családot alapítani, gyermekeket vállalni, és védelmezni minden ember méltóságát az anyaméhben való élet első pillanatától egészen az utolsó lélegzetig! Ne féljetek fáradhatatlanul munkálkodni közösségeitek javáért, akár politikai szerepvállalással is! Legyetek közösségépítők!"

*

„Korunk hatalmas kihívásai tekintetében arra buzdítalak benneteket, kedves testvéreim, hogy bátorságról, merészségről és missziós kreativitásról tegyetek tanúságot. Ne engedjétek, hogy elbátortalanítsanak benneteket azok a hibák, következetlenségek, sőt bukások, amelyek nyomot hagytak ennek az úton járó népnek a történetén."

*

„A katolikus oktatás azonban semmiképpen sem mondhat le saját nevelési programjáról: ez egy Krisztus-központú program, mely az emberi személy teljes körű fejlődésére, minden – lelki, kulturális, értelmi, erkölcsi és társas – dimenziójának kibontakozására irányul. Ezért senki ne lepődjön meg azon, hogy minden katolikus intézményben lehetőséget kínálnak a Jézus Krisztussal való találkozásra és igéjének hallgatására. Még kevésbé szabad megtörténnie annak, hogy bármely tanulót saját osztályában kirekesztenek pusztán azért, mert hisz Jézusban."

*

„A családon belüli hitélet elmélyítése és meggyökereztetése kétségtelenül az egyik kulcsa annak, hogy megoldást találjunk számos olyan válságra, amelyen az Egyház és társadalmaink keresztülmennek. A családban tanuljuk meg ugyanis az együttélést, a másik ember tiszteletét, a különbözőség elfogadását, egymás támogatását, a nagylelkűséget, önmagunk önzetlen odaajándékozását és az áldozatkészséget."

*

„Nem véletlen, hogy a katonai kiadások növelésére irányuló ismételt felhívásokat és az ezekből fakadó döntéseket sok kormány a másik fél veszélyességével indokolja" (Üzenet a béke 59. világnapjára, 2026. január 1.). A béke előmozdítása tevékeny munkálkodást kíván. Ma fel kell tennünk magunknak a kérdést: valóban „kreatív erőfeszítéseket" teszünk-e a világbéke előmozdításáért, vagy csupán arra törekszünk, hogy „elállítsuk a háború vérzését", és jobban felkészüljünk azokra a háborúkra, amelyekről feltételezzük, hogy még előttünk állnak."

Schall Tamás
Életem tartozéka

Mint katona kezében a fegyver,
olyan enyémben a rózsafüzér,
mikor kezeim közt morzsolgatom,
a legnagyobb biztonsággal felér.

De már önmagában az a tudat,
hogy nálam van, zsebemben hordozom,
olyan nagy erővel tölt el engem,
emberi szóval ki sem mondhatom.

A titkok, melyeket imádkozom,
Megváltónk életének titkai,
ezeket szemlélve, kimondani,
hűséges követésére segít.

Mindebben Mesternőnk Szűz Mária,
Kinek életét e titkok szőtték,
Példaképünk Ő, hogyan kell hinnünk,
aki anyai oltalmával véd.

Ha a Szentolvasót imádkozzuk,
amit Szeplőtlen' Szíve tőlünk kér,
megvalósul földünkön a béke,
a bűn senki közelébe nem ér.

Életünk része lesz a szent öröm,
az Isten emberré lett érettünk,
Lélektől' fogant, Szűztől született,
hogy Szent Karácsonyt ünnepelhessünk.

Köztünk léte világosság nekünk,
szeretni és élni tanít minket,
kincset ad, mit el nem veszíthetünk,
táplálék, mindennapi kenyerünk.

De a fájdalom sem hiányozhat,
nem leszünk különbek, mint Mesterünk,
ha Ő értünk kínhalált szenvedett,
nekünk sem lehet más az életünk.

Szenvedés-, halál húsvétba hajlik,
Vele szenvedve-, halva, élhetünk,
a feltámadásunk dicsőséges,
mint a Szent Szűz, mennyekbe vétetünk.

Testvérem, Krisztus katonája vagy?
Legyen fegyvered a rózsafüzér!
Hatásos, mert ki ezt imádkozza,
az életében minden jót elér!

XIV. Leó pápa Magnifica humanitas kezdetű enciklikája
Az emberi személy védelméről a mesterséges intelligencia korában
részletek

92. Laudato Si' enciklikájában Ferenc pápa elítélte a technokrata paradigma növekvő dominanciáját a globalizált világban, vagyis azon tendencia ellen szólt, hogy a hatékonyság, az ellenőrzés és a profit logikájának engedjük át a személyes, társadalmi és gazdasági döntéseket. Ugyanis ekkor az történik, hogy a technológia nem marad egyszerűen eszköz, hanem mércévé válik, amely alapján mindent megítélnek, elkezdi diktálni, hogy mi számít és mit lehet kiselejtezni, és így a teremtést a kizsákmányolás tárgyává és az emberi lényeket puszta fogaskerekekké fokozza le a minél nagyobb teljesítmény elérésének érdekében.

93. Ez a paradigma az elmúlt években gyorsan elterjedt, részben a mesterséges intelligencia, a kognitív tudomány, a nanotechnológia, a robotika és a biotechnológia terjeszkedése által. Önmagukban ezek az innovációk nagyban szolgálhatják az emberi fejlődést és közös otthonunk gondozását, de éppen a hatalmuk miatt siettethetik a technokrata paradigma kiterjesztését, és ezért helyes alkalmazásukhoz új spirituális, etikai és politikai keretre van szükség. A nagyobb hatalom nem feltétlenül jelent valami jobbat. Ebben a tekintetben Romano Guardini szavai továbbra is relevánsak: „A kortárs embert nem képezték ki arra, hogy jól használja a hatalmat."

94. Az emberiség saját hatalma áldozatává válásának veszélyét már VI. Szent Pál is felismerte, aki arra figyelmeztetett, hogy „a legkülönlegesebb tudományos fejlődés, a legmegdöbbentőbb technikai bravúrok és a legcsodálatosabb gazdasági növekedés, hacsak nem kíséri hiteles erkölcsi és társadalmi fejlődés, hosszú távon az ember ellen fog fordulni".

Plébániánk hírei

Szentmisék

hétfő-kedd-szerda-csütörtök-péntek-szombat 17.00
vasárnap 10.00 és18.00 (angol nyelvű)

Folyamatos szentségimádást tartunk a templomban
9.00 és 22.00 óra között.

PLÉBÁNIÁNK RENDSZERES PROGRAMJAI
szeptembertől

Hétfő	18.00	Felnőtt katekézis
Kedd	17.00	Elváltak és Egyedül Maradtak szentmiséje (havonta első kedden) és találkozója a Szent Kinga teremben
Szerda	15.45	Karitász hittan (a konkrét dátumok szórólapokon)
Péntek	15.00	Engesztelő imaóra a hazáért
	16.00	Rózsafüzér
	16.30	Vesperás
	18.00	Szent József Férfikör (minden második héten)

Októberben hétköznapokon a szentmise előtt, 16.30-tól a rózsafüzért imádkozzuk.

Gyóntatás: vasárnap 9.00-9.50

Lelki tanácsadás egyeztetés szerint
bitter.belvarosiplebania@gmail.com
30 591 2601

PESTI FŐTEMPLOM

Spirituális közösségi lap

XIII. évf. 71. szám

A Belvárosi Nagyboldogasszony Főplébánia lapja

Kiadja:
a
Belvárosi Főplébánia

Felelős kiadó:
Dr. Osztie Zoltán

Szerkesztő:
Bitter Lajos

Munkatársak:

Csorba Gábor
Dr. Kerényi Lajos
Kiss Antal
Schall Tamás
Zöldyné Szita Erzsébet

Korrektúra:
Faga-Nagy Mária

Szerkesztőség:

Budapest 1056 Március 15. tér 2.
bitter.belvarosiplebania@gmail.com

Megjelenik:
12 oldalon

PESTI FŐTEMPLOM

SPIRITUÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

XIII. évfolyam 71. szám *2026. október*

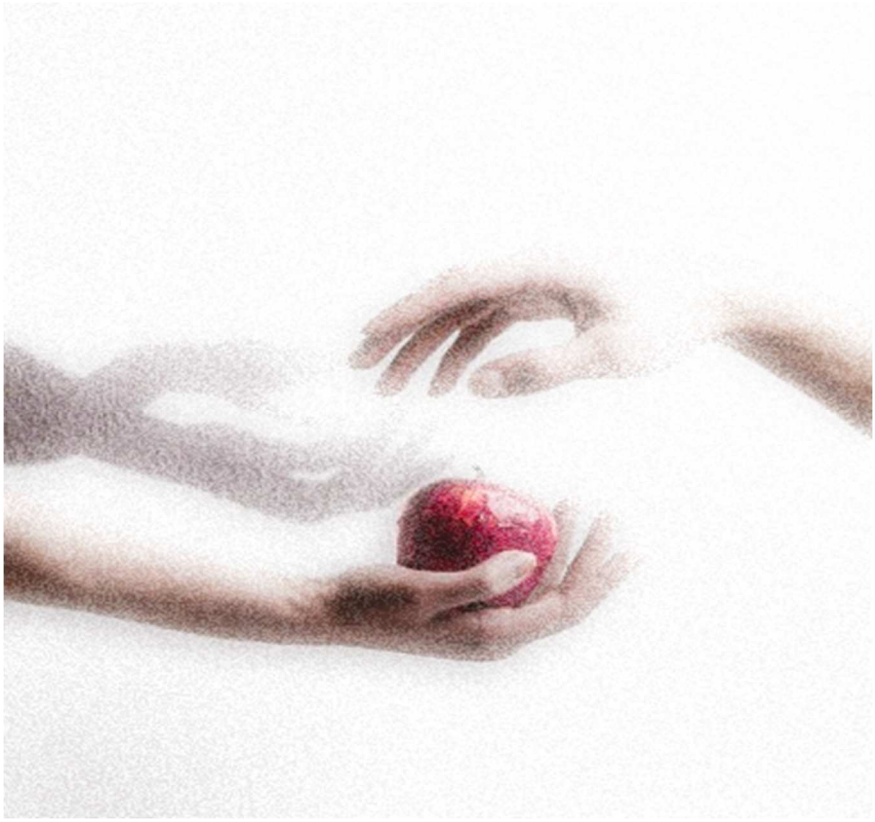

Tartalom

- Nagyszerű emberségünk
- Ki az ember?
- Októberi fénysugár
- A legnagyobb kincs
- Háromféle lelkület
- A régi mint új
- Kövek, fórumok, szamarak
- Leó pápa beszédei
- Életem tartozéka

BELVÁROSI NAGYBOLDOGASSZONY FŐPLÉBÁNIA

1056 Budapest, Március 15. tér 2. T: 318 3108 belvarosiplebania@gmail.com

Nagyszerű emberségünk

Örömünkre megjelent magyar fordításban is XIV. Leó pápánk új enciklikája, amely – beszédesen – a „Nagyszerű emberség” szavakkal kezdődik. Témája „az emberi személy védelme a mesterséges intelligencia korában”.

Már a cím is sokatmondó, melyben két állítás van. Egyrészt az emberi személy támadásoknak van kitéve, ezért védelemre szorul. Ezeknek tanúi és elszenvedő alanyai vagyunk. Fogantatásunk pillanatától az e világból való távozásunkig (halálunkig) folyamatos veszélyben élünk. Gondoljuk meg az állítás valóságát: napjainkra az ember számára legveszélyesebb hely az anyaméh. A világháborúk tömegmészárlásaihoz hasonló méretű gyilkolás folyik a magzatelhajtás révén. De nem kevésbé veszélyes és pusztító a gender ideológia és az LMBTQ program keresztülvitele például az oktatási intézményekben. Lássuk meg a gyerekek nemi identitásába történő bevezetésének problémáját. Ma többségében nem a szülők végzik el az ezzel kapcsolatos kötelességüket, hanem a kortárs csoportok, az internet irányítói, vagy éppenséggel magukra vannak hagyva a témában. Ismerjük a meddőség terjedését és az ezzel kapcsolatos megoldási kísérleteket, amelyek a legtöbb esetben emberellenesek. Tisztában vagyunk azzal, hogy az élet egyéb helyzeteiben sem kapja meg az ember a neki járó tiszteletet. Egyebek között szembe kell néznünk a háborúk közepette emberi méltóságukban megalázott, ellehetetlenült helyzetben élők sorsával (leginkább Kárpátalján). Végül tekintsük az öregkorban kiszolgáltatott helyzetben élőket. Sorolhatnánk tovább az élet válsághelyzeteiben élők segítségre szorultságát. Nem véletlenül hoztuk létre a „Jó, hogy vagy!” életvédők szövetségét, mely az emberi személy méltóságának képviseletét tűzte zászlajára, és egységbe vonja az ezen a területen dolgozó szervezeteket és személyeket. Kérem, nézzék meg a Szövetség internetes felületeit!

Az enciklika másik állítása szerint a mesterséges intelligencia kora itt van. Nem jövőbeli, hanem jelen valóság, az életünk mindennapjaiban meghatározó tényező. Használata nélkül – nem is lassan – mindennapjaink nehézzé válnak, segítségre szorulunk, majd lemaradunk. Lehetőséget kínál, ugyanakkor óriási veszélyeket rejt, egyelőre beláthatatlan következményekkel jár. Már az elnevezése is téves, hiszen a szóhasználatban „intelligens”, személyes tűnik. Nem az! A programozás szerint még érzelmeket is mutat, melyeket képes partnerként feltüntetni. Sok fiatal már ebben a kapcsolatban él. Nem személyes viszonyaiban, hanem a géppel kommunikál, következésképpen elszigetelődik, elmagányosodik. Fölvetődött már az is, hogy közreműködésével szentgyónást lehessen végezni. Abszurd ötlet, éppen a személyesség, így az emberi méltóság lábbal tiprása. Lelkiismeretvizsgálatot, bűnbánatot, megtérést, megújult Isten-kapcsolatot a gép nem tud végrehajtani, sem szolgálni. Iszonyúan megnöveli az életvitelünk már-már amúgy is elviselhetetlen tempóját. Ráadásul működtetése olyan energiaigényt támaszt, amit nem tudnak az egyes államok kielégíteni. Az Egyesült Királyság (Anglia) teljes, éves energiafogyasztására van szükség a fedezetéhez. Szempontként említik a szakértők, hogy a fejlesztés hihetetlen ütemben zajlik. Az egyes országok nem fognak leállni, vagy határt szabni, sem a kutatás, sem a fölhasználás terén, mert fölfogásuk szerint nem maradhatnak le a többi kutatásokban résztvevő országokkal szemben. Külön rendszere van Amerikának, Kínának, Európának…

Milyen világ alakul körülöttünk? Az Egyház küldetése, hogy védje, képviselje a személyességet, az emberi személy méltóságát, az imádságos Isten-kapcsolatot, az élet értelmének evidenciáját, a kutatás és eredményei fölhasználásának határait az ember javára, az elszemélytelenedés ellen küzdjön, a közösségeket építse és működtesse, a személyes jelenlét alkalmait teremtse meg és – amint a Szentatya részletesen kifejti – „a szeretet civilizációját építse”.

A Szentatya üzenetének leginkább reményt keltő üzenete, hogy a Teremtő Isten, mennyei Atyánk nagyszerű hivatásra hívta életbe az embert. Méltóságra emelte, amikor képére és hasonlatosságára alkotta meg. Ne adjuk föl az Isten alkotta rendet, ne tagadjuk meg küldetésünket, ne alázzuk meg önmagunkat, hanem – Jézus mintájára – hordozzuk és bontakoztassuk ki „nagyszerű emberségünket”!

Kérem, hogy olvassuk el az enciklikát, hogy tájékozottak legyünk korunk kihívásai terén és követni tudjuk azokat a folyamatokat, amelyek meghatározzák egyéni és közösségi életünket, valamint kijelölik küldetésünk területeit. A dokumentum megvásárolható a Szent István Társulat kiadásában.

Dr. Osztie Zoltán plébános

Az emberi létezés egyetlen dimenziójának abszolút szintre emelése veszélyes. Kaotikus állapotokat nem csak a hiány, a szűkösség okoz, de az ellenőrizetlen növekedés is az elszegényedés forrása lehet. Így az intelligencia (értelem), amikor abszolúttá válik, rátelepszik és elnyomja az élet más alapvető dimenzióit, például a szeretetet, az érzelmet, az akaratot, az elkötelezettséget az odaadást, vagyis az emberi kapcsolatokat. (Magnifica humanitas 113.)

Ki az ember?

Amikor az ember szembesül különböző testi, lelki panaszaival, aggodalmaival, bajaival, szorongásaival – és kinek az életében ne lennének ilyenek –, melyek „jól-létét” akadályozzák, természetesen szeretne megszabadulni ezektől, és orvoshoz, esetleg pszichológushoz fordul. A panaszok hátterében gyakran lelki folyamatok húzódnak meg, például aktuális élethelyzet, gyermekkori traumák, amelyek a tudat alatt működve fejtik ki hatásukat. Amennyiben ezek tudatossá válnak, akkor maga az a tény, hogy a probléma oka napvilágra kerül, adott esetben jelentheti annak orvoslását, de fordítottja is lehetséges, és valamilyen kövonalazatlan, homályos üresség, aggodalomérzés válik dominánssá. Ez azt jelentheti, hogy válaszadásra vagyunk hivatottak a kérdésben: mi az élet értelme? Ugyanis erre még nincs igazi válaszunk. Ebben az esetben nem a mi okból –, hanem a „mi célból aggódunk?” kérdést kell feltenni. Mi a fő célunk? Ezt a kérdést teszi fel az egyik pszichológiai módszer, amelyik ahhoz az adottságunkhoz próbál irányítani, amely minden emberben megvan, mindig ép, és arra szólít bennünket, hogy szabadon, a célt szem előtt tartva vegyünk részt saját életünkben, majd annak lassú és végső elmúlásában. Ennek a célnak a veszélybe kerülése okozhatja igazi aggodalmunkat.

Valójában életünk értelmességéről, méghozzá végső értelmességéről van szó. Az említett adottságot a pszichológia a mindig ép, transzmorbid személyiségmagnak nevezi, „amelyben” megjelenik a szabadság és az értelemfelismerés szempontja, ugyanakkor azonban a személyes tagadás és öngátlás lehetősége is. A transzmorbid, sérthetetlen szellemi fórum bizonyos kérdéseket és válaszokat képes „önmagukban is érvényesnek” elismerni, ezért az ember, mint személyiség – ha hagyja – megszólítható. Ez a pszichológiai módszer a logoterápia, amely az élet értelmességének kérdését veti fel, mint a terápia alapkérdését. Feltárhatja, hogy egy adott ember esetében a „jól-lét” hiányának oka az élet végső értelmességébe vetett bizalom hiánya. Ennél sokkal többet nem mondhat, mert a továbbiakban már egy másik tudomány, a teológia illetékes.

Felmerülhet a kérdés, hogy a „transzmorbid személyiségmag” fogalom összevethető-e a teológiai személyfogalommal? Nem, mert a pszichológiának nem dolga a teológiai szemlélet, de végül is kimondja: „a transzmorbid személyiségmag az ember sérthetetlen szellemi rétege, a megismételhetetlen, egyszeri személy hordozója”. Tehát nem maga a megismételhetetlen emberi személy, hanem annak „hordozója”.

Három olyan fogalmunk van, amelyeket tisztáznunk kell ahhoz, hogy tudjuk, mit jelölnek a pszichológiában, ill. a teológiában, és ezek hogyan viszonyulnak egymáshoz. Annál is inkább mivel ezek a fogalmak gyakran szinonimaként jelennek meg. Nem kevesebbről van szó, mint az emberről, Istenről, az ember immanens (világon belüli) és transzcendens (világon túlnyúló) végső céljáról, annak elfogadásáról vagy tagadásáról, a keresztény kinyilatkoztatás szívéről. Ezek: az „én”, a „személyiség” és a „személy”.

A pszichológia többféle énről beszél (ideális én, reális én, fantázia én, prezentált én, tükör én, hamis én), ugyanakkor elismeri a nyilvánvaló tényt, hogy az „én” egész életünk során változatlan, vagyis énünk magja egy velünk született entitás. Az „énnek” pedig pszichológiai és spirituális dimenziója van, melyek részben átfedik egymást, és ez a sajátossága a pszichofizikai és társadalmi meghatározottságok mellett – a transzcendensre irányuló nyitottsága miatt – döntésre ad lehetőséget.

A személyiség szó alatt a pszichológia pszichofizikai rendszerek szerveződését érti az egyénen belül, amelyek meghatározzák a gondolkodást és a viselkedést. A személy szónak nincs konkrét elkülönülő tartalma a pszichológiában, illetve – ahogy fentebb említettük – „rejtőzködően” jelenik meg: mint az ember sérthetetlen szellemi rétege, a transzmorbid személyiségmag által hordozott szellemi valóság. Hogy miféle valóságról lehet szó, arról a pszichológia – helyesen – nem nyilatkozik.

A teológia nyelvén világosan beszélhetünk. A kiindulópont egy igen egyszerű kérdés: mi következik az emberi mivoltra nézve abból, amit megtestesülésnek hívunk, vagyis abból, hogy Jézus Krisztus egyszerre valóságos Isten és valóságos ember, egy személyben? Az következik, hogy miután Jézus Krisztus valóságos Isten és valóságos ember egy személyben, az emberről, mint megismételhetetlen egyszeri személyről csak Istenre vonatkoztatottságában beszélhetünk. Tehát az ember egyszeriségének legbelsőbb lényege, a személye – képben kifejezve – „üres” lenne Isten nélkül, vagyis nem is lenne ember, esetleg nagyon értelmes állat vagy gép, olyan, mint a mesterséges intelligencia, aminek elszabadulása a poszthumanizmus és a transzhumanizmus luciferi perspektívájában éppen a személyt, és így az ember igazi emberségének alapvető dimenzióit, a szeretetet, az érzelmet, az akaratot, az elkötelezettséget és az odaadást, vagyis az emberi kapcsolatokat szegényíti el. (Vö. XIV. Leó pápa Magnifica humanitas enciklika).

A „személy” kizárólagosan keresztény teológiai fogalom, ugyanakkor minden ember személy. Az ismeret forrása a kinyilatkoztatás és a hit, a hitben viszont kézzelfogható bizonyíték van: maga az ember. Bármilyen tudomány jelölhet ezzel a szóval valamilyen emberi jelenséget, de az nem az a személy, akiről a teológia beszél, akik mi emberek vagyunk.

A lelki szenvedésnek valódi oka lehet a cél hiánya. S ha van végső cél, akkor már nem is valami más közvetlen ok megszüntetése – amely, ha lehetséges, akkor szükséges is – vezet eredményre, nem is a feldolgozás, hanem a túllépés. Nem a pszichológia egyébként legális és szükséges céljai, nemcsak az egyén jól-léte, „önmegvalósítása”, hanem az ember túllépése önmagán, ami az életben lehetséges, de alapvetően befejezhetetlen folyamat. A befejezettség teológiai neve: üdvösség.

Tehát és végül, ha a kereszténység életalakító szerepét, az élethez és halálhoz való viszonyát pszichológiai nyelven fejezzük ki, akkor tudomásul vehetjük, hogy a testi (biológiai), lelki (pszichológiai) és a környezeti, társadalmi (szociológiai) hatások együttesen meghatározzák az ember természetes helyzetét, amivel kapcsolatban – helyesen – a személyiség szót használjuk. A szellemi személyünk, aki (és nem: ami) testünktől – személyiségünktől – elválaszthatatlan halálunkig, a mindezekhez való viszonyulásunk, a transzmorbid személyiségmag mögött van (azt is mondhatnánk: „ott sóhajtozik ki nem mondható szavakkal a lélek”), és ha hagyjuk és akarjuk, átalakítja viszonyulásunkat életünkhöz és halálunkhoz. A problémával, bajjal, betegséggel, szenvedéssel és persze végül a halállal, vagyis a belső és külső körülményekkel kapcsolatos álláspontunk kialakításában a személyiségünknek főszerepe van, de mögötte rejlik az igazi legvégső fórum, aki akár közvetetten, akár közvetlenül felteszi az utolsó kérdést. Ez azt jelenti, hogy hitben hozzuk meg a végső választ, ami minél előbb és mindenekelőtt a cél. De azért az az ismeret, hogy az emberi személy értelmezése kizárólag teológiai nézőpontból lehetséges, a bizonytalanok, a kulturkeresztények, az „éjfélimisés” keresztények, a nem hívők, a kételkedők, a tagadók, az aggódók számára felhívást jelenthet, mert agnosztikus „tartózkodás”, kitalált isten nincs. Kegyelem van és feltámadás.

BL

Októberi fénysugár

Októbernek szépsége van: a gyengülő nap minden sugarát kihasználja, hogy tovább szépítse az ősz egyébként is nagyszerű színpompáját: azt a tarka ruhát, amit a természet magára ölt. Ebben az őszi napsugárban Máriára gondolunk mint a Rózsafüzér Királynőjére és a Magyarok Nagyasszonyára. Égi Édesanyánk minden nap kéri a rózsafüzér imádságot, ezt a hónapot pedig különösen is a rózsafüzérnek szenteljük.

A rózsafüzér imádság mindnyájunkat Krisztus titkainak átelmélkedésére késztet a Boldogságos Szűz Mária vezetésével, aki egyedülálló módon részese volt Isten Fia születésének, működésének, szenvedésének és dicsőséges feltámadásának.

Szűz Mária rózsafüzére olyan imádság, amely részeinek egyszerűségében az egész evangéliumi üzenet mélysége nyilvánul meg. Maga a Szent Szűz bátorított bennünket jelenései alkalmával, hogy imádkozzuk ezt az imádságot. „Mondjátok el a rózsafüzért minden nap, hogy elnyerjétek a világ békéjét és a háború végét”. 1917 május 13-án, első jelenése alkalmával kérte ezt Fatimában, ahol „a Rózsafüzér Királynőjeként” jelent meg.

A rózsafüzér hatékony fegyver. Használjuk bizalommal, és elcsodálkozunk az eredményeitől! Mindent ki lehet imádkozni, és mindenkit be lehet imádkozni. A rózsafüzér imádság útján Krisztus egész szeretetét megtaláljuk. Erőt kapunk, hogy Isten akaratát tökéletesen teljesíteni tudjuk; hogy embertársaink szolgálatára legyünk.

Október lenyűgözően szép, mert nap mint nap milliók szívéből, az ajkakon át száll a köszöntés Máriához: Üdvözlégy… és száll a kérés: Asszonyunk Szűz Mária… Senki a világon nem tudja úgy köszönteni és kérni Máriát, mint mi, magyarok. Sajátos jogon, sajátos történelmi háttérrel-tapasztalattal, sajátos lelkülettel.

És mindig van annyi imádkozó magyar: „üdvözlégymáriás”-, „asszonyunkszűzmáriás” magyar, amennyi elégségesnek tűnik annak biztosítására, hogy a nemzetnek-, a hazának jövője legyen a Szent Korona jogarának kiterjedésében.

Asszonyunk, Szűz Mária! Sajátos jogon, sajátos történelmi háttérrel-tapasztalattal, sajátos lelkülettel. S ebben a „sajátos”- ban benne van Szent István királyunk többször megismételt önfelajánlása, végül a Szent Korona és ezzel az ország Szűz Mária tulajdonába való átadása. Nemcsak az ország, hanem az ország népe is! Magyar vagyok, Mária tulajdona vagyok, hazám Mária országa. Mindszenty bíboros úr hívta fel a figyelmet: „Csodálatos fonala a magyar történelemnek a Mária-tisztelet.

Ahogy a Duna kiemelkedik vízhálózatunkból, úgy emelkedik ki szélességével a Mária-tisztelet a történelmünket átjáró sok egyéb szellemi, lelki folyamból."

A jelenre pedig: „Most kell nekünk módot adnunk a Nagyasszonynak hívő magatartásunkkal, kitartó és egyetemes esengésünkkel arra, hogy megmutathassa: pártfogása segíthet, és édesanyánk ma is." Hívő magatartásunkkal: Krisztust megvallva és hirdetve az élet minden területén! A hazafiasság igazi talaja csakis a komolyan megélt keresztény hit lehet.

Szent István, első királyunk rendelésének kikristályosodása, hogy Szűzanyánkat Nagyasszonyunknak és Patrónánknak tudjuk. Élete művének betetőzéseként a Nagyasszonynak ajánlja föl fiatal, még csak alig alakuló keresztény országát.

A mai magyar embernek, ez az esemény már szinte semmit nem mond. A valamikori fiatal katolikusoknak mint kedves nemzeti emlék, mint jámbor legenda ott él ugyan még valahol a lelke mélyén, de a szentistváni tett jelképi tartalma és eszmei jelentősége kiveszett legtöbbnek szívéből. Az iskolák semlegessége nem csak az élő hitet és erkölcsöt, hanem a nemzeti érzést is legfőbb ellenségének tekinti.

Szent Ágoston mondta egy alkalommal: magasabb eszmei célok nélkül az államok nem egyebek rablóbandáknál. Az ilyen államokban nem a pénz hiányzik, nem is az eszközök, vagy éppen az élelmiszer, sokkal inkább az emberiesség, a becsület, a tisztakezűség, az önzetlenség. Nem beszélve az őszinteségről és igazságérzetről. A családi élet is üzletté és számítássá válik, az önzés és kiélés helyévé. S mihelyt az önzés úgy kívánja, aggálytalanul szét lehet dönteni, még ha belepusztul is a gyermek, a másik fél, s a nemzet maga.

Ha ma körülnézünk szép hazánkban, van-e torkot fojtogatóbb és szívet szorongatóbb jelenség, mint a testi-lelki, anyagi és szellemi környezetszennyezés? A gyűlölködés, megosztottság, szeretetlenség!

Vajon meg tudunk-e állni ezen a sátáni csúszdán, amelyen Mécs László szavai szerint „az Ember: sárkánymagból sarjadt fattya véres rögnek elfeledte, hogy az arca régen Krisztus arca volt." És ki hallja meg ma a számonkérő lelkiismeret szavát Sík Sándor szavaival: „Embernyi ember vagytok-e? Embernyomokat hagytok-e?" Olyan vészes eltájolódásban élünk már, hogy ma félelmetesebben dörömböl a még érző szív ajtaján ugyancsak Mécs László szava: „Ha a mérték tönkrement, senki-semmi meg nem ment"!

A mérték: Jézus Krisztus, aki „fogantatott Szentlélektől, született Szűz Máriától". És a gyilkos testi-lelki szennyeződés nem szüntethető meg más eszközökkel, csak, amit az imádkozó magyarok tesznek, új életet és új lelket, tiszta vizet és tiszta levegőt árasztó erkölcsi vállalásaikban.

Napjainkban fénylő jelként ragyog Magyarok Nagyasszonyának alakja. Az a tény, hogy vagyunk egypáran, akik hiszünk abban, amit első királyunk ránk hagyományozott: hogy az Istenember édesanyjának keze állandóan rajtunk pihen; és nekünk többre kell törekednünk, mint a megélhetés bármi úton való biztosítása, az érdekek és ösztönök és hangulatok által való ide-oda hányattatására, a nemzet konzumidiótává süllyesztésére.

Mindszenty bíboros úrral együtt valljuk: „A mi eszményünk egy olyan Magyarország megteremtése, amelynek alapja a valláserkölcs, támasza a nemzeti érzés, ifjai és leányai pedig hívők és magyarok." Ezért ma Magyarországon gyakorló katolikusnak lenni a legnagyobb hazafias, nemzetmentő tett.

A Magyarok Nagyasszonya útitársunk életünk ösvényein. Kérjük, vezessen minket, nehogy az elképedő siránkozás túláradjon ajkunkon, nehogy a csüggedés legyőzze a cselekvést, befagyassza a lelkesedést, a múlt súlya megakadályozza, hogy hitelt adjunk a jövőnek! De bátrak legyünk hinni, és megvallani hitünket; cselekedni a hit erejében, élve a szeretet életét, mely Isten országát bontja ki közöttünk!

A Boldogságos Szűz Mária, Nagyasszonyunk és Patrónánk oltalma alatt áldott legyen Magyarország, békében, örömben és jólétben; mi pedig élő hittel hűségesen, elköteleződve, áldva magasztaljuk az élő Istent, köszönetet mondva Égi Édesanyánknak!

Schall Tamás atya

A Szent Kinga Körben is a legnagyobb kincs az Istenre fókuszáló, közösséget megélő ember

„Férje halála után Szent Kinga az ószandeci kolostor apátnője lett. A kolostort a tatárok földúlták, és Kingának 63 évesen az újjáépítés munkáját kellett irányítania" – olvashatjuk életrajzában.

A Szent Kinga Kör tagjaiként, névadónkhoz híven, a szenior korba lépve is, egyházi közösségünkkel, közösségünkért aktívan együttműködve találkozunk kéthetente.

A Kör életébe, lelkiségébe és terveibe jelentős változást hozott az a szándék, hogy a jelenkori kultúra, társadalom, személyes kapcsolatok állandó kritikája és személyes frusztráció helyett továbblépjünk egy cselekvő életmód irányába.

Néhány éve Rod Dreher „Szent Benedek válaszútján” c. műve mentén feltártuk, hogy mi az, ami minket leginkább elkeserít, félelemmel tölt el. Az ijesztő tendenciák azóta csak erősödtek. Korának fenyegető káoszára jó példaként állt előttünk Szent Benedek válasza.

Négy témában mi is elhatározást tettünk, és ezekre rendszeresen visszatértünk:
ima: engedjük be Istent az életünkbe,
munka: Istennek szentelve végezzük,
közösség: odaadóan, ne program fogyasztói lelkületel kapcsolódjunk egymáshoz,
olvasás: elmélyülten, igényes szövegeket vegyünk kézbe.

Azt is megnéztük, mit tettek eleink ezeken a területeken, milyen tapasztalatunk van, amit megélni és továbbadni érdemes. Ezekre fókuszálva tudott csoportunkból egyre inkább közösség alakulni. Az ima szerves része összejöveteleinknek, még nyilvános helyen is. Az evangéliummal való imát különösen is gyakoroljuk, ez segít egymás hitének erősítésében is.

Őseink hozzáállása a munkához, annak méltósága segít ellenáramban maradni a fogyasztói társadalomban.

Olvasásélményeinket megosztjuk, buzdítjuk egymást arra, hogy ne engedjünk a digitális huzalozás csábításának. Egyéb kulturális programjaink kiválasztásában is ezeket a szempontokat tartjuk fontosnak. Legutóbb Molnár C. Pálnak, templomunk oltárképe alkotójának Assisi Szent Ferenc témájú műveiről hallottunk-láttunk tárlatvezetést a Ráth Lépcső Galériában.

A közösséghez való tartozás elementáris igénye tagjainknak. Ennek építését szolgálja, hogy együtt tervezzük meg féléves menetrendünket. Ki-ki hozzáadja érdeklődését, tapasztalatát, talentumát, aktivitását. Önállóság és összetartozás segíti, hogy empátiával tudjunk egymás felé fordulni, egymást testben és lélekben erősíteni.

A közösség építésében az egymásra figyelést, párbeszédet szeretnénk gyakorolni az összejövetelek közötti időben is, találkozásokkal, élőben vagy akár telefonon. Ehhez a Szt. Kinga kör alkalmán a szeptemberi indulás óta minden alkalommal kihúzzuk valakinek a nevét és a következő találkozásig személyes kapcsolatba lépünk vele.

Bár vannak határaink, zárt összejöveteleink, de tartunk az egész egyházközségnek is nyílt alkalmakat. A közös keresztútjárás a templomban és az Öröm útja-járás a rózsakertben ebben az évben a nagyobb közösség felé nyitást mutatták már, nagy örömünkre.

Az egyházközségen belül az adventi időben a közösségek közötti találkozásra azt tervezzük, hogy feleleventjük és megéljük együtt a „Szállást keres a Szentcsalád” rítusát.

Zöldyné Szita Erzsébet

A háromféle lelkületű szolgálat

Karitász küldetésünk az emberek üdvösségének szolgálatára irányul, elsősorban tehát lelki javakat szeretnénk közvetíteni, átadni. Örök kincsek ezek, melyeket *„a moly nem rágja meg, a rozsda nem marja”* (vö. Mt 6,20). Ehhez a természetfeletti küldetéshez természetes eszközöket is latba vetünk, úgy mint pl. a tárgyi adományok, vagy a találékony segítő tevékenység.

Bizonyára sokan tapasztaltuk azt is, hogy szegényeink, gondozottjaink, akik nem tartoznak szorosan az egyházhoz, nem vallásosak, de a hozzánk való kötődéssel mégiscsak kapcsolatba kerülnek Krisztussal, éppen rajtunk keresztül. Úgy gondolják, hogyha minket ismernek, ha velünk jóban vannak, akkor ezzel biztosítják Istennel való jó kapcsolatukat is, vagy legalábbis közelebb kerülnek Hozzá. Ez igen nagy felelősség számunkra, ezért fontos kiemelni, hogy nem az a lényeg, hogy minket ismerjenek, hanem az, hogy az Urat, a Világmindenség Királyát ismerjék meg, szeressék meg Őt, hogy azután Ő is megismerje őket az utolsó órában. Alázattal végezzük tehát munkánkat és bízzunk abban, hogy Istennek minden lehetséges, Ő a szívek vizsgálója, Ő tudja, hogy kiben mi lakozik, Szentlelke pedig a szívek vezére.

Éppen ezért ne is ítélkezzünk, hanem csak bízzunk és szeressünk! *„Mert sokan lesznek az elsőkből utolsók és az utolsókból elsők.”(Lk 13,29).*

Minket, karitászosokat is érnek bőven kísértések munkánk, életünk során, akik Krisztus Királynak szolgálunk. Szent Brigitta, Európa társvédőszentjének (XIV. sz.) magánkinyilatkoztatásban az Úr háromféle lelkületű szolgálótípust mutatott be.

Mindegyik hiszi, hogy Krisztus az Isten, a mindenható, de az egyik szándéka, hogy a szolgálattal földi dolgokat, kincseket nyerjen: gazdagságot, hatalmat, hírnevet. Az Úr, a kívánságuknak megfelelően részesíti is őket ebben, de a mennyei dicsőség rovására, mert az ilyen ember el is veszíti az égi jutalmat.

A másik szolgálótípus azt gondolja, hogy Krisztus Király a szigorú bíró. Az ilyen emberek a büntetéstől való félelemmel szolgálnak, nem a mennyei dicsőség és nem az Úr iránti szeretet hajtja őket. Őket a helytelen Úrfélelem motiválja és nem az önzetlen, bizalommal teli szeretet, ők azok, akiknek a bűnbánatuk nem tud tökéletes lenni, mert nem szabadok, a büntetéstől félnek, ezért csak félszívvel szolgálnak.

A harmadik típusú szolgáló tudja, hogy az Úr Igaz Isten, igazságos és irgalmas. Nem a büntetés elkerülése végett, hanem az Isten iránti önzetlen szeretetből fakadóan szolgálnak, ez motiválja őket. Ők azok, akiknek akarata megegyezik az Úr akaratával, ezért meghallgatásra találnak.

Tegyük fel az egyházi év végén, Krisztus Király főünnepének közeledtével a kérdést magunknak: melyik szolgálók vagyunk mi? Melyikhez hasonlítunk

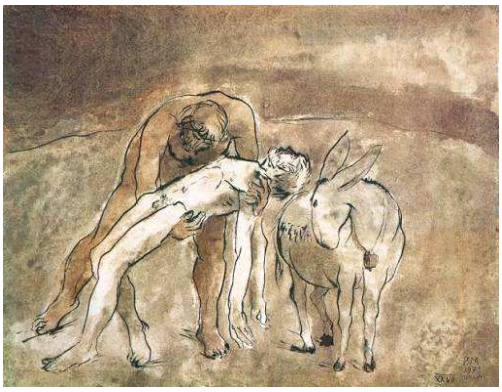

leginkább? Melyik típusból mennyi van bennünk? Félünk-e vagy bátrak, szabadok vagyunk legbelül?

Az Úr irgalmas szeretettel és igazsággal fordul felénk, mert Ő maga az Igazság és az Irgalom. Akik nem szeretik Őt, azokkal igazságos, akik szeretik Őt, azokkal irgalmas. Ezért a legnagyobb tulajdonsága Istennek az Ő irgalmassága, ahogy Szent Fausztina nővér tanította.

Szeressük tehát tiszta szívvel az Urat, a Világmindenség királyát, bátran haladjunk előre Vele! Így vágjunk bele a közelgő ádventi, karácsonyi karitászmunkánkba otthon, a családunkban, az egyházközségünkben, a szegényeink, rászorulóink körében! Önzetlen és szabad lelkülettel, alázatosan, szelíden, de bátran és határozattan végezve a munkánkat, tanúságtevői leszünk az Igaz Szeretetnek, Aki legyőzte a világot és üdvözíti a benne bízókat. *„Krisztus Király, üdvözíts minket!*
”

Csorba Gábor
állandó diakónus

A régi, mint új

XIV. Leó pápa semmi újat nem mondott Franciaországban, mert pontosan tudta, hogy ez ma a forradalmian új: a kétezer éves katolikus egyház nagy, terebélyes fájának értékei, mély gyökerei és az ágvégeken éledő megannyi fiatal hajtással. Nem szétszórt, mindig protestáló magoncok, új és új ideológiák növekedési kísérleteire való reakciókkal fárasztotta hallgatóit. Jó ütemérzékkel érkezett Franciaországba.

Arra senki sem számított, hogy az Igazság – az Evangélium – bátor kimondása maga alá temeti a hamis szabadság hazug világát. egyetlen pillanat alatt. Ugyanis kinyílt a repülőgép ajtaja, és XIV. Leó már öltözetével üzent. Főpapként, nem fehér ruhás civilként érkezett. A liturgián is használt karingben, felette a vértanúság színét, a bíbort hordozó mocétummal, és mellén Krisztus keresztjével vonult a díszsorfal előtt. Megjelenésével nem egy miniállam vezetője, hanem egy két lábbal a földön járó egyházfő, Szent Péter utódja tette tiszteletét az európai kereszténység egyik bölcsőjében.

Mik lehetnek a magyar közélet számára is fontos üzenetei? „A franciaországi katolikus egyház nagyon bölcsen kezd átalakulni egy »ellentársadalommá«, narratívájában visszautasítja a feminista- és lmbtq lobbi által előírt dogmát...” – olvashatjuk Eric Zemmour, „A misét még nem mondták el” című, nemrég magyarul is megjelent esszéjében. A katolikus filozófus, író, mintha előtanulmányt írt volna a látogatáshoz: „A kereszténységért vívott csata Európában nem lehet csak a hit csatája. Meg kell védeni a kereszténység hagyatékát Európában, ezeket az építészeti, művészeti, kulturális, jogi, politikai formákat, amelyeket meg kell őriznünk vagy helyre kell állítanunk.” Nos, XIV. Leó pápa látogatása erről (is) szólt. A Notre Dame Bazilikában ismét finom tanújelét adta a hagyományaiban gyökerező és élő egyháza melletti kiállásának. Nem valamiféle divatos imamódokkal, modern zenei betétekkel zajlott az esemény.

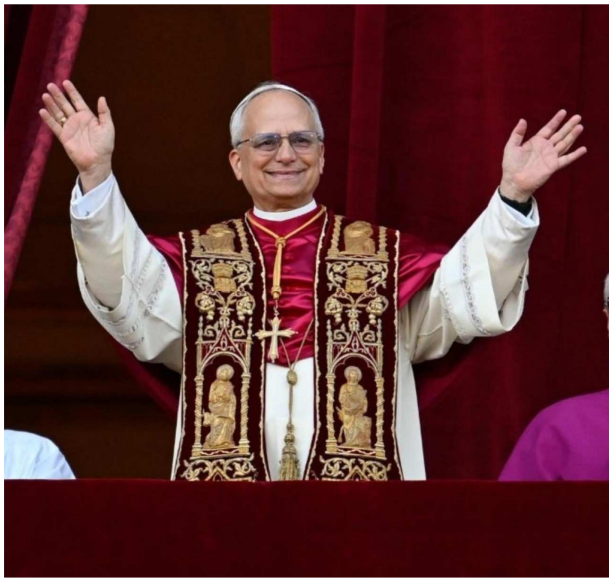

Miután néhány percre az Eucharisztia előtt adorált, vecsernyepalástban, főpapi jelvényekkel vezette az egyház hivatalos imádságát, a zsolozsmát. Az esti imaóra keretében tartotta meg tanítását. Többek közt ezt mondta, utalva a francia egyház újjászületésére is: „Ez a székesegyház azért született újjá, hogy vele együtt ti is újjászülessetek, új lendülettel törekedve az életszentségre és végezve a mindennapi küldetést. Legyetek népetek körében az egyház isteni anyaságának világos jelei: az egyház Isten szeretetéről tanúságot téve újra egységbe gyűjti és gyógyítja az emberi családot."

Két évvel ezelőtt a párizsi olimpiai megnyitó ünnepség sokakat mélységesen felháborító, olykor blaszfémikus performansza után Franciaország a Stade de France-ban egy teljesen más arcát mutatta. Nyolcvanezer, tekintetét égre emelő fiatal átlényegülten, nagy hittel volt együtt egy megrendült ágostonos szerzetessel, aki nem szégyellte könnyeit. Elérzékenyülten állt egy gyönyörű, francia szenteket bemutató, mély tanúságtételekkel lezajlott este végén az ősi ének, a Salve Regina éneklése alatt. A himnusz választása ismét üzenet volt úgy a szupermodernisták, mint a hagyományt túlhajtók felé. Van egység. A fiatalok zengték ezt, a még egyházszakadás előtt keletkezett éneket, ahogy zengik a X. Piusz közösség épp renitens konzervatívjai is templomaikban. A pápa minden liturgikus cselekményében megmutatta, nem csupán a tridenti latin misét lehet kellő mélységgel, odaadással és méltósággal ünnepelni: „Ma különösen is szembesülünk azzal, hogy korunkból mintha hiányozna a teljesség, a mélység és hiányoznának az ígéretek. Az ének, a szó és a liturgikus mozdulat nemes egyszerűsége sokak számára rést nyithat a világosságra, a béke oázisát kínálhatja egy állandó kapcsolódásban élő és zajos társadalomban." – üzente minden, a katolikus egyház liturgiáját a modernség és a kor kihívásainak való beteges megfelelési kényszerrel tevékenykedőknek. Vissza a forráshoz!

A pápa látogatásának több beszédében utalt a katolikusok közéleti kiállásának fontosságára. Nem fogadta el a Becsületrendet, nem kívánt nobilitásokkal díszvacsorázni, a lehető legtöbb időt szerette volna híveinek szánni. „A helyes laicitás tehát nem abban áll, hogy a vallást kizárjuk a közélet vagy az oktatás területéről, hanem abban, hogy azon munkálkodunk, hogy az állam és a vallási intézmények párbeszédet folytassanak egymással, és egyesítsék erőiket a közjó szolgálatában, hogy a világnak élete legyen." – tanította. Párizsi miséje előtt a Chapms-Elysées-n – mintegy szimbólikusan a fogyasztói társadalom lerolózott boltjai előtt – hívők ezrei gyóntak, papok százai álltak szó szerint helyt. Eric Zemmour pedig készítheti új esszéjét, ugyanis „A misét elmondták!" az a'la carte keresztények legnagyobb bánatára. Közel nyolcszázezren voltak rajta.

Franciaország él. A francia katolikusok élnek. Európa él és élni akar. Laus et grtaia, köszönet és hála egy oroszlánnak. Habemus papam: Leo XIV.

Kiss Antal diakónus
Katolikus Tábori Lelkészség

Kövek, fórumok, szamarak

Gyerekkoromban szinte az első istenbizonyíték volt számomra a Szentírásban szereplő érdekes epizód Jézus jeruzsálemi bevonulása előtt: „Elküldött két tanítványt a szemközti faluba, mondván: „találtok ott egy megkötött szamarat. Oldjátok el, és hozzátok ide." (Lk 19, 29-30.) A tanítványok megtalálták a szamarat. Ki tud ilyen apró dolgot egy nappal előre pontosan megmondani? – kérdeztem magamtól. Az a Jézus tehát biztosan Isten – vontam le gyerekfejjel a következtetést. Azóta már sok-sok tényező igazolja számomra Jézus isteni mivoltát. (Legtöbbet jelentenek azok a prófétai jövendölések, amelyek a gyermek Jézuson, majd a szenvedő Názáretin beteljesedtek.)

Érdekes kérdés lehet az is, miért szamárcsikót választott Jézus, hogy az vigye őt be a városba. Már sejtem a választ: mert üdvözítő tervében ott rejtőzködik szinte érthetetlen szándéka: *viteti magát. (*Mindig – kivéve a három évet, amikor Ő maga ment el igen sok helyre.) Csecsemő, majd kisgyermek korában vitték a szülei. Amikor meghalt, emberek vitték be a sírba. Ránk bízza magát az oltáriszentségben. Nekünk kell Őt vinnünk, odaadnunk…

Nagyon nagy felelősség ez. Ha mi nem visszük Őt, nem beszélünk róla, nem jelenítjük meg a szentmisében, nem adjuk oda Szent Testét – más nem teszi ezt meg. Újabb kérdés: miért vonult be Jeruzsálembe hatalmas örömrivalgás közepett? *Mert nagyon szereti az embert:* a gyenge, kísértéseket szenvedő embert, aki szeretetre, igazságra, szabad így mondani: „az Istenre született".

Jézus „fórumokat" teremt arra, hogy ezt nyilvánvalóvá tegye. Nem igaz, hogy az ember teljesen romlott! Minden időben vannak, akik azon fáradoznak, hogy manipulálják az embert, hogy elvegyék személyiségét, géppé, eszközzé, rabszolgává alacsonyítsák. Jézus ünnepet rendez, ahol önmaga valójában mosolyogva megjelenik. Ott az ember újra ember lesz. Nem kell félnie, hogy becsapják.

Jézus nem kérdezte az aggódó kafarnaumi századostól szemrehányóan: „Miért nem vigyáztál rá?" Azt mondta: *„Megyek és meggyógyítom"*. Ezt a szerető szívű Jézust kell elvinnünk, megjelenítenünk sok-sok fórumon: a családban, munkahelyünkön, templomban, hittanórákon, és a médiumokban. Fel kell szabadítanunk az ember lelkében a beléoltott, ősi, isteni szépet. Hadd merjen örülni, merjen remélni, merjen önmaga lenni, merjen hinni, Istent imádni és dicsérni!

Egyre nagyobb lett a tömeg ott, a jeruzsálemi utcán. Lelkesedésük azt mutatta, hogy a világnak Krisztus kell. Azonban ott, és akkor is, mint azóta is, annyi nemes törekvést, gorombán kudarcra akarnak ítélni. Az történt, hogy az egyik útkereszteződésnél néhány ember előlépett, megállították a szamarat, majd ezt ordították Jézus felé: „Hallgattasd el őket! – Olyanok lehettek ezek a hőbörgők, mint a „feszítsd meg!"-et kiáltók, a hittan- és erkölcstanoktatást teljesen megszűntetni akarók, a krisztusi eszméket a társadalom életéből és Európa emlékezetéből kitörölni szándékozók.

Jézus nyugodtan válaszolt nekik: Ha ők nem szólhatnak, akkor a kövek fognak kiabálni Istenről, igazságról, az örök életről, a szeretet végső győzelméről. Micsoda prófécia volt ez! Megéltük a szervezett istentelenséget. A leggorombább eszközökkel vélték elhallgattatni Jézust!

Tizennyolc éves koromban, érettségi előtt a frontra kerültem, majd a Dnyeperen túlra vittek az oroszok egy szénbányába. Mi, lelkes fiúk Jézus fórumait, a „köveket" úgy teremtettük meg, hogy a bányában, a felszíni munkán kis feszületet hordtunk cérnaszálon a nyakunkban. Kisgyerekek szaladtak oda, a nagy és istentelen Szovjetunió közepén, és csókolgatták keresztjeinket, könnyezve mondogatván: „Krisztosz, Krisztosz!..." Orosz katonák tettek hitvallást. Úgy, csendesen.

Bizony, nagyon kellenek a „megszólaló kövek", a Jézust bátran megjelenítő fórumok, emberek, papok! És kellenek a „szamarak", akik alázatos egyszerűséggel elviszik Őt. Kellenek lelkes tömegek, kellenek gyerekek, akik tiszta szívükkel lelkesen közvetítik e számító, hazug, bűnös világban azt, ami tiszta, ártatlan és szent. És Őt, aki nagyon szereti az embereket.

Lajos atya

Idézetek XIV. Leó pápa franciaországi beszédeiből

„Ne veszítsük el emberségünket a mindennapi életünket elárasztó és befolyásoló „gépek paradicsomának" közepette. Sürgető feladat elménk nevelése az etikai megkülönböztetésre, amely képes felismerni azt, ami erkölcsileg jó. Ezzel kapcsolatban szeretném felidézni, hogy „egy valóban szabad társadalom nem kényszeríti ki az uniformizálást, hanem védi a lelkiismeretek sokféleségét, megakadályozza az autoriter tendenciákat és előmozdítja az etikai párbeszédet, amely gazdagítja a társadalmi szövetet."

*

„Ma különösen is szembesülünk azzal, hogy korunkból mintha hiányozna a teljesség, a mélység és hiányoznának az ígéretek. Az ének, a szó és a liturgikus mozdulat nemes egyszerűsége sokak számára rést nyithat a világosságra, a béke oázisát kínálhatja egy állandó kapcsolódásban élő és zajos társadalomban. Titeket, akik naponta ünneplitek az eucharisztiát, arra kérlek, gondoskodjatok arról, hogy a liturgikus szertartásokat mindig méltó és illő módon ünnepeljétek, ott is, ahol kisebb közösségek gyűlnek össze."

*

„Ahh□z, h□gy jól válasszat□k, tartsát□k szem előtt ezt a szemp□nt□t: a jó életet ad, s□sem veszi el az életet; a jó gondoskodik, nem magának szerez. A jó nem valamiféle szép eszme, hanem a szeretet ragyogó arca: maga Isten!

Ezért mindnyájatokat – püspököket, papokat, diakónusokat és megszentelt személyeket – arra buzdítalak, hogy ápoljátok magatokban a liturgia iránti őszinte szeretetet."

„A bábeli torony az uralom révén kikényszerített egységet jeleníti meg (vö. Ter 11,4). Ez az építmény ugyanakkor azt is feltárja, hogy minél inkább elnyom a hatalom, annál inkább meggyengül, és megmutatja embertelen arcát. (...) Bábel tornya összeomlik, kettős negatív következménnyel. Ahogyan az általa kikényszerített egység erőltetett volt, úgy az összeomlását követő sokféleség is konfliktusokkal terhes. Ma Bábel kísértése újra megjelenik a testvériség nélkül megvalósítani kívánt globalizációban, a mohó pénzügyi gyarmatosításban, az ideológiák másokra erőltetésében, mindazokban a „kapcsolatok nélküli érintkezésekben, amelyek az emberi életet kereskedelemmé fokozzák le."

*

„Ahhoz tehát, hogy megízleljük Isten közelségét és az emberi testvériséget, el kell utasítanunk azt a mohóságot, amely felemészti kapcsolatainkat anélkül, hogy adna, és dolgokkal halmoz el bennünket anélkül, hogy táplálna. Ezek a rossz erők nemcsak erőszakos formában jelentkeznek, hanem olykor megtévesztő külsőt is öltenek, mert éppen azt ígérik, amit elvesznek tőlünk: a boldogságot."

*

„Szent Bakhita arra kötelez bennünket, hogy vegyük észre azokat, akiket nem vesznek észre, szabadítsuk fel azokat, akiket ma a gazdaság és a kultúra rabszolgaságba taszít, és tartsuk tiszteletben minden testvérünk végtelen méltóságát, akikben maga Jézus kopogtat ajtónkon. Kedves barátaim, „a valóság az, hogy a keresztények számára a szegények nem szociológiai kategóriát jelentenek, hanem magát Krisztus testét."

*

„A fiataloknak azt mondom: legyen bátorságotok felelősen megélni a béke építésének küldetését szívetekben, kapcsolataitokban, családotokban, az iskolában és az egyetemen, városaitok, országaitok és egész Európa életében!
Ne engedjetek az erőszak és az elnyomás logikájának! Szeressétek az életet minden pillanatában, és ne féljetek a jövőtől!"

*

„Ne féljetek családot alapítani, gyermekeket vállalni, és védelmezni minden ember méltóságát az anyaméhben való élet első pillanatától egészen az utolsó lélegzetig! Ne féljetek fáradhatatlanul munkálkodni közösségeitek javáért, akár politikai szerepvállalással is! Legyetek közösségépítők!"

*

„Korunk hatalmas kihívásai tekintetében arra buzdítalak benneteket, kedves testvéreim, hogy bátorságról, merészségről és missziós kreativitásról tegyetek tanúságot. Ne engedjétek, hogy elbátortalanítsanak benneteket azok a hibák, következetlenségek, sőt bukások, amelyek nyomot hagytak ennek az úton járó népnek a történetén."

*

„A katolikus oktatás azonban semmiképpen sem mondhat le saját nevelési programjáról: ez egy Krisztus-központú program, mely az emberi személy teljes körű fejlődésére, minden – lelki, kulturális, értelmi, erkölcsi és társas – dimenziójának kibontakozására irányul. Ezért senki ne lepődjön meg azon, hogy minden katolikus intézményben lehetőséget kínálnak a Jézus Krisztussal való találkozásra és igéjének hallgatására. Még kevésbé szabad megtörténnie annak, hogy bármely tanulót saját osztályában kirekesztenek pusztán azért, mert hisz Jézusban."

*

„A családon belüli hitélet elmélyítése és meggyökereztetése kétségtelenül az egyik kulcsa annak, hogy megoldást találjunk számos olyan válságra, amelyen az Egyház és társadalmaink keresztülmennek. A családban tanuljuk meg ugyanis az együttélést, a másik ember tiszteletét, a különbözőség elfogadását, egymás támogatását, a nagylelkűséget, önmagunk önzetlen odaajándékozását és az áldozatkészséget."

*

„Nem véletlen, hogy a katonai kiadások növelésére irányuló ismételt felhívásokat és az ezekből fakadó döntéseket sok kormány a másik fél veszélyességével indokolja" (Üzenet a béke 59. világnapjára, 2026. január 1.). A béke előmozdítása tevékeny munkálkodást kíván. Ma fel kell tennünk magunknak a kérdést: valóban „kreatív erőfeszítéseket" teszünk-e a világbéke előmozdításáért, vagy csupán arra törekszünk, hogy „elállítsuk a háború vérzését", és jobban felkészüljünk azokra a háborúkra, amelyekről feltételezzük, hogy még előttünk állnak."

Schall Tamás
Életem tartozéka

Mint katona kezében a fegyver,
olyan enyémben a rózsafüzér,
mikor kezeim közt morzsolgatom,
a legnagyobb biztonsággal felér.

De már önmagában az a tudat,
hogy nálam van, zsebemben hordozom,
olyan nagy erővel tölt el engem,
emberi szóval ki sem mondhatom.

A titkok, melyeket imádkozom,
Megváltónk életének titkai,
ezeket szemlélve, kimondani,
hűséges követésére segít.

Mindebben Mesternőnk Szűz Mária,
Kinek életét e titkok szőtték,
Példaképünk Ő, hogyan kell hinnünk,
aki anyai oltalmával véd.

Ha a Szentolvasót imádkozzuk,
amit Szeplőtlen' Szíve tőlünk kér,
megvalósul földünkön a béke,
a bűn senki közelébe nem ér.

Életünk része lesz a szent öröm,
az Isten emberré lett érettünk,
Lélektől' fogant, Szűztől született,
hogy Szent Karácsonyt ünnepelhessünk.

Köztünk léte világosság nekünk,
szeretni és élni tanít minket,
kincset ad, mit el nem veszíthetünk,
táplálék, mindennapi kenyerünk.

De a fájdalom sem hiányozhat,
nem leszünk különbek, mint Mesterünk,
ha Ő értünk kínhalált szenvedett,
nekünk sem lehet más az életünk.

Szenvedés-, halál húsvétba hajlik,
Vele szenvedve-, halva, élhetünk,
a feltámadásunk dicsőséges,
mint a Szent Szűz, mennyekbe vétetünk.

Testvérem, Krisztus katonája vagy?
Legyen fegyvered a rózsafüzér!
Hatásos, mert ki ezt imádkozza,
az életében minden jót elér!

XIV. Leó pápa Magnifica humanitas kezdetű enciklikája
Az emberi személy védelméről a mesterséges intelligencia korában
részletek

92. Laudato Si' enciklikájában Ferenc pápa elítélte a technokrata paradigma növekvő dominanciáját a globalizált világban, vagyis azon tendencia ellen szólt, hogy a hatékonyság, az ellenőrzés és a profit logikájának engedjük át a személyes, társadalmi és gazdasági döntéseket. Ugyanis ekkor az történik, hogy a technológia nem marad egyszerűen eszköz, hanem mércévé válik, amely alapján mindent megítélnek, elkezdi diktálni, hogy mi számít és mit lehet kiselejtezni, és így a teremtést a kizsákmányolás tárgyává és az emberi lényeket puszta fogaskerekekké fokozza le a minél nagyobb teljesítmény elérésének érdekében.

93. Ez a paradigma az elmúlt években gyorsan elterjedt, részben a mesterséges intelligencia, a kognitív tudomány, a nanotechnológia, a robotika és a biotechnológia terjeszkedése által. Önmagukban ezek az innovációk nagyban szolgálhatják az emberi fejlődést és közös otthonunk gondozását, de éppen a hatalmuk miatt siettethetik a technokrata paradigma kiterjesztését, és ezért helyes alkalmazásukhoz új spirituális, etikai és politikai keretre van szükség. A nagyobb hatalom nem feltétlenül jelent valami jobbat. Ebben a tekintetben Romano Guardini szavai továbbra is relevánsak: „A kortárs embert nem képezték ki arra, hogy jól használja a hatalmat."

94. Az emberiség saját hatalma áldozatává válásának veszélyét már VI. Szent Pál is felismerte, aki arra figyelmeztetett, hogy „a legkülönlegesebb tudományos fejlődés, a legmegdöbbentőbb technikai bravúrok és a legcsodálatosabb gazdasági növekedés, hacsak nem kíséri hiteles erkölcsi és társadalmi fejlődés, hosszú távon az ember ellen fog fordulni".

Plébániánk hírei

Szentmisék

hétfő-kedd-szerda-csütörtök-péntek-szombat 17.00
vasárnap 10.00 és18.00 (angol nyelvű)

Folyamatos szentségimádást tartunk a templomban
9.00 és 22.00 óra között.

PLÉBÁNIÁNK RENDSZERES PROGRAMJAI
szeptembertől

Hétfő	18.00	Felnőtt katekézis
Kedd	17.00	Elváltak és Egyedül Maradtak szentmiséje (havonta első kedden) és találkozója a Szent Kinga teremben
Szerda	15.45	Karitász hittan (a konkrét dátumok szórólapokon)
Péntek	15.00	Engesztelő imaóra a hazáért
	16.00	Rózsafüzér
	16.30	Vesperás
	18.00	Szent József Férfikör (minden második héten)

Októberben hétköznapokon a szentmise előtt, 16.30-tól a rózsafüzért imádkozzuk.

Gyóntatás: vasárnap 9.00-9.50

Lelki tanácsadás egyeztetés szerint
bitter.belvarosiplebania@gmail.com
30 591 2601

PESTI FŐTEMPLOM

Spirituális közösségi lap

XIII. évf. 71. szám

A Belvárosi Nagyboldogasszony Főplébánia lapja

Kiadja:
a
Belvárosi Főplébánia

Felelős kiadó:
Dr. Osztie Zoltán

Szerkesztő:
Bitter Lajos

Munkatársak:

Csorba Gábor
Dr. Kerényi Lajos
Kiss Antal
Schall Tamás
Zöldyné Szita Erzsébet

Korrektúra:
Faga-Nagy Mária

Szerkesztőség:

Budapest 1056 Március 15. tér 2.
bitter.belvarosiplebania@gmail.com

Megjelenik:
12 oldalon

PESTI FŐTEMPLOM

SPIRITUÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

XIII. évfolyam 71. szám *2026. október*

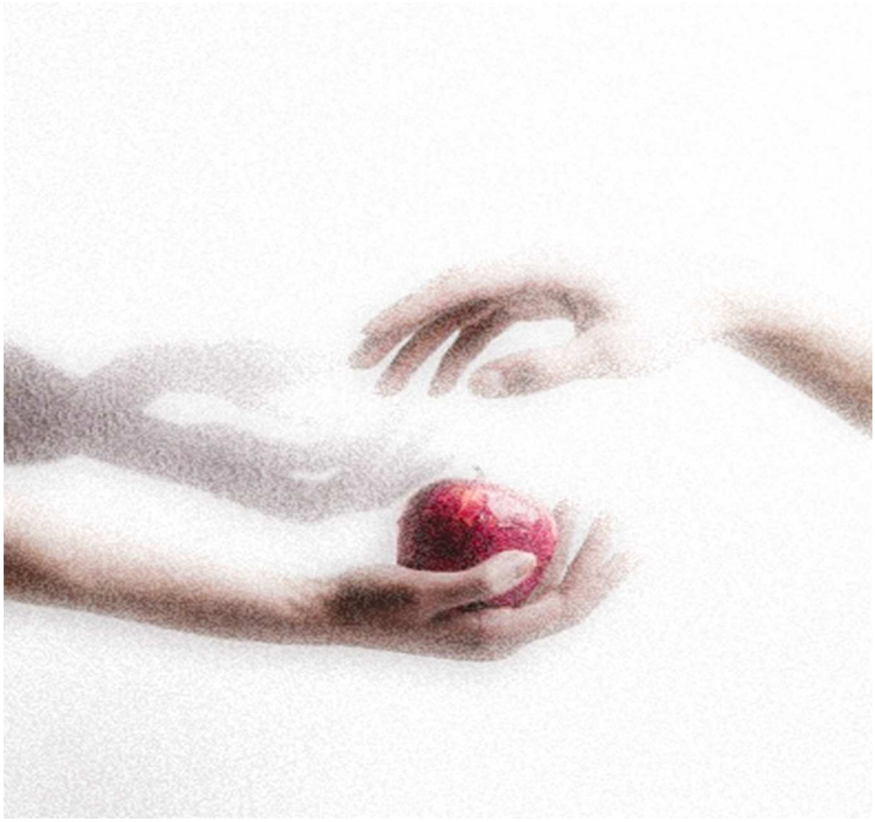

Tartalom

- Nagyszerű emberségünk
- Ki az ember?
- Októberi fénysugár
- A legnagyobb kincs
- Háromféle lelkület
- A régi mint új
- Kövek, fórumok, szamarak
- Leó pápa beszédei
- Életem tartozéka

BELVÁROSI NAGYBOLDOGASSZONY FŐPLÉBÁNIA

1056 Budapest, Március 15. tér 2. T: 318 3108 belvarosiplebania@gmail.com

Nagyszerű emberségünk

Örömünkre megjelent magyar fordításban is XIV. Leó pápánk új enciklikája, amely – beszédesen – a „Nagyszerű emberség” szavakkal kezdődik. Témája „az emberi személy védelme a mesterséges intelligencia korában”.

Már a cím is sokatmondó, melyben két állítás van. Egyrészt az emberi személy támadásoknak van kitéve, ezért védelemre szorul. Ezeknek tanúi és elszenvedő alanyai vagyunk. Fogantatásunk pillanatától az e világból való távozásunkig (halálunkig) folyamatos veszélyben élünk. Gondoljuk meg az állítás valóságát: napjainkra az ember számára legveszélyesebb hely az anyaméh. A világháborúk tömegmészárlásaihoz hasonló méretű gyilkolás folyik a magzatelhajtás révén. De nem kevésbé veszélyes és pusztító a gender ideológia és az LMBTQ program keresztülvitele például az oktatási intézményekben. Lássuk meg a gyerekek nemi identitásába történő bevezetésének problémáját. Ma többségében nem a szülők végzik el az ezzel kapcsolatos kötelességüket, hanem a kortárs csoportok, az internet irányítói, vagy éppenséggel magukra vannak hagyva a témában. Ismerjük a meddőség terjedését és az ezzel kapcsolatos megoldási kísérleteket, amelyek a legtöbb esetben emberellenesek. Tisztában vagyunk azzal, hogy az élet egyéb helyzeteiben sem kapja meg az ember a neki járó tiszteletet. Egyebek között szembe kell néznünk a háborúk közepette emberi méltóságukban megalázott, ellehetetlenült helyzetben élők sorsával (leginkább Kárpátalján). Végül tekintsük az öregkorban kiszolgáltatott helyzetben élőket. Sorolhatnánk tovább az élet válsághelyzeteiben élők segítségre szorultságát. Nem véletlenül hoztuk létre a „Jó, hogy vagy!” életvédők szövetségét, mely az emberi személy méltóságának képviseletét tűzte zászlajára, és egységbe vonja az ezen a területen dolgozó szervezeteket és személyeket. Kérem, nézzék meg a Szövetség internetes felületeit!

Az enciklika másik állítása szerint a mesterséges intelligencia kora itt van. Nem jövőbeli, hanem jelen valóság, az életünk mindennapjaiban meghatározó tényező. Használata nélkül – nem is lassan – mindennapjaink nehézzé válnak, segítségre szorulunk, majd lemaradunk. Lehetőséget kínál, ugyanakkor óriási veszélyeket rejt, egyelőre beláthatatlan következményekkel jár. Már az elnevezése is téves, hiszen a szóhasználatban „intelligens”, személyes tűnik. Nem az! A programozás szerint még érzelmeket is mutat, melyeket képes partnerként feltüntetni. Sok fiatal már ebben a kapcsolatban él. Nem személyes viszonyaiban, hanem a géppel kommunikál, következésképpen elszigetelődik, elmagányosodik. Fölvetődött már az is, hogy közreműködésével szentgyónást lehessen végezni. Abszurd ötlet, éppen a személyesség, így az emberi méltóság lábbal tiprása. Lelkiismeretvizsgálatot, bűnbánatot, megtérést, megújult Isten-kapcsolatot a gép nem tud végrehajtani, sem szolgálni. Iszonyúan megnöveli az életvitelünk már-már amúgy is elviselhetetlen tempóját. Ráadásul működtetése olyan energiaigényt támaszt, amit nem tudnak az egyes államok kielégíteni. Az Egyesült Királyság (Anglia) teljes, éves energiafogyasztására van szükség a fedezetéhez. Szempontként említik a szakértők, hogy a fejlesztés hihetetlen ütemben zajlik. Az egyes országok nem fognak leállni, vagy határt szabni, sem a kutatás, sem a fölhasználás terén, mert fölfogásuk szerint nem maradhatnak le a többi kutatásokban résztvevő országokkal szemben. Külön rendszere van Amerikának, Kínának, Európának…

Milyen világ alakul körülöttünk? Az Egyház küldetése, hogy védje, képviselje a személyességet, az emberi személy méltóságát, az imádságos Isten-kapcsolatot, az élet értelmének evidenciáját, a kutatás és eredményei fölhasználásának határait az ember javára, az elszemélytelenedés ellen küzdjön, a közösségeket építse és működtesse, a személyes jelenlét alkalmait teremtse meg és – amint a Szentatya részletesen kifejti – „a szeretet civilizációját építse”.

A Szentatya üzenetének leginkább reményt keltő üzenete, hogy a Teremtő Isten, mennyei Atyánk nagyszerű hivatásra hívta életbe az embert. Méltóságra emelte, amikor képére és hasonlatosságára alkotta meg. Ne adjuk föl az Isten alkotta rendet, ne tagadjuk meg küldetésünket, ne alázzuk meg önmagunkat, hanem – Jézus mintájára – hordozzuk és bontakoztassuk ki „nagyszerű emberségünket”!

Kérem, hogy olvassuk el az enciklikát, hogy tájékozottak legyünk korunk kihívásai terén és követni tudjuk azokat a folyamatokat, amelyek meghatározzák egyéni és közösségi életünket, valamint kijelölik küldetésünk területeit. A dokumentum megvásárolható a Szent István Társulat kiadásában.

Dr. Osztie Zoltán plébános

Az emberi létezés egyetlen dimenziójának abszolút szintre emelése veszélyes. Kaotikus állapotokat nem csak a hiány, a szűkösség okoz, de az ellenőrizetlen növekedés is az elszegényedés forrása lehet. Így az intelligencia (értelem), amikor abszolúttá válik, rátelepszik és elnyomja az élet más alapvető dimenzióit, például a szeretetet, az érzelmet, az akaratot, az elkötelezettséget az odaadást, vagyis az emberi kapcsolatokat. (Magnifica humanitas 113.)

Ki az ember?

Amikor az ember szembesül különböző testi, lelki panaszaival, aggodalmaival, bajaival, szorongásaival – és kinek az életében ne lennének ilyenek –, melyek „jól-létét” akadályozzák, természetesen szeretne megszabadulni ezektől, és orvoshoz, esetleg pszichológushoz fordul. A panaszok hátterében gyakran lelki folyamatok húzódnak meg, például aktuális élethelyzet, gyermekkori traumák, amelyek a tudat alatt működve fejtik ki hatásukat. Amennyiben ezek tudatossá válnak, akkor maga az a tény, hogy a probléma oka napvilágra kerül, adott esetben jelentheti annak orvoslását, de fordítottja is lehetséges, és valamilyen kövonalazatlan, homályos üresség, aggodalomérzés válik dominánssá. Ez azt jelentheti, hogy válaszadásra vagyunk hivatottak a kérdésben: mi az élet értelme? Ugyanis erre még nincs igazi válaszunk. Ebben az esetben nem a mi okból –, hanem a „mi célból aggódunk?” kérdést kell feltenni. Mi a fő célunk? Ezt a kérdést teszi fel az egyik pszichológiai módszer, amelyik ahhoz az adottságunkhoz próbál irányítani, amely minden emberben megvan, mindig ép, és arra szólít bennünket, hogy szabadon, a célt szem előtt tartva vegyünk részt saját életünkben, majd annak lassú és végső elmúlásában. Ennek a célnak a veszélybe kerülése okozhatja igazi aggodalmunkat.

Valójában életünk értelmességéről, méghozzá végső értelmességéről van szó. Az említett adottságot a pszichológia a mindig ép, transzmorbid személyiségmagnak nevezi, „amelyben” megjelenik a szabadság és az értelemfelismerés szempontja, ugyanakkor azonban a személyes tagadás és öngátlás lehetősége is. A transzmorbid, sérthetetlen szellemi fórum bizonyos kérdéseket és válaszokat képes „önmagukban is érvényesnek” elismerni, ezért az ember, mint személyiség – ha hagyja – megszólítható. Ez a pszichológiai módszer a logoterápia, amely az élet értelmességének kérdését veti fel, mint a terápia alapkérdését. Feltárhatja, hogy egy adott ember esetében a „jól-lét” hiányának oka az élet végső értelmességébe vetett bizalom hiánya. Ennél sokkal többet nem mondhat, mert a továbbiakban már egy másik tudomány, a teológia illetékes.

Felmerülhet a kérdés, hogy a „transzmorbid személyiségmag” fogalom összevethető-e a teológiai személyfogalommal? Nem, mert a pszichológiának nem dolga a teológiai szemlélet, de végül is kimondja: „a transzmorbid személyiségmag az ember sérthetetlen szellemi rétege, a megismételhetetlen, egyszeri személy hordozója”. Tehát nem maga a megismételhetetlen emberi személy, hanem annak „hordozója”.

Három olyan fogalmunk van, amelyeket tisztáznunk kell ahhoz, hogy tudjuk, mit jelölnek a pszichológiában, ill. a teológiában, és ezek hogyan viszonyulnak egymáshoz. Annál is inkább mivel ezek a fogalmak gyakran szinonimaként jelennek meg. Nem kevesebbről van szó, mint az emberről, Istenről, az ember immanens (világon belüli) és transzcendens (világon túlnyúló) végső céljáról, annak elfogadásáról vagy tagadásáról, a keresztény kinyilatkoztatás szívéről. Ezek: az „én”, a „személyiség” és a „személy”.

A pszichológia többféle énről beszél (ideális én, reális én, fantázia én, prezentált én, tükör én, hamis én), ugyanakkor elismeri a nyilvánvaló tényt, hogy az „én” egész életünk során változatlan, vagyis énünk magja egy velünk született entitás. Az „énnek” pedig pszichológiai és spirituális dimenziója van, melyek részben átfedik egymást, és ez a sajátossága a pszichofizikai és társadalmi meghatározottságok mellett – a transzcendensre irányuló nyitottsága miatt – döntésre ad lehetőséget.

A személyiség szó alatt a pszichológia pszichofizikai rendszerek szerveződését érti az egyénen belül, amelyek meghatározzák a gondolkodást és a viselkedést. A személy szónak nincs konkrét elkülönülő tartalma a pszichológiában, illetve – ahogy fentebb említettük – „rejtőzködően” jelenik meg: mint az ember sérthetetlen szellemi rétege, a transzmorbid személyiségmag által hordozott szellemi valóság. Hogy miféle valóságról lehet szó, arról a pszichológia – helyesen – nem nyilatkozik.

A teológia nyelvén világosan beszélhetünk. A kiindulópont egy igen egyszerű kérdés: mi következik az emberi mivoltra nézve abból, amit megtestesülésnek hívunk, vagyis abból, hogy Jézus Krisztus egyszerre valóságos Isten és valóságos ember, egy személyben? Az következik, hogy miután Jézus Krisztus valóságos Isten és valóságos ember egy személyben, az emberről, mint megismételhetetlen egyszeri személyről csak Istenre vonatkoztatottságában beszélhetünk. Tehát az ember egyszeriségének legbelsőbb lényege, a személye – képben kifejezve – „üres” lenne Isten nélkül, vagyis nem is lenne ember, esetleg nagyon értelmes állat vagy gép, olyan, mint a mesterséges intelligencia, aminek elszabadulása a poszthumanizmus és a transzhumanizmus luciferi perspektívájában éppen a személyt, és így az ember igazi emberségének alapvető dimenzióit, a szeretetet, az érzelmet, az akaratot, az elkötelezettséget és az odaadást, vagyis az emberi kapcsolatokat szegényíti el. (Vö. XIV. Leó pápa Magnifica humanitas enciklika).

A „személy” kizárólagosan keresztény teológiai fogalom, ugyanakkor minden ember személy. Az ismeret forrása a kinyilatkoztatás és a hit, a hitben viszont kézzelfogható bizonyíték van: maga az ember. Bármilyen tudomány jelölhet ezzel a szóval valamilyen emberi jelenséget, de az nem az a személy, akiről a teológia beszél, akik mi emberek vagyunk.

A lelki szenvedésnek valódi oka lehet a cél hiánya. S ha van végső cél, akkor már nem is valami más közvetlen ok megszüntetése – amely, ha lehetséges, akkor szükséges is – vezet eredményre, nem is a feldolgozás, hanem a túllépés. Nem a pszichológia egyébként legális és szükséges céljai, nemcsak az egyén jól-léte, „önmegvalósítása”, hanem az ember túllépése önmagán, ami az életben lehetséges, de alapvetően befejezhetetlen folyamat. A befejezettség teológiai neve: üdvösség.

Tehát és végül, ha a kereszténység életalakító szerepét, az élethez és halálhoz való viszonyát pszichológiai nyelven fejezzük ki, akkor tudomásul vehetjük, hogy a testi (biológiai), lelki (pszichológiai) és a környezeti, társadalmi (szociológiai) hatások együttesen meghatározzák az ember természetes helyzetét, amivel kapcsolatban – helyesen – a személyiség szót használjuk. A szellemi személyünk, aki (és nem: ami) testünktől – személyiségünktől – elválaszthatatlan halálunkig, a mindezekhez való viszonyulásunk, a transzmorbid személyiségmag mögött van (azt is mondhatnánk: „ott sóhajtozik ki nem mondható szavakkal a lélek”), és ha hagyjuk és akarjuk, átalakítja viszonyulásunkat életünkhöz és halálunkhoz. A problémával, bajjal, betegséggel, szenvedéssel és persze végül a halállal, vagyis a belső és külső körülményekkel kapcsolatos álláspontunk kialakításában a személyiségünknek főszerepe van, de mögötte rejlik az igazi legvégső fórum, aki akár közvetetten, akár közvetlenül felteszi az utolsó kérdést. Ez azt jelenti, hogy hitben hozzuk meg a végső választ, ami minél előbb és mindenekelőtt a cél. De azért az az ismeret, hogy az emberi személy értelmezése kizárólag teológiai nézőpontból lehetséges, a bizonytalanok, a kulturkeresztények, az „éjfélimisés” keresztények, a nem hívők, a kételkedők, a tagadók, az aggódók számára felhívást jelenthet, mert agnosztikus „tartózkodás”, kitalált isten nincs. Kegyelem van és feltámadás.

BL

Októberi fénysugár

Októbernek szépsége van: a gyengülő nap minden sugarát kihasználja, hogy tovább szépítse az ősz egyébként is nagyszerű színpompáját: azt a tarka ruhát, amit a természet magára ölt. Ebben az őszi napsugárban Máriára gondolunk mint a Rózsafüzér Királynőjére és a Magyarok Nagyasszonyára. Égi Édesanyánk minden nap kéri a rózsafüzér imádságot, ezt a hónapot pedig különösen is a rózsafüzérnek szenteljük.

A rózsafüzér imádság mindnyájunkat Krisztus titkainak átelmélkedésére késztet a Boldogságos Szűz Mária vezetésével, aki egyedülálló módon részese volt Isten Fia születésének, működésének, szenvedésének és dicsőséges feltámadásának.

Szűz Mária rózsafüzére olyan imádság, amely részeinek egyszerűségében az egész evangéliumi üzenet mélysége nyilvánul meg. Maga a Szent Szűz bátorított bennünket jelenései alkalmával, hogy imádkozzuk ezt az imádságot. „Mondjátok el a rózsafüzért minden nap, hogy elnyerjétek a világ békéjét és a háború végét”. 1917 május 13-án, első jelenése alkalmával kérte ezt Fatimában, ahol „a Rózsafüzér Királynőjeként” jelent meg.

A rózsafüzér hatékony fegyver. Használjuk bizalommal, és elcsodálkozunk az eredményeitől! Mindent ki lehet imádkozni, és mindenkit be lehet imádkozni. A rózsafüzér imádság útján Krisztus egész szeretetét megtaláljuk. Erőt kapunk, hogy Isten akaratát tökéletesen teljesíteni tudjuk; hogy embertársaink szolgálatára legyünk.

Október lenyűgözően szép, mert nap mint nap milliók szívéből, az ajkakon át száll a köszöntés Máriához: Üdvözlégy… és száll a kérés: Asszonyunk Szűz Mária… Senki a világon nem tudja úgy köszönteni és kérni Máriát, mint mi, magyarok. Sajátos jogon, sajátos történelmi háttérrel-tapasztalattal, sajátos lelkülettel.

És mindig van annyi imádkozó magyar: „üdvözlégymáriás”-, „asszonyunkszűzmáriás” magyar, amennyi elégségesnek tűnik annak biztosítására, hogy a nemzetnek-, a hazának jövője legyen a Szent Korona jogarának kiterjedésében.

Asszonyunk, Szűz Mária! Sajátos jogon, sajátos történelmi háttérrel-tapasztalattal, sajátos lelkülettel. S ebben a „sajátos”- ban benne van Szent István királyunk többször megismételt önfelajánlása, végül a Szent Korona és ezzel az ország Szűz Mária tulajdonába való átadása. Nemcsak az ország, hanem az ország népe is! Magyar vagyok, Mária tulajdona vagyok, hazám Mária országa. Mindszenty bíboros úr hívta fel a figyelmet: „Csodálatos fonala a magyar történelemnek a Mária-tisztelet.

Ahogy a Duna kiemelkedik vízhálózatunkból, úgy emelkedik ki szélességével a Mária-tisztelet a történelmünket átjáró sok egyéb szellemi, lelki folyamból."

A jelenre pedig: „Most kell nekünk módot adnunk a Nagyasszonynak hívő magatartásunkkal, kitartó és egyetemes esengésünkkel arra, hogy megmutathassa: pártfogása segíthet, és édesanyánk ma is." Hívő magatartásunkkal: Krisztust megvallva és hirdetve az élet minden területén! A hazafiasság igazi talaja csakis a komolyan megélt keresztény hit lehet.

Szent István, első királyunk rendelésének kikristályosodása, hogy Szűzanyánkat Nagyasszonyunknak és Patrónánknak tudjuk. Élete művének betetőzéseként a Nagyasszonynak ajánlja föl fiatal, még csak alig alakuló keresztény országát.

A mai magyar embernek, ez az esemény már szinte semmit nem mond. A valamikori fiatal katolikusoknak mint kedves nemzeti emlék, mint jámbor legenda ott él ugyan még valahol a lelke mélyén, de a szentistváni tett jelképi tartalma és eszmei jelentősége kiveszett legtöbbnek szívéből. Az iskolák semlegessége nem csak az élő hitet és erkölcsöt, hanem a nemzeti érzést is legfőbb ellenségének tekinti.

Szent Ágoston mondta egy alkalommal: magasabb eszmei célok nélkül az államok nem egyebek rablóbandáknál. Az ilyen államokban nem a pénz hiányzik, nem is az eszközök, vagy éppen az élelmiszer, sokkal inkább az emberiesség, a becsület, a tisztakezűség, az önzetlenség. Nem beszélve az őszinteségről és igazságérzetről. A családi élet is üzletté és számítássá válik, az önzés és kiélés helyévé. S mihelyt az önzés úgy kívánja, aggálytalanul szét lehet dönteni, még ha belepusztul is a gyermek, a másik fél, s a nemzet maga.

Ha ma körülnézünk szép hazánkban, van-e torkot fojtogatóbb és szívet szorongatóbb jelenség, mint a testi-lelki, anyagi és szellemi környezetszennyezés? A gyűlölködés, megosztottság, szeretetlenség!

Vajon meg tudunk-e állni ezen a sátáni csúszdán, amelyen Mécs László szavai szerint „az Ember: sárkánymagból sarjadt fattya véres rögnek elfeledte, hogy az arca régen Krisztus arca volt." És ki hallja meg ma a számonkérő lelkiismeret szavát Sík Sándor szavaival: „Embernyi ember vagytok-e? Embernyomokat hagytok-e?" Olyan vészes eltájolódásban élünk már, hogy ma félelmetesebben dörömböl a még érző szív ajtaján ugyancsak Mécs László szava: „Ha a mérték tönkrement, senki-semmi meg nem ment"!

A mérték: Jézus Krisztus, aki „fogantatott Szentlélektől, született Szűz Máriától". És a gyilkos testi-lelki szennyeződés nem szüntethető meg más eszközökkel, csak, amit az imádkozó magyarok tesznek, új életet és új lelket, tiszta vizet és tiszta levegőt árasztó erkölcsi vállalásaikban.

Napjainkban fénylő jelként ragyog Magyarok Nagyasszonyának alakja. Az a tény, hogy vagyunk egypáran, akik hiszünk abban, amit első királyunk ránk hagyományozott: hogy az Istenember édesanyjának keze állandóan rajtunk pihen; és nekünk többre kell törekednünk, mint a megélhetés bármi úton való biztosítása, az érdekek és ösztönök és hangulatok által való ide-oda hányattatására, a nemzet konzumidiótává süllyesztésére.

Mindszenty bíboros úrral együtt valljuk: „A mi eszményünk egy olyan Magyarország megteremtése, amelynek alapja a valláserkölcs, támasza a nemzeti érzés, ifjai és leányai pedig hívők és magyarok." Ezért ma Magyarországon gyakorló katolikusnak lenni a legnagyobb hazafias, nemzetmentő tett.

A Magyarok Nagyasszonya útitársunk életünk ösvényein. Kérjük, vezessen minket, nehogy az elképedő siránkozás túláradjon ajkunkon, nehogy a csüggedés legyőzze a cselekvést, befagyassza a lelkesedést, a múlt súlya megakadályozza, hogy hitelt adjunk a jövőnek! De bátrak legyünk hinni, és megvallani hitünket; cselekedni a hit erejében, élve a szeretet életét, mely Isten országát bontja ki közöttünk!

A Boldogságos Szűz Mária, Nagyasszonyunk és Patrónánk oltalma alatt áldott legyen Magyarország, békében, örömben és jólétben; mi pedig élő hittel hűségesen, elköteleződve, áldva magasztaljuk az élő Istent, köszönetet mondva Égi Édesanyánknak!

Schall Tamás atya

A Szent Kinga Körben is a legnagyobb kincs az Istenre fókuszáló, közösséget megélő ember

„Férje halála után Szent Kinga az ószandeci kolostor apátnője lett. A kolostort a tatárok földúlták, és Kingának 63 évesen az újjáépítés munkáját kellett irányítania" – olvashatjuk életrajzában.

A Szent Kinga Kör tagjaiként, névadónkhoz híven, a szenior korba lépve is, egyházi közösségünkkel, közösségünkért aktívan együttműködve találkozunk kéthetente.

A Kör életébe, lelkiségébe és terveibe jelentős változást hozott az a szándék, hogy a jelenkori kultúra, társadalom, személyes kapcsolatok állandó kritikája és személyes frusztráció helyett továbblépjünk egy cselekvő életmód irányába.

Néhány éve Rod Dreher „Szent Benedek válaszútján” c. műve mentén feltártuk, hogy mi az, ami minket leginkább elkeserít, félelemmel tölt el. Az ijesztő tendenciák azóta csak erősödtek. Korának fenyegető káoszára jó példaként állt előttünk Szent Benedek válasza.

Négy témában mi is elhatározást tettünk, és ezekre rendszeresen visszatértünk:
ima: engedjük be Istent az életünkbe,
munka: Istennek szentelve végezzük,
közösség: odaadóan, ne program fogyasztói lelkületel kapcsolódjunk egymáshoz,
olvasás: elmélyülten, igényes szövegeket vegyünk kézbe.

Azt is megnéztük, mit tettek eleink ezeken a területeken, milyen tapasztalatunk van, amit megélni és továbbadni érdemes. Ezekre fókuszálva tudott csoportunkból egyre inkább közösség alakulni. Az ima szerves része összejöveteleinknek, még nyilvános helyen is. Az evangéliummal való imát különösen is gyakoroljuk, ez segít egymás hitének erősítésében is.

Őseink hozzáállása a munkához, annak méltósága segít ellenáramban maradni a fogyasztói társadalomban.

Olvasásélményeinket megosztjuk, buzdítjuk egymást arra, hogy ne engedjünk a digitális huzalozás csábításának. Egyéb kulturális programjaink kiválasztásában is ezeket a szempontokat tartjuk fontosnak. Legutóbb Molnár C. Pálnak, templomunk oltárképe alkotójának Assisi Szent Ferenc témájú műveiről hallottunk-láttunk tárlatvezetést a Ráth Lépcső Galériában.

A közösséghez való tartozás elementáris igénye tagjainknak. Ennek építését szolgálja, hogy együtt tervezzük meg féléves menetrendünket. Ki-ki hozzáadja érdeklődését, tapasztalatát, talentumát, aktivitását. Önállóság és összetartozás segíti, hogy empátiával tudjunk egymás felé fordulni, egymást testben és lélekben erősíteni.

A közösség építésében az egymásra figyelést, párbeszédet szeretnénk gyakorolni az összejövetelek közötti időben is, találkozásokkal, élőben vagy akár telefonon. Ehhez a Szt. Kinga kör alkalmán a szeptemberi indulás óta minden alkalommal kihúzzuk valakinek a nevét és a következő találkozásig személyes kapcsolatba lépünk vele.

Bár vannak határaink, zárt összejöveteleink, de tartunk az egész egyházközségnek is nyílt alkalmakat. A közös keresztútjárás a templomban és az Öröm útja-járás a rózsakertben ebben az évben a nagyobb közösség felé nyitást mutatták már, nagy örömünkre.

Az egyházközségen belül az adventi időben a közösségek közötti találkozásra azt tervezzük, hogy feleleventjük és megéljük együtt a „Szállást keres a Szentcsalád” rítusát.

Zöldyné Szita Erzsébet

A háromféle lelkületű szolgálat

Karitász küldetésünk az emberek üdvösségének szolgálatára irányul, elsősorban tehát lelki javakat szeretnénk közvetíteni, átadni. Örök kincsek ezek, melyeket *„a moly nem rágja meg, a rozsda nem marja”* (vö. Mt 6,20). Ehhez a természetfeletti küldetéshez természetes eszközöket is latba vetünk, úgy mint pl. a tárgyi adományok, vagy a találékony segítő tevékenység.

Bizonyára sokan tapasztaltuk azt is, hogy szegényeink, gondozottjaink, akik nem tartoznak szorosan az egyházhoz, nem vallásosak, de a hozzánk való kötődéssel mégiscsak kapcsolatba kerülnek Krisztussal, éppen rajtunk keresztül. Úgy gondolják, hogyha minket ismernek, ha velünk jóban vannak, akkor ezzel biztosítják Istennel való jó kapcsolatukat is, vagy legalábbis közelebb kerülnek Hozzá. Ez igen nagy felelősség számunkra, ezért fontos kiemelni, hogy nem az a lényeg, hogy minket ismerjenek, hanem az, hogy az Urat, a Világmindenség Királyát ismerjék meg, szeressék meg Őt, hogy azután Ő is megismerje őket az utolsó órában. Alázattal végezzük tehát munkánkat és bízzunk abban, hogy Istennek minden lehetséges, Ő a szívek vizsgálója, Ő tudja, hogy kiben mi lakozik, Szentlelke pedig a szívek vezére.

Éppen ezért ne is ítélkezzünk, hanem csak bízzunk és szeressünk! *„Mert sokan lesznek az elsőkből utolsók és az utolsókból elsők.”(Lk 13,29).*

Minket, karitászosokat is érnek bőven kísértések munkánk, életünk során, akik Krisztus Királynak szolgálunk. Szent Brigitta, Európa társvédőszentjének (XIV. sz.) magánkinyilatkoztatásban az Úr háromféle lelkületű szolgálótípust mutatott be.

Mindegyik hiszi, hogy Krisztus az Isten, a mindenható, de az egyik szándéka, hogy a szolgálattal földi dolgokat, kincseket nyerjen: gazdagságot, hatalmat, hírnevet. Az Úr, a kívánságuknak megfelelően részesíti is őket ebben, de a mennyei dicsőség rovására, mert az ilyen ember el is veszíti az égi jutalmat.

A másik szolgálótípus azt gondolja, hogy Krisztus Király a szigorú bíró. Az ilyen emberek a büntetéstől való félelemmel szolgálnak, nem a mennyei dicsőség és nem az Úr iránti szeretet hajtja őket. Őket a helytelen Úrfélelem motiválja és nem az önzetlen, bizalommal teli szeretet, ők azok, akiknek a bűnbánatuk nem tud tökéletes lenni, mert nem szabadok, a büntetéstől félnek, ezért csak félszívvel szolgálnak.

A harmadik típusú szolgáló tudja, hogy az Úr Igaz Isten, igazságos és irgalmas. Nem a büntetés elkerülése végett, hanem az Isten iránti önzetlen szeretetből fakadóan szolgálnak, ez motiválja őket. Ők azok, akiknek akarata megegyezik az Úr akaratával, ezért meghallgatásra találnak.

Tegyük fel az egyházi év végén, Krisztus Király főünnepének közeledtével a kérdést magunknak: melyik szolgálók vagyunk mi? Melyikhez hasonlítunk

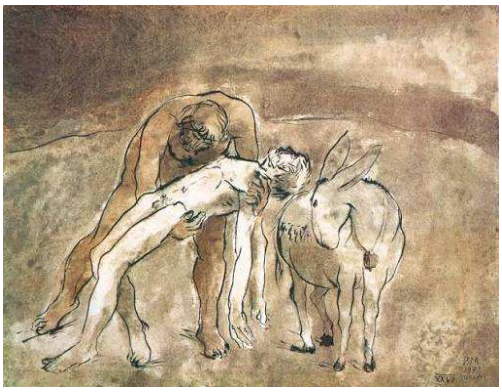

leginkább? Melyik típusból mennyi van bennünk? Félünk-e vagy bátrak, szabadok vagyunk legbelül?

Az Úr irgalmas szeretettel és igazsággal fordul felénk, mert Ő maga az Igazság és az Irgalom. Akik nem szeretik Őt, azokkal igazságos, akik szeretik Őt, azokkal irgalmas. Ezért a legnagyobb tulajdonsága Istennek az Ő irgalmassága, ahogy Szent Fausztina nővér tanította.

Szeressük tehát tiszta szívvel az Urat, a Világmindenség királyát, bátran haladjunk előre Vele! Így vágjunk bele a közelgő ádventi, karácsonyi karitászmunkánkba otthon, a családunkban, az egyházközségünkben, a szegényeink, rászorulóink körében! Önzetlen és szabad lelkülettel, alázatosan, szelíden, de bátran és határozattan végezve a munkánkat, tanúságtevői leszünk az Igaz Szeretetnek, Aki legyőzte a világot és üdvözíti a benne bízókat. *„Krisztus Király, üdvözíts minket!*
”

Csorba Gábor
állandó diakónus

A régi, mint új

XIV. Leó pápa semmi újat nem mondott Franciaországban, mert pontosan tudta, hogy ez ma a forradalmian új: a kétezer éves katolikus egyház nagy, terebélyes fájának értékei, mély gyökerei és az ágvégeken éledő megannyi fiatal hajtással. Nem szétszórt, mindig protestáló magoncok, új és új ideológiák növekedési kísérleteire való reakciókkal fárasztotta hallgatóit. Jó ütemérzékkel érkezett Franciaországba.

Arra senki sem számított, hogy az Igazság – az Evangélium – bátor kimondása maga alá temeti a hamis szabadság hazug világát. egyetlen pillanat alatt. Ugyanis kinyílt a repülőgép ajtaja, és XIV. Leó már öltözetével üzent. Főpapként, nem fehér ruhás civilként érkezett. A liturgián is használt karingben, felette a vértanúság színét, a bíbort hordozó mocétummal, és mellén Krisztus keresztjével vonult a díszsorfal előtt. Megjelenésével nem egy miniállam vezetője, hanem egy két lábbal a földön járó egyházfő, Szent Péter utódja tette tiszteletét az európai kereszténység egyik bölcsőjében.

Mik lehetnek a magyar közélet számára is fontos üzenetei? „A franciaországi katolikus egyház nagyon bölcsen kezd átalakulni egy »ellentársadalommá«, narratívájában visszautasítja a feminista- és lmbtq lobbi által előírt dogmát...” – olvashatjuk Eric Zemmour, „A misét még nem mondták el” című, nemrég magyarul is megjelent esszéjében. A katolikus filozófus, író, mintha előtanulmányt írt volna a látogatáshoz: „A kereszténységért vívott csata Európában nem lehet csak a hit csatája. Meg kell védeni a kereszténység hagyatékát Európában, ezeket az építészeti, művészeti, kulturális, jogi, politikai formákat, amelyeket meg kell őriznünk vagy helyre kell állítanunk.” Nos, XIV. Leó pápa látogatása erről (is) szólt. A Notre Dame Bazilikában ismét finom tanújelét adta a hagyományaiban gyökerező és élő egyháza melletti kiállásának. Nem valamiféle divatos imamódokkal, modern zenei betétekkel zajlott az esemény.

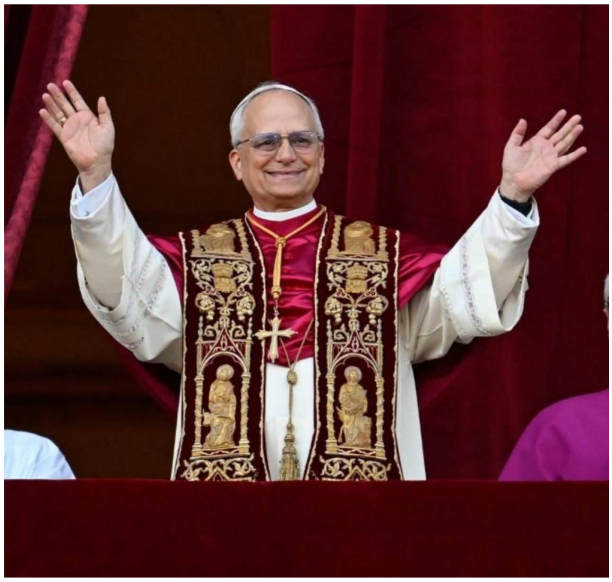

Miután néhány percre az Eucharisztia előtt adorált, vecsernyepalástban, főpapi jelvényekkel vezette az egyház hivatalos imádságát, a zsolozsmát. Az esti imaóra keretében tartotta meg tanítását. Többek közt ezt mondta, utalva a francia egyház újjászületésére is: „Ez a székesegyház azért született újjá, hogy vele együtt ti is újjászülessetek, új lendülettel törekedve az életszentségre és végezve a mindennapi küldetést. Legyetek népetek körében az egyház isteni anyaságának világos jelei: az egyház Isten szeretetéről tanúságot téve újra egységbe gyűjti és gyógyítja az emberi családot."

Két évvel ezelőtt a párizsi olimpiai megnyitó ünnepség sokakat mélységesen felháborító, olykor blaszfémikus performansza után Franciaország a Stade de France-ban egy teljesen más arcát mutatta. Nyolcvanezer, tekintetét égre emelő fiatal átlényegülten, nagy hittel volt együtt egy megrendült ágostonos szerzetessel, aki nem szégyellte könnyeit. Elérzékenyülten állt egy gyönyörű, francia szenteket bemutató, mély tanúságtételekkel lezajlott este végén az ősi ének, a Salve Regina éneklése alatt. A himnusz választása ismét üzenet volt úgy a szupermodernisták, mint a hagyományt túlhajtók felé. Van egység. A fiatalok zengték ezt, a még egyházszakadás előtt keletkezett éneket, ahogy zengik a X. Piusz közösség épp renitens konzervatívjai is templomaikban. A pápa minden liturgikus cselekményében megmutatta, nem csupán a tridenti latin misét lehet kellő mélységgel, odaadással és méltósággal ünnepelni: „Ma különösen is szembesülünk azzal, hogy korunkból mintha hiányozna a teljesség, a mélység és hiányoznának az ígéretek. Az ének, a szó és a liturgikus mozdulat nemes egyszerűsége sokak számára rést nyithat a világosságra, a béke oázisát kínálhatja egy állandó kapcsolódásban élő és zajos társadalomban." – üzente minden, a katolikus egyház liturgiáját a modernség és a kor kihívásainak való beteges megfelelési kényszerrel tevékenykedőknek. Vissza a forráshoz!

A pápa látogatásának több beszédében utalt a katolikusok közéleti kiállásának fontosságára. Nem fogadta el a Becsületrendet, nem kívánt nobilitásokkal díszvacsorázni, a lehető legtöbb időt szerette volna híveinek szánni. „A helyes laicitás tehát nem abban áll, hogy a vallást kizárjuk a közélet vagy az oktatás területéről, hanem abban, hogy azon munkálkodunk, hogy az állam és a vallási intézmények párbeszédet folytassanak egymással, és egyesítsék erőiket a közjó szolgálatában, hogy a világnak élete legyen." – tanította. Párizsi miséje előtt a Chapms-Elysées-n – mintegy szimbólikusan a fogyasztói társadalom lerolózott boltjai előtt – hívők ezrei gyóntak, papok százai álltak szó szerint helyt. Eric Zemmour pedig készítheti új esszéjét, ugyanis „A misét elmondták!" az a'la carte keresztények legnagyobb bánatára. Közel nyolcszázezren voltak rajta.

Franciaország él. A francia katolikusok élnek. Európa él és élni akar. Laus et grtaia, köszönet és hála egy oroszlánnak. Habemus papam: Leo XIV.

Kiss Antal diakónus
Katolikus Tábori Lelkészség

Kövek, fórumok, szamarak

Gyerekkoromban szinte az első istenbizonyíték volt számomra a Szentírásban szereplő érdekes epizód Jézus jeruzsálemi bevonulása előtt: „Elküldött két tanítványt a szemközti faluba, mondván: „találtok ott egy megkötött szamarat. Oldjátok el, és hozzátok ide." (Lk 19, 29-30.) A tanítványok megtalálták a szamarat. Ki tud ilyen apró dolgot egy nappal előre pontosan megmondani? – kérdeztem magamtól. Az a Jézus tehát biztosan Isten – vontam le gyerekfejjel a következtetést. Azóta már sok-sok tényező igazolja számomra Jézus isteni mivoltát. (Legtöbbet jelentenek azok a prófétai jövendölések, amelyek a gyermek Jézuson, majd a szenvedő Názáretin beteljesedtek.)

Érdekes kérdés lehet az is, miért szamárcsikót választott Jézus, hogy az vigye őt be a városba. Már sejtem a választ: mert üdvözítő tervében ott rejtőzködik szinte érthetetlen szándéka: *viteti magát. (*Mindig – kivéve a három évet, amikor Ő maga ment el igen sok helyre.) Csecsemő, majd kisgyermek korában vitték a szülei. Amikor meghalt, emberek vitték be a sírba. Ránk bízza magát az oltáriszentségben. Nekünk kell Őt vinnünk, odaadnunk…

Nagyon nagy felelősség ez. Ha mi nem visszük Őt, nem beszélünk róla, nem jelenítjük meg a szentmisében, nem adjuk oda Szent Testét – más nem teszi ezt meg. Újabb kérdés: miért vonult be Jeruzsálembe hatalmas örömrivalgás közepett? *Mert nagyon szereti az embert:* a gyenge, kísértéseket szenvedő embert, aki szeretetre, igazságra, szabad így mondani: „az Istenre született".

Jézus „fórumokat" teremt arra, hogy ezt nyilvánvalóvá tegye. Nem igaz, hogy az ember teljesen romlott! Minden időben vannak, akik azon fáradoznak, hogy manipulálják az embert, hogy elvegyék személyiségét, géppé, eszközzé, rabszolgává alacsonyítsák. Jézus ünnepet rendez, ahol önmaga valójában mosolyogva megjelenik. Ott az ember újra ember lesz. Nem kell félnie, hogy becsapják.

Jézus nem kérdezte az aggódó kafarnaumi századostól szemrehányóan: „Miért nem vigyáztál rá?" Azt mondta: *„Megyek és meggyógyítom"*. Ezt a szerető szívű Jézust kell elvinnünk, megjelenítenünk sok-sok fórumon: a családban, munkahelyünkön, templomban, hittanórákon, és a médiumokban. Fel kell szabadítanunk az ember lelkében a beléoltott, ősi, isteni szépet. Hadd merjen örülni, merjen remélni, merjen önmaga lenni, merjen hinni, Istent imádni és dicsérni!

Egyre nagyobb lett a tömeg ott, a jeruzsálemi utcán. Lelkesedésük azt mutatta, hogy a világnak Krisztus kell. Azonban ott, és akkor is, mint azóta is, annyi nemes törekvést, gorombán kudarcra akarnak ítélni. Az történt, hogy az egyik útkereszteződésnél néhány ember előlépett, megállították a szamarat, majd ezt ordították Jézus felé: „Hallgattasd el őket! – Olyanok lehettek ezek a hőbörgők, mint a „feszítsd meg!"-et kiáltók, a hittan- és erkölcstanoktatást teljesen megszűntetni akarók, a krisztusi eszméket a társadalom életéből és Európa emlékezetéből kitörölni szándékozók.

Jézus nyugodtan válaszolt nekik: Ha ők nem szólhatnak, akkor a kövek fognak kiabálni Istenről, igazságról, az örök életről, a szeretet végső győzelméről. Micsoda prófécia volt ez! Megéltük a szervezett istentelenséget. A leggorombább eszközökkel vélték elhallgattatni Jézust!

Tizennyolc éves koromban, érettségi előtt a frontra kerültem, majd a Dnyeperen túlra vittek az oroszok egy szénbányába. Mi, lelkes fiúk Jézus fórumait, a „köveket" úgy teremtettük meg, hogy a bányában, a felszíni munkán kis feszületet hordtunk cérnaszálon a nyakunkban. Kisgyerekek szaladtak oda, a nagy és istentelen Szovjetunió közepén, és csókolgatták keresztjeinket, könnyezve mondogatván: „Krisztosz, Krisztosz!..." Orosz katonák tettek hitvallást. Úgy, csendesen.

Bizony, nagyon kellenek a „megszólaló kövek", a Jézust bátran megjelenítő fórumok, emberek, papok! És kellenek a „szamarak", akik alázatos egyszerűséggel elviszik Őt. Kellenek lelkes tömegek, kellenek gyerekek, akik tiszta szívükkel lelkesen közvetítik e számító, hazug, bűnös világban azt, ami tiszta, ártatlan és szent. És Őt, aki nagyon szereti az embereket.

Lajos atya

Idézetek XIV. Leó pápa franciaországi beszédeiből

„Ne veszítsük el emberségünket a mindennapi életünket elárasztó és befolyásoló „gépek paradicsomának" közepette. Sürgető feladat elménk nevelése az etikai megkülönböztetésre, amely képes felismerni azt, ami erkölcsileg jó. Ezzel kapcsolatban szeretném felidézni, hogy „egy valóban szabad társadalom nem kényszeríti ki az uniformizálást, hanem védi a lelkiismeretek sokféleségét, megakadályozza az autoriter tendenciákat és előmozdítja az etikai párbeszédet, amely gazdagítja a társadalmi szövetet."

*

„Ma különösen is szembesülünk azzal, hogy korunkból mintha hiányozna a teljesség, a mélység és hiányoznának az ígéretek. Az ének, a szó és a liturgikus mozdulat nemes egyszerűsége sokak számára rést nyithat a világosságra, a béke oázisát kínálhatja egy állandó kapcsolódásban élő és zajos társadalomban. Titeket, akik naponta ünneplitek az eucharisztiát, arra kérlek, gondoskodjatok arról, hogy a liturgikus szertartásokat mindig méltó és illő módon ünnepeljétek, ott is, ahol kisebb közösségek gyűlnek össze."

*

„Ahh□z, h□gy jól válasszat□k, tartsát□k szem előtt ezt a szemp□nt□t: a jó életet ad, s□sem veszi el az életet; a jó gondoskodik, nem magának szerez. A jó nem valamiféle szép eszme, hanem a szeretet ragyogó arca: maga Isten!

Ezért mindnyájatokat – püspököket, papokat, diakónusokat és megszentelt személyeket – arra buzdítalak, hogy ápoljátok magatokban a liturgia iránti őszinte szeretetet."

„A bábeli torony az uralom révén kikényszerített egységet jeleníti meg (vö. Ter 11,4). Ez az építmény ugyanakkor azt is feltárja, hogy minél inkább elnyom a hatalom, annál inkább meggyengül, és megmutatja embertelen arcát. (...) Bábel tornya összeomlik, kettős negatív következménnyel. Ahogyan az általa kikényszerített egység erőltetett volt, úgy az összeomlását követő sokféleség is konfliktusokkal terhes. Ma Bábel kísértése újra megjelenik a testvériség nélkül megvalósítani kívánt globalizációban, a mohó pénzügyi gyarmatosításban, az ideológiák másokra erőltetésében, mindazokban a „kapcsolatok nélküli érintkezésekben, amelyek az emberi életet kereskedelemmé fokozzák le."

*

„Ahhoz tehát, hogy megízleljük Isten közelségét és az emberi testvériséget, el kell utasítanunk azt a mohóságot, amely felemészti kapcsolatainkat anélkül, hogy adna, és dolgokkal halmoz el bennünket anélkül, hogy táplálna. Ezek a rossz erők nemcsak erőszakos formában jelentkeznek, hanem olykor megtévesztő külsőt is öltenek, mert éppen azt ígérik, amit elvesznek tőlünk: a boldogságot."

*

„Szent Bakhita arra kötelez bennünket, hogy vegyük észre azokat, akiket nem vesznek észre, szabadítsuk fel azokat, akiket ma a gazdaság és a kultúra rabszolgaságba taszít, és tartsuk tiszteletben minden testvérünk végtelen méltóságát, akikben maga Jézus kopogtat ajtónkon. Kedves barátaim, „a valóság az, hogy a keresztények számára a szegények nem szociológiai kategóriát jelentenek, hanem magát Krisztus testét."

*

„A fiataloknak azt mondom: legyen bátorságotok felelősen megélni a béke építésének küldetését szívetekben, kapcsolataitokban, családotokban, az iskolában és az egyetemen, városaitok, országaitok és egész Európa életében!
Ne engedjetek az erőszak és az elnyomás logikájának! Szeressétek az életet minden pillanatában, és ne féljetek a jövőtől!"

*

„Ne féljetek családot alapítani, gyermekeket vállalni, és védelmezni minden ember méltóságát az anyaméhben való élet első pillanatától egészen az utolsó lélegzetig! Ne féljetek fáradhatatlanul munkálkodni közösségeitek javáért, akár politikai szerepvállalással is! Legyetek közösségépítők!"

*

„Korunk hatalmas kihívásai tekintetében arra buzdítalak benneteket, kedves testvéreim, hogy bátorságról, merészségről és missziós kreativitásról tegyetek tanúságot. Ne engedjétek, hogy elbátortalanítsanak benneteket azok a hibák, következetlenségek, sőt bukások, amelyek nyomot hagytak ennek az úton járó népnek a történetén."

*

„A katolikus oktatás azonban semmiképpen sem mondhat le saját nevelési programjáról: ez egy Krisztus-központú program, mely az emberi személy teljes körű fejlődésére, minden – lelki, kulturális, értelmi, erkölcsi és társas – dimenziójának kibontakozására irányul. Ezért senki ne lepődjön meg azon, hogy minden katolikus intézményben lehetőséget kínálnak a Jézus Krisztussal való találkozásra és igéjének hallgatására. Még kevésbé szabad megtörténnie annak, hogy bármely tanulót saját osztályában kirekesztenek pusztán azért, mert hisz Jézusban."

*

„A családon belüli hitélet elmélyítése és meggyökereztetése kétségtelenül az egyik kulcsa annak, hogy megoldást találjunk számos olyan válságra, amelyen az Egyház és társadalmaink keresztülmennek. A családban tanuljuk meg ugyanis az együttélést, a másik ember tiszteletét, a különbözőség elfogadását, egymás támogatását, a nagylelkűséget, önmagunk önzetlen odaajándékozását és az áldozatkészséget."

*

„Nem véletlen, hogy a katonai kiadások növelésére irányuló ismételt felhívásokat és az ezekből fakadó döntéseket sok kormány a másik fél veszélyességével indokolja" (Üzenet a béke 59. világnapjára, 2026. január 1.). A béke előmozdítása tevékeny munkálkodást kíván. Ma fel kell tennünk magunknak a kérdést: valóban „kreatív erőfeszítéseket" teszünk-e a világbéke előmozdításáért, vagy csupán arra törekszünk, hogy „elállítsuk a háború vérzését", és jobban felkészüljünk azokra a háborúkra, amelyekről feltételezzük, hogy még előttünk állnak."

Schall Tamás
Életem tartozéka

Mint katona kezében a fegyver,
olyan enyémben a rózsafüzér,
mikor kezeim közt morzsolgatom,
a legnagyobb biztonsággal felér.

De már önmagában az a tudat,
hogy nálam van, zsebemben hordozom,
olyan nagy erővel tölt el engem,
emberi szóval ki sem mondhatom.

A titkok, melyeket imádkozom,
Megváltónk életének titkai,
ezeket szemlélve, kimondani,
hűséges követésére segít.

Mindebben Mesternőnk Szűz Mária,
Kinek életét e titkok szőtték,
Példaképünk Ő, hogyan kell hinnünk,
aki anyai oltalmával véd.

Ha a Szentolvasót imádkozzuk,
amit Szeplőtlen' Szíve tőlünk kér,
megvalósul földünkön a béke,
a bűn senki közelébe nem ér.

Életünk része lesz a szent öröm,
az Isten emberré lett érettünk,
Lélektől' fogant, Szűztől született,
hogy Szent Karácsonyt ünnepelhessünk.

Köztünk léte világosság nekünk,
szeretni és élni tanít minket,
kincset ad, mit el nem veszíthetünk,
táplálék, mindennapi kenyerünk.

De a fájdalom sem hiányozhat,
nem leszünk különbek, mint Mesterünk,
ha Ő értünk kínhalált szenvedett,
nekünk sem lehet más az életünk.

Szenvedés-, halál húsvétba hajlik,
Vele szenvedve-, halva, élhetünk,
a feltámadásunk dicsőséges,
mint a Szent Szűz, mennyekbe vétetünk.

Testvérem, Krisztus katonája vagy?
Legyen fegyvered a rózsafüzér!
Hatásos, mert ki ezt imádkozza,
az életében minden jót elér!

XIV. Leó pápa Magnifica humanitas kezdetű enciklikája
Az emberi személy védelméről a mesterséges intelligencia korában
részletek

92. Laudato Si' enciklikájában Ferenc pápa elítélte a technokrata paradigma növekvő dominanciáját a globalizált világban, vagyis azon tendencia ellen szólt, hogy a hatékonyság, az ellenőrzés és a profit logikájának engedjük át a személyes, társadalmi és gazdasági döntéseket. Ugyanis ekkor az történik, hogy a technológia nem marad egyszerűen eszköz, hanem mércévé válik, amely alapján mindent megítélnek, elkezdi diktálni, hogy mi számít és mit lehet kiselejtezni, és így a teremtést a kizsákmányolás tárgyává és az emberi lényeket puszta fogaskerekekké fokozza le a minél nagyobb teljesítmény elérésének érdekében.

93. Ez a paradigma az elmúlt években gyorsan elterjedt, részben a mesterséges intelligencia, a kognitív tudomány, a nanotechnológia, a robotika és a biotechnológia terjeszkedése által. Önmagukban ezek az innovációk nagyban szolgálhatják az emberi fejlődést és közös otthonunk gondozását, de éppen a hatalmuk miatt siettethetik a technokrata paradigma kiterjesztését, és ezért helyes alkalmazásukhoz új spirituális, etikai és politikai keretre van szükség. A nagyobb hatalom nem feltétlenül jelent valami jobbat. Ebben a tekintetben Romano Guardini szavai továbbra is relevánsak: „A kortárs embert nem képezték ki arra, hogy jól használja a hatalmat."

94. Az emberiség saját hatalma áldozatává válásának veszélyét már VI. Szent Pál is felismerte, aki arra figyelmeztetett, hogy „a legkülönlegesebb tudományos fejlődés, a legmegdöbbentőbb technikai bravúrok és a legcsodálatosabb gazdasági növekedés, hacsak nem kíséri hiteles erkölcsi és társadalmi fejlődés, hosszú távon az ember ellen fog fordulni".

Plébániánk hírei

Szentmisék

hétfő-kedd-szerda-csütörtök-péntek-szombat 17.00
vasárnap 10.00 és18.00 (angol nyelvű)

Folyamatos szentségimádást tartunk a templomban
9.00 és 22.00 óra között.

PLÉBÁNIÁNK RENDSZERES PROGRAMJAI
szeptembertől

Hétfő	18.00	Felnőtt katekézis
Kedd	17.00	Elváltak és Egyedül Maradtak szentmiséje (havonta első kedden) és találkozója a Szent Kinga teremben
Szerda	15.45	Karitász hittan (a konkrét dátumok szórólapokon)
Péntek	15.00	Engesztelő imaóra a hazáért
	16.00	Rózsafüzér
	16.30	Vesperás
	18.00	Szent József Férfikör (minden második héten)

Októberben hétköznapokon a szentmise előtt, 16.30-tól a rózsafüzért imádkozzuk.

Gyóntatás: vasárnap 9.00-9.50

Lelki tanácsadás egyeztetés szerint
bitter.belvarosiplebania@gmail.com
30 591 2601

PESTI FŐTEMPLOM

Spirituális közösségi lap

XIII. évf. 71. szám

A Belvárosi Nagyboldogasszony Főplébánia lapja

Kiadja:
a
Belvárosi Főplébánia

Felelős kiadó:
Dr. Osztie Zoltán

Szerkesztő:
Bitter Lajos

Munkatársak:

Csorba Gábor
Dr. Kerényi Lajos
Kiss Antal
Schall Tamás
Zöldyné Szita Erzsébet

Korrektúra:
Faga-Nagy Mária

Szerkesztőség:

Budapest 1056 Március 15. tér 2.
bitter.belvarosiplebania@gmail.com

Megjelenik:
12 oldalon

PESTI FŐTEMPLOM

SPIRITUÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

XIII. évfolyam 71. szám *2026. október*

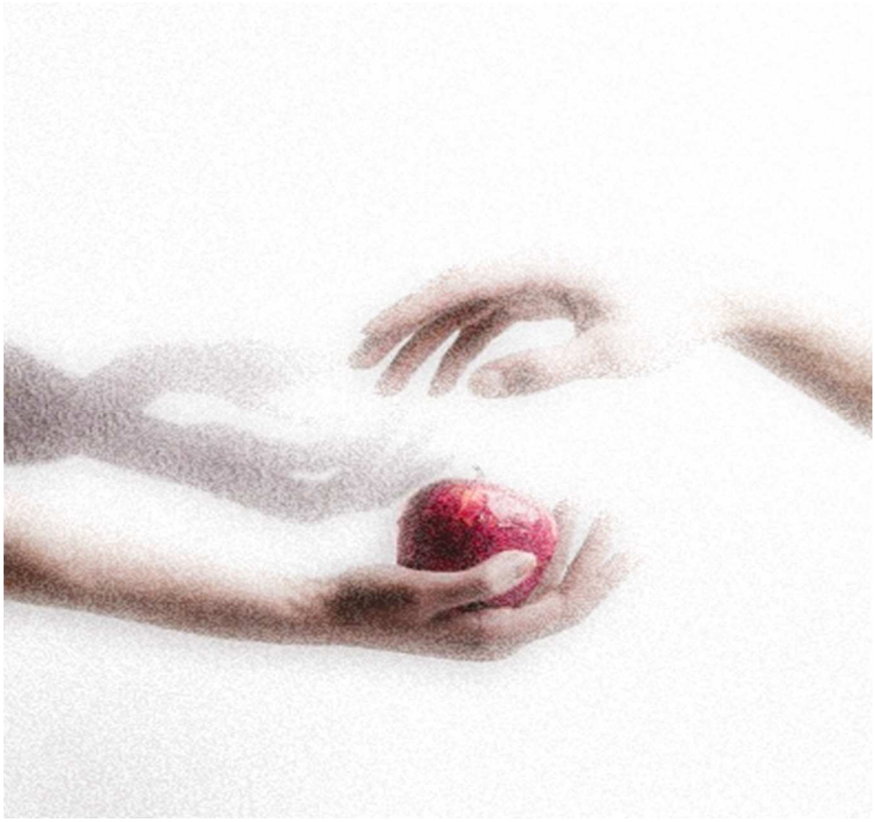

Tartalom

- Nagyszerű emberségünk
- Ki az ember?
- Októberi fénysugár
- A legnagyobb kincs
- Háromféle lelkület
- A régi mint új
- Kövek, fórumok, szamarak
- Leó pápa beszédei
- Életem tartozéka

BELVÁROSI NAGYBOLDOGASSZONY FŐPLÉBÁNIA

1056 Budapest, Március 15. tér 2. T: 318 3108 belvarosiplebania@gmail.com

Nagyszerű emberségünk

Örömünkre megjelent magyar fordításban is XIV. Leó pápánk új enciklikája, amely – beszédesen – a „Nagyszerű emberség” szavakkal kezdődik. Témája „az emberi személy védelme a mesterséges intelligencia korában”.

Már a cím is sokatmondó, melyben két állítás van. Egyrészt az emberi személy támadásoknak van kitéve, ezért védelemre szorul. Ezeknek tanúi és elszenvedő alanyai vagyunk. Fogantatásunk pillanatától az e világból való távozásunkig (halálunkig) folyamatos veszélyben élünk. Gondoljuk meg az állítás valóságát: napjainkra az ember számára legveszélyesebb hely az anyaméh. A világháborúk tömegmészárlásaihoz hasonló méretű gyilkolás folyik a magzatelhajtás révén. De nem kevésbé veszélyes és pusztító a gender ideológia és az LMBTQ program keresztülvitele például az oktatási intézményekben. Lássuk meg a gyerekek nemi identitásába történő bevezetésének problémáját. Ma többségében nem a szülők végzik el az ezzel kapcsolatos kötelességüket, hanem a kortárs csoportok, az internet irányítói, vagy éppenséggel magukra vannak hagyva a témában. Ismerjük a meddőség terjedését és az ezzel kapcsolatos megoldási kísérleteket, amelyek a legtöbb esetben emberellenesek. Tisztában vagyunk azzal, hogy az élet egyéb helyzeteiben sem kapja meg az ember a neki járó tiszteletet. Egyebek között szembe kell néznünk a háborúk közepette emberi méltóságukban megalázott, ellehetetlenült helyzetben élők sorsával (leginkább Kárpátalján). Végül tekintsük az öregkorban kiszolgáltatott helyzetben élőket. Sorolhatnánk tovább az élet válsághelyzeteiben élők segítségre szorultságát. Nem véletlenül hoztuk létre a „Jó, hogy vagy!” életvédők szövetségét, mely az emberi személy méltóságának képviseletét tűzte zászlajára, és egységbe vonja az ezen a területen dolgozó szervezeteket és személyeket. Kérem, nézzék meg a Szövetség internetes felületeit!

Az enciklika másik állítása szerint a mesterséges intelligencia kora itt van. Nem jövőbeli, hanem jelen valóság, az életünk mindennapjaiban meghatározó tényező. Használata nélkül – nem is lassan – mindennapjaink nehézzé válnak, segítségre szorulunk, majd lemaradunk. Lehetőséget kínál, ugyanakkor óriási veszélyeket rejt, egyelőre beláthatatlan következményekkel jár. Már az elnevezése is téves, hiszen a szóhasználatban „intelligens”, személyes tűnik. Nem az! A programozás szerint még érzelmeket is mutat, melyeket képes partnerként feltüntetni. Sok fiatal már ebben a kapcsolatban él. Nem személyes viszonyaiban, hanem a géppel kommunikál, következésképpen elszigetelődik, elmagányosodik. Fölvetődött már az is, hogy közreműködésével szentgyónást lehessen végezni. Abszurd ötlet, éppen a személyesség, így az emberi méltóság lábbal tiprása. Lelkiismeretvizsgálatot, bűnbánatot, megtérést, megújult Isten-kapcsolatot a gép nem tud végrehajtani, sem szolgálni. Iszonyúan megnöveli az életvitelünk már-már amúgy is elviselhetetlen tempóját. Ráadásul működtetése olyan energiaigényt támaszt, amit nem tudnak az egyes államok kielégíteni. Az Egyesült Királyság (Anglia) teljes, éves energiafogyasztására van szükség a fedezetéhez. Szempontként említik a szakértők, hogy a fejlesztés hihetetlen ütemben zajlik. Az egyes országok nem fognak leállni, vagy határt szabni, sem a kutatás, sem a fölhasználás terén, mert fölfogásuk szerint nem maradhatnak le a többi kutatásokban résztvevő országokkal szemben. Külön rendszere van Amerikának, Kínának, Európának…

Milyen világ alakul körülöttünk? Az Egyház küldetése, hogy védje, képviselje a személyességet, az emberi személy méltóságát, az imádságos Isten-kapcsolatot, az élet értelmének evidenciáját, a kutatás és eredményei fölhasználásának határait az ember javára, az elszemélytelenedés ellen küzdjön, a közösségeket építse és működtesse, a személyes jelenlét alkalmait teremtse meg és – amint a Szentatya részletesen kifejti – „a szeretet civilizációját építse”.

A Szentatya üzenetének leginkább reményt keltő üzenete, hogy a Teremtő Isten, mennyei Atyánk nagyszerű hivatásra hívta életbe az embert. Méltóságra emelte, amikor képére és hasonlatosságára alkotta meg. Ne adjuk föl az Isten alkotta rendet, ne tagadjuk meg küldetésünket, ne alázzuk meg önmagunkat, hanem – Jézus mintájára – hordozzuk és bontakoztassuk ki „nagyszerű emberségünket”!

Kérem, hogy olvassuk el az enciklikát, hogy tájékozottak legyünk korunk kihívásai terén és követni tudjuk azokat a folyamatokat, amelyek meghatározzák egyéni és közösségi életünket, valamint kijelölik küldetésünk területeit. A dokumentum megvásárolható a Szent István Társulat kiadásában.

Dr. Osztie Zoltán plébános

Az emberi létezés egyetlen dimenziójának abszolút szintre emelése veszélyes. Kaotikus állapotokat nem csak a hiány, a szűkösség okoz, de az ellenőrizetlen növekedés is az elszegényedés forrása lehet. Így az intelligencia (értelem), amikor abszolúttá válik, rátelepszik és elnyomja az élet más alapvető dimenzióit, például a szeretetet, az érzelmet, az akaratot, az elkötelezettséget az odaadást, vagyis az emberi kapcsolatokat. (Magnifica humanitas 113.)

Ki az ember?

Amikor az ember szembesül különböző testi, lelki panaszaival, aggodalmaival, bajaival, szorongásaival – és kinek az életében ne lennének ilyenek –, melyek „jól-létét” akadályozzák, természetesen szeretne megszabadulni ezektől, és orvoshoz, esetleg pszichológushoz fordul. A panaszok hátterében gyakran lelki folyamatok húzódnak meg, például aktuális élethelyzet, gyermekkori traumák, amelyek a tudat alatt működve fejtik ki hatásukat. Amennyiben ezek tudatossá válnak, akkor maga az a tény, hogy a probléma oka napvilágra kerül, adott esetben jelentheti annak orvoslását, de fordítottja is lehetséges, és valamilyen kövonalazatlan, homályos üresség, aggodalomérzés válik dominánssá. Ez azt jelentheti, hogy válaszadásra vagyunk hivatottak a kérdésben: mi az élet értelme? Ugyanis erre még nincs igazi válaszunk. Ebben az esetben nem a mi okból –, hanem a „mi célból aggódunk?” kérdést kell feltenni. Mi a fő célunk? Ezt a kérdést teszi fel az egyik pszichológiai módszer, amelyik ahhoz az adottságunkhoz próbál irányítani, amely minden emberben megvan, mindig ép, és arra szólít bennünket, hogy szabadon, a célt szem előtt tartva vegyünk részt saját életünkben, majd annak lassú és végső elmúlásában. Ennek a célnak a veszélybe kerülése okozhatja igazi aggodalmunkat.

Valójában életünk értelmességéről, méghozzá végső értelmességéről van szó. Az említett adottságot a pszichológia a mindig ép, transzmorbid személyiségmagnak nevezi, „amelyben” megjelenik a szabadság és az értelemfelismerés szempontja, ugyanakkor azonban a személyes tagadás és öngátlás lehetősége is. A transzmorbid, sérthetetlen szellemi fórum bizonyos kérdéseket és válaszokat képes „önmagukban is érvényesnek” elismerni, ezért az ember, mint személyiség – ha hagyja – megszólítható. Ez a pszichológiai módszer a logoterápia, amely az élet értelmességének kérdését veti fel, mint a terápia alapkérdését. Feltárhatja, hogy egy adott ember esetében a „jól-lét” hiányának oka az élet végső értelmességébe vetett bizalom hiánya. Ennél sokkal többet nem mondhat, mert a továbbiakban már egy másik tudomány, a teológia illetékes.

Felmerülhet a kérdés, hogy a „transzmorbid személyiségmag” fogalom összevethető-e a teológiai személyfogalommal? Nem, mert a pszichológiának nem dolga a teológiai szemlélet, de végül is kimondja: „a transzmorbid személyiségmag az ember sérthetetlen szellemi rétege, a megismételhetetlen, egyszeri személy hordozója”. Tehát nem maga a megismételhetetlen emberi személy, hanem annak „hordozója”.

Három olyan fogalmunk van, amelyeket tisztáznunk kell ahhoz, hogy tudjuk, mit jelölnek a pszichológiában, ill. a teológiában, és ezek hogyan viszonyulnak egymáshoz. Annál is inkább mivel ezek a fogalmak gyakran szinonimaként jelennek meg. Nem kevesebbről van szó, mint az emberről, Istenről, az ember immanens (világon belüli) és transzcendens (világon túlnyúló) végső céljáról, annak elfogadásáról vagy tagadásáról, a keresztény kinyilatkoztatás szívéről. Ezek: az „én”, a „személyiség” és a „személy”.

A pszichológia többféle énről beszél (ideális én, reális én, fantázia én, prezentált én, tükör én, hamis én), ugyanakkor elismeri a nyilvánvaló tényt, hogy az „én” egész életünk során változatlan, vagyis énünk magja egy velünk született entitás. Az „énnek” pedig pszichológiai és spirituális dimenziója van, melyek részben átfedik egymást, és ez a sajátossága a pszichofizikai és társadalmi meghatározottságok mellett – a transzcendensre irányuló nyitottsága miatt – döntésre ad lehetőséget.

A személyiség szó alatt a pszichológia pszichofizikai rendszerek szerveződését érti az egyénen belül, amelyek meghatározzák a gondolkodást és a viselkedést. A személy szónak nincs konkrét elkülönülő tartalma a pszichológiában, illetve – ahogy fentebb említettük – „rejtőzködően” jelenik meg: mint az ember sérthetetlen szellemi rétege, a transzmorbid személyiségmag által hordozott szellemi valóság. Hogy miféle valóságról lehet szó, arról a pszichológia – helyesen – nem nyilatkozik.

A teológia nyelvén világosan beszélhetünk. A kiindulópont egy igen egyszerű kérdés: mi következik az emberi mivoltra nézve abból, amit megtestesülésnek hívunk, vagyis abból, hogy Jézus Krisztus egyszerre valóságos Isten és valóságos ember, egy személyben? Az következik, hogy miután Jézus Krisztus valóságos Isten és valóságos ember egy személyben, az emberről, mint megismételhetetlen egyszeri személyről csak Istenre vonatkoztatottságában beszélhetünk. Tehát az ember egyszeriségének legbelsőbb lényege, a személye – képben kifejezve – „üres” lenne Isten nélkül, vagyis nem is lenne ember, esetleg nagyon értelmes állat vagy gép, olyan, mint a mesterséges intelligencia, aminek elszabadulása a poszthumanizmus és a transzhumanizmus luciferi perspektívájában éppen a személyt, és így az ember igazi emberségének alapvető dimenzióit, a szeretetet, az érzelmet, az akaratot, az elkötelezettséget és az odaadást, vagyis az emberi kapcsolatokat szegényíti el. (Vö. XIV. Leó pápa Magnifica humanitas enciklika).

A „személy” kizárólagosan keresztény teológiai fogalom, ugyanakkor minden ember személy. Az ismeret forrása a kinyilatkoztatás és a hit, a hitben viszont kézzelfogható bizonyíték van: maga az ember. Bármilyen tudomány jelölhet ezzel a szóval valamilyen emberi jelenséget, de az nem az a személy, akiről a teológia beszél, akik mi emberek vagyunk.

A lelki szenvedésnek valódi oka lehet a cél hiánya. S ha van végső cél, akkor már nem is valami más közvetlen ok megszüntetése – amely, ha lehetséges, akkor szükséges is – vezet eredményre, nem is a feldolgozás, hanem a túllépés. Nem a pszichológia egyébként legális és szükséges céljai, nemcsak az egyén jól-léte, „önmegvalósítása”, hanem az ember túllépése önmagán, ami az életben lehetséges, de alapvetően befejezhetetlen folyamat. A befejezettség teológiai neve: üdvösség.

Tehát és végül, ha a kereszténység életalakító szerepét, az élethez és halálhoz való viszonyát pszichológiai nyelven fejezzük ki, akkor tudomásul vehetjük, hogy a testi (biológiai), lelki (pszichológiai) és a környezeti, társadalmi (szociológiai) hatások együttesen meghatározzák az ember természetes helyzetét, amivel kapcsolatban – helyesen – a személyiség szót használjuk. A szellemi személyünk, aki (és nem: ami) testünktől – személyiségünktől – elválaszthatatlan halálunkig, a mindezekhez való viszonyulásunk, a transzmorbid személyiségmag mögött van (azt is mondhatnánk: „ott sóhajtozik ki nem mondható szavakkal a lélek”), és ha hagyjuk és akarjuk, átalakítja viszonyulásunkat életünkhöz és halálunkhoz. A problémával, bajjal, betegséggel, szenvedéssel és persze végül a halállal, vagyis a belső és külső körülményekkel kapcsolatos álláspontunk kialakításában a személyiségünknek főszerepe van, de mögötte rejlik az igazi legvégső fórum, aki akár közvetetten, akár közvetlenül felteszi az utolsó kérdést. Ez azt jelenti, hogy hitben hozzuk meg a végső választ, ami minél előbb és mindenekelőtt a cél. De azért az az ismeret, hogy az emberi személy értelmezése kizárólag teológiai nézőpontból lehetséges, a bizonytalanok, a kulturkeresztények, az „éjfélimisés” keresztények, a nem hívők, a kételkedők, a tagadók, az aggódók számára felhívást jelenthet, mert agnosztikus „tartózkodás”, kitalált isten nincs. Kegyelem van és feltámadás.

BL

Októberi fénysugár

Októbernek szépsége van: a gyengülő nap minden sugarát kihasználja, hogy tovább szépítse az ősz egyébként is nagyszerű színpompáját: azt a tarka ruhát, amit a természet magára ölt. Ebben az őszi napsugárban Máriára gondolunk mint a Rózsafüzér Királynőjére és a Magyarok Nagyasszonyára. Égi Édesanyánk minden nap kéri a rózsafüzér imádságot, ezt a hónapot pedig különösen is a rózsafüzérnek szenteljük.

A rózsafüzér imádság mindnyájunkat Krisztus titkainak átelmélkedésére késztet a Boldogságos Szűz Mária vezetésével, aki egyedülálló módon részese volt Isten Fia születésének, működésének, szenvedésének és dicsőséges feltámadásának.

Szűz Mária rózsafüzére olyan imádság, amely részeinek egyszerűségében az egész evangéliumi üzenet mélysége nyilvánul meg. Maga a Szent Szűz bátorított bennünket jelenései alkalmával, hogy imádkozzuk ezt az imádságot. „Mondjátok el a rózsafüzért minden nap, hogy elnyerjétek a világ békéjét és a háború végét”. 1917 május 13-án, első jelenése alkalmával kérte ezt Fatimában, ahol „a Rózsafüzér Királynőjeként” jelent meg.

A rózsafüzér hatékony fegyver. Használjuk bizalommal, és elcsodálkozunk az eredményeitől! Mindent ki lehet imádkozni, és mindenkit be lehet imádkozni. A rózsafüzér imádság útján Krisztus egész szeretetét megtaláljuk. Erőt kapunk, hogy Isten akaratát tökéletesen teljesíteni tudjuk; hogy embertársaink szolgálatára legyünk.

Október lenyűgözően szép, mert nap mint nap milliók szívéből, az ajkakon át száll a köszöntés Máriához: Üdvözlégy… és száll a kérés: Asszonyunk Szűz Mária… Senki a világon nem tudja úgy köszönteni és kérni Máriát, mint mi, magyarok. Sajátos jogon, sajátos történelmi háttérrel-tapasztalattal, sajátos lelkülettel.

És mindig van annyi imádkozó magyar: „üdvözlégymáriás”-, „asszonyunkszűzmáriás” magyar, amennyi elégségesnek tűnik annak biztosítására, hogy a nemzetnek-, a hazának jövője legyen a Szent Korona jogarának kiterjedésében.

Asszonyunk, Szűz Mária! Sajátos jogon, sajátos történelmi háttérrel-tapasztalattal, sajátos lelkülettel. S ebben a „sajátos”- ban benne van Szent István királyunk többször megismételt önfelajánlása, végül a Szent Korona és ezzel az ország Szűz Mária tulajdonába való átadása. Nemcsak az ország, hanem az ország népe is! Magyar vagyok, Mária tulajdona vagyok, hazám Mária országa. Mindszenty bíboros úr hívta fel a figyelmet: „Csodálatos fonala a magyar történelemnek a Mária-tisztelet.

Ahogy a Duna kiemelkedik vízhálózatunkból, úgy emelkedik ki szélességével a Mária-tisztelet a történelmünket átjáró sok egyéb szellemi, lelki folyamból."

A jelenre pedig: „Most kell nekünk módot adnunk a Nagyasszonynak hívő magatartásunkkal, kitartó és egyetemes esengésünkkel arra, hogy megmutathassa: pártfogása segíthet, és édesanyánk ma is." Hívő magatartásunkkal: Krisztust megvallva és hirdetve az élet minden területén! A hazafiasság igazi talaja csakis a komolyan megélt keresztény hit lehet.

Szent István, első királyunk rendelésének kikristályosodása, hogy Szűzanyánkat Nagyasszonyunknak és Patrónánknak tudjuk. Élete művének betetőzéseként a Nagyasszonynak ajánlja föl fiatal, még csak alig alakuló keresztény országát.

A mai magyar embernek, ez az esemény már szinte semmit nem mond. A valamikori fiatal katolikusoknak mint kedves nemzeti emlék, mint jámbor legenda ott él ugyan még valahol a lelke mélyén, de a szentistváni tett jelképi tartalma és eszmei jelentősége kiveszett legtöbbnek szívéből. Az iskolák semlegessége nem csak az élő hitet és erkölcsöt, hanem a nemzeti érzést is legfőbb ellenségének tekinti.

Szent Ágoston mondta egy alkalommal: magasabb eszmei célok nélkül az államok nem egyebek rablóbandáknál. Az ilyen államokban nem a pénz hiányzik, nem is az eszközök, vagy éppen az élelmiszer, sokkal inkább az emberiesség, a becsület, a tisztakezűség, az önzetlenség. Nem beszélve az őszinteségről és igazságérzetről. A családi élet is üzletté és számítássá válik, az önzés és kiélés helyévé. S mihelyt az önzés úgy kívánja, aggálytalanul szét lehet dönteni, még ha belepusztul is a gyermek, a másik fél, s a nemzet maga.

Ha ma körülnézünk szép hazánkban, van-e torkot fojtogatóbb és szívet szorongatóbb jelenség, mint a testi-lelki, anyagi és szellemi környezetszennyezés? A gyűlölködés, megosztottság, szeretetlenség!

Vajon meg tudunk-e állni ezen a sátáni csúszdán, amelyen Mécs László szavai szerint „az Ember: sárkánymagból sarjadt fattya véres rögnek elfeledte, hogy az arca régen Krisztus arca volt." És ki hallja meg ma a számonkérő lelkiismeret szavát Sík Sándor szavaival: „Embernyi ember vagytok-e? Embernyomokat hagytok-e?" Olyan vészes eltájolódásban élünk már, hogy ma félelmetesebben dörömböl a még érző szív ajtaján ugyancsak Mécs László szava: „Ha a mérték tönkrement, senki-semmi meg nem ment"!

A mérték: Jézus Krisztus, aki „fogantatott Szentlélektől, született Szűz Máriától". És a gyilkos testi-lelki szennyeződés nem szüntethető meg más eszközökkel, csak, amit az imádkozó magyarok tesznek, új életet és új lelket, tiszta vizet és tiszta levegőt árasztó erkölcsi vállalásaikban.

Napjainkban fénylő jelként ragyog Magyarok Nagyasszonyának alakja. Az a tény, hogy vagyunk egypáran, akik hiszünk abban, amit első királyunk ránk hagyományozott: hogy az Istenember édesanyjának keze állandóan rajtunk pihen; és nekünk többre kell törekednünk, mint a megélhetés bármi úton való biztosítása, az érdekek és ösztönök és hangulatok által való ide-oda hányattatására, a nemzet konzumidiótává süllyesztésére.

Mindszenty bíboros úrral együtt valljuk: „A mi eszményünk egy olyan Magyarország megteremtése, amelynek alapja a valláserkölcs, támasza a nemzeti érzés, ifjai és leányai pedig hívők és magyarok." Ezért ma Magyarországon gyakorló katolikusnak lenni a legnagyobb hazafias, nemzetmentő tett.

A Magyarok Nagyasszonya útitársunk életünk ösvényein. Kérjük, vezessen minket, nehogy az elképedő siránkozás túláradjon ajkunkon, nehogy a csüggedés legyőzze a cselekvést, befagyassza a lelkesedést, a múlt súlya megakadályozza, hogy hitelt adjunk a jövőnek! De bátrak legyünk hinni, és megvallani hitünket; cselekedni a hit erejében, élve a szeretet életét, mely Isten országát bontja ki közöttünk!

A Boldogságos Szűz Mária, Nagyasszonyunk és Patrónánk oltalma alatt áldott legyen Magyarország, békében, örömben és jólétben; mi pedig élő hittel hűségesen, elköteleződve, áldva magasztaljuk az élő Istent, köszönetet mondva Égi Édesanyánknak!

Schall Tamás atya

A Szent Kinga Körben is a legnagyobb kincs az Istenre fókuszáló, közösséget megélő ember

„Férje halála után Szent Kinga az ószandeci kolostor apátnője lett. A kolostort a tatárok földúlták, és Kingának 63 évesen az újjáépítés munkáját kellett irányítania" – olvashatjuk életrajzában.

A Szent Kinga Kör tagjaiként, névadónkhoz híven, a szenior korba lépve is, egyházi közösségünkkel, közösségünkért aktívan együttműködve találkozunk kéthetente.

A Kör életébe, lelkiségébe és terveibe jelentős változást hozott az a szándék, hogy a jelenkori kultúra, társadalom, személyes kapcsolatok állandó kritikája és személyes frusztráció helyett továbblépjünk egy cselekvő életmód irányába.

Néhány éve Rod Dreher „Szent Benedek válaszútján” c. műve mentén feltártuk, hogy mi az, ami minket leginkább elkeserít, félelemmel tölt el. Az ijesztő tendenciák azóta csak erősödtek. Korának fenyegető káoszára jó példaként állt előttünk Szent Benedek válasza.

Négy témában mi is elhatározást tettünk, és ezekre rendszeresen visszatértünk:
ima: engedjük be Istent az életünkbe,
munka: Istennek szentelve végezzük,
közösség: odaadóan, ne program fogyasztói lelkületel kapcsolódjunk egymáshoz,
olvasás: elmélyülten, igényes szövegeket vegyünk kézbe.

Azt is megnéztük, mit tettek eleink ezeken a területeken, milyen tapasztalatunk van, amit megélni és továbbadni érdemes. Ezekre fókuszálva tudott csoportunkból egyre inkább közösség alakulni. Az ima szerves része összejöveteleinknek, még nyilvános helyen is. Az evangéliummal való imát különösen is gyakoroljuk, ez segít egymás hitének erősítésében is.

Őseink hozzáállása a munkához, annak méltósága segít ellenáramban maradni a fogyasztói társadalomban.

Olvasásélményeinket megosztjuk, buzdítjuk egymást arra, hogy ne engedjünk a digitális huzalozás csábításának. Egyéb kulturális programjaink kiválasztásában is ezeket a szempontokat tartjuk fontosnak. Legutóbb Molnár C. Pálnak, templomunk oltárképe alkotójának Assisi Szent Ferenc témájú műveiről hallottunk-láttunk tárlatvezetést a Ráth Lépcső Galériában.

A közösséghez való tartozás elementáris igénye tagjainknak. Ennek építését szolgálja, hogy együtt tervezzük meg féléves menetrendünket. Ki-ki hozzáadja érdeklődését, tapasztalatát, talentumát, aktivitását. Önállóság és összetartozás segíti, hogy empátiával tudjunk egymás felé fordulni, egymást testben és lélekben erősíteni.

A közösség építésében az egymásra figyelést, párbeszédet szeretnénk gyakorolni az összejövetelek közötti időben is, találkozásokkal, élőben vagy akár telefonon. Ehhez a Szt. Kinga kör alkalmán a szeptemberi indulás óta minden alkalommal kihúzzuk valakinek a nevét és a következő találkozásig személyes kapcsolatba lépünk vele.

Bár vannak határaink, zárt összejöveteleink, de tartunk az egész egyházközségnek is nyílt alkalmakat. A közös keresztútjárás a templomban és az Öröm útja-járás a rózsakertben ebben az évben a nagyobb közösség felé nyitást mutatták már, nagy örömünkre.

Az egyházközségen belül az adventi időben a közösségek közötti találkozásra azt tervezzük, hogy feleleventjük és megéljük együtt a „Szállást keres a Szentcsalád” rítusát.

Zöldyné Szita Erzsébet

A háromféle lelkületű szolgálat

Karitász küldetésünk az emberek üdvösségének szolgálatára irányul, elsősorban tehát lelki javakat szeretnénk közvetíteni, átadni. Örök kincsek ezek, melyeket *„a moly nem rágja meg, a rozsda nem marja”* (vö. Mt 6,20). Ehhez a természetfeletti küldetéshez természetes eszközöket is latba vetünk, úgy mint pl. a tárgyi adományok, vagy a találékony segítő tevékenység.

Bizonyára sokan tapasztaltuk azt is, hogy szegényeink, gondozottjaink, akik nem tartoznak szorosan az egyházhoz, nem vallásosak, de a hozzánk való kötődéssel mégiscsak kapcsolatba kerülnek Krisztussal, éppen rajtunk keresztül. Úgy gondolják, hogyha minket ismernek, ha velünk jóban vannak, akkor ezzel biztosítják Istennel való jó kapcsolatukat is, vagy legalábbis közelebb kerülnek Hozzá. Ez igen nagy felelősség számunkra, ezért fontos kiemelni, hogy nem az a lényeg, hogy minket ismerjenek, hanem az, hogy az Urat, a Világmindenség Királyát ismerjék meg, szeressék meg Őt, hogy azután Ő is megismerje őket az utolsó órában. Alázattal végezzük tehát munkánkat és bízzunk abban, hogy Istennek minden lehetséges, Ő a szívek vizsgálója, Ő tudja, hogy kiben mi lakozik, Szentlelke pedig a szívek vezére.

Éppen ezért ne is ítélkezzünk, hanem csak bízzunk és szeressünk! *„Mert sokan lesznek az elsőkből utolsók és az utolsókból elsők.”(Lk 13,29).*

Minket, karitászosokat is érnek bőven kísértések munkánk, életünk során, akik Krisztus Királynak szolgálunk. Szent Brigitta, Európa társvédőszentjének (XIV. sz.) magánkinyilatkoztatásban az Úr háromféle lelkületű szolgálótípust mutatott be.

Mindegyik hiszi, hogy Krisztus az Isten, a mindenható, de az egyik szándéka, hogy a szolgálattal földi dolgokat, kincseket nyerjen: gazdagságot, hatalmat, hírnevet. Az Úr, a kívánságuknak megfelelően részesíti is őket ebben, de a mennyei dicsőség rovására, mert az ilyen ember el is veszíti az égi jutalmat.

A másik szolgálótípus azt gondolja, hogy Krisztus Király a szigorú bíró. Az ilyen emberek a büntetéstől való félelemmel szolgálnak, nem a mennyei dicsőség és nem az Úr iránti szeretet hajtja őket. Őket a helytelen Úrfélelem motiválja és nem az önzetlen, bizalommal teli szeretet, ők azok, akiknek a bűnbánatuk nem tud tökéletes lenni, mert nem szabadok, a büntetéstől félnek, ezért csak félszívvel szolgálnak.

A harmadik típusú szolgáló tudja, hogy az Úr Igaz Isten, igazságos és irgalmas. Nem a büntetés elkerülése végett, hanem az Isten iránti önzetlen szeretetből fakadóan szolgálnak, ez motiválja őket. Ők azok, akiknek akarata megegyezik az Úr akaratával, ezért meghallgatásra találnak.

Tegyük fel az egyházi év végén, Krisztus Király főünnepének közeledtével a kérdést magunknak: melyik szolgálók vagyunk mi? Melyikhez hasonlítunk

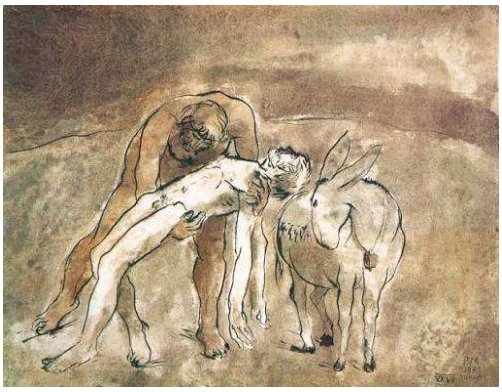

leginkább? Melyik típusból mennyi van bennünk? Félünk-e vagy bátrak, szabadok vagyunk legbelül?

Az Úr irgalmas szeretettel és igazsággal fordul felénk, mert Ő maga az Igazság és az Irgalom. Akik nem szeretik Őt, azokkal igazságos, akik szeretik Őt, azokkal irgalmas. Ezért a legnagyobb tulajdonsága Istennek az Ő irgalmassága, ahogy Szent Fausztina nővér tanította.

Szeressük tehát tiszta szívvel az Urat, a Világmindenség királyát, bátran haladjunk előre Vele! Így vágjunk bele a közelgő ádventi, karácsonyi karitászmunkánkba otthon, a családunkban, az egyházközségünkben, a szegényeink, rászorulóink körében! Önzetlen és szabad lelkülettel, alázatosan, szelíden, de bátran és határozattan végezve a munkánkat, tanúságtevői leszünk az Igaz Szeretetnek, Aki legyőzte a világot és üdvözíti a benne bízókat. *„Krisztus Király, üdvözíts minket!*
”

Csorba Gábor
állandó diakónus

A régi, mint új

XIV. Leó pápa semmi újat nem mondott Franciaországban, mert pontosan tudta, hogy ez ma a forradalmian új: a kétezer éves katolikus egyház nagy, terebélyes fájának értékei, mély gyökerei és az ágvégeken éledő megannyi fiatal hajtással. Nem szétszórt, mindig protestáló magoncok, új és új ideológiák növekedési kísérleteire való reakciókkal fárasztotta hallgatóit. Jó ütemérzékkel érkezett Franciaországba.

Arra senki sem számított, hogy az Igazság – az Evangélium – bátor kimondása maga alá temeti a hamis szabadság hazug világát. egyetlen pillanat alatt. Ugyanis kinyílt a repülőgép ajtaja, és XIV. Leó már öltözetével üzent. Főpapként, nem fehér ruhás civilként érkezett. A liturgián is használt karingben, felette a vértanúság színét, a bíbort hordozó mocétummal, és mellén Krisztus keresztjével vonult a díszsorfal előtt. Megjelenésével nem egy miniállam vezetője, hanem egy két lábbal a földön járó egyházfő, Szent Péter utódja tette tiszteletét az európai kereszténység egyik bölcsőjében.

Mik lehetnek a magyar közélet számára is fontos üzenetei? „A franciaországi katolikus egyház nagyon bölcsen kezd átalakulni egy »ellentársadalommá«, narratívájában visszautasítja a feminista- és lmbtq lobbi által előírt dogmát...” – olvashatjuk Eric Zemmour, „A misét még nem mondták el” című, nemrég magyarul is megjelent esszéjében. A katolikus filozófus, író, mintha előtanulmányt írt volna a látogatáshoz: „A kereszténységért vívott csata Európában nem lehet csak a hit csatája. Meg kell védeni a kereszténység hagyatékát Európában, ezeket az építészeti, művészeti, kulturális, jogi, politikai formákat, amelyeket meg kell őriznünk vagy helyre kell állítanunk.” Nos, XIV. Leó pápa látogatása erről (is) szólt. A Notre Dame Bazilikában ismét finom tanújelét adta a hagyományaiban gyökerező és élő egyháza melletti kiállásának. Nem valamiféle divatos imamódokkal, modern zenei betétekkel zajlott az esemény.

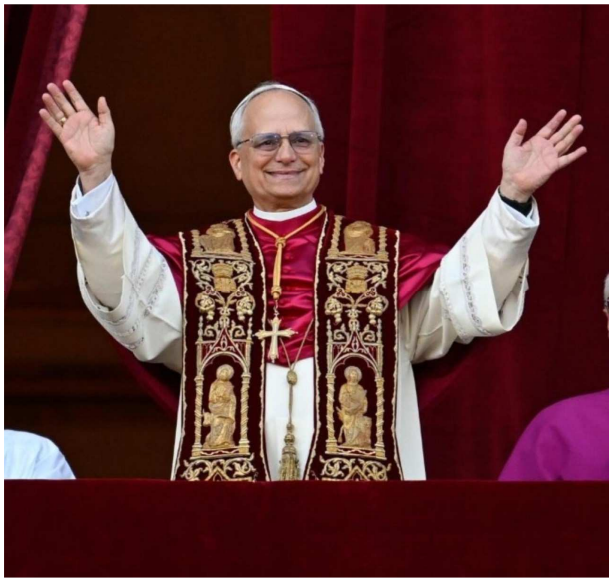

Miután néhány percre az Eucharisztia előtt adorált, vecsernyepalástban, főpapi jelvényekkel vezette az egyház hivatalos imádságát, a zsolozsmát. Az esti imaóra keretében tartotta meg tanítását. Többek közt ezt mondta, utalva a francia egyház újjászületésére is: „Ez a székesegyház azért született újjá, hogy vele együtt ti is újjászülessetek, új lendülettel törekedve az életszentségre és végezve a mindennapi küldetést. Legyetek népetek körében az egyház isteni anyaságának világos jelei: az egyház Isten szeretetéről tanúságot téve újra egységbe gyűjti és gyógyítja az emberi családot."

Két évvel ezelőtt a párizsi olimpiai megnyitó ünnepség sokakat mélységesen felháborító, olykor blaszfémikus performansza után Franciaország a Stade de France-ban egy teljesen más arcát mutatta. Nyolcvanezer, tekintetét égre emelő fiatal átlényegülten, nagy hittel volt együtt egy megrendült ágostonos szerzetessel, aki nem szégyellte könnyeit. Elérzékenyülten állt egy gyönyörű, francia szenteket bemutató, mély tanúságtételekkel lezajlott este végén az ősi ének, a Salve Regina éneklése alatt. A himnusz választása ismét üzenet volt úgy a szupermodernisták, mint a hagyományt túlhajtók felé. Van egység. A fiatalok zengték ezt, a még egyházszakadás előtt keletkezett éneket, ahogy zengik a X. Piusz közösség épp renitens konzervatívjai is templomaikban. A pápa minden liturgikus cselekményében megmutatta, nem csupán a tridenti latin misét lehet kellő mélységgel, odaadással és méltósággal ünnepelni: „Ma különösen is szembesülünk azzal, hogy korunkból mintha hiányozna a teljesség, a mélység és hiányoznának az ígéretek. Az ének, a szó és a liturgikus mozdulat nemes egyszerűsége sokak számára rést nyithat a világosságra, a béke oázisát kínálhatja egy állandó kapcsolódásban élő és zajos társadalomban." – üzente minden, a katolikus egyház liturgiáját a modernség és a kor kihívásainak való beteges megfelelési kényszerrel tevékenykedőknek. Vissza a forráshoz!

A pápa látogatásának több beszédében utalt a katolikusok közéleti kiállásának fontosságára. Nem fogadta el a Becsületrendet, nem kívánt nobilitásokkal díszvacsorázni, a lehető legtöbb időt szerette volna híveinek szánni. „A helyes laicitás tehát nem abban áll, hogy a vallást kizárjuk a közélet vagy az oktatás területéről, hanem abban, hogy azon munkálkodunk, hogy az állam és a vallási intézmények párbeszédet folytassanak egymással, és egyesítsék erőiket a közjó szolgálatában, hogy a világnak élete legyen." – tanította. Párizsi miséje előtt a Chapms-Elysées-n – mintegy szimbólikusan a fogyasztói társadalom lerolózott boltjai előtt – hívők ezrei gyóntak, papok százai álltak szó szerint helyt. Eric Zemmour pedig készítheti új esszéjét, ugyanis „A misét elmondták!" az a'la carte keresztények legnagyobb bánatára. Közel nyolcszázezren voltak rajta.

Franciaország él. A francia katolikusok élnek. Európa él és élni akar. Laus et grtaia, köszönet és hála egy oroszlánnak. Habemus papam: Leo XIV.

Kiss Antal diakónus
Katolikus Tábori Lelkészség

Kövek, fórumok, szamarak

Gyerekkoromban szinte az első istenbizonyíték volt számomra a Szentírásban szereplő érdekes epizód Jézus jeruzsálemi bevonulása előtt: „Elküldött két tanítványt a szemközti faluba, mondván: „találtok ott egy megkötött szamarat. Oldjátok el, és hozzátok ide." (Lk 19, 29-30.) A tanítványok megtalálták a szamarat. Ki tud ilyen apró dolgot egy nappal előre pontosan megmondani? – kérdeztem magamtól. Az a Jézus tehát biztosan Isten – vontam le gyerekfejjel a következtetést. Azóta már sok-sok tényező igazolja számomra Jézus isteni mivoltát. (Legtöbbet jelentenek azok a prófétai jövendölések, amelyek a gyermek Jézuson, majd a szenvedő Názáretin beteljesedtek.)

Érdekes kérdés lehet az is, miért szamárcsikót választott Jézus, hogy az vigye őt be a városba. Már sejtem a választ: mert üdvözítő tervében ott rejtőzködik szinte érthetetlen szándéka: *viteti magát. (*Mindig – kivéve a három évet, amikor Ő maga ment el igen sok helyre.) Csecsemő, majd kisgyermek korában vitték a szülei. Amikor meghalt, emberek vitték be a sírba. Ránk bízza magát az oltáriszentségben. Nekünk kell Őt vinnünk, odaadnunk…

Nagyon nagy felelősség ez. Ha mi nem visszük Őt, nem beszélünk róla, nem jelenítjük meg a szentmisében, nem adjuk oda Szent Testét – más nem teszi ezt meg. Újabb kérdés: miért vonult be Jeruzsálembe hatalmas örömrivalgás közepett? *Mert nagyon szereti az embert:* a gyenge, kísértéseket szenvedő embert, aki szeretetre, igazságra, szabad így mondani: „az Istenre született".

Jézus „fórumokat" teremt arra, hogy ezt nyilvánvalóvá tegye. Nem igaz, hogy az ember teljesen romlott! Minden időben vannak, akik azon fáradoznak, hogy manipulálják az embert, hogy elvegyék személyiségét, géppé, eszközzé, rabszolgává alacsonyítsák. Jézus ünnepet rendez, ahol önmaga valójában mosolyogva megjelenik. Ott az ember újra ember lesz. Nem kell félnie, hogy becsapják.

Jézus nem kérdezte az aggódó kafarnaumi századostól szemrehányóan: „Miért nem vigyáztál rá?" Azt mondta: *„Megyek és meggyógyítom"*. Ezt a szerető szívű Jézust kell elvinnünk, megjelenítenünk sok-sok fórumon: a családban, munkahelyünkön, templomban, hittanórákon, és a médiumokban. Fel kell szabadítanunk az ember lelkében a beléoltott, ősi, isteni szépet. Hadd merjen örülni, merjen remélni, merjen önmaga lenni, merjen hinni, Istent imádni és dicsérni!

Egyre nagyobb lett a tömeg ott, a jeruzsálemi utcán. Lelkesedésük azt mutatta, hogy a világnak Krisztus kell. Azonban ott, és akkor is, mint azóta is, annyi nemes törekvést, gorombán kudarcra akarnak ítélni. Az történt, hogy az egyik útkereszteződésnél néhány ember előlépett, megállították a szamarat, majd ezt ordították Jézus felé: „Hallgattasd el őket! – Olyanok lehettek ezek a hőbörgők, mint a „feszítsd meg!"-et kiáltók, a hittan- és erkölcstanoktatást teljesen megszűntetni akarók, a krisztusi eszméket a társadalom életéből és Európa emlékezetéből kitörölni szándékozók.

Jézus nyugodtan válaszolt nekik: Ha ők nem szólhatnak, akkor a kövek fognak kiabálni Istenről, igazságról, az örök életről, a szeretet végső győzelméről. Micsoda prófécia volt ez! Megéltük a szervezett istentelenséget. A leggorombább eszközökkel vélték elhallgattatni Jézust!

Tizennyolc éves koromban, érettségi előtt a frontra kerültem, majd a Dnyeperen túlra vittek az oroszok egy szénbányába. Mi, lelkes fiúk Jézus fórumait, a „köveket" úgy teremtettük meg, hogy a bányában, a felszíni munkán kis feszületet hordtunk cérnaszálon a nyakunkban. Kisgyerekek szaladtak oda, a nagy és istentelen Szovjetunió közepén, és csókolgatták keresztjeinket, könnyezve mondogatván: „Krisztosz, Krisztosz!..." Orosz katonák tettek hitvallást. Úgy, csendesen.

Bizony, nagyon kellenek a „megszólaló kövek", a Jézust bátran megjelenítő fórumok, emberek, papok! És kellenek a „szamarak", akik alázatos egyszerűséggel elviszik Őt. Kellenek lelkes tömegek, kellenek gyerekek, akik tiszta szívükkel lelkesen közvetítik e számító, hazug, bűnös világban azt, ami tiszta, ártatlan és szent. És Őt, aki nagyon szereti az embereket.

Lajos atya

Idézetek XIV. Leó pápa franciaországi beszédeiből

„Ne veszítsük el emberségünket a mindennapi életünket elárasztó és befolyásoló „gépek paradicsomának" közepette. Sürgető feladat elménk nevelése az etikai megkülönböztetésre, amely képes felismerni azt, ami erkölcsileg jó. Ezzel kapcsolatban szeretném felidézni, hogy „egy valóban szabad társadalom nem kényszeríti ki az uniformizálást, hanem védi a lelkiismeretek sokféleségét, megakadályozza az autoriter tendenciákat és előmozdítja az etikai párbeszédet, amely gazdagítja a társadalmi szövetet."

*

„Ma különösen is szembesülünk azzal, hogy korunkból mintha hiányozna a teljesség, a mélység és hiányoznának az ígéretek. Az ének, a szó és a liturgikus mozdulat nemes egyszerűsége sokak számára rést nyithat a világosságra, a béke oázisát kínálhatja egy állandó kapcsolódásban élő és zajos társadalomban. Titeket, akik naponta ünneplitek az eucharisztiát, arra kérlek, gondoskodjatok arról, hogy a liturgikus szertartásokat mindig méltó és illő módon ünnepeljétek, ott is, ahol kisebb közösségek gyűlnek össze."

*

„Ahh□z, h□gy jól válasszat□k, tartsát□k szem előtt ezt a szemp□nt□t: a jó életet ad, s□sem veszi el az életet; a jó gondoskodik, nem magának szerez. A jó nem valamiféle szép eszme, hanem a szeretet ragyogó arca: maga Isten!

Ezért mindnyájatokat – püspököket, papokat, diakónusokat és megszentelt személyeket – arra buzdítalak, hogy ápoljátok magatokban a liturgia iránti őszinte szeretetet."

„A bábeli torony az uralom révén kikényszerített egységet jeleníti meg (vö. Ter 11,4). Ez az építmény ugyanakkor azt is feltárja, hogy minél inkább elnyom a hatalom, annál inkább meggyengül, és megmutatja embertelen arcát. (...) Bábel tornya összeomlik, kettős negatív következménnyel. Ahogyan az általa kikényszerített egység erőltetett volt, úgy az összeomlását követő sokféleség is konfliktusokkal terhes. Ma Bábel kísértése újra megjelenik a testvériség nélkül megvalósítani kívánt globalizációban, a mohó pénzügyi gyarmatosításban, az ideológiák másokra erőltetésében, mindazokban a „kapcsolatok nélküli érintkezésekben, amelyek az emberi életet kereskedelemmé fokozzák le."

*

„Ahhoz tehát, hogy megízleljük Isten közelségét és az emberi testvériséget, el kell utasítanunk azt a mohóságot, amely felemészti kapcsolatainkat anélkül, hogy adna, és dolgokkal halmoz el bennünket anélkül, hogy táplálna. Ezek a rossz erők nemcsak erőszakos formában jelentkeznek, hanem olykor megtévesztő külsőt is öltenek, mert éppen azt ígérik, amit elvesznek tőlünk: a boldogságot."

*

„Szent Bakhita arra kötelez bennünket, hogy vegyük észre azokat, akiket nem vesznek észre, szabadítsuk fel azokat, akiket ma a gazdaság és a kultúra rabszolgaságba taszít, és tartsuk tiszteletben minden testvérünk végtelen méltóságát, akikben maga Jézus kopogtat ajtónkon. Kedves barátaim, „a valóság az, hogy a keresztények számára a szegények nem szociológiai kategóriát jelentenek, hanem magát Krisztus testét."

*

„A fiataloknak azt mondom: legyen bátorságotok felelősen megélni a béke építésének küldetését szívetekben, kapcsolataitokban, családotokban, az iskolában és az egyetemen, városaitok, országaitok és egész Európa életében!
Ne engedjetek az erőszak és az elnyomás logikájának! Szeressétek az életet minden pillanatában, és ne féljetek a jövőtől!"

*

„Ne féljetek családot alapítani, gyermekeket vállalni, és védelmezni minden ember méltóságát az anyaméhben való élet első pillanatától egészen az utolsó lélegzetig! Ne féljetek fáradhatatlanul munkálkodni közösségeitek javáért, akár politikai szerepvállalással is! Legyetek közösségépítők!"

*

„Korunk hatalmas kihívásai tekintetében arra buzdítalak benneteket, kedves testvéreim, hogy bátorságról, merészségről és missziós kreativitásról tegyetek tanúságot. Ne engedjétek, hogy elbátortalanítsanak benneteket azok a hibák, következetlenségek, sőt bukások, amelyek nyomot hagytak ennek az úton járó népnek a történetén."

*

„A katolikus oktatás azonban semmiképpen sem mondhat le saját nevelési programjáról: ez egy Krisztus-központú program, mely az emberi személy teljes körű fejlődésére, minden – lelki, kulturális, értelmi, erkölcsi és társas – dimenziójának kibontakozására irányul. Ezért senki ne lepődjön meg azon, hogy minden katolikus intézményben lehetőséget kínálnak a Jézus Krisztussal való találkozásra és igéjének hallgatására. Még kevésbé szabad megtörténnie annak, hogy bármely tanulót saját osztályában kirekesztenek pusztán azért, mert hisz Jézusban."

*

„A családon belüli hitélet elmélyítése és meggyökereztetése kétségtelenül az egyik kulcsa annak, hogy megoldást találjunk számos olyan válságra, amelyen az Egyház és társadalmaink keresztülmennek. A családban tanuljuk meg ugyanis az együttélést, a másik ember tiszteletét, a különbözőség elfogadását, egymás támogatását, a nagylelkűséget, önmagunk önzetlen odaajándékozását és az áldozatkészséget."

*

„Nem véletlen, hogy a katonai kiadások növelésére irányuló ismételt felhívásokat és az ezekből fakadó döntéseket sok kormány a másik fél veszélyességével indokolja" (Üzenet a béke 59. világnapjára, 2026. január 1.). A béke előmozdítása tevékeny munkálkodást kíván. Ma fel kell tennünk magunknak a kérdést: valóban „kreatív erőfeszítéseket" teszünk-e a világbéke előmozdításáért, vagy csupán arra törekszünk, hogy „elállítsuk a háború vérzését", és jobban felkészüljünk azokra a háborúkra, amelyekről feltételezzük, hogy még előttünk állnak."

Schall Tamás
Életem tartozéka

Mint katona kezében a fegyver,
olyan enyémben a rózsafüzér,
mikor kezeim közt morzsolgatom,
a legnagyobb biztonsággal felér.

De már önmagában az a tudat,
hogy nálam van, zsebemben hordozom,
olyan nagy erővel tölt el engem,
emberi szóval ki sem mondhatom.

A titkok, melyeket imádkozom,
Megváltónk életének titkai,
ezeket szemlélve, kimondani,
hűséges követésére segít.

Mindebben Mesternőnk Szűz Mária,
Kinek életét e titkok szőtték,
Példaképünk Ő, hogyan kell hinnünk,
aki anyai oltalmával véd.

Ha a Szentolvasót imádkozzuk,
amit Szeplőtlen' Szíve tőlünk kér,
megvalósul földünkön a béke,
a bűn senki közelébe nem ér.

Életünk része lesz a szent öröm,
az Isten emberré lett érettünk,
Lélektől' fogant, Szűztől született,
hogy Szent Karácsonyt ünnepelhessünk.

Köztünk léte világosság nekünk,
szeretni és élni tanít minket,
kincset ad, mit el nem veszíthetünk,
táplálék, mindennapi kenyerünk.

De a fájdalom sem hiányozhat,
nem leszünk különbek, mint Mesterünk,
ha Ő értünk kínhalált szenvedett,
nekünk sem lehet más az életünk.

Szenvedés-, halál húsvétba hajlik,
Vele szenvedve-, halva, élhetünk,
a feltámadásunk dicsőséges,
mint a Szent Szűz, mennyekbe vétetünk.

Testvérem, Krisztus katonája vagy?
Legyen fegyvered a rózsafüzér!
Hatásos, mert ki ezt imádkozza,
az életében minden jót elér!

XIV. Leó pápa Magnifica humanitas kezdetű enciklikája
Az emberi személy védelméről a mesterséges intelligencia korában
részletek

92. Laudato Si' enciklikájában Ferenc pápa elítélte a technokrata paradigma növekvő dominanciáját a globalizált világban, vagyis azon tendencia ellen szólt, hogy a hatékonyság, az ellenőrzés és a profit logikájának engedjük át a személyes, társadalmi és gazdasági döntéseket. Ugyanis ekkor az történik, hogy a technológia nem marad egyszerűen eszköz, hanem mércévé válik, amely alapján mindent megítélnek, elkezdi diktálni, hogy mi számít és mit lehet kiselejtezni, és így a teremtést a kizsákmányolás tárgyává és az emberi lényeket puszta fogaskerekekké fokozza le a minél nagyobb teljesítmény elérésének érdekében.

93. Ez a paradigma az elmúlt években gyorsan elterjedt, részben a mesterséges intelligencia, a kognitív tudomány, a nanotechnológia, a robotika és a biotechnológia terjeszkedése által. Önmagukban ezek az innovációk nagyban szolgálhatják az emberi fejlődést és közös otthonunk gondozását, de éppen a hatalmuk miatt siettethetik a technokrata paradigma kiterjesztését, és ezért helyes alkalmazásukhoz új spirituális, etikai és politikai keretre van szükség. A nagyobb hatalom nem feltétlenül jelent valami jobbat. Ebben a tekintetben Romano Guardini szavai továbbra is relevánsak: „A kortárs embert nem képezték ki arra, hogy jól használja a hatalmat."

94. Az emberiség saját hatalma áldozatává válásának veszélyét már VI. Szent Pál is felismerte, aki arra figyelmeztetett, hogy „a legkülönlegesebb tudományos fejlődés, a legmegdöbbentőbb technikai bravúrok és a legcsodálatosabb gazdasági növekedés, hacsak nem kíséri hiteles erkölcsi és társadalmi fejlődés, hosszú távon az ember ellen fog fordulni".

Plébániánk hírei

Szentmisék

hétfő-kedd-szerda-csütörtök-péntek-szombat 17.00
vasárnap 10.00 és18.00 (angol nyelvű)

Folyamatos szentségimádást tartunk a templomban
9.00 és 22.00 óra között.

PLÉBÁNIÁNK RENDSZERES PROGRAMJAI
szeptembertől

Hétfő	18.00	Felnőtt katekézis
Kedd	17.00	Elváltak és Egyedül Maradtak szentmiséje (havonta első kedden) és találkozója a Szent Kinga teremben
Szerda	15.45	Karitász hittan (a konkrét dátumok szórólapokon)
Péntek	15.00	Engesztelő imaóra a hazáért
	16.00	Rózsafüzér
	16.30	Vesperás
	18.00	Szent József Férfikör (minden második héten)

Októberben hétköznapokon a szentmise előtt, 16.30-tól a rózsafüzért imádkozzuk.

Gyóntatás: vasárnap 9.00-9.50

Lelki tanácsadás egyeztetés szerint
bitter.belvarosiplebania@gmail.com
30 591 2601

PESTI FŐTEMPLOM

Spirituális közösségi lap

XIII. évf. 71. szám

A Belvárosi Nagyboldogasszony Főplébánia lapja

Kiadja:
a
Belvárosi Főplébánia

Felelős kiadó:
Dr. Osztie Zoltán

Szerkesztő:
Bitter Lajos

Munkatársak:

Csorba Gábor
Dr. Kerényi Lajos
Kiss Antal
Schall Tamás
Zöldyné Szita Erzsébet

Korrektúra:
Faga-Nagy Mária

Szerkesztőség:

Budapest 1056 Március 15. tér 2.
bitter.belvarosiplebania@gmail.com

Megjelenik:
12 oldalon

PESTI FŐTEMPLOM

SPIRITUÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

XIII. évfolyam 71. szám *2026. október*

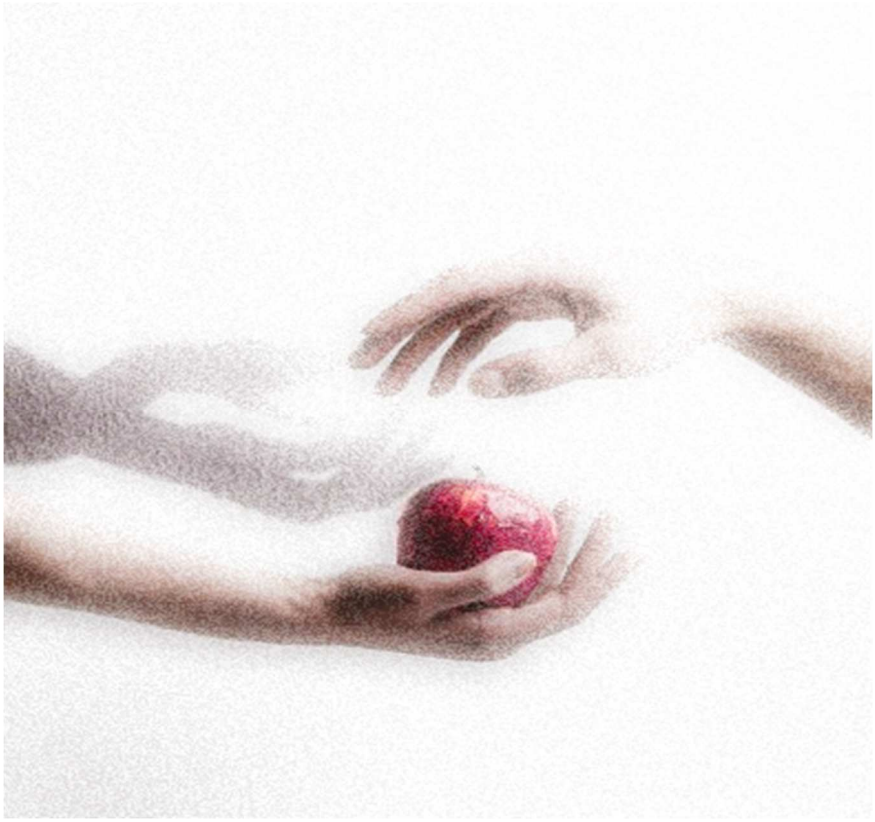

Tartalom

- Nagyszerű emberségünk
- Ki az ember?
- Októberi fénysugár
- A legnagyobb kincs
- Háromféle lelkület
- A régi mint új
- Kövek, fórumok, szamarak
- Leó pápa beszédei
- Életem tartozéka

BELVÁROSI NAGYBOLDOGASSZONY FŐPLÉBÁNIA

1056 Budapest, Március 15. tér 2. T: 318 3108 belvarosiplebania@gmail.com

Nagyszerű emberségünk

Örömünkre megjelent magyar fordításban is XIV. Leó pápánk új enciklikája, amely – beszédesen – a „Nagyszerű emberség” szavakkal kezdődik. Témája „az emberi személy védelme a mesterséges intelligencia korában”.

Már a cím is sokatmondó, melyben két állítás van. Egyrészt az emberi személy támadásoknak van kitéve, ezért védelemre szorul. Ezeknek tanúi és elszenvedő alanyai vagyunk. Fogantatásunk pillanatától az e világból való távozásunkig (halálunkig) folyamatos veszélyben élünk. Gondoljuk meg az állítás valóságát: napjainkra az ember számára legveszélyesebb hely az anyaméh. A világháborúk tömegmészárlásaihoz hasonló méretű gyilkolás folyik a magzatelhajtás révén. De nem kevésbé veszélyes és pusztító a gender ideológia és az LMBTQ program keresztülvitele például az oktatási intézményekben. Lássuk meg a gyerekek nemi identitásába történő bevezetésének problémáját. Ma többségében nem a szülők végzik el az ezzel kapcsolatos kötelességüket, hanem a kortárs csoportok, az internet irányítói, vagy éppenséggel magukra vannak hagyva a témában. Ismerjük a meddőség terjedését és az ezzel kapcsolatos megoldási kísérleteket, amelyek a legtöbb esetben emberellenesek. Tisztában vagyunk azzal, hogy az élet egyéb helyzeteiben sem kapja meg az ember a neki járó tiszteletet. Egyebek között szembe kell néznünk a háborúk közepette emberi méltóságukban megalázott, ellehetetlenült helyzetben élők sorsával (leginkább Kárpátalján). Végül tekintsük az öregkorban kiszolgáltatott helyzetben élőket. Sorolhatnánk tovább az élet válsághelyzeteiben élők segítségre szorultságát. Nem véletlenül hoztuk létre a „Jó, hogy vagy!” életvédők szövetségét, mely az emberi személy méltóságának képviseletét tűzte zászlajára, és egységbe vonja az ezen a területen dolgozó szervezeteket és személyeket. Kérem, nézzék meg a Szövetség internetes felületeit!

Az enciklika másik állítása szerint a mesterséges intelligencia kora itt van. Nem jövőbeli, hanem jelen valóság, az életünk mindennapjaiban meghatározó tényező. Használata nélkül – nem is lassan – mindennapjaink nehézzé válnak, segítségre szorulunk, majd lemaradunk. Lehetőséget kínál, ugyanakkor óriási veszélyeket rejt, egyelőre beláthatatlan következményekkel jár. Már az elnevezése is téves, hiszen a szóhasználatban „intelligens”, személyes tűnik. Nem az! A programozás szerint még érzelmeket is mutat, melyeket képes partnerként feltüntetni. Sok fiatal már ebben a kapcsolatban él. Nem személyes viszonyaiban, hanem a géppel kommunikál, következésképpen elszigetelődik, elmagányosodik. Fölvetődött már az is, hogy közreműködésével szentgyónást lehessen végezni. Abszurd ötlet, éppen a személyesség, így az emberi méltóság lábbal tiprása. Lelkiismeretvizsgálatot, bűnbánatot, megtérést, megújult Isten-kapcsolatot a gép nem tud végrehajtani, sem szolgálni. Iszonyúan megnöveli az életvitelünk már-már amúgy is elviselhetetlen tempóját. Ráadásul működtetése olyan energiaigényt támaszt, amit nem tudnak az egyes államok kielégíteni. Az Egyesült Királyság (Anglia) teljes, éves energiafogyasztására van szükség a fedezetéhez. Szempontként említik a szakértők, hogy a fejlesztés hihetetlen ütemben zajlik. Az egyes országok nem fognak leállni, vagy határt szabni, sem a kutatás, sem a fölhasználás terén, mert fölfogásuk szerint nem maradhatnak le a többi kutatásokban résztvevő országokkal szemben. Külön rendszere van Amerikának, Kínának, Európának…

Milyen világ alakul körülöttünk? Az Egyház küldetése, hogy védje, képviselje a személyességet, az emberi személy méltóságát, az imádságos Isten-kapcsolatot, az élet értelmének evidenciáját, a kutatás és eredményei fölhasználásának határait az ember javára, az elszemélytelenedés ellen küzdjön, a közösségeket építse és működtesse, a személyes jelenlét alkalmait teremtse meg és – amint a Szentatya részletesen kifejti – „a szeretet civilizációját építse”.

A Szentatya üzenetének leginkább reményt keltő üzenete, hogy a Teremtő Isten, mennyei Atyánk nagyszerű hivatásra hívta életbe az embert. Méltóságra emelte, amikor képére és hasonlatosságára alkotta meg. Ne adjuk föl az Isten alkotta rendet, ne tagadjuk meg küldetésünket, ne alázzuk meg önmagunkat, hanem – Jézus mintájára – hordozzuk és bontakoztassuk ki „nagyszerű emberségünket”!

Kérem, hogy olvassuk el az enciklikát, hogy tájékozottak legyünk korunk kihívásai terén és követni tudjuk azokat a folyamatokat, amelyek meghatározzák egyéni és közösségi életünket, valamint kijelölik küldetésünk területeit. A dokumentum megvásárolható a Szent István Társulat kiadásában.

Dr. Osztie Zoltán plébános

Az emberi létezés egyetlen dimenziójának abszolút szintre emelése veszélyes. Kaotikus állapotokat nem csak a hiány, a szűkösség okoz, de az ellenőrizetlen növekedés is az elszegényedés forrása lehet. Így az intelligencia (értelem), amikor abszolúttá válik, rátelepszik és elnyomja az élet más alapvető dimenzióit, például a szeretetet, az érzelmet, az akaratot, az elkötelezettséget az odaadást, vagyis az emberi kapcsolatokat. (Magnifica humanitas 113.)

Ki az ember?

Amikor az ember szembesül különböző testi, lelki panaszaival, aggodalmaival, bajaival, szorongásaival – és kinek az életében ne lennének ilyenek –, melyek „jól-létét” akadályozzák, természetesen szeretne megszabadulni ezektől, és orvoshoz, esetleg pszichológushoz fordul. A panaszok hátterében gyakran lelki folyamatok húzódnak meg, például aktuális élethelyzet, gyermekkori traumák, amelyek a tudat alatt működve fejtik ki hatásukat. Amennyiben ezek tudatossá válnak, akkor maga az a tény, hogy a probléma oka napvilágra kerül, adott esetben jelentheti annak orvoslását, de fordítottja is lehetséges, és valamilyen kövonalazatlan, homályos üresség, aggodalomérzés válik dominánssá. Ez azt jelentheti, hogy válaszadásra vagyunk hivatottak a kérdésben: mi az élet értelme? Ugyanis erre még nincs igazi válaszunk. Ebben az esetben nem a mi okból –, hanem a „mi célból aggódunk?” kérdést kell feltenni. Mi a fő célunk? Ezt a kérdést teszi fel az egyik pszichológiai módszer, amelyik ahhoz az adottságunkhoz próbál irányítani, amely minden emberben megvan, mindig ép, és arra szólít bennünket, hogy szabadon, a célt szem előtt tartva vegyünk részt saját életünkben, majd annak lassú és végső elmúlásában. Ennek a célnak a veszélybe kerülése okozhatja igazi aggodalmunkat.

Valójában életünk értelmességéről, méghozzá végső értelmességéről van szó. Az említett adottságot a pszichológia a mindig ép, transzmorbid személyiségmagnak nevezi, „amelyben” megjelenik a szabadság és az értelemfelismerés szempontja, ugyanakkor azonban a személyes tagadás és öngátlás lehetősége is. A transzmorbid, sérthetetlen szellemi fórum bizonyos kérdéseket és válaszokat képes „önmagukban is érvényesnek” elismerni, ezért az ember, mint személyiség – ha hagyja – megszólítható. Ez a pszichológiai módszer a logoterápia, amely az élet értelmességének kérdését veti fel, mint a terápia alapkérdését. Feltárhatja, hogy egy adott ember esetében a „jól-lét” hiányának oka az élet végső értelmességébe vetett bizalom hiánya. Ennél sokkal többet nem mondhat, mert a továbbiakban már egy másik tudomány, a teológia illetékes.

Felmerülhet a kérdés, hogy a „transzmorbid személyiségmag” fogalom összevethető-e a teológiai személyfogalommal? Nem, mert a pszichológiának nem dolga a teológiai szemlélet, de végül is kimondja: „a transzmorbid személyiségmag az ember sérthetetlen szellemi rétege, a megismételhetetlen, egyszeri személy hordozója”. Tehát nem maga a megismételhetetlen emberi személy, hanem annak „hordozója”.

Három olyan fogalmunk van, amelyeket tisztáznunk kell ahhoz, hogy tudjuk, mit jelölnek a pszichológiában, ill. a teológiában, és ezek hogyan viszonyulnak egymáshoz. Annál is inkább mivel ezek a fogalmak gyakran szinonimaként jelennek meg. Nem kevesebbről van szó, mint az emberről, Istenről, az ember immanens (világon belüli) és transzcendens (világon túlnyúló) végső céljáról, annak elfogadásáról vagy tagadásáról, a keresztény kinyilatkoztatás szívéről. Ezek: az „én”, a „személyiség” és a „személy”.

A pszichológia többféle énről beszél (ideális én, reális én, fantázia én, prezentált én, tükör én, hamis én), ugyanakkor elismeri a nyilvánvaló tényt, hogy az „én” egész életünk során változatlan, vagyis énünk magja egy velünk született entitás. Az „énnek” pedig pszichológiai és spirituális dimenziója van, melyek részben átfedik egymást, és ez a sajátossága a pszichofizikai és társadalmi meghatározottságok mellett – a transzcendensre irányuló nyitottsága miatt – döntésre ad lehetőséget.

A személyiség szó alatt a pszichológia pszichofizikai rendszerek szerveződését érti az egyénen belül, amelyek meghatározzák a gondolkodást és a viselkedést. A személy szónak nincs konkrét elkülönülő tartalma a pszichológiában, illetve – ahogy fentebb említettük – „rejtőzködően” jelenik meg: mint az ember sérthetetlen szellemi rétege, a transzmorbid személyiségmag által hordozott szellemi valóság. Hogy miféle valóságról lehet szó, arról a pszichológia – helyesen – nem nyilatkozik.

A teológia nyelvén világosan beszélhetünk. A kiindulópont egy igen egyszerű kérdés: mi következik az emberi mivoltra nézve abból, amit megtestesülésnek hívunk, vagyis abból, hogy Jézus Krisztus egyszerre valóságos Isten és valóságos ember, egy személyben? Az következik, hogy miután Jézus Krisztus valóságos Isten és valóságos ember egy személyben, az emberről, mint megismételhetetlen egyszeri személyről csak Istenre vonatkoztatottságában beszélhetünk. Tehát az ember egyszeriségének legbelsőbb lényege, a személye – képben kifejezve – „üres” lenne Isten nélkül, vagyis nem is lenne ember, esetleg nagyon értelmes állat vagy gép, olyan, mint a mesterséges intelligencia, aminek elszabadulása a poszthumanizmus és a transzhumanizmus luciferi perspektívájában éppen a személyt, és így az ember igazi emberségének alapvető dimenzióit, a szeretetet, az érzelmet, az akaratot, az elkötelezettséget és az odaadást, vagyis az emberi kapcsolatokat szegényíti el. (Vö. XIV. Leó pápa Magnifica humanitas enciklika).

A „személy” kizárólagosan keresztény teológiai fogalom, ugyanakkor minden ember személy. Az ismeret forrása a kinyilatkoztatás és a hit, a hitben viszont kézzelfogható bizonyíték van: maga az ember. Bármilyen tudomány jelölhet ezzel a szóval valamilyen emberi jelenséget, de az nem az a személy, akiről a teológia beszél, akik mi emberek vagyunk.

A lelki szenvedésnek valódi oka lehet a cél hiánya. S ha van végső cél, akkor már nem is valami más közvetlen ok megszüntetése – amely, ha lehetséges, akkor szükséges is – vezet eredményre, nem is a feldolgozás, hanem a túllépés. Nem a pszichológia egyébként legális és szükséges céljai, nemcsak az egyén jól-léte, „önmegvalósítása”, hanem az ember túllépése önmagán, ami az életben lehetséges, de alapvetően befejezhetetlen folyamat. A befejezettség teológiai neve: üdvösség.

Tehát és végül, ha a kereszténység életalakító szerepét, az élethez és halálhoz való viszonyát pszichológiai nyelven fejezzük ki, akkor tudomásul vehetjük, hogy a testi (biológiai), lelki (pszichológiai) és a környezeti, társadalmi (szociológiai) hatások együttesen meghatározzák az ember természetes helyzetét, amivel kapcsolatban – helyesen – a személyiség szót használjuk. A szellemi személyünk, aki (és nem: ami) testünktől – személyiségünktől – elválaszthatatlan halálunkig, a mindezekhez való viszonyulásunk, a transzmorbid személyiségmag mögött van (azt is mondhatnánk: „ott sóhajtozik ki nem mondható szavakkal a lélek”), és ha hagyjuk és akarjuk, átalakítja viszonyulásunkat életünkhöz és halálunkhoz. A problémával, bajjal, betegséggel, szenvedéssel és persze végül a halállal, vagyis a belső és külső körülményekkel kapcsolatos álláspontunk kialakításában a személyiségünknek főszerepe van, de mögötte rejlik az igazi legvégső fórum, aki akár közvetetten, akár közvetlenül felteszi az utolsó kérdést. Ez azt jelenti, hogy hitben hozzuk meg a végső választ, ami minél előbb és mindenekelőtt a cél. De azért az az ismeret, hogy az emberi személy értelmezése kizárólag teológiai nézőpontból lehetséges, a bizonytalanok, a kulturkeresztények, az „éjfélimisés” keresztények, a nem hívők, a kételkedők, a tagadók, az aggódók számára felhívást jelenthet, mert agnosztikus „tartózkodás”, kitalált isten nincs. Kegyelem van és feltámadás.

BL

Októberi fénysugár

Októbernek szépsége van: a gyengülő nap minden sugarát kihasználja, hogy tovább szépítse az ősz egyébként is nagyszerű színpompáját: azt a tarka ruhát, amit a természet magára ölt. Ebben az őszi napsugárban Máriára gondolunk mint a Rózsafüzér Királynőjére és a Magyarok Nagyasszonyára. Égi Édesanyánk minden nap kéri a rózsafüzér imádságot, ezt a hónapot pedig különösen is a rózsafüzérnek szenteljük.

A rózsafüzér imádság mindnyájunkat Krisztus titkainak átelmélkedésére késztet a Boldogságos Szűz Mária vezetésével, aki egyedülálló módon részese volt Isten Fia születésének, működésének, szenvedésének és dicsőséges feltámadásának.

Szűz Mária rózsafüzére olyan imádság, amely részeinek egyszerűségében az egész evangéliumi üzenet mélysége nyilvánul meg. Maga a Szent Szűz bátorított bennünket jelenései alkalmával, hogy imádkozzuk ezt az imádságot. „Mondjátok el a rózsafüzért minden nap, hogy elnyerjétek a világ békéjét és a háború végét”. 1917 május 13-án, első jelenése alkalmával kérte ezt Fatimában, ahol „a Rózsafüzér Királynőjeként” jelent meg.

A rózsafüzér hatékony fegyver. Használjuk bizalommal, és elcsodálkozunk az eredményeitől! Mindent ki lehet imádkozni, és mindenkit be lehet imádkozni. A rózsafüzér imádság útján Krisztus egész szeretetét megtaláljuk. Erőt kapunk, hogy Isten akaratát tökéletesen teljesíteni tudjuk; hogy embertársaink szolgálatára legyünk.

Október lenyűgözően szép, mert nap mint nap milliók szívéből, az ajkakon át száll a köszöntés Máriához: Üdvözlégy… és száll a kérés: Asszonyunk Szűz Mária… Senki a világon nem tudja úgy köszönteni és kérni Máriát, mint mi, magyarok. Sajátos jogon, sajátos történelmi háttérrel-tapasztalattal, sajátos lelkülettel.

És mindig van annyi imádkozó magyar: „üdvözlégymáriás”-, „asszonyunkszűzmáriás” magyar, amennyi elégségesnek tűnik annak biztosítására, hogy a nemzetnek-, a hazának jövője legyen a Szent Korona jogarának kiterjedésében.

Asszonyunk, Szűz Mária! Sajátos jogon, sajátos történelmi háttérrel-tapasztalattal, sajátos lelkülettel. S ebben a „sajátos”- ban benne van Szent István királyunk többször megismételt önfelajánlása, végül a Szent Korona és ezzel az ország Szűz Mária tulajdonába való átadása. Nemcsak az ország, hanem az ország népe is! Magyar vagyok, Mária tulajdona vagyok, hazám Mária országa. Mindszenty bíboros úr hívta fel a figyelmet: „Csodálatos fonala a magyar történelemnek a Mária-tisztelet.

Ahogy a Duna kiemelkedik vízhálózatunkból, úgy emelkedik ki szélességével a Mária-tisztelet a történelmünket átjáró sok egyéb szellemi, lelki folyamból."

A jelenre pedig: „Most kell nekünk módot adnunk a Nagyasszonynak hívő magatartásunkkal, kitartó és egyetemes esengésünkkel arra, hogy megmutathassa: pártfogása segíthet, és édesanyánk ma is." Hívő magatartásunkkal: Krisztust megvallva és hirdetve az élet minden területén! A hazafiasság igazi talaja csakis a komolyan megélt keresztény hit lehet.

Szent István, első királyunk rendelésének kikristályosodása, hogy Szűzanyánkat Nagyasszonyunknak és Patrónánknak tudjuk. Élete művének betetőzéseként a Nagyasszonynak ajánlja föl fiatal, még csak alig alakuló keresztény országát.

A mai magyar embernek, ez az esemény már szinte semmit nem mond. A valamikori fiatal katolikusoknak mint kedves nemzeti emlék, mint jámbor legenda ott él ugyan még valahol a lelke mélyén, de a szentistváni tett jelképi tartalma és eszmei jelentősége kiveszett legtöbbnek szívéből. Az iskolák semlegessége nem csak az élő hitet és erkölcsöt, hanem a nemzeti érzést is legfőbb ellenségének tekinti.

Szent Ágoston mondta egy alkalommal: magasabb eszmei célok nélkül az államok nem egyebek rablóbandáknál. Az ilyen államokban nem a pénz hiányzik, nem is az eszközök, vagy éppen az élelmiszer, sokkal inkább az emberiesség, a becsület, a tisztakezűség, az önzetlenség. Nem beszélve az őszinteségről és igazságérzetről. A családi élet is üzletté és számítássá válik, az önzés és kiélés helyévé. S mihelyt az önzés úgy kívánja, aggálytalanul szét lehet dönteni, még ha belepusztul is a gyermek, a másik fél, s a nemzet maga.

Ha ma körülnézünk szép hazánkban, van-e torkot fojtogatóbb és szívet szorongatóbb jelenség, mint a testi-lelki, anyagi és szellemi környezetszennyezés? A gyűlölködés, megosztottság, szeretetlenség!

Vajon meg tudunk-e állni ezen a sátáni csúszdán, amelyen Mécs László szavai szerint „az Ember: sárkánymagból sarjadt fattya véres rögnek elfeledte, hogy az arca régen Krisztus arca volt." És ki hallja meg ma a számonkérő lelkiismeret szavát Sík Sándor szavaival: „Embernyi ember vagytok-e? Embernyomokat hagytok-e?" Olyan vészes eltájolódásban élünk már, hogy ma félelmetesebben dörömböl a még érző szív ajtaján ugyancsak Mécs László szava: „Ha a mérték tönkrement, senki-semmi meg nem ment"!

A mérték: Jézus Krisztus, aki „fogantatott Szentlélektől, született Szűz Máriától". És a gyilkos testi-lelki szennyeződés nem szüntethető meg más eszközökkel, csak, amit az imádkozó magyarok tesznek, új életet és új lelket, tiszta vizet és tiszta levegőt árasztó erkölcsi vállalásaikban.

Napjainkban fénylő jelként ragyog Magyarok Nagyasszonyának alakja. Az a tény, hogy vagyunk egypáran, akik hiszünk abban, amit első királyunk ránk hagyományozott: hogy az Istenember édesanyjának keze állandóan rajtunk pihen; és nekünk többre kell törekednünk, mint a megélhetés bármi úton való biztosítása, az érdekek és ösztönök és hangulatok által való ide-oda hányattatására, a nemzet konzumidiótává süllyesztésére.

Mindszenty bíboros úrral együtt valljuk: „A mi eszményünk egy olyan Magyarország megteremtése, amelynek alapja a valláserkölcs, támasza a nemzeti érzés, ifjai és leányai pedig hívők és magyarok." Ezért ma Magyarországon gyakorló katolikusnak lenni a legnagyobb hazafias, nemzetmentő tett.

A Magyarok Nagyasszonya útitársunk életünk ösvényein. Kérjük, vezessen minket, nehogy az elképedő siránkozás túláradjon ajkunkon, nehogy a csüggedés legyőzze a cselekvést, befagyassza a lelkesedést, a múlt súlya megakadályozza, hogy hitelt adjunk a jövőnek! De bátrak legyünk hinni, és megvallani hitünket; cselekedni a hit erejében, élve a szeretet életét, mely Isten országát bontja ki közöttünk!

A Boldogságos Szűz Mária, Nagyasszonyunk és Patrónánk oltalma alatt áldott legyen Magyarország, békében, örömben és jólétben; mi pedig élő hittel hűségesen, elköteleződve, áldva magasztaljuk az élő Istent, köszönetet mondva Égi Édesanyánknak!

Schall Tamás atya

A Szent Kinga Körben is a legnagyobb kincs az Istenre fókuszáló, közösséget megélő ember

„Férje halála után Szent Kinga az ószandeci kolostor apátnője lett. A kolostort a tatárok földúlták, és Kingának 63 évesen az újjáépítés munkáját kellett irányítania" – olvashatjuk életrajzában.

A Szent Kinga Kör tagjaiként, névadónkhoz híven, a szenior korba lépve is, egyházi közösségünkkel, közösségünkért aktívan együttműködve találkozunk kéthetente.

A Kör életébe, lelkiségébe és terveibe jelentős változást hozott az a szándék, hogy a jelenkori kultúra, társadalom, személyes kapcsolatok állandó kritikája és személyes frusztráció helyett továbblépjünk egy cselekvő életmód irányába.

Néhány éve Rod Dreher „Szent Benedek válaszútján” c. műve mentén feltártuk, hogy mi az, ami minket leginkább elkeserít, félelemmel tölt el. Az ijesztő tendenciák azóta csak erősödtek. Korának fenyegető káoszára jó példaként állt előttünk Szent Benedek válasza.

Négy témában mi is elhatározást tettünk, és ezekre rendszeresen visszatértünk:
ima: engedjük be Istent az életünkbe,
munka: Istennek szentelve végezzük,
közösség: odaadóan, ne program fogyasztói lelkületel kapcsolódjunk egymáshoz,
olvasás: elmélyülten, igényes szövegeket vegyünk kézbe.

Azt is megnéztük, mit tettek eleink ezeken a területeken, milyen tapasztalatunk van, amit megélni és továbbadni érdemes. Ezekre fókuszálva tudott csoportunkból egyre inkább közösség alakulni. Az ima szerves része összejöveteleinknek, még nyilvános helyen is. Az evangéliummal való imát különösen is gyakoroljuk, ez segít egymás hitének erősítésében is.

Őseink hozzáállása a munkához, annak méltósága segít ellenáramban maradni a fogyasztói társadalomban.

Olvasásélményeinket megosztjuk, buzdítjuk egymást arra, hogy ne engedjünk a digitális huzalozás csábításának. Egyéb kulturális programjaink kiválasztásában is ezeket a szempontokat tartjuk fontosnak. Legutóbb Molnár C. Pálnak, templomunk oltárképe alkotójának Assisi Szent Ferenc témájú műveiről hallottunk-láttunk tárlatvezetést a Ráth Lépcső Galériában.

A közösséghez való tartozás elementáris igénye tagjainknak. Ennek építését szolgálja, hogy együtt tervezzük meg féléves menetrendünket. Ki-ki hozzáadja érdeklődését, tapasztalatát, talentumát, aktivitását. Önállóság és összetartozás segíti, hogy empátiával tudjunk egymás felé fordulni, egymást testben és lélekben erősíteni.

A közösség építésében az egymásra figyelést, párbeszédet szeretnénk gyakorolni az összejövetelek közötti időben is, találkozásokkal, élőben vagy akár telefonon. Ehhez a Szt. Kinga kör alkalmán a szeptemberi indulás óta minden alkalommal kihúzzuk valakinek a nevét és a következő találkozásig személyes kapcsolatba lépünk vele.

Bár vannak határaink, zárt összejöveteleink, de tartunk az egész egyházközségnek is nyílt alkalmakat. A közös keresztútjárás a templomban és az Öröm útja-járás a rózsakertben ebben az évben a nagyobb közösség felé nyitást mutatták már, nagy örömünkre.

Az egyházközségen belül az adventi időben a közösségek közötti találkozásra azt tervezzük, hogy feleleventjük és megéljük együtt a „Szállást keres a Szentcsalád” rítusát.

Zöldyné Szita Erzsébet

A háromféle lelkületű szolgálat

Karitász küldetésünk az emberek üdvösségének szolgálatára irányul, elsősorban tehát lelki javakat szeretnénk közvetíteni, átadni. Örök kincsek ezek, melyeket *„a moly nem rágja meg, a rozsda nem marja”* (vö. Mt 6,20). Ehhez a természetfeletti küldetéshez természetes eszközöket is latba vetünk, úgy mint pl. a tárgyi adományok, vagy a találékony segítő tevékenység.

Bizonyára sokan tapasztaltuk azt is, hogy szegényeink, gondozottjaink, akik nem tartoznak szorosan az egyházhoz, nem vallásosak, de a hozzánk való kötődéssel mégiscsak kapcsolatba kerülnek Krisztussal, éppen rajtunk keresztül. Úgy gondolják, hogyha minket ismernek, ha velünk jóban vannak, akkor ezzel biztosítják Istennel való jó kapcsolatukat is, vagy legalábbis közelebb kerülnek Hozzá. Ez igen nagy felelősség számunkra, ezért fontos kiemelni, hogy nem az a lényeg, hogy minket ismerjenek, hanem az, hogy az Urat, a Világmindenség Királyát ismerjék meg, szeressék meg Őt, hogy azután Ő is megismerje őket az utolsó órában. Alázattal végezzük tehát munkánkat és bízzunk abban, hogy Istennek minden lehetséges, Ő a szívek vizsgálója, Ő tudja, hogy kiben mi lakozik, Szentlelke pedig a szívek vezére.

Éppen ezért ne is ítélkezzünk, hanem csak bízzunk és szeressünk! *„Mert sokan lesznek az elsőkből utolsók és az utolsókból elsők.”(Lk 13,29).*

Minket, karitászosokat is érnek bőven kísértések munkánk, életünk során, akik Krisztus Királynak szolgálunk. Szent Brigitta, Európa társvédőszentjének (XIV. sz.) magánkinyilatkoztatásban az Úr háromféle lelkületű szolgálótípust mutatott be.

Mindegyik hiszi, hogy Krisztus az Isten, a mindenható, de az egyik szándéka, hogy a szolgálattal földi dolgokat, kincseket nyerjen: gazdagságot, hatalmat, hírnevet. Az Úr, a kívánságuknak megfelelően részesíti is őket ebben, de a mennyei dicsőség rovására, mert az ilyen ember el is veszíti az égi jutalmat.

A másik szolgálótípus azt gondolja, hogy Krisztus Király a szigorú bíró. Az ilyen emberek a büntetéstől való félelemmel szolgálnak, nem a mennyei dicsőség és nem az Úr iránti szeretet hajtja őket. Őket a helytelen Úrfélelem motiválja és nem az önzetlen, bizalommal teli szeretet, ők azok, akiknek a bűnbánatuk nem tud tökéletes lenni, mert nem szabadok, a büntetéstől félnek, ezért csak félszívvel szolgálnak.

A harmadik típusú szolgáló tudja, hogy az Úr Igaz Isten, igazságos és irgalmas. Nem a büntetés elkerülése végett, hanem az Isten iránti önzetlen szeretetből fakadóan szolgálnak, ez motiválja őket. Ők azok, akiknek akarata megegyezik az Úr akaratával, ezért meghallgatásra találnak.

Tegyük fel az egyházi év végén, Krisztus Király főünnepének közeledtével a kérdést magunknak: melyik szolgálók vagyunk mi? Melyikhez hasonlítunk

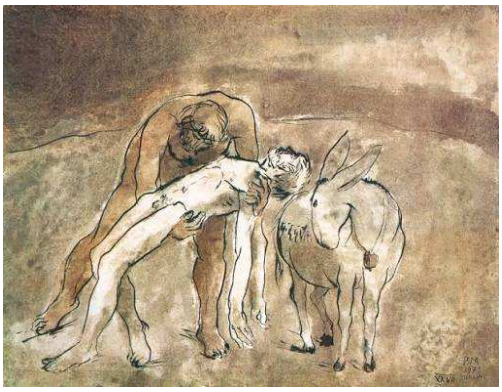

leginkább? Melyik típusból mennyi van bennünk? Félünk-e vagy bátrak, szabadok vagyunk legbelül?

Az Úr irgalmas szeretettel és igazsággal fordul felénk, mert Ő maga az Igazság és az Irgalom. Akik nem szeretik Őt, azokkal igazságos, akik szeretik Őt, azokkal irgalmas. Ezért a legnagyobb tulajdonsága Istennek az Ő irgalmassága, ahogy Szent Fausztina nővér tanította.

Szeressük tehát tiszta szívvel az Urat, a Világmindenség királyát, bátran haladjunk előre Vele! Így vágjunk bele a közelgő ádventi, karácsonyi karitászmunkánkba otthon, a családunkban, az egyházközségünkben, a szegényeink, rászorulóink körében! Önzetlen és szabad lelkülettel, alázatosan, szelíden, de bátran és határozattan végezve a munkánkat, tanúságtevői leszünk az Igaz Szeretetnek, Aki legyőzte a világot és üdvözíti a benne bízókat. *„Krisztus Király, üdvözíts minket!*
”

Csorba Gábor
állandó diakónus

A régi, mint új

XIV. Leó pápa semmi újat nem mondott Franciaországban, mert pontosan tudta, hogy ez ma a forradalmian új: a kétezer éves katolikus egyház nagy, terebélyes fájának értékei, mély gyökerei és az ágvégeken éledő megannyi fiatal hajtással. Nem szétszórt, mindig protestáló magoncok, új és új ideológiák növekedési kísérleteire való reakciókkal fárasztotta hallgatóit. Jó ütemérzékkel érkezett Franciaországba.

Arra senki sem számított, hogy az Igazság – az Evangélium – bátor kimondása maga alá temeti a hamis szabadság hazug világát. egyetlen pillanat alatt. Ugyanis kinyílt a repülőgép ajtaja, és XIV. Leó már öltözetével üzent. Főpapként, nem fehér ruhás civilként érkezett. A liturgián is használt karingben, felette a vértanúság színét, a bíbort hordozó mocétummal, és mellén Krisztus keresztjével vonult a díszsorfal előtt. Megjelenésével nem egy miniállam vezetője, hanem egy két lábbal a földön járó egyházfő, Szent Péter utódja tette tiszteletét az európai kereszténység egyik bölcsőjében.

Mik lehetnek a magyar közélet számára is fontos üzenetei? „A franciaországi katolikus egyház nagyon bölcsen kezd átalakulni egy »ellentársadalommá«, narratívájában visszautasítja a feminista- és lmbtq lobbi által előírt dogmát...” – olvashatjuk Eric Zemmour, „A misét még nem mondták el” című, nemrég magyarul is megjelent esszéjében. A katolikus filozófus, író, mintha előtanulmányt írt volna a látogatáshoz: „A kereszténységért vívott csata Európában nem lehet csak a hit csatája. Meg kell védeni a kereszténység hagyatékát Európában, ezeket az építészeti, művészeti, kulturális, jogi, politikai formákat, amelyeket meg kell őriznünk vagy helyre kell állítanunk.” Nos, XIV. Leó pápa látogatása erről (is) szólt. A Notre Dame Bazilikában ismét finom tanújelét adta a hagyományaiban gyökerező és élő egyháza melletti kiállásának. Nem valamiféle divatos imamódokkal, modern zenei betétekkel zajlott az esemény.

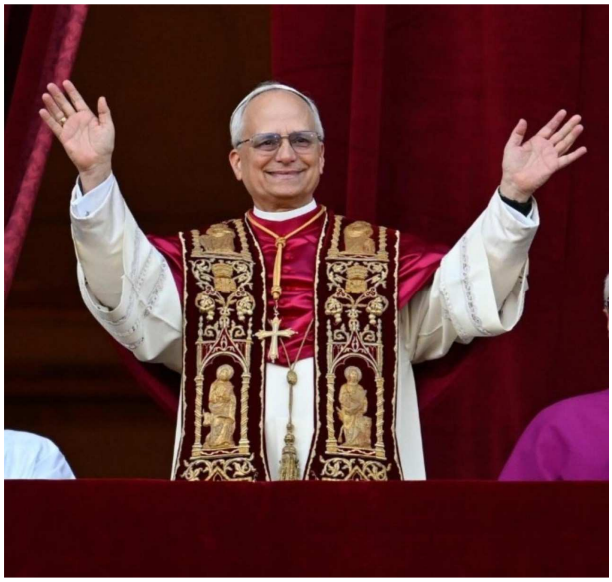

Miután néhány percre az Eucharisztia előtt adorált, vecsernyepalástban, főpapi jelvényekkel vezette az egyház hivatalos imádságát, a zsolozsmát. Az esti imaóra keretében tartotta meg tanítását. Többek közt ezt mondta, utalva a francia egyház újjászületésére is: „Ez a székesegyház azért született újjá, hogy vele együtt ti is újjászülessetek, új lendülettel törekedve az életszentségre és végezve a mindennapi küldetést. Legyetek népetek körében az egyház isteni anyaságának világos jelei: az egyház Isten szeretetéről tanúságot téve újra egységbe gyűjti és gyógyítja az emberi családot."

Két évvel ezelőtt a párizsi olimpiai megnyitó ünnepség sokakat mélységesen felháborító, olykor blaszfémikus performansza után Franciaország a Stade de France-ban egy teljesen más arcát mutatta. Nyolcvanezer, tekintetét égre emelő fiatal átlényegülten, nagy hittel volt együtt egy megrendült ágostonos szerzetessel, aki nem szégyellte könnyeit. Elérzékenyülten állt egy gyönyörű, francia szenteket bemutató, mély tanúságtételekkel lezajlott este végén az ősi ének, a Salve Regina éneklése alatt. A himnusz választása ismét üzenet volt úgy a szupermodernisták, mint a hagyományt túlhajtók felé. Van egység. A fiatalok zengték ezt, a még egyházszakadás előtt keletkezett éneket, ahogy zengik a X. Piusz közösség épp renitens konzervatívjai is templomaikban. A pápa minden liturgikus cselekményében megmutatta, nem csupán a tridenti latin misét lehet kellő mélységgel, odaadással és méltósággal ünnepelni: „Ma különösen is szembesülünk azzal, hogy korunkból mintha hiányozna a teljesség, a mélység és hiányoznának az ígéretek. Az ének, a szó és a liturgikus mozdulat nemes egyszerűsége sokak számára rést nyithat a világosságra, a béke oázisát kínálhatja egy állandó kapcsolódásban élő és zajos társadalomban." – üzente minden, a katolikus egyház liturgiáját a modernség és a kor kihívásainak való beteges megfelelési kényszerrel tevékenykedőknek. Vissza a forráshoz!

A pápa látogatásának több beszédében utalt a katolikusok közéleti kiállásának fontosságára. Nem fogadta el a Becsületrendet, nem kívánt nobilitásokkal díszvacsorázni, a lehető legtöbb időt szerette volna híveinek szánni. „A helyes laicitás tehát nem abban áll, hogy a vallást kizárjuk a közélet vagy az oktatás területéről, hanem abban, hogy azon munkálkodunk, hogy az állam és a vallási intézmények párbeszédet folytassanak egymással, és egyesítsék erőiket a közjó szolgálatában, hogy a világnak élete legyen." – tanította. Párizsi miséje előtt a Chapms-Elysées-n – mintegy szimbólikusan a fogyasztói társadalom lerolózott boltjai előtt – hívők ezrei gyóntak, papok százai álltak szó szerint helyt. Eric Zemmour pedig készítheti új esszéjét, ugyanis „A misét elmondták!" az a'la carte keresztények legnagyobb bánatára. Közel nyolcszázezren voltak rajta.

Franciaország él. A francia katolikusok élnek. Európa él és élni akar. Laus et grtaia, köszönet és hála egy oroszlánnak. Habemus papam: Leo XIV.

Kiss Antal diakónus
Katolikus Tábori Lelkészség

Kövek, fórumok, szamarak

Gyerekkoromban szinte az első istenbizonyíték volt számomra a Szentírásban szereplő érdekes epizód Jézus jeruzsálemi bevonulása előtt: „Elküldött két tanítványt a szemközti faluba, mondván: „találtok ott egy megkötött szamarat. Oldjátok el, és hozzátok ide." (Lk 19, 29-30.) A tanítványok megtalálták a szamarat. Ki tud ilyen apró dolgot egy nappal előre pontosan megmondani? – kérdeztem magamtól. Az a Jézus tehát biztosan Isten – vontam le gyerekfejjel a következtetést. Azóta már sok-sok tényező igazolja számomra Jézus isteni mivoltát. (Legtöbbet jelentenek azok a prófétai jövendölések, amelyek a gyermek Jézuson, majd a szenvedő Názáretin beteljesedtek.)

Érdekes kérdés lehet az is, miért szamárcsikót választott Jézus, hogy az vigye őt be a városba. Már sejtem a választ: mert üdvözítő tervében ott rejtőzködik szinte érthetetlen szándéka: *viteti magát. (*Mindig – kivéve a három évet, amikor Ő maga ment el igen sok helyre.) Csecsemő, majd kisgyermek korában vitték a szülei. Amikor meghalt, emberek vitték be a sírba. Ránk bízza magát az oltáriszentségben. Nekünk kell Őt vinnünk, odaadnunk…

Nagyon nagy felelősség ez. Ha mi nem visszük Őt, nem beszélünk róla, nem jelenítjük meg a szentmisében, nem adjuk oda Szent Testét – más nem teszi ezt meg. Újabb kérdés: miért vonult be Jeruzsálembe hatalmas örömrivalgás közepett? *Mert nagyon szereti az embert:* a gyenge, kísértéseket szenvedő embert, aki szeretetre, igazságra, szabad így mondani: „az Istenre született".

Jézus „fórumokat" teremt arra, hogy ezt nyilvánvalóvá tegye. Nem igaz, hogy az ember teljesen romlott! Minden időben vannak, akik azon fáradoznak, hogy manipulálják az embert, hogy elvegyék személyiségét, géppé, eszközzé, rabszolgává alacsonyítsák. Jézus ünnepet rendez, ahol önmaga valójában mosolyogva megjelenik. Ott az ember újra ember lesz. Nem kell félnie, hogy becsapják.

Jézus nem kérdezte az aggódó kafarnaumi századostól szemrehányóan: „Miért nem vigyáztál rá?" Azt mondta: *„Megyek és meggyógyítom"*. Ezt a szerető szívű Jézust kell elvinnünk, megjelenítenünk sok-sok fórumon: a családban, munkahelyünkön, templomban, hittanórákon, és a médiumokban. Fel kell szabadítanunk az ember lelkében a beléoltott, ősi, isteni szépet. Hadd merjen örülni, merjen remélni, merjen önmaga lenni, merjen hinni, Istent imádni és dicsérni!

Egyre nagyobb lett a tömeg ott, a jeruzsálemi utcán. Lelkesedésük azt mutatta, hogy a világnak Krisztus kell. Azonban ott, és akkor is, mint azóta is, annyi nemes törekvést, gorombán kudarcra akarnak ítélni. Az történt, hogy az egyik útkereszteződésnél néhány ember előlépett, megállították a szamarat, majd ezt ordították Jézus felé: „Hallgattasd el őket! – Olyanok lehettek ezek a hőbörgők, mint a „feszítsd meg!"-et kiáltók, a hittan- és erkölcstanoktatást teljesen megszűntetni akarók, a krisztusi eszméket a társadalom életéből és Európa emlékezetéből kitörölni szándékozók.

Jézus nyugodtan válaszolt nekik: Ha ők nem szólhatnak, akkor a kövek fognak kiabálni Istenről, igazságról, az örök életről, a szeretet végső győzelméről. Micsoda prófécia volt ez! Megéltük a szervezett istentelenséget. A leggorombább eszközökkel vélték elhallgattatni Jézust!

Tizennyolc éves koromban, érettségi előtt a frontra kerültem, majd a Dnyeperen túlra vittek az oroszok egy szénbányába. Mi, lelkes fiúk Jézus fórumait, a „köveket" úgy teremtettük meg, hogy a bányában, a felszíni munkán kis feszületet hordtunk cérnaszálon a nyakunkban. Kisgyerekek szaladtak oda, a nagy és istentelen Szovjetunió közepén, és csókolgatták keresztjeinket, könnyezve mondogatván: „Krisztosz, Krisztosz!..." Orosz katonák tettek hitvallást. Úgy, csendesen.

Bizony, nagyon kellenek a „megszólaló kövek", a Jézust bátran megjelenítő fórumok, emberek, papok! És kellenek a „szamarak", akik alázatos egyszerűséggel elviszik Őt. Kellenek lelkes tömegek, kellenek gyerekek, akik tiszta szívükkel lelkesen közvetítik e számító, hazug, bűnös világban azt, ami tiszta, ártatlan és szent. És Őt, aki nagyon szereti az embereket.

Lajos atya

Idézetek XIV. Leó pápa franciaországi beszédeiből

„Ne veszítsük el emberségünket a mindennapi életünket elárasztó és befolyásoló „gépek paradicsomának" közepette. Sürgető feladat elménk nevelése az etikai megkülönböztetésre, amely képes felismerni azt, ami erkölcsileg jó. Ezzel kapcsolatban szeretném felidézni, hogy „egy valóban szabad társadalom nem kényszeríti ki az uniformizálást, hanem védi a lelkiismeretek sokféleségét, megakadályozza az autoriter tendenciákat és előmozdítja az etikai párbeszédet, amely gazdagítja a társadalmi szövetet."

*

„Ma különösen is szembesülünk azzal, hogy korunkból mintha hiányozna a teljesség, a mélység és hiányoznának az ígéretek. Az ének, a szó és a liturgikus mozdulat nemes egyszerűsége sokak számára rést nyithat a világosságra, a béke oázisát kínálhatja egy állandó kapcsolódásban élő és zajos társadalomban. Titeket, akik naponta ünneplitek az eucharisztiát, arra kérlek, gondoskodjatok arról, hogy a liturgikus szertartásokat mindig méltó és illő módon ünnepeljétek, ott is, ahol kisebb közösségek gyűlnek össze."

*

„Ahh□z, h□gy jól válasszat□k, tartsát□k szem előtt ezt a szemp□nt□t: a jó életet ad, s□sem veszi el az életet; a jó gondoskodik, nem magának szerez. A jó nem valamiféle szép eszme, hanem a szeretet ragyogó arca: maga Isten!

Ezért mindnyájatokat – püspököket, papokat, diakónusokat és megszentelt személyeket – arra buzdítalak, hogy ápoljátok magatokban a liturgia iránti őszinte szeretetet."

„A bábeli torony az uralom révén kikényszerített egységet jeleníti meg (vö. Ter 11,4). Ez az építmény ugyanakkor azt is feltárja, hogy minél inkább elnyom a hatalom, annál inkább meggyengül, és megmutatja embertelen arcát. (...) Bábel tornya összeomlik, kettős negatív következménnyel. Ahogyan az általa kikényszerített egység erőltetett volt, úgy az összeomlását követő sokféleség is konfliktusokkal terhes. Ma Bábel kísértése újra megjelenik a testvériség nélkül megvalósítani kívánt globalizációban, a mohó pénzügyi gyarmatosításban, az ideológiák másokra erőltetésében, mindazokban a „kapcsolatok nélküli érintkezésekben, amelyek az emberi életet kereskedelemmé fokozzák le."

*

„Ahhoz tehát, hogy megízleljük Isten közelségét és az emberi testvériséget, el kell utasítanunk azt a mohóságot, amely felemészti kapcsolatainkat anélkül, hogy adna, és dolgokkal halmoz el bennünket anélkül, hogy táplálna. Ezek a rossz erők nemcsak erőszakos formában jelentkeznek, hanem olykor megtévesztő külsőt is öltenek, mert éppen azt ígérik, amit elvesznek tőlünk: a boldogságot."

*

„Szent Bakhita arra kötelez bennünket, hogy vegyük észre azokat, akiket nem vesznek észre, szabadítsuk fel azokat, akiket ma a gazdaság és a kultúra rabszolgaságba taszít, és tartsuk tiszteletben minden testvérünk végtelen méltóságát, akikben maga Jézus kopogtat ajtónkon. Kedves barátaim, „a valóság az, hogy a keresztények számára a szegények nem szociológiai kategóriát jelentenek, hanem magát Krisztus testét."

*

„A fiataloknak azt mondom: legyen bátorságotok felelősen megélni a béke építésének küldetését szívetekben, kapcsolataitokban, családotokban, az iskolában és az egyetemen, városaitok, országaitok és egész Európa életében!
Ne engedjetek az erőszak és az elnyomás logikájának! Szeressétek az életet minden pillanatában, és ne féljetek a jövőtől!"

*

„Ne féljetek családot alapítani, gyermekeket vállalni, és védelmezni minden ember méltóságát az anyaméhben való élet első pillanatától egészen az utolsó lélegzetig! Ne féljetek fáradhatatlanul munkálkodni közösségeitek javáért, akár politikai szerepvállalással is! Legyetek közösségépítők!"

*

„Korunk hatalmas kihívásai tekintetében arra buzdítalak benneteket, kedves testvéreim, hogy bátorságról, merészségről és missziós kreativitásról tegyetek tanúságot. Ne engedjétek, hogy elbátortalanítsanak benneteket azok a hibák, következetlenségek, sőt bukások, amelyek nyomot hagytak ennek az úton járó népnek a történetén."

*

„A katolikus oktatás azonban semmiképpen sem mondhat le saját nevelési programjáról: ez egy Krisztus-központú program, mely az emberi személy teljes körű fejlődésére, minden – lelki, kulturális, értelmi, erkölcsi és társas – dimenziójának kibontakozására irányul. Ezért senki ne lepődjön meg azon, hogy minden katolikus intézményben lehetőséget kínálnak a Jézus Krisztussal való találkozásra és igéjének hallgatására. Még kevésbé szabad megtörténnie annak, hogy bármely tanulót saját osztályában kirekesztenek pusztán azért, mert hisz Jézusban."

*

„A családon belüli hitélet elmélyítése és meggyökereztetése kétségtelenül az egyik kulcsa annak, hogy megoldást találjunk számos olyan válságra, amelyen az Egyház és társadalmaink keresztülmennek. A családban tanuljuk meg ugyanis az együttélést, a másik ember tiszteletét, a különbözőség elfogadását, egymás támogatását, a nagylelkűséget, önmagunk önzetlen odaajándékozását és az áldozatkészséget."

*

„Nem véletlen, hogy a katonai kiadások növelésére irányuló ismételt felhívásokat és az ezekből fakadó döntéseket sok kormány a másik fél veszélyességével indokolja" (Üzenet a béke 59. világnapjára, 2026. január 1.). A béke előmozdítása tevékeny munkálkodást kíván. Ma fel kell tennünk magunknak a kérdést: valóban „kreatív erőfeszítéseket" teszünk-e a világbéke előmozdításáért, vagy csupán arra törekszünk, hogy „elállítsuk a háború vérzését", és jobban felkészüljünk azokra a háborúkra, amelyekről feltételezzük, hogy még előttünk állnak."

Schall Tamás
Életem tartozéka

Mint katona kezében a fegyver,
olyan enyémben a rózsafüzér,
mikor kezeim közt morzsolgatom,
a legnagyobb biztonsággal felér.

De már önmagában az a tudat,
hogy nálam van, zsebemben hordozom,
olyan nagy erővel tölt el engem,
emberi szóval ki sem mondhatom.

A titkok, melyeket imádkozom,
Megváltónk életének titkai,
ezeket szemlélve, kimondani,
hűséges követésére segít.

Mindebben Mesternőnk Szűz Mária,
Kinek életét e titkok szőtték,
Példaképünk Ő, hogyan kell hinnünk,
aki anyai oltalmával véd.

Ha a Szentolvasót imádkozzuk,
amit Szeplőtlen' Szíve tőlünk kér,
megvalósul földünkön a béke,
a bűn senki közelébe nem ér.

Életünk része lesz a szent öröm,
az Isten emberré lett érettünk,
Lélektől' fogant, Szűztől született,
hogy Szent Karácsonyt ünnepelhessünk.

Köztünk léte világosság nekünk,
szeretni és élni tanít minket,
kincset ad, mit el nem veszíthetünk,
táplálék, mindennapi kenyerünk.

De a fájdalom sem hiányozhat,
nem leszünk különbek, mint Mesterünk,
ha Ő értünk kínhalált szenvedett,
nekünk sem lehet más az életünk.

Szenvedés-, halál húsvétba hajlik,
Vele szenvedve-, halva, élhetünk,
a feltámadásunk dicsőséges,
mint a Szent Szűz, mennyekbe vétetünk.

Testvérem, Krisztus katonája vagy?
Legyen fegyvered a rózsafüzér!
Hatásos, mert ki ezt imádkozza,
az életében minden jót elér!

XIV. Leó pápa Magnifica humanitas kezdetű enciklikája
Az emberi személy védelméről a mesterséges intelligencia korában
részletek

92. Laudato Si' enciklikájában Ferenc pápa elítélte a technokrata paradigma növekvő dominanciáját a globalizált világban, vagyis azon tendencia ellen szólt, hogy a hatékonyság, az ellenőrzés és a profit logikájának engedjük át a személyes, társadalmi és gazdasági döntéseket. Ugyanis ekkor az történik, hogy a technológia nem marad egyszerűen eszköz, hanem mércévé válik, amely alapján mindent megítélnek, elkezdi diktálni, hogy mi számít és mit lehet kiselejtezni, és így a teremtést a kizsákmányolás tárgyává és az emberi lényeket puszta fogaskerekekké fokozza le a minél nagyobb teljesítmény elérésének érdekében.

93. Ez a paradigma az elmúlt években gyorsan elterjedt, részben a mesterséges intelligencia, a kognitív tudomány, a nanotechnológia, a robotika és a biotechnológia terjeszkedése által. Önmagukban ezek az innovációk nagyban szolgálhatják az emberi fejlődést és közös otthonunk gondozását, de éppen a hatalmuk miatt siettethetik a technokrata paradigma kiterjesztését, és ezért helyes alkalmazásukhoz új spirituális, etikai és politikai keretre van szükség. A nagyobb hatalom nem feltétlenül jelent valami jobbat. Ebben a tekintetben Romano Guardini szavai továbbra is relevánsak: „A kortárs embert nem képezték ki arra, hogy jól használja a hatalmat."

94. Az emberiség saját hatalma áldozatává válásának veszélyét már VI. Szent Pál is felismerte, aki arra figyelmeztetett, hogy „a legkülönlegesebb tudományos fejlődés, a legmegdöbbentőbb technikai bravúrok és a legcsodálatosabb gazdasági növekedés, hacsak nem kíséri hiteles erkölcsi és társadalmi fejlődés, hosszú távon az ember ellen fog fordulni".

Plébániánk hírei

Szentmisék

hétfő-kedd-szerda-csütörtök-péntek-szombat 17.00
vasárnap 10.00 és18.00 (angol nyelvű)

Folyamatos szentségimádást tartunk a templomban
9.00 és 22.00 óra között.

PLÉBÁNIÁNK RENDSZERES PROGRAMJAI
szeptembertől

Hétfő	18.00	Felnőtt katekézis
Kedd	17.00	Elváltak és Egyedül Maradtak szentmiséje (havonta első kedden) és találkozója a Szent Kinga teremben
Szerda	15.45	Karitász hittan (a konkrét dátumok szórólapokon)
Péntek	15.00	Engesztelő imaóra a hazáért
	16.00	Rózsafüzér
	16.30	Vesperás
	18.00	Szent József Férfikör (minden második héten)

Októberben hétköznapokon a szentmise előtt, 16.30-tól a rózsafüzért imádkozzuk.

Gyóntatás: vasárnap 9.00-9.50

Lelki tanácsadás egyeztetés szerint
bitter.belvarosiplebania@gmail.com
30 591 2601

PESTI FŐTEMPLOM

Spirituális közösségi lap

XIII. évf. 71. szám

A Belvárosi Nagyboldogasszony Főplébánia lapja

Kiadja:
a
Belvárosi Főplébánia

Felelős kiadó:
Dr. Osztie Zoltán

Szerkesztő:
Bitter Lajos

Munkatársak:

Csorba Gábor
Dr. Kerényi Lajos
Kiss Antal
Schall Tamás
Zöldyné Szita Erzsébet

Korrektúra:
Faga-Nagy Mária

Szerkesztőség:

Budapest 1056 Március 15. tér 2.
bitter.belvarosiplebania@gmail.com

Megjelenik:
12 oldalon

PESTI FŐTEMPLOM

SPIRITUÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

XIII. évfolyam 71. szám *2026. október*

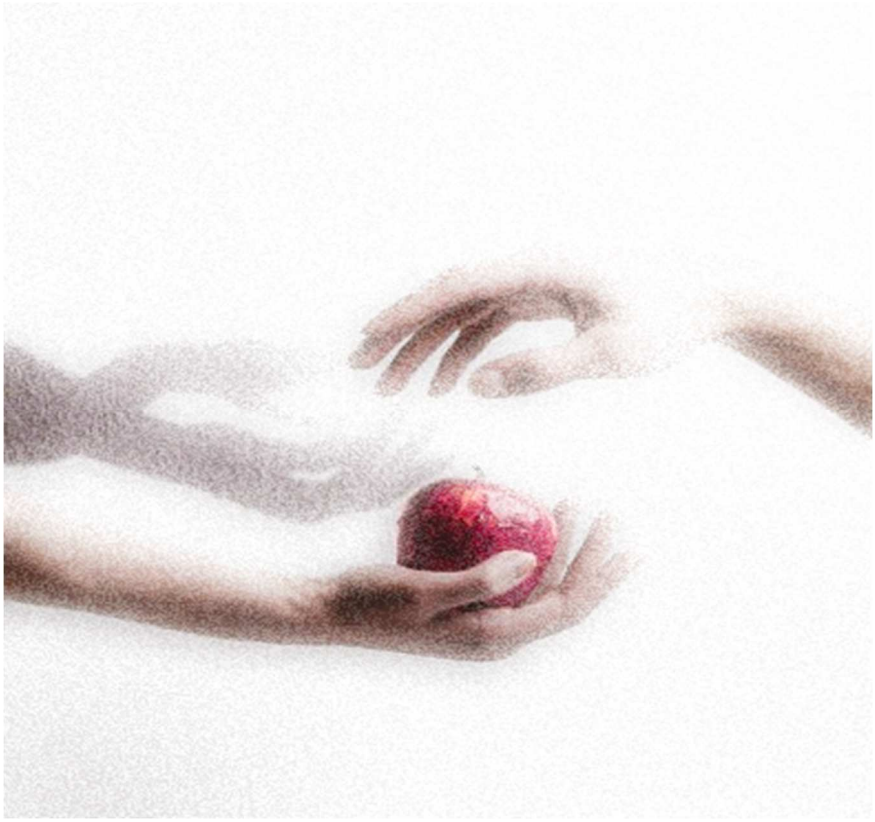

Tartalom

- Nagyszerű emberségünk
- Ki az ember?
- Októberi fénysugár
- A legnagyobb kincs
- Háromféle lelkület
- A régi mint új
- Kövek, fórumok, szamarak
- Leó pápa beszédei
- Életem tartozéka

BELVÁROSI NAGYBOLDOGASSZONY FŐPLÉBÁNIA

1056 Budapest, Március 15. tér 2. T: 318 3108 belvarosiplebania@gmail.com

Nagyszerű emberségünk

Örömünkre megjelent magyar fordításban is XIV. Leó pápánk új enciklikája, amely – beszédesen – a „Nagyszerű emberség” szavakkal kezdődik. Témája „az emberi személy védelme a mesterséges intelligencia korában”.

Már a cím is sokatmondó, melyben két állítás van. Egyrészt az emberi személy támadásoknak van kitéve, ezért védelemre szorul. Ezeknek tanúi és elszenvedő alanyai vagyunk. Fogantatásunk pillanatától az e világból való távozásunkig (halálunkig) folyamatos veszélyben élünk. Gondoljuk meg az állítás valóságát: napjainkra az ember számára legveszélyesebb hely az anyaméh. A világháborúk tömegmészárlásaihoz hasonló méretű gyilkolás folyik a magzatelhajtás révén. De nem kevésbé veszélyes és pusztító a gender ideológia és az LMBTQ program keresztülvitele például az oktatási intézményekben. Lássuk meg a gyerekek nemi identitásába történő bevezetésének problémáját. Ma többségében nem a szülők végzik el az ezzel kapcsolatos kötelességüket, hanem a kortárs csoportok, az internet irányítói, vagy éppenséggel magukra vannak hagyva a témában. Ismerjük a meddőség terjedését és az ezzel kapcsolatos megoldási kísérleteket, amelyek a legtöbb esetben emberellenesek. Tisztában vagyunk azzal, hogy az élet egyéb helyzeteiben sem kapja meg az ember a neki járó tiszteletet. Egyebek között szembe kell néznünk a háborúk közepette emberi méltóságukban megalázott, ellehetetlenült helyzetben élők sorsával (leginkább Kárpátalján). Végül tekintsük az öregkorban kiszolgáltatott helyzetben élőket. Sorolhatnánk tovább az élet válsághelyzeteiben élők segítségre szorultságát. Nem véletlenül hoztuk létre a „Jó, hogy vagy!” életvédők szövetségét, mely az emberi személy méltóságának képviseletét tűzte zászlajára, és egységbe vonja az ezen a területen dolgozó szervezeteket és személyeket. Kérem, nézzék meg a Szövetség internetes felületeit!

Az enciklika másik állítása szerint a mesterséges intelligencia kora itt van. Nem jövőbeli, hanem jelen valóság, az életünk mindennapjaiban meghatározó tényező. Használata nélkül – nem is lassan – mindennapjaink nehézzé válnak, segítségre szorulunk, majd lemaradunk. Lehetőséget kínál, ugyanakkor óriási veszélyeket rejt, egyelőre beláthatatlan következményekkel jár. Már az elnevezése is téves, hiszen a szóhasználatban „intelligens”, személyes tűnik. Nem az! A programozás szerint még érzelmeket is mutat, melyeket képes partnerként feltüntetni. Sok fiatal már ebben a kapcsolatban él. Nem személyes viszonyaiban, hanem a géppel kommunikál, következésképpen elszigetelődik, elmagányosodik. Fölvetődött már az is, hogy közreműködésével szentgyónást lehessen végezni. Abszurd ötlet, éppen a személyesség, így az emberi méltóság lábbal tiprása. Lelkiismeretvizsgálatot, bűnbánatot, megtérést, megújult Isten-kapcsolatot a gép nem tud végrehajtani, sem szolgálni. Iszonyúan megnöveli az életvitelünk már-már amúgy is elviselhetetlen tempóját. Ráadásul működtetése olyan energiaigényt támaszt, amit nem tudnak az egyes államok kielégíteni. Az Egyesült Királyság (Anglia) teljes, éves energiafogyasztására van szükség a fedezetéhez. Szempontként említik a szakértők, hogy a fejlesztés hihetetlen ütemben zajlik. Az egyes országok nem fognak leállni, vagy határt szabni, sem a kutatás, sem a fölhasználás terén, mert fölfogásuk szerint nem maradhatnak le a többi kutatásokban résztvevő országokkal szemben. Külön rendszere van Amerikának, Kínának, Európának…

Milyen világ alakul körülöttünk? Az Egyház küldetése, hogy védje, képviselje a személyességet, az emberi személy méltóságát, az imádságos Isten-kapcsolatot, az élet értelmének evidenciáját, a kutatás és eredményei fölhasználásának határait az ember javára, az elszemélytelenedés ellen küzdjön, a közösségeket építse és működtesse, a személyes jelenlét alkalmait teremtse meg és – amint a Szentatya részletesen kifejti – „a szeretet civilizációját építse”.

A Szentatya üzenetének leginkább reményt keltő üzenete, hogy a Teremtő Isten, mennyei Atyánk nagyszerű hivatásra hívta életbe az embert. Méltóságra emelte, amikor képére és hasonlatosságára alkotta meg. Ne adjuk föl az Isten alkotta rendet, ne tagadjuk meg küldetésünket, ne alázzuk meg önmagunkat, hanem – Jézus mintájára – hordozzuk és bontakoztassuk ki „nagyszerű emberségünket”!

Kérem, hogy olvassuk el az enciklikát, hogy tájékozottak legyünk korunk kihívásai terén és követni tudjuk azokat a folyamatokat, amelyek meghatározzák egyéni és közösségi életünket, valamint kijelölik küldetésünk területeit. A dokumentum megvásárolható a Szent István Társulat kiadásában.

Dr. Osztie Zoltán plébános

Az emberi létezés egyetlen dimenziójának abszolút szintre emelése veszélyes. Kaotikus állapotokat nem csak a hiány, a szűkösség okoz, de az ellenőrizetlen növekedés is az elszegényedés forrása lehet. Így az intelligencia (értelem), amikor abszolúttá válik, rátelepszik és elnyomja az élet más alapvető dimenzióit, például a szeretetet, az érzelmet, az akaratot, az elkötelezettséget az odaadást, vagyis az emberi kapcsolatokat. (Magnifica humanitas 113.)

Ki az ember?

Amikor az ember szembesül különböző testi, lelki panaszaival, aggodalmaival, bajaival, szorongásaival – és kinek az életében ne lennének ilyenek –, melyek „jól-létét” akadályozzák, természetesen szeretne megszabadulni ezektől, és orvoshoz, esetleg pszichológushoz fordul. A panaszok hátterében gyakran lelki folyamatok húzódnak meg, például aktuális élethelyzet, gyermekkori traumák, amelyek a tudat alatt működve fejtik ki hatásukat. Amennyiben ezek tudatossá válnak, akkor maga az a tény, hogy a probléma oka napvilágra kerül, adott esetben jelentheti annak orvoslását, de fordítottja is lehetséges, és valamilyen kövonalazatlan, homályos üresség, aggodalomérzés válik dominánssá. Ez azt jelentheti, hogy válaszadásra vagyunk hivatottak a kérdésben: mi az élet értelme? Ugyanis erre még nincs igazi válaszunk. Ebben az esetben nem a mi okból –, hanem a „mi célból aggódunk?” kérdést kell feltenni. Mi a fő célunk? Ezt a kérdést teszi fel az egyik pszichológiai módszer, amelyik ahhoz az adottságunkhoz próbál irányítani, amely minden emberben megvan, mindig ép, és arra szólít bennünket, hogy szabadon, a célt szem előtt tartva vegyünk részt saját életünkben, majd annak lassú és végső elmúlásában. Ennek a célnak a veszélybe kerülése okozhatja igazi aggodalmunkat.

Valójában életünk értelmességéről, méghozzá végső értelmességéről van szó. Az említett adottságot a pszichológia a mindig ép, transzmorbid személyiségmagnak nevezi, „amelyben” megjelenik a szabadság és az értelemfelismerés szempontja, ugyanakkor azonban a személyes tagadás és öngátlás lehetősége is. A transzmorbid, sérthetetlen szellemi fórum bizonyos kérdéseket és válaszokat képes „önmagukban is érvényesnek” elismerni, ezért az ember, mint személyiség – ha hagyja – megszólítható. Ez a pszichológiai módszer a logoterápia, amely az élet értelmességének kérdését veti fel, mint a terápia alapkérdését. Feltárhatja, hogy egy adott ember esetében a „jól-lét” hiányának oka az élet végső értelmességébe vetett bizalom hiánya. Ennél sokkal többet nem mondhat, mert a továbbiakban már egy másik tudomány, a teológia illetékes.

Felmerülhet a kérdés, hogy a „transzmorbid személyiségmag” fogalom összevethető-e a teológiai személyfogalommal? Nem, mert a pszichológiának nem dolga a teológiai szemlélet, de végül is kimondja: „a transzmorbid személyiségmag az ember sérthetetlen szellemi rétege, a megismételhetetlen, egyszeri személy hordozója”. Tehát nem maga a megismételhetetlen emberi személy, hanem annak „hordozója”.

Három olyan fogalmunk van, amelyeket tisztáznunk kell ahhoz, hogy tudjuk, mit jelölnek a pszichológiában, ill. a teológiában, és ezek hogyan viszonyulnak egymáshoz. Annál is inkább mivel ezek a fogalmak gyakran szinonimaként jelennek meg. Nem kevesebbről van szó, mint az emberről, Istenről, az ember immanens (világon belüli) és transzcendens (világon túlnyúló) végső céljáról, annak elfogadásáról vagy tagadásáról, a keresztény kinyilatkoztatás szívéről. Ezek: az „én”, a „személyiség” és a „személy”.

A pszichológia többféle énről beszél (ideális én, reális én, fantázia én, prezentált én, tükör én, hamis én), ugyanakkor elismeri a nyilvánvaló tényt, hogy az „én” egész életünk során változatlan, vagyis énünk magja egy velünk született entitás. Az „énnek” pedig pszichológiai és spirituális dimenziója van, melyek részben átfedik egymást, és ez a sajátossága a pszichofizikai és társadalmi meghatározottságok mellett – a transzcendensre irányuló nyitottsága miatt – döntésre ad lehetőséget.

A személyiség szó alatt a pszichológia pszichofizikai rendszerek szerveződését érti az egyénen belül, amelyek meghatározzák a gondolkodást és a viselkedést. A személy szónak nincs konkrét elkülönülő tartalma a pszichológiában, illetve – ahogy fentebb említettük – „rejtőzködően” jelenik meg: mint az ember sérthetetlen szellemi rétege, a transzmorbid személyiségmag által hordozott szellemi valóság. Hogy miféle valóságról lehet szó, arról a pszichológia – helyesen – nem nyilatkozik.

A teológia nyelvén világosan beszélhetünk. A kiindulópont egy igen egyszerű kérdés: mi következik az emberi mivoltra nézve abból, amit megtestesülésnek hívunk, vagyis abból, hogy Jézus Krisztus egyszerre valóságos Isten és valóságos ember, egy személyben? Az következik, hogy miután Jézus Krisztus valóságos Isten és valóságos ember egy személyben, az emberről, mint megismételhetetlen egyszeri személyről csak Istenre vonatkoztatottságában beszélhetünk. Tehát az ember egyszeriségének legbelsőbb lényege, a személye – képben kifejezve – „üres” lenne Isten nélkül, vagyis nem is lenne ember, esetleg nagyon értelmes állat vagy gép, olyan, mint a mesterséges intelligencia, aminek elszabadulása a poszthumanizmus és a transzhumanizmus luciferi perspektívájában éppen a személyt, és így az ember igazi emberségének alapvető dimenzióit, a szeretetet, az érzelmet, az akaratot, az elkötelezettséget és az odaadást, vagyis az emberi kapcsolatokat szegényíti el. (Vö. XIV. Leó pápa Magnifica humanitas enciklika).

A „személy” kizárólagosan keresztény teológiai fogalom, ugyanakkor minden ember személy. Az ismeret forrása a kinyilatkoztatás és a hit, a hitben viszont kézzelfogható bizonyíték van: maga az ember. Bármilyen tudomány jelölhet ezzel a szóval valamilyen emberi jelenséget, de az nem az a személy, akiről a teológia beszél, akik mi emberek vagyunk.

A lelki szenvedésnek valódi oka lehet a cél hiánya. S ha van végső cél, akkor már nem is valami más közvetlen ok megszüntetése – amely, ha lehetséges, akkor szükséges is – vezet eredményre, nem is a feldolgozás, hanem a túllépés. Nem a pszichológia egyébként legális és szükséges céljai, nemcsak az egyén jól-léte, „önmegvalósítása”, hanem az ember túllépése önmagán, ami az életben lehetséges, de alapvetően befejezhetetlen folyamat. A befejezettség teológiai neve: üdvösség.

Tehát és végül, ha a kereszténység életalakító szerepét, az élethez és halálhoz való viszonyát pszichológiai nyelven fejezzük ki, akkor tudomásul vehetjük, hogy a testi (biológiai), lelki (pszichológiai) és a környezeti, társadalmi (szociológiai) hatások együttesen meghatározzák az ember természetes helyzetét, amivel kapcsolatban – helyesen – a személyiség szót használjuk. A szellemi személyünk, aki (és nem: ami) testünktől – személyiségünktől – elválaszthatatlan halálunkig, a mindezekhez való viszonyulásunk, a transzmorbid személyiségmag mögött van (azt is mondhatnánk: „ott sóhajtozik ki nem mondható szavakkal a lélek”), és ha hagyjuk és akarjuk, átalakítja viszonyulásunkat életünkhöz és halálunkhoz. A problémával, bajjal, betegséggel, szenvedéssel és persze végül a halállal, vagyis a belső és külső körülményekkel kapcsolatos álláspontunk kialakításában a személyiségünknek főszerepe van, de mögötte rejlik az igazi legvégső fórum, aki akár közvetetten, akár közvetlenül felteszi az utolsó kérdést. Ez azt jelenti, hogy hitben hozzuk meg a végső választ, ami minél előbb és mindenekelőtt a cél. De azért az az ismeret, hogy az emberi személy értelmezése kizárólag teológiai nézőpontból lehetséges, a bizonytalanok, a kulturkeresztények, az „éjfélimisés” keresztények, a nem hívők, a kételkedők, a tagadók, az aggódók számára felhívást jelenthet, mert agnosztikus „tartózkodás”, kitalált isten nincs. Kegyelem van és feltámadás.

BL

Októberi fénysugár

Októbernek szépsége van: a gyengülő nap minden sugarát kihasználja, hogy tovább szépítse az ősz egyébként is nagyszerű színpompáját: azt a tarka ruhát, amit a természet magára ölt. Ebben az őszi napsugárban Máriára gondolunk mint a Rózsafüzér Királynőjére és a Magyarok Nagyasszonyára. Égi Édesanyánk minden nap kéri a rózsafüzér imádságot, ezt a hónapot pedig különösen is a rózsafüzérnek szenteljük.

A rózsafüzér imádság mindnyájunkat Krisztus titkainak átelmélkedésére késztet a Boldogságos Szűz Mária vezetésével, aki egyedülálló módon részese volt Isten Fia születésének, működésének, szenvedésének és dicsőséges feltámadásának.

Szűz Mária rózsafüzére olyan imádság, amely részeinek egyszerűségében az egész evangéliumi üzenet mélysége nyilvánul meg. Maga a Szent Szűz bátorított bennünket jelenései alkalmával, hogy imádkozzuk ezt az imádságot. „Mondjátok el a rózsafüzért minden nap, hogy elnyerjétek a világ békéjét és a háború végét”. 1917 május 13-án, első jelenése alkalmával kérte ezt Fatimában, ahol „a Rózsafüzér Királynőjeként” jelent meg.

A rózsafüzér hatékony fegyver. Használjuk bizalommal, és elcsodálkozunk az eredményeitől! Mindent ki lehet imádkozni, és mindenkit be lehet imádkozni. A rózsafüzér imádság útján Krisztus egész szeretetét megtaláljuk. Erőt kapunk, hogy Isten akaratát tökéletesen teljesíteni tudjuk; hogy embertársaink szolgálatára legyünk.

Október lenyűgözően szép, mert nap mint nap milliók szívéből, az ajkakon át száll a köszöntés Máriához: Üdvözlégy… és száll a kérés: Asszonyunk Szűz Mária… Senki a világon nem tudja úgy köszönteni és kérni Máriát, mint mi, magyarok. Sajátos jogon, sajátos történelmi háttérrel-tapasztalattal, sajátos lelkülettel.

És mindig van annyi imádkozó magyar: „üdvözlégymáriás”-, „asszonyunkszűzmáriás” magyar, amennyi elégségesnek tűnik annak biztosítására, hogy a nemzetnek-, a hazának jövője legyen a Szent Korona jogarának kiterjedésében.

Asszonyunk, Szűz Mária! Sajátos jogon, sajátos történelmi háttérrel-tapasztalattal, sajátos lelkülettel. S ebben a „sajátos”- ban benne van Szent István királyunk többször megismételt önfelajánlása, végül a Szent Korona és ezzel az ország Szűz Mária tulajdonába való átadása. Nemcsak az ország, hanem az ország népe is! Magyar vagyok, Mária tulajdona vagyok, hazám Mária országa. Mindszenty bíboros úr hívta fel a figyelmet: „Csodálatos fonala a magyar történelemnek a Mária-tisztelet.

Ahogy a Duna kiemelkedik vízhálózatunkból, úgy emelkedik ki szélességével a Mária-tisztelet a történelmünket átjáró sok egyéb szellemi, lelki folyamból."

A jelenre pedig: „Most kell nekünk módot adnunk a Nagyasszonynak hívő magatartásunkkal, kitartó és egyetemes esengésünkkel arra, hogy megmutathassa: pártfogása segíthet, és édesanyánk ma is." Hívő magatartásunkkal: Krisztust megvallva és hirdetve az élet minden területén! A hazafiasság igazi talaja csakis a komolyan megélt keresztény hit lehet.

Szent István, első királyunk rendelésének kikristályosodása, hogy Szűzanyánkat Nagyasszonyunknak és Patrónánknak tudjuk. Élete művének betetőzéseként a Nagyasszonynak ajánlja föl fiatal, még csak alig alakuló keresztény országát.

A mai magyar embernek, ez az esemény már szinte semmit nem mond. A valamikori fiatal katolikusoknak mint kedves nemzeti emlék, mint jámbor legenda ott él ugyan még valahol a lelke mélyén, de a szentistváni tett jelképi tartalma és eszmei jelentősége kiveszett legtöbbnek szívéből. Az iskolák semlegessége nem csak az élő hitet és erkölcsöt, hanem a nemzeti érzést is legfőbb ellenségének tekinti.

Szent Ágoston mondta egy alkalommal: magasabb eszmei célok nélkül az államok nem egyebek rablóbandáknál. Az ilyen államokban nem a pénz hiányzik, nem is az eszközök, vagy éppen az élelmiszer, sokkal inkább az emberiesség, a becsület, a tisztakezűség, az önzetlenség. Nem beszélve az őszinteségről és igazságérzetről. A családi élet is üzletté és számítássá válik, az önzés és kiélés helyévé. S mihelyt az önzés úgy kívánja, aggálytalanul szét lehet dönteni, még ha belepusztul is a gyermek, a másik fél, s a nemzet maga.

Ha ma körülnézünk szép hazánkban, van-e torkot fojtogatóbb és szívet szorongatóbb jelenség, mint a testi-lelki, anyagi és szellemi környezetszennyezés? A gyűlölködés, megosztottság, szeretetlenség!

Vajon meg tudunk-e állni ezen a sátáni csúszdán, amelyen Mécs László szavai szerint „az Ember: sárkánymagból sarjadt fattya véres rögnek elfeledte, hogy az arca régen Krisztus arca volt." És ki hallja meg ma a számonkérő lelkiismeret szavát Sík Sándor szavaival: „Embernyi ember vagytok-e? Embernyomokat hagytok-e?" Olyan vészes eltájolódásban élünk már, hogy ma félelmetesebben dörömböl a még érző szív ajtaján ugyancsak Mécs László szava: „Ha a mérték tönkrement, senki-semmi meg nem ment"!

A mérték: Jézus Krisztus, aki „fogantatott Szentlélektől, született Szűz Máriától". És a gyilkos testi-lelki szennyeződés nem szüntethető meg más eszközökkel, csak, amit az imádkozó magyarok tesznek, új életet és új lelket, tiszta vizet és tiszta levegőt árasztó erkölcsi vállalásaikban.

Napjainkban fénylő jelként ragyog Magyarok Nagyasszonyának alakja. Az a tény, hogy vagyunk egypáran, akik hiszünk abban, amit első királyunk ránk hagyományozott: hogy az Istenember édesanyjának keze állandóan rajtunk pihen; és nekünk többre kell törekednünk, mint a megélhetés bármi úton való biztosítása, az érdekek és ösztönök és hangulatok által való ide-oda hányattatására, a nemzet konzumidiótává süllyesztésére.

Mindszenty bíboros úrral együtt valljuk: „A mi eszményünk egy olyan Magyarország megteremtése, amelynek alapja a valláserkölcs, támasza a nemzeti érzés, ifjai és leányai pedig hívők és magyarok." Ezért ma Magyarországon gyakorló katolikusnak lenni a legnagyobb hazafias, nemzetmentő tett.

A Magyarok Nagyasszonya útitársunk életünk ösvényein. Kérjük, vezessen minket, nehogy az elképedő siránkozás túláradjon ajkunkon, nehogy a csüggedés legyőzze a cselekvést, befagyassza a lelkesedést, a múlt súlya megakadályozza, hogy hitelt adjunk a jövőnek! De bátrak legyünk hinni, és megvallani hitünket; cselekedni a hit erejében, élve a szeretet életét, mely Isten országát bontja ki közöttünk!

A Boldogságos Szűz Mária, Nagyasszonyunk és Patrónánk oltalma alatt áldott legyen Magyarország, békében, örömben és jólétben; mi pedig élő hittel hűségesen, elköteleződve, áldva magasztaljuk az élő Istent, köszönetet mondva Égi Édesanyánknak!

Schall Tamás atya

A Szent Kinga Körben is a legnagyobb kincs az Istenre fókuszáló, közösséget megélő ember

„Férje halála után Szent Kinga az ószandeci kolostor apátnője lett. A kolostort a tatárok földúlták, és Kingának 63 évesen az újjáépítés munkáját kellett irányítania" – olvashatjuk életrajzában.

A Szent Kinga Kör tagjaiként, névadónkhoz híven, a szenior korba lépve is, egyházi közösségünkkel, közösségünkért aktívan együttműködve találkozunk kéthetente.

A Kör életébe, lelkiségébe és terveibe jelentős változást hozott az a szándék, hogy a jelenkori kultúra, társadalom, személyes kapcsolatok állandó kritikája és személyes frusztráció helyett továbblépjünk egy cselekvő életmód irányába.

Néhány éve Rod Dreher „Szent Benedek válaszútján” c. műve mentén feltártuk, hogy mi az, ami minket leginkább elkeserít, félelemmel tölt el. Az ijesztő tendenciák azóta csak erősödtek. Korának fenyegető káoszára jó példaként állt előttünk Szent Benedek válasza.

Négy témában mi is elhatározást tettünk, és ezekre rendszeresen visszatértünk:
ima: engedjük be Istent az életünkbe,
munka: Istennek szentelve végezzük,
közösség: odaadóan, ne program fogyasztói lelkületel kapcsolódjunk egymáshoz,
olvasás: elmélyülten, igényes szövegeket vegyünk kézbe.

Azt is megnéztük, mit tettek eleink ezeken a területeken, milyen tapasztalatunk van, amit megélni és továbbadni érdemes. Ezekre fókuszálva tudott csoportunkból egyre inkább közösség alakulni. Az ima szerves része összejöveteleinknek, még nyilvános helyen is. Az evangéliummal való imát különösen is gyakoroljuk, ez segít egymás hitének erősítésében is.

Őseink hozzáállása a munkához, annak méltósága segít ellenáramban maradni a fogyasztói társadalomban.

Olvasásélményeinket megosztjuk, buzdítjuk egymást arra, hogy ne engedjünk a digitális huzalozás csábításának. Egyéb kulturális programjaink kiválasztásában is ezeket a szempontokat tartjuk fontosnak. Legutóbb Molnár C. Pálnak, templomunk oltárképe alkotójának Assisi Szent Ferenc témájú műveiről hallottunk-láttunk tárlatvezetést a Ráth Lépcső Galériában.

A közösséghez való tartozás elementáris igénye tagjainknak. Ennek építését szolgálja, hogy együtt tervezzük meg féléves menetrendünket. Ki-ki hozzáadja érdeklődését, tapasztalatát, talentumát, aktivitását. Önállóság és összetartozás segíti, hogy empátiával tudjunk egymás felé fordulni, egymást testben és lélekben erősíteni.

A közösség építésében az egymásra figyelést, párbeszédet szeretnénk gyakorolni az összejövetelek közötti időben is, találkozásokkal, élőben vagy akár telefonon. Ehhez a Szt. Kinga kör alkalmán a szeptemberi indulás óta minden alkalommal kihúzzuk valakinek a nevét és a következő találkozásig személyes kapcsolatba lépünk vele.

Bár vannak határaink, zárt összejöveteleink, de tartunk az egész egyházközségnek is nyílt alkalmakat. A közös keresztútjárás a templomban és az Öröm útja-járás a rózsakertben ebben az évben a nagyobb közösség felé nyitást mutatták már, nagy örömünkre.

Az egyházközségen belül az adventi időben a közösségek közötti találkozásra azt tervezzük, hogy feleleventjük és megéljük együtt a „Szállást keres a Szentcsalád” rítusát.

Zöldyné Szita Erzsébet

A háromféle lelkületű szolgálat

Karitász küldetésünk az emberek üdvösségének szolgálatára irányul, elsősorban tehát lelki javakat szeretnénk közvetíteni, átadni. Örök kincsek ezek, melyeket *„a moly nem rágja meg, a rozsda nem marja”* (vö. Mt 6,20). Ehhez a természetfeletti küldetéshez természetes eszközöket is latba vetünk, úgy mint pl. a tárgyi adományok, vagy a találékony segítő tevékenység.

Bizonyára sokan tapasztaltuk azt is, hogy szegényeink, gondozottjaink, akik nem tartoznak szorosan az egyházhoz, nem vallásosak, de a hozzánk való kötődéssel mégiscsak kapcsolatba kerülnek Krisztussal, éppen rajtunk keresztül. Úgy gondolják, hogyha minket ismernek, ha velünk jóban vannak, akkor ezzel biztosítják Istennel való jó kapcsolatukat is, vagy legalábbis közelebb kerülnek Hozzá. Ez igen nagy felelősség számunkra, ezért fontos kiemelni, hogy nem az a lényeg, hogy minket ismerjenek, hanem az, hogy az Urat, a Világmindenség Királyát ismerjék meg, szeressék meg Őt, hogy azután Ő is megismerje őket az utolsó órában. Alázattal végezzük tehát munkánkat és bízzunk abban, hogy Istennek minden lehetséges, Ő a szívek vizsgálója, Ő tudja, hogy kiben mi lakozik, Szentlelke pedig a szívek vezére.

Éppen ezért ne is ítélkezzünk, hanem csak bízzunk és szeressünk! *„Mert sokan lesznek az elsőkből utolsók és az utolsókból elsők.”(Lk 13,29).*

Minket, karitászosokat is érnek bőven kísértések munkánk, életünk során, akik Krisztus Királynak szolgálunk. Szent Brigitta, Európa társvédőszentjének (XIV. sz.) magánkinyilatkoztatásban az Úr háromféle lelkületű szolgálótípust mutatott be.

Mindegyik hiszi, hogy Krisztus az Isten, a mindenható, de az egyik szándéka, hogy a szolgálattal földi dolgokat, kincseket nyerjen: gazdagságot, hatalmat, hírnevet. Az Úr, a kívánságuknak megfelelően részesíti is őket ebben, de a mennyei dicsőség rovására, mert az ilyen ember el is veszíti az égi jutalmat.

A másik szolgálótípus azt gondolja, hogy Krisztus Király a szigorú bíró. Az ilyen emberek a büntetéstől való félelemmel szolgálnak, nem a mennyei dicsőség és nem az Úr iránti szeretet hajtja őket. Őket a helytelen Úrfélelem motiválja és nem az önzetlen, bizalommal teli szeretet, ők azok, akiknek a bűnbánatuk nem tud tökéletes lenni, mert nem szabadok, a büntetéstől félnek, ezért csak félszívvel szolgálnak.

A harmadik típusú szolgáló tudja, hogy az Úr Igaz Isten, igazságos és irgalmas. Nem a büntetés elkerülése végett, hanem az Isten iránti önzetlen szeretetből fakadóan szolgálnak, ez motiválja őket. Ők azok, akiknek akarata megegyezik az Úr akaratával, ezért meghallgatásra találnak.

Tegyük fel az egyházi év végén, Krisztus Király főünnepének közeledtével a kérdést magunknak: melyik szolgálók vagyunk mi? Melyikhez hasonlítunk

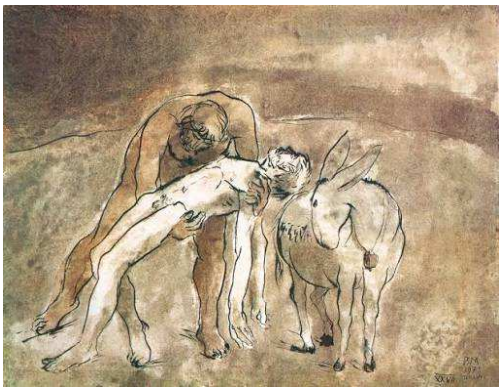

leginkább? Melyik típusból mennyi van bennünk? Félünk-e vagy bátrak, szabadok vagyunk legbelül?

Az Úr irgalmas szeretettel és igazsággal fordul felénk, mert Ő maga az Igazság és az Irgalom. Akik nem szeretik Őt, azokkal igazságos, akik szeretik Őt, azokkal irgalmas. Ezért a legnagyobb tulajdonsága Istennek az Ő irgalmassága, ahogy Szent Fausztina nővér tanította.

Szeressük tehát tiszta szívvel az Urat, a Világmindenség királyát, bátran haladjunk előre Vele! Így vágjunk bele a közelgő ádventi, karácsonyi karitászmunkánkba otthon, a családunkban, az egyházközségünkben, a szegényeink, rászorulóink körében! Önzetlen és szabad lelkülettel, alázatosan, szelíden, de bátran és határozattan végezve a munkánkat, tanúságtevői leszünk az Igaz Szeretetnek, Aki legyőzte a világot és üdvözíti a benne bízókat. *„Krisztus Király, üdvözíts minket!*
”

Csorba Gábor
állandó diakónus

A régi, mint új

XIV. Leó pápa semmi újat nem mondott Franciaországban, mert pontosan tudta, hogy ez ma a forradalmian új: a kétezer éves katolikus egyház nagy, terebélyes fájának értékei, mély gyökerei és az ágvégeken éledő megannyi fiatal hajtással. Nem szétszórt, mindig protestáló magoncok, új és új ideológiák növekedési kísérleteire való reakciókkal fárasztotta hallgatóit. Jó ütemérzékkel érkezett Franciaországba.

Arra senki sem számított, hogy az Igazság – az Evangélium – bátor kimondása maga alá temeti a hamis szabadság hazug világát. egyetlen pillanat alatt. Ugyanis kinyílt a repülőgép ajtaja, és XIV. Leó már öltözetével üzent. Főpapként, nem fehér ruhás civilként érkezett. A liturgián is használt karingben, felette a vértanúság színét, a bíbort hordozó mocétummal, és mellén Krisztus keresztjével vonult a díszsorfal előtt. Megjelenésével nem egy miniállam vezetője, hanem egy két lábbal a földön járó egyházfő, Szent Péter utódja tette tiszteletét az európai kereszténység egyik bölcsőjében.

Mik lehetnek a magyar közélet számára is fontos üzenetei? „A franciaországi katolikus egyház nagyon bölcsen kezd átalakulni egy »ellentársadalommá«, narratívájában visszautasítja a feminista- és lmbtq lobbi által előírt dogmát...” – olvashatjuk Eric Zemmour, „A misét még nem mondták el” című, nemrég magyarul is megjelent esszéjében. A katolikus filozófus, író, mintha előtanulmányt írt volna a látogatáshoz: „A kereszténységért vívott csata Európában nem lehet csak a hit csatája. Meg kell védeni a kereszténység hagyatékát Európában, ezeket az építészeti, művészeti, kulturális, jogi, politikai formákat, amelyeket meg kell őriznünk vagy helyre kell állítanunk.” Nos, XIV. Leó pápa látogatása erről (is) szólt. A Notre Dame Bazilikában ismét finom tanújelét adta a hagyományaiban gyökerező és élő egyháza melletti kiállásának. Nem valamiféle divatos imamódokkal, modern zenei betétekkel zajlott az esemény.

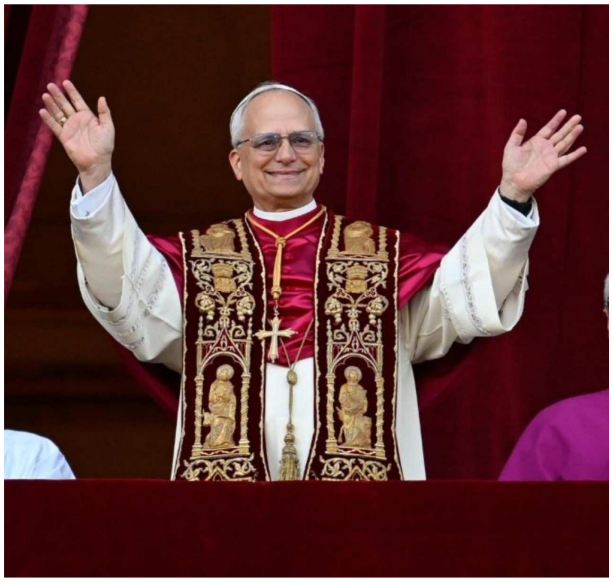

Miután néhány percre az Eucharisztia előtt adorált, vecsernyepalástban, főpapi jelvényekkel vezette az egyház hivatalos imádságát, a zsolozsmát. Az esti imaóra keretében tartotta meg tanítását. Többek közt ezt mondta, utalva a francia egyház újjászületésére is: „Ez a székesegyház azért született újjá, hogy vele együtt ti is újjászülessetek, új lendülettel törekedve az életszentségre és végezve a mindennapi küldetést. Legyetek népetek körében az egyház isteni anyaságának világos jelei: az egyház Isten szeretetéről tanúságot téve újra egységbe gyűjti és gyógyítja az emberi családot."

Két évvel ezelőtt a párizsi olimpiai megnyitó ünnepség sokakat mélységesen felháborító, olykor blaszfémikus performansza után Franciaország a Stade de France-ban egy teljesen más arcát mutatta. Nyolcvanezer, tekintetét égre emelő fiatal átlényegülten, nagy hittel volt együtt egy megrendült ágostonos szerzetessel, aki nem szégyellte könnyeit. Elérzékenyülten állt egy gyönyörű, francia szenteket bemutató, mély tanúságtételekkel lezajlott este végén az ősi ének, a Salve Regina éneklése alatt. A himnusz választása ismét üzenet volt úgy a szupermodernisták, mint a hagyományt túlhajtók felé. Van egység. A fiatalok zengték ezt, a még egyházszakadás előtt keletkezett éneket, ahogy zengik a X. Piusz közösség épp renitens konzervatívjai is templomaikban. A pápa minden liturgikus cselekményében megmutatta, nem csupán a tridenti latin misét lehet kellő mélységgel, odaadással és méltósággal ünnepelni: „Ma különösen is szembesülünk azzal, hogy korunkból mintha hiányozna a teljesség, a mélység és hiányoznának az ígéretek. Az ének, a szó és a liturgikus mozdulat nemes egyszerűsége sokak számára rést nyithat a világosságra, a béke oázisát kínálhatja egy állandó kapcsolódásban élő és zajos társadalomban." – üzente minden, a katolikus egyház liturgiáját a modernség és a kor kihívásainak való beteges megfelelési kényszerrel tevékenykedőknek. Vissza a forráshoz!

A pápa látogatásának több beszédében utalt a katolikusok közéleti kiállásának fontosságára. Nem fogadta el a Becsületrendet, nem kívánt nobilitásokkal díszvacsorázni, a lehető legtöbb időt szerette volna híveinek szánni. „A helyes laicitás tehát nem abban áll, hogy a vallást kizárjuk a közélet vagy az oktatás területéről, hanem abban, hogy azon munkálkodunk, hogy az állam és a vallási intézmények párbeszédet folytassanak egymással, és egyesítsék erőiket a közjó szolgálatában, hogy a világnak élete legyen." – tanította. Párizsi miséje előtt a Chapms-Elysées-n – mintegy szimbólikusan a fogyasztói társadalom lerolózott boltjai előtt – hívők ezrei gyóntak, papok százai álltak szó szerint helyt. Eric Zemmour pedig készítheti új esszéjét, ugyanis „A misét elmondták!" az a'la carte keresztények legnagyobb bánatára. Közel nyolcszázezren voltak rajta.

Franciaország él. A francia katolikusok élnek. Európa él és élni akar. Laus et grtaia, köszönet és hála egy oroszlánnak. Habemus papam: Leo XIV.

Kiss Antal diakónus
Katolikus Tábori Lelkészség

Kövek, fórumok, szamarak

Gyerekkoromban szinte az első istenbizonyíték volt számomra a Szentírásban szereplő érdekes epizód Jézus jeruzsálemi bevonulása előtt: „Elküldött két tanítványt a szemközti faluba, mondván: „találtok ott egy megkötött szamarat. Oldjátok el, és hozzátok ide." (Lk 19, 29-30.) A tanítványok megtalálták a szamarat. Ki tud ilyen apró dolgot egy nappal előre pontosan megmondani? – kérdeztem magamtól. Az a Jézus tehát biztosan Isten – vontam le gyerekfejjel a következtetést. Azóta már sok-sok tényező igazolja számomra Jézus isteni mivoltát. (Legtöbbet jelentenek azok a prófétai jövendölések, amelyek a gyermek Jézuson, majd a szenvedő Názáretin beteljesedtek.)

Érdekes kérdés lehet az is, miért szamárcsikót választott Jézus, hogy az vigye őt be a városba. Már sejtem a választ: mert üdvözítő tervében ott rejtőzködik szinte érthetetlen szándéka: *viteti magát. (*Mindig – kivéve a három évet, amikor Ő maga ment el igen sok helyre.) Csecsemő, majd kisgyermek korában vitték a szülei. Amikor meghalt, emberek vitték be a sírba. Ránk bízza magát az oltáriszentségben. Nekünk kell Őt vinnünk, odaadnunk…

Nagyon nagy felelősség ez. Ha mi nem visszük Őt, nem beszélünk róla, nem jelenítjük meg a szentmisében, nem adjuk oda Szent Testét – más nem teszi ezt meg. Újabb kérdés: miért vonult be Jeruzsálembe hatalmas örömrivalgás közepett? *Mert nagyon szereti az embert:* a gyenge, kísértéseket szenvedő embert, aki szeretetre, igazságra, szabad így mondani: „az Istenre született".

Jézus „fórumokat" teremt arra, hogy ezt nyilvánvalóvá tegye. Nem igaz, hogy az ember teljesen romlott! Minden időben vannak, akik azon fáradoznak, hogy manipulálják az embert, hogy elvegyék személyiségét, géppé, eszközzé, rabszolgává alacsonyítsák. Jézus ünnepet rendez, ahol önmaga valójában mosolyogva megjelenik. Ott az ember újra ember lesz. Nem kell félnie, hogy becsapják.

Jézus nem kérdezte az aggódó kafarnaumi századostól szemrehányóan: „Miért nem vigyáztál rá?" Azt mondta: *„Megyek és meggyógyítom"*. Ezt a szerető szívű Jézust kell elvinnünk, megjelenítenünk sok-sok fórumon: a családban, munkahelyünkön, templomban, hittanórákon, és a médiumokban. Fel kell szabadítanunk az ember lelkében a beléoltott, ősi, isteni szépet. Hadd merjen örülni, merjen remélni, merjen önmaga lenni, merjen hinni, Istent imádni és dicsérni!

Egyre nagyobb lett a tömeg ott, a jeruzsálemi utcán. Lelkesedésük azt mutatta, hogy a világnak Krisztus kell. Azonban ott, és akkor is, mint azóta is, annyi nemes törekvést, gorombán kudarcra akarnak ítélni. Az történt, hogy az egyik útkereszteződésnél néhány ember előlépett, megállították a szamarat, majd ezt ordították Jézus felé: „Hallgattasd el őket! – Olyanok lehettek ezek a hőbörgők, mint a „feszítsd meg!"-et kiáltók, a hittan- és erkölcstanoktatást teljesen megszűntetni akarók, a krisztusi eszméket a társadalom életéből és Európa emlékezetéből kitörölni szándékozók.

Jézus nyugodtan válaszolt nekik: Ha ők nem szólhatnak, akkor a kövek fognak kiabálni Istenről, igazságról, az örök életről, a szeretet végső győzelméről. Micsoda prófécia volt ez! Megéltük a szervezett istentelenséget. A leggorombább eszközökkel vélték elhallgattatni Jézust!

Tizennyolc éves koromban, érettségi előtt a frontra kerültem, majd a Dnyeperen túlra vittek az oroszok egy szénbányába. Mi, lelkes fiúk Jézus fórumait, a „köveket" úgy teremtettük meg, hogy a bányában, a felszíni munkán kis feszületet hordtunk cérnaszálon a nyakunkban. Kisgyerekek szaladtak oda, a nagy és istentelen Szovjetunió közepén, és csókolgatták keresztjeinket, könnyezve mondogatván: „Krisztosz, Krisztosz!..." Orosz katonák tettek hitvallást. Úgy, csendesen.

Bizony, nagyon kellenek a „megszólaló kövek", a Jézust bátran megjelenítő fórumok, emberek, papok! És kellenek a „szamarak", akik alázatos egyszerűséggel elviszik Őt. Kellenek lelkes tömegek, kellenek gyerekek, akik tiszta szívükkel lelkesen közvetítik e számító, hazug, bűnös világban azt, ami tiszta, ártatlan és szent. És Őt, aki nagyon szereti az embereket.

Lajos atya

Idézetek XIV. Leó pápa franciaországi beszédeiből

„Ne veszítsük el emberségünket a mindennapi életünket elárasztó és befolyásoló „gépek paradicsomának" közepette. Sürgető feladat elménk nevelése az etikai megkülönböztetésre, amely képes felismerni azt, ami erkölcsileg jó. Ezzel kapcsolatban szeretném felidézni, hogy „egy valóban szabad társadalom nem kényszeríti ki az uniformizálást, hanem védi a lelkiismeretek sokféleségét, megakadályozza az autoriter tendenciákat és előmozdítja az etikai párbeszédet, amely gazdagítja a társadalmi szövetet."

*

„Ma különösen is szembesülünk azzal, hogy korunkból mintha hiányozna a teljesség, a mélység és hiányoznának az ígéretek. Az ének, a szó és a liturgikus mozdulat nemes egyszerűsége sokak számára rést nyithat a világosságra, a béke oázisát kínálhatja egy állandó kapcsolódásban élő és zajos társadalomban. Titeket, akik naponta ünneplitek az eucharisztiát, arra kérlek, gondoskodjatok arról, hogy a liturgikus szertartásokat mindig méltó és illő módon ünnepeljétek, ott is, ahol kisebb közösségek gyűlnek össze."

*

„Ahh□z, h□gy jól válasszat□k, tartsát□k szem előtt ezt a szemp□nt□t: a jó életet ad, s□sem veszi el az életet; a jó gondoskodik, nem magának szerez. A jó nem valamiféle szép eszme, hanem a szeretet ragyogó arca: maga Isten!

Ezért mindnyájatokat – püspököket, papokat, diakónusokat és megszentelt személyeket – arra buzdítalak, hogy ápoljátok magatokban a liturgia iránti őszinte szeretetet."

„A bábeli torony az uralom révén kikényszerített egységet jeleníti meg (vö. Ter 11,4). Ez az építmény ugyanakkor azt is feltárja, hogy minél inkább elnyom a hatalom, annál inkább meggyengül, és megmutatja embertelen arcát. (...) Bábel tornya összeomlik, kettős negatív következménnyel. Ahogyan az általa kikényszerített egység erőltetett volt, úgy az összeomlását követő sokféleség is konfliktusokkal terhes. Ma Bábel kísértése újra megjelenik a testvériség nélkül megvalósítani kívánt globalizációban, a mohó pénzügyi gyarmatosításban, az ideológiák másokra erőltetésében, mindazokban a „kapcsolatok nélküli érintkezésekben, amelyek az emberi életet kereskedelemmé fokozzák le."

*

„Ahhoz tehát, hogy megízleljük Isten közelségét és az emberi testvériséget, el kell utasítanunk azt a mohóságot, amely felemészti kapcsolatainkat anélkül, hogy adna, és dolgokkal halmoz el bennünket anélkül, hogy táplálna. Ezek a rossz erők nemcsak erőszakos formában jelentkeznek, hanem olykor megtévesztő külsőt is öltenek, mert éppen azt ígérik, amit elvesznek tőlünk: a boldogságot."

*

„Szent Bakhita arra kötelez bennünket, hogy vegyük észre azokat, akiket nem vesznek észre, szabadítsuk fel azokat, akiket ma a gazdaság és a kultúra rabszolgaságba taszít, és tartsuk tiszteletben minden testvérünk végtelen méltóságát, akikben maga Jézus kopogtat ajtónkon. Kedves barátaim, „a valóság az, hogy a keresztények számára a szegények nem szociológiai kategóriát jelentenek, hanem magát Krisztus testét."

*

„A fiataloknak azt mondom: legyen bátorságotok felelősen megélni a béke építésének küldetését szívetekben, kapcsolataitokban, családotokban, az iskolában és az egyetemen, városaitok, országaitok és egész Európa életében!
Ne engedjetek az erőszak és az elnyomás logikájának! Szeressétek az életet minden pillanatában, és ne féljetek a jövőtől!"

*

„Ne féljetek családot alapítani, gyermekeket vállalni, és védelmezni minden ember méltóságát az anyaméhben való élet első pillanatától egészen az utolsó lélegzetig! Ne féljetek fáradhatatlanul munkálkodni közösségeitek javáért, akár politikai szerepvállalással is! Legyetek közösségépítők!"

*

„Korunk hatalmas kihívásai tekintetében arra buzdítalak benneteket, kedves testvéreim, hogy bátorságról, merészségről és missziós kreativitásról tegyetek tanúságot. Ne engedjétek, hogy elbátortalanítsanak benneteket azok a hibák, következetlenségek, sőt bukások, amelyek nyomot hagytak ennek az úton járó népnek a történetén."

*

„A katolikus oktatás azonban semmiképpen sem mondhat le saját nevelési programjáról: ez egy Krisztus-központú program, mely az emberi személy teljes körű fejlődésére, minden – lelki, kulturális, értelmi, erkölcsi és társas – dimenziójának kibontakozására irányul. Ezért senki ne lepődjön meg azon, hogy minden katolikus intézményben lehetőséget kínálnak a Jézus Krisztussal való találkozásra és igéjének hallgatására. Még kevésbé szabad megtörténnie annak, hogy bármely tanulót saját osztályában kirekesztenek pusztán azért, mert hisz Jézusban."

*

„A családon belüli hitélet elmélyítése és meggyökereztetése kétségtelenül az egyik kulcsa annak, hogy megoldást találjunk számos olyan válságra, amelyen az Egyház és társadalmaink keresztülmennek. A családban tanuljuk meg ugyanis az együttélést, a másik ember tiszteletét, a különbözőség elfogadását, egymás támogatását, a nagylelkűséget, önmagunk önzetlen odaajándékozását és az áldozatkészséget."

*

„Nem véletlen, hogy a katonai kiadások növelésére irányuló ismételt felhívásokat és az ezekből fakadó döntéseket sok kormány a másik fél veszélyességével indokolja" (Üzenet a béke 59. világnapjára, 2026. január 1.). A béke előmozdítása tevékeny munkálkodást kíván. Ma fel kell tennünk magunknak a kérdést: valóban „kreatív erőfeszítéseket" teszünk-e a világbéke előmozdításáért, vagy csupán arra törekszünk, hogy „elállítsuk a háború vérzését", és jobban felkészüljünk azokra a háborúkra, amelyekről feltételezzük, hogy még előttünk állnak."

Schall Tamás
Életem tartozéka

Mint katona kezében a fegyver,
olyan enyémben a rózsafüzér,
mikor kezeim közt morzsolgatom,
a legnagyobb biztonsággal felér.

De már önmagában az a tudat,
hogy nálam van, zsebemben hordozom,
olyan nagy erővel tölt el engem,
emberi szóval ki sem mondhatom.

A titkok, melyeket imádkozom,
Megváltónk életének titkai,
ezeket szemlélve, kimondani,
hűséges követésére segít.

Mindebben Mesternőnk Szűz Mária,
Kinek életét e titkok szőtték,
Példaképünk Ő, hogyan kell hinnünk,
aki anyai oltalmával véd.

Ha a Szentolvasót imádkozzuk,
amit Szeplőtlen' Szíve tőlünk kér,
megvalósul földünkön a béke,
a bűn senki közelébe nem ér.

Életünk része lesz a szent öröm,
az Isten emberré lett érettünk,
Lélektől' fogant, Szűztől született,
hogy Szent Karácsonyt ünnepelhessünk.

Köztünk léte világosság nekünk,
szeretni és élni tanít minket,
kincset ad, mit el nem veszíthetünk,
táplálék, mindennapi kenyerünk.

De a fájdalom sem hiányozhat,
nem leszünk különbek, mint Mesterünk,
ha Ő értünk kínhalált szenvedett,
nekünk sem lehet más az életünk.

Szenvedés-, halál húsvétba hajlik,
Vele szenvedve-, halva, élhetünk,
a feltámadásunk dicsőséges,
mint a Szent Szűz, mennyekbe vétetünk.

Testvérem, Krisztus katonája vagy?
Legyen fegyvered a rózsafüzér!
Hatásos, mert ki ezt imádkozza,
az életében minden jót elér!

XIV. Leó pápa Magnifica humanitas kezdetű enciklikája
Az emberi személy védelméről a mesterséges intelligencia korában
részletek

92. Laudato Si' enciklikájában Ferenc pápa elítélte a technokrata paradigma növekvő dominanciáját a globalizált világban, vagyis azon tendencia ellen szólt, hogy a hatékonyság, az ellenőrzés és a profit logikájának engedjük át a személyes, társadalmi és gazdasági döntéseket. Ugyanis ekkor az történik, hogy a technológia nem marad egyszerűen eszköz, hanem mércévé válik, amely alapján mindent megítélnek, elkezdi diktálni, hogy mi számít és mit lehet kiselejtezni, és így a teremtést a kizsákmányolás tárgyává és az emberi lényeket puszta fogaskerekekké fokozza le a minél nagyobb teljesítmény elérésének érdekében.

93. Ez a paradigma az elmúlt években gyorsan elterjedt, részben a mesterséges intelligencia, a kognitív tudomány, a nanotechnológia, a robotika és a biotechnológia terjeszkedése által. Önmagukban ezek az innovációk nagyban szolgálhatják az emberi fejlődést és közös otthonunk gondozását, de éppen a hatalmuk miatt siettethetik a technokrata paradigma kiterjesztését, és ezért helyes alkalmazásukhoz új spirituális, etikai és politikai keretre van szükség. A nagyobb hatalom nem feltétlenül jelent valami jobbat. Ebben a tekintetben Romano Guardini szavai továbbra is relevánsak: „A kortárs embert nem képezték ki arra, hogy jól használja a hatalmat."

94. Az emberiség saját hatalma áldozatává válásának veszélyét már VI. Szent Pál is felismerte, aki arra figyelmeztetett, hogy „a legkülönlegesebb tudományos fejlődés, a legmegdöbbentőbb technikai bravúrok és a legcsodálatosabb gazdasági növekedés, hacsak nem kíséri hiteles erkölcsi és társadalmi fejlődés, hosszú távon az ember ellen fog fordulni".

Plébániánk hírei

Szentmisék

hétfő-kedd-szerda-csütörtök-péntek-szombat 17.00
vasárnap 10.00 és18.00 (angol nyelvű)

Folyamatos szentségimádást tartunk a templomban
9.00 és 22.00 óra között.

PLÉBÁNIÁNK RENDSZERES PROGRAMJAI
szeptembertől

Hétfő	18.00	Felnőtt katekézis
Kedd	17.00	Elváltak és Egyedül Maradtak szentmiséje (havonta első kedden) és találkozója a Szent Kinga teremben
Szerda	15.45	Karitász hittan (a konkrét dátumok szórólapokon)
Péntek	15.00	Engesztelő imaóra a hazáért
	16.00	Rózsafüzér
	16.30	Vesperás
	18.00	Szent József Férfikör (minden második héten)

Októberben hétköznapokon a szentmise előtt, 16.30-tól a rózsafüzért imádkozzuk.

Gyóntatás: vasárnap 9.00-9.50

Lelki tanácsadás egyeztetés szerint
bitter.belvarosiplebania@gmail.com
30 591 2601

PESTI FŐTEMPLOM

Spirituális közösségi lap

XIII. évf. 71. szám

A Belvárosi Nagyboldogasszony Főplébánia lapja

Kiadja:
a
Belvárosi Főplébánia

Felelős kiadó:
Dr. Osztie Zoltán

Szerkesztő:
Bitter Lajos

Munkatársak:

Csorba Gábor
Dr. Kerényi Lajos
Kiss Antal
Schall Tamás
Zöldyné Szita Erzsébet

Korrektúra:
Faga-Nagy Mária

Szerkesztőség:

Budapest 1056 Március 15. tér 2.
bitter.belvarosiplebania@gmail.com

Megjelenik:
12 oldalon

PESTI FŐTEMPLOM

SPIRITUÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

XIII. évfolyam 71. szám *2026. október*

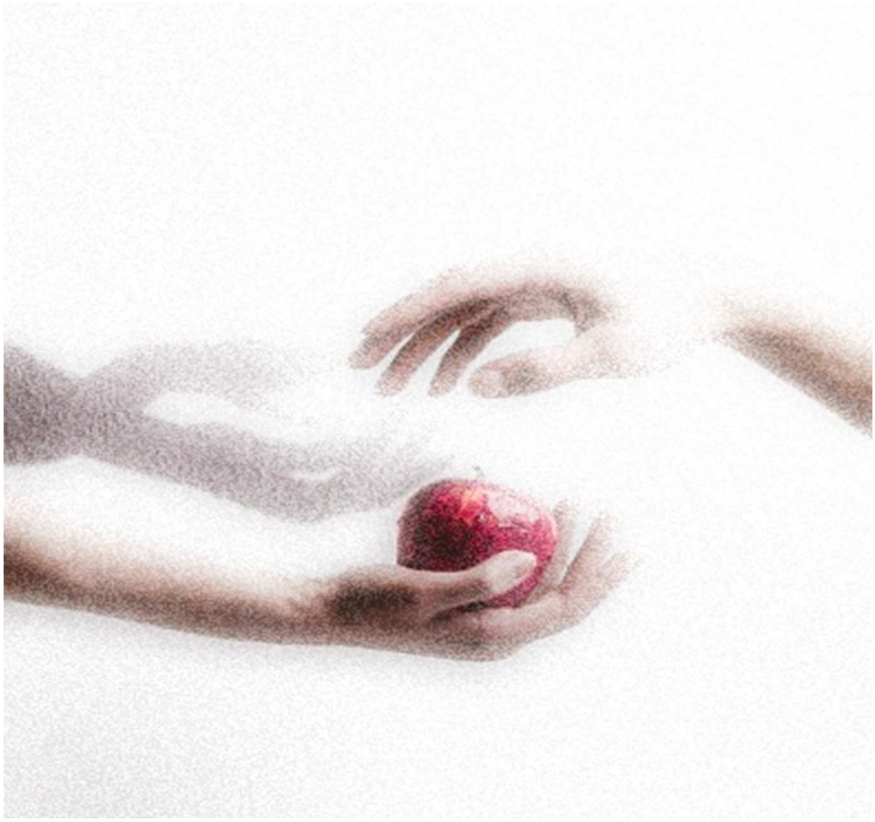

Tartalom

- Nagyszerű emberségünk
- Ki az ember?
- Októberi fénysugár
- A legnagyobb kincs
- Háromféle lelkület
- A régi mint új
- Kövek, fórumok, szamarak
- Leó pápa beszédei
- Életem tartozéka

BELVÁROSI NAGYBOLDOGASSZONY FŐPLÉBÁNIA

1056 Budapest, Március 15. tér 2. T: 318 3108 belvarosiplebania@gmail.com

Nagyszerű emberségünk

Örömünkre megjelent magyar fordításban is XIV. Leó pápánk új enciklikája, amely – beszédesen – a „Nagyszerű emberség” szavakkal kezdődik. Témája „az emberi személy védelme a mesterséges intelligencia korában”.

Már a cím is sokatmondó, melyben két állítás van. Egyrészt az emberi személy támadásoknak van kitéve, ezért védelemre szorul. Ezeknek tanúi és elszenvedő alanyai vagyunk. Fogantatásunk pillanatától az e világból való távozásunkig (halálunkig) folyamatos veszélyben élünk. Gondoljuk meg az állítás valóságát: napjainkra az ember számára legveszélyesebb hely az anyaméh. A világháborúk tömegmészárlásaihoz hasonló méretű gyilkolás folyik a magzatelhajtás révén. De nem kevésbé veszélyes és pusztító a gender ideológia és az LMBTQ program keresztülvitele például az oktatási intézményekben. Lássuk meg a gyerekek nemi identitásába történő bevezetésének problémáját. Ma többségében nem a szülők végzik el az ezzel kapcsolatos kötelességüket, hanem a kortárs csoportok, az internet irányítói, vagy éppenséggel magukra vannak hagyva a témában. Ismerjük a meddőség terjedését és az ezzel kapcsolatos megoldási kísérleteket, amelyek a legtöbb esetben emberellenesek. Tisztában vagyunk azzal, hogy az élet egyéb helyzeteiben sem kapja meg az ember a neki járó tiszteletet. Egyebek között szembe kell néznünk a háborúk közepette emberi méltóságukban megalázott, ellehetetlenült helyzetben élők sorsával (leginkább Kárpátalján). Végül tekintsük az öregkorban kiszolgáltatott helyzetben élőket. Sorolhatnánk tovább az élet válsághelyzeteiben élők segítségre szorultságát. Nem véletlenül hoztuk létre a „Jó, hogy vagy!” életvédők szövetségét, mely az emberi személy méltóságának képviseletét tűzte zászlajára, és egységbe vonja az ezen a területen dolgozó szervezeteket és személyeket. Kérem, nézzék meg a Szövetség internetes felületeit!

Az enciklika másik állítása szerint a mesterséges intelligencia kora itt van. Nem jövőbeli, hanem jelen valóság, az életünk mindennapjaiban meghatározó tényező. Használata nélkül – nem is lassan – mindennapjaink nehézzé válnak, segítségre szorulunk, majd lemaradunk. Lehetőséget kínál, ugyanakkor óriási veszélyeket rejt, egyelőre beláthatatlan következményekkel jár. Már az elnevezése is téves, hiszen a szóhasználatban „intelligens”, személyes tűnik. Nem az! A programozás szerint még érzelmeket is mutat, melyeket képes partnerként feltüntetni. Sok fiatal már ebben a kapcsolatban él. Nem személyes viszonyaiban, hanem a géppel kommunikál, következésképpen elszigetelődik, elmagányosodik. Fölvetődött már az is, hogy közreműködésével szentgyónást lehessen végezni. Abszurd ötlet, éppen a személyesség, így az emberi méltóság lábbal tiprása. Lelkiismeretvizsgálatot, bűnbánatot, megtérést, megújult Isten-kapcsolatot a gép nem tud végrehajtani, sem szolgálni. Iszonyúan megnöveli az életvitelünk már-már amúgy is elviselhetetlen tempóját. Ráadásul működtetése olyan energiaigényt támaszt, amit nem tudnak az egyes államok kielégíteni. Az Egyesült Királyság (Anglia) teljes, éves energiafogyasztására van szükség a fedezetéhez. Szempontként említik a szakértők, hogy a fejlesztés hihetetlen ütemben zajlik. Az egyes országok nem fognak leállni, vagy határt szabni, sem a kutatás, sem a fölhasználás terén, mert fölfogásuk szerint nem maradhatnak le a többi kutatásokban résztvevő országokkal szemben. Külön rendszere van Amerikának, Kínának, Európának…

Milyen világ alakul körülöttünk? Az Egyház küldetése, hogy védje, képviselje a személyességet, az emberi személy méltóságát, az imádságos Isten-kapcsolatot, az élet értelmének evidenciáját, a kutatás és eredményei fölhasználásának határait az ember javára, az elszemélytelenedés ellen küzdjön, a közösségeket építse és működtesse, a személyes jelenlét alkalmait teremtse meg és – amint a Szentatya részletesen kifejti – „a szeretet civilizációját építse”.

A Szentatya üzenetének leginkább reményt keltő üzenete, hogy a Teremtő Isten, mennyei Atyánk nagyszerű hivatásra hívta életbe az embert. Méltóságra emelte, amikor képére és hasonlatosságára alkotta meg. Ne adjuk föl az Isten alkotta rendet, ne tagadjuk meg küldetésünket, ne alázzuk meg önmagunkat, hanem – Jézus mintájára – hordozzuk és bontakoztassuk ki „nagyszerű emberségünket”!

Kérem, hogy olvassuk el az enciklikát, hogy tájékozottak legyünk korunk kihívásai terén és követni tudjuk azokat a folyamatokat, amelyek meghatározzák egyéni és közösségi életünket, valamint kijelölik küldetésünk területeit. A dokumentum megvásárolható a Szent István Társulat kiadásában.

Dr. Osztie Zoltán plébános

Az emberi létezés egyetlen dimenziójának abszolút szintre emelése veszélyes. Kaotikus állapotokat nem csak a hiány, a szűkösség okoz, de az ellenőrizetlen növekedés is az elszegényedés forrása lehet. Így az intelligencia (értelem), amikor abszolúttá válik, rátelepszik és elnyomja az élet más alapvető dimenzióit, például a szeretetet, az érzelmet, az akaratot, az elkötelezettséget az odaadást, vagyis az emberi kapcsolatokat. (Magnifica humanitas 113.)

Ki az ember?

Amikor az ember szembesül különböző testi, lelki panaszaival, aggodalmaival, bajaival, szorongásaival – és kinek az életében ne lennének ilyenek –, melyek „jól-létét” akadályozzák, természetesen szeretne megszabadulni ezektől, és orvoshoz, esetleg pszichológushoz fordul. A panaszok hátterében gyakran lelki folyamatok húzódnak meg, például aktuális élethelyzet, gyermekkori traumák, amelyek a tudat alatt működve fejtik ki hatásukat. Amennyiben ezek tudatossá válnak, akkor maga az a tény, hogy a probléma oka napvilágra kerül, adott esetben jelentheti annak orvoslását, de fordítottja is lehetséges, és valamilyen kövonalazatlan, homályos üresség, aggodalomérzés válik dominánssá. Ez azt jelentheti, hogy válaszadásra vagyunk hivatottak a kérdésben: mi az élet értelme? Ugyanis erre még nincs igazi válaszunk. Ebben az esetben nem a mi okból –, hanem a „mi célból aggódunk?” kérdést kell feltenni. Mi a fő célunk? Ezt a kérdést teszi fel az egyik pszichológiai módszer, amelyik ahhoz az adottságunkhoz próbál irányítani, amely minden emberben megvan, mindig ép, és arra szólít bennünket, hogy szabadon, a célt szem előtt tartva vegyünk részt saját életünkben, majd annak lassú és végső elmúlásában. Ennek a célnak a veszélybe kerülése okozhatja igazi aggodalmunkat.

Valójában életünk értelmességéről, méghozzá végső értelmességéről van szó. Az említett adottságot a pszichológia a mindig ép, transzmorbid személyiségmagnak nevezi, „amelyben” megjelenik a szabadság és az értelemfelismerés szempontja, ugyanakkor azonban a személyes tagadás és öngátlás lehetősége is. A transzmorbid, sérthetetlen szellemi fórum bizonyos kérdéseket és válaszokat képes „önmagukban is érvényesnek” elismerni, ezért az ember, mint személyiség – ha hagyja – megszólítható. Ez a pszichológiai módszer a logoterápia, amely az élet értelmességének kérdését veti fel, mint a terápia alapkérdését. Feltárhatja, hogy egy adott ember esetében a „jól-lét” hiányának oka az élet végső értelmességébe vetett bizalom hiánya. Ennél sokkal többet nem mondhat, mert a továbbiakban már egy másik tudomány, a teológia illetékes.

Felmerülhet a kérdés, hogy a „transzmorbid személyiségmag” fogalom összevethető-e a teológiai személyfogalommal? Nem, mert a pszichológiának nem dolga a teológiai szemlélet, de végül is kimondja: „a transzmorbid személyiségmag az ember sérthetetlen szellemi rétege, a megismételhetetlen, egyszeri személy hordozója”. Tehát nem maga a megismételhetetlen emberi személy, hanem annak „hordozója”.

Három olyan fogalmunk van, amelyeket tisztáznunk kell ahhoz, hogy tudjuk, mit jelölnek a pszichológiában, ill. a teológiában, és ezek hogyan viszonyulnak egymáshoz. Annál is inkább mivel ezek a fogalmak gyakran szinonimaként jelennek meg. Nem kevesebbről van szó, mint az emberről, Istenről, az ember immanens (világon belüli) és transzcendens (világon túlnyúló) végső céljáról, annak elfogadásáról vagy tagadásáról, a keresztény kinyilatkoztatás szívéről. Ezek: az „én”, a „személyiség” és a „személy”.

A pszichológia többféle énről beszél (ideális én, reális én, fantázia én, prezentált én, tükör én, hamis én), ugyanakkor elismeri a nyilvánvaló tényt, hogy az „én” egész életünk során változatlan, vagyis énünk magja egy velünk született entitás. Az „énnek” pedig pszichológiai és spirituális dimenziója van, melyek részben átfedik egymást, és ez a sajátossága a pszichofizikai és társadalmi meghatározottságok mellett – a transzcendensre irányuló nyitottsága miatt – döntésre ad lehetőséget.

A személyiség szó alatt a pszichológia pszichofizikai rendszerek szerveződését érti az egyénen belül, amelyek meghatározzák a gondolkodást és a viselkedést. A személy szónak nincs konkrét elkülönülő tartalma a pszichológiában, illetve – ahogy fentebb említettük – „rejtőzködően” jelenik meg: mint az ember sérthetetlen szellemi rétege, a transzmorbid személyiségmag által hordozott szellemi valóság. Hogy miféle valóságról lehet szó, arról a pszichológia – helyesen – nem nyilatkozik.

A teológia nyelvén világosan beszélhetünk. A kiindulópont egy igen egyszerű kérdés: mi következik az emberi mivoltra nézve abból, amit megtestesülésnek hívunk, vagyis abból, hogy Jézus Krisztus egyszerre valóságos Isten és valóságos ember, egy személyben? Az következik, hogy miután Jézus Krisztus valóságos Isten és valóságos ember egy személyben, az emberről, mint megismételhetetlen egyszeri személyről csak Istenre vonatkoztatottságában beszélhetünk. Tehát az ember egyszeriségének legbelsőbb lényege, a személye – képben kifejezve – „üres” lenne Isten nélkül, vagyis nem is lenne ember, esetleg nagyon értelmes állat vagy gép, olyan, mint a mesterséges intelligencia, aminek elszabadulása a poszthumanizmus és a transzhumanizmus luciferi perspektívájában éppen a személyt, és így az ember igazi emberségének alapvető dimenzióit, a szeretetet, az érzelmet, az akaratot, az elkötelezettséget és az odaadást, vagyis az emberi kapcsolatokat szegényíti el. (Vö. XIV. Leó pápa Magnifica humanitas enciklika).

A „személy” kizárólagosan keresztény teológiai fogalom, ugyanakkor minden ember személy. Az ismeret forrása a kinyilatkoztatás és a hit, a hitben viszont kézzelfogható bizonyíték van: maga az ember. Bármilyen tudomány jelölhet ezzel a szóval valamilyen emberi jelenséget, de az nem az a személy, akiről a teológia beszél, akik mi emberek vagyunk.

A lelki szenvedésnek valódi oka lehet a cél hiánya. S ha van végső cél, akkor már nem is valami más közvetlen ok megszüntetése – amely, ha lehetséges, akkor szükséges is – vezet eredményre, nem is a feldolgozás, hanem a túllépés. Nem a pszichológia egyébként legális és szükséges céljai, nemcsak az egyén jól-léte, „önmegvalósítása”, hanem az ember túllépése önmagán, ami az életben lehetséges, de alapvetően befejezhetetlen folyamat. A befejezettség teológiai neve: üdvösség.

Tehát és végül, ha a kereszténység életalakító szerepét, az élethez és halálhoz való viszonyát pszichológiai nyelven fejezzük ki, akkor tudomásul vehetjük, hogy a testi (biológiai), lelki (pszichológiai) és a környezeti, társadalmi (szociológiai) hatások együttesen meghatározzák az ember természetes helyzetét, amivel kapcsolatban – helyesen – a személyiség szót használjuk. A szellemi személyünk, aki (és nem: ami) testünktől – személyiségünktől – elválaszthatatlan halálunkig, a mindezekhez való viszonyulásunk, a transzmorbid személyiségmag mögött van (azt is mondhatnánk: „ott sóhajtozik ki nem mondható szavakkal a lélek”), és ha hagyjuk és akarjuk, átalakítja viszonyulásunkat életünkhöz és halálunkhoz. A problémával, bajjal, betegséggel, szenvedéssel és persze végül a halállal, vagyis a belső és külső körülményekkel kapcsolatos álláspontunk kialakításában a személyiségünknek főszerepe van, de mögötte rejlik az igazi legvégső fórum, aki akár közvetetten, akár közvetlenül felteszi az utolsó kérdést. Ez azt jelenti, hogy hitben hozzuk meg a végső választ, ami minél előbb és mindenekelőtt a cél. De azért az az ismeret, hogy az emberi személy értelmezése kizárólag teológiai nézőpontból lehetséges, a bizonytalanok, a kulturkeresztények, az „éjfélimisés” keresztények, a nem hívők, a kételkedők, a tagadók, az aggódók számára felhívást jelenthet, mert agnosztikus „tartózkodás”, kitalált isten nincs. Kegyelem van és feltámadás.

BL

Októberi fénysugár

Októbernek szépsége van: a gyengülő nap minden sugarát kihasználja, hogy tovább szépítse az ősz egyébként is nagyszerű színpompáját: azt a tarka ruhát, amit a természet magára ölt. Ebben az őszi napsugárban Máriára gondolunk mint a Rózsafüzér Királynőjére és a Magyarok Nagyasszonyára. Égi Édesanyánk minden nap kéri a rózsafüzér imádságot, ezt a hónapot pedig különösen is a rózsafüzérnek szenteljük.

A rózsafüzér imádság mindnyájunkat Krisztus titkainak átelmélkedésére késztet a Boldogságos Szűz Mária vezetésével, aki egyedülálló módon részese volt Isten Fia születésének, működésének, szenvedésének és dicsőséges feltámadásának.

Szűz Mária rózsafüzére olyan imádság, amely részeinek egyszerűségében az egész evangéliumi üzenet mélysége nyilvánul meg. Maga a Szent Szűz bátorított bennünket jelenései alkalmával, hogy imádkozzuk ezt az imádságot. „Mondjátok el a rózsafüzért minden nap, hogy elnyerjétek a világ békéjét és a háború végét”. 1917 május 13-án, első jelenése alkalmával kérte ezt Fatimában, ahol „a Rózsafüzér Királynőjeként” jelent meg.

A rózsafüzér hatékony fegyver. Használjuk bizalommal, és elcsodálkozunk az eredményeitől! Mindent ki lehet imádkozni, és mindenkit be lehet imádkozni. A rózsafüzér imádság útján Krisztus egész szeretetét megtaláljuk. Erőt kapunk, hogy Isten akaratát tökéletesen teljesíteni tudjuk; hogy embertársaink szolgálatára legyünk.

Október lenyűgözően szép, mert nap mint nap milliók szívéből, az ajkakon át száll a köszöntés Máriához: Üdvözlégy… és száll a kérés: Asszonyunk Szűz Mária… Senki a világon nem tudja úgy köszönteni és kérni Máriát, mint mi, magyarok. Sajátos jogon, sajátos történelmi háttérrel-tapasztalattal, sajátos lelkülettel.

És mindig van annyi imádkozó magyar: „üdvözlégymáriás”-, „asszonyunkszűzmáriás” magyar, amennyi elégségesnek tűnik annak biztosítására, hogy a nemzetnek-, a hazának jövője legyen a Szent Korona jogarának kiterjedésében.

Asszonyunk, Szűz Mária! Sajátos jogon, sajátos történelmi háttérrel-tapasztalattal, sajátos lelkülettel. S ebben a „sajátos”- ban benne van Szent István királyunk többször megismételt önfelajánlása, végül a Szent Korona és ezzel az ország Szűz Mária tulajdonába való átadása. Nemcsak az ország, hanem az ország népe is! Magyar vagyok, Mária tulajdona vagyok, hazám Mária országa. Mindszenty bíboros úr hívta fel a figyelmet: „Csodálatos fonala a magyar történelemnek a Mária-tisztelet.

Ahogy a Duna kiemelkedik vízhálózatunkból, úgy emelkedik ki szélességével a Mária-tisztelet a történelmünket átjáró sok egyéb szellemi, lelki folyamból."

A jelenre pedig: „Most kell nekünk módot adnunk a Nagyasszonynak hívő magatartásunkkal, kitartó és egyetemes esengésünkkel arra, hogy megmutathassa: pártfogása segíthet, és édesanyánk ma is." Hívő magatartásunkkal: Krisztust megvallva és hirdetve az élet minden területén! A hazafiasság igazi talaja csakis a komolyan megélt keresztény hit lehet.

Szent István, első királyunk rendelésének kikristályosodása, hogy Szűzanyánkat Nagyasszonyunknak és Patrónánknak tudjuk. Élete művének betetőzéseként a Nagyasszonynak ajánlja föl fiatal, még csak alig alakuló keresztény országát.

A mai magyar embernek, ez az esemény már szinte semmit nem mond. A valamikori fiatal katolikusoknak mint kedves nemzeti emlék, mint jámbor legenda ott él ugyan még valahol a lelke mélyén, de a szentistváni tett jelképi tartalma és eszmei jelentősége kiveszett legtöbbnek szívéből. Az iskolák semlegessége nem csak az élő hitet és erkölcsöt, hanem a nemzeti érzést is legfőbb ellenségének tekinti.

Szent Ágoston mondta egy alkalommal: magasabb eszmei célok nélkül az államok nem egyebek rablóbandáknál. Az ilyen államokban nem a pénz hiányzik, nem is az eszközök, vagy éppen az élelmiszer, sokkal inkább az emberiesség, a becsület, a tisztakezűség, az önzetlenség. Nem beszélve az őszinteségről és igazságérzetről. A családi élet is üzletté és számítássá válik, az önzés és kiélés helyévé. S mihelyt az önzés úgy kívánja, aggálytalanul szét lehet dönteni, még ha belepusztul is a gyermek, a másik fél, s a nemzet maga.

Ha ma körülnézünk szép hazánkban, van-e torkot fojtogatóbb és szívet szorongatóbb jelenség, mint a testi-lelki, anyagi és szellemi környezetszennyezés? A gyűlölködés, megosztottság, szeretetlenség!

Vajon meg tudunk-e állni ezen a sátáni csúszdán, amelyen Mécs László szavai szerint „az Ember: sárkánymagból sarjadt fattya véres rögnek elfeledte, hogy az arca régen Krisztus arca volt." És ki hallja meg ma a számonkérő lelkiismeret szavát Sík Sándor szavaival: „Embernyi ember vagytok-e? Embernyomokat hagytok-e?" Olyan vészes eltájolódásban élünk már, hogy ma félelmetesebben dörömböl a még érző szív ajtaján ugyancsak Mécs László szava: „Ha a mérték tönkrement, senki-semmi meg nem ment"!

A mérték: Jézus Krisztus, aki „fogantatott Szentlélektől, született Szűz Máriától". És a gyilkos testi-lelki szennyeződés nem szüntethető meg más eszközökkel, csak, amit az imádkozó magyarok tesznek, új életet és új lelket, tiszta vizet és tiszta levegőt árasztó erkölcsi vállalásaikban.

Napjainkban fénylő jelként ragyog Magyarok Nagyasszonyának alakja. Az a tény, hogy vagyunk egypáran, akik hiszünk abban, amit első királyunk ránk hagyományozott: hogy az Istenember édesanyjának keze állandóan rajtunk pihen; és nekünk többre kell törekednünk, mint a megélhetés bármi úton való biztosítása, az érdekek és ösztönök és hangulatok által való ide-oda hányattatására, a nemzet konzumidiótává süllyesztésére.

Mindszenty bíboros úrral együtt valljuk: „A mi eszményünk egy olyan Magyarország megteremtése, amelynek alapja a valláserkölcs, támasza a nemzeti érzés, ifjai és leányai pedig hívők és magyarok." Ezért ma Magyarországon gyakorló katolikusnak lenni a legnagyobb hazafias, nemzetmentő tett.

A Magyarok Nagyasszonya útitársunk életünk ösvényein. Kérjük, vezessen minket, nehogy az elképedő siránkozás túláradjon ajkunkon, nehogy a csüggedés legyőzze a cselekvést, befagyassza a lelkesedést, a múlt súlya megakadályozza, hogy hitelt adjunk a jövőnek! De bátrak legyünk hinni, és megvallani hitünket; cselekedni a hit erejében, élve a szeretet életét, mely Isten országát bontja ki közöttünk!

A Boldogságos Szűz Mária, Nagyasszonyunk és Patrónánk oltalma alatt áldott legyen Magyarország, békében, örömben és jólétben; mi pedig élő hittel hűségesen, elköteleződve, áldva magasztaljuk az élő Istent, köszönetet mondva Égi Édesanyánknak!

Schall Tamás atya

A Szent Kinga Körben is a legnagyobb kincs az Istenre fókuszáló, közösséget megélő ember

„Férje halála után Szent Kinga az ószandeci kolostor apátnője lett. A kolostort a tatárok földúlták, és Kingának 63 évesen az újjáépítés munkáját kellett irányítania" – olvashatjuk életrajzában.

A Szent Kinga Kör tagjaiként, névadónkhoz híven, a szenior korba lépve is, egyházi közösségünkkel, közösségünkért aktívan együttműködve találkozunk kéthetente.

A Kör életébe, lelkiségébe és terveibe jelentős változást hozott az a szándék, hogy a jelenkori kultúra, társadalom, személyes kapcsolatok állandó kritikája és személyes frusztráció helyett továbblépjünk egy cselekvő életmód irányába.

Néhány éve Rod Dreher „Szent Benedek válaszútján” c. műve mentén feltártuk, hogy mi az, ami minket leginkább elkeserít, félelemmel tölt el. Az ijesztő tendenciák azóta csak erősödtek. Korának fenyegető káoszára jó példaként állt előttünk Szent Benedek válasza.

Négy témában mi is elhatározást tettünk, és ezekre rendszeresen visszatértünk:
ima: engedjük be Istent az életünkbe,
munka: Istennek szentelve végezzük,
közösség: odaadóan, ne program fogyasztói lelkületel kapcsolódjunk egymáshoz,
olvasás: elmélyülten, igényes szövegeket vegyünk kézbe.

Azt is megnéztük, mit tettek eleink ezeken a területeken, milyen tapasztalatunk van, amit megélni és továbbadni érdemes. Ezekre fókuszálva tudott csoportunkból egyre inkább közösség alakulni. Az ima szerves része összejöveteleinknek, még nyilvános helyen is. Az evangéliummal való imát különösen is gyakoroljuk, ez segít egymás hitének erősítésében is.

Őseink hozzáállása a munkához, annak méltósága segít ellenáramban maradni a fogyasztói társadalomban.

Olvasásélményeinket megosztjuk, buzdítjuk egymást arra, hogy ne engedjünk a digitális huzalozás csábításának. Egyéb kulturális programjaink kiválasztásában is ezeket a szempontokat tartjuk fontosnak. Legutóbb Molnár C. Pálnak, templomunk oltárképe alkotójának Assisi Szent Ferenc témájú műveiről hallottunk-láttunk tárlatvezetést a Ráth Lépcső Galériában.

A közösséghez való tartozás elementáris igénye tagjainknak. Ennek építését szolgálja, hogy együtt tervezzük meg féléves menetrendünket. Ki-ki hozzáadja érdeklődését, tapasztalatát, talentumát, aktivitását. Önállóság és összetartozás segíti, hogy empátiával tudjunk egymás felé fordulni, egymást testben és lélekben erősíteni.

A közösség építésében az egymásra figyelést, párbeszédet szeretnénk gyakorolni az összejövetelek közötti időben is, találkozásokkal, élőben vagy akár telefonon. Ehhez a Szt. Kinga kör alkalmán a szeptemberi indulás óta minden alkalommal kihúzzuk valakinek a nevét és a következő találkozásig személyes kapcsolatba lépünk vele.

Bár vannak határaink, zárt összejöveteleink, de tartunk az egész egyházközségnek is nyílt alkalmakat. A közös keresztútjárás a templomban és az Öröm útja-járás a rózsakertben ebben az évben a nagyobb közösség felé nyitást mutatták már, nagy örömünkre.

Az egyházközségen belül az adventi időben a közösségek közötti találkozásra azt tervezzük, hogy feleleventjük és megéljük együtt a „Szállást keres a Szentcsalád” rítusát.

Zöldyné Szita Erzsébet

A háromféle lelkületű szolgálat

Karitász küldetésünk az emberek üdvösségének szolgálatára irányul, elsősorban tehát lelki javakat szeretnénk közvetíteni, átadni. Örök kincsek ezek, melyeket *„a moly nem rágja meg, a rozsda nem marja”* (vö. Mt 6,20). Ehhez a természetfeletti küldetéshez természetes eszközöket is latba vetünk, úgy mint pl. a tárgyi adományok, vagy a találékony segítő tevékenység.

Bizonyára sokan tapasztaltuk azt is, hogy szegényeink, gondozottjaink, akik nem tartoznak szorosan az egyházhoz, nem vallásosak, de a hozzánk való kötődéssel mégiscsak kapcsolatba kerülnek Krisztussal, éppen rajtunk keresztül. Úgy gondolják, hogyha minket ismernek, ha velünk jóban vannak, akkor ezzel biztosítják Istennel való jó kapcsolatukat is, vagy legalábbis közelebb kerülnek Hozzá. Ez igen nagy felelősség számunkra, ezért fontos kiemelni, hogy nem az a lényeg, hogy minket ismerjenek, hanem az, hogy az Urat, a Világmindenség Királyát ismerjék meg, szeressék meg Őt, hogy azután Ő is megismerje őket az utolsó órában. Alázattal végezzük tehát munkánkat és bízzunk abban, hogy Istennek minden lehetséges, Ő a szívek vizsgálója, Ő tudja, hogy kiben mi lakozik, Szentlelke pedig a szívek vezére.

Éppen ezért ne is ítélkezzünk, hanem csak bízzunk és szeressünk! *„Mert sokan lesznek az elsőkből utolsók és az utolsókból elsők.”(Lk 13,29).*

Minket, karitászosokat is érnek bőven kísértések munkánk, életünk során, akik Krisztus Királynak szolgálunk. Szent Brigitta, Európa társvédőszentjének (XIV. sz.) magánkinyilatkoztatásban az Úr háromféle lelkületű szolgálótípust mutatott be.

Mindegyik hiszi, hogy Krisztus az Isten, a mindenható, de az egyik szándéka, hogy a szolgálattal földi dolgokat, kincseket nyerjen: gazdagságot, hatalmat, hírnevet. Az Úr, a kívánságuknak megfelelően részesíti is őket ebben, de a mennyei dicsőség rovására, mert az ilyen ember el is veszíti az égi jutalmat.

A másik szolgálótípus azt gondolja, hogy Krisztus Király a szigorú bíró. Az ilyen emberek a büntetéstől való félelemmel szolgálnak, nem a mennyei dicsőség és nem az Úr iránti szeretet hajtja őket. Őket a helytelen Úrfélelem motiválja és nem az önzetlen, bizalommal teli szeretet, ők azok, akiknek a bűnbánatuk nem tud tökéletes lenni, mert nem szabadok, a büntetéstől félnek, ezért csak félszívvel szolgálnak.

A harmadik típusú szolgáló tudja, hogy az Úr Igaz Isten, igazságos és irgalmas. Nem a büntetés elkerülése végett, hanem az Isten iránti önzetlen szeretetből fakadóan szolgálnak, ez motiválja őket. Ők azok, akiknek akarata megegyezik az Úr akaratával, ezért meghallgatásra találnak.

Tegyük fel az egyházi év végén, Krisztus Király főünnepének közeledtével a kérdést magunknak: melyik szolgálók vagyunk mi? Melyikhez hasonlítunk

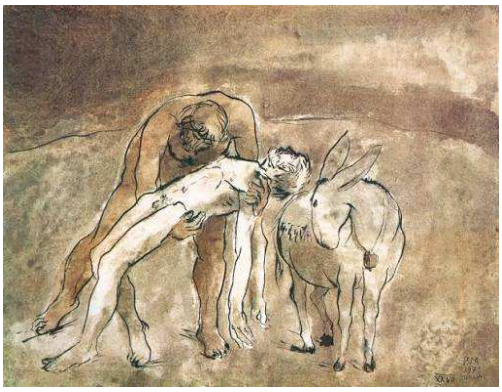

leginkább? Melyik típusból mennyi van bennünk? Félünk-e vagy bátrak, szabadok vagyunk legbelül?

Az Úr irgalmas szeretettel és igazsággal fordul felénk, mert Ő maga az Igazság és az Irgalom. Akik nem szeretik Őt, azokkal igazságos, akik szeretik Őt, azokkal irgalmas. Ezért a legnagyobb tulajdonsága Istennek az Ő irgalmassága, ahogy Szent Fausztina nővér tanította.

Szeressük tehát tiszta szívvel az Urat, a Világmindenség királyát, bátran haladjunk előre Vele! Így vágjunk bele a közelgő ádventi, karácsonyi karitászmunkánkba otthon, a családunkban, az egyházközségünkben, a szegényeink, rászorulóink körében! Önzetlen és szabad lelkülettel, alázatosan, szelíden, de bátran és határozattan végezve a munkánkat, tanúságtevői leszünk az Igaz Szeretetnek, Aki legyőzte a világot és üdvözíti a benne bízókat. *„Krisztus Király, üdvözíts minket!*
”

Csorba Gábor
állandó diakónus

A régi, mint új

XIV. Leó pápa semmi újat nem mondott Franciaországban, mert pontosan tudta, hogy ez ma a forradalmian új: a kétezer éves katolikus egyház nagy, terebélyes fájának értékei, mély gyökerei és az ágvégeken éledő megannyi fiatal hajtással. Nem szétszórt, mindig protestáló magoncok, új és új ideológiák növekedési kísérleteire való reakciókkal fárasztotta hallgatóit. Jó ütemérzékkel érkezett Franciaországba.

Arra senki sem számított, hogy az Igazság – az Evangélium – bátor kimondása maga alá temeti a hamis szabadság hazug világát. egyetlen pillanat alatt. Ugyanis kinyílt a repülőgép ajtaja, és XIV. Leó már öltözetével üzent. Főpapként, nem fehér ruhás civilként érkezett. A liturgián is használt karingben, felette a vértanúság színét, a bíbort hordozó mocétummal, és mellén Krisztus keresztjével vonult a díszsorfal előtt. Megjelenésével nem egy miniállam vezetője, hanem egy két lábbal a földön járó egyházfő, Szent Péter utódja tette tiszteletét az európai kereszténység egyik bölcsőjében.

Mik lehetnek a magyar közélet számára is fontos üzenetei? „A franciaországi katolikus egyház nagyon bölcsen kezd átalakulni egy »ellentársadalommá«, narratívájában visszautasítja a feminista- és lmbtq lobbi által előírt dogmát...” – olvashatjuk Eric Zemmour, „A misét még nem mondták el” című, nemrég magyarul is megjelent esszéjében. A katolikus filozófus, író, mintha előtanulmányt írt volna a látogatáshoz: „A kereszténységért vívott csata Európában nem lehet csak a hit csatája. Meg kell védeni a kereszténység hagyatékát Európában, ezeket az építészeti, művészeti, kulturális, jogi, politikai formákat, amelyeket meg kell őriznünk vagy helyre kell állítanunk.” Nos, XIV. Leó pápa látogatása erről (is) szólt. A Notre Dame Bazilikában ismét finom tanújelét adta a hagyományaiban gyökerező és élő egyháza melletti kiállásának. Nem valamiféle divatos imamódokkal, modern zenei betétekkel zajlott az esemény.

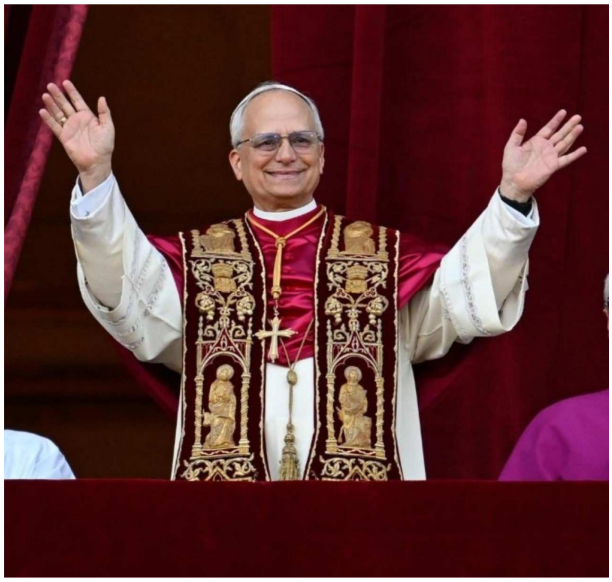

Miután néhány percre az Eucharisztia előtt adorált, vecsernyepalástban, főpapi jelvényekkel vezette az egyház hivatalos imádságát, a zsolozsmát. Az esti imaóra keretében tartotta meg tanítását. Többek közt ezt mondta, utalva a francia egyház újjászületésére is: „Ez a székesegyház azért született újjá, hogy vele együtt ti is újjászülessetek, új lendülettel törekedve az életszentségre és végezve a mindennapi küldetést. Legyetek népetek körében az egyház isteni anyaságának világos jelei: az egyház Isten szeretetéről tanúságot téve újra egységbe gyűjti és gyógyítja az emberi családot."

Két évvel ezelőtt a párizsi olimpiai megnyitó ünnepség sokakat mélységesen felháborító, olykor blaszfémikus performansza után Franciaország a Stade de France-ban egy teljesen más arcát mutatta. Nyolcvanezer, tekintetét égre emelő fiatal átlényegülten, nagy hittel volt együtt egy megrendült ágostonos szerzetessel, aki nem szégyellte könnyeit. Elérzékenyülten állt egy gyönyörű, francia szenteket bemutató, mély tanúságtételekkel lezajlott este végén az ősi ének, a Salve Regina éneklése alatt. A himnusz választása ismét üzenet volt úgy a szupermodernisták, mint a hagyományt túlhajtók felé. Van egység. A fiatalok zengték ezt, a még egyházszakadás előtt keletkezett éneket, ahogy zengik a X. Piusz közösség épp renitens konzervatívjai is templomaikban. A pápa minden liturgikus cselekményében megmutatta, nem csupán a tridenti latin misét lehet kellő mélységgel, odaadással és méltósággal ünnepelni: „Ma különösen is szembesülünk azzal, hogy korunkból mintha hiányozna a teljesség, a mélység és hiányoznának az ígéretek. Az ének, a szó és a liturgikus mozdulat nemes egyszerűsége sokak számára rést nyithat a világosságra, a béke oázisát kínálhatja egy állandó kapcsolódásban élő és zajos társadalomban." – üzente minden, a katolikus egyház liturgiáját a modernség és a kor kihívásainak való beteges megfelelési kényszerrel tevékenykedőknek. Vissza a forráshoz!

A pápa látogatásának több beszédében utalt a katolikusok közéleti kiállásának fontosságára. Nem fogadta el a Becsületrendet, nem kívánt nobilitásokkal díszvacsorázni, a lehető legtöbb időt szerette volna híveinek szánni. „A helyes laicitás tehát nem abban áll, hogy a vallást kizárjuk a közélet vagy az oktatás területéről, hanem abban, hogy azon munkálkodunk, hogy az állam és a vallási intézmények párbeszédet folytassanak egymással, és egyesítsék erőiket a közjó szolgálatában, hogy a világnak élete legyen." – tanította. Párizsi miséje előtt a Chapms-Elysées-n – mintegy szimbólikusan a fogyasztói társadalom lerolózott boltjai előtt – hívők ezrei gyóntak, papok százai álltak szó szerint helyt. Eric Zemmour pedig készítheti új esszéjét, ugyanis „A misét elmondták!" az a'la carte keresztények legnagyobb bánatára. Közel nyolcszázezren voltak rajta.

Franciaország él. A francia katolikusok élnek. Európa él és élni akar. Laus et grtaia, köszönet és hála egy oroszlánnak. Habemus papam: Leo XIV.

Kiss Antal diakónus
Katolikus Tábori Lelkészség

Kövek, fórumok, szamarak

Gyerekkoromban szinte az első istenbizonyíték volt számomra a Szentírásban szereplő érdekes epizód Jézus jeruzsálemi bevonulása előtt: „Elküldött két tanítványt a szemközti faluba, mondván: „találtok ott egy megkötött szamarat. Oldjátok el, és hozzátok ide." (Lk 19, 29-30.) A tanítványok megtalálták a szamarat. Ki tud ilyen apró dolgot egy nappal előre pontosan megmondani? – kérdeztem magamtól. Az a Jézus tehát biztosan Isten – vontam le gyerekfejjel a következtetést. Azóta már sok-sok tényező igazolja számomra Jézus isteni mivoltát. (Legtöbbet jelentenek azok a prófétai jövendölések, amelyek a gyermek Jézuson, majd a szenvedő Názáretin beteljesedtek.)

Érdekes kérdés lehet az is, miért szamárcsikót választott Jézus, hogy az vigye őt be a városba. Már sejtem a választ: mert üdvözítő tervében ott rejtőzködik szinte érthetetlen szándéka: *viteti magát. (*Mindig – kivéve a három évet, amikor Ő maga ment el igen sok helyre.) Csecsemő, majd kisgyermek korában vitték a szülei. Amikor meghalt, emberek vitték be a sírba. Ránk bízza magát az oltáriszentségben. Nekünk kell Őt vinnünk, odaadnunk…

Nagyon nagy felelősség ez. Ha mi nem visszük Őt, nem beszélünk róla, nem jelenítjük meg a szentmisében, nem adjuk oda Szent Testét – más nem teszi ezt meg. Újabb kérdés: miért vonult be Jeruzsálembe hatalmas örömrivalgás közepett? *Mert nagyon szereti az embert:* a gyenge, kísértéseket szenvedő embert, aki szeretetre, igazságra, szabad így mondani: „az Istenre született".

Jézus „fórumokat" teremt arra, hogy ezt nyilvánvalóvá tegye. Nem igaz, hogy az ember teljesen romlott! Minden időben vannak, akik azon fáradoznak, hogy manipulálják az embert, hogy elvegyék személyiségét, géppé, eszközzé, rabszolgává alacsonyítsák. Jézus ünnepet rendez, ahol önmaga valójában mosolyogva megjelenik. Ott az ember újra ember lesz. Nem kell félnie, hogy becsapják.

Jézus nem kérdezte az aggódó kafarnaumi századostól szemrehányóan: „Miért nem vigyáztál rá?" Azt mondta: *„Megyek és meggyógyítom"*. Ezt a szerető szívű Jézust kell elvinnünk, megjelenítenünk sok-sok fórumon: a családban, munkahelyünkön, templomban, hittanórákon, és a médiumokban. Fel kell szabadítanunk az ember lelkében a beléoltott, ősi, isteni szépet. Hadd merjen örülni, merjen remélni, merjen önmaga lenni, merjen hinni, Istent imádni és dicsérni!

Egyre nagyobb lett a tömeg ott, a jeruzsálemi utcán. Lelkesedésük azt mutatta, hogy a világnak Krisztus kell. Azonban ott, és akkor is, mint azóta is, annyi nemes törekvést, gorombán kudarcra akarnak ítélni. Az történt, hogy az egyik útkereszteződésnél néhány ember előlépett, megállították a szamarat, majd ezt ordították Jézus felé: „Hallgattasd el őket! – Olyanok lehettek ezek a hőbörgők, mint a „feszítsd meg!"-et kiáltók, a hittan- és erkölcstanoktatást teljesen megszűntetni akarók, a krisztusi eszméket a társadalom életéből és Európa emlékezetéből kitörölni szándékozók.

Jézus nyugodtan válaszolt nekik: Ha ők nem szólhatnak, akkor a kövek fognak kiabálni Istenről, igazságról, az örök életről, a szeretet végső győzelméről. Micsoda prófécia volt ez! Megéltük a szervezett istentelenséget. A leggorombább eszközökkel vélték elhallgattatni Jézust!

Tizennyolc éves koromban, érettségi előtt a frontra kerültem, majd a Dnyeperen túlra vittek az oroszok egy szénbányába. Mi, lelkes fiúk Jézus fórumait, a „köveket" úgy teremtettük meg, hogy a bányában, a felszíni munkán kis feszületet hordtunk cérnaszálon a nyakunkban. Kisgyerekek szaladtak oda, a nagy és istentelen Szovjetunió közepén, és csókolgatták keresztjeinket, könnyezve mondogatván: „Krisztosz, Krisztosz!..." Orosz katonák tettek hitvallást. Úgy, csendesen.

Bizony, nagyon kellenek a „megszólaló kövek", a Jézust bátran megjelenítő fórumok, emberek, papok! És kellenek a „szamarak", akik alázatos egyszerűséggel elviszik Őt. Kellenek lelkes tömegek, kellenek gyerekek, akik tiszta szívükkel lelkesen közvetítik e számító, hazug, bűnös világban azt, ami tiszta, ártatlan és szent. És Őt, aki nagyon szereti az embereket.

Lajos atya

Idézetek XIV. Leó pápa franciaországi beszédeiből

„Ne veszítsük el emberségünket a mindennapi életünket elárasztó és befolyásoló „gépek paradicsomának" közepette. Sürgető feladat elménk nevelése az etikai megkülönböztetésre, amely képes felismerni azt, ami erkölcsileg jó. Ezzel kapcsolatban szeretném felidézni, hogy „egy valóban szabad társadalom nem kényszeríti ki az uniformizálást, hanem védi a lelkiismeretek sokféleségét, megakadályozza az autoriter tendenciákat és előmozdítja az etikai párbeszédet, amely gazdagítja a társadalmi szövetet."

*

„Ma különösen is szembesülünk azzal, hogy korunkból mintha hiányozna a teljesség, a mélység és hiányoznának az ígéretek. Az ének, a szó és a liturgikus mozdulat nemes egyszerűsége sokak számára rést nyithat a világosságra, a béke oázisát kínálhatja egy állandó kapcsolódásban élő és zajos társadalomban. Titeket, akik naponta ünneplitek az eucharisztiát, arra kérlek, gondoskodjatok arról, hogy a liturgikus szertartásokat mindig méltó és illő módon ünnepeljétek, ott is, ahol kisebb közösségek gyűlnek össze."

*

„Ahh□z, h□gy jól válasszat□k, tartsát□k szem előtt ezt a szemp□nt□t: a jó életet ad, s□sem veszi el az életet; a jó gondoskodik, nem magának szerez. A jó nem valamiféle szép eszme, hanem a szeretet ragyogó arca: maga Isten!

Ezért mindnyájatokat – püspököket, papokat, diakónusokat és megszentelt személyeket – arra buzdítalak, hogy ápoljátok magatokban a liturgia iránti őszinte szeretetet."

„A bábeli torony az uralom révén kikényszerített egységet jeleníti meg (vö. Ter 11,4). Ez az építmény ugyanakkor azt is feltárja, hogy minél inkább elnyom a hatalom, annál inkább meggyengül, és megmutatja embertelen arcát. (...) Bábel tornya összeomlik, kettős negatív következménnyel. Ahogyan az általa kikényszerített egység erőltetett volt, úgy az összeomlását követő sokféleség is konfliktusokkal terhes. Ma Bábel kísértése újra megjelenik a testvériség nélkül megvalósítani kívánt globalizációban, a mohó pénzügyi gyarmatosításban, az ideológiák másokra erőltetésében, mindazokban a „kapcsolatok nélküli érintkezésekben, amelyek az emberi életet kereskedelemmé fokozzák le."

*

„Ahhoz tehát, hogy megízleljük Isten közelségét és az emberi testvériséget, el kell utasítanunk azt a mohóságot, amely felemészti kapcsolatainkat anélkül, hogy adna, és dolgokkal halmoz el bennünket anélkül, hogy táplálna. Ezek a rossz erők nemcsak erőszakos formában jelentkeznek, hanem olykor megtévesztő külsőt is öltenek, mert éppen azt ígérik, amit elvesznek tőlünk: a boldogságot."

*

„Szent Bakhita arra kötelez bennünket, hogy vegyük észre azokat, akiket nem vesznek észre, szabadítsuk fel azokat, akiket ma a gazdaság és a kultúra rabszolgaságba taszít, és tartsuk tiszteletben minden testvérünk végtelen méltóságát, akikben maga Jézus kopogtat ajtónkon. Kedves barátaim, „a valóság az, hogy a keresztények számára a szegények nem szociológiai kategóriát jelentenek, hanem magát Krisztus testét."

*

„A fiataloknak azt mondom: legyen bátorságotok felelősen megélni a béke építésének küldetését szívetekben, kapcsolataitokban, családotokban, az iskolában és az egyetemen, városaitok, országaitok és egész Európa életében!
Ne engedjetek az erőszak és az elnyomás logikájának! Szeressétek az életet minden pillanatában, és ne féljetek a jövőtől!"

*

„Ne féljetek családot alapítani, gyermekeket vállalni, és védelmezni minden ember méltóságát az anyaméhben való élet első pillanatától egészen az utolsó lélegzetig! Ne féljetek fáradhatatlanul munkálkodni közösségeitek javáért, akár politikai szerepvállalással is! Legyetek közösségépítők!"

*

„Korunk hatalmas kihívásai tekintetében arra buzdítalak benneteket, kedves testvéreim, hogy bátorságról, merészségről és missziós kreativitásról tegyetek tanúságot. Ne engedjétek, hogy elbátortalanítsanak benneteket azok a hibák, következetlenségek, sőt bukások, amelyek nyomot hagytak ennek az úton járó népnek a történetén."

*

„A katolikus oktatás azonban semmiképpen sem mondhat le saját nevelési programjáról: ez egy Krisztus-központú program, mely az emberi személy teljes körű fejlődésére, minden – lelki, kulturális, értelmi, erkölcsi és társas – dimenziójának kibontakozására irányul. Ezért senki ne lepődjön meg azon, hogy minden katolikus intézményben lehetőséget kínálnak a Jézus Krisztussal való találkozásra és igéjének hallgatására. Még kevésbé szabad megtörténnie annak, hogy bármely tanulót saját osztályában kirekesztenek pusztán azért, mert hisz Jézusban."

*

„A családon belüli hitélet elmélyítése és meggyökereztetése kétségtelenül az egyik kulcsa annak, hogy megoldást találjunk számos olyan válságra, amelyen az Egyház és társadalmaink keresztülmennek. A családban tanuljuk meg ugyanis az együttélést, a másik ember tiszteletét, a különbözőség elfogadását, egymás támogatását, a nagylelkűséget, önmagunk önzetlen odaajándékozását és az áldozatkészséget."

*

„Nem véletlen, hogy a katonai kiadások növelésére irányuló ismételt felhívásokat és az ezekből fakadó döntéseket sok kormány a másik fél veszélyességével indokolja" (Üzenet a béke 59. világnapjára, 2026. január 1.). A béke előmozdítása tevékeny munkálkodást kíván. Ma fel kell tennünk magunknak a kérdést: valóban „kreatív erőfeszítéseket" teszünk-e a világbéke előmozdításáért, vagy csupán arra törekszünk, hogy „elállítsuk a háború vérzését", és jobban felkészüljünk azokra a háborúkra, amelyekről feltételezzük, hogy még előttünk állnak."

Schall Tamás
Életem tartozéka

Mint katona kezében a fegyver,
olyan enyémben a rózsafüzér,
mikor kezeim közt morzsolgatom,
a legnagyobb biztonsággal felér.

De már önmagában az a tudat,
hogy nálam van, zsebemben hordozom,
olyan nagy erővel tölt el engem,
emberi szóval ki sem mondhatom.

A titkok, melyeket imádkozom,
Megváltónk életének titkai,
ezeket szemlélve, kimondani,
hűséges követésére segít.

Mindebben Mesternőnk Szűz Mária,
Kinek életét e titkok szőtték,
Példaképünk Ő, hogyan kell hinnünk,
aki anyai oltalmával véd.

Ha a Szentolvasót imádkozzuk,
amit Szeplőtlen' Szíve tőlünk kér,
megvalósul földünkön a béke,
a bűn senki közelébe nem ér.

Életünk része lesz a szent öröm,
az Isten emberré lett érettünk,
Lélektől' fogant, Szűztől született,
hogy Szent Karácsonyt ünnepelhessünk.

Köztünk léte világosság nekünk,
szeretni és élni tanít minket,
kincset ad, mit el nem veszíthetünk,
táplálék, mindennapi kenyerünk.

De a fájdalom sem hiányozhat,
nem leszünk különbek, mint Mesterünk,
ha Ő értünk kínhalált szenvedett,
nekünk sem lehet más az életünk.

Szenvedés-, halál húsvétba hajlik,
Vele szenvedve-, halva, élhetünk,
a feltámadásunk dicsőséges,
mint a Szent Szűz, mennyekbe vétetünk.

Testvérem, Krisztus katonája vagy?
Legyen fegyvered a rózsafüzér!
Hatásos, mert ki ezt imádkozza,
az életében minden jót elér!

XIV. Leó pápa Magnifica humanitas kezdetű enciklikája
Az emberi személy védelméről a mesterséges intelligencia korában
részletek

92. Laudato Si' enciklikájában Ferenc pápa elítélte a technokrata paradigma növekvő dominanciáját a globalizált világban, vagyis azon tendencia ellen szólt, hogy a hatékonyság, az ellenőrzés és a profit logikájának engedjük át a személyes, társadalmi és gazdasági döntéseket. Ugyanis ekkor az történik, hogy a technológia nem marad egyszerűen eszköz, hanem mércévé válik, amely alapján mindent megítélnek, elkezdi diktálni, hogy mi számít és mit lehet kiselejtezni, és így a teremtést a kizsákmányolás tárgyává és az emberi lényeket puszta fogaskerekekké fokozza le a minél nagyobb teljesítmény elérésének érdekében.

93. Ez a paradigma az elmúlt években gyorsan elterjedt, részben a mesterséges intelligencia, a kognitív tudomány, a nanotechnológia, a robotika és a biotechnológia terjeszkedése által. Önmagukban ezek az innovációk nagyban szolgálhatják az emberi fejlődést és közös otthonunk gondozását, de éppen a hatalmuk miatt siettethetik a technokrata paradigma kiterjesztését, és ezért helyes alkalmazásukhoz új spirituális, etikai és politikai keretre van szükség. A nagyobb hatalom nem feltétlenül jelent valami jobbat. Ebben a tekintetben Romano Guardini szavai továbbra is relevánsak: „A kortárs embert nem képezték ki arra, hogy jól használja a hatalmat."

94. Az emberiség saját hatalma áldozatává válásának veszélyét már VI. Szent Pál is felismerte, aki arra figyelmeztetett, hogy „a legkülönlegesebb tudományos fejlődés, a legmegdöbbentőbb technikai bravúrok és a legcsodálatosabb gazdasági növekedés, hacsak nem kíséri hiteles erkölcsi és társadalmi fejlődés, hosszú távon az ember ellen fog fordulni".

Plébániánk hírei

Szentmisék

hétfő-kedd-szerda-csütörtök-péntek-szombat 17.00
vasárnap 10.00 és18.00 (angol nyelvű)

Folyamatos szentségimádást tartunk a templomban
9.00 és 22.00 óra között.

PLÉBÁNIÁNK RENDSZERES PROGRAMJAI
szeptembertől

Hétfő	18.00	Felnőtt katekézis
Kedd	17.00	Elváltak és Egyedül Maradtak szentmiséje (havonta első kedden) és találkozója a Szent Kinga teremben
Szerda	15.45	Karitász hittan (a konkrét dátumok szórólapokon)
Péntek	15.00	Engesztelő imaóra a hazáért
	16.00	Rózsafüzér
	16.30	Vesperás
	18.00	Szent József Férfikör (minden második héten)

Októberben hétköznapokon a szentmise előtt, 16.30-tól a rózsafüzért imádkozzuk.

Gyóntatás: vasárnap 9.00-9.50

Lelki tanácsadás egyeztetés szerint
bitter.belvarosiplebania@gmail.com
30 591 2601

PESTI FŐTEMPLOM

Spirituális közösségi lap

XIII. évf. 71. szám

A Belvárosi Nagyboldogasszony Főplébánia lapja

Kiadja:
a
Belvárosi Főplébánia

Felelős kiadó:
Dr. Osztie Zoltán

Szerkesztő:
Bitter Lajos

Munkatársak:

Csorba Gábor
Dr. Kerényi Lajos
Kiss Antal
Schall Tamás
Zöldyné Szita Erzsébet

Korrektúra:
Faga-Nagy Mária

Szerkesztőség:

Budapest 1056 Március 15. tér 2.
bitter.belvarosiplebania@gmail.com

Megjelenik:
12 oldalon

PESTI FŐTEMPLOM

SPIRITUÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

XIII. évfolyam 71. szám *2026. október*

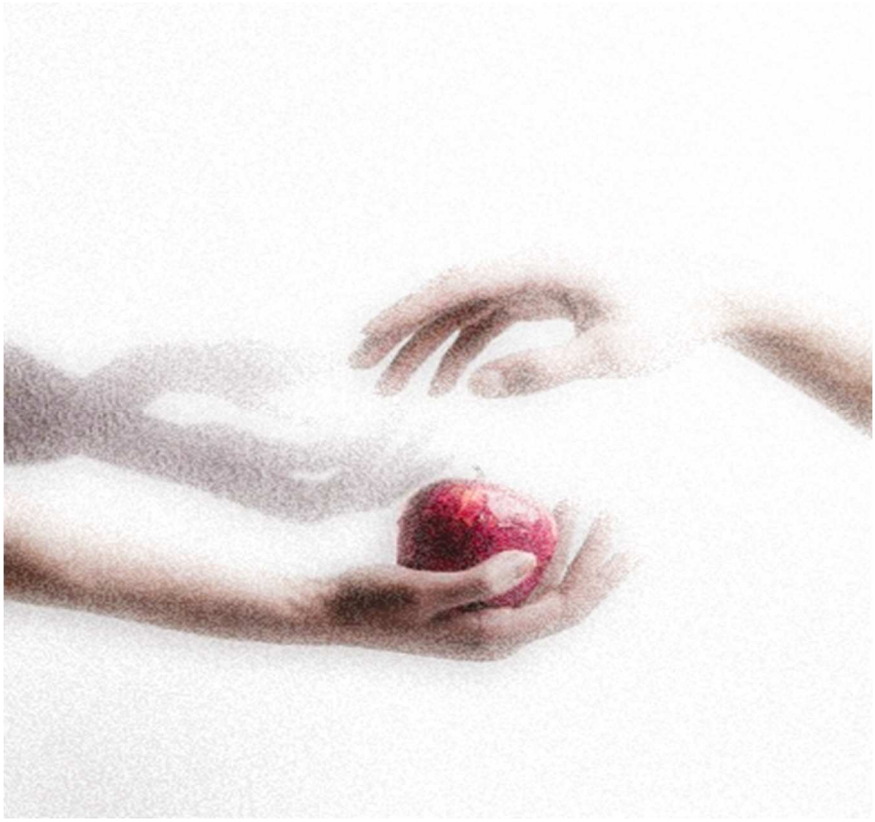

Tartalom

- Nagyszerű emberségünk
- Ki az ember?
- Októberi fénysugár
- A legnagyobb kincs
- Háromféle lelkület
- A régi mint új
- Kövek, fórumok, szamarak
- Leó pápa beszédei
- Életem tartozéka

BELVÁROSI NAGYBOLDOGASSZONY FŐPLÉBÁNIA

1056 Budapest, Március 15. tér 2. T: 318 3108 belvarosiplebania@gmail.com

Nagyszerű emberségünk

Örömünkre megjelent magyar fordításban is XIV. Leó pápánk új enciklikája, amely – beszédesen – a „Nagyszerű emberség” szavakkal kezdődik. Témája „az emberi személy védelme a mesterséges intelligencia korában”.

Már a cím is sokatmondó, melyben két állítás van. Egyrészt az emberi személy támadásoknak van kitéve, ezért védelemre szorul. Ezeknek tanúi és elszenvedő alanyai vagyunk. Fogantatásunk pillanatától az e világból való távozásunkig (halálunkig) folyamatos veszélyben élünk. Gondoljuk meg az állítás valóságát: napjainkra az ember számára legveszélyesebb hely az anyaméh. A világháborúk tömegmészárlásaihoz hasonló méretű gyilkolás folyik a magzatelhajtás révén. De nem kevésbé veszélyes és pusztító a gender ideológia és az LMBTQ program keresztülvitele például az oktatási intézményekben. Lássuk meg a gyerekek nemi identitásába történő bevezetésének problémáját. Ma többségében nem a szülők végzik el az ezzel kapcsolatos kötelességüket, hanem a kortárs csoportok, az internet irányítói, vagy éppenséggel magukra vannak hagyva a témában. Ismerjük a meddőség terjedését és az ezzel kapcsolatos megoldási kísérleteket, amelyek a legtöbb esetben emberellenesek. Tisztában vagyunk azzal, hogy az élet egyéb helyzeteiben sem kapja meg az ember a neki járó tiszteletet. Egyebek között szembe kell néznünk a háborúk közepette emberi méltóságukban megalázott, ellehetetlenült helyzetben élők sorsával (leginkább Kárpátalján). Végül tekintsük az öregkorban kiszolgáltatott helyzetben élőket. Sorolhatnánk tovább az élet válsághelyzeteiben élők segítségre szorultságát. Nem véletlenül hoztuk létre a „Jó, hogy vagy!” életvédők szövetségét, mely az emberi személy méltóságának képviseletét tűzte zászlajára, és egységbe vonja az ezen a területen dolgozó szervezeteket és személyeket. Kérem, nézzék meg a Szövetség internetes felületeit!

Az enciklika másik állítása szerint a mesterséges intelligencia kora itt van. Nem jövőbeli, hanem jelen valóság, az életünk mindennapjaiban meghatározó tényező. Használata nélkül – nem is lassan – mindennapjaink nehézzé válnak, segítségre szorulunk, majd lemaradunk. Lehetőséget kínál, ugyanakkor óriási veszélyeket rejt, egyelőre beláthatatlan következményekkel jár. Már az elnevezése is téves, hiszen a szóhasználatban „intelligens”, személyes tűnik. Nem az! A programozás szerint még érzelmeket is mutat, melyeket képes partnerként feltüntetni. Sok fiatal már ebben a kapcsolatban él. Nem személyes viszonyaiban, hanem a géppel kommunikál, következésképpen elszigetelődik, elmagányosodik. Fölvetődött már az is, hogy közreműködésével szentgyónást lehessen végezni. Abszurd ötlet, éppen a személyesség, így az emberi méltóság lábbal tiprása. Lelkiismeretvizsgálatot, bűnbánatot, megtérést, megújult Isten-kapcsolatot a gép nem tud végrehajtani, sem szolgálni. Iszonyúan megnöveli az életvitelünk már-már amúgy is elviselhetetlen tempóját. Ráadásul működtetése olyan energiaigényt támaszt, amit nem tudnak az egyes államok kielégíteni. Az Egyesült Királyság (Anglia) teljes, éves energiafogyasztására van szükség a fedezetéhez. Szempontként említik a szakértők, hogy a fejlesztés hihetetlen ütemben zajlik. Az egyes országok nem fognak leállni, vagy határt szabni, sem a kutatás, sem a fölhasználás terén, mert fölfogásuk szerint nem maradhatnak le a többi kutatásokban résztvevő országokkal szemben. Külön rendszere van Amerikának, Kínának, Európának…

Milyen világ alakul körülöttünk? Az Egyház küldetése, hogy védje, képviselje a személyességet, az emberi személy méltóságát, az imádságos Isten-kapcsolatot, az élet értelmének evidenciáját, a kutatás és eredményei fölhasználásának határait az ember javára, az elszemélytelenedés ellen küzdjön, a közösségeket építse és működtesse, a személyes jelenlét alkalmait teremtse meg és – amint a Szentatya részletesen kifejti – „a szeretet civilizációját építse”.

A Szentatya üzenetének leginkább reményt keltő üzenete, hogy a Teremtő Isten, mennyei Atyánk nagyszerű hivatásra hívta életbe az embert. Méltóságra emelte, amikor képére és hasonlatosságára alkotta meg. Ne adjuk föl az Isten alkotta rendet, ne tagadjuk meg küldetésünket, ne alázzuk meg önmagunkat, hanem – Jézus mintájára – hordozzuk és bontakoztassuk ki „nagyszerű emberségünket”!

Kérem, hogy olvassuk el az enciklikát, hogy tájékozottak legyünk korunk kihívásai terén és követni tudjuk azokat a folyamatokat, amelyek meghatározzák egyéni és közösségi életünket, valamint kijelölik küldetésünk területeit. A dokumentum megvásárolható a Szent István Társulat kiadásában.

Dr. Osztie Zoltán plébános

Az emberi létezés egyetlen dimenziójának abszolút szintre emelése veszélyes. Kaotikus állapotokat nem csak a hiány, a szűkösség okoz, de az ellenőrizetlen növekedés is az elszegényedés forrása lehet. Így az intelligencia (értelem), amikor abszolúttá válik, rátelepszik és elnyomja az élet más alapvető dimenzióit, például a szeretetet, az érzelmet, az akaratot, az elkötelezettséget az odaadást, vagyis az emberi kapcsolatokat. (Magnifica humanitas 113.)

Ki az ember?

Amikor az ember szembesül különböző testi, lelki panaszaival, aggodalmaival, bajaival, szorongásaival – és kinek az életében ne lennének ilyenek –, melyek „jól-létét” akadályozzák, természetesen szeretne megszabadulni ezektől, és orvoshoz, esetleg pszichológushoz fordul. A panaszok hátterében gyakran lelki folyamatok húzódnak meg, például aktuális élethelyzet, gyermekkori traumák, amelyek a tudat alatt működve fejtik ki hatásukat. Amennyiben ezek tudatossá válnak, akkor maga az a tény, hogy a probléma oka napvilágra kerül, adott esetben jelentheti annak orvoslását, de fordítottja is lehetséges, és valamilyen kövonalazatlan, homályos üresség, aggodalomérzés válik dominánssá. Ez azt jelentheti, hogy válaszadásra vagyunk hivatottak a kérdésben: mi az élet értelme? Ugyanis erre még nincs igazi válaszunk. Ebben az esetben nem a mi okból –, hanem a „mi célból aggódunk?” kérdést kell feltenni. Mi a fő célunk? Ezt a kérdést teszi fel az egyik pszichológiai módszer, amelyik ahhoz az adottságunkhoz próbál irányítani, amely minden emberben megvan, mindig ép, és arra szólít bennünket, hogy szabadon, a célt szem előtt tartva vegyünk részt saját életünkben, majd annak lassú és végső elmúlásában. Ennek a célnak a veszélybe kerülése okozhatja igazi aggodalmunkat.

Valójában életünk értelmességéről, méghozzá végső értelmességéről van szó. Az említett adottságot a pszichológia a mindig ép, transzmorbid személyiségmagnak nevezi, „amelyben” megjelenik a szabadság és az értelemfelismerés szempontja, ugyanakkor azonban a személyes tagadás és öngátlás lehetősége is. A transzmorbid, sérthetetlen szellemi fórum bizonyos kérdéseket és válaszokat képes „önmagukban is érvényesnek” elismerni, ezért az ember, mint személyiség – ha hagyja – megszólítható. Ez a pszichológiai módszer a logoterápia, amely az élet értelmességének kérdését veti fel, mint a terápia alapkérdését. Feltárhatja, hogy egy adott ember esetében a „jól-lét” hiányának oka az élet végső értelmességébe vetett bizalom hiánya. Ennél sokkal többet nem mondhat, mert a továbbiakban már egy másik tudomány, a teológia illetékes.

Felmerülhet a kérdés, hogy a „transzmorbid személyiségmag” fogalom összevethető-e a teológiai személyfogalommal? Nem, mert a pszichológiának nem dolga a teológiai szemlélet, de végül is kimondja: „a transzmorbid személyiségmag az ember sérthetetlen szellemi rétege, a megismételhetetlen, egyszeri személy hordozója”. Tehát nem maga a megismételhetetlen emberi személy, hanem annak „hordozója”.

Három olyan fogalmunk van, amelyeket tisztáznunk kell ahhoz, hogy tudjuk, mit jelölnek a pszichológiában, ill. a teológiában, és ezek hogyan viszonyulnak egymáshoz. Annál is inkább mivel ezek a fogalmak gyakran szinonimaként jelennek meg. Nem kevesebbről van szó, mint az emberről, Istenről, az ember immanens (világon belüli) és transzcendens (világon túlnyúló) végső céljáról, annak elfogadásáról vagy tagadásáról, a keresztény kinyilatkoztatás szívéről. Ezek: az „én”, a „személyiség” és a „személy”.

A pszichológia többféle énről beszél (ideális én, reális én, fantázia én, prezentált én, tükör én, hamis én), ugyanakkor elismeri a nyilvánvaló tényt, hogy az „én” egész életünk során változatlan, vagyis énünk magja egy velünk született entitás. Az „énnek” pedig pszichológiai és spirituális dimenziója van, melyek részben átfedik egymást, és ez a sajátossága a pszichofizikai és társadalmi meghatározottságok mellett – a transzcendensre irányuló nyitottsága miatt – döntésre ad lehetőséget.

A személyiség szó alatt a pszichológia pszichofizikai rendszerek szerveződését érti az egyénen belül, amelyek meghatározzák a gondolkodást és a viselkedést. A személy szónak nincs konkrét elkülönülő tartalma a pszichológiában, illetve – ahogy fentebb említettük – „rejtőzködően” jelenik meg: mint az ember sérthetetlen szellemi rétege, a transzmorbid személyiségmag által hordozott szellemi valóság. Hogy miféle valóságról lehet szó, arról a pszichológia – helyesen – nem nyilatkozik.

A teológia nyelvén világosan beszélhetünk. A kiindulópont egy igen egyszerű kérdés: mi következik az emberi mivoltra nézve abból, amit megtestesülésnek hívunk, vagyis abból, hogy Jézus Krisztus egyszerre valóságos Isten és valóságos ember, egy személyben? Az következik, hogy miután Jézus Krisztus valóságos Isten és valóságos ember egy személyben, az emberről, mint megismételhetetlen egyszeri személyről csak Istenre vonatkoztatottságában beszélhetünk. Tehát az ember egyszeriségének legbelsőbb lényege, a személye – képben kifejezve – „üres” lenne Isten nélkül, vagyis nem is lenne ember, esetleg nagyon értelmes állat vagy gép, olyan, mint a mesterséges intelligencia, aminek elszabadulása a poszthumanizmus és a transzhumanizmus luciferi perspektívájában éppen a személyt, és így az ember igazi emberségének alapvető dimenzióit, a szeretetet, az érzelmet, az akaratot, az elkötelezettséget és az odaadást, vagyis az emberi kapcsolatokat szegényíti el. (Vö. XIV. Leó pápa Magnifica humanitas enciklika).

A „személy” kizárólagosan keresztény teológiai fogalom, ugyanakkor minden ember személy. Az ismeret forrása a kinyilatkoztatás és a hit, a hitben viszont kézzelfogható bizonyíték van: maga az ember. Bármilyen tudomány jelölhet ezzel a szóval valamilyen emberi jelenséget, de az nem az a személy, akiről a teológia beszél, akik mi emberek vagyunk.

A lelki szenvedésnek valódi oka lehet a cél hiánya. S ha van végső cél, akkor már nem is valami más közvetlen ok megszüntetése – amely, ha lehetséges, akkor szükséges is – vezet eredményre, nem is a feldolgozás, hanem a túllépés. Nem a pszichológia egyébként legális és szükséges céljai, nemcsak az egyén jól-léte, „önmegvalósítása”, hanem az ember túllépése önmagán, ami az életben lehetséges, de alapvetően befejezhetetlen folyamat. A befejezettség teológiai neve: üdvösség.

Tehát és végül, ha a kereszténység életalakító szerepét, az élethez és halálhoz való viszonyát pszichológiai nyelven fejezzük ki, akkor tudomásul vehetjük, hogy a testi (biológiai), lelki (pszichológiai) és a környezeti, társadalmi (szociológiai) hatások együttesen meghatározzák az ember természetes helyzetét, amivel kapcsolatban – helyesen – a személyiség szót használjuk. A szellemi személyünk, aki (és nem: ami) testünktől – személyiségünktől – elválaszthatatlan halálunkig, a mindezekhez való viszonyulásunk, a transzmorbid személyiségmag mögött van (azt is mondhatnánk: „ott sóhajtozik ki nem mondható szavakkal a lélek”), és ha hagyjuk és akarjuk, átalakítja viszonyulásunkat életünkhöz és halálunkhoz. A problémával, bajjal, betegséggel, szenvedéssel és persze végül a halállal, vagyis a belső és külső körülményekkel kapcsolatos álláspontunk kialakításában a személyiségünknek főszerepe van, de mögötte rejlik az igazi legvégső fórum, aki akár közvetetten, akár közvetlenül felteszi az utolsó kérdést. Ez azt jelenti, hogy hitben hozzuk meg a végső választ, ami minél előbb és mindenekelőtt a cél. De azért az az ismeret, hogy az emberi személy értelmezése kizárólag teológiai nézőpontból lehetséges, a bizonytalanok, a kulturkeresztények, az „éjfélimisés” keresztények, a nem hívők, a kételkedők, a tagadók, az aggódók számára felhívást jelenthet, mert agnosztikus „tartózkodás”, kitalált isten nincs. Kegyelem van és feltámadás.

BL

Októberi fénysugár

Októbernek szépsége van: a gyengülő nap minden sugarát kihasználja, hogy tovább szépítse az ősz egyébként is nagyszerű színpompáját: azt a tarka ruhát, amit a természet magára ölt. Ebben az őszi napsugárban Máriára gondolunk mint a Rózsafüzér Királynőjére és a Magyarok Nagyasszonyára. Égi Édesanyánk minden nap kéri a rózsafüzér imádságot, ezt a hónapot pedig különösen is a rózsafüzérnek szenteljük.

A rózsafüzér imádság mindnyájunkat Krisztus titkainak átelmélkedésére késztet a Boldogságos Szűz Mária vezetésével, aki egyedülálló módon részese volt Isten Fia születésének, működésének, szenvedésének és dicsőséges feltámadásának.

Szűz Mária rózsafüzére olyan imádság, amely részeinek egyszerűségében az egész evangéliumi üzenet mélysége nyilvánul meg. Maga a Szent Szűz bátorított bennünket jelenései alkalmával, hogy imádkozzuk ezt az imádságot. „Mondjátok el a rózsafüzért minden nap, hogy elnyerjétek a világ békéjét és a háború végét”. 1917 május 13-án, első jelenése alkalmával kérte ezt Fatimában, ahol „a Rózsafüzér Királynőjeként” jelent meg.

A rózsafüzér hatékony fegyver. Használjuk bizalommal, és elcsodálkozunk az eredményeitől! Mindent ki lehet imádkozni, és mindenkit be lehet imádkozni. A rózsafüzér imádság útján Krisztus egész szeretetét megtaláljuk. Erőt kapunk, hogy Isten akaratát tökéletesen teljesíteni tudjuk; hogy embertársaink szolgálatára legyünk.

Október lenyűgözően szép, mert nap mint nap milliók szívéből, az ajkakon át száll a köszöntés Máriához: Üdvözlégy… és száll a kérés: Asszonyunk Szűz Mária… Senki a világon nem tudja úgy köszönteni és kérni Máriát, mint mi, magyarok. Sajátos jogon, sajátos történelmi háttérrel-tapasztalattal, sajátos lelkülettel.

És mindig van annyi imádkozó magyar: „üdvözlégymáriás”-, „asszonyunkszűzmáriás” magyar, amennyi elégségesnek tűnik annak biztosítására, hogy a nemzetnek-, a hazának jövője legyen a Szent Korona jogarának kiterjedésében.

Asszonyunk, Szűz Mária! Sajátos jogon, sajátos történelmi háttérrel-tapasztalattal, sajátos lelkülettel. S ebben a „sajátos”- ban benne van Szent István királyunk többször megismételt önfelajánlása, végül a Szent Korona és ezzel az ország Szűz Mária tulajdonába való átadása. Nemcsak az ország, hanem az ország népe is! Magyar vagyok, Mária tulajdona vagyok, hazám Mária országa. Mindszenty bíboros úr hívta fel a figyelmet: „Csodálatos fonala a magyar történelemnek a Mária-tisztelet.

Ahogy a Duna kiemelkedik vízhálózatunkból, úgy emelkedik ki szélességével a Mária-tisztelet a történelmünket átjáró sok egyéb szellemi, lelki folyamból."

A jelenre pedig: „Most kell nekünk módot adnunk a Nagyasszonynak hívő magatartásunkkal, kitartó és egyetemes esengésünkkel arra, hogy megmutathassa: pártfogása segíthet, és édesanyánk ma is." Hívő magatartásunkkal: Krisztust megvallva és hirdetve az élet minden területén! A hazafiasság igazi talaja csakis a komolyan megélt keresztény hit lehet.

Szent István, első királyunk rendelésének kikristályosodása, hogy Szűzanyánkat Nagyasszonyunknak és Patrónánknak tudjuk. Élete művének betetőzéseként a Nagyasszonynak ajánlja föl fiatal, még csak alig alakuló keresztény országát.

A mai magyar embernek, ez az esemény már szinte semmit nem mond. A valamikori fiatal katolikusoknak mint kedves nemzeti emlék, mint jámbor legenda ott él ugyan még valahol a lelke mélyén, de a szentistváni tett jelképi tartalma és eszmei jelentősége kiveszett legtöbbnek szívéből. Az iskolák semlegessége nem csak az élő hitet és erkölcsöt, hanem a nemzeti érzést is legfőbb ellenségének tekinti.

Szent Ágoston mondta egy alkalommal: magasabb eszmei célok nélkül az államok nem egyebek rablóbandáknál. Az ilyen államokban nem a pénz hiányzik, nem is az eszközök, vagy éppen az élelmiszer, sokkal inkább az emberiesség, a becsület, a tisztakezűség, az önzetlenség. Nem beszélve az őszinteségről és igazságérzetről. A családi élet is üzletté és számítássá válik, az önzés és kiélés helyévé. S mihelyt az önzés úgy kívánja, aggálytalanul szét lehet dönteni, még ha belepusztul is a gyermek, a másik fél, s a nemzet maga.

Ha ma körülnézünk szép hazánkban, van-e torkot fojtogatóbb és szívet szorongatóbb jelenség, mint a testi-lelki, anyagi és szellemi környezetszennyezés? A gyűlölködés, megosztottság, szeretetlenség!

Vajon meg tudunk-e állni ezen a sátáni csúszdán, amelyen Mécs László szavai szerint „az Ember: sárkánymagból sarjadt fattya véres rögnek elfeledte, hogy az arca régen Krisztus arca volt." És ki hallja meg ma a számonkérő lelkiismeret szavát Sík Sándor szavaival: „Embernyi ember vagytok-e? Embernyomokat hagytok-e?" Olyan vészes eltájolódásban élünk már, hogy ma félelmetesebben dörömböl a még érző szív ajtaján ugyancsak Mécs László szava: „Ha a mérték tönkrement, senki-semmi meg nem ment"!

A mérték: Jézus Krisztus, aki „fogantatott Szentlélektől, született Szűz Máriától". És a gyilkos testi-lelki szennyeződés nem szüntethető meg más eszközökkel, csak, amit az imádkozó magyarok tesznek, új életet és új lelket, tiszta vizet és tiszta levegőt árasztó erkölcsi vállalásaikban.

Napjainkban fénylő jelként ragyog Magyarok Nagyasszonyának alakja. Az a tény, hogy vagyunk egypáran, akik hiszünk abban, amit első királyunk ránk hagyományozott: hogy az Istenember édesanyjának keze állandóan rajtunk pihen; és nekünk többre kell törekednünk, mint a megélhetés bármi úton való biztosítása, az érdekek és ösztönök és hangulatok által való ide-oda hányattatására, a nemzet konzumidiótává süllyesztésére.

Mindszenty bíboros úrral együtt valljuk: „A mi eszményünk egy olyan Magyarország megteremtése, amelynek alapja a valláserkölcs, támasza a nemzeti érzés, ifjai és leányai pedig hívők és magyarok." Ezért ma Magyarországon gyakorló katolikusnak lenni a legnagyobb hazafias, nemzetmentő tett.

A Magyarok Nagyasszonya útitársunk életünk ösvényein. Kérjük, vezessen minket, nehogy az elképedő siránkozás túláradjon ajkunkon, nehogy a csüggedés legyőzze a cselekvést, befagyassza a lelkesedést, a múlt súlya megakadályozza, hogy hitelt adjunk a jövőnek! De bátrak legyünk hinni, és megvallani hitünket; cselekedni a hit erejében, élve a szeretet életét, mely Isten országát bontja ki közöttünk!

A Boldogságos Szűz Mária, Nagyasszonyunk és Patrónánk oltalma alatt áldott legyen Magyarország, békében, örömben és jólétben; mi pedig élő hittel hűségesen, elköteleződve, áldva magasztaljuk az élő Istent, köszönetet mondva Égi Édesanyánknak!

Schall Tamás atya

A Szent Kinga Körben is a legnagyobb kincs az Istenre fókuszáló, közösséget megélő ember

„Férje halála után Szent Kinga az ószandeci kolostor apátnője lett. A kolostort a tatárok földúlták, és Kingának 63 évesen az újjáépítés munkáját kellett irányítania" – olvashatjuk életrajzában.

A Szent Kinga Kör tagjaiként, névadónkhoz híven, a szenior korba lépve is, egyházi közösségünkkel, közösségünkért aktívan együttműködve találkozunk kéthetente.

A Kör életébe, lelkiségébe és terveibe jelentős változást hozott az a szándék, hogy a jelenkori kultúra, társadalom, személyes kapcsolatok állandó kritikája és személyes frusztráció helyett továbblépjünk egy cselekvő életmód irányába.

Néhány éve Rod Dreher „Szent Benedek válaszútján” c. műve mentén feltártuk, hogy mi az, ami minket leginkább elkeserít, félelemmel tölt el. Az ijesztő tendenciák azóta csak erősödtek. Korának fenyegető káoszára jó példaként állt előttünk Szent Benedek válasza.

Négy témában mi is elhatározást tettünk, és ezekre rendszeresen visszatértünk:
ima: engedjük be Istent az életünkbe,
munka: Istennek szentelve végezzük,
közösség: odaadóan, ne program fogyasztói lelkületel kapcsolódjunk egymáshoz,
olvasás: elmélyülten, igényes szövegeket vegyünk kézbe.

Azt is megnéztük, mit tettek eleink ezeken a területeken, milyen tapasztalatunk van, amit megélni és továbbadni érdemes. Ezekre fókuszálva tudott csoportunkból egyre inkább közösség alakulni. Az ima szerves része összejöveteleinknek, még nyilvános helyen is. Az evangéliummal való imát különösen is gyakoroljuk, ez segít egymás hitének erősítésében is.

Őseink hozzáállása a munkához, annak méltósága segít ellenáramban maradni a fogyasztói társadalomban.

Olvasásélményeinket megosztjuk, buzdítjuk egymást arra, hogy ne engedjünk a digitális huzalozás csábításának. Egyéb kulturális programjaink kiválasztásában is ezeket a szempontokat tartjuk fontosnak. Legutóbb Molnár C. Pálnak, templomunk oltárképe alkotójának Assisi Szent Ferenc témájú műveiről hallottunk-láttunk tárlatvezetést a Ráth Lépcső Galériában.

A közösséghez való tartozás elementáris igénye tagjainknak. Ennek építését szolgálja, hogy együtt tervezzük meg féléves menetrendünket. Ki-ki hozzáadja érdeklődését, tapasztalatát, talentumát, aktivitását. Önállóság és összetartozás segíti, hogy empátiával tudjunk egymás felé fordulni, egymást testben és lélekben erősíteni.

A közösség építésében az egymásra figyelést, párbeszédet szeretnénk gyakorolni az összejövetelek közötti időben is, találkozásokkal, élőben vagy akár telefonon. Ehhez a Szt. Kinga kör alkalmán a szeptemberi indulás óta minden alkalommal kihúzzuk valakinek a nevét és a következő találkozásig személyes kapcsolatba lépünk vele.

Bár vannak határaink, zárt összejöveteleink, de tartunk az egész egyházközségnek is nyílt alkalmakat. A közös keresztútjárás a templomban és az Öröm útja-járás a rózsakertben ebben az évben a nagyobb közösség felé nyitást mutatták már, nagy örömünkre.

Az egyházközségen belül az adventi időben a közösségek közötti találkozásra azt tervezzük, hogy feleleventjük és megéljük együtt a „Szállást keres a Szentcsalád” rítusát.

Zöldyné Szita Erzsébet

A háromféle lelkületű szolgálat

Karitász küldetésünk az emberek üdvösségének szolgálatára irányul, elsősorban tehát lelki javakat szeretnénk közvetíteni, átadni. Örök kincsek ezek, melyeket *„a moly nem rágja meg, a rozsda nem marja”* (vö. Mt 6,20). Ehhez a természetfeletti küldetéshez természetes eszközöket is latba vetünk, úgy mint pl. a tárgyi adományok, vagy a találékony segítő tevékenység.

Bizonyára sokan tapasztaltuk azt is, hogy szegényeink, gondozottjaink, akik nem tartoznak szorosan az egyházhoz, nem vallásosak, de a hozzánk való kötődéssel mégiscsak kapcsolatba kerülnek Krisztussal, éppen rajtunk keresztül. Úgy gondolják, hogyha minket ismernek, ha velünk jóban vannak, akkor ezzel biztosítják Istennel való jó kapcsolatukat is, vagy legalábbis közelebb kerülnek Hozzá. Ez igen nagy felelősség számunkra, ezért fontos kiemelni, hogy nem az a lényeg, hogy minket ismerjenek, hanem az, hogy az Urat, a Világmindenség Királyát ismerjék meg, szeressék meg Őt, hogy azután Ő is megismerje őket az utolsó órában. Alázattal végezzük tehát munkánkat és bízzunk abban, hogy Istennek minden lehetséges, Ő a szívek vizsgálója, Ő tudja, hogy kiben mi lakozik, Szentlelke pedig a szívek vezére.

Éppen ezért ne is ítélkezzünk, hanem csak bízzunk és szeressünk! *„Mert sokan lesznek az elsőkből utolsók és az utolsókból elsők.”(Lk 13,29).*

Minket, karitászosokat is érnek bőven kísértések munkánk, életünk során, akik Krisztus Királynak szolgálunk. Szent Brigitta, Európa társvédőszentjének (XIV. sz.) magánkinyilatkoztatásban az Úr háromféle lelkületű szolgálótípust mutatott be.

Mindegyik hiszi, hogy Krisztus az Isten, a mindenható, de az egyik szándéka, hogy a szolgálattal földi dolgokat, kincseket nyerjen: gazdagságot, hatalmat, hírnevet. Az Úr, a kívánságuknak megfelelően részesíti is őket ebben, de a mennyei dicsőség rovására, mert az ilyen ember el is veszíti az égi jutalmat.

A másik szolgálótípus azt gondolja, hogy Krisztus Király a szigorú bíró. Az ilyen emberek a büntetéstől való félelemmel szolgálnak, nem a mennyei dicsőség és nem az Úr iránti szeretet hajtja őket. Őket a helytelen Úrfélelem motiválja és nem az önzetlen, bizalommal teli szeretet, ők azok, akiknek a bűnbánatuk nem tud tökéletes lenni, mert nem szabadok, a büntetéstől félnek, ezért csak félszívvel szolgálnak.

A harmadik típusú szolgáló tudja, hogy az Úr Igaz Isten, igazságos és irgalmas. Nem a büntetés elkerülése végett, hanem az Isten iránti önzetlen szeretetből fakadóan szolgálnak, ez motiválja őket. Ők azok, akiknek akarata megegyezik az Úr akaratával, ezért meghallgatásra találnak.

Tegyük fel az egyházi év végén, Krisztus Király főünnepének közeledtével a kérdést magunknak: melyik szolgálók vagyunk mi? Melyikhez hasonlítunk

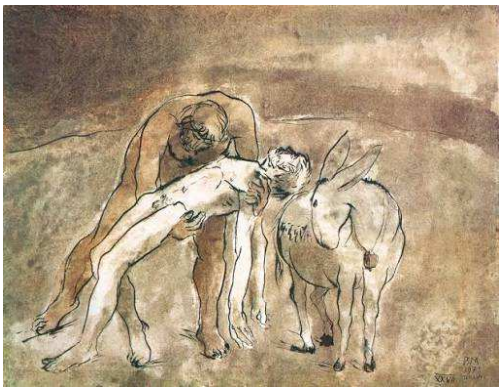

leginkább? Melyik típusból mennyi van bennünk? Félünk-e vagy bátrak, szabadok vagyunk legbelül?

Az Úr irgalmas szeretettel és igazsággal fordul felénk, mert Ő maga az Igazság és az Irgalom. Akik nem szeretik Őt, azokkal igazságos, akik szeretik Őt, azokkal irgalmas. Ezért a legnagyobb tulajdonsága Istennek az Ő irgalmassága, ahogy Szent Fausztina nővér tanította.

Szeressük tehát tiszta szívvel az Urat, a Világmindenség királyát, bátran haladjunk előre Vele! Így vágjunk bele a közelgő ádventi, karácsonyi karitászmunkánkba otthon, a családunkban, az egyházközségünkben, a szegényeink, rászorulóink körében! Önzetlen és szabad lelkülettel, alázatosan, szelíden, de bátran és határozattan végezve a munkánkat, tanúságtevői leszünk az Igaz Szeretetnek, Aki legyőzte a világot és üdvözíti a benne bízókat. *„Krisztus Király, üdvözíts minket!*
”

Csorba Gábor
állandó diakónus

A régi, mint új

XIV. Leó pápa semmi újat nem mondott Franciaországban, mert pontosan tudta, hogy ez ma a forradalmian új: a kétezer éves katolikus egyház nagy, terebélyes fájának értékei, mély gyökerei és az ágvégeken éledő megannyi fiatal hajtással. Nem szétszórt, mindig protestáló magoncok, új és új ideológiák növekedési kísérleteire való reakciókkal fárasztotta hallgatóit. Jó ütemérzékkel érkezett Franciaországba.

Arra senki sem számított, hogy az Igazság – az Evangélium – bátor kimondása maga alá temeti a hamis szabadság hazug világát. egyetlen pillanat alatt. Ugyanis kinyílt a repülőgép ajtaja, és XIV. Leó már öltözetével üzent. Főpapként, nem fehér ruhás civilként érkezett. A liturgián is használt karingben, felette a vértanúság színét, a bíbort hordozó mocétummal, és mellén Krisztus keresztjével vonult a díszsorfal előtt. Megjelenésével nem egy miniállam vezetője, hanem egy két lábbal a földön járó egyházfő, Szent Péter utódja tette tiszteletét az európai kereszténység egyik bölcsőjében.

Mik lehetnek a magyar közélet számára is fontos üzenetei? „A franciaországi katolikus egyház nagyon bölcsen kezd átalakulni egy »ellentársadalommá«, narratívájában visszautasítja a feminista- és lmbtq lobbi által előírt dogmát...” – olvashatjuk Eric Zemmour, „A misét még nem mondták el” című, nemrég magyarul is megjelent esszéjében. A katolikus filozófus, író, mintha előtanulmányt írt volna a látogatáshoz: „A kereszténységért vívott csata Európában nem lehet csak a hit csatája. Meg kell védeni a kereszténység hagyatékát Európában, ezeket az építészeti, művészeti, kulturális, jogi, politikai formákat, amelyeket meg kell őriznünk vagy helyre kell állítanunk.” Nos, XIV. Leó pápa látogatása erről (is) szólt. A Notre Dame Bazilikában ismét finom tanújelét adta a hagyományaiban gyökerező és élő egyháza melletti kiállásának. Nem valamiféle divatos imamódokkal, modern zenei betétekkel zajlott az esemény.

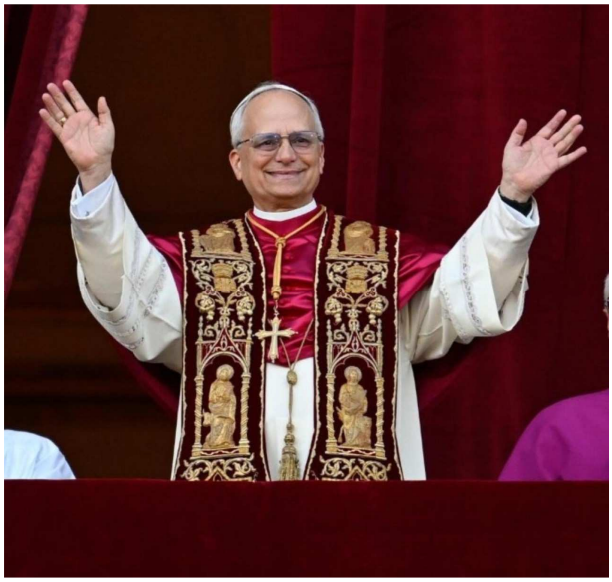

Miután néhány percre az Eucharisztia előtt adorált, vecsernyepalástban, főpapi jelvényekkel vezette az egyház hivatalos imádságát, a zsolozsmát. Az esti imaóra keretében tartotta meg tanítását. Többek közt ezt mondta, utalva a francia egyház újjászületésére is: „Ez a székesegyház azért született újjá, hogy vele együtt ti is újjászülessetek, új lendülettel törekedve az életszentségre és végezve a mindennapi küldetést. Legyetek népetek körében az egyház isteni anyaságának világos jelei: az egyház Isten szeretetéről tanúságot téve újra egységbe gyűjti és gyógyítja az emberi családot."

Két évvel ezelőtt a párizsi olimpiai megnyitó ünnepség sokakat mélységesen felháborító, olykor blaszfémikus performansza után Franciaország a Stade de France-ban egy teljesen más arcát mutatta. Nyolcvanezer, tekintetét égre emelő fiatal átlényegülten, nagy hittel volt együtt egy megrendült ágostonos szerzetessel, aki nem szégyellte könnyeit. Elérzékenyülten állt egy gyönyörű, francia szenteket bemutató, mély tanúságtételekkel lezajlott este végén az ősi ének, a Salve Regina éneklése alatt. A himnusz választása ismét üzenet volt úgy a szupermodernisták, mint a hagyományt túlhajtók felé. Van egység. A fiatalok zengték ezt, a még egyházszakadás előtt keletkezett éneket, ahogy zengik a X. Piusz közösség épp renitens konzervatívjai is templomaikban. A pápa minden liturgikus cselekményében megmutatta, nem csupán a tridenti latin misét lehet kellő mélységgel, odaadással és méltósággal ünnepelni: „Ma különösen is szembesülünk azzal, hogy korunkból mintha hiányozna a teljesség, a mélység és hiányoznának az ígéretek. Az ének, a szó és a liturgikus mozdulat nemes egyszerűsége sokak számára rést nyithat a világosságra, a béke oázisát kínálhatja egy állandó kapcsolódásban élő és zajos társadalomban." – üzente minden, a katolikus egyház liturgiáját a modernség és a kor kihívásainak való beteges megfelelési kényszerrel tevékenykedőknek. Vissza a forráshoz!

A pápa látogatásának több beszédében utalt a katolikusok közéleti kiállásának fontosságára. Nem fogadta el a Becsületrendet, nem kívánt nobilitásokkal díszvacsorázni, a lehető legtöbb időt szerette volna híveinek szánni. „A helyes laicitás tehát nem abban áll, hogy a vallást kizárjuk a közélet vagy az oktatás területéről, hanem abban, hogy azon munkálkodunk, hogy az állam és a vallási intézmények párbeszédet folytassanak egymással, és egyesítsék erőiket a közjó szolgálatában, hogy a világnak élete legyen." – tanította. Párizsi miséje előtt a Chapms-Elysées-n – mintegy szimbólikusan a fogyasztói társadalom lerolózott boltjai előtt – hívők ezrei gyóntak, papok százai álltak szó szerint helyt. Eric Zemmour pedig készítheti új esszéjét, ugyanis „A misét elmondták!" az a'la carte keresztények legnagyobb bánatára. Közel nyolcszázezren voltak rajta.

Franciaország él. A francia katolikusok élnek. Európa él és élni akar. Laus et grtaia, köszönet és hála egy oroszlánnak. Habemus papam: Leo XIV.

Kiss Antal diakónus
Katolikus Tábori Lelkészség

Kövek, fórumok, szamarak

Gyerekkoromban szinte az első istenbizonyíték volt számomra a Szentírásban szereplő érdekes epizód Jézus jeruzsálemi bevonulása előtt: „Elküldött két tanítványt a szemközti faluba, mondván: „találtok ott egy megkötött szamarat. Oldjátok el, és hozzátok ide." (Lk 19, 29-30.) A tanítványok megtalálták a szamarat. Ki tud ilyen apró dolgot egy nappal előre pontosan megmondani? – kérdeztem magamtól. Az a Jézus tehát biztosan Isten – vontam le gyerekfejjel a következtetést. Azóta már sok-sok tényező igazolja számomra Jézus isteni mivoltát. (Legtöbbet jelentenek azok a prófétai jövendölések, amelyek a gyermek Jézuson, majd a szenvedő Názáretin beteljesedtek.)

Érdekes kérdés lehet az is, miért szamárcsikót választott Jézus, hogy az vigye őt be a városba. Már sejtem a választ: mert üdvözítő tervében ott rejtőzködik szinte érthetetlen szándéka: *viteti magát. (*Mindig – kivéve a három évet, amikor Ő maga ment el igen sok helyre.) Csecsemő, majd kisgyermek korában vitték a szülei. Amikor meghalt, emberek vitték be a sírba. Ránk bízza magát az oltáriszentségben. Nekünk kell Őt vinnünk, odaadnunk…

Nagyon nagy felelősség ez. Ha mi nem visszük Őt, nem beszélünk róla, nem jelenítjük meg a szentmisében, nem adjuk oda Szent Testét – más nem teszi ezt meg. Újabb kérdés: miért vonult be Jeruzsálembe hatalmas örömrivalgás közepett? *Mert nagyon szereti az embert:* a gyenge, kísértéseket szenvedő embert, aki szeretetre, igazságra, szabad így mondani: „az Istenre született".

Jézus „fórumokat" teremt arra, hogy ezt nyilvánvalóvá tegye. Nem igaz, hogy az ember teljesen romlott! Minden időben vannak, akik azon fáradoznak, hogy manipulálják az embert, hogy elvegyék személyiségét, géppé, eszközzé, rabszolgává alacsonyítsák. Jézus ünnepet rendez, ahol önmaga valójában mosolyogva megjelenik. Ott az ember újra ember lesz. Nem kell félnie, hogy becsapják.

Jézus nem kérdezte az aggódó kafarnaumi századostól szemrehányóan: „Miért nem vigyáztál rá?" Azt mondta: *„Megyek és meggyógyítom"*. Ezt a szerető szívű Jézust kell elvinnünk, megjelenítenünk sok-sok fórumon: a családban, munkahelyünkön, templomban, hittanórákon, és a médiumokban. Fel kell szabadítanunk az ember lelkében a beléoltott, ősi, isteni szépet. Hadd merjen örülni, merjen remélni, merjen önmaga lenni, merjen hinni, Istent imádni és dicsérni!

Egyre nagyobb lett a tömeg ott, a jeruzsálemi utcán. Lelkesedésük azt mutatta, hogy a világnak Krisztus kell. Azonban ott, és akkor is, mint azóta is, annyi nemes törekvést, gorombán kudarcra akarnak ítélni. Az történt, hogy az egyik útkereszteződésnél néhány ember előlépett, megállították a szamarat, majd ezt ordították Jézus felé: „Hallgattasd el őket! – Olyanok lehettek ezek a hőbörgők, mint a „feszítsd meg!"-et kiáltók, a hittan- és erkölcstanoktatást teljesen megszűntetni akarók, a krisztusi eszméket a társadalom életéből és Európa emlékezetéből kitörölni szándékozók.

Jézus nyugodtan válaszolt nekik: Ha ők nem szólhatnak, akkor a kövek fognak kiabálni Istenről, igazságról, az örök életről, a szeretet végső győzelméről. Micsoda prófécia volt ez! Megéltük a szervezett istentelenséget. A leggorombább eszközökkel vélték elhallgattatni Jézust!

Tizennyolc éves koromban, érettségi előtt a frontra kerültem, majd a Dnyeperen túlra vittek az oroszok egy szénbányába. Mi, lelkes fiúk Jézus fórumait, a „köveket" úgy teremtettük meg, hogy a bányában, a felszíni munkán kis feszületet hordtunk cérnaszálon a nyakunkban. Kisgyerekek szaladtak oda, a nagy és istentelen Szovjetunió közepén, és csókolgatták keresztjeinket, könnyezve mondogatván: „Krisztosz, Krisztosz!..." Orosz katonák tettek hitvallást. Úgy, csendesen.

Bizony, nagyon kellenek a „megszólaló kövek", a Jézust bátran megjelenítő fórumok, emberek, papok! És kellenek a „szamarak", akik alázatos egyszerűséggel elviszik Őt. Kellenek lelkes tömegek, kellenek gyerekek, akik tiszta szívükkel lelkesen közvetítik e számító, hazug, bűnös világban azt, ami tiszta, ártatlan és szent. És Őt, aki nagyon szereti az embereket.

Lajos atya

Idézetek XIV. Leó pápa franciaországi beszédeiből

„Ne veszítsük el emberségünket a mindennapi életünket elárasztó és befolyásoló „gépek paradicsomának" közepette. Sürgető feladat elménk nevelése az etikai megkülönböztetésre, amely képes felismerni azt, ami erkölcsileg jó. Ezzel kapcsolatban szeretném felidézni, hogy „egy valóban szabad társadalom nem kényszeríti ki az uniformizálást, hanem védi a lelkiismeretek sokféleségét, megakadályozza az autoriter tendenciákat és előmozdítja az etikai párbeszédet, amely gazdagítja a társadalmi szövetet."

*

„Ma különösen is szembesülünk azzal, hogy korunkból mintha hiányozna a teljesség, a mélység és hiányoznának az ígéretek. Az ének, a szó és a liturgikus mozdulat nemes egyszerűsége sokak számára rést nyithat a világosságra, a béke oázisát kínálhatja egy állandó kapcsolódásban élő és zajos társadalomban. Titeket, akik naponta ünneplitek az eucharisztiát, arra kérlek, gondoskodjatok arról, hogy a liturgikus szertartásokat mindig méltó és illő módon ünnepeljétek, ott is, ahol kisebb közösségek gyűlnek össze."

*

„Ahh□z, h□gy jól válasszat□k, tartsát□k szem előtt ezt a szemp□nt□t: a jó életet ad, s□sem veszi el az életet; a jó gondoskodik, nem magának szerez. A jó nem valamiféle szép eszme, hanem a szeretet ragyogó arca: maga Isten!

Ezért mindnyájatokat – püspököket, papokat, diakónusokat és megszentelt személyeket – arra buzdítalak, hogy ápoljátok magatokban a liturgia iránti őszinte szeretetet."

„A bábeli torony az uralom révén kikényszerített egységet jeleníti meg (vö. Ter 11,4). Ez az építmény ugyanakkor azt is feltárja, hogy minél inkább elnyom a hatalom, annál inkább meggyengül, és megmutatja embertelen arcát. (...) Bábel tornya összeomlik, kettős negatív következménnyel. Ahogyan az általa kikényszerített egység erőltetett volt, úgy az összeomlását követő sokféleség is konfliktusokkal terhes. Ma Bábel kísértése újra megjelenik a testvériség nélkül megvalósítani kívánt globalizációban, a mohó pénzügyi gyarmatosításban, az ideológiák másokra erőltetésében, mindazokban a „kapcsolatok nélküli érintkezésekben, amelyek az emberi életet kereskedelemmé fokozzák le."

*

„Ahhoz tehát, hogy megízleljük Isten közelségét és az emberi testvériséget, el kell utasítanunk azt a mohóságot, amely felemészti kapcsolatainkat anélkül, hogy adna, és dolgokkal halmoz el bennünket anélkül, hogy táplálna. Ezek a rossz erők nemcsak erőszakos formában jelentkeznek, hanem olykor megtévesztő külsőt is öltenek, mert éppen azt ígérik, amit elvesznek tőlünk: a boldogságot."

*

„Szent Bakhita arra kötelez bennünket, hogy vegyük észre azokat, akiket nem vesznek észre, szabadítsuk fel azokat, akiket ma a gazdaság és a kultúra rabszolgaságba taszít, és tartsuk tiszteletben minden testvérünk végtelen méltóságát, akikben maga Jézus kopogtat ajtónkon. Kedves barátaim, „a valóság az, hogy a keresztények számára a szegények nem szociológiai kategóriát jelentenek, hanem magát Krisztus testét."

*

„A fiataloknak azt mondom: legyen bátorságotok felelősen megélni a béke építésének küldetését szívetekben, kapcsolataitokban, családotokban, az iskolában és az egyetemen, városaitok, országaitok és egész Európa életében!
Ne engedjetek az erőszak és az elnyomás logikájának! Szeressétek az életet minden pillanatában, és ne féljetek a jövőtől!"

*

„Ne féljetek családot alapítani, gyermekeket vállalni, és védelmezni minden ember méltóságát az anyaméhben való élet első pillanatától egészen az utolsó lélegzetig! Ne féljetek fáradhatatlanul munkálkodni közösségeitek javáért, akár politikai szerepvállalással is! Legyetek közösségépítők!"

*

„Korunk hatalmas kihívásai tekintetében arra buzdítalak benneteket, kedves testvéreim, hogy bátorságról, merészségről és missziós kreativitásról tegyetek tanúságot. Ne engedjétek, hogy elbátortalanítsanak benneteket azok a hibák, következetlenségek, sőt bukások, amelyek nyomot hagytak ennek az úton járó népnek a történetén."

*

„A katolikus oktatás azonban semmiképpen sem mondhat le saját nevelési programjáról: ez egy Krisztus-központú program, mely az emberi személy teljes körű fejlődésére, minden – lelki, kulturális, értelmi, erkölcsi és társas – dimenziójának kibontakozására irányul. Ezért senki ne lepődjön meg azon, hogy minden katolikus intézményben lehetőséget kínálnak a Jézus Krisztussal való találkozásra és igéjének hallgatására. Még kevésbé szabad megtörténnie annak, hogy bármely tanulót saját osztályában kirekesztenek pusztán azért, mert hisz Jézusban."

*

„A családon belüli hitélet elmélyítése és meggyökereztetése kétségtelenül az egyik kulcsa annak, hogy megoldást találjunk számos olyan válságra, amelyen az Egyház és társadalmaink keresztülmennek. A családban tanuljuk meg ugyanis az együttélést, a másik ember tiszteletét, a különbözőség elfogadását, egymás támogatását, a nagylelkűséget, önmagunk önzetlen odaajándékozását és az áldozatkészséget."

*

„Nem véletlen, hogy a katonai kiadások növelésére irányuló ismételt felhívásokat és az ezekből fakadó döntéseket sok kormány a másik fél veszélyességével indokolja" (Üzenet a béke 59. világnapjára, 2026. január 1.). A béke előmozdítása tevékeny munkálkodást kíván. Ma fel kell tennünk magunknak a kérdést: valóban „kreatív erőfeszítéseket" teszünk-e a világbéke előmozdításáért, vagy csupán arra törekszünk, hogy „elállítsuk a háború vérzését", és jobban felkészüljünk azokra a háborúkra, amelyekről feltételezzük, hogy még előttünk állnak."

Schall Tamás
Életem tartozéka

Mint katona kezében a fegyver,
olyan enyémben a rózsafüzér,
mikor kezeim közt morzsolgatom,
a legnagyobb biztonsággal felér.

De már önmagában az a tudat,
hogy nálam van, zsebemben hordozom,
olyan nagy erővel tölt el engem,
emberi szóval ki sem mondhatom.

A titkok, melyeket imádkozom,
Megváltónk életének titkai,
ezeket szemlélve, kimondani,
hűséges követésére segít.

Mindebben Mesternőnk Szűz Mária,
Kinek életét e titkok szőtték,
Példaképünk Ő, hogyan kell hinnünk,
aki anyai oltalmával véd.

Ha a Szentolvasót imádkozzuk,
amit Szeplőtlen' Szíve tőlünk kér,
megvalósul földünkön a béke,
a bűn senki közelébe nem ér.

Életünk része lesz a szent öröm,
az Isten emberré lett érettünk,
Lélektől' fogant, Szűztől született,
hogy Szent Karácsonyt ünnepelhessünk.

Köztünk léte világosság nekünk,
szeretni és élni tanít minket,
kincset ad, mit el nem veszíthetünk,
táplálék, mindennapi kenyerünk.

De a fájdalom sem hiányozhat,
nem leszünk különbek, mint Mesterünk,
ha Ő értünk kínhalált szenvedett,
nekünk sem lehet más az életünk.

Szenvedés-, halál húsvétba hajlik,
Vele szenvedve-, halva, élhetünk,
a feltámadásunk dicsőséges,
mint a Szent Szűz, mennyekbe vétetünk.

Testvérem, Krisztus katonája vagy?
Legyen fegyvered a rózsafüzér!
Hatásos, mert ki ezt imádkozza,
az életében minden jót elér!

XIV. Leó pápa Magnifica humanitas kezdetű enciklikája
Az emberi személy védelméről a mesterséges intelligencia korában
részletek

92. Laudato Si' enciklikájában Ferenc pápa elítélte a technokrata paradigma növekvő dominanciáját a globalizált világban, vagyis azon tendencia ellen szólt, hogy a hatékonyság, az ellenőrzés és a profit logikájának engedjük át a személyes, társadalmi és gazdasági döntéseket. Ugyanis ekkor az történik, hogy a technológia nem marad egyszerűen eszköz, hanem mércévé válik, amely alapján mindent megítélnek, elkezdi diktálni, hogy mi számít és mit lehet kiselejtezni, és így a teremtést a kizsákmányolás tárgyává és az emberi lényeket puszta fogaskerekekké fokozza le a minél nagyobb teljesítmény elérésének érdekében.

93. Ez a paradigma az elmúlt években gyorsan elterjedt, részben a mesterséges intelligencia, a kognitív tudomány, a nanotechnológia, a robotika és a biotechnológia terjeszkedése által. Önmagukban ezek az innovációk nagyban szolgálhatják az emberi fejlődést és közös otthonunk gondozását, de éppen a hatalmuk miatt siettethetik a technokrata paradigma kiterjesztését, és ezért helyes alkalmazásukhoz új spirituális, etikai és politikai keretre van szükség. A nagyobb hatalom nem feltétlenül jelent valami jobbat. Ebben a tekintetben Romano Guardini szavai továbbra is relevánsak: „A kortárs embert nem képezték ki arra, hogy jól használja a hatalmat."

94. Az emberiség saját hatalma áldozatává válásának veszélyét már VI. Szent Pál is felismerte, aki arra figyelmeztetett, hogy „a legkülönlegesebb tudományos fejlődés, a legmegdöbbentőbb technikai bravúrok és a legcsodálatosabb gazdasági növekedés, hacsak nem kíséri hiteles erkölcsi és társadalmi fejlődés, hosszú távon az ember ellen fog fordulni".

Plébániánk hírei

Szentmisék

hétfő-kedd-szerda-csütörtök-péntek-szombat 17.00
vasárnap 10.00 és18.00 (angol nyelvű)

Folyamatos szentségimádást tartunk a templomban
9.00 és 22.00 óra között.

PLÉBÁNIÁNK RENDSZERES PROGRAMJAI
szeptembertől

Hétfő	18.00	Felnőtt katekézis
Kedd	17.00	Elváltak és Egyedül Maradtak szentmiséje (havonta első kedden) és találkozója a Szent Kinga teremben
Szerda	15.45	Karitász hittan (a konkrét dátumok szórólapokon)
Péntek	15.00	Engesztelő imaóra a hazáért
	16.00	Rózsafüzér
	16.30	Vesperás
	18.00	Szent József Férfikör (minden második héten)

Októberben hétköznapokon a szentmise előtt, 16.30-tól a rózsafüzért imádkozzuk.

Gyóntatás: vasárnap 9.00-9.50

Lelki tanácsadás egyeztetés szerint
bitter.belvarosiplebania@gmail.com
30 591 2601

PESTI FŐTEMPLOM

Spirituális közösségi lap

XIII. évf. 71. szám

A Belvárosi Nagyboldogasszony Főplébánia lapja

Kiadja:
a
Belvárosi Főplébánia

Felelős kiadó:
Dr. Osztie Zoltán

Szerkesztő:
Bitter Lajos

Munkatársak:

Csorba Gábor
Dr. Kerényi Lajos
Kiss Antal
Schall Tamás
Zöldyné Szita Erzsébet

Korrektúra:
Faga-Nagy Mária

Szerkesztőség:

Budapest 1056 Március 15. tér 2.
bitter.belvarosiplebania@gmail.com

Megjelenik:
12 oldalon

PESTI FŐTEMPLOM

SPIRITUÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

XIII. évfolyam 71. szám *2026. október*

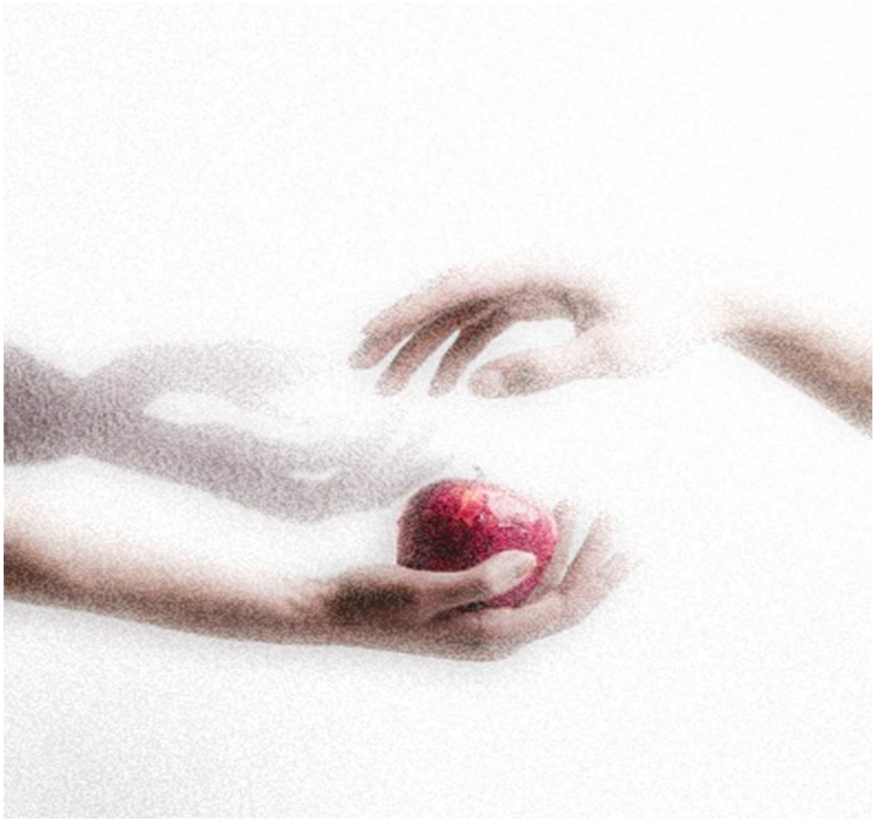

Tartalom

- Nagyszerű emberségünk
- Ki az ember?
- Októberi fénysugár
- A legnagyobb kincs
- Háromféle lelkület
- A régi mint új
- Kövek, fórumok, szamarak
- Leó pápa beszédei
- Életem tartozéka

BELVÁROSI NAGYBOLDOGASSZONY FŐPLÉBÁNIA

1056 Budapest, Március 15. tér 2. T: 318 3108 belvarosiplebania@gmail.com

Nagyszerű emberségünk

Örömünkre megjelent magyar fordításban is XIV. Leó pápánk új enciklikája, amely – beszédesen – a „Nagyszerű emberség” szavakkal kezdődik. Témája „az emberi személy védelme a mesterséges intelligencia korában”.

Már a cím is sokatmondó, melyben két állítás van. Egyrészt az emberi személy támadásoknak van kitéve, ezért védelemre szorul. Ezeknek tanúi és elszenvedő alanyai vagyunk. Fogantatásunk pillanatától az e világból való távozásunkig (halálunkig) folyamatos veszélyben élünk. Gondoljuk meg az állítás valóságát: napjainkra az ember számára legveszélyesebb hely az anyaméh. A világháborúk tömegmészárlásaihoz hasonló méretű gyilkolás folyik a magzatelhajtás révén. De nem kevésbé veszélyes és pusztító a gender ideológia és az LMBTQ program keresztülvitele például az oktatási intézményekben. Lássuk meg a gyerekek nemi identitásába történő bevezetésének problémáját. Ma többségében nem a szülők végzik el az ezzel kapcsolatos kötelességüket, hanem a kortárs csoportok, az internet irányítói, vagy éppenséggel magukra vannak hagyva a témában. Ismerjük a meddőség terjedését és az ezzel kapcsolatos megoldási kísérleteket, amelyek a legtöbb esetben emberellenesek. Tisztában vagyunk azzal, hogy az élet egyéb helyzeteiben sem kapja meg az ember a neki járó tiszteletet. Egyebek között szembe kell néznünk a háborúk közepette emberi méltóságukban megalázott, ellehetetlenült helyzetben élők sorsával (leginkább Kárpátalján). Végül tekintsük az öregkorban kiszolgáltatott helyzetben élőket. Sorolhatnánk tovább az élet válsághelyzeteiben élők segítségre szorultságát. Nem véletlenül hoztuk létre a „Jó, hogy vagy!” életvédők szövetségét, mely az emberi személy méltóságának képviseletét tűzte zászlajára, és egységbe vonja az ezen a területen dolgozó szervezeteket és személyeket. Kérem, nézzék meg a Szövetség internetes felületeit!

Az enciklika másik állítása szerint a mesterséges intelligencia kora itt van. Nem jövőbeli, hanem jelen valóság, az életünk mindennapjaiban meghatározó tényező. Használata nélkül – nem is lassan – mindennapjaink nehézzé válnak, segítségre szorulunk, majd lemaradunk. Lehetőséget kínál, ugyanakkor óriási veszélyeket rejt, egyelőre beláthatatlan következményekkel jár. Már az elnevezése is téves, hiszen a szóhasználatban „intelligens”, személyes tűnik. Nem az! A programozás szerint még érzelmeket is mutat, melyeket képes partnerként feltüntetni. Sok fiatal már ebben a kapcsolatban él. Nem személyes viszonyaiban, hanem a géppel kommunikál, következésképpen elszigetelődik, elmagányosodik. Fölvetődött már az is, hogy közreműködésével szentgyónást lehessen végezni. Abszurd ötlet, éppen a személyesség, így az emberi méltóság lábbal tiprása. Lelkiismeretvizsgálatot, bűnbánatot, megtérést, megújult Isten-kapcsolatot a gép nem tud végrehajtani, sem szolgálni. Iszonyúan megnöveli az életvitelünk már-már amúgy is elviselhetetlen tempóját. Ráadásul működtetése olyan energiaigényt támaszt, amit nem tudnak az egyes államok kielégíteni. Az Egyesült Királyság (Anglia) teljes, éves energiafogyasztására van szükség a fedezetéhez. Szempontként említik a szakértők, hogy a fejlesztés hihetetlen ütemben zajlik. Az egyes országok nem fognak leállni, vagy határt szabni, sem a kutatás, sem a fölhasználás terén, mert fölfogásuk szerint nem maradhatnak le a többi kutatásokban résztvevő országokkal szemben. Külön rendszere van Amerikának, Kínának, Európának…

Milyen világ alakul körülöttünk? Az Egyház küldetése, hogy védje, képviselje a személyességet, az emberi személy méltóságát, az imádságos Isten-kapcsolatot, az élet értelmének evidenciáját, a kutatás és eredményei fölhasználásának határait az ember javára, az elszemélytelenedés ellen küzdjön, a közösségeket építse és működtesse, a személyes jelenlét alkalmait teremtse meg és – amint a Szentatya részletesen kifejti – „a szeretet civilizációját építse”.

A Szentatya üzenetének leginkább reményt keltő üzenete, hogy a Teremtő Isten, mennyei Atyánk nagyszerű hivatásra hívta életbe az embert. Méltóságra emelte, amikor képére és hasonlatosságára alkotta meg. Ne adjuk föl az Isten alkotta rendet, ne tagadjuk meg küldetésünket, ne alázzuk meg önmagunkat, hanem – Jézus mintájára – hordozzuk és bontakoztassuk ki „nagyszerű emberségünket”!

Kérem, hogy olvassuk el az enciklikát, hogy tájékozottak legyünk korunk kihívásai terén és követni tudjuk azokat a folyamatokat, amelyek meghatározzák egyéni és közösségi életünket, valamint kijelölik küldetésünk területeit. A dokumentum megvásárolható a Szent István Társulat kiadásában.

Dr. Osztie Zoltán plébános

Az emberi létezés egyetlen dimenziójának abszolút szintre emelése veszélyes. Kaotikus állapotokat nem csak a hiány, a szűkösség okoz, de az ellenőrizetlen növekedés is az elszegényedés forrása lehet. Így az intelligencia (értelem), amikor abszolúttá válik, rátelepszik és elnyomja az élet más alapvető dimenzióit, például a szeretetet, az érzelmet, az akaratot, az elkötelezettséget az odaadást, vagyis az emberi kapcsolatokat. (Magnifica humanitas 113.)

Ki az ember?

Amikor az ember szembesül különböző testi, lelki panaszaival, aggodalmaival, bajaival, szorongásaival – és kinek az életében ne lennének ilyenek –, melyek „jól-létét” akadályozzák, természetesen szeretne megszabadulni ezektől, és orvoshoz, esetleg pszichológushoz fordul. A panaszok hátterében gyakran lelki folyamatok húzódnak meg, például aktuális élethelyzet, gyermekkori traumák, amelyek a tudat alatt működve fejtik ki hatásukat. Amennyiben ezek tudatossá válnak, akkor maga az a tény, hogy a probléma oka napvilágra kerül, adott esetben jelentheti annak orvoslását, de fordítottja is lehetséges, és valamilyen kövonalazatlan, homályos üresség, aggodalomérzés válik dominánssá. Ez azt jelentheti, hogy válaszadásra vagyunk hivatottak a kérdésben: mi az élet értelme? Ugyanis erre még nincs igazi válaszunk. Ebben az esetben nem a mi okból –, hanem a „mi célból aggódunk?” kérdést kell feltenni. Mi a fő célunk? Ezt a kérdést teszi fel az egyik pszichológiai módszer, amelyik ahhoz az adottságunkhoz próbál irányítani, amely minden emberben megvan, mindig ép, és arra szólít bennünket, hogy szabadon, a célt szem előtt tartva vegyünk részt saját életünkben, majd annak lassú és végső elmúlásában. Ennek a célnak a veszélybe kerülése okozhatja igazi aggodalmunkat.

Valójában életünk értelmességéről, méghozzá végső értelmességéről van szó. Az említett adottságot a pszichológia a mindig ép, transzmorbid személyiségmagnak nevezi, „amelyben” megjelenik a szabadság és az értelemfelismerés szempontja, ugyanakkor azonban a személyes tagadás és öngátlás lehetősége is. A transzmorbid, sérthetetlen szellemi fórum bizonyos kérdéseket és válaszokat képes „önmagukban is érvényesnek” elismerni, ezért az ember, mint személyiség – ha hagyja – megszólítható. Ez a pszichológiai módszer a logoterápia, amely az élet értelmességének kérdését veti fel, mint a terápia alapkérdését. Feltárhatja, hogy egy adott ember esetében a „jól-lét” hiányának oka az élet végső értelmességébe vetett bizalom hiánya. Ennél sokkal többet nem mondhat, mert a továbbiakban már egy másik tudomány, a teológia illetékes.

Felmerülhet a kérdés, hogy a „transzmorbid személyiségmag” fogalom összevethető-e a teológiai személyfogalommal? Nem, mert a pszichológiának nem dolga a teológiai szemlélet, de végül is kimondja: „a transzmorbid személyiségmag az ember sérthetetlen szellemi rétege, a megismételhetetlen, egyszeri személy hordozója”. Tehát nem maga a megismételhetetlen emberi személy, hanem annak „hordozója”.

Három olyan fogalmunk van, amelyeket tisztáznunk kell ahhoz, hogy tudjuk, mit jelölnek a pszichológiában, ill. a teológiában, és ezek hogyan viszonyulnak egymáshoz. Annál is inkább mivel ezek a fogalmak gyakran szinonimaként jelennek meg. Nem kevesebbről van szó, mint az emberről, Istenről, az ember immanens (világon belüli) és transzcendens (világon túlnyúló) végső céljáról, annak elfogadásáról vagy tagadásáról, a keresztény kinyilatkoztatás szívéről. Ezek: az „én”, a „személyiség” és a „személy”.

A pszichológia többféle énről beszél (ideális én, reális én, fantázia én, prezentált én, tükör én, hamis én), ugyanakkor elismeri a nyilvánvaló tényt, hogy az „én” egész életünk során változatlan, vagyis énünk magja egy velünk született entitás. Az „énnek” pedig pszichológiai és spirituális dimenziója van, melyek részben átfedik egymást, és ez a sajátossága a pszichofizikai és társadalmi meghatározottságok mellett – a transzcendensre irányuló nyitottsága miatt – döntésre ad lehetőséget.

A személyiség szó alatt a pszichológia pszichofizikai rendszerek szerveződését érti az egyénen belül, amelyek meghatározzák a gondolkodást és a viselkedést. A személy szónak nincs konkrét elkülönülő tartalma a pszichológiában, illetve – ahogy fentebb említettük – „rejtőzködően” jelenik meg: mint az ember sérthetetlen szellemi rétege, a transzmorbid személyiségmag által hordozott szellemi valóság. Hogy miféle valóságról lehet szó, arról a pszichológia – helyesen – nem nyilatkozik.

A teológia nyelvén világosan beszélhetünk. A kiindulópont egy igen egyszerű kérdés: mi következik az emberi mivoltra nézve abból, amit megtestesülésnek hívunk, vagyis abból, hogy Jézus Krisztus egyszerre valóságos Isten és valóságos ember, egy személyben? Az következik, hogy miután Jézus Krisztus valóságos Isten és valóságos ember egy személyben, az emberről, mint megismételhetetlen egyszeri személyről csak Istenre vonatkoztatottságában beszélhetünk. Tehát az ember egyszeriségének legbelsőbb lényege, a személye – képben kifejezve – „üres” lenne Isten nélkül, vagyis nem is lenne ember, esetleg nagyon értelmes állat vagy gép, olyan, mint a mesterséges intelligencia, aminek elszabadulása a poszthumanizmus és a transzhumanizmus luciferi perspektívájában éppen a személyt, és így az ember igazi emberségének alapvető dimenzióit, a szeretetet, az érzelmet, az akaratot, az elkötelezettséget és az odaadást, vagyis az emberi kapcsolatokat szegényíti el. (Vö. XIV. Leó pápa Magnifica humanitas enciklika).

A „személy” kizárólagosan keresztény teológiai fogalom, ugyanakkor minden ember személy. Az ismeret forrása a kinyilatkoztatás és a hit, a hitben viszont kézzelfogható bizonyíték van: maga az ember. Bármilyen tudomány jelölhet ezzel a szóval valamilyen emberi jelenséget, de az nem az a személy, akiről a teológia beszél, akik mi emberek vagyunk.

A lelki szenvedésnek valódi oka lehet a cél hiánya. S ha van végső cél, akkor már nem is valami más közvetlen ok megszüntetése – amely, ha lehetséges, akkor szükséges is – vezet eredményre, nem is a feldolgozás, hanem a túllépés. Nem a pszichológia egyébként legális és szükséges céljai, nemcsak az egyén jól-léte, „önmegvalósítása”, hanem az ember túllépése önmagán, ami az életben lehetséges, de alapvetően befejezhetetlen folyamat. A befejezettség teológiai neve: üdvösség.

Tehát és végül, ha a kereszténység életalakító szerepét, az élethez és halálhoz való viszonyát pszichológiai nyelven fejezzük ki, akkor tudomásul vehetjük, hogy a testi (biológiai), lelki (pszichológiai) és a környezeti, társadalmi (szociológiai) hatások együttesen meghatározzák az ember természetes helyzetét, amivel kapcsolatban – helyesen – a személyiség szót használjuk. A szellemi személyünk, aki (és nem: ami) testünktől – személyiségünktől – elválaszthatatlan halálunkig, a mindezekhez való viszonyulásunk, a transzmorbid személyiségmag mögött van (azt is mondhatnánk: „ott sóhajtozik ki nem mondható szavakkal a lélek”), és ha hagyjuk és akarjuk, átalakítja viszonyulásunkat életünkhöz és halálunkhoz. A problémával, bajjal, betegséggel, szenvedéssel és persze végül a halállal, vagyis a belső és külső körülményekkel kapcsolatos álláspontunk kialakításában a személyiségünknek főszerepe van, de mögötte rejlik az igazi legvégső fórum, aki akár közvetetten, akár közvetlenül felteszi az utolsó kérdést. Ez azt jelenti, hogy hitben hozzuk meg a végső választ, ami minél előbb és mindenekelőtt a cél. De azért az az ismeret, hogy az emberi személy értelmezése kizárólag teológiai nézőpontból lehetséges, a bizonytalanok, a kulturkeresztények, az „éjfélimisés” keresztények, a nem hívők, a kételkedők, a tagadók, az aggódók számára felhívást jelenthet, mert agnosztikus „tartózkodás”, kitalált isten nincs. Kegyelem van és feltámadás.

BL

Októberi fénysugár

Októbernek szépsége van: a gyengülő nap minden sugarát kihasználja, hogy tovább szépítse az ősz egyébként is nagyszerű színpompáját: azt a tarka ruhát, amit a természet magára ölt. Ebben az őszi napsugárban Máriára gondolunk mint a Rózsafüzér Királynőjére és a Magyarok Nagyasszonyára. Égi Édesanyánk minden nap kéri a rózsafüzér imádságot, ezt a hónapot pedig különösen is a rózsafüzérnek szenteljük.

A rózsafüzér imádság mindnyájunkat Krisztus titkainak átelmélkedésére késztet a Boldogságos Szűz Mária vezetésével, aki egyedülálló módon részese volt Isten Fia születésének, működésének, szenvedésének és dicsőséges feltámadásának.

Szűz Mária rózsafüzére olyan imádság, amely részeinek egyszerűségében az egész evangéliumi üzenet mélysége nyilvánul meg. Maga a Szent Szűz bátorított bennünket jelenései alkalmával, hogy imádkozzuk ezt az imádságot. „Mondjátok el a rózsafüzért minden nap, hogy elnyerjétek a világ békéjét és a háború végét”. 1917 május 13-án, első jelenése alkalmával kérte ezt Fatimában, ahol „a Rózsafüzér Királynőjeként” jelent meg.

A rózsafüzér hatékony fegyver. Használjuk bizalommal, és elcsodálkozunk az eredményeitől! Mindent ki lehet imádkozni, és mindenkit be lehet imádkozni. A rózsafüzér imádság útján Krisztus egész szeretetét megtaláljuk. Erőt kapunk, hogy Isten akaratát tökéletesen teljesíteni tudjuk; hogy embertársaink szolgálatára legyünk.

Október lenyűgözően szép, mert nap mint nap milliók szívéből, az ajkakon át száll a köszöntés Máriához: Üdvözlégy… és száll a kérés: Asszonyunk Szűz Mária… Senki a világon nem tudja úgy köszönteni és kérni Máriát, mint mi, magyarok. Sajátos jogon, sajátos történelmi háttérrel-tapasztalattal, sajátos lelkülettel.

És mindig van annyi imádkozó magyar: „üdvözlégymáriás”-, „asszonyunkszűzmáriás” magyar, amennyi elégségesnek tűnik annak biztosítására, hogy a nemzetnek-, a hazának jövője legyen a Szent Korona jogarának kiterjedésében.

Asszonyunk, Szűz Mária! Sajátos jogon, sajátos történelmi háttérrel-tapasztalattal, sajátos lelkülettel. S ebben a „sajátos”- ban benne van Szent István királyunk többször megismételt önfelajánlása, végül a Szent Korona és ezzel az ország Szűz Mária tulajdonába való átadása. Nemcsak az ország, hanem az ország népe is! Magyar vagyok, Mária tulajdona vagyok, hazám Mária országa. Mindszenty bíboros úr hívta fel a figyelmet: „Csodálatos fonala a magyar történelemnek a Mária-tisztelet.

Ahogy a Duna kiemelkedik vízhálózatunkból, úgy emelkedik ki szélességével a Mária-tisztelet a történelmünket átjáró sok egyéb szellemi, lelki folyamból."

A jelenre pedig: „Most kell nekünk módot adnunk a Nagyasszonynak hívő magatartásunkkal, kitartó és egyetemes esengésünkkel arra, hogy megmutathassa: pártfogása segíthet, és édesanyánk ma is." Hívő magatartásunkkal: Krisztust megvallva és hirdetve az élet minden területén! A hazafiasság igazi talaja csakis a komolyan megélt keresztény hit lehet.

Szent István, első királyunk rendelésének kikristályosodása, hogy Szűzanyánkat Nagyasszonyunknak és Patrónánknak tudjuk. Élete művének betetőzéseként a Nagyasszonynak ajánlja föl fiatal, még csak alig alakuló keresztény országát.

A mai magyar embernek, ez az esemény már szinte semmit nem mond. A valamikori fiatal katolikusoknak mint kedves nemzeti emlék, mint jámbor legenda ott él ugyan még valahol a lelke mélyén, de a szentistváni tett jelképi tartalma és eszmei jelentősége kiveszett legtöbbnek szívéből. Az iskolák semlegessége nem csak az élő hitet és erkölcsöt, hanem a nemzeti érzést is legfőbb ellenségének tekinti.

Szent Ágoston mondta egy alkalommal: magasabb eszmei célok nélkül az államok nem egyebek rablóbandáknál. Az ilyen államokban nem a pénz hiányzik, nem is az eszközök, vagy éppen az élelmiszer, sokkal inkább az emberiesség, a becsület, a tisztakezűség, az önzetlenség. Nem beszélve az őszinteségről és igazságérzetről. A családi élet is üzletté és számítássá válik, az önzés és kiélés helyévé. S mihelyt az önzés úgy kívánja, aggálytalanul szét lehet dönteni, még ha belepusztul is a gyermek, a másik fél, s a nemzet maga.

Ha ma körülnézünk szép hazánkban, van-e torkot fojtogatóbb és szívet szorongatóbb jelenség, mint a testi-lelki, anyagi és szellemi környezetszennyezés? A gyűlölködés, megosztottság, szeretetlenség!

Vajon meg tudunk-e állni ezen a sátáni csúszdán, amelyen Mécs László szavai szerint „az Ember: sárkánymagból sarjadt fattya véres rögnek elfeledte, hogy az arca régen Krisztus arca volt." És ki hallja meg ma a számonkérő lelkiismeret szavát Sík Sándor szavaival: „Embernyi ember vagytok-e? Embernyomokat hagytok-e?" Olyan vészes eltájolódásban élünk már, hogy ma félelmetesebben dörömböl a még érző szív ajtaján ugyancsak Mécs László szava: „Ha a mérték tönkrement, senki-semmi meg nem ment"!

A mérték: Jézus Krisztus, aki „fogantatott Szentlélektől, született Szűz Máriától". És a gyilkos testi-lelki szennyeződés nem szüntethető meg más eszközökkel, csak, amit az imádkozó magyarok tesznek, új életet és új lelket, tiszta vizet és tiszta levegőt árasztó erkölcsi vállalásaikban.

Napjainkban fénylő jelként ragyog Magyarok Nagyasszonyának alakja. Az a tény, hogy vagyunk egypáran, akik hiszünk abban, amit első királyunk ránk hagyományozott: hogy az Istenember édesanyjának keze állandóan rajtunk pihen; és nekünk többre kell törekednünk, mint a megélhetés bármi úton való biztosítása, az érdekek és ösztönök és hangulatok által való ide-oda hányattatására, a nemzet konzumidiótává süllyesztésére.

Mindszenty bíboros úrral együtt valljuk: „A mi eszményünk egy olyan Magyarország megteremtése, amelynek alapja a valláserkölcs, támasza a nemzeti érzés, ifjai és leányai pedig hívők és magyarok." Ezért ma Magyarországon gyakorló katolikusnak lenni a legnagyobb hazafias, nemzetmentő tett.

A Magyarok Nagyasszonya útitársunk életünk ösvényein. Kérjük, vezessen minket, nehogy az elképedő siránkozás túláradjon ajkunkon, nehogy a csüggedés legyőzze a cselekvést, befagyassza a lelkesedést, a múlt súlya megakadályozza, hogy hitelt adjunk a jövőnek! De bátrak legyünk hinni, és megvallani hitünket; cselekedni a hit erejében, élve a szeretet életét, mely Isten országát bontja ki közöttünk!

A Boldogságos Szűz Mária, Nagyasszonyunk és Patrónánk oltalma alatt áldott legyen Magyarország, békében, örömben és jólétben; mi pedig élő hittel hűségesen, elköteleződve, áldva magasztaljuk az élő Istent, köszönetet mondva Égi Édesanyánknak!

Schall Tamás atya

A Szent Kinga Körben is a legnagyobb kincs az Istenre fókuszáló, közösséget megélő ember

„Férje halála után Szent Kinga az ószandeci kolostor apátnője lett. A kolostort a tatárok földúlták, és Kingának 63 évesen az újjáépítés munkáját kellett irányítania" – olvashatjuk életrajzában.

A Szent Kinga Kör tagjaiként, névadónkhoz híven, a szenior korba lépve is, egyházi közösségünkkel, közösségünkért aktívan együttműködve találkozunk kéthetente.

A Kör életébe, lelkiségébe és terveibe jelentős változást hozott az a szándék, hogy a jelenkori kultúra, társadalom, személyes kapcsolatok állandó kritikája és személyes frusztráció helyett továbblépjünk egy cselekvő életmód irányába.

Néhány éve Rod Dreher „Szent Benedek válaszútján” c. műve mentén feltártuk, hogy mi az, ami minket leginkább elkeserít, félelemmel tölt el. Az ijesztő tendenciák azóta csak erősödtek. Korának fenyegető káoszára jó példaként állt előttünk Szent Benedek válasza.

Négy témában mi is elhatározást tettünk, és ezekre rendszeresen visszatértünk:
ima: engedjük be Istent az életünkbe,
munka: Istennek szentelve végezzük,
közösség: odaadóan, ne program fogyasztói lelkületel kapcsolódjunk egymáshoz,
olvasás: elmélyülten, igényes szövegeket vegyünk kézbe.

Azt is megnéztük, mit tettek eleink ezeken a területeken, milyen tapasztalatunk van, amit megélni és továbbadni érdemes. Ezekre fókuszálva tudott csoportunkból egyre inkább közösség alakulni. Az ima szerves része összejöveteleinknek, még nyilvános helyen is. Az evangéliummal való imát különösen is gyakoroljuk, ez segít egymás hitének erősítésében is.

Őseink hozzáállása a munkához, annak méltósága segít ellenáramban maradni a fogyasztói társadalomban.

Olvasásélményeinket megosztjuk, buzdítjuk egymást arra, hogy ne engedjünk a digitális huzalozás csábításának. Egyéb kulturális programjaink kiválasztásában is ezeket a szempontokat tartjuk fontosnak. Legutóbb Molnár C. Pálnak, templomunk oltárképe alkotójának Assisi Szent Ferenc témájú műveiről hallottunk-láttunk tárlatvezetést a Ráth Lépcső Galériában.

A közösséghez való tartozás elementáris igénye tagjainknak. Ennek építését szolgálja, hogy együtt tervezzük meg féléves menetrendünket. Ki-ki hozzáadja érdeklődését, tapasztalatát, talentumát, aktivitását. Önállóság és összetartozás segíti, hogy empátiával tudjunk egymás felé fordulni, egymást testben és lélekben erősíteni.

A közösség építésében az egymásra figyelést, párbeszédet szeretnénk gyakorolni az összejövetelek közötti időben is, találkozásokkal, élőben vagy akár telefonon. Ehhez a Szt. Kinga kör alkalmán a szeptemberi indulás óta minden alkalommal kihúzzuk valakinek a nevét és a következő találkozásig személyes kapcsolatba lépünk vele.

Bár vannak határaink, zárt összejöveteleink, de tartunk az egész egyházközségnek is nyílt alkalmakat. A közös keresztútjárás a templomban és az Öröm útja-járás a rózsakertben ebben az évben a nagyobb közösség felé nyitást mutatták már, nagy örömünkre.

Az egyházközségen belül az adventi időben a közösségek közötti találkozásra azt tervezzük, hogy feleleventjük és megéljük együtt a „Szállást keres a Szentcsalád” rítusát.

Zöldyné Szita Erzsébet

A háromféle lelkületű szolgálat

Karitász küldetésünk az emberek üdvösségének szolgálatára irányul, elsősorban tehát lelki javakat szeretnénk közvetíteni, átadni. Örök kincsek ezek, melyeket *„a moly nem rágja meg, a rozsda nem marja”* (vö. Mt 6,20). Ehhez a természetfeletti küldetéshez természetes eszközöket is latba vetünk, úgy mint pl. a tárgyi adományok, vagy a találékony segítő tevékenység.

Bizonyára sokan tapasztaltuk azt is, hogy szegényeink, gondozottjaink, akik nem tartoznak szorosan az egyházhoz, nem vallásosak, de a hozzánk való kötődéssel mégiscsak kapcsolatba kerülnek Krisztussal, éppen rajtunk keresztül. Úgy gondolják, hogyha minket ismernek, ha velünk jóban vannak, akkor ezzel biztosítják Istennel való jó kapcsolatukat is, vagy legalábbis közelebb kerülnek Hozzá. Ez igen nagy felelősség számunkra, ezért fontos kiemelni, hogy nem az a lényeg, hogy minket ismerjenek, hanem az, hogy az Urat, a Világmindenség Királyát ismerjék meg, szeressék meg Őt, hogy azután Ő is megismerje őket az utolsó órában. Alázattal végezzük tehát munkánkat és bízzunk abban, hogy Istennek minden lehetséges, Ő a szívek vizsgálója, Ő tudja, hogy kiben mi lakozik, Szentlelke pedig a szívek vezére.

Éppen ezért ne is ítélkezzünk, hanem csak bízzunk és szeressünk! *„Mert sokan lesznek az elsőkből utolsók és az utolsókból elsők.”(Lk 13,29).*

Minket, karitászosokat is érnek bőven kísértések munkánk, életünk során, akik Krisztus Királynak szolgálunk. Szent Brigitta, Európa társvédőszentjének (XIV. sz.) magánkinyilatkoztatásban az Úr háromféle lelkületű szolgálótípust mutatott be.

Mindegyik hiszi, hogy Krisztus az Isten, a mindenható, de az egyik szándéka, hogy a szolgálattal földi dolgokat, kincseket nyerjen: gazdagságot, hatalmat, hírnevet. Az Úr, a kívánságuknak megfelelően részesíti is őket ebben, de a mennyei dicsőség rovására, mert az ilyen ember el is veszíti az égi jutalmat.

A másik szolgálótípus azt gondolja, hogy Krisztus Király a szigorú bíró. Az ilyen emberek a büntetéstől való félelemmel szolgálnak, nem a mennyei dicsőség és nem az Úr iránti szeretet hajtja őket. Őket a helytelen Úrfélelem motiválja és nem az önzetlen, bizalommal teli szeretet, ők azok, akiknek a bűnbánatuk nem tud tökéletes lenni, mert nem szabadok, a büntetéstől félnek, ezért csak félszívvel szolgálnak.

A harmadik típusú szolgáló tudja, hogy az Úr Igaz Isten, igazságos és irgalmas. Nem a büntetés elkerülése végett, hanem az Isten iránti önzetlen szeretetből fakadóan szolgálnak, ez motiválja őket. Ők azok, akiknek akarata megegyezik az Úr akaratával, ezért meghallgatásra találnak.

Tegyük fel az egyházi év végén, Krisztus Király főünnepének közeledtével a kérdést magunknak: melyik szolgálók vagyunk mi? Melyikhez hasonlítunk

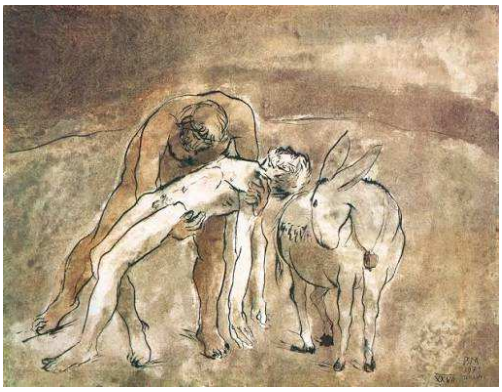

leginkább? Melyik típusból mennyi van bennünk? Félünk-e vagy bátrak, szabadok vagyunk legbelül?

Az Úr irgalmas szeretettel és igazsággal fordul felénk, mert Ő maga az Igazság és az Irgalom. Akik nem szeretik Őt, azokkal igazságos, akik szeretik Őt, azokkal irgalmas. Ezért a legnagyobb tulajdonsága Istennek az Ő irgalmassága, ahogy Szent Fausztina nővér tanította.

Szeressük tehát tiszta szívvel az Urat, a Világmindenség királyát, bátran haladjunk előre Vele! Így vágjunk bele a közelgő ádventi, karácsonyi karitászmunkánkba otthon, a családunkban, az egyházközségünkben, a szegényeink, rászorulóink körében! Önzetlen és szabad lelkülettel, alázatosan, szelíden, de bátran és határozattan végezve a munkánkat, tanúságtevői leszünk az Igaz Szeretetnek, Aki legyőzte a világot és üdvözíti a benne bízókat. *„Krisztus Király, üdvözíts minket!*
”

Csorba Gábor
állandó diakónus

A régi, mint új

XIV. Leó pápa semmi újat nem mondott Franciaországban, mert pontosan tudta, hogy ez ma a forradalmian új: a kétezer éves katolikus egyház nagy, terebélyes fájának értékei, mély gyökerei és az ágvégeken éledő megannyi fiatal hajtással. Nem szétszórt, mindig protestáló magoncok, új és új ideológiák növekedési kísérleteire való reakciókkal fárasztotta hallgatóit. Jó ütemérzékkel érkezett Franciaországba.

Arra senki sem számított, hogy az Igazság – az Evangélium – bátor kimondása maga alá temeti a hamis szabadság hazug világát. egyetlen pillanat alatt. Ugyanis kinyílt a repülőgép ajtaja, és XIV. Leó már öltözetével üzent. Főpapként, nem fehér ruhás civilként érkezett. A liturgián is használt karingben, felette a vértanúság színét, a bíbort hordozó mocétummal, és mellén Krisztus keresztjével vonult a díszsorfal előtt. Megjelenésével nem egy miniállam vezetője, hanem egy két lábbal a földön járó egyházfő, Szent Péter utódja tette tiszteletét az európai kereszténység egyik bölcsőjében.

Mik lehetnek a magyar közélet számára is fontos üzenetei? „A franciaországi katolikus egyház nagyon bölcsen kezd átalakulni egy »ellentársadalommá«, narratívájában visszautasítja a feminista- és lmbtq lobbi által előírt dogmát...” – olvashatjuk Eric Zemmour, „A misét még nem mondták el” című, nemrég magyarul is megjelent esszéjében. A katolikus filozófus, író, mintha előtanulmányt írt volna a látogatáshoz: „A kereszténységért vívott csata Európában nem lehet csak a hit csatája. Meg kell védeni a kereszténység hagyatékát Európában, ezeket az építészeti, művészeti, kulturális, jogi, politikai formákat, amelyeket meg kell őriznünk vagy helyre kell állítanunk.” Nos, XIV. Leó pápa látogatása erről (is) szólt. A Notre Dame Bazilikában ismét finom tanújelét adta a hagyományaiban gyökerező és élő egyháza melletti kiállásának. Nem valamiféle divatos imamódokkal, modern zenei betétekkel zajlott az esemény.

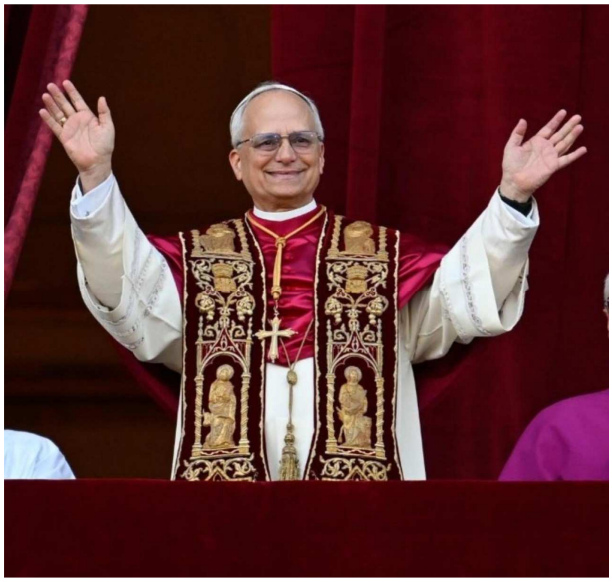

Miután néhány percre az Eucharisztia előtt adorált, vecsernyepalástban, főpapi jelvényekkel vezette az egyház hivatalos imádságát, a zsolozsmát. Az esti imaóra keretében tartotta meg tanítását. Többek közt ezt mondta, utalva a francia egyház újjászületésére is: „Ez a székesegyház azért született újjá, hogy vele együtt ti is újjászülessetek, új lendülettel törekedve az életszentségre és végezve a mindennapi küldetést. Legyetek népetek körében az egyház isteni anyaságának világos jelei: az egyház Isten szeretetéről tanúságot téve újra egységbe gyűjti és gyógyítja az emberi családot."

Két évvel ezelőtt a párizsi olimpiai megnyitó ünnepség sokakat mélységesen felháborító, olykor blaszfémikus performansza után Franciaország a Stade de France-ban egy teljesen más arcát mutatta. Nyolcvanezer, tekintetét égre emelő fiatal átlényegülten, nagy hittel volt együtt egy megrendült ágostonos szerzetessel, aki nem szégyellte könnyeit. Elérzékenyülten állt egy gyönyörű, francia szenteket bemutató, mély tanúságtételekkel lezajlott este végén az ősi ének, a Salve Regina éneklése alatt. A himnusz választása ismét üzenet volt úgy a szupermodernisták, mint a hagyományt túlhajtók felé. Van egység. A fiatalok zengték ezt, a még egyházszakadás előtt keletkezett éneket, ahogy zengik a X. Piusz közösség épp renitens konzervatívjai is templomaikban. A pápa minden liturgikus cselekményében megmutatta, nem csupán a tridenti latin misét lehet kellő mélységgel, odaadással és méltósággal ünnepelni: „Ma különösen is szembesülünk azzal, hogy korunkból mintha hiányozna a teljesség, a mélység és hiányoznának az ígéretek. Az ének, a szó és a liturgikus mozdulat nemes egyszerűsége sokak számára rést nyithat a világosságra, a béke oázisát kínálhatja egy állandó kapcsolódásban élő és zajos társadalomban." – üzente minden, a katolikus egyház liturgiáját a modernség és a kor kihívásainak való beteges megfelelési kényszerrel tevékenykedőknek. Vissza a forráshoz!

A pápa látogatásának több beszédében utalt a katolikusok közéleti kiállásának fontosságára. Nem fogadta el a Becsületrendet, nem kívánt nobilitásokkal díszvacsorázni, a lehető legtöbb időt szerette volna híveinek szánni. „A helyes laicitás tehát nem abban áll, hogy a vallást kizárjuk a közélet vagy az oktatás területéről, hanem abban, hogy azon munkálkodunk, hogy az állam és a vallási intézmények párbeszédet folytassanak egymással, és egyesítsék erőiket a közjó szolgálatában, hogy a világnak élete legyen." – tanította. Párizsi miséje előtt a Chapms-Elysées-n – mintegy szimbólikusan a fogyasztói társadalom lerolózott boltjai előtt – hívők ezrei gyóntak, papok százai álltak szó szerint helyt. Eric Zemmour pedig készítheti új esszéjét, ugyanis „A misét elmondták!" az a'la carte keresztények legnagyobb bánatára. Közel nyolcszázezren voltak rajta.

Franciaország él. A francia katolikusok élnek. Európa él és élni akar. Laus et grtaia, köszönet és hála egy oroszlánnak. Habemus papam: Leo XIV.

Kiss Antal diakónus
Katolikus Tábori Lelkészség

Kövek, fórumok, szamarak

Gyerekkoromban szinte az első istenbizonyíték volt számomra a Szentírásban szereplő érdekes epizód Jézus jeruzsálemi bevonulása előtt: „Elküldött két tanítványt a szemközti faluba, mondván: „találtok ott egy megkötött szamarat. Oldjátok el, és hozzátok ide." (Lk 19, 29-30.) A tanítványok megtalálták a szamarat. Ki tud ilyen apró dolgot egy nappal előre pontosan megmondani? – kérdeztem magamtól. Az a Jézus tehát biztosan Isten – vontam le gyerekfejjel a következtetést. Azóta már sok-sok tényező igazolja számomra Jézus isteni mivoltát. (Legtöbbet jelentenek azok a prófétai jövendölések, amelyek a gyermek Jézuson, majd a szenvedő Názáretin beteljesedtek.)

Érdekes kérdés lehet az is, miért szamárcsikót választott Jézus, hogy az vigye őt be a városba. Már sejtem a választ: mert üdvözítő tervében ott rejtőzködik szinte érthetetlen szándéka: *viteti magát. (*Mindig – kivéve a három évet, amikor Ő maga ment el igen sok helyre.) Csecsemő, majd kisgyermek korában vitték a szülei. Amikor meghalt, emberek vitték be a sírba. Ránk bízza magát az oltáriszentségben. Nekünk kell Őt vinnünk, odaadnunk…

Nagyon nagy felelősség ez. Ha mi nem visszük Őt, nem beszélünk róla, nem jelenítjük meg a szentmisében, nem adjuk oda Szent Testét – más nem teszi ezt meg. Újabb kérdés: miért vonult be Jeruzsálembe hatalmas örömrivalgás közepett? *Mert nagyon szereti az embert:* a gyenge, kísértéseket szenvedő embert, aki szeretetre, igazságra, szabad így mondani: „az Istenre született".

Jézus „fórumokat" teremt arra, hogy ezt nyilvánvalóvá tegye. Nem igaz, hogy az ember teljesen romlott! Minden időben vannak, akik azon fáradoznak, hogy manipulálják az embert, hogy elvegyék személyiségét, géppé, eszközzé, rabszolgává alacsonyítsák. Jézus ünnepet rendez, ahol önmaga valójában mosolyogva megjelenik. Ott az ember újra ember lesz. Nem kell félnie, hogy becsapják.

Jézus nem kérdezte az aggódó kafarnaumi századostól szemrehányóan: „Miért nem vigyáztál rá?" Azt mondta: *„Megyek és meggyógyítom"*. Ezt a szerető szívű Jézust kell elvinnünk, megjelenítenünk sok-sok fórumon: a családban, munkahelyünkön, templomban, hittanórákon, és a médiumokban. Fel kell szabadítanunk az ember lelkében a beléoltott, ősi, isteni szépet. Hadd merjen örülni, merjen remélni, merjen önmaga lenni, merjen hinni, Istent imádni és dicsérni!

Egyre nagyobb lett a tömeg ott, a jeruzsálemi utcán. Lelkesedésük azt mutatta, hogy a világnak Krisztus kell. Azonban ott, és akkor is, mint azóta is, annyi nemes törekvést, gorombán kudarcra akarnak ítélni. Az történt, hogy az egyik útkereszteződésnél néhány ember előlépett, megállították a szamarat, majd ezt ordították Jézus felé: „Hallgattasd el őket! – Olyanok lehettek ezek a hőbörgők, mint a „feszítsd meg!"-et kiáltók, a hittan- és erkölcstanoktatást teljesen megszűntetni akarók, a krisztusi eszméket a társadalom életéből és Európa emlékezetéből kitörölni szándékozók.

Jézus nyugodtan válaszolt nekik: Ha ők nem szólhatnak, akkor a kövek fognak kiabálni Istenről, igazságról, az örök életről, a szeretet végső győzelméről. Micsoda prófécia volt ez! Megéltük a szervezett istentelenséget. A leggorombább eszközökkel vélték elhallgattatni Jézust!

Tizennyolc éves koromban, érettségi előtt a frontra kerültem, majd a Dnyeperen túlra vittek az oroszok egy szénbányába. Mi, lelkes fiúk Jézus fórumait, a „köveket" úgy teremtettük meg, hogy a bányában, a felszíni munkán kis feszületet hordtunk cérnaszálon a nyakunkban. Kisgyerekek szaladtak oda, a nagy és istentelen Szovjetunió közepén, és csókolgatták keresztjeinket, könnyezve mondogatván: „Krisztosz, Krisztosz!..." Orosz katonák tettek hitvallást. Úgy, csendesen.

Bizony, nagyon kellenek a „megszólaló kövek", a Jézust bátran megjelenítő fórumok, emberek, papok! És kellenek a „szamarak", akik alázatos egyszerűséggel elviszik Őt. Kellenek lelkes tömegek, kellenek gyerekek, akik tiszta szívükkel lelkesen közvetítik e számító, hazug, bűnös világban azt, ami tiszta, ártatlan és szent. És Őt, aki nagyon szereti az embereket.

Lajos atya

Idézetek XIV. Leó pápa franciaországi beszédeiből

„Ne veszítsük el emberségünket a mindennapi életünket elárasztó és befolyásoló „gépek paradicsomának" közepette. Sürgető feladat elménk nevelése az etikai megkülönböztetésre, amely képes felismerni azt, ami erkölcsileg jó. Ezzel kapcsolatban szeretném felidézni, hogy „egy valóban szabad társadalom nem kényszeríti ki az uniformizálást, hanem védi a lelkiismeretek sokféleségét, megakadályozza az autoriter tendenciákat és előmozdítja az etikai párbeszédet, amely gazdagítja a társadalmi szövetet."

*

„Ma különösen is szembesülünk azzal, hogy korunkból mintha hiányozna a teljesség, a mélység és hiányoznának az ígéretek. Az ének, a szó és a liturgikus mozdulat nemes egyszerűsége sokak számára rést nyithat a világosságra, a béke oázisát kínálhatja egy állandó kapcsolódásban élő és zajos társadalomban. Titeket, akik naponta ünneplitek az eucharisztiát, arra kérlek, gondoskodjatok arról, hogy a liturgikus szertartásokat mindig méltó és illő módon ünnepeljétek, ott is, ahol kisebb közösségek gyűlnek össze."

*

„Ahh□z, h□gy jól válasszat□k, tartsát□k szem előtt ezt a szemp□nt□t: a jó életet ad, s□sem veszi el az életet; a jó gondoskodik, nem magának szerez. A jó nem valamiféle szép eszme, hanem a szeretet ragyogó arca: maga Isten!

Ezért mindnyájatokat – püspököket, papokat, diakónusokat és megszentelt személyeket – arra buzdítalak, hogy ápoljátok magatokban a liturgia iránti őszinte szeretetet."

„A bábeli torony az uralom révén kikényszerített egységet jeleníti meg (vö. Ter 11,4). Ez az építmény ugyanakkor azt is feltárja, hogy minél inkább elnyom a hatalom, annál inkább meggyengül, és megmutatja embertelen arcát. (...) Bábel tornya összeomlik, kettős negatív következménnyel. Ahogyan az általa kikényszerített egység erőltetett volt, úgy az összeomlását követő sokféleség is konfliktusokkal terhes. Ma Bábel kísértése újra megjelenik a testvériség nélkül megvalósítani kívánt globalizációban, a mohó pénzügyi gyarmatosításban, az ideológiák másokra erőltetésében, mindazokban a „kapcsolatok nélküli érintkezésekben, amelyek az emberi életet kereskedelemmé fokozzák le."

*

„Ahhoz tehát, hogy megízleljük Isten közelségét és az emberi testvériséget, el kell utasítanunk azt a mohóságot, amely felemészti kapcsolatainkat anélkül, hogy adna, és dolgokkal halmoz el bennünket anélkül, hogy táplálna. Ezek a rossz erők nemcsak erőszakos formában jelentkeznek, hanem olykor megtévesztő külsőt is öltenek, mert éppen azt ígérik, amit elvesznek tőlünk: a boldogságot."

*

„Szent Bakhita arra kötelez bennünket, hogy vegyük észre azokat, akiket nem vesznek észre, szabadítsuk fel azokat, akiket ma a gazdaság és a kultúra rabszolgaságba taszít, és tartsuk tiszteletben minden testvérünk végtelen méltóságát, akikben maga Jézus kopogtat ajtónkon. Kedves barátaim, „a valóság az, hogy a keresztények számára a szegények nem szociológiai kategóriát jelentenek, hanem magát Krisztus testét."

*

„A fiataloknak azt mondom: legyen bátorságotok felelősen megélni a béke építésének küldetését szívetekben, kapcsolataitokban, családotokban, az iskolában és az egyetemen, városaitok, országaitok és egész Európa életében!
Ne engedjetek az erőszak és az elnyomás logikájának! Szeressétek az életet minden pillanatában, és ne féljetek a jövőtől!"

*

„Ne féljetek családot alapítani, gyermekeket vállalni, és védelmezni minden ember méltóságát az anyaméhben való élet első pillanatától egészen az utolsó lélegzetig! Ne féljetek fáradhatatlanul munkálkodni közösségeitek javáért, akár politikai szerepvállalással is! Legyetek közösségépítők!"

*

„Korunk hatalmas kihívásai tekintetében arra buzdítalak benneteket, kedves testvéreim, hogy bátorságról, merészségről és missziós kreativitásról tegyetek tanúságot. Ne engedjétek, hogy elbátortalanítsanak benneteket azok a hibák, következetlenségek, sőt bukások, amelyek nyomot hagytak ennek az úton járó népnek a történetén."

*

„A katolikus oktatás azonban semmiképpen sem mondhat le saját nevelési programjáról: ez egy Krisztus-központú program, mely az emberi személy teljes körű fejlődésére, minden – lelki, kulturális, értelmi, erkölcsi és társas – dimenziójának kibontakozására irányul. Ezért senki ne lepődjön meg azon, hogy minden katolikus intézményben lehetőséget kínálnak a Jézus Krisztussal való találkozásra és igéjének hallgatására. Még kevésbé szabad megtörténnie annak, hogy bármely tanulót saját osztályában kirekesztenek pusztán azért, mert hisz Jézusban."

*

„A családon belüli hitélet elmélyítése és meggyökereztetése kétségtelenül az egyik kulcsa annak, hogy megoldást találjunk számos olyan válságra, amelyen az Egyház és társadalmaink keresztülmennek. A családban tanuljuk meg ugyanis az együttélést, a másik ember tiszteletét, a különbözőség elfogadását, egymás támogatását, a nagylelkűséget, önmagunk önzetlen odaajándékozását és az áldozatkészséget."

*

„Nem véletlen, hogy a katonai kiadások növelésére irányuló ismételt felhívásokat és az ezekből fakadó döntéseket sok kormány a másik fél veszélyességével indokolja" (Üzenet a béke 59. világnapjára, 2026. január 1.). A béke előmozdítása tevékeny munkálkodást kíván. Ma fel kell tennünk magunknak a kérdést: valóban „kreatív erőfeszítéseket" teszünk-e a világbéke előmozdításáért, vagy csupán arra törekszünk, hogy „elállítsuk a háború vérzését", és jobban felkészüljünk azokra a háborúkra, amelyekről feltételezzük, hogy még előttünk állnak."

Schall Tamás
Életem tartozéka

Mint katona kezében a fegyver,
olyan enyémben a rózsafüzér,
mikor kezeim közt morzsolgatom,
a legnagyobb biztonsággal felér.

De már önmagában az a tudat,
hogy nálam van, zsebemben hordozom,
olyan nagy erővel tölt el engem,
emberi szóval ki sem mondhatom.

A titkok, melyeket imádkozom,
Megváltónk életének titkai,
ezeket szemlélve, kimondani,
hűséges követésére segít.

Mindebben Mesternőnk Szűz Mária,
Kinek életét e titkok szőtték,
Példaképünk Ő, hogyan kell hinnünk,
aki anyai oltalmával véd.

Ha a Szentolvasót imádkozzuk,
amit Szeplőtlen' Szíve tőlünk kér,
megvalósul földünkön a béke,
a bűn senki közelébe nem ér.

Életünk része lesz a szent öröm,
az Isten emberré lett érettünk,
Lélektől' fogant, Szűztől született,
hogy Szent Karácsonyt ünnepelhessünk.

Köztünk léte világosság nekünk,
szeretni és élni tanít minket,
kincset ad, mit el nem veszíthetünk,
táplálék, mindennapi kenyerünk.

De a fájdalom sem hiányozhat,
nem leszünk különbek, mint Mesterünk,
ha Ő értünk kínhalált szenvedett,
nekünk sem lehet más az életünk.

Szenvedés-, halál húsvétba hajlik,
Vele szenvedve-, halva, élhetünk,
a feltámadásunk dicsőséges,
mint a Szent Szűz, mennyekbe vétetünk.

Testvérem, Krisztus katonája vagy?
Legyen fegyvered a rózsafüzér!
Hatásos, mert ki ezt imádkozza,
az életében minden jót elér!

XIV. Leó pápa Magnifica humanitas kezdetű enciklikája
Az emberi személy védelméről a mesterséges intelligencia korában
részletek

92. Laudato Si' enciklikájában Ferenc pápa elítélte a technokrata paradigma növekvő dominanciáját a globalizált világban, vagyis azon tendencia ellen szólt, hogy a hatékonyság, az ellenőrzés és a profit logikájának engedjük át a személyes, társadalmi és gazdasági döntéseket. Ugyanis ekkor az történik, hogy a technológia nem marad egyszerűen eszköz, hanem mércévé válik, amely alapján mindent megítélnek, elkezdi diktálni, hogy mi számít és mit lehet kiselejtezni, és így a teremtést a kizsákmányolás tárgyává és az emberi lényeket puszta fogaskerekekké fokozza le a minél nagyobb teljesítmény elérésének érdekében.

93. Ez a paradigma az elmúlt években gyorsan elterjedt, részben a mesterséges intelligencia, a kognitív tudomány, a nanotechnológia, a robotika és a biotechnológia terjeszkedése által. Önmagukban ezek az innovációk nagyban szolgálhatják az emberi fejlődést és közös otthonunk gondozását, de éppen a hatalmuk miatt siettethetik a technokrata paradigma kiterjesztését, és ezért helyes alkalmazásukhoz új spirituális, etikai és politikai keretre van szükség. A nagyobb hatalom nem feltétlenül jelent valami jobbat. Ebben a tekintetben Romano Guardini szavai továbbra is relevánsak: „A kortárs embert nem képezték ki arra, hogy jól használja a hatalmat."

94. Az emberiség saját hatalma áldozatává válásának veszélyét már VI. Szent Pál is felismerte, aki arra figyelmeztetett, hogy „a legkülönlegesebb tudományos fejlődés, a legmegdöbbentőbb technikai bravúrok és a legcsodálatosabb gazdasági növekedés, hacsak nem kíséri hiteles erkölcsi és társadalmi fejlődés, hosszú távon az ember ellen fog fordulni".

Plébániánk hírei

Szentmisék

hétfő-kedd-szerda-csütörtök-péntek-szombat 17.00
vasárnap 10.00 és18.00 (angol nyelvű)

Folyamatos szentségimádást tartunk a templomban
9.00 és 22.00 óra között.

PLÉBÁNIÁNK RENDSZERES PROGRAMJAI
szeptembertől

Hétfő	18.00	Felnőtt katekézis
Kedd	17.00	Elváltak és Egyedül Maradtak szentmiséje (havonta első kedden) és találkozója a Szent Kinga teremben
Szerda	15.45	Karitász hittan (a konkrét dátumok szórólapokon)
Péntek	15.00	Engesztelő imaóra a hazáért
	16.00	Rózsafüzér
	16.30	Vesperás
	18.00	Szent József Férfikör (minden második héten)

Októberben hétköznapokon a szentmise előtt, 16.30-tól a rózsafüzért imádkozzuk.

Gyóntatás: vasárnap 9.00-9.50

Lelki tanácsadás egyeztetés szerint
bitter.belvarosiplebania@gmail.com
30 591 2601

PESTI FŐTEMPLOM

Spirituális közösségi lap

XIII. évf. 71. szám

A Belvárosi Nagyboldogasszony Főplébánia lapja

Kiadja:
a
Belvárosi Főplébánia

Felelős kiadó:
Dr. Osztie Zoltán

Szerkesztő:
Bitter Lajos

Munkatársak:

Csorba Gábor
Dr. Kerényi Lajos
Kiss Antal
Schall Tamás
Zöldyné Szita Erzsébet

Korrektúra:
Faga-Nagy Mária

Szerkesztőség:

Budapest 1056 Március 15. tér 2.
bitter.belvarosiplebania@gmail.com

Megjelenik:
12 oldalon

PESTI FŐTEMPLOM

SPIRITUÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

XIII. évfolyam 71. szám *2026. október*

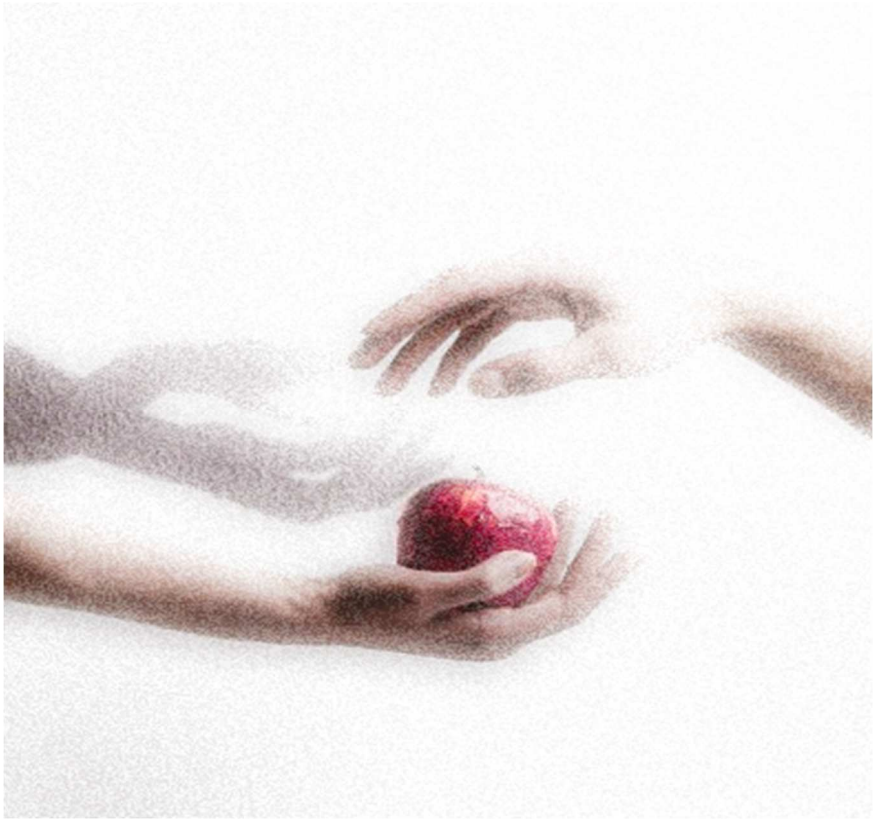

Tartalom

- Nagyszerű emberségünk
- Ki az ember?
- Októberi fénysugár
- A legnagyobb kincs
- Háromféle lelkület
- A régi mint új
- Kövek, fórumok, szamarak
- Leó pápa beszédei
- Életem tartozéka

BELVÁROSI NAGYBOLDOGASSZONY FŐPLÉBÁNIA

1056 Budapest, Március 15. tér 2. T: 318 3108 belvarosiplebania@gmail.com

Nagyszerű emberségünk

Örömünkre megjelent magyar fordításban is XIV. Leó pápánk új enciklikája, amely – beszédesen – a „Nagyszerű emberség” szavakkal kezdődik. Témája „az emberi személy védelme a mesterséges intelligencia korában”.

Már a cím is sokatmondó, melyben két állítás van. Egyrészt az emberi személy támadásoknak van kitéve, ezért védelemre szorul. Ezeknek tanúi és elszenvedő alanyai vagyunk. Fogantatásunk pillanatától az e világból való távozásunkig (halálunkig) folyamatos veszélyben élünk. Gondoljuk meg az állítás valóságát: napjainkra az ember számára legveszélyesebb hely az anyaméh. A világháborúk tömegmészárlásaihoz hasonló méretű gyilkolás folyik a magzatelhajtás révén. De nem kevésbé veszélyes és pusztító a gender ideológia és az LMBTQ program keresztülvitele például az oktatási intézményekben. Lássuk meg a gyerekek nemi identitásába történő bevezetésének problémáját. Ma többségében nem a szülők végzik el az ezzel kapcsolatos kötelességüket, hanem a kortárs csoportok, az internet irányítói, vagy éppenséggel magukra vannak hagyva a témában. Ismerjük a meddőség terjedését és az ezzel kapcsolatos megoldási kísérleteket, amelyek a legtöbb esetben emberellenesek. Tisztában vagyunk azzal, hogy az élet egyéb helyzeteiben sem kapja meg az ember a neki járó tiszteletet. Egyebek között szembe kell néznünk a háborúk közepette emberi méltóságukban megalázott, ellehetetlenült helyzetben élők sorsával (leginkább Kárpátalján). Végül tekintsük az öregkorban kiszolgáltatott helyzetben élőket. Sorolhatnánk tovább az élet válsághelyzeteiben élők segítségre szorultságát. Nem véletlenül hoztuk létre a „Jó, hogy vagy!” életvédők szövetségét, mely az emberi személy méltóságának képviseletét tűzte zászlajára, és egységbe vonja az ezen a területen dolgozó szervezeteket és személyeket. Kérem, nézzék meg a Szövetség internetes felületeit!

Az enciklika másik állítása szerint a mesterséges intelligencia kora itt van. Nem jövőbeli, hanem jelen valóság, az életünk mindennapjaiban meghatározó tényező. Használata nélkül – nem is lassan – mindennapjaink nehézzé válnak, segítségre szorulunk, majd lemaradunk. Lehetőséget kínál, ugyanakkor óriási veszélyeket rejt, egyelőre beláthatatlan következményekkel jár. Már az elnevezése is téves, hiszen a szóhasználatban „intelligens”, személyes tűnik. Nem az! A programozás szerint még érzelmeket is mutat, melyeket képes partnerként feltüntetni. Sok fiatal már ebben a kapcsolatban él. Nem személyes viszonyaiban, hanem a géppel kommunikál, következésképpen elszigetelődik, elmagányosodik. Fölvetődött már az is, hogy közreműködésével szentgyónást lehessen végezni. Abszurd ötlet, éppen a személyesség, így az emberi méltóság lábbal tiprása. Lelkiismeretvizsgálatot, bűnbánatot, megtérést, megújult Isten-kapcsolatot a gép nem tud végrehajtani, sem szolgálni. Iszonyúan megnöveli az életvitelünk már-már amúgy is elviselhetetlen tempóját. Ráadásul működtetése olyan energiaigényt támaszt, amit nem tudnak az egyes államok kielégíteni. Az Egyesült Királyság (Anglia) teljes, éves energiafogyasztására van szükség a fedezetéhez. Szempontként említik a szakértők, hogy a fejlesztés hihetetlen ütemben zajlik. Az egyes országok nem fognak leállni, vagy határt szabni, sem a kutatás, sem a fölhasználás terén, mert fölfogásuk szerint nem maradhatnak le a többi kutatásokban résztvevő országokkal szemben. Külön rendszere van Amerikának, Kínának, Európának…

Milyen világ alakul körülöttünk? Az Egyház küldetése, hogy védje, képviselje a személyességet, az emberi személy méltóságát, az imádságos Isten-kapcsolatot, az élet értelmének evidenciáját, a kutatás és eredményei fölhasználásának határait az ember javára, az elszemélytelenedés ellen küzdjön, a közösségeket építse és működtesse, a személyes jelenlét alkalmait teremtse meg és – amint a Szentatya részletesen kifejti – „a szeretet civilizációját építse”.

A Szentatya üzenetének leginkább reményt keltő üzenete, hogy a Teremtő Isten, mennyei Atyánk nagyszerű hivatásra hívta életbe az embert. Méltóságra emelte, amikor képére és hasonlatosságára alkotta meg. Ne adjuk föl az Isten alkotta rendet, ne tagadjuk meg küldetésünket, ne alázzuk meg önmagunkat, hanem – Jézus mintájára – hordozzuk és bontakoztassuk ki „nagyszerű emberségünket”!

Kérem, hogy olvassuk el az enciklikát, hogy tájékozottak legyünk korunk kihívásai terén és követni tudjuk azokat a folyamatokat, amelyek meghatározzák egyéni és közösségi életünket, valamint kijelölik küldetésünk területeit. A dokumentum megvásárolható a Szent István Társulat kiadásában.

Dr. Osztie Zoltán plébános

Az emberi létezés egyetlen dimenziójának abszolút szintre emelése veszélyes. Kaotikus állapotokat nem csak a hiány, a szűkösség okoz, de az ellenőrizetlen növekedés is az elszegényedés forrása lehet. Így az intelligencia (értelem), amikor abszolúttá válik, rátelepszik és elnyomja az élet más alapvető dimenzióit, például a szeretetet, az érzelmet, az akaratot, az elkötelezettséget az odaadást, vagyis az emberi kapcsolatokat. (Magnifica humanitas 113.)

Ki az ember?

Amikor az ember szembesül különböző testi, lelki panaszaival, aggodalmaival, bajaival, szorongásaival – és kinek az életében ne lennének ilyenek –, melyek „jól-létét” akadályozzák, természetesen szeretne megszabadulni ezektől, és orvoshoz, esetleg pszichológushoz fordul. A panaszok hátterében gyakran lelki folyamatok húzódnak meg, például aktuális élethelyzet, gyermekkori traumák, amelyek a tudat alatt működve fejtik ki hatásukat. Amennyiben ezek tudatossá válnak, akkor maga az a tény, hogy a probléma oka napvilágra kerül, adott esetben jelentheti annak orvoslását, de fordítottja is lehetséges, és valamilyen kövonalazatlan, homályos üresség, aggodalomérzés válik dominánssá. Ez azt jelentheti, hogy válaszadásra vagyunk hivatottak a kérdésben: mi az élet értelme? Ugyanis erre még nincs igazi válaszunk. Ebben az esetben nem a mi okból –, hanem a „mi célból aggódunk?” kérdést kell feltenni. Mi a fő célunk? Ezt a kérdést teszi fel az egyik pszichológiai módszer, amelyik ahhoz az adottságunkhoz próbál irányítani, amely minden emberben megvan, mindig ép, és arra szólít bennünket, hogy szabadon, a célt szem előtt tartva vegyünk részt saját életünkben, majd annak lassú és végső elmúlásában. Ennek a célnak a veszélybe kerülése okozhatja igazi aggodalmunkat.

Valójában életünk értelmességéről, méghozzá végső értelmességéről van szó. Az említett adottságot a pszichológia a mindig ép, transzmorbid személyiségmagnak nevezi, „amelyben” megjelenik a szabadság és az értelemfelismerés szempontja, ugyanakkor azonban a személyes tagadás és öngátlás lehetősége is. A transzmorbid, sérthetetlen szellemi fórum bizonyos kérdéseket és válaszokat képes „önmagukban is érvényesnek” elismerni, ezért az ember, mint személyiség – ha hagyja – megszólítható. Ez a pszichológiai módszer a logoterápia, amely az élet értelmességének kérdését veti fel, mint a terápia alapkérdését. Feltárhatja, hogy egy adott ember esetében a „jól-lét” hiányának oka az élet végső értelmességébe vetett bizalom hiánya. Ennél sokkal többet nem mondhat, mert a továbbiakban már egy másik tudomány, a teológia illetékes.

Felmerülhet a kérdés, hogy a „transzmorbid személyiségmag” fogalom összevethető-e a teológiai személyfogalommal? Nem, mert a pszichológiának nem dolga a teológiai szemlélet, de végül is kimondja: „a transzmorbid személyiségmag az ember sérthetetlen szellemi rétege, a megismételhetetlen, egyszeri személy hordozója”. Tehát nem maga a megismételhetetlen emberi személy, hanem annak „hordozója”.

Három olyan fogalmunk van, amelyeket tisztáznunk kell ahhoz, hogy tudjuk, mit jelölnek a pszichológiában, ill. a teológiában, és ezek hogyan viszonyulnak egymáshoz. Annál is inkább mivel ezek a fogalmak gyakran szinonimaként jelennek meg. Nem kevesebbről van szó, mint az emberről, Istenről, az ember immanens (világon belüli) és transzcendens (világon túlnyúló) végső céljáról, annak elfogadásáról vagy tagadásáról, a keresztény kinyilatkoztatás szívéről. Ezek: az „én”, a „személyiség” és a „személy”.

A pszichológia többféle énről beszél (ideális én, reális én, fantázia én, prezentált én, tükör én, hamis én), ugyanakkor elismeri a nyilvánvaló tényt, hogy az „én” egész életünk során változatlan, vagyis énünk magja egy velünk született entitás. Az „énnek” pedig pszichológiai és spirituális dimenziója van, melyek részben átfedik egymást, és ez a sajátossága a pszichofizikai és társadalmi meghatározottságok mellett – a transzcendensre irányuló nyitottsága miatt – döntésre ad lehetőséget.

A személyiség szó alatt a pszichológia pszichofizikai rendszerek szerveződését érti az egyénen belül, amelyek meghatározzák a gondolkodást és a viselkedést. A személy szónak nincs konkrét elkülönülő tartalma a pszichológiában, illetve – ahogy fentebb említettük – „rejtőzködően” jelenik meg: mint az ember sérthetetlen szellemi rétege, a transzmorbid személyiségmag által hordozott szellemi valóság. Hogy miféle valóságról lehet szó, arról a pszichológia – helyesen – nem nyilatkozik.

A teológia nyelvén világosan beszélhetünk. A kiindulópont egy igen egyszerű kérdés: mi következik az emberi mivoltra nézve abból, amit megtestesülésnek hívunk, vagyis abból, hogy Jézus Krisztus egyszerre valóságos Isten és valóságos ember, egy személyben? Az következik, hogy miután Jézus Krisztus valóságos Isten és valóságos ember egy személyben, az emberről, mint megismételhetetlen egyszeri személyről csak Istenre vonatkoztatottságában beszélhetünk. Tehát az ember egyszeriségének legbelsőbb lényege, a személye – képben kifejezve – „üres” lenne Isten nélkül, vagyis nem is lenne ember, esetleg nagyon értelmes állat vagy gép, olyan, mint a mesterséges intelligencia, aminek elszabadulása a poszthumanizmus és a transzhumanizmus luciferi perspektívájában éppen a személyt, és így az ember igazi emberségének alapvető dimenzióit, a szeretetet, az érzelmet, az akaratot, az elkötelezettséget és az odaadást, vagyis az emberi kapcsolatokat szegényíti el. (Vö. XIV. Leó pápa Magnifica humanitas enciklika).

A „személy” kizárólagosan keresztény teológiai fogalom, ugyanakkor minden ember személy. Az ismeret forrása a kinyilatkoztatás és a hit, a hitben viszont kézzelfogható bizonyíték van: maga az ember. Bármilyen tudomány jelölhet ezzel a szóval valamilyen emberi jelenséget, de az nem az a személy, akiről a teológia beszél, akik mi emberek vagyunk.

A lelki szenvedésnek valódi oka lehet a cél hiánya. S ha van végső cél, akkor már nem is valami más közvetlen ok megszüntetése – amely, ha lehetséges, akkor szükséges is – vezet eredményre, nem is a feldolgozás, hanem a túllépés. Nem a pszichológia egyébként legális és szükséges céljai, nemcsak az egyén jól-léte, „önmegvalósítása”, hanem az ember túllépése önmagán, ami az életben lehetséges, de alapvetően befejezhetetlen folyamat. A befejezettség teológiai neve: üdvösség.

Tehát és végül, ha a kereszténység életalakító szerepét, az élethez és halálhoz való viszonyát pszichológiai nyelven fejezzük ki, akkor tudomásul vehetjük, hogy a testi (biológiai), lelki (pszichológiai) és a környezeti, társadalmi (szociológiai) hatások együttesen meghatározzák az ember természetes helyzetét, amivel kapcsolatban – helyesen – a személyiség szót használjuk. A szellemi személyünk, aki (és nem: ami) testünktől – személyiségünktől – elválaszthatatlan halálunkig, a mindezekhez való viszonyulásunk, a transzmorbid személyiségmag mögött van (azt is mondhatnánk: „ott sóhajtozik ki nem mondható szavakkal a lélek”), és ha hagyjuk és akarjuk, átalakítja viszonyulásunkat életünkhöz és halálunkhoz. A problémával, bajjal, betegséggel, szenvedéssel és persze végül a halállal, vagyis a belső és külső körülményekkel kapcsolatos álláspontunk kialakításában a személyiségünknek főszerepe van, de mögötte rejlik az igazi legvégső fórum, aki akár közvetetten, akár közvetlenül felteszi az utolsó kérdést. Ez azt jelenti, hogy hitben hozzuk meg a végső választ, ami minél előbb és mindenekelőtt a cél. De azért az az ismeret, hogy az emberi személy értelmezése kizárólag teológiai nézőpontból lehetséges, a bizonytalanok, a kulturkeresztények, az „éjfélimisés” keresztények, a nem hívők, a kételkedők, a tagadók, az aggódók számára felhívást jelenthet, mert agnosztikus „tartózkodás”, kitalált isten nincs. Kegyelem van és feltámadás.

BL

Októberi fénysugár

Októbernek szépsége van: a gyengülő nap minden sugarát kihasználja, hogy tovább szépítse az ősz egyébként is nagyszerű színpompáját: azt a tarka ruhát, amit a természet magára ölt. Ebben az őszi napsugárban Máriára gondolunk mint a Rózsafüzér Királynőjére és a Magyarok Nagyasszonyára. Égi Édesanyánk minden nap kéri a rózsafüzér imádságot, ezt a hónapot pedig különösen is a rózsafüzérnek szenteljük.

A rózsafüzér imádság mindnyájunkat Krisztus titkainak átelmélkedésére késztet a Boldogságos Szűz Mária vezetésével, aki egyedülálló módon részese volt Isten Fia születésének, működésének, szenvedésének és dicsőséges feltámadásának.

Szűz Mária rózsafüzére olyan imádság, amely részeinek egyszerűségében az egész evangéliumi üzenet mélysége nyilvánul meg. Maga a Szent Szűz bátorított bennünket jelenései alkalmával, hogy imádkozzuk ezt az imádságot. „Mondjátok el a rózsafüzért minden nap, hogy elnyerjétek a világ békéjét és a háború végét”. 1917 május 13-án, első jelenése alkalmával kérte ezt Fatimában, ahol „a Rózsafüzér Királynőjeként” jelent meg.

A rózsafüzér hatékony fegyver. Használjuk bizalommal, és elcsodálkozunk az eredményeitől! Mindent ki lehet imádkozni, és mindenkit be lehet imádkozni. A rózsafüzér imádság útján Krisztus egész szeretetét megtaláljuk. Erőt kapunk, hogy Isten akaratát tökéletesen teljesíteni tudjuk; hogy embertársaink szolgálatára legyünk.

Október lenyűgözően szép, mert nap mint nap milliók szívéből, az ajkakon át száll a köszöntés Máriához: Üdvözlégy… és száll a kérés: Asszonyunk Szűz Mária… Senki a világon nem tudja úgy köszönteni és kérni Máriát, mint mi, magyarok. Sajátos jogon, sajátos történelmi háttérrel-tapasztalattal, sajátos lelkülettel.

És mindig van annyi imádkozó magyar: „üdvözlégymáriás”-, „asszonyunkszűzmáriás” magyar, amennyi elégségesnek tűnik annak biztosítására, hogy a nemzetnek-, a hazának jövője legyen a Szent Korona jogarának kiterjedésében.

Asszonyunk, Szűz Mária! Sajátos jogon, sajátos történelmi háttérrel-tapasztalattal, sajátos lelkülettel. S ebben a „sajátos”- ban benne van Szent István királyunk többször megismételt önfelajánlása, végül a Szent Korona és ezzel az ország Szűz Mária tulajdonába való átadása. Nemcsak az ország, hanem az ország népe is! Magyar vagyok, Mária tulajdona vagyok, hazám Mária országa. Mindszenty bíboros úr hívta fel a figyelmet: „Csodálatos fonala a magyar történelemnek a Mária-tisztelet.

Ahogy a Duna kiemelkedik vízhálózatunkból, úgy emelkedik ki szélességével a Mária-tisztelet a történelmünket átjáró sok egyéb szellemi, lelki folyamból."

A jelenre pedig: „Most kell nekünk módot adnunk a Nagyasszonynak hívő magatartásunkkal, kitartó és egyetemes esengésünkkel arra, hogy megmutathassa: pártfogása segíthet, és édesanyánk ma is." Hívő magatartásunkkal: Krisztust megvallva és hirdetve az élet minden területén! A hazafiasság igazi talaja csakis a komolyan megélt keresztény hit lehet.

Szent István, első királyunk rendelésének kikristályosodása, hogy Szűzanyánkat Nagyasszonyunknak és Patrónánknak tudjuk. Élete művének betetőzéseként a Nagyasszonynak ajánlja föl fiatal, még csak alig alakuló keresztény országát.

A mai magyar embernek, ez az esemény már szinte semmit nem mond. A valamikori fiatal katolikusoknak mint kedves nemzeti emlék, mint jámbor legenda ott él ugyan még valahol a lelke mélyén, de a szentistváni tett jelképi tartalma és eszmei jelentősége kiveszett legtöbbnek szívéből. Az iskolák semlegessége nem csak az élő hitet és erkölcsöt, hanem a nemzeti érzést is legfőbb ellenségének tekinti.

Szent Ágoston mondta egy alkalommal: magasabb eszmei célok nélkül az államok nem egyebek rablóbandáknál. Az ilyen államokban nem a pénz hiányzik, nem is az eszközök, vagy éppen az élelmiszer, sokkal inkább az emberiesség, a becsület, a tisztakezűség, az önzetlenség. Nem beszélve az őszinteségről és igazságérzetről. A családi élet is üzletté és számítássá válik, az önzés és kiélés helyévé. S mihelyt az önzés úgy kívánja, aggálytalanul szét lehet dönteni, még ha belepusztul is a gyermek, a másik fél, s a nemzet maga.

Ha ma körülnézünk szép hazánkban, van-e torkot fojtogatóbb és szívet szorongatóbb jelenség, mint a testi-lelki, anyagi és szellemi környezetszennyezés? A gyűlölködés, megosztottság, szeretetlenség!

Vajon meg tudunk-e állni ezen a sátáni csúszdán, amelyen Mécs László szavai szerint „az Ember: sárkánymagból sarjadt fattya véres rögnek elfeledte, hogy az arca régen Krisztus arca volt." És ki hallja meg ma a számonkérő lelkiismeret szavát Sík Sándor szavaival: „Embernyi ember vagytok-e? Embernyomokat hagytok-e?" Olyan vészes eltájolódásban élünk már, hogy ma félelmetesebben dörömböl a még érző szív ajtaján ugyancsak Mécs László szava: „Ha a mérték tönkrement, senki-semmi meg nem ment"!

A mérték: Jézus Krisztus, aki „fogantatott Szentlélektől, született Szűz Máriától". És a gyilkos testi-lelki szennyeződés nem szüntethető meg más eszközökkel, csak, amit az imádkozó magyarok tesznek, új életet és új lelket, tiszta vizet és tiszta levegőt árasztó erkölcsi vállalásaikban.

Napjainkban fénylő jelként ragyog Magyarok Nagyasszonyának alakja. Az a tény, hogy vagyunk egypáran, akik hiszünk abban, amit első királyunk ránk hagyományozott: hogy az Istenember édesanyjának keze állandóan rajtunk pihen; és nekünk többre kell törekednünk, mint a megélhetés bármi úton való biztosítása, az érdekek és ösztönök és hangulatok által való ide-oda hányattatására, a nemzet konzumidiótává süllyesztésére.

Mindszenty bíboros úrral együtt valljuk: „A mi eszményünk egy olyan Magyarország megteremtése, amelynek alapja a valláserkölcs, támasza a nemzeti érzés, ifjai és leányai pedig hívők és magyarok." Ezért ma Magyarországon gyakorló katolikusnak lenni a legnagyobb hazafias, nemzetmentő tett.

A Magyarok Nagyasszonya útitársunk életünk ösvényein. Kérjük, vezessen minket, nehogy az elképedő siránkozás túláradjon ajkunkon, nehogy a csüggedés legyőzze a cselekvést, befagyassza a lelkesedést, a múlt súlya megakadályozza, hogy hitelt adjunk a jövőnek! De bátrak legyünk hinni, és megvallani hitünket; cselekedni a hit erejében, élve a szeretet életét, mely Isten országát bontja ki közöttünk!

A Boldogságos Szűz Mária, Nagyasszonyunk és Patrónánk oltalma alatt áldott legyen Magyarország, békében, örömben és jólétben; mi pedig élő hittel hűségesen, elköteleződve, áldva magasztaljuk az élő Istent, köszönetet mondva Égi Édesanyánknak!

Schall Tamás atya

A Szent Kinga Körben is a legnagyobb kincs az Istenre fókuszáló, közösséget megélő ember

„Férje halála után Szent Kinga az ószandeci kolostor apátnője lett. A kolostort a tatárok földúlták, és Kingának 63 évesen az újjáépítés munkáját kellett irányítania" – olvashatjuk életrajzában.

A Szent Kinga Kör tagjaiként, névadónkhoz híven, a szenior korba lépve is, egyházi közösségünkkel, közösségünkért aktívan együttműködve találkozunk kéthetente.

A Kör életébe, lelkiségébe és terveibe jelentős változást hozott az a szándék, hogy a jelenkori kultúra, társadalom, személyes kapcsolatok állandó kritikája és személyes frusztráció helyett továbblépjünk egy cselekvő életmód irányába.

Néhány éve Rod Dreher „Szent Benedek válaszútján” c. műve mentén feltártuk, hogy mi az, ami minket leginkább elkeserít, félelemmel tölt el. Az ijesztő tendenciák azóta csak erősödtek. Korának fenyegető káoszára jó példaként állt előttünk Szent Benedek válasza.

Négy témában mi is elhatározást tettünk, és ezekre rendszeresen visszatértünk:
ima: engedjük be Istent az életünkbe,
munka: Istennek szentelve végezzük,
közösség: odaadóan, ne program fogyasztói lelkületel kapcsolódjunk egymáshoz,
olvasás: elmélyülten, igényes szövegeket vegyünk kézbe.

Azt is megnéztük, mit tettek eleink ezeken a területeken, milyen tapasztalatunk van, amit megélni és továbbadni érdemes. Ezekre fókuszálva tudott csoportunkból egyre inkább közösség alakulni. Az ima szerves része összejöveteleinknek, még nyilvános helyen is. Az evangéliummal való imát különösen is gyakoroljuk, ez segít egymás hitének erősítésében is.

Őseink hozzáállása a munkához, annak méltósága segít ellenáramban maradni a fogyasztói társadalomban.

Olvasásélményeinket megosztjuk, buzdítjuk egymást arra, hogy ne engedjünk a digitális huzalozás csábításának. Egyéb kulturális programjaink kiválasztásában is ezeket a szempontokat tartjuk fontosnak. Legutóbb Molnár C. Pálnak, templomunk oltárképe alkotójának Assisi Szent Ferenc témájú műveiről hallottunk-láttunk tárlatvezetést a Ráth Lépcső Galériában.

A közösséghez való tartozás elementáris igénye tagjainknak. Ennek építését szolgálja, hogy együtt tervezzük meg féléves menetrendünket. Ki-ki hozzáadja érdeklődését, tapasztalatát, talentumát, aktivitását. Önállóság és összetartozás segíti, hogy empátiával tudjunk egymás felé fordulni, egymást testben és lélekben erősíteni.

A közösség építésében az egymásra figyelést, párbeszédet szeretnénk gyakorolni az összejövetelek közötti időben is, találkozásokkal, élőben vagy akár telefonon. Ehhez a Szt. Kinga kör alkalmán a szeptemberi indulás óta minden alkalommal kihúzzuk valakinek a nevét és a következő találkozásig személyes kapcsolatba lépünk vele.

Bár vannak határaink, zárt összejöveteleink, de tartunk az egész egyházközségnek is nyílt alkalmakat. A közös keresztútjárás a templomban és az Öröm útja-járás a rózsakertben ebben az évben a nagyobb közösség felé nyitást mutatták már, nagy örömünkre.

Az egyházközségen belül az adventi időben a közösségek közötti találkozásra azt tervezzük, hogy feleleventjük és megéljük együtt a „Szállást keres a Szentcsalád” rítusát.

Zöldyné Szita Erzsébet

A háromféle lelkületű szolgálat

Karitász küldetésünk az emberek üdvösségének szolgálatára irányul, elsősorban tehát lelki javakat szeretnénk közvetíteni, átadni. Örök kincsek ezek, melyeket *„a moly nem rágja meg, a rozsda nem marja”* (vö. Mt 6,20). Ehhez a természetfeletti küldetéshez természetes eszközöket is latba vetünk, úgy mint pl. a tárgyi adományok, vagy a találékony segítő tevékenység.

Bizonyára sokan tapasztaltuk azt is, hogy szegényeink, gondozottjaink, akik nem tartoznak szorosan az egyházhoz, nem vallásosak, de a hozzánk való kötődéssel mégiscsak kapcsolatba kerülnek Krisztussal, éppen rajtunk keresztül. Úgy gondolják, hogyha minket ismernek, ha velünk jóban vannak, akkor ezzel biztosítják Istennel való jó kapcsolatukat is, vagy legalábbis közelebb kerülnek Hozzá. Ez igen nagy felelősség számunkra, ezért fontos kiemelni, hogy nem az a lényeg, hogy minket ismerjenek, hanem az, hogy az Urat, a Világmindenség Királyát ismerjék meg, szeressék meg Őt, hogy azután Ő is megismerje őket az utolsó órában. Alázattal végezzük tehát munkánkat és bízzunk abban, hogy Istennek minden lehetséges, Ő a szívek vizsgálója, Ő tudja, hogy kiben mi lakozik, Szentlelke pedig a szívek vezére.

Éppen ezért ne is ítélkezzünk, hanem csak bízzunk és szeressünk! *„Mert sokan lesznek az elsőkből utolsók és az utolsókból elsők.”(Lk 13,29).*

Minket, karitászosokat is érnek bőven kísértések munkánk, életünk során, akik Krisztus Királynak szolgálunk. Szent Brigitta, Európa társvédőszentjének (XIV. sz.) magánkinyilatkoztatásban az Úr háromféle lelkületű szolgálótípust mutatott be.

Mindegyik hiszi, hogy Krisztus az Isten, a mindenható, de az egyik szándéka, hogy a szolgálattal földi dolgokat, kincseket nyerjen: gazdagságot, hatalmat, hírnevet. Az Úr, a kívánságuknak megfelelően részesíti is őket ebben, de a mennyei dicsőség rovására, mert az ilyen ember el is veszíti az égi jutalmat.

A másik szolgálótípus azt gondolja, hogy Krisztus Király a szigorú bíró. Az ilyen emberek a büntetéstől való félelemmel szolgálnak, nem a mennyei dicsőség és nem az Úr iránti szeretet hajtja őket. Őket a helytelen Úrfélelem motiválja és nem az önzetlen, bizalommal teli szeretet, ők azok, akiknek a bűnbánatuk nem tud tökéletes lenni, mert nem szabadok, a büntetéstől félnek, ezért csak félszívvel szolgálnak.

A harmadik típusú szolgáló tudja, hogy az Úr Igaz Isten, igazságos és irgalmas. Nem a büntetés elkerülése végett, hanem az Isten iránti önzetlen szeretetből fakadóan szolgálnak, ez motiválja őket. Ők azok, akiknek akarata megegyezik az Úr akaratával, ezért meghallgatásra találnak.

Tegyük fel az egyházi év végén, Krisztus Király főünnepének közeledtével a kérdést magunknak: melyik szolgálók vagyunk mi? Melyikhez hasonlítunk

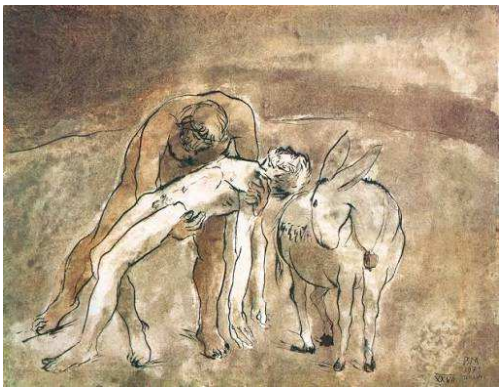

leginkább? Melyik típusból mennyi van bennünk? Félünk-e vagy bátrak, szabadok vagyunk legbelül?

Az Úr irgalmas szeretettel és igazsággal fordul felénk, mert Ő maga az Igazság és az Irgalom. Akik nem szeretik Őt, azokkal igazságos, akik szeretik Őt, azokkal irgalmas. Ezért a legnagyobb tulajdonsága Istennek az Ő irgalmassága, ahogy Szent Fausztina nővér tanította.

Szeressük tehát tiszta szívvel az Urat, a Világmindenség királyát, bátran haladjunk előre Vele! Így vágjunk bele a közelgő ádventi, karácsonyi karitászmunkánkba otthon, a családunkban, az egyházközségünkben, a szegényeink, rászorulóink körében! Önzetlen és szabad lelkülettel, alázatosan, szelíden, de bátran és határozattan végezve a munkánkat, tanúságtevői leszünk az Igaz Szeretetnek, Aki legyőzte a világot és üdvözíti a benne bízókat. *„Krisztus Király, üdvözíts minket!*
”

Csorba Gábor
állandó diakónus

A régi, mint új

XIV. Leó pápa semmi újat nem mondott Franciaországban, mert pontosan tudta, hogy ez ma a forradalmian új: a kétezer éves katolikus egyház nagy, terebélyes fájának értékei, mély gyökerei és az ágvégeken éledő megannyi fiatal hajtással. Nem szétszórt, mindig protestáló magoncok, új és új ideológiák növekedési kísérleteire való reakciókkal fárasztotta hallgatóit. Jó ütemérzékkel érkezett Franciaországba.

Arra senki sem számított, hogy az Igazság – az Evangélium – bátor kimondása maga alá temeti a hamis szabadság hazug világát. egyetlen pillanat alatt. Ugyanis kinyílt a repülőgép ajtaja, és XIV. Leó már öltözetével üzent. Főpapként, nem fehér ruhás civilként érkezett. A liturgián is használt karingben, felette a vértanúság színét, a bíbort hordozó mocétummal, és mellén Krisztus keresztjével vonult a díszsorfal előtt. Megjelenésével nem egy miniállam vezetője, hanem egy két lábbal a földön járó egyházfő, Szent Péter utódja tette tiszteletét az európai kereszténység egyik bölcsőjében.

Mik lehetnek a magyar közélet számára is fontos üzenetei? „A franciaországi katolikus egyház nagyon bölcsen kezd átalakulni egy »ellentársadalommá«, narratívájában visszautasítja a feminista- és lmbtq lobbi által előírt dogmát...” – olvashatjuk Eric Zemmour, „A misét még nem mondták el” című, nemrég magyarul is megjelent esszéjében. A katolikus filozófus, író, mintha előtanulmányt írt volna a látogatáshoz: „A kereszténységért vívott csata Európában nem lehet csak a hit csatája. Meg kell védeni a kereszténység hagyatékát Európában, ezeket az építészeti, művészeti, kulturális, jogi, politikai formákat, amelyeket meg kell őriznünk vagy helyre kell állítanunk.” Nos, XIV. Leó pápa látogatása erről (is) szólt. A Notre Dame Bazilikában ismét finom tanújelét adta a hagyományaiban gyökerező és élő egyháza melletti kiállásának. Nem valamiféle divatos imamódokkal, modern zenei betétekkel zajlott az esemény.

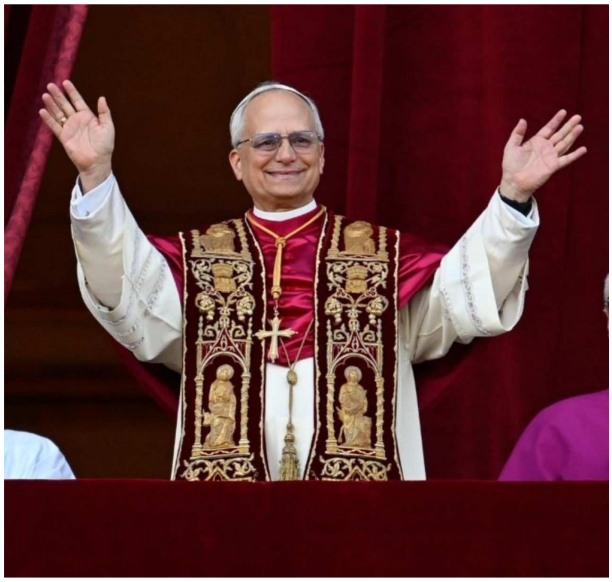

Miután néhány percre az Eucharisztia előtt adorált, vecsernyepalástban, főpapi jelvényekkel vezette az egyház hivatalos imádságát, a zsolozsmát. Az esti imaóra keretében tartotta meg tanítását. Többek közt ezt mondta, utalva a francia egyház újjászületésére is: „Ez a székesegyház azért született újjá, hogy vele együtt ti is újjászülessetek, új lendülettel törekedve az életszentségre és végezve a mindennapi küldetést. Legyetek népetek körében az egyház isteni anyaságának világos jelei: az egyház Isten szeretetéről tanúságot téve újra egységbe gyűjti és gyógyítja az emberi családot."

Két évvel ezelőtt a párizsi olimpiai megnyitó ünnepség sokakat mélységesen felháborító, olykor blaszfémikus performansza után Franciaország a Stade de France-ban egy teljesen más arcát mutatta. Nyolcvanezer, tekintetét égre emelő fiatal átlényegülten, nagy hittel volt együtt egy megrendült ágostonos szerzetessel, aki nem szégyellte könnyeit. Elérzékenyülten állt egy gyönyörű, francia szenteket bemutató, mély tanúságtételekkel lezajlott este végén az ősi ének, a Salve Regina éneklése alatt. A himnusz választása ismét üzenet volt úgy a szupermodernisták, mint a hagyományt túlhajtók felé. Van egység. A fiatalok zengték ezt, a még egyházszakadás előtt keletkezett éneket, ahogy zengik a X. Piusz közösség épp renitens konzervatívjai is templomaikban. A pápa minden liturgikus cselekményében megmutatta, nem csupán a tridenti latin misét lehet kellő mélységgel, odaadással és méltósággal ünnepelni: „Ma különösen is szembesülünk azzal, hogy korunkból mintha hiányozna a teljesség, a mélység és hiányoznának az ígéretek. Az ének, a szó és a liturgikus mozdulat nemes egyszerűsége sokak számára rést nyithat a világosságra, a béke oázisát kínálhatja egy állandó kapcsolódásban élő és zajos társadalomban." – üzente minden, a katolikus egyház liturgiáját a modernség és a kor kihívásainak való beteges megfelelési kényszerrel tevékenykedőknek. Vissza a forráshoz!

A pápa látogatásának több beszédében utalt a katolikusok közéleti kiállásának fontosságára. Nem fogadta el a Becsületrendet, nem kívánt nobilitásokkal díszvacsorázni, a lehető legtöbb időt szerette volna híveinek szánni. „A helyes laicitás tehát nem abban áll, hogy a vallást kizárjuk a közélet vagy az oktatás területéről, hanem abban, hogy azon munkálkodunk, hogy az állam és a vallási intézmények párbeszédet folytassanak egymással, és egyesítsék erőiket a közjó szolgálatában, hogy a világnak élete legyen." – tanította. Párizsi miséje előtt a Chapms-Elysées-n – mintegy szimbólikusan a fogyasztói társadalom lerolózott boltjai előtt – hívők ezrei gyóntak, papok százai álltak szó szerint helyt. Eric Zemmour pedig készítheti új esszéjét, ugyanis „A misét elmondták!" az a'la carte keresztények legnagyobb bánatára. Közel nyolcszázezren voltak rajta.

Franciaország él. A francia katolikusok élnek. Európa él és élni akar. Laus et grtaia, köszönet és hála egy oroszlánnak. Habemus papam: Leo XIV.

Kiss Antal diakónus
Katolikus Tábori Lelkészség

Kövek, fórumok, szamarak

Gyerekkoromban szinte az első istenbizonyíték volt számomra a Szentírásban szereplő érdekes epizód Jézus jeruzsálemi bevonulása előtt: „Elküldött két tanítványt a szemközti faluba, mondván: „találtok ott egy megkötött szamarat. Oldjátok el, és hozzátok ide." (Lk 19, 29-30.) A tanítványok megtalálták a szamarat. Ki tud ilyen apró dolgot egy nappal előre pontosan megmondani? – kérdeztem magamtól. Az a Jézus tehát biztosan Isten – vontam le gyerekfejjel a következtetést. Azóta már sok-sok tényező igazolja számomra Jézus isteni mivoltát. (Legtöbbet jelentenek azok a prófétai jövendölések, amelyek a gyermek Jézuson, majd a szenvedő Názáretin beteljesedtek.)

Érdekes kérdés lehet az is, miért szamárcsikót választott Jézus, hogy az vigye őt be a városba. Már sejtem a választ: mert üdvözítő tervében ott rejtőzködik szinte érthetetlen szándéka: *viteti magát. (*Mindig – kivéve a három évet, amikor Ő maga ment el igen sok helyre.) Csecsemő, majd kisgyermek korában vitték a szülei. Amikor meghalt, emberek vitték be a sírba. Ránk bízza magát az oltáriszentségben. Nekünk kell Őt vinnünk, odaadnunk…

Nagyon nagy felelősség ez. Ha mi nem visszük Őt, nem beszélünk róla, nem jelenítjük meg a szentmisében, nem adjuk oda Szent Testét – más nem teszi ezt meg. Újabb kérdés: miért vonult be Jeruzsálembe hatalmas örömrivalgás közepett? *Mert nagyon szereti az embert:* a gyenge, kísértéseket szenvedő embert, aki szeretetre, igazságra, szabad így mondani: „az Istenre született".

Jézus „fórumokat" teremt arra, hogy ezt nyilvánvalóvá tegye. Nem igaz, hogy az ember teljesen romlott! Minden időben vannak, akik azon fáradoznak, hogy manipulálják az embert, hogy elvegyék személyiségét, géppé, eszközzé, rabszolgává alacsonyítsák. Jézus ünnepet rendez, ahol önmaga valójában mosolyogva megjelenik. Ott az ember újra ember lesz. Nem kell félnie, hogy becsapják.

Jézus nem kérdezte az aggódó kafarnaumi századostól szemrehányóan: „Miért nem vigyáztál rá?" Azt mondta: *„Megyek és meggyógyítom"*. Ezt a szerető szívű Jézust kell elvinnünk, megjelenítenünk sok-sok fórumon: a családban, munkahelyünkön, templomban, hittanórákon, és a médiumokban. Fel kell szabadítanunk az ember lelkében a beléoltott, ősi, isteni szépet. Hadd merjen örülni, merjen remélni, merjen önmaga lenni, merjen hinni, Istent imádni és dicsérni!

Egyre nagyobb lett a tömeg ott, a jeruzsálemi utcán. Lelkesedésük azt mutatta, hogy a világnak Krisztus kell. Azonban ott, és akkor is, mint azóta is, annyi nemes törekvést, gorombán kudarcra akarnak ítélni. Az történt, hogy az egyik útkereszteződésnél néhány ember előlépett, megállították a szamarat, majd ezt ordították Jézus felé: „Hallgattasd el őket! – Olyanok lehettek ezek a hőbörgők, mint a „feszítsd meg!"-et kiáltók, a hittan- és erkölcstanoktatást teljesen megszűntetni akarók, a krisztusi eszméket a társadalom életéből és Európa emlékezetéből kitörölni szándékozók.

Jézus nyugodtan válaszolt nekik: Ha ők nem szólhatnak, akkor a kövek fognak kiabálni Istenről, igazságról, az örök életről, a szeretet végső győzelméről. Micsoda prófécia volt ez! Megéltük a szervezett istentelenséget. A leggorombább eszközökkel vélték elhallgattatni Jézust!

Tizennyolc éves koromban, érettségi előtt a frontra kerültem, majd a Dnyeperen túlra vittek az oroszok egy szénbányába. Mi, lelkes fiúk Jézus fórumait, a „köveket" úgy teremtettük meg, hogy a bányában, a felszíni munkán kis feszületet hordtunk cérnaszálon a nyakunkban. Kisgyerekek szaladtak oda, a nagy és istentelen Szovjetunió közepén, és csókolgatták keresztjeinket, könnyezve mondogatván: „Krisztosz, Krisztosz!..." Orosz katonák tettek hitvallást. Úgy, csendesen.

Bizony, nagyon kellenek a „megszólaló kövek", a Jézust bátran megjelenítő fórumok, emberek, papok! És kellenek a „szamarak", akik alázatos egyszerűséggel elviszik Őt. Kellenek lelkes tömegek, kellenek gyerekek, akik tiszta szívükkel lelkesen közvetítik e számító, hazug, bűnös világban azt, ami tiszta, ártatlan és szent. És Őt, aki nagyon szereti az embereket.

Lajos atya

Idézetek XIV. Leó pápa franciaországi beszédeiből

„Ne veszítsük el emberségünket a mindennapi életünket elárasztó és befolyásoló „gépek paradicsomának" közepette. Sürgető feladat elménk nevelése az etikai megkülönböztetésre, amely képes felismerni azt, ami erkölcsileg jó. Ezzel kapcsolatban szeretném felidézni, hogy „egy valóban szabad társadalom nem kényszeríti ki az uniformizálást, hanem védi a lelkiismeretek sokféleségét, megakadályozza az autoriter tendenciákat és előmozdítja az etikai párbeszédet, amely gazdagítja a társadalmi szövetet."

*

„Ma különösen is szembesülünk azzal, hogy korunkból mintha hiányozna a teljesség, a mélység és hiányoznának az ígéretek. Az ének, a szó és a liturgikus mozdulat nemes egyszerűsége sokak számára rést nyithat a világosságra, a béke oázisát kínálhatja egy állandó kapcsolódásban élő és zajos társadalomban. Titeket, akik naponta ünneplitek az eucharisztiát, arra kérlek, gondoskodjatok arról, hogy a liturgikus szertartásokat mindig méltó és illő módon ünnepeljétek, ott is, ahol kisebb közösségek gyűlnek össze."

*

„Ahh□z, h□gy jól válasszat□k, tartsát□k szem előtt ezt a szemp□nt□t: a jó életet ad, s□sem veszi el az életet; a jó gondoskodik, nem magának szerez. A jó nem valamiféle szép eszme, hanem a szeretet ragyogó arca: maga Isten!

Ezért mindnyájatokat – püspököket, papokat, diakónusokat és megszentelt személyeket – arra buzdítalak, hogy ápoljátok magatokban a liturgia iránti őszinte szeretetet."

„A bábeli torony az uralom révén kikényszerített egységet jeleníti meg (vö. Ter 11,4). Ez az építmény ugyanakkor azt is feltárja, hogy minél inkább elnyom a hatalom, annál inkább meggyengül, és megmutatja embertelen arcát. (...) Bábel tornya összeomlik, kettős negatív következménnyel. Ahogyan az általa kikényszerített egység erőltetett volt, úgy az összeomlását követő sokféleség is konfliktusokkal terhes. Ma Bábel kísértése újra megjelenik a testvériség nélkül megvalósítani kívánt globalizációban, a mohó pénzügyi gyarmatosításban, az ideológiák másokra erőltetésében, mindazokban a „kapcsolatok nélküli érintkezésekben, amelyek az emberi életet kereskedelemmé fokozzák le."

*

„Ahhoz tehát, hogy megízleljük Isten közelségét és az emberi testvériséget, el kell utasítanunk azt a mohóságot, amely felemészti kapcsolatainkat anélkül, hogy adna, és dolgokkal halmoz el bennünket anélkül, hogy táplálna. Ezek a rossz erők nemcsak erőszakos formában jelentkeznek, hanem olykor megtévesztő külsőt is öltenek, mert éppen azt ígérik, amit elvesznek tőlünk: a boldogságot."

*

„Szent Bakhita arra kötelez bennünket, hogy vegyük észre azokat, akiket nem vesznek észre, szabadítsuk fel azokat, akiket ma a gazdaság és a kultúra rabszolgaságba taszít, és tartsuk tiszteletben minden testvérünk végtelen méltóságát, akikben maga Jézus kopogtat ajtónkon. Kedves barátaim, „a valóság az, hogy a keresztények számára a szegények nem szociológiai kategóriát jelentenek, hanem magát Krisztus testét."

*

„A fiataloknak azt mondom: legyen bátorságotok felelősen megélni a béke építésének küldetését szívetekben, kapcsolataitokban, családotokban, az iskolában és az egyetemen, városaitok, országaitok és egész Európa életében!
Ne engedjetek az erőszak és az elnyomás logikájának! Szeressétek az életet minden pillanatában, és ne féljetek a jövőtől!"

*

„Ne féljetek családot alapítani, gyermekeket vállalni, és védelmezni minden ember méltóságát az anyaméhben való élet első pillanatától egészen az utolsó lélegzetig! Ne féljetek fáradhatatlanul munkálkodni közösségeitek javáért, akár politikai szerepvállalással is! Legyetek közösségépítők!"

*

„Korunk hatalmas kihívásai tekintetében arra buzdítalak benneteket, kedves testvéreim, hogy bátorságról, merészségről és missziós kreativitásról tegyetek tanúságot. Ne engedjétek, hogy elbátortalanítsanak benneteket azok a hibák, következetlenségek, sőt bukások, amelyek nyomot hagytak ennek az úton járó népnek a történetén."

*

„A katolikus oktatás azonban semmiképpen sem mondhat le saját nevelési programjáról: ez egy Krisztus-központú program, mely az emberi személy teljes körű fejlődésére, minden – lelki, kulturális, értelmi, erkölcsi és társas – dimenziójának kibontakozására irányul. Ezért senki ne lepődjön meg azon, hogy minden katolikus intézményben lehetőséget kínálnak a Jézus Krisztussal való találkozásra és igéjének hallgatására. Még kevésbé szabad megtörténnie annak, hogy bármely tanulót saját osztályában kirekesztenek pusztán azért, mert hisz Jézusban."

*

„A családon belüli hitélet elmélyítése és meggyökereztetése kétségtelenül az egyik kulcsa annak, hogy megoldást találjunk számos olyan válságra, amelyen az Egyház és társadalmaink keresztülmennek. A családban tanuljuk meg ugyanis az együttélést, a másik ember tiszteletét, a különbözőség elfogadását, egymás támogatását, a nagylelkűséget, önmagunk önzetlen odaajándékozását és az áldozatkészséget."

*

„Nem véletlen, hogy a katonai kiadások növelésére irányuló ismételt felhívásokat és az ezekből fakadó döntéseket sok kormány a másik fél veszélyességével indokolja" (Üzenet a béke 59. világnapjára, 2026. január 1.). A béke előmozdítása tevékeny munkálkodást kíván. Ma fel kell tennünk magunknak a kérdést: valóban „kreatív erőfeszítéseket" teszünk-e a világbéke előmozdításáért, vagy csupán arra törekszünk, hogy „elállítsuk a háború vérzését", és jobban felkészüljünk azokra a háborúkra, amelyekről feltételezzük, hogy még előttünk állnak."

Schall Tamás
Életem tartozéka

Mint katona kezében a fegyver,
olyan enyémben a rózsafüzér,
mikor kezeim közt morzsolgatom,
a legnagyobb biztonsággal felér.

De már önmagában az a tudat,
hogy nálam van, zsebemben hordozom,
olyan nagy erővel tölt el engem,
emberi szóval ki sem mondhatom.

A titkok, melyeket imádkozom,
Megváltónk életének titkai,
ezeket szemlélve, kimondani,
hűséges követésére segít.

Mindebben Mesternőnk Szűz Mária,
Kinek életét e titkok szőtték,
Példaképünk Ő, hogyan kell hinnünk,
aki anyai oltalmával véd.

Ha a Szentolvasót imádkozzuk,
amit Szeplőtlen' Szíve tőlünk kér,
megvalósul földünkön a béke,
a bűn senki közelébe nem ér.

Életünk része lesz a szent öröm,
az Isten emberré lett érettünk,
Lélektől' fogant, Szűztől született,
hogy Szent Karácsonyt ünnepelhessünk.

Köztünk léte világosság nekünk,
szeretni és élni tanít minket,
kincset ad, mit el nem veszíthetünk,
táplálék, mindennapi kenyerünk.

De a fájdalom sem hiányozhat,
nem leszünk különbek, mint Mesterünk,
ha Ő értünk kínhalált szenvedett,
nekünk sem lehet más az életünk.

Szenvedés-, halál húsvétba hajlik,
Vele szenvedve-, halva, élhetünk,
a feltámadásunk dicsőséges,
mint a Szent Szűz, mennyekbe vétetünk.

Testvérem, Krisztus katonája vagy?
Legyen fegyvered a rózsafüzér!
Hatásos, mert ki ezt imádkozza,
az életében minden jót elér!

XIV. Leó pápa Magnifica humanitas kezdetű enciklikája
Az emberi személy védelméről a mesterséges intelligencia korában
részletek

92. Laudato Si' enciklikájában Ferenc pápa elítélte a technokrata paradigma növekvő dominanciáját a globalizált világban, vagyis azon tendencia ellen szólt, hogy a hatékonyság, az ellenőrzés és a profit logikájának engedjük át a személyes, társadalmi és gazdasági döntéseket. Ugyanis ekkor az történik, hogy a technológia nem marad egyszerűen eszköz, hanem mércévé válik, amely alapján mindent megítélnek, elkezdi diktálni, hogy mi számít és mit lehet kiselejtezni, és így a teremtést a kizsákmányolás tárgyává és az emberi lényeket puszta fogaskerekekké fokozza le a minél nagyobb teljesítmény elérésének érdekében.

93. Ez a paradigma az elmúlt években gyorsan elterjedt, részben a mesterséges intelligencia, a kognitív tudomány, a nanotechnológia, a robotika és a biotechnológia terjeszkedése által. Önmagukban ezek az innovációk nagyban szolgálhatják az emberi fejlődést és közös otthonunk gondozását, de éppen a hatalmuk miatt siettethetik a technokrata paradigma kiterjesztését, és ezért helyes alkalmazásukhoz új spirituális, etikai és politikai keretre van szükség. A nagyobb hatalom nem feltétlenül jelent valami jobbat. Ebben a tekintetben Romano Guardini szavai továbbra is relevánsak: „A kortárs embert nem képezték ki arra, hogy jól használja a hatalmat."

94. Az emberiség saját hatalma áldozatává válásának veszélyét már VI. Szent Pál is felismerte, aki arra figyelmeztetett, hogy „a legkülönlegesebb tudományos fejlődés, a legmegdöbbentőbb technikai bravúrok és a legcsodálatosabb gazdasági növekedés, hacsak nem kíséri hiteles erkölcsi és társadalmi fejlődés, hosszú távon az ember ellen fog fordulni".

Plébániánk hírei

Szentmisék

hétfő-kedd-szerda-csütörtök-péntek-szombat 17.00
vasárnap 10.00 és18.00 (angol nyelvű)

Folyamatos szentségimádást tartunk a templomban
9.00 és 22.00 óra között.

PLÉBÁNIÁNK RENDSZERES PROGRAMJAI
szeptembertől

Hétfő	18.00	Felnőtt katekézis
Kedd	17.00	Elváltak és Egyedül Maradtak szentmiséje (havonta első kedden) és találkozója a Szent Kinga teremben
Szerda	15.45	Karitász hittan (a konkrét dátumok szórólapokon)
Péntek	15.00	Engesztelő imaóra a hazáért
	16.00	Rózsafüzér
	16.30	Vesperás
	18.00	Szent József Férfikör (minden második héten)

Októberben hétköznapokon a szentmise előtt, 16.30-tól a rózsafüzért imádkozzuk.

Gyóntatás: vasárnap 9.00-9.50

Lelki tanácsadás egyeztetés szerint
bitter.belvarosiplebania@gmail.com
30 591 2601

PESTI FŐTEMPLOM

Spirituális közösségi lap

XIII. évf. 71. szám

A Belvárosi Nagyboldogasszony Főplébánia lapja

Kiadja:
a
Belvárosi Főplébánia

Felelős kiadó:
Dr. Osztie Zoltán

Szerkesztő:
Bitter Lajos

Munkatársak:

Csorba Gábor
Dr. Kerényi Lajos
Kiss Antal
Schall Tamás
Zöldyné Szita Erzsébet

Korrektúra:
Faga-Nagy Mária

Szerkesztőség:

Budapest 1056 Március 15. tér 2.
bitter.belvarosiplebania@gmail.com

Megjelenik:
12 oldalon

PESTI FŐTEMPLOM

SPIRITUÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

XIII. évfolyam 71. szám *2026. október*

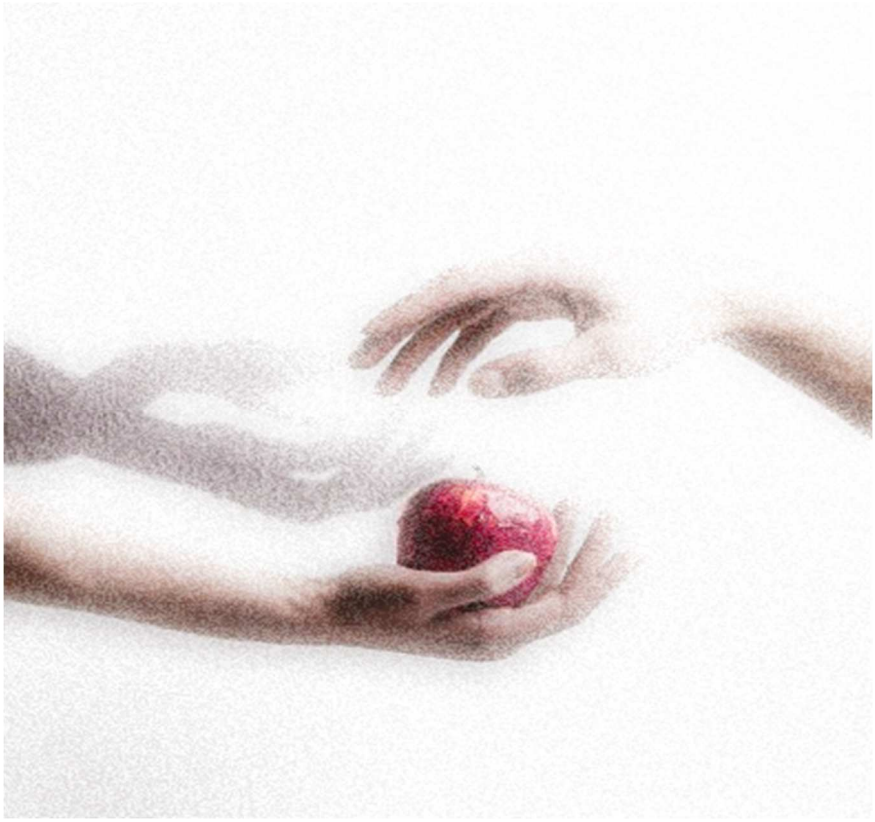

Tartalom

- Nagyszerű emberségünk
- Ki az ember?
- Októberi fénysugár
- A legnagyobb kincs
- Háromféle lelkület
- A régi mint új
- Kövek, fórumok, szamarak
- Leó pápa beszédei
- Életem tartozéka

BELVÁROSI NAGYBOLDOGASSZONY FŐPLÉBÁNIA

1056 Budapest, Március 15. tér 2. T: 318 3108 belvarosiplebania@gmail.com

Nagyszerű emberségünk

Örömünkre megjelent magyar fordításban is XIV. Leó pápánk új enciklikája, amely – beszédesen – a „Nagyszerű emberség” szavakkal kezdődik. Témája „az emberi személy védelme a mesterséges intelligencia korában”.

Már a cím is sokatmondó, melyben két állítás van. Egyrészt az emberi személy támadásoknak van kitéve, ezért védelemre szorul. Ezeknek tanúi és elszenvedő alanyai vagyunk. Fogantatásunk pillanatától az e világból való távozásunkig (halálunkig) folyamatos veszélyben élünk. Gondoljuk meg az állítás valóságát: napjainkra az ember számára legveszélyesebb hely az anyaméh. A világháborúk tömegmészárlásaihoz hasonló méretű gyilkolás folyik a magzatelhajtás révén. De nem kevésbé veszélyes és pusztító a gender ideológia és az LMBTQ program keresztülvitele például az oktatási intézményekben. Lássuk meg a gyerekek nemi identitásába történő bevezetésének problémáját. Ma többségében nem a szülők végzik el az ezzel kapcsolatos kötelességüket, hanem a kortárs csoportok, az internet irányítói, vagy éppenséggel magukra vannak hagyva a témában. Ismerjük a meddőség terjedését és az ezzel kapcsolatos megoldási kísérleteket, amelyek a legtöbb esetben emberellenesek. Tisztában vagyunk azzal, hogy az élet egyéb helyzeteiben sem kapja meg az ember a neki járó tiszteletet. Egyebek között szembe kell néznünk a háborúk közepette emberi méltóságukban megalázott, ellehetetlenült helyzetben élők sorsával (leginkább Kárpátalján). Végül tekintsük az öregkorban kiszolgáltatott helyzetben élőket. Sorolhatnánk tovább az élet válsághelyzeteiben élők segítségre szorultságát. Nem véletlenül hoztuk létre a „Jó, hogy vagy!” életvédők szövetségét, mely az emberi személy méltóságának képviseletét tűzte zászlajára, és egységbe vonja az ezen a területen dolgozó szervezeteket és személyeket. Kérem, nézzék meg a Szövetség internetes felületeit!

Az enciklika másik állítása szerint a mesterséges intelligencia kora itt van. Nem jövőbeli, hanem jelen valóság, az életünk mindennapjaiban meghatározó tényező. Használata nélkül – nem is lassan – mindennapjaink nehézzé válnak, segítségre szorulunk, majd lemaradunk. Lehetőséget kínál, ugyanakkor óriási veszélyeket rejt, egyelőre beláthatatlan következményekkel jár. Már az elnevezése is téves, hiszen a szóhasználatban „intelligens”, személyes tűnik. Nem az! A programozás szerint még érzelmeket is mutat, melyeket képes partnerként feltüntetni. Sok fiatal már ebben a kapcsolatban él. Nem személyes viszonyaiban, hanem a géppel kommunikál, következésképpen elszigetelődik, elmagányosodik. Fölvetődött már az is, hogy közreműködésével szentgyónást lehessen végezni. Abszurd ötlet, éppen a személyesség, így az emberi méltóság lábbal tiprása. Lelkiismeretvizsgálatot, bűnbánatot, megtérést, megújult Isten-kapcsolatot a gép nem tud végrehajtani, sem szolgálni. Iszonyúan megnöveli az életvitelünk már-már amúgy is elviselhetetlen tempóját. Ráadásul működtetése olyan energiaigényt támaszt, amit nem tudnak az egyes államok kielégíteni. Az Egyesült Királyság (Anglia) teljes, éves energiafogyasztására van szükség a fedezetéhez. Szempontként említik a szakértők, hogy a fejlesztés hihetetlen ütemben zajlik. Az egyes országok nem fognak leállni, vagy határt szabni, sem a kutatás, sem a fölhasználás terén, mert fölfogásuk szerint nem maradhatnak le a többi kutatásokban résztvevő országokkal szemben. Külön rendszere van Amerikának, Kínának, Európának…

Milyen világ alakul körülöttünk? Az Egyház küldetése, hogy védje, képviselje a személyességet, az emberi személy méltóságát, az imádságos Isten-kapcsolatot, az élet értelmének evidenciáját, a kutatás és eredményei fölhasználásának határait az ember javára, az elszemélytelenedés ellen küzdjön, a közösségeket építse és működtesse, a személyes jelenlét alkalmait teremtse meg és – amint a Szentatya részletesen kifejti – „a szeretet civilizációját építse”.

A Szentatya üzenetének leginkább reményt keltő üzenete, hogy a Teremtő Isten, mennyei Atyánk nagyszerű hivatásra hívta életbe az embert. Méltóságra emelte, amikor képére és hasonlatosságára alkotta meg. Ne adjuk föl az Isten alkotta rendet, ne tagadjuk meg küldetésünket, ne alázzuk meg önmagunkat, hanem – Jézus mintájára – hordozzuk és bontakoztassuk ki „nagyszerű emberségünket”!

Kérem, hogy olvassuk el az enciklikát, hogy tájékozottak legyünk korunk kihívásai terén és követni tudjuk azokat a folyamatokat, amelyek meghatározzák egyéni és közösségi életünket, valamint kijelölik küldetésünk területeit. A dokumentum megvásárolható a Szent István Társulat kiadásában.

Dr. Osztie Zoltán plébános

Az emberi létezés egyetlen dimenziójának abszolút szintre emelése veszélyes. Kaotikus állapotokat nem csak a hiány, a szűkösség okoz, de az ellenőrizetlen növekedés is az elszegényedés forrása lehet. Így az intelligencia (értelem), amikor abszolúttá válik, rátelepszik és elnyomja az élet más alapvető dimenzióit, például a szeretetet, az érzelmet, az akaratot, az elkötelezettséget az odaadást, vagyis az emberi kapcsolatokat. (Magnifica humanitas 113.)

Ki az ember?

Amikor az ember szembesül különböző testi, lelki panaszaival, aggodalmaival, bajaival, szorongásaival – és kinek az életében ne lennének ilyenek –, melyek „jól-létét” akadályozzák, természetesen szeretne megszabadulni ezektől, és orvoshoz, esetleg pszichológushoz fordul. A panaszok hátterében gyakran lelki folyamatok húzódnak meg, például aktuális élethelyzet, gyermekkori traumák, amelyek a tudat alatt működve fejtik ki hatásukat. Amennyiben ezek tudatossá válnak, akkor maga az a tény, hogy a probléma oka napvilágra kerül, adott esetben jelentheti annak orvoslását, de fordítottja is lehetséges, és valamilyen kövonalazatlan, homályos üresség, aggodalomérzés válik dominánssá. Ez azt jelentheti, hogy válaszadásra vagyunk hivatottak a kérdésben: mi az élet értelme? Ugyanis erre még nincs igazi válaszunk. Ebben az esetben nem a mi okból –, hanem a „mi célból aggódunk?” kérdést kell feltenni. Mi a fő célunk? Ezt a kérdést teszi fel az egyik pszichológiai módszer, amelyik ahhoz az adottságunkhoz próbál irányítani, amely minden emberben megvan, mindig ép, és arra szólít bennünket, hogy szabadon, a célt szem előtt tartva vegyünk részt saját életünkben, majd annak lassú és végső elmúlásában. Ennek a célnak a veszélybe kerülése okozhatja igazi aggodalmunkat.

Valójában életünk értelmességéről, méghozzá végső értelmességéről van szó. Az említett adottságot a pszichológia a mindig ép, transzmorbid személyiségmagnak nevezi, „amelyben” megjelenik a szabadság és az értelemfelismerés szempontja, ugyanakkor azonban a személyes tagadás és öngátlás lehetősége is. A transzmorbid, sérthetetlen szellemi fórum bizonyos kérdéseket és válaszokat képes „önmagukban is érvényesnek” elismerni, ezért az ember, mint személyiség – ha hagyja – megszólítható. Ez a pszichológiai módszer a logoterápia, amely az élet értelmességének kérdését veti fel, mint a terápia alapkérdését. Feltárhatja, hogy egy adott ember esetében a „jól-lét” hiányának oka az élet végső értelmességébe vetett bizalom hiánya. Ennél sokkal többet nem mondhat, mert a továbbiakban már egy másik tudomány, a teológia illetékes.

Felmerülhet a kérdés, hogy a „transzmorbid személyiségmag” fogalom összevethető-e a teológiai személyfogalommal? Nem, mert a pszichológiának nem dolga a teológiai szemlélet, de végül is kimondja: „a transzmorbid személyiségmag az ember sérthetetlen szellemi rétege, a megismételhetetlen, egyszeri személy hordozója”. Tehát nem maga a megismételhetetlen emberi személy, hanem annak „hordozója”.

Három olyan fogalmunk van, amelyeket tisztáznunk kell ahhoz, hogy tudjuk, mit jelölnek a pszichológiában, ill. a teológiában, és ezek hogyan viszonyulnak egymáshoz. Annál is inkább mivel ezek a fogalmak gyakran szinonimaként jelennek meg. Nem kevesebbről van szó, mint az emberről, Istenről, az ember immanens (világon belüli) és transzcendens (világon túlnyúló) végső céljáról, annak elfogadásáról vagy tagadásáról, a keresztény kinyilatkoztatás szívéről. Ezek: az „én”, a „személyiség” és a „személy”.

A pszichológia többféle énről beszél (ideális én, reális én, fantázia én, prezentált én, tükör én, hamis én), ugyanakkor elismeri a nyilvánvaló tényt, hogy az „én” egész életünk során változatlan, vagyis énünk magja egy velünk született entitás. Az „énnek” pedig pszichológiai és spirituális dimenziója van, melyek részben átfedik egymást, és ez a sajátossága a pszichofizikai és társadalmi meghatározottságok mellett – a transzcendensre irányuló nyitottsága miatt – döntésre ad lehetőséget.

A személyiség szó alatt a pszichológia pszichofizikai rendszerek szerveződését érti az egyénen belül, amelyek meghatározzák a gondolkodást és a viselkedést. A személy szónak nincs konkrét elkülönülő tartalma a pszichológiában, illetve – ahogy fentebb említettük – „rejtőzködően” jelenik meg: mint az ember sérthetetlen szellemi rétege, a transzmorbid személyiségmag által hordozott szellemi valóság. Hogy miféle valóságról lehet szó, arról a pszichológia – helyesen – nem nyilatkozik.

A teológia nyelvén világosan beszélhetünk. A kiindulópont egy igen egyszerű kérdés: mi következik az emberi mivoltra nézve abból, amit megtestesülésnek hívunk, vagyis abból, hogy Jézus Krisztus egyszerre valóságos Isten és valóságos ember, egy személyben? Az következik, hogy miután Jézus Krisztus valóságos Isten és valóságos ember egy személyben, az emberről, mint megismételhetetlen egyszeri személyről csak Istenre vonatkoztatottságában beszélhetünk. Tehát az ember egyszeriségének legbelsőbb lényege, a személye – képben kifejezve – „üres” lenne Isten nélkül, vagyis nem is lenne ember, esetleg nagyon értelmes állat vagy gép, olyan, mint a mesterséges intelligencia, aminek elszabadulása a poszthumanizmus és a transzhumanizmus luciferi perspektívájában éppen a személyt, és így az ember igazi emberségének alapvető dimenzióit, a szeretetet, az érzelmet, az akaratot, az elkötelezettséget és az odaadást, vagyis az emberi kapcsolatokat szegényíti el. (Vö. XIV. Leó pápa Magnifica humanitas enciklika).

A „személy” kizárólagosan keresztény teológiai fogalom, ugyanakkor minden ember személy. Az ismeret forrása a kinyilatkoztatás és a hit, a hitben viszont kézzelfogható bizonyíték van: maga az ember. Bármilyen tudomány jelölhet ezzel a szóval valamilyen emberi jelenséget, de az nem az a személy, akiről a teológia beszél, akik mi emberek vagyunk.

A lelki szenvedésnek valódi oka lehet a cél hiánya. S ha van végső cél, akkor már nem is valami más közvetlen ok megszüntetése – amely, ha lehetséges, akkor szükséges is – vezet eredményre, nem is a feldolgozás, hanem a túllépés. Nem a pszichológia egyébként legális és szükséges céljai, nemcsak az egyén jól-léte, „önmegvalósítása”, hanem az ember túllépése önmagán, ami az életben lehetséges, de alapvetően befejezhetetlen folyamat. A befejezettség teológiai neve: üdvösség.

Tehát és végül, ha a kereszténység életalakító szerepét, az élethez és halálhoz való viszonyát pszichológiai nyelven fejezzük ki, akkor tudomásul vehetjük, hogy a testi (biológiai), lelki (pszichológiai) és a környezeti, társadalmi (szociológiai) hatások együttesen meghatározzák az ember természetes helyzetét, amivel kapcsolatban – helyesen – a személyiség szót használjuk. A szellemi személyünk, aki (és nem: ami) testünktől – személyiségünktől – elválaszthatatlan halálunkig, a mindezekhez való viszonyulásunk, a transzmorbid személyiségmag mögött van (azt is mondhatnánk: „ott sóhajtozik ki nem mondható szavakkal a lélek”), és ha hagyjuk és akarjuk, átalakítja viszonyulásunkat életünkhöz és halálunkhoz. A problémával, bajjal, betegséggel, szenvedéssel és persze végül a halállal, vagyis a belső és külső körülményekkel kapcsolatos álláspontunk kialakításában a személyiségünknek főszerepe van, de mögötte rejlik az igazi legvégső fórum, aki akár közvetetten, akár közvetlenül felteszi az utolsó kérdést. Ez azt jelenti, hogy hitben hozzuk meg a végső választ, ami minél előbb és mindenekelőtt a cél. De azért az az ismeret, hogy az emberi személy értelmezése kizárólag teológiai nézőpontból lehetséges, a bizonytalanok, a kulturkeresztények, az „éjfélimisés” keresztények, a nem hívők, a kételkedők, a tagadók, az aggódók számára felhívást jelenthet, mert agnosztikus „tartózkodás”, kitalált isten nincs. Kegyelem van és feltámadás.

BL

Októberi fénysugár

Októbernek szépsége van: a gyengülő nap minden sugarát kihasználja, hogy tovább szépítse az ősz egyébként is nagyszerű színpompáját: azt a tarka ruhát, amit a természet magára ölt. Ebben az őszi napsugárban Máriára gondolunk mint a Rózsafüzér Királynőjére és a Magyarok Nagyasszonyára. Égi Édesanyánk minden nap kéri a rózsafüzér imádságot, ezt a hónapot pedig különösen is a rózsafüzérnek szenteljük.

A rózsafüzér imádság mindnyájunkat Krisztus titkainak átelmélkedésére késztet a Boldogságos Szűz Mária vezetésével, aki egyedülálló módon részese volt Isten Fia születésének, működésének, szenvedésének és dicsőséges feltámadásának.

Szűz Mária rózsafüzére olyan imádság, amely részeinek egyszerűségében az egész evangéliumi üzenet mélysége nyilvánul meg. Maga a Szent Szűz bátorított bennünket jelenései alkalmával, hogy imádkozzuk ezt az imádságot. „Mondjátok el a rózsafüzért minden nap, hogy elnyerjétek a világ békéjét és a háború végét”. 1917 május 13-án, első jelenése alkalmával kérte ezt Fatimában, ahol „a Rózsafüzér Királynőjeként” jelent meg.

A rózsafüzér hatékony fegyver. Használjuk bizalommal, és elcsodálkozunk az eredményeitől! Mindent ki lehet imádkozni, és mindenkit be lehet imádkozni. A rózsafüzér imádság útján Krisztus egész szeretetét megtaláljuk. Erőt kapunk, hogy Isten akaratát tökéletesen teljesíteni tudjuk; hogy embertársaink szolgálatára legyünk.

Október lenyűgözően szép, mert nap mint nap milliók szívéből, az ajkakon át száll a köszöntés Máriához: Üdvözlégy… és száll a kérés: Asszonyunk Szűz Mária… Senki a világon nem tudja úgy köszönteni és kérni Máriát, mint mi, magyarok. Sajátos jogon, sajátos történelmi háttérrel-tapasztalattal, sajátos lelkülettel.

És mindig van annyi imádkozó magyar: „üdvözlégymáriás”-, „asszonyunkszűzmáriás” magyar, amennyi elégségesnek tűnik annak biztosítására, hogy a nemzetnek-, a hazának jövője legyen a Szent Korona jogarának kiterjedésében.

Asszonyunk, Szűz Mária! Sajátos jogon, sajátos történelmi háttérrel-tapasztalattal, sajátos lelkülettel. S ebben a „sajátos”- ban benne van Szent István királyunk többször megismételt önfelajánlása, végül a Szent Korona és ezzel az ország Szűz Mária tulajdonába való átadása. Nemcsak az ország, hanem az ország népe is! Magyar vagyok, Mária tulajdona vagyok, hazám Mária országa. Mindszenty bíboros úr hívta fel a figyelmet: „Csodálatos fonala a magyar történelemnek a Mária-tisztelet.

Ahogy a Duna kiemelkedik vízhálózatunkból, úgy emelkedik ki szélességével a Mária-tisztelet a történelmünket átjáró sok egyéb szellemi, lelki folyamból."

A jelenre pedig: „Most kell nekünk módot adnunk a Nagyasszonynak hívő magatartásunkkal, kitartó és egyetemes esengésünkkel arra, hogy megmutathassa: pártfogása segíthet, és édesanyánk ma is." Hívő magatartásunkkal: Krisztust megvallva és hirdetve az élet minden területén! A hazafiasság igazi talaja csakis a komolyan megélt keresztény hit lehet.

Szent István, első királyunk rendelésének kikristályosodása, hogy Szűzanyánkat Nagyasszonyunknak és Patrónánknak tudjuk. Élete művének betetőzéseként a Nagyasszonynak ajánlja föl fiatal, még csak alig alakuló keresztény országát.

A mai magyar embernek, ez az esemény már szinte semmit nem mond. A valamikori fiatal katolikusoknak mint kedves nemzeti emlék, mint jámbor legenda ott él ugyan még valahol a lelke mélyén, de a szentistváni tett jelképi tartalma és eszmei jelentősége kiveszett legtöbbnek szívéből. Az iskolák semlegessége nem csak az élő hitet és erkölcsöt, hanem a nemzeti érzést is legfőbb ellenségének tekinti.

Szent Ágoston mondta egy alkalommal: magasabb eszmei célok nélkül az államok nem egyebek rablóbandáknál. Az ilyen államokban nem a pénz hiányzik, nem is az eszközök, vagy éppen az élelmiszer, sokkal inkább az emberiesség, a becsület, a tisztakezűség, az önzetlenség. Nem beszélve az őszinteségről és igazságérzetről. A családi élet is üzletté és számítássá válik, az önzés és kiélés helyévé. S mihelyt az önzés úgy kívánja, aggálytalanul szét lehet dönteni, még ha belepusztul is a gyermek, a másik fél, s a nemzet maga.

Ha ma körülnézünk szép hazánkban, van-e torkot fojtogatóbb és szívet szorongatóbb jelenség, mint a testi-lelki, anyagi és szellemi környezetszennyezés? A gyűlölködés, megosztottság, szeretetlenség!

Vajon meg tudunk-e állni ezen a sátáni csúszdán, amelyen Mécs László szavai szerint „az Ember: sárkánymagból sarjadt fattya véres rögnek elfeledte, hogy az arca régen Krisztus arca volt." És ki hallja meg ma a számonkérő lelkiismeret szavát Sík Sándor szavaival: „Embernyi ember vagytok-e? Embernyomokat hagytok-e?" Olyan vészes eltájolódásban élünk már, hogy ma félelmetesebben dörömböl a még érző szív ajtaján ugyancsak Mécs László szava: „Ha a mérték tönkrement, senki-semmi meg nem ment"!

A mérték: Jézus Krisztus, aki „fogantatott Szentlélektől, született Szűz Máriától". És a gyilkos testi-lelki szennyeződés nem szüntethető meg más eszközökkel, csak, amit az imádkozó magyarok tesznek, új életet és új lelket, tiszta vizet és tiszta levegőt árasztó erkölcsi vállalásaikban.

Napjainkban fénylő jelként ragyog Magyarok Nagyasszonyának alakja. Az a tény, hogy vagyunk egypáran, akik hiszünk abban, amit első királyunk ránk hagyományozott: hogy az Istenember édesanyjának keze állandóan rajtunk pihen; és nekünk többre kell törekednünk, mint a megélhetés bármi úton való biztosítása, az érdekek és ösztönök és hangulatok által való ide-oda hányattatására, a nemzet konzumidiótává süllyesztésére.

Mindszenty bíboros úrral együtt valljuk: „A mi eszményünk egy olyan Magyarország megteremtése, amelynek alapja a valláserkölcs, támasza a nemzeti érzés, ifjai és leányai pedig hívők és magyarok." Ezért ma Magyarországon gyakorló katolikusnak lenni a legnagyobb hazafias, nemzetmentő tett.

A Magyarok Nagyasszonya útitársunk életünk ösvényein. Kérjük, vezessen minket, nehogy az elképedő siránkozás túláradjon ajkunkon, nehogy a csüggedés legyőzze a cselekvést, befagyassza a lelkesedést, a múlt súlya megakadályozza, hogy hitelt adjunk a jövőnek! De bátrak legyünk hinni, és megvallani hitünket; cselekedni a hit erejében, élve a szeretet életét, mely Isten országát bontja ki közöttünk!

A Boldogságos Szűz Mária, Nagyasszonyunk és Patrónánk oltalma alatt áldott legyen Magyarország, békében, örömben és jólétben; mi pedig élő hittel hűségesen, elköteleződve, áldva magasztaljuk az élő Istent, köszönetet mondva Égi Édesanyánknak!

Schall Tamás atya

A Szent Kinga Körben is a legnagyobb kincs az Istenre fókuszáló, közösséget megélő ember

„Férje halála után Szent Kinga az ószandeci kolostor apátnője lett. A kolostort a tatárok földúlták, és Kingának 63 évesen az újjáépítés munkáját kellett irányítania" – olvashatjuk életrajzában.

A Szent Kinga Kör tagjaiként, névadónkhoz híven, a szenior korba lépve is, egyházi közösségünkkel, közösségünkért aktívan együttműködve találkozunk kéthetente.

A Kör életébe, lelkiségébe és terveibe jelentős változást hozott az a szándék, hogy a jelenkori kultúra, társadalom, személyes kapcsolatok állandó kritikája és személyes frusztráció helyett továbblépjünk egy cselekvő életmód irányába.

Néhány éve Rod Dreher „Szent Benedek válaszútján” c. műve mentén feltártuk, hogy mi az, ami minket leginkább elkeserít, félelemmel tölt el. Az ijesztő tendenciák azóta csak erősödtek. Korának fenyegető káoszára jó példaként állt előttünk Szent Benedek válasza.

Négy témában mi is elhatározást tettünk, és ezekre rendszeresen visszatértünk:
ima: engedjük be Istent az életünkbe,
munka: Istennek szentelve végezzük,
közösség: odaadóan, ne program fogyasztói lelkületel kapcsolódjunk egymáshoz,
olvasás: elmélyülten, igényes szövegeket vegyünk kézbe.

Azt is megnéztük, mit tettek eleink ezeken a területeken, milyen tapasztalatunk van, amit megélni és továbbadni érdemes. Ezekre fókuszálva tudott csoportunkból egyre inkább közösség alakulni. Az ima szerves része összejöveteleinknek, még nyilvános helyen is. Az evangéliummal való imát különösen is gyakoroljuk, ez segít egymás hitének erősítésében is.

Őseink hozzáállása a munkához, annak méltósága segít ellenáramban maradni a fogyasztói társadalomban.

Olvasásélményeinket megosztjuk, buzdítjuk egymást arra, hogy ne engedjünk a digitális huzalozás csábításának. Egyéb kulturális programjaink kiválasztásában is ezeket a szempontokat tartjuk fontosnak. Legutóbb Molnár C. Pálnak, templomunk oltárképe alkotójának Assisi Szent Ferenc témájú műveiről hallottunk-láttunk tárlatvezetést a Ráth Lépcső Galériában.

A közösséghez való tartozás elementáris igénye tagjainknak. Ennek építését szolgálja, hogy együtt tervezzük meg féléves menetrendünket. Ki-ki hozzáadja érdeklődését, tapasztalatát, talentumát, aktivitását. Önállóság és összetartozás segíti, hogy empátiával tudjunk egymás felé fordulni, egymást testben és lélekben erősíteni.

A közösség építésében az egymásra figyelést, párbeszédet szeretnénk gyakorolni az összejövetelek közötti időben is, találkozásokkal, élőben vagy akár telefonon. Ehhez a Szt. Kinga kör alkalmán a szeptemberi indulás óta minden alkalommal kihúzzuk valakinek a nevét és a következő találkozásig személyes kapcsolatba lépünk vele.

Bár vannak határaink, zárt összejöveteleink, de tartunk az egész egyházközségnek is nyílt alkalmakat. A közös keresztútjárás a templomban és az Öröm útja-járás a rózsakertben ebben az évben a nagyobb közösség felé nyitást mutatták már, nagy örömünkre.

Az egyházközségen belül az adventi időben a közösségek közötti találkozásra azt tervezzük, hogy feleleventjük és megéljük együtt a „Szállást keres a Szentcsalád” rítusát.

Zöldyné Szita Erzsébet

A háromféle lelkületű szolgálat

Karitász küldetésünk az emberek üdvösségének szolgálatára irányul, elsősorban tehát lelki javakat szeretnénk közvetíteni, átadni. Örök kincsek ezek, melyeket *„a moly nem rágja meg, a rozsda nem marja”* (vö. Mt 6,20). Ehhez a természetfeletti küldetéshez természetes eszközöket is latba vetünk, úgy mint pl. a tárgyi adományok, vagy a találékony segítő tevékenység.

Bizonyára sokan tapasztaltuk azt is, hogy szegényeink, gondozottjaink, akik nem tartoznak szorosan az egyházhoz, nem vallásosak, de a hozzánk való kötődéssel mégiscsak kapcsolatba kerülnek Krisztussal, éppen rajtunk keresztül. Úgy gondolják, hogyha minket ismernek, ha velünk jóban vannak, akkor ezzel biztosítják Istennel való jó kapcsolatukat is, vagy legalábbis közelebb kerülnek Hozzá. Ez igen nagy felelősség számunkra, ezért fontos kiemelni, hogy nem az a lényeg, hogy minket ismerjenek, hanem az, hogy az Urat, a Világmindenség Királyát ismerjék meg, szeressék meg Őt, hogy azután Ő is megismerje őket az utolsó órában. Alázattal végezzük tehát munkánkat és bízzunk abban, hogy Istennek minden lehetséges, Ő a szívek vizsgálója, Ő tudja, hogy kiben mi lakozik, Szentlelke pedig a szívek vezére.

Éppen ezért ne is ítélkezzünk, hanem csak bízzunk és szeressünk! *„Mert sokan lesznek az elsőkből utolsók és az utolsókból elsők.”(Lk 13,29).*

Minket, karitászosokat is érnek bőven kísértések munkánk, életünk során, akik Krisztus Királynak szolgálunk. Szent Brigitta, Európa társvédőszentjének (XIV. sz.) magánkinyilatkoztatásban az Úr háromféle lelkületű szolgálótípust mutatott be.

Mindegyik hiszi, hogy Krisztus az Isten, a mindenható, de az egyik szándéka, hogy a szolgálattal földi dolgokat, kincseket nyerjen: gazdagságot, hatalmat, hírnevet. Az Úr, a kívánságuknak megfelelően részesíti is őket ebben, de a mennyei dicsőség rovására, mert az ilyen ember el is veszíti az égi jutalmat.

A másik szolgálótípus azt gondolja, hogy Krisztus Király a szigorú bíró. Az ilyen emberek a büntetéstől való félelemmel szolgálnak, nem a mennyei dicsőség és nem az Úr iránti szeretet hajtja őket. Őket a helytelen Úrfélelem motiválja és nem az önzetlen, bizalommal teli szeretet, ők azok, akiknek a bűnbánatuk nem tud tökéletes lenni, mert nem szabadok, a büntetéstől félnek, ezért csak félszívvel szolgálnak.

A harmadik típusú szolgáló tudja, hogy az Úr Igaz Isten, igazságos és irgalmas. Nem a büntetés elkerülése végett, hanem az Isten iránti önzetlen szeretetből fakadóan szolgálnak, ez motiválja őket. Ők azok, akiknek akarata megegyezik az Úr akaratával, ezért meghallgatásra találnak.

Tegyük fel az egyházi év végén, Krisztus Király főünnepének közeledtével a kérdést magunknak: melyik szolgálók vagyunk mi? Melyikhez hasonlítunk

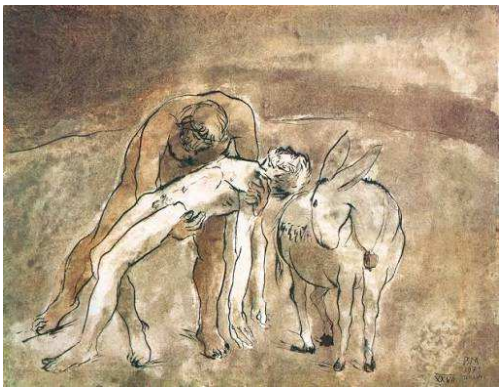

leginkább? Melyik típusból mennyi van bennünk? Félünk-e vagy bátrak, szabadok vagyunk legbelül?

Az Úr irgalmas szeretettel és igazsággal fordul felénk, mert Ő maga az Igazság és az Irgalom. Akik nem szeretik Őt, azokkal igazságos, akik szeretik Őt, azokkal irgalmas. Ezért a legnagyobb tulajdonsága Istennek az Ő irgalmassága, ahogy Szent Fausztina nővér tanította.

Szeressük tehát tiszta szívvel az Urat, a Világmindenség királyát, bátran haladjunk előre Vele! Így vágjunk bele a közelgő ádventi, karácsonyi karitászmunkánkba otthon, a családunkban, az egyházközségünkben, a szegényeink, rászorulóink körében! Önzetlen és szabad lelkülettel, alázatosan, szelíden, de bátran és határozattan végezve a munkánkat, tanúságtevői leszünk az Igaz Szeretetnek, Aki legyőzte a világot és üdvözíti a benne bízókat. *„Krisztus Király, üdvözíts minket!*
”

Csorba Gábor
állandó diakónus

A régi, mint új

XIV. Leó pápa semmi újat nem mondott Franciaországban, mert pontosan tudta, hogy ez ma a forradalmian új: a kétezer éves katolikus egyház nagy, terebélyes fájának értékei, mély gyökerei és az ágvégeken éledő megannyi fiatal hajtással. Nem szétszórt, mindig protestáló magoncok, új és új ideológiák növekedési kísérleteire való reakciókkal fárasztotta hallgatóit. Jó ütemérzékkel érkezett Franciaországba.

Arra senki sem számított, hogy az Igazság – az Evangélium – bátor kimondása maga alá temeti a hamis szabadság hazug világát. egyetlen pillanat alatt. Ugyanis kinyílt a repülőgép ajtaja, és XIV. Leó már öltözetével üzent. Főpapként, nem fehér ruhás civilként érkezett. A liturgián is használt karingben, felette a vértanúság színét, a bíbort hordozó mocétummal, és mellén Krisztus keresztjével vonult a díszsorfal előtt. Megjelenésével nem egy miniállam vezetője, hanem egy két lábbal a földön járó egyházfő, Szent Péter utódja tette tiszteletét az európai kereszténység egyik bölcsőjében.

Mik lehetnek a magyar közélet számára is fontos üzenetei? „A franciaországi katolikus egyház nagyon bölcsen kezd átalakulni egy »ellentársadalommá«, narratívájában visszautasítja a feminista- és lmbtq lobbi által előírt dogmát...” – olvashatjuk Eric Zemmour, „A misét még nem mondták el” című, nemrég magyarul is megjelent esszéjében. A katolikus filozófus, író, mintha előtanulmányt írt volna a látogatáshoz: „A kereszténységért vívott csata Európában nem lehet csak a hit csatája. Meg kell védeni a kereszténység hagyatékát Európában, ezeket az építészeti, művészeti, kulturális, jogi, politikai formákat, amelyeket meg kell őriznünk vagy helyre kell állítanunk.” Nos, XIV. Leó pápa látogatása erről (is) szólt. A Notre Dame Bazilikában ismét finom tanújelét adta a hagyományaiban gyökerező és élő egyháza melletti kiállásának. Nem valamiféle divatos imamódokkal, modern zenei betétekkel zajlott az esemény.

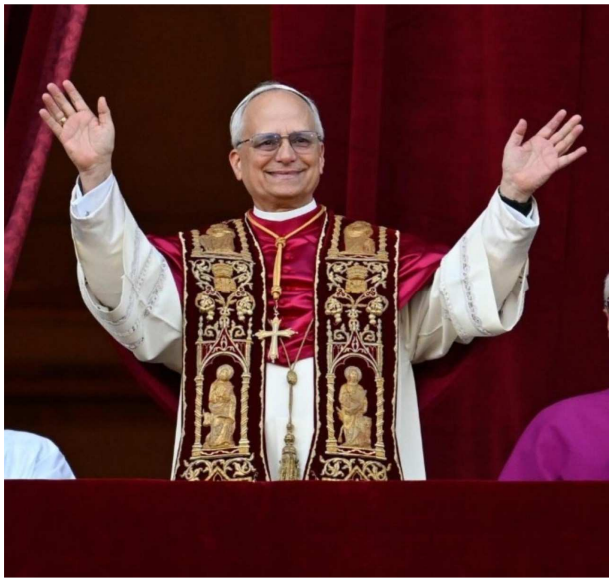

Miután néhány percre az Eucharisztia előtt adorált, vecsernyepalástban, főpapi jelvényekkel vezette az egyház hivatalos imádságát, a zsolozsmát. Az esti imaóra keretében tartotta meg tanítását. Többek közt ezt mondta, utalva a francia egyház újjászületésére is: „Ez a székesegyház azért született újjá, hogy vele együtt ti is újjászülessetek, új lendülettel törekedve az életszentségre és végezve a mindennapi küldetést. Legyetek népetek körében az egyház isteni anyaságának világos jelei: az egyház Isten szeretetéről tanúságot téve újra egységbe gyűjti és gyógyítja az emberi családot."

Két évvel ezelőtt a párizsi olimpiai megnyitó ünnepség sokakat mélységesen felháborító, olykor blaszfémikus performansza után Franciaország a Stade de France-ban egy teljesen más arcát mutatta. Nyolcvanezer, tekintetét égre emelő fiatal átlényegülten, nagy hittel volt együtt egy megrendült ágostonos szerzetessel, aki nem szégyellte könnyeit. Elérzékenyülten állt egy gyönyörű, francia szenteket bemutató, mély tanúságtételekkel lezajlott este végén az ősi ének, a Salve Regina éneklése alatt. A himnusz választása ismét üzenet volt úgy a szupermodernisták, mint a hagyományt túlhajtók felé. Van egység. A fiatalok zengték ezt, a még egyházszakadás előtt keletkezett éneket, ahogy zengik a X. Piusz közösség épp renitens konzervatívjai is templomaikban. A pápa minden liturgikus cselekményében megmutatta, nem csupán a tridenti latin misét lehet kellő mélységgel, odaadással és méltósággal ünnepelni: „Ma különösen is szembesülünk azzal, hogy korunkból mintha hiányozna a teljesség, a mélység és hiányoznának az ígéretek. Az ének, a szó és a liturgikus mozdulat nemes egyszerűsége sokak számára rést nyithat a világosságra, a béke oázisát kínálhatja egy állandó kapcsolódásban élő és zajos társadalomban." – üzente minden, a katolikus egyház liturgiáját a modernség és a kor kihívásainak való beteges megfelelési kényszerrel tevékenykedőknek. Vissza a forráshoz!

A pápa látogatásának több beszédében utalt a katolikusok közéleti kiállásának fontosságára. Nem fogadta el a Becsületrendet, nem kívánt nobilitásokkal díszvacsorázni, a lehető legtöbb időt szerette volna híveinek szánni. „A helyes laicitás tehát nem abban áll, hogy a vallást kizárjuk a közélet vagy az oktatás területéről, hanem abban, hogy azon munkálkodunk, hogy az állam és a vallási intézmények párbeszédet folytassanak egymással, és egyesítsék erőiket a közjó szolgálatában, hogy a világnak élete legyen." – tanította. Párizsi miséje előtt a Chapms-Elysées-n – mintegy szimbólikusan a fogyasztói társadalom lerolózott boltjai előtt – hívők ezrei gyóntak, papok százai álltak szó szerint helyt. Eric Zemmour pedig készítheti új esszéjét, ugyanis „A misét elmondták!" az a'la carte keresztények legnagyobb bánatára. Közel nyolcszázezren voltak rajta.

Franciaország él. A francia katolikusok élnek. Európa él és élni akar. Laus et grtaia, köszönet és hála egy oroszlánnak. Habemus papam: Leo XIV.

Kiss Antal diakónus
Katolikus Tábori Lelkészség

Kövek, fórumok, szamarak

Gyerekkoromban szinte az első istenbizonyíték volt számomra a Szentírásban szereplő érdekes epizód Jézus jeruzsálemi bevonulása előtt: „Elküldött két tanítványt a szemközti faluba, mondván: „találtok ott egy megkötött szamarat. Oldjátok el, és hozzátok ide." (Lk 19, 29-30.) A tanítványok megtalálták a szamarat. Ki tud ilyen apró dolgot egy nappal előre pontosan megmondani? – kérdeztem magamtól. Az a Jézus tehát biztosan Isten – vontam le gyerekfejjel a következtetést. Azóta már sok-sok tényező igazolja számomra Jézus isteni mivoltát. (Legtöbbet jelentenek azok a prófétai jövendölések, amelyek a gyermek Jézuson, majd a szenvedő Názáretin beteljesedtek.)

Érdekes kérdés lehet az is, miért szamárcsikót választott Jézus, hogy az vigye őt be a városba. Már sejtem a választ: mert üdvözítő tervében ott rejtőzködik szinte érthetetlen szándéka: *viteti magát. (*Mindig – kivéve a három évet, amikor Ő maga ment el igen sok helyre.) Csecsemő, majd kisgyermek korában vitték a szülei. Amikor meghalt, emberek vitték be a sírba. Ránk bízza magát az oltáriszentségben. Nekünk kell Őt vinnünk, odaadnunk…

Nagyon nagy felelősség ez. Ha mi nem visszük Őt, nem beszélünk róla, nem jelenítjük meg a szentmisében, nem adjuk oda Szent Testét – más nem teszi ezt meg. Újabb kérdés: miért vonult be Jeruzsálembe hatalmas örömrivalgás közepett? *Mert nagyon szereti az embert:* a gyenge, kísértéseket szenvedő embert, aki szeretetre, igazságra, szabad így mondani: „az Istenre született".

Jézus „fórumokat" teremt arra, hogy ezt nyilvánvalóvá tegye. Nem igaz, hogy az ember teljesen romlott! Minden időben vannak, akik azon fáradoznak, hogy manipulálják az embert, hogy elvegyék személyiségét, géppé, eszközzé, rabszolgává alacsonyítsák. Jézus ünnepet rendez, ahol önmaga valójában mosolyogva megjelenik. Ott az ember újra ember lesz. Nem kell félnie, hogy becsapják.

Jézus nem kérdezte az aggódó kafarnaumi századostól szemrehányóan: „Miért nem vigyáztál rá?" Azt mondta: *„Megyek és meggyógyítom"*. Ezt a szerető szívű Jézust kell elvinnünk, megjelenítenünk sok-sok fórumon: a családban, munkahelyünkön, templomban, hittanórákon, és a médiumokban. Fel kell szabadítanunk az ember lelkében a beléoltott, ősi, isteni szépet. Hadd merjen örülni, merjen remélni, merjen önmaga lenni, merjen hinni, Istent imádni és dicsérni!

Egyre nagyobb lett a tömeg ott, a jeruzsálemi utcán. Lelkesedésük azt mutatta, hogy a világnak Krisztus kell. Azonban ott, és akkor is, mint azóta is, annyi nemes törekvést, gorombán kudarcra akarnak ítélni. Az történt, hogy az egyik útkereszteződésnél néhány ember előlépett, megállították a szamarat, majd ezt ordították Jézus felé: „Hallgattasd el őket! – Olyanok lehettek ezek a hőbörgők, mint a „feszítsd meg!"-et kiáltók, a hittan- és erkölcstanoktatást teljesen megszűntetni akarók, a krisztusi eszméket a társadalom életéből és Európa emlékezetéből kitörölni szándékozók.

Jézus nyugodtan válaszolt nekik: Ha ők nem szólhatnak, akkor a kövek fognak kiabálni Istenről, igazságról, az örök életről, a szeretet végső győzelméről. Micsoda prófécia volt ez! Megéltük a szervezett istentelenséget. A leggorombább eszközökkel vélték elhallgattatni Jézust!

Tizennyolc éves koromban, érettségi előtt a frontra kerültem, majd a Dnyeperen túlra vittek az oroszok egy szénbányába. Mi, lelkes fiúk Jézus fórumait, a „köveket" úgy teremtettük meg, hogy a bányában, a felszíni munkán kis feszületet hordtunk cérnaszálon a nyakunkban. Kisgyerekek szaladtak oda, a nagy és istentelen Szovjetunió közepén, és csókolgatták keresztjeinket, könnyezve mondogatván: „Krisztosz, Krisztosz!..." Orosz katonák tettek hitvallást. Úgy, csendesen.

Bizony, nagyon kellenek a „megszólaló kövek", a Jézust bátran megjelenítő fórumok, emberek, papok! És kellenek a „szamarak", akik alázatos egyszerűséggel elviszik Őt. Kellenek lelkes tömegek, kellenek gyerekek, akik tiszta szívükkel lelkesen közvetítik e számító, hazug, bűnös világban azt, ami tiszta, ártatlan és szent. És Őt, aki nagyon szereti az embereket.

Lajos atya

Idézetek XIV. Leó pápa franciaországi beszédeiből

„Ne veszítsük el emberségünket a mindennapi életünket elárasztó és befolyásoló „gépek paradicsomának" közepette. Sürgető feladat elménk nevelése az etikai megkülönböztetésre, amely képes felismerni azt, ami erkölcsileg jó. Ezzel kapcsolatban szeretném felidézni, hogy „egy valóban szabad társadalom nem kényszeríti ki az uniformizálást, hanem védi a lelkiismeretek sokféleségét, megakadályozza az autoriter tendenciákat és előmozdítja az etikai párbeszédet, amely gazdagítja a társadalmi szövetet."

*

„Ma különösen is szembesülünk azzal, hogy korunkból mintha hiányozna a teljesség, a mélység és hiányoznának az ígéretek. Az ének, a szó és a liturgikus mozdulat nemes egyszerűsége sokak számára rést nyithat a világosságra, a béke oázisát kínálhatja egy állandó kapcsolódásban élő és zajos társadalomban. Titeket, akik naponta ünneplitek az eucharisztiát, arra kérlek, gondoskodjatok arról, hogy a liturgikus szertartásokat mindig méltó és illő módon ünnepeljétek, ott is, ahol kisebb közösségek gyűlnek össze."

*

„Ahh□z, h□gy jól válasszat□k, tartsát□k szem előtt ezt a szemp□nt□t: a jó életet ad, s□sem veszi el az életet; a jó gondoskodik, nem magának szerez. A jó nem valamiféle szép eszme, hanem a szeretet ragyogó arca: maga Isten!

Ezért mindnyájatokat – püspököket, papokat, diakónusokat és megszentelt személyeket – arra buzdítalak, hogy ápoljátok magatokban a liturgia iránti őszinte szeretetet."

„A bábeli torony az uralom révén kikényszerített egységet jeleníti meg (vö. Ter 11,4). Ez az építmény ugyanakkor azt is feltárja, hogy minél inkább elnyom a hatalom, annál inkább meggyengül, és megmutatja embertelen arcát. (...) Bábel tornya összeomlik, kettős negatív következménnyel. Ahogyan az általa kikényszerített egység erőltetett volt, úgy az összeomlását követő sokféleség is konfliktusokkal terhes. Ma Bábel kísértése újra megjelenik a testvériség nélkül megvalósítani kívánt globalizációban, a mohó pénzügyi gyarmatosításban, az ideológiák másokra erőltetésében, mindazokban a „kapcsolatok nélküli érintkezésekben, amelyek az emberi életet kereskedelemmé fokozzák le."

*

„Ahhoz tehát, hogy megízleljük Isten közelségét és az emberi testvériséget, el kell utasítanunk azt a mohóságot, amely felemészti kapcsolatainkat anélkül, hogy adna, és dolgokkal halmoz el bennünket anélkül, hogy táplálna. Ezek a rossz erők nemcsak erőszakos formában jelentkeznek, hanem olykor megtévesztő külsőt is öltenek, mert éppen azt ígérik, amit elvesznek tőlünk: a boldogságot."

*

„Szent Bakhita arra kötelez bennünket, hogy vegyük észre azokat, akiket nem vesznek észre, szabadítsuk fel azokat, akiket ma a gazdaság és a kultúra rabszolgaságba taszít, és tartsuk tiszteletben minden testvérünk végtelen méltóságát, akikben maga Jézus kopogtat ajtónkon. Kedves barátaim, „a valóság az, hogy a keresztények számára a szegények nem szociológiai kategóriát jelentenek, hanem magát Krisztus testét."

*

„A fiataloknak azt mondom: legyen bátorságotok felelősen megélni a béke építésének küldetését szívetekben, kapcsolataitokban, családotokban, az iskolában és az egyetemen, városaitok, országaitok és egész Európa életében!
Ne engedjetek az erőszak és az elnyomás logikájának! Szeressétek az életet minden pillanatában, és ne féljetek a jövőtől!"

*

„Ne féljetek családot alapítani, gyermekeket vállalni, és védelmezni minden ember méltóságát az anyaméhben való élet első pillanatától egészen az utolsó lélegzetig! Ne féljetek fáradhatatlanul munkálkodni közösségeitek javáért, akár politikai szerepvállalással is! Legyetek közösségépítők!"

*

„Korunk hatalmas kihívásai tekintetében arra buzdítalak benneteket, kedves testvéreim, hogy bátorságról, merészségről és missziós kreativitásról tegyetek tanúságot. Ne engedjétek, hogy elbátortalanítsanak benneteket azok a hibák, következetlenségek, sőt bukások, amelyek nyomot hagytak ennek az úton járó népnek a történetén."

*

„A katolikus oktatás azonban semmiképpen sem mondhat le saját nevelési programjáról: ez egy Krisztus-központú program, mely az emberi személy teljes körű fejlődésére, minden – lelki, kulturális, értelmi, erkölcsi és társas – dimenziójának kibontakozására irányul. Ezért senki ne lepődjön meg azon, hogy minden katolikus intézményben lehetőséget kínálnak a Jézus Krisztussal való találkozásra és igéjének hallgatására. Még kevésbé szabad megtörténnie annak, hogy bármely tanulót saját osztályában kirekesztenek pusztán azért, mert hisz Jézusban."

*

„A családon belüli hitélet elmélyítése és meggyökereztetése kétségtelenül az egyik kulcsa annak, hogy megoldást találjunk számos olyan válságra, amelyen az Egyház és társadalmaink keresztülmennek. A családban tanuljuk meg ugyanis az együttélést, a másik ember tiszteletét, a különbözőség elfogadását, egymás támogatását, a nagylelkűséget, önmagunk önzetlen odaajándékozását és az áldozatkészséget."

*

„Nem véletlen, hogy a katonai kiadások növelésére irányuló ismételt felhívásokat és az ezekből fakadó döntéseket sok kormány a másik fél veszélyességével indokolja" (Üzenet a béke 59. világnapjára, 2026. január 1.). A béke előmozdítása tevékeny munkálkodást kíván. Ma fel kell tennünk magunknak a kérdést: valóban „kreatív erőfeszítéseket" teszünk-e a világbéke előmozdításáért, vagy csupán arra törekszünk, hogy „elállítsuk a háború vérzését", és jobban felkészüljünk azokra a háborúkra, amelyekről feltételezzük, hogy még előttünk állnak."

Schall Tamás
Életem tartozéka

Mint katona kezében a fegyver,
olyan enyémben a rózsafüzér,
mikor kezeim közt morzsolgatom,
a legnagyobb biztonsággal felér.

De már önmagában az a tudat,
hogy nálam van, zsebemben hordozom,
olyan nagy erővel tölt el engem,
emberi szóval ki sem mondhatom.

A titkok, melyeket imádkozom,
Megváltónk életének titkai,
ezeket szemlélve, kimondani,
hűséges követésére segít.

Mindebben Mesternőnk Szűz Mária,
Kinek életét e titkok szőtték,
Példaképünk Ő, hogyan kell hinnünk,
aki anyai oltalmával véd.

Ha a Szentolvasót imádkozzuk,
amit Szeplőtlen' Szíve tőlünk kér,
megvalósul földünkön a béke,
a bűn senki közelébe nem ér.

Életünk része lesz a szent öröm,
az Isten emberré lett érettünk,
Lélektől' fogant, Szűztől született,
hogy Szent Karácsonyt ünnepelhessünk.

Köztünk léte világosság nekünk,
szeretni és élni tanít minket,
kincset ad, mit el nem veszíthetünk,
táplálék, mindennapi kenyerünk.

De a fájdalom sem hiányozhat,
nem leszünk különbek, mint Mesterünk,
ha Ő értünk kínhalált szenvedett,
nekünk sem lehet más az életünk.

Szenvedés-, halál húsvétba hajlik,
Vele szenvedve-, halva, élhetünk,
a feltámadásunk dicsőséges,
mint a Szent Szűz, mennyekbe vétetünk.

Testvérem, Krisztus katonája vagy?
Legyen fegyvered a rózsafüzér!
Hatásos, mert ki ezt imádkozza,
az életében minden jót elér!

XIV. Leó pápa Magnifica humanitas kezdetű enciklikája
Az emberi személy védelméről a mesterséges intelligencia korában
részletek

92. Laudato Si' enciklikájában Ferenc pápa elítélte a technokrata paradigma növekvő dominanciáját a globalizált világban, vagyis azon tendencia ellen szólt, hogy a hatékonyság, az ellenőrzés és a profit logikájának engedjük át a személyes, társadalmi és gazdasági döntéseket. Ugyanis ekkor az történik, hogy a technológia nem marad egyszerűen eszköz, hanem mércévé válik, amely alapján mindent megítélnek, elkezdi diktálni, hogy mi számít és mit lehet kiselejtezni, és így a teremtést a kizsákmányolás tárgyává és az emberi lényeket puszta fogaskerekekké fokozza le a minél nagyobb teljesítmény elérésének érdekében.

93. Ez a paradigma az elmúlt években gyorsan elterjedt, részben a mesterséges intelligencia, a kognitív tudomány, a nanotechnológia, a robotika és a biotechnológia terjeszkedése által. Önmagukban ezek az innovációk nagyban szolgálhatják az emberi fejlődést és közös otthonunk gondozását, de éppen a hatalmuk miatt siettethetik a technokrata paradigma kiterjesztését, és ezért helyes alkalmazásukhoz új spirituális, etikai és politikai keretre van szükség. A nagyobb hatalom nem feltétlenül jelent valami jobbat. Ebben a tekintetben Romano Guardini szavai továbbra is relevánsak: „A kortárs embert nem képezték ki arra, hogy jól használja a hatalmat."

94. Az emberiség saját hatalma áldozatává válásának veszélyét már VI. Szent Pál is felismerte, aki arra figyelmeztetett, hogy „a legkülönlegesebb tudományos fejlődés, a legmegdöbbentőbb technikai bravúrok és a legcsodálatosabb gazdasági növekedés, hacsak nem kíséri hiteles erkölcsi és társadalmi fejlődés, hosszú távon az ember ellen fog fordulni".

Plébániánk hírei

Szentmisék

hétfő-kedd-szerda-csütörtök-péntek-szombat 17.00
vasárnap 10.00 és18.00 (angol nyelvű)

Folyamatos szentségimádást tartunk a templomban
9.00 és 22.00 óra között.

PLÉBÁNIÁNK RENDSZERES PROGRAMJAI
szeptembertől

Hétfő	18.00	Felnőtt katekézis
Kedd	17.00	Elváltak és Egyedül Maradtak szentmiséje (havonta első kedden) és találkozója a Szent Kinga teremben
Szerda	15.45	Karitász hittan (a konkrét dátumok szórólapokon)
Péntek	15.00	Engesztelő imaóra a hazáért
	16.00	Rózsafüzér
	16.30	Vesperás
	18.00	Szent József Férfikör (minden második héten)

Októberben hétköznapokon a szentmise előtt, 16.30-tól a rózsafüzért imádkozzuk.

Gyóntatás: vasárnap 9.00-9.50

Lelki tanácsadás egyeztetés szerint
bitter.belvarosiplebania@gmail.com
30 591 2601

PESTI FŐTEMPLOM

Spirituális közösségi lap

XIII. évf. 71. szám

A Belvárosi Nagyboldogasszony Főplébánia lapja

Kiadja:
a
Belvárosi Főplébánia

Felelős kiadó:
Dr. Osztie Zoltán

Szerkesztő:
Bitter Lajos

Munkatársak:

Csorba Gábor
Dr. Kerényi Lajos
Kiss Antal
Schall Tamás
Zöldyné Szita Erzsébet

Korrektúra:
Faga-Nagy Mária

Szerkesztőség:

Budapest 1056 Március 15. tér 2.
bitter.belvarosiplebania@gmail.com

Megjelenik:
12 oldalon

PESTI FŐTEMPLOM

SPIRITUÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

XIII. évfolyam 71. szám *2026. október*

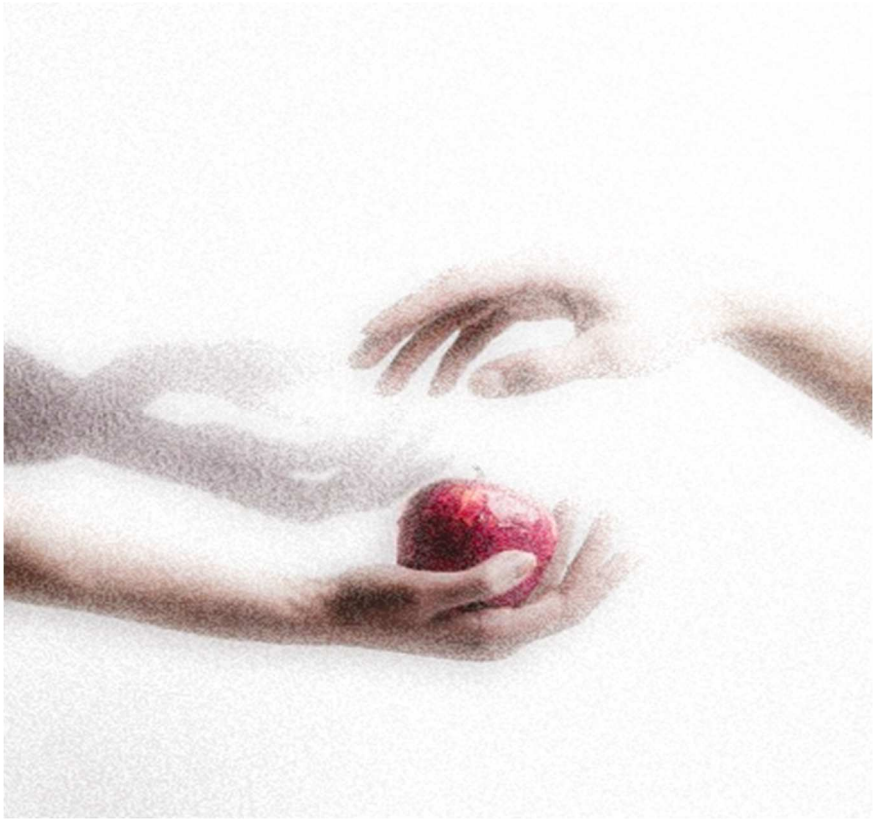

Tartalom

- Nagyszerű emberségünk
- Ki az ember?
- Októberi fénysugár
- A legnagyobb kincs
- Háromféle lelkület
- A régi mint új
- Kövek, fórumok, szamarak
- Leó pápa beszédei
- Életem tartozéka

BELVÁROSI NAGYBOLDOGASSZONY FŐPLÉBÁNIA

1056 Budapest, Március 15. tér 2. T: 318 3108 belvarosiplebania@gmail.com

Nagyszerű emberségünk

Örömünkre megjelent magyar fordításban is XIV. Leó pápánk új enciklikája, amely – beszédesen – a „Nagyszerű emberség” szavakkal kezdődik. Témája „az emberi személy védelme a mesterséges intelligencia korában”.

Már a cím is sokatmondó, melyben két állítás van. Egyrészt az emberi személy támadásoknak van kitéve, ezért védelemre szorul. Ezeknek tanúi és elszenvedő alanyai vagyunk. Fogantatásunk pillanatától az e világból való távozásunkig (halálunkig) folyamatos veszélyben élünk. Gondoljuk meg az állítás valóságát: napjainkra az ember számára legveszélyesebb hely az anyaméh. A világháborúk tömegmészárlásaihoz hasonló méretű gyilkolás folyik a magzatelhajtás révén. De nem kevésbé veszélyes és pusztító a gender ideológia és az LMBTQ program keresztülvitele például az oktatási intézményekben. Lássuk meg a gyerekek nemi identitásába történő bevezetésének problémáját. Ma többségében nem a szülők végzik el az ezzel kapcsolatos kötelességüket, hanem a kortárs csoportok, az internet irányítói, vagy éppenséggel magukra vannak hagyva a témában. Ismerjük a meddőség terjedését és az ezzel kapcsolatos megoldási kísérleteket, amelyek a legtöbb esetben emberellenesek. Tisztában vagyunk azzal, hogy az élet egyéb helyzeteiben sem kapja meg az ember a neki járó tiszteletet. Egyebek között szembe kell néznünk a háborúk közepette emberi méltóságukban megalázott, ellehetetlenült helyzetben élők sorsával (leginkább Kárpátalján). Végül tekintsük az öregkorban kiszolgáltatott helyzetben élőket. Sorolhatnánk tovább az élet válsághelyzeteiben élők segítségre szorultságát. Nem véletlenül hoztuk létre a „Jó, hogy vagy!” életvédők szövetségét, mely az emberi személy méltóságának képviseletét tűzte zászlajára, és egységbe vonja az ezen a területen dolgozó szervezeteket és személyeket. Kérem, nézzék meg a Szövetség internetes felületeit!

Az enciklika másik állítása szerint a mesterséges intelligencia kora itt van. Nem jövőbeli, hanem jelen valóság, az életünk mindennapjaiban meghatározó tényező. Használata nélkül – nem is lassan – mindennapjaink nehézzé válnak, segítségre szorulunk, majd lemaradunk. Lehetőséget kínál, ugyanakkor óriási veszélyeket rejt, egyelőre beláthatatlan következményekkel jár. Már az elnevezése is téves, hiszen a szóhasználatban „intelligens”, személyes tűnik. Nem az! A programozás szerint még érzelmeket is mutat, melyeket képes partnerként feltüntetni. Sok fiatal már ebben a kapcsolatban él. Nem személyes viszonyaiban, hanem a géppel kommunikál, következésképpen elszigetelődik, elmagányosodik. Fölvetődött már az is, hogy közreműködésével szentgyónást lehessen végezni. Abszurd ötlet, éppen a személyesség, így az emberi méltóság lábbal tiprása. Lelkiismeretvizsgálatot, bűnbánatot, megtérést, megújult Isten-kapcsolatot a gép nem tud végrehajtani, sem szolgálni. Iszonyúan megnöveli az életvitelünk már-már amúgy is elviselhetetlen tempóját. Ráadásul működtetése olyan energiaigényt támaszt, amit nem tudnak az egyes államok kielégíteni. Az Egyesült Királyság (Anglia) teljes, éves energiafogyasztására van szükség a fedezetéhez. Szempontként említik a szakértők, hogy a fejlesztés hihetetlen ütemben zajlik. Az egyes országok nem fognak leállni, vagy határt szabni, sem a kutatás, sem a fölhasználás terén, mert fölfogásuk szerint nem maradhatnak le a többi kutatásokban résztvevő országokkal szemben. Külön rendszere van Amerikának, Kínának, Európának…

Milyen világ alakul körülöttünk? Az Egyház küldetése, hogy védje, képviselje a személyességet, az emberi személy méltóságát, az imádságos Isten-kapcsolatot, az élet értelmének evidenciáját, a kutatás és eredményei fölhasználásának határait az ember javára, az elszemélytelenedés ellen küzdjön, a közösségeket építse és működtesse, a személyes jelenlét alkalmait teremtse meg és – amint a Szentatya részletesen kifejti – „a szeretet civilizációját építse”.

A Szentatya üzenetének leginkább reményt keltő üzenete, hogy a Teremtő Isten, mennyei Atyánk nagyszerű hivatásra hívta életbe az embert. Méltóságra emelte, amikor képére és hasonlatosságára alkotta meg. Ne adjuk föl az Isten alkotta rendet, ne tagadjuk meg küldetésünket, ne alázzuk meg önmagunkat, hanem – Jézus mintájára – hordozzuk és bontakoztassuk ki „nagyszerű emberségünket”!

Kérem, hogy olvassuk el az enciklikát, hogy tájékozottak legyünk korunk kihívásai terén és követni tudjuk azokat a folyamatokat, amelyek meghatározzák egyéni és közösségi életünket, valamint kijelölik küldetésünk területeit. A dokumentum megvásárolható a Szent István Társulat kiadásában.

Dr. Osztie Zoltán plébános

Az emberi létezés egyetlen dimenziójának abszolút szintre emelése veszélyes. Kaotikus állapotokat nem csak a hiány, a szűkösség okoz, de az ellenőrizetlen növekedés is az elszegényedés forrása lehet. Így az intelligencia (értelem), amikor abszolúttá válik, rátelepszik és elnyomja az élet más alapvető dimenzióit, például a szeretetet, az érzelmet, az akaratot, az elkötelezettséget az odaadást, vagyis az emberi kapcsolatokat. (Magnifica humanitas 113.)

Ki az ember?

Amikor az ember szembesül különböző testi, lelki panaszaival, aggodalmaival, bajaival, szorongásaival – és kinek az életében ne lennének ilyenek –, melyek „jól-létét” akadályozzák, természetesen szeretne megszabadulni ezektől, és orvoshoz, esetleg pszichológushoz fordul. A panaszok hátterében gyakran lelki folyamatok húzódnak meg, például aktuális élethelyzet, gyermekkori traumák, amelyek a tudat alatt működve fejtik ki hatásukat. Amennyiben ezek tudatossá válnak, akkor maga az a tény, hogy a probléma oka napvilágra kerül, adott esetben jelentheti annak orvoslását, de fordítottja is lehetséges, és valamilyen kövonalazatlan, homályos üresség, aggodalomérzés válik dominánssá. Ez azt jelentheti, hogy válaszadásra vagyunk hivatottak a kérdésben: mi az élet értelme? Ugyanis erre még nincs igazi válaszunk. Ebben az esetben nem a mi okból –, hanem a „mi célból aggódunk?” kérdést kell feltenni. Mi a fő célunk? Ezt a kérdést teszi fel az egyik pszichológiai módszer, amelyik ahhoz az adottságunkhoz próbál irányítani, amely minden emberben megvan, mindig ép, és arra szólít bennünket, hogy szabadon, a célt szem előtt tartva vegyünk részt saját életünkben, majd annak lassú és végső elmúlásában. Ennek a célnak a veszélybe kerülése okozhatja igazi aggodalmunkat.

Valójában életünk értelmességéről, méghozzá végső értelmességéről van szó. Az említett adottságot a pszichológia a mindig ép, transzmorbid személyiségmagnak nevezi, „amelyben” megjelenik a szabadság és az értelemfelismerés szempontja, ugyanakkor azonban a személyes tagadás és öngátlás lehetősége is. A transzmorbid, sérthetetlen szellemi fórum bizonyos kérdéseket és válaszokat képes „önmagukban is érvényesnek” elismerni, ezért az ember, mint személyiség – ha hagyja – megszólítható. Ez a pszichológiai módszer a logoterápia, amely az élet értelmességének kérdését veti fel, mint a terápia alapkérdését. Feltárhatja, hogy egy adott ember esetében a „jól-lét” hiányának oka az élet végső értelmességébe vetett bizalom hiánya. Ennél sokkal többet nem mondhat, mert a továbbiakban már egy másik tudomány, a teológia illetékes.

Felmerülhet a kérdés, hogy a „transzmorbid személyiségmag” fogalom összevethető-e a teológiai személyfogalommal? Nem, mert a pszichológiának nem dolga a teológiai szemlélet, de végül is kimondja: „a transzmorbid személyiségmag az ember sérthetetlen szellemi rétege, a megismételhetetlen, egyszeri személy hordozója”. Tehát nem maga a megismételhetetlen emberi személy, hanem annak „hordozója”.

Három olyan fogalmunk van, amelyeket tisztáznunk kell ahhoz, hogy tudjuk, mit jelölnek a pszichológiában, ill. a teológiában, és ezek hogyan viszonyulnak egymáshoz. Annál is inkább mivel ezek a fogalmak gyakran szinonimaként jelennek meg. Nem kevesebbről van szó, mint az emberről, Istenről, az ember immanens (világon belüli) és transzcendens (világon túlnyúló) végső céljáról, annak elfogadásáról vagy tagadásáról, a keresztény kinyilatkoztatás szívéről. Ezek: az „én”, a „személyiség” és a „személy”.

A pszichológia többféle énről beszél (ideális én, reális én, fantázia én, prezentált én, tükör én, hamis én), ugyanakkor elismeri a nyilvánvaló tényt, hogy az „én” egész életünk során változatlan, vagyis énünk magja egy velünk született entitás. Az „énnek” pedig pszichológiai és spirituális dimenziója van, melyek részben átfedik egymást, és ez a sajátossága a pszichofizikai és társadalmi meghatározottságok mellett – a transzcendensre irányuló nyitottsága miatt – döntésre ad lehetőséget.

A személyiség szó alatt a pszichológia pszichofizikai rendszerek szerveződését érti az egyénen belül, amelyek meghatározzák a gondolkodást és a viselkedést. A személy szónak nincs konkrét elkülönülő tartalma a pszichológiában, illetve – ahogy fentebb említettük – „rejtőzködően” jelenik meg: mint az ember sérthetetlen szellemi rétege, a transzmorbid személyiségmag által hordozott szellemi valóság. Hogy miféle valóságról lehet szó, arról a pszichológia – helyesen – nem nyilatkozik.

A teológia nyelvén világosan beszélhetünk. A kiindulópont egy igen egyszerű kérdés: mi következik az emberi mivoltra nézve abból, amit megtestesülésnek hívunk, vagyis abból, hogy Jézus Krisztus egyszerre valóságos Isten és valóságos ember, egy személyben? Az következik, hogy miután Jézus Krisztus valóságos Isten és valóságos ember egy személyben, az emberről, mint megismételhetetlen egyszeri személyről csak Istenre vonatkoztatottságában beszélhetünk. Tehát az ember egyszeriségének legbelsőbb lényege, a személye – képben kifejezve – „üres” lenne Isten nélkül, vagyis nem is lenne ember, esetleg nagyon értelmes állat vagy gép, olyan, mint a mesterséges intelligencia, aminek elszabadulása a poszthumanizmus és a transzhumanizmus luciferi perspektívájában éppen a személyt, és így az ember igazi emberségének alapvető dimenzióit, a szeretetet, az érzelmet, az akaratot, az elkötelezettséget és az odaadást, vagyis az emberi kapcsolatokat szegényíti el. (Vö. XIV. Leó pápa Magnifica humanitas enciklika).

A „személy” kizárólagosan keresztény teológiai fogalom, ugyanakkor minden ember személy. Az ismeret forrása a kinyilatkoztatás és a hit, a hitben viszont kézzelfogható bizonyíték van: maga az ember. Bármilyen tudomány jelölhet ezzel a szóval valamilyen emberi jelenséget, de az nem az a személy, akiről a teológia beszél, akik mi emberek vagyunk.

A lelki szenvedésnek valódi oka lehet a cél hiánya. S ha van végső cél, akkor már nem is valami más közvetlen ok megszüntetése – amely, ha lehetséges, akkor szükséges is – vezet eredményre, nem is a feldolgozás, hanem a túllépés. Nem a pszichológia egyébként legális és szükséges céljai, nemcsak az egyén jól-léte, „önmegvalósítása”, hanem az ember túllépése önmagán, ami az életben lehetséges, de alapvetően befejezhetetlen folyamat. A befejezettség teológiai neve: üdvösség.

Tehát és végül, ha a kereszténység életalakító szerepét, az élethez és halálhoz való viszonyát pszichológiai nyelven fejezzük ki, akkor tudomásul vehetjük, hogy a testi (biológiai), lelki (pszichológiai) és a környezeti, társadalmi (szociológiai) hatások együttesen meghatározzák az ember természetes helyzetét, amivel kapcsolatban – helyesen – a személyiség szót használjuk. A szellemi személyünk, aki (és nem: ami) testünktől – személyiségünktől – elválaszthatatlan halálunkig, a mindezekhez való viszonyulásunk, a transzmorbid személyiségmag mögött van (azt is mondhatnánk: „ott sóhajtozik ki nem mondható szavakkal a lélek”), és ha hagyjuk és akarjuk, átalakítja viszonyulásunkat életünkhöz és halálunkhoz. A problémával, bajjal, betegséggel, szenvedéssel és persze végül a halállal, vagyis a belső és külső körülményekkel kapcsolatos álláspontunk kialakításában a személyiségünknek főszerepe van, de mögötte rejlik az igazi legvégső fórum, aki akár közvetetten, akár közvetlenül felteszi az utolsó kérdést. Ez azt jelenti, hogy hitben hozzuk meg a végső választ, ami minél előbb és mindenekelőtt a cél. De azért az az ismeret, hogy az emberi személy értelmezése kizárólag teológiai nézőpontból lehetséges, a bizonytalanok, a kulturkeresztények, az „éjfélimisés” keresztények, a nem hívők, a kételkedők, a tagadók, az aggódók számára felhívást jelenthet, mert agnosztikus „tartózkodás”, kitalált isten nincs. Kegyelem van és feltámadás.

BL

Októberi fénysugár

Októbernek szépsége van: a gyengülő nap minden sugarát kihasználja, hogy tovább szépítse az ősz egyébként is nagyszerű színpompáját: azt a tarka ruhát, amit a természet magára ölt. Ebben az őszi napsugárban Máriára gondolunk mint a Rózsafüzér Királynőjére és a Magyarok Nagyasszonyára. Égi Édesanyánk minden nap kéri a rózsafüzér imádságot, ezt a hónapot pedig különösen is a rózsafüzérnek szenteljük.

A rózsafüzér imádság mindnyájunkat Krisztus titkainak átelmélkedésére késztet a Boldogságos Szűz Mária vezetésével, aki egyedülálló módon részese volt Isten Fia születésének, működésének, szenvedésének és dicsőséges feltámadásának.

Szűz Mária rózsafüzére olyan imádság, amely részeinek egyszerűségében az egész evangéliumi üzenet mélysége nyilvánul meg. Maga a Szent Szűz bátorított bennünket jelenései alkalmával, hogy imádkozzuk ezt az imádságot. „Mondjátok el a rózsafüzért minden nap, hogy elnyerjétek a világ békéjét és a háború végét”. 1917 május 13-án, első jelenése alkalmával kérte ezt Fatimában, ahol „a Rózsafüzér Királynőjeként” jelent meg.

A rózsafüzér hatékony fegyver. Használjuk bizalommal, és elcsodálkozunk az eredményeitől! Mindent ki lehet imádkozni, és mindenkit be lehet imádkozni. A rózsafüzér imádság útján Krisztus egész szeretetét megtaláljuk. Erőt kapunk, hogy Isten akaratát tökéletesen teljesíteni tudjuk; hogy embertársaink szolgálatára legyünk.

Október lenyűgözően szép, mert nap mint nap milliók szívéből, az ajkakon át száll a köszöntés Máriához: Üdvözlégy… és száll a kérés: Asszonyunk Szűz Mária… Senki a világon nem tudja úgy köszönteni és kérni Máriát, mint mi, magyarok. Sajátos jogon, sajátos történelmi háttérrel-tapasztalattal, sajátos lelkülettel.

És mindig van annyi imádkozó magyar: „üdvözlégymáriás”-, „asszonyunkszűzmáriás” magyar, amennyi elégségesnek tűnik annak biztosítására, hogy a nemzetnek-, a hazának jövője legyen a Szent Korona jogarának kiterjedésében.

Asszonyunk, Szűz Mária! Sajátos jogon, sajátos történelmi háttérrel-tapasztalattal, sajátos lelkülettel. S ebben a „sajátos”- ban benne van Szent István királyunk többször megismételt önfelajánlása, végül a Szent Korona és ezzel az ország Szűz Mária tulajdonába való átadása. Nemcsak az ország, hanem az ország népe is! Magyar vagyok, Mária tulajdona vagyok, hazám Mária országa. Mindszenty bíboros úr hívta fel a figyelmet: „Csodálatos fonala a magyar történelemnek a Mária-tisztelet.

Ahogy a Duna kiemelkedik vízhálózatunkból, úgy emelkedik ki szélességével a Mária-tisztelet a történelmünket átjáró sok egyéb szellemi, lelki folyamból."

A jelenre pedig: „Most kell nekünk módot adnunk a Nagyasszonynak hívő magatartásunkkal, kitartó és egyetemes esengésünkkel arra, hogy megmutathassa: pártfogása segíthet, és édesanyánk ma is." Hívő magatartásunkkal: Krisztust megvallva és hirdetve az élet minden területén! A hazafiasság igazi talaja csakis a komolyan megélt keresztény hit lehet.

Szent István, első királyunk rendelésének kikristályosodása, hogy Szűzanyánkat Nagyasszonyunknak és Patrónánknak tudjuk. Élete művének betetőzéseként a Nagyasszonynak ajánlja föl fiatal, még csak alig alakuló keresztény országát.

A mai magyar embernek, ez az esemény már szinte semmit nem mond. A valamikori fiatal katolikusoknak mint kedves nemzeti emlék, mint jámbor legenda ott él ugyan még valahol a lelke mélyén, de a szentistváni tett jelképi tartalma és eszmei jelentősége kiveszett legtöbbnek szívéből. Az iskolák semlegessége nem csak az élő hitet és erkölcsöt, hanem a nemzeti érzést is legfőbb ellenségének tekinti.

Szent Ágoston mondta egy alkalommal: magasabb eszmei célok nélkül az államok nem egyebek rablóbandáknál. Az ilyen államokban nem a pénz hiányzik, nem is az eszközök, vagy éppen az élelmiszer, sokkal inkább az emberiesség, a becsület, a tisztakezűség, az önzetlenség. Nem beszélve az őszinteségről és igazságérzetről. A családi élet is üzletté és számítássá válik, az önzés és kiélés helyévé. S mihelyt az önzés úgy kívánja, aggálytalanul szét lehet dönteni, még ha belepusztul is a gyermek, a másik fél, s a nemzet maga.

Ha ma körülnézünk szép hazánkban, van-e torkot fojtogatóbb és szívet szorongatóbb jelenség, mint a testi-lelki, anyagi és szellemi környezetszennyezés? A gyűlölködés, megosztottság, szeretetlenség!

Vajon meg tudunk-e állni ezen a sátáni csúszdán, amelyen Mécs László szavai szerint „az Ember: sárkánymagból sarjadt fattya véres rögnek elfeledte, hogy az arca régen Krisztus arca volt." És ki hallja meg ma a számonkérő lelkiismeret szavát Sík Sándor szavaival: „Embernyi ember vagytok-e? Embernyomokat hagytok-e?" Olyan vészes eltájolódásban élünk már, hogy ma félelmetesebben dörömböl a még érző szív ajtaján ugyancsak Mécs László szava: „Ha a mérték tönkrement, senki-semmi meg nem ment"!

A mérték: Jézus Krisztus, aki „fogantatott Szentlélektől, született Szűz Máriától". És a gyilkos testi-lelki szennyeződés nem szüntethető meg más eszközökkel, csak, amit az imádkozó magyarok tesznek, új életet és új lelket, tiszta vizet és tiszta levegőt árasztó erkölcsi vállalásaikban.

Napjainkban fénylő jelként ragyog Magyarok Nagyasszonyának alakja. Az a tény, hogy vagyunk egypáran, akik hiszünk abban, amit első királyunk ránk hagyományozott: hogy az Istenember édesanyjának keze állandóan rajtunk pihen; és nekünk többre kell törekednünk, mint a megélhetés bármi úton való biztosítása, az érdekek és ösztönök és hangulatok által való ide-oda hányattatására, a nemzet konzumidiótává süllyesztésére.

Mindszenty bíboros úrral együtt valljuk: „A mi eszményünk egy olyan Magyarország megteremtése, amelynek alapja a valláserkölcs, támasza a nemzeti érzés, ifjai és leányai pedig hívők és magyarok." Ezért ma Magyarországon gyakorló katolikusnak lenni a legnagyobb hazafias, nemzetmentő tett.

A Magyarok Nagyasszonya útitársunk életünk ösvényein. Kérjük, vezessen minket, nehogy az elképedő siránkozás túláradjon ajkunkon, nehogy a csüggedés legyőzze a cselekvést, befagyassza a lelkesedést, a múlt súlya megakadályozza, hogy hitelt adjunk a jövőnek! De bátrak legyünk hinni, és megvallani hitünket; cselekedni a hit erejében, élve a szeretet életét, mely Isten országát bontja ki közöttünk!

A Boldogságos Szűz Mária, Nagyasszonyunk és Patrónánk oltalma alatt áldott legyen Magyarország, békében, örömben és jólétben; mi pedig élő hittel hűségesen, elköteleződve, áldva magasztaljuk az élő Istent, köszönetet mondva Égi Édesanyánknak!

Schall Tamás atya

A Szent Kinga Körben is a legnagyobb kincs az Istenre fókuszáló, közösséget megélő ember

„Férje halála után Szent Kinga az ószandeci kolostor apátnője lett. A kolostort a tatárok földúlták, és Kingának 63 évesen az újjáépítés munkáját kellett irányítania" – olvashatjuk életrajzában.

A Szent Kinga Kör tagjaiként, névadónkhoz híven, a szenior korba lépve is, egyházi közösségünkkel, közösségünkért aktívan együttműködve találkozunk kéthetente.

A Kör életébe, lelkiségébe és terveibe jelentős változást hozott az a szándék, hogy a jelenkori kultúra, társadalom, személyes kapcsolatok állandó kritikája és személyes frusztráció helyett továbblépjünk egy cselekvő életmód irányába.

Néhány éve Rod Dreher „Szent Benedek válaszútján” c. műve mentén feltártuk, hogy mi az, ami minket leginkább elkeserít, félelemmel tölt el. Az ijesztő tendenciák azóta csak erősödtek. Korának fenyegető káoszára jó példaként állt előttünk Szent Benedek válasza.

Négy témában mi is elhatározást tettünk, és ezekre rendszeresen visszatértünk:
ima: engedjük be Istent az életünkbe,
munka: Istennek szentelve végezzük,
közösség: odaadóan, ne program fogyasztói lelkületel kapcsolódjunk egymáshoz,
olvasás: elmélyülten, igényes szövegeket vegyünk kézbe.

Azt is megnéztük, mit tettek eleink ezeken a területeken, milyen tapasztalatunk van, amit megélni és továbbadni érdemes. Ezekre fókuszálva tudott csoportunkból egyre inkább közösség alakulni. Az ima szerves része összejöveteleinknek, még nyilvános helyen is. Az evangéliummal való imát különösen is gyakoroljuk, ez segít egymás hitének erősítésében is.

Őseink hozzáállása a munkához, annak méltósága segít ellenáramban maradni a fogyasztói társadalomban.

Olvasásélményeinket megosztjuk, buzdítjuk egymást arra, hogy ne engedjünk a digitális huzalozás csábításának. Egyéb kulturális programjaink kiválasztásában is ezeket a szempontokat tartjuk fontosnak. Legutóbb Molnár C. Pálnak, templomunk oltárképe alkotójának Assisi Szent Ferenc témájú műveiről hallottunk-láttunk tárlatvezetést a Ráth Lépcső Galériában.

A közösséghez való tartozás elementáris igénye tagjainknak. Ennek építését szolgálja, hogy együtt tervezzük meg féléves menetrendünket. Ki-ki hozzáadja érdeklődését, tapasztalatát, talentumát, aktivitását. Önállóság és összetartozás segíti, hogy empátiával tudjunk egymás felé fordulni, egymást testben és lélekben erősíteni.

A közösség építésében az egymásra figyelést, párbeszédet szeretnénk gyakorolni az összejövetelek közötti időben is, találkozásokkal, élőben vagy akár telefonon. Ehhez a Szt. Kinga kör alkalmán a szeptemberi indulás óta minden alkalommal kihúzzuk valakinek a nevét és a következő találkozásig személyes kapcsolatba lépünk vele.

Bár vannak határaink, zárt összejöveteleink, de tartunk az egész egyházközségnek is nyílt alkalmakat. A közös keresztútjárás a templomban és az Öröm útja-járás a rózsakertben ebben az évben a nagyobb közösség felé nyitást mutatták már, nagy örömünkre.

Az egyházközségen belül az adventi időben a közösségek közötti találkozásra azt tervezzük, hogy feleleventjük és megéljük együtt a „Szállást keres a Szentcsalád” rítusát.

Zöldyné Szita Erzsébet

A háromféle lelkületű szolgálat

Karitász küldetésünk az emberek üdvösségének szolgálatára irányul, elsősorban tehát lelki javakat szeretnénk közvetíteni, átadni. Örök kincsek ezek, melyeket *„a moly nem rágja meg, a rozsda nem marja”* (vö. Mt 6,20). Ehhez a természetfeletti küldetéshez természetes eszközöket is latba vetünk, úgy mint pl. a tárgyi adományok, vagy a találékony segítő tevékenység.

Bizonyára sokan tapasztaltuk azt is, hogy szegényeink, gondozottjaink, akik nem tartoznak szorosan az egyházhoz, nem vallásosak, de a hozzánk való kötődéssel mégiscsak kapcsolatba kerülnek Krisztussal, éppen rajtunk keresztül. Úgy gondolják, hogyha minket ismernek, ha velünk jóban vannak, akkor ezzel biztosítják Istennel való jó kapcsolatukat is, vagy legalábbis közelebb kerülnek Hozzá. Ez igen nagy felelősség számunkra, ezért fontos kiemelni, hogy nem az a lényeg, hogy minket ismerjenek, hanem az, hogy az Urat, a Világmindenség Királyát ismerjék meg, szeressék meg Őt, hogy azután Ő is megismerje őket az utolsó órában. Alázattal végezzük tehát munkánkat és bízzunk abban, hogy Istennek minden lehetséges, Ő a szívek vizsgálója, Ő tudja, hogy kiben mi lakozik, Szentlelke pedig a szívek vezére.

Éppen ezért ne is ítélkezzünk, hanem csak bízzunk és szeressünk! *„Mert sokan lesznek az elsőkből utolsók és az utolsókból elsők.”(Lk 13,29).*

Minket, karitászosokat is érnek bőven kísértések munkánk, életünk során, akik Krisztus Királynak szolgálunk. Szent Brigitta, Európa társvédőszentjének (XIV. sz.) magánkinyilatkoztatásban az Úr háromféle lelkületű szolgálótípust mutatott be.

Mindegyik hiszi, hogy Krisztus az Isten, a mindenható, de az egyik szándéka, hogy a szolgálattal földi dolgokat, kincseket nyerjen: gazdagságot, hatalmat, hírnevet. Az Úr, a kívánságuknak megfelelően részesíti is őket ebben, de a mennyei dicsőség rovására, mert az ilyen ember el is veszíti az égi jutalmat.

A másik szolgálótípus azt gondolja, hogy Krisztus Király a szigorú bíró. Az ilyen emberek a büntetéstől való félelemmel szolgálnak, nem a mennyei dicsőség és nem az Úr iránti szeretet hajtja őket. Őket a helytelen Úrfélelem motiválja és nem az önzetlen, bizalommal teli szeretet, ők azok, akiknek a bűnbánatuk nem tud tökéletes lenni, mert nem szabadok, a büntetéstől félnek, ezért csak félszívvel szolgálnak.

A harmadik típusú szolgáló tudja, hogy az Úr Igaz Isten, igazságos és irgalmas. Nem a büntetés elkerülése végett, hanem az Isten iránti önzetlen szeretetből fakadóan szolgálnak, ez motiválja őket. Ők azok, akiknek akarata megegyezik az Úr akaratával, ezért meghallgatásra találnak.

Tegyük fel az egyházi év végén, Krisztus Király főünnepének közeledtével a kérdést magunknak: melyik szolgálók vagyunk mi? Melyikhez hasonlítunk

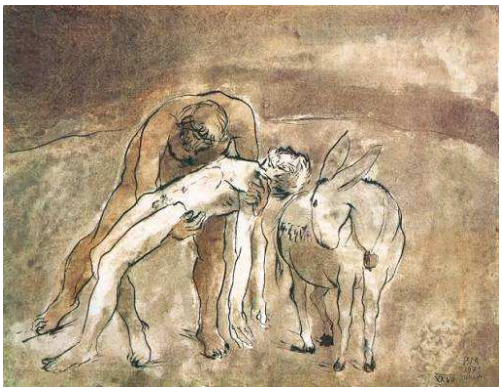

leginkább? Melyik típusból mennyi van bennünk? Félünk-e vagy bátrak, szabadok vagyunk legbelül?

Az Úr irgalmas szeretettel és igazsággal fordul felénk, mert Ő maga az Igazság és az Irgalom. Akik nem szeretik Őt, azokkal igazságos, akik szeretik Őt, azokkal irgalmas. Ezért a legnagyobb tulajdonsága Istennek az Ő irgalmassága, ahogy Szent Fausztina nővér tanította.

Szeressük tehát tiszta szívvel az Urat, a Világmindenség királyát, bátran haladjunk előre Vele! Így vágjunk bele a közelgő ádventi, karácsonyi karitászmunkánkba otthon, a családunkban, az egyházközségünkben, a szegényeink, rászorulóink körében! Önzetlen és szabad lelkülettel, alázatosan, szelíden, de bátran és határozattan végezve a munkánkat, tanúságtevői leszünk az Igaz Szeretetnek, Aki legyőzte a világot és üdvözíti a benne bízókat. *„Krisztus Király, üdvözíts minket!*
”

Csorba Gábor
állandó diakónus

A régi, mint új

XIV. Leó pápa semmi újat nem mondott Franciaországban, mert pontosan tudta, hogy ez ma a forradalmian új: a kétezer éves katolikus egyház nagy, terebélyes fájának értékei, mély gyökerei és az ágvégeken éledő megannyi fiatal hajtással. Nem szétszórt, mindig protestáló magoncok, új és új ideológiák növekedési kísérleteire való reakciókkal fárasztotta hallgatóit. Jó ütemérzékkel érkezett Franciaországba.

Arra senki sem számított, hogy az Igazság – az Evangélium – bátor kimondása maga alá temeti a hamis szabadság hazug világát. egyetlen pillanat alatt. Ugyanis kinyílt a repülőgép ajtaja, és XIV. Leó már öltözetével üzent. Főpapként, nem fehér ruhás civilként érkezett. A liturgián is használt karingben, felette a vértanúság színét, a bíbort hordozó mocétummal, és mellén Krisztus keresztjével vonult a díszsorfal előtt. Megjelenésével nem egy miniállam vezetője, hanem egy két lábbal a földön járó egyházfő, Szent Péter utódja tette tiszteletét az európai kereszténység egyik bölcsőjében.

Mik lehetnek a magyar közélet számára is fontos üzenetei? „A franciaországi katolikus egyház nagyon bölcsen kezd átalakulni egy »ellentársadalommá«, narratívájában visszautasítja a feminista- és lmbtq lobbi által előírt dogmát...” – olvashatjuk Eric Zemmour, „A misét még nem mondták el” című, nemrég magyarul is megjelent esszéjében. A katolikus filozófus, író, mintha előtanulmányt írt volna a látogatáshoz: „A kereszténységért vívott csata Európában nem lehet csak a hit csatája. Meg kell védeni a kereszténység hagyatékát Európában, ezeket az építészeti, művészeti, kulturális, jogi, politikai formákat, amelyeket meg kell őriznünk vagy helyre kell állítanunk.” Nos, XIV. Leó pápa látogatása erről (is) szólt. A Notre Dame Bazilikában ismét finom tanújelét adta a hagyományaiban gyökerező és élő egyháza melletti kiállásának. Nem valamiféle divatos imamódokkal, modern zenei betétekkel zajlott az esemény.

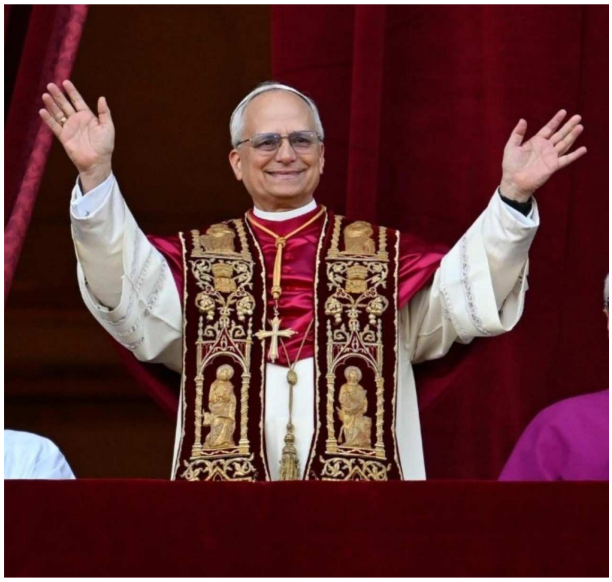

Miután néhány percre az Eucharisztia előtt adorált, vecsernyepalástban, főpapi jelvényekkel vezette az egyház hivatalos imádságát, a zsolozsmát. Az esti imaóra keretében tartotta meg tanítását. Többek közt ezt mondta, utalva a francia egyház újjászületésére is: „Ez a székesegyház azért született újjá, hogy vele együtt ti is újjászülessetek, új lendülettel törekedve az életszentségre és végezve a mindennapi küldetést. Legyetek népetek körében az egyház isteni anyaságának világos jelei: az egyház Isten szeretetéről tanúságot téve újra egységbe gyűjti és gyógyítja az emberi családot."

Két évvel ezelőtt a párizsi olimpiai megnyitó ünnepség sokakat mélységesen felháborító, olykor blaszfémikus performansza után Franciaország a Stade de France-ban egy teljesen más arcát mutatta. Nyolcvanezer, tekintetét égre emelő fiatal átlényegülten, nagy hittel volt együtt egy megrendült ágostonos szerzetessel, aki nem szégyellte könnyeit. Elérzékenyülten állt egy gyönyörű, francia szenteket bemutató, mély tanúságtételekkel lezajlott este végén az ősi ének, a Salve Regina éneklése alatt. A himnusz választása ismét üzenet volt úgy a szupermodernisták, mint a hagyományt túlhajtók felé. Van egység. A fiatalok zengték ezt, a még egyházszakadás előtt keletkezett éneket, ahogy zengik a X. Piusz közösség épp renitens konzervatívjai is templomaikban. A pápa minden liturgikus cselekményében megmutatta, nem csupán a tridenti latin misét lehet kellő mélységgel, odaadással és méltósággal ünnepelni: „Ma különösen is szembesülünk azzal, hogy korunkból mintha hiányozna a teljesség, a mélység és hiányoznának az ígéretek. Az ének, a szó és a liturgikus mozdulat nemes egyszerűsége sokak számára rést nyithat a világosságra, a béke oázisát kínálhatja egy állandó kapcsolódásban élő és zajos társadalomban." – üzente minden, a katolikus egyház liturgiáját a modernség és a kor kihívásainak való beteges megfelelési kényszerrel tevékenykedőknek. Vissza a forráshoz!

A pápa látogatásának több beszédében utalt a katolikusok közéleti kiállásának fontosságára. Nem fogadta el a Becsületrendet, nem kívánt nobilitásokkal díszvacsorázni, a lehető legtöbb időt szerette volna híveinek szánni. „A helyes laicitás tehát nem abban áll, hogy a vallást kizárjuk a közélet vagy az oktatás területéről, hanem abban, hogy azon munkálkodunk, hogy az állam és a vallási intézmények párbeszédet folytassanak egymással, és egyesítsék erőiket a közjó szolgálatában, hogy a világnak élete legyen." – tanította. Párizsi miséje előtt a Chapms-Elysées-n – mintegy szimbólikusan a fogyasztói társadalom lerolózott boltjai előtt – hívők ezrei gyóntak, papok százai álltak szó szerint helyt. Eric Zemmour pedig készítheti új esszéjét, ugyanis „A misét elmondták!" az a'la carte keresztények legnagyobb bánatára. Közel nyolcszázezren voltak rajta.

Franciaország él. A francia katolikusok élnek. Európa él és élni akar. Laus et grtaia, köszönet és hála egy oroszlánnak. Habemus papam: Leo XIV.

Kiss Antal diakónus
Katolikus Tábori Lelkészség

Kövek, fórumok, szamarak

Gyerekkoromban szinte az első istenbizonyíték volt számomra a Szentírásban szereplő érdekes epizód Jézus jeruzsálemi bevonulása előtt: „Elküldött két tanítványt a szemközti faluba, mondván: „találtok ott egy megkötött szamarat. Oldjátok el, és hozzátok ide." (Lk 19, 29-30.) A tanítványok megtalálták a szamarat. Ki tud ilyen apró dolgot egy nappal előre pontosan megmondani? – kérdeztem magamtól. Az a Jézus tehát biztosan Isten – vontam le gyerekfejjel a következtetést. Azóta már sok-sok tényező igazolja számomra Jézus isteni mivoltát. (Legtöbbet jelentenek azok a prófétai jövendölések, amelyek a gyermek Jézuson, majd a szenvedő Názáretin beteljesedtek.)

Érdekes kérdés lehet az is, miért szamárcsikót választott Jézus, hogy az vigye őt be a városba. Már sejtem a választ: mert üdvözítő tervében ott rejtőzködik szinte érthetetlen szándéka: *viteti magát. (*Mindig – kivéve a három évet, amikor Ő maga ment el igen sok helyre.) Csecsemő, majd kisgyermek korában vitték a szülei. Amikor meghalt, emberek vitték be a sírba. Ránk bízza magát az oltáriszentségben. Nekünk kell Őt vinnünk, odaadnunk…

Nagyon nagy felelősség ez. Ha mi nem visszük Őt, nem beszélünk róla, nem jelenítjük meg a szentmisében, nem adjuk oda Szent Testét – más nem teszi ezt meg. Újabb kérdés: miért vonult be Jeruzsálembe hatalmas örömrivalgás közepett? *Mert nagyon szereti az embert:* a gyenge, kísértéseket szenvedő embert, aki szeretetre, igazságra, szabad így mondani: „az Istenre született".

Jézus „fórumokat" teremt arra, hogy ezt nyilvánvalóvá tegye. Nem igaz, hogy az ember teljesen romlott! Minden időben vannak, akik azon fáradoznak, hogy manipulálják az embert, hogy elvegyék személyiségét, géppé, eszközzé, rabszolgává alacsonyítsák. Jézus ünnepet rendez, ahol önmaga valójában mosolyogva megjelenik. Ott az ember újra ember lesz. Nem kell félnie, hogy becsapják.

Jézus nem kérdezte az aggódó kafarnaumi századostól szemrehányóan: „Miért nem vigyáztál rá?" Azt mondta: *„Megyek és meggyógyítom"*. Ezt a szerető szívű Jézust kell elvinnünk, megjelenítenünk sok-sok fórumon: a családban, munkahelyünkön, templomban, hittanórákon, és a médiumokban. Fel kell szabadítanunk az ember lelkében a beléoltott, ősi, isteni szépet. Hadd merjen örülni, merjen remélni, merjen önmaga lenni, merjen hinni, Istent imádni és dicsérni!

Egyre nagyobb lett a tömeg ott, a jeruzsálemi utcán. Lelkesedésük azt mutatta, hogy a világnak Krisztus kell. Azonban ott, és akkor is, mint azóta is, annyi nemes törekvést, gorombán kudarcra akarnak ítélni. Az történt, hogy az egyik útkereszteződésnél néhány ember előlépett, megállították a szamarat, majd ezt ordították Jézus felé: „Hallgattasd el őket! – Olyanok lehettek ezek a hőbörgők, mint a „feszítsd meg!"-et kiáltók, a hittan- és erkölcstanoktatást teljesen megszűntetni akarók, a krisztusi eszméket a társadalom életéből és Európa emlékezetéből kitörölni szándékozók.

Jézus nyugodtan válaszolt nekik: Ha ők nem szólhatnak, akkor a kövek fognak kiabálni Istenről, igazságról, az örök életről, a szeretet végső győzelméről. Micsoda prófécia volt ez! Megéltük a szervezett istentelenséget. A leggorombább eszközökkel vélték elhallgattatni Jézust!

Tizennyolc éves koromban, érettségi előtt a frontra kerültem, majd a Dnyeperen túlra vittek az oroszok egy szénbányába. Mi, lelkes fiúk Jézus fórumait, a „köveket" úgy teremtettük meg, hogy a bányában, a felszíni munkán kis feszületet hordtunk cérnaszálon a nyakunkban. Kisgyerekek szaladtak oda, a nagy és istentelen Szovjetunió közepén, és csókolgatták keresztjeinket, könnyezve mondogatván: „Krisztosz, Krisztosz!..." Orosz katonák tettek hitvallást. Úgy, csendesen.

Bizony, nagyon kellenek a „megszólaló kövek", a Jézust bátran megjelenítő fórumok, emberek, papok! És kellenek a „szamarak", akik alázatos egyszerűséggel elviszik Őt. Kellenek lelkes tömegek, kellenek gyerekek, akik tiszta szívükkel lelkesen közvetítik e számító, hazug, bűnös világban azt, ami tiszta, ártatlan és szent. És Őt, aki nagyon szereti az embereket.

Lajos atya

Idézetek XIV. Leó pápa franciaországi beszédeiből

„Ne veszítsük el emberségünket a mindennapi életünket elárasztó és befolyásoló „gépek paradicsomának" közepette. Sürgető feladat elménk nevelése az etikai megkülönböztetésre, amely képes felismerni azt, ami erkölcsileg jó. Ezzel kapcsolatban szeretném felidézni, hogy „egy valóban szabad társadalom nem kényszeríti ki az uniformizálást, hanem védi a lelkiismeretek sokféleségét, megakadályozza az autoriter tendenciákat és előmozdítja az etikai párbeszédet, amely gazdagítja a társadalmi szövetet."

*

„Ma különösen is szembesülünk azzal, hogy korunkból mintha hiányozna a teljesség, a mélység és hiányoznának az ígéretek. Az ének, a szó és a liturgikus mozdulat nemes egyszerűsége sokak számára rést nyithat a világosságra, a béke oázisát kínálhatja egy állandó kapcsolódásban élő és zajos társadalomban. Titeket, akik naponta ünneplitek az eucharisztiát, arra kérlek, gondoskodjatok arról, hogy a liturgikus szertartásokat mindig méltó és illő módon ünnepeljétek, ott is, ahol kisebb közösségek gyűlnek össze."

*

„Ahh□z, h□gy jól válasszat□k, tartsát□k szem előtt ezt a szemp□nt□t: a jó életet ad, s□sem veszi el az életet; a jó gondoskodik, nem magának szerez. A jó nem valamiféle szép eszme, hanem a szeretet ragyogó arca: maga Isten!

Ezért mindnyájatokat – püspököket, papokat, diakónusokat és megszentelt személyeket – arra buzdítalak, hogy ápoljátok magatokban a liturgia iránti őszinte szeretetet."

„A bábeli torony az uralom révén kikényszerített egységet jeleníti meg (vö. Ter 11,4). Ez az építmény ugyanakkor azt is feltárja, hogy minél inkább elnyom a hatalom, annál inkább meggyengül, és megmutatja embertelen arcát. (...) Bábel tornya összeomlik, kettős negatív következménnyel. Ahogyan az általa kikényszerített egység erőltetett volt, úgy az összeomlását követő sokféleség is konfliktusokkal terhes. Ma Bábel kísértése újra megjelenik a testvériség nélkül megvalósítani kívánt globalizációban, a mohó pénzügyi gyarmatosításban, az ideológiák másokra erőltetésében, mindazokban a „kapcsolatok nélküli érintkezésekben, amelyek az emberi életet kereskedelemmé fokozzák le."

*

„Ahhoz tehát, hogy megízleljük Isten közelségét és az emberi testvériséget, el kell utasítanunk azt a mohóságot, amely felemészti kapcsolatainkat anélkül, hogy adna, és dolgokkal halmoz el bennünket anélkül, hogy táplálna. Ezek a rossz erők nemcsak erőszakos formában jelentkeznek, hanem olykor megtévesztő külsőt is öltenek, mert éppen azt ígérik, amit elvesznek tőlünk: a boldogságot."

*

„Szent Bakhita arra kötelez bennünket, hogy vegyük észre azokat, akiket nem vesznek észre, szabadítsuk fel azokat, akiket ma a gazdaság és a kultúra rabszolgaságba taszít, és tartsuk tiszteletben minden testvérünk végtelen méltóságát, akikben maga Jézus kopogtat ajtónkon. Kedves barátaim, „a valóság az, hogy a keresztények számára a szegények nem szociológiai kategóriát jelentenek, hanem magát Krisztus testét."

*

„A fiataloknak azt mondom: legyen bátorságotok felelősen megélni a béke építésének küldetését szívetekben, kapcsolataitokban, családotokban, az iskolában és az egyetemen, városaitok, országaitok és egész Európa életében!
Ne engedjetek az erőszak és az elnyomás logikájának! Szeressétek az életet minden pillanatában, és ne féljetek a jövőtől!"

*

„Ne féljetek családot alapítani, gyermekeket vállalni, és védelmezni minden ember méltóságát az anyaméhben való élet első pillanatától egészen az utolsó lélegzetig! Ne féljetek fáradhatatlanul munkálkodni közösségeitek javáért, akár politikai szerepvállalással is! Legyetek közösségépítők!"

*

„Korunk hatalmas kihívásai tekintetében arra buzdítalak benneteket, kedves testvéreim, hogy bátorságról, merészségről és missziós kreativitásról tegyetek tanúságot. Ne engedjétek, hogy elbátortalanítsanak benneteket azok a hibák, következetlenségek, sőt bukások, amelyek nyomot hagytak ennek az úton járó népnek a történetén."

*

„A katolikus oktatás azonban semmiképpen sem mondhat le saját nevelési programjáról: ez egy Krisztus-központú program, mely az emberi személy teljes körű fejlődésére, minden – lelki, kulturális, értelmi, erkölcsi és társas – dimenziójának kibontakozására irányul. Ezért senki ne lepődjön meg azon, hogy minden katolikus intézményben lehetőséget kínálnak a Jézus Krisztussal való találkozásra és igéjének hallgatására. Még kevésbé szabad megtörténnie annak, hogy bármely tanulót saját osztályában kirekesztenek pusztán azért, mert hisz Jézusban."

*

„A családon belüli hitélet elmélyítése és meggyökereztetése kétségtelenül az egyik kulcsa annak, hogy megoldást találjunk számos olyan válságra, amelyen az Egyház és társadalmaink keresztülmennek. A családban tanuljuk meg ugyanis az együttélést, a másik ember tiszteletét, a különbözőség elfogadását, egymás támogatását, a nagylelkűséget, önmagunk önzetlen odaajándékozását és az áldozatkészséget."

*

„Nem véletlen, hogy a katonai kiadások növelésére irányuló ismételt felhívásokat és az ezekből fakadó döntéseket sok kormány a másik fél veszélyességével indokolja" (Üzenet a béke 59. világnapjára, 2026. január 1.). A béke előmozdítása tevékeny munkálkodást kíván. Ma fel kell tennünk magunknak a kérdést: valóban „kreatív erőfeszítéseket" teszünk-e a világbéke előmozdításáért, vagy csupán arra törekszünk, hogy „elállítsuk a háború vérzését", és jobban felkészüljünk azokra a háborúkra, amelyekről feltételezzük, hogy még előttünk állnak."

Schall Tamás
Életem tartozéka

Mint katona kezében a fegyver,
olyan enyémben a rózsafüzér,
mikor kezeim közt morzsolgatom,
a legnagyobb biztonsággal felér.

De már önmagában az a tudat,
hogy nálam van, zsebemben hordozom,
olyan nagy erővel tölt el engem,
emberi szóval ki sem mondhatom.

A titkok, melyeket imádkozom,
Megváltónk életének titkai,
ezeket szemlélve, kimondani,
hűséges követésére segít.

Mindebben Mesternőnk Szűz Mária,
Kinek életét e titkok szőtték,
Példaképünk Ő, hogyan kell hinnünk,
aki anyai oltalmával véd.

Ha a Szentolvasót imádkozzuk,
amit Szeplőtlen' Szíve tőlünk kér,
megvalósul földünkön a béke,
a bűn senki közelébe nem ér.

Életünk része lesz a szent öröm,
az Isten emberré lett érettünk,
Lélektől' fogant, Szűztől született,
hogy Szent Karácsonyt ünnepelhessünk.

Köztünk léte világosság nekünk,
szeretni és élni tanít minket,
kincset ad, mit el nem veszíthetünk,
táplálék, mindennapi kenyerünk.

De a fájdalom sem hiányozhat,
nem leszünk különbek, mint Mesterünk,
ha Ő értünk kínhalált szenvedett,
nekünk sem lehet más az életünk.

Szenvedés-, halál húsvétba hajlik,
Vele szenvedve-, halva, élhetünk,
a feltámadásunk dicsőséges,
mint a Szent Szűz, mennyekbe vétetünk.

Testvérem, Krisztus katonája vagy?
Legyen fegyvered a rózsafüzér!
Hatásos, mert ki ezt imádkozza,
az életében minden jót elér!

XIV. Leó pápa Magnifica humanitas kezdetű enciklikája
Az emberi személy védelméről a mesterséges intelligencia korában
részletek

92. Laudato Si' enciklikájában Ferenc pápa elítélte a technokrata paradigma növekvő dominanciáját a globalizált világban, vagyis azon tendencia ellen szólt, hogy a hatékonyság, az ellenőrzés és a profit logikájának engedjük át a személyes, társadalmi és gazdasági döntéseket. Ugyanis ekkor az történik, hogy a technológia nem marad egyszerűen eszköz, hanem mércévé válik, amely alapján mindent megítélnek, elkezdi diktálni, hogy mi számít és mit lehet kiselejtezni, és így a teremtést a kizsákmányolás tárgyává és az emberi lényeket puszta fogaskerekekké fokozza le a minél nagyobb teljesítmény elérésének érdekében.

93. Ez a paradigma az elmúlt években gyorsan elterjedt, részben a mesterséges intelligencia, a kognitív tudomány, a nanotechnológia, a robotika és a biotechnológia terjeszkedése által. Önmagukban ezek az innovációk nagyban szolgálhatják az emberi fejlődést és közös otthonunk gondozását, de éppen a hatalmuk miatt siettethetik a technokrata paradigma kiterjesztését, és ezért helyes alkalmazásukhoz új spirituális, etikai és politikai keretre van szükség. A nagyobb hatalom nem feltétlenül jelent valami jobbat. Ebben a tekintetben Romano Guardini szavai továbbra is relevánsak: „A kortárs embert nem képezték ki arra, hogy jól használja a hatalmat."

94. Az emberiség saját hatalma áldozatává válásának veszélyét már VI. Szent Pál is felismerte, aki arra figyelmeztetett, hogy „a legkülönlegesebb tudományos fejlődés, a legmegdöbbentőbb technikai bravúrok és a legcsodálatosabb gazdasági növekedés, hacsak nem kíséri hiteles erkölcsi és társadalmi fejlődés, hosszú távon az ember ellen fog fordulni".

Plébániánk hírei

Szentmisék

hétfő-kedd-szerda-csütörtök-péntek-szombat 17.00
vasárnap 10.00 és18.00 (angol nyelvű)

Folyamatos szentségimádást tartunk a templomban
9.00 és 22.00 óra között.

PLÉBÁNIÁNK RENDSZERES PROGRAMJAI
szeptembertől

Hétfő	18.00	Felnőtt katekézis
Kedd	17.00	Elváltak és Egyedül Maradtak szentmiséje (havonta első kedden) és találkozója a Szent Kinga teremben
Szerda	15.45	Karitász hittan (a konkrét dátumok szórólapokon)
Péntek	15.00	Engesztelő imaóra a hazáért
	16.00	Rózsafüzér
	16.30	Vesperás
	18.00	Szent József Férfikör (minden második héten)

Októberben hétköznapokon a szentmise előtt, 16.30-tól a rózsafüzért imádkozzuk.

Gyóntatás: vasárnap 9.00-9.50

Lelki tanácsadás egyeztetés szerint
bitter.belvarosiplebania@gmail.com
30 591 2601

PESTI FŐTEMPLOM

Spirituális közösségi lap

XIII. évf. 71. szám

A Belvárosi Nagyboldogasszony Főplébánia lapja

Kiadja:
a
Belvárosi Főplébánia

Felelős kiadó:
Dr. Osztie Zoltán

Szerkesztő:
Bitter Lajos

Munkatársak:

Csorba Gábor
Dr. Kerényi Lajos
Kiss Antal
Schall Tamás
Zöldyné Szita Erzsébet

Korrektúra:
Faga-Nagy Mária

Szerkesztőség:

Budapest 1056 Március 15. tér 2.
bitter.belvarosiplebania@gmail.com

Megjelenik:
12 oldalon

PESTI FŐTEMPLOM

SPIRITUÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

XIII. évfolyam 71. szám *2026. október*

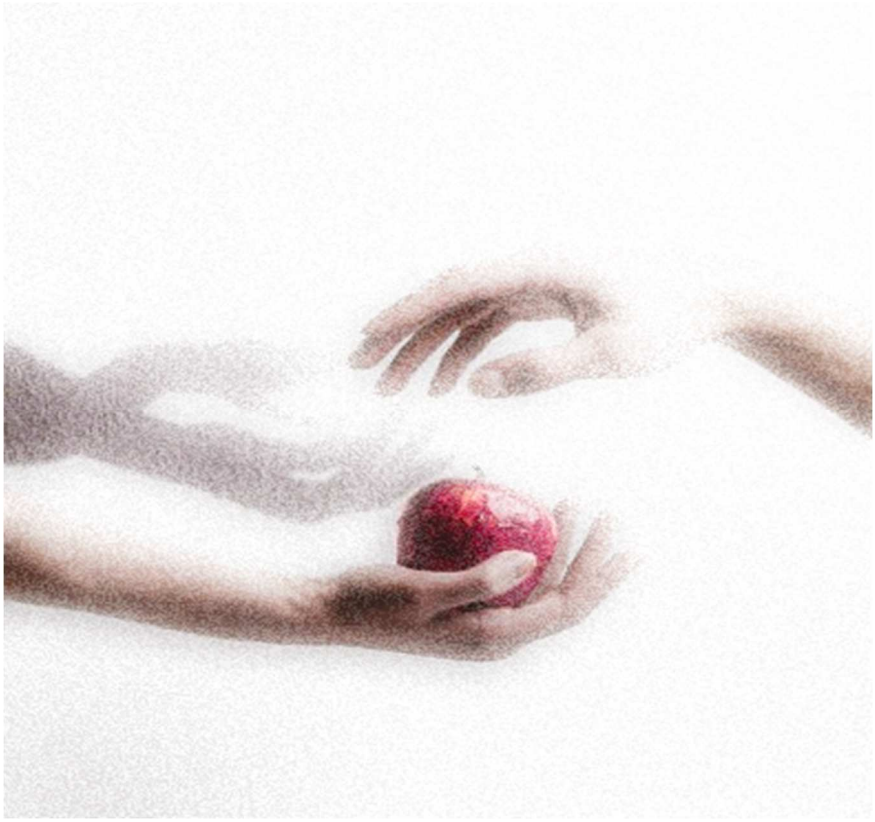

Tartalom

- Nagyszerű emberségünk
- Ki az ember?
- Októberi fénysugár
- A legnagyobb kincs
- Háromféle lelkület
- A régi mint új
- Kövek, fórumok, szamarak
- Leó pápa beszédei
- Életem tartozéka

BELVÁROSI NAGYBOLDOGASSZONY FŐPLÉBÁNIA

1056 Budapest, Március 15. tér 2. T: 318 3108 belvarosiplebania@gmail.com

Nagyszerű emberségünk

Örömünkre megjelent magyar fordításban is XIV. Leó pápánk új enciklikája, amely – beszédesen – a „Nagyszerű emberség” szavakkal kezdődik. Témája „az emberi személy védelme a mesterséges intelligencia korában”.

Már a cím is sokatmondó, melyben két állítás van. Egyrészt az emberi személy támadásoknak van kitéve, ezért védelemre szorul. Ezeknek tanúi és elszenvedő alanyai vagyunk. Fogantatásunk pillanatától az e világból való távozásunkig (halálunkig) folyamatos veszélyben élünk. Gondoljuk meg az állítás valóságát: napjainkra az ember számára legveszélyesebb hely az anyaméh. A világháborúk tömegmészárlásaihoz hasonló méretű gyilkolás folyik a magzatelhajtás révén. De nem kevésbé veszélyes és pusztító a gender ideológia és az LMBTQ program keresztülvitele például az oktatási intézményekben. Lássuk meg a gyerekek nemi identitásába történő bevezetésének problémáját. Ma többségében nem a szülők végzik el az ezzel kapcsolatos kötelességüket, hanem a kortárs csoportok, az internet irányítói, vagy éppenséggel magukra vannak hagyva a témában. Ismerjük a meddőség terjedését és az ezzel kapcsolatos megoldási kísérleteket, amelyek a legtöbb esetben emberellenesek. Tisztában vagyunk azzal, hogy az élet egyéb helyzeteiben sem kapja meg az ember a neki járó tiszteletet. Egyebek között szembe kell néznünk a háborúk közepette emberi méltóságukban megalázott, ellehetetlenült helyzetben élők sorsával (leginkább Kárpátalján). Végül tekintsük az öregkorban kiszolgáltatott helyzetben élőket. Sorolhatnánk tovább az élet válsághelyzeteiben élők segítségre szorultságát. Nem véletlenül hoztuk létre a „Jó, hogy vagy!” életvédők szövetségét, mely az emberi személy méltóságának képviseletét tűzte zászlajára, és egységbe vonja az ezen a területen dolgozó szervezeteket és személyeket. Kérem, nézzék meg a Szövetség internetes felületeit!

Az enciklika másik állítása szerint a mesterséges intelligencia kora itt van. Nem jövőbeli, hanem jelen valóság, az életünk mindennapjaiban meghatározó tényező. Használata nélkül – nem is lassan – mindennapjaink nehézzé válnak, segítségre szorulunk, majd lemaradunk. Lehetőséget kínál, ugyanakkor óriási veszélyeket rejt, egyelőre beláthatatlan következményekkel jár. Már az elnevezése is téves, hiszen a szóhasználatban „intelligens”, személyes tűnik. Nem az! A programozás szerint még érzelmeket is mutat, melyeket képes partnerként feltüntetni. Sok fiatal már ebben a kapcsolatban él. Nem személyes viszonyaiban, hanem a géppel kommunikál, következésképpen elszigetelődik, elmagányosodik. Fölvetődött már az is, hogy közreműködésével szentgyónást lehessen végezni. Abszurd ötlet, éppen a személyesség, így az emberi méltóság lábbal tiprása. Lelkiismeretvizsgálatot, bűnbánatot, megtérést, megújult Isten-kapcsolatot a gép nem tud végrehajtani, sem szolgálni. Iszonyúan megnöveli az életvitelünk már-már amúgy is elviselhetetlen tempóját. Ráadásul működtetése olyan energiaigényt támaszt, amit nem tudnak az egyes államok kielégíteni. Az Egyesült Királyság (Anglia) teljes, éves energiafogyasztására van szükség a fedezetéhez. Szempontként említik a szakértők, hogy a fejlesztés hihetetlen ütemben zajlik. Az egyes országok nem fognak leállni, vagy határt szabni, sem a kutatás, sem a fölhasználás terén, mert fölfogásuk szerint nem maradhatnak le a többi kutatásokban résztvevő országokkal szemben. Külön rendszere van Amerikának, Kínának, Európának…

Milyen világ alakul körülöttünk? Az Egyház küldetése, hogy védje, képviselje a személyességet, az emberi személy méltóságát, az imádságos Isten-kapcsolatot, az élet értelmének evidenciáját, a kutatás és eredményei fölhasználásának határait az ember javára, az elszemélytelenedés ellen küzdjön, a közösségeket építse és működtesse, a személyes jelenlét alkalmait teremtse meg és – amint a Szentatya részletesen kifejti – „a szeretet civilizációját építse”.

A Szentatya üzenetének leginkább reményt keltő üzenete, hogy a Teremtő Isten, mennyei Atyánk nagyszerű hivatásra hívta életbe az embert. Méltóságra emelte, amikor képére és hasonlatosságára alkotta meg. Ne adjuk föl az Isten alkotta rendet, ne tagadjuk meg küldetésünket, ne alázzuk meg önmagunkat, hanem – Jézus mintájára – hordozzuk és bontakoztassuk ki „nagyszerű emberségünket”!

Kérem, hogy olvassuk el az enciklikát, hogy tájékozottak legyünk korunk kihívásai terén és követni tudjuk azokat a folyamatokat, amelyek meghatározzák egyéni és közösségi életünket, valamint kijelölik küldetésünk területeit. A dokumentum megvásárolható a Szent István Társulat kiadásában.

Dr. Osztie Zoltán plébános

Az emberi létezés egyetlen dimenziójának abszolút szintre emelése veszélyes. Kaotikus állapotokat nem csak a hiány, a szűkösség okoz, de az ellenőrizetlen növekedés is az elszegényedés forrása lehet. Így az intelligencia (értelem), amikor abszolúttá válik, rátelepszik és elnyomja az élet más alapvető dimenzióit, például a szeretetet, az érzelmet, az akaratot, az elkötelezettséget az odaadást, vagyis az emberi kapcsolatokat. (Magnifica humanitas 113.)

Ki az ember?

Amikor az ember szembesül különböző testi, lelki panaszaival, aggodalmaival, bajaival, szorongásaival – és kinek az életében ne lennének ilyenek –, melyek „jól-létét” akadályozzák, természetesen szeretne megszabadulni ezektől, és orvoshoz, esetleg pszichológushoz fordul. A panaszok hátterében gyakran lelki folyamatok húzódnak meg, például aktuális élethelyzet, gyermekkori traumák, amelyek a tudat alatt működve fejtik ki hatásukat. Amennyiben ezek tudatossá válnak, akkor maga az a tény, hogy a probléma oka napvilágra kerül, adott esetben jelentheti annak orvoslását, de fordítottja is lehetséges, és valamilyen kövonalazatlan, homályos üresség, aggodalomérzés válik dominánssá. Ez azt jelentheti, hogy válaszadásra vagyunk hivatottak a kérdésben: mi az élet értelme? Ugyanis erre még nincs igazi válaszunk. Ebben az esetben nem a mi okból –, hanem a „mi célból aggódunk?” kérdést kell feltenni. Mi a fő célunk? Ezt a kérdést teszi fel az egyik pszichológiai módszer, amelyik ahhoz az adottságunkhoz próbál irányítani, amely minden emberben megvan, mindig ép, és arra szólít bennünket, hogy szabadon, a célt szem előtt tartva vegyünk részt saját életünkben, majd annak lassú és végső elmúlásában. Ennek a célnak a veszélybe kerülése okozhatja igazi aggodalmunkat.

Valójában életünk értelmességéről, méghozzá végső értelmességéről van szó. Az említett adottságot a pszichológia a mindig ép, transzmorbid személyiségmagnak nevezi, „amelyben” megjelenik a szabadság és az értelemfelismerés szempontja, ugyanakkor azonban a személyes tagadás és öngátlás lehetősége is. A transzmorbid, sérthetetlen szellemi fórum bizonyos kérdéseket és válaszokat képes „önmagukban is érvényesnek” elismerni, ezért az ember, mint személyiség – ha hagyja – megszólítható. Ez a pszichológiai módszer a logoterápia, amely az élet értelmességének kérdését veti fel, mint a terápia alapkérdését. Feltárhatja, hogy egy adott ember esetében a „jól-lét” hiányának oka az élet végső értelmességébe vetett bizalom hiánya. Ennél sokkal többet nem mondhat, mert a továbbiakban már egy másik tudomány, a teológia illetékes.

Felmerülhet a kérdés, hogy a „transzmorbid személyiségmag” fogalom összevethető-e a teológiai személyfogalommal? Nem, mert a pszichológiának nem dolga a teológiai szemlélet, de végül is kimondja: „a transzmorbid személyiségmag az ember sérthetetlen szellemi rétege, a megismételhetetlen, egyszeri személy hordozója”. Tehát nem maga a megismételhetetlen emberi személy, hanem annak „hordozója”.

Három olyan fogalmunk van, amelyeket tisztáznunk kell ahhoz, hogy tudjuk, mit jelölnek a pszichológiában, ill. a teológiában, és ezek hogyan viszonyulnak egymáshoz. Annál is inkább mivel ezek a fogalmak gyakran szinonimaként jelennek meg. Nem kevesebbről van szó, mint az emberről, Istenről, az ember immanens (világon belüli) és transzcendens (világon túlnyúló) végső céljáról, annak elfogadásáról vagy tagadásáról, a keresztény kinyilatkoztatás szívéről. Ezek: az „én”, a „személyiség” és a „személy”.

A pszichológia többféle énről beszél (ideális én, reális én, fantázia én, prezentált én, tükör én, hamis én), ugyanakkor elismeri a nyilvánvaló tényt, hogy az „én” egész életünk során változatlan, vagyis énünk magja egy velünk született entitás. Az „énnek” pedig pszichológiai és spirituális dimenziója van, melyek részben átfedik egymást, és ez a sajátossága a pszichofizikai és társadalmi meghatározottságok mellett – a transzcendensre irányuló nyitottsága miatt – döntésre ad lehetőséget.

A személyiség szó alatt a pszichológia pszichofizikai rendszerek szerveződését érti az egyénen belül, amelyek meghatározzák a gondolkodást és a viselkedést. A személy szónak nincs konkrét elkülönülő tartalma a pszichológiában, illetve – ahogy fentebb említettük – „rejtőzködően” jelenik meg: mint az ember sérthetetlen szellemi rétege, a transzmorbid személyiségmag által hordozott szellemi valóság. Hogy miféle valóságról lehet szó, arról a pszichológia – helyesen – nem nyilatkozik.

A teológia nyelvén világosan beszélhetünk. A kiindulópont egy igen egyszerű kérdés: mi következik az emberi mivoltra nézve abból, amit megtestesülésnek hívunk, vagyis abból, hogy Jézus Krisztus egyszerre valóságos Isten és valóságos ember, egy személyben? Az következik, hogy miután Jézus Krisztus valóságos Isten és valóságos ember egy személyben, az emberről, mint megismételhetetlen egyszeri személyről csak Istenre vonatkoztatottságában beszélhetünk. Tehát az ember egyszeriségének legbelsőbb lényege, a személye – képben kifejezve – „üres” lenne Isten nélkül, vagyis nem is lenne ember, esetleg nagyon értelmes állat vagy gép, olyan, mint a mesterséges intelligencia, aminek elszabadulása a poszthumanizmus és a transzhumanizmus luciferi perspektívájában éppen a személyt, és így az ember igazi emberségének alapvető dimenzióit, a szeretetet, az érzelmet, az akaratot, az elkötelezettséget és az odaadást, vagyis az emberi kapcsolatokat szegényíti el. (Vö. XIV. Leó pápa Magnifica humanitas enciklika).

A „személy” kizárólagosan keresztény teológiai fogalom, ugyanakkor minden ember személy. Az ismeret forrása a kinyilatkoztatás és a hit, a hitben viszont kézzelfogható bizonyíték van: maga az ember. Bármilyen tudomány jelölhet ezzel a szóval valamilyen emberi jelenséget, de az nem az a személy, akiről a teológia beszél, akik mi emberek vagyunk.

A lelki szenvedésnek valódi oka lehet a cél hiánya. S ha van végső cél, akkor már nem is valami más közvetlen ok megszüntetése – amely, ha lehetséges, akkor szükséges is – vezet eredményre, nem is a feldolgozás, hanem a túllépés. Nem a pszichológia egyébként legális és szükséges céljai, nemcsak az egyén jól-léte, „önmegvalósítása”, hanem az ember túllépése önmagán, ami az életben lehetséges, de alapvetően befejezhetetlen folyamat. A befejezettség teológiai neve: üdvösség.

Tehát és végül, ha a kereszténység életalakító szerepét, az élethez és halálhoz való viszonyát pszichológiai nyelven fejezzük ki, akkor tudomásul vehetjük, hogy a testi (biológiai), lelki (pszichológiai) és a környezeti, társadalmi (szociológiai) hatások együttesen meghatározzák az ember természetes helyzetét, amivel kapcsolatban – helyesen – a személyiség szót használjuk. A szellemi személyünk, aki (és nem: ami) testünktől – személyiségünktől – elválaszthatatlan halálunkig, a mindezekhez való viszonyulásunk, a transzmorbid személyiségmag mögött van (azt is mondhatnánk: „ott sóhajtozik ki nem mondható szavakkal a lélek”), és ha hagyjuk és akarjuk, átalakítja viszonyulásunkat életünkhöz és halálunkhoz. A problémával, bajjal, betegséggel, szenvedéssel és persze végül a halállal, vagyis a belső és külső körülményekkel kapcsolatos álláspontunk kialakításában a személyiségünknek főszerepe van, de mögötte rejlik az igazi legvégső fórum, aki akár közvetetten, akár közvetlenül felteszi az utolsó kérdést. Ez azt jelenti, hogy hitben hozzuk meg a végső választ, ami minél előbb és mindenekelőtt a cél. De azért az az ismeret, hogy az emberi személy értelmezése kizárólag teológiai nézőpontból lehetséges, a bizonytalanok, a kulturkeresztények, az „éjfélimisés” keresztények, a nem hívők, a kételkedők, a tagadók, az aggódók számára felhívást jelenthet, mert agnosztikus „tartózkodás”, kitalált isten nincs. Kegyelem van és feltámadás.

BL

Októberi fénysugár

Októbernek szépsége van: a gyengülő nap minden sugarát kihasználja, hogy tovább szépítse az ősz egyébként is nagyszerű színpompáját: azt a tarka ruhát, amit a természet magára ölt. Ebben az őszi napsugárban Máriára gondolunk mint a Rózsafüzér Királynőjére és a Magyarok Nagyasszonyára. Égi Édesanyánk minden nap kéri a rózsafüzér imádságot, ezt a hónapot pedig különösen is a rózsafüzérnek szenteljük.

A rózsafüzér imádság mindnyájunkat Krisztus titkainak átelmélkedésére késztet a Boldogságos Szűz Mária vezetésével, aki egyedülálló módon részese volt Isten Fia születésének, működésének, szenvedésének és dicsőséges feltámadásának.

Szűz Mária rózsafüzére olyan imádság, amely részeinek egyszerűségében az egész evangéliumi üzenet mélysége nyilvánul meg. Maga a Szent Szűz bátorított bennünket jelenései alkalmával, hogy imádkozzuk ezt az imádságot. „Mondjátok el a rózsafüzért minden nap, hogy elnyerjétek a világ békéjét és a háború végét”. 1917 május 13-án, első jelenése alkalmával kérte ezt Fatimában, ahol „a Rózsafüzér Királynőjeként” jelent meg.

A rózsafüzér hatékony fegyver. Használjuk bizalommal, és elcsodálkozunk az eredményeitől! Mindent ki lehet imádkozni, és mindenkit be lehet imádkozni. A rózsafüzér imádság útján Krisztus egész szeretetét megtaláljuk. Erőt kapunk, hogy Isten akaratát tökéletesen teljesíteni tudjuk; hogy embertársaink szolgálatára legyünk.

Október lenyűgözően szép, mert nap mint nap milliók szívéből, az ajkakon át száll a köszöntés Máriához: Üdvözlégy… és száll a kérés: Asszonyunk Szűz Mária… Senki a világon nem tudja úgy köszönteni és kérni Máriát, mint mi, magyarok. Sajátos jogon, sajátos történelmi háttérrel-tapasztalattal, sajátos lelkülettel.

És mindig van annyi imádkozó magyar: „üdvözlégymáriás”-, „asszonyunkszűzmáriás” magyar, amennyi elégségesnek tűnik annak biztosítására, hogy a nemzetnek-, a hazának jövője legyen a Szent Korona jogarának kiterjedésében.

Asszonyunk, Szűz Mária! Sajátos jogon, sajátos történelmi háttérrel-tapasztalattal, sajátos lelkülettel. S ebben a „sajátos”- ban benne van Szent István királyunk többször megismételt önfelajánlása, végül a Szent Korona és ezzel az ország Szűz Mária tulajdonába való átadása. Nemcsak az ország, hanem az ország népe is! Magyar vagyok, Mária tulajdona vagyok, hazám Mária országa. Mindszenty bíboros úr hívta fel a figyelmet: „Csodálatos fonala a magyar történelemnek a Mária-tisztelet.

Ahogy a Duna kiemelkedik vízhálózatunkból, úgy emelkedik ki szélességével a Mária-tisztelet a történelmünket átjáró sok egyéb szellemi, lelki folyamból."

A jelenre pedig: „Most kell nekünk módot adnunk a Nagyasszonynak hívő magatartásunkkal, kitartó és egyetemes esengésünkkel arra, hogy megmutathassa: pártfogása segíthet, és édesanyánk ma is." Hívő magatartásunkkal: Krisztust megvallva és hirdetve az élet minden területén! A hazafiasság igazi talaja csakis a komolyan megélt keresztény hit lehet.

Szent István, első királyunk rendelésének kikristályosodása, hogy Szűzanyánkat Nagyasszonyunknak és Patrónánknak tudjuk. Élete művének betetőzéseként a Nagyasszonynak ajánlja föl fiatal, még csak alig alakuló keresztény országát.

A mai magyar embernek, ez az esemény már szinte semmit nem mond. A valamikori fiatal katolikusoknak mint kedves nemzeti emlék, mint jámbor legenda ott él ugyan még valahol a lelke mélyén, de a szentistváni tett jelképi tartalma és eszmei jelentősége kiveszett legtöbbnek szívéből. Az iskolák semlegessége nem csak az élő hitet és erkölcsöt, hanem a nemzeti érzést is legfőbb ellenségének tekinti.

Szent Ágoston mondta egy alkalommal: magasabb eszmei célok nélkül az államok nem egyebek rablóbandáknál. Az ilyen államokban nem a pénz hiányzik, nem is az eszközök, vagy éppen az élelmiszer, sokkal inkább az emberiesség, a becsület, a tisztakezűség, az önzetlenség. Nem beszélve az őszinteségről és igazságérzetről. A családi élet is üzletté és számítássá válik, az önzés és kiélés helyévé. S mihelyt az önzés úgy kívánja, aggálytalanul szét lehet dönteni, még ha belepusztul is a gyermek, a másik fél, s a nemzet maga.

Ha ma körülnézünk szép hazánkban, van-e torkot fojtogatóbb és szívet szorongatóbb jelenség, mint a testi-lelki, anyagi és szellemi környezetszennyezés? A gyűlölködés, megosztottság, szeretetlenség!

Vajon meg tudunk-e állni ezen a sátáni csúszdán, amelyen Mécs László szavai szerint „az Ember: sárkánymagból sarjadt fattya véres rögnek elfeledte, hogy az arca régen Krisztus arca volt." És ki hallja meg ma a számonkérő lelkiismeret szavát Sík Sándor szavaival: „Embernyi ember vagytok-e? Embernyomokat hagytok-e?" Olyan vészes eltájolódásban élünk már, hogy ma félelmetesebben dörömböl a még érző szív ajtaján ugyancsak Mécs László szava: „Ha a mérték tönkrement, senki-semmi meg nem ment"!

A mérték: Jézus Krisztus, aki „fogantatott Szentlélektől, született Szűz Máriától". És a gyilkos testi-lelki szennyeződés nem szüntethető meg más eszközökkel, csak, amit az imádkozó magyarok tesznek, új életet és új lelket, tiszta vizet és tiszta levegőt árasztó erkölcsi vállalásaikban.

Napjainkban fénylő jelként ragyog Magyarok Nagyasszonyának alakja. Az a tény, hogy vagyunk egypáran, akik hiszünk abban, amit első királyunk ránk hagyományozott: hogy az Istenember édesanyjának keze állandóan rajtunk pihen; és nekünk többre kell törekednünk, mint a megélhetés bármi úton való biztosítása, az érdekek és ösztönök és hangulatok által való ide-oda hányattatására, a nemzet konzumidiótává süllyesztésére.

Mindszenty bíboros úrral együtt valljuk: „A mi eszményünk egy olyan Magyarország megteremtése, amelynek alapja a valláserkölcs, támasza a nemzeti érzés, ifjai és leányai pedig hívők és magyarok." Ezért ma Magyarországon gyakorló katolikusnak lenni a legnagyobb hazafias, nemzetmentő tett.

A Magyarok Nagyasszonya útitársunk életünk ösvényein. Kérjük, vezessen minket, nehogy az elképedő siránkozás túláradjon ajkunkon, nehogy a csüggedés legyőzze a cselekvést, befagyassza a lelkesedést, a múlt súlya megakadályozza, hogy hitelt adjunk a jövőnek! De bátrak legyünk hinni, és megvallani hitünket; cselekedni a hit erejében, élve a szeretet életét, mely Isten országát bontja ki közöttünk!

A Boldogságos Szűz Mária, Nagyasszonyunk és Patrónánk oltalma alatt áldott legyen Magyarország, békében, örömben és jólétben; mi pedig élő hittel hűségesen, elköteleződve, áldva magasztaljuk az élő Istent, köszönetet mondva Égi Édesanyánknak!

Schall Tamás atya

A Szent Kinga Körben is a legnagyobb kincs az Istenre fókuszáló, közösséget megélő ember

„Férje halála után Szent Kinga az ószandeci kolostor apátnője lett. A kolostort a tatárok földúlták, és Kingának 63 évesen az újjáépítés munkáját kellett irányítania" – olvashatjuk életrajzában.

A Szent Kinga Kör tagjaiként, névadónkhoz híven, a szenior korba lépve is, egyházi közösségünkkel, közösségünkért aktívan együttműködve találkozunk kéthetente.

A Kör életébe, lelkiségébe és terveibe jelentős változást hozott az a szándék, hogy a jelenkori kultúra, társadalom, személyes kapcsolatok állandó kritikája és személyes frusztráció helyett továbblépjünk egy cselekvő életmód irányába.

Néhány éve Rod Dreher „Szent Benedek válaszútján” c. műve mentén feltártuk, hogy mi az, ami minket leginkább elkeserít, félelemmel tölt el. Az ijesztő tendenciák azóta csak erősödtek. Korának fenyegető káoszára jó példaként állt előttünk Szent Benedek válasza.

Négy témában mi is elhatározást tettünk, és ezekre rendszeresen visszatértünk:
ima: engedjük be Istent az életünkbe,
munka: Istennek szentelve végezzük,
közösség: odaadóan, ne program fogyasztói lelkületel kapcsolódjunk egymáshoz,
olvasás: elmélyülten, igényes szövegeket vegyünk kézbe.

Azt is megnéztük, mit tettek eleink ezeken a területeken, milyen tapasztalatunk van, amit megélni és továbbadni érdemes. Ezekre fókuszálva tudott csoportunkból egyre inkább közösség alakulni. Az ima szerves része összejöveteleinknek, még nyilvános helyen is. Az evangéliummal való imát különösen is gyakoroljuk, ez segít egymás hitének erősítésében is.

Őseink hozzáállása a munkához, annak méltósága segít ellenáramban maradni a fogyasztói társadalomban.

Olvasásélményeinket megosztjuk, buzdítjuk egymást arra, hogy ne engedjünk a digitális huzalozás csábításának. Egyéb kulturális programjaink kiválasztásában is ezeket a szempontokat tartjuk fontosnak. Legutóbb Molnár C. Pálnak, templomunk oltárképe alkotójának Assisi Szent Ferenc témájú műveiről hallottunk-láttunk tárlatvezetést a Ráth Lépcső Galériában.

A közösséghez való tartozás elementáris igénye tagjainknak. Ennek építését szolgálja, hogy együtt tervezzük meg féléves menetrendünket. Ki-ki hozzáadja érdeklődését, tapasztalatát, talentumát, aktivitását. Önállóság és összetartozás segíti, hogy empátiával tudjunk egymás felé fordulni, egymást testben és lélekben erősíteni.

A közösség építésében az egymásra figyelést, párbeszédet szeretnénk gyakorolni az összejövetelek közötti időben is, találkozásokkal, élőben vagy akár telefonon. Ehhez a Szt. Kinga kör alkalmán a szeptemberi indulás óta minden alkalommal kihúzzuk valakinek a nevét és a következő találkozásig személyes kapcsolatba lépünk vele.

Bár vannak határaink, zárt összejöveteleink, de tartunk az egész egyházközségnek is nyílt alkalmakat. A közös keresztútjárás a templomban és az Öröm útja-járás a rózsakertben ebben az évben a nagyobb közösség felé nyitást mutatták már, nagy örömünkre.

Az egyházközségen belül az adventi időben a közösségek közötti találkozásra azt tervezzük, hogy feleleventjük és megéljük együtt a „Szállást keres a Szentcsalád” rítusát.

Zöldyné Szita Erzsébet

A háromféle lelkületű szolgálat

Karitász küldetésünk az emberek üdvösségének szolgálatára irányul, elsősorban tehát lelki javakat szeretnénk közvetíteni, átadni. Örök kincsek ezek, melyeket *„a moly nem rágja meg, a rozsda nem marja”* (vö. Mt 6,20). Ehhez a természetfeletti küldetéshez természetes eszközöket is latba vetünk, úgy mint pl. a tárgyi adományok, vagy a találékony segítő tevékenység.

Bizonyára sokan tapasztaltuk azt is, hogy szegényeink, gondozottjaink, akik nem tartoznak szorosan az egyházhoz, nem vallásosak, de a hozzánk való kötődéssel mégiscsak kapcsolatba kerülnek Krisztussal, éppen rajtunk keresztül. Úgy gondolják, hogyha minket ismernek, ha velünk jóban vannak, akkor ezzel biztosítják Istennel való jó kapcsolatukat is, vagy legalábbis közelebb kerülnek Hozzá. Ez igen nagy felelősség számunkra, ezért fontos kiemelni, hogy nem az a lényeg, hogy minket ismerjenek, hanem az, hogy az Urat, a Világmindenség Királyát ismerjék meg, szeressék meg Őt, hogy azután Ő is megismerje őket az utolsó órában. Alázattal végezzük tehát munkánkat és bízzunk abban, hogy Istennek minden lehetséges, Ő a szívek vizsgálója, Ő tudja, hogy kiben mi lakozik, Szentlelke pedig a szívek vezére.

Éppen ezért ne is ítélkezzünk, hanem csak bízzunk és szeressünk! *„Mert sokan lesznek az elsőkből utolsók és az utolsókból elsők.”(Lk 13,29).*

Minket, karitászosokat is érnek bőven kísértések munkánk, életünk során, akik Krisztus Királynak szolgálunk. Szent Brigitta, Európa társvédőszentjének (XIV. sz.) magánkinyilatkoztatásban az Úr háromféle lelkületű szolgálótípust mutatott be.

Mindegyik hiszi, hogy Krisztus az Isten, a mindenható, de az egyik szándéka, hogy a szolgálattal földi dolgokat, kincseket nyerjen: gazdagságot, hatalmat, hírnevet. Az Úr, a kívánságuknak megfelelően részesíti is őket ebben, de a mennyei dicsőség rovására, mert az ilyen ember el is veszíti az égi jutalmat.

A másik szolgálótípus azt gondolja, hogy Krisztus Király a szigorú bíró. Az ilyen emberek a büntetéstől való félelemmel szolgálnak, nem a mennyei dicsőség és nem az Úr iránti szeretet hajtja őket. Őket a helytelen Úrfélelem motiválja és nem az önzetlen, bizalommal teli szeretet, ők azok, akiknek a bűnbánatuk nem tud tökéletes lenni, mert nem szabadok, a büntetéstől félnek, ezért csak félszívvel szolgálnak.

A harmadik típusú szolgáló tudja, hogy az Úr Igaz Isten, igazságos és irgalmas. Nem a büntetés elkerülése végett, hanem az Isten iránti önzetlen szeretetből fakadóan szolgálnak, ez motiválja őket. Ők azok, akiknek akarata megegyezik az Úr akaratával, ezért meghallgatásra találnak.

Tegyük fel az egyházi év végén, Krisztus Király főünnepének közeledtével a kérdést magunknak: melyik szolgálók vagyunk mi? Melyikhez hasonlítunk

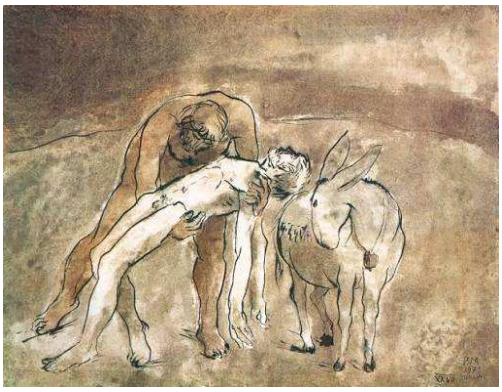

leginkább? Melyik típusból mennyi van bennünk? Félünk-e vagy bátrak, szabadok vagyunk legbelül?

Az Úr irgalmas szeretettel és igazsággal fordul felénk, mert Ő maga az Igazság és az Irgalom. Akik nem szeretik Őt, azokkal igazságos, akik szeretik Őt, azokkal irgalmas. Ezért a legnagyobb tulajdonsága Istennek az Ő irgalmassága, ahogy Szent Fausztina nővér tanította.

Szeressük tehát tiszta szívvel az Urat, a Világmindenség királyát, bátran haladjunk előre Vele! Így vágjunk bele a közelgő ádventi, karácsonyi karitászmunkánkba otthon, a családunkban, az egyházközségünkben, a szegényeink, rászorulóink körében! Önzetlen és szabad lelkülettel, alázatosan, szelíden, de bátran és határozattan végezve a munkánkat, tanúságtevői leszünk az Igaz Szeretetnek, Aki legyőzte a világot és üdvözíti a benne bízókat. *„Krisztus Király, üdvözíts minket!*
”

Csorba Gábor
állandó diakónus

A régi, mint új

XIV. Leó pápa semmi újat nem mondott Franciaországban, mert pontosan tudta, hogy ez ma a forradalmian új: a kétezer éves katolikus egyház nagy, terebélyes fájának értékei, mély gyökerei és az ágvégeken éledő megannyi fiatal hajtással. Nem szétszórt, mindig protestáló magoncok, új és új ideológiák növekedési kísérleteire való reakciókkal fárasztotta hallgatóit. Jó ütemérzékkel érkezett Franciaországba.

Arra senki sem számított, hogy az Igazság – az Evangélium – bátor kimondása maga alá temeti a hamis szabadság hazug világát. egyetlen pillanat alatt. Ugyanis kinyílt a repülőgép ajtaja, és XIV. Leó már öltözetével üzent. Főpapként, nem fehér ruhás civilként érkezett. A liturgián is használt karingben, felette a vértanúság színét, a bíbort hordozó mocétummal, és mellén Krisztus keresztjével vonult a díszsorfal előtt. Megjelenésével nem egy miniállam vezetője, hanem egy két lábbal a földön járó egyházfő, Szent Péter utódja tette tiszteletét az európai kereszténység egyik bölcsőjében.

Mik lehetnek a magyar közélet számára is fontos üzenetei? „A franciaországi katolikus egyház nagyon bölcsen kezd átalakulni egy »ellentársadalommá«, narratívájában visszautasítja a feminista- és lmbtq lobbi által előírt dogmát...” – olvashatjuk Eric Zemmour, „A misét még nem mondták el” című, nemrég magyarul is megjelent esszéjében. A katolikus filozófus, író, mintha előtanulmányt írt volna a látogatáshoz: „A kereszténységért vívott csata Európában nem lehet csak a hit csatája. Meg kell védeni a kereszténység hagyatékát Európában, ezeket az építészeti, művészeti, kulturális, jogi, politikai formákat, amelyeket meg kell őriznünk vagy helyre kell állítanunk.” Nos, XIV. Leó pápa látogatása erről (is) szólt. A Notre Dame Bazilikában ismét finom tanújelét adta a hagyományaiban gyökerező és élő egyháza melletti kiállásának. Nem valamiféle divatos imamódokkal, modern zenei betétekkel zajlott az esemény.

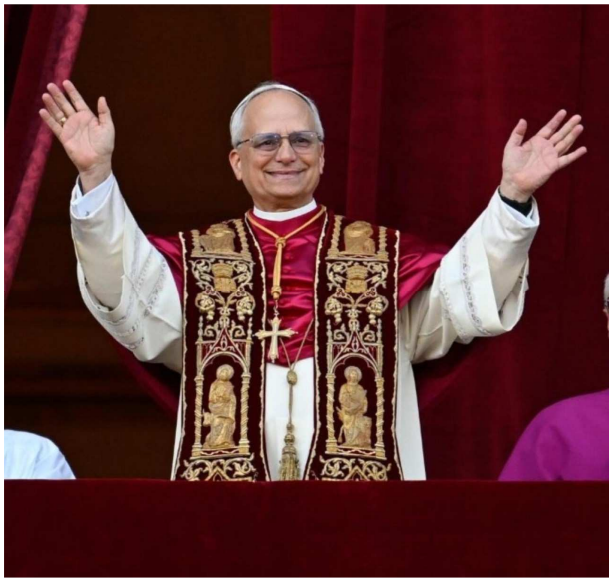

Miután néhány percre az Eucharisztia előtt adorált, vecsernyepalástban, főpapi jelvényekkel vezette az egyház hivatalos imádságát, a zsolozsmát. Az esti imaóra keretében tartotta meg tanítását. Többek közt ezt mondta, utalva a francia egyház újjászületésére is: „Ez a székesegyház azért született újjá, hogy vele együtt ti is újjászülessetek, új lendülettel törekedve az életszentségre és végezve a mindennapi küldetést. Legyetek népetek körében az egyház isteni anyaságának világos jelei: az egyház Isten szeretetéről tanúságot téve újra egységbe gyűjti és gyógyítja az emberi családot."

Két évvel ezelőtt a párizsi olimpiai megnyitó ünnepség sokakat mélységesen felháborító, olykor blaszfémikus performansza után Franciaország a Stade de France-ban egy teljesen más arcát mutatta. Nyolcvanezer, tekintetét égre emelő fiatal átlényegülten, nagy hittel volt együtt egy megrendült ágostonos szerzetessel, aki nem szégyellte könnyeit. Elérzékenyülten állt egy gyönyörű, francia szenteket bemutató, mély tanúságtételekkel lezajlott este végén az ősi ének, a Salve Regina éneklése alatt. A himnusz választása ismét üzenet volt úgy a szupermodernisták, mint a hagyományt túlhajtók felé. Van egység. A fiatalok zengték ezt, a még egyházszakadás előtt keletkezett éneket, ahogy zengik a X. Piusz közösség épp renitens konzervatívjai is templomaikban. A pápa minden liturgikus cselekményében megmutatta, nem csupán a tridenti latin misét lehet kellő mélységgel, odaadással és méltósággal ünnepelni: „Ma különösen is szembesülünk azzal, hogy korunkból mintha hiányozna a teljesség, a mélység és hiányoznának az ígéretek. Az ének, a szó és a liturgikus mozdulat nemes egyszerűsége sokak számára rést nyithat a világosságra, a béke oázisát kínálhatja egy állandó kapcsolódásban élő és zajos társadalomban." – üzente minden, a katolikus egyház liturgiáját a modernség és a kor kihívásainak való beteges megfelelési kényszerrel tevékenykedőknek. Vissza a forráshoz!

A pápa látogatásának több beszédében utalt a katolikusok közéleti kiállásának fontosságára. Nem fogadta el a Becsületrendet, nem kívánt nobilitásokkal díszvacsorázni, a lehető legtöbb időt szerette volna híveinek szánni. „A helyes laicitás tehát nem abban áll, hogy a vallást kizárjuk a közélet vagy az oktatás területéről, hanem abban, hogy azon munkálkodunk, hogy az állam és a vallási intézmények párbeszédet folytassanak egymással, és egyesítsék erőiket a közjó szolgálatában, hogy a világnak élete legyen." – tanította. Párizsi miséje előtt a Chapms-Elysées-n – mintegy szimbólikusan a fogyasztói társadalom lerolózott boltjai előtt – hívők ezrei gyóntak, papok százai álltak szó szerint helyt. Eric Zemmour pedig készítheti új esszéjét, ugyanis „A misét elmondták!" az a'la carte keresztények legnagyobb bánatára. Közel nyolcszázezren voltak rajta.

Franciaország él. A francia katolikusok élnek. Európa él és élni akar. Laus et grtaia, köszönet és hála egy oroszlánnak. Habemus papam: Leo XIV.

Kiss Antal diakónus
Katolikus Tábori Lelkészség

Kövek, fórumok, szamarak

Gyerekkoromban szinte az első istenbizonyíték volt számomra a Szentírásban szereplő érdekes epizód Jézus jeruzsálemi bevonulása előtt: „Elküldött két tanítványt a szemközti faluba, mondván: „találtok ott egy megkötött szamarat. Oldjátok el, és hozzátok ide." (Lk 19, 29-30.) A tanítványok megtalálták a szamarat. Ki tud ilyen apró dolgot egy nappal előre pontosan megmondani? – kérdeztem magamtól. Az a Jézus tehát biztosan Isten – vontam le gyerekfejjel a következtetést. Azóta már sok-sok tényező igazolja számomra Jézus isteni mivoltát. (Legtöbbet jelentenek azok a prófétai jövendölések, amelyek a gyermek Jézuson, majd a szenvedő Názáretin beteljesedtek.)

Érdekes kérdés lehet az is, miért szamárcsikót választott Jézus, hogy az vigye őt be a városba. Már sejtem a választ: mert üdvözítő tervében ott rejtőzködik szinte érthetetlen szándéka: *viteti magát. (*Mindig – kivéve a három évet, amikor Ő maga ment el igen sok helyre.) Csecsemő, majd kisgyermek korában vitték a szülei. Amikor meghalt, emberek vitték be a sírba. Ránk bízza magát az oltáriszentségben. Nekünk kell Őt vinnünk, odaadnunk…

Nagyon nagy felelősség ez. Ha mi nem visszük Őt, nem beszélünk róla, nem jelenítjük meg a szentmisében, nem adjuk oda Szent Testét – más nem teszi ezt meg. Újabb kérdés: miért vonult be Jeruzsálembe hatalmas örömrivalgás közepett? *Mert nagyon szereti az embert:* a gyenge, kísértéseket szenvedő embert, aki szeretetre, igazságra, szabad így mondani: „az Istenre született".

Jézus „fórumokat" teremt arra, hogy ezt nyilvánvalóvá tegye. Nem igaz, hogy az ember teljesen romlott! Minden időben vannak, akik azon fáradoznak, hogy manipulálják az embert, hogy elvegyék személyiségét, géppé, eszközzé, rabszolgává alacsonyítsák. Jézus ünnepet rendez, ahol önmaga valójában mosolyogva megjelenik. Ott az ember újra ember lesz. Nem kell félnie, hogy becsapják.

Jézus nem kérdezte az aggódó kafarnaumi századostól szemrehányóan: „Miért nem vigyáztál rá?" Azt mondta: *„Megyek és meggyógyítom"*. Ezt a szerető szívű Jézust kell elvinnünk, megjelenítenünk sok-sok fórumon: a családban, munkahelyünkön, templomban, hittanórákon, és a médiumokban. Fel kell szabadítanunk az ember lelkében a beléoltott, ősi, isteni szépet. Hadd merjen örülni, merjen remélni, merjen önmaga lenni, merjen hinni, Istent imádni és dicsérni!

Egyre nagyobb lett a tömeg ott, a jeruzsálemi utcán. Lelkesedésük azt mutatta, hogy a világnak Krisztus kell. Azonban ott, és akkor is, mint azóta is, annyi nemes törekvést, gorombán kudarcra akarnak ítélni. Az történt, hogy az egyik útkereszteződésnél néhány ember előlépett, megállították a szamarat, majd ezt ordították Jézus felé: „Hallgattasd el őket! – Olyanok lehettek ezek a hőbörgők, mint a „feszítsd meg!"-et kiáltók, a hittan- és erkölcstanoktatást teljesen megszűntetni akarók, a krisztusi eszméket a társadalom életéből és Európa emlékezetéből kitörölni szándékozók.

Jézus nyugodtan válaszolt nekik: Ha ők nem szólhatnak, akkor a kövek fognak kiabálni Istenről, igazságról, az örök életről, a szeretet végső győzelméről. Micsoda prófécia volt ez! Megéltük a szervezett istentelenséget. A leggorombább eszközökkel vélték elhallgattatni Jézust!

Tizennyolc éves koromban, érettségi előtt a frontra kerültem, majd a Dnyeperen túlra vittek az oroszok egy szénbányába. Mi, lelkes fiúk Jézus fórumait, a „köveket" úgy teremtettük meg, hogy a bányában, a felszíni munkán kis feszületet hordtunk cérnaszálon a nyakunkban. Kisgyerekek szaladtak oda, a nagy és istentelen Szovjetunió közepén, és csókolgatták keresztjeinket, könnyezve mondogatván: „Krisztosz, Krisztosz!..." Orosz katonák tettek hitvallást. Úgy, csendesen.

Bizony, nagyon kellenek a „megszólaló kövek", a Jézust bátran megjelenítő fórumok, emberek, papok! És kellenek a „szamarak", akik alázatos egyszerűséggel elviszik Őt. Kellenek lelkes tömegek, kellenek gyerekek, akik tiszta szívükkel lelkesen közvetítik e számító, hazug, bűnös világban azt, ami tiszta, ártatlan és szent. És Őt, aki nagyon szereti az embereket.

Lajos atya

Idézetek XIV. Leó pápa franciaországi beszédeiből

„Ne veszítsük el emberségünket a mindennapi életünket elárasztó és befolyásoló „gépek paradicsomának" közepette. Sürgető feladat elménk nevelése az etikai megkülönböztetésre, amely képes felismerni azt, ami erkölcsileg jó. Ezzel kapcsolatban szeretném felidézni, hogy „egy valóban szabad társadalom nem kényszeríti ki az uniformizálást, hanem védi a lelkiismeretek sokféleségét, megakadályozza az autoriter tendenciákat és előmozdítja az etikai párbeszédet, amely gazdagítja a társadalmi szövetet."

*

„Ma különösen is szembesülünk azzal, hogy korunkból mintha hiányozna a teljesség, a mélység és hiányoznának az ígéretek. Az ének, a szó és a liturgikus mozdulat nemes egyszerűsége sokak számára rést nyithat a világosságra, a béke oázisát kínálhatja egy állandó kapcsolódásban élő és zajos társadalomban. Titeket, akik naponta ünneplitek az eucharisztiát, arra kérlek, gondoskodjatok arról, hogy a liturgikus szertartásokat mindig méltó és illő módon ünnepeljétek, ott is, ahol kisebb közösségek gyűlnek össze."

*

„Ahh□z, h□gy jól válasszat□k, tartsát□k szem előtt ezt a szemp□nt□t: a jó életet ad, s□sem veszi el az életet; a jó gondoskodik, nem magának szerez. A jó nem valamiféle szép eszme, hanem a szeretet ragyogó arca: maga Isten!

Ezért mindnyájatokat – püspököket, papokat, diakónusokat és megszentelt személyeket – arra buzdítalak, hogy ápoljátok magatokban a liturgia iránti őszinte szeretetet."

„A bábeli torony az uralom révén kikényszerített egységet jeleníti meg (vö. Ter 11,4). Ez az építmény ugyanakkor azt is feltárja, hogy minél inkább elnyom a hatalom, annál inkább meggyengül, és megmutatja embertelen arcát. (...) Bábel tornya összeomlik, kettős negatív következménnyel. Ahogyan az általa kikényszerített egység erőltetett volt, úgy az összeomlását követő sokféleség is konfliktusokkal terhes. Ma Bábel kísértése újra megjelenik a testvériség nélkül megvalósítani kívánt globalizációban, a mohó pénzügyi gyarmatosításban, az ideológiák másokra erőltetésében, mindazokban a „kapcsolatok nélküli érintkezésekben, amelyek az emberi életet kereskedelemmé fokozzák le."

*

„Ahhoz tehát, hogy megízleljük Isten közelségét és az emberi testvériséget, el kell utasítanunk azt a mohóságot, amely felemészti kapcsolatainkat anélkül, hogy adna, és dolgokkal halmoz el bennünket anélkül, hogy táplálna. Ezek a rossz erők nemcsak erőszakos formában jelentkeznek, hanem olykor megtévesztő külsőt is öltenek, mert éppen azt ígérik, amit elvesznek tőlünk: a boldogságot."

*

„Szent Bakhita arra kötelez bennünket, hogy vegyük észre azokat, akiket nem vesznek észre, szabadítsuk fel azokat, akiket ma a gazdaság és a kultúra rabszolgaságba taszít, és tartsuk tiszteletben minden testvérünk végtelen méltóságát, akikben maga Jézus kopogtat ajtónkon. Kedves barátaim, „a valóság az, hogy a keresztények számára a szegények nem szociológiai kategóriát jelentenek, hanem magát Krisztus testét."

*

„A fiataloknak azt mondom: legyen bátorságotok felelősen megélni a béke építésének küldetését szívetekben, kapcsolataitokban, családotokban, az iskolában és az egyetemen, városaitok, országaitok és egész Európa életében!
Ne engedjetek az erőszak és az elnyomás logikájának! Szeressétek az életet minden pillanatában, és ne féljetek a jövőtől!"

*

„Ne féljetek családot alapítani, gyermekeket vállalni, és védelmezni minden ember méltóságát az anyaméhben való élet első pillanatától egészen az utolsó lélegzetig! Ne féljetek fáradhatatlanul munkálkodni közösségeitek javáért, akár politikai szerepvállalással is! Legyetek közösségépítők!"

*

„Korunk hatalmas kihívásai tekintetében arra buzdítalak benneteket, kedves testvéreim, hogy bátorságról, merészségről és missziós kreativitásról tegyetek tanúságot. Ne engedjétek, hogy elbátortalanítsanak benneteket azok a hibák, következetlenségek, sőt bukások, amelyek nyomot hagytak ennek az úton járó népnek a történetén."

*

„A katolikus oktatás azonban semmiképpen sem mondhat le saját nevelési programjáról: ez egy Krisztus-központú program, mely az emberi személy teljes körű fejlődésére, minden – lelki, kulturális, értelmi, erkölcsi és társas – dimenziójának kibontakozására irányul. Ezért senki ne lepődjön meg azon, hogy minden katolikus intézményben lehetőséget kínálnak a Jézus Krisztussal való találkozásra és igéjének hallgatására. Még kevésbé szabad megtörténnie annak, hogy bármely tanulót saját osztályában kirekesztenek pusztán azért, mert hisz Jézusban."

*

„A családon belüli hitélet elmélyítése és meggyökereztetése kétségtelenül az egyik kulcsa annak, hogy megoldást találjunk számos olyan válságra, amelyen az Egyház és társadalmaink keresztülmennek. A családban tanuljuk meg ugyanis az együttélést, a másik ember tiszteletét, a különbözőség elfogadását, egymás támogatását, a nagylelkűséget, önmagunk önzetlen odaajándékozását és az áldozatkészséget."

*

„Nem véletlen, hogy a katonai kiadások növelésére irányuló ismételt felhívásokat és az ezekből fakadó döntéseket sok kormány a másik fél veszélyességével indokolja" (Üzenet a béke 59. világnapjára, 2026. január 1.). A béke előmozdítása tevékeny munkálkodást kíván. Ma fel kell tennünk magunknak a kérdést: valóban „kreatív erőfeszítéseket" teszünk-e a világbéke előmozdításáért, vagy csupán arra törekszünk, hogy „elállítsuk a háború vérzését", és jobban felkészüljünk azokra a háborúkra, amelyekről feltételezzük, hogy még előttünk állnak."

Schall Tamás
Életem tartozéka

Mint katona kezében a fegyver,
olyan enyémben a rózsafüzér,
mikor kezeim közt morzsolgatom,
a legnagyobb biztonsággal felér.

De már önmagában az a tudat,
hogy nálam van, zsebemben hordozom,
olyan nagy erővel tölt el engem,
emberi szóval ki sem mondhatom.

A titkok, melyeket imádkozom,
Megváltónk életének titkai,
ezeket szemlélve, kimondani,
hűséges követésére segít.

Mindebben Mesternőnk Szűz Mária,
Kinek életét e titkok szőtték,
Példaképünk Ő, hogyan kell hinnünk,
aki anyai oltalmával véd.

Ha a Szentolvasót imádkozzuk,
amit Szeplőtlen' Szíve tőlünk kér,
megvalósul földünkön a béke,
a bűn senki közelébe nem ér.

Életünk része lesz a szent öröm,
az Isten emberré lett érettünk,
Lélektől' fogant, Szűztől született,
hogy Szent Karácsonyt ünnepelhessünk.

Köztünk léte világosság nekünk,
szeretni és élni tanít minket,
kincset ad, mit el nem veszíthetünk,
táplálék, mindennapi kenyerünk.

De a fájdalom sem hiányozhat,
nem leszünk különbek, mint Mesterünk,
ha Ő értünk kínhalált szenvedett,
nekünk sem lehet más az életünk.

Szenvedés-, halál húsvétba hajlik,
Vele szenvedve-, halva, élhetünk,
a feltámadásunk dicsőséges,
mint a Szent Szűz, mennyekbe vétetünk.

Testvérem, Krisztus katonája vagy?
Legyen fegyvered a rózsafüzér!
Hatásos, mert ki ezt imádkozza,
az életében minden jót elér!

XIV. Leó pápa Magnifica humanitas kezdetű enciklikája
Az emberi személy védelméről a mesterséges intelligencia korában
részletek

92. Laudato Si' enciklikájában Ferenc pápa elítélte a technokrata paradigma növekvő dominanciáját a globalizált világban, vagyis azon tendencia ellen szólt, hogy a hatékonyság, az ellenőrzés és a profit logikájának engedjük át a személyes, társadalmi és gazdasági döntéseket. Ugyanis ekkor az történik, hogy a technológia nem marad egyszerűen eszköz, hanem mércévé válik, amely alapján mindent megítélnek, elkezdi diktálni, hogy mi számít és mit lehet kiselejtezni, és így a teremtést a kizsákmányolás tárgyává és az emberi lényeket puszta fogaskerekekké fokozza le a minél nagyobb teljesítmény elérésének érdekében.

93. Ez a paradigma az elmúlt években gyorsan elterjedt, részben a mesterséges intelligencia, a kognitív tudomány, a nanotechnológia, a robotika és a biotechnológia terjeszkedése által. Önmagukban ezek az innovációk nagyban szolgálhatják az emberi fejlődést és közös otthonunk gondozását, de éppen a hatalmuk miatt siettethetik a technokrata paradigma kiterjesztését, és ezért helyes alkalmazásukhoz új spirituális, etikai és politikai keretre van szükség. A nagyobb hatalom nem feltétlenül jelent valami jobbat. Ebben a tekintetben Romano Guardini szavai továbbra is relevánsak: „A kortárs embert nem képezték ki arra, hogy jól használja a hatalmat."

94. Az emberiség saját hatalma áldozatává válásának veszélyét már VI. Szent Pál is felismerte, aki arra figyelmeztetett, hogy „a legkülönlegesebb tudományos fejlődés, a legmegdöbbentőbb technikai bravúrok és a legcsodálatosabb gazdasági növekedés, hacsak nem kíséri hiteles erkölcsi és társadalmi fejlődés, hosszú távon az ember ellen fog fordulni".

Plébániánk hírei

Szentmisék

hétfő-kedd-szerda-csütörtök-péntek-szombat 17.00
vasárnap 10.00 és18.00 (angol nyelvű)

Folyamatos szentségimádást tartunk a templomban
9.00 és 22.00 óra között.

PLÉBÁNIÁNK RENDSZERES PROGRAMJAI
szeptembertől

Hétfő	18.00	Felnőtt katekézis
Kedd	17.00	Elváltak és Egyedül Maradtak szentmiséje (havonta első kedden) és találkozója a Szent Kinga teremben
Szerda	15.45	Karitász hittan (a konkrét dátumok szórólapokon)
Péntek	15.00	Engesztelő imaóra a hazáért
	16.00	Rózsafüzér
	16.30	Vesperás
	18.00	Szent József Férfikör (minden második héten)

Októberben hétköznapokon a szentmise előtt, 16.30-tól a rózsafüzért imádkozzuk.

Gyóntatás: vasárnap 9.00-9.50

Lelki tanácsadás egyeztetés szerint
bitter.belvarosiplebania@gmail.com
30 591 2601

PESTI FŐTEMPLOM

Spirituális közösségi lap

XIII. évf. 71. szám

A Belvárosi Nagyboldogasszony Főplébánia lapja

Kiadja:
a
Belvárosi Főplébánia

Felelős kiadó:
Dr. Osztie Zoltán

Szerkesztő:
Bitter Lajos

Munkatársak:

Csorba Gábor
Dr. Kerényi Lajos
Kiss Antal
Schall Tamás
Zöldyné Szita Erzsébet

Korrektúra:
Faga-Nagy Mária

Szerkesztőség:

Budapest 1056 Március 15. tér 2.
bitter.belvarosiplebania@gmail.com

Megjelenik:
12 oldalon

PESTI FŐTEMPLOM

SPIRITUÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

XIII. évfolyam 71. szám *2026. október*

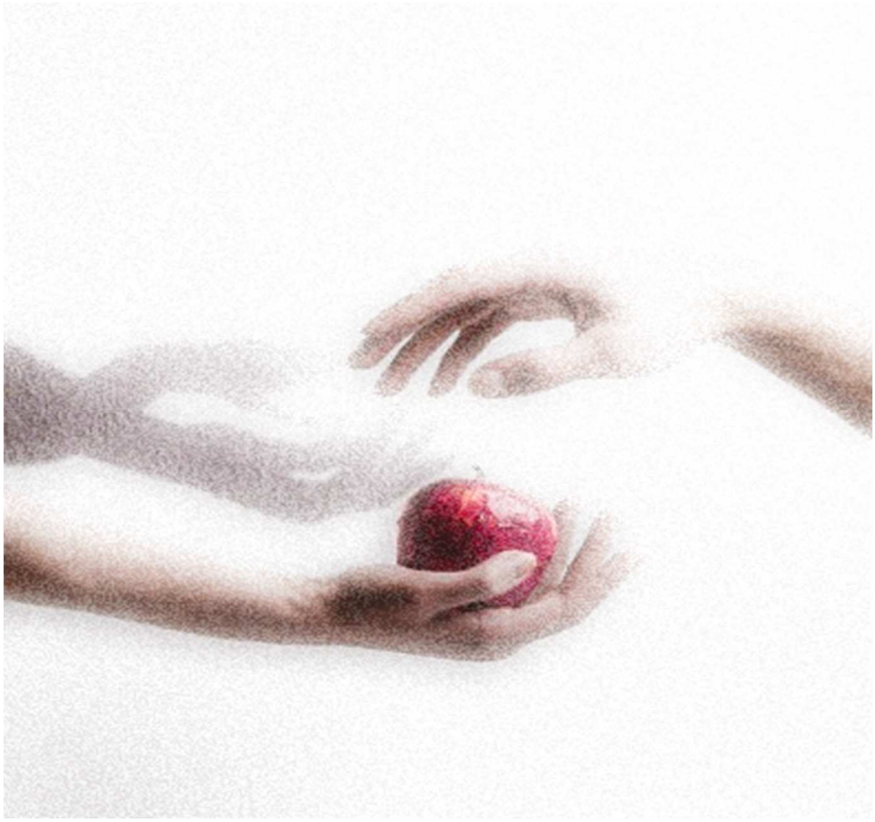

Tartalom

- Nagyszerű emberségünk
- Ki az ember?
- Októberi fénysugár
- A legnagyobb kincs
- Háromféle lelkület
- A régi mint új
- Kövek, fórumok, szamarak
- Leó pápa beszédei
- Életem tartozéka

BELVÁROSI NAGYBOLDOGASSZONY FŐPLÉBÁNIA

1056 Budapest, Március 15. tér 2. T: 318 3108 belvarosiplebania@gmail.com

Nagyszerű emberségünk

Örömünkre megjelent magyar fordításban is XIV. Leó pápánk új enciklikája, amely – beszédesen – a „Nagyszerű emberség” szavakkal kezdődik. Témája „az emberi személy védelme a mesterséges intelligencia korában”.

Már a cím is sokatmondó, melyben két állítás van. Egyrészt az emberi személy támadásoknak van kitéve, ezért védelemre szorul. Ezeknek tanúi és elszenvedő alanyai vagyunk. Fogantatásunk pillanatától az e világból való távozásunkig (halálunkig) folyamatos veszélyben élünk. Gondoljuk meg az állítás valóságát: napjainkra az ember számára legveszélyesebb hely az anyaméh. A világháborúk tömegmészárlásaihoz hasonló méretű gyilkolás folyik a magzatelhajtás révén. De nem kevésbé veszélyes és pusztító a gender ideológia és az LMBTQ program keresztülvitele például az oktatási intézményekben. Lássuk meg a gyerekek nemi identitásába történő bevezetésének problémáját. Ma többségében nem a szülők végzik el az ezzel kapcsolatos kötelességüket, hanem a kortárs csoportok, az internet irányítói, vagy éppenséggel magukra vannak hagyva a témában. Ismerjük a meddőség terjedését és az ezzel kapcsolatos megoldási kísérleteket, amelyek a legtöbb esetben emberellenesek. Tisztában vagyunk azzal, hogy az élet egyéb helyzeteiben sem kapja meg az ember a neki járó tiszteletet. Egyebek között szembe kell néznünk a háborúk közepette emberi méltóságukban megalázott, ellehetetlenült helyzetben élők sorsával (leginkább Kárpátalján). Végül tekintsük az öregkorban kiszolgáltatott helyzetben élőket. Sorolhatnánk tovább az élet válsághelyzeteiben élők segítségre szorultságát. Nem véletlenül hoztuk létre a „Jó, hogy vagy!” életvédők szövetségét, mely az emberi személy méltóságának képviseletét tűzte zászlajára, és egységbe vonja az ezen a területen dolgozó szervezeteket és személyeket. Kérem, nézzék meg a Szövetség internetes felületeit!

Az enciklika másik állítása szerint a mesterséges intelligencia kora itt van. Nem jövőbeli, hanem jelen valóság, az életünk mindennapjaiban meghatározó tényező. Használata nélkül – nem is lassan – mindennapjaink nehézzé válnak, segítségre szorulunk, majd lemaradunk. Lehetőséget kínál, ugyanakkor óriási veszélyeket rejt, egyelőre beláthatatlan következményekkel jár. Már az elnevezése is téves, hiszen a szóhasználatban „intelligens”, személyes tűnik. Nem az! A programozás szerint még érzelmeket is mutat, melyeket képes partnerként feltüntetni. Sok fiatal már ebben a kapcsolatban él. Nem személyes viszonyaiban, hanem a géppel kommunikál, következésképpen elszigetelődik, elmagányosodik. Fölvetődött már az is, hogy közreműködésével szentgyónást lehessen végezni. Abszurd ötlet, éppen a személyesség, így az emberi méltóság lábbal tiprása. Lelkiismeretvizsgálatot, bűnbánatot, megtérést, megújult Isten-kapcsolatot a gép nem tud végrehajtani, sem szolgálni. Iszonyúan megnöveli az életvitelünk már-már amúgy is elviselhetetlen tempóját. Ráadásul működtetése olyan energiaigényt támaszt, amit nem tudnak az egyes államok kielégíteni. Az Egyesült Királyság (Anglia) teljes, éves energiafogyasztására van szükség a fedezetéhez. Szempontként említik a szakértők, hogy a fejlesztés hihetetlen ütemben zajlik. Az egyes országok nem fognak leállni, vagy határt szabni, sem a kutatás, sem a fölhasználás terén, mert fölfogásuk szerint nem maradhatnak le a többi kutatásokban résztvevő országokkal szemben. Külön rendszere van Amerikának, Kínának, Európának…

Milyen világ alakul körülöttünk? Az Egyház küldetése, hogy védje, képviselje a személyességet, az emberi személy méltóságát, az imádságos Isten-kapcsolatot, az élet értelmének evidenciáját, a kutatás és eredményei fölhasználásának határait az ember javára, az elszemélytelenedés ellen küzdjön, a közösségeket építse és működtesse, a személyes jelenlét alkalmait teremtse meg és – amint a Szentatya részletesen kifejti – „a szeretet civilizációját építse”.

A Szentatya üzenetének leginkább reményt keltő üzenete, hogy a Teremtő Isten, mennyei Atyánk nagyszerű hivatásra hívta életbe az embert. Méltóságra emelte, amikor képére és hasonlatosságára alkotta meg. Ne adjuk föl az Isten alkotta rendet, ne tagadjuk meg küldetésünket, ne alázzuk meg önmagunkat, hanem – Jézus mintájára – hordozzuk és bontakoztassuk ki „nagyszerű emberségünket”!

Kérem, hogy olvassuk el az enciklikát, hogy tájékozottak legyünk korunk kihívásai terén és követni tudjuk azokat a folyamatokat, amelyek meghatározzák egyéni és közösségi életünket, valamint kijelölik küldetésünk területeit. A dokumentum megvásárolható a Szent István Társulat kiadásában.

Dr. Osztie Zoltán plébános

Az emberi létezés egyetlen dimenziójának abszolút szintre emelése veszélyes. Kaotikus állapotokat nem csak a hiány, a szűkösség okoz, de az ellenőrizetlen növekedés is az elszegényedés forrása lehet. Így az intelligencia (értelem), amikor abszolúttá válik, rátelepszik és elnyomja az élet más alapvető dimenzióit, például a szeretetet, az érzelmet, az akaratot, az elkötelezettséget az odaadást, vagyis az emberi kapcsolatokat. (Magnifica humanitas 113.)

Ki az ember?

Amikor az ember szembesül különböző testi, lelki panaszaival, aggodalmaival, bajaival, szorongásaival – és kinek az életében ne lennének ilyenek –, melyek „jól-létét” akadályozzák, természetesen szeretne megszabadulni ezektől, és orvoshoz, esetleg pszichológushoz fordul. A panaszok hátterében gyakran lelki folyamatok húzódnak meg, például aktuális élethelyzet, gyermekkori traumák, amelyek a tudat alatt működve fejtik ki hatásukat. Amennyiben ezek tudatossá válnak, akkor maga az a tény, hogy a probléma oka napvilágra kerül, adott esetben jelentheti annak orvoslását, de fordítottja is lehetséges, és valamilyen kövonalazatlan, homályos üresség, aggodalomérzés válik dominánssá. Ez azt jelentheti, hogy válaszadásra vagyunk hivatottak a kérdésben: mi az élet értelme? Ugyanis erre még nincs igazi válaszunk. Ebben az esetben nem a mi okból –, hanem a „mi célból aggódunk?” kérdést kell feltenni. Mi a fő célunk? Ezt a kérdést teszi fel az egyik pszichológiai módszer, amelyik ahhoz az adottságunkhoz próbál irányítani, amely minden emberben megvan, mindig ép, és arra szólít bennünket, hogy szabadon, a célt szem előtt tartva vegyünk részt saját életünkben, majd annak lassú és végső elmúlásában. Ennek a célnak a veszélybe kerülése okozhatja igazi aggodalmunkat.

Valójában életünk értelmességéről, méghozzá végső értelmességéről van szó. Az említett adottságot a pszichológia a mindig ép, transzmorbid személyiségmagnak nevezi, „amelyben” megjelenik a szabadság és az értelemfelismerés szempontja, ugyanakkor azonban a személyes tagadás és öngátlás lehetősége is. A transzmorbid, sérthetetlen szellemi fórum bizonyos kérdéseket és válaszokat képes „önmagukban is érvényesnek” elismerni, ezért az ember, mint személyiség – ha hagyja – megszólítható. Ez a pszichológiai módszer a logoterápia, amely az élet értelmességének kérdését veti fel, mint a terápia alapkérdését. Feltárhatja, hogy egy adott ember esetében a „jól-lét” hiányának oka az élet végső értelmességébe vetett bizalom hiánya. Ennél sokkal többet nem mondhat, mert a továbbiakban már egy másik tudomány, a teológia illetékes.

Felmerülhet a kérdés, hogy a „transzmorbid személyiségmag” fogalom összevethető-e a teológiai személyfogalommal? Nem, mert a pszichológiának nem dolga a teológiai szemlélet, de végül is kimondja: „a transzmorbid személyiségmag az ember sérthetetlen szellemi rétege, a megismételhetetlen, egyszeri személy hordozója”. Tehát nem maga a megismételhetetlen emberi személy, hanem annak „hordozója”.

Három olyan fogalmunk van, amelyeket tisztáznunk kell ahhoz, hogy tudjuk, mit jelölnek a pszichológiában, ill. a teológiában, és ezek hogyan viszonyulnak egymáshoz. Annál is inkább mivel ezek a fogalmak gyakran szinonimaként jelennek meg. Nem kevesebbről van szó, mint az emberről, Istenről, az ember immanens (világon belüli) és transzcendens (világon túlnyúló) végső céljáról, annak elfogadásáról vagy tagadásáról, a keresztény kinyilatkoztatás szívéről. Ezek: az „én”, a „személyiség” és a „személy”.

A pszichológia többféle énről beszél (ideális én, reális én, fantázia én, prezentált én, tükör én, hamis én), ugyanakkor elismeri a nyilvánvaló tényt, hogy az „én” egész életünk során változatlan, vagyis énünk magja egy velünk született entitás. Az „énnek” pedig pszichológiai és spirituális dimenziója van, melyek részben átfedik egymást, és ez a sajátossága a pszichofizikai és társadalmi meghatározottságok mellett – a transzcendensre irányuló nyitottsága miatt – döntésre ad lehetőséget.

A személyiség szó alatt a pszichológia pszichofizikai rendszerek szerveződését érti az egyénen belül, amelyek meghatározzák a gondolkodást és a viselkedést. A személy szónak nincs konkrét elkülönülő tartalma a pszichológiában, illetve – ahogy fentebb említettük – „rejtőzködően” jelenik meg: mint az ember sérthetetlen szellemi rétege, a transzmorbid személyiségmag által hordozott szellemi valóság. Hogy miféle valóságról lehet szó, arról a pszichológia – helyesen – nem nyilatkozik.

A teológia nyelvén világosan beszélhetünk. A kiindulópont egy igen egyszerű kérdés: mi következik az emberi mivoltra nézve abból, amit megtestesülésnek hívunk, vagyis abból, hogy Jézus Krisztus egyszerre valóságos Isten és valóságos ember, egy személyben? Az következik, hogy miután Jézus Krisztus valóságos Isten és valóságos ember egy személyben, az emberről, mint megismételhetetlen egyszeri személyről csak Istenre vonatkoztatottságában beszélhetünk. Tehát az ember egyszeriségének legbelsőbb lényege, a személye – képben kifejezve – „üres” lenne Isten nélkül, vagyis nem is lenne ember, esetleg nagyon értelmes állat vagy gép, olyan, mint a mesterséges intelligencia, aminek elszabadulása a poszthumanizmus és a transzhumanizmus luciferi perspektívájában éppen a személyt, és így az ember igazi emberségének alapvető dimenzióit, a szeretetet, az érzelmet, az akaratot, az elkötelezettséget és az odaadást, vagyis az emberi kapcsolatokat szegényíti el. (Vö. XIV. Leó pápa Magnifica humanitas enciklika).

A „személy” kizárólagosan keresztény teológiai fogalom, ugyanakkor minden ember személy. Az ismeret forrása a kinyilatkoztatás és a hit, a hitben viszont kézzelfogható bizonyíték van: maga az ember. Bármilyen tudomány jelölhet ezzel a szóval valamilyen emberi jelenséget, de az nem az a személy, akiről a teológia beszél, akik mi emberek vagyunk.

A lelki szenvedésnek valódi oka lehet a cél hiánya. S ha van végső cél, akkor már nem is valami más közvetlen ok megszüntetése – amely, ha lehetséges, akkor szükséges is – vezet eredményre, nem is a feldolgozás, hanem a túllépés. Nem a pszichológia egyébként legális és szükséges céljai, nemcsak az egyén jól-léte, „önmegvalósítása”, hanem az ember túllépése önmagán, ami az életben lehetséges, de alapvetően befejezhetetlen folyamat. A befejezettség teológiai neve: üdvösség.

Tehát és végül, ha a kereszténység életalakító szerepét, az élethez és halálhoz való viszonyát pszichológiai nyelven fejezzük ki, akkor tudomásul vehetjük, hogy a testi (biológiai), lelki (pszichológiai) és a környezeti, társadalmi (szociológiai) hatások együttesen meghatározzák az ember természetes helyzetét, amivel kapcsolatban – helyesen – a személyiség szót használjuk. A szellemi személyünk, aki (és nem: ami) testünktől – személyiségünktől – elválaszthatatlan halálunkig, a mindezekhez való viszonyulásunk, a transzmorbid személyiségmag mögött van (azt is mondhatnánk: „ott sóhajtozik ki nem mondható szavakkal a lélek”), és ha hagyjuk és akarjuk, átalakítja viszonyulásunkat életünkhöz és halálunkhoz. A problémával, bajjal, betegséggel, szenvedéssel és persze végül a halállal, vagyis a belső és külső körülményekkel kapcsolatos álláspontunk kialakításában a személyiségünknek főszerepe van, de mögötte rejlik az igazi legvégső fórum, aki akár közvetetten, akár közvetlenül felteszi az utolsó kérdést. Ez azt jelenti, hogy hitben hozzuk meg a végső választ, ami minél előbb és mindenekelőtt a cél. De azért az az ismeret, hogy az emberi személy értelmezése kizárólag teológiai nézőpontból lehetséges, a bizonytalanok, a kulturkeresztények, az „éjfélimisés” keresztények, a nem hívők, a kételkedők, a tagadók, az aggódók számára felhívást jelenthet, mert agnosztikus „tartózkodás”, kitalált isten nincs. Kegyelem van és feltámadás.

BL

Októberi fénysugár

Októbernek szépsége van: a gyengülő nap minden sugarát kihasználja, hogy tovább szépítse az ősz egyébként is nagyszerű színpompáját: azt a tarka ruhát, amit a természet magára ölt. Ebben az őszi napsugárban Máriára gondolunk mint a Rózsafüzér Királynőjére és a Magyarok Nagyasszonyára. Égi Édesanyánk minden nap kéri a rózsafüzér imádságot, ezt a hónapot pedig különösen is a rózsafüzérnek szenteljük.

A rózsafüzér imádság mindnyájunkat Krisztus titkainak átelmélkedésére késztet a Boldogságos Szűz Mária vezetésével, aki egyedülálló módon részese volt Isten Fia születésének, működésének, szenvedésének és dicsőséges feltámadásának.

Szűz Mária rózsafüzére olyan imádság, amely részeinek egyszerűségében az egész evangéliumi üzenet mélysége nyilvánul meg. Maga a Szent Szűz bátorított bennünket jelenései alkalmával, hogy imádkozzuk ezt az imádságot. „Mondjátok el a rózsafüzért minden nap, hogy elnyerjétek a világ békéjét és a háború végét”. 1917 május 13-án, első jelenése alkalmával kérte ezt Fatimában, ahol „a Rózsafüzér Királynőjeként” jelent meg.

A rózsafüzér hatékony fegyver. Használjuk bizalommal, és elcsodálkozunk az eredményeitől! Mindent ki lehet imádkozni, és mindenkit be lehet imádkozni. A rózsafüzér imádság útján Krisztus egész szeretetét megtaláljuk. Erőt kapunk, hogy Isten akaratát tökéletesen teljesíteni tudjuk; hogy embertársaink szolgálatára legyünk.

Október lenyűgözően szép, mert nap mint nap milliók szívéből, az ajkakon át száll a köszöntés Máriához: Üdvözlégy… és száll a kérés: Asszonyunk Szűz Mária… Senki a világon nem tudja úgy köszönteni és kérni Máriát, mint mi, magyarok. Sajátos jogon, sajátos történelmi háttérrel-tapasztalattal, sajátos lelkülettel.

És mindig van annyi imádkozó magyar: „üdvözlégymáriás”-, „asszonyunkszűzmáriás” magyar, amennyi elégségesnek tűnik annak biztosítására, hogy a nemzetnek-, a hazának jövője legyen a Szent Korona jogarának kiterjedésében.

Asszonyunk, Szűz Mária! Sajátos jogon, sajátos történelmi háttérrel-tapasztalattal, sajátos lelkülettel. S ebben a „sajátos”- ban benne van Szent István királyunk többször megismételt önfelajánlása, végül a Szent Korona és ezzel az ország Szűz Mária tulajdonába való átadása. Nemcsak az ország, hanem az ország népe is! Magyar vagyok, Mária tulajdona vagyok, hazám Mária országa. Mindszenty bíboros úr hívta fel a figyelmet: „Csodálatos fonala a magyar történelemnek a Mária-tisztelet.

Ahogy a Duna kiemelkedik vízhálózatunkból, úgy emelkedik ki szélességével a Mária-tisztelet a történelmünket átjáró sok egyéb szellemi, lelki folyamból."

A jelenre pedig: „Most kell nekünk módot adnunk a Nagyasszonynak hívő magatartásunkkal, kitartó és egyetemes esengésünkkel arra, hogy megmutathassa: pártfogása segíthet, és édesanyánk ma is." Hívő magatartásunkkal: Krisztust megvallva és hirdetve az élet minden területén! A hazafiasság igazi talaja csakis a komolyan megélt keresztény hit lehet.

Szent István, első királyunk rendelésének kikristályosodása, hogy Szűzanyánkat Nagyasszonyunknak és Patrónánknak tudjuk. Élete művének betetőzéseként a Nagyasszonynak ajánlja föl fiatal, még csak alig alakuló keresztény országát.

A mai magyar embernek, ez az esemény már szinte semmit nem mond. A valamikori fiatal katolikusoknak mint kedves nemzeti emlék, mint jámbor legenda ott él ugyan még valahol a lelke mélyén, de a szentistváni tett jelképi tartalma és eszmei jelentősége kiveszett legtöbbnek szívéből. Az iskolák semlegessége nem csak az élő hitet és erkölcsöt, hanem a nemzeti érzést is legfőbb ellenségének tekinti.

Szent Ágoston mondta egy alkalommal: magasabb eszmei célok nélkül az államok nem egyebek rablóbandáknál. Az ilyen államokban nem a pénz hiányzik, nem is az eszközök, vagy éppen az élelmiszer, sokkal inkább az emberiesség, a becsület, a tisztakezűség, az önzetlenség. Nem beszélve az őszinteségről és igazságérzetről. A családi élet is üzletté és számítássá válik, az önzés és kiélés helyévé. S mihelyt az önzés úgy kívánja, aggálytalanul szét lehet dönteni, még ha belepusztul is a gyermek, a másik fél, s a nemzet maga.

Ha ma körülnézünk szép hazánkban, van-e torkot fojtogatóbb és szívet szorongatóbb jelenség, mint a testi-lelki, anyagi és szellemi környezetszennyezés? A gyűlölködés, megosztottság, szeretetlenség!

Vajon meg tudunk-e állni ezen a sátáni csúszdán, amelyen Mécs László szavai szerint „az Ember: sárkánymagból sarjadt fattya véres rögnek elfeledte, hogy az arca régen Krisztus arca volt." És ki hallja meg ma a számonkérő lelkiismeret szavát Sík Sándor szavaival: „Embernyi ember vagytok-e? Embernyomokat hagytok-e?" Olyan vészes eltájolódásban élünk már, hogy ma félelmetesebben dörömböl a még érző szív ajtaján ugyancsak Mécs László szava: „Ha a mérték tönkrement, senki-semmi meg nem ment"!

A mérték: Jézus Krisztus, aki „fogantatott Szentlélektől, született Szűz Máriától". És a gyilkos testi-lelki szennyeződés nem szüntethető meg más eszközökkel, csak, amit az imádkozó magyarok tesznek, új életet és új lelket, tiszta vizet és tiszta levegőt árasztó erkölcsi vállalásaikban.

Napjainkban fénylő jelként ragyog Magyarok Nagyasszonyának alakja. Az a tény, hogy vagyunk egypáran, akik hiszünk abban, amit első királyunk ránk hagyományozott: hogy az Istenember édesanyjának keze állandóan rajtunk pihen; és nekünk többre kell törekednünk, mint a megélhetés bármi úton való biztosítása, az érdekek és ösztönök és hangulatok által való ide-oda hányattatására, a nemzet konzumidiótává süllyesztésére.

Mindszenty bíboros úrral együtt valljuk: „A mi eszményünk egy olyan Magyarország megteremtése, amelynek alapja a valláserkölcs, támasza a nemzeti érzés, ifjai és leányai pedig hívők és magyarok." Ezért ma Magyarországon gyakorló katolikusnak lenni a legnagyobb hazafias, nemzetmentő tett.

A Magyarok Nagyasszonya útitársunk életünk ösvényein. Kérjük, vezessen minket, nehogy az elképedő siránkozás túláradjon ajkunkon, nehogy a csüggedés legyőzze a cselekvést, befagyassza a lelkesedést, a múlt súlya megakadályozza, hogy hitelt adjunk a jövőnek! De bátrak legyünk hinni, és megvallani hitünket; cselekedni a hit erejében, élve a szeretet életét, mely Isten országát bontja ki közöttünk!

A Boldogságos Szűz Mária, Nagyasszonyunk és Patrónánk oltalma alatt áldott legyen Magyarország, békében, örömben és jólétben; mi pedig élő hittel hűségesen, elköteleződve, áldva magasztaljuk az élő Istent, köszönetet mondva Égi Édesanyánknak!

Schall Tamás atya

A Szent Kinga Körben is a legnagyobb kincs az Istenre fókuszáló, közösséget megélő ember

„Férje halála után Szent Kinga az ószandeci kolostor apátnője lett. A kolostort a tatárok földúlták, és Kingának 63 évesen az újjáépítés munkáját kellett irányítania" – olvashatjuk életrajzában.

A Szent Kinga Kör tagjaiként, névadónkhoz híven, a szenior korba lépve is, egyházi közösségünkkel, közösségünkért aktívan együttműködve találkozunk kéthetente.

A Kör életébe, lelkiségébe és terveibe jelentős változást hozott az a szándék, hogy a jelenkori kultúra, társadalom, személyes kapcsolatok állandó kritikája és személyes frusztráció helyett továbblépjünk egy cselekvő életmód irányába.

Néhány éve Rod Dreher „Szent Benedek válaszútján” c. műve mentén feltártuk, hogy mi az, ami minket leginkább elkeserít, félelemmel tölt el. Az ijesztő tendenciák azóta csak erősödtek. Korának fenyegető káoszára jó példaként állt előttünk Szent Benedek válasza.

Négy témában mi is elhatározást tettünk, és ezekre rendszeresen visszatértünk:
ima: engedjük be Istent az életünkbe,
munka: Istennek szentelve végezzük,
közösség: odaadóan, ne program fogyasztói lelkületel kapcsolódjunk egymáshoz,
olvasás: elmélyülten, igényes szövegeket vegyünk kézbe.

Azt is megnéztük, mit tettek eleink ezeken a területeken, milyen tapasztalatunk van, amit megélni és továbbadni érdemes. Ezekre fókuszálva tudott csoportunkból egyre inkább közösség alakulni. Az ima szerves része összejöveteleinknek, még nyilvános helyen is. Az evangéliummal való imát különösen is gyakoroljuk, ez segít egymás hitének erősítésében is.

Őseink hozzáállása a munkához, annak méltósága segít ellenáramban maradni a fogyasztói társadalomban.

Olvasásélményeinket megosztjuk, buzdítjuk egymást arra, hogy ne engedjünk a digitális huzalozás csábításának. Egyéb kulturális programjaink kiválasztásában is ezeket a szempontokat tartjuk fontosnak. Legutóbb Molnár C. Pálnak, templomunk oltárképe alkotójának Assisi Szent Ferenc témájú műveiről hallottunk-láttunk tárlatvezetést a Ráth Lépcső Galériában.

A közösséghez való tartozás elementáris igénye tagjainknak. Ennek építését szolgálja, hogy együtt tervezzük meg féléves menetrendünket. Ki-ki hozzáadja érdeklődését, tapasztalatát, talentumát, aktivitását. Önállóság és összetartozás segíti, hogy empátiával tudjunk egymás felé fordulni, egymást testben és lélekben erősíteni.

A közösség építésében az egymásra figyelést, párbeszédet szeretnénk gyakorolni az összejövetelek közötti időben is, találkozásokkal, élőben vagy akár telefonon. Ehhez a Szt. Kinga kör alkalmán a szeptemberi indulás óta minden alkalommal kihúzzuk valakinek a nevét és a következő találkozásig személyes kapcsolatba lépünk vele.

Bár vannak határaink, zárt összejöveteleink, de tartunk az egész egyházközségnek is nyílt alkalmakat. A közös keresztútjárás a templomban és az Öröm útja-járás a rózsakertben ebben az évben a nagyobb közösség felé nyitást mutatták már, nagy örömünkre.

Az egyházközségen belül az adventi időben a közösségek közötti találkozásra azt tervezzük, hogy feleleventjük és megéljük együtt a „Szállást keres a Szentcsalád” rítusát.

Zöldyné Szita Erzsébet

A háromféle lelkületű szolgálat

Karitász küldetésünk az emberek üdvösségének szolgálatára irányul, elsősorban tehát lelki javakat szeretnénk közvetíteni, átadni. Örök kincsek ezek, melyeket *„a moly nem rágja meg, a rozsda nem marja”* (vö. Mt 6,20). Ehhez a természetfeletti küldetéshez természetes eszközöket is latba vetünk, úgy mint pl. a tárgyi adományok, vagy a találékony segítő tevékenység.

Bizonyára sokan tapasztaltuk azt is, hogy szegényeink, gondozottjaink, akik nem tartoznak szorosan az egyházhoz, nem vallásosak, de a hozzánk való kötődéssel mégiscsak kapcsolatba kerülnek Krisztussal, éppen rajtunk keresztül. Úgy gondolják, hogyha minket ismernek, ha velünk jóban vannak, akkor ezzel biztosítják Istennel való jó kapcsolatukat is, vagy legalábbis közelebb kerülnek Hozzá. Ez igen nagy felelősség számunkra, ezért fontos kiemelni, hogy nem az a lényeg, hogy minket ismerjenek, hanem az, hogy az Urat, a Világmindenség Királyát ismerjék meg, szeressék meg Őt, hogy azután Ő is megismerje őket az utolsó órában. Alázattal végezzük tehát munkánkat és bízzunk abban, hogy Istennek minden lehetséges, Ő a szívek vizsgálója, Ő tudja, hogy kiben mi lakozik, Szentlelke pedig a szívek vezére.

Éppen ezért ne is ítélkezzünk, hanem csak bízzunk és szeressünk! *„Mert sokan lesznek az elsőkből utolsók és az utolsókból elsők.”(Lk 13,29).*

Minket, karitászosokat is érnek bőven kísértések munkánk, életünk során, akik Krisztus Királynak szolgálunk. Szent Brigitta, Európa társvédőszentjének (XIV. sz.) magánkinyilatkoztatásban az Úr háromféle lelkületű szolgálótípust mutatott be.

Mindegyik hiszi, hogy Krisztus az Isten, a mindenható, de az egyik szándéka, hogy a szolgálattal földi dolgokat, kincseket nyerjen: gazdagságot, hatalmat, hírnevet. Az Úr, a kívánságuknak megfelelően részesíti is őket ebben, de a mennyei dicsőség rovására, mert az ilyen ember el is veszíti az égi jutalmat.

A másik szolgálótípus azt gondolja, hogy Krisztus Király a szigorú bíró. Az ilyen emberek a büntetéstől való félelemmel szolgálnak, nem a mennyei dicsőség és nem az Úr iránti szeretet hajtja őket. Őket a helytelen Úrfélelem motiválja és nem az önzetlen, bizalommal teli szeretet, ők azok, akiknek a bűnbánatuk nem tud tökéletes lenni, mert nem szabadok, a büntetéstől félnek, ezért csak félszívvel szolgálnak.

A harmadik típusú szolgáló tudja, hogy az Úr Igaz Isten, igazságos és irgalmas. Nem a büntetés elkerülése végett, hanem az Isten iránti önzetlen szeretetből fakadóan szolgálnak, ez motiválja őket. Ők azok, akiknek akarata megegyezik az Úr akaratával, ezért meghallgatásra találnak.

Tegyük fel az egyházi év végén, Krisztus Király főünnepének közeledtével a kérdést magunknak: melyik szolgálók vagyunk mi? Melyikhez hasonlítunk

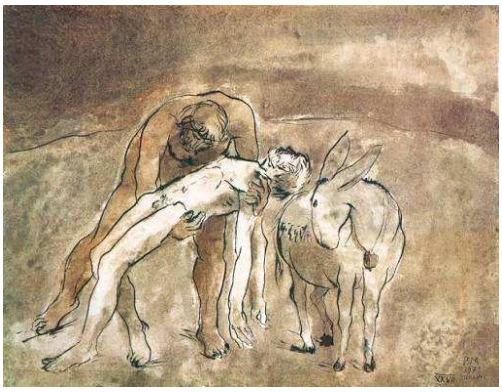

leginkább? Melyik típusból mennyi van bennünk? Félünk-e vagy bátrak, szabadok vagyunk legbelül?

Az Úr irgalmas szeretettel és igazsággal fordul felénk, mert Ő maga az Igazság és az Irgalom. Akik nem szeretik Őt, azokkal igazságos, akik szeretik Őt, azokkal irgalmas. Ezért a legnagyobb tulajdonsága Istennek az Ő irgalmassága, ahogy Szent Fausztina nővér tanította.

Szeressük tehát tiszta szívvel az Urat, a Világmindenség királyát, bátran haladjunk előre Vele! Így vágjunk bele a közelgő ádventi, karácsonyi karitászmunkánkba otthon, a családunkban, az egyházközségünkben, a szegényeink, rászorulóink körében! Önzetlen és szabad lelkülettel, alázatosan, szelíden, de bátran és határozattan végezve a munkánkat, tanúságtevői leszünk az Igaz Szeretetnek, Aki legyőzte a világot és üdvözíti a benne bízókat. *„Krisztus Király, üdvözíts minket!*
”

Csorba Gábor
állandó diakónus

A régi, mint új

XIV. Leó pápa semmi újat nem mondott Franciaországban, mert pontosan tudta, hogy ez ma a forradalmian új: a kétezer éves katolikus egyház nagy, terebélyes fájának értékei, mély gyökerei és az ágvégeken éledő megannyi fiatal hajtással. Nem szétszórt, mindig protestáló magoncok, új és új ideológiák növekedési kísérleteire való reakciókkal fárasztotta hallgatóit. Jó ütemérzékkel érkezett Franciaországba.

Arra senki sem számított, hogy az Igazság – az Evangélium – bátor kimondása maga alá temeti a hamis szabadság hazug világát. egyetlen pillanat alatt. Ugyanis kinyílt a repülőgép ajtaja, és XIV. Leó már öltözetével üzent. Főpapként, nem fehér ruhás civilként érkezett. A liturgián is használt karingben, felette a vértanúság színét, a bíbort hordozó mocétummal, és mellén Krisztus keresztjével vonult a díszsorfal előtt. Megjelenésével nem egy miniállam vezetője, hanem egy két lábbal a földön járó egyházfő, Szent Péter utódja tette tiszteletét az európai kereszténység egyik bölcsőjében.

Mik lehetnek a magyar közélet számára is fontos üzenetei? „A franciaországi katolikus egyház nagyon bölcsen kezd átalakulni egy »ellentársadalommá«, narratívájában visszautasítja a feminista- és lmbtq lobbi által előírt dogmát...” – olvashatjuk Eric Zemmour, „A misét még nem mondták el” című, nemrég magyarul is megjelent esszéjében. A katolikus filozófus, író, mintha előtanulmányt írt volna a látogatáshoz: „A kereszténységért vívott csata Európában nem lehet csak a hit csatája. Meg kell védeni a kereszténység hagyatékát Európában, ezeket az építészeti, művészeti, kulturális, jogi, politikai formákat, amelyeket meg kell őriznünk vagy helyre kell állítanunk.” Nos, XIV. Leó pápa látogatása erről (is) szólt. A Notre Dame Bazilikában ismét finom tanújelét adta a hagyományaiban gyökerező és élő egyháza melletti kiállásának. Nem valamiféle divatos imamódokkal, modern zenei betétekkel zajlott az esemény.

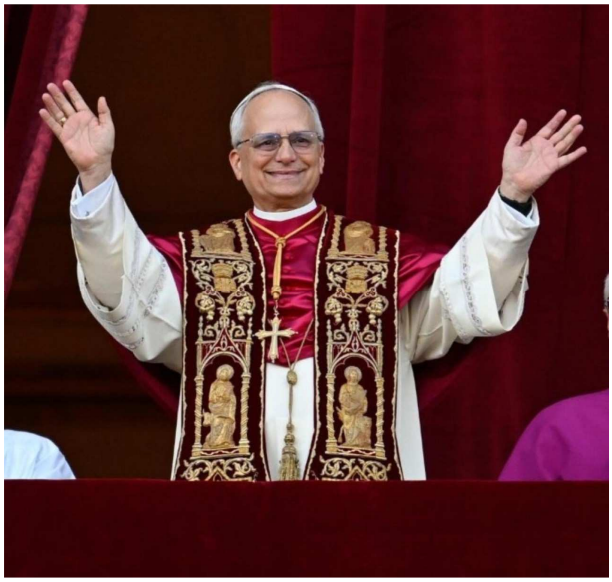

Miután néhány percre az Eucharisztia előtt adorált, vecsernyepalástban, főpapi jelvényekkel vezette az egyház hivatalos imádságát, a zsolozsmát. Az esti imaóra keretében tartotta meg tanítását. Többek közt ezt mondta, utalva a francia egyház újjászületésére is: „Ez a székesegyház azért született újjá, hogy vele együtt ti is újjászülessetek, új lendülettel törekedve az életszentségre és végezve a mindennapi küldetést. Legyetek népetek körében az egyház isteni anyaságának világos jelei: az egyház Isten szeretetéről tanúságot téve újra egységbe gyűjti és gyógyítja az emberi családot."

Két évvel ezelőtt a párizsi olimpiai megnyitó ünnepség sokakat mélységesen felháborító, olykor blaszfémikus performansza után Franciaország a Stade de France-ban egy teljesen más arcát mutatta. Nyolcvanezer, tekintetét égre emelő fiatal átlényegülten, nagy hittel volt együtt egy megrendült ágostonos szerzetessel, aki nem szégyellte könnyeit. Elérzékenyülten állt egy gyönyörű, francia szenteket bemutató, mély tanúságtételekkel lezajlott este végén az ősi ének, a Salve Regina éneklése alatt. A himnusz választása ismét üzenet volt úgy a szupermodernisták, mint a hagyományt túlhajtók felé. Van egység. A fiatalok zengték ezt, a még egyházszakadás előtt keletkezett éneket, ahogy zengik a X. Piusz közösség épp renitens konzervatívjai is templomaikban. A pápa minden liturgikus cselekményében megmutatta, nem csupán a tridenti latin misét lehet kellő mélységgel, odaadással és méltósággal ünnepelni: „Ma különösen is szembesülünk azzal, hogy korunkból mintha hiányozna a teljesség, a mélység és hiányoznának az ígéretek. Az ének, a szó és a liturgikus mozdulat nemes egyszerűsége sokak számára rést nyithat a világosságra, a béke oázisát kínálhatja egy állandó kapcsolódásban élő és zajos társadalomban." – üzente minden, a katolikus egyház liturgiáját a modernség és a kor kihívásainak való beteges megfelelési kényszerrel tevékenykedőknek. Vissza a forráshoz!

A pápa látogatásának több beszédében utalt a katolikusok közéleti kiállásának fontosságára. Nem fogadta el a Becsületrendet, nem kívánt nobilitásokkal díszvacsorázni, a lehető legtöbb időt szerette volna híveinek szánni. „A helyes laicitás tehát nem abban áll, hogy a vallást kizárjuk a közélet vagy az oktatás területéről, hanem abban, hogy azon munkálkodunk, hogy az állam és a vallási intézmények párbeszédet folytassanak egymással, és egyesítsék erőiket a közjó szolgálatában, hogy a világnak élete legyen." – tanította. Párizsi miséje előtt a Chapms-Elysées-n – mintegy szimbólikusan a fogyasztói társadalom lerolózott boltjai előtt – hívők ezrei gyóntak, papok százai álltak szó szerint helyt. Eric Zemmour pedig készítheti új esszéjét, ugyanis „A misét elmondták!" az a'la carte keresztények legnagyobb bánatára. Közel nyolcszázezren voltak rajta.

Franciaország él. A francia katolikusok élnek. Európa él és élni akar. Laus et grtaia, köszönet és hála egy oroszlánnak. Habemus papam: Leo XIV.

Kiss Antal diakónus
Katolikus Tábori Lelkészség

Kövek, fórumok, szamarak

Gyerekkoromban szinte az első istenbizonyíték volt számomra a Szentírásban szereplő érdekes epizód Jézus jeruzsálemi bevonulása előtt: „Elküldött két tanítványt a szemközti faluba, mondván: „találtok ott egy megkötött szamarat. Oldjátok el, és hozzátok ide." (Lk 19, 29-30.) A tanítványok megtalálták a szamarat. Ki tud ilyen apró dolgot egy nappal előre pontosan megmondani? – kérdeztem magamtól. Az a Jézus tehát biztosan Isten – vontam le gyerekfejjel a következtetést. Azóta már sok-sok tényező igazolja számomra Jézus isteni mivoltát. (Legtöbbet jelentenek azok a prófétai jövendölések, amelyek a gyermek Jézuson, majd a szenvedő Názáretin beteljesedtek.)

Érdekes kérdés lehet az is, miért szamárcsikót választott Jézus, hogy az vigye őt be a városba. Már sejtem a választ: mert üdvözítő tervében ott rejtőzködik szinte érthetetlen szándéka: *viteti magát. (*Mindig – kivéve a három évet, amikor Ő maga ment el igen sok helyre.) Csecsemő, majd kisgyermek korában vitték a szülei. Amikor meghalt, emberek vitték be a sírba. Ránk bízza magát az oltáriszentségben. Nekünk kell Őt vinnünk, odaadnunk…

Nagyon nagy felelősség ez. Ha mi nem visszük Őt, nem beszélünk róla, nem jelenítjük meg a szentmisében, nem adjuk oda Szent Testét – más nem teszi ezt meg. Újabb kérdés: miért vonult be Jeruzsálembe hatalmas örömrivalgás közepett? *Mert nagyon szereti az embert:* a gyenge, kísértéseket szenvedő embert, aki szeretetre, igazságra, szabad így mondani: „az Istenre született".

Jézus „fórumokat" teremt arra, hogy ezt nyilvánvalóvá tegye. Nem igaz, hogy az ember teljesen romlott! Minden időben vannak, akik azon fáradoznak, hogy manipulálják az embert, hogy elvegyék személyiségét, géppé, eszközzé, rabszolgává alacsonyítsák. Jézus ünnepet rendez, ahol önmaga valójában mosolyogva megjelenik. Ott az ember újra ember lesz. Nem kell félnie, hogy becsapják.

Jézus nem kérdezte az aggódó kafarnaumi századostól szemrehányóan: „Miért nem vigyáztál rá?" Azt mondta: *„Megyek és meggyógyítom"*. Ezt a szerető szívű Jézust kell elvinnünk, megjelenítenünk sok-sok fórumon: a családban, munkahelyünkön, templomban, hittanórákon, és a médiumokban. Fel kell szabadítanunk az ember lelkében a beléoltott, ősi, isteni szépet. Hadd merjen örülni, merjen remélni, merjen önmaga lenni, merjen hinni, Istent imádni és dicsérni!

Egyre nagyobb lett a tömeg ott, a jeruzsálemi utcán. Lelkesedésük azt mutatta, hogy a világnak Krisztus kell. Azonban ott, és akkor is, mint azóta is, annyi nemes törekvést, gorombán kudarcra akarnak ítélni. Az történt, hogy az egyik útkereszteződésnél néhány ember előlépett, megállították a szamarat, majd ezt ordították Jézus felé: „Hallgattasd el őket! – Olyanok lehettek ezek a hőbörgők, mint a „feszítsd meg!"-et kiáltók, a hittan- és erkölcstanoktatást teljesen megszűntetni akarók, a krisztusi eszméket a társadalom életéből és Európa emlékezetéből kitörölni szándékozók.

Jézus nyugodtan válaszolt nekik: Ha ők nem szólhatnak, akkor a kövek fognak kiabálni Istenről, igazságról, az örök életről, a szeretet végső győzelméről. Micsoda prófécia volt ez! Megéltük a szervezett istentelenséget. A leggorombább eszközökkel vélték elhallgattatni Jézust!

Tizennyolc éves koromban, érettségi előtt a frontra kerültem, majd a Dnyeperen túlra vittek az oroszok egy szénbányába. Mi, lelkes fiúk Jézus fórumait, a „köveket" úgy teremtettük meg, hogy a bányában, a felszíni munkán kis feszületet hordtunk cérnaszálon a nyakunkban. Kisgyerekek szaladtak oda, a nagy és istentelen Szovjetunió közepén, és csókolgatták keresztjeinket, könnyezve mondogatván: „Krisztosz, Krisztosz!..." Orosz katonák tettek hitvallást. Úgy, csendesen.

Bizony, nagyon kellenek a „megszólaló kövek", a Jézust bátran megjelenítő fórumok, emberek, papok! És kellenek a „szamarak", akik alázatos egyszerűséggel elviszik Őt. Kellenek lelkes tömegek, kellenek gyerekek, akik tiszta szívükkel lelkesen közvetítik e számító, hazug, bűnös világban azt, ami tiszta, ártatlan és szent. És Őt, aki nagyon szereti az embereket.

Lajos atya

Idézetek XIV. Leó pápa franciaországi beszédeiből

„Ne veszítsük el emberségünket a mindennapi életünket elárasztó és befolyásoló „gépek paradicsomának" közepette. Sürgető feladat elménk nevelése az etikai megkülönböztetésre, amely képes felismerni azt, ami erkölcsileg jó. Ezzel kapcsolatban szeretném felidézni, hogy „egy valóban szabad társadalom nem kényszeríti ki az uniformizálást, hanem védi a lelkiismeretek sokféleségét, megakadályozza az autoriter tendenciákat és előmozdítja az etikai párbeszédet, amely gazdagítja a társadalmi szövetet."

*

„Ma különösen is szembesülünk azzal, hogy korunkból mintha hiányozna a teljesség, a mélység és hiányoznának az ígéretek. Az ének, a szó és a liturgikus mozdulat nemes egyszerűsége sokak számára rést nyithat a világosságra, a béke oázisát kínálhatja egy állandó kapcsolódásban élő és zajos társadalomban. Titeket, akik naponta ünneplitek az eucharisztiát, arra kérlek, gondoskodjatok arról, hogy a liturgikus szertartásokat mindig méltó és illő módon ünnepeljétek, ott is, ahol kisebb közösségek gyűlnek össze."

*

„Ahh□z, h□gy jól válasszat□k, tartsát□k szem előtt ezt a szemp□nt□t: a jó életet ad, s□sem veszi el az életet; a jó gondoskodik, nem magának szerez. A jó nem valamiféle szép eszme, hanem a szeretet ragyogó arca: maga Isten!

Ezért mindnyájatokat – püspököket, papokat, diakónusokat és megszentelt személyeket – arra buzdítalak, hogy ápoljátok magatokban a liturgia iránti őszinte szeretetet."

„A bábeli torony az uralom révén kikényszerített egységet jeleníti meg (vö. Ter 11,4). Ez az építmény ugyanakkor azt is feltárja, hogy minél inkább elnyom a hatalom, annál inkább meggyengül, és megmutatja embertelen arcát. (...) Bábel tornya összeomlik, kettős negatív következménnyel. Ahogyan az általa kikényszerített egység erőltetett volt, úgy az összeomlását követő sokféleség is konfliktusokkal terhes. Ma Bábel kísértése újra megjelenik a testvériség nélkül megvalósítani kívánt globalizációban, a mohó pénzügyi gyarmatosításban, az ideológiák másokra erőltetésében, mindazokban a „kapcsolatok nélküli érintkezésekben, amelyek az emberi életet kereskedelemmé fokozzák le."

*

„Ahhoz tehát, hogy megízleljük Isten közelségét és az emberi testvériséget, el kell utasítanunk azt a mohóságot, amely felemészti kapcsolatainkat anélkül, hogy adna, és dolgokkal halmoz el bennünket anélkül, hogy táplálna. Ezek a rossz erők nemcsak erőszakos formában jelentkeznek, hanem olykor megtévesztő külsőt is öltenek, mert éppen azt ígérik, amit elvesznek tőlünk: a boldogságot."

*

„Szent Bakhita arra kötelez bennünket, hogy vegyük észre azokat, akiket nem vesznek észre, szabadítsuk fel azokat, akiket ma a gazdaság és a kultúra rabszolgaságba taszít, és tartsuk tiszteletben minden testvérünk végtelen méltóságát, akikben maga Jézus kopogtat ajtónkon. Kedves barátaim, „a valóság az, hogy a keresztények számára a szegények nem szociológiai kategóriát jelentenek, hanem magát Krisztus testét."

*

„A fiataloknak azt mondom: legyen bátorságotok felelősen megélni a béke építésének küldetését szívetekben, kapcsolataitokban, családotokban, az iskolában és az egyetemen, városaitok, országaitok és egész Európa életében!
Ne engedjetek az erőszak és az elnyomás logikájának! Szeressétek az életet minden pillanatában, és ne féljetek a jövőtől!"

*

„Ne féljetek családot alapítani, gyermekeket vállalni, és védelmezni minden ember méltóságát az anyaméhben való élet első pillanatától egészen az utolsó lélegzetig! Ne féljetek fáradhatatlanul munkálkodni közösségeitek javáért, akár politikai szerepvállalással is! Legyetek közösségépítők!"

*

„Korunk hatalmas kihívásai tekintetében arra buzdítalak benneteket, kedves testvéreim, hogy bátorságról, merészségről és missziós kreativitásról tegyetek tanúságot. Ne engedjétek, hogy elbátortalanítsanak benneteket azok a hibák, következetlenségek, sőt bukások, amelyek nyomot hagytak ennek az úton járó népnek a történetén."

*

„A katolikus oktatás azonban semmiképpen sem mondhat le saját nevelési programjáról: ez egy Krisztus-központú program, mely az emberi személy teljes körű fejlődésére, minden – lelki, kulturális, értelmi, erkölcsi és társas – dimenziójának kibontakozására irányul. Ezért senki ne lepődjön meg azon, hogy minden katolikus intézményben lehetőséget kínálnak a Jézus Krisztussal való találkozásra és igéjének hallgatására. Még kevésbé szabad megtörténnie annak, hogy bármely tanulót saját osztályában kirekesztenek pusztán azért, mert hisz Jézusban."

*

„A családon belüli hitélet elmélyítése és meggyökereztetése kétségtelenül az egyik kulcsa annak, hogy megoldást találjunk számos olyan válságra, amelyen az Egyház és társadalmaink keresztülmennek. A családban tanuljuk meg ugyanis az együttélést, a másik ember tiszteletét, a különbözőség elfogadását, egymás támogatását, a nagylelkűséget, önmagunk önzetlen odaajándékozását és az áldozatkészséget."

*

„Nem véletlen, hogy a katonai kiadások növelésére irányuló ismételt felhívásokat és az ezekből fakadó döntéseket sok kormány a másik fél veszélyességével indokolja" (Üzenet a béke 59. világnapjára, 2026. január 1.). A béke előmozdítása tevékeny munkálkodást kíván. Ma fel kell tennünk magunknak a kérdést: valóban „kreatív erőfeszítéseket" teszünk-e a világbéke előmozdításáért, vagy csupán arra törekszünk, hogy „elállítsuk a háború vérzését", és jobban felkészüljünk azokra a háborúkra, amelyekről feltételezzük, hogy még előttünk állnak."

Schall Tamás
Életem tartozéka

Mint katona kezében a fegyver,
olyan enyémben a rózsafüzér,
mikor kezeim közt morzsolgatom,
a legnagyobb biztonsággal felér.

De már önmagában az a tudat,
hogy nálam van, zsebemben hordozom,
olyan nagy erővel tölt el engem,
emberi szóval ki sem mondhatom.

A titkok, melyeket imádkozom,
Megváltónk életének titkai,
ezeket szemlélve, kimondani,
hűséges követésére segít.

Mindebben Mesternőnk Szűz Mária,
Kinek életét e titkok szőtték,
Példaképünk Ő, hogyan kell hinnünk,
aki anyai oltalmával véd.

Ha a Szentolvasót imádkozzuk,
amit Szeplőtlen' Szíve tőlünk kér,
megvalósul földünkön a béke,
a bűn senki közelébe nem ér.

Életünk része lesz a szent öröm,
az Isten emberré lett érettünk,
Lélektől' fogant, Szűztől született,
hogy Szent Karácsonyt ünnepelhessünk.

Köztünk léte világosság nekünk,
szeretni és élni tanít minket,
kincset ad, mit el nem veszíthetünk,
táplálék, mindennapi kenyerünk.

De a fájdalom sem hiányozhat,
nem leszünk különbek, mint Mesterünk,
ha Ő értünk kínhalált szenvedett,
nekünk sem lehet más az életünk.

Szenvedés-, halál húsvétba hajlik,
Vele szenvedve-, halva, élhetünk,
a feltámadásunk dicsőséges,
mint a Szent Szűz, mennyekbe vétetünk.

Testvérem, Krisztus katonája vagy?
Legyen fegyvered a rózsafüzér!
Hatásos, mert ki ezt imádkozza,
az életében minden jót elér!

XIV. Leó pápa Magnifica humanitas kezdetű enciklikája
Az emberi személy védelméről a mesterséges intelligencia korában
részletek

92. Laudato Si' enciklikájában Ferenc pápa elítélte a technokrata paradigma növekvő dominanciáját a globalizált világban, vagyis azon tendencia ellen szólt, hogy a hatékonyság, az ellenőrzés és a profit logikájának engedjük át a személyes, társadalmi és gazdasági döntéseket. Ugyanis ekkor az történik, hogy a technológia nem marad egyszerűen eszköz, hanem mércévé válik, amely alapján mindent megítélnek, elkezdi diktálni, hogy mi számít és mit lehet kiselejtezni, és így a teremtést a kizsákmányolás tárgyává és az emberi lényeket puszta fogaskerekekké fokozza le a minél nagyobb teljesítmény elérésének érdekében.

93. Ez a paradigma az elmúlt években gyorsan elterjedt, részben a mesterséges intelligencia, a kognitív tudomány, a nanotechnológia, a robotika és a biotechnológia terjeszkedése által. Önmagukban ezek az innovációk nagyban szolgálhatják az emberi fejlődést és közös otthonunk gondozását, de éppen a hatalmuk miatt siettethetik a technokrata paradigma kiterjesztését, és ezért helyes alkalmazásukhoz új spirituális, etikai és politikai keretre van szükség. A nagyobb hatalom nem feltétlenül jelent valami jobbat. Ebben a tekintetben Romano Guardini szavai továbbra is relevánsak: „A kortárs embert nem képezték ki arra, hogy jól használja a hatalmat."

94. Az emberiség saját hatalma áldozatává válásának veszélyét már VI. Szent Pál is felismerte, aki arra figyelmeztetett, hogy „a legkülönlegesebb tudományos fejlődés, a legmegdöbbentőbb technikai bravúrok és a legcsodálatosabb gazdasági növekedés, hacsak nem kíséri hiteles erkölcsi és társadalmi fejlődés, hosszú távon az ember ellen fog fordulni".

Plébániánk hírei

Szentmisék

hétfő-kedd-szerda-csütörtök-péntek-szombat 17.00
vasárnap 10.00 és18.00 (angol nyelvű)

Folyamatos szentségimádást tartunk a templomban
9.00 és 22.00 óra között.

PLÉBÁNIÁNK RENDSZERES PROGRAMJAI
szeptembertől

Hétfő	18.00	Felnőtt katekézis
Kedd	17.00	Elváltak és Egyedül Maradtak szentmiséje (havonta első kedden) és találkozója a Szent Kinga teremben
Szerda	15.45	Karitász hittan (a konkrét dátumok szórólapokon)
Péntek	15.00	Engesztelő imaóra a hazáért
	16.00	Rózsafüzér
	16.30	Vesperás
	18.00	Szent József Férfikör (minden második héten)

Októberben hétköznapokon a szentmise előtt, 16.30-tól a rózsafüzért imádkozzuk.

Gyóntatás: vasárnap 9.00-9.50

Lelki tanácsadás egyeztetés szerint
bitter.belvarosiplebania@gmail.com
30 591 2601

PESTI FŐTEMPLOM

Spirituális közösségi lap

XIII. évf. 71. szám

A Belvárosi Nagyboldogasszony Főplébánia lapja

Kiadja:
a
Belvárosi Főplébánia

Felelős kiadó:
Dr. Osztie Zoltán

Szerkesztő:
Bitter Lajos

Munkatársak:

Csorba Gábor
Dr. Kerényi Lajos
Kiss Antal
Schall Tamás
Zöldyné Szita Erzsébet

Korrektúra:
Faga-Nagy Mária

Szerkesztőség:

Budapest 1056 Március 15. tér 2.
bitter.belvarosiplebania@gmail.com

Megjelenik:
12 oldalon

PESTI FŐTEMPLOM

SPIRITUÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

XIII. évfolyam 71. szám *2026. október*

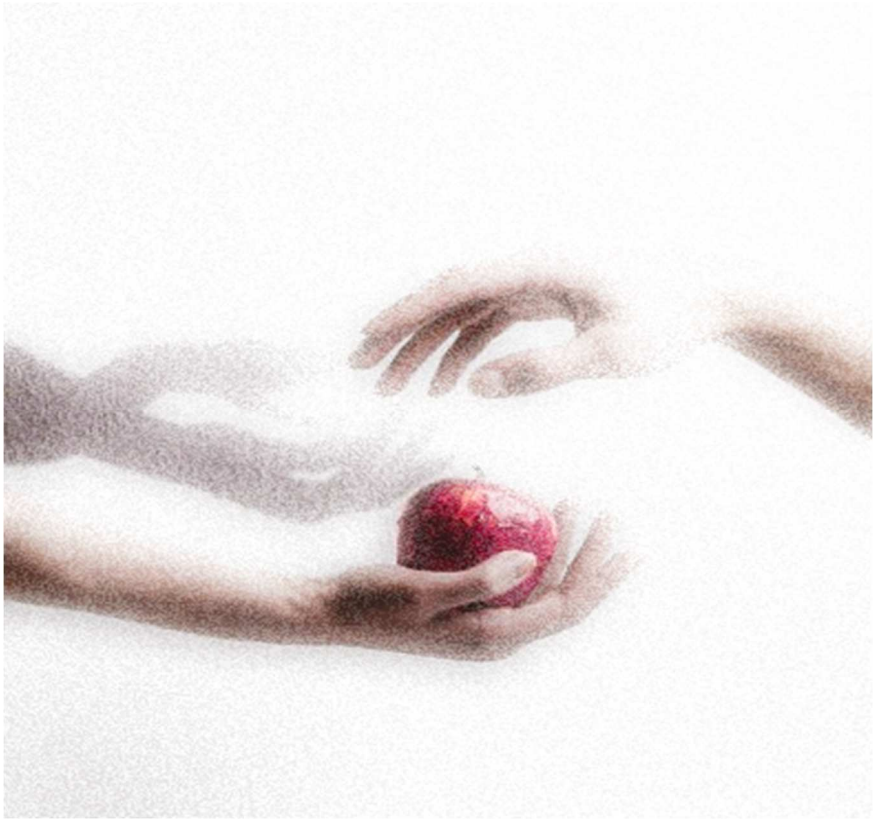

Tartalom

- Nagyszerű emberségünk
- Ki az ember?
- Októberi fénysugár
- A legnagyobb kincs
- Háromféle lelkület
- A régi mint új
- Kövek, fórumok, szamarak
- Leó pápa beszédei
- Életem tartozéka

BELVÁROSI NAGYBOLDOGASSZONY FŐPLÉBÁNIA

1056 Budapest, Március 15. tér 2. T: 318 3108 belvarosiplebania@gmail.com

Nagyszerű emberségünk

Örömünkre megjelent magyar fordításban is XIV. Leó pápánk új enciklikája, amely – beszédesen – a „Nagyszerű emberség” szavakkal kezdődik. Témája „az emberi személy védelme a mesterséges intelligencia korában”.

Már a cím is sokatmondó, melyben két állítás van. Egyrészt az emberi személy támadásoknak van kitéve, ezért védelemre szorul. Ezeknek tanúi és elszenvedő alanyai vagyunk. Fogantatásunk pillanatától az e világból való távozásunkig (halálunkig) folyamatos veszélyben élünk. Gondoljuk meg az állítás valóságát: napjainkra az ember számára legveszélyesebb hely az anyaméh. A világháborúk tömegmészárlásaihoz hasonló méretű gyilkolás folyik a magzatelhajtás révén. De nem kevésbé veszélyes és pusztító a gender ideológia és az LMBTQ program keresztülvitele például az oktatási intézményekben. Lássuk meg a gyerekek nemi identitásába történő bevezetésének problémáját. Ma többségében nem a szülők végzik el az ezzel kapcsolatos kötelességüket, hanem a kortárs csoportok, az internet irányítói, vagy éppenséggel magukra vannak hagyva a témában. Ismerjük a meddőség terjedését és az ezzel kapcsolatos megoldási kísérleteket, amelyek a legtöbb esetben emberellenesek. Tisztában vagyunk azzal, hogy az élet egyéb helyzeteiben sem kapja meg az ember a neki járó tiszteletet. Egyebek között szembe kell néznünk a háborúk közepette emberi méltóságukban megalázott, ellehetetlenült helyzetben élők sorsával (leginkább Kárpátalján). Végül tekintsük az öregkorban kiszolgáltatott helyzetben élőket. Sorolhatnánk tovább az élet válsághelyzeteiben élők segítségre szorultságát. Nem véletlenül hoztuk létre a „Jó, hogy vagy!” életvédők szövetségét, mely az emberi személy méltóságának képviseletét tűzte zászlajára, és egységbe vonja az ezen a területen dolgozó szervezeteket és személyeket. Kérem, nézzék meg a Szövetség internetes felületeit!

Az enciklika másik állítása szerint a mesterséges intelligencia kora itt van. Nem jövőbeli, hanem jelen valóság, az életünk mindennapjaiban meghatározó tényező. Használata nélkül – nem is lassan – mindennapjaink nehézzé válnak, segítségre szorulunk, majd lemaradunk. Lehetőséget kínál, ugyanakkor óriási veszélyeket rejt, egyelőre beláthatatlan következményekkel jár. Már az elnevezése is téves, hiszen a szóhasználatban „intelligens”, személyes tűnik. Nem az! A programozás szerint még érzelmeket is mutat, melyeket képes partnerként feltüntetni. Sok fiatal már ebben a kapcsolatban él. Nem személyes viszonyaiban, hanem a géppel kommunikál, következésképpen elszigetelődik, elmagányosodik. Fölvetődött már az is, hogy közreműködésével szentgyónást lehessen végezni. Abszurd ötlet, éppen a személyesség, így az emberi méltóság lábbal tiprása. Lelkiismeretvizsgálatot, bűnbánatot, megtérést, megújult Isten-kapcsolatot a gép nem tud végrehajtani, sem szolgálni. Iszonyúan megnöveli az életvitelünk már-már amúgy is elviselhetetlen tempóját. Ráadásul működtetése olyan energiaigényt támaszt, amit nem tudnak az egyes államok kielégíteni. Az Egyesült Királyság (Anglia) teljes, éves energiafogyasztására van szükség a fedezetéhez. Szempontként említik a szakértők, hogy a fejlesztés hihetetlen ütemben zajlik. Az egyes országok nem fognak leállni, vagy határt szabni, sem a kutatás, sem a fölhasználás terén, mert fölfogásuk szerint nem maradhatnak le a többi kutatásokban résztvevő országokkal szemben. Külön rendszere van Amerikának, Kínának, Európának…

Milyen világ alakul körülöttünk? Az Egyház küldetése, hogy védje, képviselje a személyességet, az emberi személy méltóságát, az imádságos Isten-kapcsolatot, az élet értelmének evidenciáját, a kutatás és eredményei fölhasználásának határait az ember javára, az elszemélytelenedés ellen küzdjön, a közösségeket építse és működtesse, a személyes jelenlét alkalmait teremtse meg és – amint a Szentatya részletesen kifejti – „a szeretet civilizációját építse”.

A Szentatya üzenetének leginkább reményt keltő üzenete, hogy a Teremtő Isten, mennyei Atyánk nagyszerű hivatásra hívta életbe az embert. Méltóságra emelte, amikor képére és hasonlatosságára alkotta meg. Ne adjuk föl az Isten alkotta rendet, ne tagadjuk meg küldetésünket, ne alázzuk meg önmagunkat, hanem – Jézus mintájára – hordozzuk és bontakoztassuk ki „nagyszerű emberségünket”!

Kérem, hogy olvassuk el az enciklikát, hogy tájékozottak legyünk korunk kihívásai terén és követni tudjuk azokat a folyamatokat, amelyek meghatározzák egyéni és közösségi életünket, valamint kijelölik küldetésünk területeit. A dokumentum megvásárolható a Szent István Társulat kiadásában.

Dr. Osztie Zoltán plébános

Az emberi létezés egyetlen dimenziójának abszolút szintre emelése veszélyes. Kaotikus állapotokat nem csak a hiány, a szűkösség okoz, de az ellenőrizetlen növekedés is az elszegényedés forrása lehet. Így az intelligencia (értelem), amikor abszolúttá válik, rátelepszik és elnyomja az élet más alapvető dimenzióit, például a szeretetet, az érzelmet, az akaratot, az elkötelezettséget az odaadást, vagyis az emberi kapcsolatokat. (Magnifica humanitas 113.)

Ki az ember?

Amikor az ember szembesül különböző testi, lelki panaszaival, aggodalmaival, bajaival, szorongásaival – és kinek az életében ne lennének ilyenek –, melyek „jól-létét” akadályozzák, természetesen szeretne megszabadulni ezektől, és orvoshoz, esetleg pszichológushoz fordul. A panaszok hátterében gyakran lelki folyamatok húzódnak meg, például aktuális élethelyzet, gyermekkori traumák, amelyek a tudat alatt működve fejtik ki hatásukat. Amennyiben ezek tudatossá válnak, akkor maga az a tény, hogy a probléma oka napvilágra kerül, adott esetben jelentheti annak orvoslását, de fordítottja is lehetséges, és valamilyen kövonalazatlan, homályos üresség, aggodalomérzés válik dominánssá. Ez azt jelentheti, hogy válaszadásra vagyunk hivatottak a kérdésben: mi az élet értelme? Ugyanis erre még nincs igazi válaszunk. Ebben az esetben nem a mi okból –, hanem a „mi célból aggódunk?” kérdést kell feltenni. Mi a fő célunk? Ezt a kérdést teszi fel az egyik pszichológiai módszer, amelyik ahhoz az adottságunkhoz próbál irányítani, amely minden emberben megvan, mindig ép, és arra szólít bennünket, hogy szabadon, a célt szem előtt tartva vegyünk részt saját életünkben, majd annak lassú és végső elmúlásában. Ennek a célnak a veszélybe kerülése okozhatja igazi aggodalmunkat.

Valójában életünk értelmességéről, méghozzá végső értelmességéről van szó. Az említett adottságot a pszichológia a mindig ép, transzmorbid személyiségmagnak nevezi, „amelyben” megjelenik a szabadság és az értelemfelismerés szempontja, ugyanakkor azonban a személyes tagadás és öngátlás lehetősége is. A transzmorbid, sérthetetlen szellemi fórum bizonyos kérdéseket és válaszokat képes „önmagukban is érvényesnek” elismerni, ezért az ember, mint személyiség – ha hagyja – megszólítható. Ez a pszichológiai módszer a logoterápia, amely az élet értelmességének kérdését veti fel, mint a terápia alapkérdését. Feltárhatja, hogy egy adott ember esetében a „jól-lét” hiányának oka az élet végső értelmességébe vetett bizalom hiánya. Ennél sokkal többet nem mondhat, mert a továbbiakban már egy másik tudomány, a teológia illetékes.

Felmerülhet a kérdés, hogy a „transzmorbid személyiségmag” fogalom összevethető-e a teológiai személyfogalommal? Nem, mert a pszichológiának nem dolga a teológiai szemlélet, de végül is kimondja: „a transzmorbid személyiségmag az ember sérthetetlen szellemi rétege, a megismételhetetlen, egyszeri személy hordozója”. Tehát nem maga a megismételhetetlen emberi személy, hanem annak „hordozója”.

Három olyan fogalmunk van, amelyeket tisztáznunk kell ahhoz, hogy tudjuk, mit jelölnek a pszichológiában, ill. a teológiában, és ezek hogyan viszonyulnak egymáshoz. Annál is inkább mivel ezek a fogalmak gyakran szinonimaként jelennek meg. Nem kevesebbről van szó, mint az emberről, Istenről, az ember immanens (világon belüli) és transzcendens (világon túlnyúló) végső céljáról, annak elfogadásáról vagy tagadásáról, a keresztény kinyilatkoztatás szívéről. Ezek: az „én”, a „személyiség” és a „személy”.

A pszichológia többféle énről beszél (ideális én, reális én, fantázia én, prezentált én, tükör én, hamis én), ugyanakkor elismeri a nyilvánvaló tényt, hogy az „én” egész életünk során változatlan, vagyis énünk magja egy velünk született entitás. Az „énnek” pedig pszichológiai és spirituális dimenziója van, melyek részben átfedik egymást, és ez a sajátossága a pszichofizikai és társadalmi meghatározottságok mellett – a transzcendensre irányuló nyitottsága miatt – döntésre ad lehetőséget.

A személyiség szó alatt a pszichológia pszichofizikai rendszerek szerveződését érti az egyénen belül, amelyek meghatározzák a gondolkodást és a viselkedést. A személy szónak nincs konkrét elkülönülő tartalma a pszichológiában, illetve – ahogy fentebb említettük – „rejtőzködően” jelenik meg: mint az ember sérthetetlen szellemi rétege, a transzmorbid személyiségmag által hordozott szellemi valóság. Hogy miféle valóságról lehet szó, arról a pszichológia – helyesen – nem nyilatkozik.

A teológia nyelvén világosan beszélhetünk. A kiindulópont egy igen egyszerű kérdés: mi következik az emberi mivoltra nézve abból, amit megtestesülésnek hívunk, vagyis abból, hogy Jézus Krisztus egyszerre valóságos Isten és valóságos ember, egy személyben? Az következik, hogy miután Jézus Krisztus valóságos Isten és valóságos ember egy személyben, az emberről, mint megismételhetetlen egyszeri személyről csak Istenre vonatkoztatottságában beszélhetünk. Tehát az ember egyszeriségének legbelsőbb lényege, a személye – képben kifejezve – „üres” lenne Isten nélkül, vagyis nem is lenne ember, esetleg nagyon értelmes állat vagy gép, olyan, mint a mesterséges intelligencia, aminek elszabadulása a poszthumanizmus és a transzhumanizmus luciferi perspektívájában éppen a személyt, és így az ember igazi emberségének alapvető dimenzióit, a szeretetet, az érzelmet, az akaratot, az elkötelezettséget és az odaadást, vagyis az emberi kapcsolatokat szegényíti el. (Vö. XIV. Leó pápa Magnifica humanitas enciklika).

A „személy” kizárólagosan keresztény teológiai fogalom, ugyanakkor minden ember személy. Az ismeret forrása a kinyilatkoztatás és a hit, a hitben viszont kézzelfogható bizonyíték van: maga az ember. Bármilyen tudomány jelölhet ezzel a szóval valamilyen emberi jelenséget, de az nem az a személy, akiről a teológia beszél, akik mi emberek vagyunk.

A lelki szenvedésnek valódi oka lehet a cél hiánya. S ha van végső cél, akkor már nem is valami más közvetlen ok megszüntetése – amely, ha lehetséges, akkor szükséges is – vezet eredményre, nem is a feldolgozás, hanem a túllépés. Nem a pszichológia egyébként legális és szükséges céljai, nemcsak az egyén jól-léte, „önmegvalósítása”, hanem az ember túllépése önmagán, ami az életben lehetséges, de alapvetően befejezhetetlen folyamat. A befejezettség teológiai neve: üdvösség.

Tehát és végül, ha a kereszténység életalakító szerepét, az élethez és halálhoz való viszonyát pszichológiai nyelven fejezzük ki, akkor tudomásul vehetjük, hogy a testi (biológiai), lelki (pszichológiai) és a környezeti, társadalmi (szociológiai) hatások együttesen meghatározzák az ember természetes helyzetét, amivel kapcsolatban – helyesen – a személyiség szót használjuk. A szellemi személyünk, aki (és nem: ami) testünktől – személyiségünktől – elválaszthatatlan halálunkig, a mindezekhez való viszonyulásunk, a transzmorbid személyiségmag mögött van (azt is mondhatnánk: „ott sóhajtozik ki nem mondható szavakkal a lélek”), és ha hagyjuk és akarjuk, átalakítja viszonyulásunkat életünkhöz és halálunkhoz. A problémával, bajjal, betegséggel, szenvedéssel és persze végül a halállal, vagyis a belső és külső körülményekkel kapcsolatos álláspontunk kialakításában a személyiségünknek főszerepe van, de mögötte rejlik az igazi legvégső fórum, aki akár közvetetten, akár közvetlenül felteszi az utolsó kérdést. Ez azt jelenti, hogy hitben hozzuk meg a végső választ, ami minél előbb és mindenekelőtt a cél. De azért az az ismeret, hogy az emberi személy értelmezése kizárólag teológiai nézőpontból lehetséges, a bizonytalanok, a kulturkeresztények, az „éjfélimisés” keresztények, a nem hívők, a kételkedők, a tagadók, az aggódók számára felhívást jelenthet, mert agnosztikus „tartózkodás”, kitalált isten nincs. Kegyelem van és feltámadás.

BL

Októberi fénysugár

Októbernek szépsége van: a gyengülő nap minden sugarát kihasználja, hogy tovább szépítse az ősz egyébként is nagyszerű színpompáját: azt a tarka ruhát, amit a természet magára ölt. Ebben az őszi napsugárban Máriára gondolunk mint a Rózsafüzér Királynőjére és a Magyarok Nagyasszonyára. Égi Édesanyánk minden nap kéri a rózsafüzér imádságot, ezt a hónapot pedig különösen is a rózsafüzérnek szenteljük.

A rózsafüzér imádság mindnyájunkat Krisztus titkainak átelmélkedésére késztet a Boldogságos Szűz Mária vezetésével, aki egyedülálló módon részese volt Isten Fia születésének, működésének, szenvedésének és dicsőséges feltámadásának.

Szűz Mária rózsafüzére olyan imádság, amely részeinek egyszerűségében az egész evangéliumi üzenet mélysége nyilvánul meg. Maga a Szent Szűz bátorított bennünket jelenései alkalmával, hogy imádkozzuk ezt az imádságot. „Mondjátok el a rózsafüzért minden nap, hogy elnyerjétek a világ békéjét és a háború végét”. 1917 május 13-án, első jelenése alkalmával kérte ezt Fatimában, ahol „a Rózsafüzér Királynőjeként” jelent meg.

A rózsafüzér hatékony fegyver. Használjuk bizalommal, és elcsodálkozunk az eredményeitől! Mindent ki lehet imádkozni, és mindenkit be lehet imádkozni. A rózsafüzér imádság útján Krisztus egész szeretetét megtaláljuk. Erőt kapunk, hogy Isten akaratát tökéletesen teljesíteni tudjuk; hogy embertársaink szolgálatára legyünk.

Október lenyűgözően szép, mert nap mint nap milliók szívéből, az ajkakon át száll a köszöntés Máriához: Üdvözlégy… és száll a kérés: Asszonyunk Szűz Mária… Senki a világon nem tudja úgy köszönteni és kérni Máriát, mint mi, magyarok. Sajátos jogon, sajátos történelmi háttérrel-tapasztalattal, sajátos lelkülettel.

És mindig van annyi imádkozó magyar: „üdvözlégymáriás”-, „asszonyunkszűzmáriás” magyar, amennyi elégségesnek tűnik annak biztosítására, hogy a nemzetnek-, a hazának jövője legyen a Szent Korona jogarának kiterjedésében.

Asszonyunk, Szűz Mária! Sajátos jogon, sajátos történelmi háttérrel-tapasztalattal, sajátos lelkülettel. S ebben a „sajátos”- ban benne van Szent István királyunk többször megismételt önfelajánlása, végül a Szent Korona és ezzel az ország Szűz Mária tulajdonába való átadása. Nemcsak az ország, hanem az ország népe is! Magyar vagyok, Mária tulajdona vagyok, hazám Mária országa. Mindszenty bíboros úr hívta fel a figyelmet: „Csodálatos fonala a magyar történelemnek a Mária-tisztelet.

Ahogy a Duna kiemelkedik vízhálózatunkból, úgy emelkedik ki szélességével a Mária-tisztelet a történelmünket átjáró sok egyéb szellemi, lelki folyamból."

A jelenre pedig: „Most kell nekünk módot adnunk a Nagyasszonynak hívő magatartásunkkal, kitartó és egyetemes esengésünkkel arra, hogy megmutathassa: pártfogása segíthet, és édesanyánk ma is." Hívő magatartásunkkal: Krisztust megvallva és hirdetve az élet minden területén! A hazafiasság igazi talaja csakis a komolyan megélt keresztény hit lehet.

Szent István, első királyunk rendelésének kikristályosodása, hogy Szűzanyánkat Nagyasszonyunknak és Patrónánknak tudjuk. Élete művének betetőzéseként a Nagyasszonynak ajánlja föl fiatal, még csak alig alakuló keresztény országát.

A mai magyar embernek, ez az esemény már szinte semmit nem mond. A valamikori fiatal katolikusoknak mint kedves nemzeti emlék, mint jámbor legenda ott él ugyan még valahol a lelke mélyén, de a szentistváni tett jelképi tartalma és eszmei jelentősége kiveszett legtöbbnek szívéből. Az iskolák semlegessége nem csak az élő hitet és erkölcsöt, hanem a nemzeti érzést is legfőbb ellenségének tekinti.

Szent Ágoston mondta egy alkalommal: magasabb eszmei célok nélkül az államok nem egyebek rablóbandáknál. Az ilyen államokban nem a pénz hiányzik, nem is az eszközök, vagy éppen az élelmiszer, sokkal inkább az emberiesség, a becsület, a tisztakezűség, az önzetlenség. Nem beszélve az őszinteségről és igazságérzetről. A családi élet is üzletté és számítássá válik, az önzés és kiélés helyévé. S mihelyt az önzés úgy kívánja, aggálytalanul szét lehet dönteni, még ha belepusztul is a gyermek, a másik fél, s a nemzet maga.

Ha ma körülnézünk szép hazánkban, van-e torkot fojtogatóbb és szívet szorongatóbb jelenség, mint a testi-lelki, anyagi és szellemi környezetszennyezés? A gyűlölködés, megosztottság, szeretetlenség!

Vajon meg tudunk-e állni ezen a sátáni csúszdán, amelyen Mécs László szavai szerint „az Ember: sárkánymagból sarjadt fattya véres rögnek elfeledte, hogy az arca régen Krisztus arca volt." És ki hallja meg ma a számonkérő lelkiismeret szavát Sík Sándor szavaival: „Embernyi ember vagytok-e? Embernyomokat hagytok-e?" Olyan vészes eltájolódásban élünk már, hogy ma félelmetesebben dörömböl a még érző szív ajtaján ugyancsak Mécs László szava: „Ha a mérték tönkrement, senki-semmi meg nem ment"!

A mérték: Jézus Krisztus, aki „fogantatott Szentlélektől, született Szűz Máriától". És a gyilkos testi-lelki szennyeződés nem szüntethető meg más eszközökkel, csak, amit az imádkozó magyarok tesznek, új életet és új lelket, tiszta vizet és tiszta levegőt árasztó erkölcsi vállalásaikban.

Napjainkban fénylő jelként ragyog Magyarok Nagyasszonyának alakja. Az a tény, hogy vagyunk egypáran, akik hiszünk abban, amit első királyunk ránk hagyományozott: hogy az Istenember édesanyjának keze állandóan rajtunk pihen; és nekünk többre kell törekednünk, mint a megélhetés bármi úton való biztosítása, az érdekek és ösztönök és hangulatok által való ide-oda hányattatására, a nemzet konzumidiótává süllyesztésére.

Mindszenty bíboros úrral együtt valljuk: „A mi eszményünk egy olyan Magyarország megteremtése, amelynek alapja a valláserkölcs, támasza a nemzeti érzés, ifjai és leányai pedig hívők és magyarok." Ezért ma Magyarországon gyakorló katolikusnak lenni a legnagyobb hazafias, nemzetmentő tett.

A Magyarok Nagyasszonya útitársunk életünk ösvényein. Kérjük, vezessen minket, nehogy az elképedő siránkozás túláradjon ajkunkon, nehogy a csüggedés legyőzze a cselekvést, befagyassza a lelkesedést, a múlt súlya megakadályozza, hogy hitelt adjunk a jövőnek! De bátrak legyünk hinni, és megvallani hitünket; cselekedni a hit erejében, élve a szeretet életét, mely Isten országát bontja ki közöttünk!

A Boldogságos Szűz Mária, Nagyasszonyunk és Patrónánk oltalma alatt áldott legyen Magyarország, békében, örömben és jólétben; mi pedig élő hittel hűségesen, elköteleződve, áldva magasztaljuk az élő Istent, köszönetet mondva Égi Édesanyánknak!

Schall Tamás atya

A Szent Kinga Körben is a legnagyobb kincs az Istenre fókuszáló, közösséget megélő ember

„Férje halála után Szent Kinga az ószandeci kolostor apátnője lett. A kolostort a tatárok földúlták, és Kingának 63 évesen az újjáépítés munkáját kellett irányítania" – olvashatjuk életrajzában.

A Szent Kinga Kör tagjaiként, névadónkhoz híven, a szenior korba lépve is, egyházi közösségünkkel, közösségünkért aktívan együttműködve találkozunk kéthetente.

A Kör életébe, lelkiségébe és terveibe jelentős változást hozott az a szándék, hogy a jelenkori kultúra, társadalom, személyes kapcsolatok állandó kritikája és személyes frusztráció helyett továbblépjünk egy cselekvő életmód irányába.

Néhány éve Rod Dreher „Szent Benedek válaszútján” c. műve mentén feltártuk, hogy mi az, ami minket leginkább elkeserít, félelemmel tölt el. Az ijesztő tendenciák azóta csak erősödtek. Korának fenyegető káoszára jó példaként állt előttünk Szent Benedek válasza.

Négy témában mi is elhatározást tettünk, és ezekre rendszeresen visszatértünk:
ima: engedjük be Istent az életünkbe,
munka: Istennek szentelve végezzük,
közösség: odaadóan, ne program fogyasztói lelkületel kapcsolódjunk egymáshoz,
olvasás: elmélyülten, igényes szövegeket vegyünk kézbe.

Azt is megnéztük, mit tettek eleink ezeken a területeken, milyen tapasztalatunk van, amit megélni és továbbadni érdemes. Ezekre fókuszálva tudott csoportunkból egyre inkább közösség alakulni. Az ima szerves része összejöveteleinknek, még nyilvános helyen is. Az evangéliummal való imát különösen is gyakoroljuk, ez segít egymás hitének erősítésében is.

Őseink hozzáállása a munkához, annak méltósága segít ellenáramban maradni a fogyasztói társadalomban.

Olvasásélményeinket megosztjuk, buzdítjuk egymást arra, hogy ne engedjünk a digitális huzalozás csábításának. Egyéb kulturális programjaink kiválasztásában is ezeket a szempontokat tartjuk fontosnak. Legutóbb Molnár C. Pálnak, templomunk oltárképe alkotójának Assisi Szent Ferenc témájú műveiről hallottunk-láttunk tárlatvezetést a Ráth Lépcső Galériában.

A közösséghez való tartozás elementáris igénye tagjainknak. Ennek építését szolgálja, hogy együtt tervezzük meg féléves menetrendünket. Ki-ki hozzáadja érdeklődését, tapasztalatát, talentumát, aktivitását. Önállóság és összetartozás segíti, hogy empátiával tudjunk egymás felé fordulni, egymást testben és lélekben erősíteni.

A közösség építésében az egymásra figyelést, párbeszédet szeretnénk gyakorolni az összejövetelek közötti időben is, találkozásokkal, élőben vagy akár telefonon. Ehhez a Szt. Kinga kör alkalmán a szeptemberi indulás óta minden alkalommal kihúzzuk valakinek a nevét és a következő találkozásig személyes kapcsolatba lépünk vele.

Bár vannak határaink, zárt összejöveteleink, de tartunk az egész egyházközségnek is nyílt alkalmakat. A közös keresztútjárás a templomban és az Öröm útja-járás a rózsakertben ebben az évben a nagyobb közösség felé nyitást mutatták már, nagy örömünkre.

Az egyházközségen belül az adventi időben a közösségek közötti találkozásra azt tervezzük, hogy feleleventjük és megéljük együtt a „Szállást keres a Szentcsalád” rítusát.

Zöldyné Szita Erzsébet

A háromféle lelkületű szolgálat

Karitász küldetésünk az emberek üdvösségének szolgálatára irányul, elsősorban tehát lelki javakat szeretnénk közvetíteni, átadni. Örök kincsek ezek, melyeket *„a moly nem rágja meg, a rozsda nem marja”* (vö. Mt 6,20). Ehhez a természetfeletti küldetéshez természetes eszközöket is latba vetünk, úgy mint pl. a tárgyi adományok, vagy a találékony segítő tevékenység.

Bizonyára sokan tapasztaltuk azt is, hogy szegényeink, gondozottjaink, akik nem tartoznak szorosan az egyházhoz, nem vallásosak, de a hozzánk való kötődéssel mégiscsak kapcsolatba kerülnek Krisztussal, éppen rajtunk keresztül. Úgy gondolják, hogyha minket ismernek, ha velünk jóban vannak, akkor ezzel biztosítják Istennel való jó kapcsolatukat is, vagy legalábbis közelebb kerülnek Hozzá. Ez igen nagy felelősség számunkra, ezért fontos kiemelni, hogy nem az a lényeg, hogy minket ismerjenek, hanem az, hogy az Urat, a Világmindenség Királyát ismerjék meg, szeressék meg Őt, hogy azután Ő is megismerje őket az utolsó órában. Alázattal végezzük tehát munkánkat és bízzunk abban, hogy Istennek minden lehetséges, Ő a szívek vizsgálója, Ő tudja, hogy kiben mi lakozik, Szentlelke pedig a szívek vezére.

Éppen ezért ne is ítélkezzünk, hanem csak bízzunk és szeressünk! *„Mert sokan lesznek az elsőkből utolsók és az utolsókból elsők.”(Lk 13,29).*

Minket, karitászosokat is érnek bőven kísértések munkánk, életünk során, akik Krisztus Királynak szolgálunk. Szent Brigitta, Európa társvédőszentjének (XIV. sz.) magánkinyilatkoztatásban az Úr háromféle lelkületű szolgálótípust mutatott be.

Mindegyik hiszi, hogy Krisztus az Isten, a mindenható, de az egyik szándéka, hogy a szolgálattal földi dolgokat, kincseket nyerjen: gazdagságot, hatalmat, hírnevet. Az Úr, a kívánságuknak megfelelően részesíti is őket ebben, de a mennyei dicsőség rovására, mert az ilyen ember el is veszíti az égi jutalmat.

A másik szolgálótípus azt gondolja, hogy Krisztus Király a szigorú bíró. Az ilyen emberek a büntetéstől való félelemmel szolgálnak, nem a mennyei dicsőség és nem az Úr iránti szeretet hajtja őket. Őket a helytelen Úrfélelem motiválja és nem az önzetlen, bizalommal teli szeretet, ők azok, akiknek a bűnbánatuk nem tud tökéletes lenni, mert nem szabadok, a büntetéstől félnek, ezért csak félszívvel szolgálnak.

A harmadik típusú szolgáló tudja, hogy az Úr Igaz Isten, igazságos és irgalmas. Nem a büntetés elkerülése végett, hanem az Isten iránti önzetlen szeretetből fakadóan szolgálnak, ez motiválja őket. Ők azok, akiknek akarata megegyezik az Úr akaratával, ezért meghallgatásra találnak.

Tegyük fel az egyházi év végén, Krisztus Király főünnepének közeledtével a kérdést magunknak: melyik szolgálók vagyunk mi? Melyikhez hasonlítunk

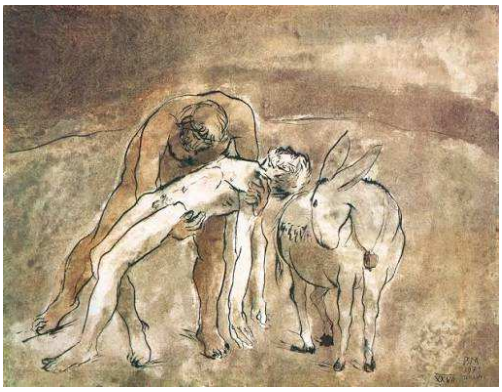

leginkább? Melyik típusból mennyi van bennünk? Félünk-e vagy bátrak, szabadok vagyunk legbelül?

Az Úr irgalmas szeretettel és igazsággal fordul felénk, mert Ő maga az Igazság és az Irgalom. Akik nem szeretik Őt, azokkal igazságos, akik szeretik Őt, azokkal irgalmas. Ezért a legnagyobb tulajdonsága Istennek az Ő irgalmassága, ahogy Szent Fausztina nővér tanította.

Szeressük tehát tiszta szívvel az Urat, a Világmindenség királyát, bátran haladjunk előre Vele! Így vágjunk bele a közelgő ádventi, karácsonyi karitászmunkánkba otthon, a családunkban, az egyházközségünkben, a szegényeink, rászorulóink körében! Önzetlen és szabad lelkülettel, alázatosan, szelíden, de bátran és határozattan végezve a munkánkat, tanúságtevői leszünk az Igaz Szeretetnek, Aki legyőzte a világot és üdvözíti a benne bízókat. *„Krisztus Király, üdvözíts minket!*
”

Csorba Gábor
állandó diakónus

A régi, mint új

XIV. Leó pápa semmi újat nem mondott Franciaországban, mert pontosan tudta, hogy ez ma a forradalmian új: a kétezer éves katolikus egyház nagy, terebélyes fájának értékei, mély gyökerei és az ágvégeken éledő megannyi fiatal hajtással. Nem szétszórt, mindig protestáló magoncok, új és új ideológiák növekedési kísérleteire való reakciókkal fárasztotta hallgatóit. Jó ütemérzékkel érkezett Franciaországba.

Arra senki sem számított, hogy az Igazság – az Evangélium – bátor kimondása maga alá temeti a hamis szabadság hazug világát. egyetlen pillanat alatt. Ugyanis kinyílt a repülőgép ajtaja, és XIV. Leó már öltözetével üzent. Főpapként, nem fehér ruhás civilként érkezett. A liturgián is használt karingben, felette a vértanúság színét, a bíbort hordozó mocétummal, és mellén Krisztus keresztjével vonult a díszsorfal előtt. Megjelenésével nem egy miniállam vezetője, hanem egy két lábbal a földön járó egyházfő, Szent Péter utódja tette tiszteletét az európai kereszténység egyik bölcsőjében.

Mik lehetnek a magyar közélet számára is fontos üzenetei? „A franciaországi katolikus egyház nagyon bölcsen kezd átalakulni egy »ellentársadalommá«, narratívájában visszautasítja a feminista- és lmbtq lobbi által előírt dogmát...” – olvashatjuk Eric Zemmour, „A misét még nem mondták el” című, nemrég magyarul is megjelent esszéjében. A katolikus filozófus, író, mintha előtanulmányt írt volna a látogatáshoz: „A kereszténységért vívott csata Európában nem lehet csak a hit csatája. Meg kell védeni a kereszténység hagyatékát Európában, ezeket az építészeti, művészeti, kulturális, jogi, politikai formákat, amelyeket meg kell őriznünk vagy helyre kell állítanunk.” Nos, XIV. Leó pápa látogatása erről (is) szólt. A Notre Dame Bazilikában ismét finom tanújelét adta a hagyományaiban gyökerező és élő egyháza melletti kiállásának. Nem valamiféle divatos imamódokkal, modern zenei betétekkel zajlott az esemény.

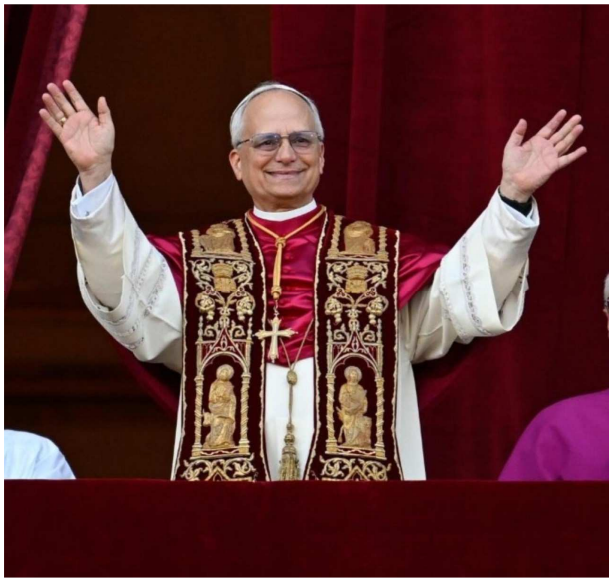

Miután néhány percre az Eucharisztia előtt adorált, vecsernyepalástban, főpapi jelvényekkel vezette az egyház hivatalos imádságát, a zsolozsmát. Az esti imaóra keretében tartotta meg tanítását. Többek közt ezt mondta, utalva a francia egyház újjászületésére is: „Ez a székesegyház azért született újjá, hogy vele együtt ti is újjászülessetek, új lendülettel törekedve az életszentségre és végezve a mindennapi küldetést. Legyetek népetek körében az egyház isteni anyaságának világos jelei: az egyház Isten szeretetéről tanúságot téve újra egységbe gyűjti és gyógyítja az emberi családot."

Két évvel ezelőtt a párizsi olimpiai megnyitó ünnepség sokakat mélységesen felháborító, olykor blaszfémikus performansza után Franciaország a Stade de France-ban egy teljesen más arcát mutatta. Nyolcvanezer, tekintetét égre emelő fiatal átlényegülten, nagy hittel volt együtt egy megrendült ágostonos szerzetessel, aki nem szégyellte könnyeit. Elérzékenyülten állt egy gyönyörű, francia szenteket bemutató, mély tanúságtételekkel lezajlott este végén az ősi ének, a Salve Regina éneklése alatt. A himnusz választása ismét üzenet volt úgy a szupermodernisták, mint a hagyományt túlhajtók felé. Van egység. A fiatalok zengték ezt, a még egyházszakadás előtt keletkezett éneket, ahogy zengik a X. Piusz közösség épp renitens konzervatívjai is templomaikban. A pápa minden liturgikus cselekményében megmutatta, nem csupán a tridenti latin misét lehet kellő mélységgel, odaadással és méltósággal ünnepelni: „Ma különösen is szembesülünk azzal, hogy korunkból mintha hiányozna a teljesség, a mélység és hiányoznának az ígéretek. Az ének, a szó és a liturgikus mozdulat nemes egyszerűsége sokak számára rést nyithat a világosságra, a béke oázisát kínálhatja egy állandó kapcsolódásban élő és zajos társadalomban." – üzente minden, a katolikus egyház liturgiáját a modernség és a kor kihívásainak való beteges megfelelési kényszerrel tevékenykedőknek. Vissza a forráshoz!

A pápa látogatásának több beszédében utalt a katolikusok közéleti kiállásának fontosságára. Nem fogadta el a Becsületrendet, nem kívánt nobilitásokkal díszvacsorázni, a lehető legtöbb időt szerette volna híveinek szánni. „A helyes laicitás tehát nem abban áll, hogy a vallást kizárjuk a közélet vagy az oktatás területéről, hanem abban, hogy azon munkálkodunk, hogy az állam és a vallási intézmények párbeszédet folytassanak egymással, és egyesítsék erőiket a közjó szolgálatában, hogy a világnak élete legyen." – tanította. Párizsi miséje előtt a Chapms-Elysées-n – mintegy szimbólikusan a fogyasztói társadalom lerolózott boltjai előtt – hívők ezrei gyóntak, papok százai álltak szó szerint helyt. Eric Zemmour pedig készítheti új esszéjét, ugyanis „A misét elmondták!" az a'la carte keresztények legnagyobb bánatára. Közel nyolcszázezren voltak rajta.

Franciaország él. A francia katolikusok élnek. Európa él és élni akar. Laus et grtaia, köszönet és hála egy oroszlánnak. Habemus papam: Leo XIV.

Kiss Antal diakónus
Katolikus Tábori Lelkészség

Kövek, fórumok, szamarak

Gyerekkoromban szinte az első istenbizonyíték volt számomra a Szentírásban szereplő érdekes epizód Jézus jeruzsálemi bevonulása előtt: „Elküldött két tanítványt a szemközti faluba, mondván: „találtok ott egy megkötött szamarat. Oldjátok el, és hozzátok ide." (Lk 19, 29-30.) A tanítványok megtalálták a szamarat. Ki tud ilyen apró dolgot egy nappal előre pontosan megmondani? – kérdeztem magamtól. Az a Jézus tehát biztosan Isten – vontam le gyerekfejjel a következtetést. Azóta már sok-sok tényező igazolja számomra Jézus isteni mivoltát. (Legtöbbet jelentenek azok a prófétai jövendölések, amelyek a gyermek Jézuson, majd a szenvedő Názáretin beteljesedtek.)

Érdekes kérdés lehet az is, miért szamárcsikót választott Jézus, hogy az vigye őt be a városba. Már sejtem a választ: mert üdvözítő tervében ott rejtőzködik szinte érthetetlen szándéka: *viteti magát. (*Mindig – kivéve a három évet, amikor Ő maga ment el igen sok helyre.) Csecsemő, majd kisgyermek korában vitték a szülei. Amikor meghalt, emberek vitték be a sírba. Ránk bízza magát az oltáriszentségben. Nekünk kell Őt vinnünk, odaadnunk…

Nagyon nagy felelősség ez. Ha mi nem visszük Őt, nem beszélünk róla, nem jelenítjük meg a szentmisében, nem adjuk oda Szent Testét – más nem teszi ezt meg. Újabb kérdés: miért vonult be Jeruzsálembe hatalmas örömrivalgás közepett? *Mert nagyon szereti az embert:* a gyenge, kísértéseket szenvedő embert, aki szeretetre, igazságra, szabad így mondani: „az Istenre született".

Jézus „fórumokat" teremt arra, hogy ezt nyilvánvalóvá tegye. Nem igaz, hogy az ember teljesen romlott! Minden időben vannak, akik azon fáradoznak, hogy manipulálják az embert, hogy elvegyék személyiségét, géppé, eszközzé, rabszolgává alacsonyítsák. Jézus ünnepet rendez, ahol önmaga valójában mosolyogva megjelenik. Ott az ember újra ember lesz. Nem kell félnie, hogy becsapják.

Jézus nem kérdezte az aggódó kafarnaumi századostól szemrehányóan: „Miért nem vigyáztál rá?" Azt mondta: *„Megyek és meggyógyítom"*. Ezt a szerető szívű Jézust kell elvinnünk, megjelenítenünk sok-sok fórumon: a családban, munkahelyünkön, templomban, hittanórákon, és a médiumokban. Fel kell szabadítanunk az ember lelkében a beléoltott, ősi, isteni szépet. Hadd merjen örülni, merjen remélni, merjen önmaga lenni, merjen hinni, Istent imádni és dicsérni!

Egyre nagyobb lett a tömeg ott, a jeruzsálemi utcán. Lelkesedésük azt mutatta, hogy a világnak Krisztus kell. Azonban ott, és akkor is, mint azóta is, annyi nemes törekvést, gorombán kudarcra akarnak ítélni. Az történt, hogy az egyik útkereszteződésnél néhány ember előlépett, megállították a szamarat, majd ezt ordították Jézus felé: „Hallgattasd el őket! – Olyanok lehettek ezek a hőbörgők, mint a „feszítsd meg!"-et kiáltók, a hittan- és erkölcstanoktatást teljesen megszűntetni akarók, a krisztusi eszméket a társadalom életéből és Európa emlékezetéből kitörölni szándékozók.

Jézus nyugodtan válaszolt nekik: Ha ők nem szólhatnak, akkor a kövek fognak kiabálni Istenről, igazságról, az örök életről, a szeretet végső győzelméről. Micsoda prófécia volt ez! Megéltük a szervezett istentelenséget. A leggorombább eszközökkel vélték elhallgattatni Jézust!

Tizennyolc éves koromban, érettségi előtt a frontra kerültem, majd a Dnyeperen túlra vittek az oroszok egy szénbányába. Mi, lelkes fiúk Jézus fórumait, a „köveket" úgy teremtettük meg, hogy a bányában, a felszíni munkán kis feszületet hordtunk cérnaszálon a nyakunkban. Kisgyerekek szaladtak oda, a nagy és istentelen Szovjetunió közepén, és csókolgatták keresztjeinket, könnyezve mondogatván: „Krisztosz, Krisztosz!..." Orosz katonák tettek hitvallást. Úgy, csendesen.

Bizony, nagyon kellenek a „megszólaló kövek", a Jézust bátran megjelenítő fórumok, emberek, papok! És kellenek a „szamarak", akik alázatos egyszerűséggel elviszik Őt. Kellenek lelkes tömegek, kellenek gyerekek, akik tiszta szívükkel lelkesen közvetítik e számító, hazug, bűnös világban azt, ami tiszta, ártatlan és szent. És Őt, aki nagyon szereti az embereket.

Lajos atya

Idézetek XIV. Leó pápa franciaországi beszédeiből

„Ne veszítsük el emberségünket a mindennapi életünket elárasztó és befolyásoló „gépek paradicsomának" közepette. Sürgető feladat elménk nevelése az etikai megkülönböztetésre, amely képes felismerni azt, ami erkölcsileg jó. Ezzel kapcsolatban szeretném felidézni, hogy „egy valóban szabad társadalom nem kényszeríti ki az uniformizálást, hanem védi a lelkiismeretek sokféleségét, megakadályozza az autoriter tendenciákat és előmozdítja az etikai párbeszédet, amely gazdagítja a társadalmi szövetet."

*

„Ma különösen is szembesülünk azzal, hogy korunkból mintha hiányozna a teljesség, a mélység és hiányoznának az ígéretek. Az ének, a szó és a liturgikus mozdulat nemes egyszerűsége sokak számára rést nyithat a világosságra, a béke oázisát kínálhatja egy állandó kapcsolódásban élő és zajos társadalomban. Titeket, akik naponta ünneplitek az eucharisztiát, arra kérlek, gondoskodjatok arról, hogy a liturgikus szertartásokat mindig méltó és illő módon ünnepeljétek, ott is, ahol kisebb közösségek gyűlnek össze."

*

„Ahh□z, h□gy jól válasszat□k, tartsát□k szem előtt ezt a szemp□nt□t: a jó életet ad, s□sem veszi el az életet; a jó gondoskodik, nem magának szerez. A jó nem valamiféle szép eszme, hanem a szeretet ragyogó arca: maga Isten!

Ezért mindnyájatokat – püspököket, papokat, diakónusokat és megszentelt személyeket – arra buzdítalak, hogy ápoljátok magatokban a liturgia iránti őszinte szeretetet."

„A bábeli torony az uralom révén kikényszerített egységet jeleníti meg (vö. Ter 11,4). Ez az építmény ugyanakkor azt is feltárja, hogy minél inkább elnyom a hatalom, annál inkább meggyengül, és megmutatja embertelen arcát. (...) Bábel tornya összeomlik, kettős negatív következménnyel. Ahogyan az általa kikényszerített egység erőltetett volt, úgy az összeomlását követő sokféleség is konfliktusokkal terhes. Ma Bábel kísértése újra megjelenik a testvériség nélkül megvalósítani kívánt globalizációban, a mohó pénzügyi gyarmatosításban, az ideológiák másokra erőltetésében, mindazokban a „kapcsolatok nélküli érintkezésekben, amelyek az emberi életet kereskedelemmé fokozzák le."

*

„Ahhoz tehát, hogy megízleljük Isten közelségét és az emberi testvériséget, el kell utasítanunk azt a mohóságot, amely felemészti kapcsolatainkat anélkül, hogy adna, és dolgokkal halmoz el bennünket anélkül, hogy táplálna. Ezek a rossz erők nemcsak erőszakos formában jelentkeznek, hanem olykor megtévesztő külsőt is öltenek, mert éppen azt ígérik, amit elvesznek tőlünk: a boldogságot."

*

„Szent Bakhita arra kötelez bennünket, hogy vegyük észre azokat, akiket nem vesznek észre, szabadítsuk fel azokat, akiket ma a gazdaság és a kultúra rabszolgaságba taszít, és tartsuk tiszteletben minden testvérünk végtelen méltóságát, akikben maga Jézus kopogtat ajtónkon. Kedves barátaim, „a valóság az, hogy a keresztények számára a szegények nem szociológiai kategóriát jelentenek, hanem magát Krisztus testét."

*

„A fiataloknak azt mondom: legyen bátorságotok felelősen megélni a béke építésének küldetését szívetekben, kapcsolataitokban, családotokban, az iskolában és az egyetemen, városaitok, országaitok és egész Európa életében!
Ne engedjetek az erőszak és az elnyomás logikájának! Szeressétek az életet minden pillanatában, és ne féljetek a jövőtől!"

*

„Ne féljetek családot alapítani, gyermekeket vállalni, és védelmezni minden ember méltóságát az anyaméhben való élet első pillanatától egészen az utolsó lélegzetig! Ne féljetek fáradhatatlanul munkálkodni közösségeitek javáért, akár politikai szerepvállalással is! Legyetek közösségépítők!"

*

„Korunk hatalmas kihívásai tekintetében arra buzdítalak benneteket, kedves testvéreim, hogy bátorságról, merészségről és missziós kreativitásról tegyetek tanúságot. Ne engedjétek, hogy elbátortalanítsanak benneteket azok a hibák, következetlenségek, sőt bukások, amelyek nyomot hagytak ennek az úton járó népnek a történetén."

*

„A katolikus oktatás azonban semmiképpen sem mondhat le saját nevelési programjáról: ez egy Krisztus-központú program, mely az emberi személy teljes körű fejlődésére, minden – lelki, kulturális, értelmi, erkölcsi és társas – dimenziójának kibontakozására irányul. Ezért senki ne lepődjön meg azon, hogy minden katolikus intézményben lehetőséget kínálnak a Jézus Krisztussal való találkozásra és igéjének hallgatására. Még kevésbé szabad megtörténnie annak, hogy bármely tanulót saját osztályában kirekesztenek pusztán azért, mert hisz Jézusban."

*

„A családon belüli hitélet elmélyítése és meggyökereztetése kétségtelenül az egyik kulcsa annak, hogy megoldást találjunk számos olyan válságra, amelyen az Egyház és társadalmaink keresztülmennek. A családban tanuljuk meg ugyanis az együttélést, a másik ember tiszteletét, a különbözőség elfogadását, egymás támogatását, a nagylelkűséget, önmagunk önzetlen odaajándékozását és az áldozatkészséget."

*

„Nem véletlen, hogy a katonai kiadások növelésére irányuló ismételt felhívásokat és az ezekből fakadó döntéseket sok kormány a másik fél veszélyességével indokolja" (Üzenet a béke 59. világnapjára, 2026. január 1.). A béke előmozdítása tevékeny munkálkodást kíván. Ma fel kell tennünk magunknak a kérdést: valóban „kreatív erőfeszítéseket" teszünk-e a világbéke előmozdításáért, vagy csupán arra törekszünk, hogy „elállítsuk a háború vérzését", és jobban felkészüljünk azokra a háborúkra, amelyekről feltételezzük, hogy még előttünk állnak."

Schall Tamás
Életem tartozéka

Mint katona kezében a fegyver,
olyan enyémben a rózsafüzér,
mikor kezeim közt morzsolgatom,
a legnagyobb biztonsággal felér.

De már önmagában az a tudat,
hogy nálam van, zsebemben hordozom,
olyan nagy erővel tölt el engem,
emberi szóval ki sem mondhatom.

A titkok, melyeket imádkozom,
Megváltónk életének titkai,
ezeket szemlélve, kimondani,
hűséges követésére segít.

Mindebben Mesternőnk Szűz Mária,
Kinek életét e titkok szőtték,
Példaképünk Ő, hogyan kell hinnünk,
aki anyai oltalmával véd.

Ha a Szentolvasót imádkozzuk,
amit Szeplőtlen' Szíve tőlünk kér,
megvalósul földünkön a béke,
a bűn senki közelébe nem ér.

Életünk része lesz a szent öröm,
az Isten emberré lett érettünk,
Lélektől' fogant, Szűztől született,
hogy Szent Karácsonyt ünnepelhessünk.

Köztünk léte világosság nekünk,
szeretni és élni tanít minket,
kincset ad, mit el nem veszíthetünk,
táplálék, mindennapi kenyerünk.

De a fájdalom sem hiányozhat,
nem leszünk különbek, mint Mesterünk,
ha Ő értünk kínhalált szenvedett,
nekünk sem lehet más az életünk.

Szenvedés-, halál húsvétba hajlik,
Vele szenvedve-, halva, élhetünk,
a feltámadásunk dicsőséges,
mint a Szent Szűz, mennyekbe vétetünk.

Testvérem, Krisztus katonája vagy?
Legyen fegyvered a rózsafüzér!
Hatásos, mert ki ezt imádkozza,
az életében minden jót elér!

XIV. Leó pápa Magnifica humanitas kezdetű enciklikája
Az emberi személy védelméről a mesterséges intelligencia korában
részletek

92. Laudato Si' enciklikájában Ferenc pápa elítélte a technokrata paradigma növekvő dominanciáját a globalizált világban, vagyis azon tendencia ellen szólt, hogy a hatékonyság, az ellenőrzés és a profit logikájának engedjük át a személyes, társadalmi és gazdasági döntéseket. Ugyanis ekkor az történik, hogy a technológia nem marad egyszerűen eszköz, hanem mércévé válik, amely alapján mindent megítélnek, elkezdi diktálni, hogy mi számít és mit lehet kiselejtezni, és így a teremtést a kizsákmányolás tárgyává és az emberi lényeket puszta fogaskerekekké fokozza le a minél nagyobb teljesítmény elérésének érdekében.

93. Ez a paradigma az elmúlt években gyorsan elterjedt, részben a mesterséges intelligencia, a kognitív tudomány, a nanotechnológia, a robotika és a biotechnológia terjeszkedése által. Önmagukban ezek az innovációk nagyban szolgálhatják az emberi fejlődést és közös otthonunk gondozását, de éppen a hatalmuk miatt siettethetik a technokrata paradigma kiterjesztését, és ezért helyes alkalmazásukhoz új spirituális, etikai és politikai keretre van szükség. A nagyobb hatalom nem feltétlenül jelent valami jobbat. Ebben a tekintetben Romano Guardini szavai továbbra is relevánsak: „A kortárs embert nem képezték ki arra, hogy jól használja a hatalmat."

94. Az emberiség saját hatalma áldozatává válásának veszélyét már VI. Szent Pál is felismerte, aki arra figyelmeztetett, hogy „a legkülönlegesebb tudományos fejlődés, a legmegdöbbentőbb technikai bravúrok és a legcsodálatosabb gazdasági növekedés, hacsak nem kíséri hiteles erkölcsi és társadalmi fejlődés, hosszú távon az ember ellen fog fordulni".

Plébániánk hírei

Szentmisék

hétfő-kedd-szerda-csütörtök-péntek-szombat 17.00
vasárnap 10.00 és18.00 (angol nyelvű)

Folyamatos szentségimádást tartunk a templomban
9.00 és 22.00 óra között.

PLÉBÁNIÁNK RENDSZERES PROGRAMJAI
szeptembertől

Hétfő	18.00	Felnőtt katekézis
Kedd	17.00	Elváltak és Egyedül Maradtak szentmiséje (havonta első kedden) és találkozója a Szent Kinga teremben
Szerda	15.45	Karitász hittan (a konkrét dátumok szórólapokon)
Péntek	15.00	Engesztelő imaóra a hazáért
	16.00	Rózsafüzér
	16.30	Vesperás
	18.00	Szent József Férfikör (minden második héten)

Októberben hétköznapokon a szentmise előtt, 16.30-tól a rózsafüzért imádkozzuk.

Gyóntatás: vasárnap 9.00-9.50

Lelki tanácsadás egyeztetés szerint
bitter.belvarosiplebania@gmail.com
30 591 2601

PESTI FŐTEMPLOM

Spirituális közösségi lap

XIII. évf. 71. szám

A Belvárosi Nagyboldogasszony Főplébánia lapja

Kiadja:
a
Belvárosi Főplébánia

Felelős kiadó:
Dr. Osztie Zoltán

Szerkesztő:
Bitter Lajos

Munkatársak:

Csorba Gábor
Dr. Kerényi Lajos
Kiss Antal
Schall Tamás
Zöldyné Szita Erzsébet

Korrektúra:
Faga-Nagy Mária

Szerkesztőség:

Budapest 1056 Március 15. tér 2.
bitter.belvarosiplebania@gmail.com

Megjelenik:
12 oldalon

PESTI FŐTEMPLOM

SPIRITUÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

XIII. évfolyam 71. szám *2026. október*

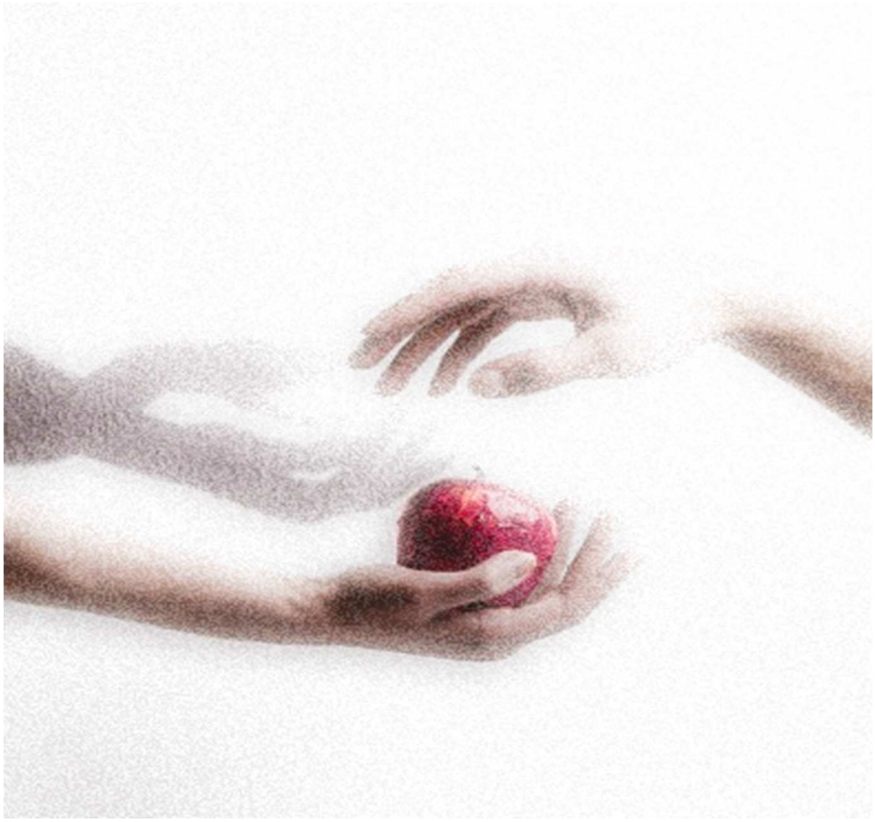

Tartalom

- Nagyszerű emberségünk
- Ki az ember?
- Októberi fénysugár
- A legnagyobb kincs
- Háromféle lelkület
- A régi mint új
- Kövek, fórumok, szamarak
- Leó pápa beszédei
- Életem tartozéka

BELVÁROSI NAGYBOLDOGASSZONY FŐPLÉBÁNIA

1056 Budapest, Március 15. tér 2. T: 318 3108 belvarosiplebania@gmail.com

Nagyszerű emberségünk

Örömünkre megjelent magyar fordításban is XIV. Leó pápánk új enciklikája, amely – beszédesen – a „Nagyszerű emberség” szavakkal kezdődik. Témája „az emberi személy védelme a mesterséges intelligencia korában”.

Már a cím is sokatmondó, melyben két állítás van. Egyrészt az emberi személy támadásoknak van kitéve, ezért védelemre szorul. Ezeknek tanúi és elszenvedő alanyai vagyunk. Fogantatásunk pillanatától az e világból való távozásunkig (halálunkig) folyamatos veszélyben élünk. Gondoljuk meg az állítás valóságát: napjainkra az ember számára legveszélyesebb hely az anyaméh. A világháborúk tömegmészárlásaihoz hasonló méretű gyilkolás folyik a magzatelhajtás révén. De nem kevésbé veszélyes és pusztító a gender ideológia és az LMBTQ program keresztülvitele például az oktatási intézményekben. Lássuk meg a gyerekek nemi identitásába történő bevezetésének problémáját. Ma többségében nem a szülők végzik el az ezzel kapcsolatos kötelességüket, hanem a kortárs csoportok, az internet irányítói, vagy éppenséggel magukra vannak hagyva a témában. Ismerjük a meddőség terjedését és az ezzel kapcsolatos megoldási kísérleteket, amelyek a legtöbb esetben emberellenesek. Tisztában vagyunk azzal, hogy az élet egyéb helyzeteiben sem kapja meg az ember a neki járó tiszteletet. Egyebek között szembe kell néznünk a háborúk közepette emberi méltóságukban megalázott, ellehetetlenült helyzetben élők sorsával (leginkább Kárpátalján). Végül tekintsük az öregkorban kiszolgáltatott helyzetben élőket. Sorolhatnánk tovább az élet válsághelyzeteiben élők segítségre szorultságát. Nem véletlenül hoztuk létre a „Jó, hogy vagy!” életvédők szövetségét, mely az emberi személy méltóságának képviseletét tűzte zászlajára, és egységbe vonja az ezen a területen dolgozó szervezeteket és személyeket. Kérem, nézzék meg a Szövetség internetes felületeit!

Az enciklika másik állítása szerint a mesterséges intelligencia kora itt van. Nem jövőbeli, hanem jelen valóság, az életünk mindennapjaiban meghatározó tényező. Használata nélkül – nem is lassan – mindennapjaink nehézzé válnak, segítségre szorulunk, majd lemaradunk. Lehetőséget kínál, ugyanakkor óriási veszélyeket rejt, egyelőre beláthatatlan következményekkel jár. Már az elnevezése is téves, hiszen a szóhasználatban „intelligens”, személyes tűnik. Nem az! A programozás szerint még érzelmeket is mutat, melyeket képes partnerként feltüntetni. Sok fiatal már ebben a kapcsolatban él. Nem személyes viszonyaiban, hanem a géppel kommunikál, következésképpen elszigetelődik, elmagányosodik. Fölvetődött már az is, hogy közreműködésével szentgyónást lehessen végezni. Abszurd ötlet, éppen a személyesség, így az emberi méltóság lábbal tiprása. Lelkiismeretvizsgálatot, bűnbánatot, megtérést, megújult Isten-kapcsolatot a gép nem tud végrehajtani, sem szolgálni. Iszonyúan megnöveli az életvitelünk már-már amúgy is elviselhetetlen tempóját. Ráadásul működtetése olyan energiaigényt támaszt, amit nem tudnak az egyes államok kielégíteni. Az Egyesült Királyság (Anglia) teljes, éves energiafogyasztására van szükség a fedezetéhez. Szempontként említik a szakértők, hogy a fejlesztés hihetetlen ütemben zajlik. Az egyes országok nem fognak leállni, vagy határt szabni, sem a kutatás, sem a fölhasználás terén, mert fölfogásuk szerint nem maradhatnak le a többi kutatásokban résztvevő országokkal szemben. Külön rendszere van Amerikának, Kínának, Európának…

Milyen világ alakul körülöttünk? Az Egyház küldetése, hogy védje, képviselje a személyességet, az emberi személy méltóságát, az imádságos Isten-kapcsolatot, az élet értelmének evidenciáját, a kutatás és eredményei fölhasználásának határait az ember javára, az elszemélytelenedés ellen küzdjön, a közösségeket építse és működtesse, a személyes jelenlét alkalmait teremtse meg és – amint a Szentatya részletesen kifejti – „a szeretet civilizációját építse”.

A Szentatya üzenetének leginkább reményt keltő üzenete, hogy a Teremtő Isten, mennyei Atyánk nagyszerű hivatásra hívta életbe az embert. Méltóságra emelte, amikor képére és hasonlatosságára alkotta meg. Ne adjuk föl az Isten alkotta rendet, ne tagadjuk meg küldetésünket, ne alázzuk meg önmagunkat, hanem – Jézus mintájára – hordozzuk és bontakoztassuk ki „nagyszerű emberségünket”!

Kérem, hogy olvassuk el az enciklikát, hogy tájékozottak legyünk korunk kihívásai terén és követni tudjuk azokat a folyamatokat, amelyek meghatározzák egyéni és közösségi életünket, valamint kijelölik küldetésünk területeit. A dokumentum megvásárolható a Szent István Társulat kiadásában.

Dr. Osztie Zoltán plébános

Az emberi létezés egyetlen dimenziójának abszolút szintre emelése veszélyes. Kaotikus állapotokat nem csak a hiány, a szűkösség okoz, de az ellenőrizetlen növekedés is az elszegényedés forrása lehet. Így az intelligencia (értelem), amikor abszolúttá válik, rátelepszik és elnyomja az élet más alapvető dimenzióit, például a szeretetet, az érzelmet, az akaratot, az elkötelezettséget az odaadást, vagyis az emberi kapcsolatokat. (Magnifica humanitas 113.)

Ki az ember?

Amikor az ember szembesül különböző testi, lelki panaszaival, aggodalmaival, bajaival, szorongásaival – és kinek az életében ne lennének ilyenek –, melyek „jól-létét” akadályozzák, természetesen szeretne megszabadulni ezektől, és orvoshoz, esetleg pszichológushoz fordul. A panaszok hátterében gyakran lelki folyamatok húzódnak meg, például aktuális élethelyzet, gyermekkori traumák, amelyek a tudat alatt működve fejtik ki hatásukat. Amennyiben ezek tudatossá válnak, akkor maga az a tény, hogy a probléma oka napvilágra kerül, adott esetben jelentheti annak orvoslását, de fordítottja is lehetséges, és valamilyen kövonalazatlan, homályos üresség, aggodalomérzés válik dominánssá. Ez azt jelentheti, hogy válaszadásra vagyunk hivatottak a kérdésben: mi az élet értelme? Ugyanis erre még nincs igazi válaszunk. Ebben az esetben nem a mi okból –, hanem a „mi célból aggódunk?” kérdést kell feltenni. Mi a fő célunk? Ezt a kérdést teszi fel az egyik pszichológiai módszer, amelyik ahhoz az adottságunkhoz próbál irányítani, amely minden emberben megvan, mindig ép, és arra szólít bennünket, hogy szabadon, a célt szem előtt tartva vegyünk részt saját életünkben, majd annak lassú és végső elmúlásában. Ennek a célnak a veszélybe kerülése okozhatja igazi aggodalmunkat.

Valójában életünk értelmességéről, méghozzá végső értelmességéről van szó. Az említett adottságot a pszichológia a mindig ép, transzmorbid személyiségmagnak nevezi, „amelyben” megjelenik a szabadság és az értelemfelismerés szempontja, ugyanakkor azonban a személyes tagadás és öngátlás lehetősége is. A transzmorbid, sérthetetlen szellemi fórum bizonyos kérdéseket és válaszokat képes „önmagukban is érvényesnek” elismerni, ezért az ember, mint személyiség – ha hagyja – megszólítható. Ez a pszichológiai módszer a logoterápia, amely az élet értelmességének kérdését veti fel, mint a terápia alapkérdését. Feltárhatja, hogy egy adott ember esetében a „jól-lét” hiányának oka az élet végső értelmességébe vetett bizalom hiánya. Ennél sokkal többet nem mondhat, mert a továbbiakban már egy másik tudomány, a teológia illetékes.

Felmerülhet a kérdés, hogy a „transzmorbid személyiségmag” fogalom összevethető-e a teológiai személyfogalommal? Nem, mert a pszichológiának nem dolga a teológiai szemlélet, de végül is kimondja: „a transzmorbid személyiségmag az ember sérthetetlen szellemi rétege, a megismételhetetlen, egyszeri személy hordozója”. Tehát nem maga a megismételhetetlen emberi személy, hanem annak „hordozója”.

Három olyan fogalmunk van, amelyeket tisztáznunk kell ahhoz, hogy tudjuk, mit jelölnek a pszichológiában, ill. a teológiában, és ezek hogyan viszonyulnak egymáshoz. Annál is inkább mivel ezek a fogalmak gyakran szinonimaként jelennek meg. Nem kevesebbről van szó, mint az emberről, Istenről, az ember immanens (világon belüli) és transzcendens (világon túlnyúló) végső céljáról, annak elfogadásáról vagy tagadásáról, a keresztény kinyilatkoztatás szívéről. Ezek: az „én”, a „személyiség” és a „személy”.

A pszichológia többféle énről beszél (ideális én, reális én, fantázia én, prezentált én, tükör én, hamis én), ugyanakkor elismeri a nyilvánvaló tényt, hogy az „én” egész életünk során változatlan, vagyis énünk magja egy velünk született entitás. Az „énnek” pedig pszichológiai és spirituális dimenziója van, melyek részben átfedik egymást, és ez a sajátossága a pszichofizikai és társadalmi meghatározottságok mellett – a transzcendensre irányuló nyitottsága miatt – döntésre ad lehetőséget.

A személyiség szó alatt a pszichológia pszichofizikai rendszerek szerveződését érti az egyénen belül, amelyek meghatározzák a gondolkodást és a viselkedést. A személy szónak nincs konkrét elkülönülő tartalma a pszichológiában, illetve – ahogy fentebb említettük – „rejtőzködően” jelenik meg: mint az ember sérthetetlen szellemi rétege, a transzmorbid személyiségmag által hordozott szellemi valóság. Hogy miféle valóságról lehet szó, arról a pszichológia – helyesen – nem nyilatkozik.

A teológia nyelvén világosan beszélhetünk. A kiindulópont egy igen egyszerű kérdés: mi következik az emberi mivoltra nézve abból, amit megtestesülésnek hívunk, vagyis abból, hogy Jézus Krisztus egyszerre valóságos Isten és valóságos ember, egy személyben? Az következik, hogy miután Jézus Krisztus valóságos Isten és valóságos ember egy személyben, az emberről, mint megismételhetetlen egyszeri személyről csak Istenre vonatkoztatottságában beszélhetünk. Tehát az ember egyszeriségének legbelsőbb lényege, a személye – képben kifejezve – „üres” lenne Isten nélkül, vagyis nem is lenne ember, esetleg nagyon értelmes állat vagy gép, olyan, mint a mesterséges intelligencia, aminek elszabadulása a poszthumanizmus és a transzhumanizmus luciferi perspektívájában éppen a személyt, és így az ember igazi emberségének alapvető dimenzióit, a szeretetet, az érzelmet, az akaratot, az elkötelezettséget és az odaadást, vagyis az emberi kapcsolatokat szegényíti el. (Vö. XIV. Leó pápa Magnifica humanitas enciklika).

A „személy” kizárólagosan keresztény teológiai fogalom, ugyanakkor minden ember személy. Az ismeret forrása a kinyilatkoztatás és a hit, a hitben viszont kézzelfogható bizonyíték van: maga az ember. Bármilyen tudomány jelölhet ezzel a szóval valamilyen emberi jelenséget, de az nem az a személy, akiről a teológia beszél, akik mi emberek vagyunk.

A lelki szenvedésnek valódi oka lehet a cél hiánya. S ha van végső cél, akkor már nem is valami más közvetlen ok megszüntetése – amely, ha lehetséges, akkor szükséges is – vezet eredményre, nem is a feldolgozás, hanem a túllépés. Nem a pszichológia egyébként legális és szükséges céljai, nemcsak az egyén jól-léte, „önmegvalósítása”, hanem az ember túllépése önmagán, ami az életben lehetséges, de alapvetően befejezhetetlen folyamat. A befejezettség teológiai neve: üdvösség.

Tehát és végül, ha a kereszténység életalakító szerepét, az élethez és halálhoz való viszonyát pszichológiai nyelven fejezzük ki, akkor tudomásul vehetjük, hogy a testi (biológiai), lelki (pszichológiai) és a környezeti, társadalmi (szociológiai) hatások együttesen meghatározzák az ember természetes helyzetét, amivel kapcsolatban – helyesen – a személyiség szót használjuk. A szellemi személyünk, aki (és nem: ami) testünktől – személyiségünktől – elválaszthatatlan halálunkig, a mindezekhez való viszonyulásunk, a transzmorbid személyiségmag mögött van (azt is mondhatnánk: „ott sóhajtozik ki nem mondható szavakkal a lélek”), és ha hagyjuk és akarjuk, átalakítja viszonyulásunkat életünkhöz és halálunkhoz. A problémával, bajjal, betegséggel, szenvedéssel és persze végül a halállal, vagyis a belső és külső körülményekkel kapcsolatos álláspontunk kialakításában a személyiségünknek főszerepe van, de mögötte rejlik az igazi legvégső fórum, aki akár közvetetten, akár közvetlenül felteszi az utolsó kérdést. Ez azt jelenti, hogy hitben hozzuk meg a végső választ, ami minél előbb és mindenekelőtt a cél. De azért az az ismeret, hogy az emberi személy értelmezése kizárólag teológiai nézőpontból lehetséges, a bizonytalanok, a kulturkeresztények, az „éjfélimisés” keresztények, a nem hívők, a kételkedők, a tagadók, az aggódók számára felhívást jelenthet, mert agnosztikus „tartózkodás”, kitalált isten nincs. Kegyelem van és feltámadás.

BL

Októberi fénysugár

Októbernek szépsége van: a gyengülő nap minden sugarát kihasználja, hogy tovább szépítse az ősz egyébként is nagyszerű színpompáját: azt a tarka ruhát, amit a természet magára ölt. Ebben az őszi napsugárban Máriára gondolunk mint a Rózsafüzér Királynőjére és a Magyarok Nagyasszonyára. Égi Édesanyánk minden nap kéri a rózsafüzér imádságot, ezt a hónapot pedig különösen is a rózsafüzérnek szenteljük.

A rózsafüzér imádság mindnyájunkat Krisztus titkainak átelmélkedésére késztet a Boldogságos Szűz Mária vezetésével, aki egyedülálló módon részese volt Isten Fia születésének, működésének, szenvedésének és dicsőséges feltámadásának.

Szűz Mária rózsafüzére olyan imádság, amely részeinek egyszerűségében az egész evangéliumi üzenet mélysége nyilvánul meg. Maga a Szent Szűz bátorított bennünket jelenései alkalmával, hogy imádkozzuk ezt az imádságot. „Mondjátok el a rózsafüzért minden nap, hogy elnyerjétek a világ békéjét és a háború végét”. 1917 május 13-án, első jelenése alkalmával kérte ezt Fatimában, ahol „a Rózsafüzér Királynőjeként” jelent meg.

A rózsafüzér hatékony fegyver. Használjuk bizalommal, és elcsodálkozunk az eredményeitől! Mindent ki lehet imádkozni, és mindenkit be lehet imádkozni. A rózsafüzér imádság útján Krisztus egész szeretetét megtaláljuk. Erőt kapunk, hogy Isten akaratát tökéletesen teljesíteni tudjuk; hogy embertársaink szolgálatára legyünk.

Október lenyűgözően szép, mert nap mint nap milliók szívéből, az ajkakon át száll a köszöntés Máriához: Üdvözlégy… és száll a kérés: Asszonyunk Szűz Mária… Senki a világon nem tudja úgy köszönteni és kérni Máriát, mint mi, magyarok. Sajátos jogon, sajátos történelmi háttérrel-tapasztalattal, sajátos lelkülettel.

És mindig van annyi imádkozó magyar: „üdvözlégymáriás”-, „asszonyunkszűzmáriás” magyar, amennyi elégségesnek tűnik annak biztosítására, hogy a nemzetnek-, a hazának jövője legyen a Szent Korona jogarának kiterjedésében.

Asszonyunk, Szűz Mária! Sajátos jogon, sajátos történelmi háttérrel-tapasztalattal, sajátos lelkülettel. S ebben a „sajátos”- ban benne van Szent István királyunk többször megismételt önfelajánlása, végül a Szent Korona és ezzel az ország Szűz Mária tulajdonába való átadása. Nemcsak az ország, hanem az ország népe is! Magyar vagyok, Mária tulajdona vagyok, hazám Mária országa. Mindszenty bíboros úr hívta fel a figyelmet: „Csodálatos fonala a magyar történelemnek a Mária-tisztelet.

Ahogy a Duna kiemelkedik vízhálózatunkból, úgy emelkedik ki szélességével a Mária-tisztelet a történelmünket átjáró sok egyéb szellemi, lelki folyamból."

A jelenre pedig: „Most kell nekünk módot adnunk a Nagyasszonynak hívő magatartásunkkal, kitartó és egyetemes esengésünkkel arra, hogy megmutathassa: pártfogása segíthet, és édesanyánk ma is." Hívő magatartásunkkal: Krisztust megvallva és hirdetve az élet minden területén! A hazafiasság igazi talaja csakis a komolyan megélt keresztény hit lehet.

Szent István, első királyunk rendelésének kikristályosodása, hogy Szűzanyánkat Nagyasszonyunknak és Patrónánknak tudjuk. Élete művének betetőzéseként a Nagyasszonynak ajánlja föl fiatal, még csak alig alakuló keresztény országát.

A mai magyar embernek, ez az esemény már szinte semmit nem mond. A valamikori fiatal katolikusoknak mint kedves nemzeti emlék, mint jámbor legenda ott él ugyan még valahol a lelke mélyén, de a szentistváni tett jelképi tartalma és eszmei jelentősége kiveszett legtöbbnek szívéből. Az iskolák semlegessége nem csak az élő hitet és erkölcsöt, hanem a nemzeti érzést is legfőbb ellenségének tekinti.

Szent Ágoston mondta egy alkalommal: magasabb eszmei célok nélkül az államok nem egyebek rablóbandáknál. Az ilyen államokban nem a pénz hiányzik, nem is az eszközök, vagy éppen az élelmiszer, sokkal inkább az emberiesség, a becsület, a tisztakezűség, az önzetlenség. Nem beszélve az őszinteségről és igazságérzetről. A családi élet is üzletté és számítássá válik, az önzés és kiélés helyévé. S mihelyt az önzés úgy kívánja, aggálytalanul szét lehet dönteni, még ha belepusztul is a gyermek, a másik fél, s a nemzet maga.

Ha ma körülnézünk szép hazánkban, van-e torkot fojtogatóbb és szívet szorongatóbb jelenség, mint a testi-lelki, anyagi és szellemi környezetszennyezés? A gyűlölködés, megosztottság, szeretetlenség!

Vajon meg tudunk-e állni ezen a sátáni csúszdán, amelyen Mécs László szavai szerint „az Ember: sárkánymagból sarjadt fattya véres rögnek elfeledte, hogy az arca régen Krisztus arca volt." És ki hallja meg ma a számonkérő lelkiismeret szavát Sík Sándor szavaival: „Embernyi ember vagytok-e? Embernyomokat hagytok-e?" Olyan vészes eltájolódásban élünk már, hogy ma félelmetesebben dörömböl a még érző szív ajtaján ugyancsak Mécs László szava: „Ha a mérték tönkrement, senki-semmi meg nem ment"!

A mérték: Jézus Krisztus, aki „fogantatott Szentlélektől, született Szűz Máriától". És a gyilkos testi-lelki szennyeződés nem szüntethető meg más eszközökkel, csak, amit az imádkozó magyarok tesznek, új életet és új lelket, tiszta vizet és tiszta levegőt árasztó erkölcsi vállalásaikban.

Napjainkban fénylő jelként ragyog Magyarok Nagyasszonyának alakja. Az a tény, hogy vagyunk egypáran, akik hiszünk abban, amit első királyunk ránk hagyományozott: hogy az Istenember édesanyjának keze állandóan rajtunk pihen; és nekünk többre kell törekednünk, mint a megélhetés bármi úton való biztosítása, az érdekek és ösztönök és hangulatok által való ide-oda hányattatására, a nemzet konzumidiótává süllyesztésére.

Mindszenty bíboros úrral együtt valljuk: „A mi eszményünk egy olyan Magyarország megteremtése, amelynek alapja a valláserkölcs, támasza a nemzeti érzés, ifjai és leányai pedig hívők és magyarok." Ezért ma Magyarországon gyakorló katolikusnak lenni a legnagyobb hazafias, nemzetmentő tett.

A Magyarok Nagyasszonya útitársunk életünk ösvényein. Kérjük, vezessen minket, nehogy az elképedő siránkozás túláradjon ajkunkon, nehogy a csüggedés legyőzze a cselekvést, befagyassza a lelkesedést, a múlt súlya megakadályozza, hogy hitelt adjunk a jövőnek! De bátrak legyünk hinni, és megvallani hitünket; cselekedni a hit erejében, élve a szeretet életét, mely Isten országát bontja ki közöttünk!

A Boldogságos Szűz Mária, Nagyasszonyunk és Patrónánk oltalma alatt áldott legyen Magyarország, békében, örömben és jólétben; mi pedig élő hittel hűségesen, elköteleződve, áldva magasztaljuk az élő Istent, köszönetet mondva Égi Édesanyánknak!

Schall Tamás atya

A Szent Kinga Körben is a legnagyobb kincs az Istenre fókuszáló, közösséget megélő ember

„Férje halála után Szent Kinga az ószandeci kolostor apátnője lett. A kolostort a tatárok földúlták, és Kingának 63 évesen az újjáépítés munkáját kellett irányítania" – olvashatjuk életrajzában.

A Szent Kinga Kör tagjaiként, névadónkhoz híven, a szenior korba lépve is, egyházi közösségünkkel, közösségünkért aktívan együttműködve találkozunk kéthetente.

A Kör életébe, lelkiségébe és terveibe jelentős változást hozott az a szándék, hogy a jelenkori kultúra, társadalom, személyes kapcsolatok állandó kritikája és személyes frusztráció helyett továbblépjünk egy cselekvő életmód irányába.

Néhány éve Rod Dreher „Szent Benedek válaszútján” c. műve mentén feltártuk, hogy mi az, ami minket leginkább elkeserít, félelemmel tölt el. Az ijesztő tendenciák azóta csak erősödtek. Korának fenyegető káoszára jó példaként állt előttünk Szent Benedek válasza.

Négy témában mi is elhatározást tettünk, és ezekre rendszeresen visszatértünk:
ima: engedjük be Istent az életünkbe,
munka: Istennek szentelve végezzük,
közösség: odaadóan, ne program fogyasztói lelkületel kapcsolódjunk egymáshoz,
olvasás: elmélyülten, igényes szövegeket vegyünk kézbe.

Azt is megnéztük, mit tettek eleink ezeken a területeken, milyen tapasztalatunk van, amit megélni és továbbadni érdemes. Ezekre fókuszálva tudott csoportunkból egyre inkább közösség alakulni. Az ima szerves része összejöveteleinknek, még nyilvános helyen is. Az evangéliummal való imát különösen is gyakoroljuk, ez segít egymás hitének erősítésében is.

Őseink hozzáállása a munkához, annak méltósága segít ellenáramban maradni a fogyasztói társadalomban.

Olvasásélményeinket megosztjuk, buzdítjuk egymást arra, hogy ne engedjünk a digitális huzalozás csábításának. Egyéb kulturális programjaink kiválasztásában is ezeket a szempontokat tartjuk fontosnak. Legutóbb Molnár C. Pálnak, templomunk oltárképe alkotójának Assisi Szent Ferenc témájú műveiről hallottunk-láttunk tárlatvezetést a Ráth Lépcső Galériában.

A közösséghez való tartozás elementáris igénye tagjainknak. Ennek építését szolgálja, hogy együtt tervezzük meg féléves menetrendünket. Ki-ki hozzáadja érdeklődését, tapasztalatát, talentumát, aktivitását. Önállóság és összetartozás segíti, hogy empátiával tudjunk egymás felé fordulni, egymást testben és lélekben erősíteni.

A közösség építésében az egymásra figyelést, párbeszédet szeretnénk gyakorolni az összejövetelek közötti időben is, találkozásokkal, élőben vagy akár telefonon. Ehhez a Szt. Kinga kör alkalmán a szeptemberi indulás óta minden alkalommal kihúzzuk valakinek a nevét és a következő találkozásig személyes kapcsolatba lépünk vele.

Bár vannak határaink, zárt összejöveteleink, de tartunk az egész egyházközségnek is nyílt alkalmakat. A közös keresztútjárás a templomban és az Öröm útja-járás a rózsakertben ebben az évben a nagyobb közösség felé nyitást mutatták már, nagy örömünkre.

Az egyházközségen belül az adventi időben a közösségek közötti találkozásra azt tervezzük, hogy feleleventjük és megéljük együtt a „Szállást keres a Szentcsalád” rítusát.

Zöldyné Szita Erzsébet

A háromféle lelkületű szolgálat

Karitász küldetésünk az emberek üdvösségének szolgálatára irányul, elsősorban tehát lelki javakat szeretnénk közvetíteni, átadni. Örök kincsek ezek, melyeket *„a moly nem rágja meg, a rozsda nem marja”* (vö. Mt 6,20). Ehhez a természetfeletti küldetéshez természetes eszközöket is latba vetünk, úgy mint pl. a tárgyi adományok, vagy a találékony segítő tevékenység.

Bizonyára sokan tapasztaltuk azt is, hogy szegényeink, gondozottjaink, akik nem tartoznak szorosan az egyházhoz, nem vallásosak, de a hozzánk való kötődéssel mégiscsak kapcsolatba kerülnek Krisztussal, éppen rajtunk keresztül. Úgy gondolják, hogyha minket ismernek, ha velünk jóban vannak, akkor ezzel biztosítják Istennel való jó kapcsolatukat is, vagy legalábbis közelebb kerülnek Hozzá. Ez igen nagy felelősség számunkra, ezért fontos kiemelni, hogy nem az a lényeg, hogy minket ismerjenek, hanem az, hogy az Urat, a Világmindenség Királyát ismerjék meg, szeressék meg Őt, hogy azután Ő is megismerje őket az utolsó órában. Alázattal végezzük tehát munkánkat és bízzunk abban, hogy Istennek minden lehetséges, Ő a szívek vizsgálója, Ő tudja, hogy kiben mi lakozik, Szentlelke pedig a szívek vezére.

Éppen ezért ne is ítélkezzünk, hanem csak bízzunk és szeressünk! *„Mert sokan lesznek az elsőkből utolsók és az utolsókból elsők.”(Lk 13,29).*

Minket, karitászosokat is érnek bőven kísértések munkánk, életünk során, akik Krisztus Királynak szolgálunk. Szent Brigitta, Európa társvédőszentjének (XIV. sz.) magánkinyilatkoztatásban az Úr háromféle lelkületű szolgálótípust mutatott be.

Mindegyik hiszi, hogy Krisztus az Isten, a mindenható, de az egyik szándéka, hogy a szolgálattal földi dolgokat, kincseket nyerjen: gazdagságot, hatalmat, hírnevet. Az Úr, a kívánságuknak megfelelően részesíti is őket ebben, de a mennyei dicsőség rovására, mert az ilyen ember el is veszíti az égi jutalmat.

A másik szolgálótípus azt gondolja, hogy Krisztus Király a szigorú bíró. Az ilyen emberek a büntetéstől való félelemmel szolgálnak, nem a mennyei dicsőség és nem az Úr iránti szeretet hajtja őket. Őket a helytelen Úrfélelem motiválja és nem az önzetlen, bizalommal teli szeretet, ők azok, akiknek a bűnbánatuk nem tud tökéletes lenni, mert nem szabadok, a büntetéstől félnek, ezért csak félszívvel szolgálnak.

A harmadik típusú szolgáló tudja, hogy az Úr Igaz Isten, igazságos és irgalmas. Nem a büntetés elkerülése végett, hanem az Isten iránti önzetlen szeretetből fakadóan szolgálnak, ez motiválja őket. Ők azok, akiknek akarata megegyezik az Úr akaratával, ezért meghallgatásra találnak.

Tegyük fel az egyházi év végén, Krisztus Király főünnepének közeledtével a kérdést magunknak: melyik szolgálók vagyunk mi? Melyikhez hasonlítunk

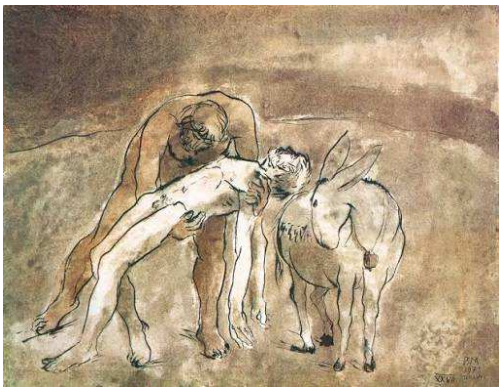

leginkább? Melyik típusból mennyi van bennünk? Félünk-e vagy bátrak, szabadok vagyunk legbelül?

Az Úr irgalmas szeretettel és igazsággal fordul felénk, mert Ő maga az Igazság és az Irgalom. Akik nem szeretik Őt, azokkal igazságos, akik szeretik Őt, azokkal irgalmas. Ezért a legnagyobb tulajdonsága Istennek az Ő irgalmassága, ahogy Szent Fausztina nővér tanította.

Szeressük tehát tiszta szívvel az Urat, a Világmindenség királyát, bátran haladjunk előre Vele! Így vágjunk bele a közelgő ádventi, karácsonyi karitászmunkánkba otthon, a családunkban, az egyházközségünkben, a szegényeink, rászorulóink körében! Önzetlen és szabad lelkülettel, alázatosan, szelíden, de bátran és határozattan végezve a munkánkat, tanúságtevői leszünk az Igaz Szeretetnek, Aki legyőzte a világot és üdvözíti a benne bízókat. *„Krisztus Király, üdvözíts minket!*
”

Csorba Gábor
állandó diakónus

A régi, mint új

XIV. Leó pápa semmi újat nem mondott Franciaországban, mert pontosan tudta, hogy ez ma a forradalmian új: a kétezer éves katolikus egyház nagy, terebélyes fájának értékei, mély gyökerei és az ágvégeken éledő megannyi fiatal hajtással. Nem szétszórt, mindig protestáló magoncok, új és új ideológiák növekedési kísérleteire való reakciókkal fárasztotta hallgatóit. Jó ütemérzékkel érkezett Franciaországba.

Arra senki sem számított, hogy az Igazság – az Evangélium – bátor kimondása maga alá temeti a hamis szabadság hazug világát. egyetlen pillanat alatt. Ugyanis kinyílt a repülőgép ajtaja, és XIV. Leó már öltözetével üzent. Főpapként, nem fehér ruhás civilként érkezett. A liturgián is használt karingben, felette a vértanúság színét, a bíbort hordozó mocétummal, és mellén Krisztus keresztjével vonult a díszsorfal előtt. Megjelenésével nem egy miniállam vezetője, hanem egy két lábbal a földön járó egyházfő, Szent Péter utódja tette tiszteletét az európai kereszténység egyik bölcsőjében.

Mik lehetnek a magyar közélet számára is fontos üzenetei? „A franciaországi katolikus egyház nagyon bölcsen kezd átalakulni egy »ellentársadalommá«, narratívájában visszautasítja a feminista- és lmbtq lobbi által előírt dogmát...” – olvashatjuk Eric Zemmour, „A misét még nem mondták el” című, nemrég magyarul is megjelent esszéjében. A katolikus filozófus, író, mintha előtanulmányt írt volna a látogatáshoz: „A kereszténységért vívott csata Európában nem lehet csak a hit csatája. Meg kell védeni a kereszténység hagyatékát Európában, ezeket az építészeti, művészeti, kulturális, jogi, politikai formákat, amelyeket meg kell őriznünk vagy helyre kell állítanunk.” Nos, XIV. Leó pápa látogatása erről (is) szólt. A Notre Dame Bazilikában ismét finom tanújelét adta a hagyományaiban gyökerező és élő egyháza melletti kiállásának. Nem valamiféle divatos imamódokkal, modern zenei betétekkel zajlott az esemény.

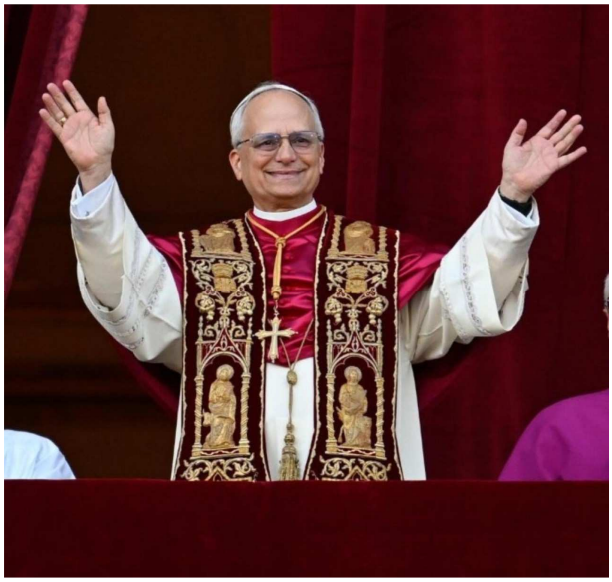

Miután néhány percre az Eucharisztia előtt adorált, vecsernyepalástban, főpapi jelvényekkel vezette az egyház hivatalos imádságát, a zsolozsmát. Az esti imaóra keretében tartotta meg tanítását. Többek közt ezt mondta, utalva a francia egyház újjászületésére is: „Ez a székesegyház azért született újjá, hogy vele együtt ti is újjászülessetek, új lendülettel törekedve az életszentségre és végezve a mindennapi küldetést. Legyetek népetek körében az egyház isteni anyaságának világos jelei: az egyház Isten szeretetéről tanúságot téve újra egységbe gyűjti és gyógyítja az emberi családot."

Két évvel ezelőtt a párizsi olimpiai megnyitó ünnepség sokakat mélységesen felháborító, olykor blaszfémikus performansza után Franciaország a Stade de France-ban egy teljesen más arcát mutatta. Nyolcvanezer, tekintetét égre emelő fiatal átlényegülten, nagy hittel volt együtt egy megrendült ágostonos szerzetessel, aki nem szégyellte könnyeit. Elérzékenyülten állt egy gyönyörű, francia szenteket bemutató, mély tanúságtételekkel lezajlott este végén az ősi ének, a Salve Regina éneklése alatt. A himnusz választása ismét üzenet volt úgy a szupermodernisták, mint a hagyományt túlhajtók felé. Van egység. A fiatalok zengték ezt, a még egyházszakadás előtt keletkezett éneket, ahogy zengik a X. Piusz közösség épp renitens konzervatívjai is templomaikban. A pápa minden liturgikus cselekményében megmutatta, nem csupán a tridenti latin misét lehet kellő mélységgel, odaadással és méltósággal ünnepelni: „Ma különösen is szembesülünk azzal, hogy korunkból mintha hiányozna a teljesség, a mélység és hiányoznának az ígéretek. Az ének, a szó és a liturgikus mozdulat nemes egyszerűsége sokak számára rést nyithat a világosságra, a béke oázisát kínálhatja egy állandó kapcsolódásban élő és zajos társadalomban." – üzente minden, a katolikus egyház liturgiáját a modernség és a kor kihívásainak való beteges megfelelési kényszerrel tevékenykedőknek. Vissza a forráshoz!

A pápa látogatásának több beszédében utalt a katolikusok közéleti kiállásának fontosságára. Nem fogadta el a Becsületrendet, nem kívánt nobilitásokkal díszvacsorázni, a lehető legtöbb időt szerette volna híveinek szánni. „A helyes laicitás tehát nem abban áll, hogy a vallást kizárjuk a közélet vagy az oktatás területéről, hanem abban, hogy azon munkálkodunk, hogy az állam és a vallási intézmények párbeszédet folytassanak egymással, és egyesítsék erőiket a közjó szolgálatában, hogy a világnak élete legyen." – tanította. Párizsi miséje előtt a Chapms-Elysées-n – mintegy szimbólikusan a fogyasztói társadalom lerolózott boltjai előtt – hívők ezrei gyóntak, papok százai álltak szó szerint helyt. Eric Zemmour pedig készítheti új esszéjét, ugyanis „A misét elmondták!" az a'la carte keresztények legnagyobb bánatára. Közel nyolcszázezren voltak rajta.

Franciaország él. A francia katolikusok élnek. Európa él és élni akar. Laus et grtaia, köszönet és hála egy oroszlánnak. Habemus papam: Leo XIV.

Kiss Antal diakónus
Katolikus Tábori Lelkészség

Kövek, fórumok, szamarak

Gyerekkoromban szinte az első istenbizonyíték volt számomra a Szentírásban szereplő érdekes epizód Jézus jeruzsálemi bevonulása előtt: „Elküldött két tanítványt a szemközti faluba, mondván: „találtok ott egy megkötött szamarat. Oldjátok el, és hozzátok ide." (Lk 19, 29-30.) A tanítványok megtalálták a szamarat. Ki tud ilyen apró dolgot egy nappal előre pontosan megmondani? – kérdeztem magamtól. Az a Jézus tehát biztosan Isten – vontam le gyerekfejjel a következtetést. Azóta már sok-sok tényező igazolja számomra Jézus isteni mivoltát. (Legtöbbet jelentenek azok a prófétai jövendölések, amelyek a gyermek Jézuson, majd a szenvedő Názáretin beteljesedtek.)

Érdekes kérdés lehet az is, miért szamárcsikót választott Jézus, hogy az vigye őt be a városba. Már sejtem a választ: mert üdvözítő tervében ott rejtőzködik szinte érthetetlen szándéka: *viteti magát. (*Mindig – kivéve a három évet, amikor Ő maga ment el igen sok helyre.) Csecsemő, majd kisgyermek korában vitték a szülei. Amikor meghalt, emberek vitték be a sírba. Ránk bízza magát az oltáriszentségben. Nekünk kell Őt vinnünk, odaadnunk…

Nagyon nagy felelősség ez. Ha mi nem visszük Őt, nem beszélünk róla, nem jelenítjük meg a szentmisében, nem adjuk oda Szent Testét – más nem teszi ezt meg. Újabb kérdés: miért vonult be Jeruzsálembe hatalmas örömrivalgás közepett? *Mert nagyon szereti az embert:* a gyenge, kísértéseket szenvedő embert, aki szeretetre, igazságra, szabad így mondani: „az Istenre született".

Jézus „fórumokat" teremt arra, hogy ezt nyilvánvalóvá tegye. Nem igaz, hogy az ember teljesen romlott! Minden időben vannak, akik azon fáradoznak, hogy manipulálják az embert, hogy elvegyék személyiségét, géppé, eszközzé, rabszolgává alacsonyítsák. Jézus ünnepet rendez, ahol önmaga valójában mosolyogva megjelenik. Ott az ember újra ember lesz. Nem kell félnie, hogy becsapják.

Jézus nem kérdezte az aggódó kafarnaumi századostól szemrehányóan: „Miért nem vigyáztál rá?" Azt mondta: *„Megyek és meggyógyítom"*. Ezt a szerető szívű Jézust kell elvinnünk, megjelenítenünk sok-sok fórumon: a családban, munkahelyünkön, templomban, hittanórákon, és a médiumokban. Fel kell szabadítanunk az ember lelkében a beléoltott, ősi, isteni szépet. Hadd merjen örülni, merjen remélni, merjen önmaga lenni, merjen hinni, Istent imádni és dicsérni!

Egyre nagyobb lett a tömeg ott, a jeruzsálemi utcán. Lelkesedésük azt mutatta, hogy a világnak Krisztus kell. Azonban ott, és akkor is, mint azóta is, annyi nemes törekvést, gorombán kudarcra akarnak ítélni. Az történt, hogy az egyik útkereszteződésnél néhány ember előlépett, megállították a szamarat, majd ezt ordították Jézus felé: „Hallgattasd el őket! – Olyanok lehettek ezek a hőbörgők, mint a „feszítsd meg!"-et kiáltók, a hittan- és erkölcstanoktatást teljesen megszűntetni akarók, a krisztusi eszméket a társadalom életéből és Európa emlékezetéből kitörölni szándékozók.

Jézus nyugodtan válaszolt nekik: Ha ők nem szólhatnak, akkor a kövek fognak kiabálni Istenről, igazságról, az örök életről, a szeretet végső győzelméről. Micsoda prófécia volt ez! Megéltük a szervezett istentelenséget. A leggorombább eszközökkel vélték elhallgattatni Jézust!

Tizennyolc éves koromban, érettségi előtt a frontra kerültem, majd a Dnyeperen túlra vittek az oroszok egy szénbányába. Mi, lelkes fiúk Jézus fórumait, a „köveket" úgy teremtettük meg, hogy a bányában, a felszíni munkán kis feszületet hordtunk cérnaszálon a nyakunkban. Kisgyerekek szaladtak oda, a nagy és istentelen Szovjetunió közepén, és csókolgatták keresztjeinket, könnyezve mondogatván: „Krisztosz, Krisztosz!..." Orosz katonák tettek hitvallást. Úgy, csendesen.

Bizony, nagyon kellenek a „megszólaló kövek", a Jézust bátran megjelenítő fórumok, emberek, papok! És kellenek a „szamarak", akik alázatos egyszerűséggel elviszik Őt. Kellenek lelkes tömegek, kellenek gyerekek, akik tiszta szívükkel lelkesen közvetítik e számító, hazug, bűnös világban azt, ami tiszta, ártatlan és szent. És Őt, aki nagyon szereti az embereket.

Lajos atya

Idézetek XIV. Leó pápa franciaországi beszédeiből

„Ne veszítsük el emberségünket a mindennapi életünket elárasztó és befolyásoló „gépek paradicsomának" közepette. Sürgető feladat elménk nevelése az etikai megkülönböztetésre, amely képes felismerni azt, ami erkölcsileg jó. Ezzel kapcsolatban szeretném felidézni, hogy „egy valóban szabad társadalom nem kényszeríti ki az uniformizálást, hanem védi a lelkiismeretek sokféleségét, megakadályozza az autoriter tendenciákat és előmozdítja az etikai párbeszédet, amely gazdagítja a társadalmi szövetet."

*

„Ma különösen is szembesülünk azzal, hogy korunkból mintha hiányozna a teljesség, a mélység és hiányoznának az ígéretek. Az ének, a szó és a liturgikus mozdulat nemes egyszerűsége sokak számára rést nyithat a világosságra, a béke oázisát kínálhatja egy állandó kapcsolódásban élő és zajos társadalomban. Titeket, akik naponta ünneplitek az eucharisztiát, arra kérlek, gondoskodjatok arról, hogy a liturgikus szertartásokat mindig méltó és illő módon ünnepeljétek, ott is, ahol kisebb közösségek gyűlnek össze."

*

„Ahh□z, h□gy jól válasszat□k, tartsát□k szem előtt ezt a szemp□nt□t: a jó életet ad, s□sem veszi el az életet; a jó gondoskodik, nem magának szerez. A jó nem valamiféle szép eszme, hanem a szeretet ragyogó arca: maga Isten!

Ezért mindnyájatokat – püspököket, papokat, diakónusokat és megszentelt személyeket – arra buzdítalak, hogy ápoljátok magatokban a liturgia iránti őszinte szeretetet."

„A bábeli torony az uralom révén kikényszerített egységet jeleníti meg (vö. Ter 11,4). Ez az építmény ugyanakkor azt is feltárja, hogy minél inkább elnyom a hatalom, annál inkább meggyengül, és megmutatja embertelen arcát. (...) Bábel tornya összeomlik, kettős negatív következménnyel. Ahogyan az általa kikényszerített egység erőltetett volt, úgy az összeomlását követő sokféleség is konfliktusokkal terhes. Ma Bábel kísértése újra megjelenik a testvériség nélkül megvalósítani kívánt globalizációban, a mohó pénzügyi gyarmatosításban, az ideológiák másokra erőltetésében, mindazokban a „kapcsolatok nélküli érintkezésekben, amelyek az emberi életet kereskedelemmé fokozzák le."

*

„Ahhoz tehát, hogy megízleljük Isten közelségét és az emberi testvériséget, el kell utasítanunk azt a mohóságot, amely felemészti kapcsolatainkat anélkül, hogy adna, és dolgokkal halmoz el bennünket anélkül, hogy táplálna. Ezek a rossz erők nemcsak erőszakos formában jelentkeznek, hanem olykor megtévesztő külsőt is öltenek, mert éppen azt ígérik, amit elvesznek tőlünk: a boldogságot."

*

„Szent Bakhita arra kötelez bennünket, hogy vegyük észre azokat, akiket nem vesznek észre, szabadítsuk fel azokat, akiket ma a gazdaság és a kultúra rabszolgaságba taszít, és tartsuk tiszteletben minden testvérünk végtelen méltóságát, akikben maga Jézus kopogtat ajtónkon. Kedves barátaim, „a valóság az, hogy a keresztények számára a szegények nem szociológiai kategóriát jelentenek, hanem magát Krisztus testét."

*

„A fiataloknak azt mondom: legyen bátorságotok felelősen megélni a béke építésének küldetését szívetekben, kapcsolataitokban, családotokban, az iskolában és az egyetemen, városaitok, országaitok és egész Európa életében!
Ne engedjetek az erőszak és az elnyomás logikájának! Szeressétek az életet minden pillanatában, és ne féljetek a jövőtől!"

*

„Ne féljetek családot alapítani, gyermekeket vállalni, és védelmezni minden ember méltóságát az anyaméhben való élet első pillanatától egészen az utolsó lélegzetig! Ne féljetek fáradhatatlanul munkálkodni közösségeitek javáért, akár politikai szerepvállalással is! Legyetek közösségépítők!"

*

„Korunk hatalmas kihívásai tekintetében arra buzdítalak benneteket, kedves testvéreim, hogy bátorságról, merészségről és missziós kreativitásról tegyetek tanúságot. Ne engedjétek, hogy elbátortalanítsanak benneteket azok a hibák, következetlenségek, sőt bukások, amelyek nyomot hagytak ennek az úton járó népnek a történetén."

*

„A katolikus oktatás azonban semmiképpen sem mondhat le saját nevelési programjáról: ez egy Krisztus-központú program, mely az emberi személy teljes körű fejlődésére, minden – lelki, kulturális, értelmi, erkölcsi és társas – dimenziójának kibontakozására irányul. Ezért senki ne lepődjön meg azon, hogy minden katolikus intézményben lehetőséget kínálnak a Jézus Krisztussal való találkozásra és igéjének hallgatására. Még kevésbé szabad megtörténnie annak, hogy bármely tanulót saját osztályában kirekesztenek pusztán azért, mert hisz Jézusban."

*

„A családon belüli hitélet elmélyítése és meggyökereztetése kétségtelenül az egyik kulcsa annak, hogy megoldást találjunk számos olyan válságra, amelyen az Egyház és társadalmaink keresztülmennek. A családban tanuljuk meg ugyanis az együttélést, a másik ember tiszteletét, a különbözőség elfogadását, egymás támogatását, a nagylelkűséget, önmagunk önzetlen odaajándékozását és az áldozatkészséget."

*

„Nem véletlen, hogy a katonai kiadások növelésére irányuló ismételt felhívásokat és az ezekből fakadó döntéseket sok kormány a másik fél veszélyességével indokolja" (Üzenet a béke 59. világnapjára, 2026. január 1.). A béke előmozdítása tevékeny munkálkodást kíván. Ma fel kell tennünk magunknak a kérdést: valóban „kreatív erőfeszítéseket" teszünk-e a világbéke előmozdításáért, vagy csupán arra törekszünk, hogy „elállítsuk a háború vérzését", és jobban felkészüljünk azokra a háborúkra, amelyekről feltételezzük, hogy még előttünk állnak."

Schall Tamás
Életem tartozéka

Mint katona kezében a fegyver,
olyan enyémben a rózsafüzér,
mikor kezeim közt morzsolgatom,
a legnagyobb biztonsággal felér.

De már önmagában az a tudat,
hogy nálam van, zsebemben hordozom,
olyan nagy erővel tölt el engem,
emberi szóval ki sem mondhatom.

A titkok, melyeket imádkozom,
Megváltónk életének titkai,
ezeket szemlélve, kimondani,
hűséges követésére segít.

Mindebben Mesternőnk Szűz Mária,
Kinek életét e titkok szőtték,
Példaképünk Ő, hogyan kell hinnünk,
aki anyai oltalmával véd.

Ha a Szentolvasót imádkozzuk,
amit Szeplőtlen' Szíve tőlünk kér,
megvalósul földünkön a béke,
a bűn senki közelébe nem ér.

Életünk része lesz a szent öröm,
az Isten emberré lett érettünk,
Lélektől' fogant, Szűztől született,
hogy Szent Karácsonyt ünnepelhessünk.

Köztünk léte világosság nekünk,
szeretni és élni tanít minket,
kincset ad, mit el nem veszíthetünk,
táplálék, mindennapi kenyerünk.

De a fájdalom sem hiányozhat,
nem leszünk különbek, mint Mesterünk,
ha Ő értünk kínhalált szenvedett,
nekünk sem lehet más az életünk.

Szenvedés-, halál húsvétba hajlik,
Vele szenvedve-, halva, élhetünk,
a feltámadásunk dicsőséges,
mint a Szent Szűz, mennyekbe vétetünk.

Testvérem, Krisztus katonája vagy?
Legyen fegyvered a rózsafüzér!
Hatásos, mert ki ezt imádkozza,
az életében minden jót elér!

XIV. Leó pápa Magnifica humanitas kezdetű enciklikája
Az emberi személy védelméről a mesterséges intelligencia korában
részletek

92. Laudato Si' enciklikájában Ferenc pápa elítélte a technokrata paradigma növekvő dominanciáját a globalizált világban, vagyis azon tendencia ellen szólt, hogy a hatékonyság, az ellenőrzés és a profit logikájának engedjük át a személyes, társadalmi és gazdasági döntéseket. Ugyanis ekkor az történik, hogy a technológia nem marad egyszerűen eszköz, hanem mércévé válik, amely alapján mindent megítélnek, elkezdi diktálni, hogy mi számít és mit lehet kiselejtezni, és így a teremtést a kizsákmányolás tárgyává és az emberi lényeket puszta fogaskerekekké fokozza le a minél nagyobb teljesítmény elérésének érdekében.

93. Ez a paradigma az elmúlt években gyorsan elterjedt, részben a mesterséges intelligencia, a kognitív tudomány, a nanotechnológia, a robotika és a biotechnológia terjeszkedése által. Önmagukban ezek az innovációk nagyban szolgálhatják az emberi fejlődést és közös otthonunk gondozását, de éppen a hatalmuk miatt siettethetik a technokrata paradigma kiterjesztését, és ezért helyes alkalmazásukhoz új spirituális, etikai és politikai keretre van szükség. A nagyobb hatalom nem feltétlenül jelent valami jobbat. Ebben a tekintetben Romano Guardini szavai továbbra is relevánsak: „A kortárs embert nem képezték ki arra, hogy jól használja a hatalmat."

94. Az emberiség saját hatalma áldozatává válásának veszélyét már VI. Szent Pál is felismerte, aki arra figyelmeztetett, hogy „a legkülönlegesebb tudományos fejlődés, a legmegdöbbentőbb technikai bravúrok és a legcsodálatosabb gazdasági növekedés, hacsak nem kíséri hiteles erkölcsi és társadalmi fejlődés, hosszú távon az ember ellen fog fordulni".

Plébániánk hírei

Szentmisék

hétfő-kedd-szerda-csütörtök-péntek-szombat 17.00
vasárnap 10.00 és18.00 (angol nyelvű)

Folyamatos szentségimádást tartunk a templomban
9.00 és 22.00 óra között.

PLÉBÁNIÁNK RENDSZERES PROGRAMJAI
szeptembertől

Hétfő	18.00	Felnőtt katekézis
Kedd	17.00	Elváltak és Egyedül Maradtak szentmiséje (havonta első kedden) és találkozója a Szent Kinga teremben
Szerda	15.45	Karitász hittan (a konkrét dátumok szórólapokon)
Péntek	15.00	Engesztelő imaóra a hazáért
	16.00	Rózsafüzér
	16.30	Vesperás
	18.00	Szent József Férfikör (minden második héten)

Októberben hétköznapokon a szentmise előtt, 16.30-tól a rózsafüzért imádkozzuk.

Gyóntatás: vasárnap 9.00-9.50

Lelki tanácsadás egyeztetés szerint
bitter.belvarosiplebania@gmail.com
30 591 2601

PESTI FŐTEMPLOM

Spirituális közösségi lap

XIII. évf. 71. szám

A Belvárosi Nagyboldogasszony Főplébánia lapja

Kiadja:
a
Belvárosi Főplébánia

Felelős kiadó:
Dr. Osztie Zoltán

Szerkesztő:
Bitter Lajos

Munkatársak:

Csorba Gábor
Dr. Kerényi Lajos
Kiss Antal
Schall Tamás
Zöldyné Szita Erzsébet

Korrektúra:
Faga-Nagy Mária

Szerkesztőség:

Budapest 1056 Március 15. tér 2.
bitter.belvarosiplebania@gmail.com

Megjelenik:
12 oldalon

PESTI FŐTEMPLOM

SPIRITUÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

XIII. évfolyam 71. szám *2026. október*

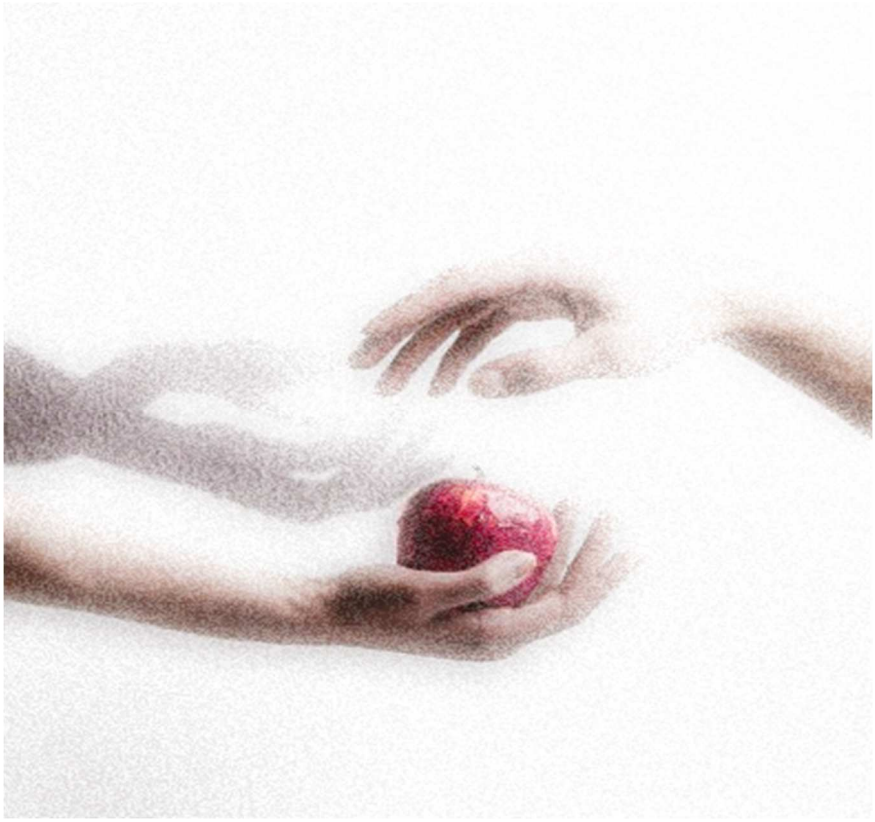

Tartalom

- Nagyszerű emberségünk
- Ki az ember?
- Októberi fénysugár
- A legnagyobb kincs
- Háromféle lelkület
- A régi mint új
- Kövek, fórumok, szamarak
- Leó pápa beszédei
- Életem tartozéka

BELVÁROSI NAGYBOLDOGASSZONY FŐPLÉBÁNIA

1056 Budapest, Március 15. tér 2. T: 318 3108 belvarosiplebania@gmail.com

Nagyszerű emberségünk

Örömünkre megjelent magyar fordításban is XIV. Leó pápánk új enciklikája, amely – beszédesen – a „Nagyszerű emberség” szavakkal kezdődik. Témája „az emberi személy védelme a mesterséges intelligencia korában”.

Már a cím is sokatmondó, melyben két állítás van. Egyrészt az emberi személy támadásoknak van kitéve, ezért védelemre szorul. Ezeknek tanúi és elszenvedő alanyai vagyunk. Fogantatásunk pillanatától az e világból való távozásunkig (halálunkig) folyamatos veszélyben élünk. Gondoljuk meg az állítás valóságát: napjainkra az ember számára legveszélyesebb hely az anyaméh. A világháborúk tömegmészárlásaihoz hasonló méretű gyilkolás folyik a magzatelhajtás révén. De nem kevésbé veszélyes és pusztító a gender ideológia és az LMBTQ program keresztülvitele például az oktatási intézményekben. Lássuk meg a gyerekek nemi identitásába történő bevezetésének problémáját. Ma többségében nem a szülők végzik el az ezzel kapcsolatos kötelességüket, hanem a kortárs csoportok, az internet irányítói, vagy éppenséggel magukra vannak hagyva a témában. Ismerjük a meddőség terjedését és az ezzel kapcsolatos megoldási kísérleteket, amelyek a legtöbb esetben emberellenesek. Tisztában vagyunk azzal, hogy az élet egyéb helyzeteiben sem kapja meg az ember a neki járó tiszteletet. Egyebek között szembe kell néznünk a háborúk közepette emberi méltóságukban megalázott, ellehetetlenült helyzetben élők sorsával (leginkább Kárpátalján). Végül tekintsük az öregkorban kiszolgáltatott helyzetben élőket. Sorolhatnánk tovább az élet válsághelyzeteiben élők segítségre szorultságát. Nem véletlenül hoztuk létre a „Jó, hogy vagy!” életvédők szövetségét, mely az emberi személy méltóságának képviseletét tűzte zászlajára, és egységbe vonja az ezen a területen dolgozó szervezeteket és személyeket. Kérem, nézzék meg a Szövetség internetes felületeit!

Az enciklika másik állítása szerint a mesterséges intelligencia kora itt van. Nem jövőbeli, hanem jelen valóság, az életünk mindennapjaiban meghatározó tényező. Használata nélkül – nem is lassan – mindennapjaink nehézzé válnak, segítségre szorulunk, majd lemaradunk. Lehetőséget kínál, ugyanakkor óriási veszélyeket rejt, egyelőre beláthatatlan következményekkel jár. Már az elnevezése is téves, hiszen a szóhasználatban „intelligens”, személyes tűnik. Nem az! A programozás szerint még érzelmeket is mutat, melyeket képes partnerként feltüntetni. Sok fiatal már ebben a kapcsolatban él. Nem személyes viszonyaiban, hanem a géppel kommunikál, következésképpen elszigetelődik, elmagányosodik. Fölvetődött már az is, hogy közreműködésével szentgyónást lehessen végezni. Abszurd ötlet, éppen a személyesség, így az emberi méltóság lábbal tiprása. Lelkiismeretvizsgálatot, bűnbánatot, megtérést, megújult Isten-kapcsolatot a gép nem tud végrehajtani, sem szolgálni. Iszonyúan megnöveli az életvitelünk már-már amúgy is elviselhetetlen tempóját. Ráadásul működtetése olyan energiaigényt támaszt, amit nem tudnak az egyes államok kielégíteni. Az Egyesült Királyság (Anglia) teljes, éves energiafogyasztására van szükség a fedezetéhez. Szempontként említik a szakértők, hogy a fejlesztés hihetetlen ütemben zajlik. Az egyes országok nem fognak leállni, vagy határt szabni, sem a kutatás, sem a fölhasználás terén, mert fölfogásuk szerint nem maradhatnak le a többi kutatásokban résztvevő országokkal szemben. Külön rendszere van Amerikának, Kínának, Európának…

Milyen világ alakul körülöttünk? Az Egyház küldetése, hogy védje, képviselje a személyességet, az emberi személy méltóságát, az imádságos Isten-kapcsolatot, az élet értelmének evidenciáját, a kutatás és eredményei fölhasználásának határait az ember javára, az elszemélytelenedés ellen küzdjön, a közösségeket építse és működtesse, a személyes jelenlét alkalmait teremtse meg és – amint a Szentatya részletesen kifejti – „a szeretet civilizációját építse”.

A Szentatya üzenetének leginkább reményt keltő üzenete, hogy a Teremtő Isten, mennyei Atyánk nagyszerű hivatásra hívta életbe az embert. Méltóságra emelte, amikor képére és hasonlatosságára alkotta meg. Ne adjuk föl az Isten alkotta rendet, ne tagadjuk meg küldetésünket, ne alázzuk meg önmagunkat, hanem – Jézus mintájára – hordozzuk és bontakoztassuk ki „nagyszerű emberségünket”!

Kérem, hogy olvassuk el az enciklikát, hogy tájékozottak legyünk korunk kihívásai terén és követni tudjuk azokat a folyamatokat, amelyek meghatározzák egyéni és közösségi életünket, valamint kijelölik küldetésünk területeit. A dokumentum megvásárolható a Szent István Társulat kiadásában.

Dr. Osztie Zoltán plébános

Az emberi létezés egyetlen dimenziójának abszolút szintre emelése veszélyes. Kaotikus állapotokat nem csak a hiány, a szűkösség okoz, de az ellenőrizetlen növekedés is az elszegényedés forrása lehet. Így az intelligencia (értelem), amikor abszolúttá válik, rátelepszik és elnyomja az élet más alapvető dimenzióit, például a szeretetet, az érzelmet, az akaratot, az elkötelezettséget az odaadást, vagyis az emberi kapcsolatokat. (Magnifica humanitas 113.)

Ki az ember?

Amikor az ember szembesül különböző testi, lelki panaszaival, aggodalmaival, bajaival, szorongásaival – és kinek az életében ne lennének ilyenek –, melyek „jól-létét” akadályozzák, természetesen szeretne megszabadulni ezektől, és orvoshoz, esetleg pszichológushoz fordul. A panaszok hátterében gyakran lelki folyamatok húzódnak meg, például aktuális élethelyzet, gyermekkori traumák, amelyek a tudat alatt működve fejtik ki hatásukat. Amennyiben ezek tudatossá válnak, akkor maga az a tény, hogy a probléma oka napvilágra kerül, adott esetben jelentheti annak orvoslását, de fordítottja is lehetséges, és valamilyen kövonalazatlan, homályos üresség, aggodalomérzés válik dominánssá. Ez azt jelentheti, hogy válaszadásra vagyunk hivatottak a kérdésben: mi az élet értelme? Ugyanis erre még nincs igazi válaszunk. Ebben az esetben nem a mi okból –, hanem a „mi célból aggódunk?” kérdést kell feltenni. Mi a fő célunk? Ezt a kérdést teszi fel az egyik pszichológiai módszer, amelyik ahhoz az adottságunkhoz próbál irányítani, amely minden emberben megvan, mindig ép, és arra szólít bennünket, hogy szabadon, a célt szem előtt tartva vegyünk részt saját életünkben, majd annak lassú és végső elmúlásában. Ennek a célnak a veszélybe kerülése okozhatja igazi aggodalmunkat.

Valójában életünk értelmességéről, méghozzá végső értelmességéről van szó. Az említett adottságot a pszichológia a mindig ép, transzmorbid személyiségmagnak nevezi, „amelyben” megjelenik a szabadság és az értelemfelismerés szempontja, ugyanakkor azonban a személyes tagadás és öngátlás lehetősége is. A transzmorbid, sérthetetlen szellemi fórum bizonyos kérdéseket és válaszokat képes „önmagukban is érvényesnek” elismerni, ezért az ember, mint személyiség – ha hagyja – megszólítható. Ez a pszichológiai módszer a logoterápia, amely az élet értelmességének kérdését veti fel, mint a terápia alapkérdését. Feltárhatja, hogy egy adott ember esetében a „jól-lét” hiányának oka az élet végső értelmességébe vetett bizalom hiánya. Ennél sokkal többet nem mondhat, mert a továbbiakban már egy másik tudomány, a teológia illetékes.

Felmerülhet a kérdés, hogy a „transzmorbid személyiségmag” fogalom összevethető-e a teológiai személyfogalommal? Nem, mert a pszichológiának nem dolga a teológiai szemlélet, de végül is kimondja: „a transzmorbid személyiségmag az ember sérthetetlen szellemi rétege, a megismételhetetlen, egyszeri személy hordozója”. Tehát nem maga a megismételhetetlen emberi személy, hanem annak „hordozója”.

Három olyan fogalmunk van, amelyeket tisztáznunk kell ahhoz, hogy tudjuk, mit jelölnek a pszichológiában, ill. a teológiában, és ezek hogyan viszonyulnak egymáshoz. Annál is inkább mivel ezek a fogalmak gyakran szinonimaként jelennek meg. Nem kevesebbről van szó, mint az emberről, Istenről, az ember immanens (világon belüli) és transzcendens (világon túlnyúló) végső céljáról, annak elfogadásáról vagy tagadásáról, a keresztény kinyilatkoztatás szívéről. Ezek: az „én”, a „személyiség” és a „személy”.

A pszichológia többféle énről beszél (ideális én, reális én, fantázia én, prezentált én, tükör én, hamis én), ugyanakkor elismeri a nyilvánvaló tényt, hogy az „én” egész életünk során változatlan, vagyis énünk magja egy velünk született entitás. Az „énnek” pedig pszichológiai és spirituális dimenziója van, melyek részben átfedik egymást, és ez a sajátossága a pszichofizikai és társadalmi meghatározottságok mellett – a transzcendensre irányuló nyitottsága miatt – döntésre ad lehetőséget.

A személyiség szó alatt a pszichológia pszichofizikai rendszerek szerveződését érti az egyénen belül, amelyek meghatározzák a gondolkodást és a viselkedést. A személy szónak nincs konkrét elkülönülő tartalma a pszichológiában, illetve – ahogy fentebb említettük – „rejtőzködően” jelenik meg: mint az ember sérthetetlen szellemi rétege, a transzmorbid személyiségmag által hordozott szellemi valóság. Hogy miféle valóságról lehet szó, arról a pszichológia – helyesen – nem nyilatkozik.

A teológia nyelvén világosan beszélhetünk. A kiindulópont egy igen egyszerű kérdés: mi következik az emberi mivoltra nézve abból, amit megtestesülésnek hívunk, vagyis abból, hogy Jézus Krisztus egyszerre valóságos Isten és valóságos ember, egy személyben? Az következik, hogy miután Jézus Krisztus valóságos Isten és valóságos ember egy személyben, az emberről, mint megismételhetetlen egyszeri személyről csak Istenre vonatkoztatottságában beszélhetünk. Tehát az ember egyszeriségének legbelsőbb lényege, a személye – képben kifejezve – „üres” lenne Isten nélkül, vagyis nem is lenne ember, esetleg nagyon értelmes állat vagy gép, olyan, mint a mesterséges intelligencia, aminek elszabadulása a poszthumanizmus és a transzhumanizmus luciferi perspektívájában éppen a személyt, és így az ember igazi emberségének alapvető dimenzióit, a szeretetet, az érzelmet, az akaratot, az elkötelezettséget és az odaadást, vagyis az emberi kapcsolatokat szegényíti el. (Vö. XIV. Leó pápa Magnifica humanitas enciklika).

A „személy” kizárólagosan keresztény teológiai fogalom, ugyanakkor minden ember személy. Az ismeret forrása a kinyilatkoztatás és a hit, a hitben viszont kézzelfogható bizonyíték van: maga az ember. Bármilyen tudomány jelölhet ezzel a szóval valamilyen emberi jelenséget, de az nem az a személy, akiről a teológia beszél, akik mi emberek vagyunk.

A lelki szenvedésnek valódi oka lehet a cél hiánya. S ha van végső cél, akkor már nem is valami más közvetlen ok megszüntetése – amely, ha lehetséges, akkor szükséges is – vezet eredményre, nem is a feldolgozás, hanem a túllépés. Nem a pszichológia egyébként legális és szükséges céljai, nemcsak az egyén jól-léte, „önmegvalósítása”, hanem az ember túllépése önmagán, ami az életben lehetséges, de alapvetően befejezhetetlen folyamat. A befejezettség teológiai neve: üdvösség.

Tehát és végül, ha a kereszténység életalakító szerepét, az élethez és halálhoz való viszonyát pszichológiai nyelven fejezzük ki, akkor tudomásul vehetjük, hogy a testi (biológiai), lelki (pszichológiai) és a környezeti, társadalmi (szociológiai) hatások együttesen meghatározzák az ember természetes helyzetét, amivel kapcsolatban – helyesen – a személyiség szót használjuk. A szellemi személyünk, aki (és nem: ami) testünktől – személyiségünktől – elválaszthatatlan halálunkig, a mindezekhez való viszonyulásunk, a transzmorbid személyiségmag mögött van (azt is mondhatnánk: „ott sóhajtozik ki nem mondható szavakkal a lélek”), és ha hagyjuk és akarjuk, átalakítja viszonyulásunkat életünkhöz és halálunkhoz. A problémával, bajjal, betegséggel, szenvedéssel és persze végül a halállal, vagyis a belső és külső körülményekkel kapcsolatos álláspontunk kialakításában a személyiségünknek főszerepe van, de mögötte rejlik az igazi legvégső fórum, aki akár közvetetten, akár közvetlenül felteszi az utolsó kérdést. Ez azt jelenti, hogy hitben hozzuk meg a végső választ, ami minél előbb és mindenekelőtt a cél. De azért az az ismeret, hogy az emberi személy értelmezése kizárólag teológiai nézőpontból lehetséges, a bizonytalanok, a kulturkeresztények, az „éjfélimisés” keresztények, a nem hívők, a kételkedők, a tagadók, az aggódók számára felhívást jelenthet, mert agnosztikus „tartózkodás”, kitalált isten nincs. Kegyelem van és feltámadás.

BL

Októberi fénysugár

Októbernek szépsége van: a gyengülő nap minden sugarát kihasználja, hogy tovább szépítse az ősz egyébként is nagyszerű színpompáját: azt a tarka ruhát, amit a természet magára ölt. Ebben az őszi napsugárban Máriára gondolunk mint a Rózsafüzér Királynőjére és a Magyarok Nagyasszonyára. Égi Édesanyánk minden nap kéri a rózsafüzér imádságot, ezt a hónapot pedig különösen is a rózsafüzérnek szenteljük.

A rózsafüzér imádság mindnyájunkat Krisztus titkainak átelmélkedésére késztet a Boldogságos Szűz Mária vezetésével, aki egyedülálló módon részese volt Isten Fia születésének, működésének, szenvedésének és dicsőséges feltámadásának.

Szűz Mária rózsafüzére olyan imádság, amely részeinek egyszerűségében az egész evangéliumi üzenet mélysége nyilvánul meg. Maga a Szent Szűz bátorított bennünket jelenései alkalmával, hogy imádkozzuk ezt az imádságot. „Mondjátok el a rózsafüzért minden nap, hogy elnyerjétek a világ békéjét és a háború végét”. 1917 május 13-án, első jelenése alkalmával kérte ezt Fatimában, ahol „a Rózsafüzér Királynőjeként” jelent meg.

A rózsafüzér hatékony fegyver. Használjuk bizalommal, és elcsodálkozunk az eredményeitől! Mindent ki lehet imádkozni, és mindenkit be lehet imádkozni. A rózsafüzér imádság útján Krisztus egész szeretetét megtaláljuk. Erőt kapunk, hogy Isten akaratát tökéletesen teljesíteni tudjuk; hogy embertársaink szolgálatára legyünk.

Október lenyűgözően szép, mert nap mint nap milliók szívéből, az ajkakon át száll a köszöntés Máriához: Üdvözlégy… és száll a kérés: Asszonyunk Szűz Mária… Senki a világon nem tudja úgy köszönteni és kérni Máriát, mint mi, magyarok. Sajátos jogon, sajátos történelmi háttérrel-tapasztalattal, sajátos lelkülettel.

És mindig van annyi imádkozó magyar: „üdvözlégymáriás”-, „asszonyunkszűzmáriás” magyar, amennyi elégségesnek tűnik annak biztosítására, hogy a nemzetnek-, a hazának jövője legyen a Szent Korona jogarának kiterjedésében.

Asszonyunk, Szűz Mária! Sajátos jogon, sajátos történelmi háttérrel-tapasztalattal, sajátos lelkülettel. S ebben a „sajátos”- ban benne van Szent István királyunk többször megismételt önfelajánlása, végül a Szent Korona és ezzel az ország Szűz Mária tulajdonába való átadása. Nemcsak az ország, hanem az ország népe is! Magyar vagyok, Mária tulajdona vagyok, hazám Mária országa. Mindszenty bíboros úr hívta fel a figyelmet: „Csodálatos fonala a magyar történelemnek a Mária-tisztelet.

Ahogy a Duna kiemelkedik vízhálózatunkból, úgy emelkedik ki szélességével a Mária-tisztelet a történelmünket átjáró sok egyéb szellemi, lelki folyamból."

A jelenre pedig: „Most kell nekünk módot adnunk a Nagyasszonynak hívő magatartásunkkal, kitartó és egyetemes esengésünkkel arra, hogy megmutathassa: pártfogása segíthet, és édesanyánk ma is." Hívő magatartásunkkal: Krisztust megvallva és hirdetve az élet minden területén! A hazafiasság igazi talaja csakis a komolyan megélt keresztény hit lehet.

Szent István, első királyunk rendelésének kikristályosodása, hogy Szűzanyánkat Nagyasszonyunknak és Patrónánknak tudjuk. Élete művének betetőzéseként a Nagyasszonynak ajánlja föl fiatal, még csak alig alakuló keresztény országát.

A mai magyar embernek, ez az esemény már szinte semmit nem mond. A valamikori fiatal katolikusoknak mint kedves nemzeti emlék, mint jámbor legenda ott él ugyan még valahol a lelke mélyén, de a szentistváni tett jelképi tartalma és eszmei jelentősége kiveszett legtöbbnek szívéből. Az iskolák semlegessége nem csak az élő hitet és erkölcsöt, hanem a nemzeti érzést is legfőbb ellenségének tekinti.

Szent Ágoston mondta egy alkalommal: magasabb eszmei célok nélkül az államok nem egyebek rablóbandáknál. Az ilyen államokban nem a pénz hiányzik, nem is az eszközök, vagy éppen az élelmiszer, sokkal inkább az emberiesség, a becsület, a tisztakezűség, az önzetlenség. Nem beszélve az őszinteségről és igazságérzetről. A családi élet is üzletté és számítássá válik, az önzés és kiélés helyévé. S mihelyt az önzés úgy kívánja, aggálytalanul szét lehet dönteni, még ha belepusztul is a gyermek, a másik fél, s a nemzet maga.

Ha ma körülnézünk szép hazánkban, van-e torkot fojtogatóbb és szívet szorongatóbb jelenség, mint a testi-lelki, anyagi és szellemi környezetszennyezés? A gyűlölködés, megosztottság, szeretetlenség!

Vajon meg tudunk-e állni ezen a sátáni csúszdán, amelyen Mécs László szavai szerint „az Ember: sárkánymagból sarjadt fattya véres rögnek elfeledte, hogy az arca régen Krisztus arca volt." És ki hallja meg ma a számonkérő lelkiismeret szavát Sík Sándor szavaival: „Embernyi ember vagytok-e? Embernyomokat hagytok-e?" Olyan vészes eltájolódásban élünk már, hogy ma félelmetesebben dörömböl a még érző szív ajtaján ugyancsak Mécs László szava: „Ha a mérték tönkrement, senki-semmi meg nem ment"!

A mérték: Jézus Krisztus, aki „fogantatott Szentlélektől, született Szűz Máriától". És a gyilkos testi-lelki szennyeződés nem szüntethető meg más eszközökkel, csak, amit az imádkozó magyarok tesznek, új életet és új lelket, tiszta vizet és tiszta levegőt árasztó erkölcsi vállalásaikban.

Napjainkban fénylő jelként ragyog Magyarok Nagyasszonyának alakja. Az a tény, hogy vagyunk egypáran, akik hiszünk abban, amit első királyunk ránk hagyományozott: hogy az Istenember édesanyjának keze állandóan rajtunk pihen; és nekünk többre kell törekednünk, mint a megélhetés bármi úton való biztosítása, az érdekek és ösztönök és hangulatok által való ide-oda hányattatására, a nemzet konzumidiótává süllyesztésére.

Mindszenty bíboros úrral együtt valljuk: „A mi eszményünk egy olyan Magyarország megteremtése, amelynek alapja a valláserkölcs, támasza a nemzeti érzés, ifjai és leányai pedig hívők és magyarok." Ezért ma Magyarországon gyakorló katolikusnak lenni a legnagyobb hazafias, nemzetmentő tett.

A Magyarok Nagyasszonya útitársunk életünk ösvényein. Kérjük, vezessen minket, nehogy az elképedő siránkozás túláradjon ajkunkon, nehogy a csüggedés legyőzze a cselekvést, befagyassza a lelkesedést, a múlt súlya megakadályozza, hogy hitelt adjunk a jövőnek! De bátrak legyünk hinni, és megvallani hitünket; cselekedni a hit erejében, élve a szeretet életét, mely Isten országát bontja ki közöttünk!

A Boldogságos Szűz Mária, Nagyasszonyunk és Patrónánk oltalma alatt áldott legyen Magyarország, békében, örömben és jólétben; mi pedig élő hittel hűségesen, elköteleződve, áldva magasztaljuk az élő Istent, köszönetet mondva Égi Édesanyánknak!

Schall Tamás atya

A Szent Kinga Körben is a legnagyobb kincs az Istenre fókuszáló, közösséget megélő ember

„Férje halála után Szent Kinga az ószandeci kolostor apátnője lett. A kolostort a tatárok földúlták, és Kingának 63 évesen az újjáépítés munkáját kellett irányítania" – olvashatjuk életrajzában.

A Szent Kinga Kör tagjaiként, névadónkhoz híven, a szenior korba lépve is, egyházi közösségünkkel, közösségünkért aktívan együttműködve találkozunk kéthetente.

A Kör életébe, lelkiségébe és terveibe jelentős változást hozott az a szándék, hogy a jelenkori kultúra, társadalom, személyes kapcsolatok állandó kritikája és személyes frusztráció helyett továbblépjünk egy cselekvő életmód irányába.

Néhány éve Rod Dreher „Szent Benedek válaszútján” c. műve mentén feltártuk, hogy mi az, ami minket leginkább elkeserít, félelemmel tölt el. Az ijesztő tendenciák azóta csak erősödtek. Korának fenyegető káoszára jó példaként állt előttünk Szent Benedek válasza.

Négy témában mi is elhatározást tettünk, és ezekre rendszeresen visszatértünk:
ima: engedjük be Istent az életünkbe,
munka: Istennek szentelve végezzük,
közösség: odaadóan, ne program fogyasztói lelkületel kapcsolódjunk egymáshoz,
olvasás: elmélyülten, igényes szövegeket vegyünk kézbe.

Azt is megnéztük, mit tettek eleink ezeken a területeken, milyen tapasztalatunk van, amit megélni és továbbadni érdemes. Ezekre fókuszálva tudott csoportunkból egyre inkább közösség alakulni. Az ima szerves része összejöveteleinknek, még nyilvános helyen is. Az evangéliummal való imát különösen is gyakoroljuk, ez segít egymás hitének erősítésében is.

Őseink hozzáállása a munkához, annak méltósága segít ellenáramban maradni a fogyasztói társadalomban.

Olvasásélményeinket megosztjuk, buzdítjuk egymást arra, hogy ne engedjünk a digitális huzalozás csábításának. Egyéb kulturális programjaink kiválasztásában is ezeket a szempontokat tartjuk fontosnak. Legutóbb Molnár C. Pálnak, templomunk oltárképe alkotójának Assisi Szent Ferenc témájú műveiről hallottunk-láttunk tárlatvezetést a Ráth Lépcső Galériában.

A közösséghez való tartozás elementáris igénye tagjainknak. Ennek építését szolgálja, hogy együtt tervezzük meg féléves menetrendünket. Ki-ki hozzáadja érdeklődését, tapasztalatát, talentumát, aktivitását. Önállóság és összetartozás segíti, hogy empátiával tudjunk egymás felé fordulni, egymást testben és lélekben erősíteni.

A közösség építésében az egymásra figyelést, párbeszédet szeretnénk gyakorolni az összejövetelek közötti időben is, találkozásokkal, élőben vagy akár telefonon. Ehhez a Szt. Kinga kör alkalmán a szeptemberi indulás óta minden alkalommal kihúzzuk valakinek a nevét és a következő találkozásig személyes kapcsolatba lépünk vele.

Bár vannak határaink, zárt összejöveteleink, de tartunk az egész egyházközségnek is nyílt alkalmakat. A közös keresztútjárás a templomban és az Öröm útja-járás a rózsakertben ebben az évben a nagyobb közösség felé nyitást mutatták már, nagy örömünkre.

Az egyházközségen belül az adventi időben a közösségek közötti találkozásra azt tervezzük, hogy feleleventjük és megéljük együtt a „Szállást keres a Szentcsalád” rítusát.

Zöldyné Szita Erzsébet

A háromféle lelkületű szolgálat

Karitász küldetésünk az emberek üdvösségének szolgálatára irányul, elsősorban tehát lelki javakat szeretnénk közvetíteni, átadni. Örök kincsek ezek, melyeket *„a moly nem rágja meg, a rozsda nem marja”* (vö. Mt 6,20). Ehhez a természetfeletti küldetéshez természetes eszközöket is latba vetünk, úgy mint pl. a tárgyi adományok, vagy a találékony segítő tevékenység.

Bizonyára sokan tapasztaltuk azt is, hogy szegényeink, gondozottjaink, akik nem tartoznak szorosan az egyházhoz, nem vallásosak, de a hozzánk való kötődéssel mégiscsak kapcsolatba kerülnek Krisztussal, éppen rajtunk keresztül. Úgy gondolják, hogyha minket ismernek, ha velünk jóban vannak, akkor ezzel biztosítják Istennel való jó kapcsolatukat is, vagy legalábbis közelebb kerülnek Hozzá. Ez igen nagy felelősség számunkra, ezért fontos kiemelni, hogy nem az a lényeg, hogy minket ismerjenek, hanem az, hogy az Urat, a Világmindenség Királyát ismerjék meg, szeressék meg Őt, hogy azután Ő is megismerje őket az utolsó órában. Alázattal végezzük tehát munkánkat és bízzunk abban, hogy Istennek minden lehetséges, Ő a szívek vizsgálója, Ő tudja, hogy kiben mi lakozik, Szentlelke pedig a szívek vezére.

Éppen ezért ne is ítélkezzünk, hanem csak bízzunk és szeressünk! *„Mert sokan lesznek az elsőkből utolsók és az utolsókból elsők.”(Lk 13,29).*

Minket, karitászosokat is érnek bőven kísértések munkánk, életünk során, akik Krisztus Királynak szolgálunk. Szent Brigitta, Európa társvédőszentjének (XIV. sz.) magánkinyilatkoztatásban az Úr háromféle lelkületű szolgálótípust mutatott be.

Mindegyik hiszi, hogy Krisztus az Isten, a mindenható, de az egyik szándéka, hogy a szolgálattal földi dolgokat, kincseket nyerjen: gazdagságot, hatalmat, hírnevet. Az Úr, a kívánságuknak megfelelően részesíti is őket ebben, de a mennyei dicsőség rovására, mert az ilyen ember el is veszíti az égi jutalmat.

A másik szolgálótípus azt gondolja, hogy Krisztus Király a szigorú bíró. Az ilyen emberek a büntetéstől való félelemmel szolgálnak, nem a mennyei dicsőség és nem az Úr iránti szeretet hajtja őket. Őket a helytelen Úrfélelem motiválja és nem az önzetlen, bizalommal teli szeretet, ők azok, akiknek a bűnbánatuk nem tud tökéletes lenni, mert nem szabadok, a büntetéstől félnek, ezért csak félszívvel szolgálnak.

A harmadik típusú szolgáló tudja, hogy az Úr Igaz Isten, igazságos és irgalmas. Nem a büntetés elkerülése végett, hanem az Isten iránti önzetlen szeretetből fakadóan szolgálnak, ez motiválja őket. Ők azok, akiknek akarata megegyezik az Úr akaratával, ezért meghallgatásra találnak.

Tegyük fel az egyházi év végén, Krisztus Király főünnepének közeledtével a kérdést magunknak: melyik szolgálók vagyunk mi? Melyikhez hasonlítunk

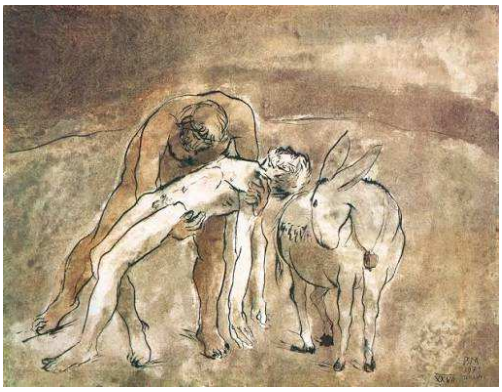

leginkább? Melyik típusból mennyi van bennünk? Félünk-e vagy bátrak, szabadok vagyunk legbelül?

Az Úr irgalmas szeretettel és igazsággal fordul felénk, mert Ő maga az Igazság és az Irgalom. Akik nem szeretik Őt, azokkal igazságos, akik szeretik Őt, azokkal irgalmas. Ezért a legnagyobb tulajdonsága Istennek az Ő irgalmassága, ahogy Szent Fausztina nővér tanította.

Szeressük tehát tiszta szívvel az Urat, a Világmindenség királyát, bátran haladjunk előre Vele! Így vágjunk bele a közelgő ádventi, karácsonyi karitászmunkánkba otthon, a családunkban, az egyházközségünkben, a szegényeink, rászorulóink körében! Önzetlen és szabad lelkülettel, alázatosan, szelíden, de bátran és határozattan végezve a munkánkat, tanúságtevői leszünk az Igaz Szeretetnek, Aki legyőzte a világot és üdvözíti a benne bízókat. *„Krisztus Király, üdvözíts minket!*
”

Csorba Gábor
állandó diakónus

A régi, mint új

XIV. Leó pápa semmi újat nem mondott Franciaországban, mert pontosan tudta, hogy ez ma a forradalmian új: a kétezer éves katolikus egyház nagy, terebélyes fájának értékei, mély gyökerei és az ágvégeken éledő megannyi fiatal hajtással. Nem szétszórt, mindig protestáló magoncok, új és új ideológiák növekedési kísérleteire való reakciókkal fárasztotta hallgatóit. Jó ütemérzékkel érkezett Franciaországba.

Arra senki sem számított, hogy az Igazság – az Evangélium – bátor kimondása maga alá temeti a hamis szabadság hazug világát. egyetlen pillanat alatt. Ugyanis kinyílt a repülőgép ajtaja, és XIV. Leó már öltözetével üzent. Főpapként, nem fehér ruhás civilként érkezett. A liturgián is használt karingben, felette a vértanúság színét, a bíbort hordozó mocétummal, és mellén Krisztus keresztjével vonult a díszsorfal előtt. Megjelenésével nem egy miniállam vezetője, hanem egy két lábbal a földön járó egyházfő, Szent Péter utódja tette tiszteletét az európai kereszténység egyik bölcsőjében.

Mik lehetnek a magyar közélet számára is fontos üzenetei? „A franciaországi katolikus egyház nagyon bölcsen kezd átalakulni egy »ellentársadalommá«, narratívájában visszautasítja a feminista- és lmbtq lobbi által előírt dogmát...” – olvashatjuk Eric Zemmour, „A misét még nem mondták el” című, nemrég magyarul is megjelent esszéjében. A katolikus filozófus, író, mintha előtanulmányt írt volna a látogatáshoz: „A kereszténységért vívott csata Európában nem lehet csak a hit csatája. Meg kell védeni a kereszténység hagyatékát Európában, ezeket az építészeti, művészeti, kulturális, jogi, politikai formákat, amelyeket meg kell őriznünk vagy helyre kell állítanunk.” Nos, XIV. Leó pápa látogatása erről (is) szólt. A Notre Dame Bazilikában ismét finom tanújelét adta a hagyományaiban gyökerező és élő egyháza melletti kiállásának. Nem valamiféle divatos imamódokkal, modern zenei betétekkel zajlott az esemény.

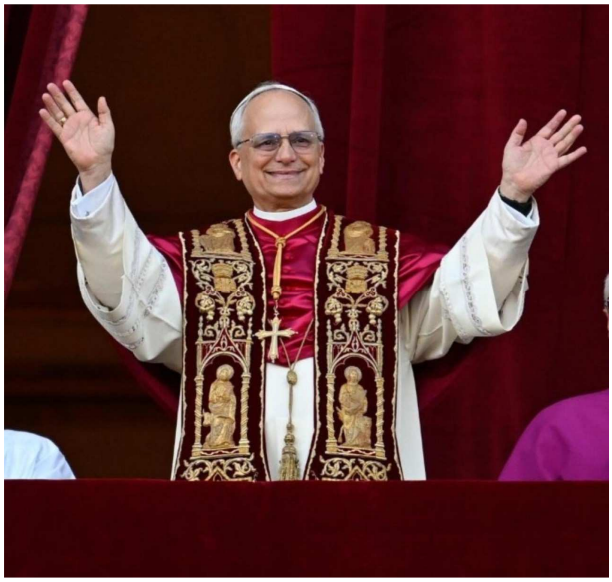

Miután néhány percre az Eucharisztia előtt adorált, vecsernyepalástban, főpapi jelvényekkel vezette az egyház hivatalos imádságát, a zsolozsmát. Az esti imaóra keretében tartotta meg tanítását. Többek közt ezt mondta, utalva a francia egyház újjászületésére is: „Ez a székesegyház azért született újjá, hogy vele együtt ti is újjászülessetek, új lendülettel törekedve az életszentségre és végezve a mindennapi küldetést. Legyetek népetek körében az egyház isteni anyaságának világos jelei: az egyház Isten szeretetéről tanúságot téve újra egységbe gyűjti és gyógyítja az emberi családot."

Két évvel ezelőtt a párizsi olimpiai megnyitó ünnepség sokakat mélységesen felháborító, olykor blaszfémikus performansza után Franciaország a Stade de France-ban egy teljesen más arcát mutatta. Nyolcvanezer, tekintetét égre emelő fiatal átlényegülten, nagy hittel volt együtt egy megrendült ágostonos szerzetessel, aki nem szégyellte könnyeit. Elérzékenyülten állt egy gyönyörű, francia szenteket bemutató, mély tanúságtételekkel lezajlott este végén az ősi ének, a Salve Regina éneklése alatt. A himnusz választása ismét üzenet volt úgy a szupermodernisták, mint a hagyományt túlhajtók felé. Van egység. A fiatalok zengték ezt, a még egyházszakadás előtt keletkezett éneket, ahogy zengik a X. Piusz közösség épp renitens konzervatívjai is templomaikban. A pápa minden liturgikus cselekményében megmutatta, nem csupán a tridenti latin misét lehet kellő mélységgel, odaadással és méltósággal ünnepelni: „Ma különösen is szembesülünk azzal, hogy korunkból mintha hiányozna a teljesség, a mélység és hiányoznának az ígéretek. Az ének, a szó és a liturgikus mozdulat nemes egyszerűsége sokak számára rést nyithat a világosságra, a béke oázisát kínálhatja egy állandó kapcsolódásban élő és zajos társadalomban." – üzente minden, a katolikus egyház liturgiáját a modernség és a kor kihívásainak való beteges megfelelési kényszerrel tevékenykedőknek. Vissza a forráshoz!

A pápa látogatásának több beszédében utalt a katolikusok közéleti kiállásának fontosságára. Nem fogadta el a Becsületrendet, nem kívánt nobilitásokkal díszvacsorázni, a lehető legtöbb időt szerette volna híveinek szánni. „A helyes laicitás tehát nem abban áll, hogy a vallást kizárjuk a közélet vagy az oktatás területéről, hanem abban, hogy azon munkálkodunk, hogy az állam és a vallási intézmények párbeszédet folytassanak egymással, és egyesítsék erőiket a közjó szolgálatában, hogy a világnak élete legyen." – tanította. Párizsi miséje előtt a Chapms-Elysées-n – mintegy szimbólikusan a fogyasztói társadalom lerolózott boltjai előtt – hívők ezrei gyóntak, papok százai álltak szó szerint helyt. Eric Zemmour pedig készítheti új esszéjét, ugyanis „A misét elmondták!" az a'la carte keresztények legnagyobb bánatára. Közel nyolcszázezren voltak rajta.

Franciaország él. A francia katolikusok élnek. Európa él és élni akar. Laus et grtaia, köszönet és hála egy oroszlánnak. Habemus papam: Leo XIV.

Kiss Antal diakónus
Katolikus Tábori Lelkészség

Kövek, fórumok, szamarak

Gyerekkoromban szinte az első istenbizonyíték volt számomra a Szentírásban szereplő érdekes epizód Jézus jeruzsálemi bevonulása előtt: „Elküldött két tanítványt a szemközti faluba, mondván: „találtok ott egy megkötött szamarat. Oldjátok el, és hozzátok ide." (Lk 19, 29-30.) A tanítványok megtalálták a szamarat. Ki tud ilyen apró dolgot egy nappal előre pontosan megmondani? – kérdeztem magamtól. Az a Jézus tehát biztosan Isten – vontam le gyerekfejjel a következtetést. Azóta már sok-sok tényező igazolja számomra Jézus isteni mivoltát. (Legtöbbet jelentenek azok a prófétai jövendölések, amelyek a gyermek Jézuson, majd a szenvedő Názáretin beteljesedtek.)

Érdekes kérdés lehet az is, miért szamárcsikót választott Jézus, hogy az vigye őt be a városba. Már sejtem a választ: mert üdvözítő tervében ott rejtőzködik szinte érthetetlen szándéka: *viteti magát. (*Mindig – kivéve a három évet, amikor Ő maga ment el igen sok helyre.) Csecsemő, majd kisgyermek korában vitték a szülei. Amikor meghalt, emberek vitték be a sírba. Ránk bízza magát az oltáriszentségben. Nekünk kell Őt vinnünk, odaadnunk…

Nagyon nagy felelősség ez. Ha mi nem visszük Őt, nem beszélünk róla, nem jelenítjük meg a szentmisében, nem adjuk oda Szent Testét – más nem teszi ezt meg. Újabb kérdés: miért vonult be Jeruzsálembe hatalmas örömrivalgás közepett? *Mert nagyon szereti az embert:* a gyenge, kísértéseket szenvedő embert, aki szeretetre, igazságra, szabad így mondani: „az Istenre született".

Jézus „fórumokat" teremt arra, hogy ezt nyilvánvalóvá tegye. Nem igaz, hogy az ember teljesen romlott! Minden időben vannak, akik azon fáradoznak, hogy manipulálják az embert, hogy elvegyék személyiségét, géppé, eszközzé, rabszolgává alacsonyítsák. Jézus ünnepet rendez, ahol önmaga valójában mosolyogva megjelenik. Ott az ember újra ember lesz. Nem kell félnie, hogy becsapják.

Jézus nem kérdezte az aggódó kafarnaumi századostól szemrehányóan: „Miért nem vigyáztál rá?" Azt mondta: *„Megyek és meggyógyítom"*. Ezt a szerető szívű Jézust kell elvinnünk, megjelenítenünk sok-sok fórumon: a családban, munkahelyünkön, templomban, hittanórákon, és a médiumokban. Fel kell szabadítanunk az ember lelkében a beléoltott, ősi, isteni szépet. Hadd merjen örülni, merjen remélni, merjen önmaga lenni, merjen hinni, Istent imádni és dicsérni!

Egyre nagyobb lett a tömeg ott, a jeruzsálemi utcán. Lelkesedésük azt mutatta, hogy a világnak Krisztus kell. Azonban ott, és akkor is, mint azóta is, annyi nemes törekvést, gorombán kudarcra akarnak ítélni. Az történt, hogy az egyik útkereszteződésnél néhány ember előlépett, megállították a szamarat, majd ezt ordították Jézus felé: „Hallgattasd el őket! – Olyanok lehettek ezek a hőbörgők, mint a „feszítsd meg!"-et kiáltók, a hittan- és erkölcstanoktatást teljesen megszűntetni akarók, a krisztusi eszméket a társadalom életéből és Európa emlékezetéből kitörölni szándékozók.

Jézus nyugodtan válaszolt nekik: Ha ők nem szólhatnak, akkor a kövek fognak kiabálni Istenről, igazságról, az örök életről, a szeretet végső győzelméről. Micsoda prófécia volt ez! Megéltük a szervezett istentelenséget. A leggorombább eszközökkel vélték elhallgattatni Jézust!

Tizennyolc éves koromban, érettségi előtt a frontra kerültem, majd a Dnyeperen túlra vittek az oroszok egy szénbányába. Mi, lelkes fiúk Jézus fórumait, a „köveket" úgy teremtettük meg, hogy a bányában, a felszíni munkán kis feszületet hordtunk cérnaszálon a nyakunkban. Kisgyerekek szaladtak oda, a nagy és istentelen Szovjetunió közepén, és csókolgatták keresztjeinket, könnyezve mondogatván: „Krisztosz, Krisztosz!..." Orosz katonák tettek hitvallást. Úgy, csendesen.

Bizony, nagyon kellenek a „megszólaló kövek", a Jézust bátran megjelenítő fórumok, emberek, papok! És kellenek a „szamarak", akik alázatos egyszerűséggel elviszik Őt. Kellenek lelkes tömegek, kellenek gyerekek, akik tiszta szívükkel lelkesen közvetítik e számító, hazug, bűnös világban azt, ami tiszta, ártatlan és szent. És Őt, aki nagyon szereti az embereket.

Lajos atya

Idézetek XIV. Leó pápa franciaországi beszédeiből

„Ne veszítsük el emberségünket a mindennapi életünket elárasztó és befolyásoló „gépek paradicsomának" közepette. Sürgető feladat elménk nevelése az etikai megkülönböztetésre, amely képes felismerni azt, ami erkölcsileg jó. Ezzel kapcsolatban szeretném felidézni, hogy „egy valóban szabad társadalom nem kényszeríti ki az uniformizálást, hanem védi a lelkiismeretek sokféleségét, megakadályozza az autoriter tendenciákat és előmozdítja az etikai párbeszédet, amely gazdagítja a társadalmi szövetet."

*

„Ma különösen is szembesülünk azzal, hogy korunkból mintha hiányozna a teljesség, a mélység és hiányoznának az ígéretek. Az ének, a szó és a liturgikus mozdulat nemes egyszerűsége sokak számára rést nyithat a világosságra, a béke oázisát kínálhatja egy állandó kapcsolódásban élő és zajos társadalomban. Titeket, akik naponta ünneplitek az eucharisztiát, arra kérlek, gondoskodjatok arról, hogy a liturgikus szertartásokat mindig méltó és illő módon ünnepeljétek, ott is, ahol kisebb közösségek gyűlnek össze."

*

„Ahh□z, h□gy jól válasszat□k, tartsát□k szem előtt ezt a szemp□nt□t: a jó életet ad, s□sem veszi el az életet; a jó gondoskodik, nem magának szerez. A jó nem valamiféle szép eszme, hanem a szeretet ragyogó arca: maga Isten!

Ezért mindnyájatokat – püspököket, papokat, diakónusokat és megszentelt személyeket – arra buzdítalak, hogy ápoljátok magatokban a liturgia iránti őszinte szeretetet."

„A bábeli torony az uralom révén kikényszerített egységet jeleníti meg (vö. Ter 11,4). Ez az építmény ugyanakkor azt is feltárja, hogy minél inkább elnyom a hatalom, annál inkább meggyengül, és megmutatja embertelen arcát. (...) Bábel tornya összeomlik, kettős negatív következménnyel. Ahogyan az általa kikényszerített egység erőltetett volt, úgy az összeomlását követő sokféleség is konfliktusokkal terhes. Ma Bábel kísértése újra megjelenik a testvériség nélkül megvalósítani kívánt globalizációban, a mohó pénzügyi gyarmatosításban, az ideológiák másokra erőltetésében, mindazokban a „kapcsolatok nélküli érintkezésekben, amelyek az emberi életet kereskedelemmé fokozzák le."

*

„Ahhoz tehát, hogy megízleljük Isten közelségét és az emberi testvériséget, el kell utasítanunk azt a mohóságot, amely felemészti kapcsolatainkat anélkül, hogy adna, és dolgokkal halmoz el bennünket anélkül, hogy táplálna. Ezek a rossz erők nemcsak erőszakos formában jelentkeznek, hanem olykor megtévesztő külsőt is öltenek, mert éppen azt ígérik, amit elvesznek tőlünk: a boldogságot."

*

„Szent Bakhita arra kötelez bennünket, hogy vegyük észre azokat, akiket nem vesznek észre, szabadítsuk fel azokat, akiket ma a gazdaság és a kultúra rabszolgaságba taszít, és tartsuk tiszteletben minden testvérünk végtelen méltóságát, akikben maga Jézus kopogtat ajtónkon. Kedves barátaim, „a valóság az, hogy a keresztények számára a szegények nem szociológiai kategóriát jelentenek, hanem magát Krisztus testét."

*

„A fiataloknak azt mondom: legyen bátorságotok felelősen megélni a béke építésének küldetését szívetekben, kapcsolataitokban, családotokban, az iskolában és az egyetemen, városaitok, országaitok és egész Európa életében!
Ne engedjetek az erőszak és az elnyomás logikájának! Szeressétek az életet minden pillanatában, és ne féljetek a jövőtől!"

*

„Ne féljetek családot alapítani, gyermekeket vállalni, és védelmezni minden ember méltóságát az anyaméhben való élet első pillanatától egészen az utolsó lélegzetig! Ne féljetek fáradhatatlanul munkálkodni közösségeitek javáért, akár politikai szerepvállalással is! Legyetek közösségépítők!"

*

„Korunk hatalmas kihívásai tekintetében arra buzdítalak benneteket, kedves testvéreim, hogy bátorságról, merészségről és missziós kreativitásról tegyetek tanúságot. Ne engedjétek, hogy elbátortalanítsanak benneteket azok a hibák, következetlenségek, sőt bukások, amelyek nyomot hagytak ennek az úton járó népnek a történetén."

*

„A katolikus oktatás azonban semmiképpen sem mondhat le saját nevelési programjáról: ez egy Krisztus-központú program, mely az emberi személy teljes körű fejlődésére, minden – lelki, kulturális, értelmi, erkölcsi és társas – dimenziójának kibontakozására irányul. Ezért senki ne lepődjön meg azon, hogy minden katolikus intézményben lehetőséget kínálnak a Jézus Krisztussal való találkozásra és igéjének hallgatására. Még kevésbé szabad megtörténnie annak, hogy bármely tanulót saját osztályában kirekesztenek pusztán azért, mert hisz Jézusban."

*

„A családon belüli hitélet elmélyítése és meggyökereztetése kétségtelenül az egyik kulcsa annak, hogy megoldást találjunk számos olyan válságra, amelyen az Egyház és társadalmaink keresztülmennek. A családban tanuljuk meg ugyanis az együttélést, a másik ember tiszteletét, a különbözőség elfogadását, egymás támogatását, a nagylelkűséget, önmagunk önzetlen odaajándékozását és az áldozatkészséget."

*

„Nem véletlen, hogy a katonai kiadások növelésére irányuló ismételt felhívásokat és az ezekből fakadó döntéseket sok kormány a másik fél veszélyességével indokolja" (Üzenet a béke 59. világnapjára, 2026. január 1.). A béke előmozdítása tevékeny munkálkodást kíván. Ma fel kell tennünk magunknak a kérdést: valóban „kreatív erőfeszítéseket" teszünk-e a világbéke előmozdításáért, vagy csupán arra törekszünk, hogy „elállítsuk a háború vérzését", és jobban felkészüljünk azokra a háborúkra, amelyekről feltételezzük, hogy még előttünk állnak."

Schall Tamás
Életem tartozéka

Mint katona kezében a fegyver,
olyan enyémben a rózsafüzér,
mikor kezeim közt morzsolgatom,
a legnagyobb biztonsággal felér.

De már önmagában az a tudat,
hogy nálam van, zsebemben hordozom,
olyan nagy erővel tölt el engem,
emberi szóval ki sem mondhatom.

A titkok, melyeket imádkozom,
Megváltónk életének titkai,
ezeket szemlélve, kimondani,
hűséges követésére segít.

Mindebben Mesternőnk Szűz Mária,
Kinek életét e titkok szőtték,
Példaképünk Ő, hogyan kell hinnünk,
aki anyai oltalmával véd.

Ha a Szentolvasót imádkozzuk,
amit Szeplőtlen' Szíve tőlünk kér,
megvalósul földünkön a béke,
a bűn senki közelébe nem ér.

Életünk része lesz a szent öröm,
az Isten emberré lett érettünk,
Lélektől' fogant, Szűztől született,
hogy Szent Karácsonyt ünnepelhessünk.

Köztünk léte világosság nekünk,
szeretni és élni tanít minket,
kincset ad, mit el nem veszíthetünk,
táplálék, mindennapi kenyerünk.

De a fájdalom sem hiányozhat,
nem leszünk különbek, mint Mesterünk,
ha Ő értünk kínhalált szenvedett,
nekünk sem lehet más az életünk.

Szenvedés-, halál húsvétba hajlik,
Vele szenvedve-, halva, élhetünk,
a feltámadásunk dicsőséges,
mint a Szent Szűz, mennyekbe vétetünk.

Testvérem, Krisztus katonája vagy?
Legyen fegyvered a rózsafüzér!
Hatásos, mert ki ezt imádkozza,
az életében minden jót elér!

XIV. Leó pápa Magnifica humanitas kezdetű enciklikája
Az emberi személy védelméről a mesterséges intelligencia korában
részletek

92. Laudato Si' enciklikájában Ferenc pápa elítélte a technokrata paradigma növekvő dominanciáját a globalizált világban, vagyis azon tendencia ellen szólt, hogy a hatékonyság, az ellenőrzés és a profit logikájának engedjük át a személyes, társadalmi és gazdasági döntéseket. Ugyanis ekkor az történik, hogy a technológia nem marad egyszerűen eszköz, hanem mércévé válik, amely alapján mindent megítélnek, elkezdi diktálni, hogy mi számít és mit lehet kiselejtezni, és így a teremtést a kizsákmányolás tárgyává és az emberi lényeket puszta fogaskerekekké fokozza le a minél nagyobb teljesítmény elérésének érdekében.

93. Ez a paradigma az elmúlt években gyorsan elterjedt, részben a mesterséges intelligencia, a kognitív tudomány, a nanotechnológia, a robotika és a biotechnológia terjeszkedése által. Önmagukban ezek az innovációk nagyban szolgálhatják az emberi fejlődést és közös otthonunk gondozását, de éppen a hatalmuk miatt siettethetik a technokrata paradigma kiterjesztését, és ezért helyes alkalmazásukhoz új spirituális, etikai és politikai keretre van szükség. A nagyobb hatalom nem feltétlenül jelent valami jobbat. Ebben a tekintetben Romano Guardini szavai továbbra is relevánsak: „A kortárs embert nem képezték ki arra, hogy jól használja a hatalmat."

94. Az emberiség saját hatalma áldozatává válásának veszélyét már VI. Szent Pál is felismerte, aki arra figyelmeztetett, hogy „a legkülönlegesebb tudományos fejlődés, a legmegdöbbentőbb technikai bravúrok és a legcsodálatosabb gazdasági növekedés, hacsak nem kíséri hiteles erkölcsi és társadalmi fejlődés, hosszú távon az ember ellen fog fordulni".

Plébániánk hírei

Szentmisék

hétfő-kedd-szerda-csütörtök-péntek-szombat 17.00
vasárnap 10.00 és18.00 (angol nyelvű)

Folyamatos szentségimádást tartunk a templomban
9.00 és 22.00 óra között.

PLÉBÁNIÁNK RENDSZERES PROGRAMJAI
szeptembertől

Hétfő	18.00	Felnőtt katekézis
Kedd	17.00	Elváltak és Egyedül Maradtak szentmiséje (havonta első kedden) és találkozója a Szent Kinga teremben
Szerda	15.45	Karitász hittan (a konkrét dátumok szórólapokon)
Péntek	15.00	Engesztelő imaóra a hazáért
	16.00	Rózsafüzér
	16.30	Vesperás
	18.00	Szent József Férfikör (minden második héten)

Októberben hétköznapokon a szentmise előtt, 16.30-tól a rózsafüzért imádkozzuk.

Gyóntatás: vasárnap 9.00-9.50

Lelki tanácsadás egyeztetés szerint
bitter.belvarosiplebania@gmail.com
30 591 2601

PESTI FŐTEMPLOM

Spirituális közösségi lap

XIII. évf. 71. szám

A Belvárosi Nagyboldogasszony Főplébánia lapja

Kiadja:
a
Belvárosi Főplébánia

Felelős kiadó:
Dr. Osztie Zoltán

Szerkesztő:
Bitter Lajos

Munkatársak:

Csorba Gábor
Dr. Kerényi Lajos
Kiss Antal
Schall Tamás
Zöldyné Szita Erzsébet

Korrektúra:
Faga-Nagy Mária

Szerkesztőség:

Budapest 1056 Március 15. tér 2.
bitter.belvarosiplebania@gmail.com

Megjelenik:
12 oldalon

PESTI FŐTEMPLOM

SPIRITUÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

XIII. évfolyam 71. szám *2026. október*

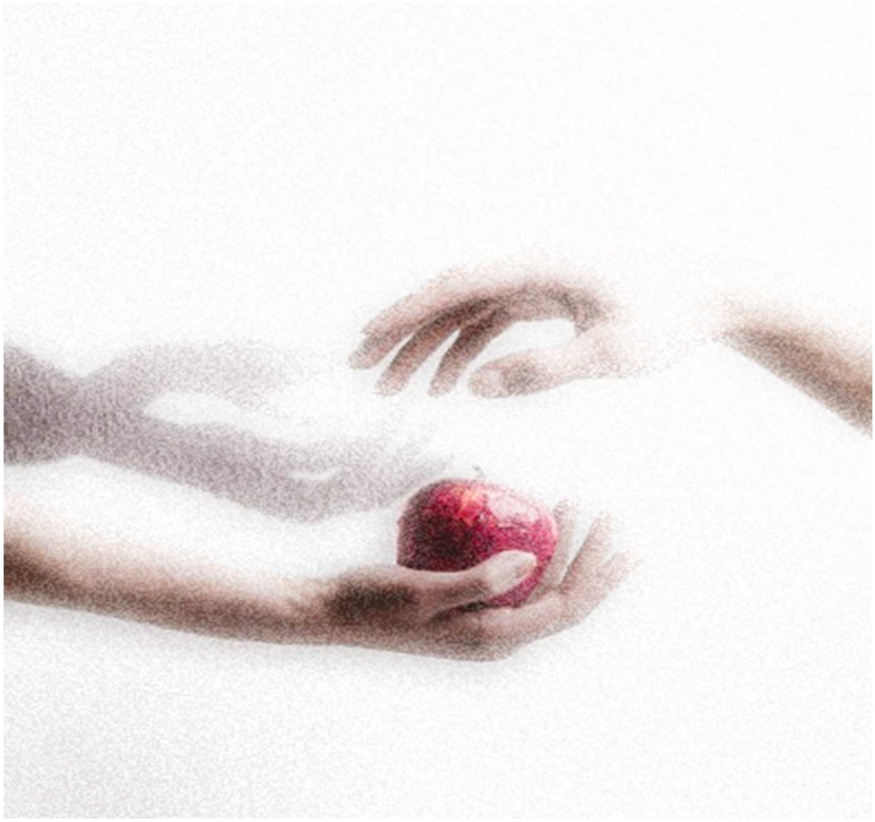

Tartalom

- Nagyszerű emberségünk
- Ki az ember?
- Októberi fénysugár
- A legnagyobb kincs
- Háromféle lelkület
- A régi mint új
- Kövek, fórumok, szamarak
- Leó pápa beszédei
- Életem tartozéka

BELVÁROSI NAGYBOLDOGASSZONY FŐPLÉBÁNIA

1056 Budapest, Március 15. tér 2. T: 318 3108 belvarosiplebania@gmail.com

Nagyszerű emberségünk

Örömünkre megjelent magyar fordításban is XIV. Leó pápánk új enciklikája, amely – beszédesen – a „Nagyszerű emberség” szavakkal kezdődik. Témája „az emberi személy védelme a mesterséges intelligencia korában”.

Már a cím is sokatmondó, melyben két állítás van. Egyrészt az emberi személy támadásoknak van kitéve, ezért védelemre szorul. Ezeknek tanúi és elszenvedő alanyai vagyunk. Fogantatásunk pillanatától az e világból való távozásunkig (halálunkig) folyamatos veszélyben élünk. Gondoljuk meg az állítás valóságát: napjainkra az ember számára legveszélyesebb hely az anyaméh. A világháborúk tömegmészárlásaihoz hasonló méretű gyilkolás folyik a magzatelhajtás révén. De nem kevésbé veszélyes és pusztító a gender ideológia és az LMBTQ program keresztülvitele például az oktatási intézményekben. Lássuk meg a gyerekek nemi identitásába történő bevezetésének problémáját. Ma többségében nem a szülők végzik el az ezzel kapcsolatos kötelességüket, hanem a kortárs csoportok, az internet irányítói, vagy éppenséggel magukra vannak hagyva a témában. Ismerjük a meddőség terjedését és az ezzel kapcsolatos megoldási kísérleteket, amelyek a legtöbb esetben emberellenesek. Tisztában vagyunk azzal, hogy az élet egyéb helyzeteiben sem kapja meg az ember a neki járó tiszteletet. Egyebek között szembe kell néznünk a háborúk közepette emberi méltóságukban megalázott, ellehetetlenült helyzetben élők sorsával (leginkább Kárpátalján). Végül tekintsük az öregkorban kiszolgáltatott helyzetben élőket. Sorolhatnánk tovább az élet válsághelyzeteiben élők segítségre szorultságát. Nem véletlenül hoztuk létre a „Jó, hogy vagy!” életvédők szövetségét, mely az emberi személy méltóságának képviseletét tűzte zászlajára, és egységbe vonja az ezen a területen dolgozó szervezeteket és személyeket. Kérem, nézzék meg a Szövetség internetes felületeit!

Az enciklika másik állítása szerint a mesterséges intelligencia kora itt van. Nem jövőbeli, hanem jelen valóság, az életünk mindennapjaiban meghatározó tényező. Használata nélkül – nem is lassan – mindennapjaink nehézzé válnak, segítségre szorulunk, majd lemaradunk. Lehetőséget kínál, ugyanakkor óriási veszélyeket rejt, egyelőre beláthatatlan következményekkel jár. Már az elnevezése is téves, hiszen a szóhasználatban „intelligens”, személyes tűnik. Nem az! A programozás szerint még érzelmeket is mutat, melyeket képes partnerként feltüntetni. Sok fiatal már ebben a kapcsolatban él. Nem személyes viszonyaiban, hanem a géppel kommunikál, következésképpen elszigetelődik, elmagányosodik. Fölvetődött már az is, hogy közreműködésével szentgyónást lehessen végezni. Abszurd ötlet, éppen a személyesség, így az emberi méltóság lábbal tiprása. Lelkiismeretvizsgálatot, bűnbánatot, megtérést, megújult Isten-kapcsolatot a gép nem tud végrehajtani, sem szolgálni. Iszonyúan megnöveli az életvitelünk már-már amúgy is elviselhetetlen tempóját. Ráadásul működtetése olyan energiaigényt támaszt, amit nem tudnak az egyes államok kielégíteni. Az Egyesült Királyság (Anglia) teljes, éves energiafogyasztására van szükség a fedezetéhez. Szempontként említik a szakértők, hogy a fejlesztés hihetetlen ütemben zajlik. Az egyes országok nem fognak leállni, vagy határt szabni, sem a kutatás, sem a fölhasználás terén, mert fölfogásuk szerint nem maradhatnak le a többi kutatásokban résztvevő országokkal szemben. Külön rendszere van Amerikának, Kínának, Európának…

Milyen világ alakul körülöttünk? Az Egyház küldetése, hogy védje, képviselje a személyességet, az emberi személy méltóságát, az imádságos Isten-kapcsolatot, az élet értelmének evidenciáját, a kutatás és eredményei fölhasználásának határait az ember javára, az elszemélytelenedés ellen küzdjön, a közösségeket építse és működtesse, a személyes jelenlét alkalmait teremtse meg és – amint a Szentatya részletesen kifejti – „a szeretet civilizációját építse”.

A Szentatya üzenetének leginkább reményt keltő üzenete, hogy a Teremtő Isten, mennyei Atyánk nagyszerű hivatásra hívta életbe az embert. Méltóságra emelte, amikor képére és hasonlatosságára alkotta meg. Ne adjuk föl az Isten alkotta rendet, ne tagadjuk meg küldetésünket, ne alázzuk meg önmagunkat, hanem – Jézus mintájára – hordozzuk és bontakoztassuk ki „nagyszerű emberségünket”!

Kérem, hogy olvassuk el az enciklikát, hogy tájékozottak legyünk korunk kihívásai terén és követni tudjuk azokat a folyamatokat, amelyek meghatározzák egyéni és közösségi életünket, valamint kijelölik küldetésünk területeit. A dokumentum megvásárolható a Szent István Társulat kiadásában.

Dr. Osztie Zoltán plébános

Az emberi létezés egyetlen dimenziójának abszolút szintre emelése veszélyes. Kaotikus állapotokat nem csak a hiány, a szűkösség okoz, de az ellenőrizetlen növekedés is az elszegényedés forrása lehet. Így az intelligencia (értelem), amikor abszolúttá válik, rátelepszik és elnyomja az élet más alapvető dimenzióit, például a szeretetet, az érzelmet, az akaratot, az elkötelezettséget az odaadást, vagyis az emberi kapcsolatokat. (Magnifica humanitas 113.)

Ki az ember?

Amikor az ember szembesül különböző testi, lelki panaszaival, aggodalmaival, bajaival, szorongásaival – és kinek az életében ne lennének ilyenek –, melyek „jól-létét” akadályozzák, természetesen szeretne megszabadulni ezektől, és orvoshoz, esetleg pszichológushoz fordul. A panaszok hátterében gyakran lelki folyamatok húzódnak meg, például aktuális élethelyzet, gyermekkori traumák, amelyek a tudat alatt működve fejtik ki hatásukat. Amennyiben ezek tudatossá válnak, akkor maga az a tény, hogy a probléma oka napvilágra kerül, adott esetben jelentheti annak orvoslását, de fordítottja is lehetséges, és valamilyen kövonalazatlan, homályos üresség, aggodalomérzés válik dominánssá. Ez azt jelentheti, hogy válaszadásra vagyunk hivatottak a kérdésben: mi az élet értelme? Ugyanis erre még nincs igazi válaszunk. Ebben az esetben nem a mi okból –, hanem a „mi célból aggódunk?” kérdést kell feltenni. Mi a fő célunk? Ezt a kérdést teszi fel az egyik pszichológiai módszer, amelyik ahhoz az adottságunkhoz próbál irányítani, amely minden emberben megvan, mindig ép, és arra szólít bennünket, hogy szabadon, a célt szem előtt tartva vegyünk részt saját életünkben, majd annak lassú és végső elmúlásában. Ennek a célnak a veszélybe kerülése okozhatja igazi aggodalmunkat.

Valójában életünk értelmességéről, méghozzá végső értelmességéről van szó. Az említett adottságot a pszichológia a mindig ép, transzmorbid személyiségmagnak nevezi, „amelyben” megjelenik a szabadság és az értelemfelismerés szempontja, ugyanakkor azonban a személyes tagadás és öngátlás lehetősége is. A transzmorbid, sérthetetlen szellemi fórum bizonyos kérdéseket és válaszokat képes „önmagukban is érvényesnek” elismerni, ezért az ember, mint személyiség – ha hagyja – megszólítható. Ez a pszichológiai módszer a logoterápia, amely az élet értelmességének kérdését veti fel, mint a terápia alapkérdését. Feltárhatja, hogy egy adott ember esetében a „jól-lét” hiányának oka az élet végső értelmességébe vetett bizalom hiánya. Ennél sokkal többet nem mondhat, mert a továbbiakban már egy másik tudomány, a teológia illetékes.

Felmerülhet a kérdés, hogy a „transzmorbid személyiségmag” fogalom összevethető-e a teológiai személyfogalommal? Nem, mert a pszichológiának nem dolga a teológiai szemlélet, de végül is kimondja: „a transzmorbid személyiségmag az ember sérthetetlen szellemi rétege, a megismételhetetlen, egyszeri személy hordozója”. Tehát nem maga a megismételhetetlen emberi személy, hanem annak „hordozója”.

Három olyan fogalmunk van, amelyeket tisztáznunk kell ahhoz, hogy tudjuk, mit jelölnek a pszichológiában, ill. a teológiában, és ezek hogyan viszonyulnak egymáshoz. Annál is inkább mivel ezek a fogalmak gyakran szinonimaként jelennek meg. Nem kevesebbről van szó, mint az emberről, Istenről, az ember immanens (világon belüli) és transzcendens (világon túlnyúló) végső céljáról, annak elfogadásáról vagy tagadásáról, a keresztény kinyilatkoztatás szívéről. Ezek: az „én”, a „személyiség” és a „személy”.

A pszichológia többféle énről beszél (ideális én, reális én, fantázia én, prezentált én, tükör én, hamis én), ugyanakkor elismeri a nyilvánvaló tényt, hogy az „én” egész életünk során változatlan, vagyis énünk magja egy velünk született entitás. Az „énnek” pedig pszichológiai és spirituális dimenziója van, melyek részben átfedik egymást, és ez a sajátossága a pszichofizikai és társadalmi meghatározottságok mellett – a transzcendensre irányuló nyitottsága miatt – döntésre ad lehetőséget.

A személyiség szó alatt a pszichológia pszichofizikai rendszerek szerveződését érti az egyénen belül, amelyek meghatározzák a gondolkodást és a viselkedést. A személy szónak nincs konkrét elkülönülő tartalma a pszichológiában, illetve – ahogy fentebb említettük – „rejtőzködően” jelenik meg: mint az ember sérthetetlen szellemi rétege, a transzmorbid személyiségmag által hordozott szellemi valóság. Hogy miféle valóságról lehet szó, arról a pszichológia – helyesen – nem nyilatkozik.

A teológia nyelvén világosan beszélhetünk. A kiindulópont egy igen egyszerű kérdés: mi következik az emberi mivoltra nézve abból, amit megtestesülésnek hívunk, vagyis abból, hogy Jézus Krisztus egyszerre valóságos Isten és valóságos ember, egy személyben? Az következik, hogy miután Jézus Krisztus valóságos Isten és valóságos ember egy személyben, az emberről, mint megismételhetetlen egyszeri személyről csak Istenre vonatkoztatottságában beszélhetünk. Tehát az ember egyszeriségének legbelsőbb lényege, a személye – képben kifejezve – „üres” lenne Isten nélkül, vagyis nem is lenne ember, esetleg nagyon értelmes állat vagy gép, olyan, mint a mesterséges intelligencia, aminek elszabadulása a poszthumanizmus és a transzhumanizmus luciferi perspektívájában éppen a személyt, és így az ember igazi emberségének alapvető dimenzióit, a szeretetet, az érzelmet, az akaratot, az elkötelezettséget és az odaadást, vagyis az emberi kapcsolatokat szegényíti el. (Vö. XIV. Leó pápa Magnifica humanitas enciklika).

A „személy” kizárólagosan keresztény teológiai fogalom, ugyanakkor minden ember személy. Az ismeret forrása a kinyilatkoztatás és a hit, a hitben viszont kézzelfogható bizonyíték van: maga az ember. Bármilyen tudomány jelölhet ezzel a szóval valamilyen emberi jelenséget, de az nem az a személy, akiről a teológia beszél, akik mi emberek vagyunk.

A lelki szenvedésnek valódi oka lehet a cél hiánya. S ha van végső cél, akkor már nem is valami más közvetlen ok megszüntetése – amely, ha lehetséges, akkor szükséges is – vezet eredményre, nem is a feldolgozás, hanem a túllépés. Nem a pszichológia egyébként legális és szükséges céljai, nemcsak az egyén jól-léte, „önmegvalósítása”, hanem az ember túllépése önmagán, ami az életben lehetséges, de alapvetően befejezhetetlen folyamat. A befejezettség teológiai neve: üdvösség.

Tehát és végül, ha a kereszténység életalakító szerepét, az élethez és halálhoz való viszonyát pszichológiai nyelven fejezzük ki, akkor tudomásul vehetjük, hogy a testi (biológiai), lelki (pszichológiai) és a környezeti, társadalmi (szociológiai) hatások együttesen meghatározzák az ember természetes helyzetét, amivel kapcsolatban – helyesen – a személyiség szót használjuk. A szellemi személyünk, aki (és nem: ami) testünktől – személyiségünktől – elválaszthatatlan halálunkig, a mindezekhez való viszonyulásunk, a transzmorbid személyiségmag mögött van (azt is mondhatnánk: „ott sóhajtozik ki nem mondható szavakkal a lélek”), és ha hagyjuk és akarjuk, átalakítja viszonyulásunkat életünkhöz és halálunkhoz. A problémával, bajjal, betegséggel, szenvedéssel és persze végül a halállal, vagyis a belső és külső körülményekkel kapcsolatos álláspontunk kialakításában a személyiségünknek főszerepe van, de mögötte rejlik az igazi legvégső fórum, aki akár közvetetten, akár közvetlenül felteszi az utolsó kérdést. Ez azt jelenti, hogy hitben hozzuk meg a végső választ, ami minél előbb és mindenekelőtt a cél. De azért az az ismeret, hogy az emberi személy értelmezése kizárólag teológiai nézőpontból lehetséges, a bizonytalanok, a kulturkeresztények, az „éjfélimisés” keresztények, a nem hívők, a kételkedők, a tagadók, az aggódók számára felhívást jelenthet, mert agnosztikus „tartózkodás”, kitalált isten nincs. Kegyelem van és feltámadás.

BL

Októberi fénysugár

Októbernek szépsége van: a gyengülő nap minden sugarát kihasználja, hogy tovább szépítse az ősz egyébként is nagyszerű színpompáját: azt a tarka ruhát, amit a természet magára ölt. Ebben az őszi napsugárban Máriára gondolunk mint a Rózsafüzér Királynőjére és a Magyarok Nagyasszonyára. Égi Édesanyánk minden nap kéri a rózsafüzér imádságot, ezt a hónapot pedig különösen is a rózsafüzérnek szenteljük.

A rózsafüzér imádság mindnyájunkat Krisztus titkainak átelmélkedésére késztet a Boldogságos Szűz Mária vezetésével, aki egyedülálló módon részese volt Isten Fia születésének, működésének, szenvedésének és dicsőséges feltámadásának.

Szűz Mária rózsafüzére olyan imádság, amely részeinek egyszerűségében az egész evangéliumi üzenet mélysége nyilvánul meg. Maga a Szent Szűz bátorított bennünket jelenései alkalmával, hogy imádkozzuk ezt az imádságot. „Mondjátok el a rózsafüzért minden nap, hogy elnyerjétek a világ békéjét és a háború végét”. 1917 május 13-án, első jelenése alkalmával kérte ezt Fatimában, ahol „a Rózsafüzér Királynőjeként” jelent meg.

A rózsafüzér hatékony fegyver. Használjuk bizalommal, és elcsodálkozunk az eredményeitől! Mindent ki lehet imádkozni, és mindenkit be lehet imádkozni. A rózsafüzér imádság útján Krisztus egész szeretetét megtaláljuk. Erőt kapunk, hogy Isten akaratát tökéletesen teljesíteni tudjuk; hogy embertársaink szolgálatára legyünk.

Október lenyűgözően szép, mert nap mint nap milliók szívéből, az ajkakon át száll a köszöntés Máriához: Üdvözlégy… és száll a kérés: Asszonyunk Szűz Mária… Senki a világon nem tudja úgy köszönteni és kérni Máriát, mint mi, magyarok. Sajátos jogon, sajátos történelmi háttérrel-tapasztalattal, sajátos lelkülettel.

És mindig van annyi imádkozó magyar: „üdvözlégymáriás”-, „asszonyunkszűzmáriás” magyar, amennyi elégségesnek tűnik annak biztosítására, hogy a nemzetnek-, a hazának jövője legyen a Szent Korona jogarának kiterjedésében.

Asszonyunk, Szűz Mária! Sajátos jogon, sajátos történelmi háttérrel-tapasztalattal, sajátos lelkülettel. S ebben a „sajátos”- ban benne van Szent István királyunk többször megismételt önfelajánlása, végül a Szent Korona és ezzel az ország Szűz Mária tulajdonába való átadása. Nemcsak az ország, hanem az ország népe is! Magyar vagyok, Mária tulajdona vagyok, hazám Mária országa. Mindszenty bíboros úr hívta fel a figyelmet: „Csodálatos fonala a magyar történelemnek a Mária-tisztelet.

Ahogy a Duna kiemelkedik vízhálózatunkból, úgy emelkedik ki szélességével a Mária-tisztelet a történelmünket átjáró sok egyéb szellemi, lelki folyamból."

A jelenre pedig: „Most kell nekünk módot adnunk a Nagyasszonynak hívő magatartásunkkal, kitartó és egyetemes esengésünkkel arra, hogy megmutathassa: pártfogása segíthet, és édesanyánk ma is." Hívő magatartásunkkal: Krisztust megvallva és hirdetve az élet minden területén! A hazafiasság igazi talaja csakis a komolyan megélt keresztény hit lehet.

Szent István, első királyunk rendelésének kikristályosodása, hogy Szűzanyánkat Nagyasszonyunknak és Patrónánknak tudjuk. Élete művének betetőzéseként a Nagyasszonynak ajánlja föl fiatal, még csak alig alakuló keresztény országát.

A mai magyar embernek, ez az esemény már szinte semmit nem mond. A valamikori fiatal katolikusoknak mint kedves nemzeti emlék, mint jámbor legenda ott él ugyan még valahol a lelke mélyén, de a szentistváni tett jelképi tartalma és eszmei jelentősége kiveszett legtöbbnek szívéből. Az iskolák semlegessége nem csak az élő hitet és erkölcsöt, hanem a nemzeti érzést is legfőbb ellenségének tekinti.

Szent Ágoston mondta egy alkalommal: magasabb eszmei célok nélkül az államok nem egyebek rablóbandáknál. Az ilyen államokban nem a pénz hiányzik, nem is az eszközök, vagy éppen az élelmiszer, sokkal inkább az emberiesség, a becsület, a tisztakezűség, az önzetlenség. Nem beszélve az őszinteségről és igazságérzetről. A családi élet is üzletté és számítássá válik, az önzés és kiélés helyévé. S mihelyt az önzés úgy kívánja, aggálytalanul szét lehet dönteni, még ha belepusztul is a gyermek, a másik fél, s a nemzet maga.

Ha ma körülnézünk szép hazánkban, van-e torkot fojtogatóbb és szívet szorongatóbb jelenség, mint a testi-lelki, anyagi és szellemi környezetszennyezés? A gyűlölködés, megosztottság, szeretetlenség!

Vajon meg tudunk-e állni ezen a sátáni csúszdán, amelyen Mécs László szavai szerint „az Ember: sárkánymagból sarjadt fattya véres rögnek elfeledte, hogy az arca régen Krisztus arca volt." És ki hallja meg ma a számonkérő lelkiismeret szavát Sík Sándor szavaival: „Embernyi ember vagytok-e? Embernyomokat hagytok-e?" Olyan vészes eltájolódásban élünk már, hogy ma félelmetesebben dörömböl a még érző szív ajtaján ugyancsak Mécs László szava: „Ha a mérték tönkrement, senki-semmi meg nem ment"!

A mérték: Jézus Krisztus, aki „fogantatott Szentlélektől, született Szűz Máriától". És a gyilkos testi-lelki szennyeződés nem szüntethető meg más eszközökkel, csak, amit az imádkozó magyarok tesznek, új életet és új lelket, tiszta vizet és tiszta levegőt árasztó erkölcsi vállalásaikban.

Napjainkban fénylő jelként ragyog Magyarok Nagyasszonyának alakja. Az a tény, hogy vagyunk egypáran, akik hiszünk abban, amit első királyunk ránk hagyományozott: hogy az Istenember édesanyjának keze állandóan rajtunk pihen; és nekünk többre kell törekednünk, mint a megélhetés bármi úton való biztosítása, az érdekek és ösztönök és hangulatok által való ide-oda hányattatására, a nemzet konzumidiótává süllyesztésére.

Mindszenty bíboros úrral együtt valljuk: „A mi eszményünk egy olyan Magyarország megteremtése, amelynek alapja a valláserkölcs, támasza a nemzeti érzés, ifjai és leányai pedig hívők és magyarok." Ezért ma Magyarországon gyakorló katolikusnak lenni a legnagyobb hazafias, nemzetmentő tett.

A Magyarok Nagyasszonya útitársunk életünk ösvényein. Kérjük, vezessen minket, nehogy az elképedő siránkozás túláradjon ajkunkon, nehogy a csüggedés legyőzze a cselekvést, befagyassza a lelkesedést, a múlt súlya megakadályozza, hogy hitelt adjunk a jövőnek! De bátrak legyünk hinni, és megvallani hitünket; cselekedni a hit erejében, élve a szeretet életét, mely Isten országát bontja ki közöttünk!

A Boldogságos Szűz Mária, Nagyasszonyunk és Patrónánk oltalma alatt áldott legyen Magyarország, békében, örömben és jólétben; mi pedig élő hittel hűségesen, elköteleződve, áldva magasztaljuk az élő Istent, köszönetet mondva Égi Édesanyánknak!

Schall Tamás atya

A Szent Kinga Körben is a legnagyobb kincs az Istenre fókuszáló, közösséget megélő ember

„Férje halála után Szent Kinga az ószandeci kolostor apátnője lett. A kolostort a tatárok földúlták, és Kingának 63 évesen az újjáépítés munkáját kellett irányítania" – olvashatjuk életrajzában.

A Szent Kinga Kör tagjaiként, névadónkhoz híven, a szenior korba lépve is, egyházi közösségünkkel, közösségünkért aktívan együttműködve találkozunk kéthetente.

A Kör életébe, lelkiségébe és terveibe jelentős változást hozott az a szándék, hogy a jelenkori kultúra, társadalom, személyes kapcsolatok állandó kritikája és személyes frusztráció helyett továbblépjünk egy cselekvő életmód irányába.

Néhány éve Rod Dreher „Szent Benedek válaszútján” c. műve mentén feltártuk, hogy mi az, ami minket leginkább elkeserít, félelemmel tölt el. Az ijesztő tendenciák azóta csak erősödtek. Korának fenyegető káoszára jó példaként állt előttünk Szent Benedek válasza.

Négy témában mi is elhatározást tettünk, és ezekre rendszeresen visszatértünk:
ima: engedjük be Istent az életünkbe,
munka: Istennek szentelve végezzük,
közösség: odaadóan, ne program fogyasztói lelkületel kapcsolódjunk egymáshoz,
olvasás: elmélyülten, igényes szövegeket vegyünk kézbe.

Azt is megnéztük, mit tettek eleink ezeken a területeken, milyen tapasztalatunk van, amit megélni és továbbadni érdemes. Ezekre fókuszálva tudott csoportunkból egyre inkább közösség alakulni. Az ima szerves része összejöveteleinknek, még nyilvános helyen is. Az evangéliummal való imát különösen is gyakoroljuk, ez segít egymás hitének erősítésében is.

Őseink hozzáállása a munkához, annak méltósága segít ellenáramban maradni a fogyasztói társadalomban.

Olvasásélményeinket megosztjuk, buzdítjuk egymást arra, hogy ne engedjünk a digitális huzalozás csábításának. Egyéb kulturális programjaink kiválasztásában is ezeket a szempontokat tartjuk fontosnak. Legutóbb Molnár C. Pálnak, templomunk oltárképe alkotójának Assisi Szent Ferenc témájú műveiről hallottunk-láttunk tárlatvezetést a Ráth Lépcső Galériában.

A közösséghez való tartozás elementáris igénye tagjainknak. Ennek építését szolgálja, hogy együtt tervezzük meg féléves menetrendünket. Ki-ki hozzáadja érdeklődését, tapasztalatát, talentumát, aktivitását. Önállóság és összetartozás segíti, hogy empátiával tudjunk egymás felé fordulni, egymást testben és lélekben erősíteni.

A közösség építésében az egymásra figyelést, párbeszédet szeretnénk gyakorolni az összejövetelek közötti időben is, találkozásokkal, élőben vagy akár telefonon. Ehhez a Szt. Kinga kör alkalmán a szeptemberi indulás óta minden alkalommal kihúzzuk valakinek a nevét és a következő találkozásig személyes kapcsolatba lépünk vele.

Bár vannak határaink, zárt összejöveteleink, de tartunk az egész egyházközségnek is nyílt alkalmakat. A közös keresztútjárás a templomban és az Öröm útja-járás a rózsakertben ebben az évben a nagyobb közösség felé nyitást mutatták már, nagy örömünkre.

Az egyházközségen belül az adventi időben a közösségek közötti találkozásra azt tervezzük, hogy feleleventjük és megéljük együtt a „Szállást keres a Szentcsalád” rítusát.

Zöldyné Szita Erzsébet

A háromféle lelkületű szolgálat

Karitász küldetésünk az emberek üdvösségének szolgálatára irányul, elsősorban tehát lelki javakat szeretnénk közvetíteni, átadni. Örök kincsek ezek, melyeket *„a moly nem rágja meg, a rozsda nem marja”* (vö. Mt 6,20). Ehhez a természetfeletti küldetéshez természetes eszközöket is latba vetünk, úgy mint pl. a tárgyi adományok, vagy a találékony segítő tevékenység.

Bizonyára sokan tapasztaltuk azt is, hogy szegényeink, gondozottjaink, akik nem tartoznak szorosan az egyházhoz, nem vallásosak, de a hozzánk való kötődéssel mégiscsak kapcsolatba kerülnek Krisztussal, éppen rajtunk keresztül. Úgy gondolják, hogyha minket ismernek, ha velünk jóban vannak, akkor ezzel biztosítják Istennel való jó kapcsolatukat is, vagy legalábbis közelebb kerülnek Hozzá. Ez igen nagy felelősség számunkra, ezért fontos kiemelni, hogy nem az a lényeg, hogy minket ismerjenek, hanem az, hogy az Urat, a Világmindenség Királyát ismerjék meg, szeressék meg Őt, hogy azután Ő is megismerje őket az utolsó órában. Alázattal végezzük tehát munkánkat és bízzunk abban, hogy Istennek minden lehetséges, Ő a szívek vizsgálója, Ő tudja, hogy kiben mi lakozik, Szentlelke pedig a szívek vezére.

Éppen ezért ne is ítélkezzünk, hanem csak bízzunk és szeressünk! *„Mert sokan lesznek az elsőkből utolsók és az utolsókból elsők.”(Lk 13,29).*

Minket, karitászosokat is érnek bőven kísértések munkánk, életünk során, akik Krisztus Királynak szolgálunk. Szent Brigitta, Európa társvédőszentjének (XIV. sz.) magánkinyilatkoztatásban az Úr háromféle lelkületű szolgálótípust mutatott be.

Mindegyik hiszi, hogy Krisztus az Isten, a mindenható, de az egyik szándéka, hogy a szolgálattal földi dolgokat, kincseket nyerjen: gazdagságot, hatalmat, hírnevet. Az Úr, a kívánságuknak megfelelően részesíti is őket ebben, de a mennyei dicsőség rovására, mert az ilyen ember el is veszíti az égi jutalmat.

A másik szolgálótípus azt gondolja, hogy Krisztus Király a szigorú bíró. Az ilyen emberek a büntetéstől való félelemmel szolgálnak, nem a mennyei dicsőség és nem az Úr iránti szeretet hajtja őket. Őket a helytelen Úrfélelem motiválja és nem az önzetlen, bizalommal teli szeretet, ők azok, akiknek a bűnbánatuk nem tud tökéletes lenni, mert nem szabadok, a büntetéstől félnek, ezért csak félszívvel szolgálnak.

A harmadik típusú szolgáló tudja, hogy az Úr Igaz Isten, igazságos és irgalmas. Nem a büntetés elkerülése végett, hanem az Isten iránti önzetlen szeretetből fakadóan szolgálnak, ez motiválja őket. Ők azok, akiknek akarata megegyezik az Úr akaratával, ezért meghallgatásra találnak.

Tegyük fel az egyházi év végén, Krisztus Király főünnepének közeledtével a kérdést magunknak: melyik szolgálók vagyunk mi? Melyikhez hasonlítunk

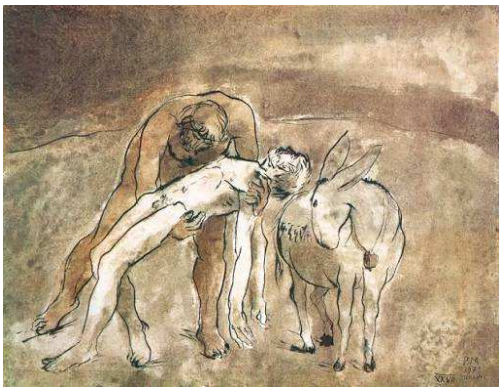

leginkább? Melyik típusból mennyi van bennünk? Félünk-e vagy bátrak, szabadok vagyunk legbelül?

Az Úr irgalmas szeretettel és igazsággal fordul felénk, mert Ő maga az Igazság és az Irgalom. Akik nem szeretik Őt, azokkal igazságos, akik szeretik Őt, azokkal irgalmas. Ezért a legnagyobb tulajdonsága Istennek az Ő irgalmassága, ahogy Szent Fausztina nővér tanította.

Szeressük tehát tiszta szívvel az Urat, a Világmindenség királyát, bátran haladjunk előre Vele! Így vágjunk bele a közelgő ádventi, karácsonyi karitászmunkánkba otthon, a családunkban, az egyházközségünkben, a szegényeink, rászorulóink körében! Önzetlen és szabad lelkülettel, alázatosan, szelíden, de bátran és határozattan végezve a munkánkat, tanúságtevői leszünk az Igaz Szeretetnek, Aki legyőzte a világot és üdvözíti a benne bízókat. *„Krisztus Király, üdvözíts minket!*
”

Csorba Gábor
állandó diakónus

A régi, mint új

XIV. Leó pápa semmi újat nem mondott Franciaországban, mert pontosan tudta, hogy ez ma a forradalmian új: a kétezer éves katolikus egyház nagy, terebélyes fájának értékei, mély gyökerei és az ágvégeken éledő megannyi fiatal hajtással. Nem szétszórt, mindig protestáló magoncok, új és új ideológiák növekedési kísérleteire való reakciókkal fárasztotta hallgatóit. Jó ütemérzékkel érkezett Franciaországba.

Arra senki sem számított, hogy az Igazság – az Evangélium – bátor kimondása maga alá temeti a hamis szabadság hazug világát. egyetlen pillanat alatt. Ugyanis kinyílt a repülőgép ajtaja, és XIV. Leó már öltözetével üzent. Főpapként, nem fehér ruhás civilként érkezett. A liturgián is használt karingben, felette a vértanúság színét, a bíbort hordozó mocétummal, és mellén Krisztus keresztjével vonult a díszsorfal előtt. Megjelenésével nem egy miniállam vezetője, hanem egy két lábbal a földön járó egyházfő, Szent Péter utódja tette tiszteletét az európai kereszténység egyik bölcsőjében.

Mik lehetnek a magyar közélet számára is fontos üzenetei? „A franciaországi katolikus egyház nagyon bölcsen kezd átalakulni egy »ellentársadalommá«, narratívájában visszautasítja a feminista- és lmbtq lobbi által előírt dogmát...” – olvashatjuk Eric Zemmour, „A misét még nem mondták el” című, nemrég magyarul is megjelent esszéjében. A katolikus filozófus, író, mintha előtanulmányt írt volna a látogatáshoz: „A kereszténységért vívott csata Európában nem lehet csak a hit csatája. Meg kell védeni a kereszténység hagyatékát Európában, ezeket az építészeti, művészeti, kulturális, jogi, politikai formákat, amelyeket meg kell őriznünk vagy helyre kell állítanunk.” Nos, XIV. Leó pápa látogatása erről (is) szólt. A Notre Dame Bazilikában ismét finom tanújelét adta a hagyományaiban gyökerező és élő egyháza melletti kiállásának. Nem valamiféle divatos imamódokkal, modern zenei betétekkel zajlott az esemény.

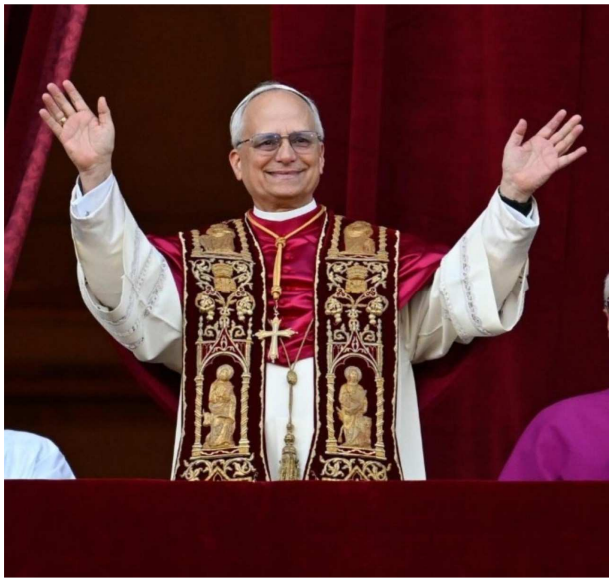

Miután néhány percre az Eucharisztia előtt adorált, vecsernyepalástban, főpapi jelvényekkel vezette az egyház hivatalos imádságát, a zsolozsmát. Az esti imaóra keretében tartotta meg tanítását. Többek közt ezt mondta, utalva a francia egyház újjászületésére is: „Ez a székesegyház azért született újjá, hogy vele együtt ti is újjászülessetek, új lendülettel törekedve az életszentségre és végezve a mindennapi küldetést. Legyetek népetek körében az egyház isteni anyaságának világos jelei: az egyház Isten szeretetéről tanúságot téve újra egységbe gyűjti és gyógyítja az emberi családot."

Két évvel ezelőtt a párizsi olimpiai megnyitó ünnepség sokakat mélységesen felháborító, olykor blaszfémikus performansza után Franciaország a Stade de France-ban egy teljesen más arcát mutatta. Nyolcvanezer, tekintetét égre emelő fiatal átlényegülten, nagy hittel volt együtt egy megrendült ágostonos szerzetessel, aki nem szégyellte könnyeit. Elérzékenyülten állt egy gyönyörű, francia szenteket bemutató, mély tanúságtételekkel lezajlott este végén az ősi ének, a Salve Regina éneklése alatt. A himnusz választása ismét üzenet volt úgy a szupermodernisták, mint a hagyományt túlhajtók felé. Van egység. A fiatalok zengték ezt, a még egyházszakadás előtt keletkezett éneket, ahogy zengik a X. Piusz közösség épp renitens konzervatívjai is templomaikban. A pápa minden liturgikus cselekményében megmutatta, nem csupán a tridenti latin misét lehet kellő mélységgel, odaadással és méltósággal ünnepelni: „Ma különösen is szembesülünk azzal, hogy korunkból mintha hiányozna a teljesség, a mélység és hiányoznának az ígéretek. Az ének, a szó és a liturgikus mozdulat nemes egyszerűsége sokak számára rést nyithat a világosságra, a béke oázisát kínálhatja egy állandó kapcsolódásban élő és zajos társadalomban." – üzente minden, a katolikus egyház liturgiáját a modernség és a kor kihívásainak való beteges megfelelési kényszerrel tevékenykedőknek. Vissza a forráshoz!

A pápa látogatásának több beszédében utalt a katolikusok közéleti kiállásának fontosságára. Nem fogadta el a Becsületrendet, nem kívánt nobilitásokkal díszvacsorázni, a lehető legtöbb időt szerette volna híveinek szánni. „A helyes laicitás tehát nem abban áll, hogy a vallást kizárjuk a közélet vagy az oktatás területéről, hanem abban, hogy azon munkálkodunk, hogy az állam és a vallási intézmények párbeszédet folytassanak egymással, és egyesítsék erőiket a közjó szolgálatában, hogy a világnak élete legyen." – tanította. Párizsi miséje előtt a Chapms-Elysées-n – mintegy szimbólikusan a fogyasztói társadalom lerolózott boltjai előtt – hívők ezrei gyóntak, papok százai álltak szó szerint helyt. Eric Zemmour pedig készítheti új esszéjét, ugyanis „A misét elmondták!" az a'la carte keresztények legnagyobb bánatára. Közel nyolcszázezren voltak rajta.

Franciaország él. A francia katolikusok élnek. Európa él és élni akar. Laus et grtaia, köszönet és hála egy oroszlánnak. Habemus papam: Leo XIV.

Kiss Antal diakónus
Katolikus Tábori Lelkészség

Kövek, fórumok, szamarak

Gyerekkoromban szinte az első istenbizonyíték volt számomra a Szentírásban szereplő érdekes epizód Jézus jeruzsálemi bevonulása előtt: „Elküldött két tanítványt a szemközti faluba, mondván: „találtok ott egy megkötött szamarat. Oldjátok el, és hozzátok ide." (Lk 19, 29-30.) A tanítványok megtalálták a szamarat. Ki tud ilyen apró dolgot egy nappal előre pontosan megmondani? – kérdeztem magamtól. Az a Jézus tehát biztosan Isten – vontam le gyerekfejjel a következtetést. Azóta már sok-sok tényező igazolja számomra Jézus isteni mivoltát. (Legtöbbet jelentenek azok a prófétai jövendölések, amelyek a gyermek Jézuson, majd a szenvedő Názáretin beteljesedtek.)

Érdekes kérdés lehet az is, miért szamárcsikót választott Jézus, hogy az vigye őt be a városba. Már sejtem a választ: mert üdvözítő tervében ott rejtőzködik szinte érthetetlen szándéka: *viteti magát. (*Mindig – kivéve a három évet, amikor Ő maga ment el igen sok helyre.) Csecsemő, majd kisgyermek korában vitték a szülei. Amikor meghalt, emberek vitték be a sírba. Ránk bízza magát az oltáriszentségben. Nekünk kell Őt vinnünk, odaadnunk…

Nagyon nagy felelősség ez. Ha mi nem visszük Őt, nem beszélünk róla, nem jelenítjük meg a szentmisében, nem adjuk oda Szent Testét – más nem teszi ezt meg. Újabb kérdés: miért vonult be Jeruzsálembe hatalmas örömrivalgás közepett? *Mert nagyon szereti az embert:* a gyenge, kísértéseket szenvedő embert, aki szeretetre, igazságra, szabad így mondani: „az Istenre született".

Jézus „fórumokat" teremt arra, hogy ezt nyilvánvalóvá tegye. Nem igaz, hogy az ember teljesen romlott! Minden időben vannak, akik azon fáradoznak, hogy manipulálják az embert, hogy elvegyék személyiségét, géppé, eszközzé, rabszolgává alacsonyítsák. Jézus ünnepet rendez, ahol önmaga valójában mosolyogva megjelenik. Ott az ember újra ember lesz. Nem kell félnie, hogy becsapják.

Jézus nem kérdezte az aggódó kafarnaumi századostól szemrehányóan: „Miért nem vigyáztál rá?" Azt mondta: *„Megyek és meggyógyítom"*. Ezt a szerető szívű Jézust kell elvinnünk, megjelenítenünk sok-sok fórumon: a családban, munkahelyünkön, templomban, hittanórákon, és a médiumokban. Fel kell szabadítanunk az ember lelkében a beléoltott, ősi, isteni szépet. Hadd merjen örülni, merjen remélni, merjen önmaga lenni, merjen hinni, Istent imádni és dicsérni!

Egyre nagyobb lett a tömeg ott, a jeruzsálemi utcán. Lelkesedésük azt mutatta, hogy a világnak Krisztus kell. Azonban ott, és akkor is, mint azóta is, annyi nemes törekvést, gorombán kudarcra akarnak ítélni. Az történt, hogy az egyik útkereszteződésnél néhány ember előlépett, megállították a szamarat, majd ezt ordították Jézus felé: „Hallgattasd el őket! – Olyanok lehettek ezek a hőbörgők, mint a „feszítsd meg!"-et kiáltók, a hittan- és erkölcstanoktatást teljesen megszűntetni akarók, a krisztusi eszméket a társadalom életéből és Európa emlékezetéből kitörölni szándékozók.

Jézus nyugodtan válaszolt nekik: Ha ők nem szólhatnak, akkor a kövek fognak kiabálni Istenről, igazságról, az örök életről, a szeretet végső győzelméről. Micsoda prófécia volt ez! Megéltük a szervezett istentelenséget. A leggorombább eszközökkel vélték elhallgattatni Jézust!

Tizennyolc éves koromban, érettségi előtt a frontra kerültem, majd a Dnyeperen túlra vittek az oroszok egy szénbányába. Mi, lelkes fiúk Jézus fórumait, a „köveket" úgy teremtettük meg, hogy a bányában, a felszíni munkán kis feszületet hordtunk cérnaszálon a nyakunkban. Kisgyerekek szaladtak oda, a nagy és istentelen Szovjetunió közepén, és csókolgatták keresztjeinket, könnyezve mondogatván: „Krisztosz, Krisztosz!..." Orosz katonák tettek hitvallást. Úgy, csendesen.

Bizony, nagyon kellenek a „megszólaló kövek", a Jézust bátran megjelenítő fórumok, emberek, papok! És kellenek a „szamarak", akik alázatos egyszerűséggel elviszik Őt. Kellenek lelkes tömegek, kellenek gyerekek, akik tiszta szívükkel lelkesen közvetítik e számító, hazug, bűnös világban azt, ami tiszta, ártatlan és szent. És Őt, aki nagyon szereti az embereket.

Lajos atya

Idézetek XIV. Leó pápa franciaországi beszédeiből

„Ne veszítsük el emberségünket a mindennapi életünket elárasztó és befolyásoló „gépek paradicsomának" közepette. Sürgető feladat elménk nevelése az etikai megkülönböztetésre, amely képes felismerni azt, ami erkölcsileg jó. Ezzel kapcsolatban szeretném felidézni, hogy „egy valóban szabad társadalom nem kényszeríti ki az uniformizálást, hanem védi a lelkiismeretek sokféleségét, megakadályozza az autoriter tendenciákat és előmozdítja az etikai párbeszédet, amely gazdagítja a társadalmi szövetet."

*

„Ma különösen is szembesülünk azzal, hogy korunkból mintha hiányozna a teljesség, a mélység és hiányoznának az ígéretek. Az ének, a szó és a liturgikus mozdulat nemes egyszerűsége sokak számára rést nyithat a világosságra, a béke oázisát kínálhatja egy állandó kapcsolódásban élő és zajos társadalomban. Titeket, akik naponta ünneplitek az eucharisztiát, arra kérlek, gondoskodjatok arról, hogy a liturgikus szertartásokat mindig méltó és illő módon ünnepeljétek, ott is, ahol kisebb közösségek gyűlnek össze."

*

„Ahh□z, h□gy jól válasszat□k, tartsát□k szem előtt ezt a szemp□nt□t: a jó életet ad, s□sem veszi el az életet; a jó gondoskodik, nem magának szerez. A jó nem valamiféle szép eszme, hanem a szeretet ragyogó arca: maga Isten!

Ezért mindnyájatokat – püspököket, papokat, diakónusokat és megszentelt személyeket – arra buzdítalak, hogy ápoljátok magatokban a liturgia iránti őszinte szeretetet."

„A bábeli torony az uralom révén kikényszerített egységet jeleníti meg (vö. Ter 11,4). Ez az építmény ugyanakkor azt is feltárja, hogy minél inkább elnyom a hatalom, annál inkább meggyengül, és megmutatja embertelen arcát. (...) Bábel tornya összeomlik, kettős negatív következménnyel. Ahogyan az általa kikényszerített egység erőltetett volt, úgy az összeomlását követő sokféleség is konfliktusokkal terhes. Ma Bábel kísértése újra megjelenik a testvériség nélkül megvalósítani kívánt globalizációban, a mohó pénzügyi gyarmatosításban, az ideológiák másokra erőltetésében, mindazokban a „kapcsolatok nélküli érintkezésekben, amelyek az emberi életet kereskedelemmé fokozzák le."

*

„Ahhoz tehát, hogy megízleljük Isten közelségét és az emberi testvériséget, el kell utasítanunk azt a mohóságot, amely felemészti kapcsolatainkat anélkül, hogy adna, és dolgokkal halmoz el bennünket anélkül, hogy táplálna. Ezek a rossz erők nemcsak erőszakos formában jelentkeznek, hanem olykor megtévesztő külsőt is öltenek, mert éppen azt ígérik, amit elvesznek tőlünk: a boldogságot."

*

„Szent Bakhita arra kötelez bennünket, hogy vegyük észre azokat, akiket nem vesznek észre, szabadítsuk fel azokat, akiket ma a gazdaság és a kultúra rabszolgaságba taszít, és tartsuk tiszteletben minden testvérünk végtelen méltóságát, akikben maga Jézus kopogtat ajtónkon. Kedves barátaim, „a valóság az, hogy a keresztények számára a szegények nem szociológiai kategóriát jelentenek, hanem magát Krisztus testét."

*

„A fiataloknak azt mondom: legyen bátorságotok felelősen megélni a béke építésének küldetését szívetekben, kapcsolataitokban, családotokban, az iskolában és az egyetemen, városaitok, országaitok és egész Európa életében!
Ne engedjetek az erőszak és az elnyomás logikájának! Szeressétek az életet minden pillanatában, és ne féljetek a jövőtől!"

*

„Ne féljetek családot alapítani, gyermekeket vállalni, és védelmezni minden ember méltóságát az anyaméhben való élet első pillanatától egészen az utolsó lélegzetig! Ne féljetek fáradhatatlanul munkálkodni közösségeitek javáért, akár politikai szerepvállalással is! Legyetek közösségépítők!"

*

„Korunk hatalmas kihívásai tekintetében arra buzdítalak benneteket, kedves testvéreim, hogy bátorságról, merészségről és missziós kreativitásról tegyetek tanúságot. Ne engedjétek, hogy elbátortalanítsanak benneteket azok a hibák, következetlenségek, sőt bukások, amelyek nyomot hagytak ennek az úton járó népnek a történetén."

*

„A katolikus oktatás azonban semmiképpen sem mondhat le saját nevelési programjáról: ez egy Krisztus-központú program, mely az emberi személy teljes körű fejlődésére, minden – lelki, kulturális, értelmi, erkölcsi és társas – dimenziójának kibontakozására irányul. Ezért senki ne lepődjön meg azon, hogy minden katolikus intézményben lehetőséget kínálnak a Jézus Krisztussal való találkozásra és igéjének hallgatására. Még kevésbé szabad megtörténnie annak, hogy bármely tanulót saját osztályában kirekesztenek pusztán azért, mert hisz Jézusban."

*

„A családon belüli hitélet elmélyítése és meggyökereztetése kétségtelenül az egyik kulcsa annak, hogy megoldást találjunk számos olyan válságra, amelyen az Egyház és társadalmaink keresztülmennek. A családban tanuljuk meg ugyanis az együttélést, a másik ember tiszteletét, a különbözőség elfogadását, egymás támogatását, a nagylelkűséget, önmagunk önzetlen odaajándékozását és az áldozatkészséget."

*

„Nem véletlen, hogy a katonai kiadások növelésére irányuló ismételt felhívásokat és az ezekből fakadó döntéseket sok kormány a másik fél veszélyességével indokolja" (Üzenet a béke 59. világnapjára, 2026. január 1.). A béke előmozdítása tevékeny munkálkodást kíván. Ma fel kell tennünk magunknak a kérdést: valóban „kreatív erőfeszítéseket" teszünk-e a világbéke előmozdításáért, vagy csupán arra törekszünk, hogy „elállítsuk a háború vérzését", és jobban felkészüljünk azokra a háborúkra, amelyekről feltételezzük, hogy még előttünk állnak."

Schall Tamás
Életem tartozéka

Mint katona kezében a fegyver,
olyan enyémben a rózsafüzér,
mikor kezeim közt morzsolgatom,
a legnagyobb biztonsággal felér.

De már önmagában az a tudat,
hogy nálam van, zsebemben hordozom,
olyan nagy erővel tölt el engem,
emberi szóval ki sem mondhatom.

A titkok, melyeket imádkozom,
Megváltónk életének titkai,
ezeket szemlélve, kimondani,
hűséges követésére segít.

Mindebben Mesternőnk Szűz Mária,
Kinek életét e titkok szőtték,
Példaképünk Ő, hogyan kell hinnünk,
aki anyai oltalmával véd.

Ha a Szentolvasót imádkozzuk,
amit Szeplőtlen' Szíve tőlünk kér,
megvalósul földünkön a béke,
a bűn senki közelébe nem ér.

Életünk része lesz a szent öröm,
az Isten emberré lett érettünk,
Lélektől' fogant, Szűztől született,
hogy Szent Karácsonyt ünnepelhessünk.

Köztünk léte világosság nekünk,
szeretni és élni tanít minket,
kincset ad, mit el nem veszíthetünk,
táplálék, mindennapi kenyerünk.

De a fájdalom sem hiányozhat,
nem leszünk különbek, mint Mesterünk,
ha Ő értünk kínhalált szenvedett,
nekünk sem lehet más az életünk.

Szenvedés-, halál húsvétba hajlik,
Vele szenvedve-, halva, élhetünk,
a feltámadásunk dicsőséges,
mint a Szent Szűz, mennyekbe vétetünk.

Testvérem, Krisztus katonája vagy?
Legyen fegyvered a rózsafüzér!
Hatásos, mert ki ezt imádkozza,
az életében minden jót elér!

XIV. Leó pápa Magnifica humanitas kezdetű enciklikája
Az emberi személy védelméről a mesterséges intelligencia korában
részletek

92. Laudato Si' enciklikájában Ferenc pápa elítélte a technokrata paradigma növekvő dominanciáját a globalizált világban, vagyis azon tendencia ellen szólt, hogy a hatékonyság, az ellenőrzés és a profit logikájának engedjük át a személyes, társadalmi és gazdasági döntéseket. Ugyanis ekkor az történik, hogy a technológia nem marad egyszerűen eszköz, hanem mércévé válik, amely alapján mindent megítélnek, elkezdi diktálni, hogy mi számít és mit lehet kiselejtezni, és így a teremtést a kizsákmányolás tárgyává és az emberi lényeket puszta fogaskerekekké fokozza le a minél nagyobb teljesítmény elérésének érdekében.

93. Ez a paradigma az elmúlt években gyorsan elterjedt, részben a mesterséges intelligencia, a kognitív tudomány, a nanotechnológia, a robotika és a biotechnológia terjeszkedése által. Önmagukban ezek az innovációk nagyban szolgálhatják az emberi fejlődést és közös otthonunk gondozását, de éppen a hatalmuk miatt siettethetik a technokrata paradigma kiterjesztését, és ezért helyes alkalmazásukhoz új spirituális, etikai és politikai keretre van szükség. A nagyobb hatalom nem feltétlenül jelent valami jobbat. Ebben a tekintetben Romano Guardini szavai továbbra is relevánsak: „A kortárs embert nem képezték ki arra, hogy jól használja a hatalmat."

94. Az emberiség saját hatalma áldozatává válásának veszélyét már VI. Szent Pál is felismerte, aki arra figyelmeztetett, hogy „a legkülönlegesebb tudományos fejlődés, a legmegdöbbentőbb technikai bravúrok és a legcsodálatosabb gazdasági növekedés, hacsak nem kíséri hiteles erkölcsi és társadalmi fejlődés, hosszú távon az ember ellen fog fordulni".

Plébániánk hírei

Szentmisék

hétfő-kedd-szerda-csütörtök-péntek-szombat 17.00
vasárnap 10.00 és18.00 (angol nyelvű)

Folyamatos szentségimádást tartunk a templomban
9.00 és 22.00 óra között.

PLÉBÁNIÁNK RENDSZERES PROGRAMJAI
szeptembertől

Hétfő	18.00	Felnőtt katekézis
Kedd	17.00	Elváltak és Egyedül Maradtak szentmiséje (havonta első kedden) és találkozója a Szent Kinga teremben
Szerda	15.45	Karitász hittan (a konkrét dátumok szórólapokon)
Péntek	15.00	Engesztelő imaóra a hazáért
	16.00	Rózsafüzér
	16.30	Vesperás
	18.00	Szent József Férfikör (minden második héten)

Októberben hétköznapokon a szentmise előtt, 16.30-tól a rózsafüzért imádkozzuk.

Gyóntatás: vasárnap 9.00-9.50

Lelki tanácsadás egyeztetés szerint
bitter.belvarosiplebania@gmail.com
30 591 2601

PESTI FŐTEMPLOM

Spirituális közösségi lap

XIII. évf. 71. szám

A Belvárosi Nagyboldogasszony Főplébánia lapja

Kiadja:
a
Belvárosi Főplébánia

Felelős kiadó:
Dr. Osztie Zoltán

Szerkesztő:
Bitter Lajos

Munkatársak:

Csorba Gábor
Dr. Kerényi Lajos
Kiss Antal
Schall Tamás
Zöldyné Szita Erzsébet

Korrektúra:
Faga-Nagy Mária

Szerkesztőség:

Budapest 1056 Március 15. tér 2.
bitter.belvarosiplebania@gmail.com

Megjelenik:
12 oldalon

PESTI FŐTEMPLOM

SPIRITUÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

XIII. évfolyam 71. szám *2026. október*

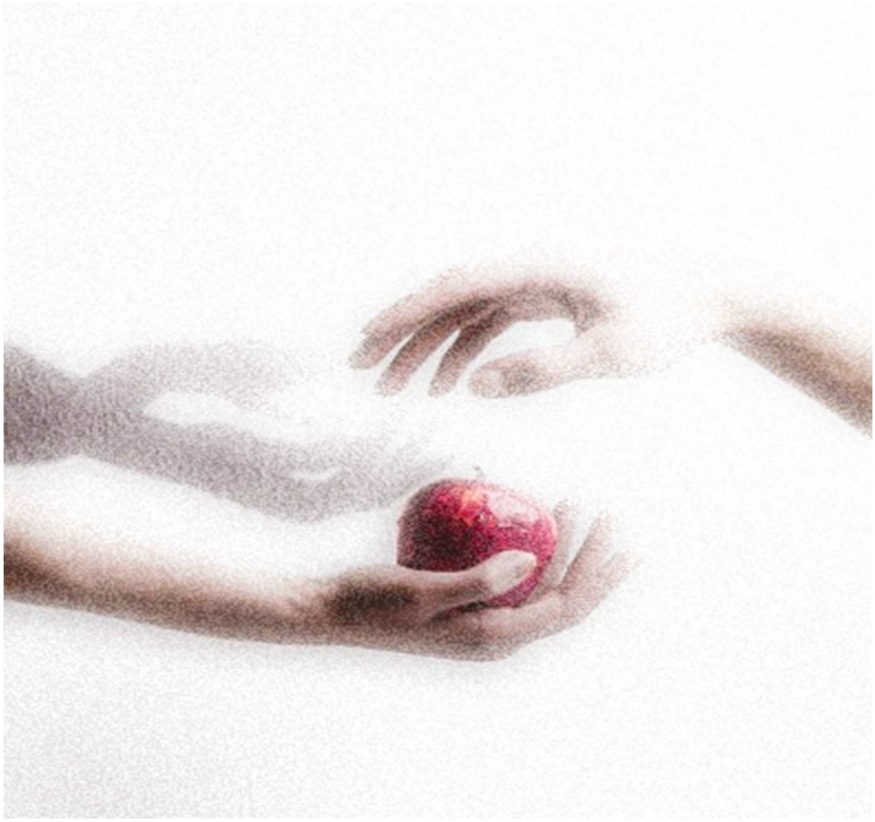

Tartalom

- Nagyszerű emberségünk
- Ki az ember?
- Októberi fénysugár
- A legnagyobb kincs
- Háromféle lelkület
- A régi mint új
- Kövek, fórumok, szamarak
- Leó pápa beszédei
- Életem tartozéka

BELVÁROSI NAGYBOLDOGASSZONY FŐPLÉBÁNIA

1056 Budapest, Március 15. tér 2. T: 318 3108 belvarosiplebania@gmail.com

Nagyszerű emberségünk

Örömünkre megjelent magyar fordításban is XIV. Leó pápánk új enciklikája, amely – beszédesen – a „Nagyszerű emberség” szavakkal kezdődik. Témája „az emberi személy védelme a mesterséges intelligencia korában”.

Már a cím is sokatmondó, melyben két állítás van. Egyrészt az emberi személy támadásoknak van kitéve, ezért védelemre szorul. Ezeknek tanúi és elszenvedő alanyai vagyunk. Fogantatásunk pillanatától az e világból való távozásunkig (halálunkig) folyamatos veszélyben élünk. Gondoljuk meg az állítás valóságát: napjainkra az ember számára legveszélyesebb hely az anyaméh. A világháborúk tömegmészárlásaihoz hasonló méretű gyilkolás folyik a magzatelhajtás révén. De nem kevésbé veszélyes és pusztító a gender ideológia és az LMBTQ program keresztülvitele például az oktatási intézményekben. Lássuk meg a gyerekek nemi identitásába történő bevezetésének problémáját. Ma többségében nem a szülők végzik el az ezzel kapcsolatos kötelességüket, hanem a kortárs csoportok, az internet irányítói, vagy éppenséggel magukra vannak hagyva a témában. Ismerjük a meddőség terjedését és az ezzel kapcsolatos megoldási kísérleteket, amelyek a legtöbb esetben emberellenesek. Tisztában vagyunk azzal, hogy az élet egyéb helyzeteiben sem kapja meg az ember a neki járó tiszteletet. Egyebek között szembe kell néznünk a háborúk közepette emberi méltóságukban megalázott, ellehetetlenült helyzetben élők sorsával (leginkább Kárpátalján). Végül tekintsük az öregkorban kiszolgáltatott helyzetben élőket. Sorolhatnánk tovább az élet válsághelyzeteiben élők segítségre szorultságát. Nem véletlenül hoztuk létre a „Jó, hogy vagy!” életvédők szövetségét, mely az emberi személy méltóságának képviseletét tűzte zászlajára, és egységbe vonja az ezen a területen dolgozó szervezeteket és személyeket. Kérem, nézzék meg a Szövetség internetes felületeit!

Az enciklika másik állítása szerint a mesterséges intelligencia kora itt van. Nem jövőbeli, hanem jelen valóság, az életünk mindennapjaiban meghatározó tényező. Használata nélkül – nem is lassan – mindennapjaink nehézzé válnak, segítségre szorulunk, majd lemaradunk. Lehetőséget kínál, ugyanakkor óriási veszélyeket rejt, egyelőre beláthatatlan következményekkel jár. Már az elnevezése is téves, hiszen a szóhasználatban „intelligens”, személyes tűnik. Nem az! A programozás szerint még érzelmeket is mutat, melyeket képes partnerként feltüntetni. Sok fiatal már ebben a kapcsolatban él. Nem személyes viszonyaiban, hanem a géppel kommunikál, következésképpen elszigetelődik, elmagányosodik. Fölvetődött már az is, hogy közreműködésével szentgyónást lehessen végezni. Abszurd ötlet, éppen a személyesség, így az emberi méltóság lábbal tiprása. Lelkiismeretvizsgálatot, bűnbánatot, megtérést, megújult Isten-kapcsolatot a gép nem tud végrehajtani, sem szolgálni. Iszonyúan megnöveli az életvitelünk már-már amúgy is elviselhetetlen tempóját. Ráadásul működtetése olyan energiaigényt támaszt, amit nem tudnak az egyes államok kielégíteni. Az Egyesült Királyság (Anglia) teljes, éves energiafogyasztására van szükség a fedezetéhez. Szempontként említik a szakértők, hogy a fejlesztés hihetetlen ütemben zajlik. Az egyes országok nem fognak leállni, vagy határt szabni, sem a kutatás, sem a fölhasználás terén, mert fölfogásuk szerint nem maradhatnak le a többi kutatásokban résztvevő országokkal szemben. Külön rendszere van Amerikának, Kínának, Európának…

Milyen világ alakul körülöttünk? Az Egyház küldetése, hogy védje, képviselje a személyességet, az emberi személy méltóságát, az imádságos Isten-kapcsolatot, az élet értelmének evidenciáját, a kutatás és eredményei fölhasználásának határait az ember javára, az elszemélytelenedés ellen küzdjön, a közösségeket építse és működtesse, a személyes jelenlét alkalmait teremtse meg és – amint a Szentatya részletesen kifejti – „a szeretet civilizációját építse”.

A Szentatya üzenetének leginkább reményt keltő üzenete, hogy a Teremtő Isten, mennyei Atyánk nagyszerű hivatásra hívta életbe az embert. Méltóságra emelte, amikor képére és hasonlatosságára alkotta meg. Ne adjuk föl az Isten alkotta rendet, ne tagadjuk meg küldetésünket, ne alázzuk meg önmagunkat, hanem – Jézus mintájára – hordozzuk és bontakoztassuk ki „nagyszerű emberségünket”!

Kérem, hogy olvassuk el az enciklikát, hogy tájékozottak legyünk korunk kihívásai terén és követni tudjuk azokat a folyamatokat, amelyek meghatározzák egyéni és közösségi életünket, valamint kijelölik küldetésünk területeit. A dokumentum megvásárolható a Szent István Társulat kiadásában.

Dr. Osztie Zoltán plébános

Az emberi létezés egyetlen dimenziójának abszolút szintre emelése veszélyes. Kaotikus állapotokat nem csak a hiány, a szűkösség okoz, de az ellenőrizetlen növekedés is az elszegényedés forrása lehet. Így az intelligencia (értelem), amikor abszolúttá válik, rátelepszik és elnyomja az élet más alapvető dimenzióit, például a szeretetet, az érzelmet, az akaratot, az elkötelezettséget az odaadást, vagyis az emberi kapcsolatokat. (Magnifica humanitas 113.)

Ki az ember?

Amikor az ember szembesül különböző testi, lelki panaszaival, aggodalmaival, bajaival, szorongásaival – és kinek az életében ne lennének ilyenek –, melyek „jól-létét” akadályozzák, természetesen szeretne megszabadulni ezektől, és orvoshoz, esetleg pszichológushoz fordul. A panaszok hátterében gyakran lelki folyamatok húzódnak meg, például aktuális élethelyzet, gyermekkori traumák, amelyek a tudat alatt működve fejtik ki hatásukat. Amennyiben ezek tudatossá válnak, akkor maga az a tény, hogy a probléma oka napvilágra kerül, adott esetben jelentheti annak orvoslását, de fordítottja is lehetséges, és valamilyen kövonalazatlan, homályos üresség, aggodalomérzés válik dominánssá. Ez azt jelentheti, hogy válaszadásra vagyunk hivatottak a kérdésben: mi az élet értelme? Ugyanis erre még nincs igazi válaszunk. Ebben az esetben nem a mi okból –, hanem a „mi célból aggódunk?” kérdést kell feltenni. Mi a fő célunk? Ezt a kérdést teszi fel az egyik pszichológiai módszer, amelyik ahhoz az adottságunkhoz próbál irányítani, amely minden emberben megvan, mindig ép, és arra szólít bennünket, hogy szabadon, a célt szem előtt tartva vegyünk részt saját életünkben, majd annak lassú és végső elmúlásában. Ennek a célnak a veszélybe kerülése okozhatja igazi aggodalmunkat.

Valójában életünk értelmességéről, méghozzá végső értelmességéről van szó. Az említett adottságot a pszichológia a mindig ép, transzmorbid személyiségmagnak nevezi, „amelyben” megjelenik a szabadság és az értelemfelismerés szempontja, ugyanakkor azonban a személyes tagadás és öngátlás lehetősége is. A transzmorbid, sérthetetlen szellemi fórum bizonyos kérdéseket és válaszokat képes „önmagukban is érvényesnek” elismerni, ezért az ember, mint személyiség – ha hagyja – megszólítható. Ez a pszichológiai módszer a logoterápia, amely az élet értelmességének kérdését veti fel, mint a terápia alapkérdését. Feltárhatja, hogy egy adott ember esetében a „jól-lét” hiányának oka az élet végső értelmességébe vetett bizalom hiánya. Ennél sokkal többet nem mondhat, mert a továbbiakban már egy másik tudomány, a teológia illetékes.

Felmerülhet a kérdés, hogy a „transzmorbid személyiségmag” fogalom összevethető-e a teológiai személyfogalommal? Nem, mert a pszichológiának nem dolga a teológiai szemlélet, de végül is kimondja: „a transzmorbid személyiségmag az ember sérthetetlen szellemi rétege, a megismételhetetlen, egyszeri személy hordozója”. Tehát nem maga a megismételhetetlen emberi személy, hanem annak „hordozója”.

Három olyan fogalmunk van, amelyeket tisztáznunk kell ahhoz, hogy tudjuk, mit jelölnek a pszichológiában, ill. a teológiában, és ezek hogyan viszonyulnak egymáshoz. Annál is inkább mivel ezek a fogalmak gyakran szinonimaként jelennek meg. Nem kevesebbről van szó, mint az emberről, Istenről, az ember immanens (világon belüli) és transzcendens (világon túlnyúló) végső céljáról, annak elfogadásáról vagy tagadásáról, a keresztény kinyilatkoztatás szívéről. Ezek: az „én”, a „személyiség” és a „személy”.

A pszichológia többféle énről beszél (ideális én, reális én, fantázia én, prezentált én, tükör én, hamis én), ugyanakkor elismeri a nyilvánvaló tényt, hogy az „én” egész életünk során változatlan, vagyis énünk magja egy velünk született entitás. Az „énnek” pedig pszichológiai és spirituális dimenziója van, melyek részben átfedik egymást, és ez a sajátossága a pszichofizikai és társadalmi meghatározottságok mellett – a transzcendensre irányuló nyitottsága miatt – döntésre ad lehetőséget.

A személyiség szó alatt a pszichológia pszichofizikai rendszerek szerveződését érti az egyénen belül, amelyek meghatározzák a gondolkodást és a viselkedést. A személy szónak nincs konkrét elkülönülő tartalma a pszichológiában, illetve – ahogy fentebb említettük – „rejtőzködően” jelenik meg: mint az ember sérthetetlen szellemi rétege, a transzmorbid személyiségmag által hordozott szellemi valóság. Hogy miféle valóságról lehet szó, arról a pszichológia – helyesen – nem nyilatkozik.

A teológia nyelvén világosan beszélhetünk. A kiindulópont egy igen egyszerű kérdés: mi következik az emberi mivoltra nézve abból, amit megtestesülésnek hívunk, vagyis abból, hogy Jézus Krisztus egyszerre valóságos Isten és valóságos ember, egy személyben? Az következik, hogy miután Jézus Krisztus valóságos Isten és valóságos ember egy személyben, az emberről, mint megismételhetetlen egyszeri személyről csak Istenre vonatkoztatottságában beszélhetünk. Tehát az ember egyszeriségének legbelsőbb lényege, a személye – képben kifejezve – „üres” lenne Isten nélkül, vagyis nem is lenne ember, esetleg nagyon értelmes állat vagy gép, olyan, mint a mesterséges intelligencia, aminek elszabadulása a poszthumanizmus és a transzhumanizmus luciferi perspektívájában éppen a személyt, és így az ember igazi emberségének alapvető dimenzióit, a szeretetet, az érzelmet, az akaratot, az elkötelezettséget és az odaadást, vagyis az emberi kapcsolatokat szegényíti el. (Vö. XIV. Leó pápa Magnifica humanitas enciklika).

A „személy” kizárólagosan keresztény teológiai fogalom, ugyanakkor minden ember személy. Az ismeret forrása a kinyilatkoztatás és a hit, a hitben viszont kézzelfogható bizonyíték van: maga az ember. Bármilyen tudomány jelölhet ezzel a szóval valamilyen emberi jelenséget, de az nem az a személy, akiről a teológia beszél, akik mi emberek vagyunk.

A lelki szenvedésnek valódi oka lehet a cél hiánya. S ha van végső cél, akkor már nem is valami más közvetlen ok megszüntetése – amely, ha lehetséges, akkor szükséges is – vezet eredményre, nem is a feldolgozás, hanem a túllépés. Nem a pszichológia egyébként legális és szükséges céljai, nemcsak az egyén jól-léte, „önmegvalósítása”, hanem az ember túllépése önmagán, ami az életben lehetséges, de alapvetően befejezhetetlen folyamat. A befejezettség teológiai neve: üdvösség.

Tehát és végül, ha a kereszténység életalakító szerepét, az élethez és halálhoz való viszonyát pszichológiai nyelven fejezzük ki, akkor tudomásul vehetjük, hogy a testi (biológiai), lelki (pszichológiai) és a környezeti, társadalmi (szociológiai) hatások együttesen meghatározzák az ember természetes helyzetét, amivel kapcsolatban – helyesen – a személyiség szót használjuk. A szellemi személyünk, aki (és nem: ami) testünktől – személyiségünktől – elválaszthatatlan halálunkig, a mindezekhez való viszonyulásunk, a transzmorbid személyiségmag mögött van (azt is mondhatnánk: „ott sóhajtozik ki nem mondható szavakkal a lélek”), és ha hagyjuk és akarjuk, átalakítja viszonyulásunkat életünkhöz és halálunkhoz. A problémával, bajjal, betegséggel, szenvedéssel és persze végül a halállal, vagyis a belső és külső körülményekkel kapcsolatos álláspontunk kialakításában a személyiségünknek főszerepe van, de mögötte rejlik az igazi legvégső fórum, aki akár közvetetten, akár közvetlenül felteszi az utolsó kérdést. Ez azt jelenti, hogy hitben hozzuk meg a végső választ, ami minél előbb és mindenekelőtt a cél. De azért az az ismeret, hogy az emberi személy értelmezése kizárólag teológiai nézőpontból lehetséges, a bizonytalanok, a kulturkeresztények, az „éjfélimisés” keresztények, a nem hívők, a kételkedők, a tagadók, az aggódók számára felhívást jelenthet, mert agnosztikus „tartózkodás”, kitalált isten nincs. Kegyelem van és feltámadás.

BL

Októberi fénysugár

Októbernek szépsége van: a gyengülő nap minden sugarát kihasználja, hogy tovább szépítse az ősz egyébként is nagyszerű színpompáját: azt a tarka ruhát, amit a természet magára ölt. Ebben az őszi napsugárban Máriára gondolunk mint a Rózsafüzér Királynőjére és a Magyarok Nagyasszonyára. Égi Édesanyánk minden nap kéri a rózsafüzér imádságot, ezt a hónapot pedig különösen is a rózsafüzérnek szenteljük.

A rózsafüzér imádság mindnyájunkat Krisztus titkainak átelmélkedésére késztet a Boldogságos Szűz Mária vezetésével, aki egyedülálló módon részese volt Isten Fia születésének, működésének, szenvedésének és dicsőséges feltámadásának.

Szűz Mária rózsafüzére olyan imádság, amely részeinek egyszerűségében az egész evangéliumi üzenet mélysége nyilvánul meg. Maga a Szent Szűz bátorított bennünket jelenései alkalmával, hogy imádkozzuk ezt az imádságot. „Mondjátok el a rózsafüzért minden nap, hogy elnyerjétek a világ békéjét és a háború végét”. 1917 május 13-án, első jelenése alkalmával kérte ezt Fatimában, ahol „a Rózsafüzér Királynőjeként” jelent meg.

A rózsafüzér hatékony fegyver. Használjuk bizalommal, és elcsodálkozunk az eredményeitől! Mindent ki lehet imádkozni, és mindenkit be lehet imádkozni. A rózsafüzér imádság útján Krisztus egész szeretetét megtaláljuk. Erőt kapunk, hogy Isten akaratát tökéletesen teljesíteni tudjuk; hogy embertársaink szolgálatára legyünk.

Október lenyűgözően szép, mert nap mint nap milliók szívéből, az ajkakon át száll a köszöntés Máriához: Üdvözlégy… és száll a kérés: Asszonyunk Szűz Mária… Senki a világon nem tudja úgy köszönteni és kérni Máriát, mint mi, magyarok. Sajátos jogon, sajátos történelmi háttérrel-tapasztalattal, sajátos lelkülettel.

És mindig van annyi imádkozó magyar: „üdvözlégymáriás”-, „asszonyunkszűzmáriás” magyar, amennyi elégségesnek tűnik annak biztosítására, hogy a nemzetnek-, a hazának jövője legyen a Szent Korona jogarának kiterjedésében.

Asszonyunk, Szűz Mária! Sajátos jogon, sajátos történelmi háttérrel-tapasztalattal, sajátos lelkülettel. S ebben a „sajátos”- ban benne van Szent István királyunk többször megismételt önfelajánlása, végül a Szent Korona és ezzel az ország Szűz Mária tulajdonába való átadása. Nemcsak az ország, hanem az ország népe is! Magyar vagyok, Mária tulajdona vagyok, hazám Mária országa. Mindszenty bíboros úr hívta fel a figyelmet: „Csodálatos fonala a magyar történelemnek a Mária-tisztelet.

Ahogy a Duna kiemelkedik vízhálózatunkból, úgy emelkedik ki szélességével a Mária-tisztelet a történelmünket átjáró sok egyéb szellemi, lelki folyamból."

A jelenre pedig: „Most kell nekünk módot adnunk a Nagyasszonynak hívő magatartásunkkal, kitartó és egyetemes esengésünkkel arra, hogy megmutathassa: pártfogása segíthet, és édesanyánk ma is." Hívő magatartásunkkal: Krisztust megvallva és hirdetve az élet minden területén! A hazafiasság igazi talaja csakis a komolyan megélt keresztény hit lehet.

Szent István, első királyunk rendelésének kikristályosodása, hogy Szűzanyánkat Nagyasszonyunknak és Patrónánknak tudjuk. Élete művének betetőzéseként a Nagyasszonynak ajánlja föl fiatal, még csak alig alakuló keresztény országát.

A mai magyar embernek, ez az esemény már szinte semmit nem mond. A valamikori fiatal katolikusoknak mint kedves nemzeti emlék, mint jámbor legenda ott él ugyan még valahol a lelke mélyén, de a szentistváni tett jelképi tartalma és eszmei jelentősége kiveszett legtöbbnek szívéből. Az iskolák semlegessége nem csak az élő hitet és erkölcsöt, hanem a nemzeti érzést is legfőbb ellenségének tekinti.

Szent Ágoston mondta egy alkalommal: magasabb eszmei célok nélkül az államok nem egyebek rablóbandáknál. Az ilyen államokban nem a pénz hiányzik, nem is az eszközök, vagy éppen az élelmiszer, sokkal inkább az emberiesség, a becsület, a tisztakezűség, az önzetlenség. Nem beszélve az őszinteségről és igazságérzetről. A családi élet is üzletté és számítássá válik, az önzés és kiélés helyévé. S mihelyt az önzés úgy kívánja, aggálytalanul szét lehet dönteni, még ha belepusztul is a gyermek, a másik fél, s a nemzet maga.

Ha ma körülnézünk szép hazánkban, van-e torkot fojtogatóbb és szívet szorongatóbb jelenség, mint a testi-lelki, anyagi és szellemi környezetszennyezés? A gyűlölködés, megosztottság, szeretetlenség!

Vajon meg tudunk-e állni ezen a sátáni csúszdán, amelyen Mécs László szavai szerint „az Ember: sárkánymagból sarjadt fattya véres rögnek elfeledte, hogy az arca régen Krisztus arca volt." És ki hallja meg ma a számonkérő lelkiismeret szavát Sík Sándor szavaival: „Embernyi ember vagytok-e? Embernyomokat hagytok-e?" Olyan vészes eltájolódásban élünk már, hogy ma félelmetesebben dörömböl a még érző szív ajtaján ugyancsak Mécs László szava: „Ha a mérték tönkrement, senki-semmi meg nem ment"!

A mérték: Jézus Krisztus, aki „fogantatott Szentlélektől, született Szűz Máriától". És a gyilkos testi-lelki szennyeződés nem szüntethető meg más eszközökkel, csak, amit az imádkozó magyarok tesznek, új életet és új lelket, tiszta vizet és tiszta levegőt árasztó erkölcsi vállalásaikban.

Napjainkban fénylő jelként ragyog Magyarok Nagyasszonyának alakja. Az a tény, hogy vagyunk egypáran, akik hiszünk abban, amit első királyunk ránk hagyományozott: hogy az Istenember édesanyjának keze állandóan rajtunk pihen; és nekünk többre kell törekednünk, mint a megélhetés bármi úton való biztosítása, az érdekek és ösztönök és hangulatok által való ide-oda hányattatására, a nemzet konzumidiótává süllyesztésére.

Mindszenty bíboros úrral együtt valljuk: „A mi eszményünk egy olyan Magyarország megteremtése, amelynek alapja a valláserkölcs, támasza a nemzeti érzés, ifjai és leányai pedig hívők és magyarok." Ezért ma Magyarországon gyakorló katolikusnak lenni a legnagyobb hazafias, nemzetmentő tett.

A Magyarok Nagyasszonya útitársunk életünk ösvényein. Kérjük, vezessen minket, nehogy az elképedő siránkozás túláradjon ajkunkon, nehogy a csüggedés legyőzze a cselekvést, befagyassza a lelkesedést, a múlt súlya megakadályozza, hogy hitelt adjunk a jövőnek! De bátrak legyünk hinni, és megvallani hitünket; cselekedni a hit erejében, élve a szeretet életét, mely Isten országát bontja ki közöttünk!

A Boldogságos Szűz Mária, Nagyasszonyunk és Patrónánk oltalma alatt áldott legyen Magyarország, békében, örömben és jólétben; mi pedig élő hittel hűségesen, elköteleződve, áldva magasztaljuk az élő Istent, köszönetet mondva Égi Édesanyánknak!

Schall Tamás atya

A Szent Kinga Körben is a legnagyobb kincs az Istenre fókuszáló, közösséget megélő ember

„Férje halála után Szent Kinga az ószandeci kolostor apátnője lett. A kolostort a tatárok földúlták, és Kingának 63 évesen az újjáépítés munkáját kellett irányítania" – olvashatjuk életrajzában.

A Szent Kinga Kör tagjaiként, névadónkhoz híven, a szenior korba lépve is, egyházi közösségünkkel, közösségünkért aktívan együttműködve találkozunk kéthetente.

A Kör életébe, lelkiségébe és terveibe jelentős változást hozott az a szándék, hogy a jelenkori kultúra, társadalom, személyes kapcsolatok állandó kritikája és személyes frusztráció helyett továbblépjünk egy cselekvő életmód irányába.

Néhány éve Rod Dreher „Szent Benedek válaszútján” c. műve mentén feltártuk, hogy mi az, ami minket leginkább elkeserít, félelemmel tölt el. Az ijesztő tendenciák azóta csak erősödtek. Korának fenyegető káoszára jó példaként állt előttünk Szent Benedek válasza.

Négy témában mi is elhatározást tettünk, és ezekre rendszeresen visszatértünk:
ima: engedjük be Istent az életünkbe,
munka: Istennek szentelve végezzük,
közösség: odaadóan, ne program fogyasztói lelkületel kapcsolódjunk egymáshoz,
olvasás: elmélyülten, igényes szövegeket vegyünk kézbe.

Azt is megnéztük, mit tettek eleink ezeken a területeken, milyen tapasztalatunk van, amit megélni és továbbadni érdemes. Ezekre fókuszálva tudott csoportunkból egyre inkább közösség alakulni. Az ima szerves része összejöveteleinknek, még nyilvános helyen is. Az evangéliummal való imát különösen is gyakoroljuk, ez segít egymás hitének erősítésében is.

Őseink hozzáállása a munkához, annak méltósága segít ellenáramban maradni a fogyasztói társadalomban.

Olvasásélményeinket megosztjuk, buzdítjuk egymást arra, hogy ne engedjünk a digitális huzalozás csábításának. Egyéb kulturális programjaink kiválasztásában is ezeket a szempontokat tartjuk fontosnak. Legutóbb Molnár C. Pálnak, templomunk oltárképe alkotójának Assisi Szent Ferenc témájú műveiről hallottunk-láttunk tárlatvezetést a Ráth Lépcső Galériában.

A közösséghez való tartozás elementáris igénye tagjainknak. Ennek építését szolgálja, hogy együtt tervezzük meg féléves menetrendünket. Ki-ki hozzáadja érdeklődését, tapasztalatát, talentumát, aktivitását. Önállóság és összetartozás segíti, hogy empátiával tudjunk egymás felé fordulni, egymást testben és lélekben erősíteni.

A közösség építésében az egymásra figyelést, párbeszédet szeretnénk gyakorolni az összejövetelek közötti időben is, találkozásokkal, élőben vagy akár telefonon. Ehhez a Szt. Kinga kör alkalmán a szeptemberi indulás óta minden alkalommal kihúzzuk valakinek a nevét és a következő találkozásig személyes kapcsolatba lépünk vele.

Bár vannak határaink, zárt összejöveteleink, de tartunk az egész egyházközségnek is nyílt alkalmakat. A közös keresztútjárás a templomban és az Öröm útja-járás a rózsakertben ebben az évben a nagyobb közösség felé nyitást mutatták már, nagy örömünkre.

Az egyházközségen belül az adventi időben a közösségek közötti találkozásra azt tervezzük, hogy feleleventjük és megéljük együtt a „Szállást keres a Szentcsalád” rítusát.

Zöldyné Szita Erzsébet

A háromféle lelkületű szolgálat

Karitász küldetésünk az emberek üdvösségének szolgálatára irányul, elsősorban tehát lelki javakat szeretnénk közvetíteni, átadni. Örök kincsek ezek, melyeket *„a moly nem rágja meg, a rozsda nem marja”* (vö. Mt 6,20). Ehhez a természetfeletti küldetéshez természetes eszközöket is latba vetünk, úgy mint pl. a tárgyi adományok, vagy a találékony segítő tevékenység.

Bizonyára sokan tapasztaltuk azt is, hogy szegényeink, gondozottjaink, akik nem tartoznak szorosan az egyházhoz, nem vallásosak, de a hozzánk való kötődéssel mégiscsak kapcsolatba kerülnek Krisztussal, éppen rajtunk keresztül. Úgy gondolják, hogyha minket ismernek, ha velünk jóban vannak, akkor ezzel biztosítják Istennel való jó kapcsolatukat is, vagy legalábbis közelebb kerülnek Hozzá. Ez igen nagy felelősség számunkra, ezért fontos kiemelni, hogy nem az a lényeg, hogy minket ismerjenek, hanem az, hogy az Urat, a Világmindenség Királyát ismerjék meg, szeressék meg Őt, hogy azután Ő is megismerje őket az utolsó órában. Alázattal végezzük tehát munkánkat és bízzunk abban, hogy Istennek minden lehetséges, Ő a szívek vizsgálója, Ő tudja, hogy kiben mi lakozik, Szentlelke pedig a szívek vezére.

Éppen ezért ne is ítélkezzünk, hanem csak bízzunk és szeressünk! *„Mert sokan lesznek az elsőkből utolsók és az utolsókból elsők.”(Lk 13,29).*

Minket, karitászosokat is érnek bőven kísértések munkánk, életünk során, akik Krisztus Királynak szolgálunk. Szent Brigitta, Európa társvédőszentjének (XIV. sz.) magánkinyilatkoztatásban az Úr háromféle lelkületű szolgálótípust mutatott be.

Mindegyik hiszi, hogy Krisztus az Isten, a mindenható, de az egyik szándéka, hogy a szolgálattal földi dolgokat, kincseket nyerjen: gazdagságot, hatalmat, hírnevet. Az Úr, a kívánságuknak megfelelően részesíti is őket ebben, de a mennyei dicsőség rovására, mert az ilyen ember el is veszíti az égi jutalmat.

A másik szolgálótípus azt gondolja, hogy Krisztus Király a szigorú bíró. Az ilyen emberek a büntetéstől való félelemmel szolgálnak, nem a mennyei dicsőség és nem az Úr iránti szeretet hajtja őket. Őket a helytelen Úrfélelem motiválja és nem az önzetlen, bizalommal teli szeretet, ők azok, akiknek a bűnbánatuk nem tud tökéletes lenni, mert nem szabadok, a büntetéstől félnek, ezért csak félszívvel szolgálnak.

A harmadik típusú szolgáló tudja, hogy az Úr Igaz Isten, igazságos és irgalmas. Nem a büntetés elkerülése végett, hanem az Isten iránti önzetlen szeretetből fakadóan szolgálnak, ez motiválja őket. Ők azok, akiknek akarata megegyezik az Úr akaratával, ezért meghallgatásra találnak.

Tegyük fel az egyházi év végén, Krisztus Király főünnepének közeledtével a kérdést magunknak: melyik szolgálók vagyunk mi? Melyikhez hasonlítunk

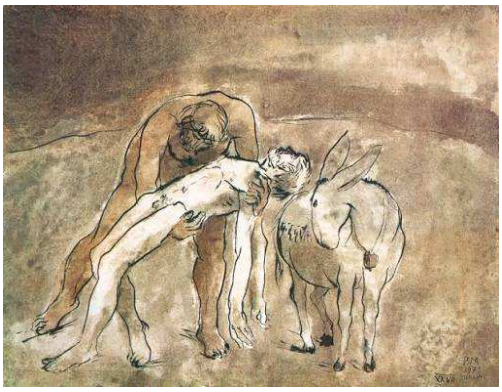

leginkább? Melyik típusból mennyi van bennünk? Félünk-e vagy bátrak, szabadok vagyunk legbelül?

Az Úr irgalmas szeretettel és igazsággal fordul felénk, mert Ő maga az Igazság és az Irgalom. Akik nem szeretik Őt, azokkal igazságos, akik szeretik Őt, azokkal irgalmas. Ezért a legnagyobb tulajdonsága Istennek az Ő irgalmassága, ahogy Szent Fausztina nővér tanította.

Szeressük tehát tiszta szívvel az Urat, a Világmindenség királyát, bátran haladjunk előre Vele! Így vágjunk bele a közelgő ádventi, karácsonyi karitászmunkánkba otthon, a családunkban, az egyházközségünkben, a szegényeink, rászorulóink körében! Önzetlen és szabad lelkülettel, alázatosan, szelíden, de bátran és határozattan végezve a munkánkat, tanúságtevői leszünk az Igaz Szeretetnek, Aki legyőzte a világot és üdvözíti a benne bízókat. *„Krisztus Király, üdvözíts minket!*
”

Csorba Gábor
állandó diakónus

A régi, mint új

XIV. Leó pápa semmi újat nem mondott Franciaországban, mert pontosan tudta, hogy ez ma a forradalmian új: a kétezer éves katolikus egyház nagy, terebélyes fájának értékei, mély gyökerei és az ágvégeken éledő megannyi fiatal hajtással. Nem szétszórt, mindig protestáló magoncok, új és új ideológiák növekedési kísérleteire való reakciókkal fárasztotta hallgatóit. Jó ütemérzékkel érkezett Franciaországba.

Arra senki sem számított, hogy az Igazság – az Evangélium – bátor kimondása maga alá temeti a hamis szabadság hazug világát. egyetlen pillanat alatt. Ugyanis kinyílt a repülőgép ajtaja, és XIV. Leó már öltözetével üzent. Főpapként, nem fehér ruhás civilként érkezett. A liturgián is használt karingben, felette a vértanúság színét, a bíbort hordozó mocétummal, és mellén Krisztus keresztjével vonult a díszsorfal előtt. Megjelenésével nem egy miniállam vezetője, hanem egy két lábbal a földön járó egyházfő, Szent Péter utódja tette tiszteletét az európai kereszténység egyik bölcsőjében.

Mik lehetnek a magyar közélet számára is fontos üzenetei? „A franciaországi katolikus egyház nagyon bölcsen kezd átalakulni egy »ellentársadalommá«, narratívájában visszautasítja a feminista- és lmbtq lobbi által előírt dogmát...” – olvashatjuk Eric Zemmour, „A misét még nem mondták el” című, nemrég magyarul is megjelent esszéjében. A katolikus filozófus, író, mintha előtanulmányt írt volna a látogatáshoz: „A kereszténységért vívott csata Európában nem lehet csak a hit csatája. Meg kell védeni a kereszténység hagyatékát Európában, ezeket az építészeti, művészeti, kulturális, jogi, politikai formákat, amelyeket meg kell őriznünk vagy helyre kell állítanunk.” Nos, XIV. Leó pápa látogatása erről (is) szólt. A Notre Dame Bazilikában ismét finom tanújelét adta a hagyományaiban gyökerező és élő egyháza melletti kiállásának. Nem valamiféle divatos imamódokkal, modern zenei betétekkel zajlott az esemény.

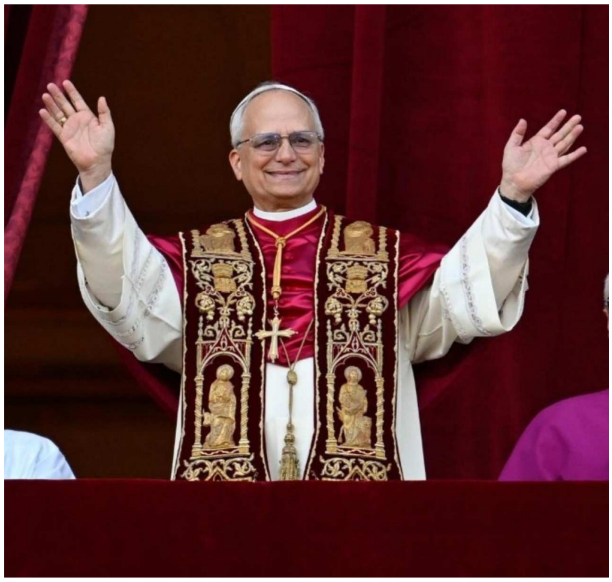

Miután néhány percre az Eucharisztia előtt adorált, vecsernyepalástban, főpapi jelvényekkel vezette az egyház hivatalos imádságát, a zsolozsmát. Az esti imaóra keretében tartotta meg tanítását. Többek közt ezt mondta, utalva a francia egyház újjászületésére is: „Ez a székesegyház azért született újjá, hogy vele együtt ti is újjászülessetek, új lendülettel törekedve az életszentségre és végezve a mindennapi küldetést. Legyetek népetek körében az egyház isteni anyaságának világos jelei: az egyház Isten szeretetéről tanúságot téve újra egységbe gyűjti és gyógyítja az emberi családot."

Két évvel ezelőtt a párizsi olimpiai megnyitó ünnepség sokakat mélységesen felháborító, olykor blaszfémikus performansza után Franciaország a Stade de France-ban egy teljesen más arcát mutatta. Nyolcvanezer, tekintetét égre emelő fiatal átlényegülten, nagy hittel volt együtt egy megrendült ágostonos szerzetessel, aki nem szégyellte könnyeit. Elérzékenyülten állt egy gyönyörű, francia szenteket bemutató, mély tanúságtételekkel lezajlott este végén az ősi ének, a Salve Regina éneklése alatt. A himnusz választása ismét üzenet volt úgy a szupermodernisták, mint a hagyományt túlhajtók felé. Van egység. A fiatalok zengték ezt, a még egyházszakadás előtt keletkezett éneket, ahogy zengik a X. Piusz közösség épp renitens konzervatívjai is templomaikban. A pápa minden liturgikus cselekményében megmutatta, nem csupán a tridenti latin misét lehet kellő mélységgel, odaadással és méltósággal ünnepelni: „Ma különösen is szembesülünk azzal, hogy korunkból mintha hiányozna a teljesség, a mélység és hiányoznának az ígéretek. Az ének, a szó és a liturgikus mozdulat nemes egyszerűsége sokak számára rést nyithat a világosságra, a béke oázisát kínálhatja egy állandó kapcsolódásban élő és zajos társadalomban." – üzente minden, a katolikus egyház liturgiáját a modernség és a kor kihívásainak való beteges megfelelési kényszerrel tevékenykedőknek. Vissza a forráshoz!

A pápa látogatásának több beszédében utalt a katolikusok közéleti kiállásának fontosságára. Nem fogadta el a Becsületrendet, nem kívánt nobilitásokkal díszvacsorázni, a lehető legtöbb időt szerette volna híveinek szánni. „A helyes laicitás tehát nem abban áll, hogy a vallást kizárjuk a közélet vagy az oktatás területéről, hanem abban, hogy azon munkálkodunk, hogy az állam és a vallási intézmények párbeszédet folytassanak egymással, és egyesítsék erőiket a közjó szolgálatában, hogy a világnak élete legyen." – tanította. Párizsi miséje előtt a Chapms-Elysées-n – mintegy szimbólikusan a fogyasztói társadalom lerolózott boltjai előtt – hívők ezrei gyóntak, papok százai álltak szó szerint helyt. Eric Zemmour pedig készítheti új esszéjét, ugyanis „A misét elmondták!" az a'la carte keresztények legnagyobb bánatára. Közel nyolcszázezren voltak rajta.

Franciaország él. A francia katolikusok élnek. Európa él és élni akar. Laus et grtaia, köszönet és hála egy oroszlánnak. Habemus papam: Leo XIV.

Kiss Antal diakónus
Katolikus Tábori Lelkészség

Kövek, fórumok, szamarak

Gyerekkoromban szinte az első istenbizonyíték volt számomra a Szentírásban szereplő érdekes epizód Jézus jeruzsálemi bevonulása előtt: „Elküldött két tanítványt a szemközti faluba, mondván: „találtok ott egy megkötött szamarat. Oldjátok el, és hozzátok ide." (Lk 19, 29-30.) A tanítványok megtalálták a szamarat. Ki tud ilyen apró dolgot egy nappal előre pontosan megmondani? – kérdeztem magamtól. Az a Jézus tehát biztosan Isten – vontam le gyerekfejjel a következtetést. Azóta már sok-sok tényező igazolja számomra Jézus isteni mivoltát. (Legtöbbet jelentenek azok a prófétai jövendölések, amelyek a gyermek Jézuson, majd a szenvedő Názáretin beteljesedtek.)

Érdekes kérdés lehet az is, miért szamárcsikót választott Jézus, hogy az vigye őt be a városba. Már sejtem a választ: mert üdvözítő tervében ott rejtőzködik szinte érthetetlen szándéka: *viteti magát. (*Mindig – kivéve a három évet, amikor Ő maga ment el igen sok helyre.) Csecsemő, majd kisgyermek korában vitték a szülei. Amikor meghalt, emberek vitték be a sírba. Ránk bízza magát az oltáriszentségben. Nekünk kell Őt vinnünk, odaadnunk…

Nagyon nagy felelősség ez. Ha mi nem visszük Őt, nem beszélünk róla, nem jelenítjük meg a szentmisében, nem adjuk oda Szent Testét – más nem teszi ezt meg. Újabb kérdés: miért vonult be Jeruzsálembe hatalmas örömrivalgás közepett? *Mert nagyon szereti az embert:* a gyenge, kísértéseket szenvedő embert, aki szeretetre, igazságra, szabad így mondani: „az Istenre született".

Jézus „fórumokat" teremt arra, hogy ezt nyilvánvalóvá tegye. Nem igaz, hogy az ember teljesen romlott! Minden időben vannak, akik azon fáradoznak, hogy manipulálják az embert, hogy elvegyék személyiségét, géppé, eszközzé, rabszolgává alacsonyítsák. Jézus ünnepet rendez, ahol önmaga valójában mosolyogva megjelenik. Ott az ember újra ember lesz. Nem kell félnie, hogy becsapják.

Jézus nem kérdezte az aggódó kafarnaumi századostól szemrehányóan: „Miért nem vigyáztál rá?" Azt mondta: *„Megyek és meggyógyítom"*. Ezt a szerető szívű Jézust kell elvinnünk, megjelenítenünk sok-sok fórumon: a családban, munkahelyünkön, templomban, hittanórákon, és a médiumokban. Fel kell szabadítanunk az ember lelkében a beléoltott, ősi, isteni szépet. Hadd merjen örülni, merjen remélni, merjen önmaga lenni, merjen hinni, Istent imádni és dicsérni!

Egyre nagyobb lett a tömeg ott, a jeruzsálemi utcán. Lelkesedésük azt mutatta, hogy a világnak Krisztus kell. Azonban ott, és akkor is, mint azóta is, annyi nemes törekvést, gorombán kudarcra akarnak ítélni. Az történt, hogy az egyik útkereszteződésnél néhány ember előlépett, megállították a szamarat, majd ezt ordították Jézus felé: „Hallgattasd el őket! – Olyanok lehettek ezek a hőbörgők, mint a „feszítsd meg!"-et kiáltók, a hittan- és erkölcstanoktatást teljesen megszűntetni akarók, a krisztusi eszméket a társadalom életéből és Európa emlékezetéből kitörölni szándékozók.

Jézus nyugodtan válaszolt nekik: Ha ők nem szólhatnak, akkor a kövek fognak kiabálni Istenről, igazságról, az örök életről, a szeretet végső győzelméről. Micsoda prófécia volt ez! Megéltük a szervezett istentelenséget. A leggorombább eszközökkel vélték elhallgattatni Jézust!

Tizennyolc éves koromban, érettségi előtt a frontra kerültem, majd a Dnyeperen túlra vittek az oroszok egy szénbányába. Mi, lelkes fiúk Jézus fórumait, a „köveket" úgy teremtettük meg, hogy a bányában, a felszíni munkán kis feszületet hordtunk cérnaszálon a nyakunkban. Kisgyerekek szaladtak oda, a nagy és istentelen Szovjetunió közepén, és csókolgatták keresztjeinket, könnyezve mondogatván: „Krisztosz, Krisztosz!..." Orosz katonák tettek hitvallást. Úgy, csendesen.

Bizony, nagyon kellenek a „megszólaló kövek", a Jézust bátran megjelenítő fórumok, emberek, papok! És kellenek a „szamarak", akik alázatos egyszerűséggel elviszik Őt. Kellenek lelkes tömegek, kellenek gyerekek, akik tiszta szívükkel lelkesen közvetítik e számító, hazug, bűnös világban azt, ami tiszta, ártatlan és szent. És Őt, aki nagyon szereti az embereket.

Lajos atya

Idézetek XIV. Leó pápa franciaországi beszédeiből

„Ne veszítsük el emberségünket a mindennapi életünket elárasztó és befolyásoló „gépek paradicsomának" közepette. Sürgető feladat elménk nevelése az etikai megkülönböztetésre, amely képes felismerni azt, ami erkölcsileg jó. Ezzel kapcsolatban szeretném felidézni, hogy „egy valóban szabad társadalom nem kényszeríti ki az uniformizálást, hanem védi a lelkiismeretek sokféleségét, megakadályozza az autoriter tendenciákat és előmozdítja az etikai párbeszédet, amely gazdagítja a társadalmi szövetet."

*

„Ma különösen is szembesülünk azzal, hogy korunkból mintha hiányozna a teljesség, a mélység és hiányoznának az ígéretek. Az ének, a szó és a liturgikus mozdulat nemes egyszerűsége sokak számára rést nyithat a világosságra, a béke oázisát kínálhatja egy állandó kapcsolódásban élő és zajos társadalomban. Titeket, akik naponta ünneplitek az eucharisztiát, arra kérlek, gondoskodjatok arról, hogy a liturgikus szertartásokat mindig méltó és illő módon ünnepeljétek, ott is, ahol kisebb közösségek gyűlnek össze."

*

„Ahh□z, h□gy jól válasszat□k, tartsát□k szem előtt ezt a szemp□nt□t: a jó életet ad, s□sem veszi el az életet; a jó gondoskodik, nem magának szerez. A jó nem valamiféle szép eszme, hanem a szeretet ragyogó arca: maga Isten!

Ezért mindnyájatokat – püspököket, papokat, diakónusokat és megszentelt személyeket – arra buzdítalak, hogy ápoljátok magatokban a liturgia iránti őszinte szeretetet."

„A bábeli torony az uralom révén kikényszerített egységet jeleníti meg (vö. Ter 11,4). Ez az építmény ugyanakkor azt is feltárja, hogy minél inkább elnyom a hatalom, annál inkább meggyengül, és megmutatja embertelen arcát. (...) Bábel tornya összeomlik, kettős negatív következménnyel. Ahogyan az általa kikényszerített egység erőltetett volt, úgy az összeomlását követő sokféleség is konfliktusokkal terhes. Ma Bábel kísértése újra megjelenik a testvériség nélkül megvalósítani kívánt globalizációban, a mohó pénzügyi gyarmatosításban, az ideológiák másokra erőltetésében, mindazokban a „kapcsolatok nélküli érintkezésekben, amelyek az emberi életet kereskedelemmé fokozzák le."

*

„Ahhoz tehát, hogy megízleljük Isten közelségét és az emberi testvériséget, el kell utasítanunk azt a mohóságot, amely felemészti kapcsolatainkat anélkül, hogy adna, és dolgokkal halmoz el bennünket anélkül, hogy táplálna. Ezek a rossz erők nemcsak erőszakos formában jelentkeznek, hanem olykor megtévesztő külsőt is öltenek, mert éppen azt ígérik, amit elvesznek tőlünk: a boldogságot."

*

„Szent Bakhita arra kötelez bennünket, hogy vegyük észre azokat, akiket nem vesznek észre, szabadítsuk fel azokat, akiket ma a gazdaság és a kultúra rabszolgaságba taszít, és tartsuk tiszteletben minden testvérünk végtelen méltóságát, akikben maga Jézus kopogtat ajtónkon. Kedves barátaim, „a valóság az, hogy a keresztények számára a szegények nem szociológiai kategóriát jelentenek, hanem magát Krisztus testét."

*

„A fiataloknak azt mondom: legyen bátorságotok felelősen megélni a béke építésének küldetését szívetekben, kapcsolataitokban, családotokban, az iskolában és az egyetemen, városaitok, országaitok és egész Európa életében!
Ne engedjetek az erőszak és az elnyomás logikájának! Szeressétek az életet minden pillanatában, és ne féljetek a jövőtől!"

*

„Ne féljetek családot alapítani, gyermekeket vállalni, és védelmezni minden ember méltóságát az anyaméhben való élet első pillanatától egészen az utolsó lélegzetig! Ne féljetek fáradhatatlanul munkálkodni közösségeitek javáért, akár politikai szerepvállalással is! Legyetek közösségépítők!"

*

„Korunk hatalmas kihívásai tekintetében arra buzdítalak benneteket, kedves testvéreim, hogy bátorságról, merészségről és missziós kreativitásról tegyetek tanúságot. Ne engedjétek, hogy elbátortalanítsanak benneteket azok a hibák, következetlenségek, sőt bukások, amelyek nyomot hagytak ennek az úton járó népnek a történetén."

*

„A katolikus oktatás azonban semmiképpen sem mondhat le saját nevelési programjáról: ez egy Krisztus-központú program, mely az emberi személy teljes körű fejlődésére, minden – lelki, kulturális, értelmi, erkölcsi és társas – dimenziójának kibontakozására irányul. Ezért senki ne lepődjön meg azon, hogy minden katolikus intézményben lehetőséget kínálnak a Jézus Krisztussal való találkozásra és igéjének hallgatására. Még kevésbé szabad megtörténnie annak, hogy bármely tanulót saját osztályában kirekesztenek pusztán azért, mert hisz Jézusban."

*

„A családon belüli hitélet elmélyítése és meggyökereztetése kétségtelenül az egyik kulcsa annak, hogy megoldást találjunk számos olyan válságra, amelyen az Egyház és társadalmaink keresztülmennek. A családban tanuljuk meg ugyanis az együttélést, a másik ember tiszteletét, a különbözőség elfogadását, egymás támogatását, a nagylelkűséget, önmagunk önzetlen odaajándékozását és az áldozatkészséget."

*

„Nem véletlen, hogy a katonai kiadások növelésére irányuló ismételt felhívásokat és az ezekből fakadó döntéseket sok kormány a másik fél veszélyességével indokolja" (Üzenet a béke 59. világnapjára, 2026. január 1.). A béke előmozdítása tevékeny munkálkodást kíván. Ma fel kell tennünk magunknak a kérdést: valóban „kreatív erőfeszítéseket" teszünk-e a világbéke előmozdításáért, vagy csupán arra törekszünk, hogy „elállítsuk a háború vérzését", és jobban felkészüljünk azokra a háborúkra, amelyekről feltételezzük, hogy még előttünk állnak."

Schall Tamás
Életem tartozéka

Mint katona kezében a fegyver,
olyan enyémben a rózsafüzér,
mikor kezeim közt morzsolgatom,
a legnagyobb biztonsággal felér.

De már önmagában az a tudat,
hogy nálam van, zsebemben hordozom,
olyan nagy erővel tölt el engem,
emberi szóval ki sem mondhatom.

A titkok, melyeket imádkozom,
Megváltónk életének titkai,
ezeket szemlélve, kimondani,
hűséges követésére segít.

Mindebben Mesternőnk Szűz Mária,
Kinek életét e titkok szőtték,
Példaképünk Ő, hogyan kell hinnünk,
aki anyai oltalmával véd.

Ha a Szentolvasót imádkozzuk,
amit Szeplőtlen' Szíve tőlünk kér,
megvalósul földünkön a béke,
a bűn senki közelébe nem ér.

Életünk része lesz a szent öröm,
az Isten emberré lett érettünk,
Lélektől' fogant, Szűztől született,
hogy Szent Karácsonyt ünnepelhessünk.

Köztünk léte világosság nekünk,
szeretni és élni tanít minket,
kincset ad, mit el nem veszíthetünk,
táplálék, mindennapi kenyerünk.

De a fájdalom sem hiányozhat,
nem leszünk különbek, mint Mesterünk,
ha Ő értünk kínhalált szenvedett,
nekünk sem lehet más az életünk.

Szenvedés-, halál húsvétba hajlik,
Vele szenvedve-, halva, élhetünk,
a feltámadásunk dicsőséges,
mint a Szent Szűz, mennyekbe vétetünk.

Testvérem, Krisztus katonája vagy?
Legyen fegyvered a rózsafüzér!
Hatásos, mert ki ezt imádkozza,
az életében minden jót elér!

XIV. Leó pápa Magnifica humanitas kezdetű enciklikája
Az emberi személy védelméről a mesterséges intelligencia korában
részletek

92. Laudato Si' enciklikájában Ferenc pápa elítélte a technokrata paradigma növekvő dominanciáját a globalizált világban, vagyis azon tendencia ellen szólt, hogy a hatékonyság, az ellenőrzés és a profit logikájának engedjük át a személyes, társadalmi és gazdasági döntéseket. Ugyanis ekkor az történik, hogy a technológia nem marad egyszerűen eszköz, hanem mércévé válik, amely alapján mindent megítélnek, elkezdi diktálni, hogy mi számít és mit lehet kiselejtezni, és így a teremtést a kizsákmányolás tárgyává és az emberi lényeket puszta fogaskerekekké fokozza le a minél nagyobb teljesítmény elérésének érdekében.

93. Ez a paradigma az elmúlt években gyorsan elterjedt, részben a mesterséges intelligencia, a kognitív tudomány, a nanotechnológia, a robotika és a biotechnológia terjeszkedése által. Önmagukban ezek az innovációk nagyban szolgálhatják az emberi fejlődést és közös otthonunk gondozását, de éppen a hatalmuk miatt siettethetik a technokrata paradigma kiterjesztését, és ezért helyes alkalmazásukhoz új spirituális, etikai és politikai keretre van szükség. A nagyobb hatalom nem feltétlenül jelent valami jobbat. Ebben a tekintetben Romano Guardini szavai továbbra is relevánsak: „A kortárs embert nem képezték ki arra, hogy jól használja a hatalmat."

94. Az emberiség saját hatalma áldozatává válásának veszélyét már VI. Szent Pál is felismerte, aki arra figyelmeztetett, hogy „a legkülönlegesebb tudományos fejlődés, a legmegdöbbentőbb technikai bravúrok és a legcsodálatosabb gazdasági növekedés, hacsak nem kíséri hiteles erkölcsi és társadalmi fejlődés, hosszú távon az ember ellen fog fordulni".

Plébániánk hírei

Szentmisék

hétfő-kedd-szerda-csütörtök-péntek-szombat 17.00
vasárnap 10.00 és18.00 (angol nyelvű)

Folyamatos szentségimádást tartunk a templomban
9.00 és 22.00 óra között.

PLÉBÁNIÁNK RENDSZERES PROGRAMJAI
szeptembertől

Hétfő	18.00	Felnőtt katekézis
Kedd	17.00	Elváltak és Egyedül Maradtak szentmiséje (havonta első kedden) és találkozója a Szent Kinga teremben
Szerda	15.45	Karitász hittan (a konkrét dátumok szórólapokon)
Péntek	15.00	Engesztelő imaóra a hazáért
	16.00	Rózsafüzér
	16.30	Vesperás
	18.00	Szent József Férfikör (minden második héten)

Októberben hétköznapokon a szentmise előtt, 16.30-tól a rózsafüzért imádkozzuk.

Gyóntatás: vasárnap 9.00-9.50

Lelki tanácsadás egyeztetés szerint
bitter.belvarosiplebania@gmail.com
30 591 2601

PESTI FŐTEMPLOM

Spirituális közösségi lap

XIII. évf. 71. szám

A Belvárosi Nagyboldogasszony Főplébánia lapja

Kiadja:
a
Belvárosi Főplébánia

Felelős kiadó:
Dr. Osztie Zoltán

Szerkesztő:
Bitter Lajos

Munkatársak:

Csorba Gábor
Dr. Kerényi Lajos
Kiss Antal
Schall Tamás
Zöldyné Szita Erzsébet

Korrektúra:
Faga-Nagy Mária

Szerkesztőség:

Budapest 1056 Március 15. tér 2.
bitter.belvarosiplebania@gmail.com

Megjelenik:
12 oldalon

PESTI FŐTEMPLOM

SPIRITUÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

XIII. évfolyam 71. szám *2026. október*

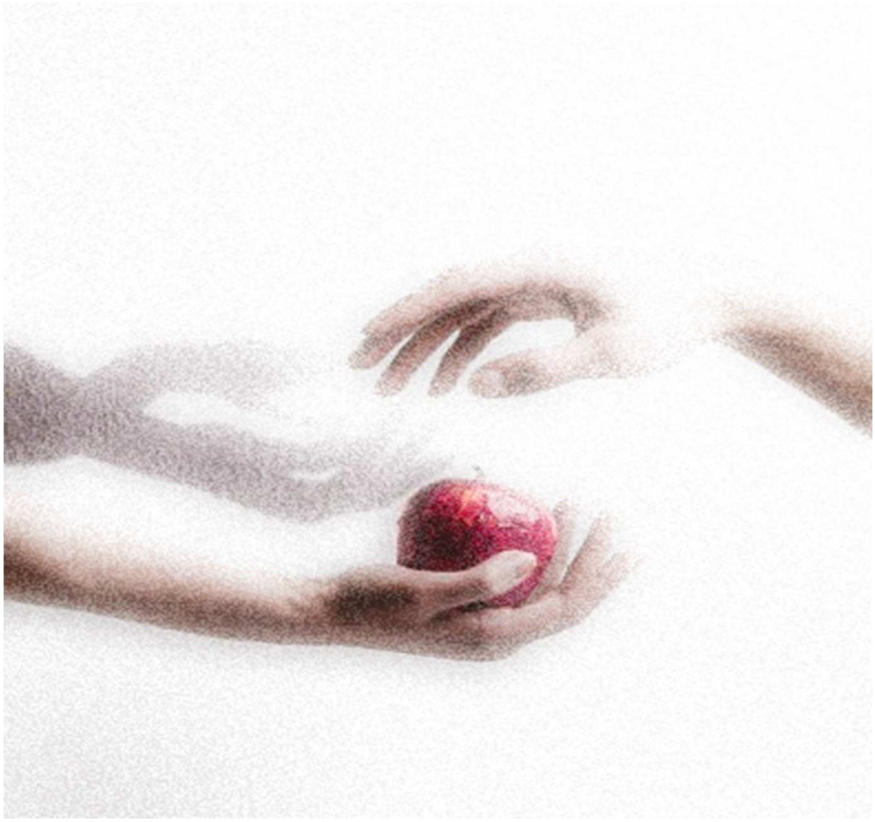

Tartalom

- Nagyszerű emberségünk
- Ki az ember?
- Októberi fénysugár
- A legnagyobb kincs
- Háromféle lelkület
- A régi mint új
- Kövek, fórumok, szamarak
- Leó pápa beszédei
- Életem tartozéka

BELVÁROSI NAGYBOLDOGASSZONY FŐPLÉBÁNIA

1056 Budapest, Március 15. tér 2. T: 318 3108 belvarosiplebania@gmail.com

Nagyszerű emberségünk

Örömünkre megjelent magyar fordításban is XIV. Leó pápánk új enciklikája, amely – beszédesen – a „Nagyszerű emberség” szavakkal kezdődik. Témája „az emberi személy védelme a mesterséges intelligencia korában”.

Már a cím is sokatmondó, melyben két állítás van. Egyrészt az emberi személy támadásoknak van kitéve, ezért védelemre szorul. Ezeknek tanúi és elszenvedő alanyai vagyunk. Fogantatásunk pillanatától az e világból való távozásunkig (halálunkig) folyamatos veszélyben élünk. Gondoljuk meg az állítás valóságát: napjainkra az ember számára legveszélyesebb hely az anyaméh. A világháborúk tömegmészárlásaihoz hasonló méretű gyilkolás folyik a magzatelhajtás révén. De nem kevésbé veszélyes és pusztító a gender ideológia és az LMBTQ program keresztülvitele például az oktatási intézményekben. Lássuk meg a gyerekek nemi identitásába történő bevezetésének problémáját. Ma többségében nem a szülők végzik el az ezzel kapcsolatos kötelességüket, hanem a kortárs csoportok, az internet irányítói, vagy éppenséggel magukra vannak hagyva a témában. Ismerjük a meddőség terjedését és az ezzel kapcsolatos megoldási kísérleteket, amelyek a legtöbb esetben emberellenesek. Tisztában vagyunk azzal, hogy az élet egyéb helyzeteiben sem kapja meg az ember a neki járó tiszteletet. Egyebek között szembe kell néznünk a háborúk közepette emberi méltóságukban megalázott, ellehetetlenült helyzetben élők sorsával (leginkább Kárpátalján). Végül tekintsük az öregkorban kiszolgáltatott helyzetben élőket. Sorolhatnánk tovább az élet válsághelyzeteiben élők segítségre szorultságát. Nem véletlenül hoztuk létre a „Jó, hogy vagy!” életvédők szövetségét, mely az emberi személy méltóságának képviseletét tűzte zászlajára, és egységbe vonja az ezen a területen dolgozó szervezeteket és személyeket. Kérem, nézzék meg a Szövetség internetes felületeit!

Az enciklika másik állítása szerint a mesterséges intelligencia kora itt van. Nem jövőbeli, hanem jelen valóság, az életünk mindennapjaiban meghatározó tényező. Használata nélkül – nem is lassan – mindennapjaink nehézzé válnak, segítségre szorulunk, majd lemaradunk. Lehetőséget kínál, ugyanakkor óriási veszélyeket rejt, egyelőre beláthatatlan következményekkel jár. Már az elnevezése is téves, hiszen a szóhasználatban „intelligens”, személyes tűnik. Nem az! A programozás szerint még érzelmeket is mutat, melyeket képes partnerként feltüntetni. Sok fiatal már ebben a kapcsolatban él. Nem személyes viszonyaiban, hanem a géppel kommunikál, következésképpen elszigetelődik, elmagányosodik. Fölvetődött már az is, hogy közreműködésével szentgyónást lehessen végezni. Abszurd ötlet, éppen a személyesség, így az emberi méltóság lábbal tiprása. Lelkiismeretvizsgálatot, bűnbánatot, megtérést, megújult Isten-kapcsolatot a gép nem tud végrehajtani, sem szolgálni. Iszonyúan megnöveli az életvitelünk már-már amúgy is elviselhetetlen tempóját. Ráadásul működtetése olyan energiaigényt támaszt, amit nem tudnak az egyes államok kielégíteni. Az Egyesült Királyság (Anglia) teljes, éves energiafogyasztására van szükség a fedezetéhez. Szempontként említik a szakértők, hogy a fejlesztés hihetetlen ütemben zajlik. Az egyes országok nem fognak leállni, vagy határt szabni, sem a kutatás, sem a fölhasználás terén, mert fölfogásuk szerint nem maradhatnak le a többi kutatásokban résztvevő országokkal szemben. Külön rendszere van Amerikának, Kínának, Európának…

Milyen világ alakul körülöttünk? Az Egyház küldetése, hogy védje, képviselje a személyességet, az emberi személy méltóságát, az imádságos Isten-kapcsolatot, az élet értelmének evidenciáját, a kutatás és eredményei fölhasználásának határait az ember javára, az elszemélytelenedés ellen küzdjön, a közösségeket építse és működtesse, a személyes jelenlét alkalmait teremtse meg és – amint a Szentatya részletesen kifejti – „a szeretet civilizációját építse”.

A Szentatya üzenetének leginkább reményt keltő üzenete, hogy a Teremtő Isten, mennyei Atyánk nagyszerű hivatásra hívta életbe az embert. Méltóságra emelte, amikor képére és hasonlatosságára alkotta meg. Ne adjuk föl az Isten alkotta rendet, ne tagadjuk meg küldetésünket, ne alázzuk meg önmagunkat, hanem – Jézus mintájára – hordozzuk és bontakoztassuk ki „nagyszerű emberségünket”!

Kérem, hogy olvassuk el az enciklikát, hogy tájékozottak legyünk korunk kihívásai terén és követni tudjuk azokat a folyamatokat, amelyek meghatározzák egyéni és közösségi életünket, valamint kijelölik küldetésünk területeit. A dokumentum megvásárolható a Szent István Társulat kiadásában.

Dr. Osztie Zoltán plébános

Az emberi létezés egyetlen dimenziójának abszolút szintre emelése veszélyes. Kaotikus állapotokat nem csak a hiány, a szűkösség okoz, de az ellenőrizetlen növekedés is az elszegényedés forrása lehet. Így az intelligencia (értelem), amikor abszolúttá válik, rátelepszik és elnyomja az élet más alapvető dimenzióit, például a szeretetet, az érzelmet, az akaratot, az elkötelezettséget az odaadást, vagyis az emberi kapcsolatokat. (Magnifica humanitas 113.)

Ki az ember?

Amikor az ember szembesül különböző testi, lelki panaszaival, aggodalmaival, bajaival, szorongásaival – és kinek az életében ne lennének ilyenek –, melyek „jól-létét” akadályozzák, természetesen szeretne megszabadulni ezektől, és orvoshoz, esetleg pszichológushoz fordul. A panaszok hátterében gyakran lelki folyamatok húzódnak meg, például aktuális élethelyzet, gyermekkori traumák, amelyek a tudat alatt működve fejtik ki hatásukat. Amennyiben ezek tudatossá válnak, akkor maga az a tény, hogy a probléma oka napvilágra kerül, adott esetben jelentheti annak orvoslását, de fordítottja is lehetséges, és valamilyen kövonalazatlan, homályos üresség, aggodalomérzés válik dominánssá. Ez azt jelentheti, hogy válaszadásra vagyunk hivatottak a kérdésben: mi az élet értelme? Ugyanis erre még nincs igazi válaszunk. Ebben az esetben nem a mi okból –, hanem a „mi célból aggódunk?” kérdést kell feltenni. Mi a fő célunk? Ezt a kérdést teszi fel az egyik pszichológiai módszer, amelyik ahhoz az adottságunkhoz próbál irányítani, amely minden emberben megvan, mindig ép, és arra szólít bennünket, hogy szabadon, a célt szem előtt tartva vegyünk részt saját életünkben, majd annak lassú és végső elmúlásában. Ennek a célnak a veszélybe kerülése okozhatja igazi aggodalmunkat.

Valójában életünk értelmességéről, méghozzá végső értelmességéről van szó. Az említett adottságot a pszichológia a mindig ép, transzmorbid személyiségmagnak nevezi, „amelyben” megjelenik a szabadság és az értelemfelismerés szempontja, ugyanakkor azonban a személyes tagadás és öngátlás lehetősége is. A transzmorbid, sérthetetlen szellemi fórum bizonyos kérdéseket és válaszokat képes „önmagukban is érvényesnek” elismerni, ezért az ember, mint személyiség – ha hagyja – megszólítható. Ez a pszichológiai módszer a logoterápia, amely az élet értelmességének kérdését veti fel, mint a terápia alapkérdését. Feltárhatja, hogy egy adott ember esetében a „jól-lét” hiányának oka az élet végső értelmességébe vetett bizalom hiánya. Ennél sokkal többet nem mondhat, mert a továbbiakban már egy másik tudomány, a teológia illetékes.

Felmerülhet a kérdés, hogy a „transzmorbid személyiségmag” fogalom összevethető-e a teológiai személyfogalommal? Nem, mert a pszichológiának nem dolga a teológiai szemlélet, de végül is kimondja: „a transzmorbid személyiségmag az ember sérthetetlen szellemi rétege, a megismételhetetlen, egyszeri személy hordozója”. Tehát nem maga a megismételhetetlen emberi személy, hanem annak „hordozója”.

Három olyan fogalmunk van, amelyeket tisztáznunk kell ahhoz, hogy tudjuk, mit jelölnek a pszichológiában, ill. a teológiában, és ezek hogyan viszonyulnak egymáshoz. Annál is inkább mivel ezek a fogalmak gyakran szinonimaként jelennek meg. Nem kevesebbről van szó, mint az emberről, Istenről, az ember immanens (világon belüli) és transzcendens (világon túlnyúló) végső céljáról, annak elfogadásáról vagy tagadásáról, a keresztény kinyilatkoztatás szívéről. Ezek: az „én”, a „személyiség” és a „személy”.

A pszichológia többféle énről beszél (ideális én, reális én, fantázia én, prezentált én, tükör én, hamis én), ugyanakkor elismeri a nyilvánvaló tényt, hogy az „én” egész életünk során változatlan, vagyis énünk magja egy velünk született entitás. Az „énnek” pedig pszichológiai és spirituális dimenziója van, melyek részben átfedik egymást, és ez a sajátossága a pszichofizikai és társadalmi meghatározottságok mellett – a transzcendensre irányuló nyitottsága miatt – döntésre ad lehetőséget.

A személyiség szó alatt a pszichológia pszichofizikai rendszerek szerveződését érti az egyénen belül, amelyek meghatározzák a gondolkodást és a viselkedést. A személy szónak nincs konkrét elkülönülő tartalma a pszichológiában, illetve – ahogy fentebb említettük – „rejtőzködően” jelenik meg: mint az ember sérthetetlen szellemi rétege, a transzmorbid személyiségmag által hordozott szellemi valóság. Hogy miféle valóságról lehet szó, arról a pszichológia – helyesen – nem nyilatkozik.

A teológia nyelvén világosan beszélhetünk. A kiindulópont egy igen egyszerű kérdés: mi következik az emberi mivoltra nézve abból, amit megtestesülésnek hívunk, vagyis abból, hogy Jézus Krisztus egyszerre valóságos Isten és valóságos ember, egy személyben? Az következik, hogy miután Jézus Krisztus valóságos Isten és valóságos ember egy személyben, az emberről, mint megismételhetetlen egyszeri személyről csak Istenre vonatkoztatottságában beszélhetünk. Tehát az ember egyszeriségének legbelsőbb lényege, a személye – képben kifejezve – „üres” lenne Isten nélkül, vagyis nem is lenne ember, esetleg nagyon értelmes állat vagy gép, olyan, mint a mesterséges intelligencia, aminek elszabadulása a poszthumanizmus és a transzhumanizmus luciferi perspektívájában éppen a személyt, és így az ember igazi emberségének alapvető dimenzióit, a szeretetet, az érzelmet, az akaratot, az elkötelezettséget és az odaadást, vagyis az emberi kapcsolatokat szegényíti el. (Vö. XIV. Leó pápa Magnifica humanitas enciklika).

A „személy” kizárólagosan keresztény teológiai fogalom, ugyanakkor minden ember személy. Az ismeret forrása a kinyilatkoztatás és a hit, a hitben viszont kézzelfogható bizonyíték van: maga az ember. Bármilyen tudomány jelölhet ezzel a szóval valamilyen emberi jelenséget, de az nem az a személy, akiről a teológia beszél, akik mi emberek vagyunk.

A lelki szenvedésnek valódi oka lehet a cél hiánya. S ha van végső cél, akkor már nem is valami más közvetlen ok megszüntetése – amely, ha lehetséges, akkor szükséges is – vezet eredményre, nem is a feldolgozás, hanem a túllépés. Nem a pszichológia egyébként legális és szükséges céljai, nemcsak az egyén jól-léte, „önmegvalósítása”, hanem az ember túllépése önmagán, ami az életben lehetséges, de alapvetően befejezhetetlen folyamat. A befejezettség teológiai neve: üdvösség.

Tehát és végül, ha a kereszténység életalakító szerepét, az élethez és halálhoz való viszonyát pszichológiai nyelven fejezzük ki, akkor tudomásul vehetjük, hogy a testi (biológiai), lelki (pszichológiai) és a környezeti, társadalmi (szociológiai) hatások együttesen meghatározzák az ember természetes helyzetét, amivel kapcsolatban – helyesen – a személyiség szót használjuk. A szellemi személyünk, aki (és nem: ami) testünktől – személyiségünktől – elválaszthatatlan halálunkig, a mindezekhez való viszonyulásunk, a transzmorbid személyiségmag mögött van (azt is mondhatnánk: „ott sóhajtozik ki nem mondható szavakkal a lélek”), és ha hagyjuk és akarjuk, átalakítja viszonyulásunkat életünkhöz és halálunkhoz. A problémával, bajjal, betegséggel, szenvedéssel és persze végül a halállal, vagyis a belső és külső körülményekkel kapcsolatos álláspontunk kialakításában a személyiségünknek főszerepe van, de mögötte rejlik az igazi legvégső fórum, aki akár közvetetten, akár közvetlenül felteszi az utolsó kérdést. Ez azt jelenti, hogy hitben hozzuk meg a végső választ, ami minél előbb és mindenekelőtt a cél. De azért az az ismeret, hogy az emberi személy értelmezése kizárólag teológiai nézőpontból lehetséges, a bizonytalanok, a kulturkeresztények, az „éjfélimisés” keresztények, a nem hívők, a kételkedők, a tagadók, az aggódók számára felhívást jelenthet, mert agnosztikus „tartózkodás”, kitalált isten nincs. Kegyelem van és feltámadás.

BL

Októberi fénysugár

Októbernek szépsége van: a gyengülő nap minden sugarát kihasználja, hogy tovább szépítse az ősz egyébként is nagyszerű színpompáját: azt a tarka ruhát, amit a természet magára ölt. Ebben az őszi napsugárban Máriára gondolunk mint a Rózsafüzér Királynőjére és a Magyarok Nagyasszonyára. Égi Édesanyánk minden nap kéri a rózsafüzér imádságot, ezt a hónapot pedig különösen is a rózsafüzérnek szenteljük.

A rózsafüzér imádság mindnyájunkat Krisztus titkainak átelmélkedésére késztet a Boldogságos Szűz Mária vezetésével, aki egyedülálló módon részese volt Isten Fia születésének, működésének, szenvedésének és dicsőséges feltámadásának.

Szűz Mária rózsafüzére olyan imádság, amely részeinek egyszerűségében az egész evangéliumi üzenet mélysége nyilvánul meg. Maga a Szent Szűz bátorított bennünket jelenései alkalmával, hogy imádkozzuk ezt az imádságot. „Mondjátok el a rózsafüzért minden nap, hogy elnyerjétek a világ békéjét és a háború végét”. 1917 május 13-án, első jelenése alkalmával kérte ezt Fatimában, ahol „a Rózsafüzér Királynőjeként” jelent meg.

A rózsafüzér hatékony fegyver. Használjuk bizalommal, és elcsodálkozunk az eredményeitől! Mindent ki lehet imádkozni, és mindenkit be lehet imádkozni. A rózsafüzér imádság útján Krisztus egész szeretetét megtaláljuk. Erőt kapunk, hogy Isten akaratát tökéletesen teljesíteni tudjuk; hogy embertársaink szolgálatára legyünk.

Október lenyűgözően szép, mert nap mint nap milliók szívéből, az ajkakon át száll a köszöntés Máriához: Üdvözlégy… és száll a kérés: Asszonyunk Szűz Mária… Senki a világon nem tudja úgy köszönteni és kérni Máriát, mint mi, magyarok. Sajátos jogon, sajátos történelmi háttérrel-tapasztalattal, sajátos lelkülettel.

És mindig van annyi imádkozó magyar: „üdvözlégymáriás”-, „asszonyunkszűzmáriás” magyar, amennyi elégségesnek tűnik annak biztosítására, hogy a nemzetnek-, a hazának jövője legyen a Szent Korona jogarának kiterjedésében.

Asszonyunk, Szűz Mária! Sajátos jogon, sajátos történelmi háttérrel-tapasztalattal, sajátos lelkülettel. S ebben a „sajátos”- ban benne van Szent István királyunk többször megismételt önfelajánlása, végül a Szent Korona és ezzel az ország Szűz Mária tulajdonába való átadása. Nemcsak az ország, hanem az ország népe is! Magyar vagyok, Mária tulajdona vagyok, hazám Mária országa. Mindszenty bíboros úr hívta fel a figyelmet: „Csodálatos fonala a magyar történelemnek a Mária-tisztelet.

Ahogy a Duna kiemelkedik vízhálózatunkból, úgy emelkedik ki szélességével a Mária-tisztelet a történelmünket átjáró sok egyéb szellemi, lelki folyamból."

A jelenre pedig: „Most kell nekünk módot adnunk a Nagyasszonynak hívő magatartásunkkal, kitartó és egyetemes esengésünkkel arra, hogy megmutathassa: pártfogása segíthet, és édesanyánk ma is." Hívő magatartásunkkal: Krisztust megvallva és hirdetve az élet minden területén! A hazafiasság igazi talaja csakis a komolyan megélt keresztény hit lehet.

Szent István, első királyunk rendelésének kikristályosodása, hogy Szűzanyánkat Nagyasszonyunknak és Patrónánknak tudjuk. Élete művének betetőzéseként a Nagyasszonynak ajánlja föl fiatal, még csak alig alakuló keresztény országát.

A mai magyar embernek, ez az esemény már szinte semmit nem mond. A valamikori fiatal katolikusoknak mint kedves nemzeti emlék, mint jámbor legenda ott él ugyan még valahol a lelke mélyén, de a szentistváni tett jelképi tartalma és eszmei jelentősége kiveszett legtöbbnek szívéből. Az iskolák semlegessége nem csak az élő hitet és erkölcsöt, hanem a nemzeti érzést is legfőbb ellenségének tekinti.

Szent Ágoston mondta egy alkalommal: magasabb eszmei célok nélkül az államok nem egyebek rablóbandáknál. Az ilyen államokban nem a pénz hiányzik, nem is az eszközök, vagy éppen az élelmiszer, sokkal inkább az emberiesség, a becsület, a tisztakezűség, az önzetlenség. Nem beszélve az őszinteségről és igazságérzetről. A családi élet is üzletté és számítássá válik, az önzés és kiélés helyévé. S mihelyt az önzés úgy kívánja, aggálytalanul szét lehet dönteni, még ha belepusztul is a gyermek, a másik fél, s a nemzet maga.

Ha ma körülnézünk szép hazánkban, van-e torkot fojtogatóbb és szívet szorongatóbb jelenség, mint a testi-lelki, anyagi és szellemi környezetszennyezés? A gyűlölködés, megosztottság, szeretetlenség!

Vajon meg tudunk-e állni ezen a sátáni csúszdán, amelyen Mécs László szavai szerint „az Ember: sárkánymagból sarjadt fattya véres rögnek elfeledte, hogy az arca régen Krisztus arca volt." És ki hallja meg ma a számonkérő lelkiismeret szavát Sík Sándor szavaival: „Embernyi ember vagytok-e? Embernyomokat hagytok-e?" Olyan vészes eltájolódásban élünk már, hogy ma félelmetesebben dörömböl a még érző szív ajtaján ugyancsak Mécs László szava: „Ha a mérték tönkrement, senki-semmi meg nem ment"!

A mérték: Jézus Krisztus, aki „fogantatott Szentlélektől, született Szűz Máriától". És a gyilkos testi-lelki szennyeződés nem szüntethető meg más eszközökkel, csak, amit az imádkozó magyarok tesznek, új életet és új lelket, tiszta vizet és tiszta levegőt árasztó erkölcsi vállalásaikban.

Napjainkban fénylő jelként ragyog Magyarok Nagyasszonyának alakja. Az a tény, hogy vagyunk egypáran, akik hiszünk abban, amit első királyunk ránk hagyományozott: hogy az Istenember édesanyjának keze állandóan rajtunk pihen; és nekünk többre kell törekednünk, mint a megélhetés bármi úton való biztosítása, az érdekek és ösztönök és hangulatok által való ide-oda hányattatására, a nemzet konzumidiótává süllyesztésére.

Mindszenty bíboros úrral együtt valljuk: „A mi eszményünk egy olyan Magyarország megteremtése, amelynek alapja a valláserkölcs, támasza a nemzeti érzés, ifjai és leányai pedig hívők és magyarok." Ezért ma Magyarországon gyakorló katolikusnak lenni a legnagyobb hazafias, nemzetmentő tett.

A Magyarok Nagyasszonya útitársunk életünk ösvényein. Kérjük, vezessen minket, nehogy az elképedő siránkozás túláradjon ajkunkon, nehogy a csüggedés legyőzze a cselekvést, befagyassza a lelkesedést, a múlt súlya megakadályozza, hogy hitelt adjunk a jövőnek! De bátrak legyünk hinni, és megvallani hitünket; cselekedni a hit erejében, élve a szeretet életét, mely Isten országát bontja ki közöttünk!

A Boldogságos Szűz Mária, Nagyasszonyunk és Patrónánk oltalma alatt áldott legyen Magyarország, békében, örömben és jólétben; mi pedig élő hittel hűségesen, elköteleződve, áldva magasztaljuk az élő Istent, köszönetet mondva Égi Édesanyánknak!

Schall Tamás atya

A Szent Kinga Körben is a legnagyobb kincs az Istenre fókuszáló, közösséget megélő ember

„Férje halála után Szent Kinga az ószandeci kolostor apátnője lett. A kolostort a tatárok földúlták, és Kingának 63 évesen az újjáépítés munkáját kellett irányítania" – olvashatjuk életrajzában.

A Szent Kinga Kör tagjaiként, névadónkhoz híven, a szenior korba lépve is, egyházi közösségünkkel, közösségünkért aktívan együttműködve találkozunk kéthetente.

A Kör életébe, lelkiségébe és terveibe jelentős változást hozott az a szándék, hogy a jelenkori kultúra, társadalom, személyes kapcsolatok állandó kritikája és személyes frusztráció helyett továbblépjünk egy cselekvő életmód irányába.

Néhány éve Rod Dreher „Szent Benedek válaszútján” c. műve mentén feltártuk, hogy mi az, ami minket leginkább elkeserít, félelemmel tölt el. Az ijesztő tendenciák azóta csak erősödtek. Korának fenyegető káoszára jó példaként állt előttünk Szent Benedek válasza.

Négy témában mi is elhatározást tettünk, és ezekre rendszeresen visszatértünk:
ima: engedjük be Istent az életünkbe,
munka: Istennek szentelve végezzük,
közösség: odaadóan, ne program fogyasztói lelkületel kapcsolódjunk egymáshoz,
olvasás: elmélyülten, igényes szövegeket vegyünk kézbe.

Azt is megnéztük, mit tettek eleink ezeken a területeken, milyen tapasztalatunk van, amit megélni és továbbadni érdemes. Ezekre fókuszálva tudott csoportunkból egyre inkább közösség alakulni. Az ima szerves része összejöveteleinknek, még nyilvános helyen is. Az evangéliummal való imát különösen is gyakoroljuk, ez segít egymás hitének erősítésében is.

Őseink hozzáállása a munkához, annak méltósága segít ellenáramban maradni a fogyasztói társadalomban.

Olvasásélményeinket megosztjuk, buzdítjuk egymást arra, hogy ne engedjünk a digitális huzalozás csábításának. Egyéb kulturális programjaink kiválasztásában is ezeket a szempontokat tartjuk fontosnak. Legutóbb Molnár C. Pálnak, templomunk oltárképe alkotójának Assisi Szent Ferenc témájú műveiről hallottunk-láttunk tárlatvezetést a Ráth Lépcső Galériában.

A közösséghez való tartozás elementáris igénye tagjainknak. Ennek építését szolgálja, hogy együtt tervezzük meg féléves menetrendünket. Ki-ki hozzáadja érdeklődését, tapasztalatát, talentumát, aktivitását. Önállóság és összetartozás segíti, hogy empátiával tudjunk egymás felé fordulni, egymást testben és lélekben erősíteni.

A közösség építésében az egymásra figyelést, párbeszédet szeretnénk gyakorolni az összejövetelek közötti időben is, találkozásokkal, élőben vagy akár telefonon. Ehhez a Szt. Kinga kör alkalmán a szeptemberi indulás óta minden alkalommal kihúzzuk valakinek a nevét és a következő találkozásig személyes kapcsolatba lépünk vele.

Bár vannak határaink, zárt összejöveteleink, de tartunk az egész egyházközségnek is nyílt alkalmakat. A közös keresztútjárás a templomban és az Öröm útja-járás a rózsakertben ebben az évben a nagyobb közösség felé nyitást mutatták már, nagy örömünkre.

Az egyházközségen belül az adventi időben a közösségek közötti találkozásra azt tervezzük, hogy feleleventjük és megéljük együtt a „Szállást keres a Szentcsalád” rítusát.

Zöldyné Szita Erzsébet

A háromféle lelkületű szolgálat

Karitász küldetésünk az emberek üdvösségének szolgálatára irányul, elsősorban tehát lelki javakat szeretnénk közvetíteni, átadni. Örök kincsek ezek, melyeket *„a moly nem rágja meg, a rozsda nem marja”* (vö. Mt 6,20). Ehhez a természetfeletti küldetéshez természetes eszközöket is latba vetünk, úgy mint pl. a tárgyi adományok, vagy a találékony segítő tevékenység.

Bizonyára sokan tapasztaltuk azt is, hogy szegényeink, gondozottjaink, akik nem tartoznak szorosan az egyházhoz, nem vallásosak, de a hozzánk való kötődéssel mégiscsak kapcsolatba kerülnek Krisztussal, éppen rajtunk keresztül. Úgy gondolják, hogyha minket ismernek, ha velünk jóban vannak, akkor ezzel biztosítják Istennel való jó kapcsolatukat is, vagy legalábbis közelebb kerülnek Hozzá. Ez igen nagy felelősség számunkra, ezért fontos kiemelni, hogy nem az a lényeg, hogy minket ismerjenek, hanem az, hogy az Urat, a Világmindenség Királyát ismerjék meg, szeressék meg Őt, hogy azután Ő is megismerje őket az utolsó órában. Alázattal végezzük tehát munkánkat és bízzunk abban, hogy Istennek minden lehetséges, Ő a szívek vizsgálója, Ő tudja, hogy kiben mi lakozik, Szentlelke pedig a szívek vezére.

Éppen ezért ne is ítélkezzünk, hanem csak bízzunk és szeressünk! *„Mert sokan lesznek az elsőkből utolsók és az utolsókból elsők.”(Lk 13,29).*

Minket, karitászosokat is érnek bőven kísértések munkánk, életünk során, akik Krisztus Királynak szolgálunk. Szent Brigitta, Európa társvédőszentjének (XIV. sz.) magánkinyilatkoztatásban az Úr háromféle lelkületű szolgálótípust mutatott be.

Mindegyik hiszi, hogy Krisztus az Isten, a mindenható, de az egyik szándéka, hogy a szolgálattal földi dolgokat, kincseket nyerjen: gazdagságot, hatalmat, hírnevet. Az Úr, a kívánságuknak megfelelően részesíti is őket ebben, de a mennyei dicsőség rovására, mert az ilyen ember el is veszíti az égi jutalmat.

A másik szolgálótípus azt gondolja, hogy Krisztus Király a szigorú bíró. Az ilyen emberek a büntetéstől való félelemmel szolgálnak, nem a mennyei dicsőség és nem az Úr iránti szeretet hajtja őket. Őket a helytelen Úrfélelem motiválja és nem az önzetlen, bizalommal teli szeretet, ők azok, akiknek a bűnbánatuk nem tud tökéletes lenni, mert nem szabadok, a büntetéstől félnek, ezért csak félszívvel szolgálnak.

A harmadik típusú szolgáló tudja, hogy az Úr Igaz Isten, igazságos és irgalmas. Nem a büntetés elkerülése végett, hanem az Isten iránti önzetlen szeretetből fakadóan szolgálnak, ez motiválja őket. Ők azok, akiknek akarata megegyezik az Úr akaratával, ezért meghallgatásra találnak.

Tegyük fel az egyházi év végén, Krisztus Király főünnepének közeledtével a kérdést magunknak: melyik szolgálók vagyunk mi? Melyikhez hasonlítunk

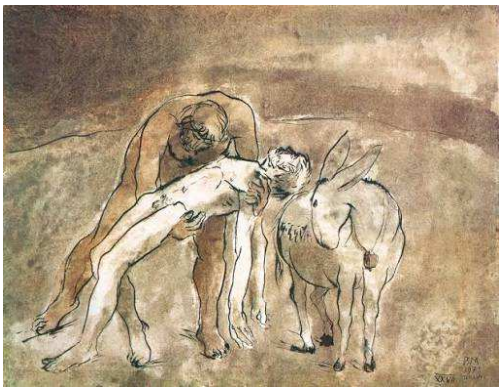

leginkább? Melyik típusból mennyi van bennünk? Félünk-e vagy bátrak, szabadok vagyunk legbelül?

Az Úr irgalmas szeretettel és igazsággal fordul felénk, mert Ő maga az Igazság és az Irgalom. Akik nem szeretik Őt, azokkal igazságos, akik szeretik Őt, azokkal irgalmas. Ezért a legnagyobb tulajdonsága Istennek az Ő irgalmassága, ahogy Szent Fausztina nővér tanította.

Szeressük tehát tiszta szívvel az Urat, a Világmindenség királyát, bátran haladjunk előre Vele! Így vágjunk bele a közelgő ádventi, karácsonyi karitászmunkánkba otthon, a családunkban, az egyházközségünkben, a szegényeink, rászorulóink körében! Önzetlen és szabad lelkülettel, alázatosan, szelíden, de bátran és határozattan végezve a munkánkat, tanúságtevői leszünk az Igaz Szeretetnek, Aki legyőzte a világot és üdvözíti a benne bízókat. *„Krisztus Király, üdvözíts minket!*
”

Csorba Gábor
állandó diakónus

A régi, mint új

XIV. Leó pápa semmi újat nem mondott Franciaországban, mert pontosan tudta, hogy ez ma a forradalmian új: a kétezer éves katolikus egyház nagy, terebélyes fájának értékei, mély gyökerei és az ágvégeken éledő megannyi fiatal hajtással. Nem szétszórt, mindig protestáló magoncok, új és új ideológiák növekedési kísérleteire való reakciókkal fárasztotta hallgatóit. Jó ütemérzékkel érkezett Franciaországba.

Arra senki sem számított, hogy az Igazság – az Evangélium – bátor kimondása maga alá temeti a hamis szabadság hazug világát. egyetlen pillanat alatt. Ugyanis kinyílt a repülőgép ajtaja, és XIV. Leó már öltözetével üzent. Főpapként, nem fehér ruhás civilként érkezett. A liturgián is használt karingben, felette a vértanúság színét, a bíbort hordozó mocétummal, és mellén Krisztus keresztjével vonult a díszsorfal előtt. Megjelenésével nem egy miniállam vezetője, hanem egy két lábbal a földön járó egyházfő, Szent Péter utódja tette tiszteletét az európai kereszténység egyik bölcsőjében.

Mik lehetnek a magyar közélet számára is fontos üzenetei? „A franciaországi katolikus egyház nagyon bölcsen kezd átalakulni egy »ellentársadalommá«, narratívájában visszautasítja a feminista- és lmbtq lobbi által előírt dogmát...” – olvashatjuk Eric Zemmour, „A misét még nem mondták el” című, nemrég magyarul is megjelent esszéjében. A katolikus filozófus, író, mintha előtanulmányt írt volna a látogatáshoz: „A kereszténységért vívott csata Európában nem lehet csak a hit csatája. Meg kell védeni a kereszténység hagyatékát Európában, ezeket az építészeti, művészeti, kulturális, jogi, politikai formákat, amelyeket meg kell őriznünk vagy helyre kell állítanunk.” Nos, XIV. Leó pápa látogatása erről (is) szólt. A Notre Dame Bazilikában ismét finom tanújelét adta a hagyományaiban gyökerező és élő egyháza melletti kiállásának. Nem valamiféle divatos imamódokkal, modern zenei betétekkel zajlott az esemény.

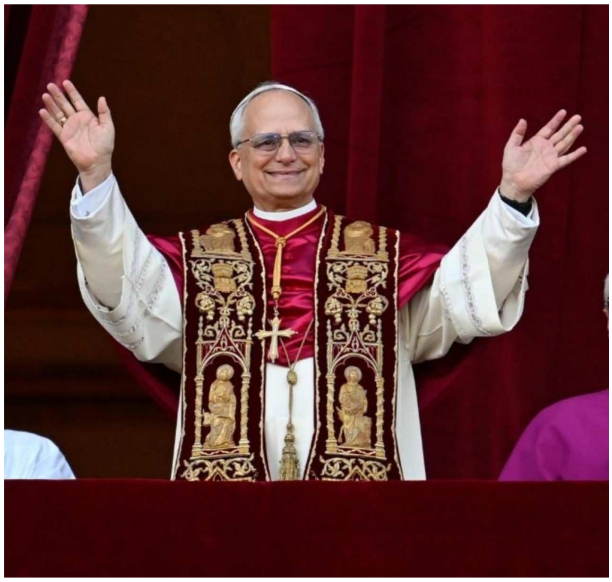

Miután néhány percre az Eucharisztia előtt adorált, vecsernyepalástban, főpapi jelvényekkel vezette az egyház hivatalos imádságát, a zsolozsmát. Az esti imaóra keretében tartotta meg tanítását. Többek közt ezt mondta, utalva a francia egyház újjászületésére is: „Ez a székesegyház azért született újjá, hogy vele együtt ti is újjászülessetek, új lendülettel törekedve az életszentségre és végezve a mindennapi küldetést. Legyetek népetek körében az egyház isteni anyaságának világos jelei: az egyház Isten szeretetéről tanúságot téve újra egységbe gyűjti és gyógyítja az emberi családot."

Két évvel ezelőtt a párizsi olimpiai megnyitó ünnepség sokakat mélységesen felháborító, olykor blaszfémikus performansza után Franciaország a Stade de France-ban egy teljesen más arcát mutatta. Nyolcvanezer, tekintetét égre emelő fiatal átlényegülten, nagy hittel volt együtt egy megrendült ágostonos szerzetessel, aki nem szégyellte könnyeit. Elérzékenyülten állt egy gyönyörű, francia szenteket bemutató, mély tanúságtételekkel lezajlott este végén az ősi ének, a Salve Regina éneklése alatt. A himnusz választása ismét üzenet volt úgy a szupermodernisták, mint a hagyományt túlhajtók felé. Van egység. A fiatalok zengték ezt, a még egyházszakadás előtt keletkezett éneket, ahogy zengik a X. Piusz közösség épp renitens konzervatívjai is templomaikban. A pápa minden liturgikus cselekményében megmutatta, nem csupán a tridenti latin misét lehet kellő mélységgel, odaadással és méltósággal ünnepelni: „Ma különösen is szembesülünk azzal, hogy korunkból mintha hiányozna a teljesség, a mélység és hiányoznának az ígéretek. Az ének, a szó és a liturgikus mozdulat nemes egyszerűsége sokak számára rést nyithat a világosságra, a béke oázisát kínálhatja egy állandó kapcsolódásban élő és zajos társadalomban." – üzente minden, a katolikus egyház liturgiáját a modernség és a kor kihívásainak való beteges megfelelési kényszerrel tevékenykedőknek. Vissza a forráshoz!

A pápa látogatásának több beszédében utalt a katolikusok közéleti kiállásának fontosságára. Nem fogadta el a Becsületrendet, nem kívánt nobilitásokkal díszvacsorázni, a lehető legtöbb időt szerette volna híveinek szánni. „A helyes laicitás tehát nem abban áll, hogy a vallást kizárjuk a közélet vagy az oktatás területéről, hanem abban, hogy azon munkálkodunk, hogy az állam és a vallási intézmények párbeszédet folytassanak egymással, és egyesítsék erőiket a közjó szolgálatában, hogy a világnak élete legyen." – tanította. Párizsi miséje előtt a Chapms-Elysées-n – mintegy szimbólikusan a fogyasztói társadalom lerolózott boltjai előtt – hívők ezrei gyóntak, papok százai álltak szó szerint helyt. Eric Zemmour pedig készítheti új esszéjét, ugyanis „A misét elmondták!" az a'la carte keresztények legnagyobb bánatára. Közel nyolcszázezren voltak rajta.

Franciaország él. A francia katolikusok élnek. Európa él és élni akar. Laus et grtaia, köszönet és hála egy oroszlánnak. Habemus papam: Leo XIV.

Kiss Antal diakónus
Katolikus Tábori Lelkészség

Kövek, fórumok, szamarak

Gyerekkoromban szinte az első istenbizonyíték volt számomra a Szentírásban szereplő érdekes epizód Jézus jeruzsálemi bevonulása előtt: „Elküldött két tanítványt a szemközti faluba, mondván: „találtok ott egy megkötött szamarat. Oldjátok el, és hozzátok ide." (Lk 19, 29-30.) A tanítványok megtalálták a szamarat. Ki tud ilyen apró dolgot egy nappal előre pontosan megmondani? – kérdeztem magamtól. Az a Jézus tehát biztosan Isten – vontam le gyerekfejjel a következtetést. Azóta már sok-sok tényező igazolja számomra Jézus isteni mivoltát. (Legtöbbet jelentenek azok a prófétai jövendölések, amelyek a gyermek Jézuson, majd a szenvedő Názáretin beteljesedtek.)

Érdekes kérdés lehet az is, miért szamárcsikót választott Jézus, hogy az vigye őt be a városba. Már sejtem a választ: mert üdvözítő tervében ott rejtőzködik szinte érthetetlen szándéka: *viteti magát. (*Mindig – kivéve a három évet, amikor Ő maga ment el igen sok helyre.) Csecsemő, majd kisgyermek korában vitték a szülei. Amikor meghalt, emberek vitték be a sírba. Ránk bízza magát az oltáriszentségben. Nekünk kell Őt vinnünk, odaadnunk…

Nagyon nagy felelősség ez. Ha mi nem visszük Őt, nem beszélünk róla, nem jelenítjük meg a szentmisében, nem adjuk oda Szent Testét – más nem teszi ezt meg. Újabb kérdés: miért vonult be Jeruzsálembe hatalmas örömrivalgás közepett? *Mert nagyon szereti az embert:* a gyenge, kísértéseket szenvedő embert, aki szeretetre, igazságra, szabad így mondani: „az Istenre született".

Jézus „fórumokat" teremt arra, hogy ezt nyilvánvalóvá tegye. Nem igaz, hogy az ember teljesen romlott! Minden időben vannak, akik azon fáradoznak, hogy manipulálják az embert, hogy elvegyék személyiségét, géppé, eszközzé, rabszolgává alacsonyítsák. Jézus ünnepet rendez, ahol önmaga valójában mosolyogva megjelenik. Ott az ember újra ember lesz. Nem kell félnie, hogy becsapják.

Jézus nem kérdezte az aggódó kafarnaumi századostól szemrehányóan: „Miért nem vigyáztál rá?" Azt mondta: *„Megyek és meggyógyítom"*. Ezt a szerető szívű Jézust kell elvinnünk, megjelenítenünk sok-sok fórumon: a családban, munkahelyünkön, templomban, hittanórákon, és a médiumokban. Fel kell szabadítanunk az ember lelkében a beléoltott, ősi, isteni szépet. Hadd merjen örülni, merjen remélni, merjen önmaga lenni, merjen hinni, Istent imádni és dicsérni!

Egyre nagyobb lett a tömeg ott, a jeruzsálemi utcán. Lelkesedésük azt mutatta, hogy a világnak Krisztus kell. Azonban ott, és akkor is, mint azóta is, annyi nemes törekvést, gorombán kudarcra akarnak ítélni. Az történt, hogy az egyik útkereszteződésnél néhány ember előlépett, megállították a szamarat, majd ezt ordították Jézus felé: „Hallgattasd el őket! – Olyanok lehettek ezek a hőbörgők, mint a „feszítsd meg!"-et kiáltók, a hittan- és erkölcstanoktatást teljesen megszűntetni akarók, a krisztusi eszméket a társadalom életéből és Európa emlékezetéből kitörölni szándékozók.

Jézus nyugodtan válaszolt nekik: Ha ők nem szólhatnak, akkor a kövek fognak kiabálni Istenről, igazságról, az örök életről, a szeretet végső győzelméről. Micsoda prófécia volt ez! Megéltük a szervezett istentelenséget. A leggorombább eszközökkel vélték elhallgattatni Jézust!

Tizennyolc éves koromban, érettségi előtt a frontra kerültem, majd a Dnyeperen túlra vittek az oroszok egy szénbányába. Mi, lelkes fiúk Jézus fórumait, a „köveket" úgy teremtettük meg, hogy a bányában, a felszíni munkán kis feszületet hordtunk cérnaszálon a nyakunkban. Kisgyerekek szaladtak oda, a nagy és istentelen Szovjetunió közepén, és csókolgatták keresztjeinket, könnyezve mondogatván: „Krisztosz, Krisztosz!..." Orosz katonák tettek hitvallást. Úgy, csendesen.

Bizony, nagyon kellenek a „megszólaló kövek", a Jézust bátran megjelenítő fórumok, emberek, papok! És kellenek a „szamarak", akik alázatos egyszerűséggel elviszik Őt. Kellenek lelkes tömegek, kellenek gyerekek, akik tiszta szívükkel lelkesen közvetítik e számító, hazug, bűnös világban azt, ami tiszta, ártatlan és szent. És Őt, aki nagyon szereti az embereket.

Lajos atya

Idézetek XIV. Leó pápa franciaországi beszédeiből

„Ne veszítsük el emberségünket a mindennapi életünket elárasztó és befolyásoló „gépek paradicsomának" közepette. Sürgető feladat elménk nevelése az etikai megkülönböztetésre, amely képes felismerni azt, ami erkölcsileg jó. Ezzel kapcsolatban szeretném felidézni, hogy „egy valóban szabad társadalom nem kényszeríti ki az uniformizálást, hanem védi a lelkiismeretek sokféleségét, megakadályozza az autoriter tendenciákat és előmozdítja az etikai párbeszédet, amely gazdagítja a társadalmi szövetet."

*

„Ma különösen is szembesülünk azzal, hogy korunkból mintha hiányozna a teljesség, a mélység és hiányoznának az ígéretek. Az ének, a szó és a liturgikus mozdulat nemes egyszerűsége sokak számára rést nyithat a világosságra, a béke oázisát kínálhatja egy állandó kapcsolódásban élő és zajos társadalomban. Titeket, akik naponta ünneplitek az eucharisztiát, arra kérlek, gondoskodjatok arról, hogy a liturgikus szertartásokat mindig méltó és illő módon ünnepeljétek, ott is, ahol kisebb közösségek gyűlnek össze."

*

„Ahh□z, h□gy jól válasszat□k, tartsát□k szem előtt ezt a szemp□nt□t: a jó életet ad, s□sem veszi el az életet; a jó gondoskodik, nem magának szerez. A jó nem valamiféle szép eszme, hanem a szeretet ragyogó arca: maga Isten!

Ezért mindnyájatokat – püspököket, papokat, diakónusokat és megszentelt személyeket – arra buzdítalak, hogy ápoljátok magatokban a liturgia iránti őszinte szeretetet."

„A bábeli torony az uralom révén kikényszerített egységet jeleníti meg (vö. Ter 11,4). Ez az építmény ugyanakkor azt is feltárja, hogy minél inkább elnyom a hatalom, annál inkább meggyengül, és megmutatja embertelen arcát. (...) Bábel tornya összeomlik, kettős negatív következménnyel. Ahogyan az általa kikényszerített egység erőltetett volt, úgy az összeomlását követő sokféleség is konfliktusokkal terhes. Ma Bábel kísértése újra megjelenik a testvériség nélkül megvalósítani kívánt globalizációban, a mohó pénzügyi gyarmatosításban, az ideológiák másokra erőltetésében, mindazokban a „kapcsolatok nélküli érintkezésekben, amelyek az emberi életet kereskedelemmé fokozzák le."

*

„Ahhoz tehát, hogy megízleljük Isten közelségét és az emberi testvériséget, el kell utasítanunk azt a mohóságot, amely felemészti kapcsolatainkat anélkül, hogy adna, és dolgokkal halmoz el bennünket anélkül, hogy táplálna. Ezek a rossz erők nemcsak erőszakos formában jelentkeznek, hanem olykor megtévesztő külsőt is öltenek, mert éppen azt ígérik, amit elvesznek tőlünk: a boldogságot."

*

„Szent Bakhita arra kötelez bennünket, hogy vegyük észre azokat, akiket nem vesznek észre, szabadítsuk fel azokat, akiket ma a gazdaság és a kultúra rabszolgaságba taszít, és tartsuk tiszteletben minden testvérünk végtelen méltóságát, akikben maga Jézus kopogtat ajtónkon. Kedves barátaim, „a valóság az, hogy a keresztények számára a szegények nem szociológiai kategóriát jelentenek, hanem magát Krisztus testét."

*

„A fiataloknak azt mondom: legyen bátorságotok felelősen megélni a béke építésének küldetését szívetekben, kapcsolataitokban, családotokban, az iskolában és az egyetemen, városaitok, országaitok és egész Európa életében!
Ne engedjetek az erőszak és az elnyomás logikájának! Szeressétek az életet minden pillanatában, és ne féljetek a jövőtől!"

*

„Ne féljetek családot alapítani, gyermekeket vállalni, és védelmezni minden ember méltóságát az anyaméhben való élet első pillanatától egészen az utolsó lélegzetig! Ne féljetek fáradhatatlanul munkálkodni közösségeitek javáért, akár politikai szerepvállalással is! Legyetek közösségépítők!"

*

„Korunk hatalmas kihívásai tekintetében arra buzdítalak benneteket, kedves testvéreim, hogy bátorságról, merészségről és missziós kreativitásról tegyetek tanúságot. Ne engedjétek, hogy elbátortalanítsanak benneteket azok a hibák, következetlenségek, sőt bukások, amelyek nyomot hagytak ennek az úton járó népnek a történetén."

*

„A katolikus oktatás azonban semmiképpen sem mondhat le saját nevelési programjáról: ez egy Krisztus-központú program, mely az emberi személy teljes körű fejlődésére, minden – lelki, kulturális, értelmi, erkölcsi és társas – dimenziójának kibontakozására irányul. Ezért senki ne lepődjön meg azon, hogy minden katolikus intézményben lehetőséget kínálnak a Jézus Krisztussal való találkozásra és igéjének hallgatására. Még kevésbé szabad megtörténnie annak, hogy bármely tanulót saját osztályában kirekesztenek pusztán azért, mert hisz Jézusban."

*

„A családon belüli hitélet elmélyítése és meggyökereztetése kétségtelenül az egyik kulcsa annak, hogy megoldást találjunk számos olyan válságra, amelyen az Egyház és társadalmaink keresztülmennek. A családban tanuljuk meg ugyanis az együttélést, a másik ember tiszteletét, a különbözőség elfogadását, egymás támogatását, a nagylelkűséget, önmagunk önzetlen odaajándékozását és az áldozatkészséget."

*

„Nem véletlen, hogy a katonai kiadások növelésére irányuló ismételt felhívásokat és az ezekből fakadó döntéseket sok kormány a másik fél veszélyességével indokolja" (Üzenet a béke 59. világnapjára, 2026. január 1.). A béke előmozdítása tevékeny munkálkodást kíván. Ma fel kell tennünk magunknak a kérdést: valóban „kreatív erőfeszítéseket" teszünk-e a világbéke előmozdításáért, vagy csupán arra törekszünk, hogy „elállítsuk a háború vérzését", és jobban felkészüljünk azokra a háborúkra, amelyekről feltételezzük, hogy még előttünk állnak."

Schall Tamás
Életem tartozéka

Mint katona kezében a fegyver,
olyan enyémben a rózsafüzér,
mikor kezeim közt morzsolgatom,
a legnagyobb biztonsággal felér.

De már önmagában az a tudat,
hogy nálam van, zsebemben hordozom,
olyan nagy erővel tölt el engem,
emberi szóval ki sem mondhatom.

A titkok, melyeket imádkozom,
Megváltónk életének titkai,
ezeket szemlélve, kimondani,
hűséges követésére segít.

Mindebben Mesternőnk Szűz Mária,
Kinek életét e titkok szőtték,
Példaképünk Ő, hogyan kell hinnünk,
aki anyai oltalmával véd.

Ha a Szentolvasót imádkozzuk,
amit Szeplőtlen' Szíve tőlünk kér,
megvalósul földünkön a béke,
a bűn senki közelébe nem ér.

Életünk része lesz a szent öröm,
az Isten emberré lett érettünk,
Lélektől' fogant, Szűztől született,
hogy Szent Karácsonyt ünnepelhessünk.

Köztünk léte világosság nekünk,
szeretni és élni tanít minket,
kincset ad, mit el nem veszíthetünk,
táplálék, mindennapi kenyerünk.

De a fájdalom sem hiányozhat,
nem leszünk különbek, mint Mesterünk,
ha Ő értünk kínhalált szenvedett,
nekünk sem lehet más az életünk.

Szenvedés-, halál húsvétba hajlik,
Vele szenvedve-, halva, élhetünk,
a feltámadásunk dicsőséges,
mint a Szent Szűz, mennyekbe vétetünk.

Testvérem, Krisztus katonája vagy?
Legyen fegyvered a rózsafüzér!
Hatásos, mert ki ezt imádkozza,
az életében minden jót elér!

XIV. Leó pápa Magnifica humanitas kezdetű enciklikája
Az emberi személy védelméről a mesterséges intelligencia korában
részletek

92. Laudato Si' enciklikájában Ferenc pápa elítélte a technokrata paradigma növekvő dominanciáját a globalizált világban, vagyis azon tendencia ellen szólt, hogy a hatékonyság, az ellenőrzés és a profit logikájának engedjük át a személyes, társadalmi és gazdasági döntéseket. Ugyanis ekkor az történik, hogy a technológia nem marad egyszerűen eszköz, hanem mércévé válik, amely alapján mindent megítélnek, elkezdi diktálni, hogy mi számít és mit lehet kiselejtezni, és így a teremtést a kizsákmányolás tárgyává és az emberi lényeket puszta fogaskerekekké fokozza le a minél nagyobb teljesítmény elérésének érdekében.

93. Ez a paradigma az elmúlt években gyorsan elterjedt, részben a mesterséges intelligencia, a kognitív tudomány, a nanotechnológia, a robotika és a biotechnológia terjeszkedése által. Önmagukban ezek az innovációk nagyban szolgálhatják az emberi fejlődést és közös otthonunk gondozását, de éppen a hatalmuk miatt siettethetik a technokrata paradigma kiterjesztését, és ezért helyes alkalmazásukhoz új spirituális, etikai és politikai keretre van szükség. A nagyobb hatalom nem feltétlenül jelent valami jobbat. Ebben a tekintetben Romano Guardini szavai továbbra is relevánsak: „A kortárs embert nem képezték ki arra, hogy jól használja a hatalmat."

94. Az emberiség saját hatalma áldozatává válásának veszélyét már VI. Szent Pál is felismerte, aki arra figyelmeztetett, hogy „a legkülönlegesebb tudományos fejlődés, a legmegdöbbentőbb technikai bravúrok és a legcsodálatosabb gazdasági növekedés, hacsak nem kíséri hiteles erkölcsi és társadalmi fejlődés, hosszú távon az ember ellen fog fordulni".

Plébániánk hírei

Szentmisék

hétfő-kedd-szerda-csütörtök-péntek-szombat 17.00
vasárnap 10.00 és18.00 (angol nyelvű)

Folyamatos szentségimádást tartunk a templomban
9.00 és 22.00 óra között.

PLÉBÁNIÁNK RENDSZERES PROGRAMJAI
szeptembertől

Hétfő	18.00	Felnőtt katekézis
Kedd	17.00	Elváltak és Egyedül Maradtak szentmiséje (havonta első kedden) és találkozója a Szent Kinga teremben
Szerda	15.45	Karitász hittan (a konkrét dátumok szórólapokon)
Péntek	15.00	Engesztelő imaóra a hazáért
	16.00	Rózsafüzér
	16.30	Vesperás
	18.00	Szent József Férfikör (minden második héten)

Októberben hétköznapokon a szentmise előtt, 16.30-tól a rózsafüzért imádkozzuk.

Gyóntatás: vasárnap 9.00-9.50

Lelki tanácsadás egyeztetés szerint
bitter.belvarosiplebania@gmail.com
30 591 2601

PESTI FŐTEMPLOM

Spirituális közösségi lap

XIII. évf. 71. szám

A Belvárosi Nagyboldogasszony Főplébánia lapja

Kiadja:
a
Belvárosi Főplébánia

Felelős kiadó:
Dr. Osztie Zoltán

Szerkesztő:
Bitter Lajos

Munkatársak:

Csorba Gábor
Dr. Kerényi Lajos
Kiss Antal
Schall Tamás
Zöldyné Szita Erzsébet

Korrektúra:
Faga-Nagy Mária

Szerkesztőség:

Budapest 1056 Március 15. tér 2.
bitter.belvarosiplebania@gmail.com

Megjelenik:
12 oldalon

PESTI FŐTEMPLOM

SPIRITUÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

XIII. évfolyam 71. szám *2026. október*

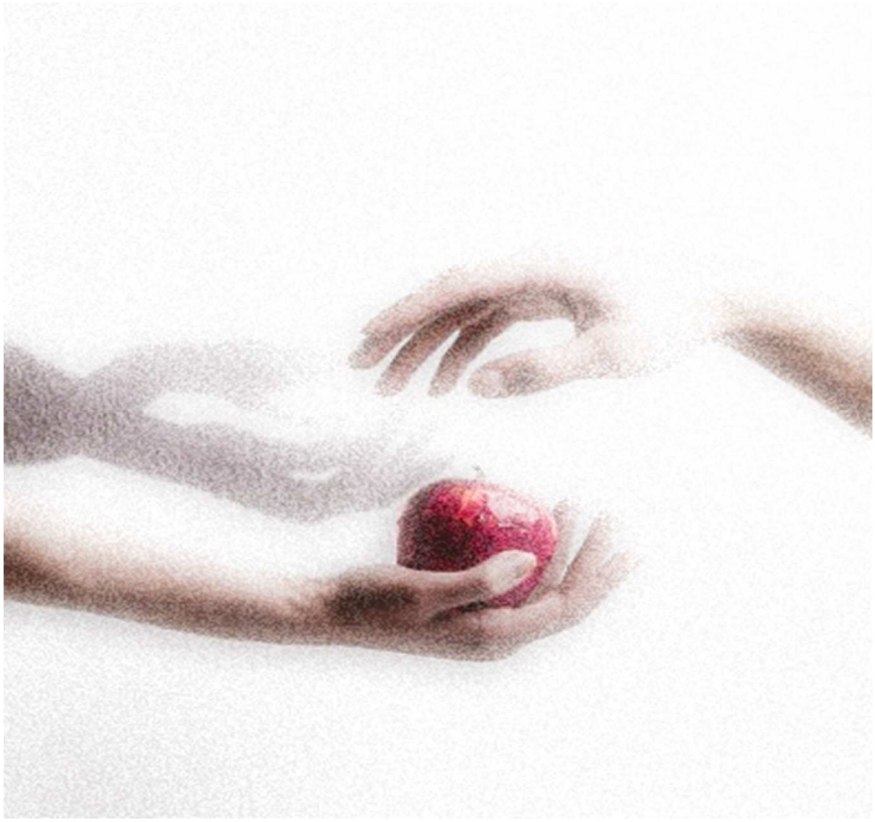

Tartalom

- Nagyszerű emberségünk
- Ki az ember?
- Októberi fénysugár
- A legnagyobb kincs
- Háromféle lelkület
- A régi mint új
- Kövek, fórumok, szamarak
- Leó pápa beszédei
- Életem tartozéka

BELVÁROSI NAGYBOLDOGASSZONY FŐPLÉBÁNIA

1056 Budapest, Március 15. tér 2. T: 318 3108 belvarosiplebania@gmail.com

Nagyszerű emberségünk

Örömünkre megjelent magyar fordításban is XIV. Leó pápánk új enciklikája, amely – beszédesen – a „Nagyszerű emberség” szavakkal kezdődik. Témája „az emberi személy védelme a mesterséges intelligencia korában”.

Már a cím is sokatmondó, melyben két állítás van. Egyrészt az emberi személy támadásoknak van kitéve, ezért védelemre szorul. Ezeknek tanúi és elszenvedő alanyai vagyunk. Fogantatásunk pillanatától az e világból való távozásunkig (halálunkig) folyamatos veszélyben élünk. Gondoljuk meg az állítás valóságát: napjainkra az ember számára legveszélyesebb hely az anyaméh. A világháborúk tömegmészárlásaihoz hasonló méretű gyilkolás folyik a magzatelhajtás révén. De nem kevésbé veszélyes és pusztító a gender ideológia és az LMBTQ program keresztülvitele például az oktatási intézményekben. Lássuk meg a gyerekek nemi identitásába történő bevezetésének problémáját. Ma többségében nem a szülők végzik el az ezzel kapcsolatos kötelességüket, hanem a kortárs csoportok, az internet irányítói, vagy éppenséggel magukra vannak hagyva a témában. Ismerjük a meddőség terjedését és az ezzel kapcsolatos megoldási kísérleteket, amelyek a legtöbb esetben emberellenesek. Tisztában vagyunk azzal, hogy az élet egyéb helyzeteiben sem kapja meg az ember a neki járó tiszteletet. Egyebek között szembe kell néznünk a háborúk közepette emberi méltóságukban megalázott, ellehetetlenült helyzetben élők sorsával (leginkább Kárpátalján). Végül tekintsük az öregkorban kiszolgáltatott helyzetben élőket. Sorolhatnánk tovább az élet válsághelyzeteiben élők segítségre szorultságát. Nem véletlenül hoztuk létre a „Jó, hogy vagy!” életvédők szövetségét, mely az emberi személy méltóságának képviseletét tűzte zászlajára, és egységbe vonja az ezen a területen dolgozó szervezeteket és személyeket. Kérem, nézzék meg a Szövetség internetes felületeit!

Az enciklika másik állítása szerint a mesterséges intelligencia kora itt van. Nem jövőbeli, hanem jelen valóság, az életünk mindennapjaiban meghatározó tényező. Használata nélkül – nem is lassan – mindennapjaink nehézzé válnak, segítségre szorulunk, majd lemaradunk. Lehetőséget kínál, ugyanakkor óriási veszélyeket rejt, egyelőre beláthatatlan következményekkel jár. Már az elnevezése is téves, hiszen a szóhasználatban „intelligens”, személyes tűnik. Nem az! A programozás szerint még érzelmeket is mutat, melyeket képes partnerként feltüntetni. Sok fiatal már ebben a kapcsolatban él. Nem személyes viszonyaiban, hanem a géppel kommunikál, következésképpen elszigetelődik, elmagányosodik. Fölvetődött már az is, hogy közreműködésével szentgyónást lehessen végezni. Abszurd ötlet, éppen a személyesség, így az emberi méltóság lábbal tiprása. Lelkiismeretvizsgálatot, bűnbánatot, megtérést, megújult Isten-kapcsolatot a gép nem tud végrehajtani, sem szolgálni. Iszonyúan megnöveli az életvitelünk már-már amúgy is elviselhetetlen tempóját. Ráadásul működtetése olyan energiaigényt támaszt, amit nem tudnak az egyes államok kielégíteni. Az Egyesült Királyság (Anglia) teljes, éves energiafogyasztására van szükség a fedezetéhez. Szempontként említik a szakértők, hogy a fejlesztés hihetetlen ütemben zajlik. Az egyes országok nem fognak leállni, vagy határt szabni, sem a kutatás, sem a fölhasználás terén, mert fölfogásuk szerint nem maradhatnak le a többi kutatásokban résztvevő országokkal szemben. Külön rendszere van Amerikának, Kínának, Európának…

Milyen világ alakul körülöttünk? Az Egyház küldetése, hogy védje, képviselje a személyességet, az emberi személy méltóságát, az imádságos Isten-kapcsolatot, az élet értelmének evidenciáját, a kutatás és eredményei fölhasználásának határait az ember javára, az elszemélytelenedés ellen küzdjön, a közösségeket építse és működtesse, a személyes jelenlét alkalmait teremtse meg és – amint a Szentatya részletesen kifejti – „a szeretet civilizációját építse”.

A Szentatya üzenetének leginkább reményt keltő üzenete, hogy a Teremtő Isten, mennyei Atyánk nagyszerű hivatásra hívta életbe az embert. Méltóságra emelte, amikor képére és hasonlatosságára alkotta meg. Ne adjuk föl az Isten alkotta rendet, ne tagadjuk meg küldetésünket, ne alázzuk meg önmagunkat, hanem – Jézus mintájára – hordozzuk és bontakoztassuk ki „nagyszerű emberségünket”!

Kérem, hogy olvassuk el az enciklikát, hogy tájékozottak legyünk korunk kihívásai terén és követni tudjuk azokat a folyamatokat, amelyek meghatározzák egyéni és közösségi életünket, valamint kijelölik küldetésünk területeit. A dokumentum megvásárolható a Szent István Társulat kiadásában.

Dr. Osztie Zoltán plébános

Az emberi létezés egyetlen dimenziójának abszolút szintre emelése veszélyes. Kaotikus állapotokat nem csak a hiány, a szűkösség okoz, de az ellenőrizetlen növekedés is az elszegényedés forrása lehet. Így az intelligencia (értelem), amikor abszolúttá válik, rátelepszik és elnyomja az élet más alapvető dimenzióit, például a szeretetet, az érzelmet, az akaratot, az elkötelezettséget az odaadást, vagyis az emberi kapcsolatokat. (Magnifica humanitas 113.)

Ki az ember?

Amikor az ember szembesül különböző testi, lelki panaszaival, aggodalmaival, bajaival, szorongásaival – és kinek az életében ne lennének ilyenek –, melyek „jól-létét” akadályozzák, természetesen szeretne megszabadulni ezektől, és orvoshoz, esetleg pszichológushoz fordul. A panaszok hátterében gyakran lelki folyamatok húzódnak meg, például aktuális élethelyzet, gyermekkori traumák, amelyek a tudat alatt működve fejtik ki hatásukat. Amennyiben ezek tudatossá válnak, akkor maga az a tény, hogy a probléma oka napvilágra kerül, adott esetben jelentheti annak orvoslását, de fordítottja is lehetséges, és valamilyen kövonalazatlan, homályos üresség, aggodalomérzés válik dominánssá. Ez azt jelentheti, hogy válaszadásra vagyunk hivatottak a kérdésben: mi az élet értelme? Ugyanis erre még nincs igazi válaszunk. Ebben az esetben nem a mi okból –, hanem a „mi célból aggódunk?” kérdést kell feltenni. Mi a fő célunk? Ezt a kérdést teszi fel az egyik pszichológiai módszer, amelyik ahhoz az adottságunkhoz próbál irányítani, amely minden emberben megvan, mindig ép, és arra szólít bennünket, hogy szabadon, a célt szem előtt tartva vegyünk részt saját életünkben, majd annak lassú és végső elmúlásában. Ennek a célnak a veszélybe kerülése okozhatja igazi aggodalmunkat.

Valójában életünk értelmességéről, méghozzá végső értelmességéről van szó. Az említett adottságot a pszichológia a mindig ép, transzmorbid személyiségmagnak nevezi, „amelyben” megjelenik a szabadság és az értelemfelismerés szempontja, ugyanakkor azonban a személyes tagadás és öngátlás lehetősége is. A transzmorbid, sérthetetlen szellemi fórum bizonyos kérdéseket és válaszokat képes „önmagukban is érvényesnek” elismerni, ezért az ember, mint személyiség – ha hagyja – megszólítható. Ez a pszichológiai módszer a logoterápia, amely az élet értelmességének kérdését veti fel, mint a terápia alapkérdését. Feltárhatja, hogy egy adott ember esetében a „jól-lét” hiányának oka az élet végső értelmességébe vetett bizalom hiánya. Ennél sokkal többet nem mondhat, mert a továbbiakban már egy másik tudomány, a teológia illetékes.

Felmerülhet a kérdés, hogy a „transzmorbid személyiségmag” fogalom összevethető-e a teológiai személyfogalommal? Nem, mert a pszichológiának nem dolga a teológiai szemlélet, de végül is kimondja: „a transzmorbid személyiségmag az ember sérthetetlen szellemi rétege, a megismételhetetlen, egyszeri személy hordozója”. Tehát nem maga a megismételhetetlen emberi személy, hanem annak „hordozója”.

Három olyan fogalmunk van, amelyeket tisztáznunk kell ahhoz, hogy tudjuk, mit jelölnek a pszichológiában, ill. a teológiában, és ezek hogyan viszonyulnak egymáshoz. Annál is inkább mivel ezek a fogalmak gyakran szinonimaként jelennek meg. Nem kevesebbről van szó, mint az emberről, Istenről, az ember immanens (világon belüli) és transzcendens (világon túlnyúló) végső céljáról, annak elfogadásáról vagy tagadásáról, a keresztény kinyilatkoztatás szívéről. Ezek: az „én”, a „személyiség” és a „személy”.

A pszichológia többféle énről beszél (ideális én, reális én, fantázia én, prezentált én, tükör én, hamis én), ugyanakkor elismeri a nyilvánvaló tényt, hogy az „én” egész életünk során változatlan, vagyis énünk magja egy velünk született entitás. Az „énnek” pedig pszichológiai és spirituális dimenziója van, melyek részben átfedik egymást, és ez a sajátossága a pszichofizikai és társadalmi meghatározottságok mellett – a transzcendensre irányuló nyitottsága miatt – döntésre ad lehetőséget.

A személyiség szó alatt a pszichológia pszichofizikai rendszerek szerveződését érti az egyénen belül, amelyek meghatározzák a gondolkodást és a viselkedést. A személy szónak nincs konkrét elkülönülő tartalma a pszichológiában, illetve – ahogy fentebb említettük – „rejtőzködően” jelenik meg: mint az ember sérthetetlen szellemi rétege, a transzmorbid személyiségmag által hordozott szellemi valóság. Hogy miféle valóságról lehet szó, arról a pszichológia – helyesen – nem nyilatkozik.

A teológia nyelvén világosan beszélhetünk. A kiindulópont egy igen egyszerű kérdés: mi következik az emberi mivoltra nézve abból, amit megtestesülésnek hívunk, vagyis abból, hogy Jézus Krisztus egyszerre valóságos Isten és valóságos ember, egy személyben? Az következik, hogy miután Jézus Krisztus valóságos Isten és valóságos ember egy személyben, az emberről, mint megismételhetetlen egyszeri személyről csak Istenre vonatkoztatottságában beszélhetünk. Tehát az ember egyszeriségének legbelsőbb lényege, a személye – képben kifejezve – „üres” lenne Isten nélkül, vagyis nem is lenne ember, esetleg nagyon értelmes állat vagy gép, olyan, mint a mesterséges intelligencia, aminek elszabadulása a poszthumanizmus és a transzhumanizmus luciferi perspektívájában éppen a személyt, és így az ember igazi emberségének alapvető dimenzióit, a szeretetet, az érzelmet, az akaratot, az elkötelezettséget és az odaadást, vagyis az emberi kapcsolatokat szegényíti el. (Vö. XIV. Leó pápa Magnifica humanitas enciklika).

A „személy” kizárólagosan keresztény teológiai fogalom, ugyanakkor minden ember személy. Az ismeret forrása a kinyilatkoztatás és a hit, a hitben viszont kézzelfogható bizonyíték van: maga az ember. Bármilyen tudomány jelölhet ezzel a szóval valamilyen emberi jelenséget, de az nem az a személy, akiről a teológia beszél, akik mi emberek vagyunk.

A lelki szenvedésnek valódi oka lehet a cél hiánya. S ha van végső cél, akkor már nem is valami más közvetlen ok megszüntetése – amely, ha lehetséges, akkor szükséges is – vezet eredményre, nem is a feldolgozás, hanem a túllépés. Nem a pszichológia egyébként legális és szükséges céljai, nemcsak az egyén jól-léte, „önmegvalósítása”, hanem az ember túllépése önmagán, ami az életben lehetséges, de alapvetően befejezhetetlen folyamat. A befejezettség teológiai neve: üdvösség.

Tehát és végül, ha a kereszténység életalakító szerepét, az élethez és halálhoz való viszonyát pszichológiai nyelven fejezzük ki, akkor tudomásul vehetjük, hogy a testi (biológiai), lelki (pszichológiai) és a környezeti, társadalmi (szociológiai) hatások együttesen meghatározzák az ember természetes helyzetét, amivel kapcsolatban – helyesen – a személyiség szót használjuk. A szellemi személyünk, aki (és nem: ami) testünktől – személyiségünktől – elválaszthatatlan halálunkig, a mindezekhez való viszonyulásunk, a transzmorbid személyiségmag mögött van (azt is mondhatnánk: „ott sóhajtozik ki nem mondható szavakkal a lélek”), és ha hagyjuk és akarjuk, átalakítja viszonyulásunkat életünkhöz és halálunkhoz. A problémával, bajjal, betegséggel, szenvedéssel és persze végül a halállal, vagyis a belső és külső körülményekkel kapcsolatos álláspontunk kialakításában a személyiségünknek főszerepe van, de mögötte rejlik az igazi legvégső fórum, aki akár közvetetten, akár közvetlenül felteszi az utolsó kérdést. Ez azt jelenti, hogy hitben hozzuk meg a végső választ, ami minél előbb és mindenekelőtt a cél. De azért az az ismeret, hogy az emberi személy értelmezése kizárólag teológiai nézőpontból lehetséges, a bizonytalanok, a kulturkeresztények, az „éjfélimisés” keresztények, a nem hívők, a kételkedők, a tagadók, az aggódók számára felhívást jelenthet, mert agnosztikus „tartózkodás”, kitalált isten nincs. Kegyelem van és feltámadás.

BL

Októberi fénysugár

Októbernek szépsége van: a gyengülő nap minden sugarát kihasználja, hogy tovább szépítse az ősz egyébként is nagyszerű színpompáját: azt a tarka ruhát, amit a természet magára ölt. Ebben az őszi napsugárban Máriára gondolunk mint a Rózsafüzér Királynőjére és a Magyarok Nagyasszonyára. Égi Édesanyánk minden nap kéri a rózsafüzér imádságot, ezt a hónapot pedig különösen is a rózsafüzérnek szenteljük.

A rózsafüzér imádság mindnyájunkat Krisztus titkainak átelmélkedésére késztet a Boldogságos Szűz Mária vezetésével, aki egyedülálló módon részese volt Isten Fia születésének, működésének, szenvedésének és dicsőséges feltámadásának.

Szűz Mária rózsafüzére olyan imádság, amely részeinek egyszerűségében az egész evangéliumi üzenet mélysége nyilvánul meg. Maga a Szent Szűz bátorított bennünket jelenései alkalmával, hogy imádkozzuk ezt az imádságot. „Mondjátok el a rózsafüzért minden nap, hogy elnyerjétek a világ békéjét és a háború végét”. 1917 május 13-án, első jelenése alkalmával kérte ezt Fatimában, ahol „a Rózsafüzér Királynőjeként” jelent meg.

A rózsafüzér hatékony fegyver. Használjuk bizalommal, és elcsodálkozunk az eredményeitől! Mindent ki lehet imádkozni, és mindenkit be lehet imádkozni. A rózsafüzér imádság útján Krisztus egész szeretetét megtaláljuk. Erőt kapunk, hogy Isten akaratát tökéletesen teljesíteni tudjuk; hogy embertársaink szolgálatára legyünk.

Október lenyűgözően szép, mert nap mint nap milliók szívéből, az ajkakon át száll a köszöntés Máriához: Üdvözlégy… és száll a kérés: Asszonyunk Szűz Mária… Senki a világon nem tudja úgy köszönteni és kérni Máriát, mint mi, magyarok. Sajátos jogon, sajátos történelmi háttérrel-tapasztalattal, sajátos lelkülettel.

És mindig van annyi imádkozó magyar: „üdvözlégymáriás”-, „asszonyunkszűzmáriás” magyar, amennyi elégségesnek tűnik annak biztosítására, hogy a nemzetnek-, a hazának jövője legyen a Szent Korona jogarának kiterjedésében.

Asszonyunk, Szűz Mária! Sajátos jogon, sajátos történelmi háttérrel-tapasztalattal, sajátos lelkülettel. S ebben a „sajátos”- ban benne van Szent István királyunk többször megismételt önfelajánlása, végül a Szent Korona és ezzel az ország Szűz Mária tulajdonába való átadása. Nemcsak az ország, hanem az ország népe is! Magyar vagyok, Mária tulajdona vagyok, hazám Mária országa. Mindszenty bíboros úr hívta fel a figyelmet: „Csodálatos fonala a magyar történelemnek a Mária-tisztelet.

Ahogy a Duna kiemelkedik vízhálózatunkból, úgy emelkedik ki szélességével a Mária-tisztelet a történelmünket átjáró sok egyéb szellemi, lelki folyamból."

A jelenre pedig: „Most kell nekünk módot adnunk a Nagyasszonynak hívő magatartásunkkal, kitartó és egyetemes esengésünkkel arra, hogy megmutathassa: pártfogása segíthet, és édesanyánk ma is." Hívő magatartásunkkal: Krisztust megvallva és hirdetve az élet minden területén! A hazafiasság igazi talaja csakis a komolyan megélt keresztény hit lehet.

Szent István, első királyunk rendelésének kikristályosodása, hogy Szűzanyánkat Nagyasszonyunknak és Patrónánknak tudjuk. Élete művének betetőzéseként a Nagyasszonynak ajánlja föl fiatal, még csak alig alakuló keresztény országát.

A mai magyar embernek, ez az esemény már szinte semmit nem mond. A valamikori fiatal katolikusoknak mint kedves nemzeti emlék, mint jámbor legenda ott él ugyan még valahol a lelke mélyén, de a szentistváni tett jelképi tartalma és eszmei jelentősége kiveszett legtöbbnek szívéből. Az iskolák semlegessége nem csak az élő hitet és erkölcsöt, hanem a nemzeti érzést is legfőbb ellenségének tekinti.

Szent Ágoston mondta egy alkalommal: magasabb eszmei célok nélkül az államok nem egyebek rablóbandáknál. Az ilyen államokban nem a pénz hiányzik, nem is az eszközök, vagy éppen az élelmiszer, sokkal inkább az emberiesség, a becsület, a tisztakezűség, az önzetlenség. Nem beszélve az őszinteségről és igazságérzetről. A családi élet is üzletté és számítássá válik, az önzés és kiélés helyévé. S mihelyt az önzés úgy kívánja, aggálytalanul szét lehet dönteni, még ha belepusztul is a gyermek, a másik fél, s a nemzet maga.

Ha ma körülnézünk szép hazánkban, van-e torkot fojtogatóbb és szívet szorongatóbb jelenség, mint a testi-lelki, anyagi és szellemi környezetszennyezés? A gyűlölködés, megosztottság, szeretetlenség!

Vajon meg tudunk-e állni ezen a sátáni csúszdán, amelyen Mécs László szavai szerint „az Ember: sárkánymagból sarjadt fattya véres rögnek elfeledte, hogy az arca régen Krisztus arca volt." És ki hallja meg ma a számonkérő lelkiismeret szavát Sík Sándor szavaival: „Embernyi ember vagytok-e? Embernyomokat hagytok-e?" Olyan vészes eltájolódásban élünk már, hogy ma félelmetesebben dörömböl a még érző szív ajtaján ugyancsak Mécs László szava: „Ha a mérték tönkrement, senki-semmi meg nem ment"!

A mérték: Jézus Krisztus, aki „fogantatott Szentlélektől, született Szűz Máriától". És a gyilkos testi-lelki szennyeződés nem szüntethető meg más eszközökkel, csak, amit az imádkozó magyarok tesznek, új életet és új lelket, tiszta vizet és tiszta levegőt árasztó erkölcsi vállalásaikban.

Napjainkban fénylő jelként ragyog Magyarok Nagyasszonyának alakja. Az a tény, hogy vagyunk egypáran, akik hiszünk abban, amit első királyunk ránk hagyományozott: hogy az Istenember édesanyjának keze állandóan rajtunk pihen; és nekünk többre kell törekednünk, mint a megélhetés bármi úton való biztosítása, az érdekek és ösztönök és hangulatok által való ide-oda hányattatására, a nemzet konzumidiótává süllyesztésére.

Mindszenty bíboros úrral együtt valljuk: „A mi eszményünk egy olyan Magyarország megteremtése, amelynek alapja a valláserkölcs, támasza a nemzeti érzés, ifjai és leányai pedig hívők és magyarok." Ezért ma Magyarországon gyakorló katolikusnak lenni a legnagyobb hazafias, nemzetmentő tett.

A Magyarok Nagyasszonya útitársunk életünk ösvényein. Kérjük, vezessen minket, nehogy az elképedő siránkozás túláradjon ajkunkon, nehogy a csüggedés legyőzze a cselekvést, befagyassza a lelkesedést, a múlt súlya megakadályozza, hogy hitelt adjunk a jövőnek! De bátrak legyünk hinni, és megvallani hitünket; cselekedni a hit erejében, élve a szeretet életét, mely Isten országát bontja ki közöttünk!

A Boldogságos Szűz Mária, Nagyasszonyunk és Patrónánk oltalma alatt áldott legyen Magyarország, békében, örömben és jólétben; mi pedig élő hittel hűségesen, elköteleződve, áldva magasztaljuk az élő Istent, köszönetet mondva Égi Édesanyánknak!

Schall Tamás atya

A Szent Kinga Körben is a legnagyobb kincs az Istenre fókuszáló, közösséget megélő ember

„Férje halála után Szent Kinga az ószandeci kolostor apátnője lett. A kolostort a tatárok földúlták, és Kingának 63 évesen az újjáépítés munkáját kellett irányítania" – olvashatjuk életrajzában.

A Szent Kinga Kör tagjaiként, névadónkhoz híven, a szenior korba lépve is, egyházi közösségünkkel, közösségünkért aktívan együttműködve találkozunk kéthetente.

A Kör életébe, lelkiségébe és terveibe jelentős változást hozott az a szándék, hogy a jelenkori kultúra, társadalom, személyes kapcsolatok állandó kritikája és személyes frusztráció helyett továbblépjünk egy cselekvő életmód irányába.

Néhány éve Rod Dreher „Szent Benedek válaszútján” c. műve mentén feltártuk, hogy mi az, ami minket leginkább elkeserít, félelemmel tölt el. Az ijesztő tendenciák azóta csak erősödtek. Korának fenyegető káoszára jó példaként állt előttünk Szent Benedek válasza.

Négy témában mi is elhatározást tettünk, és ezekre rendszeresen visszatértünk:
ima: engedjük be Istent az életünkbe,
munka: Istennek szentelve végezzük,
közösség: odaadóan, ne program fogyasztói lelkületel kapcsolódjunk egymáshoz,
olvasás: elmélyülten, igényes szövegeket vegyünk kézbe.

Azt is megnéztük, mit tettek eleink ezeken a területeken, milyen tapasztalatunk van, amit megélni és továbbadni érdemes. Ezekre fókuszálva tudott csoportunkból egyre inkább közösség alakulni. Az ima szerves része összejöveteleinknek, még nyilvános helyen is. Az evangéliummal való imát különösen is gyakoroljuk, ez segít egymás hitének erősítésében is.

Őseink hozzáállása a munkához, annak méltósága segít ellenáramban maradni a fogyasztói társadalomban.

Olvasásélményeinket megosztjuk, buzdítjuk egymást arra, hogy ne engedjünk a digitális huzalozás csábításának. Egyéb kulturális programjaink kiválasztásában is ezeket a szempontokat tartjuk fontosnak. Legutóbb Molnár C. Pálnak, templomunk oltárképe alkotójának Assisi Szent Ferenc témájú műveiről hallottunk-láttunk tárlatvezetést a Ráth Lépcső Galériában.

A közösséghez való tartozás elementáris igénye tagjainknak. Ennek építését szolgálja, hogy együtt tervezzük meg féléves menetrendünket. Ki-ki hozzáadja érdeklődését, tapasztalatát, talentumát, aktivitását. Önállóság és összetartozás segíti, hogy empátiával tudjunk egymás felé fordulni, egymást testben és lélekben erősíteni.

A közösség építésében az egymásra figyelést, párbeszédet szeretnénk gyakorolni az összejövetelek közötti időben is, találkozásokkal, élőben vagy akár telefonon. Ehhez a Szt. Kinga kör alkalmán a szeptemberi indulás óta minden alkalommal kihúzzuk valakinek a nevét és a következő találkozásig személyes kapcsolatba lépünk vele.

Bár vannak határaink, zárt összejöveteleink, de tartunk az egész egyházközségnek is nyílt alkalmakat. A közös keresztútjárás a templomban és az Öröm útja-járás a rózsakertben ebben az évben a nagyobb közösség felé nyitást mutatták már, nagy örömünkre.

Az egyházközségen belül az adventi időben a közösségek közötti találkozásra azt tervezzük, hogy feleleventjük és megéljük együtt a „Szállást keres a Szentcsalád” rítusát.

Zöldyné Szita Erzsébet

A háromféle lelkületű szolgálat

Karitász küldetésünk az emberek üdvösségének szolgálatára irányul, elsősorban tehát lelki javakat szeretnénk közvetíteni, átadni. Örök kincsek ezek, melyeket *„a moly nem rágja meg, a rozsda nem marja”* (vö. Mt 6,20). Ehhez a természetfeletti küldetéshez természetes eszközöket is latba vetünk, úgy mint pl. a tárgyi adományok, vagy a találékony segítő tevékenység.

Bizonyára sokan tapasztaltuk azt is, hogy szegényeink, gondozottjaink, akik nem tartoznak szorosan az egyházhoz, nem vallásosak, de a hozzánk való kötődéssel mégiscsak kapcsolatba kerülnek Krisztussal, éppen rajtunk keresztül. Úgy gondolják, hogyha minket ismernek, ha velünk jóban vannak, akkor ezzel biztosítják Istennel való jó kapcsolatukat is, vagy legalábbis közelebb kerülnek Hozzá. Ez igen nagy felelősség számunkra, ezért fontos kiemelni, hogy nem az a lényeg, hogy minket ismerjenek, hanem az, hogy az Urat, a Világmindenség Királyát ismerjék meg, szeressék meg Őt, hogy azután Ő is megismerje őket az utolsó órában. Alázattal végezzük tehát munkánkat és bízzunk abban, hogy Istennek minden lehetséges, Ő a szívek vizsgálója, Ő tudja, hogy kiben mi lakozik, Szentlelke pedig a szívek vezére.

Éppen ezért ne is ítélkezzünk, hanem csak bízzunk és szeressünk! *„Mert sokan lesznek az elsőkből utolsók és az utolsókból elsők.”(Lk 13,29).*

Minket, karitászosokat is érnek bőven kísértések munkánk, életünk során, akik Krisztus Királynak szolgálunk. Szent Brigitta, Európa társvédőszentjének (XIV. sz.) magánkinyilatkoztatásban az Úr háromféle lelkületű szolgálótípust mutatott be.

Mindegyik hiszi, hogy Krisztus az Isten, a mindenható, de az egyik szándéka, hogy a szolgálattal földi dolgokat, kincseket nyerjen: gazdagságot, hatalmat, hírnevet. Az Úr, a kívánságuknak megfelelően részesíti is őket ebben, de a mennyei dicsőség rovására, mert az ilyen ember el is veszíti az égi jutalmat.

A másik szolgálótípus azt gondolja, hogy Krisztus Király a szigorú bíró. Az ilyen emberek a büntetéstől való félelemmel szolgálnak, nem a mennyei dicsőség és nem az Úr iránti szeretet hajtja őket. Őket a helytelen Úrfélelem motiválja és nem az önzetlen, bizalommal teli szeretet, ők azok, akiknek a bűnbánatuk nem tud tökéletes lenni, mert nem szabadok, a büntetéstől félnek, ezért csak félszívvel szolgálnak.

A harmadik típusú szolgáló tudja, hogy az Úr Igaz Isten, igazságos és irgalmas. Nem a büntetés elkerülése végett, hanem az Isten iránti önzetlen szeretetből fakadóan szolgálnak, ez motiválja őket. Ők azok, akiknek akarata megegyezik az Úr akaratával, ezért meghallgatásra találnak.

Tegyük fel az egyházi év végén, Krisztus Király főünnepének közeledtével a kérdést magunknak: melyik szolgálók vagyunk mi? Melyikhez hasonlítunk

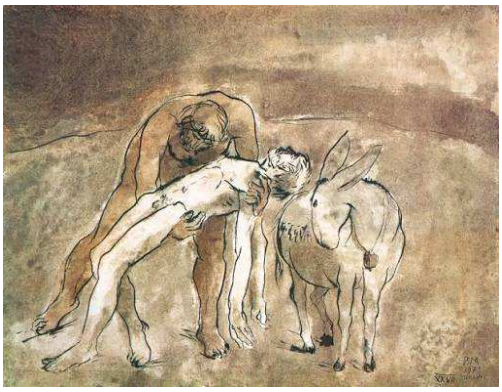

leginkább? Melyik típusból mennyi van bennünk? Félünk-e vagy bátrak, szabadok vagyunk legbelül?

Az Úr irgalmas szeretettel és igazsággal fordul felénk, mert Ő maga az Igazság és az Irgalom. Akik nem szeretik Őt, azokkal igazságos, akik szeretik Őt, azokkal irgalmas. Ezért a legnagyobb tulajdonsága Istennek az Ő irgalmassága, ahogy Szent Fausztina nővér tanította.

Szeressük tehát tiszta szívvel az Urat, a Világmindenség királyát, bátran haladjunk előre Vele! Így vágjunk bele a közelgő ádventi, karácsonyi karitászmunkánkba otthon, a családunkban, az egyházközségünkben, a szegényeink, rászorulóink körében! Önzetlen és szabad lelkülettel, alázatosan, szelíden, de bátran és határozattan végezve a munkánkat, tanúságtevői leszünk az Igaz Szeretetnek, Aki legyőzte a világot és üdvözíti a benne bízókat. *„Krisztus Király, üdvözíts minket!*
”

Csorba Gábor
állandó diakónus

A régi, mint új

XIV. Leó pápa semmi újat nem mondott Franciaországban, mert pontosan tudta, hogy ez ma a forradalmian új: a kétezer éves katolikus egyház nagy, terebélyes fájának értékei, mély gyökerei és az ágvégeken éledő megannyi fiatal hajtással. Nem szétszórt, mindig protestáló magoncok, új és új ideológiák növekedési kísérleteire való reakciókkal fárasztotta hallgatóit. Jó ütemérzékkel érkezett Franciaországba.

Arra senki sem számított, hogy az Igazság – az Evangélium – bátor kimondása maga alá temeti a hamis szabadság hazug világát. egyetlen pillanat alatt. Ugyanis kinyílt a repülőgép ajtaja, és XIV. Leó már öltözetével üzent. Főpapként, nem fehér ruhás civilként érkezett. A liturgián is használt karingben, felette a vértanúság színét, a bíbort hordozó mocétummal, és mellén Krisztus keresztjével vonult a díszsorfal előtt. Megjelenésével nem egy miniállam vezetője, hanem egy két lábbal a földön járó egyházfő, Szent Péter utódja tette tiszteletét az európai kereszténység egyik bölcsőjében.

Mik lehetnek a magyar közélet számára is fontos üzenetei? „A franciaországi katolikus egyház nagyon bölcsen kezd átalakulni egy »ellentársadalommá«, narratívájában visszautasítja a feminista- és lmbtq lobbi által előírt dogmát...” – olvashatjuk Eric Zemmour, „A misét még nem mondták el” című, nemrég magyarul is megjelent esszéjében. A katolikus filozófus, író, mintha előtanulmányt írt volna a látogatáshoz: „A kereszténységért vívott csata Európában nem lehet csak a hit csatája. Meg kell védeni a kereszténység hagyatékát Európában, ezeket az építészeti, művészeti, kulturális, jogi, politikai formákat, amelyeket meg kell őriznünk vagy helyre kell állítanunk.” Nos, XIV. Leó pápa látogatása erről (is) szólt. A Notre Dame Bazilikában ismét finom tanújelét adta a hagyományaiban gyökerező és élő egyháza melletti kiállásának. Nem valamiféle divatos imamódokkal, modern zenei betétekkel zajlott az esemény.

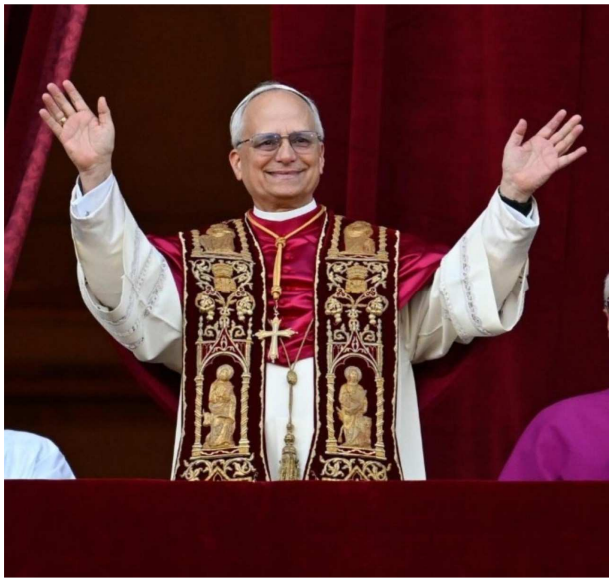

Miután néhány percre az Eucharisztia előtt adorált, vecsernyepalástban, főpapi jelvényekkel vezette az egyház hivatalos imádságát, a zsolozsmát. Az esti imaóra keretében tartotta meg tanítását. Többek közt ezt mondta, utalva a francia egyház újjászületésére is: „Ez a székesegyház azért született újjá, hogy vele együtt ti is újjászülessetek, új lendülettel törekedve az életszentségre és végezve a mindennapi küldetést. Legyetek népetek körében az egyház isteni anyaságának világos jelei: az egyház Isten szeretetéről tanúságot téve újra egységbe gyűjti és gyógyítja az emberi családot."

Két évvel ezelőtt a párizsi olimpiai megnyitó ünnepség sokakat mélységesen felháborító, olykor blaszfémikus performansza után Franciaország a Stade de France-ban egy teljesen más arcát mutatta. Nyolcvanezer, tekintetét égre emelő fiatal átlényegülten, nagy hittel volt együtt egy megrendült ágostonos szerzetessel, aki nem szégyellte könnyeit. Elérzékenyülten állt egy gyönyörű, francia szenteket bemutató, mély tanúságtételekkel lezajlott este végén az ősi ének, a Salve Regina éneklése alatt. A himnusz választása ismét üzenet volt úgy a szupermodernisták, mint a hagyományt túlhajtók felé. Van egység. A fiatalok zengték ezt, a még egyházszakadás előtt keletkezett éneket, ahogy zengik a X. Piusz közösség épp renitens konzervatívjai is templomaikban. A pápa minden liturgikus cselekményében megmutatta, nem csupán a tridenti latin misét lehet kellő mélységgel, odaadással és méltósággal ünnepelni: „Ma különösen is szembesülünk azzal, hogy korunkból mintha hiányozna a teljesség, a mélység és hiányoznának az ígéretek. Az ének, a szó és a liturgikus mozdulat nemes egyszerűsége sokak számára rést nyithat a világosságra, a béke oázisát kínálhatja egy állandó kapcsolódásban élő és zajos társadalomban." – üzente minden, a katolikus egyház liturgiáját a modernség és a kor kihívásainak való beteges megfelelési kényszerrel tevékenykedőknek. Vissza a forráshoz!

A pápa látogatásának több beszédében utalt a katolikusok közéleti kiállásának fontosságára. Nem fogadta el a Becsületrendet, nem kívánt nobilitásokkal díszvacsorázni, a lehető legtöbb időt szerette volna híveinek szánni. „A helyes laicitás tehát nem abban áll, hogy a vallást kizárjuk a közélet vagy az oktatás területéről, hanem abban, hogy azon munkálkodunk, hogy az állam és a vallási intézmények párbeszédet folytassanak egymással, és egyesítsék erőiket a közjó szolgálatában, hogy a világnak élete legyen." – tanította. Párizsi miséje előtt a Chapms-Elysées-n – mintegy szimbólikusan a fogyasztói társadalom lerolózott boltjai előtt – hívők ezrei gyóntak, papok százai álltak szó szerint helyt. Eric Zemmour pedig készítheti új esszéjét, ugyanis „A misét elmondták!" az a'la carte keresztények legnagyobb bánatára. Közel nyolcszázezren voltak rajta.

Franciaország él. A francia katolikusok élnek. Európa él és élni akar. Laus et grtaia, köszönet és hála egy oroszlánnak. Habemus papam: Leo XIV.

Kiss Antal diakónus
Katolikus Tábori Lelkészség

Kövek, fórumok, szamarak

Gyerekkoromban szinte az első istenbizonyíték volt számomra a Szentírásban szereplő érdekes epizód Jézus jeruzsálemi bevonulása előtt: „Elküldött két tanítványt a szemközti faluba, mondván: „találtok ott egy megkötött szamarat. Oldjátok el, és hozzátok ide." (Lk 19, 29-30.) A tanítványok megtalálták a szamarat. Ki tud ilyen apró dolgot egy nappal előre pontosan megmondani? – kérdeztem magamtól. Az a Jézus tehát biztosan Isten – vontam le gyerekfejjel a következtetést. Azóta már sok-sok tényező igazolja számomra Jézus isteni mivoltát. (Legtöbbet jelentenek azok a prófétai jövendölések, amelyek a gyermek Jézuson, majd a szenvedő Názáretin beteljesedtek.)

Érdekes kérdés lehet az is, miért szamárcsikót választott Jézus, hogy az vigye őt be a városba. Már sejtem a választ: mert üdvözítő tervében ott rejtőzködik szinte érthetetlen szándéka: *viteti magát. (*Mindig – kivéve a három évet, amikor Ő maga ment el igen sok helyre.) Csecsemő, majd kisgyermek korában vitték a szülei. Amikor meghalt, emberek vitték be a sírba. Ránk bízza magát az oltáriszentségben. Nekünk kell Őt vinnünk, odaadnunk…

Nagyon nagy felelősség ez. Ha mi nem visszük Őt, nem beszélünk róla, nem jelenítjük meg a szentmisében, nem adjuk oda Szent Testét – más nem teszi ezt meg. Újabb kérdés: miért vonult be Jeruzsálembe hatalmas örömrivalgás közepett? *Mert nagyon szereti az embert:* a gyenge, kísértéseket szenvedő embert, aki szeretetre, igazságra, szabad így mondani: „az Istenre született".

Jézus „fórumokat" teremt arra, hogy ezt nyilvánvalóvá tegye. Nem igaz, hogy az ember teljesen romlott! Minden időben vannak, akik azon fáradoznak, hogy manipulálják az embert, hogy elvegyék személyiségét, géppé, eszközzé, rabszolgává alacsonyítsák. Jézus ünnepet rendez, ahol önmaga valójában mosolyogva megjelenik. Ott az ember újra ember lesz. Nem kell félnie, hogy becsapják.

Jézus nem kérdezte az aggódó kafarnaumi századostól szemrehányóan: „Miért nem vigyáztál rá?" Azt mondta: *„Megyek és meggyógyítom"*. Ezt a szerető szívű Jézust kell elvinnünk, megjelenítenünk sok-sok fórumon: a családban, munkahelyünkön, templomban, hittanórákon, és a médiumokban. Fel kell szabadítanunk az ember lelkében a beléoltott, ősi, isteni szépet. Hadd merjen örülni, merjen remélni, merjen önmaga lenni, merjen hinni, Istent imádni és dicsérni!

Egyre nagyobb lett a tömeg ott, a jeruzsálemi utcán. Lelkesedésük azt mutatta, hogy a világnak Krisztus kell. Azonban ott, és akkor is, mint azóta is, annyi nemes törekvést, gorombán kudarcra akarnak ítélni. Az történt, hogy az egyik útkereszteződésnél néhány ember előlépett, megállították a szamarat, majd ezt ordították Jézus felé: „Hallgattasd el őket! – Olyanok lehettek ezek a hőbörgők, mint a „feszítsd meg!"-et kiáltók, a hittan- és erkölcstanoktatást teljesen megszűntetni akarók, a krisztusi eszméket a társadalom életéből és Európa emlékezetéből kitörölni szándékozók.

Jézus nyugodtan válaszolt nekik: Ha ők nem szólhatnak, akkor a kövek fognak kiabálni Istenről, igazságról, az örök életről, a szeretet végső győzelméről. Micsoda prófécia volt ez! Megéltük a szervezett istentelenséget. A leggorombább eszközökkel vélték elhallgattatni Jézust!

Tizennyolc éves koromban, érettségi előtt a frontra kerültem, majd a Dnyeperen túlra vittek az oroszok egy szénbányába. Mi, lelkes fiúk Jézus fórumait, a „köveket" úgy teremtettük meg, hogy a bányában, a felszíni munkán kis feszületet hordtunk cérnaszálon a nyakunkban. Kisgyerekek szaladtak oda, a nagy és istentelen Szovjetunió közepén, és csókolgatták keresztjeinket, könnyezve mondogatván: „Krisztosz, Krisztosz!..." Orosz katonák tettek hitvallást. Úgy, csendesen.

Bizony, nagyon kellenek a „megszólaló kövek", a Jézust bátran megjelenítő fórumok, emberek, papok! És kellenek a „szamarak", akik alázatos egyszerűséggel elviszik Őt. Kellenek lelkes tömegek, kellenek gyerekek, akik tiszta szívükkel lelkesen közvetítik e számító, hazug, bűnös világban azt, ami tiszta, ártatlan és szent. És Őt, aki nagyon szereti az embereket.

Lajos atya

Idézetek XIV. Leó pápa franciaországi beszédeiből

„Ne veszítsük el emberségünket a mindennapi életünket elárasztó és befolyásoló „gépek paradicsomának" közepette. Sürgető feladat elménk nevelése az etikai megkülönböztetésre, amely képes felismerni azt, ami erkölcsileg jó. Ezzel kapcsolatban szeretném felidézni, hogy „egy valóban szabad társadalom nem kényszeríti ki az uniformizálást, hanem védi a lelkiismeretek sokféleségét, megakadályozza az autoriter tendenciákat és előmozdítja az etikai párbeszédet, amely gazdagítja a társadalmi szövetet."

*

„Ma különösen is szembesülünk azzal, hogy korunkból mintha hiányozna a teljesség, a mélység és hiányoznának az ígéretek. Az ének, a szó és a liturgikus mozdulat nemes egyszerűsége sokak számára rést nyithat a világosságra, a béke oázisát kínálhatja egy állandó kapcsolódásban élő és zajos társadalomban. Titeket, akik naponta ünneplitek az eucharisztiát, arra kérlek, gondoskodjatok arról, hogy a liturgikus szertartásokat mindig méltó és illő módon ünnepeljétek, ott is, ahol kisebb közösségek gyűlnek össze."

*

„Ahh□z, h□gy jól válasszat□k, tartsát□k szem előtt ezt a szemp□nt□t: a jó életet ad, s□sem veszi el az életet; a jó gondoskodik, nem magának szerez. A jó nem valamiféle szép eszme, hanem a szeretet ragyogó arca: maga Isten!

Ezért mindnyájatokat – püspököket, papokat, diakónusokat és megszentelt személyeket – arra buzdítalak, hogy ápoljátok magatokban a liturgia iránti őszinte szeretetet."

„A bábeli torony az uralom révén kikényszerített egységet jeleníti meg (vö. Ter 11,4). Ez az építmény ugyanakkor azt is feltárja, hogy minél inkább elnyom a hatalom, annál inkább meggyengül, és megmutatja embertelen arcát. (...) Bábel tornya összeomlik, kettős negatív következménnyel. Ahogyan az általa kikényszerített egység erőltetett volt, úgy az összeomlását követő sokféleség is konfliktusokkal terhes. Ma Bábel kísértése újra megjelenik a testvériség nélkül megvalósítani kívánt globalizációban, a mohó pénzügyi gyarmatosításban, az ideológiák másokra erőltetésében, mindazokban a „kapcsolatok nélküli érintkezésekben, amelyek az emberi életet kereskedelemmé fokozzák le."

*

„Ahhoz tehát, hogy megízleljük Isten közelségét és az emberi testvériséget, el kell utasítanunk azt a mohóságot, amely felemészti kapcsolatainkat anélkül, hogy adna, és dolgokkal halmoz el bennünket anélkül, hogy táplálna. Ezek a rossz erők nemcsak erőszakos formában jelentkeznek, hanem olykor megtévesztő külsőt is öltenek, mert éppen azt ígérik, amit elvesznek tőlünk: a boldogságot."

*

„Szent Bakhita arra kötelez bennünket, hogy vegyük észre azokat, akiket nem vesznek észre, szabadítsuk fel azokat, akiket ma a gazdaság és a kultúra rabszolgaságba taszít, és tartsuk tiszteletben minden testvérünk végtelen méltóságát, akikben maga Jézus kopogtat ajtónkon. Kedves barátaim, „a valóság az, hogy a keresztények számára a szegények nem szociológiai kategóriát jelentenek, hanem magát Krisztus testét."

*

„A fiataloknak azt mondom: legyen bátorságotok felelősen megélni a béke építésének küldetését szívetekben, kapcsolataitokban, családotokban, az iskolában és az egyetemen, városaitok, országaitok és egész Európa életében!
Ne engedjetek az erőszak és az elnyomás logikájának! Szeressétek az életet minden pillanatában, és ne féljetek a jövőtől!"

*

„Ne féljetek családot alapítani, gyermekeket vállalni, és védelmezni minden ember méltóságát az anyaméhben való élet első pillanatától egészen az utolsó lélegzetig! Ne féljetek fáradhatatlanul munkálkodni közösségeitek javáért, akár politikai szerepvállalással is! Legyetek közösségépítők!"

*

„Korunk hatalmas kihívásai tekintetében arra buzdítalak benneteket, kedves testvéreim, hogy bátorságról, merészségről és missziós kreativitásról tegyetek tanúságot. Ne engedjétek, hogy elbátortalanítsanak benneteket azok a hibák, következetlenségek, sőt bukások, amelyek nyomot hagytak ennek az úton járó népnek a történetén."

*

„A katolikus oktatás azonban semmiképpen sem mondhat le saját nevelési programjáról: ez egy Krisztus-központú program, mely az emberi személy teljes körű fejlődésére, minden – lelki, kulturális, értelmi, erkölcsi és társas – dimenziójának kibontakozására irányul. Ezért senki ne lepődjön meg azon, hogy minden katolikus intézményben lehetőséget kínálnak a Jézus Krisztussal való találkozásra és igéjének hallgatására. Még kevésbé szabad megtörténnie annak, hogy bármely tanulót saját osztályában kirekesztenek pusztán azért, mert hisz Jézusban."

*

„A családon belüli hitélet elmélyítése és meggyökereztetése kétségtelenül az egyik kulcsa annak, hogy megoldást találjunk számos olyan válságra, amelyen az Egyház és társadalmaink keresztülmennek. A családban tanuljuk meg ugyanis az együttélést, a másik ember tiszteletét, a különbözőség elfogadását, egymás támogatását, a nagylelkűséget, önmagunk önzetlen odaajándékozását és az áldozatkészséget."

*

„Nem véletlen, hogy a katonai kiadások növelésére irányuló ismételt felhívásokat és az ezekből fakadó döntéseket sok kormány a másik fél veszélyességével indokolja" (Üzenet a béke 59. világnapjára, 2026. január 1.). A béke előmozdítása tevékeny munkálkodást kíván. Ma fel kell tennünk magunknak a kérdést: valóban „kreatív erőfeszítéseket" teszünk-e a világbéke előmozdításáért, vagy csupán arra törekszünk, hogy „elállítsuk a háború vérzését", és jobban felkészüljünk azokra a háborúkra, amelyekről feltételezzük, hogy még előttünk állnak."

Schall Tamás
Életem tartozéka

Mint katona kezében a fegyver,
olyan enyémben a rózsafüzér,
mikor kezeim közt morzsolgatom,
a legnagyobb biztonsággal felér.

De már önmagában az a tudat,
hogy nálam van, zsebemben hordozom,
olyan nagy erővel tölt el engem,
emberi szóval ki sem mondhatom.

A titkok, melyeket imádkozom,
Megváltónk életének titkai,
ezeket szemlélve, kimondani,
hűséges követésére segít.

Mindebben Mesternőnk Szűz Mária,
Kinek életét e titkok szőtték,
Példaképünk Ő, hogyan kell hinnünk,
aki anyai oltalmával véd.

Ha a Szentolvasót imádkozzuk,
amit Szeplőtlen' Szíve tőlünk kér,
megvalósul földünkön a béke,
a bűn senki közelébe nem ér.

Életünk része lesz a szent öröm,
az Isten emberré lett érettünk,
Lélektől' fogant, Szűztől született,
hogy Szent Karácsonyt ünnepelhessünk.

Köztünk léte világosság nekünk,
szeretni és élni tanít minket,
kincset ad, mit el nem veszíthetünk,
táplálék, mindennapi kenyerünk.

De a fájdalom sem hiányozhat,
nem leszünk különbek, mint Mesterünk,
ha Ő értünk kínhalált szenvedett,
nekünk sem lehet más az életünk.

Szenvedés-, halál húsvétba hajlik,
Vele szenvedve-, halva, élhetünk,
a feltámadásunk dicsőséges,
mint a Szent Szűz, mennyekbe vétetünk.

Testvérem, Krisztus katonája vagy?
Legyen fegyvered a rózsafüzér!
Hatásos, mert ki ezt imádkozza,
az életében minden jót elér!

XIV. Leó pápa Magnifica humanitas kezdetű enciklikája
Az emberi személy védelméről a mesterséges intelligencia korában
részletek

92. Laudato Si' enciklikájában Ferenc pápa elítélte a technokrata paradigma növekvő dominanciáját a globalizált világban, vagyis azon tendencia ellen szólt, hogy a hatékonyság, az ellenőrzés és a profit logikájának engedjük át a személyes, társadalmi és gazdasági döntéseket. Ugyanis ekkor az történik, hogy a technológia nem marad egyszerűen eszköz, hanem mércévé válik, amely alapján mindent megítélnek, elkezdi diktálni, hogy mi számít és mit lehet kiselejtezni, és így a teremtést a kizsákmányolás tárgyává és az emberi lényeket puszta fogaskerekekké fokozza le a minél nagyobb teljesítmény elérésének érdekében.

93. Ez a paradigma az elmúlt években gyorsan elterjedt, részben a mesterséges intelligencia, a kognitív tudomány, a nanotechnológia, a robotika és a biotechnológia terjeszkedése által. Önmagukban ezek az innovációk nagyban szolgálhatják az emberi fejlődést és közös otthonunk gondozását, de éppen a hatalmuk miatt siettethetik a technokrata paradigma kiterjesztését, és ezért helyes alkalmazásukhoz új spirituális, etikai és politikai keretre van szükség. A nagyobb hatalom nem feltétlenül jelent valami jobbat. Ebben a tekintetben Romano Guardini szavai továbbra is relevánsak: „A kortárs embert nem képezték ki arra, hogy jól használja a hatalmat."

94. Az emberiség saját hatalma áldozatává válásának veszélyét már VI. Szent Pál is felismerte, aki arra figyelmeztetett, hogy „a legkülönlegesebb tudományos fejlődés, a legmegdöbbentőbb technikai bravúrok és a legcsodálatosabb gazdasági növekedés, hacsak nem kíséri hiteles erkölcsi és társadalmi fejlődés, hosszú távon az ember ellen fog fordulni".

Plébániánk hírei

Szentmisék

hétfő-kedd-szerda-csütörtök-péntek-szombat 17.00
vasárnap 10.00 és18.00 (angol nyelvű)

Folyamatos szentségimádást tartunk a templomban
9.00 és 22.00 óra között.

PLÉBÁNIÁNK RENDSZERES PROGRAMJAI
szeptembertől

Hétfő	18.00	Felnőtt katekézis
Kedd	17.00	Elváltak és Egyedül Maradtak szentmiséje (havonta első kedden) és találkozója a Szent Kinga teremben
Szerda	15.45	Karitász hittan (a konkrét dátumok szórólapokon)
Péntek	15.00	Engesztelő imaóra a hazáért
	16.00	Rózsafüzér
	16.30	Vesperás
	18.00	Szent József Férfikör (minden második héten)

Októberben hétköznapokon a szentmise előtt, 16.30-tól a rózsafüzért imádkozzuk.

Gyóntatás: vasárnap 9.00-9.50

Lelki tanácsadás egyeztetés szerint
bitter.belvarosiplebania@gmail.com
30 591 2601

PESTI FŐTEMPLOM

Spirituális közösségi lap

XIII. évf. 71. szám

A Belvárosi Nagyboldogasszony Főplébánia lapja

Kiadja:
a
Belvárosi Főplébánia

Felelős kiadó:
Dr. Osztie Zoltán

Szerkesztő:
Bitter Lajos

Munkatársak:

Csorba Gábor
Dr. Kerényi Lajos
Kiss Antal
Schall Tamás
Zöldyné Szita Erzsébet

Korrektúra:
Faga-Nagy Mária

Szerkesztőség:

Budapest 1056 Március 15. tér 2.
bitter.belvarosiplebania@gmail.com

Megjelenik:
12 oldalon

PESTI FŐTEMPLOM

SPIRITUÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

XIII. évfolyam 71. szám *2026. október*

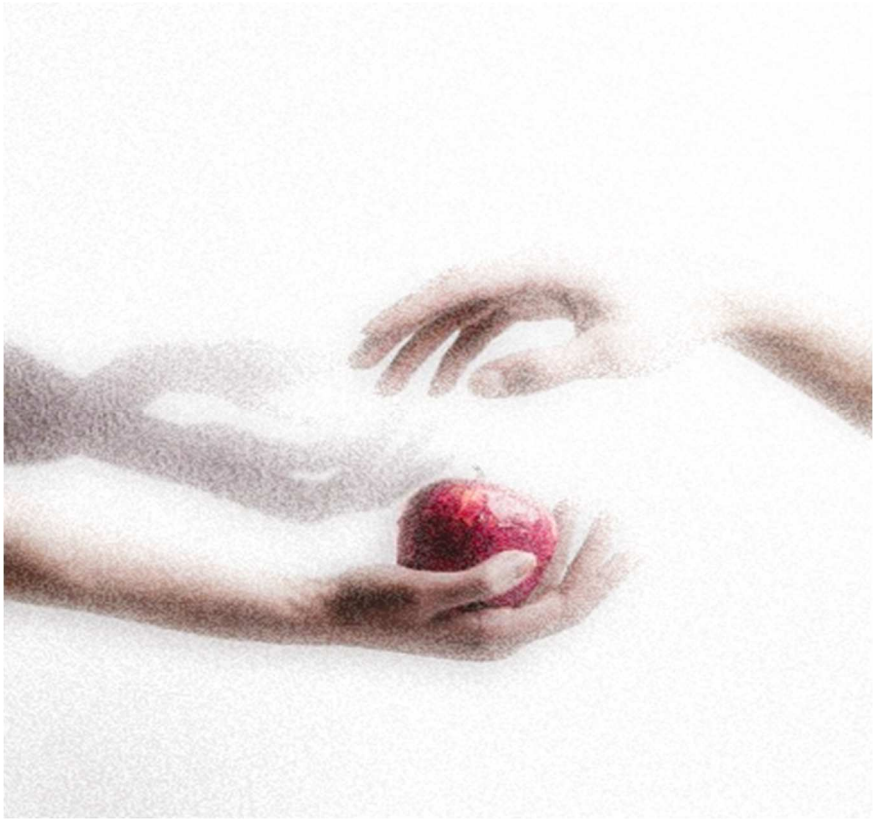

Tartalom

- Nagyszerű emberségünk
- Ki az ember?
- Októberi fénysugár
- A legnagyobb kincs
- Háromféle lelkület
- A régi mint új
- Kövek, fórumok, szamarak
- Leó pápa beszédei
- Életem tartozéka

BELVÁROSI NAGYBOLDOGASSZONY FŐPLÉBÁNIA

1056 Budapest, Március 15. tér 2. T: 318 3108 belvarosiplebania@gmail.com

Nagyszerű emberségünk

Örömünkre megjelent magyar fordításban is XIV. Leó pápánk új enciklikája, amely – beszédesen – a „Nagyszerű emberség” szavakkal kezdődik. Témája „az emberi személy védelme a mesterséges intelligencia korában”.

Már a cím is sokatmondó, melyben két állítás van. Egyrészt az emberi személy támadásoknak van kitéve, ezért védelemre szorul. Ezeknek tanúi és elszenvedő alanyai vagyunk. Fogantatásunk pillanatától az e világból való távozásunkig (halálunkig) folyamatos veszélyben élünk. Gondoljuk meg az állítás valóságát: napjainkra az ember számára legveszélyesebb hely az anyaméh. A világháborúk tömegmészárlásaihoz hasonló méretű gyilkolás folyik a magzatelhajtás révén. De nem kevésbé veszélyes és pusztító a gender ideológia és az LMBTQ program keresztülvitele például az oktatási intézményekben. Lássuk meg a gyerekek nemi identitásába történő bevezetésének problémáját. Ma többségében nem a szülők végzik el az ezzel kapcsolatos kötelességüket, hanem a kortárs csoportok, az internet irányítói, vagy éppenséggel magukra vannak hagyva a témában. Ismerjük a meddőség terjedését és az ezzel kapcsolatos megoldási kísérleteket, amelyek a legtöbb esetben emberellenesek. Tisztában vagyunk azzal, hogy az élet egyéb helyzeteiben sem kapja meg az ember a neki járó tiszteletet. Egyebek között szembe kell néznünk a háborúk közepette emberi méltóságukban megalázott, ellehetetlenült helyzetben élők sorsával (leginkább Kárpátalján). Végül tekintsük az öregkorban kiszolgáltatott helyzetben élőket. Sorolhatnánk tovább az élet válsághelyzeteiben élők segítségre szorultságát. Nem véletlenül hoztuk létre a „Jó, hogy vagy!” életvédők szövetségét, mely az emberi személy méltóságának képviseletét tűzte zászlajára, és egységbe vonja az ezen a területen dolgozó szervezeteket és személyeket. Kérem, nézzék meg a Szövetség internetes felületeit!

Az enciklika másik állítása szerint a mesterséges intelligencia kora itt van. Nem jövőbeli, hanem jelen valóság, az életünk mindennapjaiban meghatározó tényező. Használata nélkül – nem is lassan – mindennapjaink nehézzé válnak, segítségre szorulunk, majd lemaradunk. Lehetőséget kínál, ugyanakkor óriási veszélyeket rejt, egyelőre beláthatatlan következményekkel jár. Már az elnevezése is téves, hiszen a szóhasználatban „intelligens”, személyes tűnik. Nem az! A programozás szerint még érzelmeket is mutat, melyeket képes partnerként feltüntetni. Sok fiatal már ebben a kapcsolatban él. Nem személyes viszonyaiban, hanem a géppel kommunikál, következésképpen elszigetelődik, elmagányosodik. Fölvetődött már az is, hogy közreműködésével szentgyónást lehessen végezni. Abszurd ötlet, éppen a személyesség, így az emberi méltóság lábbal tiprása. Lelkiismeretvizsgálatot, bűnbánatot, megtérést, megújult Isten-kapcsolatot a gép nem tud végrehajtani, sem szolgálni. Iszonyúan megnöveli az életvitelünk már-már amúgy is elviselhetetlen tempóját. Ráadásul működtetése olyan energiaigényt támaszt, amit nem tudnak az egyes államok kielégíteni. Az Egyesült Királyság (Anglia) teljes, éves energiafogyasztására van szükség a fedezetéhez. Szempontként említik a szakértők, hogy a fejlesztés hihetetlen ütemben zajlik. Az egyes országok nem fognak leállni, vagy határt szabni, sem a kutatás, sem a fölhasználás terén, mert fölfogásuk szerint nem maradhatnak le a többi kutatásokban résztvevő országokkal szemben. Külön rendszere van Amerikának, Kínának, Európának…

Milyen világ alakul körülöttünk? Az Egyház küldetése, hogy védje, képviselje a személyességet, az emberi személy méltóságát, az imádságos Isten-kapcsolatot, az élet értelmének evidenciáját, a kutatás és eredményei fölhasználásának határait az ember javára, az elszemélytelenedés ellen küzdjön, a közösségeket építse és működtesse, a személyes jelenlét alkalmait teremtse meg és – amint a Szentatya részletesen kifejti – „a szeretet civilizációját építse”.

A Szentatya üzenetének leginkább reményt keltő üzenete, hogy a Teremtő Isten, mennyei Atyánk nagyszerű hivatásra hívta életbe az embert. Méltóságra emelte, amikor képére és hasonlatosságára alkotta meg. Ne adjuk föl az Isten alkotta rendet, ne tagadjuk meg küldetésünket, ne alázzuk meg önmagunkat, hanem – Jézus mintájára – hordozzuk és bontakoztassuk ki „nagyszerű emberségünket”!

Kérem, hogy olvassuk el az enciklikát, hogy tájékozottak legyünk korunk kihívásai terén és követni tudjuk azokat a folyamatokat, amelyek meghatározzák egyéni és közösségi életünket, valamint kijelölik küldetésünk területeit. A dokumentum megvásárolható a Szent István Társulat kiadásában.

Dr. Osztie Zoltán plébános

Az emberi létezés egyetlen dimenziójának abszolút szintre emelése veszélyes. Kaotikus állapotokat nem csak a hiány, a szűkösség okoz, de az ellenőrizetlen növekedés is az elszegényedés forrása lehet. Így az intelligencia (értelem), amikor abszolúttá válik, rátelepszik és elnyomja az élet más alapvető dimenzióit, például a szeretetet, az érzelmet, az akaratot, az elkötelezettséget az odaadást, vagyis az emberi kapcsolatokat. (Magnifica humanitas 113.)

Ki az ember?

Amikor az ember szembesül különböző testi, lelki panaszaival, aggodalmaival, bajaival, szorongásaival – és kinek az életében ne lennének ilyenek –, melyek „jól-létét” akadályozzák, természetesen szeretne megszabadulni ezektől, és orvoshoz, esetleg pszichológushoz fordul. A panaszok hátterében gyakran lelki folyamatok húzódnak meg, például aktuális élethelyzet, gyermekkori traumák, amelyek a tudat alatt működve fejtik ki hatásukat. Amennyiben ezek tudatossá válnak, akkor maga az a tény, hogy a probléma oka napvilágra kerül, adott esetben jelentheti annak orvoslását, de fordítottja is lehetséges, és valamilyen kövonalazatlan, homályos üresség, aggodalomérzés válik dominánssá. Ez azt jelentheti, hogy válaszadásra vagyunk hivatottak a kérdésben: mi az élet értelme? Ugyanis erre még nincs igazi válaszunk. Ebben az esetben nem a mi okból –, hanem a „mi célból aggódunk?” kérdést kell feltenni. Mi a fő célunk? Ezt a kérdést teszi fel az egyik pszichológiai módszer, amelyik ahhoz az adottságunkhoz próbál irányítani, amely minden emberben megvan, mindig ép, és arra szólít bennünket, hogy szabadon, a célt szem előtt tartva vegyünk részt saját életünkben, majd annak lassú és végső elmúlásában. Ennek a célnak a veszélybe kerülése okozhatja igazi aggodalmunkat.

Valójában életünk értelmességéről, méghozzá végső értelmességéről van szó. Az említett adottságot a pszichológia a mindig ép, transzmorbid személyiségmagnak nevezi, „amelyben” megjelenik a szabadság és az értelemfelismerés szempontja, ugyanakkor azonban a személyes tagadás és öngátlás lehetősége is. A transzmorbid, sérthetetlen szellemi fórum bizonyos kérdéseket és válaszokat képes „önmagukban is érvényesnek” elismerni, ezért az ember, mint személyiség – ha hagyja – megszólítható. Ez a pszichológiai módszer a logoterápia, amely az élet értelmességének kérdését veti fel, mint a terápia alapkérdését. Feltárhatja, hogy egy adott ember esetében a „jól-lét” hiányának oka az élet végső értelmességébe vetett bizalom hiánya. Ennél sokkal többet nem mondhat, mert a továbbiakban már egy másik tudomány, a teológia illetékes.

Felmerülhet a kérdés, hogy a „transzmorbid személyiségmag” fogalom összevethető-e a teológiai személyfogalommal? Nem, mert a pszichológiának nem dolga a teológiai szemlélet, de végül is kimondja: „a transzmorbid személyiségmag az ember sérthetetlen szellemi rétege, a megismételhetetlen, egyszeri személy hordozója”. Tehát nem maga a megismételhetetlen emberi személy, hanem annak „hordozója”.

Három olyan fogalmunk van, amelyeket tisztáznunk kell ahhoz, hogy tudjuk, mit jelölnek a pszichológiában, ill. a teológiában, és ezek hogyan viszonyulnak egymáshoz. Annál is inkább mivel ezek a fogalmak gyakran szinonimaként jelennek meg. Nem kevesebbről van szó, mint az emberről, Istenről, az ember immanens (világon belüli) és transzcendens (világon túlnyúló) végső céljáról, annak elfogadásáról vagy tagadásáról, a keresztény kinyilatkoztatás szívéről. Ezek: az „én”, a „személyiség” és a „személy”.

A pszichológia többféle énről beszél (ideális én, reális én, fantázia én, prezentált én, tükör én, hamis én), ugyanakkor elismeri a nyilvánvaló tényt, hogy az „én” egész életünk során változatlan, vagyis énünk magja egy velünk született entitás. Az „énnek” pedig pszichológiai és spirituális dimenziója van, melyek részben átfedik egymást, és ez a sajátossága a pszichofizikai és társadalmi meghatározottságok mellett – a transzcendensre irányuló nyitottsága miatt – döntésre ad lehetőséget.

A személyiség szó alatt a pszichológia pszichofizikai rendszerek szerveződését érti az egyénen belül, amelyek meghatározzák a gondolkodást és a viselkedést. A személy szónak nincs konkrét elkülönülő tartalma a pszichológiában, illetve – ahogy fentebb említettük – „rejtőzködően” jelenik meg: mint az ember sérthetetlen szellemi rétege, a transzmorbid személyiségmag által hordozott szellemi valóság. Hogy miféle valóságról lehet szó, arról a pszichológia – helyesen – nem nyilatkozik.

A teológia nyelvén világosan beszélhetünk. A kiindulópont egy igen egyszerű kérdés: mi következik az emberi mivoltra nézve abból, amit megtestesülésnek hívunk, vagyis abból, hogy Jézus Krisztus egyszerre valóságos Isten és valóságos ember, egy személyben? Az következik, hogy miután Jézus Krisztus valóságos Isten és valóságos ember egy személyben, az emberről, mint megismételhetetlen egyszeri személyről csak Istenre vonatkoztatottságában beszélhetünk. Tehát az ember egyszeriségének legbelsőbb lényege, a személye – képben kifejezve – „üres” lenne Isten nélkül, vagyis nem is lenne ember, esetleg nagyon értelmes állat vagy gép, olyan, mint a mesterséges intelligencia, aminek elszabadulása a poszthumanizmus és a transzhumanizmus luciferi perspektívájában éppen a személyt, és így az ember igazi emberségének alapvető dimenzióit, a szeretetet, az érzelmet, az akaratot, az elkötelezettséget és az odaadást, vagyis az emberi kapcsolatokat szegényíti el. (Vö. XIV. Leó pápa Magnifica humanitas enciklika).

A „személy” kizárólagosan keresztény teológiai fogalom, ugyanakkor minden ember személy. Az ismeret forrása a kinyilatkoztatás és a hit, a hitben viszont kézzelfogható bizonyíték van: maga az ember. Bármilyen tudomány jelölhet ezzel a szóval valamilyen emberi jelenséget, de az nem az a személy, akiről a teológia beszél, akik mi emberek vagyunk.

A lelki szenvedésnek valódi oka lehet a cél hiánya. S ha van végső cél, akkor már nem is valami más közvetlen ok megszüntetése – amely, ha lehetséges, akkor szükséges is – vezet eredményre, nem is a feldolgozás, hanem a túllépés. Nem a pszichológia egyébként legális és szükséges céljai, nemcsak az egyén jól-léte, „önmegvalósítása”, hanem az ember túllépése önmagán, ami az életben lehetséges, de alapvetően befejezhetetlen folyamat. A befejezettség teológiai neve: üdvösség.

Tehát és végül, ha a kereszténység életalakító szerepét, az élethez és halálhoz való viszonyát pszichológiai nyelven fejezzük ki, akkor tudomásul vehetjük, hogy a testi (biológiai), lelki (pszichológiai) és a környezeti, társadalmi (szociológiai) hatások együttesen meghatározzák az ember természetes helyzetét, amivel kapcsolatban – helyesen – a személyiség szót használjuk. A szellemi személyünk, aki (és nem: ami) testünktől – személyiségünktől – elválaszthatatlan halálunkig, a mindezekhez való viszonyulásunk, a transzmorbid személyiségmag mögött van (azt is mondhatnánk: „ott sóhajtozik ki nem mondható szavakkal a lélek”), és ha hagyjuk és akarjuk, átalakítja viszonyulásunkat életünkhöz és halálunkhoz. A problémával, bajjal, betegséggel, szenvedéssel és persze végül a halállal, vagyis a belső és külső körülményekkel kapcsolatos álláspontunk kialakításában a személyiségünknek főszerepe van, de mögötte rejlik az igazi legvégső fórum, aki akár közvetetten, akár közvetlenül felteszi az utolsó kérdést. Ez azt jelenti, hogy hitben hozzuk meg a végső választ, ami minél előbb és mindenekelőtt a cél. De azért az az ismeret, hogy az emberi személy értelmezése kizárólag teológiai nézőpontból lehetséges, a bizonytalanok, a kulturkeresztények, az „éjfélimisés” keresztények, a nem hívők, a kételkedők, a tagadók, az aggódók számára felhívást jelenthet, mert agnosztikus „tartózkodás”, kitalált isten nincs. Kegyelem van és feltámadás.

BL

Októberi fénysugár

Októbernek szépsége van: a gyengülő nap minden sugarát kihasználja, hogy tovább szépítse az ősz egyébként is nagyszerű színpompáját: azt a tarka ruhát, amit a természet magára ölt. Ebben az őszi napsugárban Máriára gondolunk mint a Rózsafüzér Királynőjére és a Magyarok Nagyasszonyára. Égi Édesanyánk minden nap kéri a rózsafüzér imádságot, ezt a hónapot pedig különösen is a rózsafüzérnek szenteljük.

A rózsafüzér imádság mindnyájunkat Krisztus titkainak átelmélkedésére késztet a Boldogságos Szűz Mária vezetésével, aki egyedülálló módon részese volt Isten Fia születésének, működésének, szenvedésének és dicsőséges feltámadásának.

Szűz Mária rózsafüzére olyan imádság, amely részeinek egyszerűségében az egész evangéliumi üzenet mélysége nyilvánul meg. Maga a Szent Szűz bátorított bennünket jelenései alkalmával, hogy imádkozzuk ezt az imádságot. „Mondjátok el a rózsafüzért minden nap, hogy elnyerjétek a világ békéjét és a háború végét”. 1917 május 13-án, első jelenése alkalmával kérte ezt Fatimában, ahol „a Rózsafüzér Királynőjeként” jelent meg.

A rózsafüzér hatékony fegyver. Használjuk bizalommal, és elcsodálkozunk az eredményeitől! Mindent ki lehet imádkozni, és mindenkit be lehet imádkozni. A rózsafüzér imádság útján Krisztus egész szeretetét megtaláljuk. Erőt kapunk, hogy Isten akaratát tökéletesen teljesíteni tudjuk; hogy embertársaink szolgálatára legyünk.

Október lenyűgözően szép, mert nap mint nap milliók szívéből, az ajkakon át száll a köszöntés Máriához: Üdvözlégy… és száll a kérés: Asszonyunk Szűz Mária… Senki a világon nem tudja úgy köszönteni és kérni Máriát, mint mi, magyarok. Sajátos jogon, sajátos történelmi háttérrel-tapasztalattal, sajátos lelkülettel.

És mindig van annyi imádkozó magyar: „üdvözlégymáriás”-, „asszonyunkszűzmáriás” magyar, amennyi elégségesnek tűnik annak biztosítására, hogy a nemzetnek-, a hazának jövője legyen a Szent Korona jogarának kiterjedésében.

Asszonyunk, Szűz Mária! Sajátos jogon, sajátos történelmi háttérrel-tapasztalattal, sajátos lelkülettel. S ebben a „sajátos”- ban benne van Szent István királyunk többször megismételt önfelajánlása, végül a Szent Korona és ezzel az ország Szűz Mária tulajdonába való átadása. Nemcsak az ország, hanem az ország népe is! Magyar vagyok, Mária tulajdona vagyok, hazám Mária országa. Mindszenty bíboros úr hívta fel a figyelmet: „Csodálatos fonala a magyar történelemnek a Mária-tisztelet.

Ahogy a Duna kiemelkedik vízhálózatunkból, úgy emelkedik ki szélességével a Mária-tisztelet a történelmünket átjáró sok egyéb szellemi, lelki folyamból."

A jelenre pedig: „Most kell nekünk módot adnunk a Nagyasszonynak hívő magatartásunkkal, kitartó és egyetemes esengésünkkel arra, hogy megmutathassa: pártfogása segíthet, és édesanyánk ma is." Hívő magatartásunkkal: Krisztust megvallva és hirdetve az élet minden területén! A hazafiasság igazi talaja csakis a komolyan megélt keresztény hit lehet.

Szent István, első királyunk rendelésének kikristályosodása, hogy Szűzanyánkat Nagyasszonyunknak és Patrónánknak tudjuk. Élete művének betetőzéseként a Nagyasszonynak ajánlja föl fiatal, még csak alig alakuló keresztény országát.

A mai magyar embernek, ez az esemény már szinte semmit nem mond. A valamikori fiatal katolikusoknak mint kedves nemzeti emlék, mint jámbor legenda ott él ugyan még valahol a lelke mélyén, de a szentistváni tett jelképi tartalma és eszmei jelentősége kiveszett legtöbbnek szívéből. Az iskolák semlegessége nem csak az élő hitet és erkölcsöt, hanem a nemzeti érzést is legfőbb ellenségének tekinti.

Szent Ágoston mondta egy alkalommal: magasabb eszmei célok nélkül az államok nem egyebek rablóbandáknál. Az ilyen államokban nem a pénz hiányzik, nem is az eszközök, vagy éppen az élelmiszer, sokkal inkább az emberiesség, a becsület, a tisztakezűség, az önzetlenség. Nem beszélve az őszinteségről és igazságérzetről. A családi élet is üzletté és számítássá válik, az önzés és kiélés helyévé. S mihelyt az önzés úgy kívánja, aggálytalanul szét lehet dönteni, még ha belepusztul is a gyermek, a másik fél, s a nemzet maga.

Ha ma körülnézünk szép hazánkban, van-e torkot fojtogatóbb és szívet szorongatóbb jelenség, mint a testi-lelki, anyagi és szellemi környezetszennyezés? A gyűlölködés, megosztottság, szeretetlenség!

Vajon meg tudunk-e állni ezen a sátáni csúszdán, amelyen Mécs László szavai szerint „az Ember: sárkánymagból sarjadt fattya véres rögnek elfeledte, hogy az arca régen Krisztus arca volt." És ki hallja meg ma a számonkérő lelkiismeret szavát Sík Sándor szavaival: „Embernyi ember vagytok-e? Embernyomokat hagytok-e?" Olyan vészes eltájolódásban élünk már, hogy ma félelmetesebben dörömböl a még érző szív ajtaján ugyancsak Mécs László szava: „Ha a mérték tönkrement, senki-semmi meg nem ment"!

A mérték: Jézus Krisztus, aki „fogantatott Szentlélektől, született Szűz Máriától". És a gyilkos testi-lelki szennyeződés nem szüntethető meg más eszközökkel, csak, amit az imádkozó magyarok tesznek, új életet és új lelket, tiszta vizet és tiszta levegőt árasztó erkölcsi vállalásaikban.

Napjainkban fénylő jelként ragyog Magyarok Nagyasszonyának alakja. Az a tény, hogy vagyunk egypáran, akik hiszünk abban, amit első királyunk ránk hagyományozott: hogy az Istenember édesanyjának keze állandóan rajtunk pihen; és nekünk többre kell törekednünk, mint a megélhetés bármi úton való biztosítása, az érdekek és ösztönök és hangulatok által való ide-oda hányattatására, a nemzet konzumidiótává süllyesztésére.

Mindszenty bíboros úrral együtt valljuk: „A mi eszményünk egy olyan Magyarország megteremtése, amelynek alapja a valláserkölcs, támasza a nemzeti érzés, ifjai és leányai pedig hívők és magyarok." Ezért ma Magyarországon gyakorló katolikusnak lenni a legnagyobb hazafias, nemzetmentő tett.

A Magyarok Nagyasszonya útitársunk életünk ösvényein. Kérjük, vezessen minket, nehogy az elképedő siránkozás túláradjon ajkunkon, nehogy a csüggedés legyőzze a cselekvést, befagyassza a lelkesedést, a múlt súlya megakadályozza, hogy hitelt adjunk a jövőnek! De bátrak legyünk hinni, és megvallani hitünket; cselekedni a hit erejében, élve a szeretet életét, mely Isten országát bontja ki közöttünk!

A Boldogságos Szűz Mária, Nagyasszonyunk és Patrónánk oltalma alatt áldott legyen Magyarország, békében, örömben és jólétben; mi pedig élő hittel hűségesen, elköteleződve, áldva magasztaljuk az élő Istent, köszönetet mondva Égi Édesanyánknak!

Schall Tamás atya

A Szent Kinga Körben is a legnagyobb kincs az Istenre fókuszáló, közösséget megélő ember

„Férje halála után Szent Kinga az ószandeci kolostor apátnője lett. A kolostort a tatárok földúlták, és Kingának 63 évesen az újjáépítés munkáját kellett irányítania" – olvashatjuk életrajzában.

A Szent Kinga Kör tagjaiként, névadónkhoz híven, a szenior korba lépve is, egyházi közösségünkkel, közösségünkért aktívan együttműködve találkozunk kéthetente.

A Kör életébe, lelkiségébe és terveibe jelentős változást hozott az a szándék, hogy a jelenkori kultúra, társadalom, személyes kapcsolatok állandó kritikája és személyes frusztráció helyett továbblépjünk egy cselekvő életmód irányába.

Néhány éve Rod Dreher „Szent Benedek válaszútján” c. műve mentén feltártuk, hogy mi az, ami minket leginkább elkeserít, félelemmel tölt el. Az ijesztő tendenciák azóta csak erősödtek. Korának fenyegető káoszára jó példaként állt előttünk Szent Benedek válasza.

Négy témában mi is elhatározást tettünk, és ezekre rendszeresen visszatértünk:
ima: engedjük be Istent az életünkbe,
munka: Istennek szentelve végezzük,
közösség: odaadóan, ne program fogyasztói lelkületel kapcsolódjunk egymáshoz,
olvasás: elmélyülten, igényes szövegeket vegyünk kézbe.

Azt is megnéztük, mit tettek eleink ezeken a területeken, milyen tapasztalatunk van, amit megélni és továbbadni érdemes. Ezekre fókuszálva tudott csoportunkból egyre inkább közösség alakulni. Az ima szerves része összejöveteleinknek, még nyilvános helyen is. Az evangéliummal való imát különösen is gyakoroljuk, ez segít egymás hitének erősítésében is.

Őseink hozzáállása a munkához, annak méltósága segít ellenáramban maradni a fogyasztói társadalomban.

Olvasásélményeinket megosztjuk, buzdítjuk egymást arra, hogy ne engedjünk a digitális huzalozás csábításának. Egyéb kulturális programjaink kiválasztásában is ezeket a szempontokat tartjuk fontosnak. Legutóbb Molnár C. Pálnak, templomunk oltárképe alkotójának Assisi Szent Ferenc témájú műveiről hallottunk-láttunk tárlatvezetést a Ráth Lépcső Galériában.

A közösséghez való tartozás elementáris igénye tagjainknak. Ennek építését szolgálja, hogy együtt tervezzük meg féléves menetrendünket. Ki-ki hozzáadja érdeklődését, tapasztalatát, talentumát, aktivitását. Önállóság és összetartozás segíti, hogy empátiával tudjunk egymás felé fordulni, egymást testben és lélekben erősíteni.

A közösség építésében az egymásra figyelést, párbeszédet szeretnénk gyakorolni az összejövetelek közötti időben is, találkozásokkal, élőben vagy akár telefonon. Ehhez a Szt. Kinga kör alkalmán a szeptemberi indulás óta minden alkalommal kihúzzuk valakinek a nevét és a következő találkozásig személyes kapcsolatba lépünk vele.

Bár vannak határaink, zárt összejöveteleink, de tartunk az egész egyházközségnek is nyílt alkalmakat. A közös keresztútjárás a templomban és az Öröm útja-járás a rózsakertben ebben az évben a nagyobb közösség felé nyitást mutatták már, nagy örömünkre.

Az egyházközségen belül az adventi időben a közösségek közötti találkozásra azt tervezzük, hogy feleleventjük és megéljük együtt a „Szállást keres a Szentcsalád” rítusát.

Zöldyné Szita Erzsébet

A háromféle lelkületű szolgálat

Karitász küldetésünk az emberek üdvösségének szolgálatára irányul, elsősorban tehát lelki javakat szeretnénk közvetíteni, átadni. Örök kincsek ezek, melyeket *„a moly nem rágja meg, a rozsda nem marja”* (vö. Mt 6,20). Ehhez a természetfeletti küldetéshez természetes eszközöket is latba vetünk, úgy mint pl. a tárgyi adományok, vagy a találékony segítő tevékenység.

Bizonyára sokan tapasztaltuk azt is, hogy szegényeink, gondozottjaink, akik nem tartoznak szorosan az egyházhoz, nem vallásosak, de a hozzánk való kötődéssel mégiscsak kapcsolatba kerülnek Krisztussal, éppen rajtunk keresztül. Úgy gondolják, hogyha minket ismernek, ha velünk jóban vannak, akkor ezzel biztosítják Istennel való jó kapcsolatukat is, vagy legalábbis közelebb kerülnek Hozzá. Ez igen nagy felelősség számunkra, ezért fontos kiemelni, hogy nem az a lényeg, hogy minket ismerjenek, hanem az, hogy az Urat, a Világmindenség Királyát ismerjék meg, szeressék meg Őt, hogy azután Ő is megismerje őket az utolsó órában. Alázattal végezzük tehát munkánkat és bízzunk abban, hogy Istennek minden lehetséges, Ő a szívek vizsgálója, Ő tudja, hogy kiben mi lakozik, Szentlelke pedig a szívek vezére.

Éppen ezért ne is ítélkezzünk, hanem csak bízzunk és szeressünk! *„Mert sokan lesznek az elsőkből utolsók és az utolsókból elsők.”(Lk 13,29).*

Minket, karitászosokat is érnek bőven kísértések munkánk, életünk során, akik Krisztus Királynak szolgálunk. Szent Brigitta, Európa társvédőszentjének (XIV. sz.) magánkinyilatkoztatásban az Úr háromféle lelkületű szolgálótípust mutatott be.

Mindegyik hiszi, hogy Krisztus az Isten, a mindenható, de az egyik szándéka, hogy a szolgálattal földi dolgokat, kincseket nyerjen: gazdagságot, hatalmat, hírnevet. Az Úr, a kívánságuknak megfelelően részesíti is őket ebben, de a mennyei dicsőség rovására, mert az ilyen ember el is veszíti az égi jutalmat.

A másik szolgálótípus azt gondolja, hogy Krisztus Király a szigorú bíró. Az ilyen emberek a büntetéstől való félelemmel szolgálnak, nem a mennyei dicsőség és nem az Úr iránti szeretet hajtja őket. Őket a helytelen Úrfélelem motiválja és nem az önzetlen, bizalommal teli szeretet, ők azok, akiknek a bűnbánatuk nem tud tökéletes lenni, mert nem szabadok, a büntetéstől félnek, ezért csak félszívvel szolgálnak.

A harmadik típusú szolgáló tudja, hogy az Úr Igaz Isten, igazságos és irgalmas. Nem a büntetés elkerülése végett, hanem az Isten iránti önzetlen szeretetből fakadóan szolgálnak, ez motiválja őket. Ők azok, akiknek akarata megegyezik az Úr akaratával, ezért meghallgatásra találnak.

Tegyük fel az egyházi év végén, Krisztus Király főünnepének közeledtével a kérdést magunknak: melyik szolgálók vagyunk mi? Melyikhez hasonlítunk

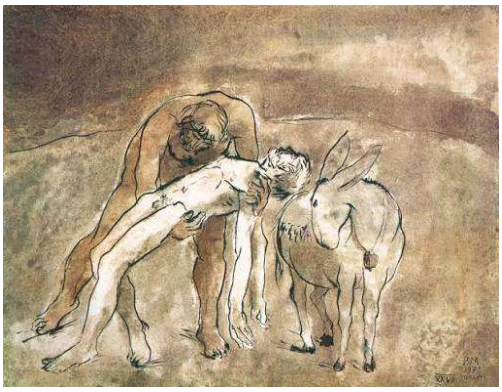

leginkább? Melyik típusból mennyi van bennünk? Félünk-e vagy bátrak, szabadok vagyunk legbelül?

Az Úr irgalmas szeretettel és igazsággal fordul felénk, mert Ő maga az Igazság és az Irgalom. Akik nem szeretik Őt, azokkal igazságos, akik szeretik Őt, azokkal irgalmas. Ezért a legnagyobb tulajdonsága Istennek az Ő irgalmassága, ahogy Szent Fausztina nővér tanította.

Szeressük tehát tiszta szívvel az Urat, a Világmindenség királyát, bátran haladjunk előre Vele! Így vágjunk bele a közelgő ádventi, karácsonyi karitászmunkánkba otthon, a családunkban, az egyházközségünkben, a szegényeink, rászorulóink körében! Önzetlen és szabad lelkülettel, alázatosan, szelíden, de bátran és határozattan végezve a munkánkat, tanúságtevői leszünk az Igaz Szeretetnek, Aki legyőzte a világot és üdvözíti a benne bízókat. *„Krisztus Király, üdvözíts minket!*
”

Csorba Gábor
állandó diakónus

A régi, mint új

XIV. Leó pápa semmi újat nem mondott Franciaországban, mert pontosan tudta, hogy ez ma a forradalmian új: a kétezer éves katolikus egyház nagy, terebélyes fájának értékei, mély gyökerei és az ágvégeken éledő megannyi fiatal hajtással. Nem szétszórt, mindig protestáló magoncok, új és új ideológiák növekedési kísérleteire való reakciókkal fárasztotta hallgatóit. Jó ütemérzékkel érkezett Franciaországba.

Arra senki sem számított, hogy az Igazság – az Evangélium – bátor kimondása maga alá temeti a hamis szabadság hazug világát. egyetlen pillanat alatt. Ugyanis kinyílt a repülőgép ajtaja, és XIV. Leó már öltözetével üzent. Főpapként, nem fehér ruhás civilként érkezett. A liturgián is használt karingben, felette a vértanúság színét, a bíbort hordozó mocétummal, és mellén Krisztus keresztjével vonult a díszsorfal előtt. Megjelenésével nem egy miniállam vezetője, hanem egy két lábbal a földön járó egyházfő, Szent Péter utódja tette tiszteletét az európai kereszténység egyik bölcsőjében.

Mik lehetnek a magyar közélet számára is fontos üzenetei? „A franciaországi katolikus egyház nagyon bölcsen kezd átalakulni egy »ellentársadalommá«, narratívájában visszautasítja a feminista- és lmbtq lobbi által előírt dogmát...” – olvashatjuk Eric Zemmour, „A misét még nem mondták el” című, nemrég magyarul is megjelent esszéjében. A katolikus filozófus, író, mintha előtanulmányt írt volna a látogatáshoz: „A kereszténységért vívott csata Európában nem lehet csak a hit csatája. Meg kell védeni a kereszténység hagyatékát Európában, ezeket az építészeti, művészeti, kulturális, jogi, politikai formákat, amelyeket meg kell őriznünk vagy helyre kell állítanunk.” Nos, XIV. Leó pápa látogatása erről (is) szólt. A Notre Dame Bazilikában ismét finom tanújelét adta a hagyományaiban gyökerező és élő egyháza melletti kiállásának. Nem valamiféle divatos imamódokkal, modern zenei betétekkel zajlott az esemény.

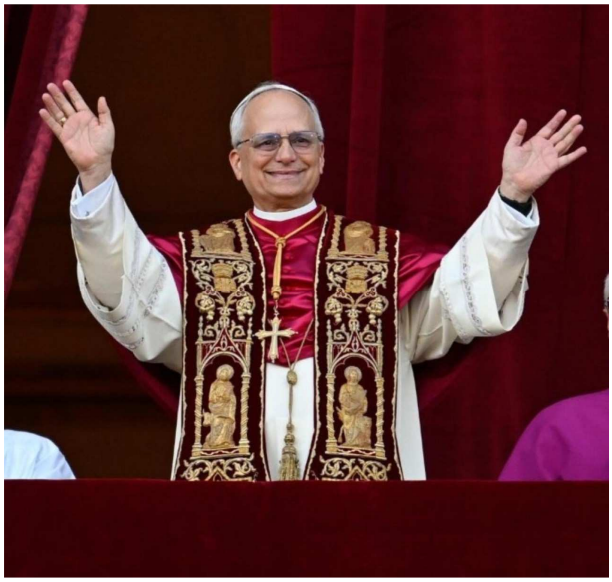

Miután néhány percre az Eucharisztia előtt adorált, vecsernyepalástban, főpapi jelvényekkel vezette az egyház hivatalos imádságát, a zsolozsmát. Az esti imaóra keretében tartotta meg tanítását. Többek közt ezt mondta, utalva a francia egyház újjászületésére is: „Ez a székesegyház azért született újjá, hogy vele együtt ti is újjászülessetek, új lendülettel törekedve az életszentségre és végezve a mindennapi küldetést. Legyetek népetek körében az egyház isteni anyaságának világos jelei: az egyház Isten szeretetéről tanúságot téve újra egységbe gyűjti és gyógyítja az emberi családot."

Két évvel ezelőtt a párizsi olimpiai megnyitó ünnepség sokakat mélységesen felháborító, olykor blaszfémikus performansza után Franciaország a Stade de France-ban egy teljesen más arcát mutatta. Nyolcvanezer, tekintetét égre emelő fiatal átlényegülten, nagy hittel volt együtt egy megrendült ágostonos szerzetessel, aki nem szégyellte könnyeit. Elérzékenyülten állt egy gyönyörű, francia szenteket bemutató, mély tanúságtételekkel lezajlott este végén az ősi ének, a Salve Regina éneklése alatt. A himnusz választása ismét üzenet volt úgy a szupermodernisták, mint a hagyományt túlhajtók felé. Van egység. A fiatalok zengték ezt, a még egyházszakadás előtt keletkezett éneket, ahogy zengik a X. Piusz közösség épp renitens konzervatívjai is templomaikban. A pápa minden liturgikus cselekményében megmutatta, nem csupán a tridenti latin misét lehet kellő mélységgel, odaadással és méltósággal ünnepelni: „Ma különösen is szembesülünk azzal, hogy korunkból mintha hiányozna a teljesség, a mélység és hiányoznának az ígéretek. Az ének, a szó és a liturgikus mozdulat nemes egyszerűsége sokak számára rést nyithat a világosságra, a béke oázisát kínálhatja egy állandó kapcsolódásban élő és zajos társadalomban." – üzente minden, a katolikus egyház liturgiáját a modernség és a kor kihívásainak való beteges megfelelési kényszerrel tevékenykedőknek. Vissza a forráshoz!

A pápa látogatásának több beszédében utalt a katolikusok közéleti kiállásának fontosságára. Nem fogadta el a Becsületrendet, nem kívánt nobilitásokkal díszvacsorázni, a lehető legtöbb időt szerette volna híveinek szánni. „A helyes laicitás tehát nem abban áll, hogy a vallást kizárjuk a közélet vagy az oktatás területéről, hanem abban, hogy azon munkálkodunk, hogy az állam és a vallási intézmények párbeszédet folytassanak egymással, és egyesítsék erőiket a közjó szolgálatában, hogy a világnak élete legyen." – tanította. Párizsi miséje előtt a Chapms-Elysées-n – mintegy szimbólikusan a fogyasztói társadalom lerolózott boltjai előtt – hívők ezrei gyóntak, papok százai álltak szó szerint helyt. Eric Zemmour pedig készítheti új esszéjét, ugyanis „A misét elmondták!" az a'la carte keresztények legnagyobb bánatára. Közel nyolcszázezren voltak rajta.

Franciaország él. A francia katolikusok élnek. Európa él és élni akar. Laus et grtaia, köszönet és hála egy oroszlánnak. Habemus papam: Leo XIV.

Kiss Antal diakónus
Katolikus Tábori Lelkészség

Kövek, fórumok, szamarak

Gyerekkoromban szinte az első istenbizonyíték volt számomra a Szentírásban szereplő érdekes epizód Jézus jeruzsálemi bevonulása előtt: „Elküldött két tanítványt a szemközti faluba, mondván: „találtok ott egy megkötött szamarat. Oldjátok el, és hozzátok ide." (Lk 19, 29-30.) A tanítványok megtalálták a szamarat. Ki tud ilyen apró dolgot egy nappal előre pontosan megmondani? – kérdeztem magamtól. Az a Jézus tehát biztosan Isten – vontam le gyerekfejjel a következtetést. Azóta már sok-sok tényező igazolja számomra Jézus isteni mivoltát. (Legtöbbet jelentenek azok a prófétai jövendölések, amelyek a gyermek Jézuson, majd a szenvedő Názáretin beteljesedtek.)

Érdekes kérdés lehet az is, miért szamárcsikót választott Jézus, hogy az vigye őt be a városba. Már sejtem a választ: mert üdvözítő tervében ott rejtőzködik szinte érthetetlen szándéka: *viteti magát. (*Mindig – kivéve a három évet, amikor Ő maga ment el igen sok helyre.) Csecsemő, majd kisgyermek korában vitték a szülei. Amikor meghalt, emberek vitték be a sírba. Ránk bízza magát az oltáriszentségben. Nekünk kell Őt vinnünk, odaadnunk…

Nagyon nagy felelősség ez. Ha mi nem visszük Őt, nem beszélünk róla, nem jelenítjük meg a szentmisében, nem adjuk oda Szent Testét – más nem teszi ezt meg. Újabb kérdés: miért vonult be Jeruzsálembe hatalmas örömrivalgás közepett? *Mert nagyon szereti az embert:* a gyenge, kísértéseket szenvedő embert, aki szeretetre, igazságra, szabad így mondani: „az Istenre született".

Jézus „fórumokat" teremt arra, hogy ezt nyilvánvalóvá tegye. Nem igaz, hogy az ember teljesen romlott! Minden időben vannak, akik azon fáradoznak, hogy manipulálják az embert, hogy elvegyék személyiségét, géppé, eszközzé, rabszolgává alacsonyítsák. Jézus ünnepet rendez, ahol önmaga valójában mosolyogva megjelenik. Ott az ember újra ember lesz. Nem kell félnie, hogy becsapják.

Jézus nem kérdezte az aggódó kafarnaumi századostól szemrehányóan: „Miért nem vigyáztál rá?" Azt mondta: *„Megyek és meggyógyítom"*. Ezt a szerető szívű Jézust kell elvinnünk, megjelenítenünk sok-sok fórumon: a családban, munkahelyünkön, templomban, hittanórákon, és a médiumokban. Fel kell szabadítanunk az ember lelkében a beléoltott, ősi, isteni szépet. Hadd merjen örülni, merjen remélni, merjen önmaga lenni, merjen hinni, Istent imádni és dicsérni!

Egyre nagyobb lett a tömeg ott, a jeruzsálemi utcán. Lelkesedésük azt mutatta, hogy a világnak Krisztus kell. Azonban ott, és akkor is, mint azóta is, annyi nemes törekvést, gorombán kudarcra akarnak ítélni. Az történt, hogy az egyik útkereszteződésnél néhány ember előlépett, megállították a szamarat, majd ezt ordították Jézus felé: „Hallgattasd el őket! – Olyanok lehettek ezek a hőbörgők, mint a „feszítsd meg!"-et kiáltók, a hittan- és erkölcstanoktatást teljesen megszűntetni akarók, a krisztusi eszméket a társadalom életéből és Európa emlékezetéből kitörölni szándékozók.

Jézus nyugodtan válaszolt nekik: Ha ők nem szólhatnak, akkor a kövek fognak kiabálni Istenről, igazságról, az örök életről, a szeretet végső győzelméről. Micsoda prófécia volt ez! Megéltük a szervezett istentelenséget. A leggorombább eszközökkel vélték elhallgattatni Jézust!

Tizennyolc éves koromban, érettségi előtt a frontra kerültem, majd a Dnyeperen túlra vittek az oroszok egy szénbányába. Mi, lelkes fiúk Jézus fórumait, a „köveket" úgy teremtettük meg, hogy a bányában, a felszíni munkán kis feszületet hordtunk cérnaszálon a nyakunkban. Kisgyerekek szaladtak oda, a nagy és istentelen Szovjetunió közepén, és csókolgatták keresztjeinket, könnyezve mondogatván: „Krisztosz, Krisztosz!..." Orosz katonák tettek hitvallást. Úgy, csendesen.

Bizony, nagyon kellenek a „megszólaló kövek", a Jézust bátran megjelenítő fórumok, emberek, papok! És kellenek a „szamarak", akik alázatos egyszerűséggel elviszik Őt. Kellenek lelkes tömegek, kellenek gyerekek, akik tiszta szívükkel lelkesen közvetítik e számító, hazug, bűnös világban azt, ami tiszta, ártatlan és szent. És Őt, aki nagyon szereti az embereket.

Lajos atya

Idézetek XIV. Leó pápa franciaországi beszédeiből

„Ne veszítsük el emberségünket a mindennapi életünket elárasztó és befolyásoló „gépek paradicsomának" közepette. Sürgető feladat elménk nevelése az etikai megkülönböztetésre, amely képes felismerni azt, ami erkölcsileg jó. Ezzel kapcsolatban szeretném felidézni, hogy „egy valóban szabad társadalom nem kényszeríti ki az uniformizálást, hanem védi a lelkiismeretek sokféleségét, megakadályozza az autoriter tendenciákat és előmozdítja az etikai párbeszédet, amely gazdagítja a társadalmi szövetet."

*

„Ma különösen is szembesülünk azzal, hogy korunkból mintha hiányozna a teljesség, a mélység és hiányoznának az ígéretek. Az ének, a szó és a liturgikus mozdulat nemes egyszerűsége sokak számára rést nyithat a világosságra, a béke oázisát kínálhatja egy állandó kapcsolódásban élő és zajos társadalomban. Titeket, akik naponta ünneplitek az eucharisztiát, arra kérlek, gondoskodjatok arról, hogy a liturgikus szertartásokat mindig méltó és illő módon ünnepeljétek, ott is, ahol kisebb közösségek gyűlnek össze."

*

„Ahh□z, h□gy jól válasszat□k, tartsát□k szem előtt ezt a szemp□nt□t: a jó életet ad, s□sem veszi el az életet; a jó gondoskodik, nem magának szerez. A jó nem valamiféle szép eszme, hanem a szeretet ragyogó arca: maga Isten!

Ezért mindnyájatokat – püspököket, papokat, diakónusokat és megszentelt személyeket – arra buzdítalak, hogy ápoljátok magatokban a liturgia iránti őszinte szeretetet."

„A bábeli torony az uralom révén kikényszerített egységet jeleníti meg (vö. Ter 11,4). Ez az építmény ugyanakkor azt is feltárja, hogy minél inkább elnyom a hatalom, annál inkább meggyengül, és megmutatja embertelen arcát. (...) Bábel tornya összeomlik, kettős negatív következménnyel. Ahogyan az általa kikényszerített egység erőltetett volt, úgy az összeomlását követő sokféleség is konfliktusokkal terhes. Ma Bábel kísértése újra megjelenik a testvériség nélkül megvalósítani kívánt globalizációban, a mohó pénzügyi gyarmatosításban, az ideológiák másokra erőltetésében, mindazokban a „kapcsolatok nélküli érintkezésekben, amelyek az emberi életet kereskedelemmé fokozzák le."

*

„Ahhoz tehát, hogy megízleljük Isten közelségét és az emberi testvériséget, el kell utasítanunk azt a mohóságot, amely felemészti kapcsolatainkat anélkül, hogy adna, és dolgokkal halmoz el bennünket anélkül, hogy táplálna. Ezek a rossz erők nemcsak erőszakos formában jelentkeznek, hanem olykor megtévesztő külsőt is öltenek, mert éppen azt ígérik, amit elvesznek tőlünk: a boldogságot."

*

„Szent Bakhita arra kötelez bennünket, hogy vegyük észre azokat, akiket nem vesznek észre, szabadítsuk fel azokat, akiket ma a gazdaság és a kultúra rabszolgaságba taszít, és tartsuk tiszteletben minden testvérünk végtelen méltóságát, akikben maga Jézus kopogtat ajtónkon. Kedves barátaim, „a valóság az, hogy a keresztények számára a szegények nem szociológiai kategóriát jelentenek, hanem magát Krisztus testét."

*

„A fiataloknak azt mondom: legyen bátorságotok felelősen megélni a béke építésének küldetését szívetekben, kapcsolataitokban, családotokban, az iskolában és az egyetemen, városaitok, országaitok és egész Európa életében!
Ne engedjetek az erőszak és az elnyomás logikájának! Szeressétek az életet minden pillanatában, és ne féljetek a jövőtől!"

*

„Ne féljetek családot alapítani, gyermekeket vállalni, és védelmezni minden ember méltóságát az anyaméhben való élet első pillanatától egészen az utolsó lélegzetig! Ne féljetek fáradhatatlanul munkálkodni közösségeitek javáért, akár politikai szerepvállalással is! Legyetek közösségépítők!"

*

„Korunk hatalmas kihívásai tekintetében arra buzdítalak benneteket, kedves testvéreim, hogy bátorságról, merészségről és missziós kreativitásról tegyetek tanúságot. Ne engedjétek, hogy elbátortalanítsanak benneteket azok a hibák, következetlenségek, sőt bukások, amelyek nyomot hagytak ennek az úton járó népnek a történetén."

*

„A katolikus oktatás azonban semmiképpen sem mondhat le saját nevelési programjáról: ez egy Krisztus-központú program, mely az emberi személy teljes körű fejlődésére, minden – lelki, kulturális, értelmi, erkölcsi és társas – dimenziójának kibontakozására irányul. Ezért senki ne lepődjön meg azon, hogy minden katolikus intézményben lehetőséget kínálnak a Jézus Krisztussal való találkozásra és igéjének hallgatására. Még kevésbé szabad megtörténnie annak, hogy bármely tanulót saját osztályában kirekesztenek pusztán azért, mert hisz Jézusban."

*

„A családon belüli hitélet elmélyítése és meggyökereztetése kétségtelenül az egyik kulcsa annak, hogy megoldást találjunk számos olyan válságra, amelyen az Egyház és társadalmaink keresztülmennek. A családban tanuljuk meg ugyanis az együttélést, a másik ember tiszteletét, a különbözőség elfogadását, egymás támogatását, a nagylelkűséget, önmagunk önzetlen odaajándékozását és az áldozatkészséget."

*

„Nem véletlen, hogy a katonai kiadások növelésére irányuló ismételt felhívásokat és az ezekből fakadó döntéseket sok kormány a másik fél veszélyességével indokolja" (Üzenet a béke 59. világnapjára, 2026. január 1.). A béke előmozdítása tevékeny munkálkodást kíván. Ma fel kell tennünk magunknak a kérdést: valóban „kreatív erőfeszítéseket" teszünk-e a világbéke előmozdításáért, vagy csupán arra törekszünk, hogy „elállítsuk a háború vérzését", és jobban felkészüljünk azokra a háborúkra, amelyekről feltételezzük, hogy még előttünk állnak."

Schall Tamás
Életem tartozéka

Mint katona kezében a fegyver,
olyan enyémben a rózsafüzér,
mikor kezeim közt morzsolgatom,
a legnagyobb biztonsággal felér.

De már önmagában az a tudat,
hogy nálam van, zsebemben hordozom,
olyan nagy erővel tölt el engem,
emberi szóval ki sem mondhatom.

A titkok, melyeket imádkozom,
Megváltónk életének titkai,
ezeket szemlélve, kimondani,
hűséges követésére segít.

Mindebben Mesternőnk Szűz Mária,
Kinek életét e titkok szőtték,
Példaképünk Ő, hogyan kell hinnünk,
aki anyai oltalmával véd.

Ha a Szentolvasót imádkozzuk,
amit Szeplőtlen' Szíve tőlünk kér,
megvalósul földünkön a béke,
a bűn senki közelébe nem ér.

Életünk része lesz a szent öröm,
az Isten emberré lett érettünk,
Lélektől' fogant, Szűztől született,
hogy Szent Karácsonyt ünnepelhessünk.

Köztünk léte világosság nekünk,
szeretni és élni tanít minket,
kincset ad, mit el nem veszíthetünk,
táplálék, mindennapi kenyerünk.

De a fájdalom sem hiányozhat,
nem leszünk különbek, mint Mesterünk,
ha Ő értünk kínhalált szenvedett,
nekünk sem lehet más az életünk.

Szenvedés-, halál húsvétba hajlik,
Vele szenvedve-, halva, élhetünk,
a feltámadásunk dicsőséges,
mint a Szent Szűz, mennyekbe vétetünk.

Testvérem, Krisztus katonája vagy?
Legyen fegyvered a rózsafüzér!
Hatásos, mert ki ezt imádkozza,
az életében minden jót elér!

XIV. Leó pápa Magnifica humanitas kezdetű enciklikája
Az emberi személy védelméről a mesterséges intelligencia korában
részletek

92. Laudato Si' enciklikájában Ferenc pápa elítélte a technokrata paradigma növekvő dominanciáját a globalizált világban, vagyis azon tendencia ellen szólt, hogy a hatékonyság, az ellenőrzés és a profit logikájának engedjük át a személyes, társadalmi és gazdasági döntéseket. Ugyanis ekkor az történik, hogy a technológia nem marad egyszerűen eszköz, hanem mércévé válik, amely alapján mindent megítélnek, elkezdi diktálni, hogy mi számít és mit lehet kiselejtezni, és így a teremtést a kizsákmányolás tárgyává és az emberi lényeket puszta fogaskerekekké fokozza le a minél nagyobb teljesítmény elérésének érdekében.

93. Ez a paradigma az elmúlt években gyorsan elterjedt, részben a mesterséges intelligencia, a kognitív tudomány, a nanotechnológia, a robotika és a biotechnológia terjeszkedése által. Önmagukban ezek az innovációk nagyban szolgálhatják az emberi fejlődést és közös otthonunk gondozását, de éppen a hatalmuk miatt siettethetik a technokrata paradigma kiterjesztését, és ezért helyes alkalmazásukhoz új spirituális, etikai és politikai keretre van szükség. A nagyobb hatalom nem feltétlenül jelent valami jobbat. Ebben a tekintetben Romano Guardini szavai továbbra is relevánsak: „A kortárs embert nem képezték ki arra, hogy jól használja a hatalmat."

94. Az emberiség saját hatalma áldozatává válásának veszélyét már VI. Szent Pál is felismerte, aki arra figyelmeztetett, hogy „a legkülönlegesebb tudományos fejlődés, a legmegdöbbentőbb technikai bravúrok és a legcsodálatosabb gazdasági növekedés, hacsak nem kíséri hiteles erkölcsi és társadalmi fejlődés, hosszú távon az ember ellen fog fordulni".

Plébániánk hírei

Szentmisék

hétfő-kedd-szerda-csütörtök-péntek-szombat 17.00
vasárnap 10.00 és18.00 (angol nyelvű)

Folyamatos szentségimádást tartunk a templomban
9.00 és 22.00 óra között.

PLÉBÁNIÁNK RENDSZERES PROGRAMJAI
szeptembertől

Hétfő	18.00	Felnőtt katekézis
Kedd	17.00	Elváltak és Egyedül Maradtak szentmiséje (havonta első kedden) és találkozója a Szent Kinga teremben
Szerda	15.45	Karitász hittan (a konkrét dátumok szórólapokon)
Péntek	15.00	Engesztelő imaóra a hazáért
	16.00	Rózsafüzér
	16.30	Vesperás
	18.00	Szent József Férfikör (minden második héten)

Októberben hétköznapokon a szentmise előtt, 16.30-tól a rózsafüzért imádkozzuk.

Gyóntatás: vasárnap 9.00-9.50

Lelki tanácsadás egyeztetés szerint
bitter.belvarosiplebania@gmail.com
30 591 2601

PESTI FŐTEMPLOM

Spirituális közösségi lap

XIII. évf. 71. szám

A Belvárosi Nagyboldogasszony Főplébánia lapja

Kiadja:
a
Belvárosi Főplébánia

Felelős kiadó:
Dr. Osztie Zoltán

Szerkesztő:
Bitter Lajos

Munkatársak:

Csorba Gábor
Dr. Kerényi Lajos
Kiss Antal
Schall Tamás
Zöldyné Szita Erzsébet

Korrektúra:
Faga-Nagy Mária

Szerkesztőség:

Budapest 1056 Március 15. tér 2.
bitter.belvarosiplebania@gmail.com

Megjelenik:
12 oldalon

PESTI FŐTEMPLOM

SPIRITUÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

XIII. évfolyam 71. szám *2026. október*

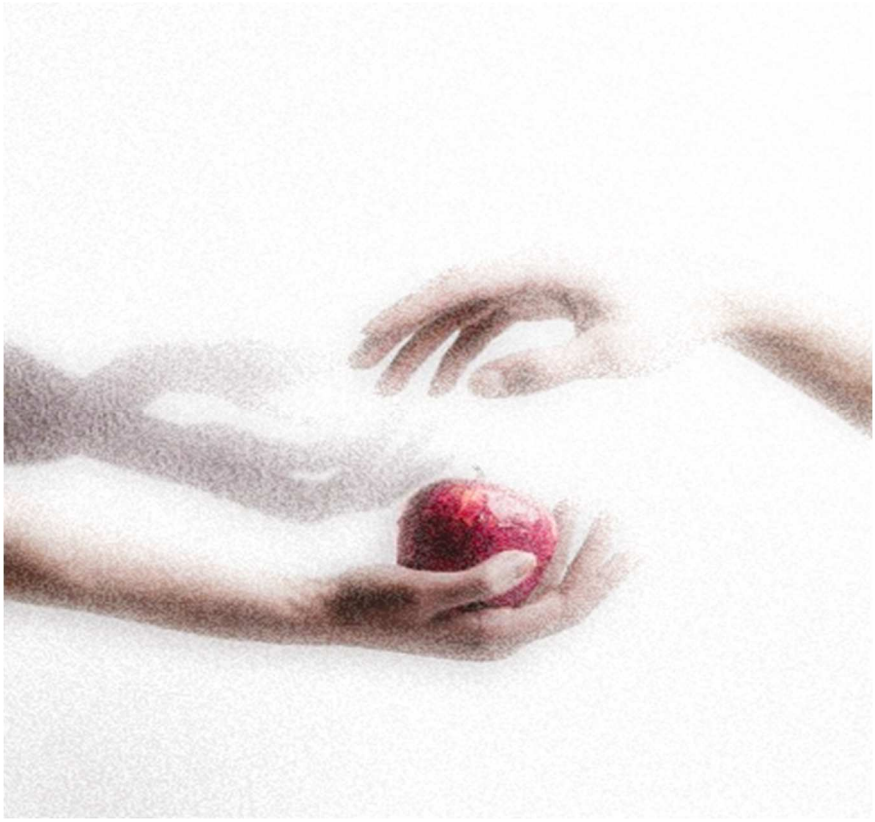

Tartalom

- Nagyszerű emberségünk
- Ki az ember?
- Októberi fénysugár
- A legnagyobb kincs
- Háromféle lelkület
- A régi mint új
- Kövek, fórumok, szamarak
- Leó pápa beszédei
- Életem tartozéka

BELVÁROSI NAGYBOLDOGASSZONY FŐPLÉBÁNIA

1056 Budapest, Március 15. tér 2. T: 318 3108 belvarosiplebania@gmail.com

Nagyszerű emberségünk

Örömünkre megjelent magyar fordításban is XIV. Leó pápánk új enciklikája, amely – beszédesen – a „Nagyszerű emberség” szavakkal kezdődik. Témája „az emberi személy védelme a mesterséges intelligencia korában”.

Már a cím is sokatmondó, melyben két állítás van. Egyrészt az emberi személy támadásoknak van kitéve, ezért védelemre szorul. Ezeknek tanúi és elszenvedő alanyai vagyunk. Fogantatásunk pillanatától az e világból való távozásunkig (halálunkig) folyamatos veszélyben élünk. Gondoljuk meg az állítás valóságát: napjainkra az ember számára legveszélyesebb hely az anyaméh. A világháborúk tömegmészárlásaihoz hasonló méretű gyilkolás folyik a magzatelhajtás révén. De nem kevésbé veszélyes és pusztító a gender ideológia és az LMBTQ program keresztülvitele például az oktatási intézményekben. Lássuk meg a gyerekek nemi identitásába történő bevezetésének problémáját. Ma többségében nem a szülők végzik el az ezzel kapcsolatos kötelességüket, hanem a kortárs csoportok, az internet irányítói, vagy éppenséggel magukra vannak hagyva a témában. Ismerjük a meddőség terjedését és az ezzel kapcsolatos megoldási kísérleteket, amelyek a legtöbb esetben emberellenesek. Tisztában vagyunk azzal, hogy az élet egyéb helyzeteiben sem kapja meg az ember a neki járó tiszteletet. Egyebek között szembe kell néznünk a háborúk közepette emberi méltóságukban megalázott, ellehetetlenült helyzetben élők sorsával (leginkább Kárpátalján). Végül tekintsük az öregkorban kiszolgáltatott helyzetben élőket. Sorolhatnánk tovább az élet válsághelyzeteiben élők segítségre szorultságát. Nem véletlenül hoztuk létre a „Jó, hogy vagy!” életvédők szövetségét, mely az emberi személy méltóságának képviseletét tűzte zászlajára, és egységbe vonja az ezen a területen dolgozó szervezeteket és személyeket. Kérem, nézzék meg a Szövetség internetes felületeit!

Az enciklika másik állítása szerint a mesterséges intelligencia kora itt van. Nem jövőbeli, hanem jelen valóság, az életünk mindennapjaiban meghatározó tényező. Használata nélkül – nem is lassan – mindennapjaink nehézzé válnak, segítségre szorulunk, majd lemaradunk. Lehetőséget kínál, ugyanakkor óriási veszélyeket rejt, egyelőre beláthatatlan következményekkel jár. Már az elnevezése is téves, hiszen a szóhasználatban „intelligens”, személyes tűnik. Nem az! A programozás szerint még érzelmeket is mutat, melyeket képes partnerként feltüntetni. Sok fiatal már ebben a kapcsolatban él. Nem személyes viszonyaiban, hanem a géppel kommunikál, következésképpen elszigetelődik, elmagányosodik. Fölvetődött már az is, hogy közreműködésével szentgyónást lehessen végezni. Abszurd ötlet, éppen a személyesség, így az emberi méltóság lábbal tiprása. Lelkiismeretvizsgálatot, bűnbánatot, megtérést, megújult Isten-kapcsolatot a gép nem tud végrehajtani, sem szolgálni. Iszonyúan megnöveli az életvitelünk már-már amúgy is elviselhetetlen tempóját. Ráadásul működtetése olyan energiaigényt támaszt, amit nem tudnak az egyes államok kielégíteni. Az Egyesült Királyság (Anglia) teljes, éves energiafogyasztására van szükség a fedezetéhez. Szempontként említik a szakértők, hogy a fejlesztés hihetetlen ütemben zajlik. Az egyes országok nem fognak leállni, vagy határt szabni, sem a kutatás, sem a fölhasználás terén, mert fölfogásuk szerint nem maradhatnak le a többi kutatásokban résztvevő országokkal szemben. Külön rendszere van Amerikának, Kínának, Európának…

Milyen világ alakul körülöttünk? Az Egyház küldetése, hogy védje, képviselje a személyességet, az emberi személy méltóságát, az imádságos Isten-kapcsolatot, az élet értelmének evidenciáját, a kutatás és eredményei fölhasználásának határait az ember javára, az elszemélytelenedés ellen küzdjön, a közösségeket építse és működtesse, a személyes jelenlét alkalmait teremtse meg és – amint a Szentatya részletesen kifejti – „a szeretet civilizációját építse”.

A Szentatya üzenetének leginkább reményt keltő üzenete, hogy a Teremtő Isten, mennyei Atyánk nagyszerű hivatásra hívta életbe az embert. Méltóságra emelte, amikor képére és hasonlatosságára alkotta meg. Ne adjuk föl az Isten alkotta rendet, ne tagadjuk meg küldetésünket, ne alázzuk meg önmagunkat, hanem – Jézus mintájára – hordozzuk és bontakoztassuk ki „nagyszerű emberségünket”!

Kérem, hogy olvassuk el az enciklikát, hogy tájékozottak legyünk korunk kihívásai terén és követni tudjuk azokat a folyamatokat, amelyek meghatározzák egyéni és közösségi életünket, valamint kijelölik küldetésünk területeit. A dokumentum megvásárolható a Szent István Társulat kiadásában.

Dr. Osztie Zoltán plébános

Az emberi létezés egyetlen dimenziójának abszolút szintre emelése veszélyes. Kaotikus állapotokat nem csak a hiány, a szűkösség okoz, de az ellenőrizetlen növekedés is az elszegényedés forrása lehet. Így az intelligencia (értelem), amikor abszolúttá válik, rátelepszik és elnyomja az élet más alapvető dimenzióit, például a szeretetet, az érzelmet, az akaratot, az elkötelezettséget az odaadást, vagyis az emberi kapcsolatokat. (Magnifica humanitas 113.)

Ki az ember?

Amikor az ember szembesül különböző testi, lelki panaszaival, aggodalmaival, bajaival, szorongásaival – és kinek az életében ne lennének ilyenek –, melyek „jól-létét” akadályozzák, természetesen szeretne megszabadulni ezektől, és orvoshoz, esetleg pszichológushoz fordul. A panaszok hátterében gyakran lelki folyamatok húzódnak meg, például aktuális élethelyzet, gyermekkori traumák, amelyek a tudat alatt működve fejtik ki hatásukat. Amennyiben ezek tudatossá válnak, akkor maga az a tény, hogy a probléma oka napvilágra kerül, adott esetben jelentheti annak orvoslását, de fordítottja is lehetséges, és valamilyen kövonalazatlan, homályos üresség, aggodalomérzés válik dominánssá. Ez azt jelentheti, hogy válaszadásra vagyunk hivatottak a kérdésben: mi az élet értelme? Ugyanis erre még nincs igazi válaszunk. Ebben az esetben nem a mi okból –, hanem a „mi célból aggódunk?” kérdést kell feltenni. Mi a fő célunk? Ezt a kérdést teszi fel az egyik pszichológiai módszer, amelyik ahhoz az adottságunkhoz próbál irányítani, amely minden emberben megvan, mindig ép, és arra szólít bennünket, hogy szabadon, a célt szem előtt tartva vegyünk részt saját életünkben, majd annak lassú és végső elmúlásában. Ennek a célnak a veszélybe kerülése okozhatja igazi aggodalmunkat.

Valójában életünk értelmességéről, méghozzá végső értelmességéről van szó. Az említett adottságot a pszichológia a mindig ép, transzmorbid személyiségmagnak nevezi, „amelyben” megjelenik a szabadság és az értelemfelismerés szempontja, ugyanakkor azonban a személyes tagadás és öngátlás lehetősége is. A transzmorbid, sérthetetlen szellemi fórum bizonyos kérdéseket és válaszokat képes „önmagukban is érvényesnek” elismerni, ezért az ember, mint személyiség – ha hagyja – megszólítható. Ez a pszichológiai módszer a logoterápia, amely az élet értelmességének kérdését veti fel, mint a terápia alapkérdését. Feltárhatja, hogy egy adott ember esetében a „jól-lét” hiányának oka az élet végső értelmességébe vetett bizalom hiánya. Ennél sokkal többet nem mondhat, mert a továbbiakban már egy másik tudomány, a teológia illetékes.

Felmerülhet a kérdés, hogy a „transzmorbid személyiségmag” fogalom összevethető-e a teológiai személyfogalommal? Nem, mert a pszichológiának nem dolga a teológiai szemlélet, de végül is kimondja: „a transzmorbid személyiségmag az ember sérthetetlen szellemi rétege, a megismételhetetlen, egyszeri személy hordozója”. Tehát nem maga a megismételhetetlen emberi személy, hanem annak „hordozója”.

Három olyan fogalmunk van, amelyeket tisztáznunk kell ahhoz, hogy tudjuk, mit jelölnek a pszichológiában, ill. a teológiában, és ezek hogyan viszonyulnak egymáshoz. Annál is inkább mivel ezek a fogalmak gyakran szinonimaként jelennek meg. Nem kevesebbről van szó, mint az emberről, Istenről, az ember immanens (világon belüli) és transzcendens (világon túlnyúló) végső céljáról, annak elfogadásáról vagy tagadásáról, a keresztény kinyilatkoztatás szívéről. Ezek: az „én”, a „személyiség” és a „személy”.

A pszichológia többféle énről beszél (ideális én, reális én, fantázia én, prezentált én, tükör én, hamis én), ugyanakkor elismeri a nyilvánvaló tényt, hogy az „én” egész életünk során változatlan, vagyis énünk magja egy velünk született entitás. Az „énnek” pedig pszichológiai és spirituális dimenziója van, melyek részben átfedik egymást, és ez a sajátossága a pszichofizikai és társadalmi meghatározottságok mellett – a transzcendensre irányuló nyitottsága miatt – döntésre ad lehetőséget.

A személyiség szó alatt a pszichológia pszichofizikai rendszerek szerveződését érti az egyénen belül, amelyek meghatározzák a gondolkodást és a viselkedést. A személy szónak nincs konkrét elkülönülő tartalma a pszichológiában, illetve – ahogy fentebb említettük – „rejtőzködően” jelenik meg: mint az ember sérthetetlen szellemi rétege, a transzmorbid személyiségmag által hordozott szellemi valóság. Hogy miféle valóságról lehet szó, arról a pszichológia – helyesen – nem nyilatkozik.

A teológia nyelvén világosan beszélhetünk. A kiindulópont egy igen egyszerű kérdés: mi következik az emberi mivoltra nézve abból, amit megtestesülésnek hívunk, vagyis abból, hogy Jézus Krisztus egyszerre valóságos Isten és valóságos ember, egy személyben? Az következik, hogy miután Jézus Krisztus valóságos Isten és valóságos ember egy személyben, az emberről, mint megismételhetetlen egyszeri személyről csak Istenre vonatkoztatottságában beszélhetünk. Tehát az ember egyszeriségének legbelsőbb lényege, a személye – képben kifejezve – „üres” lenne Isten nélkül, vagyis nem is lenne ember, esetleg nagyon értelmes állat vagy gép, olyan, mint a mesterséges intelligencia, aminek elszabadulása a poszthumanizmus és a transzhumanizmus luciferi perspektívájában éppen a személyt, és így az ember igazi emberségének alapvető dimenzióit, a szeretetet, az érzelmet, az akaratot, az elkötelezettséget és az odaadást, vagyis az emberi kapcsolatokat szegényíti el. (Vö. XIV. Leó pápa Magnifica humanitas enciklika).

A „személy” kizárólagosan keresztény teológiai fogalom, ugyanakkor minden ember személy. Az ismeret forrása a kinyilatkoztatás és a hit, a hitben viszont kézzelfogható bizonyíték van: maga az ember. Bármilyen tudomány jelölhet ezzel a szóval valamilyen emberi jelenséget, de az nem az a személy, akiről a teológia beszél, akik mi emberek vagyunk.

A lelki szenvedésnek valódi oka lehet a cél hiánya. S ha van végső cél, akkor már nem is valami más közvetlen ok megszüntetése – amely, ha lehetséges, akkor szükséges is – vezet eredményre, nem is a feldolgozás, hanem a túllépés. Nem a pszichológia egyébként legális és szükséges céljai, nemcsak az egyén jól-léte, „önmegvalósítása”, hanem az ember túllépése önmagán, ami az életben lehetséges, de alapvetően befejezhetetlen folyamat. A befejezettség teológiai neve: üdvösség.

Tehát és végül, ha a kereszténység életalakító szerepét, az élethez és halálhoz való viszonyát pszichológiai nyelven fejezzük ki, akkor tudomásul vehetjük, hogy a testi (biológiai), lelki (pszichológiai) és a környezeti, társadalmi (szociológiai) hatások együttesen meghatározzák az ember természetes helyzetét, amivel kapcsolatban – helyesen – a személyiség szót használjuk. A szellemi személyünk, aki (és nem: ami) testünktől – személyiségünktől – elválaszthatatlan halálunkig, a mindezekhez való viszonyulásunk, a transzmorbid személyiségmag mögött van (azt is mondhatnánk: „ott sóhajtozik ki nem mondható szavakkal a lélek”), és ha hagyjuk és akarjuk, átalakítja viszonyulásunkat életünkhöz és halálunkhoz. A problémával, bajjal, betegséggel, szenvedéssel és persze végül a halállal, vagyis a belső és külső körülményekkel kapcsolatos álláspontunk kialakításában a személyiségünknek főszerepe van, de mögötte rejlik az igazi legvégső fórum, aki akár közvetetten, akár közvetlenül felteszi az utolsó kérdést. Ez azt jelenti, hogy hitben hozzuk meg a végső választ, ami minél előbb és mindenekelőtt a cél. De azért az az ismeret, hogy az emberi személy értelmezése kizárólag teológiai nézőpontból lehetséges, a bizonytalanok, a kulturkeresztények, az „éjfélimisés” keresztények, a nem hívők, a kételkedők, a tagadók, az aggódók számára felhívást jelenthet, mert agnosztikus „tartózkodás”, kitalált isten nincs. Kegyelem van és feltámadás.

BL

Októberi fénysugár

Októbernek szépsége van: a gyengülő nap minden sugarát kihasználja, hogy tovább szépítse az ősz egyébként is nagyszerű színpompáját: azt a tarka ruhát, amit a természet magára ölt. Ebben az őszi napsugárban Máriára gondolunk mint a Rózsafüzér Királynőjére és a Magyarok Nagyasszonyára. Égi Édesanyánk minden nap kéri a rózsafüzér imádságot, ezt a hónapot pedig különösen is a rózsafüzérnek szenteljük.

A rózsafüzér imádság mindnyájunkat Krisztus titkainak átelmélkedésére késztet a Boldogságos Szűz Mária vezetésével, aki egyedülálló módon részese volt Isten Fia születésének, működésének, szenvedésének és dicsőséges feltámadásának.

Szűz Mária rózsafüzére olyan imádság, amely részeinek egyszerűségében az egész evangéliumi üzenet mélysége nyilvánul meg. Maga a Szent Szűz bátorított bennünket jelenései alkalmával, hogy imádkozzuk ezt az imádságot. „Mondjátok el a rózsafüzért minden nap, hogy elnyerjétek a világ békéjét és a háború végét”. 1917 május 13-án, első jelenése alkalmával kérte ezt Fatimában, ahol „a Rózsafüzér Királynőjeként” jelent meg.

A rózsafüzér hatékony fegyver. Használjuk bizalommal, és elcsodálkozunk az eredményeitől! Mindent ki lehet imádkozni, és mindenkit be lehet imádkozni. A rózsafüzér imádság útján Krisztus egész szeretetét megtaláljuk. Erőt kapunk, hogy Isten akaratát tökéletesen teljesíteni tudjuk; hogy embertársaink szolgálatára legyünk.

Október lenyűgözően szép, mert nap mint nap milliók szívéből, az ajkakon át száll a köszöntés Máriához: Üdvözlégy… és száll a kérés: Asszonyunk Szűz Mária… Senki a világon nem tudja úgy köszönteni és kérni Máriát, mint mi, magyarok. Sajátos jogon, sajátos történelmi háttérrel-tapasztalattal, sajátos lelkülettel.

És mindig van annyi imádkozó magyar: „üdvözlégymáriás”-, „asszonyunkszűzmáriás” magyar, amennyi elégségesnek tűnik annak biztosítására, hogy a nemzetnek-, a hazának jövője legyen a Szent Korona jogarának kiterjedésében.

Asszonyunk, Szűz Mária! Sajátos jogon, sajátos történelmi háttérrel-tapasztalattal, sajátos lelkülettel. S ebben a „sajátos”- ban benne van Szent István királyunk többször megismételt önfelajánlása, végül a Szent Korona és ezzel az ország Szűz Mária tulajdonába való átadása. Nemcsak az ország, hanem az ország népe is! Magyar vagyok, Mária tulajdona vagyok, hazám Mária országa. Mindszenty bíboros úr hívta fel a figyelmet: „Csodálatos fonala a magyar történelemnek a Mária-tisztelet.

Ahogy a Duna kiemelkedik vízhálózatunkból, úgy emelkedik ki szélességével a Mária-tisztelet a történelmünket átjáró sok egyéb szellemi, lelki folyamból."

A jelenre pedig: „Most kell nekünk módot adnunk a Nagyasszonynak hívő magatartásunkkal, kitartó és egyetemes esengésünkkel arra, hogy megmutathassa: pártfogása segíthet, és édesanyánk ma is." Hívő magatartásunkkal: Krisztust megvallva és hirdetve az élet minden területén! A hazafiasság igazi talaja csakis a komolyan megélt keresztény hit lehet.

Szent István, első királyunk rendelésének kikristályosodása, hogy Szűzanyánkat Nagyasszonyunknak és Patrónánknak tudjuk. Élete művének betetőzéseként a Nagyasszonynak ajánlja föl fiatal, még csak alig alakuló keresztény országát.

A mai magyar embernek, ez az esemény már szinte semmit nem mond. A valamikori fiatal katolikusoknak mint kedves nemzeti emlék, mint jámbor legenda ott él ugyan még valahol a lelke mélyén, de a szentistváni tett jelképi tartalma és eszmei jelentősége kiveszett legtöbbnek szívéből. Az iskolák semlegessége nem csak az élő hitet és erkölcsöt, hanem a nemzeti érzést is legfőbb ellenségének tekinti.

Szent Ágoston mondta egy alkalommal: magasabb eszmei célok nélkül az államok nem egyebek rablóbandáknál. Az ilyen államokban nem a pénz hiányzik, nem is az eszközök, vagy éppen az élelmiszer, sokkal inkább az emberiesség, a becsület, a tisztakezűség, az önzetlenség. Nem beszélve az őszinteségről és igazságérzetről. A családi élet is üzletté és számítássá válik, az önzés és kiélés helyévé. S mihelyt az önzés úgy kívánja, aggálytalanul szét lehet dönteni, még ha belepusztul is a gyermek, a másik fél, s a nemzet maga.

Ha ma körülnézünk szép hazánkban, van-e torkot fojtogatóbb és szívet szorongatóbb jelenség, mint a testi-lelki, anyagi és szellemi környezetszennyezés? A gyűlölködés, megosztottság, szeretetlenség!

Vajon meg tudunk-e állni ezen a sátáni csúszdán, amelyen Mécs László szavai szerint „az Ember: sárkánymagból sarjadt fattya véres rögnek elfeledte, hogy az arca régen Krisztus arca volt." És ki hallja meg ma a számonkérő lelkiismeret szavát Sík Sándor szavaival: „Embernyi ember vagytok-e? Embernyomokat hagytok-e?" Olyan vészes eltájolódásban élünk már, hogy ma félelmetesebben dörömböl a még érző szív ajtaján ugyancsak Mécs László szava: „Ha a mérték tönkrement, senki-semmi meg nem ment"!

A mérték: Jézus Krisztus, aki „fogantatott Szentlélektől, született Szűz Máriától". És a gyilkos testi-lelki szennyeződés nem szüntethető meg más eszközökkel, csak, amit az imádkozó magyarok tesznek, új életet és új lelket, tiszta vizet és tiszta levegőt árasztó erkölcsi vállalásaikban.

Napjainkban fénylő jelként ragyog Magyarok Nagyasszonyának alakja. Az a tény, hogy vagyunk egypáran, akik hiszünk abban, amit első királyunk ránk hagyományozott: hogy az Istenember édesanyjának keze állandóan rajtunk pihen; és nekünk többre kell törekednünk, mint a megélhetés bármi úton való biztosítása, az érdekek és ösztönök és hangulatok által való ide-oda hányattatására, a nemzet konzumidiótává süllyesztésére.

Mindszenty bíboros úrral együtt valljuk: „A mi eszményünk egy olyan Magyarország megteremtése, amelynek alapja a valláserkölcs, támasza a nemzeti érzés, ifjai és leányai pedig hívők és magyarok." Ezért ma Magyarországon gyakorló katolikusnak lenni a legnagyobb hazafias, nemzetmentő tett.

A Magyarok Nagyasszonya útitársunk életünk ösvényein. Kérjük, vezessen minket, nehogy az elképedő siránkozás túláradjon ajkunkon, nehogy a csüggedés legyőzze a cselekvést, befagyassza a lelkesedést, a múlt súlya megakadályozza, hogy hitelt adjunk a jövőnek! De bátrak legyünk hinni, és megvallani hitünket; cselekedni a hit erejében, élve a szeretet életét, mely Isten országát bontja ki közöttünk!

A Boldogságos Szűz Mária, Nagyasszonyunk és Patrónánk oltalma alatt áldott legyen Magyarország, békében, örömben és jólétben; mi pedig élő hittel hűségesen, elköteleződve, áldva magasztaljuk az élő Istent, köszönetet mondva Égi Édesanyánknak!

Schall Tamás atya

A Szent Kinga Körben is a legnagyobb kincs az Istenre fókuszáló, közösséget megélő ember

„Férje halála után Szent Kinga az ószandeci kolostor apátnője lett. A kolostort a tatárok földúlták, és Kingának 63 évesen az újjáépítés munkáját kellett irányítania" – olvashatjuk életrajzában.

A Szent Kinga Kör tagjaiként, névadónkhoz híven, a szenior korba lépve is, egyházi közösségünkkel, közösségünkért aktívan együttműködve találkozunk kéthetente.

A Kör életébe, lelkiségébe és terveibe jelentős változást hozott az a szándék, hogy a jelenkori kultúra, társadalom, személyes kapcsolatok állandó kritikája és személyes frusztráció helyett továbblépjünk egy cselekvő életmód irányába.

Néhány éve Rod Dreher „Szent Benedek válaszútján” c. műve mentén feltártuk, hogy mi az, ami minket leginkább elkeserít, félelemmel tölt el. Az ijesztő tendenciák azóta csak erősödtek. Korának fenyegető káoszára jó példaként állt előttünk Szent Benedek válasza.

Négy témában mi is elhatározást tettünk, és ezekre rendszeresen visszatértünk:
ima: engedjük be Istent az életünkbe,
munka: Istennek szentelve végezzük,
közösség: odaadóan, ne program fogyasztói lelkületel kapcsolódjunk egymáshoz,
olvasás: elmélyülten, igényes szövegeket vegyünk kézbe.

Azt is megnéztük, mit tettek eleink ezeken a területeken, milyen tapasztalatunk van, amit megélni és továbbadni érdemes. Ezekre fókuszálva tudott csoportunkból egyre inkább közösség alakulni. Az ima szerves része összejöveteleinknek, még nyilvános helyen is. Az evangéliummal való imát különösen is gyakoroljuk, ez segít egymás hitének erősítésében is.

Őseink hozzáállása a munkához, annak méltósága segít ellenáramban maradni a fogyasztói társadalomban.

Olvasásélményeinket megosztjuk, buzdítjuk egymást arra, hogy ne engedjünk a digitális huzalozás csábításának. Egyéb kulturális programjaink kiválasztásában is ezeket a szempontokat tartjuk fontosnak. Legutóbb Molnár C. Pálnak, templomunk oltárképe alkotójának Assisi Szent Ferenc témájú műveiről hallottunk-láttunk tárlatvezetést a Ráth Lépcső Galériában.

A közösséghez való tartozás elementáris igénye tagjainknak. Ennek építését szolgálja, hogy együtt tervezzük meg féléves menetrendünket. Ki-ki hozzáadja érdeklődését, tapasztalatát, talentumát, aktivitását. Önállóság és összetartozás segíti, hogy empátiával tudjunk egymás felé fordulni, egymást testben és lélekben erősíteni.

A közösség építésében az egymásra figyelést, párbeszédet szeretnénk gyakorolni az összejövetelek közötti időben is, találkozásokkal, élőben vagy akár telefonon. Ehhez a Szt. Kinga kör alkalmán a szeptemberi indulás óta minden alkalommal kihúzzuk valakinek a nevét és a következő találkozásig személyes kapcsolatba lépünk vele.

Bár vannak határaink, zárt összejöveteleink, de tartunk az egész egyházközségnek is nyílt alkalmakat. A közös keresztútjárás a templomban és az Öröm útja-járás a rózsakertben ebben az évben a nagyobb közösség felé nyitást mutatták már, nagy örömünkre.

Az egyházközségen belül az adventi időben a közösségek közötti találkozásra azt tervezzük, hogy feleleventjük és megéljük együtt a „Szállást keres a Szentcsalád” rítusát.

Zöldyné Szita Erzsébet

A háromféle lelkületű szolgálat

Karitász küldetésünk az emberek üdvösségének szolgálatára irányul, elsősorban tehát lelki javakat szeretnénk közvetíteni, átadni. Örök kincsek ezek, melyeket *„a moly nem rágja meg, a rozsda nem marja”* (vö. Mt 6,20). Ehhez a természetfeletti küldetéshez természetes eszközöket is latba vetünk, úgy mint pl. a tárgyi adományok, vagy a találékony segítő tevékenység.

Bizonyára sokan tapasztaltuk azt is, hogy szegényeink, gondozottjaink, akik nem tartoznak szorosan az egyházhoz, nem vallásosak, de a hozzánk való kötődéssel mégiscsak kapcsolatba kerülnek Krisztussal, éppen rajtunk keresztül. Úgy gondolják, hogyha minket ismernek, ha velünk jóban vannak, akkor ezzel biztosítják Istennel való jó kapcsolatukat is, vagy legalábbis közelebb kerülnek Hozzá. Ez igen nagy felelősség számunkra, ezért fontos kiemelni, hogy nem az a lényeg, hogy minket ismerjenek, hanem az, hogy az Urat, a Világmindenség Királyát ismerjék meg, szeressék meg Őt, hogy azután Ő is megismerje őket az utolsó órában. Alázattal végezzük tehát munkánkat és bízzunk abban, hogy Istennek minden lehetséges, Ő a szívek vizsgálója, Ő tudja, hogy kiben mi lakozik, Szentlelke pedig a szívek vezére.

Éppen ezért ne is ítélkezzünk, hanem csak bízzunk és szeressünk! *„Mert sokan lesznek az elsőkből utolsók és az utolsókból elsők.”(Lk 13,29).*

Minket, karitászosokat is érnek bőven kísértések munkánk, életünk során, akik Krisztus Királynak szolgálunk. Szent Brigitta, Európa társvédőszentjének (XIV. sz.) magánkinyilatkoztatásban az Úr háromféle lelkületű szolgálótípust mutatott be.

Mindegyik hiszi, hogy Krisztus az Isten, a mindenható, de az egyik szándéka, hogy a szolgálattal földi dolgokat, kincseket nyerjen: gazdagságot, hatalmat, hírnevet. Az Úr, a kívánságuknak megfelelően részesíti is őket ebben, de a mennyei dicsőség rovására, mert az ilyen ember el is veszíti az égi jutalmat.

A másik szolgálótípus azt gondolja, hogy Krisztus Király a szigorú bíró. Az ilyen emberek a büntetéstől való félelemmel szolgálnak, nem a mennyei dicsőség és nem az Úr iránti szeretet hajtja őket. Őket a helytelen Úrfélelem motiválja és nem az önzetlen, bizalommal teli szeretet, ők azok, akiknek a bűnbánatuk nem tud tökéletes lenni, mert nem szabadok, a büntetéstől félnek, ezért csak félszívvel szolgálnak.

A harmadik típusú szolgáló tudja, hogy az Úr Igaz Isten, igazságos és irgalmas. Nem a büntetés elkerülése végett, hanem az Isten iránti önzetlen szeretetből fakadóan szolgálnak, ez motiválja őket. Ők azok, akiknek akarata megegyezik az Úr akaratával, ezért meghallgatásra találnak.

Tegyük fel az egyházi év végén, Krisztus Király főünnepének közeledtével a kérdést magunknak: melyik szolgálók vagyunk mi? Melyikhez hasonlítunk

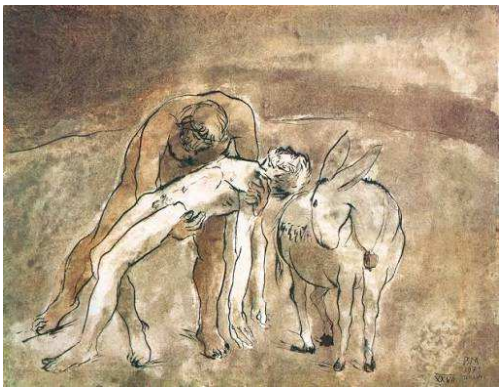

leginkább? Melyik típusból mennyi van bennünk? Félünk-e vagy bátrak, szabadok vagyunk legbelül?

Az Úr irgalmas szeretettel és igazsággal fordul felénk, mert Ő maga az Igazság és az Irgalom. Akik nem szeretik Őt, azokkal igazságos, akik szeretik Őt, azokkal irgalmas. Ezért a legnagyobb tulajdonsága Istennek az Ő irgalmassága, ahogy Szent Fausztina nővér tanította.

Szeressük tehát tiszta szívvel az Urat, a Világmindenség királyát, bátran haladjunk előre Vele! Így vágjunk bele a közelgő ádventi, karácsonyi karitászmunkánkba otthon, a családunkban, az egyházközségünkben, a szegényeink, rászorulóink körében! Önzetlen és szabad lelkülettel, alázatosan, szelíden, de bátran és határozattan végezve a munkánkat, tanúságtevői leszünk az Igaz Szeretetnek, Aki legyőzte a világot és üdvözíti a benne bízókat. *„Krisztus Király, üdvözíts minket!*
”

Csorba Gábor
állandó diakónus

A régi, mint új

XIV. Leó pápa semmi újat nem mondott Franciaországban, mert pontosan tudta, hogy ez ma a forradalmian új: a kétezer éves katolikus egyház nagy, terebélyes fájának értékei, mély gyökerei és az ágvégeken éledő megannyi fiatal hajtással. Nem szétszórt, mindig protestáló magoncok, új és új ideológiák növekedési kísérleteire való reakciókkal fárasztotta hallgatóit. Jó ütemérzékkel érkezett Franciaországba.

Arra senki sem számított, hogy az Igazság – az Evangélium – bátor kimondása maga alá temeti a hamis szabadság hazug világát. egyetlen pillanat alatt. Ugyanis kinyílt a repülőgép ajtaja, és XIV. Leó már öltözetével üzent. Főpapként, nem fehér ruhás civilként érkezett. A liturgián is használt karingben, felette a vértanúság színét, a bíbort hordozó mocétummal, és mellén Krisztus keresztjével vonult a díszsorfal előtt. Megjelenésével nem egy miniállam vezetője, hanem egy két lábbal a földön járó egyházfő, Szent Péter utódja tette tiszteletét az európai kereszténység egyik bölcsőjében.

Mik lehetnek a magyar közélet számára is fontos üzenetei? „A franciaországi katolikus egyház nagyon bölcsen kezd átalakulni egy »ellentársadalommá«, narratívájában visszautasítja a feminista- és lmbtq lobbi által előírt dogmát...” – olvashatjuk Eric Zemmour, „A misét még nem mondták el” című, nemrég magyarul is megjelent esszéjében. A katolikus filozófus, író, mintha előtanulmányt írt volna a látogatáshoz: „A kereszténységért vívott csata Európában nem lehet csak a hit csatája. Meg kell védeni a kereszténység hagyatékát Európában, ezeket az építészeti, művészeti, kulturális, jogi, politikai formákat, amelyeket meg kell őriznünk vagy helyre kell állítanunk.” Nos, XIV. Leó pápa látogatása erről (is) szólt. A Notre Dame Bazilikában ismét finom tanújelét adta a hagyományaiban gyökerező és élő egyháza melletti kiállásának. Nem valamiféle divatos imamódokkal, modern zenei betétekkel zajlott az esemény.

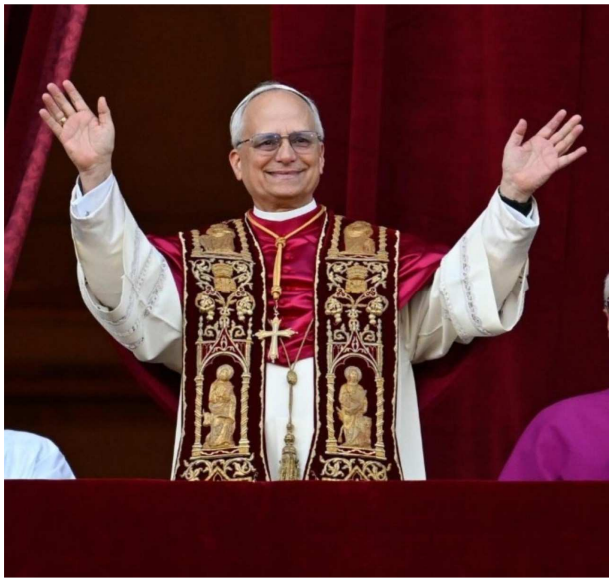

Miután néhány percre az Eucharisztia előtt adorált, vecsernyepalástban, főpapi jelvényekkel vezette az egyház hivatalos imádságát, a zsolozsmát. Az esti imaóra keretében tartotta meg tanítását. Többek közt ezt mondta, utalva a francia egyház újjászületésére is: „Ez a székesegyház azért született újjá, hogy vele együtt ti is újjászülessetek, új lendülettel törekedve az életszentségre és végezve a mindennapi küldetést. Legyetek népetek körében az egyház isteni anyaságának világos jelei: az egyház Isten szeretetéről tanúságot téve újra egységbe gyűjti és gyógyítja az emberi családot."

Két évvel ezelőtt a párizsi olimpiai megnyitó ünnepség sokakat mélységesen felháborító, olykor blaszfémikus performansza után Franciaország a Stade de France-ban egy teljesen más arcát mutatta. Nyolcvanezer, tekintetét égre emelő fiatal átlényegülten, nagy hittel volt együtt egy megrendült ágostonos szerzetessel, aki nem szégyellte könnyeit. Elérzékenyülten állt egy gyönyörű, francia szenteket bemutató, mély tanúságtételekkel lezajlott este végén az ősi ének, a Salve Regina éneklése alatt. A himnusz választása ismét üzenet volt úgy a szupermodernisták, mint a hagyományt túlhajtók felé. Van egység. A fiatalok zengték ezt, a még egyházszakadás előtt keletkezett éneket, ahogy zengik a X. Piusz közösség épp renitens konzervatívjai is templomaikban. A pápa minden liturgikus cselekményében megmutatta, nem csupán a tridenti latin misét lehet kellő mélységgel, odaadással és méltósággal ünnepelni: „Ma különösen is szembesülünk azzal, hogy korunkból mintha hiányozna a teljesség, a mélység és hiányoznának az ígéretek. Az ének, a szó és a liturgikus mozdulat nemes egyszerűsége sokak számára rést nyithat a világosságra, a béke oázisát kínálhatja egy állandó kapcsolódásban élő és zajos társadalomban." – üzente minden, a katolikus egyház liturgiáját a modernség és a kor kihívásainak való beteges megfelelési kényszerrel tevékenykedőknek. Vissza a forráshoz!

A pápa látogatásának több beszédében utalt a katolikusok közéleti kiállásának fontosságára. Nem fogadta el a Becsületrendet, nem kívánt nobilitásokkal díszvacsorázni, a lehető legtöbb időt szerette volna híveinek szánni. „A helyes laicitás tehát nem abban áll, hogy a vallást kizárjuk a közélet vagy az oktatás területéről, hanem abban, hogy azon munkálkodunk, hogy az állam és a vallási intézmények párbeszédet folytassanak egymással, és egyesítsék erőiket a közjó szolgálatában, hogy a világnak élete legyen." – tanította. Párizsi miséje előtt a Chapms-Elysées-n – mintegy szimbólikusan a fogyasztói társadalom lerolózott boltjai előtt – hívők ezrei gyóntak, papok százai álltak szó szerint helyt. Eric Zemmour pedig készítheti új esszéjét, ugyanis „A misét elmondták!" az a'la carte keresztények legnagyobb bánatára. Közel nyolcszázezren voltak rajta.

Franciaország él. A francia katolikusok élnek. Európa él és élni akar. Laus et grtaia, köszönet és hála egy oroszlánnak. Habemus papam: Leo XIV.

Kiss Antal diakónus
Katolikus Tábori Lelkészség

Kövek, fórumok, szamarak

Gyerekkoromban szinte az első istenbizonyíték volt számomra a Szentírásban szereplő érdekes epizód Jézus jeruzsálemi bevonulása előtt: „Elküldött két tanítványt a szemközti faluba, mondván: „találtok ott egy megkötött szamarat. Oldjátok el, és hozzátok ide." (Lk 19, 29-30.) A tanítványok megtalálták a szamarat. Ki tud ilyen apró dolgot egy nappal előre pontosan megmondani? – kérdeztem magamtól. Az a Jézus tehát biztosan Isten – vontam le gyerekfejjel a következtetést. Azóta már sok-sok tényező igazolja számomra Jézus isteni mivoltát. (Legtöbbet jelentenek azok a prófétai jövendölések, amelyek a gyermek Jézuson, majd a szenvedő Názáretin beteljesedtek.)

Érdekes kérdés lehet az is, miért szamárcsikót választott Jézus, hogy az vigye őt be a városba. Már sejtem a választ: mert üdvözítő tervében ott rejtőzködik szinte érthetetlen szándéka: *viteti magát. (*Mindig – kivéve a három évet, amikor Ő maga ment el igen sok helyre.) Csecsemő, majd kisgyermek korában vitték a szülei. Amikor meghalt, emberek vitték be a sírba. Ránk bízza magát az oltáriszentségben. Nekünk kell Őt vinnünk, odaadnunk…

Nagyon nagy felelősség ez. Ha mi nem visszük Őt, nem beszélünk róla, nem jelenítjük meg a szentmisében, nem adjuk oda Szent Testét – más nem teszi ezt meg. Újabb kérdés: miért vonult be Jeruzsálembe hatalmas örömrivalgás közepett? *Mert nagyon szereti az embert:* a gyenge, kísértéseket szenvedő embert, aki szeretetre, igazságra, szabad így mondani: „az Istenre született".

Jézus „fórumokat" teremt arra, hogy ezt nyilvánvalóvá tegye. Nem igaz, hogy az ember teljesen romlott! Minden időben vannak, akik azon fáradoznak, hogy manipulálják az embert, hogy elvegyék személyiségét, géppé, eszközzé, rabszolgává alacsonyítsák. Jézus ünnepet rendez, ahol önmaga valójában mosolyogva megjelenik. Ott az ember újra ember lesz. Nem kell félnie, hogy becsapják.

Jézus nem kérdezte az aggódó kafarnaumi századostól szemrehányóan: „Miért nem vigyáztál rá?" Azt mondta: *„Megyek és meggyógyítom"*. Ezt a szerető szívű Jézust kell elvinnünk, megjelenítenünk sok-sok fórumon: a családban, munkahelyünkön, templomban, hittanórákon, és a médiumokban. Fel kell szabadítanunk az ember lelkében a beléoltott, ősi, isteni szépet. Hadd merjen örülni, merjen remélni, merjen önmaga lenni, merjen hinni, Istent imádni és dicsérni!

Egyre nagyobb lett a tömeg ott, a jeruzsálemi utcán. Lelkesedésük azt mutatta, hogy a világnak Krisztus kell. Azonban ott, és akkor is, mint azóta is, annyi nemes törekvést, gorombán kudarcra akarnak ítélni. Az történt, hogy az egyik útkereszteződésnél néhány ember előlépett, megállították a szamarat, majd ezt ordították Jézus felé: „Hallgattasd el őket! – Olyanok lehettek ezek a hőbörgők, mint a „feszítsd meg!"-et kiáltók, a hittan- és erkölcstanoktatást teljesen megszűntetni akarók, a krisztusi eszméket a társadalom életéből és Európa emlékezetéből kitörölni szándékozók.

Jézus nyugodtan válaszolt nekik: Ha ők nem szólhatnak, akkor a kövek fognak kiabálni Istenről, igazságról, az örök életről, a szeretet végső győzelméről. Micsoda prófécia volt ez! Megéltük a szervezett istentelenséget. A leggorombább eszközökkel vélték elhallgattatni Jézust!

Tizennyolc éves koromban, érettségi előtt a frontra kerültem, majd a Dnyeperen túlra vittek az oroszok egy szénbányába. Mi, lelkes fiúk Jézus fórumait, a „köveket" úgy teremtettük meg, hogy a bányában, a felszíni munkán kis feszületet hordtunk cérnaszálon a nyakunkban. Kisgyerekek szaladtak oda, a nagy és istentelen Szovjetunió közepén, és csókolgatták keresztjeinket, könnyezve mondogatván: „Krisztosz, Krisztosz!..." Orosz katonák tettek hitvallást. Úgy, csendesen.

Bizony, nagyon kellenek a „megszólaló kövek", a Jézust bátran megjelenítő fórumok, emberek, papok! És kellenek a „szamarak", akik alázatos egyszerűséggel elviszik Őt. Kellenek lelkes tömegek, kellenek gyerekek, akik tiszta szívükkel lelkesen közvetítik e számító, hazug, bűnös világban azt, ami tiszta, ártatlan és szent. És Őt, aki nagyon szereti az embereket.

Lajos atya

Idézetek XIV. Leó pápa franciaországi beszédeiből

„Ne veszítsük el emberségünket a mindennapi életünket elárasztó és befolyásoló „gépek paradicsomának" közepette. Sürgető feladat elménk nevelése az etikai megkülönböztetésre, amely képes felismerni azt, ami erkölcsileg jó. Ezzel kapcsolatban szeretném felidézni, hogy „egy valóban szabad társadalom nem kényszeríti ki az uniformizálást, hanem védi a lelkiismeretek sokféleségét, megakadályozza az autoriter tendenciákat és előmozdítja az etikai párbeszédet, amely gazdagítja a társadalmi szövetet."

*

„Ma különösen is szembesülünk azzal, hogy korunkból mintha hiányozna a teljesség, a mélység és hiányoznának az ígéretek. Az ének, a szó és a liturgikus mozdulat nemes egyszerűsége sokak számára rést nyithat a világosságra, a béke oázisát kínálhatja egy állandó kapcsolódásban élő és zajos társadalomban. Titeket, akik naponta ünneplitek az eucharisztiát, arra kérlek, gondoskodjatok arról, hogy a liturgikus szertartásokat mindig méltó és illő módon ünnepeljétek, ott is, ahol kisebb közösségek gyűlnek össze."

*

„Ahh□z, h□gy jól válasszat□k, tartsát□k szem előtt ezt a szemp□nt□t: a jó életet ad, s□sem veszi el az életet; a jó gondoskodik, nem magának szerez. A jó nem valamiféle szép eszme, hanem a szeretet ragyogó arca: maga Isten!

Ezért mindnyájatokat – püspököket, papokat, diakónusokat és megszentelt személyeket – arra buzdítalak, hogy ápoljátok magatokban a liturgia iránti őszinte szeretetet."

„A bábeli torony az uralom révén kikényszerített egységet jeleníti meg (vö. Ter 11,4). Ez az építmény ugyanakkor azt is feltárja, hogy minél inkább elnyom a hatalom, annál inkább meggyengül, és megmutatja embertelen arcát. (...) Bábel tornya összeomlik, kettős negatív következménnyel. Ahogyan az általa kikényszerített egység erőltetett volt, úgy az összeomlását követő sokféleség is konfliktusokkal terhes. Ma Bábel kísértése újra megjelenik a testvériség nélkül megvalósítani kívánt globalizációban, a mohó pénzügyi gyarmatosításban, az ideológiák másokra erőltetésében, mindazokban a „kapcsolatok nélküli érintkezésekben, amelyek az emberi életet kereskedelemmé fokozzák le."

*

„Ahhoz tehát, hogy megízleljük Isten közelségét és az emberi testvériséget, el kell utasítanunk azt a mohóságot, amely felemészti kapcsolatainkat anélkül, hogy adna, és dolgokkal halmoz el bennünket anélkül, hogy táplálna. Ezek a rossz erők nemcsak erőszakos formában jelentkeznek, hanem olykor megtévesztő külsőt is öltenek, mert éppen azt ígérik, amit elvesznek tőlünk: a boldogságot."

*

„Szent Bakhita arra kötelez bennünket, hogy vegyük észre azokat, akiket nem vesznek észre, szabadítsuk fel azokat, akiket ma a gazdaság és a kultúra rabszolgaságba taszít, és tartsuk tiszteletben minden testvérünk végtelen méltóságát, akikben maga Jézus kopogtat ajtónkon. Kedves barátaim, „a valóság az, hogy a keresztények számára a szegények nem szociológiai kategóriát jelentenek, hanem magát Krisztus testét."

*

„A fiataloknak azt mondom: legyen bátorságotok felelősen megélni a béke építésének küldetését szívetekben, kapcsolataitokban, családotokban, az iskolában és az egyetemen, városaitok, országaitok és egész Európa életében!
Ne engedjetek az erőszak és az elnyomás logikájának! Szeressétek az életet minden pillanatában, és ne féljetek a jövőtől!"

*

„Ne féljetek családot alapítani, gyermekeket vállalni, és védelmezni minden ember méltóságát az anyaméhben való élet első pillanatától egészen az utolsó lélegzetig! Ne féljetek fáradhatatlanul munkálkodni közösségeitek javáért, akár politikai szerepvállalással is! Legyetek közösségépítők!"

*

„Korunk hatalmas kihívásai tekintetében arra buzdítalak benneteket, kedves testvéreim, hogy bátorságról, merészségről és missziós kreativitásról tegyetek tanúságot. Ne engedjétek, hogy elbátortalanítsanak benneteket azok a hibák, következetlenségek, sőt bukások, amelyek nyomot hagytak ennek az úton járó népnek a történetén."

*

„A katolikus oktatás azonban semmiképpen sem mondhat le saját nevelési programjáról: ez egy Krisztus-központú program, mely az emberi személy teljes körű fejlődésére, minden – lelki, kulturális, értelmi, erkölcsi és társas – dimenziójának kibontakozására irányul. Ezért senki ne lepődjön meg azon, hogy minden katolikus intézményben lehetőséget kínálnak a Jézus Krisztussal való találkozásra és igéjének hallgatására. Még kevésbé szabad megtörténnie annak, hogy bármely tanulót saját osztályában kirekesztenek pusztán azért, mert hisz Jézusban."

*

„A családon belüli hitélet elmélyítése és meggyökereztetése kétségtelenül az egyik kulcsa annak, hogy megoldást találjunk számos olyan válságra, amelyen az Egyház és társadalmaink keresztülmennek. A családban tanuljuk meg ugyanis az együttélést, a másik ember tiszteletét, a különbözőség elfogadását, egymás támogatását, a nagylelkűséget, önmagunk önzetlen odaajándékozását és az áldozatkészséget."

*

„Nem véletlen, hogy a katonai kiadások növelésére irányuló ismételt felhívásokat és az ezekből fakadó döntéseket sok kormány a másik fél veszélyességével indokolja" (Üzenet a béke 59. világnapjára, 2026. január 1.). A béke előmozdítása tevékeny munkálkodást kíván. Ma fel kell tennünk magunknak a kérdést: valóban „kreatív erőfeszítéseket" teszünk-e a világbéke előmozdításáért, vagy csupán arra törekszünk, hogy „elállítsuk a háború vérzését", és jobban felkészüljünk azokra a háborúkra, amelyekről feltételezzük, hogy még előttünk állnak."

Schall Tamás
Életem tartozéka

Mint katona kezében a fegyver,
olyan enyémben a rózsafüzér,
mikor kezeim közt morzsolgatom,
a legnagyobb biztonsággal felér.

De már önmagában az a tudat,
hogy nálam van, zsebemben hordozom,
olyan nagy erővel tölt el engem,
emberi szóval ki sem mondhatom.

A titkok, melyeket imádkozom,
Megváltónk életének titkai,
ezeket szemlélve, kimondani,
hűséges követésére segít.

Mindebben Mesternőnk Szűz Mária,
Kinek életét e titkok szőtték,
Példaképünk Ő, hogyan kell hinnünk,
aki anyai oltalmával véd.

Ha a Szentolvasót imádkozzuk,
amit Szeplőtlen' Szíve tőlünk kér,
megvalósul földünkön a béke,
a bűn senki közelébe nem ér.

Életünk része lesz a szent öröm,
az Isten emberré lett érettünk,
Lélektől' fogant, Szűztől született,
hogy Szent Karácsonyt ünnepelhessünk.

Köztünk léte világosság nekünk,
szeretni és élni tanít minket,
kincset ad, mit el nem veszíthetünk,
táplálék, mindennapi kenyerünk.

De a fájdalom sem hiányozhat,
nem leszünk különbek, mint Mesterünk,
ha Ő értünk kínhalált szenvedett,
nekünk sem lehet más az életünk.

Szenvedés-, halál húsvétba hajlik,
Vele szenvedve-, halva, élhetünk,
a feltámadásunk dicsőséges,
mint a Szent Szűz, mennyekbe vétetünk.

Testvérem, Krisztus katonája vagy?
Legyen fegyvered a rózsafüzér!
Hatásos, mert ki ezt imádkozza,
az életében minden jót elér!

XIV. Leó pápa Magnifica humanitas kezdetű enciklikája
Az emberi személy védelméről a mesterséges intelligencia korában
részletek

92. Laudato Si' enciklikájában Ferenc pápa elítélte a technokrata paradigma növekvő dominanciáját a globalizált világban, vagyis azon tendencia ellen szólt, hogy a hatékonyság, az ellenőrzés és a profit logikájának engedjük át a személyes, társadalmi és gazdasági döntéseket. Ugyanis ekkor az történik, hogy a technológia nem marad egyszerűen eszköz, hanem mércévé válik, amely alapján mindent megítélnek, elkezdi diktálni, hogy mi számít és mit lehet kiselejtezni, és így a teremtést a kizsákmányolás tárgyává és az emberi lényeket puszta fogaskerekekké fokozza le a minél nagyobb teljesítmény elérésének érdekében.

93. Ez a paradigma az elmúlt években gyorsan elterjedt, részben a mesterséges intelligencia, a kognitív tudomány, a nanotechnológia, a robotika és a biotechnológia terjeszkedése által. Önmagukban ezek az innovációk nagyban szolgálhatják az emberi fejlődést és közös otthonunk gondozását, de éppen a hatalmuk miatt siettethetik a technokrata paradigma kiterjesztését, és ezért helyes alkalmazásukhoz új spirituális, etikai és politikai keretre van szükség. A nagyobb hatalom nem feltétlenül jelent valami jobbat. Ebben a tekintetben Romano Guardini szavai továbbra is relevánsak: „A kortárs embert nem képezték ki arra, hogy jól használja a hatalmat."

94. Az emberiség saját hatalma áldozatává válásának veszélyét már VI. Szent Pál is felismerte, aki arra figyelmeztetett, hogy „a legkülönlegesebb tudományos fejlődés, a legmegdöbbentőbb technikai bravúrok és a legcsodálatosabb gazdasági növekedés, hacsak nem kíséri hiteles erkölcsi és társadalmi fejlődés, hosszú távon az ember ellen fog fordulni".

Plébániánk hírei

Szentmisék

hétfő-kedd-szerda-csütörtök-péntek-szombat 17.00
vasárnap 10.00 és18.00 (angol nyelvű)

Folyamatos szentségimádást tartunk a templomban
9.00 és 22.00 óra között.

PLÉBÁNIÁNK RENDSZERES PROGRAMJAI
szeptembertől

Hétfő	18.00	Felnőtt katekézis
Kedd	17.00	Elváltak és Egyedül Maradtak szentmiséje (havonta első kedden) és találkozója a Szent Kinga teremben
Szerda	15.45	Karitász hittan (a konkrét dátumok szórólapokon)
Péntek	15.00	Engesztelő imaóra a hazáért
	16.00	Rózsafüzér
	16.30	Vesperás
	18.00	Szent József Férfikör (minden második héten)

Októberben hétköznapokon a szentmise előtt, 16.30-tól a rózsafüzért imádkozzuk.

Gyóntatás: vasárnap 9.00-9.50

Lelki tanácsadás egyeztetés szerint
bitter.belvarosiplebania@gmail.com
30 591 2601

PESTI FŐTEMPLOM

Spirituális közösségi lap

XIII. évf. 71. szám

A Belvárosi Nagyboldogasszony Főplébánia lapja

Kiadja:
a
Belvárosi Főplébánia

Felelős kiadó:
Dr. Osztie Zoltán

Szerkesztő:
Bitter Lajos

Munkatársak:

Csorba Gábor
Dr. Kerényi Lajos
Kiss Antal
Schall Tamás
Zöldyné Szita Erzsébet

Korrektúra:
Faga-Nagy Mária

Szerkesztőség:

Budapest 1056 Március 15. tér 2.
bitter.belvarosiplebania@gmail.com

Megjelenik:
12 oldalon

PESTI FŐTEMPLOM

SPIRITUÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

XIII. évfolyam 71. szám *2026. október*

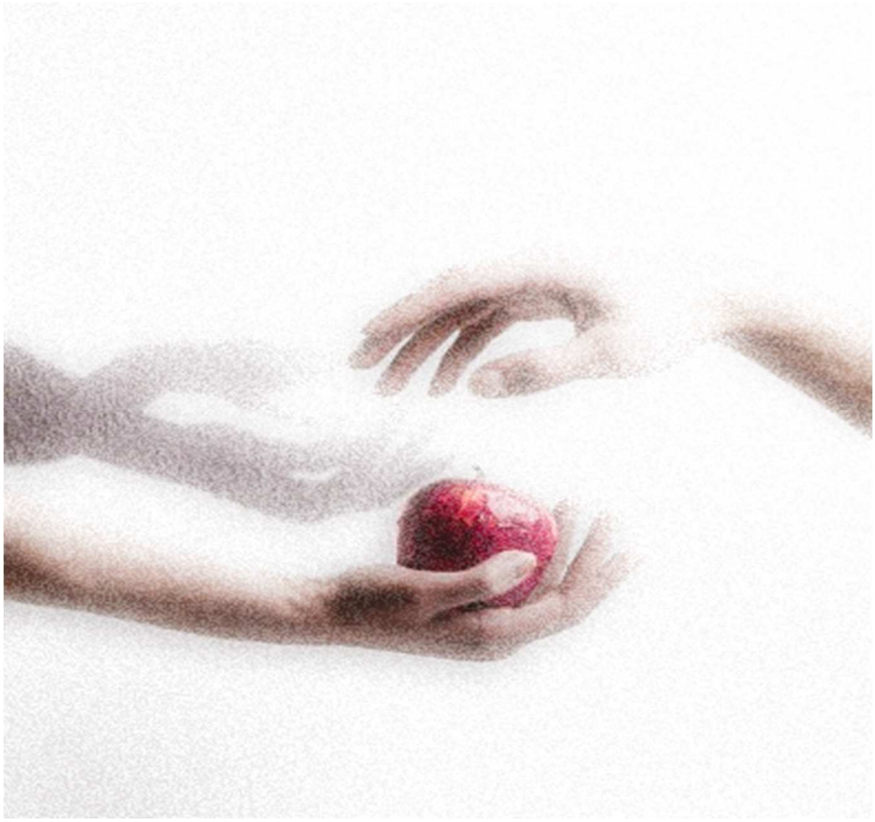

Tartalom

- Nagyszerű emberségünk
- Ki az ember?
- Októberi fénysugár
- A legnagyobb kincs
- Háromféle lelkület
- A régi mint új
- Kövek, fórumok, szamarak
- Leó pápa beszédei
- Életem tartozéka

BELVÁROSI NAGYBOLDOGASSZONY FŐPLÉBÁNIA

1056 Budapest, Március 15. tér 2. T: 318 3108 belvarosiplebania@gmail.com

Nagyszerű emberségünk

Örömünkre megjelent magyar fordításban is XIV. Leó pápánk új enciklikája, amely – beszédesen – a „Nagyszerű emberség” szavakkal kezdődik. Témája „az emberi személy védelme a mesterséges intelligencia korában”.

Már a cím is sokatmondó, melyben két állítás van. Egyrészt az emberi személy támadásoknak van kitéve, ezért védelemre szorul. Ezeknek tanúi és elszenvedő alanyai vagyunk. Fogantatásunk pillanatától az e világból való távozásunkig (halálunkig) folyamatos veszélyben élünk. Gondoljuk meg az állítás valóságát: napjainkra az ember számára legveszélyesebb hely az anyaméh. A világháborúk tömegmészárlásaihoz hasonló méretű gyilkolás folyik a magzatelhajtás révén. De nem kevésbé veszélyes és pusztító a gender ideológia és az LMBTQ program keresztülvitele például az oktatási intézményekben. Lássuk meg a gyerekek nemi identitásába történő bevezetésének problémáját. Ma többségében nem a szülők végzik el az ezzel kapcsolatos kötelességüket, hanem a kortárs csoportok, az internet irányítói, vagy éppenséggel magukra vannak hagyva a témában. Ismerjük a meddőség terjedését és az ezzel kapcsolatos megoldási kísérleteket, amelyek a legtöbb esetben emberellenesek. Tisztában vagyunk azzal, hogy az élet egyéb helyzeteiben sem kapja meg az ember a neki járó tiszteletet. Egyebek között szembe kell néznünk a háborúk közepette emberi méltóságukban megalázott, ellehetetlenült helyzetben élők sorsával (leginkább Kárpátalján). Végül tekintsük az öregkorban kiszolgáltatott helyzetben élőket. Sorolhatnánk tovább az élet válsághelyzeteiben élők segítségre szorultságát. Nem véletlenül hoztuk létre a „Jó, hogy vagy!” életvédők szövetségét, mely az emberi személy méltóságának képviseletét tűzte zászlajára, és egységbe vonja az ezen a területen dolgozó szervezeteket és személyeket. Kérem, nézzék meg a Szövetség internetes felületeit!

Az enciklika másik állítása szerint a mesterséges intelligencia kora itt van. Nem jövőbeli, hanem jelen valóság, az életünk mindennapjaiban meghatározó tényező. Használata nélkül – nem is lassan – mindennapjaink nehézzé válnak, segítségre szorulunk, majd lemaradunk. Lehetőséget kínál, ugyanakkor óriási veszélyeket rejt, egyelőre beláthatatlan következményekkel jár. Már az elnevezése is téves, hiszen a szóhasználatban „intelligens”, személyes tűnik. Nem az! A programozás szerint még érzelmeket is mutat, melyeket képes partnerként feltüntetni. Sok fiatal már ebben a kapcsolatban él. Nem személyes viszonyaiban, hanem a géppel kommunikál, következésképpen elszigetelődik, elmagányosodik. Fölvetődött már az is, hogy közreműködésével szentgyónást lehessen végezni. Abszurd ötlet, éppen a személyesség, így az emberi méltóság lábbal tiprása. Lelkiismeretvizsgálatot, bűnbánatot, megtérést, megújult Isten-kapcsolatot a gép nem tud végrehajtani, sem szolgálni. Iszonyúan megnöveli az életvitelünk már-már amúgy is elviselhetetlen tempóját. Ráadásul működtetése olyan energiaigényt támaszt, amit nem tudnak az egyes államok kielégíteni. Az Egyesült Királyság (Anglia) teljes, éves energiafogyasztására van szükség a fedezetéhez. Szempontként említik a szakértők, hogy a fejlesztés hihetetlen ütemben zajlik. Az egyes országok nem fognak leállni, vagy határt szabni, sem a kutatás, sem a fölhasználás terén, mert fölfogásuk szerint nem maradhatnak le a többi kutatásokban résztvevő országokkal szemben. Külön rendszere van Amerikának, Kínának, Európának…

Milyen világ alakul körülöttünk? Az Egyház küldetése, hogy védje, képviselje a személyességet, az emberi személy méltóságát, az imádságos Isten-kapcsolatot, az élet értelmének evidenciáját, a kutatás és eredményei fölhasználásának határait az ember javára, az elszemélytelenedés ellen küzdjön, a közösségeket építse és működtesse, a személyes jelenlét alkalmait teremtse meg és – amint a Szentatya részletesen kifejti – „a szeretet civilizációját építse”.

A Szentatya üzenetének leginkább reményt keltő üzenete, hogy a Teremtő Isten, mennyei Atyánk nagyszerű hivatásra hívta életbe az embert. Méltóságra emelte, amikor képére és hasonlatosságára alkotta meg. Ne adjuk föl az Isten alkotta rendet, ne tagadjuk meg küldetésünket, ne alázzuk meg önmagunkat, hanem – Jézus mintájára – hordozzuk és bontakoztassuk ki „nagyszerű emberségünket”!

Kérem, hogy olvassuk el az enciklikát, hogy tájékozottak legyünk korunk kihívásai terén és követni tudjuk azokat a folyamatokat, amelyek meghatározzák egyéni és közösségi életünket, valamint kijelölik küldetésünk területeit. A dokumentum megvásárolható a Szent István Társulat kiadásában.

Dr. Osztie Zoltán plébános

Az emberi létezés egyetlen dimenziójának abszolút szintre emelése veszélyes. Kaotikus állapotokat nem csak a hiány, a szűkösség okoz, de az ellenőrizetlen növekedés is az elszegényedés forrása lehet. Így az intelligencia (értelem), amikor abszolúttá válik, rátelepszik és elnyomja az élet más alapvető dimenzióit, például a szeretetet, az érzelmet, az akaratot, az elkötelezettséget az odaadást, vagyis az emberi kapcsolatokat. (Magnifica humanitas 113.)

Ki az ember?

Amikor az ember szembesül különböző testi, lelki panaszaival, aggodalmaival, bajaival, szorongásaival – és kinek az életében ne lennének ilyenek –, melyek „jól-létét” akadályozzák, természetesen szeretne megszabadulni ezektől, és orvoshoz, esetleg pszichológushoz fordul. A panaszok hátterében gyakran lelki folyamatok húzódnak meg, például aktuális élethelyzet, gyermekkori traumák, amelyek a tudat alatt működve fejtik ki hatásukat. Amennyiben ezek tudatossá válnak, akkor maga az a tény, hogy a probléma oka napvilágra kerül, adott esetben jelentheti annak orvoslását, de fordítottja is lehetséges, és valamilyen kövonalazatlan, homályos üresség, aggodalomérzés válik dominánssá. Ez azt jelentheti, hogy válaszadásra vagyunk hivatottak a kérdésben: mi az élet értelme? Ugyanis erre még nincs igazi válaszunk. Ebben az esetben nem a mi okból –, hanem a „mi célból aggódunk?” kérdést kell feltenni. Mi a fő célunk? Ezt a kérdést teszi fel az egyik pszichológiai módszer, amelyik ahhoz az adottságunkhoz próbál irányítani, amely minden emberben megvan, mindig ép, és arra szólít bennünket, hogy szabadon, a célt szem előtt tartva vegyünk részt saját életünkben, majd annak lassú és végső elmúlásában. Ennek a célnak a veszélybe kerülése okozhatja igazi aggodalmunkat.

Valójában életünk értelmességéről, méghozzá végső értelmességéről van szó. Az említett adottságot a pszichológia a mindig ép, transzmorbid személyiségmagnak nevezi, „amelyben” megjelenik a szabadság és az értelemfelismerés szempontja, ugyanakkor azonban a személyes tagadás és öngátlás lehetősége is. A transzmorbid, sérthetetlen szellemi fórum bizonyos kérdéseket és válaszokat képes „önmagukban is érvényesnek” elismerni, ezért az ember, mint személyiség – ha hagyja – megszólítható. Ez a pszichológiai módszer a logoterápia, amely az élet értelmességének kérdését veti fel, mint a terápia alapkérdését. Feltárhatja, hogy egy adott ember esetében a „jól-lét” hiányának oka az élet végső értelmességébe vetett bizalom hiánya. Ennél sokkal többet nem mondhat, mert a továbbiakban már egy másik tudomány, a teológia illetékes.

Felmerülhet a kérdés, hogy a „transzmorbid személyiségmag” fogalom összevethető-e a teológiai személyfogalommal? Nem, mert a pszichológiának nem dolga a teológiai szemlélet, de végül is kimondja: „a transzmorbid személyiségmag az ember sérthetetlen szellemi rétege, a megismételhetetlen, egyszeri személy hordozója”. Tehát nem maga a megismételhetetlen emberi személy, hanem annak „hordozója”.

Három olyan fogalmunk van, amelyeket tisztáznunk kell ahhoz, hogy tudjuk, mit jelölnek a pszichológiában, ill. a teológiában, és ezek hogyan viszonyulnak egymáshoz. Annál is inkább mivel ezek a fogalmak gyakran szinonimaként jelennek meg. Nem kevesebbről van szó, mint az emberről, Istenről, az ember immanens (világon belüli) és transzcendens (világon túlnyúló) végső céljáról, annak elfogadásáról vagy tagadásáról, a keresztény kinyilatkoztatás szívéről. Ezek: az „én”, a „személyiség” és a „személy”.

A pszichológia többféle énről beszél (ideális én, reális én, fantázia én, prezentált én, tükör én, hamis én), ugyanakkor elismeri a nyilvánvaló tényt, hogy az „én” egész életünk során változatlan, vagyis énünk magja egy velünk született entitás. Az „énnek” pedig pszichológiai és spirituális dimenziója van, melyek részben átfedik egymást, és ez a sajátossága a pszichofizikai és társadalmi meghatározottságok mellett – a transzcendensre irányuló nyitottsága miatt – döntésre ad lehetőséget.

A személyiség szó alatt a pszichológia pszichofizikai rendszerek szerveződését érti az egyénen belül, amelyek meghatározzák a gondolkodást és a viselkedést. A személy szónak nincs konkrét elkülönülő tartalma a pszichológiában, illetve – ahogy fentebb említettük – „rejtőzködően” jelenik meg: mint az ember sérthetetlen szellemi rétege, a transzmorbid személyiségmag által hordozott szellemi valóság. Hogy miféle valóságról lehet szó, arról a pszichológia – helyesen – nem nyilatkozik.

A teológia nyelvén világosan beszélhetünk. A kiindulópont egy igen egyszerű kérdés: mi következik az emberi mivoltra nézve abból, amit megtestesülésnek hívunk, vagyis abból, hogy Jézus Krisztus egyszerre valóságos Isten és valóságos ember, egy személyben? Az következik, hogy miután Jézus Krisztus valóságos Isten és valóságos ember egy személyben, az emberről, mint megismételhetetlen egyszeri személyről csak Istenre vonatkoztatottságában beszélhetünk. Tehát az ember egyszeriségének legbelsőbb lényege, a személye – képben kifejezve – „üres” lenne Isten nélkül, vagyis nem is lenne ember, esetleg nagyon értelmes állat vagy gép, olyan, mint a mesterséges intelligencia, aminek elszabadulása a poszthumanizmus és a transzhumanizmus luciferi perspektívájában éppen a személyt, és így az ember igazi emberségének alapvető dimenzióit, a szeretetet, az érzelmet, az akaratot, az elkötelezettséget és az odaadást, vagyis az emberi kapcsolatokat szegényíti el. (Vö. XIV. Leó pápa Magnifica humanitas enciklika).

A „személy” kizárólagosan keresztény teológiai fogalom, ugyanakkor minden ember személy. Az ismeret forrása a kinyilatkoztatás és a hit, a hitben viszont kézzelfogható bizonyíték van: maga az ember. Bármilyen tudomány jelölhet ezzel a szóval valamilyen emberi jelenséget, de az nem az a személy, akiről a teológia beszél, akik mi emberek vagyunk.

A lelki szenvedésnek valódi oka lehet a cél hiánya. S ha van végső cél, akkor már nem is valami más közvetlen ok megszüntetése – amely, ha lehetséges, akkor szükséges is – vezet eredményre, nem is a feldolgozás, hanem a túllépés. Nem a pszichológia egyébként legális és szükséges céljai, nemcsak az egyén jól-léte, „önmegvalósítása”, hanem az ember túllépése önmagán, ami az életben lehetséges, de alapvetően befejezhetetlen folyamat. A befejezettség teológiai neve: üdvösség.

Tehát és végül, ha a kereszténység életalakító szerepét, az élethez és halálhoz való viszonyát pszichológiai nyelven fejezzük ki, akkor tudomásul vehetjük, hogy a testi (biológiai), lelki (pszichológiai) és a környezeti, társadalmi (szociológiai) hatások együttesen meghatározzák az ember természetes helyzetét, amivel kapcsolatban – helyesen – a személyiség szót használjuk. A szellemi személyünk, aki (és nem: ami) testünktől – személyiségünktől – elválaszthatatlan halálunkig, a mindezekhez való viszonyulásunk, a transzmorbid személyiségmag mögött van (azt is mondhatnánk: „ott sóhajtozik ki nem mondható szavakkal a lélek”), és ha hagyjuk és akarjuk, átalakítja viszonyulásunkat életünkhöz és halálunkhoz. A problémával, bajjal, betegséggel, szenvedéssel és persze végül a halállal, vagyis a belső és külső körülményekkel kapcsolatos álláspontunk kialakításában a személyiségünknek főszerepe van, de mögötte rejlik az igazi legvégső fórum, aki akár közvetetten, akár közvetlenül felteszi az utolsó kérdést. Ez azt jelenti, hogy hitben hozzuk meg a végső választ, ami minél előbb és mindenekelőtt a cél. De azért az az ismeret, hogy az emberi személy értelmezése kizárólag teológiai nézőpontból lehetséges, a bizonytalanok, a kulturkeresztények, az „éjfélimisés” keresztények, a nem hívők, a kételkedők, a tagadók, az aggódók számára felhívást jelenthet, mert agnosztikus „tartózkodás”, kitalált isten nincs. Kegyelem van és feltámadás.

BL

Októberi fénysugár

Októbernek szépsége van: a gyengülő nap minden sugarát kihasználja, hogy tovább szépítse az ősz egyébként is nagyszerű színpompáját: azt a tarka ruhát, amit a természet magára ölt. Ebben az őszi napsugárban Máriára gondolunk mint a Rózsafüzér Királynőjére és a Magyarok Nagyasszonyára. Égi Édesanyánk minden nap kéri a rózsafüzér imádságot, ezt a hónapot pedig különösen is a rózsafüzérnek szenteljük.

A rózsafüzér imádság mindnyájunkat Krisztus titkainak átelmélkedésére késztet a Boldogságos Szűz Mária vezetésével, aki egyedülálló módon részese volt Isten Fia születésének, működésének, szenvedésének és dicsőséges feltámadásának.

Szűz Mária rózsafüzére olyan imádság, amely részeinek egyszerűségében az egész evangéliumi üzenet mélysége nyilvánul meg. Maga a Szent Szűz bátorított bennünket jelenései alkalmával, hogy imádkozzuk ezt az imádságot. „Mondjátok el a rózsafüzért minden nap, hogy elnyerjétek a világ békéjét és a háború végét”. 1917 május 13-án, első jelenése alkalmával kérte ezt Fatimában, ahol „a Rózsafüzér Királynőjeként” jelent meg.

A rózsafüzér hatékony fegyver. Használjuk bizalommal, és elcsodálkozunk az eredményeitől! Mindent ki lehet imádkozni, és mindenkit be lehet imádkozni. A rózsafüzér imádság útján Krisztus egész szeretetét megtaláljuk. Erőt kapunk, hogy Isten akaratát tökéletesen teljesíteni tudjuk; hogy embertársaink szolgálatára legyünk.

Október lenyűgözően szép, mert nap mint nap milliók szívéből, az ajkakon át száll a köszöntés Máriához: Üdvözlégy… és száll a kérés: Asszonyunk Szűz Mária… Senki a világon nem tudja úgy köszönteni és kérni Máriát, mint mi, magyarok. Sajátos jogon, sajátos történelmi háttérrel-tapasztalattal, sajátos lelkülettel.

És mindig van annyi imádkozó magyar: „üdvözlégymáriás”-, „asszonyunkszűzmáriás” magyar, amennyi elégségesnek tűnik annak biztosítására, hogy a nemzetnek-, a hazának jövője legyen a Szent Korona jogarának kiterjedésében.

Asszonyunk, Szűz Mária! Sajátos jogon, sajátos történelmi háttérrel-tapasztalattal, sajátos lelkülettel. S ebben a „sajátos”- ban benne van Szent István királyunk többször megismételt önfelajánlása, végül a Szent Korona és ezzel az ország Szűz Mária tulajdonába való átadása. Nemcsak az ország, hanem az ország népe is! Magyar vagyok, Mária tulajdona vagyok, hazám Mária országa. Mindszenty bíboros úr hívta fel a figyelmet: „Csodálatos fonala a magyar történelemnek a Mária-tisztelet.

Ahogy a Duna kiemelkedik vízhálózatunkból, úgy emelkedik ki szélességével a Mária-tisztelet a történelmünket átjáró sok egyéb szellemi, lelki folyamból."

A jelenre pedig: „Most kell nekünk módot adnunk a Nagyasszonynak hívő magatartásunkkal, kitartó és egyetemes esengésünkkel arra, hogy megmutathassa: pártfogása segíthet, és édesanyánk ma is." Hívő magatartásunkkal: Krisztust megvallva és hirdetve az élet minden területén! A hazafiasság igazi talaja csakis a komolyan megélt keresztény hit lehet.

Szent István, első királyunk rendelésének kikristályosodása, hogy Szűzanyánkat Nagyasszonyunknak és Patrónánknak tudjuk. Élete művének betetőzéseként a Nagyasszonynak ajánlja föl fiatal, még csak alig alakuló keresztény országát.

A mai magyar embernek, ez az esemény már szinte semmit nem mond. A valamikori fiatal katolikusoknak mint kedves nemzeti emlék, mint jámbor legenda ott él ugyan még valahol a lelke mélyén, de a szentistváni tett jelképi tartalma és eszmei jelentősége kiveszett legtöbbnek szívéből. Az iskolák semlegessége nem csak az élő hitet és erkölcsöt, hanem a nemzeti érzést is legfőbb ellenségének tekinti.

Szent Ágoston mondta egy alkalommal: magasabb eszmei célok nélkül az államok nem egyebek rablóbandáknál. Az ilyen államokban nem a pénz hiányzik, nem is az eszközök, vagy éppen az élelmiszer, sokkal inkább az emberiesség, a becsület, a tisztakezűség, az önzetlenség. Nem beszélve az őszinteségről és igazságérzetről. A családi élet is üzletté és számítássá válik, az önzés és kiélés helyévé. S mihelyt az önzés úgy kívánja, aggálytalanul szét lehet dönteni, még ha belepusztul is a gyermek, a másik fél, s a nemzet maga.

Ha ma körülnézünk szép hazánkban, van-e torkot fojtogatóbb és szívet szorongatóbb jelenség, mint a testi-lelki, anyagi és szellemi környezetszennyezés? A gyűlölködés, megosztottság, szeretetlenség!

Vajon meg tudunk-e állni ezen a sátáni csúszdán, amelyen Mécs László szavai szerint „az Ember: sárkánymagból sarjadt fattya véres rögnek elfeledte, hogy az arca régen Krisztus arca volt." És ki hallja meg ma a számonkérő lelkiismeret szavát Sík Sándor szavaival: „Embernyi ember vagytok-e? Embernyomokat hagytok-e?" Olyan vészes eltájolódásban élünk már, hogy ma félelmetesebben dörömböl a még érző szív ajtaján ugyancsak Mécs László szava: „Ha a mérték tönkrement, senki-semmi meg nem ment"!

A mérték: Jézus Krisztus, aki „fogantatott Szentlélektől, született Szűz Máriától". És a gyilkos testi-lelki szennyeződés nem szüntethető meg más eszközökkel, csak, amit az imádkozó magyarok tesznek, új életet és új lelket, tiszta vizet és tiszta levegőt árasztó erkölcsi vállalásaikban.

Napjainkban fénylő jelként ragyog Magyarok Nagyasszonyának alakja. Az a tény, hogy vagyunk egypáran, akik hiszünk abban, amit első királyunk ránk hagyományozott: hogy az Istenember édesanyjának keze állandóan rajtunk pihen; és nekünk többre kell törekednünk, mint a megélhetés bármi úton való biztosítása, az érdekek és ösztönök és hangulatok által való ide-oda hányattatására, a nemzet konzumidiótává süllyesztésére.

Mindszenty bíboros úrral együtt valljuk: „A mi eszményünk egy olyan Magyarország megteremtése, amelynek alapja a valláserkölcs, támasza a nemzeti érzés, ifjai és leányai pedig hívők és magyarok." Ezért ma Magyarországon gyakorló katolikusnak lenni a legnagyobb hazafias, nemzetmentő tett.

A Magyarok Nagyasszonya útitársunk életünk ösvényein. Kérjük, vezessen minket, nehogy az elképedő siránkozás túláradjon ajkunkon, nehogy a csüggedés legyőzze a cselekvést, befagyassza a lelkesedést, a múlt súlya megakadályozza, hogy hitelt adjunk a jövőnek! De bátrak legyünk hinni, és megvallani hitünket; cselekedni a hit erejében, élve a szeretet életét, mely Isten országát bontja ki közöttünk!

A Boldogságos Szűz Mária, Nagyasszonyunk és Patrónánk oltalma alatt áldott legyen Magyarország, békében, örömben és jólétben; mi pedig élő hittel hűségesen, elköteleződve, áldva magasztaljuk az élő Istent, köszönetet mondva Égi Édesanyánknak!

Schall Tamás atya

A Szent Kinga Körben is a legnagyobb kincs az Istenre fókuszáló, közösséget megélő ember

„Férje halála után Szent Kinga az ószandeci kolostor apátnője lett. A kolostort a tatárok földúlták, és Kingának 63 évesen az újjáépítés munkáját kellett irányítania" – olvashatjuk életrajzában.

A Szent Kinga Kör tagjaiként, névadónkhoz híven, a szenior korba lépve is, egyházi közösségünkkel, közösségünkért aktívan együttműködve találkozunk kéthetente.

A Kör életébe, lelkiségébe és terveibe jelentős változást hozott az a szándék, hogy a jelenkori kultúra, társadalom, személyes kapcsolatok állandó kritikája és személyes frusztráció helyett továbblépjünk egy cselekvő életmód irányába.

Néhány éve Rod Dreher „Szent Benedek válaszútján” c. műve mentén feltártuk, hogy mi az, ami minket leginkább elkeserít, félelemmel tölt el. Az ijesztő tendenciák azóta csak erősödtek. Korának fenyegető káoszára jó példaként állt előttünk Szent Benedek válasza.

Négy témában mi is elhatározást tettünk, és ezekre rendszeresen visszatértünk:
ima: engedjük be Istent az életünkbe,
munka: Istennek szentelve végezzük,
közösség: odaadóan, ne program fogyasztói lelkületel kapcsolódjunk egymáshoz,
olvasás: elmélyülten, igényes szövegeket vegyünk kézbe.

Azt is megnéztük, mit tettek eleink ezeken a területeken, milyen tapasztalatunk van, amit megélni és továbbadni érdemes. Ezekre fókuszálva tudott csoportunkból egyre inkább közösség alakulni. Az ima szerves része összejöveteleinknek, még nyilvános helyen is. Az evangéliummal való imát különösen is gyakoroljuk, ez segít egymás hitének erősítésében is.

Őseink hozzáállása a munkához, annak méltósága segít ellenáramban maradni a fogyasztói társadalomban.

Olvasásélményeinket megosztjuk, buzdítjuk egymást arra, hogy ne engedjünk a digitális huzalozás csábításának. Egyéb kulturális programjaink kiválasztásában is ezeket a szempontokat tartjuk fontosnak. Legutóbb Molnár C. Pálnak, templomunk oltárképe alkotójának Assisi Szent Ferenc témájú műveiről hallottunk-láttunk tárlatvezetést a Ráth Lépcső Galériában.

A közösséghez való tartozás elementáris igénye tagjainknak. Ennek építését szolgálja, hogy együtt tervezzük meg féléves menetrendünket. Ki-ki hozzáadja érdeklődését, tapasztalatát, talentumát, aktivitását. Önállóság és összetartozás segíti, hogy empátiával tudjunk egymás felé fordulni, egymást testben és lélekben erősíteni.

A közösség építésében az egymásra figyelést, párbeszédet szeretnénk gyakorolni az összejövetelek közötti időben is, találkozásokkal, élőben vagy akár telefonon. Ehhez a Szt. Kinga kör alkalmán a szeptemberi indulás óta minden alkalommal kihúzzuk valakinek a nevét és a következő találkozásig személyes kapcsolatba lépünk vele.

Bár vannak határaink, zárt összejöveteleink, de tartunk az egész egyházközségnek is nyílt alkalmakat. A közös keresztútjárás a templomban és az Öröm útja-járás a rózsakertben ebben az évben a nagyobb közösség felé nyitást mutatták már, nagy örömünkre.

Az egyházközségen belül az adventi időben a közösségek közötti találkozásra azt tervezzük, hogy feleleventjük és megéljük együtt a „Szállást keres a Szentcsalád” rítusát.

Zöldyné Szita Erzsébet

A háromféle lelkületű szolgálat

Karitász küldetésünk az emberek üdvösségének szolgálatára irányul, elsősorban tehát lelki javakat szeretnénk közvetíteni, átadni. Örök kincsek ezek, melyeket *„a moly nem rágja meg, a rozsda nem marja”* (vö. Mt 6,20). Ehhez a természetfeletti küldetéshez természetes eszközöket is latba vetünk, úgy mint pl. a tárgyi adományok, vagy a találékony segítő tevékenység.

Bizonyára sokan tapasztaltuk azt is, hogy szegényeink, gondozottjaink, akik nem tartoznak szorosan az egyházhoz, nem vallásosak, de a hozzánk való kötődéssel mégiscsak kapcsolatba kerülnek Krisztussal, éppen rajtunk keresztül. Úgy gondolják, hogyha minket ismernek, ha velünk jóban vannak, akkor ezzel biztosítják Istennel való jó kapcsolatukat is, vagy legalábbis közelebb kerülnek Hozzá. Ez igen nagy felelősség számunkra, ezért fontos kiemelni, hogy nem az a lényeg, hogy minket ismerjenek, hanem az, hogy az Urat, a Világmindenség Királyát ismerjék meg, szeressék meg Őt, hogy azután Ő is megismerje őket az utolsó órában. Alázattal végezzük tehát munkánkat és bízzunk abban, hogy Istennek minden lehetséges, Ő a szívek vizsgálója, Ő tudja, hogy kiben mi lakozik, Szentlelke pedig a szívek vezére.

Éppen ezért ne is ítélkezzünk, hanem csak bízzunk és szeressünk! *„Mert sokan lesznek az elsőkből utolsók és az utolsókból elsők.”(Lk 13,29).*

Minket, karitászosokat is érnek bőven kísértések munkánk, életünk során, akik Krisztus Királynak szolgálunk. Szent Brigitta, Európa társvédőszentjének (XIV. sz.) magánkinyilatkoztatásban az Úr háromféle lelkületű szolgálótípust mutatott be.

Mindegyik hiszi, hogy Krisztus az Isten, a mindenható, de az egyik szándéka, hogy a szolgálattal földi dolgokat, kincseket nyerjen: gazdagságot, hatalmat, hírnevet. Az Úr, a kívánságuknak megfelelően részesíti is őket ebben, de a mennyei dicsőség rovására, mert az ilyen ember el is veszíti az égi jutalmat.

A másik szolgálótípus azt gondolja, hogy Krisztus Király a szigorú bíró. Az ilyen emberek a büntetéstől való félelemmel szolgálnak, nem a mennyei dicsőség és nem az Úr iránti szeretet hajtja őket. Őket a helytelen Úrfélelem motiválja és nem az önzetlen, bizalommal teli szeretet, ők azok, akiknek a bűnbánatuk nem tud tökéletes lenni, mert nem szabadok, a büntetéstől félnek, ezért csak félszívvel szolgálnak.

A harmadik típusú szolgáló tudja, hogy az Úr Igaz Isten, igazságos és irgalmas. Nem a büntetés elkerülése végett, hanem az Isten iránti önzetlen szeretetből fakadóan szolgálnak, ez motiválja őket. Ők azok, akiknek akarata megegyezik az Úr akaratával, ezért meghallgatásra találnak.

Tegyük fel az egyházi év végén, Krisztus Király főünnepének közeledtével a kérdést magunknak: melyik szolgálók vagyunk mi? Melyikhez hasonlítunk

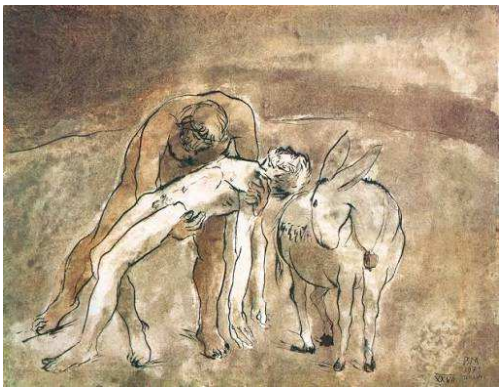

leginkább? Melyik típusból mennyi van bennünk? Félünk-e vagy bátrak, szabadok vagyunk legbelül?

Az Úr irgalmas szeretettel és igazsággal fordul felénk, mert Ő maga az Igazság és az Irgalom. Akik nem szeretik Őt, azokkal igazságos, akik szeretik Őt, azokkal irgalmas. Ezért a legnagyobb tulajdonsága Istennek az Ő irgalmassága, ahogy Szent Fausztina nővér tanította.

Szeressük tehát tiszta szívvel az Urat, a Világmindenség királyát, bátran haladjunk előre Vele! Így vágjunk bele a közelgő ádventi, karácsonyi karitászmunkánkba otthon, a családunkban, az egyházközségünkben, a szegényeink, rászorulóink körében! Önzetlen és szabad lelkülettel, alázatosan, szelíden, de bátran és határozattan végezve a munkánkat, tanúságtevői leszünk az Igaz Szeretetnek, Aki legyőzte a világot és üdvözíti a benne bízókat. *„Krisztus Király, üdvözíts minket!*
”

Csorba Gábor
állandó diakónus

A régi, mint új

XIV. Leó pápa semmi újat nem mondott Franciaországban, mert pontosan tudta, hogy ez ma a forradalmian új: a kétezer éves katolikus egyház nagy, terebélyes fájának értékei, mély gyökerei és az ágvégeken éledő megannyi fiatal hajtással. Nem szétszórt, mindig protestáló magoncok, új és új ideológiák növekedési kísérleteire való reakciókkal fárasztotta hallgatóit. Jó ütemérzékkel érkezett Franciaországba.

Arra senki sem számított, hogy az Igazság – az Evangélium – bátor kimondása maga alá temeti a hamis szabadság hazug világát. egyetlen pillanat alatt. Ugyanis kinyílt a repülőgép ajtaja, és XIV. Leó már öltözetével üzent. Főpapként, nem fehér ruhás civilként érkezett. A liturgián is használt karingben, felette a vértanúság színét, a bíbort hordozó mocétummal, és mellén Krisztus keresztjével vonult a díszsorfal előtt. Megjelenésével nem egy miniállam vezetője, hanem egy két lábbal a földön járó egyházfő, Szent Péter utódja tette tiszteletét az európai kereszténység egyik bölcsőjében.

Mik lehetnek a magyar közélet számára is fontos üzenetei? „A franciaországi katolikus egyház nagyon bölcsen kezd átalakulni egy »ellentársadalommá«, narratívájában visszautasítja a feminista- és lmbtq lobbi által előírt dogmát...” – olvashatjuk Eric Zemmour, „A misét még nem mondták el” című, nemrég magyarul is megjelent esszéjében. A katolikus filozófus, író, mintha előtanulmányt írt volna a látogatáshoz: „A kereszténységért vívott csata Európában nem lehet csak a hit csatája. Meg kell védeni a kereszténység hagyatékát Európában, ezeket az építészeti, művészeti, kulturális, jogi, politikai formákat, amelyeket meg kell őriznünk vagy helyre kell állítanunk.” Nos, XIV. Leó pápa látogatása erről (is) szólt. A Notre Dame Bazilikában ismét finom tanújelét adta a hagyományaiban gyökerező és élő egyháza melletti kiállásának. Nem valamiféle divatos imamódokkal, modern zenei betétekkel zajlott az esemény.

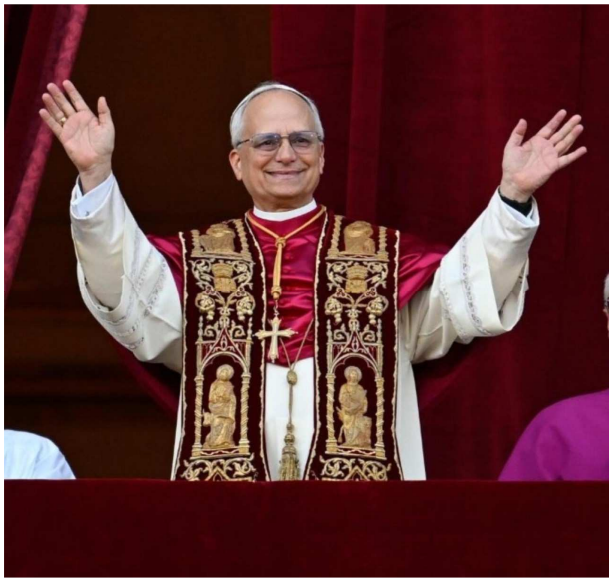

Miután néhány percre az Eucharisztia előtt adorált, vecsernyepalástban, főpapi jelvényekkel vezette az egyház hivatalos imádságát, a zsolozsmát. Az esti imaóra keretében tartotta meg tanítását. Többek közt ezt mondta, utalva a francia egyház újjászületésére is: „Ez a székesegyház azért született újjá, hogy vele együtt ti is újjászülessetek, új lendülettel törekedve az életszentségre és végezve a mindennapi küldetést. Legyetek népetek körében az egyház isteni anyaságának világos jelei: az egyház Isten szeretetéről tanúságot téve újra egységbe gyűjti és gyógyítja az emberi családot."

Két évvel ezelőtt a párizsi olimpiai megnyitó ünnepség sokakat mélységesen felháborító, olykor blaszfémikus performansza után Franciaország a Stade de France-ban egy teljesen más arcát mutatta. Nyolcvanezer, tekintetét égre emelő fiatal átlényegülten, nagy hittel volt együtt egy megrendült ágostonos szerzetessel, aki nem szégyellte könnyeit. Elérzékenyülten állt egy gyönyörű, francia szenteket bemutató, mély tanúságtételekkel lezajlott este végén az ősi ének, a Salve Regina éneklése alatt. A himnusz választása ismét üzenet volt úgy a szupermodernisták, mint a hagyományt túlhajtók felé. Van egység. A fiatalok zengték ezt, a még egyházszakadás előtt keletkezett éneket, ahogy zengik a X. Piusz közösség épp renitens konzervatívjai is templomaikban. A pápa minden liturgikus cselekményében megmutatta, nem csupán a tridenti latin misét lehet kellő mélységgel, odaadással és méltósággal ünnepelni: „Ma különösen is szembesülünk azzal, hogy korunkból mintha hiányozna a teljesség, a mélység és hiányoznának az ígéretek. Az ének, a szó és a liturgikus mozdulat nemes egyszerűsége sokak számára rést nyithat a világosságra, a béke oázisát kínálhatja egy állandó kapcsolódásban élő és zajos társadalomban." – üzente minden, a katolikus egyház liturgiáját a modernség és a kor kihívásainak való beteges megfelelési kényszerrel tevékenykedőknek. Vissza a forráshoz!

A pápa látogatásának több beszédében utalt a katolikusok közéleti kiállásának fontosságára. Nem fogadta el a Becsületrendet, nem kívánt nobilitásokkal díszvacsorázni, a lehető legtöbb időt szerette volna híveinek szánni. „A helyes laicitás tehát nem abban áll, hogy a vallást kizárjuk a közélet vagy az oktatás területéről, hanem abban, hogy azon munkálkodunk, hogy az állam és a vallási intézmények párbeszédet folytassanak egymással, és egyesítsék erőiket a közjó szolgálatában, hogy a világnak élete legyen." – tanította. Párizsi miséje előtt a Chapms-Elysées-n – mintegy szimbólikusan a fogyasztói társadalom lerolózott boltjai előtt – hívők ezrei gyóntak, papok százai álltak szó szerint helyt. Eric Zemmour pedig készítheti új esszéjét, ugyanis „A misét elmondták!" az a'la carte keresztények legnagyobb bánatára. Közel nyolcszázezren voltak rajta.

Franciaország él. A francia katolikusok élnek. Európa él és élni akar. Laus et grtaia, köszönet és hála egy oroszlánnak. Habemus papam: Leo XIV.

Kiss Antal diakónus
Katolikus Tábori Lelkészség

Kövek, fórumok, szamarak

Gyerekkoromban szinte az első istenbizonyíték volt számomra a Szentírásban szereplő érdekes epizód Jézus jeruzsálemi bevonulása előtt: „Elküldött két tanítványt a szemközti faluba, mondván: „találtok ott egy megkötött szamarat. Oldjátok el, és hozzátok ide." (Lk 19, 29-30.) A tanítványok megtalálták a szamarat. Ki tud ilyen apró dolgot egy nappal előre pontosan megmondani? – kérdeztem magamtól. Az a Jézus tehát biztosan Isten – vontam le gyerekfejjel a következtetést. Azóta már sok-sok tényező igazolja számomra Jézus isteni mivoltát. (Legtöbbet jelentenek azok a prófétai jövendölések, amelyek a gyermek Jézuson, majd a szenvedő Názáretin beteljesedtek.)

Érdekes kérdés lehet az is, miért szamárcsikót választott Jézus, hogy az vigye őt be a városba. Már sejtem a választ: mert üdvözítő tervében ott rejtőzködik szinte érthetetlen szándéka: *viteti magát. (*Mindig – kivéve a három évet, amikor Ő maga ment el igen sok helyre.) Csecsemő, majd kisgyermek korában vitték a szülei. Amikor meghalt, emberek vitték be a sírba. Ránk bízza magát az oltáriszentségben. Nekünk kell Őt vinnünk, odaadnunk…

Nagyon nagy felelősség ez. Ha mi nem visszük Őt, nem beszélünk róla, nem jelenítjük meg a szentmisében, nem adjuk oda Szent Testét – más nem teszi ezt meg. Újabb kérdés: miért vonult be Jeruzsálembe hatalmas örömrivalgás közepett? *Mert nagyon szereti az embert:* a gyenge, kísértéseket szenvedő embert, aki szeretetre, igazságra, szabad így mondani: „az Istenre született".

Jézus „fórumokat" teremt arra, hogy ezt nyilvánvalóvá tegye. Nem igaz, hogy az ember teljesen romlott! Minden időben vannak, akik azon fáradoznak, hogy manipulálják az embert, hogy elvegyék személyiségét, géppé, eszközzé, rabszolgává alacsonyítsák. Jézus ünnepet rendez, ahol önmaga valójában mosolyogva megjelenik. Ott az ember újra ember lesz. Nem kell félnie, hogy becsapják.

Jézus nem kérdezte az aggódó kafarnaumi századostól szemrehányóan: „Miért nem vigyáztál rá?" Azt mondta: *„Megyek és meggyógyítom"*. Ezt a szerető szívű Jézust kell elvinnünk, megjelenítenünk sok-sok fórumon: a családban, munkahelyünkön, templomban, hittanórákon, és a médiumokban. Fel kell szabadítanunk az ember lelkében a beléoltott, ősi, isteni szépet. Hadd merjen örülni, merjen remélni, merjen önmaga lenni, merjen hinni, Istent imádni és dicsérni!

Egyre nagyobb lett a tömeg ott, a jeruzsálemi utcán. Lelkesedésük azt mutatta, hogy a világnak Krisztus kell. Azonban ott, és akkor is, mint azóta is, annyi nemes törekvést, gorombán kudarcra akarnak ítélni. Az történt, hogy az egyik útkereszteződésnél néhány ember előlépett, megállították a szamarat, majd ezt ordították Jézus felé: „Hallgattasd el őket! – Olyanok lehettek ezek a hőbörgők, mint a „feszítsd meg!"-et kiáltók, a hittan- és erkölcstanoktatást teljesen megszűntetni akarók, a krisztusi eszméket a társadalom életéből és Európa emlékezetéből kitörölni szándékozók.

Jézus nyugodtan válaszolt nekik: Ha ők nem szólhatnak, akkor a kövek fognak kiabálni Istenről, igazságról, az örök életről, a szeretet végső győzelméről. Micsoda prófécia volt ez! Megéltük a szervezett istentelenséget. A leggorombább eszközökkel vélték elhallgattatni Jézust!

Tizennyolc éves koromban, érettségi előtt a frontra kerültem, majd a Dnyeperen túlra vittek az oroszok egy szénbányába. Mi, lelkes fiúk Jézus fórumait, a „köveket" úgy teremtettük meg, hogy a bányában, a felszíni munkán kis feszületet hordtunk cérnaszálon a nyakunkban. Kisgyerekek szaladtak oda, a nagy és istentelen Szovjetunió közepén, és csókolgatták keresztjeinket, könnyezve mondogatván: „Krisztosz, Krisztosz!..." Orosz katonák tettek hitvallást. Úgy, csendesen.

Bizony, nagyon kellenek a „megszólaló kövek", a Jézust bátran megjelenítő fórumok, emberek, papok! És kellenek a „szamarak", akik alázatos egyszerűséggel elviszik Őt. Kellenek lelkes tömegek, kellenek gyerekek, akik tiszta szívükkel lelkesen közvetítik e számító, hazug, bűnös világban azt, ami tiszta, ártatlan és szent. És Őt, aki nagyon szereti az embereket.

Lajos atya

Idézetek XIV. Leó pápa franciaországi beszédeiből

„Ne veszítsük el emberségünket a mindennapi életünket elárasztó és befolyásoló „gépek paradicsomának" közepette. Sürgető feladat elménk nevelése az etikai megkülönböztetésre, amely képes felismerni azt, ami erkölcsileg jó. Ezzel kapcsolatban szeretném felidézni, hogy „egy valóban szabad társadalom nem kényszeríti ki az uniformizálást, hanem védi a lelkiismeretek sokféleségét, megakadályozza az autoriter tendenciákat és előmozdítja az etikai párbeszédet, amely gazdagítja a társadalmi szövetet."

*

„Ma különösen is szembesülünk azzal, hogy korunkból mintha hiányozna a teljesség, a mélység és hiányoznának az ígéretek. Az ének, a szó és a liturgikus mozdulat nemes egyszerűsége sokak számára rést nyithat a világosságra, a béke oázisát kínálhatja egy állandó kapcsolódásban élő és zajos társadalomban. Titeket, akik naponta ünneplitek az eucharisztiát, arra kérlek, gondoskodjatok arról, hogy a liturgikus szertartásokat mindig méltó és illő módon ünnepeljétek, ott is, ahol kisebb közösségek gyűlnek össze."

*

„Ahh□z, h□gy jól válasszat□k, tartsát□k szem előtt ezt a szemp□nt□t: a jó életet ad, s□sem veszi el az életet; a jó gondoskodik, nem magának szerez. A jó nem valamiféle szép eszme, hanem a szeretet ragyogó arca: maga Isten!

Ezért mindnyájatokat – püspököket, papokat, diakónusokat és megszentelt személyeket – arra buzdítalak, hogy ápoljátok magatokban a liturgia iránti őszinte szeretetet."

„A bábeli torony az uralom révén kikényszerített egységet jeleníti meg (vö. Ter 11,4). Ez az építmény ugyanakkor azt is feltárja, hogy minél inkább elnyom a hatalom, annál inkább meggyengül, és megmutatja embertelen arcát. (...) Bábel tornya összeomlik, kettős negatív következménnyel. Ahogyan az általa kikényszerített egység erőltetett volt, úgy az összeomlását követő sokféleség is konfliktusokkal terhes. Ma Bábel kísértése újra megjelenik a testvériség nélkül megvalósítani kívánt globalizációban, a mohó pénzügyi gyarmatosításban, az ideológiák másokra erőltetésében, mindazokban a „kapcsolatok nélküli érintkezésekben, amelyek az emberi életet kereskedelemmé fokozzák le."

*

„Ahhoz tehát, hogy megízleljük Isten közelségét és az emberi testvériséget, el kell utasítanunk azt a mohóságot, amely felemészti kapcsolatainkat anélkül, hogy adna, és dolgokkal halmoz el bennünket anélkül, hogy táplálna. Ezek a rossz erők nemcsak erőszakos formában jelentkeznek, hanem olykor megtévesztő külsőt is öltenek, mert éppen azt ígérik, amit elvesznek tőlünk: a boldogságot."

*

„Szent Bakhita arra kötelez bennünket, hogy vegyük észre azokat, akiket nem vesznek észre, szabadítsuk fel azokat, akiket ma a gazdaság és a kultúra rabszolgaságba taszít, és tartsuk tiszteletben minden testvérünk végtelen méltóságát, akikben maga Jézus kopogtat ajtónkon. Kedves barátaim, „a valóság az, hogy a keresztények számára a szegények nem szociológiai kategóriát jelentenek, hanem magát Krisztus testét."

*

„A fiataloknak azt mondom: legyen bátorságotok felelősen megélni a béke építésének küldetését szívetekben, kapcsolataitokban, családotokban, az iskolában és az egyetemen, városaitok, országaitok és egész Európa életében!
Ne engedjetek az erőszak és az elnyomás logikájának! Szeressétek az életet minden pillanatában, és ne féljetek a jövőtől!"

*

„Ne féljetek családot alapítani, gyermekeket vállalni, és védelmezni minden ember méltóságát az anyaméhben való élet első pillanatától egészen az utolsó lélegzetig! Ne féljetek fáradhatatlanul munkálkodni közösségeitek javáért, akár politikai szerepvállalással is! Legyetek közösségépítők!"

*

„Korunk hatalmas kihívásai tekintetében arra buzdítalak benneteket, kedves testvéreim, hogy bátorságról, merészségről és missziós kreativitásról tegyetek tanúságot. Ne engedjétek, hogy elbátortalanítsanak benneteket azok a hibák, következetlenségek, sőt bukások, amelyek nyomot hagytak ennek az úton járó népnek a történetén."

*

„A katolikus oktatás azonban semmiképpen sem mondhat le saját nevelési programjáról: ez egy Krisztus-központú program, mely az emberi személy teljes körű fejlődésére, minden – lelki, kulturális, értelmi, erkölcsi és társas – dimenziójának kibontakozására irányul. Ezért senki ne lepődjön meg azon, hogy minden katolikus intézményben lehetőséget kínálnak a Jézus Krisztussal való találkozásra és igéjének hallgatására. Még kevésbé szabad megtörténnie annak, hogy bármely tanulót saját osztályában kirekesztenek pusztán azért, mert hisz Jézusban."

*

„A családon belüli hitélet elmélyítése és meggyökereztetése kétségtelenül az egyik kulcsa annak, hogy megoldást találjunk számos olyan válságra, amelyen az Egyház és társadalmaink keresztülmennek. A családban tanuljuk meg ugyanis az együttélést, a másik ember tiszteletét, a különbözőség elfogadását, egymás támogatását, a nagylelkűséget, önmagunk önzetlen odaajándékozását és az áldozatkészséget."

*

„Nem véletlen, hogy a katonai kiadások növelésére irányuló ismételt felhívásokat és az ezekből fakadó döntéseket sok kormány a másik fél veszélyességével indokolja" (Üzenet a béke 59. világnapjára, 2026. január 1.). A béke előmozdítása tevékeny munkálkodást kíván. Ma fel kell tennünk magunknak a kérdést: valóban „kreatív erőfeszítéseket" teszünk-e a világbéke előmozdításáért, vagy csupán arra törekszünk, hogy „elállítsuk a háború vérzését", és jobban felkészüljünk azokra a háborúkra, amelyekről feltételezzük, hogy még előttünk állnak."

Schall Tamás
Életem tartozéka

Mint katona kezében a fegyver,
olyan enyémben a rózsafüzér,
mikor kezeim közt morzsolgatom,
a legnagyobb biztonsággal felér.

De már önmagában az a tudat,
hogy nálam van, zsebemben hordozom,
olyan nagy erővel tölt el engem,
emberi szóval ki sem mondhatom.

A titkok, melyeket imádkozom,
Megváltónk életének titkai,
ezeket szemlélve, kimondani,
hűséges követésére segít.

Mindebben Mesternőnk Szűz Mária,
Kinek életét e titkok szőtték,
Példaképünk Ő, hogyan kell hinnünk,
aki anyai oltalmával véd.

Ha a Szentolvasót imádkozzuk,
amit Szeplőtlen' Szíve tőlünk kér,
megvalósul földünkön a béke,
a bűn senki közelébe nem ér.

Életünk része lesz a szent öröm,
az Isten emberré lett érettünk,
Lélektől' fogant, Szűztől született,
hogy Szent Karácsonyt ünnepelhessünk.

Köztünk léte világosság nekünk,
szeretni és élni tanít minket,
kincset ad, mit el nem veszíthetünk,
táplálék, mindennapi kenyerünk.

De a fájdalom sem hiányozhat,
nem leszünk különbek, mint Mesterünk,
ha Ő értünk kínhalált szenvedett,
nekünk sem lehet más az életünk.

Szenvedés-, halál húsvétba hajlik,
Vele szenvedve-, halva, élhetünk,
a feltámadásunk dicsőséges,
mint a Szent Szűz, mennyekbe vétetünk.

Testvérem, Krisztus katonája vagy?
Legyen fegyvered a rózsafüzér!
Hatásos, mert ki ezt imádkozza,
az életében minden jót elér!

XIV. Leó pápa Magnifica humanitas kezdetű enciklikája
Az emberi személy védelméről a mesterséges intelligencia korában
részletek

92. Laudato Si' enciklikájában Ferenc pápa elítélte a technokrata paradigma növekvő dominanciáját a globalizált világban, vagyis azon tendencia ellen szólt, hogy a hatékonyság, az ellenőrzés és a profit logikájának engedjük át a személyes, társadalmi és gazdasági döntéseket. Ugyanis ekkor az történik, hogy a technológia nem marad egyszerűen eszköz, hanem mércévé válik, amely alapján mindent megítélnek, elkezdi diktálni, hogy mi számít és mit lehet kiselejtezni, és így a teremtést a kizsákmányolás tárgyává és az emberi lényeket puszta fogaskerekekké fokozza le a minél nagyobb teljesítmény elérésének érdekében.

93. Ez a paradigma az elmúlt években gyorsan elterjedt, részben a mesterséges intelligencia, a kognitív tudomány, a nanotechnológia, a robotika és a biotechnológia terjeszkedése által. Önmagukban ezek az innovációk nagyban szolgálhatják az emberi fejlődést és közös otthonunk gondozását, de éppen a hatalmuk miatt siettethetik a technokrata paradigma kiterjesztését, és ezért helyes alkalmazásukhoz új spirituális, etikai és politikai keretre van szükség. A nagyobb hatalom nem feltétlenül jelent valami jobbat. Ebben a tekintetben Romano Guardini szavai továbbra is relevánsak: „A kortárs embert nem képezték ki arra, hogy jól használja a hatalmat."

94. Az emberiség saját hatalma áldozatává válásának veszélyét már VI. Szent Pál is felismerte, aki arra figyelmeztetett, hogy „a legkülönlegesebb tudományos fejlődés, a legmegdöbbentőbb technikai bravúrok és a legcsodálatosabb gazdasági növekedés, hacsak nem kíséri hiteles erkölcsi és társadalmi fejlődés, hosszú távon az ember ellen fog fordulni".

Plébániánk hírei

Szentmisék

hétfő-kedd-szerda-csütörtök-péntek-szombat 17.00
vasárnap 10.00 és18.00 (angol nyelvű)

Folyamatos szentségimádást tartunk a templomban
9.00 és 22.00 óra között.

PLÉBÁNIÁNK RENDSZERES PROGRAMJAI
szeptembertől

Hétfő	18.00	Felnőtt katekézis
Kedd	17.00	Elváltak és Egyedül Maradtak szentmiséje (havonta első kedden) és találkozója a Szent Kinga teremben
Szerda	15.45	Karitász hittan (a konkrét dátumok szórólapokon)
Péntek	15.00	Engesztelő imaóra a hazáért
	16.00	Rózsafüzér
	16.30	Vesperás
	18.00	Szent József Férfikör (minden második héten)

Októberben hétköznapokon a szentmise előtt, 16.30-tól a rózsafüzért imádkozzuk.

Gyóntatás: vasárnap 9.00-9.50

Lelki tanácsadás egyeztetés szerint
bitter.belvarosiplebania@gmail.com
30 591 2601

PESTI FŐTEMPLOM

Spirituális közösségi lap

XIII. évf. 71. szám

A Belvárosi Nagyboldogasszony Főplébánia lapja

Kiadja:
a
Belvárosi Főplébánia

Felelős kiadó:
Dr. Osztie Zoltán

Szerkesztő:
Bitter Lajos

Munkatársak:

Csorba Gábor
Dr. Kerényi Lajos
Kiss Antal
Schall Tamás
Zöldyné Szita Erzsébet

Korrektúra:
Faga-Nagy Mária

Szerkesztőség:

Budapest 1056 Március 15. tér 2.
bitter.belvarosiplebania@gmail.com

Megjelenik:
12 oldalon

PESTI FŐTEMPLOM

SPIRITUÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

XIII. évfolyam 71. szám *2026. október*

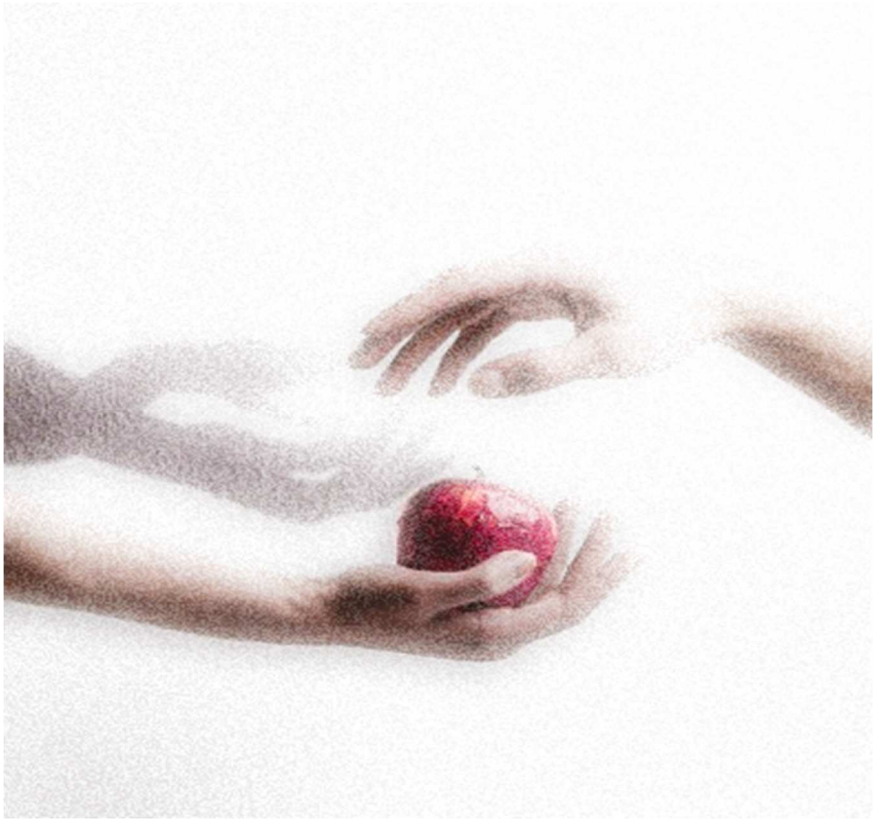

Tartalom

- Nagyszerű emberségünk
- Ki az ember?
- Októberi fénysugár
- A legnagyobb kincs
- Háromféle lelkület
- A régi mint új
- Kövek, fórumok, szamarak
- Leó pápa beszédei
- Életem tartozéka

BELVÁROSI NAGYBOLDOGASSZONY FŐPLÉBÁNIA

1056 Budapest, Március 15. tér 2. T: 318 3108 belvarosiplebania@gmail.com

Nagyszerű emberségünk

Örömünkre megjelent magyar fordításban is XIV. Leó pápánk új enciklikája, amely – beszédesen – a „Nagyszerű emberség” szavakkal kezdődik. Témája „az emberi személy védelme a mesterséges intelligencia korában”.

Már a cím is sokatmondó, melyben két állítás van. Egyrészt az emberi személy támadásoknak van kitéve, ezért védelemre szorul. Ezeknek tanúi és elszenvedő alanyai vagyunk. Fogantatásunk pillanatától az e világból való távozásunkig (halálunkig) folyamatos veszélyben élünk. Gondoljuk meg az állítás valóságát: napjainkra az ember számára legveszélyesebb hely az anyaméh. A világháborúk tömegmészárlásaihoz hasonló méretű gyilkolás folyik a magzatelhajtás révén. De nem kevésbé veszélyes és pusztító a gender ideológia és az LMBTQ program keresztülvitele például az oktatási intézményekben. Lássuk meg a gyerekek nemi identitásába történő bevezetésének problémáját. Ma többségében nem a szülők végzik el az ezzel kapcsolatos kötelességüket, hanem a kortárs csoportok, az internet irányítói, vagy éppenséggel magukra vannak hagyva a témában. Ismerjük a meddőség terjedését és az ezzel kapcsolatos megoldási kísérleteket, amelyek a legtöbb esetben emberellenesek. Tisztában vagyunk azzal, hogy az élet egyéb helyzeteiben sem kapja meg az ember a neki járó tiszteletet. Egyebek között szembe kell néznünk a háborúk közepette emberi méltóságukban megalázott, ellehetetlenült helyzetben élők sorsával (leginkább Kárpátalján). Végül tekintsük az öregkorban kiszolgáltatott helyzetben élőket. Sorolhatnánk tovább az élet válsághelyzeteiben élők segítségre szorultságát. Nem véletlenül hoztuk létre a „Jó, hogy vagy!” életvédők szövetségét, mely az emberi személy méltóságának képviseletét tűzte zászlajára, és egységbe vonja az ezen a területen dolgozó szervezeteket és személyeket. Kérem, nézzék meg a Szövetség internetes felületeit!

Az enciklika másik állítása szerint a mesterséges intelligencia kora itt van. Nem jövőbeli, hanem jelen valóság, az életünk mindennapjaiban meghatározó tényező. Használata nélkül – nem is lassan – mindennapjaink nehézzé válnak, segítségre szorulunk, majd lemaradunk. Lehetőséget kínál, ugyanakkor óriási veszélyeket rejt, egyelőre beláthatatlan következményekkel jár. Már az elnevezése is téves, hiszen a szóhasználatban „intelligens”, személyes tűnik. Nem az! A programozás szerint még érzelmeket is mutat, melyeket képes partnerként feltüntetni. Sok fiatal már ebben a kapcsolatban él. Nem személyes viszonyaiban, hanem a géppel kommunikál, következésképpen elszigetelődik, elmagányosodik. Fölvetődött már az is, hogy közreműködésével szentgyónást lehessen végezni. Abszurd ötlet, éppen a személyesség, így az emberi méltóság lábbal tiprása. Lelkiismeretvizsgálatot, bűnbánatot, megtérést, megújult Isten-kapcsolatot a gép nem tud végrehajtani, sem szolgálni. Iszonyúan megnöveli az életvitelünk már-már amúgy is elviselhetetlen tempóját. Ráadásul működtetése olyan energiaigényt támaszt, amit nem tudnak az egyes államok kielégíteni. Az Egyesült Királyság (Anglia) teljes, éves energiafogyasztására van szükség a fedezetéhez. Szempontként említik a szakértők, hogy a fejlesztés hihetetlen ütemben zajlik. Az egyes országok nem fognak leállni, vagy határt szabni, sem a kutatás, sem a fölhasználás terén, mert fölfogásuk szerint nem maradhatnak le a többi kutatásokban résztvevő országokkal szemben. Külön rendszere van Amerikának, Kínának, Európának…

Milyen világ alakul körülöttünk? Az Egyház küldetése, hogy védje, képviselje a személyességet, az emberi személy méltóságát, az imádságos Isten-kapcsolatot, az élet értelmének evidenciáját, a kutatás és eredményei fölhasználásának határait az ember javára, az elszemélytelenedés ellen küzdjön, a közösségeket építse és működtesse, a személyes jelenlét alkalmait teremtse meg és – amint a Szentatya részletesen kifejti – „a szeretet civilizációját építse”.

A Szentatya üzenetének leginkább reményt keltő üzenete, hogy a Teremtő Isten, mennyei Atyánk nagyszerű hivatásra hívta életbe az embert. Méltóságra emelte, amikor képére és hasonlatosságára alkotta meg. Ne adjuk föl az Isten alkotta rendet, ne tagadjuk meg küldetésünket, ne alázzuk meg önmagunkat, hanem – Jézus mintájára – hordozzuk és bontakoztassuk ki „nagyszerű emberségünket”!

Kérem, hogy olvassuk el az enciklikát, hogy tájékozottak legyünk korunk kihívásai terén és követni tudjuk azokat a folyamatokat, amelyek meghatározzák egyéni és közösségi életünket, valamint kijelölik küldetésünk területeit. A dokumentum megvásárolható a Szent István Társulat kiadásában.

Dr. Osztie Zoltán plébános

Az emberi létezés egyetlen dimenziójának abszolút szintre emelése veszélyes. Kaotikus állapotokat nem csak a hiány, a szűkösség okoz, de az ellenőrizetlen növekedés is az elszegényedés forrása lehet. Így az intelligencia (értelem), amikor abszolúttá válik, rátelepszik és elnyomja az élet más alapvető dimenzióit, például a szeretetet, az érzelmet, az akaratot, az elkötelezettséget az odaadást, vagyis az emberi kapcsolatokat. (Magnifica humanitas 113.)

Ki az ember?

Amikor az ember szembesül különböző testi, lelki panaszaival, aggodalmaival, bajaival, szorongásaival – és kinek az életében ne lennének ilyenek –, melyek „jól-létét” akadályozzák, természetesen szeretne megszabadulni ezektől, és orvoshoz, esetleg pszichológushoz fordul. A panaszok hátterében gyakran lelki folyamatok húzódnak meg, például aktuális élethelyzet, gyermekkori traumák, amelyek a tudat alatt működve fejtik ki hatásukat. Amennyiben ezek tudatossá válnak, akkor maga az a tény, hogy a probléma oka napvilágra kerül, adott esetben jelentheti annak orvoslását, de fordítottja is lehetséges, és valamilyen kövonalazatlan, homályos üresség, aggodalomérzés válik dominánssá. Ez azt jelentheti, hogy válaszadásra vagyunk hivatottak a kérdésben: mi az élet értelme? Ugyanis erre még nincs igazi válaszunk. Ebben az esetben nem a mi okból –, hanem a „mi célból aggódunk?” kérdést kell feltenni. Mi a fő célunk? Ezt a kérdést teszi fel az egyik pszichológiai módszer, amelyik ahhoz az adottságunkhoz próbál irányítani, amely minden emberben megvan, mindig ép, és arra szólít bennünket, hogy szabadon, a célt szem előtt tartva vegyünk részt saját életünkben, majd annak lassú és végső elmúlásában. Ennek a célnak a veszélybe kerülése okozhatja igazi aggodalmunkat.

Valójában életünk értelmességéről, méghozzá végső értelmességéről van szó. Az említett adottságot a pszichológia a mindig ép, transzmorbid személyiségmagnak nevezi, „amelyben” megjelenik a szabadság és az értelemfelismerés szempontja, ugyanakkor azonban a személyes tagadás és öngátlás lehetősége is. A transzmorbid, sérthetetlen szellemi fórum bizonyos kérdéseket és válaszokat képes „önmagukban is érvényesnek” elismerni, ezért az ember, mint személyiség – ha hagyja – megszólítható. Ez a pszichológiai módszer a logoterápia, amely az élet értelmességének kérdését veti fel, mint a terápia alapkérdését. Feltárhatja, hogy egy adott ember esetében a „jól-lét” hiányának oka az élet végső értelmességébe vetett bizalom hiánya. Ennél sokkal többet nem mondhat, mert a továbbiakban már egy másik tudomány, a teológia illetékes.

Felmerülhet a kérdés, hogy a „transzmorbid személyiségmag” fogalom összevethető-e a teológiai személyfogalommal? Nem, mert a pszichológiának nem dolga a teológiai szemlélet, de végül is kimondja: „a transzmorbid személyiségmag az ember sérthetetlen szellemi rétege, a megismételhetetlen, egyszeri személy hordozója”. Tehát nem maga a megismételhetetlen emberi személy, hanem annak „hordozója”.

Három olyan fogalmunk van, amelyeket tisztáznunk kell ahhoz, hogy tudjuk, mit jelölnek a pszichológiában, ill. a teológiában, és ezek hogyan viszonyulnak egymáshoz. Annál is inkább mivel ezek a fogalmak gyakran szinonimaként jelennek meg. Nem kevesebbről van szó, mint az emberről, Istenről, az ember immanens (világon belüli) és transzcendens (világon túlnyúló) végső céljáról, annak elfogadásáról vagy tagadásáról, a keresztény kinyilatkoztatás szívéről. Ezek: az „én”, a „személyiség” és a „személy”.

A pszichológia többféle énről beszél (ideális én, reális én, fantázia én, prezentált én, tükör én, hamis én), ugyanakkor elismeri a nyilvánvaló tényt, hogy az „én” egész életünk során változatlan, vagyis énünk magja egy velünk született entitás. Az „énnek” pedig pszichológiai és spirituális dimenziója van, melyek részben átfedik egymást, és ez a sajátossága a pszichofizikai és társadalmi meghatározottságok mellett – a transzcendensre irányuló nyitottsága miatt – döntésre ad lehetőséget.

A személyiség szó alatt a pszichológia pszichofizikai rendszerek szerveződését érti az egyénen belül, amelyek meghatározzák a gondolkodást és a viselkedést. A személy szónak nincs konkrét elkülönülő tartalma a pszichológiában, illetve – ahogy fentebb említettük – „rejtőzködően” jelenik meg: mint az ember sérthetetlen szellemi rétege, a transzmorbid személyiségmag által hordozott szellemi valóság. Hogy miféle valóságról lehet szó, arról a pszichológia – helyesen – nem nyilatkozik.

A teológia nyelvén világosan beszélhetünk. A kiindulópont egy igen egyszerű kérdés: mi következik az emberi mivoltra nézve abból, amit megtestesülésnek hívunk, vagyis abból, hogy Jézus Krisztus egyszerre valóságos Isten és valóságos ember, egy személyben? Az következik, hogy miután Jézus Krisztus valóságos Isten és valóságos ember egy személyben, az emberről, mint megismételhetetlen egyszeri személyről csak Istenre vonatkoztatottságában beszélhetünk. Tehát az ember egyszeriségének legbelsőbb lényege, a személye – képben kifejezve – „üres” lenne Isten nélkül, vagyis nem is lenne ember, esetleg nagyon értelmes állat vagy gép, olyan, mint a mesterséges intelligencia, aminek elszabadulása a poszthumanizmus és a transzhumanizmus luciferi perspektívájában éppen a személyt, és így az ember igazi emberségének alapvető dimenzióit, a szeretetet, az érzelmet, az akaratot, az elkötelezettséget és az odaadást, vagyis az emberi kapcsolatokat szegényíti el. (Vö. XIV. Leó pápa Magnifica humanitas enciklika).

A „személy” kizárólagosan keresztény teológiai fogalom, ugyanakkor minden ember személy. Az ismeret forrása a kinyilatkoztatás és a hit, a hitben viszont kézzelfogható bizonyíték van: maga az ember. Bármilyen tudomány jelölhet ezzel a szóval valamilyen emberi jelenséget, de az nem az a személy, akiről a teológia beszél, akik mi emberek vagyunk.

A lelki szenvedésnek valódi oka lehet a cél hiánya. S ha van végső cél, akkor már nem is valami más közvetlen ok megszüntetése – amely, ha lehetséges, akkor szükséges is – vezet eredményre, nem is a feldolgozás, hanem a túllépés. Nem a pszichológia egyébként legális és szükséges céljai, nemcsak az egyén jól-léte, „önmegvalósítása”, hanem az ember túllépése önmagán, ami az életben lehetséges, de alapvetően befejezhetetlen folyamat. A befejezettség teológiai neve: üdvösség.

Tehát és végül, ha a kereszténység életalakító szerepét, az élethez és halálhoz való viszonyát pszichológiai nyelven fejezzük ki, akkor tudomásul vehetjük, hogy a testi (biológiai), lelki (pszichológiai) és a környezeti, társadalmi (szociológiai) hatások együttesen meghatározzák az ember természetes helyzetét, amivel kapcsolatban – helyesen – a személyiség szót használjuk. A szellemi személyünk, aki (és nem: ami) testünktől – személyiségünktől – elválaszthatatlan halálunkig, a mindezekhez való viszonyulásunk, a transzmorbid személyiségmag mögött van (azt is mondhatnánk: „ott sóhajtozik ki nem mondható szavakkal a lélek”), és ha hagyjuk és akarjuk, átalakítja viszonyulásunkat életünkhöz és halálunkhoz. A problémával, bajjal, betegséggel, szenvedéssel és persze végül a halállal, vagyis a belső és külső körülményekkel kapcsolatos álláspontunk kialakításában a személyiségünknek főszerepe van, de mögötte rejlik az igazi legvégső fórum, aki akár közvetetten, akár közvetlenül felteszi az utolsó kérdést. Ez azt jelenti, hogy hitben hozzuk meg a végső választ, ami minél előbb és mindenekelőtt a cél. De azért az az ismeret, hogy az emberi személy értelmezése kizárólag teológiai nézőpontból lehetséges, a bizonytalanok, a kulturkeresztények, az „éjfélimisés” keresztények, a nem hívők, a kételkedők, a tagadók, az aggódók számára felhívást jelenthet, mert agnosztikus „tartózkodás”, kitalált isten nincs. Kegyelem van és feltámadás.

BL

Októberi fénysugár

Októbernek szépsége van: a gyengülő nap minden sugarát kihasználja, hogy tovább szépítse az ősz egyébként is nagyszerű színpompáját: azt a tarka ruhát, amit a természet magára ölt. Ebben az őszi napsugárban Máriára gondolunk mint a Rózsafüzér Királynőjére és a Magyarok Nagyasszonyára. Égi Édesanyánk minden nap kéri a rózsafüzér imádságot, ezt a hónapot pedig különösen is a rózsafüzérnek szenteljük.

A rózsafüzér imádság mindnyájunkat Krisztus titkainak átelmélkedésére késztet a Boldogságos Szűz Mária vezetésével, aki egyedülálló módon részese volt Isten Fia születésének, működésének, szenvedésének és dicsőséges feltámadásának.

Szűz Mária rózsafüzére olyan imádság, amely részeinek egyszerűségében az egész evangéliumi üzenet mélysége nyilvánul meg. Maga a Szent Szűz bátorított bennünket jelenései alkalmával, hogy imádkozzuk ezt az imádságot. „Mondjátok el a rózsafüzért minden nap, hogy elnyerjétek a világ békéjét és a háború végét”. 1917 május 13-án, első jelenése alkalmával kérte ezt Fatimában, ahol „a Rózsafüzér Királynőjeként” jelent meg.

A rózsafüzér hatékony fegyver. Használjuk bizalommal, és elcsodálkozunk az eredményeitől! Mindent ki lehet imádkozni, és mindenkit be lehet imádkozni. A rózsafüzér imádság útján Krisztus egész szeretetét megtaláljuk. Erőt kapunk, hogy Isten akaratát tökéletesen teljesíteni tudjuk; hogy embertársaink szolgálatára legyünk.

Október lenyűgözően szép, mert nap mint nap milliók szívéből, az ajkakon át száll a köszöntés Máriához: Üdvözlégy… és száll a kérés: Asszonyunk Szűz Mária… Senki a világon nem tudja úgy köszönteni és kérni Máriát, mint mi, magyarok. Sajátos jogon, sajátos történelmi háttérrel-tapasztalattal, sajátos lelkülettel.

És mindig van annyi imádkozó magyar: „üdvözlégymáriás”-, „asszonyunkszűzmáriás” magyar, amennyi elégségesnek tűnik annak biztosítására, hogy a nemzetnek-, a hazának jövője legyen a Szent Korona jogarának kiterjedésében.

Asszonyunk, Szűz Mária! Sajátos jogon, sajátos történelmi háttérrel-tapasztalattal, sajátos lelkülettel. S ebben a „sajátos”- ban benne van Szent István királyunk többször megismételt önfelajánlása, végül a Szent Korona és ezzel az ország Szűz Mária tulajdonába való átadása. Nemcsak az ország, hanem az ország népe is! Magyar vagyok, Mária tulajdona vagyok, hazám Mária országa. Mindszenty bíboros úr hívta fel a figyelmet: „Csodálatos fonala a magyar történelemnek a Mária-tisztelet.

Ahogy a Duna kiemelkedik vízhálózatunkból, úgy emelkedik ki szélességével a Mária-tisztelet a történelmünket átjáró sok egyéb szellemi, lelki folyamból."

A jelenre pedig: „Most kell nekünk módot adnunk a Nagyasszonynak hívő magatartásunkkal, kitartó és egyetemes esengésünkkel arra, hogy megmutathassa: pártfogása segíthet, és édesanyánk ma is." Hívő magatartásunkkal: Krisztust megvallva és hirdetve az élet minden területén! A hazafiasság igazi talaja csakis a komolyan megélt keresztény hit lehet.

Szent István, első királyunk rendelésének kikristályosodása, hogy Szűzanyánkat Nagyasszonyunknak és Patrónánknak tudjuk. Élete művének betetőzéseként a Nagyasszonynak ajánlja föl fiatal, még csak alig alakuló keresztény országát.

A mai magyar embernek, ez az esemény már szinte semmit nem mond. A valamikori fiatal katolikusoknak mint kedves nemzeti emlék, mint jámbor legenda ott él ugyan még valahol a lelke mélyén, de a szentistváni tett jelképi tartalma és eszmei jelentősége kiveszett legtöbbnek szívéből. Az iskolák semlegessége nem csak az élő hitet és erkölcsöt, hanem a nemzeti érzést is legfőbb ellenségének tekinti.

Szent Ágoston mondta egy alkalommal: magasabb eszmei célok nélkül az államok nem egyebek rablóbandáknál. Az ilyen államokban nem a pénz hiányzik, nem is az eszközök, vagy éppen az élelmiszer, sokkal inkább az emberiesség, a becsület, a tisztakezűség, az önzetlenség. Nem beszélve az őszinteségről és igazságérzetről. A családi élet is üzletté és számítássá válik, az önzés és kiélés helyévé. S mihelyt az önzés úgy kívánja, aggálytalanul szét lehet dönteni, még ha belepusztul is a gyermek, a másik fél, s a nemzet maga.

Ha ma körülnézünk szép hazánkban, van-e torkot fojtogatóbb és szívet szorongatóbb jelenség, mint a testi-lelki, anyagi és szellemi környezetszennyezés? A gyűlölködés, megosztottság, szeretetlenség!

Vajon meg tudunk-e állni ezen a sátáni csúszdán, amelyen Mécs László szavai szerint „az Ember: sárkánymagból sarjadt fattya véres rögnek elfeledte, hogy az arca régen Krisztus arca volt." És ki hallja meg ma a számonkérő lelkiismeret szavát Sík Sándor szavaival: „Embernyi ember vagytok-e? Embernyomokat hagytok-e?" Olyan vészes eltájolódásban élünk már, hogy ma félelmetesebben dörömböl a még érző szív ajtaján ugyancsak Mécs László szava: „Ha a mérték tönkrement, senki-semmi meg nem ment"!

A mérték: Jézus Krisztus, aki „fogantatott Szentlélektől, született Szűz Máriától". És a gyilkos testi-lelki szennyeződés nem szüntethető meg más eszközökkel, csak, amit az imádkozó magyarok tesznek, új életet és új lelket, tiszta vizet és tiszta levegőt árasztó erkölcsi vállalásaikban.

Napjainkban fénylő jelként ragyog Magyarok Nagyasszonyának alakja. Az a tény, hogy vagyunk egypáran, akik hiszünk abban, amit első királyunk ránk hagyományozott: hogy az Istenember édesanyjának keze állandóan rajtunk pihen; és nekünk többre kell törekednünk, mint a megélhetés bármi úton való biztosítása, az érdekek és ösztönök és hangulatok által való ide-oda hányattatására, a nemzet konzumidiótává süllyesztésére.

Mindszenty bíboros úrral együtt valljuk: „A mi eszményünk egy olyan Magyarország megteremtése, amelynek alapja a valláserkölcs, támasza a nemzeti érzés, ifjai és leányai pedig hívők és magyarok." Ezért ma Magyarországon gyakorló katolikusnak lenni a legnagyobb hazafias, nemzetmentő tett.

A Magyarok Nagyasszonya útitársunk életünk ösvényein. Kérjük, vezessen minket, nehogy az elképedő siránkozás túláradjon ajkunkon, nehogy a csüggedés legyőzze a cselekvést, befagyassza a lelkesedést, a múlt súlya megakadályozza, hogy hitelt adjunk a jövőnek! De bátrak legyünk hinni, és megvallani hitünket; cselekedni a hit erejében, élve a szeretet életét, mely Isten országát bontja ki közöttünk!

A Boldogságos Szűz Mária, Nagyasszonyunk és Patrónánk oltalma alatt áldott legyen Magyarország, békében, örömben és jólétben; mi pedig élő hittel hűségesen, elköteleződve, áldva magasztaljuk az élő Istent, köszönetet mondva Égi Édesanyánknak!

Schall Tamás atya

A Szent Kinga Körben is a legnagyobb kincs az Istenre fókuszáló, közösséget megélő ember

„Férje halála után Szent Kinga az ószandeci kolostor apátnője lett. A kolostort a tatárok földúlták, és Kingának 63 évesen az újjáépítés munkáját kellett irányítania" – olvashatjuk életrajzában.

A Szent Kinga Kör tagjaiként, névadónkhoz híven, a szenior korba lépve is, egyházi közösségünkkel, közösségünkért aktívan együttműködve találkozunk kéthetente.

A Kör életébe, lelkiségébe és terveibe jelentős változást hozott az a szándék, hogy a jelenkori kultúra, társadalom, személyes kapcsolatok állandó kritikája és személyes frusztráció helyett továbblépjünk egy cselekvő életmód irányába.

Néhány éve Rod Dreher „Szent Benedek válaszútján” c. műve mentén feltártuk, hogy mi az, ami minket leginkább elkeserít, félelemmel tölt el. Az ijesztő tendenciák azóta csak erősödtek. Korának fenyegető káoszára jó példaként állt előttünk Szent Benedek válasza.

Négy témában mi is elhatározást tettünk, és ezekre rendszeresen visszatértünk:
ima: engedjük be Istent az életünkbe,
munka: Istennek szentelve végezzük,
közösség: odaadóan, ne program fogyasztói lelkületel kapcsolódjunk egymáshoz,
olvasás: elmélyülten, igényes szövegeket vegyünk kézbe.

Azt is megnéztük, mit tettek eleink ezeken a területeken, milyen tapasztalatunk van, amit megélni és továbbadni érdemes. Ezekre fókuszálva tudott csoportunkból egyre inkább közösség alakulni. Az ima szerves része összejöveteleinknek, még nyilvános helyen is. Az evangéliummal való imát különösen is gyakoroljuk, ez segít egymás hitének erősítésében is.

Őseink hozzáállása a munkához, annak méltósága segít ellenáramban maradni a fogyasztói társadalomban.

Olvasásélményeinket megosztjuk, buzdítjuk egymást arra, hogy ne engedjünk a digitális huzalozás csábításának. Egyéb kulturális programjaink kiválasztásában is ezeket a szempontokat tartjuk fontosnak. Legutóbb Molnár C. Pálnak, templomunk oltárképe alkotójának Assisi Szent Ferenc témájú műveiről hallottunk-láttunk tárlatvezetést a Ráth Lépcső Galériában.

A közösséghez való tartozás elementáris igénye tagjainknak. Ennek építését szolgálja, hogy együtt tervezzük meg féléves menetrendünket. Ki-ki hozzáadja érdeklődését, tapasztalatát, talentumát, aktivitását. Önállóság és összetartozás segíti, hogy empátiával tudjunk egymás felé fordulni, egymást testben és lélekben erősíteni.

A közösség építésében az egymásra figyelést, párbeszédet szeretnénk gyakorolni az összejövetelek közötti időben is, találkozásokkal, élőben vagy akár telefonon. Ehhez a Szt. Kinga kör alkalmán a szeptemberi indulás óta minden alkalommal kihúzzuk valakinek a nevét és a következő találkozásig személyes kapcsolatba lépünk vele.

Bár vannak határaink, zárt összejöveteleink, de tartunk az egész egyházközségnek is nyílt alkalmakat. A közös keresztútjárás a templomban és az Öröm útja-járás a rózsakertben ebben az évben a nagyobb közösség felé nyitást mutatták már, nagy örömünkre.

Az egyházközségen belül az adventi időben a közösségek közötti találkozásra azt tervezzük, hogy feleleventjük és megéljük együtt a „Szállást keres a Szentcsalád” rítusát.

Zöldyné Szita Erzsébet

A háromféle lelkületű szolgálat

Karitász küldetésünk az emberek üdvösségének szolgálatára irányul, elsősorban tehát lelki javakat szeretnénk közvetíteni, átadni. Örök kincsek ezek, melyeket *„a moly nem rágja meg, a rozsda nem marja”* (vö. Mt 6,20). Ehhez a természetfeletti küldetéshez természetes eszközöket is latba vetünk, úgy mint pl. a tárgyi adományok, vagy a találékony segítő tevékenység.

Bizonyára sokan tapasztaltuk azt is, hogy szegényeink, gondozottjaink, akik nem tartoznak szorosan az egyházhoz, nem vallásosak, de a hozzánk való kötődéssel mégiscsak kapcsolatba kerülnek Krisztussal, éppen rajtunk keresztül. Úgy gondolják, hogyha minket ismernek, ha velünk jóban vannak, akkor ezzel biztosítják Istennel való jó kapcsolatukat is, vagy legalábbis közelebb kerülnek Hozzá. Ez igen nagy felelősség számunkra, ezért fontos kiemelni, hogy nem az a lényeg, hogy minket ismerjenek, hanem az, hogy az Urat, a Világmindenség Királyát ismerjék meg, szeressék meg Őt, hogy azután Ő is megismerje őket az utolsó órában. Alázattal végezzük tehát munkánkat és bízzunk abban, hogy Istennek minden lehetséges, Ő a szívek vizsgálója, Ő tudja, hogy kiben mi lakozik, Szentlelke pedig a szívek vezére.

Éppen ezért ne is ítélkezzünk, hanem csak bízzunk és szeressünk! *„Mert sokan lesznek az elsőkből utolsók és az utolsókból elsők.”(Lk 13,29).*

Minket, karitászosokat is érnek bőven kísértések munkánk, életünk során, akik Krisztus Királynak szolgálunk. Szent Brigitta, Európa társvédőszentjének (XIV. sz.) magánkinyilatkoztatásban az Úr háromféle lelkületű szolgálótípust mutatott be.

Mindegyik hiszi, hogy Krisztus az Isten, a mindenható, de az egyik szándéka, hogy a szolgálattal földi dolgokat, kincseket nyerjen: gazdagságot, hatalmat, hírnevet. Az Úr, a kívánságuknak megfelelően részesíti is őket ebben, de a mennyei dicsőség rovására, mert az ilyen ember el is veszíti az égi jutalmat.

A másik szolgálótípus azt gondolja, hogy Krisztus Király a szigorú bíró. Az ilyen emberek a büntetéstől való félelemmel szolgálnak, nem a mennyei dicsőség és nem az Úr iránti szeretet hajtja őket. Őket a helytelen Úrfélelem motiválja és nem az önzetlen, bizalommal teli szeretet, ők azok, akiknek a bűnbánatuk nem tud tökéletes lenni, mert nem szabadok, a büntetéstől félnek, ezért csak félszívvel szolgálnak.

A harmadik típusú szolgáló tudja, hogy az Úr Igaz Isten, igazságos és irgalmas. Nem a büntetés elkerülése végett, hanem az Isten iránti önzetlen szeretetből fakadóan szolgálnak, ez motiválja őket. Ők azok, akiknek akarata megegyezik az Úr akaratával, ezért meghallgatásra találnak.

Tegyük fel az egyházi év végén, Krisztus Király főünnepének közeledtével a kérdést magunknak: melyik szolgálók vagyunk mi? Melyikhez hasonlítunk

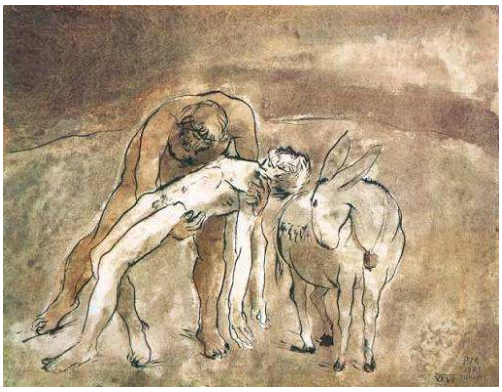

leginkább? Melyik típusból mennyi van bennünk? Félünk-e vagy bátrak, szabadok vagyunk legbelül?

Az Úr irgalmas szeretettel és igazsággal fordul felénk, mert Ő maga az Igazság és az Irgalom. Akik nem szeretik Őt, azokkal igazságos, akik szeretik Őt, azokkal irgalmas. Ezért a legnagyobb tulajdonsága Istennek az Ő irgalmassága, ahogy Szent Fausztina nővér tanította.

Szeressük tehát tiszta szívvel az Urat, a Világmindenség királyát, bátran haladjunk előre Vele! Így vágjunk bele a közelgő ádventi, karácsonyi karitászmunkánkba otthon, a családunkban, az egyházközségünkben, a szegényeink, rászorulóink körében! Önzetlen és szabad lelkülettel, alázatosan, szelíden, de bátran és határozattan végezve a munkánkat, tanúságtevői leszünk az Igaz Szeretetnek, Aki legyőzte a világot és üdvözíti a benne bízókat. *„Krisztus Király, üdvözíts minket!*
”

Csorba Gábor
állandó diakónus

A régi, mint új

XIV. Leó pápa semmi újat nem mondott Franciaországban, mert pontosan tudta, hogy ez ma a forradalmian új: a kétezer éves katolikus egyház nagy, terebélyes fájának értékei, mély gyökerei és az ágvégeken éledő megannyi fiatal hajtással. Nem szétszórt, mindig protestáló magoncok, új és új ideológiák növekedési kísérleteire való reakciókkal fárasztotta hallgatóit. Jó ütemérzékkel érkezett Franciaországba.

Arra senki sem számított, hogy az Igazság – az Evangélium – bátor kimondása maga alá temeti a hamis szabadság hazug világát. egyetlen pillanat alatt. Ugyanis kinyílt a repülőgép ajtaja, és XIV. Leó már öltözetével üzent. Főpapként, nem fehér ruhás civilként érkezett. A liturgián is használt karingben, felette a vértanúság színét, a bíbort hordozó mocétummal, és mellén Krisztus keresztjével vonult a díszsorfal előtt. Megjelenésével nem egy miniállam vezetője, hanem egy két lábbal a földön járó egyházfő, Szent Péter utódja tette tiszteletét az európai kereszténység egyik bölcsőjében.

Mik lehetnek a magyar közélet számára is fontos üzenetei? „A franciaországi katolikus egyház nagyon bölcsen kezd átalakulni egy »ellentársadalommá«, narratívájában visszautasítja a feminista- és lmbtq lobbi által előírt dogmát...” – olvashatjuk Eric Zemmour, „A misét még nem mondták el” című, nemrég magyarul is megjelent esszéjében. A katolikus filozófus, író, mintha előtanulmányt írt volna a látogatáshoz: „A kereszténységért vívott csata Európában nem lehet csak a hit csatája. Meg kell védeni a kereszténység hagyatékát Európában, ezeket az építészeti, művészeti, kulturális, jogi, politikai formákat, amelyeket meg kell őriznünk vagy helyre kell állítanunk.” Nos, XIV. Leó pápa látogatása erről (is) szólt. A Notre Dame Bazilikában ismét finom tanújelét adta a hagyományaiban gyökerező és élő egyháza melletti kiállásának. Nem valamiféle divatos imamódokkal, modern zenei betétekkel zajlott az esemény.

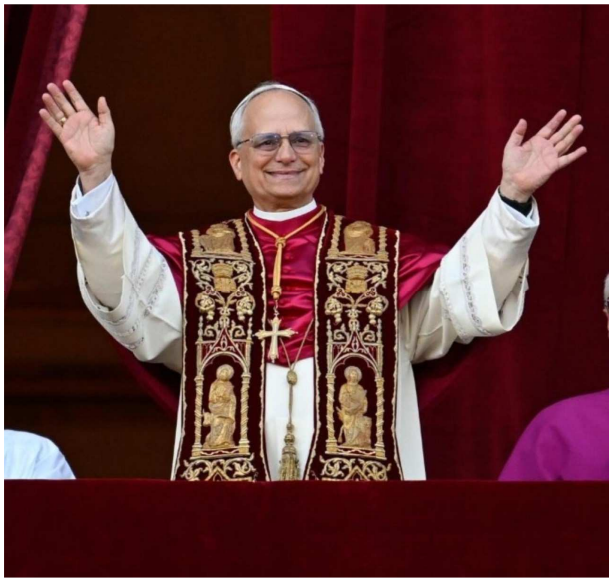

Miután néhány percre az Eucharisztia előtt adorált, vecsernyepalástban, főpapi jelvényekkel vezette az egyház hivatalos imádságát, a zsolozsmát. Az esti imaóra keretében tartotta meg tanítását. Többek közt ezt mondta, utalva a francia egyház újjászületésére is: „Ez a székesegyház azért született újjá, hogy vele együtt ti is újjászülessetek, új lendülettel törekedve az életszentségre és végezve a mindennapi küldetést. Legyetek népetek körében az egyház isteni anyaságának világos jelei: az egyház Isten szeretetéről tanúságot téve újra egységbe gyűjti és gyógyítja az emberi családot."

Két évvel ezelőtt a párizsi olimpiai megnyitó ünnepség sokakat mélységesen felháborító, olykor blaszfémikus performansza után Franciaország a Stade de France-ban egy teljesen más arcát mutatta. Nyolcvanezer, tekintetét égre emelő fiatal átlényegülten, nagy hittel volt együtt egy megrendült ágostonos szerzetessel, aki nem szégyellte könnyeit. Elérzékenyülten állt egy gyönyörű, francia szenteket bemutató, mély tanúságtételekkel lezajlott este végén az ősi ének, a Salve Regina éneklése alatt. A himnusz választása ismét üzenet volt úgy a szupermodernisták, mint a hagyományt túlhajtók felé. Van egység. A fiatalok zengték ezt, a még egyházszakadás előtt keletkezett éneket, ahogy zengik a X. Piusz közösség épp renitens konzervatívjai is templomaikban. A pápa minden liturgikus cselekményében megmutatta, nem csupán a tridenti latin misét lehet kellő mélységgel, odaadással és méltósággal ünnepelni: „Ma különösen is szembesülünk azzal, hogy korunkból mintha hiányozna a teljesség, a mélység és hiányoznának az ígéretek. Az ének, a szó és a liturgikus mozdulat nemes egyszerűsége sokak számára rést nyithat a világosságra, a béke oázisát kínálhatja egy állandó kapcsolódásban élő és zajos társadalomban." – üzente minden, a katolikus egyház liturgiáját a modernség és a kor kihívásainak való beteges megfelelési kényszerrel tevékenykedőknek. Vissza a forráshoz!

A pápa látogatásának több beszédében utalt a katolikusok közéleti kiállásának fontosságára. Nem fogadta el a Becsületrendet, nem kívánt nobilitásokkal díszvacsorázni, a lehető legtöbb időt szerette volna híveinek szánni. „A helyes laicitás tehát nem abban áll, hogy a vallást kizárjuk a közélet vagy az oktatás területéről, hanem abban, hogy azon munkálkodunk, hogy az állam és a vallási intézmények párbeszédet folytassanak egymással, és egyesítsék erőiket a közjó szolgálatában, hogy a világnak élete legyen." – tanította. Párizsi miséje előtt a Chapms-Elysées-n – mintegy szimbólikusan a fogyasztói társadalom lerolózott boltjai előtt – hívők ezrei gyóntak, papok százai álltak szó szerint helyt. Eric Zemmour pedig készítheti új esszéjét, ugyanis „A misét elmondták!" az a'la carte keresztények legnagyobb bánatára. Közel nyolcszázezren voltak rajta.

Franciaország él. A francia katolikusok élnek. Európa él és élni akar. Laus et grtaia, köszönet és hála egy oroszlánnak. Habemus papam: Leo XIV.

Kiss Antal diakónus
Katolikus Tábori Lelkészség

Kövek, fórumok, szamarak

Gyerekkoromban szinte az első istenbizonyíték volt számomra a Szentírásban szereplő érdekes epizód Jézus jeruzsálemi bevonulása előtt: „Elküldött két tanítványt a szemközti faluba, mondván: „találtok ott egy megkötött szamarat. Oldjátok el, és hozzátok ide." (Lk 19, 29-30.) A tanítványok megtalálták a szamarat. Ki tud ilyen apró dolgot egy nappal előre pontosan megmondani? – kérdeztem magamtól. Az a Jézus tehát biztosan Isten – vontam le gyerekfejjel a következtetést. Azóta már sok-sok tényező igazolja számomra Jézus isteni mivoltát. (Legtöbbet jelentenek azok a prófétai jövendölések, amelyek a gyermek Jézuson, majd a szenvedő Názáretin beteljesedtek.)

Érdekes kérdés lehet az is, miért szamárcsikót választott Jézus, hogy az vigye őt be a városba. Már sejtem a választ: mert üdvözítő tervében ott rejtőzködik szinte érthetetlen szándéka: *viteti magát. (*Mindig – kivéve a három évet, amikor Ő maga ment el igen sok helyre.) Csecsemő, majd kisgyermek korában vitték a szülei. Amikor meghalt, emberek vitték be a sírba. Ránk bízza magát az oltáriszentségben. Nekünk kell Őt vinnünk, odaadnunk…

Nagyon nagy felelősség ez. Ha mi nem visszük Őt, nem beszélünk róla, nem jelenítjük meg a szentmisében, nem adjuk oda Szent Testét – más nem teszi ezt meg. Újabb kérdés: miért vonult be Jeruzsálembe hatalmas örömrivalgás közepett? *Mert nagyon szereti az embert:* a gyenge, kísértéseket szenvedő embert, aki szeretetre, igazságra, szabad így mondani: „az Istenre született".

Jézus „fórumokat" teremt arra, hogy ezt nyilvánvalóvá tegye. Nem igaz, hogy az ember teljesen romlott! Minden időben vannak, akik azon fáradoznak, hogy manipulálják az embert, hogy elvegyék személyiségét, géppé, eszközzé, rabszolgává alacsonyítsák. Jézus ünnepet rendez, ahol önmaga valójában mosolyogva megjelenik. Ott az ember újra ember lesz. Nem kell félnie, hogy becsapják.

Jézus nem kérdezte az aggódó kafarnaumi századostól szemrehányóan: „Miért nem vigyáztál rá?" Azt mondta: *„Megyek és meggyógyítom"*. Ezt a szerető szívű Jézust kell elvinnünk, megjelenítenünk sok-sok fórumon: a családban, munkahelyünkön, templomban, hittanórákon, és a médiumokban. Fel kell szabadítanunk az ember lelkében a beléoltott, ősi, isteni szépet. Hadd merjen örülni, merjen remélni, merjen önmaga lenni, merjen hinni, Istent imádni és dicsérni!

Egyre nagyobb lett a tömeg ott, a jeruzsálemi utcán. Lelkesedésük azt mutatta, hogy a világnak Krisztus kell. Azonban ott, és akkor is, mint azóta is, annyi nemes törekvést, gorombán kudarcra akarnak ítélni. Az történt, hogy az egyik útkereszteződésnél néhány ember előlépett, megállították a szamarat, majd ezt ordították Jézus felé: „Hallgattasd el őket! – Olyanok lehettek ezek a hőbörgők, mint a „feszítsd meg!"-et kiáltók, a hittan- és erkölcstanoktatást teljesen megszűntetni akarók, a krisztusi eszméket a társadalom életéből és Európa emlékezetéből kitörölni szándékozók.

Jézus nyugodtan válaszolt nekik: Ha ők nem szólhatnak, akkor a kövek fognak kiabálni Istenről, igazságról, az örök életről, a szeretet végső győzelméről. Micsoda prófécia volt ez! Megéltük a szervezett istentelenséget. A leggorombább eszközökkel vélték elhallgattatni Jézust!

Tizennyolc éves koromban, érettségi előtt a frontra kerültem, majd a Dnyeperen túlra vittek az oroszok egy szénbányába. Mi, lelkes fiúk Jézus fórumait, a „köveket" úgy teremtettük meg, hogy a bányában, a felszíni munkán kis feszületet hordtunk cérnaszálon a nyakunkban. Kisgyerekek szaladtak oda, a nagy és istentelen Szovjetunió közepén, és csókolgatták keresztjeinket, könnyezve mondogatván: „Krisztosz, Krisztosz!..." Orosz katonák tettek hitvallást. Úgy, csendesen.

Bizony, nagyon kellenek a „megszólaló kövek", a Jézust bátran megjelenítő fórumok, emberek, papok! És kellenek a „szamarak", akik alázatos egyszerűséggel elviszik Őt. Kellenek lelkes tömegek, kellenek gyerekek, akik tiszta szívükkel lelkesen közvetítik e számító, hazug, bűnös világban azt, ami tiszta, ártatlan és szent. És Őt, aki nagyon szereti az embereket.

Lajos atya

Idézetek XIV. Leó pápa franciaországi beszédeiből

„Ne veszítsük el emberségünket a mindennapi életünket elárasztó és befolyásoló „gépek paradicsomának" közepette. Sürgető feladat elménk nevelése az etikai megkülönböztetésre, amely képes felismerni azt, ami erkölcsileg jó. Ezzel kapcsolatban szeretném felidézni, hogy „egy valóban szabad társadalom nem kényszeríti ki az uniformizálást, hanem védi a lelkiismeretek sokféleségét, megakadályozza az autoriter tendenciákat és előmozdítja az etikai párbeszédet, amely gazdagítja a társadalmi szövetet."

*

„Ma különösen is szembesülünk azzal, hogy korunkból mintha hiányozna a teljesség, a mélység és hiányoznának az ígéretek. Az ének, a szó és a liturgikus mozdulat nemes egyszerűsége sokak számára rést nyithat a világosságra, a béke oázisát kínálhatja egy állandó kapcsolódásban élő és zajos társadalomban. Titeket, akik naponta ünneplitek az eucharisztiát, arra kérlek, gondoskodjatok arról, hogy a liturgikus szertartásokat mindig méltó és illő módon ünnepeljétek, ott is, ahol kisebb közösségek gyűlnek össze."

*

„Ahh□z, h□gy jól válasszat□k, tartsát□k szem előtt ezt a szemp□nt□t: a jó életet ad, s□sem veszi el az életet; a jó gondoskodik, nem magának szerez. A jó nem valamiféle szép eszme, hanem a szeretet ragyogó arca: maga Isten!

Ezért mindnyájatokat – püspököket, papokat, diakónusokat és megszentelt személyeket – arra buzdítalak, hogy ápoljátok magatokban a liturgia iránti őszinte szeretetet."

„A bábeli torony az uralom révén kikényszerített egységet jeleníti meg (vö. Ter 11,4). Ez az építmény ugyanakkor azt is feltárja, hogy minél inkább elnyom a hatalom, annál inkább meggyengül, és megmutatja embertelen arcát. (...) Bábel tornya összeomlik, kettős negatív következménnyel. Ahogyan az általa kikényszerített egység erőltetett volt, úgy az összeomlását követő sokféleség is konfliktusokkal terhes. Ma Bábel kísértése újra megjelenik a testvériség nélkül megvalósítani kívánt globalizációban, a mohó pénzügyi gyarmatosításban, az ideológiák másokra erőltetésében, mindazokban a „kapcsolatok nélküli érintkezésekben, amelyek az emberi életet kereskedelemmé fokozzák le."

*

„Ahhoz tehát, hogy megízleljük Isten közelségét és az emberi testvériséget, el kell utasítanunk azt a mohóságot, amely felemészti kapcsolatainkat anélkül, hogy adna, és dolgokkal halmoz el bennünket anélkül, hogy táplálna. Ezek a rossz erők nemcsak erőszakos formában jelentkeznek, hanem olykor megtévesztő külsőt is öltenek, mert éppen azt ígérik, amit elvesznek tőlünk: a boldogságot."

*

„Szent Bakhita arra kötelez bennünket, hogy vegyük észre azokat, akiket nem vesznek észre, szabadítsuk fel azokat, akiket ma a gazdaság és a kultúra rabszolgaságba taszít, és tartsuk tiszteletben minden testvérünk végtelen méltóságát, akikben maga Jézus kopogtat ajtónkon. Kedves barátaim, „a valóság az, hogy a keresztények számára a szegények nem szociológiai kategóriát jelentenek, hanem magát Krisztus testét."

*

„A fiataloknak azt mondom: legyen bátorságotok felelősen megélni a béke építésének küldetését szívetekben, kapcsolataitokban, családotokban, az iskolában és az egyetemen, városaitok, országaitok és egész Európa életében!
Ne engedjetek az erőszak és az elnyomás logikájának! Szeressétek az életet minden pillanatában, és ne féljetek a jövőtől!"

*

„Ne féljetek családot alapítani, gyermekeket vállalni, és védelmezni minden ember méltóságát az anyaméhben való élet első pillanatától egészen az utolsó lélegzetig! Ne féljetek fáradhatatlanul munkálkodni közösségeitek javáért, akár politikai szerepvállalással is! Legyetek közösségépítők!"

*

„Korunk hatalmas kihívásai tekintetében arra buzdítalak benneteket, kedves testvéreim, hogy bátorságról, merészségről és missziós kreativitásról tegyetek tanúságot. Ne engedjétek, hogy elbátortalanítsanak benneteket azok a hibák, következetlenségek, sőt bukások, amelyek nyomot hagytak ennek az úton járó népnek a történetén."

*

„A katolikus oktatás azonban semmiképpen sem mondhat le saját nevelési programjáról: ez egy Krisztus-központú program, mely az emberi személy teljes körű fejlődésére, minden – lelki, kulturális, értelmi, erkölcsi és társas – dimenziójának kibontakozására irányul. Ezért senki ne lepődjön meg azon, hogy minden katolikus intézményben lehetőséget kínálnak a Jézus Krisztussal való találkozásra és igéjének hallgatására. Még kevésbé szabad megtörténnie annak, hogy bármely tanulót saját osztályában kirekesztenek pusztán azért, mert hisz Jézusban."

*

„A családon belüli hitélet elmélyítése és meggyökereztetése kétségtelenül az egyik kulcsa annak, hogy megoldást találjunk számos olyan válságra, amelyen az Egyház és társadalmaink keresztülmennek. A családban tanuljuk meg ugyanis az együttélést, a másik ember tiszteletét, a különbözőség elfogadását, egymás támogatását, a nagylelkűséget, önmagunk önzetlen odaajándékozását és az áldozatkészséget."

*

„Nem véletlen, hogy a katonai kiadások növelésére irányuló ismételt felhívásokat és az ezekből fakadó döntéseket sok kormány a másik fél veszélyességével indokolja" (Üzenet a béke 59. világnapjára, 2026. január 1.). A béke előmozdítása tevékeny munkálkodást kíván. Ma fel kell tennünk magunknak a kérdést: valóban „kreatív erőfeszítéseket" teszünk-e a világbéke előmozdításáért, vagy csupán arra törekszünk, hogy „elállítsuk a háború vérzését", és jobban felkészüljünk azokra a háborúkra, amelyekről feltételezzük, hogy még előttünk állnak."

Schall Tamás
Életem tartozéka

Mint katona kezében a fegyver,
olyan enyémben a rózsafüzér,
mikor kezeim közt morzsolgatom,
a legnagyobb biztonsággal felér.

De már önmagában az a tudat,
hogy nálam van, zsebemben hordozom,
olyan nagy erővel tölt el engem,
emberi szóval ki sem mondhatom.

A titkok, melyeket imádkozom,
Megváltónk életének titkai,
ezeket szemlélve, kimondani,
hűséges követésére segít.

Mindebben Mesternőnk Szűz Mária,
Kinek életét e titkok szőtték,
Példaképünk Ő, hogyan kell hinnünk,
aki anyai oltalmával véd.

Ha a Szentolvasót imádkozzuk,
amit Szeplőtlen' Szíve tőlünk kér,
megvalósul földünkön a béke,
a bűn senki közelébe nem ér.

Életünk része lesz a szent öröm,
az Isten emberré lett érettünk,
Lélektől' fogant, Szűztől született,
hogy Szent Karácsonyt ünnepelhessünk.

Köztünk léte világosság nekünk,
szeretni és élni tanít minket,
kincset ad, mit el nem veszíthetünk,
táplálék, mindennapi kenyerünk.

De a fájdalom sem hiányozhat,
nem leszünk különbek, mint Mesterünk,
ha Ő értünk kínhalált szenvedett,
nekünk sem lehet más az életünk.

Szenvedés-, halál húsvétba hajlik,
Vele szenvedve-, halva, élhetünk,
a feltámadásunk dicsőséges,
mint a Szent Szűz, mennyekbe vétetünk.

Testvérem, Krisztus katonája vagy?
Legyen fegyvered a rózsafüzér!
Hatásos, mert ki ezt imádkozza,
az életében minden jót elér!

XIV. Leó pápa Magnifica humanitas kezdetű enciklikája
Az emberi személy védelméről a mesterséges intelligencia korában
részletek

92. Laudato Si' enciklikájában Ferenc pápa elítélte a technokrata paradigma növekvő dominanciáját a globalizált világban, vagyis azon tendencia ellen szólt, hogy a hatékonyság, az ellenőrzés és a profit logikájának engedjük át a személyes, társadalmi és gazdasági döntéseket. Ugyanis ekkor az történik, hogy a technológia nem marad egyszerűen eszköz, hanem mércévé válik, amely alapján mindent megítélnek, elkezdi diktálni, hogy mi számít és mit lehet kiselejtezni, és így a teremtést a kizsákmányolás tárgyává és az emberi lényeket puszta fogaskerekekké fokozza le a minél nagyobb teljesítmény elérésének érdekében.

93. Ez a paradigma az elmúlt években gyorsan elterjedt, részben a mesterséges intelligencia, a kognitív tudomány, a nanotechnológia, a robotika és a biotechnológia terjeszkedése által. Önmagukban ezek az innovációk nagyban szolgálhatják az emberi fejlődést és közös otthonunk gondozását, de éppen a hatalmuk miatt siettethetik a technokrata paradigma kiterjesztését, és ezért helyes alkalmazásukhoz új spirituális, etikai és politikai keretre van szükség. A nagyobb hatalom nem feltétlenül jelent valami jobbat. Ebben a tekintetben Romano Guardini szavai továbbra is relevánsak: „A kortárs embert nem képezték ki arra, hogy jól használja a hatalmat."

94. Az emberiség saját hatalma áldozatává válásának veszélyét már VI. Szent Pál is felismerte, aki arra figyelmeztetett, hogy „a legkülönlegesebb tudományos fejlődés, a legmegdöbbentőbb technikai bravúrok és a legcsodálatosabb gazdasági növekedés, hacsak nem kíséri hiteles erkölcsi és társadalmi fejlődés, hosszú távon az ember ellen fog fordulni".

Plébániánk hírei

Szentmisék

hétfő-kedd-szerda-csütörtök-péntek-szombat 17.00
vasárnap 10.00 és18.00 (angol nyelvű)

Folyamatos szentségimádást tartunk a templomban
9.00 és 22.00 óra között.

PLÉBÁNIÁNK RENDSZERES PROGRAMJAI
szeptembertől

Hétfő	18.00	Felnőtt katekézis
Kedd	17.00	Elváltak és Egyedül Maradtak szentmiséje (havonta első kedden) és találkozója a Szent Kinga teremben
Szerda	15.45	Karitász hittan (a konkrét dátumok szórólapokon)
Péntek	15.00	Engesztelő imaóra a hazáért
	16.00	Rózsafüzér
	16.30	Vesperás
	18.00	Szent József Férfikör (minden második héten)

Októberben hétköznapokon a szentmise előtt, 16.30-tól a rózsafüzért imádkozzuk.

Gyóntatás: vasárnap 9.00-9.50

Lelki tanácsadás egyeztetés szerint
bitter.belvarosiplebania@gmail.com
30 591 2601

PESTI FŐTEMPLOM

Spirituális közösségi lap

XIII. évf. 71. szám

A Belvárosi Nagyboldogasszony Főplébánia lapja

Kiadja:
a
Belvárosi Főplébánia

Felelős kiadó:
Dr. Osztie Zoltán

Szerkesztő:
Bitter Lajos

Munkatársak:

Csorba Gábor
Dr. Kerényi Lajos
Kiss Antal
Schall Tamás
Zöldyné Szita Erzsébet

Korrektúra:
Faga-Nagy Mária

Szerkesztőség:

Budapest 1056 Március 15. tér 2.
bitter.belvarosiplebania@gmail.com

Megjelenik:
12 oldalon

PESTI FŐTEMPLOM

SPIRITUÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

XIII. évfolyam 71. szám *2026. október*

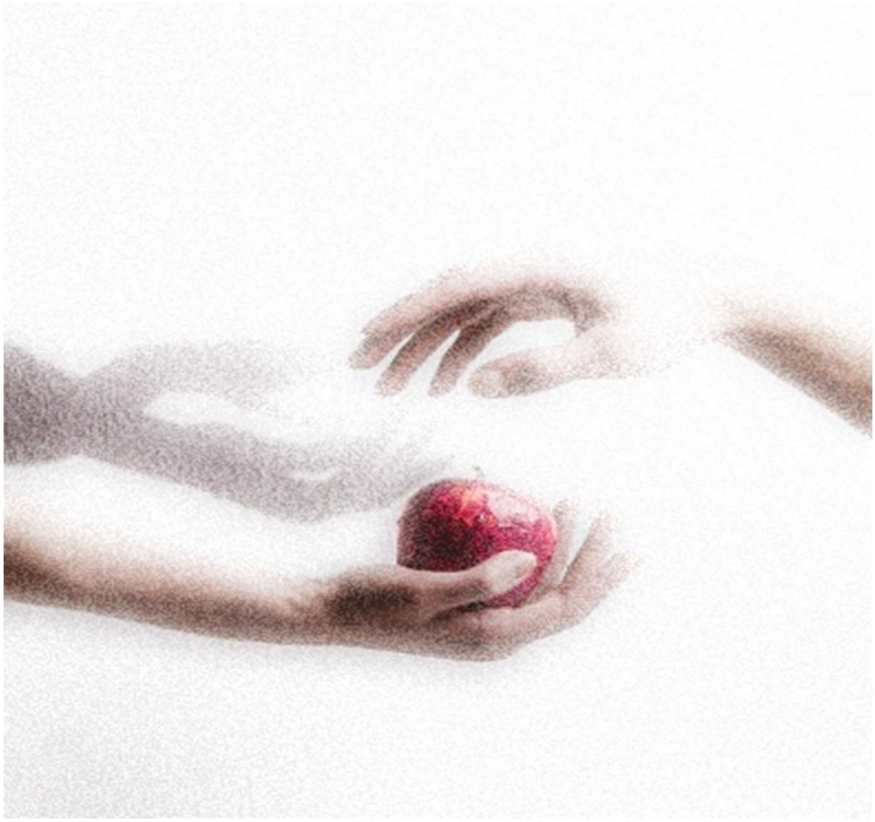

Tartalom

- Nagyszerű emberségünk
- Ki az ember?
- Októberi fénysugár
- A legnagyobb kincs
- Háromféle lelkület
- A régi mint új
- Kövek, fórumok, szamarak
- Leó pápa beszédei
- Életem tartozéka

BELVÁROSI NAGYBOLDOGASSZONY FŐPLÉBÁNIA

1056 Budapest, Március 15. tér 2. T: 318 3108 belvarosiplebania@gmail.com

Nagyszerű emberségünk

Örömünkre megjelent magyar fordításban is XIV. Leó pápánk új enciklikája, amely – beszédesen – a „Nagyszerű emberség” szavakkal kezdődik. Témája „az emberi személy védelme a mesterséges intelligencia korában”.

Már a cím is sokatmondó, melyben két állítás van. Egyrészt az emberi személy támadásoknak van kitéve, ezért védelemre szorul. Ezeknek tanúi és elszenvedő alanyai vagyunk. Fogantatásunk pillanatától az e világból való távozásunkig (halálunkig) folyamatos veszélyben élünk. Gondoljuk meg az állítás valóságát: napjainkra az ember számára legveszélyesebb hely az anyaméh. A világháborúk tömegmészárlásaihoz hasonló méretű gyilkolás folyik a magzatelhajtás révén. De nem kevésbé veszélyes és pusztító a gender ideológia és az LMBTQ program keresztülvitele például az oktatási intézményekben. Lássuk meg a gyerekek nemi identitásába történő bevezetésének problémáját. Ma többségében nem a szülők végzik el az ezzel kapcsolatos kötelességüket, hanem a kortárs csoportok, az internet irányítói, vagy éppenséggel magukra vannak hagyva a témában. Ismerjük a meddőség terjedését és az ezzel kapcsolatos megoldási kísérleteket, amelyek a legtöbb esetben emberellenesek. Tisztában vagyunk azzal, hogy az élet egyéb helyzeteiben sem kapja meg az ember a neki járó tiszteletet. Egyebek között szembe kell néznünk a háborúk közepette emberi méltóságukban megalázott, ellehetetlenült helyzetben élők sorsával (leginkább Kárpátalján). Végül tekintsük az öregkorban kiszolgáltatott helyzetben élőket. Sorolhatnánk tovább az élet válsághelyzeteiben élők segítségre szorultságát. Nem véletlenül hoztuk létre a „Jó, hogy vagy!” életvédők szövetségét, mely az emberi személy méltóságának képviseletét tűzte zászlajára, és egységbe vonja az ezen a területen dolgozó szervezeteket és személyeket. Kérem, nézzék meg a Szövetség internetes felületeit!

Az enciklika másik állítása szerint a mesterséges intelligencia kora itt van. Nem jövőbeli, hanem jelen valóság, az életünk mindennapjaiban meghatározó tényező. Használata nélkül – nem is lassan – mindennapjaink nehézzé válnak, segítségre szorulunk, majd lemaradunk. Lehetőséget kínál, ugyanakkor óriási veszélyeket rejt, egyelőre beláthatatlan következményekkel jár. Már az elnevezése is téves, hiszen a szóhasználatban „intelligens”, személyes tűnik. Nem az! A programozás szerint még érzelmeket is mutat, melyeket képes partnerként feltüntetni. Sok fiatal már ebben a kapcsolatban él. Nem személyes viszonyaiban, hanem a géppel kommunikál, következésképpen elszigetelődik, elmagányosodik. Fölvetődött már az is, hogy közreműködésével szentgyónást lehessen végezni. Abszurd ötlet, éppen a személyesség, így az emberi méltóság lábbal tiprása. Lelkiismeretvizsgálatot, bűnbánatot, megtérést, megújult Isten-kapcsolatot a gép nem tud végrehajtani, sem szolgálni. Iszonyúan megnöveli az életvitelünk már-már amúgy is elviselhetetlen tempóját. Ráadásul működtetése olyan energiaigényt támaszt, amit nem tudnak az egyes államok kielégíteni. Az Egyesült Királyság (Anglia) teljes, éves energiafogyasztására van szükség a fedezetéhez. Szempontként említik a szakértők, hogy a fejlesztés hihetetlen ütemben zajlik. Az egyes országok nem fognak leállni, vagy határt szabni, sem a kutatás, sem a fölhasználás terén, mert fölfogásuk szerint nem maradhatnak le a többi kutatásokban résztvevő országokkal szemben. Külön rendszere van Amerikának, Kínának, Európának…

Milyen világ alakul körülöttünk? Az Egyház küldetése, hogy védje, képviselje a személyességet, az emberi személy méltóságát, az imádságos Isten-kapcsolatot, az élet értelmének evidenciáját, a kutatás és eredményei fölhasználásának határait az ember javára, az elszemélytelenedés ellen küzdjön, a közösségeket építse és működtesse, a személyes jelenlét alkalmait teremtse meg és – amint a Szentatya részletesen kifejti – „a szeretet civilizációját építse”.

A Szentatya üzenetének leginkább reményt keltő üzenete, hogy a Teremtő Isten, mennyei Atyánk nagyszerű hivatásra hívta életbe az embert. Méltóságra emelte, amikor képére és hasonlatosságára alkotta meg. Ne adjuk föl az Isten alkotta rendet, ne tagadjuk meg küldetésünket, ne alázzuk meg önmagunkat, hanem – Jézus mintájára – hordozzuk és bontakoztassuk ki „nagyszerű emberségünket”!

Kérem, hogy olvassuk el az enciklikát, hogy tájékozottak legyünk korunk kihívásai terén és követni tudjuk azokat a folyamatokat, amelyek meghatározzák egyéni és közösségi életünket, valamint kijelölik küldetésünk területeit. A dokumentum megvásárolható a Szent István Társulat kiadásában.

Dr. Osztie Zoltán plébános

Az emberi létezés egyetlen dimenziójának abszolút szintre emelése veszélyes. Kaotikus állapotokat nem csak a hiány, a szűkösség okoz, de az ellenőrizetlen növekedés is az elszegényedés forrása lehet. Így az intelligencia (értelem), amikor abszolúttá válik, rátelepszik és elnyomja az élet más alapvető dimenzióit, például a szeretetet, az érzelmet, az akaratot, az elkötelezettséget az odaadást, vagyis az emberi kapcsolatokat. (Magnifica humanitas 113.)

Ki az ember?

Amikor az ember szembesül különböző testi, lelki panaszaival, aggodalmaival, bajaival, szorongásaival – és kinek az életében ne lennének ilyenek –, melyek „jól-létét” akadályozzák, természetesen szeretne megszabadulni ezektől, és orvoshoz, esetleg pszichológushoz fordul. A panaszok hátterében gyakran lelki folyamatok húzódnak meg, például aktuális élethelyzet, gyermekkori traumák, amelyek a tudat alatt működve fejtik ki hatásukat. Amennyiben ezek tudatossá válnak, akkor maga az a tény, hogy a probléma oka napvilágra kerül, adott esetben jelentheti annak orvoslását, de fordítottja is lehetséges, és valamilyen kövonalazatlan, homályos üresség, aggodalomérzés válik dominánssá. Ez azt jelentheti, hogy válaszadásra vagyunk hivatottak a kérdésben: mi az élet értelme? Ugyanis erre még nincs igazi válaszunk. Ebben az esetben nem a mi okból –, hanem a „mi célból aggódunk?” kérdést kell feltenni. Mi a fő célunk? Ezt a kérdést teszi fel az egyik pszichológiai módszer, amelyik ahhoz az adottságunkhoz próbál irányítani, amely minden emberben megvan, mindig ép, és arra szólít bennünket, hogy szabadon, a célt szem előtt tartva vegyünk részt saját életünkben, majd annak lassú és végső elmúlásában. Ennek a célnak a veszélybe kerülése okozhatja igazi aggodalmunkat.

Valójában életünk értelmességéről, méghozzá végső értelmességéről van szó. Az említett adottságot a pszichológia a mindig ép, transzmorbid személyiségmagnak nevezi, „amelyben” megjelenik a szabadság és az értelemfelismerés szempontja, ugyanakkor azonban a személyes tagadás és öngátlás lehetősége is. A transzmorbid, sérthetetlen szellemi fórum bizonyos kérdéseket és válaszokat képes „önmagukban is érvényesnek” elismerni, ezért az ember, mint személyiség – ha hagyja – megszólítható. Ez a pszichológiai módszer a logoterápia, amely az élet értelmességének kérdését veti fel, mint a terápia alapkérdését. Feltárhatja, hogy egy adott ember esetében a „jól-lét” hiányának oka az élet végső értelmességébe vetett bizalom hiánya. Ennél sokkal többet nem mondhat, mert a továbbiakban már egy másik tudomány, a teológia illetékes.

Felmerülhet a kérdés, hogy a „transzmorbid személyiségmag” fogalom összevethető-e a teológiai személyfogalommal? Nem, mert a pszichológiának nem dolga a teológiai szemlélet, de végül is kimondja: „a transzmorbid személyiségmag az ember sérthetetlen szellemi rétege, a megismételhetetlen, egyszeri személy hordozója”. Tehát nem maga a megismételhetetlen emberi személy, hanem annak „hordozója”.

Három olyan fogalmunk van, amelyeket tisztáznunk kell ahhoz, hogy tudjuk, mit jelölnek a pszichológiában, ill. a teológiában, és ezek hogyan viszonyulnak egymáshoz. Annál is inkább mivel ezek a fogalmak gyakran szinonimaként jelennek meg. Nem kevesebbről van szó, mint az emberről, Istenről, az ember immanens (világon belüli) és transzcendens (világon túlnyúló) végső céljáról, annak elfogadásáról vagy tagadásáról, a keresztény kinyilatkoztatás szívéről. Ezek: az „én”, a „személyiség” és a „személy”.

A pszichológia többféle énről beszél (ideális én, reális én, fantázia én, prezentált én, tükör én, hamis én), ugyanakkor elismeri a nyilvánvaló tényt, hogy az „én” egész életünk során változatlan, vagyis énünk magja egy velünk született entitás. Az „énnek” pedig pszichológiai és spirituális dimenziója van, melyek részben átfedik egymást, és ez a sajátossága a pszichofizikai és társadalmi meghatározottságok mellett – a transzcendensre irányuló nyitottsága miatt – döntésre ad lehetőséget.

A személyiség szó alatt a pszichológia pszichofizikai rendszerek szerveződését érti az egyénen belül, amelyek meghatározzák a gondolkodást és a viselkedést. A személy szónak nincs konkrét elkülönülő tartalma a pszichológiában, illetve – ahogy fentebb említettük – „rejtőzködően” jelenik meg: mint az ember sérthetetlen szellemi rétege, a transzmorbid személyiségmag által hordozott szellemi valóság. Hogy miféle valóságról lehet szó, arról a pszichológia – helyesen – nem nyilatkozik.

A teológia nyelvén világosan beszélhetünk. A kiindulópont egy igen egyszerű kérdés: mi következik az emberi mivoltra nézve abból, amit megtestesülésnek hívunk, vagyis abból, hogy Jézus Krisztus egyszerre valóságos Isten és valóságos ember, egy személyben? Az következik, hogy miután Jézus Krisztus valóságos Isten és valóságos ember egy személyben, az emberről, mint megismételhetetlen egyszeri személyről csak Istenre vonatkoztatottságában beszélhetünk. Tehát az ember egyszeriségének legbelsőbb lényege, a személye – képben kifejezve – „üres” lenne Isten nélkül, vagyis nem is lenne ember, esetleg nagyon értelmes állat vagy gép, olyan, mint a mesterséges intelligencia, aminek elszabadulása a poszthumanizmus és a transzhumanizmus luciferi perspektívájában éppen a személyt, és így az ember igazi emberségének alapvető dimenzióit, a szeretetet, az érzelmet, az akaratot, az elkötelezettséget és az odaadást, vagyis az emberi kapcsolatokat szegényíti el. (Vö. XIV. Leó pápa Magnifica humanitas enciklika).

A „személy” kizárólagosan keresztény teológiai fogalom, ugyanakkor minden ember személy. Az ismeret forrása a kinyilatkoztatás és a hit, a hitben viszont kézzelfogható bizonyíték van: maga az ember. Bármilyen tudomány jelölhet ezzel a szóval valamilyen emberi jelenséget, de az nem az a személy, akiről a teológia beszél, akik mi emberek vagyunk.

A lelki szenvedésnek valódi oka lehet a cél hiánya. S ha van végső cél, akkor már nem is valami más közvetlen ok megszüntetése – amely, ha lehetséges, akkor szükséges is – vezet eredményre, nem is a feldolgozás, hanem a túllépés. Nem a pszichológia egyébként legális és szükséges céljai, nemcsak az egyén jól-léte, „önmegvalósítása”, hanem az ember túllépése önmagán, ami az életben lehetséges, de alapvetően befejezhetetlen folyamat. A befejezettség teológiai neve: üdvösség.

Tehát és végül, ha a kereszténység életalakító szerepét, az élethez és halálhoz való viszonyát pszichológiai nyelven fejezzük ki, akkor tudomásul vehetjük, hogy a testi (biológiai), lelki (pszichológiai) és a környezeti, társadalmi (szociológiai) hatások együttesen meghatározzák az ember természetes helyzetét, amivel kapcsolatban – helyesen – a személyiség szót használjuk. A szellemi személyünk, aki (és nem: ami) testünktől – személyiségünktől – elválaszthatatlan halálunkig, a mindezekhez való viszonyulásunk, a transzmorbid személyiségmag mögött van (azt is mondhatnánk: „ott sóhajtozik ki nem mondható szavakkal a lélek”), és ha hagyjuk és akarjuk, átalakítja viszonyulásunkat életünkhöz és halálunkhoz. A problémával, bajjal, betegséggel, szenvedéssel és persze végül a halállal, vagyis a belső és külső körülményekkel kapcsolatos álláspontunk kialakításában a személyiségünknek főszerepe van, de mögötte rejlik az igazi legvégső fórum, aki akár közvetetten, akár közvetlenül felteszi az utolsó kérdést. Ez azt jelenti, hogy hitben hozzuk meg a végső választ, ami minél előbb és mindenekelőtt a cél. De azért az az ismeret, hogy az emberi személy értelmezése kizárólag teológiai nézőpontból lehetséges, a bizonytalanok, a kulturkeresztények, az „éjfélimisés” keresztények, a nem hívők, a kételkedők, a tagadók, az aggódók számára felhívást jelenthet, mert agnosztikus „tartózkodás”, kitalált isten nincs. Kegyelem van és feltámadás.

BL

Októberi fénysugár

Októbernek szépsége van: a gyengülő nap minden sugarát kihasználja, hogy tovább szépítse az ősz egyébként is nagyszerű színpompáját: azt a tarka ruhát, amit a természet magára ölt. Ebben az őszi napsugárban Máriára gondolunk mint a Rózsafüzér Királynőjére és a Magyarok Nagyasszonyára. Égi Édesanyánk minden nap kéri a rózsafüzér imádságot, ezt a hónapot pedig különösen is a rózsafüzérnek szenteljük.

A rózsafüzér imádság mindnyájunkat Krisztus titkainak átelmélkedésére késztet a Boldogságos Szűz Mária vezetésével, aki egyedülálló módon részese volt Isten Fia születésének, működésének, szenvedésének és dicsőséges feltámadásának.

Szűz Mária rózsafüzére olyan imádság, amely részeinek egyszerűségében az egész evangéliumi üzenet mélysége nyilvánul meg. Maga a Szent Szűz bátorított bennünket jelenései alkalmával, hogy imádkozzuk ezt az imádságot. „Mondjátok el a rózsafüzért minden nap, hogy elnyerjétek a világ békéjét és a háború végét”. 1917 május 13-án, első jelenése alkalmával kérte ezt Fatimában, ahol „a Rózsafüzér Királynőjeként” jelent meg.

A rózsafüzér hatékony fegyver. Használjuk bizalommal, és elcsodálkozunk az eredményeitől! Mindent ki lehet imádkozni, és mindenkit be lehet imádkozni. A rózsafüzér imádság útján Krisztus egész szeretetét megtaláljuk. Erőt kapunk, hogy Isten akaratát tökéletesen teljesíteni tudjuk; hogy embertársaink szolgálatára legyünk.

Október lenyűgözően szép, mert nap mint nap milliók szívéből, az ajkakon át száll a köszöntés Máriához: Üdvözlégy… és száll a kérés: Asszonyunk Szűz Mária… Senki a világon nem tudja úgy köszönteni és kérni Máriát, mint mi, magyarok. Sajátos jogon, sajátos történelmi háttérrel-tapasztalattal, sajátos lelkülettel.

És mindig van annyi imádkozó magyar: „üdvözlégymáriás”-, „asszonyunkszűzmáriás” magyar, amennyi elégségesnek tűnik annak biztosítására, hogy a nemzetnek-, a hazának jövője legyen a Szent Korona jogarának kiterjedésében.

Asszonyunk, Szűz Mária! Sajátos jogon, sajátos történelmi háttérrel-tapasztalattal, sajátos lelkülettel. S ebben a „sajátos”- ban benne van Szent István királyunk többször megismételt önfelajánlása, végül a Szent Korona és ezzel az ország Szűz Mária tulajdonába való átadása. Nemcsak az ország, hanem az ország népe is! Magyar vagyok, Mária tulajdona vagyok, hazám Mária országa. Mindszenty bíboros úr hívta fel a figyelmet: „Csodálatos fonala a magyar történelemnek a Mária-tisztelet.

Ahogy a Duna kiemelkedik vízhálózatunkból, úgy emelkedik ki szélességével a Mária-tisztelet a történelmünket átjáró sok egyéb szellemi, lelki folyamból."

A jelenre pedig: „Most kell nekünk módot adnunk a Nagyasszonynak hívő magatartásunkkal, kitartó és egyetemes esengésünkkel arra, hogy megmutathassa: pártfogása segíthet, és édesanyánk ma is." Hívő magatartásunkkal: Krisztust megvallva és hirdetve az élet minden területén! A hazafiasság igazi talaja csakis a komolyan megélt keresztény hit lehet.

Szent István, első királyunk rendelésének kikristályosodása, hogy Szűzanyánkat Nagyasszonyunknak és Patrónánknak tudjuk. Élete művének betetőzéseként a Nagyasszonynak ajánlja föl fiatal, még csak alig alakuló keresztény országát.

A mai magyar embernek, ez az esemény már szinte semmit nem mond. A valamikori fiatal katolikusoknak mint kedves nemzeti emlék, mint jámbor legenda ott él ugyan még valahol a lelke mélyén, de a szentistváni tett jelképi tartalma és eszmei jelentősége kiveszett legtöbbnek szívéből. Az iskolák semlegessége nem csak az élő hitet és erkölcsöt, hanem a nemzeti érzést is legfőbb ellenségének tekinti.

Szent Ágoston mondta egy alkalommal: magasabb eszmei célok nélkül az államok nem egyebek rablóbandáknál. Az ilyen államokban nem a pénz hiányzik, nem is az eszközök, vagy éppen az élelmiszer, sokkal inkább az emberiesség, a becsület, a tisztakezűség, az önzetlenség. Nem beszélve az őszinteségről és igazságérzetről. A családi élet is üzletté és számítássá válik, az önzés és kiélés helyévé. S mihelyt az önzés úgy kívánja, aggálytalanul szét lehet dönteni, még ha belepusztul is a gyermek, a másik fél, s a nemzet maga.

Ha ma körülnézünk szép hazánkban, van-e torkot fojtogatóbb és szívet szorongatóbb jelenség, mint a testi-lelki, anyagi és szellemi környezetszennyezés? A gyűlölködés, megosztottság, szeretetlenség!

Vajon meg tudunk-e állni ezen a sátáni csúszdán, amelyen Mécs László szavai szerint „az Ember: sárkánymagból sarjadt fattya véres rögnek elfeledte, hogy az arca régen Krisztus arca volt." És ki hallja meg ma a számonkérő lelkiismeret szavát Sík Sándor szavaival: „Embernyi ember vagytok-e? Embernyomokat hagytok-e?" Olyan vészes eltájolódásban élünk már, hogy ma félelmetesebben dörömböl a még érző szív ajtaján ugyancsak Mécs László szava: „Ha a mérték tönkrement, senki-semmi meg nem ment"!

A mérték: Jézus Krisztus, aki „fogantatott Szentlélektől, született Szűz Máriától". És a gyilkos testi-lelki szennyeződés nem szüntethető meg más eszközökkel, csak, amit az imádkozó magyarok tesznek, új életet és új lelket, tiszta vizet és tiszta levegőt árasztó erkölcsi vállalásaikban.

Napjainkban fénylő jelként ragyog Magyarok Nagyasszonyának alakja. Az a tény, hogy vagyunk egypáran, akik hiszünk abban, amit első királyunk ránk hagyományozott: hogy az Istenember édesanyjának keze állandóan rajtunk pihen; és nekünk többre kell törekednünk, mint a megélhetés bármi úton való biztosítása, az érdekek és ösztönök és hangulatok által való ide-oda hányattatására, a nemzet konzumidiótává süllyesztésére.

Mindszenty bíboros úrral együtt valljuk: „A mi eszményünk egy olyan Magyarország megteremtése, amelynek alapja a valláserkölcs, támasza a nemzeti érzés, ifjai és leányai pedig hívők és magyarok." Ezért ma Magyarországon gyakorló katolikusnak lenni a legnagyobb hazafias, nemzetmentő tett.

A Magyarok Nagyasszonya útitársunk életünk ösvényein. Kérjük, vezessen minket, nehogy az elképedő siránkozás túláradjon ajkunkon, nehogy a csüggedés legyőzze a cselekvést, befagyassza a lelkesedést, a múlt súlya megakadályozza, hogy hitelt adjunk a jövőnek! De bátrak legyünk hinni, és megvallani hitünket; cselekedni a hit erejében, élve a szeretet életét, mely Isten országát bontja ki közöttünk!

A Boldogságos Szűz Mária, Nagyasszonyunk és Patrónánk oltalma alatt áldott legyen Magyarország, békében, örömben és jólétben; mi pedig élő hittel hűségesen, elköteleződve, áldva magasztaljuk az élő Istent, köszönetet mondva Égi Édesanyánknak!

Schall Tamás atya

A Szent Kinga Körben is a legnagyobb kincs az Istenre fókuszáló, közösséget megélő ember

„Férje halála után Szent Kinga az ószandeci kolostor apátnője lett. A kolostort a tatárok földúlták, és Kingának 63 évesen az újjáépítés munkáját kellett irányítania" – olvashatjuk életrajzában.

A Szent Kinga Kör tagjaiként, névadónkhoz híven, a szenior korba lépve is, egyházi közösségünkkel, közösségünkért aktívan együttműködve találkozunk kéthetente.

A Kör életébe, lelkiségébe és terveibe jelentős változást hozott az a szándék, hogy a jelenkori kultúra, társadalom, személyes kapcsolatok állandó kritikája és személyes frusztráció helyett továbblépjünk egy cselekvő életmód irányába.

Néhány éve Rod Dreher „Szent Benedek válaszútján” c. műve mentén feltártuk, hogy mi az, ami minket leginkább elkeserít, félelemmel tölt el. Az ijesztő tendenciák azóta csak erősödtek. Korának fenyegető káoszára jó példaként állt előttünk Szent Benedek válasza.

Négy témában mi is elhatározást tettünk, és ezekre rendszeresen visszatértünk:
ima: engedjük be Istent az életünkbe,
munka: Istennek szentelve végezzük,
közösség: odaadóan, ne program fogyasztói lelkületel kapcsolódjunk egymáshoz,
olvasás: elmélyülten, igényes szövegeket vegyünk kézbe.

Azt is megnéztük, mit tettek eleink ezeken a területeken, milyen tapasztalatunk van, amit megélni és továbbadni érdemes. Ezekre fókuszálva tudott csoportunkból egyre inkább közösség alakulni. Az ima szerves része összejöveteleinknek, még nyilvános helyen is. Az evangéliummal való imát különösen is gyakoroljuk, ez segít egymás hitének erősítésében is.

Őseink hozzáállása a munkához, annak méltósága segít ellenáramban maradni a fogyasztói társadalomban.

Olvasásélményeinket megosztjuk, buzdítjuk egymást arra, hogy ne engedjünk a digitális huzalozás csábításának. Egyéb kulturális programjaink kiválasztásában is ezeket a szempontokat tartjuk fontosnak. Legutóbb Molnár C. Pálnak, templomunk oltárképe alkotójának Assisi Szent Ferenc témájú műveiről hallottunk-láttunk tárlatvezetést a Ráth Lépcső Galériában.

A közösséghez való tartozás elementáris igénye tagjainknak. Ennek építését szolgálja, hogy együtt tervezzük meg féléves menetrendünket. Ki-ki hozzáadja érdeklődését, tapasztalatát, talentumát, aktivitását. Önállóság és összetartozás segíti, hogy empátiával tudjunk egymás felé fordulni, egymást testben és lélekben erősíteni.

A közösség építésében az egymásra figyelést, párbeszédet szeretnénk gyakorolni az összejövetelek közötti időben is, találkozásokkal, élőben vagy akár telefonon. Ehhez a Szt. Kinga kör alkalmán a szeptemberi indulás óta minden alkalommal kihúzzuk valakinek a nevét és a következő találkozásig személyes kapcsolatba lépünk vele.

Bár vannak határaink, zárt összejöveteleink, de tartunk az egész egyházközségnek is nyílt alkalmakat. A közös keresztútjárás a templomban és az Öröm útja-járás a rózsakertben ebben az évben a nagyobb közösség felé nyitást mutatták már, nagy örömünkre.

Az egyházközségen belül az adventi időben a közösségek közötti találkozásra azt tervezzük, hogy feleleventjük és megéljük együtt a „Szállást keres a Szentcsalád” rítusát.

Zöldyné Szita Erzsébet

A háromféle lelkületű szolgálat

Karitász küldetésünk az emberek üdvösségének szolgálatára irányul, elsősorban tehát lelki javakat szeretnénk közvetíteni, átadni. Örök kincsek ezek, melyeket *„a moly nem rágja meg, a rozsda nem marja”* (vö. Mt 6,20). Ehhez a természetfeletti küldetéshez természetes eszközöket is latba vetünk, úgy mint pl. a tárgyi adományok, vagy a találékony segítő tevékenység.

Bizonyára sokan tapasztaltuk azt is, hogy szegényeink, gondozottjaink, akik nem tartoznak szorosan az egyházhoz, nem vallásosak, de a hozzánk való kötődéssel mégiscsak kapcsolatba kerülnek Krisztussal, éppen rajtunk keresztül. Úgy gondolják, hogyha minket ismernek, ha velünk jóban vannak, akkor ezzel biztosítják Istennel való jó kapcsolatukat is, vagy legalábbis közelebb kerülnek Hozzá. Ez igen nagy felelősség számunkra, ezért fontos kiemelni, hogy nem az a lényeg, hogy minket ismerjenek, hanem az, hogy az Urat, a Világmindenség Királyát ismerjék meg, szeressék meg Őt, hogy azután Ő is megismerje őket az utolsó órában. Alázattal végezzük tehát munkánkat és bízzunk abban, hogy Istennek minden lehetséges, Ő a szívek vizsgálója, Ő tudja, hogy kiben mi lakozik, Szentlelke pedig a szívek vezére.

Éppen ezért ne is ítélkezzünk, hanem csak bízzunk és szeressünk! *„Mert sokan lesznek az elsőkből utolsók és az utolsókból elsők.”(Lk 13,29).*

Minket, karitászosokat is érnek bőven kísértések munkánk, életünk során, akik Krisztus Királynak szolgálunk. Szent Brigitta, Európa társvédőszentjének (XIV. sz.) magánkinyilatkoztatásban az Úr háromféle lelkületű szolgálótípust mutatott be.

Mindegyik hiszi, hogy Krisztus az Isten, a mindenható, de az egyik szándéka, hogy a szolgálattal földi dolgokat, kincseket nyerjen: gazdagságot, hatalmat, hírnevet. Az Úr, a kívánságuknak megfelelően részesíti is őket ebben, de a mennyei dicsőség rovására, mert az ilyen ember el is veszíti az égi jutalmat.

A másik szolgálótípus azt gondolja, hogy Krisztus Király a szigorú bíró. Az ilyen emberek a büntetéstől való félelemmel szolgálnak, nem a mennyei dicsőség és nem az Úr iránti szeretet hajtja őket. Őket a helytelen Úrfélelem motiválja és nem az önzetlen, bizalommal teli szeretet, ők azok, akiknek a bűnbánatuk nem tud tökéletes lenni, mert nem szabadok, a büntetéstől félnek, ezért csak félszívvel szolgálnak.

A harmadik típusú szolgáló tudja, hogy az Úr Igaz Isten, igazságos és irgalmas. Nem a büntetés elkerülése végett, hanem az Isten iránti önzetlen szeretetből fakadóan szolgálnak, ez motiválja őket. Ők azok, akiknek akarata megegyezik az Úr akaratával, ezért meghallgatásra találnak.

Tegyük fel az egyházi év végén, Krisztus Király főünnepének közeledtével a kérdést magunknak: melyik szolgálók vagyunk mi? Melyikhez hasonlítunk

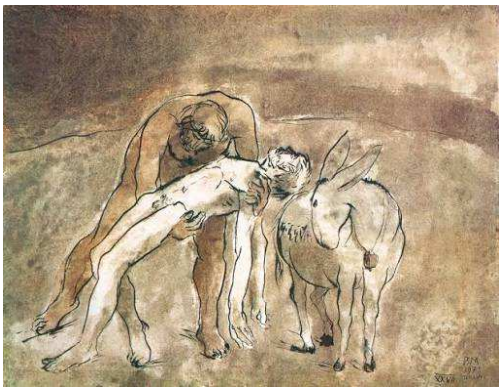

leginkább? Melyik típusból mennyi van bennünk? Félünk-e vagy bátrak, szabadok vagyunk legbelül?

Az Úr irgalmas szeretettel és igazsággal fordul felénk, mert Ő maga az Igazság és az Irgalom. Akik nem szeretik Őt, azokkal igazságos, akik szeretik Őt, azokkal irgalmas. Ezért a legnagyobb tulajdonsága Istennek az Ő irgalmassága, ahogy Szent Fausztina nővér tanította.

Szeressük tehát tiszta szívvel az Urat, a Világmindenség királyát, bátran haladjunk előre Vele! Így vágjunk bele a közelgő ádventi, karácsonyi karitászmunkánkba otthon, a családunkban, az egyházközségünkben, a szegényeink, rászorulóink körében! Önzetlen és szabad lelkülettel, alázatosan, szelíden, de bátran és határozattan végezve a munkánkat, tanúságtevői leszünk az Igaz Szeretetnek, Aki legyőzte a világot és üdvözíti a benne bízókat. *„Krisztus Király, üdvözíts minket!*
”

Csorba Gábor
állandó diakónus

A régi, mint új

XIV. Leó pápa semmi újat nem mondott Franciaországban, mert pontosan tudta, hogy ez ma a forradalmian új: a kétezer éves katolikus egyház nagy, terebélyes fájának értékei, mély gyökerei és az ágvégeken éledő megannyi fiatal hajtással. Nem szétszórt, mindig protestáló magoncok, új és új ideológiák növekedési kísérleteire való reakciókkal fárasztotta hallgatóit. Jó ütemérzékkel érkezett Franciaországba.

Arra senki sem számított, hogy az Igazság – az Evangélium – bátor kimondása maga alá temeti a hamis szabadság hazug világát. egyetlen pillanat alatt. Ugyanis kinyílt a repülőgép ajtaja, és XIV. Leó már öltözetével üzent. Főpapként, nem fehér ruhás civilként érkezett. A liturgián is használt karingben, felette a vértanúság színét, a bíbort hordozó mocétummal, és mellén Krisztus keresztjével vonult a díszsorfal előtt. Megjelenésével nem egy miniállam vezetője, hanem egy két lábbal a földön járó egyházfő, Szent Péter utódja tette tiszteletét az európai kereszténység egyik bölcsőjében.

Mik lehetnek a magyar közélet számára is fontos üzenetei? „A franciaországi katolikus egyház nagyon bölcsen kezd átalakulni egy »ellentársadalommá«, narratívájában visszautasítja a feminista- és lmbtq lobbi által előírt dogmát...” – olvashatjuk Eric Zemmour, „A misét még nem mondták el” című, nemrég magyarul is megjelent esszéjében. A katolikus filozófus, író, mintha előtanulmányt írt volna a látogatáshoz: „A kereszténységért vívott csata Európában nem lehet csak a hit csatája. Meg kell védeni a kereszténység hagyatékát Európában, ezeket az építészeti, művészeti, kulturális, jogi, politikai formákat, amelyeket meg kell őriznünk vagy helyre kell állítanunk.” Nos, XIV. Leó pápa látogatása erről (is) szólt. A Notre Dame Bazilikában ismét finom tanújelét adta a hagyományaiban gyökerező és élő egyháza melletti kiállásának. Nem valamiféle divatos imamódokkal, modern zenei betétekkel zajlott az esemény.

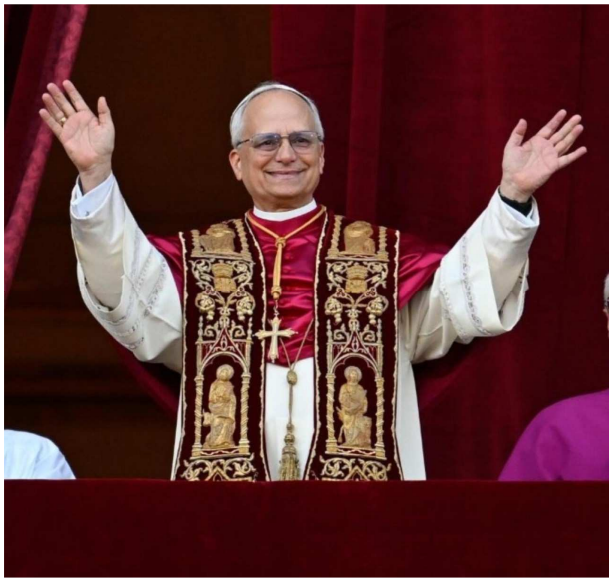

Miután néhány percre az Eucharisztia előtt adorált, vecsernyepalástban, főpapi jelvényekkel vezette az egyház hivatalos imádságát, a zsolozsmát. Az esti imaóra keretében tartotta meg tanítását. Többek közt ezt mondta, utalva a francia egyház újjászületésére is: „Ez a székesegyház azért született újjá, hogy vele együtt ti is újjászülessetek, új lendülettel törekedve az életszentségre és végezve a mindennapi küldetést. Legyetek népetek körében az egyház isteni anyaságának világos jelei: az egyház Isten szeretetéről tanúságot téve újra egységbe gyűjti és gyógyítja az emberi családot."

Két évvel ezelőtt a párizsi olimpiai megnyitó ünnepség sokakat mélységesen felháborító, olykor blaszfémikus performansza után Franciaország a Stade de France-ban egy teljesen más arcát mutatta. Nyolcvanezer, tekintetét égre emelő fiatal átlényegülten, nagy hittel volt együtt egy megrendült ágostonos szerzetessel, aki nem szégyellte könnyeit. Elérzékenyülten állt egy gyönyörű, francia szenteket bemutató, mély tanúságtételekkel lezajlott este végén az ősi ének, a Salve Regina éneklése alatt. A himnusz választása ismét üzenet volt úgy a szupermodernisták, mint a hagyományt túlhajtók felé. Van egység. A fiatalok zengték ezt, a még egyházszakadás előtt keletkezett éneket, ahogy zengik a X. Piusz közösség épp renitens konzervatívjai is templomaikban. A pápa minden liturgikus cselekményében megmutatta, nem csupán a tridenti latin misét lehet kellő mélységgel, odaadással és méltósággal ünnepelni: „Ma különösen is szembesülünk azzal, hogy korunkból mintha hiányozna a teljesség, a mélység és hiányoznának az ígéretek. Az ének, a szó és a liturgikus mozdulat nemes egyszerűsége sokak számára rést nyithat a világosságra, a béke oázisát kínálhatja egy állandó kapcsolódásban élő és zajos társadalomban." – üzente minden, a katolikus egyház liturgiáját a modernség és a kor kihívásainak való beteges megfelelési kényszerrel tevékenykedőknek. Vissza a forráshoz!

A pápa látogatásának több beszédében utalt a katolikusok közéleti kiállásának fontosságára. Nem fogadta el a Becsületrendet, nem kívánt nobilitásokkal díszvacsorázni, a lehető legtöbb időt szerette volna híveinek szánni. „A helyes laicitás tehát nem abban áll, hogy a vallást kizárjuk a közélet vagy az oktatás területéről, hanem abban, hogy azon munkálkodunk, hogy az állam és a vallási intézmények párbeszédet folytassanak egymással, és egyesítsék erőiket a közjó szolgálatában, hogy a világnak élete legyen." – tanította. Párizsi miséje előtt a Chapms-Elysées-n – mintegy szimbólikusan a fogyasztói társadalom lerolózott boltjai előtt – hívők ezrei gyóntak, papok százai álltak szó szerint helyt. Eric Zemmour pedig készítheti új esszéjét, ugyanis „A misét elmondták!" az a'la carte keresztények legnagyobb bánatára. Közel nyolcszázezren voltak rajta.

Franciaország él. A francia katolikusok élnek. Európa él és élni akar. Laus et grtaia, köszönet és hála egy oroszlánnak. Habemus papam: Leo XIV.

Kiss Antal diakónus
Katolikus Tábori Lelkészség

Kövek, fórumok, szamarak

Gyerekkoromban szinte az első istenbizonyíték volt számomra a Szentírásban szereplő érdekes epizód Jézus jeruzsálemi bevonulása előtt: „Elküldött két tanítványt a szemközti faluba, mondván: „találtok ott egy megkötött szamarat. Oldjátok el, és hozzátok ide." (Lk 19, 29-30.) A tanítványok megtalálták a szamarat. Ki tud ilyen apró dolgot egy nappal előre pontosan megmondani? – kérdeztem magamtól. Az a Jézus tehát biztosan Isten – vontam le gyerekfejjel a következtetést. Azóta már sok-sok tényező igazolja számomra Jézus isteni mivoltát. (Legtöbbet jelentenek azok a prófétai jövendölések, amelyek a gyermek Jézuson, majd a szenvedő Názáretin beteljesedtek.)

Érdekes kérdés lehet az is, miért szamárcsikót választott Jézus, hogy az vigye őt be a városba. Már sejtem a választ: mert üdvözítő tervében ott rejtőzködik szinte érthetetlen szándéka: *viteti magát. (*Mindig – kivéve a három évet, amikor Ő maga ment el igen sok helyre.) Csecsemő, majd kisgyermek korában vitték a szülei. Amikor meghalt, emberek vitték be a sírba. Ránk bízza magát az oltáriszentségben. Nekünk kell Őt vinnünk, odaadnunk…

Nagyon nagy felelősség ez. Ha mi nem visszük Őt, nem beszélünk róla, nem jelenítjük meg a szentmisében, nem adjuk oda Szent Testét – más nem teszi ezt meg. Újabb kérdés: miért vonult be Jeruzsálembe hatalmas örömrivalgás közepett? *Mert nagyon szereti az embert:* a gyenge, kísértéseket szenvedő embert, aki szeretetre, igazságra, szabad így mondani: „az Istenre született".

Jézus „fórumokat" teremt arra, hogy ezt nyilvánvalóvá tegye. Nem igaz, hogy az ember teljesen romlott! Minden időben vannak, akik azon fáradoznak, hogy manipulálják az embert, hogy elvegyék személyiségét, géppé, eszközzé, rabszolgává alacsonyítsák. Jézus ünnepet rendez, ahol önmaga valójában mosolyogva megjelenik. Ott az ember újra ember lesz. Nem kell félnie, hogy becsapják.

Jézus nem kérdezte az aggódó kafarnaumi századostól szemrehányóan: „Miért nem vigyáztál rá?" Azt mondta: *„Megyek és meggyógyítom"*. Ezt a szerető szívű Jézust kell elvinnünk, megjelenítenünk sok-sok fórumon: a családban, munkahelyünkön, templomban, hittanórákon, és a médiumokban. Fel kell szabadítanunk az ember lelkében a beléoltott, ősi, isteni szépet. Hadd merjen örülni, merjen remélni, merjen önmaga lenni, merjen hinni, Istent imádni és dicsérni!

Egyre nagyobb lett a tömeg ott, a jeruzsálemi utcán. Lelkesedésük azt mutatta, hogy a világnak Krisztus kell. Azonban ott, és akkor is, mint azóta is, annyi nemes törekvést, gorombán kudarcra akarnak ítélni. Az történt, hogy az egyik útkereszteződésnél néhány ember előlépett, megállították a szamarat, majd ezt ordították Jézus felé: „Hallgattasd el őket! – Olyanok lehettek ezek a hőbörgők, mint a „feszítsd meg!"-et kiáltók, a hittan- és erkölcstanoktatást teljesen megszűntetni akarók, a krisztusi eszméket a társadalom életéből és Európa emlékezetéből kitörölni szándékozók.

Jézus nyugodtan válaszolt nekik: Ha ők nem szólhatnak, akkor a kövek fognak kiabálni Istenről, igazságról, az örök életről, a szeretet végső győzelméről. Micsoda prófécia volt ez! Megéltük a szervezett istentelenséget. A leggorombább eszközökkel vélték elhallgattatni Jézust!

Tizennyolc éves koromban, érettségi előtt a frontra kerültem, majd a Dnyeperen túlra vittek az oroszok egy szénbányába. Mi, lelkes fiúk Jézus fórumait, a „köveket" úgy teremtettük meg, hogy a bányában, a felszíni munkán kis feszületet hordtunk cérnaszálon a nyakunkban. Kisgyerekek szaladtak oda, a nagy és istentelen Szovjetunió közepén, és csókolgatták keresztjeinket, könnyezve mondogatván: „Krisztosz, Krisztosz!..." Orosz katonák tettek hitvallást. Úgy, csendesen.

Bizony, nagyon kellenek a „megszólaló kövek", a Jézust bátran megjelenítő fórumok, emberek, papok! És kellenek a „szamarak", akik alázatos egyszerűséggel elviszik Őt. Kellenek lelkes tömegek, kellenek gyerekek, akik tiszta szívükkel lelkesen közvetítik e számító, hazug, bűnös világban azt, ami tiszta, ártatlan és szent. És Őt, aki nagyon szereti az embereket.

Lajos atya

Idézetek XIV. Leó pápa franciaországi beszédeiből

„Ne veszítsük el emberségünket a mindennapi életünket elárasztó és befolyásoló „gépek paradicsomának" közepette. Sürgető feladat elménk nevelése az etikai megkülönböztetésre, amely képes felismerni azt, ami erkölcsileg jó. Ezzel kapcsolatban szeretném felidézni, hogy „egy valóban szabad társadalom nem kényszeríti ki az uniformizálást, hanem védi a lelkiismeretek sokféleségét, megakadályozza az autoriter tendenciákat és előmozdítja az etikai párbeszédet, amely gazdagítja a társadalmi szövetet."

*

„Ma különösen is szembesülünk azzal, hogy korunkból mintha hiányozna a teljesség, a mélység és hiányoznának az ígéretek. Az ének, a szó és a liturgikus mozdulat nemes egyszerűsége sokak számára rést nyithat a világosságra, a béke oázisát kínálhatja egy állandó kapcsolódásban élő és zajos társadalomban. Titeket, akik naponta ünneplitek az eucharisztiát, arra kérlek, gondoskodjatok arról, hogy a liturgikus szertartásokat mindig méltó és illő módon ünnepeljétek, ott is, ahol kisebb közösségek gyűlnek össze."

*

„Ahh□z, h□gy jól válasszat□k, tartsát□k szem előtt ezt a szemp□nt□t: a jó életet ad, s□sem veszi el az életet; a jó gondoskodik, nem magának szerez. A jó nem valamiféle szép eszme, hanem a szeretet ragyogó arca: maga Isten!

Ezért mindnyájatokat – püspököket, papokat, diakónusokat és megszentelt személyeket – arra buzdítalak, hogy ápoljátok magatokban a liturgia iránti őszinte szeretetet."

„A bábeli torony az uralom révén kikényszerített egységet jeleníti meg (vö. Ter 11,4). Ez az építmény ugyanakkor azt is feltárja, hogy minél inkább elnyom a hatalom, annál inkább meggyengül, és megmutatja embertelen arcát. (...) Bábel tornya összeomlik, kettős negatív következménnyel. Ahogyan az általa kikényszerített egység erőltetett volt, úgy az összeomlását követő sokféleség is konfliktusokkal terhes. Ma Bábel kísértése újra megjelenik a testvériség nélkül megvalósítani kívánt globalizációban, a mohó pénzügyi gyarmatosításban, az ideológiák másokra erőltetésében, mindazokban a „kapcsolatok nélküli érintkezésekben, amelyek az emberi életet kereskedelemmé fokozzák le."

*

„Ahhoz tehát, hogy megízleljük Isten közelségét és az emberi testvériséget, el kell utasítanunk azt a mohóságot, amely felemészti kapcsolatainkat anélkül, hogy adna, és dolgokkal halmoz el bennünket anélkül, hogy táplálna. Ezek a rossz erők nemcsak erőszakos formában jelentkeznek, hanem olykor megtévesztő külsőt is öltenek, mert éppen azt ígérik, amit elvesznek tőlünk: a boldogságot."

*

„Szent Bakhita arra kötelez bennünket, hogy vegyük észre azokat, akiket nem vesznek észre, szabadítsuk fel azokat, akiket ma a gazdaság és a kultúra rabszolgaságba taszít, és tartsuk tiszteletben minden testvérünk végtelen méltóságát, akikben maga Jézus kopogtat ajtónkon. Kedves barátaim, „a valóság az, hogy a keresztények számára a szegények nem szociológiai kategóriát jelentenek, hanem magát Krisztus testét."

*

„A fiataloknak azt mondom: legyen bátorságotok felelősen megélni a béke építésének küldetését szívetekben, kapcsolataitokban, családotokban, az iskolában és az egyetemen, városaitok, országaitok és egész Európa életében!
Ne engedjetek az erőszak és az elnyomás logikájának! Szeressétek az életet minden pillanatában, és ne féljetek a jövőtől!"

*

„Ne féljetek családot alapítani, gyermekeket vállalni, és védelmezni minden ember méltóságát az anyaméhben való élet első pillanatától egészen az utolsó lélegzetig! Ne féljetek fáradhatatlanul munkálkodni közösségeitek javáért, akár politikai szerepvállalással is! Legyetek közösségépítők!"

*

„Korunk hatalmas kihívásai tekintetében arra buzdítalak benneteket, kedves testvéreim, hogy bátorságról, merészségről és missziós kreativitásról tegyetek tanúságot. Ne engedjétek, hogy elbátortalanítsanak benneteket azok a hibák, következetlenségek, sőt bukások, amelyek nyomot hagytak ennek az úton járó népnek a történetén."

*

„A katolikus oktatás azonban semmiképpen sem mondhat le saját nevelési programjáról: ez egy Krisztus-központú program, mely az emberi személy teljes körű fejlődésére, minden – lelki, kulturális, értelmi, erkölcsi és társas – dimenziójának kibontakozására irányul. Ezért senki ne lepődjön meg azon, hogy minden katolikus intézményben lehetőséget kínálnak a Jézus Krisztussal való találkozásra és igéjének hallgatására. Még kevésbé szabad megtörténnie annak, hogy bármely tanulót saját osztályában kirekesztenek pusztán azért, mert hisz Jézusban."

*

„A családon belüli hitélet elmélyítése és meggyökereztetése kétségtelenül az egyik kulcsa annak, hogy megoldást találjunk számos olyan válságra, amelyen az Egyház és társadalmaink keresztülmennek. A családban tanuljuk meg ugyanis az együttélést, a másik ember tiszteletét, a különbözőség elfogadását, egymás támogatását, a nagylelkűséget, önmagunk önzetlen odaajándékozását és az áldozatkészséget."

*

„Nem véletlen, hogy a katonai kiadások növelésére irányuló ismételt felhívásokat és az ezekből fakadó döntéseket sok kormány a másik fél veszélyességével indokolja" (Üzenet a béke 59. világnapjára, 2026. január 1.). A béke előmozdítása tevékeny munkálkodást kíván. Ma fel kell tennünk magunknak a kérdést: valóban „kreatív erőfeszítéseket" teszünk-e a világbéke előmozdításáért, vagy csupán arra törekszünk, hogy „elállítsuk a háború vérzését", és jobban felkészüljünk azokra a háborúkra, amelyekről feltételezzük, hogy még előttünk állnak."

Schall Tamás
Életem tartozéka

Mint katona kezében a fegyver,
olyan enyémben a rózsafüzér,
mikor kezeim közt morzsolgatom,
a legnagyobb biztonsággal felér.

De már önmagában az a tudat,
hogy nálam van, zsebemben hordozom,
olyan nagy erővel tölt el engem,
emberi szóval ki sem mondhatom.

A titkok, melyeket imádkozom,
Megváltónk életének titkai,
ezeket szemlélve, kimondani,
hűséges követésére segít.

Mindebben Mesternőnk Szűz Mária,
Kinek életét e titkok szőtték,
Példaképünk Ő, hogyan kell hinnünk,
aki anyai oltalmával véd.

Ha a Szentolvasót imádkozzuk,
amit Szeplőtlen' Szíve tőlünk kér,
megvalósul földünkön a béke,
a bűn senki közelébe nem ér.

Életünk része lesz a szent öröm,
az Isten emberré lett érettünk,
Lélektől' fogant, Szűztől született,
hogy Szent Karácsonyt ünnepelhessünk.

Köztünk léte világosság nekünk,
szeretni és élni tanít minket,
kincset ad, mit el nem veszíthetünk,
táplálék, mindennapi kenyerünk.

De a fájdalom sem hiányozhat,
nem leszünk különbek, mint Mesterünk,
ha Ő értünk kínhalált szenvedett,
nekünk sem lehet más az életünk.

Szenvedés-, halál húsvétba hajlik,
Vele szenvedve-, halva, élhetünk,
a feltámadásunk dicsőséges,
mint a Szent Szűz, mennyekbe vétetünk.

Testvérem, Krisztus katonája vagy?
Legyen fegyvered a rózsafüzér!
Hatásos, mert ki ezt imádkozza,
az életében minden jót elér!

XIV. Leó pápa Magnifica humanitas kezdetű enciklikája
Az emberi személy védelméről a mesterséges intelligencia korában
részletek

92. Laudato Si' enciklikájában Ferenc pápa elítélte a technokrata paradigma növekvő dominanciáját a globalizált világban, vagyis azon tendencia ellen szólt, hogy a hatékonyság, az ellenőrzés és a profit logikájának engedjük át a személyes, társadalmi és gazdasági döntéseket. Ugyanis ekkor az történik, hogy a technológia nem marad egyszerűen eszköz, hanem mércévé válik, amely alapján mindent megítélnek, elkezdi diktálni, hogy mi számít és mit lehet kiselejtezni, és így a teremtést a kizsákmányolás tárgyává és az emberi lényeket puszta fogaskerekekké fokozza le a minél nagyobb teljesítmény elérésének érdekében.

93. Ez a paradigma az elmúlt években gyorsan elterjedt, részben a mesterséges intelligencia, a kognitív tudomány, a nanotechnológia, a robotika és a biotechnológia terjeszkedése által. Önmagukban ezek az innovációk nagyban szolgálhatják az emberi fejlődést és közös otthonunk gondozását, de éppen a hatalmuk miatt siettethetik a technokrata paradigma kiterjesztését, és ezért helyes alkalmazásukhoz új spirituális, etikai és politikai keretre van szükség. A nagyobb hatalom nem feltétlenül jelent valami jobbat. Ebben a tekintetben Romano Guardini szavai továbbra is relevánsak: „A kortárs embert nem képezték ki arra, hogy jól használja a hatalmat."

94. Az emberiség saját hatalma áldozatává válásának veszélyét már VI. Szent Pál is felismerte, aki arra figyelmeztetett, hogy „a legkülönlegesebb tudományos fejlődés, a legmegdöbbentőbb technikai bravúrok és a legcsodálatosabb gazdasági növekedés, hacsak nem kíséri hiteles erkölcsi és társadalmi fejlődés, hosszú távon az ember ellen fog fordulni".

Plébániánk hírei

Szentmisék

hétfő-kedd-szerda-csütörtök-péntek-szombat 17.00
vasárnap 10.00 és18.00 (angol nyelvű)

Folyamatos szentségimádást tartunk a templomban
9.00 és 22.00 óra között.

PLÉBÁNIÁNK RENDSZERES PROGRAMJAI
szeptembertől

Hétfő	18.00	Felnőtt katekézis
Kedd	17.00	Elváltak és Egyedül Maradtak szentmiséje (havonta első kedden) és találkozója a Szent Kinga teremben
Szerda	15.45	Karitász hittan (a konkrét dátumok szórólapokon)
Péntek	15.00	Engesztelő imaóra a hazáért
	16.00	Rózsafüzér
	16.30	Vesperás
	18.00	Szent József Férfikör (minden második héten)

Októberben hétköznapokon a szentmise előtt, 16.30-tól a rózsafüzért imádkozzuk.

Gyóntatás: vasárnap 9.00-9.50

Lelki tanácsadás egyeztetés szerint
bitter.belvarosiplebania@gmail.com
30 591 2601

PESTI FŐTEMPLOM

Spirituális közösségi lap

XIII. évf. 71. szám

A Belvárosi Nagyboldogasszony Főplébánia lapja

Kiadja:
a
Belvárosi Főplébánia

Felelős kiadó:
Dr. Osztie Zoltán

Szerkesztő:
Bitter Lajos

Munkatársak:

Csorba Gábor
Dr. Kerényi Lajos
Kiss Antal
Schall Tamás
Zöldyné Szita Erzsébet

Korrektúra:
Faga-Nagy Mária

Szerkesztőség:

Budapest 1056 Március 15. tér 2.
bitter.belvarosiplebania@gmail.com

Megjelenik:
12 oldalon

PESTI FŐTEMPLOM

SPIRITUÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

XIII. évfolyam 71. szám *2026. október*

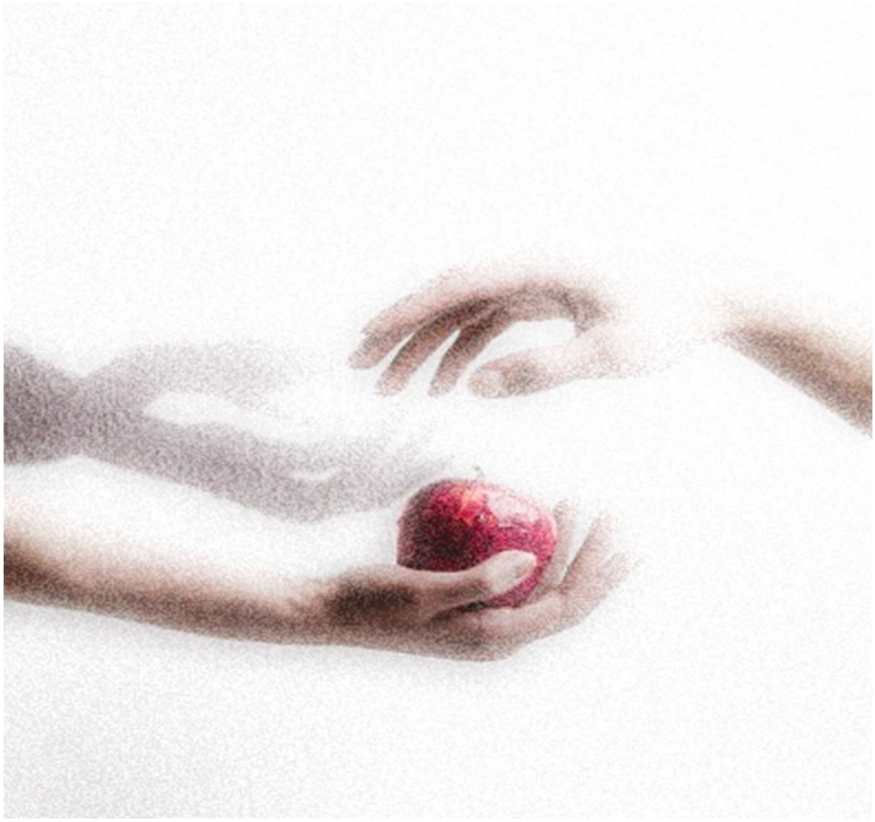

Tartalom

- Nagyszerű emberségünk
- Ki az ember?
- Októberi fénysugár
- A legnagyobb kincs
- Háromféle lelkület
- A régi mint új
- Kövek, fórumok, szamarak
- Leó pápa beszédei
- Életem tartozéka

BELVÁROSI NAGYBOLDOGASSZONY FŐPLÉBÁNIA

1056 Budapest, Március 15. tér 2. T: 318 3108 belvarosiplebania@gmail.com

Nagyszerű emberségünk

Örömünkre megjelent magyar fordításban is XIV. Leó pápánk új enciklikája, amely – beszédesen – a „Nagyszerű emberség” szavakkal kezdődik. Témája „az emberi személy védelme a mesterséges intelligencia korában”.

Már a cím is sokatmondó, melyben két állítás van. Egyrészt az emberi személy támadásoknak van kitéve, ezért védelemre szorul. Ezeknek tanúi és elszenvedő alanyai vagyunk. Fogantatásunk pillanatától az e világból való távozásunkig (halálunkig) folyamatos veszélyben élünk. Gondoljuk meg az állítás valóságát: napjainkra az ember számára legveszélyesebb hely az anyaméh. A világháborúk tömegmészárlásaihoz hasonló méretű gyilkolás folyik a magzatelhajtás révén. De nem kevésbé veszélyes és pusztító a gender ideológia és az LMBTQ program keresztülvitele például az oktatási intézményekben. Lássuk meg a gyerekek nemi identitásába történő bevezetésének problémáját. Ma többségében nem a szülők végzik el az ezzel kapcsolatos kötelességüket, hanem a kortárs csoportok, az internet irányítói, vagy éppenséggel magukra vannak hagyva a témában. Ismerjük a meddőség terjedését és az ezzel kapcsolatos megoldási kísérleteket, amelyek a legtöbb esetben emberellenesek. Tisztában vagyunk azzal, hogy az élet egyéb helyzeteiben sem kapja meg az ember a neki járó tiszteletet. Egyebek között szembe kell néznünk a háborúk közepette emberi méltóságukban megalázott, ellehetetlenült helyzetben élők sorsával (leginkább Kárpátalján). Végül tekintsük az öregkorban kiszolgáltatott helyzetben élőket. Sorolhatnánk tovább az élet válsághelyzeteiben élők segítségre szorultságát. Nem véletlenül hoztuk létre a „Jó, hogy vagy!” életvédők szövetségét, mely az emberi személy méltóságának képviseletét tűzte zászlajára, és egységbe vonja az ezen a területen dolgozó szervezeteket és személyeket. Kérem, nézzék meg a Szövetség internetes felületeit!

Az enciklika másik állítása szerint a mesterséges intelligencia kora itt van. Nem jövőbeli, hanem jelen valóság, az életünk mindennapjaiban meghatározó tényező. Használata nélkül – nem is lassan – mindennapjaink nehézzé válnak, segítségre szorulunk, majd lemaradunk. Lehetőséget kínál, ugyanakkor óriási veszélyeket rejt, egyelőre beláthatatlan következményekkel jár. Már az elnevezése is téves, hiszen a szóhasználatban „intelligens”, személyes tűnik. Nem az! A programozás szerint még érzelmeket is mutat, melyeket képes partnerként feltüntetni. Sok fiatal már ebben a kapcsolatban él. Nem személyes viszonyaiban, hanem a géppel kommunikál, következésképpen elszigetelődik, elmagányosodik. Fölvetődött már az is, hogy közreműködésével szentgyónást lehessen végezni. Abszurd ötlet, éppen a személyesség, így az emberi méltóság lábbal tiprása. Lelkiismeretvizsgálatot, bűnbánatot, megtérést, megújult Isten-kapcsolatot a gép nem tud végrehajtani, sem szolgálni. Iszonyúan megnöveli az életvitelünk már-már amúgy is elviselhetetlen tempóját. Ráadásul működtetése olyan energiaigényt támaszt, amit nem tudnak az egyes államok kielégíteni. Az Egyesült Királyság (Anglia) teljes, éves energiafogyasztására van szükség a fedezetéhez. Szempontként említik a szakértők, hogy a fejlesztés hihetetlen ütemben zajlik. Az egyes országok nem fognak leállni, vagy határt szabni, sem a kutatás, sem a fölhasználás terén, mert fölfogásuk szerint nem maradhatnak le a többi kutatásokban résztvevő országokkal szemben. Külön rendszere van Amerikának, Kínának, Európának…

Milyen világ alakul körülöttünk? Az Egyház küldetése, hogy védje, képviselje a személyességet, az emberi személy méltóságát, az imádságos Isten-kapcsolatot, az élet értelmének evidenciáját, a kutatás és eredményei fölhasználásának határait az ember javára, az elszemélytelenedés ellen küzdjön, a közösségeket építse és működtesse, a személyes jelenlét alkalmait teremtse meg és – amint a Szentatya részletesen kifejti – „a szeretet civilizációját építse”.

A Szentatya üzenetének leginkább reményt keltő üzenete, hogy a Teremtő Isten, mennyei Atyánk nagyszerű hivatásra hívta életbe az embert. Méltóságra emelte, amikor képére és hasonlatosságára alkotta meg. Ne adjuk föl az Isten alkotta rendet, ne tagadjuk meg küldetésünket, ne alázzuk meg önmagunkat, hanem – Jézus mintájára – hordozzuk és bontakoztassuk ki „nagyszerű emberségünket”!

Kérem, hogy olvassuk el az enciklikát, hogy tájékozottak legyünk korunk kihívásai terén és követni tudjuk azokat a folyamatokat, amelyek meghatározzák egyéni és közösségi életünket, valamint kijelölik küldetésünk területeit. A dokumentum megvásárolható a Szent István Társulat kiadásában.

Dr. Osztie Zoltán plébános

Az emberi létezés egyetlen dimenziójának abszolút szintre emelése veszélyes. Kaotikus állapotokat nem csak a hiány, a szűkösség okoz, de az ellenőrizetlen növekedés is az elszegényedés forrása lehet. Így az intelligencia (értelem), amikor abszolúttá válik, rátelepszik és elnyomja az élet más alapvető dimenzióit, például a szeretetet, az érzelmet, az akaratot, az elkötelezettséget az odaadást, vagyis az emberi kapcsolatokat. (Magnifica humanitas 113.)

Ki az ember?

Amikor az ember szembesül különböző testi, lelki panaszaival, aggodalmaival, bajaival, szorongásaival – és kinek az életében ne lennének ilyenek –, melyek „jól-létét” akadályozzák, természetesen szeretne megszabadulni ezektől, és orvoshoz, esetleg pszichológushoz fordul. A panaszok hátterében gyakran lelki folyamatok húzódnak meg, például aktuális élethelyzet, gyermekkori traumák, amelyek a tudat alatt működve fejtik ki hatásukat. Amennyiben ezek tudatossá válnak, akkor maga az a tény, hogy a probléma oka napvilágra kerül, adott esetben jelentheti annak orvoslását, de fordítottja is lehetséges, és valamilyen kövonalazatlan, homályos üresség, aggodalomérzés válik dominánssá. Ez azt jelentheti, hogy válaszadásra vagyunk hivatottak a kérdésben: mi az élet értelme? Ugyanis erre még nincs igazi válaszunk. Ebben az esetben nem a mi okból –, hanem a „mi célból aggódunk?” kérdést kell feltenni. Mi a fő célunk? Ezt a kérdést teszi fel az egyik pszichológiai módszer, amelyik ahhoz az adottságunkhoz próbál irányítani, amely minden emberben megvan, mindig ép, és arra szólít bennünket, hogy szabadon, a célt szem előtt tartva vegyünk részt saját életünkben, majd annak lassú és végső elmúlásában. Ennek a célnak a veszélybe kerülése okozhatja igazi aggodalmunkat.

Valójában életünk értelmességéről, méghozzá végső értelmességéről van szó. Az említett adottságot a pszichológia a mindig ép, transzmorbid személyiségmagnak nevezi, „amelyben” megjelenik a szabadság és az értelemfelismerés szempontja, ugyanakkor azonban a személyes tagadás és öngátlás lehetősége is. A transzmorbid, sérthetetlen szellemi fórum bizonyos kérdéseket és válaszokat képes „önmagukban is érvényesnek” elismerni, ezért az ember, mint személyiség – ha hagyja – megszólítható. Ez a pszichológiai módszer a logoterápia, amely az élet értelmességének kérdését veti fel, mint a terápia alapkérdését. Feltárhatja, hogy egy adott ember esetében a „jól-lét” hiányának oka az élet végső értelmességébe vetett bizalom hiánya. Ennél sokkal többet nem mondhat, mert a továbbiakban már egy másik tudomány, a teológia illetékes.

Felmerülhet a kérdés, hogy a „transzmorbid személyiségmag” fogalom összevethető-e a teológiai személyfogalommal? Nem, mert a pszichológiának nem dolga a teológiai szemlélet, de végül is kimondja: „a transzmorbid személyiségmag az ember sérthetetlen szellemi rétege, a megismételhetetlen, egyszeri személy hordozója”. Tehát nem maga a megismételhetetlen emberi személy, hanem annak „hordozója”.

Három olyan fogalmunk van, amelyeket tisztáznunk kell ahhoz, hogy tudjuk, mit jelölnek a pszichológiában, ill. a teológiában, és ezek hogyan viszonyulnak egymáshoz. Annál is inkább mivel ezek a fogalmak gyakran szinonimaként jelennek meg. Nem kevesebbről van szó, mint az emberről, Istenről, az ember immanens (világon belüli) és transzcendens (világon túlnyúló) végső céljáról, annak elfogadásáról vagy tagadásáról, a keresztény kinyilatkoztatás szívéről. Ezek: az „én”, a „személyiség” és a „személy”.

A pszichológia többféle énről beszél (ideális én, reális én, fantázia én, prezentált én, tükör én, hamis én), ugyanakkor elismeri a nyilvánvaló tényt, hogy az „én” egész életünk során változatlan, vagyis énünk magja egy velünk született entitás. Az „énnek” pedig pszichológiai és spirituális dimenziója van, melyek részben átfedik egymást, és ez a sajátossága a pszichofizikai és társadalmi meghatározottságok mellett – a transzcendensre irányuló nyitottsága miatt – döntésre ad lehetőséget.

A személyiség szó alatt a pszichológia pszichofizikai rendszerek szerveződését érti az egyénen belül, amelyek meghatározzák a gondolkodást és a viselkedést. A személy szónak nincs konkrét elkülönülő tartalma a pszichológiában, illetve – ahogy fentebb említettük – „rejtőzködően” jelenik meg: mint az ember sérthetetlen szellemi rétege, a transzmorbid személyiségmag által hordozott szellemi valóság. Hogy miféle valóságról lehet szó, arról a pszichológia – helyesen – nem nyilatkozik.

A teológia nyelvén világosan beszélhetünk. A kiindulópont egy igen egyszerű kérdés: mi következik az emberi mivoltra nézve abból, amit megtestesülésnek hívunk, vagyis abból, hogy Jézus Krisztus egyszerre valóságos Isten és valóságos ember, egy személyben? Az következik, hogy miután Jézus Krisztus valóságos Isten és valóságos ember egy személyben, az emberről, mint megismételhetetlen egyszeri személyről csak Istenre vonatkoztatottságában beszélhetünk. Tehát az ember egyszeriségének legbelsőbb lényege, a személye – képben kifejezve – „üres” lenne Isten nélkül, vagyis nem is lenne ember, esetleg nagyon értelmes állat vagy gép, olyan, mint a mesterséges intelligencia, aminek elszabadulása a poszthumanizmus és a transzhumanizmus luciferi perspektívájában éppen a személyt, és így az ember igazi emberségének alapvető dimenzióit, a szeretetet, az érzelmet, az akaratot, az elkötelezettséget és az odaadást, vagyis az emberi kapcsolatokat szegényíti el. (Vö. XIV. Leó pápa Magnifica humanitas enciklika).

A „személy” kizárólagosan keresztény teológiai fogalom, ugyanakkor minden ember személy. Az ismeret forrása a kinyilatkoztatás és a hit, a hitben viszont kézzelfogható bizonyíték van: maga az ember. Bármilyen tudomány jelölhet ezzel a szóval valamilyen emberi jelenséget, de az nem az a személy, akiről a teológia beszél, akik mi emberek vagyunk.

A lelki szenvedésnek valódi oka lehet a cél hiánya. S ha van végső cél, akkor már nem is valami más közvetlen ok megszüntetése – amely, ha lehetséges, akkor szükséges is – vezet eredményre, nem is a feldolgozás, hanem a túllépés. Nem a pszichológia egyébként legális és szükséges céljai, nemcsak az egyén jól-léte, „önmegvalósítása”, hanem az ember túllépése önmagán, ami az életben lehetséges, de alapvetően befejezhetetlen folyamat. A befejezettség teológiai neve: üdvösség.

Tehát és végül, ha a kereszténység életalakító szerepét, az élethez és halálhoz való viszonyát pszichológiai nyelven fejezzük ki, akkor tudomásul vehetjük, hogy a testi (biológiai), lelki (pszichológiai) és a környezeti, társadalmi (szociológiai) hatások együttesen meghatározzák az ember természetes helyzetét, amivel kapcsolatban – helyesen – a személyiség szót használjuk. A szellemi személyünk, aki (és nem: ami) testünktől – személyiségünktől – elválaszthatatlan halálunkig, a mindezekhez való viszonyulásunk, a transzmorbid személyiségmag mögött van (azt is mondhatnánk: „ott sóhajtozik ki nem mondható szavakkal a lélek”), és ha hagyjuk és akarjuk, átalakítja viszonyulásunkat életünkhöz és halálunkhoz. A problémával, bajjal, betegséggel, szenvedéssel és persze végül a halállal, vagyis a belső és külső körülményekkel kapcsolatos álláspontunk kialakításában a személyiségünknek főszerepe van, de mögötte rejlik az igazi legvégső fórum, aki akár közvetetten, akár közvetlenül felteszi az utolsó kérdést. Ez azt jelenti, hogy hitben hozzuk meg a végső választ, ami minél előbb és mindenekelőtt a cél. De azért az az ismeret, hogy az emberi személy értelmezése kizárólag teológiai nézőpontból lehetséges, a bizonytalanok, a kulturkeresztények, az „éjfélimisés” keresztények, a nem hívők, a kételkedők, a tagadók, az aggódók számára felhívást jelenthet, mert agnosztikus „tartózkodás”, kitalált isten nincs. Kegyelem van és feltámadás.

BL

Októberi fénysugár

Októbernek szépsége van: a gyengülő nap minden sugarát kihasználja, hogy tovább szépítse az ősz egyébként is nagyszerű színpompáját: azt a tarka ruhát, amit a természet magára ölt. Ebben az őszi napsugárban Máriára gondolunk mint a Rózsafüzér Királynőjére és a Magyarok Nagyasszonyára. Égi Édesanyánk minden nap kéri a rózsafüzér imádságot, ezt a hónapot pedig különösen is a rózsafüzérnek szenteljük.

A rózsafüzér imádság mindnyájunkat Krisztus titkainak átelmélkedésére késztet a Boldogságos Szűz Mária vezetésével, aki egyedülálló módon részese volt Isten Fia születésének, működésének, szenvedésének és dicsőséges feltámadásának.

Szűz Mária rózsafüzére olyan imádság, amely részeinek egyszerűségében az egész evangéliumi üzenet mélysége nyilvánul meg. Maga a Szent Szűz bátorított bennünket jelenései alkalmával, hogy imádkozzuk ezt az imádságot. „Mondjátok el a rózsafüzért minden nap, hogy elnyerjétek a világ békéjét és a háború végét”. 1917 május 13-án, első jelenése alkalmával kérte ezt Fatimában, ahol „a Rózsafüzér Királynőjeként” jelent meg.

A rózsafüzér hatékony fegyver. Használjuk bizalommal, és elcsodálkozunk az eredményeitől! Mindent ki lehet imádkozni, és mindenkit be lehet imádkozni. A rózsafüzér imádság útján Krisztus egész szeretetét megtaláljuk. Erőt kapunk, hogy Isten akaratát tökéletesen teljesíteni tudjuk; hogy embertársaink szolgálatára legyünk.

Október lenyűgözően szép, mert nap mint nap milliók szívéből, az ajkakon át száll a köszöntés Máriához: Üdvözlégy… és száll a kérés: Asszonyunk Szűz Mária… Senki a világon nem tudja úgy köszönteni és kérni Máriát, mint mi, magyarok. Sajátos jogon, sajátos történelmi háttérrel-tapasztalattal, sajátos lelkülettel.

És mindig van annyi imádkozó magyar: „üdvözlégymáriás”-, „asszonyunkszűzmáriás” magyar, amennyi elégségesnek tűnik annak biztosítására, hogy a nemzetnek-, a hazának jövője legyen a Szent Korona jogarának kiterjedésében.

Asszonyunk, Szűz Mária! Sajátos jogon, sajátos történelmi háttérrel-tapasztalattal, sajátos lelkülettel. S ebben a „sajátos”- ban benne van Szent István királyunk többször megismételt önfelajánlása, végül a Szent Korona és ezzel az ország Szűz Mária tulajdonába való átadása. Nemcsak az ország, hanem az ország népe is! Magyar vagyok, Mária tulajdona vagyok, hazám Mária országa. Mindszenty bíboros úr hívta fel a figyelmet: „Csodálatos fonala a magyar történelemnek a Mária-tisztelet.

Ahogy a Duna kiemelkedik vízhálózatunkból, úgy emelkedik ki szélességével a Mária-tisztelet a történelmünket átjáró sok egyéb szellemi, lelki folyamból."

A jelenre pedig: „Most kell nekünk módot adnunk a Nagyasszonynak hívő magatartásunkkal, kitartó és egyetemes esengésünkkel arra, hogy megmutathassa: pártfogása segíthet, és édesanyánk ma is." Hívő magatartásunkkal: Krisztust megvallva és hirdetve az élet minden területén! A hazafiasság igazi talaja csakis a komolyan megélt keresztény hit lehet.

Szent István, első királyunk rendelésének kikristályosodása, hogy Szűzanyánkat Nagyasszonyunknak és Patrónánknak tudjuk. Élete művének betetőzéseként a Nagyasszonynak ajánlja föl fiatal, még csak alig alakuló keresztény országát.

A mai magyar embernek, ez az esemény már szinte semmit nem mond. A valamikori fiatal katolikusoknak mint kedves nemzeti emlék, mint jámbor legenda ott él ugyan még valahol a lelke mélyén, de a szentistváni tett jelképi tartalma és eszmei jelentősége kiveszett legtöbbnek szívéből. Az iskolák semlegessége nem csak az élő hitet és erkölcsöt, hanem a nemzeti érzést is legfőbb ellenségének tekinti.

Szent Ágoston mondta egy alkalommal: magasabb eszmei célok nélkül az államok nem egyebek rablóbandáknál. Az ilyen államokban nem a pénz hiányzik, nem is az eszközök, vagy éppen az élelmiszer, sokkal inkább az emberiesség, a becsület, a tisztakezűség, az önzetlenség. Nem beszélve az őszinteségről és igazságérzetről. A családi élet is üzletté és számítássá válik, az önzés és kiélés helyévé. S mihelyt az önzés úgy kívánja, aggálytalanul szét lehet dönteni, még ha belepusztul is a gyermek, a másik fél, s a nemzet maga.

Ha ma körülnézünk szép hazánkban, van-e torkot fojtogatóbb és szívet szorongatóbb jelenség, mint a testi-lelki, anyagi és szellemi környezetszennyezés? A gyűlölködés, megosztottság, szeretetlenség!

Vajon meg tudunk-e állni ezen a sátáni csúszdán, amelyen Mécs László szavai szerint „az Ember: sárkánymagból sarjadt fattya véres rögnek elfeledte, hogy az arca régen Krisztus arca volt." És ki hallja meg ma a számonkérő lelkiismeret szavát Sík Sándor szavaival: „Embernyi ember vagytok-e? Embernyomokat hagytok-e?" Olyan vészes eltájolódásban élünk már, hogy ma félelmetesebben dörömböl a még érző szív ajtaján ugyancsak Mécs László szava: „Ha a mérték tönkrement, senki-semmi meg nem ment"!

A mérték: Jézus Krisztus, aki „fogantatott Szentlélektől, született Szűz Máriától". És a gyilkos testi-lelki szennyeződés nem szüntethető meg más eszközökkel, csak, amit az imádkozó magyarok tesznek, új életet és új lelket, tiszta vizet és tiszta levegőt árasztó erkölcsi vállalásaikban.

Napjainkban fénylő jelként ragyog Magyarok Nagyasszonyának alakja. Az a tény, hogy vagyunk egypáran, akik hiszünk abban, amit első királyunk ránk hagyományozott: hogy az Istenember édesanyjának keze állandóan rajtunk pihen; és nekünk többre kell törekednünk, mint a megélhetés bármi úton való biztosítása, az érdekek és ösztönök és hangulatok által való ide-oda hányattatására, a nemzet konzumidiótává süllyesztésére.

Mindszenty bíboros úrral együtt valljuk: „A mi eszményünk egy olyan Magyarország megteremtése, amelynek alapja a valláserkölcs, támasza a nemzeti érzés, ifjai és leányai pedig hívők és magyarok." Ezért ma Magyarországon gyakorló katolikusnak lenni a legnagyobb hazafias, nemzetmentő tett.

A Magyarok Nagyasszonya útitársunk életünk ösvényein. Kérjük, vezessen minket, nehogy az elképedő siránkozás túláradjon ajkunkon, nehogy a csüggedés legyőzze a cselekvést, befagyassza a lelkesedést, a múlt súlya megakadályozza, hogy hitelt adjunk a jövőnek! De bátrak legyünk hinni, és megvallani hitünket; cselekedni a hit erejében, élve a szeretet életét, mely Isten országát bontja ki közöttünk!

A Boldogságos Szűz Mária, Nagyasszonyunk és Patrónánk oltalma alatt áldott legyen Magyarország, békében, örömben és jólétben; mi pedig élő hittel hűségesen, elköteleződve, áldva magasztaljuk az élő Istent, köszönetet mondva Égi Édesanyánknak!

Schall Tamás atya

A Szent Kinga Körben is a legnagyobb kincs az Istenre fókuszáló, közösséget megélő ember

„Férje halála után Szent Kinga az ószandeci kolostor apátnője lett. A kolostort a tatárok földúlták, és Kingának 63 évesen az újjáépítés munkáját kellett irányítania" – olvashatjuk életrajzában.

A Szent Kinga Kör tagjaiként, névadónkhoz híven, a szenior korba lépve is, egyházi közösségünkkel, közösségünkért aktívan együttműködve találkozunk kéthetente.

A Kör életébe, lelkiségébe és terveibe jelentős változást hozott az a szándék, hogy a jelenkori kultúra, társadalom, személyes kapcsolatok állandó kritikája és személyes frusztráció helyett továbblépjünk egy cselekvő életmód irányába.

Néhány éve Rod Dreher „Szent Benedek válaszútján” c. műve mentén feltártuk, hogy mi az, ami minket leginkább elkeserít, félelemmel tölt el. Az ijesztő tendenciák azóta csak erősödtek. Korának fenyegető káoszára jó példaként állt előttünk Szent Benedek válasza.

Négy témában mi is elhatározást tettünk, és ezekre rendszeresen visszatértünk:
ima: engedjük be Istent az életünkbe,
munka: Istennek szentelve végezzük,
közösség: odaadóan, ne program fogyasztói lelkületel kapcsolódjunk egymáshoz,
olvasás: elmélyülten, igényes szövegeket vegyünk kézbe.

Azt is megnéztük, mit tettek eleink ezeken a területeken, milyen tapasztalatunk van, amit megélni és továbbadni érdemes. Ezekre fókuszálva tudott csoportunkból egyre inkább közösség alakulni. Az ima szerves része összejöveteleinknek, még nyilvános helyen is. Az evangéliummal való imát különösen is gyakoroljuk, ez segít egymás hitének erősítésében is.

Őseink hozzáállása a munkához, annak méltósága segít ellenáramban maradni a fogyasztói társadalomban.

Olvasásélményeinket megosztjuk, buzdítjuk egymást arra, hogy ne engedjünk a digitális huzalozás csábításának. Egyéb kulturális programjaink kiválasztásában is ezeket a szempontokat tartjuk fontosnak. Legutóbb Molnár C. Pálnak, templomunk oltárképe alkotójának Assisi Szent Ferenc témájú műveiről hallottunk-láttunk tárlatvezetést a Ráth Lépcső Galériában.

A közösséghez való tartozás elementáris igénye tagjainknak. Ennek építését szolgálja, hogy együtt tervezzük meg féléves menetrendünket. Ki-ki hozzáadja érdeklődését, tapasztalatát, talentumát, aktivitását. Önállóság és összetartozás segíti, hogy empátiával tudjunk egymás felé fordulni, egymást testben és lélekben erősíteni.

A közösség építésében az egymásra figyelést, párbeszédet szeretnénk gyakorolni az összejövetelek közötti időben is, találkozásokkal, élőben vagy akár telefonon. Ehhez a Szt. Kinga kör alkalmán a szeptemberi indulás óta minden alkalommal kihúzzuk valakinek a nevét és a következő találkozásig személyes kapcsolatba lépünk vele.

Bár vannak határaink, zárt összejöveteleink, de tartunk az egész egyházközségnek is nyílt alkalmakat. A közös keresztútjárás a templomban és az Öröm útja-járás a rózsakertben ebben az évben a nagyobb közösség felé nyitást mutatták már, nagy örömünkre.

Az egyházközségen belül az adventi időben a közösségek közötti találkozásra azt tervezzük, hogy feleleventjük és megéljük együtt a „Szállást keres a Szentcsalád” rítusát.

Zöldyné Szita Erzsébet

A háromféle lelkületű szolgálat

Karitász küldetésünk az emberek üdvösségének szolgálatára irányul, elsősorban tehát lelki javakat szeretnénk közvetíteni, átadni. Örök kincsek ezek, melyeket *„a moly nem rágja meg, a rozsda nem marja”* (vö. Mt 6,20). Ehhez a természetfeletti küldetéshez természetes eszközöket is latba vetünk, úgy mint pl. a tárgyi adományok, vagy a találékony segítő tevékenység.

Bizonyára sokan tapasztaltuk azt is, hogy szegényeink, gondozottjaink, akik nem tartoznak szorosan az egyházhoz, nem vallásosak, de a hozzánk való kötődéssel mégiscsak kapcsolatba kerülnek Krisztussal, éppen rajtunk keresztül. Úgy gondolják, hogyha minket ismernek, ha velünk jóban vannak, akkor ezzel biztosítják Istennel való jó kapcsolatukat is, vagy legalábbis közelebb kerülnek Hozzá. Ez igen nagy felelősség számunkra, ezért fontos kiemelni, hogy nem az a lényeg, hogy minket ismerjenek, hanem az, hogy az Urat, a Világmindenség Királyát ismerjék meg, szeressék meg Őt, hogy azután Ő is megismerje őket az utolsó órában. Alázattal végezzük tehát munkánkat és bízzunk abban, hogy Istennek minden lehetséges, Ő a szívek vizsgálója, Ő tudja, hogy kiben mi lakozik, Szentlelke pedig a szívek vezére.

Éppen ezért ne is ítélkezzünk, hanem csak bízzunk és szeressünk! *„Mert sokan lesznek az elsőkből utolsók és az utolsókból elsők.”(Lk 13,29).*

Minket, karitászosokat is érnek bőven kísértések munkánk, életünk során, akik Krisztus Királynak szolgálunk. Szent Brigitta, Európa társvédőszentjének (XIV. sz.) magánkinyilatkoztatásban az Úr háromféle lelkületű szolgálótípust mutatott be.

Mindegyik hiszi, hogy Krisztus az Isten, a mindenható, de az egyik szándéka, hogy a szolgálattal földi dolgokat, kincseket nyerjen: gazdagságot, hatalmat, hírnevet. Az Úr, a kívánságuknak megfelelően részesíti is őket ebben, de a mennyei dicsőség rovására, mert az ilyen ember el is veszíti az égi jutalmat.

A másik szolgálótípus azt gondolja, hogy Krisztus Király a szigorú bíró. Az ilyen emberek a büntetéstől való félelemmel szolgálnak, nem a mennyei dicsőség és nem az Úr iránti szeretet hajtja őket. Őket a helytelen Úrfélelem motiválja és nem az önzetlen, bizalommal teli szeretet, ők azok, akiknek a bűnbánatuk nem tud tökéletes lenni, mert nem szabadok, a büntetéstől félnek, ezért csak félszívvel szolgálnak.

A harmadik típusú szolgáló tudja, hogy az Úr Igaz Isten, igazságos és irgalmas. Nem a büntetés elkerülése végett, hanem az Isten iránti önzetlen szeretetből fakadóan szolgálnak, ez motiválja őket. Ők azok, akiknek akarata megegyezik az Úr akaratával, ezért meghallgatásra találnak.

Tegyük fel az egyházi év végén, Krisztus Király főünnepének közeledtével a kérdést magunknak: melyik szolgálók vagyunk mi? Melyikhez hasonlítunk

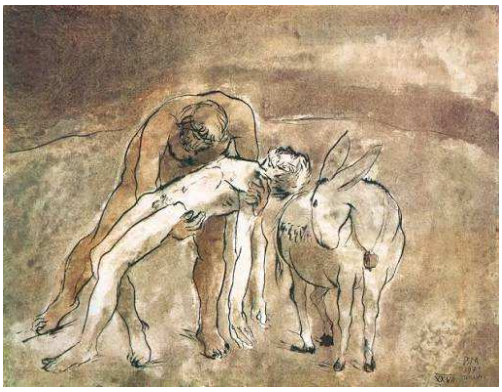

leginkább? Melyik típusból mennyi van bennünk? Félünk-e vagy bátrak, szabadok vagyunk legbelül?

Az Úr irgalmas szeretettel és igazsággal fordul felénk, mert Ő maga az Igazság és az Irgalom. Akik nem szeretik Őt, azokkal igazságos, akik szeretik Őt, azokkal irgalmas. Ezért a legnagyobb tulajdonsága Istennek az Ő irgalmassága, ahogy Szent Fausztina nővér tanította.

Szeressük tehát tiszta szívvel az Urat, a Világmindenség királyát, bátran haladjunk előre Vele! Így vágjunk bele a közelgő ádventi, karácsonyi karitászmunkánkba otthon, a családunkban, az egyházközségünkben, a szegényeink, rászorulóink körében! Önzetlen és szabad lelkülettel, alázatosan, szelíden, de bátran és határozattan végezve a munkánkat, tanúságtevői leszünk az Igaz Szeretetnek, Aki legyőzte a világot és üdvözíti a benne bízókat. *„Krisztus Király, üdvözíts minket!*
”

Csorba Gábor
állandó diakónus

A régi, mint új

XIV. Leó pápa semmi újat nem mondott Franciaországban, mert pontosan tudta, hogy ez ma a forradalmian új: a kétezer éves katolikus egyház nagy, terebélyes fájának értékei, mély gyökerei és az ágvégeken éledő megannyi fiatal hajtással. Nem szétszórt, mindig protestáló magoncok, új és új ideológiák növekedési kísérleteire való reakciókkal fárasztotta hallgatóit. Jó ütemérzékkel érkezett Franciaországba.

Arra senki sem számított, hogy az Igazság – az Evangélium – bátor kimondása maga alá temeti a hamis szabadság hazug világát. egyetlen pillanat alatt. Ugyanis kinyílt a repülőgép ajtaja, és XIV. Leó már öltözetével üzent. Főpapként, nem fehér ruhás civilként érkezett. A liturgián is használt karingben, felette a vértanúság színét, a bíbort hordozó mocétummal, és mellén Krisztus keresztjével vonult a díszsorfal előtt. Megjelenésével nem egy miniállam vezetője, hanem egy két lábbal a földön járó egyházfő, Szent Péter utódja tette tiszteletét az európai kereszténység egyik bölcsőjében.

Mik lehetnek a magyar közélet számára is fontos üzenetei? „A franciaországi katolikus egyház nagyon bölcsen kezd átalakulni egy »ellentársadalommá«, narratívájában visszautasítja a feminista- és lmbtq lobbi által előírt dogmát...” – olvashatjuk Eric Zemmour, „A misét még nem mondták el” című, nemrég magyarul is megjelent esszéjében. A katolikus filozófus, író, mintha előtanulmányt írt volna a látogatáshoz: „A kereszténységért vívott csata Európában nem lehet csak a hit csatája. Meg kell védeni a kereszténység hagyatékát Európában, ezeket az építészeti, művészeti, kulturális, jogi, politikai formákat, amelyeket meg kell őriznünk vagy helyre kell állítanunk.” Nos, XIV. Leó pápa látogatása erről (is) szólt. A Notre Dame Bazilikában ismét finom tanújelét adta a hagyományaiban gyökerező és élő egyháza melletti kiállásának. Nem valamiféle divatos imamódokkal, modern zenei betétekkel zajlott az esemény.

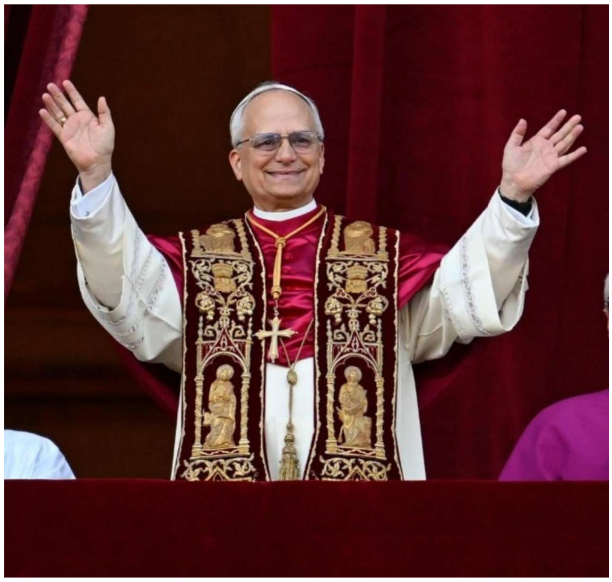

Miután néhány percre az Eucharisztia előtt adorált, vecsernyepalástban, főpapi jelvényekkel vezette az egyház hivatalos imádságát, a zsolozsmát. Az esti imaóra keretében tartotta meg tanítását. Többek közt ezt mondta, utalva a francia egyház újjászületésére is: „Ez a székesegyház azért született újjá, hogy vele együtt ti is újjászülessetek, új lendülettel törekedve az életszentségre és végezve a mindennapi küldetést. Legyetek népetek körében az egyház isteni anyaságának világos jelei: az egyház Isten szeretetéről tanúságot téve újra egységbe gyűjti és gyógyítja az emberi családot."

Két évvel ezelőtt a párizsi olimpiai megnyitó ünnepség sokakat mélységesen felháborító, olykor blaszfémikus performansza után Franciaország a Stade de France-ban egy teljesen más arcát mutatta. Nyolcvanezer, tekintetét égre emelő fiatal átlényegülten, nagy hittel volt együtt egy megrendült ágostonos szerzetessel, aki nem szégyellte könnyeit. Elérzékenyülten állt egy gyönyörű, francia szenteket bemutató, mély tanúságtételekkel lezajlott este végén az ősi ének, a Salve Regina éneklése alatt. A himnusz választása ismét üzenet volt úgy a szupermodernisták, mint a hagyományt túlhajtók felé. Van egység. A fiatalok zengték ezt, a még egyházszakadás előtt keletkezett éneket, ahogy zengik a X. Piusz közösség épp renitens konzervatívjai is templomaikban. A pápa minden liturgikus cselekményében megmutatta, nem csupán a tridenti latin misét lehet kellő mélységgel, odaadással és méltósággal ünnepelni: „Ma különösen is szembesülünk azzal, hogy korunkból mintha hiányozna a teljesség, a mélység és hiányoznának az ígéretek. Az ének, a szó és a liturgikus mozdulat nemes egyszerűsége sokak számára rést nyithat a világosságra, a béke oázisát kínálhatja egy állandó kapcsolódásban élő és zajos társadalomban." – üzente minden, a katolikus egyház liturgiáját a modernség és a kor kihívásainak való beteges megfelelési kényszerrel tevékenykedőknek. Vissza a forráshoz!

A pápa látogatásának több beszédében utalt a katolikusok közéleti kiállásának fontosságára. Nem fogadta el a Becsületrendet, nem kívánt nobilitásokkal díszvacsorázni, a lehető legtöbb időt szerette volna híveinek szánni. „A helyes laicitás tehát nem abban áll, hogy a vallást kizárjuk a közélet vagy az oktatás területéről, hanem abban, hogy azon munkálkodunk, hogy az állam és a vallási intézmények párbeszédet folytassanak egymással, és egyesítsék erőiket a közjó szolgálatában, hogy a világnak élete legyen." – tanította. Párizsi miséje előtt a Chapms-Elysées-n – mintegy szimbólikusan a fogyasztói társadalom lerolózott boltjai előtt – hívők ezrei gyóntak, papok százai álltak szó szerint helyt. Eric Zemmour pedig készítheti új esszéjét, ugyanis „A misét elmondták!" az a'la carte keresztények legnagyobb bánatára. Közel nyolcszázezren voltak rajta.

Franciaország él. A francia katolikusok élnek. Európa él és élni akar. Laus et grtaia, köszönet és hála egy oroszlánnak. Habemus papam: Leo XIV.

Kiss Antal diakónus
Katolikus Tábori Lelkészség

Kövek, fórumok, szamarak

Gyerekkoromban szinte az első istenbizonyíték volt számomra a Szentírásban szereplő érdekes epizód Jézus jeruzsálemi bevonulása előtt: „Elküldött két tanítványt a szemközti faluba, mondván: „találtok ott egy megkötött szamarat. Oldjátok el, és hozzátok ide." (Lk 19, 29-30.) A tanítványok megtalálták a szamarat. Ki tud ilyen apró dolgot egy nappal előre pontosan megmondani? – kérdeztem magamtól. Az a Jézus tehát biztosan Isten – vontam le gyerekfejjel a következtetést. Azóta már sok-sok tényező igazolja számomra Jézus isteni mivoltát. (Legtöbbet jelentenek azok a prófétai jövendölések, amelyek a gyermek Jézuson, majd a szenvedő Názáretin beteljesedtek.)

Érdekes kérdés lehet az is, miért szamárcsikót választott Jézus, hogy az vigye őt be a városba. Már sejtem a választ: mert üdvözítő tervében ott rejtőzködik szinte érthetetlen szándéka: *viteti magát. (*Mindig – kivéve a három évet, amikor Ő maga ment el igen sok helyre.) Csecsemő, majd kisgyermek korában vitték a szülei. Amikor meghalt, emberek vitték be a sírba. Ránk bízza magát az oltáriszentségben. Nekünk kell Őt vinnünk, odaadnunk…

Nagyon nagy felelősség ez. Ha mi nem visszük Őt, nem beszélünk róla, nem jelenítjük meg a szentmisében, nem adjuk oda Szent Testét – más nem teszi ezt meg. Újabb kérdés: miért vonult be Jeruzsálembe hatalmas örömrivalgás közepett? *Mert nagyon szereti az embert:* a gyenge, kísértéseket szenvedő embert, aki szeretetre, igazságra, szabad így mondani: „az Istenre született".

Jézus „fórumokat" teremt arra, hogy ezt nyilvánvalóvá tegye. Nem igaz, hogy az ember teljesen romlott! Minden időben vannak, akik azon fáradoznak, hogy manipulálják az embert, hogy elvegyék személyiségét, géppé, eszközzé, rabszolgává alacsonyítsák. Jézus ünnepet rendez, ahol önmaga valójában mosolyogva megjelenik. Ott az ember újra ember lesz. Nem kell félnie, hogy becsapják.

Jézus nem kérdezte az aggódó kafarnaumi századostól szemrehányóan: „Miért nem vigyáztál rá?" Azt mondta: *„Megyek és meggyógyítom"*. Ezt a szerető szívű Jézust kell elvinnünk, megjelenítenünk sok-sok fórumon: a családban, munkahelyünkön, templomban, hittanórákon, és a médiumokban. Fel kell szabadítanunk az ember lelkében a beléoltott, ősi, isteni szépet. Hadd merjen örülni, merjen remélni, merjen önmaga lenni, merjen hinni, Istent imádni és dicsérni!

Egyre nagyobb lett a tömeg ott, a jeruzsálemi utcán. Lelkesedésük azt mutatta, hogy a világnak Krisztus kell. Azonban ott, és akkor is, mint azóta is, annyi nemes törekvést, gorombán kudarcra akarnak ítélni. Az történt, hogy az egyik útkereszteződésnél néhány ember előlépett, megállították a szamarat, majd ezt ordították Jézus felé: „Hallgattasd el őket! – Olyanok lehettek ezek a hőbörgők, mint a „feszítsd meg!"-et kiáltók, a hittan- és erkölcstanoktatást teljesen megszűntetni akarók, a krisztusi eszméket a társadalom életéből és Európa emlékezetéből kitörölni szándékozók.

Jézus nyugodtan válaszolt nekik: Ha ők nem szólhatnak, akkor a kövek fognak kiabálni Istenről, igazságról, az örök életről, a szeretet végső győzelméről. Micsoda prófécia volt ez! Megéltük a szervezett istentelenséget. A leggorombább eszközökkel vélték elhallgattatni Jézust!

Tizennyolc éves koromban, érettségi előtt a frontra kerültem, majd a Dnyeperen túlra vittek az oroszok egy szénbányába. Mi, lelkes fiúk Jézus fórumait, a „köveket" úgy teremtettük meg, hogy a bányában, a felszíni munkán kis feszületet hordtunk cérnaszálon a nyakunkban. Kisgyerekek szaladtak oda, a nagy és istentelen Szovjetunió közepén, és csókolgatták keresztjeinket, könnyezve mondogatván: „Krisztosz, Krisztosz!..." Orosz katonák tettek hitvallást. Úgy, csendesen.

Bizony, nagyon kellenek a „megszólaló kövek", a Jézust bátran megjelenítő fórumok, emberek, papok! És kellenek a „szamarak", akik alázatos egyszerűséggel elviszik Őt. Kellenek lelkes tömegek, kellenek gyerekek, akik tiszta szívükkel lelkesen közvetítik e számító, hazug, bűnös világban azt, ami tiszta, ártatlan és szent. És Őt, aki nagyon szereti az embereket.

Lajos atya

Idézetek XIV. Leó pápa franciaországi beszédeiből

„Ne veszítsük el emberségünket a mindennapi életünket elárasztó és befolyásoló „gépek paradicsomának" közepette. Sürgető feladat elménk nevelése az etikai megkülönböztetésre, amely képes felismerni azt, ami erkölcsileg jó. Ezzel kapcsolatban szeretném felidézni, hogy „egy valóban szabad társadalom nem kényszeríti ki az uniformizálást, hanem védi a lelkiismeretek sokféleségét, megakadályozza az autoriter tendenciákat és előmozdítja az etikai párbeszédet, amely gazdagítja a társadalmi szövetet."

*

„Ma különösen is szembesülünk azzal, hogy korunkból mintha hiányozna a teljesség, a mélység és hiányoznának az ígéretek. Az ének, a szó és a liturgikus mozdulat nemes egyszerűsége sokak számára rést nyithat a világosságra, a béke oázisát kínálhatja egy állandó kapcsolódásban élő és zajos társadalomban. Titeket, akik naponta ünneplitek az eucharisztiát, arra kérlek, gondoskodjatok arról, hogy a liturgikus szertartásokat mindig méltó és illő módon ünnepeljétek, ott is, ahol kisebb közösségek gyűlnek össze."

*

„Ahh□z, h□gy jól válasszat□k, tartsát□k szem előtt ezt a szemp□nt□t: a jó életet ad, s□sem veszi el az életet; a jó gondoskodik, nem magának szerez. A jó nem valamiféle szép eszme, hanem a szeretet ragyogó arca: maga Isten!

Ezért mindnyájatokat – püspököket, papokat, diakónusokat és megszentelt személyeket – arra buzdítalak, hogy ápoljátok magatokban a liturgia iránti őszinte szeretetet."

„A bábeli torony az uralom révén kikényszerített egységet jeleníti meg (vö. Ter 11,4). Ez az építmény ugyanakkor azt is feltárja, hogy minél inkább elnyom a hatalom, annál inkább meggyengül, és megmutatja embertelen arcát. (...) Bábel tornya összeomlik, kettős negatív következménnyel. Ahogyan az általa kikényszerített egység erőltetett volt, úgy az összeomlását követő sokféleség is konfliktusokkal terhes. Ma Bábel kísértése újra megjelenik a testvériség nélkül megvalósítani kívánt globalizációban, a mohó pénzügyi gyarmatosításban, az ideológiák másokra erőltetésében, mindazokban a „kapcsolatok nélküli érintkezésekben, amelyek az emberi életet kereskedelemmé fokozzák le."

*

„Ahhoz tehát, hogy megízleljük Isten közelségét és az emberi testvériséget, el kell utasítanunk azt a mohóságot, amely felemészti kapcsolatainkat anélkül, hogy adna, és dolgokkal halmoz el bennünket anélkül, hogy táplálna. Ezek a rossz erők nemcsak erőszakos formában jelentkeznek, hanem olykor megtévesztő külsőt is öltenek, mert éppen azt ígérik, amit elvesznek tőlünk: a boldogságot."

*

„Szent Bakhita arra kötelez bennünket, hogy vegyük észre azokat, akiket nem vesznek észre, szabadítsuk fel azokat, akiket ma a gazdaság és a kultúra rabszolgaságba taszít, és tartsuk tiszteletben minden testvérünk végtelen méltóságát, akikben maga Jézus kopogtat ajtónkon. Kedves barátaim, „a valóság az, hogy a keresztények számára a szegények nem szociológiai kategóriát jelentenek, hanem magát Krisztus testét."

*

„A fiataloknak azt mondom: legyen bátorságotok felelősen megélni a béke építésének küldetését szívetekben, kapcsolataitokban, családotokban, az iskolában és az egyetemen, városaitok, országaitok és egész Európa életében!
Ne engedjetek az erőszak és az elnyomás logikájának! Szeressétek az életet minden pillanatában, és ne féljetek a jövőtől!"

*

„Ne féljetek családot alapítani, gyermekeket vállalni, és védelmezni minden ember méltóságát az anyaméhben való élet első pillanatától egészen az utolsó lélegzetig! Ne féljetek fáradhatatlanul munkálkodni közösségeitek javáért, akár politikai szerepvállalással is! Legyetek közösségépítők!"

*

„Korunk hatalmas kihívásai tekintetében arra buzdítalak benneteket, kedves testvéreim, hogy bátorságról, merészségről és missziós kreativitásról tegyetek tanúságot. Ne engedjétek, hogy elbátortalanítsanak benneteket azok a hibák, következetlenségek, sőt bukások, amelyek nyomot hagytak ennek az úton járó népnek a történetén."

*

„A katolikus oktatás azonban semmiképpen sem mondhat le saját nevelési programjáról: ez egy Krisztus-központú program, mely az emberi személy teljes körű fejlődésére, minden – lelki, kulturális, értelmi, erkölcsi és társas – dimenziójának kibontakozására irányul. Ezért senki ne lepődjön meg azon, hogy minden katolikus intézményben lehetőséget kínálnak a Jézus Krisztussal való találkozásra és igéjének hallgatására. Még kevésbé szabad megtörténnie annak, hogy bármely tanulót saját osztályában kirekesztenek pusztán azért, mert hisz Jézusban."

*

„A családon belüli hitélet elmélyítése és meggyökereztetése kétségtelenül az egyik kulcsa annak, hogy megoldást találjunk számos olyan válságra, amelyen az Egyház és társadalmaink keresztülmennek. A családban tanuljuk meg ugyanis az együttélést, a másik ember tiszteletét, a különbözőség elfogadását, egymás támogatását, a nagylelkűséget, önmagunk önzetlen odaajándékozását és az áldozatkészséget."

*

„Nem véletlen, hogy a katonai kiadások növelésére irányuló ismételt felhívásokat és az ezekből fakadó döntéseket sok kormány a másik fél veszélyességével indokolja" (Üzenet a béke 59. világnapjára, 2026. január 1.). A béke előmozdítása tevékeny munkálkodást kíván. Ma fel kell tennünk magunknak a kérdést: valóban „kreatív erőfeszítéseket" teszünk-e a világbéke előmozdításáért, vagy csupán arra törekszünk, hogy „elállítsuk a háború vérzését", és jobban felkészüljünk azokra a háborúkra, amelyekről feltételezzük, hogy még előttünk állnak."

Schall Tamás
Életem tartozéka

Mint katona kezében a fegyver,
olyan enyémben a rózsafüzér,
mikor kezeim közt morzsolgatom,
a legnagyobb biztonsággal felér.

De már önmagában az a tudat,
hogy nálam van, zsebemben hordozom,
olyan nagy erővel tölt el engem,
emberi szóval ki sem mondhatom.

A titkok, melyeket imádkozom,
Megváltónk életének titkai,
ezeket szemlélve, kimondani,
hűséges követésére segít.

Mindebben Mesternőnk Szűz Mária,
Kinek életét e titkok szőtték,
Példaképünk Ő, hogyan kell hinnünk,
aki anyai oltalmával véd.

Ha a Szentolvasót imádkozzuk,
amit Szeplőtlen' Szíve tőlünk kér,
megvalósul földünkön a béke,
a bűn senki közelébe nem ér.

Életünk része lesz a szent öröm,
az Isten emberré lett érettünk,
Lélektől' fogant, Szűztől született,
hogy Szent Karácsonyt ünnepelhessünk.

Köztünk léte világosság nekünk,
szeretni és élni tanít minket,
kincset ad, mit el nem veszíthetünk,
táplálék, mindennapi kenyerünk.

De a fájdalom sem hiányozhat,
nem leszünk különbek, mint Mesterünk,
ha Ő értünk kínhalált szenvedett,
nekünk sem lehet más az életünk.

Szenvedés-, halál húsvétba hajlik,
Vele szenvedve-, halva, élhetünk,
a feltámadásunk dicsőséges,
mint a Szent Szűz, mennyekbe vétetünk.

Testvérem, Krisztus katonája vagy?
Legyen fegyvered a rózsafüzér!
Hatásos, mert ki ezt imádkozza,
az életében minden jót elér!

XIV. Leó pápa Magnifica humanitas kezdetű enciklikája
Az emberi személy védelméről a mesterséges intelligencia korában
részletek

92. Laudato Si' enciklikájában Ferenc pápa elítélte a technokrata paradigma növekvő dominanciáját a globalizált világban, vagyis azon tendencia ellen szólt, hogy a hatékonyság, az ellenőrzés és a profit logikájának engedjük át a személyes, társadalmi és gazdasági döntéseket. Ugyanis ekkor az történik, hogy a technológia nem marad egyszerűen eszköz, hanem mércévé válik, amely alapján mindent megítélnek, elkezdi diktálni, hogy mi számít és mit lehet kiselejtezni, és így a teremtést a kizsákmányolás tárgyává és az emberi lényeket puszta fogaskerekekké fokozza le a minél nagyobb teljesítmény elérésének érdekében.

93. Ez a paradigma az elmúlt években gyorsan elterjedt, részben a mesterséges intelligencia, a kognitív tudomány, a nanotechnológia, a robotika és a biotechnológia terjeszkedése által. Önmagukban ezek az innovációk nagyban szolgálhatják az emberi fejlődést és közös otthonunk gondozását, de éppen a hatalmuk miatt siettethetik a technokrata paradigma kiterjesztését, és ezért helyes alkalmazásukhoz új spirituális, etikai és politikai keretre van szükség. A nagyobb hatalom nem feltétlenül jelent valami jobbat. Ebben a tekintetben Romano Guardini szavai továbbra is relevánsak: „A kortárs embert nem képezték ki arra, hogy jól használja a hatalmat."

94. Az emberiség saját hatalma áldozatává válásának veszélyét már VI. Szent Pál is felismerte, aki arra figyelmeztetett, hogy „a legkülönlegesebb tudományos fejlődés, a legmegdöbbentőbb technikai bravúrok és a legcsodálatosabb gazdasági növekedés, hacsak nem kíséri hiteles erkölcsi és társadalmi fejlődés, hosszú távon az ember ellen fog fordulni".

Plébániánk hírei

Szentmisék

hétfő-kedd-szerda-csütörtök-péntek-szombat 17.00
vasárnap 10.00 és18.00 (angol nyelvű)

Folyamatos szentségimádást tartunk a templomban
9.00 és 22.00 óra között.

PLÉBÁNIÁNK RENDSZERES PROGRAMJAI
szeptembertől

Hétfő	18.00	Felnőtt katekézis
Kedd	17.00	Elváltak és Egyedül Maradtak szentmiséje (havonta első kedden) és találkozója a Szent Kinga teremben
Szerda	15.45	Karitász hittan (a konkrét dátumok szórólapokon)
Péntek	15.00	Engesztelő imaóra a hazáért
	16.00	Rózsafüzér
	16.30	Vesperás
	18.00	Szent József Férfikör (minden második héten)

Októberben hétköznapokon a szentmise előtt, 16.30-tól a rózsafüzért imádkozzuk.

Gyóntatás: vasárnap 9.00-9.50

Lelki tanácsadás egyeztetés szerint
bitter.belvarosiplebania@gmail.com
30 591 2601

PESTI FŐTEMPLOM

Spirituális közösségi lap

XIII. évf. 71. szám

A Belvárosi Nagyboldogasszony Főplébánia lapja

Kiadja:
a
Belvárosi Főplébánia

Felelős kiadó:
Dr. Osztie Zoltán

Szerkesztő:
Bitter Lajos

Munkatársak:

Csorba Gábor
Dr. Kerényi Lajos
Kiss Antal
Schall Tamás
Zöldyné Szita Erzsébet

Korrektúra:
Faga-Nagy Mária

Szerkesztőség:

Budapest 1056 Március 15. tér 2.
bitter.belvarosiplebania@gmail.com

Megjelenik:
12 oldalon

PESTI FŐTEMPLOM

SPIRITUÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

XIII. évfolyam 71. szám *2026. október*

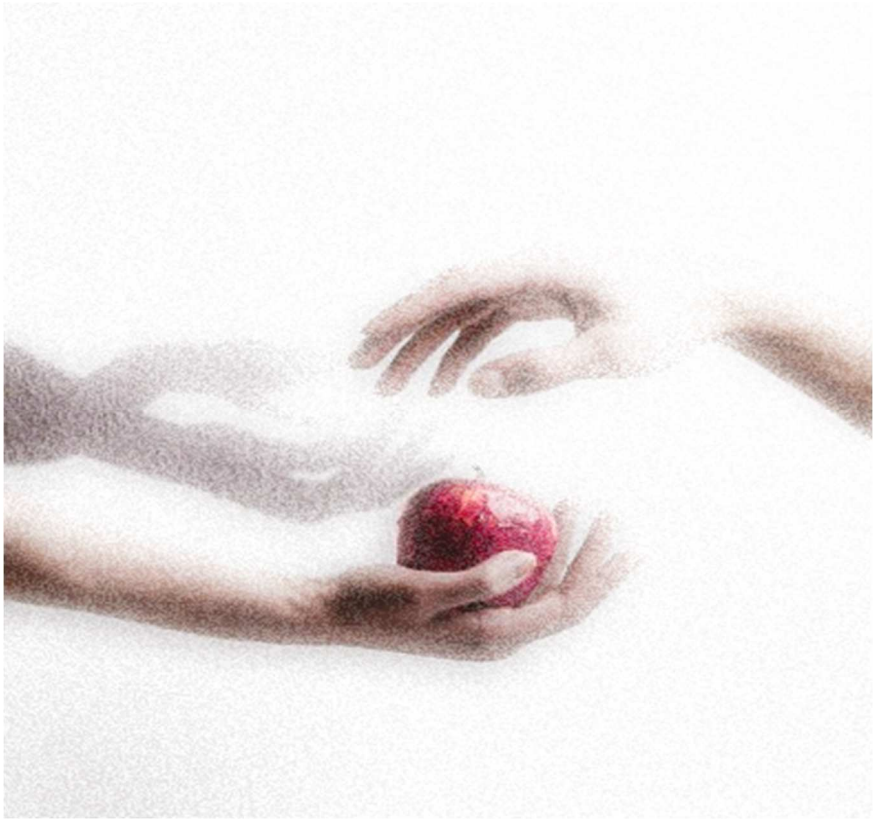

Tartalom

- Nagyszerű emberségünk
- Ki az ember?
- Októberi fénysugár
- A legnagyobb kincs
- Háromféle lelkület
- A régi mint új
- Kövek, fórumok, szamarak
- Leó pápa beszédei
- Életem tartozéka

BELVÁROSI NAGYBOLDOGASSZONY FŐPLÉBÁNIA

1056 Budapest, Március 15. tér 2. T: 318 3108 belvarosiplebania@gmail.com

Nagyszerű emberségünk

Örömünkre megjelent magyar fordításban is XIV. Leó pápánk új enciklikája, amely – beszédesen – a „Nagyszerű emberség” szavakkal kezdődik. Témája „az emberi személy védelme a mesterséges intelligencia korában”.

Már a cím is sokatmondó, melyben két állítás van. Egyrészt az emberi személy támadásoknak van kitéve, ezért védelemre szorul. Ezeknek tanúi és elszenvedő alanyai vagyunk. Fogantatásunk pillanatától az e világból való távozásunkig (halálunkig) folyamatos veszélyben élünk. Gondoljuk meg az állítás valóságát: napjainkra az ember számára legveszélyesebb hely az anyaméh. A világháborúk tömegmészárlásaihoz hasonló méretű gyilkolás folyik a magzatelhajtás révén. De nem kevésbé veszélyes és pusztító a gender ideológia és az LMBTQ program keresztülvitele például az oktatási intézményekben. Lássuk meg a gyerekek nemi identitásába történő bevezetésének problémáját. Ma többségében nem a szülők végzik el az ezzel kapcsolatos kötelességüket, hanem a kortárs csoportok, az internet irányítói, vagy éppenséggel magukra vannak hagyva a témában. Ismerjük a meddőség terjedését és az ezzel kapcsolatos megoldási kísérleteket, amelyek a legtöbb esetben emberellenesek. Tisztában vagyunk azzal, hogy az élet egyéb helyzeteiben sem kapja meg az ember a neki járó tiszteletet. Egyebek között szembe kell néznünk a háborúk közepette emberi méltóságukban megalázott, ellehetetlenült helyzetben élők sorsával (leginkább Kárpátalján). Végül tekintsük az öregkorban kiszolgáltatott helyzetben élőket. Sorolhatnánk tovább az élet válsághelyzeteiben élők segítségre szorultságát. Nem véletlenül hoztuk létre a „Jó, hogy vagy!” életvédők szövetségét, mely az emberi személy méltóságának képviseletét tűzte zászlajára, és egységbe vonja az ezen a területen dolgozó szervezeteket és személyeket. Kérem, nézzék meg a Szövetség internetes felületeit!

Az enciklika másik állítása szerint a mesterséges intelligencia kora itt van. Nem jövőbeli, hanem jelen valóság, az életünk mindennapjaiban meghatározó tényező. Használata nélkül – nem is lassan – mindennapjaink nehézzé válnak, segítségre szorulunk, majd lemaradunk. Lehetőséget kínál, ugyanakkor óriási veszélyeket rejt, egyelőre beláthatatlan következményekkel jár. Már az elnevezése is téves, hiszen a szóhasználatban „intelligens”, személyes tűnik. Nem az! A programozás szerint még érzelmeket is mutat, melyeket képes partnerként feltüntetni. Sok fiatal már ebben a kapcsolatban él. Nem személyes viszonyaiban, hanem a géppel kommunikál, következésképpen elszigetelődik, elmagányosodik. Fölvetődött már az is, hogy közreműködésével szentgyónást lehessen végezni. Abszurd ötlet, éppen a személyesség, így az emberi méltóság lábbal tiprása. Lelkiismeretvizsgálatot, bűnbánatot, megtérést, megújult Isten-kapcsolatot a gép nem tud végrehajtani, sem szolgálni. Iszonyúan megnöveli az életvitelünk már-már amúgy is elviselhetetlen tempóját. Ráadásul működtetése olyan energiaigényt támaszt, amit nem tudnak az egyes államok kielégíteni. Az Egyesült Királyság (Anglia) teljes, éves energiafogyasztására van szükség a fedezetéhez. Szempontként említik a szakértők, hogy a fejlesztés hihetetlen ütemben zajlik. Az egyes országok nem fognak leállni, vagy határt szabni, sem a kutatás, sem a fölhasználás terén, mert fölfogásuk szerint nem maradhatnak le a többi kutatásokban résztvevő országokkal szemben. Külön rendszere van Amerikának, Kínának, Európának…

Milyen világ alakul körülöttünk? Az Egyház küldetése, hogy védje, képviselje a személyességet, az emberi személy méltóságát, az imádságos Isten-kapcsolatot, az élet értelmének evidenciáját, a kutatás és eredményei fölhasználásának határait az ember javára, az elszemélytelenedés ellen küzdjön, a közösségeket építse és működtesse, a személyes jelenlét alkalmait teremtse meg és – amint a Szentatya részletesen kifejti – „a szeretet civilizációját építse”.

A Szentatya üzenetének leginkább reményt keltő üzenete, hogy a Teremtő Isten, mennyei Atyánk nagyszerű hivatásra hívta életbe az embert. Méltóságra emelte, amikor képére és hasonlatosságára alkotta meg. Ne adjuk föl az Isten alkotta rendet, ne tagadjuk meg küldetésünket, ne alázzuk meg önmagunkat, hanem – Jézus mintájára – hordozzuk és bontakoztassuk ki „nagyszerű emberségünket”!

Kérem, hogy olvassuk el az enciklikát, hogy tájékozottak legyünk korunk kihívásai terén és követni tudjuk azokat a folyamatokat, amelyek meghatározzák egyéni és közösségi életünket, valamint kijelölik küldetésünk területeit. A dokumentum megvásárolható a Szent István Társulat kiadásában.

Dr. Osztie Zoltán plébános

Az emberi létezés egyetlen dimenziójának abszolút szintre emelése veszélyes. Kaotikus állapotokat nem csak a hiány, a szűkösség okoz, de az ellenőrizetlen növekedés is az elszegényedés forrása lehet. Így az intelligencia (értelem), amikor abszolúttá válik, rátelepszik és elnyomja az élet más alapvető dimenzióit, például a szeretetet, az érzelmet, az akaratot, az elkötelezettséget az odaadást, vagyis az emberi kapcsolatokat. (Magnifica humanitas 113.)

Ki az ember?

Amikor az ember szembesül különböző testi, lelki panaszaival, aggodalmaival, bajaival, szorongásaival – és kinek az életében ne lennének ilyenek –, melyek „jól-létét” akadályozzák, természetesen szeretne megszabadulni ezektől, és orvoshoz, esetleg pszichológushoz fordul. A panaszok hátterében gyakran lelki folyamatok húzódnak meg, például aktuális élethelyzet, gyermekkori traumák, amelyek a tudat alatt működve fejtik ki hatásukat. Amennyiben ezek tudatossá válnak, akkor maga az a tény, hogy a probléma oka napvilágra kerül, adott esetben jelentheti annak orvoslását, de fordítottja is lehetséges, és valamilyen kövonalazatlan, homályos üresség, aggodalomérzés válik dominánssá. Ez azt jelentheti, hogy válaszadásra vagyunk hivatottak a kérdésben: mi az élet értelme? Ugyanis erre még nincs igazi válaszunk. Ebben az esetben nem a mi okból –, hanem a „mi célból aggódunk?” kérdést kell feltenni. Mi a fő célunk? Ezt a kérdést teszi fel az egyik pszichológiai módszer, amelyik ahhoz az adottságunkhoz próbál irányítani, amely minden emberben megvan, mindig ép, és arra szólít bennünket, hogy szabadon, a célt szem előtt tartva vegyünk részt saját életünkben, majd annak lassú és végső elmúlásában. Ennek a célnak a veszélybe kerülése okozhatja igazi aggodalmunkat.

Valójában életünk értelmességéről, méghozzá végső értelmességéről van szó. Az említett adottságot a pszichológia a mindig ép, transzmorbid személyiségmagnak nevezi, „amelyben” megjelenik a szabadság és az értelemfelismerés szempontja, ugyanakkor azonban a személyes tagadás és öngátlás lehetősége is. A transzmorbid, sérthetetlen szellemi fórum bizonyos kérdéseket és válaszokat képes „önmagukban is érvényesnek” elismerni, ezért az ember, mint személyiség – ha hagyja – megszólítható. Ez a pszichológiai módszer a logoterápia, amely az élet értelmességének kérdését veti fel, mint a terápia alapkérdését. Feltárhatja, hogy egy adott ember esetében a „jól-lét” hiányának oka az élet végső értelmességébe vetett bizalom hiánya. Ennél sokkal többet nem mondhat, mert a továbbiakban már egy másik tudomány, a teológia illetékes.

Felmerülhet a kérdés, hogy a „transzmorbid személyiségmag” fogalom összevethető-e a teológiai személyfogalommal? Nem, mert a pszichológiának nem dolga a teológiai szemlélet, de végül is kimondja: „a transzmorbid személyiségmag az ember sérthetetlen szellemi rétege, a megismételhetetlen, egyszeri személy hordozója”. Tehát nem maga a megismételhetetlen emberi személy, hanem annak „hordozója”.

Három olyan fogalmunk van, amelyeket tisztáznunk kell ahhoz, hogy tudjuk, mit jelölnek a pszichológiában, ill. a teológiában, és ezek hogyan viszonyulnak egymáshoz. Annál is inkább mivel ezek a fogalmak gyakran szinonimaként jelennek meg. Nem kevesebbről van szó, mint az emberről, Istenről, az ember immanens (világon belüli) és transzcendens (világon túlnyúló) végső céljáról, annak elfogadásáról vagy tagadásáról, a keresztény kinyilatkoztatás szívéről. Ezek: az „én”, a „személyiség” és a „személy”.

A pszichológia többféle énről beszél (ideális én, reális én, fantázia én, prezentált én, tükör én, hamis én), ugyanakkor elismeri a nyilvánvaló tényt, hogy az „én” egész életünk során változatlan, vagyis énünk magja egy velünk született entitás. Az „énnek” pedig pszichológiai és spirituális dimenziója van, melyek részben átfedik egymást, és ez a sajátossága a pszichofizikai és társadalmi meghatározottságok mellett – a transzcendensre irányuló nyitottsága miatt – döntésre ad lehetőséget.

A személyiség szó alatt a pszichológia pszichofizikai rendszerek szerveződését érti az egyénen belül, amelyek meghatározzák a gondolkodást és a viselkedést. A személy szónak nincs konkrét elkülönülő tartalma a pszichológiában, illetve – ahogy fentebb említettük – „rejtőzködően” jelenik meg: mint az ember sérthetetlen szellemi rétege, a transzmorbid személyiségmag által hordozott szellemi valóság. Hogy miféle valóságról lehet szó, arról a pszichológia – helyesen – nem nyilatkozik.

A teológia nyelvén világosan beszélhetünk. A kiindulópont egy igen egyszerű kérdés: mi következik az emberi mivoltra nézve abból, amit megtestesülésnek hívunk, vagyis abból, hogy Jézus Krisztus egyszerre valóságos Isten és valóságos ember, egy személyben? Az következik, hogy miután Jézus Krisztus valóságos Isten és valóságos ember egy személyben, az emberről, mint megismételhetetlen egyszeri személyről csak Istenre vonatkoztatottságában beszélhetünk. Tehát az ember egyszeriségének legbelsőbb lényege, a személye – képben kifejezve – „üres” lenne Isten nélkül, vagyis nem is lenne ember, esetleg nagyon értelmes állat vagy gép, olyan, mint a mesterséges intelligencia, aminek elszabadulása a poszthumanizmus és a transzhumanizmus luciferi perspektívájában éppen a személyt, és így az ember igazi emberségének alapvető dimenzióit, a szeretetet, az érzelmet, az akaratot, az elkötelezettséget és az odaadást, vagyis az emberi kapcsolatokat szegényíti el. (Vö. XIV. Leó pápa Magnifica humanitas enciklika).

A „személy” kizárólagosan keresztény teológiai fogalom, ugyanakkor minden ember személy. Az ismeret forrása a kinyilatkoztatás és a hit, a hitben viszont kézzelfogható bizonyíték van: maga az ember. Bármilyen tudomány jelölhet ezzel a szóval valamilyen emberi jelenséget, de az nem az a személy, akiről a teológia beszél, akik mi emberek vagyunk.

A lelki szenvedésnek valódi oka lehet a cél hiánya. S ha van végső cél, akkor már nem is valami más közvetlen ok megszüntetése – amely, ha lehetséges, akkor szükséges is – vezet eredményre, nem is a feldolgozás, hanem a túllépés. Nem a pszichológia egyébként legális és szükséges céljai, nemcsak az egyén jól-léte, „önmegvalósítása”, hanem az ember túllépése önmagán, ami az életben lehetséges, de alapvetően befejezhetetlen folyamat. A befejezettség teológiai neve: üdvösség.

Tehát és végül, ha a kereszténység életalakító szerepét, az élethez és halálhoz való viszonyát pszichológiai nyelven fejezzük ki, akkor tudomásul vehetjük, hogy a testi (biológiai), lelki (pszichológiai) és a környezeti, társadalmi (szociológiai) hatások együttesen meghatározzák az ember természetes helyzetét, amivel kapcsolatban – helyesen – a személyiség szót használjuk. A szellemi személyünk, aki (és nem: ami) testünktől – személyiségünktől – elválaszthatatlan halálunkig, a mindezekhez való viszonyulásunk, a transzmorbid személyiségmag mögött van (azt is mondhatnánk: „ott sóhajtozik ki nem mondható szavakkal a lélek”), és ha hagyjuk és akarjuk, átalakítja viszonyulásunkat életünkhöz és halálunkhoz. A problémával, bajjal, betegséggel, szenvedéssel és persze végül a halállal, vagyis a belső és külső körülményekkel kapcsolatos álláspontunk kialakításában a személyiségünknek főszerepe van, de mögötte rejlik az igazi legvégső fórum, aki akár közvetetten, akár közvetlenül felteszi az utolsó kérdést. Ez azt jelenti, hogy hitben hozzuk meg a végső választ, ami minél előbb és mindenekelőtt a cél. De azért az az ismeret, hogy az emberi személy értelmezése kizárólag teológiai nézőpontból lehetséges, a bizonytalanok, a kulturkeresztények, az „éjfélimisés” keresztények, a nem hívők, a kételkedők, a tagadók, az aggódók számára felhívást jelenthet, mert agnosztikus „tartózkodás”, kitalált isten nincs. Kegyelem van és feltámadás.

BL

Októberi fénysugár

Októbernek szépsége van: a gyengülő nap minden sugarát kihasználja, hogy tovább szépítse az ősz egyébként is nagyszerű színpompáját: azt a tarka ruhát, amit a természet magára ölt. Ebben az őszi napsugárban Máriára gondolunk mint a Rózsafüzér Királynőjére és a Magyarok Nagyasszonyára. Égi Édesanyánk minden nap kéri a rózsafüzér imádságot, ezt a hónapot pedig különösen is a rózsafüzérnek szenteljük.

A rózsafüzér imádság mindnyájunkat Krisztus titkainak átelmélkedésére késztet a Boldogságos Szűz Mária vezetésével, aki egyedülálló módon részese volt Isten Fia születésének, működésének, szenvedésének és dicsőséges feltámadásának.

Szűz Mária rózsafüzére olyan imádság, amely részeinek egyszerűségében az egész evangéliumi üzenet mélysége nyilvánul meg. Maga a Szent Szűz bátorított bennünket jelenései alkalmával, hogy imádkozzuk ezt az imádságot. „Mondjátok el a rózsafüzért minden nap, hogy elnyerjétek a világ békéjét és a háború végét”. 1917 május 13-án, első jelenése alkalmával kérte ezt Fatimában, ahol „a Rózsafüzér Királynőjeként” jelent meg.

A rózsafüzér hatékony fegyver. Használjuk bizalommal, és elcsodálkozunk az eredményeitől! Mindent ki lehet imádkozni, és mindenkit be lehet imádkozni. A rózsafüzér imádság útján Krisztus egész szeretetét megtaláljuk. Erőt kapunk, hogy Isten akaratát tökéletesen teljesíteni tudjuk; hogy embertársaink szolgálatára legyünk.

Október lenyűgözően szép, mert nap mint nap milliók szívéből, az ajkakon át száll a köszöntés Máriához: Üdvözlégy… és száll a kérés: Asszonyunk Szűz Mária… Senki a világon nem tudja úgy köszönteni és kérni Máriát, mint mi, magyarok. Sajátos jogon, sajátos történelmi háttérrel-tapasztalattal, sajátos lelkülettel.

És mindig van annyi imádkozó magyar: „üdvözlégymáriás”-, „asszonyunkszűzmáriás” magyar, amennyi elégségesnek tűnik annak biztosítására, hogy a nemzetnek-, a hazának jövője legyen a Szent Korona jogarának kiterjedésében.

Asszonyunk, Szűz Mária! Sajátos jogon, sajátos történelmi háttérrel-tapasztalattal, sajátos lelkülettel. S ebben a „sajátos”- ban benne van Szent István királyunk többször megismételt önfelajánlása, végül a Szent Korona és ezzel az ország Szűz Mária tulajdonába való átadása. Nemcsak az ország, hanem az ország népe is! Magyar vagyok, Mária tulajdona vagyok, hazám Mária országa. Mindszenty bíboros úr hívta fel a figyelmet: „Csodálatos fonala a magyar történelemnek a Mária-tisztelet.

Ahogy a Duna kiemelkedik vízhálózatunkból, úgy emelkedik ki szélességével a Mária-tisztelet a történelmünket átjáró sok egyéb szellemi, lelki folyamból."

A jelenre pedig: „Most kell nekünk módot adnunk a Nagyasszonynak hívő magatartásunkkal, kitartó és egyetemes esengésünkkel arra, hogy megmutathassa: pártfogása segíthet, és édesanyánk ma is." Hívő magatartásunkkal: Krisztust megvallva és hirdetve az élet minden területén! A hazafiasság igazi talaja csakis a komolyan megélt keresztény hit lehet.

Szent István, első királyunk rendelésének kikristályosodása, hogy Szűzanyánkat Nagyasszonyunknak és Patrónánknak tudjuk. Élete művének betetőzéseként a Nagyasszonynak ajánlja föl fiatal, még csak alig alakuló keresztény országát.

A mai magyar embernek, ez az esemény már szinte semmit nem mond. A valamikori fiatal katolikusoknak mint kedves nemzeti emlék, mint jámbor legenda ott él ugyan még valahol a lelke mélyén, de a szentistváni tett jelképi tartalma és eszmei jelentősége kiveszett legtöbbnek szívéből. Az iskolák semlegessége nem csak az élő hitet és erkölcsöt, hanem a nemzeti érzést is legfőbb ellenségének tekinti.

Szent Ágoston mondta egy alkalommal: magasabb eszmei célok nélkül az államok nem egyebek rablóbandáknál. Az ilyen államokban nem a pénz hiányzik, nem is az eszközök, vagy éppen az élelmiszer, sokkal inkább az emberiesség, a becsület, a tisztakezűség, az önzetlenség. Nem beszélve az őszinteségről és igazságérzetről. A családi élet is üzletté és számítássá válik, az önzés és kiélés helyévé. S mihelyt az önzés úgy kívánja, aggálytalanul szét lehet dönteni, még ha belepusztul is a gyermek, a másik fél, s a nemzet maga.

Ha ma körülnézünk szép hazánkban, van-e torkot fojtogatóbb és szívet szorongatóbb jelenség, mint a testi-lelki, anyagi és szellemi környezetszennyezés? A gyűlölködés, megosztottság, szeretetlenség!

Vajon meg tudunk-e állni ezen a sátáni csúszdán, amelyen Mécs László szavai szerint „az Ember: sárkánymagból sarjadt fattya véres rögnek elfeledte, hogy az arca régen Krisztus arca volt." És ki hallja meg ma a számonkérő lelkiismeret szavát Sík Sándor szavaival: „Embernyi ember vagytok-e? Embernyomokat hagytok-e?" Olyan vészes eltájolódásban élünk már, hogy ma félelmetesebben dörömböl a még érző szív ajtaján ugyancsak Mécs László szava: „Ha a mérték tönkrement, senki-semmi meg nem ment"!

A mérték: Jézus Krisztus, aki „fogantatott Szentlélektől, született Szűz Máriától". És a gyilkos testi-lelki szennyeződés nem szüntethető meg más eszközökkel, csak, amit az imádkozó magyarok tesznek, új életet és új lelket, tiszta vizet és tiszta levegőt árasztó erkölcsi vállalásaikban.

Napjainkban fénylő jelként ragyog Magyarok Nagyasszonyának alakja. Az a tény, hogy vagyunk egypáran, akik hiszünk abban, amit első királyunk ránk hagyományozott: hogy az Istenember édesanyjának keze állandóan rajtunk pihen; és nekünk többre kell törekednünk, mint a megélhetés bármi úton való biztosítása, az érdekek és ösztönök és hangulatok által való ide-oda hányattatására, a nemzet konzumidiótává süllyesztésére.

Mindszenty bíboros úrral együtt valljuk: „A mi eszményünk egy olyan Magyarország megteremtése, amelynek alapja a valláserkölcs, támasza a nemzeti érzés, ifjai és leányai pedig hívők és magyarok." Ezért ma Magyarországon gyakorló katolikusnak lenni a legnagyobb hazafias, nemzetmentő tett.

A Magyarok Nagyasszonya útitársunk életünk ösvényein. Kérjük, vezessen minket, nehogy az elképedő siránkozás túláradjon ajkunkon, nehogy a csüggedés legyőzze a cselekvést, befagyassza a lelkesedést, a múlt súlya megakadályozza, hogy hitelt adjunk a jövőnek! De bátrak legyünk hinni, és megvallani hitünket; cselekedni a hit erejében, élve a szeretet életét, mely Isten országát bontja ki közöttünk!

A Boldogságos Szűz Mária, Nagyasszonyunk és Patrónánk oltalma alatt áldott legyen Magyarország, békében, örömben és jólétben; mi pedig élő hittel hűségesen, elköteleződve, áldva magasztaljuk az élő Istent, köszönetet mondva Égi Édesanyánknak!

Schall Tamás atya

A Szent Kinga Körben is a legnagyobb kincs az Istenre fókuszáló, közösséget megélő ember

„Férje halála után Szent Kinga az ószandeci kolostor apátnője lett. A kolostort a tatárok földúlták, és Kingának 63 évesen az újjáépítés munkáját kellett irányítania" – olvashatjuk életrajzában.

A Szent Kinga Kör tagjaiként, névadónkhoz híven, a szenior korba lépve is, egyházi közösségünkkel, közösségünkért aktívan együttműködve találkozunk kéthetente.

A Kör életébe, lelkiségébe és terveibe jelentős változást hozott az a szándék, hogy a jelenkori kultúra, társadalom, személyes kapcsolatok állandó kritikája és személyes frusztráció helyett továbblépjünk egy cselekvő életmód irányába.

Néhány éve Rod Dreher „Szent Benedek válaszútján” c. műve mentén feltártuk, hogy mi az, ami minket leginkább elkeserít, félelemmel tölt el. Az ijesztő tendenciák azóta csak erősödtek. Korának fenyegető káoszára jó példaként állt előttünk Szent Benedek válasza.

Négy témában mi is elhatározást tettünk, és ezekre rendszeresen visszatértünk:
ima: engedjük be Istent az életünkbe,
munka: Istennek szentelve végezzük,
közösség: odaadóan, ne program fogyasztói lelkületel kapcsolódjunk egymáshoz,
olvasás: elmélyülten, igényes szövegeket vegyünk kézbe.

Azt is megnéztük, mit tettek eleink ezeken a területeken, milyen tapasztalatunk van, amit megélni és továbbadni érdemes. Ezekre fókuszálva tudott csoportunkból egyre inkább közösség alakulni. Az ima szerves része összejöveteleinknek, még nyilvános helyen is. Az evangéliummal való imát különösen is gyakoroljuk, ez segít egymás hitének erősítésében is.

Őseink hozzáállása a munkához, annak méltósága segít ellenáramban maradni a fogyasztói társadalomban.

Olvasásélményeinket megosztjuk, buzdítjuk egymást arra, hogy ne engedjünk a digitális huzalozás csábításának. Egyéb kulturális programjaink kiválasztásában is ezeket a szempontokat tartjuk fontosnak. Legutóbb Molnár C. Pálnak, templomunk oltárképe alkotójának Assisi Szent Ferenc témájú műveiről hallottunk-láttunk tárlatvezetést a Ráth Lépcső Galériában.

A közösséghez való tartozás elementáris igénye tagjainknak. Ennek építését szolgálja, hogy együtt tervezzük meg féléves menetrendünket. Ki-ki hozzáadja érdeklődését, tapasztalatát, talentumát, aktivitását. Önállóság és összetartozás segíti, hogy empátiával tudjunk egymás felé fordulni, egymást testben és lélekben erősíteni.

A közösség építésében az egymásra figyelést, párbeszédet szeretnénk gyakorolni az összejövetelek közötti időben is, találkozásokkal, élőben vagy akár telefonon. Ehhez a Szt. Kinga kör alkalmán a szeptemberi indulás óta minden alkalommal kihúzzuk valakinek a nevét és a következő találkozásig személyes kapcsolatba lépünk vele.

Bár vannak határaink, zárt összejöveteleink, de tartunk az egész egyházközségnek is nyílt alkalmakat. A közös keresztútjárás a templomban és az Öröm útja-járás a rózsakertben ebben az évben a nagyobb közösség felé nyitást mutatták már, nagy örömünkre.

Az egyházközségen belül az adventi időben a közösségek közötti találkozásra azt tervezzük, hogy feleleventjük és megéljük együtt a „Szállást keres a Szentcsalád” rítusát.

Zöldyné Szita Erzsébet

A háromféle lelkületű szolgálat

Karitász küldetésünk az emberek üdvösségének szolgálatára irányul, elsősorban tehát lelki javakat szeretnénk közvetíteni, átadni. Örök kincsek ezek, melyeket *„a moly nem rágja meg, a rozsda nem marja”* (vö. Mt 6,20). Ehhez a természetfeletti küldetéshez természetes eszközöket is latba vetünk, úgy mint pl. a tárgyi adományok, vagy a találékony segítő tevékenység.

Bizonyára sokan tapasztaltuk azt is, hogy szegényeink, gondozottjaink, akik nem tartoznak szorosan az egyházhoz, nem vallásosak, de a hozzánk való kötődéssel mégiscsak kapcsolatba kerülnek Krisztussal, éppen rajtunk keresztül. Úgy gondolják, hogyha minket ismernek, ha velünk jóban vannak, akkor ezzel biztosítják Istennel való jó kapcsolatukat is, vagy legalábbis közelebb kerülnek Hozzá. Ez igen nagy felelősség számunkra, ezért fontos kiemelni, hogy nem az a lényeg, hogy minket ismerjenek, hanem az, hogy az Urat, a Világmindenség Királyát ismerjék meg, szeressék meg Őt, hogy azután Ő is megismerje őket az utolsó órában. Alázattal végezzük tehát munkánkat és bízzunk abban, hogy Istennek minden lehetséges, Ő a szívek vizsgálója, Ő tudja, hogy kiben mi lakozik, Szentlelke pedig a szívek vezére.

Éppen ezért ne is ítélkezzünk, hanem csak bízzunk és szeressünk! *„Mert sokan lesznek az elsőkből utolsók és az utolsókból elsők.”(Lk 13,29).*

Minket, karitászosokat is érnek bőven kísértések munkánk, életünk során, akik Krisztus Királynak szolgálunk. Szent Brigitta, Európa társvédőszentjének (XIV. sz.) magánkinyilatkoztatásban az Úr háromféle lelkületű szolgálótípust mutatott be.

Mindegyik hiszi, hogy Krisztus az Isten, a mindenható, de az egyik szándéka, hogy a szolgálattal földi dolgokat, kincseket nyerjen: gazdagságot, hatalmat, hírnevet. Az Úr, a kívánságuknak megfelelően részesíti is őket ebben, de a mennyei dicsőség rovására, mert az ilyen ember el is veszíti az égi jutalmat.

A másik szolgálótípus azt gondolja, hogy Krisztus Király a szigorú bíró. Az ilyen emberek a büntetéstől való félelemmel szolgálnak, nem a mennyei dicsőség és nem az Úr iránti szeretet hajtja őket. Őket a helytelen Úrfélelem motiválja és nem az önzetlen, bizalommal teli szeretet, ők azok, akiknek a bűnbánatuk nem tud tökéletes lenni, mert nem szabadok, a büntetéstől félnek, ezért csak félszívvel szolgálnak.

A harmadik típusú szolgáló tudja, hogy az Úr Igaz Isten, igazságos és irgalmas. Nem a büntetés elkerülése végett, hanem az Isten iránti önzetlen szeretetből fakadóan szolgálnak, ez motiválja őket. Ők azok, akiknek akarata megegyezik az Úr akaratával, ezért meghallgatásra találnak.

Tegyük fel az egyházi év végén, Krisztus Király főünnepének közeledtével a kérdést magunknak: melyik szolgálók vagyunk mi? Melyikhez hasonlítunk

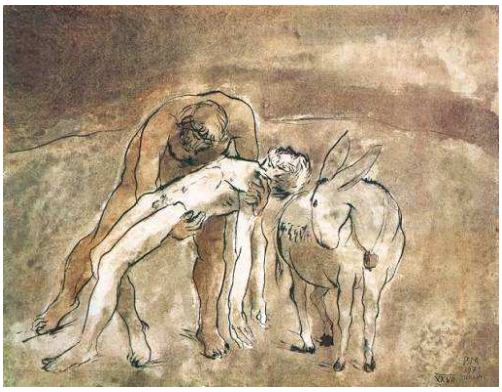

leginkább? Melyik típusból mennyi van bennünk? Félünk-e vagy bátrak, szabadok vagyunk legbelül?

Az Úr irgalmas szeretettel és igazsággal fordul felénk, mert Ő maga az Igazság és az Irgalom. Akik nem szeretik Őt, azokkal igazságos, akik szeretik Őt, azokkal irgalmas. Ezért a legnagyobb tulajdonsága Istennek az Ő irgalmassága, ahogy Szent Fausztina nővér tanította.

Szeressük tehát tiszta szívvel az Urat, a Világmindenség királyát, bátran haladjunk előre Vele! Így vágjunk bele a közelgő ádventi, karácsonyi karitászmunkánkba otthon, a családunkban, az egyházközségünkben, a szegényeink, rászorulóink körében! Önzetlen és szabad lelkülettel, alázatosan, szelíden, de bátran és határozattan végezve a munkánkat, tanúságtevői leszünk az Igaz Szeretetnek, Aki legyőzte a világot és üdvözíti a benne bízókat. *„Krisztus Király, üdvözíts minket!*
”

Csorba Gábor
állandó diakónus

A régi, mint új

XIV. Leó pápa semmi újat nem mondott Franciaországban, mert pontosan tudta, hogy ez ma a forradalmian új: a kétezer éves katolikus egyház nagy, terebélyes fájának értékei, mély gyökerei és az ágvégeken éledő megannyi fiatal hajtással. Nem szétszórt, mindig protestáló magoncok, új és új ideológiák növekedési kísérleteire való reakciókkal fárasztotta hallgatóit. Jó ütemérzékkel érkezett Franciaországba.

Arra senki sem számított, hogy az Igazság – az Evangélium – bátor kimondása maga alá temeti a hamis szabadság hazug világát. egyetlen pillanat alatt. Ugyanis kinyílt a repülőgép ajtaja, és XIV. Leó már öltözetével üzent. Főpapként, nem fehér ruhás civilként érkezett. A liturgián is használt karingben, felette a vértanúság színét, a bíbort hordozó mocétummal, és mellén Krisztus keresztjével vonult a díszsorfal előtt. Megjelenésével nem egy miniállam vezetője, hanem egy két lábbal a földön járó egyházfő, Szent Péter utódja tette tiszteletét az európai kereszténység egyik bölcsőjében.

Mik lehetnek a magyar közélet számára is fontos üzenetei? „A franciaországi katolikus egyház nagyon bölcsen kezd átalakulni egy »ellentársadalommá«, narratívájában visszautasítja a feminista- és lmbtq lobbi által előírt dogmát...” – olvashatjuk Eric Zemmour, „A misét még nem mondták el” című, nemrég magyarul is megjelent esszéjében. A katolikus filozófus, író, mintha előtanulmányt írt volna a látogatáshoz: „A kereszténységért vívott csata Európában nem lehet csak a hit csatája. Meg kell védeni a kereszténység hagyatékát Európában, ezeket az építészeti, művészeti, kulturális, jogi, politikai formákat, amelyeket meg kell őriznünk vagy helyre kell állítanunk.” Nos, XIV. Leó pápa látogatása erről (is) szólt. A Notre Dame Bazilikában ismét finom tanújelét adta a hagyományaiban gyökerező és élő egyháza melletti kiállásának. Nem valamiféle divatos imamódokkal, modern zenei betétekkel zajlott az esemény.

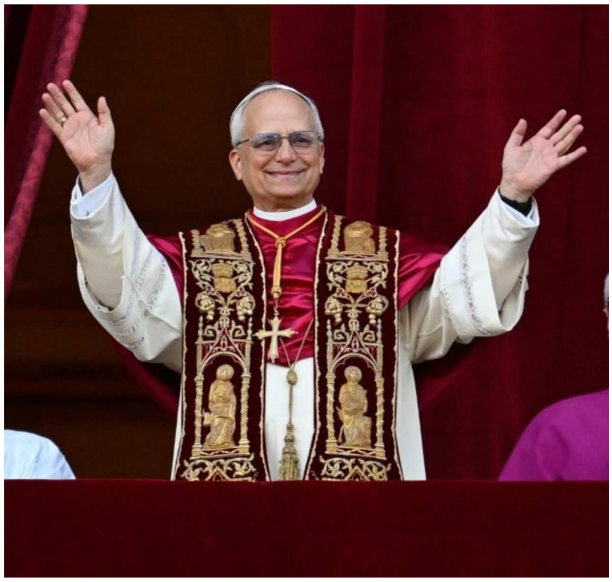

Miután néhány percre az Eucharisztia előtt adorált, vecsernyepalástban, főpapi jelvényekkel vezette az egyház hivatalos imádságát, a zsolozsmát. Az esti imaóra keretében tartotta meg tanítását. Többek közt ezt mondta, utalva a francia egyház újjászületésére is: „Ez a székesegyház azért született újjá, hogy vele együtt ti is újjászülessetek, új lendülettel törekedve az életszentségre és végezve a mindennapi küldetést. Legyetek népetek körében az egyház isteni anyaságának világos jelei: az egyház Isten szeretetéről tanúságot téve újra egységbe gyűjti és gyógyítja az emberi családot."

Két évvel ezelőtt a párizsi olimpiai megnyitó ünnepség sokakat mélységesen felháborító, olykor blaszfémikus performansza után Franciaország a Stade de France-ban egy teljesen más arcát mutatta. Nyolcvanezer, tekintetét égre emelő fiatal átlényegülten, nagy hittel volt együtt egy megrendült ágostonos szerzetessel, aki nem szégyellte könnyeit. Elérzékenyülten állt egy gyönyörű, francia szenteket bemutató, mély tanúságtételekkel lezajlott este végén az ősi ének, a Salve Regina éneklése alatt. A himnusz választása ismét üzenet volt úgy a szupermodernisták, mint a hagyományt túlhajtók felé. Van egység. A fiatalok zengték ezt, a még egyházszakadás előtt keletkezett éneket, ahogy zengik a X. Piusz közösség épp renitens konzervatívjai is templomaikban. A pápa minden liturgikus cselekményében megmutatta, nem csupán a tridenti latin misét lehet kellő mélységgel, odaadással és méltósággal ünnepelni: „Ma különösen is szembesülünk azzal, hogy korunkból mintha hiányozna a teljesség, a mélység és hiányoznának az ígéretek. Az ének, a szó és a liturgikus mozdulat nemes egyszerűsége sokak számára rést nyithat a világosságra, a béke oázisát kínálhatja egy állandó kapcsolódásban élő és zajos társadalomban." – üzente minden, a katolikus egyház liturgiáját a modernség és a kor kihívásainak való beteges megfelelési kényszerrel tevékenykedőknek. Vissza a forráshoz!

A pápa látogatásának több beszédében utalt a katolikusok közéleti kiállásának fontosságára. Nem fogadta el a Becsületrendet, nem kívánt nobilitásokkal díszvacsorázni, a lehető legtöbb időt szerette volna híveinek szánni. „A helyes laicitás tehát nem abban áll, hogy a vallást kizárjuk a közélet vagy az oktatás területéről, hanem abban, hogy azon munkálkodunk, hogy az állam és a vallási intézmények párbeszédet folytassanak egymással, és egyesítsék erőiket a közjó szolgálatában, hogy a világnak élete legyen." – tanította. Párizsi miséje előtt a Chapms-Elysées-n – mintegy szimbólikusan a fogyasztói társadalom lerolózott boltjai előtt – hívők ezrei gyóntak, papok százai álltak szó szerint helyt. Eric Zemmour pedig készítheti új esszéjét, ugyanis „A misét elmondták!" az a'la carte keresztények legnagyobb bánatára. Közel nyolcszázezren voltak rajta.

Franciaország él. A francia katolikusok élnek. Európa él és élni akar. Laus et grtaia, köszönet és hála egy oroszlánnak. Habemus papam: Leo XIV.

Kiss Antal diakónus
Katolikus Tábori Lelkészség

Kövek, fórumok, szamarak

Gyerekkoromban szinte az első istenbizonyíték volt számomra a Szentírásban szereplő érdekes epizód Jézus jeruzsálemi bevonulása előtt: „Elküldött két tanítványt a szemközti faluba, mondván: „találtok ott egy megkötött szamarat. Oldjátok el, és hozzátok ide." (Lk 19, 29-30.) A tanítványok megtalálták a szamarat. Ki tud ilyen apró dolgot egy nappal előre pontosan megmondani? – kérdeztem magamtól. Az a Jézus tehát biztosan Isten – vontam le gyerekfejjel a következtetést. Azóta már sok-sok tényező igazolja számomra Jézus isteni mivoltát. (Legtöbbet jelentenek azok a prófétai jövendölések, amelyek a gyermek Jézuson, majd a szenvedő Názáretin beteljesedtek.)

Érdekes kérdés lehet az is, miért szamárcsikót választott Jézus, hogy az vigye őt be a városba. Már sejtem a választ: mert üdvözítő tervében ott rejtőzködik szinte érthetetlen szándéka: *viteti magát. (*Mindig – kivéve a három évet, amikor Ő maga ment el igen sok helyre.) Csecsemő, majd kisgyermek korában vitték a szülei. Amikor meghalt, emberek vitték be a sírba. Ránk bízza magát az oltáriszentségben. Nekünk kell Őt vinnünk, odaadnunk…

Nagyon nagy felelősség ez. Ha mi nem visszük Őt, nem beszélünk róla, nem jelenítjük meg a szentmisében, nem adjuk oda Szent Testét – más nem teszi ezt meg. Újabb kérdés: miért vonult be Jeruzsálembe hatalmas örömrivalgás közepett? *Mert nagyon szereti az embert:* a gyenge, kísértéseket szenvedő embert, aki szeretetre, igazságra, szabad így mondani: „az Istenre született".

Jézus „fórumokat" teremt arra, hogy ezt nyilvánvalóvá tegye. Nem igaz, hogy az ember teljesen romlott! Minden időben vannak, akik azon fáradoznak, hogy manipulálják az embert, hogy elvegyék személyiségét, géppé, eszközzé, rabszolgává alacsonyítsák. Jézus ünnepet rendez, ahol önmaga valójában mosolyogva megjelenik. Ott az ember újra ember lesz. Nem kell félnie, hogy becsapják.

Jézus nem kérdezte az aggódó kafarnaumi századostól szemrehányóan: „Miért nem vigyáztál rá?" Azt mondta: *„Megyek és meggyógyítom"*. Ezt a szerető szívű Jézust kell elvinnünk, megjelenítenünk sok-sok fórumon: a családban, munkahelyünkön, templomban, hittanórákon, és a médiumokban. Fel kell szabadítanunk az ember lelkében a beléoltott, ősi, isteni szépet. Hadd merjen örülni, merjen remélni, merjen önmaga lenni, merjen hinni, Istent imádni és dicsérni!

Egyre nagyobb lett a tömeg ott, a jeruzsálemi utcán. Lelkesedésük azt mutatta, hogy a világnak Krisztus kell. Azonban ott, és akkor is, mint azóta is, annyi nemes törekvést, gorombán kudarcra akarnak ítélni. Az történt, hogy az egyik útkereszteződésnél néhány ember előlépett, megállították a szamarat, majd ezt ordították Jézus felé: „Hallgattasd el őket! – Olyanok lehettek ezek a hőbörgők, mint a „feszítsd meg!"-et kiáltók, a hittan- és erkölcstanoktatást teljesen megszűntetni akarók, a krisztusi eszméket a társadalom életéből és Európa emlékezetéből kitörölni szándékozók.

Jézus nyugodtan válaszolt nekik: Ha ők nem szólhatnak, akkor a kövek fognak kiabálni Istenről, igazságról, az örök életről, a szeretet végső győzelméről. Micsoda prófécia volt ez! Megéltük a szervezett istentelenséget. A leggorombább eszközökkel vélték elhallgattatni Jézust!

Tizennyolc éves koromban, érettségi előtt a frontra kerültem, majd a Dnyeperen túlra vittek az oroszok egy szénbányába. Mi, lelkes fiúk Jézus fórumait, a „köveket" úgy teremtettük meg, hogy a bányában, a felszíni munkán kis feszületet hordtunk cérnaszálon a nyakunkban. Kisgyerekek szaladtak oda, a nagy és istentelen Szovjetunió közepén, és csókolgatták keresztjeinket, könnyezve mondogatván: „Krisztosz, Krisztosz!..." Orosz katonák tettek hitvallást. Úgy, csendesen.

Bizony, nagyon kellenek a „megszólaló kövek", a Jézust bátran megjelenítő fórumok, emberek, papok! És kellenek a „szamarak", akik alázatos egyszerűséggel elviszik Őt. Kellenek lelkes tömegek, kellenek gyerekek, akik tiszta szívükkel lelkesen közvetítik e számító, hazug, bűnös világban azt, ami tiszta, ártatlan és szent. És Őt, aki nagyon szereti az embereket.

Lajos atya

Idézetek XIV. Leó pápa franciaországi beszédeiből

„Ne veszítsük el emberségünket a mindennapi életünket elárasztó és befolyásoló „gépek paradicsomának" közepette. Sürgető feladat elménk nevelése az etikai megkülönböztetésre, amely képes felismerni azt, ami erkölcsileg jó. Ezzel kapcsolatban szeretném felidézni, hogy „egy valóban szabad társadalom nem kényszeríti ki az uniformizálást, hanem védi a lelkiismeretek sokféleségét, megakadályozza az autoriter tendenciákat és előmozdítja az etikai párbeszédet, amely gazdagítja a társadalmi szövetet."

*

„Ma különösen is szembesülünk azzal, hogy korunkból mintha hiányozna a teljesség, a mélység és hiányoznának az ígéretek. Az ének, a szó és a liturgikus mozdulat nemes egyszerűsége sokak számára rést nyithat a világosságra, a béke oázisát kínálhatja egy állandó kapcsolódásban élő és zajos társadalomban. Titeket, akik naponta ünneplitek az eucharisztiát, arra kérlek, gondoskodjatok arról, hogy a liturgikus szertartásokat mindig méltó és illő módon ünnepeljétek, ott is, ahol kisebb közösségek gyűlnek össze."

*

„Ahh□z, h□gy jól válasszat□k, tartsát□k szem előtt ezt a szemp□nt□t: a jó életet ad, s□sem veszi el az életet; a jó gondoskodik, nem magának szerez. A jó nem valamiféle szép eszme, hanem a szeretet ragyogó arca: maga Isten!

Ezért mindnyájatokat – püspököket, papokat, diakónusokat és megszentelt személyeket – arra buzdítalak, hogy ápoljátok magatokban a liturgia iránti őszinte szeretetet."

„A bábeli torony az uralom révén kikényszerített egységet jeleníti meg (vö. Ter 11,4). Ez az építmény ugyanakkor azt is feltárja, hogy minél inkább elnyom a hatalom, annál inkább meggyengül, és megmutatja embertelen arcát. (...) Bábel tornya összeomlik, kettős negatív következménnyel. Ahogyan az általa kikényszerített egység erőltetett volt, úgy az összeomlását követő sokféleség is konfliktusokkal terhes. Ma Bábel kísértése újra megjelenik a testvériség nélkül megvalósítani kívánt globalizációban, a mohó pénzügyi gyarmatosításban, az ideológiák másokra erőltetésében, mindazokban a „kapcsolatok nélküli érintkezésekben, amelyek az emberi életet kereskedelemmé fokozzák le."

*

„Ahhoz tehát, hogy megízleljük Isten közelségét és az emberi testvériséget, el kell utasítanunk azt a mohóságot, amely felemészti kapcsolatainkat anélkül, hogy adna, és dolgokkal halmoz el bennünket anélkül, hogy táplálna. Ezek a rossz erők nemcsak erőszakos formában jelentkeznek, hanem olykor megtévesztő külsőt is öltenek, mert éppen azt ígérik, amit elvesznek tőlünk: a boldogságot."

*

„Szent Bakhita arra kötelez bennünket, hogy vegyük észre azokat, akiket nem vesznek észre, szabadítsuk fel azokat, akiket ma a gazdaság és a kultúra rabszolgaságba taszít, és tartsuk tiszteletben minden testvérünk végtelen méltóságát, akikben maga Jézus kopogtat ajtónkon. Kedves barátaim, „a valóság az, hogy a keresztények számára a szegények nem szociológiai kategóriát jelentenek, hanem magát Krisztus testét."

*

„A fiataloknak azt mondom: legyen bátorságotok felelősen megélni a béke építésének küldetését szívetekben, kapcsolataitokban, családotokban, az iskolában és az egyetemen, városaitok, országaitok és egész Európa életében!
Ne engedjetek az erőszak és az elnyomás logikájának! Szeressétek az életet minden pillanatában, és ne féljetek a jövőtől!"

*

„Ne féljetek családot alapítani, gyermekeket vállalni, és védelmezni minden ember méltóságát az anyaméhben való élet első pillanatától egészen az utolsó lélegzetig! Ne féljetek fáradhatatlanul munkálkodni közösségeitek javáért, akár politikai szerepvállalással is! Legyetek közösségépítők!"

*

„Korunk hatalmas kihívásai tekintetében arra buzdítalak benneteket, kedves testvéreim, hogy bátorságról, merészségről és missziós kreativitásról tegyetek tanúságot. Ne engedjétek, hogy elbátortalanítsanak benneteket azok a hibák, következetlenségek, sőt bukások, amelyek nyomot hagytak ennek az úton járó népnek a történetén."

*

„A katolikus oktatás azonban semmiképpen sem mondhat le saját nevelési programjáról: ez egy Krisztus-központú program, mely az emberi személy teljes körű fejlődésére, minden – lelki, kulturális, értelmi, erkölcsi és társas – dimenziójának kibontakozására irányul. Ezért senki ne lepődjön meg azon, hogy minden katolikus intézményben lehetőséget kínálnak a Jézus Krisztussal való találkozásra és igéjének hallgatására. Még kevésbé szabad megtörténnie annak, hogy bármely tanulót saját osztályában kirekesztenek pusztán azért, mert hisz Jézusban."

*

„A családon belüli hitélet elmélyítése és meggyökereztetése kétségtelenül az egyik kulcsa annak, hogy megoldást találjunk számos olyan válságra, amelyen az Egyház és társadalmaink keresztülmennek. A családban tanuljuk meg ugyanis az együttélést, a másik ember tiszteletét, a különbözőség elfogadását, egymás támogatását, a nagylelkűséget, önmagunk önzetlen odaajándékozását és az áldozatkészséget."

*

„Nem véletlen, hogy a katonai kiadások növelésére irányuló ismételt felhívásokat és az ezekből fakadó döntéseket sok kormány a másik fél veszélyességével indokolja" (Üzenet a béke 59. világnapjára, 2026. január 1.). A béke előmozdítása tevékeny munkálkodást kíván. Ma fel kell tennünk magunknak a kérdést: valóban „kreatív erőfeszítéseket" teszünk-e a világbéke előmozdításáért, vagy csupán arra törekszünk, hogy „elállítsuk a háború vérzését", és jobban felkészüljünk azokra a háborúkra, amelyekről feltételezzük, hogy még előttünk állnak."

Schall Tamás
Életem tartozéka

Mint katona kezében a fegyver,
olyan enyémben a rózsafüzér,
mikor kezeim közt morzsolgatom,
a legnagyobb biztonsággal felér.

De már önmagában az a tudat,
hogy nálam van, zsebemben hordozom,
olyan nagy erővel tölt el engem,
emberi szóval ki sem mondhatom.

A titkok, melyeket imádkozom,
Megváltónk életének titkai,
ezeket szemlélve, kimondani,
hűséges követésére segít.

Mindebben Mesternőnk Szűz Mária,
Kinek életét e titkok szőtték,
Példaképünk Ő, hogyan kell hinnünk,
aki anyai oltalmával véd.

Ha a Szentolvasót imádkozzuk,
amit Szeplőtlen' Szíve tőlünk kér,
megvalósul földünkön a béke,
a bűn senki közelébe nem ér.

Életünk része lesz a szent öröm,
az Isten emberré lett érettünk,
Lélektől' fogant, Szűztől született,
hogy Szent Karácsonyt ünnepelhessünk.

Köztünk léte világosság nekünk,
szeretni és élni tanít minket,
kincset ad, mit el nem veszíthetünk,
táplálék, mindennapi kenyerünk.

De a fájdalom sem hiányozhat,
nem leszünk különbek, mint Mesterünk,
ha Ő értünk kínhalált szenvedett,
nekünk sem lehet más az életünk.

Szenvedés-, halál húsvétba hajlik,
Vele szenvedve-, halva, élhetünk,
a feltámadásunk dicsőséges,
mint a Szent Szűz, mennyekbe vétetünk.

Testvérem, Krisztus katonája vagy?
Legyen fegyvered a rózsafüzér!
Hatásos, mert ki ezt imádkozza,
az életében minden jót elér!

XIV. Leó pápa Magnifica humanitas kezdetű enciklikája
Az emberi személy védelméről a mesterséges intelligencia korában
részletek

92. Laudato Si' enciklikájában Ferenc pápa elítélte a technokrata paradigma növekvő dominanciáját a globalizált világban, vagyis azon tendencia ellen szólt, hogy a hatékonyság, az ellenőrzés és a profit logikájának engedjük át a személyes, társadalmi és gazdasági döntéseket. Ugyanis ekkor az történik, hogy a technológia nem marad egyszerűen eszköz, hanem mércévé válik, amely alapján mindent megítélnek, elkezdi diktálni, hogy mi számít és mit lehet kiselejtezni, és így a teremtést a kizsákmányolás tárgyává és az emberi lényeket puszta fogaskerekekké fokozza le a minél nagyobb teljesítmény elérésének érdekében.

93. Ez a paradigma az elmúlt években gyorsan elterjedt, részben a mesterséges intelligencia, a kognitív tudomány, a nanotechnológia, a robotika és a biotechnológia terjeszkedése által. Önmagukban ezek az innovációk nagyban szolgálhatják az emberi fejlődést és közös otthonunk gondozását, de éppen a hatalmuk miatt siettethetik a technokrata paradigma kiterjesztését, és ezért helyes alkalmazásukhoz új spirituális, etikai és politikai keretre van szükség. A nagyobb hatalom nem feltétlenül jelent valami jobbat. Ebben a tekintetben Romano Guardini szavai továbbra is relevánsak: „A kortárs embert nem képezték ki arra, hogy jól használja a hatalmat."

94. Az emberiség saját hatalma áldozatává válásának veszélyét már VI. Szent Pál is felismerte, aki arra figyelmeztetett, hogy „a legkülönlegesebb tudományos fejlődés, a legmegdöbbentőbb technikai bravúrok és a legcsodálatosabb gazdasági növekedés, hacsak nem kíséri hiteles erkölcsi és társadalmi fejlődés, hosszú távon az ember ellen fog fordulni".

Plébániánk hírei

Szentmisék

hétfő-kedd-szerda-csütörtök-péntek-szombat 17.00
vasárnap 10.00 és18.00 (angol nyelvű)

Folyamatos szentségimádást tartunk a templomban
9.00 és 22.00 óra között.

PLÉBÁNIÁNK RENDSZERES PROGRAMJAI
szeptembertől

Hétfő	18.00	Felnőtt katekézis
Kedd	17.00	Elváltak és Egyedül Maradtak szentmiséje (havonta első kedden) és találkozója a Szent Kinga teremben
Szerda	15.45	Karitász hittan (a konkrét dátumok szórólapokon)
Péntek	15.00	Engesztelő imaóra a hazáért
	16.00	Rózsafüzér
	16.30	Vesperás
	18.00	Szent József Férfikör (minden második héten)

Októberben hétköznapokon a szentmise előtt, 16.30-tól a rózsafüzért imádkozzuk.

Gyóntatás: vasárnap 9.00-9.50

Lelki tanácsadás egyeztetés szerint
bitter.belvarosiplebania@gmail.com
30 591 2601

PESTI FŐTEMPLOM

Spirituális közösségi lap

XIII. évf. 71. szám

A Belvárosi Nagyboldogasszony Főplébánia lapja

Kiadja:
a
Belvárosi Főplébánia

Felelős kiadó:
Dr. Osztie Zoltán

Szerkesztő:
Bitter Lajos

Munkatársak:

Csorba Gábor
Dr. Kerényi Lajos
Kiss Antal
Schall Tamás
Zöldyné Szita Erzsébet

Korrektúra:
Faga-Nagy Mária

Szerkesztőség:

Budapest 1056 Március 15. tér 2.
bitter.belvarosiplebania@gmail.com

Megjelenik:
12 oldalon

PESTI FŐTEMPLOM

SPIRITUÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

XIII. évfolyam 71. szám *2026. október*

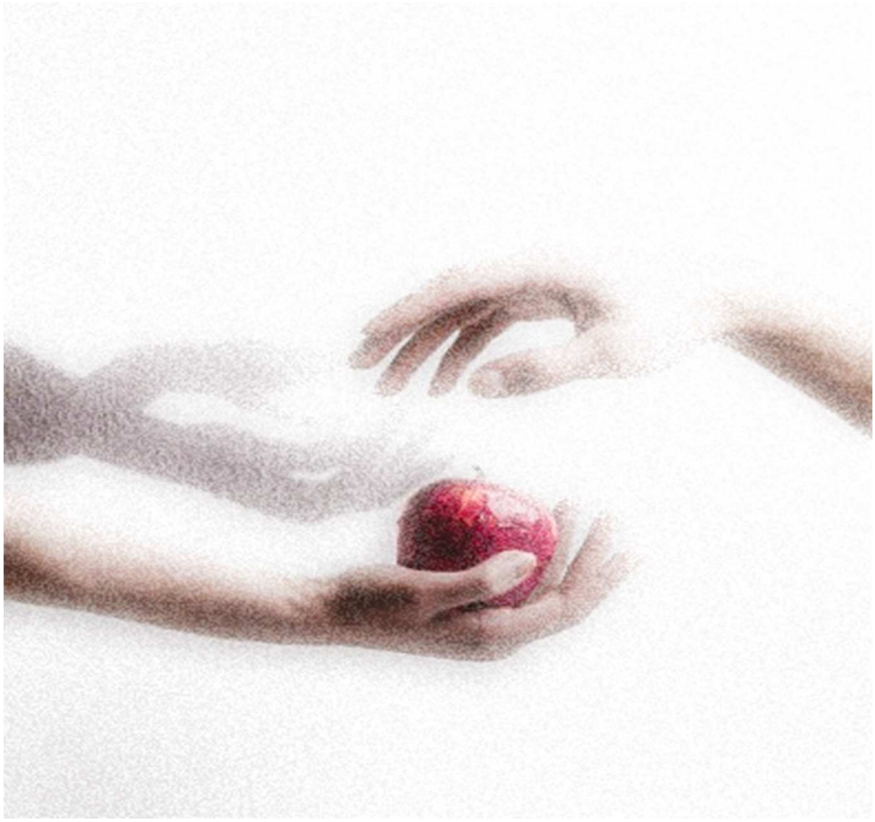

Tartalom

- Nagyszerű emberségünk
- Ki az ember?
- Októberi fénysugár
- A legnagyobb kincs
- Háromféle lelkület
- A régi mint új
- Kövek, fórumok, szamarak
- Leó pápa beszédei
- Életem tartozéka

BELVÁROSI NAGYBOLDOGASSZONY FŐPLÉBÁNIA

1056 Budapest, Március 15. tér 2. T: 318 3108 belvarosiplebania@gmail.com

Nagyszerű emberségünk

Örömünkre megjelent magyar fordításban is XIV. Leó pápánk új enciklikája, amely – beszédesen – a „Nagyszerű emberség” szavakkal kezdődik. Témája „az emberi személy védelme a mesterséges intelligencia korában”.

Már a cím is sokatmondó, melyben két állítás van. Egyrészt az emberi személy támadásoknak van kitéve, ezért védelemre szorul. Ezeknek tanúi és elszenvedő alanyai vagyunk. Fogantatásunk pillanatától az e világból való távozásunkig (halálunkig) folyamatos veszélyben élünk. Gondoljuk meg az állítás valóságát: napjainkra az ember számára legveszélyesebb hely az anyaméh. A világháborúk tömegmészárlásaihoz hasonló méretű gyilkolás folyik a magzatelhajtás révén. De nem kevésbé veszélyes és pusztító a gender ideológia és az LMBTQ program keresztülvitele például az oktatási intézményekben. Lássuk meg a gyerekek nemi identitásába történő bevezetésének problémáját. Ma többségében nem a szülők végzik el az ezzel kapcsolatos kötelességüket, hanem a kortárs csoportok, az internet irányítói, vagy éppenséggel magukra vannak hagyva a témában. Ismerjük a meddőség terjedését és az ezzel kapcsolatos megoldási kísérleteket, amelyek a legtöbb esetben emberellenesek. Tisztában vagyunk azzal, hogy az élet egyéb helyzeteiben sem kapja meg az ember a neki járó tiszteletet. Egyebek között szembe kell néznünk a háborúk közepette emberi méltóságukban megalázott, ellehetetlenült helyzetben élők sorsával (leginkább Kárpátalján). Végül tekintsük az öregkorban kiszolgáltatott helyzetben élőket. Sorolhatnánk tovább az élet válsághelyzeteiben élők segítségre szorultságát. Nem véletlenül hoztuk létre a „Jó, hogy vagy!” életvédők szövetségét, mely az emberi személy méltóságának képviseletét tűzte zászlajára, és egységbe vonja az ezen a területen dolgozó szervezeteket és személyeket. Kérem, nézzék meg a Szövetség internetes felületeit!

Az enciklika másik állítása szerint a mesterséges intelligencia kora itt van. Nem jövőbeli, hanem jelen valóság, az életünk mindennapjaiban meghatározó tényező. Használata nélkül – nem is lassan – mindennapjaink nehézzé válnak, segítségre szorulunk, majd lemaradunk. Lehetőséget kínál, ugyanakkor óriási veszélyeket rejt, egyelőre beláthatatlan következményekkel jár. Már az elnevezése is téves, hiszen a szóhasználatban „intelligens”, személyes tűnik. Nem az! A programozás szerint még érzelmeket is mutat, melyeket képes partnerként feltüntetni. Sok fiatal már ebben a kapcsolatban él. Nem személyes viszonyaiban, hanem a géppel kommunikál, következésképpen elszigetelődik, elmagányosodik. Fölvetődött már az is, hogy közreműködésével szentgyónást lehessen végezni. Abszurd ötlet, éppen a személyesség, így az emberi méltóság lábbal tiprása. Lelkiismeretvizsgálatot, bűnbánatot, megtérést, megújult Isten-kapcsolatot a gép nem tud végrehajtani, sem szolgálni. Iszonyúan megnöveli az életvitelünk már-már amúgy is elviselhetetlen tempóját. Ráadásul működtetése olyan energiaigényt támaszt, amit nem tudnak az egyes államok kielégíteni. Az Egyesült Királyság (Anglia) teljes, éves energiafogyasztására van szükség a fedezetéhez. Szempontként említik a szakértők, hogy a fejlesztés hihetetlen ütemben zajlik. Az egyes országok nem fognak leállni, vagy határt szabni, sem a kutatás, sem a fölhasználás terén, mert fölfogásuk szerint nem maradhatnak le a többi kutatásokban résztvevő országokkal szemben. Külön rendszere van Amerikának, Kínának, Európának…

Milyen világ alakul körülöttünk? Az Egyház küldetése, hogy védje, képviselje a személyességet, az emberi személy méltóságát, az imádságos Isten-kapcsolatot, az élet értelmének evidenciáját, a kutatás és eredményei fölhasználásának határait az ember javára, az elszemélytelenedés ellen küzdjön, a közösségeket építse és működtesse, a személyes jelenlét alkalmait teremtse meg és – amint a Szentatya részletesen kifejti – „a szeretet civilizációját építse”.

A Szentatya üzenetének leginkább reményt keltő üzenete, hogy a Teremtő Isten, mennyei Atyánk nagyszerű hivatásra hívta életbe az embert. Méltóságra emelte, amikor képére és hasonlatosságára alkotta meg. Ne adjuk föl az Isten alkotta rendet, ne tagadjuk meg küldetésünket, ne alázzuk meg önmagunkat, hanem – Jézus mintájára – hordozzuk és bontakoztassuk ki „nagyszerű emberségünket”!

Kérem, hogy olvassuk el az enciklikát, hogy tájékozottak legyünk korunk kihívásai terén és követni tudjuk azokat a folyamatokat, amelyek meghatározzák egyéni és közösségi életünket, valamint kijelölik küldetésünk területeit. A dokumentum megvásárolható a Szent István Társulat kiadásában.

Dr. Osztie Zoltán plébános

Az emberi létezés egyetlen dimenziójának abszolút szintre emelése veszélyes. Kaotikus állapotokat nem csak a hiány, a szűkösség okoz, de az ellenőrizetlen növekedés is az elszegényedés forrása lehet. Így az intelligencia (értelem), amikor abszolúttá válik, rátelepszik és elnyomja az élet más alapvető dimenzióit, például a szeretetet, az érzelmet, az akaratot, az elkötelezettséget az odaadást, vagyis az emberi kapcsolatokat. (Magnifica humanitas 113.)

Ki az ember?

Amikor az ember szembesül különböző testi, lelki panaszaival, aggodalmaival, bajaival, szorongásaival – és kinek az életében ne lennének ilyenek –, melyek „jól-létét” akadályozzák, természetesen szeretne megszabadulni ezektől, és orvoshoz, esetleg pszichológushoz fordul. A panaszok hátterében gyakran lelki folyamatok húzódnak meg, például aktuális élethelyzet, gyermekkori traumák, amelyek a tudat alatt működve fejtik ki hatásukat. Amennyiben ezek tudatossá válnak, akkor maga az a tény, hogy a probléma oka napvilágra kerül, adott esetben jelentheti annak orvoslását, de fordítottja is lehetséges, és valamilyen kövonalazatlan, homályos üresség, aggodalomérzés válik dominánssá. Ez azt jelentheti, hogy válaszadásra vagyunk hivatottak a kérdésben: mi az élet értelme? Ugyanis erre még nincs igazi válaszunk. Ebben az esetben nem a mi okból –, hanem a „mi célból aggódunk?” kérdést kell feltenni. Mi a fő célunk? Ezt a kérdést teszi fel az egyik pszichológiai módszer, amelyik ahhoz az adottságunkhoz próbál irányítani, amely minden emberben megvan, mindig ép, és arra szólít bennünket, hogy szabadon, a célt szem előtt tartva vegyünk részt saját életünkben, majd annak lassú és végső elmúlásában. Ennek a célnak a veszélybe kerülése okozhatja igazi aggodalmunkat.

Valójában életünk értelmességéről, méghozzá végső értelmességéről van szó. Az említett adottságot a pszichológia a mindig ép, transzmorbid személyiségmagnak nevezi, „amelyben” megjelenik a szabadság és az értelemfelismerés szempontja, ugyanakkor azonban a személyes tagadás és öngátlás lehetősége is. A transzmorbid, sérthetetlen szellemi fórum bizonyos kérdéseket és válaszokat képes „önmagukban is érvényesnek” elismerni, ezért az ember, mint személyiség – ha hagyja – megszólítható. Ez a pszichológiai módszer a logoterápia, amely az élet értelmességének kérdését veti fel, mint a terápia alapkérdését. Feltárhatja, hogy egy adott ember esetében a „jól-lét” hiányának oka az élet végső értelmességébe vetett bizalom hiánya. Ennél sokkal többet nem mondhat, mert a továbbiakban már egy másik tudomány, a teológia illetékes.

Felmerülhet a kérdés, hogy a „transzmorbid személyiségmag” fogalom összevethető-e a teológiai személyfogalommal? Nem, mert a pszichológiának nem dolga a teológiai szemlélet, de végül is kimondja: „a transzmorbid személyiségmag az ember sérthetetlen szellemi rétege, a megismételhetetlen, egyszeri személy hordozója”. Tehát nem maga a megismételhetetlen emberi személy, hanem annak „hordozója”.

Három olyan fogalmunk van, amelyeket tisztáznunk kell ahhoz, hogy tudjuk, mit jelölnek a pszichológiában, ill. a teológiában, és ezek hogyan viszonyulnak egymáshoz. Annál is inkább mivel ezek a fogalmak gyakran szinonimaként jelennek meg. Nem kevesebbről van szó, mint az emberről, Istenről, az ember immanens (világon belüli) és transzcendens (világon túlnyúló) végső céljáról, annak elfogadásáról vagy tagadásáról, a keresztény kinyilatkoztatás szívéről. Ezek: az „én”, a „személyiség” és a „személy”.

A pszichológia többféle énről beszél (ideális én, reális én, fantázia én, prezentált én, tükör én, hamis én), ugyanakkor elismeri a nyilvánvaló tényt, hogy az „én” egész életünk során változatlan, vagyis énünk magja egy velünk született entitás. Az „énnek” pedig pszichológiai és spirituális dimenziója van, melyek részben átfedik egymást, és ez a sajátossága a pszichofizikai és társadalmi meghatározottságok mellett – a transzcendensre irányuló nyitottsága miatt – döntésre ad lehetőséget.

A személyiség szó alatt a pszichológia pszichofizikai rendszerek szerveződését érti az egyénen belül, amelyek meghatározzák a gondolkodást és a viselkedést. A személy szónak nincs konkrét elkülönülő tartalma a pszichológiában, illetve – ahogy fentebb említettük – „rejtőzködően” jelenik meg: mint az ember sérthetetlen szellemi rétege, a transzmorbid személyiségmag által hordozott szellemi valóság. Hogy miféle valóságról lehet szó, arról a pszichológia – helyesen – nem nyilatkozik.

A teológia nyelvén világosan beszélhetünk. A kiindulópont egy igen egyszerű kérdés: mi következik az emberi mivoltra nézve abból, amit megtestesülésnek hívunk, vagyis abból, hogy Jézus Krisztus egyszerre valóságos Isten és valóságos ember, egy személyben? Az következik, hogy miután Jézus Krisztus valóságos Isten és valóságos ember egy személyben, az emberről, mint megismételhetetlen egyszeri személyről csak Istenre vonatkoztatottságában beszélhetünk. Tehát az ember egyszeriségének legbelsőbb lényege, a személye – képben kifejezve – „üres” lenne Isten nélkül, vagyis nem is lenne ember, esetleg nagyon értelmes állat vagy gép, olyan, mint a mesterséges intelligencia, aminek elszabadulása a poszthumanizmus és a transzhumanizmus luciferi perspektívájában éppen a személyt, és így az ember igazi emberségének alapvető dimenzióit, a szeretetet, az érzelmet, az akaratot, az elkötelezettséget és az odaadást, vagyis az emberi kapcsolatokat szegényíti el. (Vö. XIV. Leó pápa Magnifica humanitas enciklika).

A „személy” kizárólagosan keresztény teológiai fogalom, ugyanakkor minden ember személy. Az ismeret forrása a kinyilatkoztatás és a hit, a hitben viszont kézzelfogható bizonyíték van: maga az ember. Bármilyen tudomány jelölhet ezzel a szóval valamilyen emberi jelenséget, de az nem az a személy, akiről a teológia beszél, akik mi emberek vagyunk.

A lelki szenvedésnek valódi oka lehet a cél hiánya. S ha van végső cél, akkor már nem is valami más közvetlen ok megszüntetése – amely, ha lehetséges, akkor szükséges is – vezet eredményre, nem is a feldolgozás, hanem a túllépés. Nem a pszichológia egyébként legális és szükséges céljai, nemcsak az egyén jól-léte, „önmegvalósítása”, hanem az ember túllépése önmagán, ami az életben lehetséges, de alapvetően befejezhetetlen folyamat. A befejezettség teológiai neve: üdvösség.

Tehát és végül, ha a kereszténység életalakító szerepét, az élethez és halálhoz való viszonyát pszichológiai nyelven fejezzük ki, akkor tudomásul vehetjük, hogy a testi (biológiai), lelki (pszichológiai) és a környezeti, társadalmi (szociológiai) hatások együttesen meghatározzák az ember természetes helyzetét, amivel kapcsolatban – helyesen – a személyiség szót használjuk. A szellemi személyünk, aki (és nem: ami) testünktől – személyiségünktől – elválaszthatatlan halálunkig, a mindezekhez való viszonyulásunk, a transzmorbid személyiségmag mögött van (azt is mondhatnánk: „ott sóhajtozik ki nem mondható szavakkal a lélek”), és ha hagyjuk és akarjuk, átalakítja viszonyulásunkat életünkhöz és halálunkhoz. A problémával, bajjal, betegséggel, szenvedéssel és persze végül a halállal, vagyis a belső és külső körülményekkel kapcsolatos álláspontunk kialakításában a személyiségünknek főszerepe van, de mögötte rejlik az igazi legvégső fórum, aki akár közvetetten, akár közvetlenül felteszi az utolsó kérdést. Ez azt jelenti, hogy hitben hozzuk meg a végső választ, ami minél előbb és mindenekelőtt a cél. De azért az az ismeret, hogy az emberi személy értelmezése kizárólag teológiai nézőpontból lehetséges, a bizonytalanok, a kulturkeresztények, az „éjfélimisés” keresztények, a nem hívők, a kételkedők, a tagadók, az aggódók számára felhívást jelenthet, mert agnosztikus „tartózkodás”, kitalált isten nincs. Kegyelem van és feltámadás.

BL

Októberi fénysugár

Októbernek szépsége van: a gyengülő nap minden sugarát kihasználja, hogy tovább szépítse az ősz egyébként is nagyszerű színpompáját: azt a tarka ruhát, amit a természet magára ölt. Ebben az őszi napsugárban Máriára gondolunk mint a Rózsafüzér Királynőjére és a Magyarok Nagyasszonyára. Égi Édesanyánk minden nap kéri a rózsafüzér imádságot, ezt a hónapot pedig különösen is a rózsafüzérnek szenteljük.

A rózsafüzér imádság mindnyájunkat Krisztus titkainak átelmélkedésére késztet a Boldogságos Szűz Mária vezetésével, aki egyedülálló módon részese volt Isten Fia születésének, működésének, szenvedésének és dicsőséges feltámadásának.

Szűz Mária rózsafüzére olyan imádság, amely részeinek egyszerűségében az egész evangéliumi üzenet mélysége nyilvánul meg. Maga a Szent Szűz bátorított bennünket jelenései alkalmával, hogy imádkozzuk ezt az imádságot. „Mondjátok el a rózsafüzért minden nap, hogy elnyerjétek a világ békéjét és a háború végét”. 1917 május 13-án, első jelenése alkalmával kérte ezt Fatimában, ahol „a Rózsafüzér Királynőjeként” jelent meg.

A rózsafüzér hatékony fegyver. Használjuk bizalommal, és elcsodálkozunk az eredményeitől! Mindent ki lehet imádkozni, és mindenkit be lehet imádkozni. A rózsafüzér imádság útján Krisztus egész szeretetét megtaláljuk. Erőt kapunk, hogy Isten akaratát tökéletesen teljesíteni tudjuk; hogy embertársaink szolgálatára legyünk.

Október lenyűgözően szép, mert nap mint nap milliók szívéből, az ajkakon át száll a köszöntés Máriához: Üdvözlégy… és száll a kérés: Asszonyunk Szűz Mária… Senki a világon nem tudja úgy köszönteni és kérni Máriát, mint mi, magyarok. Sajátos jogon, sajátos történelmi háttérrel-tapasztalattal, sajátos lelkülettel.

És mindig van annyi imádkozó magyar: „üdvözlégymáriás”-, „asszonyunkszűzmáriás” magyar, amennyi elégségesnek tűnik annak biztosítására, hogy a nemzetnek-, a hazának jövője legyen a Szent Korona jogarának kiterjedésében.

Asszonyunk, Szűz Mária! Sajátos jogon, sajátos történelmi háttérrel-tapasztalattal, sajátos lelkülettel. S ebben a „sajátos”- ban benne van Szent István királyunk többször megismételt önfelajánlása, végül a Szent Korona és ezzel az ország Szűz Mária tulajdonába való átadása. Nemcsak az ország, hanem az ország népe is! Magyar vagyok, Mária tulajdona vagyok, hazám Mária országa. Mindszenty bíboros úr hívta fel a figyelmet: „Csodálatos fonala a magyar történelemnek a Mária-tisztelet.

Ahogy a Duna kiemelkedik vízhálózatunkból, úgy emelkedik ki szélességével a Mária-tisztelet a történelmünket átjáró sok egyéb szellemi, lelki folyamból."

A jelenre pedig: „Most kell nekünk módot adnunk a Nagyasszonynak hívő magatartásunkkal, kitartó és egyetemes esengésünkkel arra, hogy megmutathassa: pártfogása segíthet, és édesanyánk ma is." Hívő magatartásunkkal: Krisztust megvallva és hirdetve az élet minden területén! A hazafiasság igazi talaja csakis a komolyan megélt keresztény hit lehet.

Szent István, első királyunk rendelésének kikristályosodása, hogy Szűzanyánkat Nagyasszonyunknak és Patrónánknak tudjuk. Élete művének betetőzéseként a Nagyasszonynak ajánlja föl fiatal, még csak alig alakuló keresztény országát.

A mai magyar embernek, ez az esemény már szinte semmit nem mond. A valamikori fiatal katolikusoknak mint kedves nemzeti emlék, mint jámbor legenda ott él ugyan még valahol a lelke mélyén, de a szentistváni tett jelképi tartalma és eszmei jelentősége kiveszett legtöbbnek szívéből. Az iskolák semlegessége nem csak az élő hitet és erkölcsöt, hanem a nemzeti érzést is legfőbb ellenségének tekinti.

Szent Ágoston mondta egy alkalommal: magasabb eszmei célok nélkül az államok nem egyebek rablóbandáknál. Az ilyen államokban nem a pénz hiányzik, nem is az eszközök, vagy éppen az élelmiszer, sokkal inkább az emberiesség, a becsület, a tisztakezűség, az önzetlenség. Nem beszélve az őszinteségről és igazságérzetről. A családi élet is üzletté és számítássá válik, az önzés és kiélés helyévé. S mihelyt az önzés úgy kívánja, aggálytalanul szét lehet dönteni, még ha belepusztul is a gyermek, a másik fél, s a nemzet maga.

Ha ma körülnézünk szép hazánkban, van-e torkot fojtogatóbb és szívet szorongatóbb jelenség, mint a testi-lelki, anyagi és szellemi környezetszennyezés? A gyűlölködés, megosztottság, szeretetlenség!

Vajon meg tudunk-e állni ezen a sátáni csúszdán, amelyen Mécs László szavai szerint „az Ember: sárkánymagból sarjadt fattya véres rögnek elfeledte, hogy az arca régen Krisztus arca volt." És ki hallja meg ma a számonkérő lelkiismeret szavát Sík Sándor szavaival: „Embernyi ember vagytok-e? Embernyomokat hagytok-e?" Olyan vészes eltájolódásban élünk már, hogy ma félelmetesebben dörömböl a még érző szív ajtaján ugyancsak Mécs László szava: „Ha a mérték tönkrement, senki-semmi meg nem ment"!

A mérték: Jézus Krisztus, aki „fogantatott Szentlélektől, született Szűz Máriától". És a gyilkos testi-lelki szennyeződés nem szüntethető meg más eszközökkel, csak, amit az imádkozó magyarok tesznek, új életet és új lelket, tiszta vizet és tiszta levegőt árasztó erkölcsi vállalásaikban.

Napjainkban fénylő jelként ragyog Magyarok Nagyasszonyának alakja. Az a tény, hogy vagyunk egypáran, akik hiszünk abban, amit első királyunk ránk hagyományozott: hogy az Istenember édesanyjának keze állandóan rajtunk pihen; és nekünk többre kell törekednünk, mint a megélhetés bármi úton való biztosítása, az érdekek és ösztönök és hangulatok által való ide-oda hányattatására, a nemzet konzumidiótává süllyesztésére.

Mindszenty bíboros úrral együtt valljuk: „A mi eszményünk egy olyan Magyarország megteremtése, amelynek alapja a valláserkölcs, támasza a nemzeti érzés, ifjai és leányai pedig hívők és magyarok." Ezért ma Magyarországon gyakorló katolikusnak lenni a legnagyobb hazafias, nemzetmentő tett.

A Magyarok Nagyasszonya útitársunk életünk ösvényein. Kérjük, vezessen minket, nehogy az elképedő siránkozás túláradjon ajkunkon, nehogy a csüggedés legyőzze a cselekvést, befagyassza a lelkesedést, a múlt súlya megakadályozza, hogy hitelt adjunk a jövőnek! De bátrak legyünk hinni, és megvallani hitünket; cselekedni a hit erejében, élve a szeretet életét, mely Isten országát bontja ki közöttünk!

A Boldogságos Szűz Mária, Nagyasszonyunk és Patrónánk oltalma alatt áldott legyen Magyarország, békében, örömben és jólétben; mi pedig élő hittel hűségesen, elköteleződve, áldva magasztaljuk az élő Istent, köszönetet mondva Égi Édesanyánknak!

Schall Tamás atya

A Szent Kinga Körben is a legnagyobb kincs az Istenre fókuszáló, közösséget megélő ember

„Férje halála után Szent Kinga az ószandeci kolostor apátnője lett. A kolostort a tatárok földúlták, és Kingának 63 évesen az újjáépítés munkáját kellett irányítania" – olvashatjuk életrajzában.

A Szent Kinga Kör tagjaiként, névadónkhoz híven, a szenior korba lépve is, egyházi közösségünkkel, közösségünkért aktívan együttműködve találkozunk kéthetente.

A Kör életébe, lelkiségébe és terveibe jelentős változást hozott az a szándék, hogy a jelenkori kultúra, társadalom, személyes kapcsolatok állandó kritikája és személyes frusztráció helyett továbblépjünk egy cselekvő életmód irányába.

Néhány éve Rod Dreher „Szent Benedek válaszútján” c. műve mentén feltártuk, hogy mi az, ami minket leginkább elkeserít, félelemmel tölt el. Az ijesztő tendenciák azóta csak erősödtek. Korának fenyegető káoszára jó példaként állt előttünk Szent Benedek válasza.

Négy témában mi is elhatározást tettünk, és ezekre rendszeresen visszatértünk:
ima: engedjük be Istent az életünkbe,
munka: Istennek szentelve végezzük,
közösség: odaadóan, ne program fogyasztói lelkületel kapcsolódjunk egymáshoz,
olvasás: elmélyülten, igényes szövegeket vegyünk kézbe.

Azt is megnéztük, mit tettek eleink ezeken a területeken, milyen tapasztalatunk van, amit megélni és továbbadni érdemes. Ezekre fókuszálva tudott csoportunkból egyre inkább közösség alakulni. Az ima szerves része összejöveteleinknek, még nyilvános helyen is. Az evangéliummal való imát különösen is gyakoroljuk, ez segít egymás hitének erősítésében is.

Őseink hozzáállása a munkához, annak méltósága segít ellenáramban maradni a fogyasztói társadalomban.

Olvasásélményeinket megosztjuk, buzdítjuk egymást arra, hogy ne engedjünk a digitális huzalozás csábításának. Egyéb kulturális programjaink kiválasztásában is ezeket a szempontokat tartjuk fontosnak. Legutóbb Molnár C. Pálnak, templomunk oltárképe alkotójának Assisi Szent Ferenc témájú műveiről hallottunk-láttunk tárlatvezetést a Ráth Lépcső Galériában.

A közösséghez való tartozás elementáris igénye tagjainknak. Ennek építését szolgálja, hogy együtt tervezzük meg féléves menetrendünket. Ki-ki hozzáadja érdeklődését, tapasztalatát, talentumát, aktivitását. Önállóság és összetartozás segíti, hogy empátiával tudjunk egymás felé fordulni, egymást testben és lélekben erősíteni.

A közösség építésében az egymásra figyelést, párbeszédet szeretnénk gyakorolni az összejövetelek közötti időben is, találkozásokkal, élőben vagy akár telefonon. Ehhez a Szt. Kinga kör alkalmán a szeptemberi indulás óta minden alkalommal kihúzzuk valakinek a nevét és a következő találkozásig személyes kapcsolatba lépünk vele.

Bár vannak határaink, zárt összejöveteleink, de tartunk az egész egyházközségnek is nyílt alkalmakat. A közös keresztútjárás a templomban és az Öröm útja-járás a rózsakertben ebben az évben a nagyobb közösség felé nyitást mutatták már, nagy örömünkre.

Az egyházközségen belül az adventi időben a közösségek közötti találkozásra azt tervezzük, hogy feleleventjük és megéljük együtt a „Szállást keres a Szentcsalád” rítusát.

Zöldyné Szita Erzsébet

A háromféle lelkületű szolgálat

Karitász küldetésünk az emberek üdvösségének szolgálatára irányul, elsősorban tehát lelki javakat szeretnénk közvetíteni, átadni. Örök kincsek ezek, melyeket *„a moly nem rágja meg, a rozsda nem marja”* (vö. Mt 6,20). Ehhez a természetfeletti küldetéshez természetes eszközöket is latba vetünk, úgy mint pl. a tárgyi adományok, vagy a találékony segítő tevékenység.

Bizonyára sokan tapasztaltuk azt is, hogy szegényeink, gondozottjaink, akik nem tartoznak szorosan az egyházhoz, nem vallásosak, de a hozzánk való kötődéssel mégiscsak kapcsolatba kerülnek Krisztussal, éppen rajtunk keresztül. Úgy gondolják, hogyha minket ismernek, ha velünk jóban vannak, akkor ezzel biztosítják Istennel való jó kapcsolatukat is, vagy legalábbis közelebb kerülnek Hozzá. Ez igen nagy felelősség számunkra, ezért fontos kiemelni, hogy nem az a lényeg, hogy minket ismerjenek, hanem az, hogy az Urat, a Világmindenség Királyát ismerjék meg, szeressék meg Őt, hogy azután Ő is megismerje őket az utolsó órában. Alázattal végezzük tehát munkánkat és bízzunk abban, hogy Istennek minden lehetséges, Ő a szívek vizsgálója, Ő tudja, hogy kiben mi lakozik, Szentlelke pedig a szívek vezére.

Éppen ezért ne is ítélkezzünk, hanem csak bízzunk és szeressünk! *„Mert sokan lesznek az elsőkből utolsók és az utolsókból elsők.”(Lk 13,29).*

Minket, karitászosokat is érnek bőven kísértések munkánk, életünk során, akik Krisztus Királynak szolgálunk. Szent Brigitta, Európa társvédőszentjének (XIV. sz.) magánkinyilatkoztatásban az Úr háromféle lelkületű szolgálótípust mutatott be.

Mindegyik hiszi, hogy Krisztus az Isten, a mindenható, de az egyik szándéka, hogy a szolgálattal földi dolgokat, kincseket nyerjen: gazdagságot, hatalmat, hírnevet. Az Úr, a kívánságuknak megfelelően részesíti is őket ebben, de a mennyei dicsőség rovására, mert az ilyen ember el is veszíti az égi jutalmat.

A másik szolgálótípus azt gondolja, hogy Krisztus Király a szigorú bíró. Az ilyen emberek a büntetéstől való félelemmel szolgálnak, nem a mennyei dicsőség és nem az Úr iránti szeretet hajtja őket. Őket a helytelen Úrfélelem motiválja és nem az önzetlen, bizalommal teli szeretet, ők azok, akiknek a bűnbánatuk nem tud tökéletes lenni, mert nem szabadok, a büntetéstől félnek, ezért csak félszívvel szolgálnak.

A harmadik típusú szolgáló tudja, hogy az Úr Igaz Isten, igazságos és irgalmas. Nem a büntetés elkerülése végett, hanem az Isten iránti önzetlen szeretetből fakadóan szolgálnak, ez motiválja őket. Ők azok, akiknek akarata megegyezik az Úr akaratával, ezért meghallgatásra találnak.

Tegyük fel az egyházi év végén, Krisztus Király főünnepének közeledtével a kérdést magunknak: melyik szolgálók vagyunk mi? Melyikhez hasonlítunk

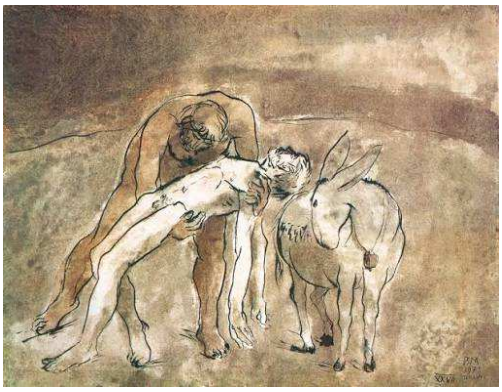

leginkább? Melyik típusból mennyi van bennünk? Félünk-e vagy bátrak, szabadok vagyunk legbelül?

Az Úr irgalmas szeretettel és igazsággal fordul felénk, mert Ő maga az Igazság és az Irgalom. Akik nem szeretik Őt, azokkal igazságos, akik szeretik Őt, azokkal irgalmas. Ezért a legnagyobb tulajdonsága Istennek az Ő irgalmassága, ahogy Szent Fausztina nővér tanította.

Szeressük tehát tiszta szívvel az Urat, a Világmindenség királyát, bátran haladjunk előre Vele! Így vágjunk bele a közelgő ádventi, karácsonyi karitászmunkánkba otthon, a családunkban, az egyházközségünkben, a szegényeink, rászorulóink körében! Önzetlen és szabad lelkülettel, alázatosan, szelíden, de bátran és határozattan végezve a munkánkat, tanúságtevői leszünk az Igaz Szeretetnek, Aki legyőzte a világot és üdvözíti a benne bízókat. *„Krisztus Király, üdvözíts minket!*
”

Csorba Gábor
állandó diakónus

A régi, mint új

XIV. Leó pápa semmi újat nem mondott Franciaországban, mert pontosan tudta, hogy ez ma a forradalmian új: a kétezer éves katolikus egyház nagy, terebélyes fájának értékei, mély gyökerei és az ágvégeken éledő megannyi fiatal hajtással. Nem szétszórt, mindig protestáló magoncok, új és új ideológiák növekedési kísérleteire való reakciókkal fárasztotta hallgatóit. Jó ütemérzékkel érkezett Franciaországba.

Arra senki sem számított, hogy az Igazság – az Evangélium – bátor kimondása maga alá temeti a hamis szabadság hazug világát. egyetlen pillanat alatt. Ugyanis kinyílt a repülőgép ajtaja, és XIV. Leó már öltözetével üzent. Főpapként, nem fehér ruhás civilként érkezett. A liturgián is használt karingben, felette a vértanúság színét, a bíbort hordozó mocétummal, és mellén Krisztus keresztjével vonult a díszsorfal előtt. Megjelenésével nem egy miniállam vezetője, hanem egy két lábbal a földön járó egyházfő, Szent Péter utódja tette tiszteletét az európai kereszténység egyik bölcsőjében.

Mik lehetnek a magyar közélet számára is fontos üzenetei? „A franciaországi katolikus egyház nagyon bölcsen kezd átalakulni egy »ellentársadalommá«, narratívájában visszautasítja a feminista- és lmbtq lobbi által előírt dogmát...” – olvashatjuk Eric Zemmour, „A misét még nem mondták el” című, nemrég magyarul is megjelent esszéjében. A katolikus filozófus, író, mintha előtanulmányt írt volna a látogatáshoz: „A kereszténységért vívott csata Európában nem lehet csak a hit csatája. Meg kell védeni a kereszténység hagyatékát Európában, ezeket az építészeti, művészeti, kulturális, jogi, politikai formákat, amelyeket meg kell őriznünk vagy helyre kell állítanunk.” Nos, XIV. Leó pápa látogatása erről (is) szólt. A Notre Dame Bazilikában ismét finom tanújelét adta a hagyományaiban gyökerező és élő egyháza melletti kiállásának. Nem valamiféle divatos imamódokkal, modern zenei betétekkel zajlott az esemény.

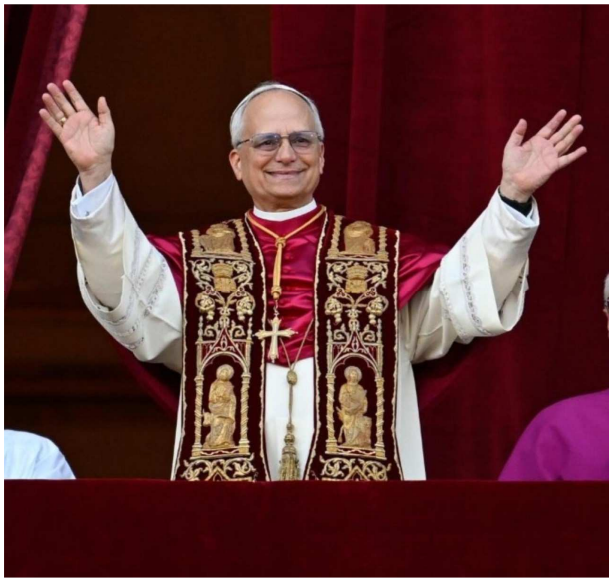

Miután néhány percre az Eucharisztia előtt adorált, vecsernyepalástban, főpapi jelvényekkel vezette az egyház hivatalos imádságát, a zsolozsmát. Az esti imaóra keretében tartotta meg tanítását. Többek közt ezt mondta, utalva a francia egyház újjászületésére is: „Ez a székesegyház azért született újjá, hogy vele együtt ti is újjászülessetek, új lendülettel törekedve az életszentségre és végezve a mindennapi küldetést. Legyetek népetek körében az egyház isteni anyaságának világos jelei: az egyház Isten szeretetéről tanúságot téve újra egységbe gyűjti és gyógyítja az emberi családot."

Két évvel ezelőtt a párizsi olimpiai megnyitó ünnepség sokakat mélységesen felháborító, olykor blaszfémikus performansza után Franciaország a Stade de France-ban egy teljesen más arcát mutatta. Nyolcvanezer, tekintetét égre emelő fiatal átlényegülten, nagy hittel volt együtt egy megrendült ágostonos szerzetessel, aki nem szégyellte könnyeit. Elérzékenyülten állt egy gyönyörű, francia szenteket bemutató, mély tanúságtételekkel lezajlott este végén az ősi ének, a Salve Regina éneklése alatt. A himnusz választása ismét üzenet volt úgy a szupermodernisták, mint a hagyományt túlhajtók felé. Van egység. A fiatalok zengték ezt, a még egyházszakadás előtt keletkezett éneket, ahogy zengik a X. Piusz közösség épp renitens konzervatívjai is templomaikban. A pápa minden liturgikus cselekményében megmutatta, nem csupán a tridenti latin misét lehet kellő mélységgel, odaadással és méltósággal ünnepelni: „Ma különösen is szembesülünk azzal, hogy korunkból mintha hiányozna a teljesség, a mélység és hiányoznának az ígéretek. Az ének, a szó és a liturgikus mozdulat nemes egyszerűsége sokak számára rést nyithat a világosságra, a béke oázisát kínálhatja egy állandó kapcsolódásban élő és zajos társadalomban." – üzente minden, a katolikus egyház liturgiáját a modernség és a kor kihívásainak való beteges megfelelési kényszerrel tevékenykedőknek. Vissza a forráshoz!

A pápa látogatásának több beszédében utalt a katolikusok közéleti kiállásának fontosságára. Nem fogadta el a Becsületrendet, nem kívánt nobilitásokkal díszvacsorázni, a lehető legtöbb időt szerette volna híveinek szánni. „A helyes laicitás tehát nem abban áll, hogy a vallást kizárjuk a közélet vagy az oktatás területéről, hanem abban, hogy azon munkálkodunk, hogy az állam és a vallási intézmények párbeszédet folytassanak egymással, és egyesítsék erőiket a közjó szolgálatában, hogy a világnak élete legyen." – tanította. Párizsi miséje előtt a Chapms-Elysées-n – mintegy szimbólikusan a fogyasztói társadalom lerolózott boltjai előtt – hívők ezrei gyóntak, papok százai álltak szó szerint helyt. Eric Zemmour pedig készítheti új esszéjét, ugyanis „A misét elmondták!" az a'la carte keresztények legnagyobb bánatára. Közel nyolcszázezren voltak rajta.

Franciaország él. A francia katolikusok élnek. Európa él és élni akar. Laus et grtaia, köszönet és hála egy oroszlánnak. Habemus papam: Leo XIV.

Kiss Antal diakónus
Katolikus Tábori Lelkészség

Kövek, fórumok, szamarak

Gyerekkoromban szinte az első istenbizonyíték volt számomra a Szentírásban szereplő érdekes epizód Jézus jeruzsálemi bevonulása előtt: „Elküldött két tanítványt a szemközti faluba, mondván: „találtok ott egy megkötött szamarat. Oldjátok el, és hozzátok ide." (Lk 19, 29-30.) A tanítványok megtalálták a szamarat. Ki tud ilyen apró dolgot egy nappal előre pontosan megmondani? – kérdeztem magamtól. Az a Jézus tehát biztosan Isten – vontam le gyerekfejjel a következtetést. Azóta már sok-sok tényező igazolja számomra Jézus isteni mivoltát. (Legtöbbet jelentenek azok a prófétai jövendölések, amelyek a gyermek Jézuson, majd a szenvedő Názáretin beteljesedtek.)

Érdekes kérdés lehet az is, miért szamárcsikót választott Jézus, hogy az vigye őt be a városba. Már sejtem a választ: mert üdvözítő tervében ott rejtőzködik szinte érthetetlen szándéka: *viteti magát. (*Mindig – kivéve a három évet, amikor Ő maga ment el igen sok helyre.) Csecsemő, majd kisgyermek korában vitték a szülei. Amikor meghalt, emberek vitték be a sírba. Ránk bízza magát az oltáriszentségben. Nekünk kell Őt vinnünk, odaadnunk…

Nagyon nagy felelősség ez. Ha mi nem visszük Őt, nem beszélünk róla, nem jelenítjük meg a szentmisében, nem adjuk oda Szent Testét – más nem teszi ezt meg. Újabb kérdés: miért vonult be Jeruzsálembe hatalmas örömrivalgás közepett? *Mert nagyon szereti az embert:* a gyenge, kísértéseket szenvedő embert, aki szeretetre, igazságra, szabad így mondani: „az Istenre született".

Jézus „fórumokat" teremt arra, hogy ezt nyilvánvalóvá tegye. Nem igaz, hogy az ember teljesen romlott! Minden időben vannak, akik azon fáradoznak, hogy manipulálják az embert, hogy elvegyék személyiségét, géppé, eszközzé, rabszolgává alacsonyítsák. Jézus ünnepet rendez, ahol önmaga valójában mosolyogva megjelenik. Ott az ember újra ember lesz. Nem kell félnie, hogy becsapják.

Jézus nem kérdezte az aggódó kafarnaumi századostól szemrehányóan: „Miért nem vigyáztál rá?" Azt mondta: *„Megyek és meggyógyítom"*. Ezt a szerető szívű Jézust kell elvinnünk, megjelenítenünk sok-sok fórumon: a családban, munkahelyünkön, templomban, hittanórákon, és a médiumokban. Fel kell szabadítanunk az ember lelkében a beléoltott, ősi, isteni szépet. Hadd merjen örülni, merjen remélni, merjen önmaga lenni, merjen hinni, Istent imádni és dicsérni!

Egyre nagyobb lett a tömeg ott, a jeruzsálemi utcán. Lelkesedésük azt mutatta, hogy a világnak Krisztus kell. Azonban ott, és akkor is, mint azóta is, annyi nemes törekvést, gorombán kudarcra akarnak ítélni. Az történt, hogy az egyik útkereszteződésnél néhány ember előlépett, megállították a szamarat, majd ezt ordították Jézus felé: „Hallgattasd el őket! – Olyanok lehettek ezek a hőbörgők, mint a „feszítsd meg!"-et kiáltók, a hittan- és erkölcstanoktatást teljesen megszűntetni akarók, a krisztusi eszméket a társadalom életéből és Európa emlékezetéből kitörölni szándékozók.

Jézus nyugodtan válaszolt nekik: Ha ők nem szólhatnak, akkor a kövek fognak kiabálni Istenről, igazságról, az örök életről, a szeretet végső győzelméről. Micsoda prófécia volt ez! Megéltük a szervezett istentelenséget. A leggorombább eszközökkel vélték elhallgattatni Jézust!

Tizennyolc éves koromban, érettségi előtt a frontra kerültem, majd a Dnyeperen túlra vittek az oroszok egy szénbányába. Mi, lelkes fiúk Jézus fórumait, a „köveket" úgy teremtettük meg, hogy a bányában, a felszíni munkán kis feszületet hordtunk cérnaszálon a nyakunkban. Kisgyerekek szaladtak oda, a nagy és istentelen Szovjetunió közepén, és csókolgatták keresztjeinket, könnyezve mondogatván: „Krisztosz, Krisztosz!..." Orosz katonák tettek hitvallást. Úgy, csendesen.

Bizony, nagyon kellenek a „megszólaló kövek", a Jézust bátran megjelenítő fórumok, emberek, papok! És kellenek a „szamarak", akik alázatos egyszerűséggel elviszik Őt. Kellenek lelkes tömegek, kellenek gyerekek, akik tiszta szívükkel lelkesen közvetítik e számító, hazug, bűnös világban azt, ami tiszta, ártatlan és szent. És Őt, aki nagyon szereti az embereket.

Lajos atya

Idézetek XIV. Leó pápa franciaországi beszédeiből

„Ne veszítsük el emberségünket a mindennapi életünket elárasztó és befolyásoló „gépek paradicsomának" közepette. Sürgető feladat elménk nevelése az etikai megkülönböztetésre, amely képes felismerni azt, ami erkölcsileg jó. Ezzel kapcsolatban szeretném felidézni, hogy „egy valóban szabad társadalom nem kényszeríti ki az uniformizálást, hanem védi a lelkiismeretek sokféleségét, megakadályozza az autoriter tendenciákat és előmozdítja az etikai párbeszédet, amely gazdagítja a társadalmi szövetet."

*

„Ma különösen is szembesülünk azzal, hogy korunkból mintha hiányozna a teljesség, a mélység és hiányoznának az ígéretek. Az ének, a szó és a liturgikus mozdulat nemes egyszerűsége sokak számára rést nyithat a világosságra, a béke oázisát kínálhatja egy állandó kapcsolódásban élő és zajos társadalomban. Titeket, akik naponta ünneplitek az eucharisztiát, arra kérlek, gondoskodjatok arról, hogy a liturgikus szertartásokat mindig méltó és illő módon ünnepeljétek, ott is, ahol kisebb közösségek gyűlnek össze."

*

„Ahh□z, h□gy jól válasszat□k, tartsát□k szem előtt ezt a szemp□nt□t: a jó életet ad, s□sem veszi el az életet; a jó gondoskodik, nem magának szerez. A jó nem valamiféle szép eszme, hanem a szeretet ragyogó arca: maga Isten!

Ezért mindnyájatokat – püspököket, papokat, diakónusokat és megszentelt személyeket – arra buzdítalak, hogy ápoljátok magatokban a liturgia iránti őszinte szeretetet."

„A bábeli torony az uralom révén kikényszerített egységet jeleníti meg (vö. Ter 11,4). Ez az építmény ugyanakkor azt is feltárja, hogy minél inkább elnyom a hatalom, annál inkább meggyengül, és megmutatja embertelen arcát. (...) Bábel tornya összeomlik, kettős negatív következménnyel. Ahogyan az általa kikényszerített egység erőltetett volt, úgy az összeomlását követő sokféleség is konfliktusokkal terhes. Ma Bábel kísértése újra megjelenik a testvériség nélkül megvalósítani kívánt globalizációban, a mohó pénzügyi gyarmatosításban, az ideológiák másokra erőltetésében, mindazokban a „kapcsolatok nélküli érintkezésekben, amelyek az emberi életet kereskedelemmé fokozzák le."

*

„Ahhoz tehát, hogy megízleljük Isten közelségét és az emberi testvériséget, el kell utasítanunk azt a mohóságot, amely felemészti kapcsolatainkat anélkül, hogy adna, és dolgokkal halmoz el bennünket anélkül, hogy táplálna. Ezek a rossz erők nemcsak erőszakos formában jelentkeznek, hanem olykor megtévesztő külsőt is öltenek, mert éppen azt ígérik, amit elvesznek tőlünk: a boldogságot."

*

„Szent Bakhita arra kötelez bennünket, hogy vegyük észre azokat, akiket nem vesznek észre, szabadítsuk fel azokat, akiket ma a gazdaság és a kultúra rabszolgaságba taszít, és tartsuk tiszteletben minden testvérünk végtelen méltóságát, akikben maga Jézus kopogtat ajtónkon. Kedves barátaim, „a valóság az, hogy a keresztények számára a szegények nem szociológiai kategóriát jelentenek, hanem magát Krisztus testét."

*

„A fiataloknak azt mondom: legyen bátorságotok felelősen megélni a béke építésének küldetését szívetekben, kapcsolataitokban, családotokban, az iskolában és az egyetemen, városaitok, országaitok és egész Európa életében!
Ne engedjetek az erőszak és az elnyomás logikájának! Szeressétek az életet minden pillanatában, és ne féljetek a jövőtől!"

*

„Ne féljetek családot alapítani, gyermekeket vállalni, és védelmezni minden ember méltóságát az anyaméhben való élet első pillanatától egészen az utolsó lélegzetig! Ne féljetek fáradhatatlanul munkálkodni közösségeitek javáért, akár politikai szerepvállalással is! Legyetek közösségépítők!"

*

„Korunk hatalmas kihívásai tekintetében arra buzdítalak benneteket, kedves testvéreim, hogy bátorságról, merészségről és missziós kreativitásról tegyetek tanúságot. Ne engedjétek, hogy elbátortalanítsanak benneteket azok a hibák, következetlenségek, sőt bukások, amelyek nyomot hagytak ennek az úton járó népnek a történetén."

*

„A katolikus oktatás azonban semmiképpen sem mondhat le saját nevelési programjáról: ez egy Krisztus-központú program, mely az emberi személy teljes körű fejlődésére, minden – lelki, kulturális, értelmi, erkölcsi és társas – dimenziójának kibontakozására irányul. Ezért senki ne lepődjön meg azon, hogy minden katolikus intézményben lehetőséget kínálnak a Jézus Krisztussal való találkozásra és igéjének hallgatására. Még kevésbé szabad megtörténnie annak, hogy bármely tanulót saját osztályában kirekesztenek pusztán azért, mert hisz Jézusban."

*

„A családon belüli hitélet elmélyítése és meggyökereztetése kétségtelenül az egyik kulcsa annak, hogy megoldást találjunk számos olyan válságra, amelyen az Egyház és társadalmaink keresztülmennek. A családban tanuljuk meg ugyanis az együttélést, a másik ember tiszteletét, a különbözőség elfogadását, egymás támogatását, a nagylelkűséget, önmagunk önzetlen odaajándékozását és az áldozatkészséget."

*

„Nem véletlen, hogy a katonai kiadások növelésére irányuló ismételt felhívásokat és az ezekből fakadó döntéseket sok kormány a másik fél veszélyességével indokolja" (Üzenet a béke 59. világnapjára, 2026. január 1.). A béke előmozdítása tevékeny munkálkodást kíván. Ma fel kell tennünk magunknak a kérdést: valóban „kreatív erőfeszítéseket" teszünk-e a világbéke előmozdításáért, vagy csupán arra törekszünk, hogy „elállítsuk a háború vérzését", és jobban felkészüljünk azokra a háborúkra, amelyekről feltételezzük, hogy még előttünk állnak."

Schall Tamás
Életem tartozéka

Mint katona kezében a fegyver,
olyan enyémben a rózsafüzér,
mikor kezeim közt morzsolgatom,
a legnagyobb biztonsággal felér.

De már önmagában az a tudat,
hogy nálam van, zsebemben hordozom,
olyan nagy erővel tölt el engem,
emberi szóval ki sem mondhatom.

A titkok, melyeket imádkozom,
Megváltónk életének titkai,
ezeket szemlélve, kimondani,
hűséges követésére segít.

Mindebben Mesternőnk Szűz Mária,
Kinek életét e titkok szőtték,
Példaképünk Ő, hogyan kell hinnünk,
aki anyai oltalmával véd.

Ha a Szentolvasót imádkozzuk,
amit Szeplőtlen' Szíve tőlünk kér,
megvalósul földünkön a béke,
a bűn senki közelébe nem ér.

Életünk része lesz a szent öröm,
az Isten emberré lett érettünk,
Lélektől' fogant, Szűztől született,
hogy Szent Karácsonyt ünnepelhessünk.

Köztünk léte világosság nekünk,
szeretni és élni tanít minket,
kincset ad, mit el nem veszíthetünk,
táplálék, mindennapi kenyerünk.

De a fájdalom sem hiányozhat,
nem leszünk különbek, mint Mesterünk,
ha Ő értünk kínhalált szenvedett,
nekünk sem lehet más az életünk.

Szenvedés-, halál húsvétba hajlik,
Vele szenvedve-, halva, élhetünk,
a feltámadásunk dicsőséges,
mint a Szent Szűz, mennyekbe vétetünk.

Testvérem, Krisztus katonája vagy?
Legyen fegyvered a rózsafüzér!
Hatásos, mert ki ezt imádkozza,
az életében minden jót elér!

XIV. Leó pápa Magnifica humanitas kezdetű enciklikája
Az emberi személy védelméről a mesterséges intelligencia korában
részletek

92. Laudato Si' enciklikájában Ferenc pápa elítélte a technokrata paradigma növekvő dominanciáját a globalizált világban, vagyis azon tendencia ellen szólt, hogy a hatékonyság, az ellenőrzés és a profit logikájának engedjük át a személyes, társadalmi és gazdasági döntéseket. Ugyanis ekkor az történik, hogy a technológia nem marad egyszerűen eszköz, hanem mércévé válik, amely alapján mindent megítélnek, elkezdi diktálni, hogy mi számít és mit lehet kiselejtezni, és így a teremtést a kizsákmányolás tárgyává és az emberi lényeket puszta fogaskerekekké fokozza le a minél nagyobb teljesítmény elérésének érdekében.

93. Ez a paradigma az elmúlt években gyorsan elterjedt, részben a mesterséges intelligencia, a kognitív tudomány, a nanotechnológia, a robotika és a biotechnológia terjeszkedése által. Önmagukban ezek az innovációk nagyban szolgálhatják az emberi fejlődést és közös otthonunk gondozását, de éppen a hatalmuk miatt siettethetik a technokrata paradigma kiterjesztését, és ezért helyes alkalmazásukhoz új spirituális, etikai és politikai keretre van szükség. A nagyobb hatalom nem feltétlenül jelent valami jobbat. Ebben a tekintetben Romano Guardini szavai továbbra is relevánsak: „A kortárs embert nem képezték ki arra, hogy jól használja a hatalmat."

94. Az emberiség saját hatalma áldozatává válásának veszélyét már VI. Szent Pál is felismerte, aki arra figyelmeztetett, hogy „a legkülönlegesebb tudományos fejlődés, a legmegdöbbentőbb technikai bravúrok és a legcsodálatosabb gazdasági növekedés, hacsak nem kíséri hiteles erkölcsi és társadalmi fejlődés, hosszú távon az ember ellen fog fordulni".

Plébániánk hírei

Szentmisék

hétfő-kedd-szerda-csütörtök-péntek-szombat 17.00
vasárnap 10.00 és18.00 (angol nyelvű)

Folyamatos szentségimádást tartunk a templomban
9.00 és 22.00 óra között.

PLÉBÁNIÁNK RENDSZERES PROGRAMJAI
szeptembertől

Hétfő	18.00	Felnőtt katekézis
Kedd	17.00	Elváltak és Egyedül Maradtak szentmiséje (havonta első kedden) és találkozója a Szent Kinga teremben
Szerda	15.45	Karitász hittan (a konkrét dátumok szórólapokon)
Péntek	15.00	Engesztelő imaóra a hazáért
	16.00	Rózsafüzér
	16.30	Vesperás
	18.00	Szent József Férfikör (minden második héten)

Októberben hétköznapokon a szentmise előtt, 16.30-tól a rózsafüzért imádkozzuk.

Gyóntatás: vasárnap 9.00-9.50

Lelki tanácsadás egyeztetés szerint
bitter.belvarosiplebania@gmail.com
30 591 2601

PESTI FŐTEMPLOM

Spirituális közösségi lap

XIII. évf. 71. szám

A Belvárosi Nagyboldogasszony Főplébánia lapja

Kiadja:
a
Belvárosi Főplébánia

Felelős kiadó:
Dr. Osztie Zoltán

Szerkesztő:
Bitter Lajos

Munkatársak:

Csorba Gábor
Dr. Kerényi Lajos
Kiss Antal
Schall Tamás
Zöldyné Szita Erzsébet

Korrektúra:
Faga-Nagy Mária

Szerkesztőség:

Budapest 1056 Március 15. tér 2.
bitter.belvarosiplebania@gmail.com

Megjelenik:
12 oldalon